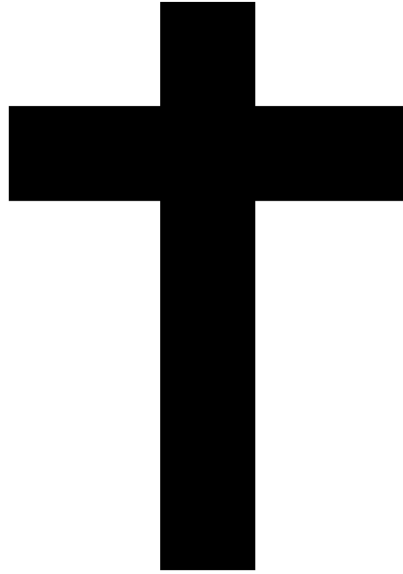

Hill Madia

Hill Madia standard translation

Hill Madia
Hill Madia standard translation

copyright © 2021 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Maria)

Contributor: The Seed Company

All rights reserved.

2025-05-15

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 19 Dec 2025 from source files dated 15 May 2025
9f0bdb58-21f8-514e-8286-5b2942b7d458

Contents

मत्थ्याल	1
मार्कल	54
लुकाळ	87
योहन	144
बळयिर	185
रोम सहरतोर	241
1 कुरिततोर	267
2 कुरिततोर	291
गलातितोर	307
इपिसुसतोर	316
पिलिपितोर	325
कुलसितोर	332
1 तिसलुनितोर	338
2 तिसलुनितोर	344
1 तिमोति	347
2 तिमोति	355
तीतुस	361
पिलेमोन	364
इब्रितोर	366
याकुब	386
1 पत्रु	393
2 पत्रु	401
1 योहन	406
2 योहन	413
3 योहन	415
यहुदाल	416
तोहचीतव पोल्लोड	418

किर्स्तुना बळयि मत्थ्याल रासतदु बेसता कबुरि

उंद दिया बार आता इतेके, राजाना वगोग कोल्लाल नीवा लोतगा वातोग. “नाळि राजाल नीक कलियलाह वायनोग,” इनजोर ओग कबुर वेहतहतोग. पया नीवा कयदे उंद पुस्तक ईसि, नीक इन्हतोग, “इद पुस्तक अर्विसि राजाना लोप्पा कतम पुनदकिन. पया ओग वातस्के, निमा तयर आयकिन.”

“देवुळ लोहतोग पिसिह केवाल येसुराजाल मावा बूमते वातोग,” इन्जि मत्थ्याल इद पुस्तकते माक कबुर वेहतहतोग. वेग येसुराजाल मीक जीवा कीसि, तना राजेमते ओयलाह मीक पर्वकिहतोग. अद राजेमते मीटु अमेसा-अमेसातुहक ओना संगे गिर्दति मनदा पगयकिर. इद पुस्तकतुन अर्विसि, मीटु ओनु बेस पुनदा पगयकिर.

मत्थ्याल ऊक-ऊके यहुदि जाततोर सास्त्रमता सीता कीस्तोग. अद सास्त्रमते रासतपु, यहुदिरा बेरोग राजाल दाविद, वेना राजपुळगते येसुसामि पुटटोग. मति यहुदिर केपसोर मतपु, येसु इद दुनियाता राजानलेहका आयोग. ओग उंद पूना रीतता राजेमतुन निल्पिह कीयलाह वातोग.

मत्थ्याल मुने सिद्वा एनवाल मन्जि, कोताना ऊपे जीवातोग मंदोग. मति येसु ओन केयताहकु, ओग तना लालुसतुन पोहचि येसुनाड कगयलाह अतोग. इद्रमलेहका वेन केयतपु, येसुराजाल मीक वने नेंड केयसोर मन्हतोग. ओग तना राजेमि मीवा जीवातगा निल्पिह कीयलाह ऊळिहतोग.

येसुसामिनाड मुनेतोर पेदल्क
(लूकाल 3:23-34)

1 देवुळ इद बूमते लोहतोग, येसु किर्स्तु, वेना लोप्पा नना रासलाह आतन. सास्त्रमते वेनाड तादोर-बाबोरा लेका रासिस तासतोर, ओर इह मतोर. येसु (यहुदि जाततोर पेदामुयतोग)*अब्रहम मुय्तोना, ओसो दाविद राजाना पुळगताहि पुटटोग.✧

2 अब्रहम मुय्तोना मगि इसकि पुटिस मतोग, इसक मुय्तोना मगि याकुबि, याकुब मुय्तोहकु बारा मऱकु पुटिस मतोर. ओरगडाहि ओवोर्ग यहुदाल इनवाल मतोग.

3 यहुदानाड मऱकु पर्साल ओसो जेराल, वेरा तलोगि तामरि इनदनदु†. पर्साना मगि एस्त्रोनि, एस्त्रोनिना मगि अराम.

4 अरामना कूळते आमिनदाबि पुटटोग, आमिनदाबिना मगि नहसोनि, नहसोनिना मगि साल्मोन.

5 साल्मोन वेग राहबि इनदनद (दुस्रा जाततद) आंचाना संगे जोळेम आतस्के, ओना कूळते बोहजि पुटटोग.✧ वेग बोहजि रूतिना संगे जोळेम आतस्के ओबेदि पुटटोग,✧(अद रूति वने दुस्रा जातता आंदु). ओबेदिना मगि यीसाल.

6 पया यीसाहकु दाविद राजाल पुटटोग.

मुने बेदु ऊरियाना मुते मता, अद रांडे मुतेना संगे दाविद जोळेम आतस्के, साल्मोन पुटटोग.✧

7 पया साल्मोन राजाना मगि रहबामि, रहबामिना मगि अबियाल, अबियाना मगि आसाल.

8 पया आसाहकु यहोसपति, यहोसपतिहकु योरमि, योरमना कूळते उजियाल पुटटोग.

9 उजियाहकु योतमि, योतमिहकु अहजि, अहजिहकु एजेक्याल पुटटोग.

10 एजेक्याहकु मनासे, मनासेहकु आमोनि, आमोनिहकु योसियाल पुटटोग.

11 योसियाना मगिहकु यकोनियाल, वेना पया ओसो उय्तुर पेकोर पुटटोर. अद वेलाते बेबिलोन देसेमतोर यहुदि जाततोरगा वासि लळय कीतोर, लळय कीसि यहुदि जाततोर वेल्लाटोर लोकरिनु तमा देसेमते दोहच ओतोर.

12 बेबिलोनते ओरिन दोहच ओतापेके यकोनियाहकु साल्तियाल, साल्तियाहकु जस्बाबेल पुटटोग.

13 जस्बाबेलिहकु अबिहुदि, अबिहुदिहकु एल्यकिमि, एल्यकिमिहकु अजुराल पुटटोग.

14 अजुराहकु सादोकि, सादोकिहकु याकमि, याकमिहकु एलिहुदि पुटटोग.

15 एलिहुदिहकु एलियजरि, एलियजरिहकु मतानि, मतानिहकु याकुबि पुटटोग.

16 पया याकुबिहकु योसेपि पुटटोग. योसेपना मुते मरियालि, तेनाये पोटाताहि कोनि येसु पुट वातोग, ओने देवुळ लोहतोग पिसिह केवाल‡ किर्स्तु इन्हतोर.

17 इद्रमलेहका अब्रहम मुय्तोनाहि दाविद राजानगा एवनाह, सबे पोसि चोव्दा तादो-पीळिड आताड. ओसो दाविदिनाहि यहुदि लोकरिनु बेबिलोनते दोहच ओस मतोर अव दियाड एवनाह चोव्दा तादो-पीळिड आताड. अहे ओरिनु बेबिलोनते ओतगडाहि इतेके, देवुळ लोहतोग पिसिह केवाना पुटमुळ एवनाह, चोव्दा तादो-पीळिड आताड.

* 1:1 1:1 यहुदि जाततोर इझयेल देसेमते मंदुर, ओरिन इझयेलतोर वने इंदुर. ✧ 1:1 1:1 रोम सहरतोर 1:3-4; 2 तिमोति 2:8; तोहचीतव पोल्लोड 22:16 ✧ 1:1 1:1 रोम सहरतोर 9:5; 1 तिमोति 2:5 † 1:3 1:3 पुटमुळ अद्यय 38 अर्वाट. ✧ 1:5 1:5 यहोशू 7:22-23; रूति 4:20-21 ✧ 1:5 1:5 रूति 4:13-17 ✧ 1:6 1:6 2 शमूएल 12:24 ‡ 1:16 1:16 देवुळ लोहतोग पिसिह केवाल वेन इन्जि पोल्लोते मसिहा इन्हतोर, युनानि पोल्लोते किर्स्तु इन्हतोर.

येसु बह पुटोग
(लूकाल 2:1-7)

18 देवुळ लोहतोग पिसिह केवाल येसु इद्रम पुटोग इतेके, ओना तलोग मरियानु योसेपि ताल्हकिसि पोल्लो करल कीस मतोग. वेर ईरुर् जोळेम आयनामुनेन, अदु नेलाड हक्कतद दिसता; इदु देवुळता पवित्र जीवाता लावता मेटेन आता.

19 तान ताल्हकतोग कोय्तोग योसेपि, अदु नेलाड हक्कता इन्जि ओग पुतोग. ओग कर्तुळ मन्कल मताहकु, तान लोकरा मुनेह इजक तेंडनायो, इद्रम ओना विचर मता. अदिनेनाहकु नना तान कुस्क्ने विळिससीकन इन्जि, ओग विचर कीतोग.

20 तना जीवाते वेग इद्रम आलिह कीनेके ऊळाटु, देवुळबाबाना उंद देवतुलि कलाते वासि ओन वेहता, “ए योसेपि, दाविद राजाना पुळगतोनिन, मरियाना पोटाते बेद पेनेम मन्हता, अदु मन्कना आयो, मति देवुळता पवित्र जीवातेनाहिये मन्हता. अदिहक निमा तान ततलाह पेके-मुनेह आयमा.

21 अदु पेकान पुटिह कीयगा, ओना पेदिरि येसु (इतेके देवुळि पिसिह कीस्ता) इनजोर तासा. बाराहक इतेके ओगे तना लोकरिन, ओरा पापमताहि पिसिह केवाल आयनोग, ☆” इन्जि देवतुल वेहता.

22-23 (इव सबे बाराहकु इद्रम आताड इतेके, वेल्लाडे वर्साना मुने, देवुळबाबाल तना कबुरतोना संगे इदिनलोप्पा वेहचि, ऊळाटु, कोय्तोहक अनवदु लेया पिला नेलाड हक्कगा, तान्क पेकाल पुटनोग.

अहे ओना पेदिरि “इमानुवेल” इन्जि तासनुर, ☆

इह वेहच मतोग. “इमानुवेल” इतेके “मावा तोळ देवुळि”, इद्रम अर्तम आस्ता. देवुळि मुने वेहच मताड इव गोर्तिड इंजेके करल आताड.)

24 पया योसेपि उंजिस तेदताहे देवतुल वेहतपे सबे कीतोग. अहे मरियानु मर्मिड कीयलाह लोन ओतोग.

25 मतिंगा अदु रिक्कम आनाहजोमु, ओग ताना संगे ऐगे कलियोग, कय बोयोग. तान्क पेकाल पुटटस्के योसेपि ओना पेदिरि येसु तासतोग.

2

पोत ऊळवालोर येसुन ऊळलाह वास्तोर

1 बेहरोग एरोद राजाना कालमते, यहूदा पटटा बेल्लेहेम नाटेनगा येसु पुटिस मतोग. ताना पया अद पटटा मोदुल सहर येस्सलेमते, बेर उकान ऊळिसि पुनवालोर वातोर. ओर पोळद पेसनेनाहि वेल्लाय जेक देसेमताहि येस्सलेमते वासि, पता कीयलाह बोटोर. 2 “यहुदिरा राजाल पुटोग इनजोर तोहतनद उकातुन माट पोळद पेसना बाजे ऊळतोम, अहे ओन दंडुम अरयकोम इन्जि वातोम. ओग पुटोगु बेगाडोग?” इन्जि वेर उकान ऊळवालोर ताल्हकतोर.

3 (दुस्रो ओसो बेग राजाल पुटोग), इद कबुर केंजिसि एरोद राजाना जीवा डक इता, अद्रमे एरोद इंजेके बाताल कीयनोग, इन्जि आलिह कीसि पूरा येस्सलेमतोर वने मिळहकतप आतोर.

4 पया राजाल यहूदिराड सबेओर पेर्माओरिन ओसो सास्त्रमगूरिन, उंदि जागाते जमा कीसि ओरिन ताल्हकतोग, “मीवा सास्त्रम वेहतपु, देवुळ लोहवाल राजाना पुटमुळि, बेगा आस मनदगा?” इन्जि राजाल ताल्हकतोग.

5-6 अस्के ओर इतोर, “यहूदा पटटा बेल्लेहेम नाटे, महरज! बाराहक इतेके देवुळता मुनेतोम कबुरतोग, सास्त्रमते तेना लोप्पा इद्रम रासिस तासतोग:

‘ए यहूदा पटटा बेल्लेहेम नाटेनोरि, मीवाय नाटे नावा इस्रयेललोकरिन अय केवाल ओर्वोग सेहनाल पुटनोग इन्जि ☆ मीवा नाग यहूदा पटटे उड्ला नाग इनमाटु,’ ☆ इन्जि देवुळ इन्हता.”

7 इद पोल्लो केंजिसि, एरोद राजाल उकान ऊळवालोरिन “इह वाट,” इन्जि तनगा कुस्क्ने केयतोग, केयिसि “मीक बेद उका दिसता, तान मीट ऊळतस्केडाहि नेंड एवनाह बेचोक दियाड आताड, नाक बराबर वेहाटु,” इन्जि ओग (पुट वाता पेकाना वयस पुनदलाह) ओरिन बेस ताल्हकतोग.

8 ओर राजान वेहतापया, राजाल ओरिन बेल्लेहेमतके लोहतोग, लोहनेके ओरिन नाळेह कीस इतोग, “मीटु अगा अन्जि ओन पेकान बेस-नेहना पर्हकाटु. मीक दोर्कतोग इतेके, नाक वासि ओना जाडा वेहाटु, अस्के नना वने अन्जि, ओन दंडुम अरयकन,” इतोग.

9 राजानाड इव पोल्लोड केंजिसि ओर उकान ऊळवालोर बेल्लेहेम नाटे दायलाह पेसतोर. पया ऊळाटु, बेद उकातुन ओर पोळद पेसनके ऊळिसि मतोर, अदे उका ओरा मुनेह-मुनेह पेससोर अंदु, पया पेकाल मता लोता पोगोन अन्जि रोमता.

10 उका रोमतदिन ऊळिसि, ओरिहक बेचोनो गिर्दा वाता!

11 पया ओर उका रोमतद लोतगा नेडतोर, अगा पेकानु, ओना तलोग मरियानु ऊळतोर, ऊळिसि पेकानाड काल्क अर्सि, ओर ओन दंडुम अरतोर. ओसो ओर तमाड सोमताड पेटिनु तेंडिसि, बंगरि, वेल्ला दाराता दूपमि, अतर्नयु, इद्रमताड पेकाहकु

☆ 1:21 1:21 देवुळताड पाटाड 130:8; बळयिर 4:12; 10:43; 13:26; 1 तिमीति 1:15; 2:5 ☆ 1:22-23 1:22-23 यशायाह 7:14

☆ 2:5-6 2:5-6 तोहचीतव पोल्लोड 7:16-17 ☆ 2:5-6 2:5-6 मीका 5:2; इब्रितोर 7:13-14

वाटोर. 12 पया वेन पेकान एरोद हव्कनोग, इदिन देवुळ पुज्जि “एरोद राजानके मल्स अनमाटु,” इन्जि ओरिहकु कलाते कबुर वेहता. अदिहकु ओरु तमा देसेमतके दुस्रा अगदुहक पेसिस अतोर.

एरोद पेकोरिन हक्किहतोग

13 उकान ऊळवालो अतापया ऊळाटु, योसेपिन उंदि देवतुल कलाते कलियिसि वेहता, “पेकान हव्कलाहि, एरोद राजाल कोज पेहकसोर मन्हतोग. अदिहके निमा तेदा, पेकानु, ओना तलिनु पोसि मिसर देसेमते विता. अहे अगडाहि मल्स वाटु इन्जि, नना नीक वेहनाहजोम, मीटु अगाने मन्हटु,” इन्जि वेहता.

14 अदिहक पया योसेपि सीता अरताहे पेकानु, ओना तलिनु पोसि, नगकाडा-नगकाने मिसर देसेमते पेसिस विततोग.*

15 अहे ओरु बेहरोग एरोद राजाल हानाहजोम, अद देसेमतेन मतोर, पया मल्स वातोर. नना नावा मगिनु मिसर देसेमतगडाहि केयतन* इन्जि, वेल्लाडे वर्साना मुने देवुळबाबाल तना कबुरतोना संगे वेहचि. ओर मल्स वातस्के, अद कबुर करल आता.

16 ओर मुखुर मिसर देसेमते अतापया, उकान ऊळवालो नाक नाळेह कीतोर इनजोर ऊळिसि, एरोद राजाल पकाय ओड आतोग. ओड आसि, उकान ऊळवालो रिन ताल्हकता वेलाता लेका कीसि, (वेग पुटटोग पेकाल रेंड वर्साहक उड्लोग मनदनोग इन्जि, राजाल पुतोग. इद्रम गंता कीसि, वेग पेकाल बेल्लेहेमतेन इंजेक मनदनोग इन्जि,) बेल्लेहेमते ओसो तानाड एरेग्रेताड नाहकने, बोर रेंड वर्सानोर ओसो ओरिहकाय उड्लोर पेकोर मतोर, ओरगा सीपय्किन लोहचि, ओरिनु कतमे हव्कनाह कीतोग.*

17-18 देवुळता कबुरतोग यिर्मयाल वेल्लाड वर्साना मुने वेहतद मता, अद इह मन्हता:

रामा इनदनद नाटे, दुकमते आस्कनाड अळयनाड, केयनाड,

बेरा आल्का वेनदा वाता.

रागो तनाड पिलाड-पेकोर हातोर इन्जि अळयहता.

ओर हाताहकु, अदु मेक्ने मनदा पगवो आंदु.*

बेल्लेहेमतोर पेकोरिन हव्कतस्के इद पोल्लो करल आता.†

मिसरताहि मलयना

19 एरोद राजाल हातापया, मिसर देसेमते योसेपना लोतोर मनेके उंद देवतुल कलात कलियिसि ओन वेहता,

20 “योसेपि, पेकान हव्कलाह ऊळिंदुर, ओर हातोर. निमा इंजेके तेदिसि पेकानु, ओसो ओना तलिनु पोसि, इस्रयेल देसेमते मल्स अन,” इता.

21 अदिहक पया ओग तेदिसि, पेकानु ओसो पेकाना तलिनु पोसि, इस्रयेल देसेमते मल्स वातोग.

22 मति यहुदा पटटे अर्केलाल राजाल तना तपे बेरोग एरोदिना जागाते राजेम कीस्तोग, तेन केंजिसि ओग अद पटटे दायलाह रेयतोग. ओसो कलाते देवुळता कबुर दोर्कताहकु, यहुदा पटटुन विळिसिसि गालिल पटटे अतोग.

23 अगा एव्सि ओगु नासरेत इनदनद (मरियाना) नाटे अन्जि जागा आतोग. “ओन नासरेततोग इनदनुर,” इद्रम देवुळता कबुरतोर, देवुळ लोहवाल राजाना लोप्पा मुने वेहच मतोर, अद इंजेके करल आता.

3

एग मीहवाल योहन देवुळता कबुर वेहतह्तोग

(मार्कल 1:2-8; लूकाल 3:1-9,15-17)

1 वेल्लाड वर्साड आताड, येसु बेर्सतोग. अव दियाणे पापमताहि मिळ्न्दनद सीना इनजोरे, लोकुरिन देवुळता पेदिरते योहन इनवाल एते मीहन्दोग. वेगु यहुदा पटटा पेळ्हकल बूमते देवुळता कबुर वेहचोर वातोग.

2 “देवुळि मन्कलोरगा राजेम कीयनद कगो एवयलाह आता. अदिहक मीटु मीवा पापमताहि मिळ्न्दिसि देवुळतके वाटु,” इद्रम वेग वेहन्दोग.*

3 वेल्लाडे वर्साना मुने देवुळता कबुरतोग यसयाल इनवाल, पवित्र साङ्गमते रासिस तासतोग, अद इह मन्हता, पेळ्हकल बूमते केयवाना उंदि बेरा आल्का वेनदा वास्ता:

“सामि मीवा जीवातगा वायना इन्जि, ओना अगदुन तीर्हकाटु,

ओना वायनद अगदुन कसुम कीम्हटु.”*†

इद्रम रासतोग. इंजेके योहन पेळ्हकल बूमते वातस्के, अद पोल्लो करल आता.

* 2:14 2:14 बेल्लेहेमतहि मिसर देसेम कमसेकम वारममेता पयनम आंदु. ☆ 2:15 2:15 होशे 11:1 ☆ 2:16 2:16 तोहचीतव पोल्लोड 12:4

☆ 2:17-18 2:17-18 यिर्मयाह 31:15 † 2:17-18 2:17-18 इस्रयेल देसेमतोर याकुबि इनवाना कुट्मळताहि पुट वातोर (पुटमुळ 32:28). याकुबना उड्ला मुते, अदे इद रागो, ओर येसु पुट वायनामुने रेंड अजर्क वर्साना कालमतोर मतोर. येसु पुटना आरुड न्हकु वर्साना मुने बेबिलोन देसेमतोर सीपय्क वासि, इस्रयेल देसेमतुन बूळे कीतोर. अस्के रागोना कूळतोर वेल्लाटोरिन तमा देसेमतके दोहच ओतोर. वेरिन दोहच ओयना अगदे, रामा नाग मता. अद नाटे इद दुकमता पोल्लोतुन ऊळिसि, रागो तना गुमयातगा अळतप आस्ता, इद्रम यिर्मयाल कबुरतोग वेहन्दोग. इंजेके येसुना कालमते बेल्लेहेमते मतोर रागोनाये जालपिलतुहक इद दुकम अरता, अदिहक यिर्मयाल रासतद पोल्लो ओसो उंद देबा करल आता. ☆ 3:2 3:2 बळयिर 13:24; 19:4 ☆ 3:3 3:3 यशायाह 40:3; योहन 1:23

4 मुनेता कालमते एलियाल कबुरतोना लेहका, योहननाड केगयनाड केनकेनेताड, इतेके स्टुहकनाड केलकने कोटद गेंदे उहन्दोग, नंडटुहकु तोलाता पेटा दोहन्दोग. ओना तिंडि इतेके पापेड, ओगवेनेय अचोने मंदु.

5 वेना वेहता कबुरतुन केंजिसि, येस्सलेम सहरतोर, यहूदा पटटाड नाहकनोर, योर्दन बैरैगकचुलतोर, इद्रम वेल्लाटोरे वेनाड केंजलाह वांदुर.

6 ओर तमा कीता पापमतुन कबुल आसि, ✨ योर्दन बैरैगा वासि, योहनना कयदे देवुळता पेदिरते एग मीदुर*.

7 मति यहूदिराड पेदल्कना रेंड तुंगानोर, उयतुर परसिर इनवालोर, उयतुर सदुकिर इनवालोर, वेर वेल्लाटोरे योहननके, माक वने एते मीहा इनजोर वातोर. मति योहन ओरिन इतोग, “ए वीसमतरस्कना लेहकाडोरिर! पापमता अगदाहि देवुळतके मलवालेवा, (वेट देवुळता पेदिरते एग मीतेके), देवुळि इयनद सिकसाताहि माट पिन्हट अरयकोम इनजोर बाराहक इहनिर?

8 अदिहके देवुळता पेदिरते एग मीयनामुने, मीवा पापमता अगदाहि मिळिन्दसि, सेतेमता कबळ कीस तोहाट. ✨

9 ओसो माट बह मतेकाय अब्रहम मुयतोना कूळतोरुम, इतेके देवुळ आचतोर लोकोरुम, अदिहक माट पिसकोम इनजोर, मीट मुर्तिये विचर केमाट. इह केंजाट, देवुळि अब्रहम मुयतोहक पेकोरिन, इव बंडानगडाह वने पुटिह कीया पगयहता, पुनविरा?

10 ओसो ऊळाट, मराता मोदुदुन नळकलाहि, देवुळता कयदे मगस तयर मन्हाता. बेद मरा बेसता काया आदो आयगा, तान नळिकस किसतगा वाटिसीयागा.

11 तमा पापमताहि मिळिन्दतोर इन्जि तोहतलाह, नना लोकोरिहकु देवुळता पेदिरते सिरप एते मीहवानन आंदन. मति नाक तेला बेहरोग ओर्वीग डीसातोग मन्हतोग, ओग नावा पया वायनोग. ओना कादुन इटलाह वने नना ओप्पोन, अचोन नना उड्लोनन! ✨ ओग देवुळता पवित्र जीवाते ओसो किसते, मीक मीहवाल आयनोग. ✨

12 ओना कयदे एत मन्हाता. ओग वंजिन एहचिसि, बेसतानु डोमेते दोसनोग, दोर्बेतुन बारा पिववद किसते बोळिससीयनोग, इद्रम मीक कीयनोग,” इन्जि योहन परसिरिन, सदुकिरिन इतोग.

देवुळता पेदिरते येसु एग मीस्तोग

(मार्कल 1:9-11; लूकाल 3:19-22)

13 अस्के पया येसु गालिल पटटाहि पेसिसि, योहनना कयदे देवुळता पेदिरते एग मीकन इन्जि, योर्दन बैरैगा वातोग.

14 मति योहन येसुन अह केमा इनजोरे, “नीवाय कयदे नना मीयना लेहका मन्जि, निमा नयके वातिन, इद बहु?” इनजोर योहन येसुन इतोग.

15 अस्के येसु इतोग, “अहे आयि, बाराहक इतेके देवुळ माकु बह कीयलाह ताना विचर मन्हाता, अद मारतेक माक बेसु.” अदिहकु योहन “इंगो तेला!” इन्जि अहे कीतोग.

16 येसु एतगा मुळिन्दसि चट्टने पोगोन तेदतस्के ऊळाट, पोगोटा बूमि पड्ने आसि, ✨ देवुळता जीवा परेवा पिटलेहका तनगा वास दळम अरतदिन, येसु ऊळतोग! ✨

17 पया पोगोटाहि देवुळता आल्का केंज वाता, “वेगे नावा जीवा कीतोग मगि, ✨ वेना लोप्पा नना पका गिर्दति महनन,” इद्रम वेनदा वाता. ✨

4

देयहकना मुक्याल येसुना पट ऊळिहता

(मार्कल 1:12-13; लूकाल 4:1-13)

1 अस्के देयहकना मुक्यानेनाहि येसुना पट ऊळना गावले इन्जि, देवुळता जीवा ओनु पेळहकल बूमते ओसीता. ✨

2 पया अगा रेंड वीसाड दियाड, नग्का-पियल उपस मताहकु, येसुहकु पकाय कग्व वसता.

3 अस्के देयहकना मुक्याल येसुना पट ऊळलाह, ओना एरे वास इता, “निमा देवुळता मगानिन मनाहकु, ✨ इव बंडानु आरिड मारियिह कीम,” इता.

4 मति ओग इतोग, “आयो, मन्कल सिरपि तिनदनद तिंडटे पिसोग आस्तोग, मति देवुळता तोडटाहि पेसनद, उंद-उंद पोल्लोतुन केंजतेकेन पिसनोग, ✨ इद्रम देवुळता साख्रम मन्हाता,” इतोग.

5-6 पया देयहकना मुक्याल ओनु पवित्र सहरतगा (इतेके येस्सलेमतगा) ओसि मंदिरता कुपोटगा ओन निल्पिह कीस इता, “निमा देवुळता मगानन इनजोर इहनिन इतेके, इळन डेया! नीक बाराय आयो आयगा, बाराहक इतेके: नीक काप आडना इन्जि, देवुळि तनाड देवतुल्किनलोहतगा.

नीवाड कालक चेट पेहचनायो इन्जि, अव नीकु पोगोन तमाड कयकने एतनुड, ✨

✨ 3:6 3:6 याकुब 5:16 * 3:6 3:6 देवुळता पेदिरते एग मीदुर इद रिजतुन वेल्लाटोर “बप्तिस्मा” इन्हतोर. ✨ 3:8 3:8 बळयिर 26:20

✨ 3:11 3:11 योहन 1:20,27; बळयिर 13:25 ✨ 3:11 3:11 योहन 1:32-33; बळयिर 1:4-5; 11:16 ✨ 3:16 3:16 योहन 1:51;

बळयिर 10:11 ✨ 3:16 3:16 योहन 1:32-33 ✨ 3:17 3:17 इपिसुसतोर 1:6 ✨ 3:17 3:17 1 योहन 5:6,9 ✨ 4:1 4:1

2 कुरिततोर 12:6-7 ✨ 4:3 4:3 मत्थल 16:16; 26:63; मार्कल 1:1; 14:61; लूकाल 22:70; योहन 3:16-18; 11:27; बळयिर 9:20;

13:33; रोम सहरतोर 1:3-4 ✨ 4:4 4:4 व्यवस्थाविवरण 8:3 ✨ 4:5-6 4:5-6 देवुळताड पाटाड 91:11-12

इद्रम सास्त्रम वेहतहता,” इनजोर देयहकना मुक्याल इता.

7 अस्के तान येसु इतोग, “आयो! (बय्ठळ कबळ कीतेक तेला, देवुळ नाक पिसिह कीयगा, इद्रम इन्जि)बोगे देवुळता पट ऊळनदायो, ☆ इह वने पवित्र सास्त्रम वेहतहता,” इन्जि इतोग.

8 ताना पया देयहकना मुक्याल येसुनु उंद पका बेरा मेटाकोकतगा ओता, ओसि ओन्कु दुनियाताड सबे राजेहक, ओसो अविस्कना सोबातुन तोहता.

9 तोहचि येसुन इता, “ऊळा, इव पूरा नावाडे आंदुड. निमा नावाड काल्क अर्सि नाक मोळ्कतिन इतेके, नना नीकु इव कतमे दिसनवु ईकन,” इता.

10 अस्के येसु तान इतोग, “एय देयमतिन, निमा इगडाहि विता, बाराहक इतेके देवुळतुने मोळ्कना ☆, तानाये माळना कीयना, ☆ इद्रम सास्त्रम वेहतहता.”

11 पया देयहकना मुक्याल ओन विळिसस अता. तेना पया ऊळाट, देवतुल्क अगा वासि, येसुना जीवातुन सितुर कीयलाह, ओसो ओना पिसवगता तिडि ईसि, ओना सेवा कीताड.

येसु गालिल पटटे देवुळता पोल्लो वेहतहतोग

12 अस्के पया योहनिन जेल ओस मतोर इन्जि, येसु केंजतोग. तेन केंजिसि, ओग यहुदा पट विळिससि गालिल पटटे तना नाग नासरेत अतोग. ☆

13 पया नासरेत नाटुन विळिसस, कापेर्नाग मनदलाह अतोग. इद नागु गालिल समदुरकचुल मता, इद एरियातुन मुनेता कालमते जाबलुन-नाप्तलि इंदुर.

14 अह आतस्के, वेल्लाड वर्साड मुने, यसयाल इनवाल देवुळता कबुरतोग, बेद कबुर वेहच मतोग, अद करल आता:

15 योर्दन बैरेटा अबर बाजे मनदनद, गालिल समदुरकचुदा जाबलुन-नाप्तलिना बूमते, गालिल इनदनद यहुदि आयवोराबूमते

16 ईकळते उदतपु पापमते मतोर, देवुळता बेरा वेहच ऊळनुर.

बेगा लोकर देवुळता जीवालेवा हातप मन्हतोर, अगाने ताना वेहच दीचगा. ☆

17 अस्केडाहि देवुळता पोल्लो येसु वेहता बोटोग: “देवुळि मन्कलोरगा राजेम कीयनद कगो एवयलाह आता. अदिहक मीटु मीवा पापमताहि मिळिन्दसि, देवुळतके वाटु,” इद्रम वेग वेहन्दोग. ☆

मुनेतोर येसुनाड कगायवालो

(मार्कल 1:16-20)

18 उंदि दिया येसु गालिल समदुरकचुलिये ताकसोर अनेके, सिमोनि, आंद्रेयाल वेर तमोग इर्विरिन ऊळतोग (सिमोनना दुस्रा पेदिरि पत्र मता). वेर मीन्क पोयवालो, तमाड वदिड समदुरलोप्पा आहन्दुर.

19 येसु अस्के ओरिन इतोग, “दट नावा संगे. मीट इचानाह मीन्क पोयदिर, मति इंजेके मीटु मन्कलोरिन नयगा तवालोरीर आयकिर, अद्रम नना मीक कीकन, वाटु,” इतोग.

20 इदिन केंजिसि, वदिन अगान विळिससि, वेर तमोग इर्वुर येसुना संगे अतोर.

21 अगडाहि पेसिस मुनेह अनेके, ओसो जेबेदि इनवानाड इर्वुर मगकु, याकुबि ओसो ओर्वोग योहनि, वेर दिसतोर. वेर तमा तपेना संगे ओडातागा उदिसि, तमाड वदिन ओर्कुल कीयलाह आसि. ओरिन वने “नावा संगे वाटु,” इनजोर येसु केयतोग.

22 केयतस्के चट्नेन वेर ओडातुन, तमा तपेन अगान विळिससि, येसुना संगे अतोर.

येसु दुकिनोरिन सत्रे कीस्तोग

23 पया ओराड पार्तनाताड लोहकनगा देवुळता पोल्लो काहचोरे, देवुळि लोकरगा राजेम कीयनदिना लोप्पा बेसता कबुर पोकुर कीसोरे, ☆ अहे लोकराड सबे रोगहकिन, दुकिनु सत्रे कीसोरे, पूरा गालिलमेंड येसु तनाड कगायवालो बार तिरियतोर. ☆

24 येसुनाड कीताड कबस्क पूरा सुरिया पटमेंड ☆ आबुर आताड. अस्के सबे रीतिनाड रोगहकने ऊटेम आस मतोर, कुर्मटप आतोर, पटापुटा नोननद दुकतोर ओसो देयहक पोयतोर, कुळिन्दल रोगहकनोर, कय्क-काल्क वागतोर, इद्रम सबे रोगहकनोरिन येसुनके ततोर. ततस्के येसु सबेटोरिन सत्रे कीसीतोग.

25 पया गालिल, दाकपालिस, यहुदा, योर्दन बैरेटा अबरता बूमि, इव पटिनाहि, अहे येस्सलेम सहरताहि लोकर, गोहडिनाड गोहडिड येसुना पयाह अंदुर. ☆

☆ 4:7 4:7 व्यवस्थाविवरण 6:16 ☆ 4:10 4:10 व्यवस्थाविवरण 6:13 ☆ 4:10 4:10 व्यवस्थाविवरण 10:20 ☆ 4:12 4:12 मार्कल 1:14; लूकाल 4:14 ☆ 4:16 4:16 यशायाह 9:1-2 ☆ 4:17 4:17 मार्कल 1:15; मत्थाल 3:2 ☆ 4:23 4:23 बळयिर 1:3; 20:25; 28:23,31 ☆ 4:23 4:23 मार्कल 1:39; बळयिर 10:37-38 ☆ 4:24 4:24 मार्कल 7:26; लूकाल 2:2; बळयिर 15:23; 18:18; 20:3; 21:3; गलातितोर 1:21 ☆ 4:25 4:25 मार्कल 3:7-8

5

1 अस्के पया अद मांदतुन ऊळिसि, येसु गुड्रापोगोन अतोग, अन्जि काहतालाह उदतोग. ओग उदतस्के, ओनाड कगयवालेर ओनगा वातोर.

2 पया येसु ओरिन काहता बोटटोग.

देवुळता देवताड पोल्लोड
(लूकाल 6:20-23)

3 “बोर माट पापमतोरम इन्जि देवुळतुन पर्हकिहतोर, ओर देवुळता देवतातोर. देवुळबाबाल अद्रमतोरिहके राजाल आस्तोग.

4 “बोर दुकमते अळयहतोर, ओर देवुळता देवतातोर. देवुळि ओरिन मानेह कीयगा.

5 “बोर माट उड्लोरोम इन्हतोर, ओर देवुळता देवतातोर. देवुळ पूना बूम पुटिह कीयगा अस्के, ओरिहके आयगा.

6 “देवुळता सेतेमते ताकलाह बोर उनडा वसतप अहे कग्विहक आतप मन्हतोर, ओर देवुळता देवतातोर. देवुळि ओरिन पंजिह कीयगा.

7 “बोर दुसोरिन जीवा लोपतप मन्हतोर, ओर देवुळता देवतातोर. ओरिन इंका देवुळ जीवा लोपतप मनदगा.✱

8 “बोर तमाड जीवाड देवुळतगाने तासिहतोर, ओर देवुळता देवतातोर. बेस्काय उंद दिया ओर देवुळतुन ऊळनुर.✱

9 “बोर लोकुरा कोंटेतुन माय्पिह कीसि, गूनम कीयलाह ऊळिहतोर, ओर देवुळता देवतातोर. ओरिन देवुळि नावाड मक-मयास्कनिर इनदगा.✱

10 “बोरिहकु देवुळता सेतेमते ताकनेनाहक दुसोर तिपल कीस्तोर, ओर देवुळता देवतातोर.✱ देवुळबाबाल अद्रमतोरिहके राजाल आस्तोग.

11 “नावा पेदिर मीक अरताहकु लोकुर बेस्के मीकु पास्कनुर, तिपल कीयनुर, अहे मीवा अडम मताड-लेवाड जोल कूदिड वळहकनुर, अस्के मीट देवुळता देवतातोरि.✱

12 अवटे मीट गिर्दाते एंदना-पागना कीम्हट, बाराहक इतेके देवुळदीपते देवुळि मीकु बेरा इनम ईयगा.✱ मीवा मुनेतोर देवुळता कबुर वेहवालेर पेदल्किहकु अद्रमलेहकाने विस्द वाता,✱ ओरा पोगोन वने देवुळि गिर्दा आंदु.✱

बूमता ओवुरि, दुनियाता वेहचि

13 “(इह केंजाट, मीट ओवुर तिंडटगा वाटटाहके मिटस आस्ता, ओसो अद अवो वने. अद्रमे) मीट इद बूमता ओवुरलेहका आंदिर. (दुनियातोर लाग्वा बुद वीळनदायो इन्जि, मीट सेतेमताड कबस्क कीम्हट.) मति ओवुरता मिटस अतु बार इतेके, अद ओवुर मुनेतलेहका ओसो आयगाया? पया अदिन पलते पोहचीतस्के, मन्कलोर काल्कने ओय्कना-विहकना कीतस्के, ताना बातय कबळ अरवो. ✱

14 “मेटापोगोन उदता सहर नका-पियल सबेटोरिहक दिसिहता, मको, अद्रमलेहका मीट इद दुनियाता वेहचलेहका आंदिर.

15 चिमलि नीर्विह कीसि, बह ड्टलोप्पा तासिहतोरा? आयो, तान बोव्लापोगोन तासतस्के, लोन अंता वेहच आस्ता.✱

16 इद्रमलेहका मीवाड सेतेम कबस्क लोकुरा मुनेह वेहचलेहका दिसिड. अस्के ओर अव कबस्किन ऊळिसि, देवुळदीपते मनवाल मीवा बाबान मान ईयनुर.✱

अडोना लोप्पा काहमुळि

17 “मोसानाड अडोनु, अहे देवुळता कबुरतोर सास्त्रमतुन, पाय्पिह कीयलाह नना वातन, इद्रम मीट मुर्तिय विचर केमाट. नना इतेक पाय्पिह कीयलाह आयो, मति सास्त्रमतुन पूरा करल कीयलाह वातन.✱

18 इह केंजाट, नना सेतेम वेहतहनन, पोगोटा बूमि, इळता बूमि बूळेम आनाहजोम, पूरा सास्त्रम करल आयवालेवा, अडोना सास्त्रमते रासतविनगडाहि उंद गीता,* उंद सुनेतेला मायो आयगा.

19 अदिहकु बोराय इचीटा अडोटुन माळोर, ओसो दुसोरिन वने अहे तमा मतप काहताहतोर, ओर देवुळ राजेम कीयना लोकुरगा, सबेटोरिहक उड्लोर आयनुर.✱ मति बोर इव अडोनु माळिहतोर, ओसो अहे काहताहतोर, ओर देवुळ राजेम कीयना लोकुरगा बेरोर आयनुर.

20 इंजेके सास्त्रमगूस, परसिर देवुळता पोल्लोटुन कर्तुळते नोमिहतोर इहनिर बहे. मति नना मीकु वेहतहनन इतेके, वेरिहकाय वीळिस मीट देवुळता पोल्लोटुन माळवालेवा, मीकु देवुळ राजेम कीयना लोकुरगा जागा दोर्को आयगा.

ओडता लोप्पा काहमुळि

✱ 5:7 5:7 याकुब 2:13 ✱ 5:8 5:8 तोहचीतव पोल्लोड 22:4 ✱ 5:9 5:9 रोम सहरतोर 8:14 ✱ 5:10 5:10 याकुब 5:11; 1 पत्र 3:14 ✱ 5:11 5:11 1 पत्र 4:14 ✱ 5:12 5:11-12 पिलिपितोर 1:29; इब्रितोर 10:34 ✱ 5:12 5:12 2 इतिहास 36:15-16; मत्थल 23:31,37; बळयिर 7:52; 1 तिसलुनितोर 2:15 ✱ 5:12 5:10-12 10:22; 24:9; मार्कल 13:13; लूकाल 21:12,17; योहन 15:18-21; 16:33; 17:14; बळयिर 5:41; रोम सहरतोर 5:3; 2 तिमोति 3:12; याकुब 1:2; 1 योहन 3:13 ✱ 5:13 5:13 मार्कल 9:50; लूकाल 14:34-35 ✱ 5:15 5:15 मार्कल 4:21; लूकाल 8:16 ✱ 5:16 5:16 योहन 15:8; 2 कुरितोर 9:12-13; पिलिपितोर 2:15; 2 तिसलुनितोर 1:12; 1 पत्र 2:12 ✱ 5:17 5:17 रोम सहरतोर 3:31 * 5:18 5:18 गीता इतेके रेसा. ✱ 5:19 5:19 याकुब 2:10

21 “निमा बोने हक्कनायो.☆ हक्कवाल नेयम जोकना सिक्सातगा अरयनोग,’ इद्रम देवुळि मुनेतोर पेदल्किन वेहच मता, तेन मीट पुतिरे.

22 मति इंजेके नना मीक वेहतहनन, बोग तना ऐंगेटोनु [उगसे†] ओड कीस्तोग, ओग वने देवुळता नेयम जोकना सिक्सातगा अरयनोग. ओसो बोग तना ऐंगेटोना कदर रेहतहतोग, ओगु यहुदि जाततोरऱाड पेदल्कना बेरा कोरटटगा दांड निहतनोग. ओसो बोग दुस्रोनु ‘एय, पिसा-बय्तळि!’ इद्रम इन्हतोग, ओगु देयहकना मळगना किसबटटा सिक्सातुहक ओजनोग.☆

23-24 “अदिनेनाहकु ओकावेला निमा नीवा कोडि मंदिरता गर्यातगा वाटलाह ओय्हनिन, अस्के बोग विस्वसि नीवा अडम गुरागुरा मन्हतोग इन्जि, अगा तेना सीता बार नीक वाता इतेके, नीवा कोडि गर्यामुनेह अगाने अहे तासा, अह कीस पेसिस अन. मुने नीवा अडमतोग विस्वसिना संगे ईनाह-आनाह कलियिसि, गूनम आम्हट. पया अगडाह मल्स वासि, नीवा कोड वाटा.

25 “निमा नीक कसुर ओपवाल बार नेयम केवानके अनेकेन, अस्केने ओना ओडतुन रेहतलाहि, ओग बाताल ताल्हकनोग, आतल कीम. अह केविन इतेके, ओग कसुर ओपवाल नीक नेयम केवाना कयदे ईयनोग, वेग पया नीकु पोलिसिना कयदे ईयनोग, अहे निमा जेललोप्पा दाकिन.

26 इह केंजा, नीक सेतेम वेहतहनन, निमा आक्रिते कोतातुहक कोता जोळे केवालेवा, अगडाहि मुर्तिय पलते पेस पगविन आयकिन.

सिंङ्गि-साट्याल वेरा लोप्पा काहमुळि

27 “साट्याल कबळ कीयनद आयो,☆ इद्रमता अडो मीट मोसा मुय्तोना साख्रमताह केंजतिर.

28 नना मात्रम मीक वेहतहनन, बोगाय बेदे आंचानके साट्याल विचरते ऊळिहतोग, ओगु तना जीवाते तान कवतोगे.

29 अदिनेनाहक नीवा विचरतगा, कोंडाते ऊळिस पापम कीयलाह आतेके, कोंडातुन बोगाय पेहचीतेक आवालि, इद्रम निमा पापम आयमाकि इन्जि जिद कीमु. बाराहक इतेके नीवा पूरा मेंदुलि, देयमदीपता अमेसाता सिक्सातगा दायना वाटो, नीवा मेंदुदा उंदि कोंडा बूळेम आयना, इद नीके पायदाता.

30 अद्रमे नीवा विचरते कयदे बार पापम कीयलाह आतिन इतेके, कयदुन बोगाय डायिस पोहचीतेक बेस आवालि, इद्रम निमा पापम आयमाकि इन्जि, जिद कीमु. बाराहक इतेके नीवा पूरा मेंदुलि, देयमदीपता अमेसाता सिक्सातगा दायना वाटो, नीवा मेंदुदा उंदि कय बूळेम आयना, इद नीके पायदाता.

मुतेन देहचीयना

31 “बोग तना मुतेन विळिससीस्तोग, ओगु तान्क कळपाकग देहतनद सीटि रासिसीयना,☆ इद्रम मोसानाड अडोने वेहतद मन्हता.

32 नना मात्रम मीक वेहतहनन, मुते दुस्रोनु कववालेवा, बोगाय तना मुतेनु देहचीस्तोग, तेला मति देवुळता मुनेह, अदु ओना मुते इंका मन्हताये. अदिहकु अदु दुस्रोन्क आतेके, ओर इर्वुर आसि देवुळता मुनेह सिंङ्गि-साट्याल आतोर. इद्रमि आंचाना मुनेतोग मुजो तान देहचीतस्के, तान सिंङ्गि आनाह कीस्तोग.☆

किरियाड-कोस्क

33 “देवुळता मुनेह कीतद किरियातुन माडमा, मति तान करल कीमु,☆ इन्जि मुनेतोर पेदल्किन मोसानाड अडोने वेहतद मता, तेन ओसो मीट केंजतिर.

34 नना मात्रम मीक वेहतहनन, किरिया ओतनाय आयो! देवुळदीपता वने किरिया ओतमाट, बाराहक इतेके देवुळ अगा राजेम कीयलाह उदिहता.

35 अहे बूम आयि इनजोर, बूमतुन बह ओतमाट, बाराहक इतेके अदु देवुळ राजेम कीयना लोकुर मनदना जागा आंदु. येस्सलेमतुन वने ओतमाट, बाराहक इतेके अद बेहरा देवुळराजाना सहर आंदु.

36 किरिया इनजोर तलातुन बह इटमा, बाराहक इतेके निमा उंदाय नीवा तलाता केदुन पिळसे केलु, कार्यल केलु कीयाय पगविन, सबे देवुळताये कयदे मन्हता.

37 इतेके मीवा वळ्हकमुळि इंगो इतेक इंगो, आयो इतेक आयो, कीयना मतेके इंगो कीकन इनु, कीयना लेवेक इसि केवोन इनु, इचोने मनदना गावले. इविस्किहक वीळिस एक्वा पोल्लोड (किरियाड-कोस्क, ओतना) देयहकनाडः आस्ताड.☆

कोदा पोयतना

(लकाल 6:29-30)

38 “बोगाय नीवा कोंडातुन पेहतेके, ओना कोंडातुन पेहतनदु, बोगाय नीवा पदुन ओगहतेके, ओना पदुन ओगहतनदु,☆ इह वेहतदिन मीट मोसानाड अडोने केंजतिर.

☆ 5:21 5:21 पेसमुळि 20:13; व्यवस्थाविवरण 5:17 † 5:22 5:22 उगसे इद पोल्लो सबेटूक पाळनाड मोदुल कागदेहकने वावो. ☆ 5:22 5:22 याकुब 1:20; 3:6; 1 योहन 3:15 ☆ 5:27 5:27 पेसमुळि 20:14; व्यवस्थाविवरण 5:18 ☆ 5:31 5:31 व्यवस्थाविवरण 24:1 ☆ 5:32 5:32 मार्कल 10:11-12; लकाल 16:18; 1 कुरिततोर 7:10 ☆ 5:33 5:33 लैव्यवस्था 19:12; गिनती 30:2; व्यवस्थाविवरण 23:21 ‡ 5:37 5:37 देयहकनाड मोदुल कागदिने “लागदिनाड”. ☆ 5:37 5:34-37 याकुब 5:12 ☆ 5:38 5:38 पेसमुळि 21:24; लैव्यवस्था 24:20

39 नना मात्रम मीक वेहतहनन, बोग नीक कोटे कीस्तोग, ओना अडम दायनायो. बोगाय नीवा तिनळ बुकातुन चापुळ इतेके, दावळ बुकातुन वने चापुळ ईयलाह ईमु.

40 बोगाय नीक कचिरतगा ओसि, नेयम देहवाना मुनेह नीवा केगता आडतुन ओयकन इनदनोग, ओन्कु निमा नीवा केगता कोटजगातुन वने ओयलाह ईमु.

41 अद्रमे बोग सीपय नीक बीगर पोसिह कीसि, वेळेटुन पोसि, दोबेड-नूकेड कीसोरे कोसमेंड ओतेके, ओना संगे निमा रेंड कोस्क जागा अनु.

42 बोगाय नीक बातालाय ताल्हकतेके, ओन्कु अद ईमु. अहे बोगाय नियगडाहि करा ताल्हकनोग, ओन्क ईयलाह निमा पेगे-मुनेह आयमा.

कोटुलतोर नडुमि गूनम तोहतना
(लूकाल 6:27-28,32-36)

43 “नीवा ऐगेटोनु जीवा कीम, ✱ कोटुलतोन बार अडम ऊळा, इद्रम मीक कागहवालोर वेहचि, तेन मीट केंजतिरे.

44 मति नना मीक वेहतहनन, मीट मीवाड कोटुलतोरिन वने जीवा कीमहटु, ओसो बोर मीक तिपल कीस्तोर, ओर बेस पिसिर इनजोरे, देवुळतुन कोळव कीसोर ताल्हकाटु. ✱

45 बाराहक इतेके मीवा देवुळबाबाल तना पोळद पेहचि, नेहनोरिहक, लाग्वोरिहक, सबेटोरिहक वेहच ईस्तोग. अहे सेतेमतोरिहक, पापमतोरिहक, तना पेग अर्हचीस्तोग. ✱ अद्रमलेहका मीट वने ओना लेहका, मीवा कोटुलतोरिन जीवा कीतेके, मीवा पोगोटोग बाबानाड मग्न-मयास्क आय्हनिर इन्जि, सबेटोरिहक दिसकिर. ✱

46 बोर मीक जीवा कीस्तोर, सिरप ओरिने मीट जीवा कीतिर इतेके, मीक देवुळि बाताल इनम ईयगा? सिद्वा एनवालोर मुळहेर वने अहे कीस्तोरा, केवोर?

47 मीट सिरप मीवाड गोततोर संगे बेस तिरियतिर इतेके, विस्वस केवोरा, मीवा परक पया बाताल? देवुळतुन पुनवोर वने अहे कीस्तोरा, केवोर?

48 अदिहक बेद्रम मीवा देवुळदीपतोग बाबाल पूरा सेतेम मन्हतोग, अद्रम मीट वने पूरा सेतेमते ताकाटु. ✱

6

दर्म कीयना

1 “मन्कलोर ऊळिस मीक मान ईयनुर, इद विचरते मीट मीवा दर्म ओरा मुनेह केमाटु. कीतिर इतेके मीवा देवुळदीपतोग बाबानगा, मीकु बाताले इनम दोर्को आयगा, अदिहके अह बेस्केन केमाटु.

2 मन्केनाहि माकु मान-पान दोर्कना इन्जि, सोड केवालोर पार्तनाताड लोहकने ओसो अगिनगा सबेटोरिहक दिसनाह, इद्रमता दर्म कीस्तोर. इह केंजाट, नना सेतेम वेहतहनन, ओरिहक तमा इनम (सिरप लोकुराय मान) पूरा दोर्कतपे मन्हता. मति मीट ओरा लेहका सबेटोरिहक दिसना इन्जि, डोल पासोरे दर्म केमाटु. ✱

3 मीट बेस्के दर्म कीयनिर अस्के, मीवा ऐगे मतोर् बोर मुर्तिय पुनदनायो.

4 मीवा दर्म बोन्के तोहवा केमेन ईयना, अस्के मीवा दिसवद कबळतुन ऊळवाल बाबाल मीक इनम ईयनोग.

पार्तना बेद्रम कीयना

5 “मीट बेस्के देवुळतुन पार्तना कीयलाह दाय्हनिर अस्के, सोड केवालोर लेहका मनमाटु. बाराहक इतेके ओर माक लोकुर ऊळिस मान ईयनुर इन्जि, पार्तनाताड लोहकने ओसो अगिनाड मूलानगा निचि, पार्तना कीयलाह ओरिहक गिर्दा वास्ता. इह केंजाट, नना सेतेम वेहतहनन, ओर तमा इनमतुन (इतेके सिरप लोकुराय मानतुन) पूरा दोर्किह कीतोरे.

6 मति मीट बेस्के देवुळता संगे वळ्हकलाह इनजोर दाय्हनिर अस्के, मीवा लोनलोप्पा नेडाटु, नेडिसि तेलपतुन केहचि, मीट बोन्के दिसवा, मीवा देवुळदीपतोग बाबाना संगे वळ्हकाटु. अस्के मीवा दिसवद कबळतुन ऊळवाल बाबाल मीक इनम ईयनोग.

7 ओसो मीट देवुळता संगे वळ्हकनेके देवुळतुन पुनवोरा लेहका पिचुळ-पिचुळ वळ्हकमाटु. ‘माट वेल्लाडे वळ्हकतल, इतेके मावा कोळवतुन देवुळ केंजगा,’ इद्रम ओरिहक आस्ता.

8 मीक बाताल गावले मन्हता, तान मीट ताल्हकनामुनेन, मीवा बाबाल पुन्जिये मन्हतोग. अदिहके मीट देवुळतुन पुनवोरा लेहका, पिचुळ-पिचुळ वळ्हकमाटु बह!

9 अदिनेनाहक देवुळता संगे बाताड वळ्हकनवु, अविन मोदुल कीसि मीकु पुन्पिह कीसीयहनन, अव इहलेहका मन्हताड: जोहर सामि, मावा देवुळदीपतोग बाबानिन, ✱

सबेटोर नीवा पेदिरतुन मान ईयिर.

✱ 5:43 5:43 लैव्यवस्था 19:18 ✱ 5:44 5:44 रोम सहरतोर 12:14,20-21; 1 कुरिततोर 4:12; 1 तिसलुनितोर 5:15; 1 पत्र 3:9; 1 योहन 4:21 ✱ 5:45 5:45 अय्यूब 5:10; देवुळताड पाटाड 65:10-13; बळयिर 14:17 ✱ 5:45 5:45 पिलिपितोर 2:15 ✱ 5:48 5:48 इप्सुसतोर 5:1 ✱ 6:2 6:2 1 कुरिततोर 13:3 ✱ 6:9 6:9 1 पत्र 1:17

10 बेद्रम नीवा दीपतोर नीवाड केंजिहतोर,
अहे इद बूमतोर वने नीवाड केंजिर इन्जि,
इद बूमते नीवा राजेम निल्लिह कीमु.

11 मावा दिनमता तिडि नेंड माक ईमु.

12 ओसो बहु माट मावा अडम मता कसुरतोरिन मापि कीतोम,
अहु मावाड कसुकिन मापि कीमु.

13 ओसो कंदाता वेलाते माक पापमते अर्हमा,
मति माक देयहकना मुक्यानाहि* पिसिह कीमु.✠

[राजेमि, लावु, डीसाड इव अमेसाताड नीवाडे मन्हताड.✠ माट ताल्हकतप आयि.†]”

14 “ओकावेला मीट लोकरा कसुरतुन मापि कीतिर इतेके, मीवा पोगोटोग बाबाल मीवा कसुरतुन वने मापि कीयनोग.

15 मति ओकावेला मीट लोकरिन मापि केविर इतेके, मीवा पोगोटोग बाबाल वने, मीवा कसुरतुन मापि केवोग आयनोग.✠

उपस बेद्रम कीयना

16 “मीट बेस्के उपस कीयहनिर अस्के, सोड केवालोर लेहका मीवा मोकम सोळसोळ आयमाकि. माट उपस कीसोर महनोम, इद्रम लोकर ऊळिस माक मान ईयनुर इन्जि, ओरु तमाड तोडिड वागिह कीस्तोर. इह केंजाट, नना सेतेम वेहतहनन, लोकरा मान, अचोने ओरा इनम!

17 मति मीट बेस्के उपस कीयहनिर अस्के, तितोरा लेहका एग मीसि, नेय ओकिस तला ऊळाट.

18 बाराहक इतेके मीवा उपस लोकरिहक दिसनायो, सिरप मीवा दिसवोग बाबाले ऊळना. अस्के मीवा दिसवा कबळतुन ऊळवाल बाबाल मीक इनम ईयनोग.

मालसोमता लोप्पा कागमुळि

19 “मीटु मियेनाहकु इद बूमते वेल्ला मालसोम गुम केमाट. इगा एल्म तिन्हता, सिल्लुम पोयहता, ओसो कलेर लोतुन विर्हिचि कलिहतोर.

20 मति इद बूमते मालसोम गुम केवा, देवुळतेनाहकु इहे ताकना इन्जि, बेस्केन मारवद मालसोम मियेनाहकु देवुळदीपते गुम आयगा. अगा एल्म तिनी, सिल्लुम पोयो, कलेर कलोर.✠

21 नना मीक बाराहक वेहतहनन इतेके, बेगा मीवा मालसोम मनदगा (देवुळदीपते मनि, इद बूमते मनि), अगाने मीवा सीता वने मनदगा.✠

22 “मीवा कोंडा मीवा मेंदुदा वेहचलेहका आंदु. मीवा नद्र देवुळतके मतेक अचोन, मीवा लोप्पा पूरा वेहच मनदगा.

23 मति मीवा नद्र देवुळतके इलवेके, मीवा लोप्पा पूरा ईकळे मनदगा. अदिनेनाहकु मीवा लोप्पा मनदनद वेहचि ओकावेला ईकळ बार आता इतेके, अद ईकळि सिडापडाता मुर्गगाता आयगा!✠

24 “बोगाय इर्वुर माल्कालोरा सेवा-साकर कीया पगवोग. बाराहक इतेके ओगु ओर्विन बार कोटुल कीयनोग, ओर्विन बार जीवा कीयनोग. इलवेके ओगु ओर्विना पोल्लो केंजनोग, ओर्विना पोल्लो बार केंजोग आयनोग.✠ अद्रमे मीट वने मालसोमु ओसो देवुळि, इव रेंडिना सेवा मुर्तिय कीया पगविर.✠

25 “अदिहके नना मीक वेहतहनन इतेके, पिसमुळतेनाहक माट बाताड तिनदकोम, उनडकोम, ओसो मीवा मेंदुलतेनाहकु माट बाताड केगयकोम इनजोर, मीट आलिह कीसोर मनमाट.✠ मीवा जीवा सिरप तिनदलाहे, मेंदुल सिरप गेंदेड केगयलाहे मन्हताया?

26 पशियनाड पिटेनके ऊळाट, अले! अव वीतोड वने, कोयोड वने, अहे डोमेने गुम केवोड वने. तेला मति मीवा देवुळदीपतोग बाबाल अविस्किहक तिडि ईस्तोग. देवुळता मुनेह अविस्किहकाय वीळिस, मीट एक्वा मोलातोरिर आंदिर, इतेके निटमे देवुळि मीवा पिसवगतुन सीता कीयगाये.

27 तिनदना-उनडना, इविनलोप्पा आलिह कीसोर मीवा पिसना-पिसवगता उंद पूटा वने मीट वीळिह कीया पगविर.✠ पगयकिरा?

28 “अद्रमे मीटु गेंदेना लोप्पा बाराहकु आलिह कीसोर महनिर? इव सोबाताड गेळापुगेहकिन ऊळाट अले, अव बहु वलियताड! नना मीक वेहतहनन, अव कहटेम केवोड, नूदे गेंदेड अर्होड वने.

29 तेला मति साल्मोन राजाल पका सोबाता राजजगा मलियतस्के वने, अव पुगेहकना सोबाता बराबर बेस्केन एव्वोग!

* 6:13 6:13 देयहकना मुक्यानाहि मोदुल कागिदते “लाग्वदिनाहि”, देयहकना मुक्यानु “लाग्वदु” वने इन्हतोर. ✠ 6:13 6:9-13 लूकाल 11:2-4

✠ 6:13 6:13 तोहचीतव पोल्लोड 1:6 † 6:13 6:13 राजेमि, लावु, डीसाड इव अमेसाताड नीवाडे मन्हताड. माट ताल्हकतप आयि. सबेट्रक पाळनाड मोदुल कायदेहकनगा इद पोल्लो दोर्का. ✠ 6:15 6:14-15 मार्कल 11:25-26; इपिसुसतोर 4:32 ✠ 6:20 6:19-20 1 तिमोति 6:19; याकुब 5:2 ✠ 6:21 6:20-21 लूकाल 12:33-34 ✠ 6:23 6:23 लूकाल 11:34-36 ✠ 6:24 6:24 रोम सहरतोर 6:18-20 ✠ 6:24 6:24 लूकाल 16:13; याकुब 4:4 ✠ 6:25 6:25 पिलिपितोर 4:6; 1 पत्र 5:7 ‡ 6:27 6:27 मीवा पिसना-पिसवगता उंद पूटा वने मीट वीळिह कीया पगविर “मीवा निल्हकतुन मीट मुर्तिय वीळिह कीया पगविर,” इद अर्तम वने आया पगयहता.

30 इंजेके गेळापुंगेहक नेंड मन्हाडा, नाळ बूळेम आस्ताड. एय विस्वस इलवोरिर, इद्रमता रोंडातुन देवुळि इचोन बेसताड केगयनाड उहपिह कीसीस्ता इतेके, मीक अदु बेचोन कासा कीसि, गेंदे केगपिह कीसीयगा! ईयगाया, एवो?

31 अदिहके बाताड तिनदकोम, उनडकोम, केगयकोम, इविना लोप्पा मीट आलिह कीसोर मनमाटु.☆

32 देवुळतुन पुनवोर इसि, इव कतमे दोर्किह कीयलाह वितापूंडा आस्तोर. मति इव सबेटव मीक गावले मन्हाडा, तेन मीवा देवुळदीपतोग बाबाल पुन्जिये मन्हतोग.

33 देवुळि मीवा नडुमि राजेम कीयना इतेके, ताना सेतेमतुन मीट सबेटविहक मुने, इदे मोदुल पोल्लो इन्जि पर्हकाटु. अह पर्हकतिर इतेके, मीक बाताड गावले मन्हाडा, अव कतमे देवुळि मीक ईयगा.☆

34 नाळ बाताल आयगा, तेन आलिह कीसोर मनमाटु. नाळता सीता नाळि! नेटा रंदि, नेटुहक वेल्लाय मन्हाता.

7

दुस्रोरा तप तोहतना लोप्पा

(लूकाल 6:37-38,41-42)

1 “दुस्रोरा तप तोहमाटु, तोहतिर इतेके देवुळ वने मीवा तप तोहतगा.☆

2 बाराहक इतेके, दुस्रोरीन बह मीट तप तोहतहनिर, अहे देवुळि मीक वने तप तोहतगा. अहे बेद गोटाते मीट दुस्रोरीहक कहच ईयहनिर (इतेके इळन अर्हतहनिर), अदे गोटाते देवुळि मीक वने कहच ईयगा.

3 निमा नीवा कोंडाते मनदनद इळपेलेहकाडा बेरा तपतुन सीता केवा, नीवा गोतयाना कोंडाता पोडलेहकाडा इचीटा तपतुन बाराहक ऊळिहनिन?

4 नीवाय कोंडाता इळपेतुन ऊळवा, नीवा कोंडाता पोडि तेंडलाह ईम नाकु इन्जि, निमा नीवा गोतयान बह इनदा पगायकिन?

5 एय सोड केवानिन! मुने निमा नीवा कोंडाता इळपेतुन तेंडा. ताना पया नीवा गोतयाना कोंडाता पोडि तेंडलाह, बेस तोवया पगायकिन.

6 “बोर देवुळताड पोल्लोनु पोहचीतप ऊळिहतोर, ओरिहकु* मीट पका दाराताड मोतिना लेहकाडा देवुळताड पवित्र मनदनव पोल्लोड वेहमाटु.† मीट वेहतिर इतेके, ओर पदिना लेहका अव पोल्लोनु ओय्केड-विहकेड कीयनुर. ओसो नय्कना लेहका मीक कस्किसि पिळहपळ कीयनुर.

पार्तना कीयना लोप्पा

(लूकाल 11:9-13)

7 “‘ताल्हकसोर मतेके ईकन, पर्हकसोर मतेके दोर्कगा, तेलप कोहकसोर मतेके तेगयकन’ इन्जि, देवुळ मीक इन्हाता.☆

8 बाराहक इतेके बोग ताल्हकिहतोग, ओन्क ईयगा. बोग पर्हकिहतोग, ओन्क दोर्कगा. बोग कोहकिहतोग, ओन्क तेगयसि ईयगा.☆

9-10 तपेनु तना मगि आरि ताल्हकतेके ओन्क बंडा ईयनोग, ओसो मीन ताल्हकतेके ओन्क तरसतुन ईयनोग, इद्रमतोग बोगाय मन्कल मियगा मन्हतोगा?

11 मीट पापमतोरिर मन्ज तेला, मीवाड पिलाड-पेकोरिहक बेसता मादुन ईयलाह पुहनिर, इतेके मीवा देवुळदीपतोग बाबाल, ओन ताल्हकवालोरिहक बेचोटा बेसतल माल ईयनोग!

लोकुरा संगे बह तिरियना

(लूकाल 6:31)

12 “लोकुर मीवा संगे बेद्रम ताकना इन्जि मीवा विचर मन्हाता, अद्रमे मीटु ओरा संगे ताकाटु. बाराहक इतेके मोसानाड अडोड ओसो देवुळता कबुरतोर सास्त्रम, कतम इदे पोल्लोते ओडेम आताड.☆

रेंड अगिड

(लूकाल 13:24)

13-14 “रेंड अगिड मन्हाताड, बेद अगदुन पोयतकिर? बेरा दर्वजात्कु वेल्ला पस मन्हाता, अद नेर्वता अगि बूळेम आयनके ओस्ता, अद अगदे अनवालो वेल्लाय मुल मन्हतोर.☆ मति वेल्ला पस इलवदु उड्ला अगि अमेसाता पिसमुळतके ओस्ता, इद अगि वेल्लाय कमि मुडुहक दोर्किहता. अदिहके मीट वेल्ला पस इलवद दर्वजात्कु लोप्पा नेडाटु.

सेतेमते ताकवालोर, जोलते ताकवालोर

☆ 6:31 6:31 1 तिमोति 6:8 ☆ 6:33 6:33 1 तिमोति 4:8 ☆ 7:1 7:1 रोम सहरतोर 2:1; 14:13; 1 कुरिततोर 4:5; याकुब 4:11

* 7:6 7:6 बोर देवुळताड पोल्लोनु पोहचीतप ऊळिहतोर, ओरिहकु मोदुल कागिदते “पदिहकु”. † 7:6 7:6 समुद्रते बेदो उंद रीतता ईपता पोटालोप्पा गुंडल पांङ्गि बंडालेहका दोर्किहता, तेने मोति इन्हतोर, तेना दारा वेल्लाय आस्ता. ☆ 7:7 7:7 याकुब 1:5; 1 योहन 3:22; 5:14 ☆ 7:8 7:7-8 योहन 15:7,16 ☆ 7:12 7:12 रोम सहरतोर 13:8-9; गलातितोर 5:14 ☆ 7:13-14 7:13-14 लूकाल 13:24

15 “देवुळता कबुर जोलते वेहवालोरगडाहि उसरते मन्हटु.✱ ओरु गोरनलेहका नाळेह केवप दिसिहतेर, मति ओरा पोटालोप्पाडा विचरि, पिळहपळ कीयनाड लोळडानलेहका मन्हता.✱

16 ओराड कीयनाड कबस्कनाहि, मीट ओर बेद्रमतोर इन्जि पुनदकिर. कोये-जपिनाहि अंगुर पंडिड कोयोर. ओसो लिंगुळ आपानाड जपिनाहि तोया पंडिडः कोयोर. कोयहतेरा?✱

17 अद्रमे बेसता मरा बार बेसताड तिनदनाड कायाड आदिहता, करबता मरा बार तिनवव कायाड आदिहता.✱

18 बेसतल मरा लाग्वाड कायाड आदो, अहे करबता मरा बेसताड कायाड आदो.

19 बेद मरा बेसताड कायाड आदो, अद्रमताड सबे मरानु नळिकस किसतगा वाटिहतेर.

20 अद्रमलेहका देवुळता कबुर वेहवालोरिन ओराड कबस्कनाहि सेतेमतोरु, जोलतोरु इनजोर, मीट ओरिन पुनदकिर. (ओसो जोलतोरिनु देवुळि अहे सिक्सा ईयगा.)✱

21 “नाकु ‘सामि, सामि’ इनवालोर सबेटोर, देवुळदीपता राजेमते नेडोर आयनुर, मति देवुळदीपतोग नावा बाबाना पोल्लो वेहतप ताकवालोर, ओरे मात्रम अगा दाया पगयनुर.✱

22 नना नेयम कीयनद आक्रि दियाते, वेल्लाटोर नयगा वासि, देवुळदीपते नेडलाह ईयनोग इन्जि, ‘ओ सामि, माट नीवा पेदिरते देवुळता कबुर वेहतोम,✱ ओसो नीवाय पेदिरते देयहक-बूतहकिन पूंडटोम, ओसो नीवाय पेदिरते बेचोटाड बेरा डीसाताड कबस्क कीतोम. कीतोमा, केवोम, सामि?’ इनजोर नाक इनदनुर.

23 अस्के कोनि नना ओरिनु, ओरा मोकम मुनेह इनदकन, ‘एय देवुळता पोल्लोतुन केंजवोरिर, नना मीक मुर्तिय पुनोन, मीट नयगडाहि पेसिस अन्हटु!’ इह इनदकन.✱

रेंड रीतिनाड लोहकु (लूकाल 6:47-49)

24 “बोर नावाड इव पोल्लोन केंजिसि अहे ताकिहतेर, ओरु पर्पा जागाते लोन तेहतोगु, बेसता तेल्वतोम मन्कनलेहका आस्तोर.✱

25 तेहतापया पेग वाता, उड्रा वाता, बेहरा दूंद-मुर्गम वासि लोतगाहक अता, तेला मति अद लोन मुटो, बाराहक इतेके तानाड पाय्वाड पर्पा जागाते दोहतव मताड.

26 मति बोर नावाड इव काहगतव पोल्लोन केंजिसि अहलेहका ताकोर, ओरु उस्को पर्वतगा लोन तेहतोग, तेल्वलेवोग मन्कनलेहका आस्तोर.

27 तेहतापया पेग वाता, उड्रा वाता, दूंद-मुर्गम वाता, वासि अद लोतगाहक अता. अस्के अद लोन मुटिस, पूराय बूळेम आता.”✱

28 इव पोल्लोड येसु वेहतलाह मारिह कीतस्के लोकुर ओनाड काहगतनाड पोल्लोन केंजिसि बयल आतोर.

29 बाराहक इतेके, येसु ओरिनु ओराड साम्रमगूस्रा लेहका काहोग, मति तन्के अदिकर मतपु, लोकुरिन काहगन्दोग.

8

मोंडरोगमतोन सव्रे कीयना (मार्कल 1:40-44; लूकाल 5:12-14)

1 गुड्रपोगोटाहि येसु तनाड कगयवालोर बार इळन रेगतस्के, गोहडिनाड गोहडिड ओना पयाह-पयाहे मंदुर.

2 अस्के ओर्वोग मोंडरोगमतोग येसुनगा वातोम. (अद्रमतोरिन यहुदिर कळवोगतासिंदुर.) ओग येसुनगा वासि, “बाबा, नीवा विचर मतेके, नाक सव्रे कीसि, नावा कळवोगतुन तेंड पगयकिन,” इनजोर येसुन मिंडाड कोटिसि✱ इतोम.

3 “अह इतेके अले, नावा विचर मन्हताये! निमा सव्रेम आम,” इनजोर येसु इतोम. इतस्के, (यहुदिरा मोंडरोगमतोन इटवद नोमळता अडोतुन नोमवा,) येसु ओन कय आहच बोयतोम. अस्के चट्नेन ओना मोंडरोगम मायता.

4 “इजेके मोंडरोगम सव्रेम आतेनाहक, मोक ईयलाह मोसानाड अडोड मतपु, निमा कुदि अन्जि, सव्रेम आतन इन्जि, बूमयाहक मात्रम तोहा.✱ बूमयानके अनेके, इद पोल्लोतुन बोन्के बह वेहमा. सव्रेम आताहकु मोक ईतोम इन्जि, बूमयाल सबेटोरिहक वेहतनोग, अस्के नियगा मोंडरोगमता कळवोग मनो आयगा,” इनजोर मोंडरोगमतोन येसु इतोम.

सीपयकना दरोगाना विस्वस (लूकाल 7:1-10)

✱ 7:15 7:15 24:11,24; मार्कल 13:22; लूकाल 6:26; बळयिर 13:6; रोम सहरतोर 16:17; 2 तिमोति 3:5; 2 पत्रु 2:1; 1 योहन 4:1; तोहचीतव पोल्लोड 16:13; 19:20; 20:10 ✱ 7:15 7:15 यहजेकेल 22:27; बळयिर 20:29 ‡ 7:16 7:16 तोया पंडिड मोदुल कागिदते “अंजिर पंडिड.” ✱ 7:16 7:16 लूकाल 6:43-44; याकुब 3:12 ✱ 7:17 7:16-17 याकुब 2:18 ✱ 7:20 7:16-20 गलातितोर 5:22-23 ✱ 7:21 7:21 लूकाल 6:46; रोम सहरतोर 2:12-13 ✱ 7:22 7:22 1 कुरिततोर 13:2 ✱ 7:23 7:23 देवुळताड पाटाड 6:8; लूकाल 13:27 ✱ 7:24 7:24 लूकाल 11:28; योहन 13:17; याकुब 1:25 ✱ 7:27 7:24-27 याकुब 1:22 ✱ 8:2 8:2 28:17; योहन 9:38; बळयिर 10:25; तोहचीतव पोल्लोड 22:8 ✱ 8:4 8:4 लैव्यव्यवस्था 14:1-20

5-6 पया येसु कापेर्नाग वातस्के, सीपय्कना ओर्वोर्ग दरोगाल ओनक्के वासि, कालगडेम अरसोर साय्ता ताल्हकतोग, “ओ गूरू, नावा साकुर केवाल कय-काल वावा, वेल्लाय दुक्ते अर्सि, लोते ऊलगसोर मन्हतोग,” इतोग.

7 अस्के येसु दरोगान इतोग, “नना वासि ओनु सव्रे कीकन,” इन्जि इतोग.

8-9 अस्के वेग दरोगाल येसुन इतोग, “गूरू, निमा नावा लोनलोप्पा वायना इन्जि, नना लायक इलेन*.” नना वने ओर्विना कय इळन महनन, अहे नावा कय इळन उय्तर सीपय्क मन्हतोर. नना वगोग सीपयिन ‘अन!’ इनजोर वेहतेके, ओग दास्तोग, ओसो दुप्पेनो ‘वाय!’ इनजोर केयतेके, ओग वास्तोग. अहे नावा साकुर केवानु ‘इद कीम, रा!’ इनजोर वेहतेके, अद कबळतुन ओग कीस्तोगे. (इद्रमि, इद रोगमता पोगोन नीवा अदिकर मन्हता;) निमा मात्रम उंद पोल्लो वळ्हकतिन इतेके, नावा साकुर केवाल सव्रेम आयनोग,” इनजोर इतोग.

10 इद पोल्लोतुन केंजिसि, येसु पकाय बामतोग. अस्के तना पयाह वावालोर मुडुन इतोग, “इह केंजाट, नना सेतेम वेहतहनन, इचोटा बेरा विस्वस नाकु मावोर इम्रयेलतोरगा बोनगान बह दिसो!†

11 इदे निटम पोल्लो, मीट केंजाट, वेग दरोगानलेहकाडोर बूमेटोर यहुदि आयवोर ईनाह-आनाह जमा आयनुर. जमा आसि देवुळदीपता राजेमतागा मावाड मुनेतोर पेदल्क अब्रहमि, इसकि, याकुबि, वेरा संगे कुळप तिनदना बतते उदनुर.

12 मति माट इम्रयेलतोरम इन्जि देवुळदीपते नेडकोम, इद्रम इनवालोर उय्तरिन, देवुळ मनवदु ईकळता जागाते देवुळि पलत पोहचीयगा. अगा ओरू अळयना, पल्क कोगकना कीयनुर.✠”

13 पया दरोगान येसु इतोग, “अले, निमा लोन अन, निमा विस्वस कीतपु, नीवा साकुर केवाल सव्रेम आयेग,” इतोग. अदे गट्काते वेग दरोगाना साकुर केवाल सव्रेम आतोग.

येसु वेल्लाटोराड दुकिन सव्रे कीस्तोग

(मार्कल 1:29-34; लूकाल 4:38-41)

14 येसु पया तनाड कगयवालोर बार, सिमोन पन्ना लोन अतोग, अस्के पन्ना आतो पकाय दंडटे कटुदगा टेटेम अर्स मता.

15 अस्के येसु ताना दंडटुन ऊळिसि, ताना कयदुन बोयताहे, दंड रेगता. पया अद तेदिसि, ओरिहक जावा-एग कीसीता.

16 अदे दिया मुलतस्के, वेल्लाटोर देयहक-बूतहक पोयतोरिनु, येसु विळिसह कीयनोग इन्जि, लोकुर ओनगा ततोर. ततस्के येसु तना तोडटा पोल्लोतेन अव देयहकिन उकुम ईस पंडटोग; ओसो सबे दुकिनोरिन सव्रे कीसीतोग.

17 इद्रमि यसयाल इनवाल मुने रासतदु देवुळता कबुर इंजेके करल आता, अद कबुर इह मन्हता:

ओग कुदि मावा दुक्तुन पंडटोग,

मावा रोगमतुन पोहतोग.✠

येसुनाड कगयवालोराड अड्सन्कु

(लूकाल 9:57-60)

18 पया येसु तना सर्ने वेल्लाय मुल मन्हतोर इन्जि ऊळतोग, ऊळिसि तना ऐंगेतोरिनु “गालिल समदुरता अबर बाजे दाकल,” इन्जि वेहतोग.

19 अस्के ओर्वोर्ग साङ्गमगूरू येसुनगा वासि इतोग, “गूरू, निमा बेके दाकिन, अकेन नना नीवा संगे वायकन,” इतोग.

20 मति येसु ओन इतोग, “कोयलेस्किहक मनदलाह बार गळदाड, पोगोटाड पिटेहक मनदलाह बार गूडाड मन्हताड. मति नना माने-मन्कना नडुम पुटिसाय मति, नाक तला रोयिह कीयलाह वने जागा इले. (निमा वने अद्रम मनदलाह तयर महनिना?)”‡ इतोग.

21 पया दुप्पेनो ओनाड कगयवाल ओन इतोग, “गूरू, (नना नीवा संगे वायकन, निटमे. मति) मुने नाक बाबाना लोन दायलाह ईमु. बाबाल हायनोग अस्के, नना ओन पोहचि नियके वायकन” इह ताल्हकतोग.

22 “आयो, निमा नावा संगे इंजेकेन वय. देवुळता जीवालेवोर हातपे मन्हतोर, ओरे तमाड हातोरिन पोहिर!” इन्जि येसु ओन इतोग.

येसु दूंदतुन रोमिह कीस्तोग

(मार्कल 4:36-41; लूकाल 8:22-25)

23 अस्के पया तनाड कगयवालोर संगे, येसु ओडाते उदिसि, समदुरता अबर बाजे दायलाह पेसतोग.

24 अनेक अनेके, दोम्क्नेने समदुरतागा बेरा दूंदि वाता, वासि एताड लचकाने ओडातुन कोळिडह कींदु. मति येसु इसि पर्वालेवा उंजिस मतोग.

* 8:8-9 8:8-9 यहुदि लोकुर यहुदि आयवोरा लोता लोप्पा ओळियोर आंदुर, अदिनेनाहक ओग साय्बाल अह इतोग बहे. ✠ 8:8-9 8:8-9 योहन 4:9; 18:28; बळयिर 10:28; 11:3; गलातितोर 2:12 † 8:10 8:10 वेग साय्बाल इम्रयेल देसेमतोग आयोग, मति देवुळता साङ्गम पुनवोग दुप्पा देसेमतोग आंदोग. वेग रोम सर्करता सेवातुहकु इम्रयेलते वासि. ✠ 8:12 8:11-12 लूकाल 13:28-29; तोहचीतव पोल्लोड 22:15 ✠ 8:17 8:17 यशायाह 53:4 ‡ 8:20 8:20 माने-मन्कना नडुम पुटोशु इतेके येसुये. माने-मन्कना नडुम पुटोशु इद पोल्लोता अर्तम पुनदलाह पुस्तकता आक्रिते पुनवव पोल्लोना अर्तमि रासतद मन्हता, अगा ऊळाट.

25 अस्के ओर कगयवालोरे येसुनगा ऐरे वासि ओन तेहतोर. “ए गुरू, माक पिसिह कीमु, माट मुळिन्दहनल!” इनजोर केयतोर.

26 अस्के येसु उंजिस तेदताहे ओरिन इतोग, “एय विस्वसलेवोरिर, (नयगा मीक पिसिह कीयलाह लाव मन्हता इन्जि मीट पुनविरा,) मीट पया बार्किया रेयतिर?” इद्रम इतोग. पया ओग नितोग, निचि अद दूंदतुन, एतुन वेगहतोग, अस्के दोम्बनेन दूंद-मुर्गम मायता, अहे सबे मेलियनाड बाताड मेक्ने आताड. 27 तेन ऊळिस कगयवालोरे पकाय बामतोर. वेर पया इनदलातोर, “वेना उकुमतुन वळ्यु, लच्छाड केजिहताड इतेके, वेग बेद्रमतोग मन्कल मनदनोग रा?” इतोर.

इर्वुर देयहक पोयतोर

(मार्कल 5:1-17; लूकाल 8:26-37)

28 पया समुद्रता अबरि, गदरे इनदनद एरियातगा ओर एवतोर. अगा हातोरिन पोहतलाह पांजाड मताड. ओर एवतस्के, अव पांजानाह इर्वुर देयहक पोयतोर पेसिस वानेके ओन्क कलियतोर. वेर इर्वुर इचोन आकाड-दोकानोर मंदुर इतेके, वेर मनदनद अगदुहकु बोगे बह दाया पगवोग आंदोग.

29 येसुन ऊळिसि, वेर पकाय जोरते केयतोर, “एय देवुळता मगनिन, निमा बार्किया माक अडम आयहनिन? नेयम कीयनद कगो एवयनामुनेन, निमा माक सिक्सा ईयलाह वातिना?*

30-31 मति निमा माक पूंडना मतेके ओके ऊळा, वेल्लाय जेक गोहड पदिड मेयिहताड, अके माक लोहचीमु,” इनजोरे देयहक येसुन कालगडेम अरताड.

32 अस्के येसु “अन्हट, पेसाट!” इतोग, इताहे देयहक चटनेन पेसिस, पदिना गोहडटगा तुम्ने नेडताड. अस्के गोहड पदिड अद कस्केने मनदनद मेटा ओळिसिये, मुटेड-मुळगेड आसोर, समुद्रकचुल वित बोटाड. एतगा पया कुबोग इनाह अर्सि, कतमे मुळिन्दस डोलताड.

33 पदिड मेहवालोरे पया, इद उबता-उबिय आता पोल्लोतुन, तमा नाटे वेहतलाह विततोर. देयहक पोयतोर लोप्पा बह बह आता, इदिन पूरा नाटेनोरिहक वेहतोर.

34 वेहतस्के मावाड कतम पदिड बूळेम आताड इन्जि, अगडोर पूरा नागमेतोर रेयतोर, रेयिसि येसुनगा वासि कलियतोर. ओन कलियिसि इतोर, “मयगा निमा मनमा, मावा सिवातगडाह पलते पेसिसि, अबर बूम अन,” इनजोर येसुन अर्जि कीतोर.

9

कय-काल वावोनु येसु सत्रे कीस्तोग

(मार्कल 2:3-12; लूकाल 5:18-26)

1 पया येसु तनाड कगयवालोरे बारा तना नाग, कापेर्नाग मल्स दायलाह, ओडाते उदिस मन्जि वेंडटोर.

2 कापेर्नाग एवतोर अस्के पया, कयक-कालक वागतोग ओर्विन, तना उंजना कटुल अस्के, येसु सत्रे कीयनोग इन्जि, ओनगा उयतुर बोरो ततोर. ओरा विस्वसतुन ऊळिसि, येसु दुक्तोन इतोग, “अल बाबा, दीरा पोय्म. नना नीवाड कसुर्किन मापि कीयहनन,” इतोग.

3 अह इताहे, अगा मतोर साख्रमगूसर तमतमाये कुस्कुस इंदुर, “ऊळाट, वेग मन्कल उगसे देवुळतन इतपे बह पोगयिहतोग!” इद्रम वळ्हकिंदुर.*

4 ओरा पोटाताड विचर्किन पुन्जि येसु इतोग, “मीवा पोटाते नावा लोप्पा बाराहक कुळसा वळ्हकिहनिन?

5-6 वेन रोगमतोन ‘नीवाड कसुर्किना मापि आता,’ इह इतेके अल्कोया? बारा वेनु ‘तेदिस अन,’ इनदनद अल्कोया? इंजेके नना माने-मन्कना नडुम पुटटोनन मन्जि, देवुळतेनाह नयगा इद ब्रमते, पापमतुन मापि कीयनद अदिकर इंका मन्हता इन्जि, मीक तोहतकन,” इनजोर येसु ओरिन इतोग. पया कय-काल वागतोन येसु इतोग, “तेदा रा! नीवा कटुल उळ्हचि, पोसि, लोन अन,” इतोग.

7 पया ओग तेदिसि, तना लोन दिगदिग अतोग.

8 देवुळि मन्कहक इचोटा बेरा अदिकर ईता, तेन ऊळिसि अगा मतोर लोकुर, देवुळतुन रेयिसि तान जोहर कीतोर.*

येसु मत्थान केयिहतोग

(मार्कल 2:14-17; लूकाल 5:27-32)

9 अगडाह पया येसु पेसिस अनेके, सिद्वा एतना नाकातगा, मत्थाल इनवाल उदिस मतोग. ओन ऊळिसि येसु इतोग, “नावाड कगयवानिन आयकिन, दय!” अह इताहे, मत्थाल तेदिसि येसुना संगे दाया बोटाटोग.

10 अस्के पया येसु तनाड कगयवालोरा संगे, मत्थाना लोते गाटो तिनदलाह उदिस मतोग. अस्के सिद्वा एनवालोरे, ओसो दुसोर पाप्यहलोरे†, इद्रमतोर वेल्लाटोरे ओरा बतते वासि उदतोर.

* 8:29 8:29 याकुब 2:19 * 9:3 9:3 सिरप देवुळिये पापमतुन मापि कीया पगयहता इन्जि, ओर साख्रमगूसर पुन्ज मतोर, अदिहके ओर अह वळ्हकिंदुर.

* 9:8 9:8 5:16; 1 पत्र 2:12 † 9:10 9:10 पाप्यहलोरे इतेके, यहूदिराड अडोन नोमवोर पापिर.

11 तेन ऊळिसि परसिर ताल्हकतोर, “सिद्वा एनवालोर, पाप्यहलोर, इद्रमतोर पोहचीतप मतोर संगे, मीवा गूरू बह तिन्हतोग?” इनजोर कगयवालोरिन कट्ला कीतोर.

12 ओरा वळ्हकनदिन केजिसि, येसु ओरिन इतोग, “रोगमलेवोरु डाक्टरनके अनोर, मति रोगम मतोर तमा दुक्तुन पोहतलाह दास्तोर.

13 अद्रमलेहकाने नना नेहनोरम इनवालोरिन आयो, मति पापिरिन केयलाह वातन, इद पोल्लो सीताते तासाटु. मोक-मोहरम ईयना वाटो, ओर्विनेनाहक जीवा लोपतप मनदनद बेसु, इहे नावा विचर मन्हता[☆], इद सास्त्रमते देवुळ वेहतद पोल्लोता अर्तीमि बाताल आस्तायो, अन्ज कगयाटु,” इद्रम येसु इतोग.[☆]

उपसता लोप्पा ताल्हकमुळि

(मार्कल 2:18-22; लूकाल 5:33-38)

14 उंद देबा देवुळता पेदिरते एते मीहवाल योहननाड कगयवालोर, येसुनगा वासि ताल्हकतोर, “गूरू, परसिर ओसो माटु ऊक-ऊके उपस कीयनोम, मति नीवाड कगयवालोर मात्रमि उपस केवोर, इदिनलोप्पा निमा बार इहनिन?” इह इतोर.

15 अस्के येसु इतोग, “मावा नडुम मर्मपेकाल मन्हतोग इन्जि, संगेतोर मर्मिनस्के उपस ओसो बार्किया कीयनुर? मति कोटुलतोर वासि मर्मपेकान ओरगडाहि एगिह कीसि पोस ओयनुर, इद्रमता वेला वायगा,[‡] अद तूकने ओर दुकम आसि तिनोर आयनुर,” इन्जि इतोग.

16 (इतापया ओरिहक ओसो पुन्पिह कीयनाड पीटोने इद्रम वेहतोग.) “इदिन केजाटु, पाळना गेंदेता अगता बूकातगा मेललाह, पूना गेंदे बोगे ओल्सोग. ओल्सतेके पूना गेंदे एग गुंजिसि ऊयिहता, ऊयिसि पाळनातुन अगहचि, इंका ओसो बेरा बूका कीयगा.

17 अद्रमे ओयवदु पूना अंगुर जोमातुन, पाळना तोलाजोर्काति बोगे एन्दोग.[§] एन्दतेक इसि मिडतद जोमा ओयिसि, जोर्का ओसो आडिसि अगयहता, अम्स पया जोमा पूरा वाडिहता. मति पूना मिडतद अंगुर जोमा एन्दलाहि, पूनाये आडवदु तोलाजोर्का गावले. अस्के कोनि जोर्का, जोमा इव रेंड आसि अक्नेन मनदनुड,” इद्रम येसु योहननाड कगयवालोरिन वेहतोग. (नना पूनाड-पूनाड पोल्लोड काहहतहनन, अविस्कनगा पाळना रिबजताड पोल्लोड काल्हपनायो इन्जि, येसु इव पुन्पिह कीयनाड पीटोड वेहतोग.)

उंदि डोलता पिला, उंदि कुर्माति बादा आतदु

(मार्कल 5:22-43; लूकाल 8:41-56)

18 इव गोटिड येसु ओरा संगे वळ्हकनेके, बोगो ओर्वोग सायबाल अगा वासि, “नावा मयाळि इचोटे हाता, गूरू. मति निमा वास मात्रम तान बोयतिन इतेके, अद तेगगा”[☆] इनजोर, येसुनाड काल्क मोळकतोग.

19-21 पया येसु तेदिसि तनाड कगयवालोर संगे अनेके, बारा वर्साड आनाह कुर्माति बादा आयनद उंद आंचाळि, ओन ऊळिसि ओना पयाह वाता. नना मात्रम ओना गेंदेतुन बोयतेकाय सव्रेम आयकन, इद्रम आलिह कीसि, ओना पयाह वाता. वासि, अद ओना गेंदे कोडतुन बोयता.

22 बोयमुळतुहकु येसु पेगके मल्स ऊळिसि, अद आंचान इतोग, “पेडि, निमा दीरा पोय्म! नना नीक सव्रे कीकन इन्जि, निमा विस्वस कीताहके, बेस आतिन.” इताहे अदे गट्काते अद आंचाना बादा मायता.

23 अस्के पया हाता पिलाता लोन ओर वातस्के, अगा अळवालोर-केयवालोरिन, तुस्सक ऊरवालोरिन, येसु ऊळतोग.

24 ऊळिसि ओरिन इतोग, “तिट, नाक अग ईम्हटु. पिला हायो, अद निद्रतेन मन्हता!”[☆] अह इतस्के, पोहता वाता मुल येसुन कवतोर.

25 अगा वाता मुडुन ओग पलत पेहतस्के, पिला मता जागातगा येसु नेडतोग, नेडिसि ताना कयदुन पोयतोग, अस्के अद हाता पिला जीवा अरता. ²⁶ इद पोल्लो अद पूरा एरियामेंड आबुर आता.

गुडिरिन, मूकान येसु सव्रे कीस्तोग

27 येसु अगडाहि पेसिस अनेके, (देवुळ लोहतोग राजाल येसुये इन्जि नमिसि,) इर्वुर गुडिर ओना पयाह पयाह अनजोर केयसोर इंदुर, “ए दाविद राजाना कूळतोनिन, मावा पोगोन दया कीम्!”

28 ओग पया लोन ओळियतस्के, ओर गुडिर ओनगा वातोर. अस्के येसु ओरिन इतोग, “नना मीक सव्रे कीया पगयकन, इद्रमि मीवा विस्वस मन्हताया?” इन्जि ताल्हकतोग. अस्के “इंगो गूरू,” इनजोर येसुन इतोर.[☆]

29 “मीट विस्वस कीतपु मीक आयि,” इन्जि येसु ओराड कौडान इटोग.

30 अस्के ओर तोवया बोटोर. पया येसु ओरिन वेहतोग, “ऊळाटु, इद पोल्लो बोगे बार पुनदनायो.”^{**}

☆ 9:13 9:13 होशे 6:6 ☆ 9:13 9:12-13 12:7 ‡ 9:15 9:15 ननाये मर्मपेकान आंदन इन्जि, येसु तनाय लोप्पा वेहतहतोग. § 9:17 9:17 तोलाजोर्काता चित्र मार्कल 2:22 अगा दोर्किहता. ☆ 9:18 9:18 मार्कल 16:18; बळयिर 28:8 ☆ 9:24 9:24 योहन 11:11,13; बळयिर 20:10 ☆ 9:28 9:28 बळयिर 14:9 * 9:30 9:30 सबेटोर इद पोल्लो पुतेके, यहूदिराड पेदल्क येसुनेनाहक जीवा कर्वतप आयनुर, अह आसि ओन हक्कलाह ऊळनुर, इदिन पुन्जि येसु अह वेहतोग.

- 31 मति ओर अगडाहि पेसिस अतापया, अद पोल्लोतुन पूरा एरियामेंड आबुर कीसीतोर.
 32 पया अगडाहि येसु तनाड कगयवालोरा संगे पेसिस अनजोर मनेके ऊळाट, मूका देयम पोयतोन ओर्विनु, लोकुर येसुनके ततोर.
 33 देयमतुन येसु पेहच पूंडटोग, अस्के ओग मूकाल वळ्हक बोटटोग. तेन ऊळिसि लोकुर बामिसि इनदलातोर, “इस्रयेल देसेमते इद्रम आतदिनु, बेस्केन ऊळतद इले रा!” इनजोर वळ्हकतोर.
 34 मति परसिर इनदलातोर, “वेग देयहकना मुक्याना लावतेने देयहकिन पूडिहतोग, रा!” इतोर.

बूतिनोर तक्वा मन्हतोर

- 35 अस्के पया येसु तनाड कगयवालोरा बार, अद पटटे सबे नाहकने तिरियिंदुर. बेक अतेकाय ओग ओराड पार्तनाताड लोहकनगा कागहचोर, देवुळि मन्कलोरगा राजेम कीयनद बेसता कबुरतुन पोकर कीसोर, सबे रोगहकिन, दुकहकिन सत्रे कीसोर तिरियिंदोग.
 36 अगडोर लोकुरिन येसु ऊळतोग इतेके, कोपाललेववु गौरनलेहका ओरु गळबळते लेसतप, आरेम आतप मतोर. तेन ऊळिसि ओन्कु ओरा मान वसता.✧
 37 अस्के येसु तनाड कगयवालोरा इतोग, “वेर लोकुर पोलमते वेल्लाय पंटा लेहका मन्हतोर, मति वेरिन देवुळतगा तवालोरा बूतिनोर आलोरा.
 38 अदिहके पोलमता माल्काललेहकाडा देवुळि, लोकुरिन बेसता कबुर वेहचि, तनगा तवालोरा बूतिनोरिन लोहि इन्जि, मीटु अर्ज कीसोर मन्हटु,” इन्जि येसु ओरिन वेहतोग.✧

10

येसु बारा बळयिरिन आचिहतोग

(मार्कल 3:16-19; लूकाल 6:14-16)

- 1 अस्के पया येसु तनाड कगयवालोरा, बारा मांदतुन एरे केयतोग. केयिसि ओरिहकु देयहक-बूतहक पूडलाहि, रोगहकिन-दुकहकिन सत्रे कीयलाहि, अदिकर ईतोग.
 2 ओर कगयवालोरा बारा मन्कलोराड पेदिर्क इह मताड: मुने सिमोन (ओने पत्रु इंदुर) ओसो आंद्रेयाल, वेर तमोग इर्वुर मतोर; पया जेबेदिनाड इर्वुर मक्कु याकुब ओसो योहन;
 3 पिलिप ओसो बार्तोलोम; तोमाल ओसो मत्थाल (ओग सिद्वा एनवाल मन्ज तेला); अल्पुना मगि याकुब ओसो तदु;
 4 सिमोन (ओग रोम सर्करता अडम पार्तिंतोग), ओसो यहूदा इस्केर्योत (वेगे आक्रिते येसुन कोंटेतोर कयदे पोसीतोग)✧.
 (वेरे येसुनाड बारा मांदि बळयिरांदुर.)✧

येसु तनाड बळयिरिन लोहतहतोग

(मार्कल 6:7-13; लूकाल 9:1-6)

- 5-6 ओरिन येसु इद्रम कागहच लोहतोग: “मावा इस्रयेल देसेमतोर इतेके, लेसताड गौरनलेहका मन्हतोर, अदिहक ओरेकेन मीट अन्हटु; मति ओरिन विळिसि, दुस्राड जातिनोरक्के मात्रम अनमाटु, अहे सामरिया पटटाड नाहकने नेडमाटु.*
 7 मीट अनेके ‘देवुळता राजेम कीयनाड दियाड एवयलाह आताड,’ इनजोर वेहचोर अन्हटु.
 8 रोगहलोरिन सत्रे कीसोर, हातोरिन जीवा अर्हचोर, मोंडरोगमतोरिन सुद्रे कीसोर, देयहकिन पूंडसोर अन्हटु. मीक नना पुनेमते अदिकर ईतन, अहे मीट वने पुनेमते दुस्रोरा सेवा कीम्हटु.
 9 “अनेके मीवाड नंडिने बंगरताड, वेंडटाड, रागताड कोताड बह तासमाटु.
 10 अहे जोर्का कांजमाटु, रेंड-रेंड जगाड, रेंड-रेंड एल्पुस्क, ओसो कयदे डुडि, इविन ओयमाटु. मीट देवुळताय बूततोरिन इतेके, लोकुर मीक दर्मम कीयना गावले.✧
 11 मीटु बेदाय नाटे दाकिर, अस्के अगा बोग नेहनोग मन्हतोग, ओना पता कीम्हटु. ओसो मीट पेसिस अनाहजोम, ओनगाने मन्हटु.
 12 ओसो लोते नेडनेके, मीक सुकम दोर्कि, इद्रमता बर्कतता पोल्लो इन्हटु.
 13 अद लोतोरे बेस मीक जागा-पग्सा कीयलाह गिर्दा आतोर इतेके, मीवा वळ्हकतद बर्कत ओरगा मनदगा. मति ओर गिर्दा आयोर इतेके, देवुळता बर्कत ओरगा मनो आयगा.
 14 बेद नाटेनोर मीक एरे केवोर, मीवा कबुरतुन केंजोर, अद नाटेनाहि पेसनेके, (ओर देवुळता सिक्सातुहक ओजिहतोर इनजोर तोहतलाहि,) मीट मीवाड काल्कना दुरातुन अगान दुल्पाटु.✧

✧ 9:36 9:36 मार्कल 6:34 ✧ 9:38 9:37-38 लूकाल 10:2 ✧ 10:4 10:4 योहन 6:64,71 ✧ 10:4 10:2-4 बळयिर 1:13

* 10:5-6 10:5-6 यहूदि जाततोर सामरितोरिन विटळ तासिंदुर. ✧ 10:10 10:10 1 कुरिततोर 9:14; 1 तिमोति 5:18 ✧ 10:14 10:14 लूकाल 10:11; बळयिर 13:51; 18:6

15 इह कैजाट, नना सेतेम वेहतहनन, सोदोम-गोमोरा अव नाहकनोरिन देवुळ (ओराड लाग्वाड कबस्कनेनाहक, मुने सिक्सा ईसि) बूळे कीता इन्जि पुतिर.† तान वीळिसि मीक एरे केवोर इव नाहकनोरिनु, नेयमता आक्रि दियाते* देवुळि वेल्ला सिक्सा ईयगा.*

विस्द वायगाये

(मार्कल 13:9-13; लूकाल 21:12-17)

16 “इद कैजाट, लोळडानगा गोरेन लोहतपु, नना मीक दुनियाते लोहतहनन.* अदिहकु मीटु तरस्कना लेहका सत्रल मन्हटु, मति परेवाड मतप, नाळेह केवोरा लेहका वने मन्हटु.*

17 मति मन्कलोराहि उसरते मन्हटु. ओर मीकु कोरट-कचिर्कनगा ओसीयनुर, तमाड पार्तनाताड लोहकने मीक नल्हतनुर.*

18 ओसो नाक नमताहकु, मीकु सर्करता मुनेह, अहे राजालोरा मुनेह, निल्पिह कीयनुर. अस्के मीटु ओरिहकु, ओसो यहुदि आयवोर दुस्राड जातिनोरिहकु, नावा लोप्पा साक्सि वेहतकिर.*

19-20 बेस्के मीक ओरा कयदे ईयनुर अस्के, मीट मीवाय बुदते वेहवालोरिर आयविर आयकिर. मति मीवा देवुळबाबाना जीवा मीकु वळहकलाह बुदिड ईयगा. अद ईतस्के, बेद बह वळहकना, इद मीक अदे गट्काते एर्का आयगा.* अदिहके तेना लोप्पा मुनेन मीट आलिह केमाटु.

21 “विस्वसलेवोग तमोग बार तना विस्वसि दादानु, ओसो विस्वसलेवोग तपे बार तना विस्वसि मगिनु हक्कलाहि पोसीयनुर. विस्वसलेवोर मगक-मयास्क विस्वसिर तलोग-तपेरा विस्द तेदिसि, ओरिन हक्कलाह वेहतनुर.

22 ओसो मीट नाक नमवालोरिर आताहकु, दुनियातोर मीकु कोटुल कीयनुर.* मति आक्रि एवनाह बोर दीरा पोस मन्हतोर, ओरिन देवुळि पिसिह कीयगा.*

23 उंद नाटे बेस्के ओर मीक बोबा कीयनुर अस्के, दुस्रा नाटे मीट पटादुळ विताटु. इह कैजाट, नना सेतेम वेहतहनन, इस्रयेलतोरऱड सबे नाहकने मीट नावा कबुर वेहतलाह मारिह कीयनामुनेने, नना माने-मन्कना नडुम पुटोनन देवुळदीपताहि मल्स वायकन.

24 “कगयवाल तना गूहक बेरोग आस्तोगा? अहे ओर्युलतोग तना माल्काहक बेरोग आस्तोगा?*

25 आयो, कगयवाल गून्लेहका ओसो ओर्युलतोग माल्कानलेहका आयना, इचोने ओन्क बेसु, नना लोता माल्कानन मन्ज तेला, नाके ओर देयहकना मुख्याल‡ इन्हतोर; मीट इतेके लोता मन्कलोरिर इन्जि, मीक बेचोन वीळिसि तिपल कीयनुर, इदिन सीताते तासाटु!

26 ओर तिपल कीयनस्के, ओरिहक रेयमाटु. सबे मकिह कीतव पोल्लोड पड्ने आयनुड, इद्रमता वेला वायगा.

27 बेद नना मीक ईकळते वेहतहनन, अदिन मीटु वेहचते लोकुरा मुनेह पिडम-पडम वेहाटु. ओसो बेव नना मीवा केवदे वेहतहनन, अविनु लोता पोगोन निचि, पोकर कीम्हटु.

28 “बोर मेंदुदुन हक्क पगयहतोर मति जीवातुन इट पगवोर, ओर मन्कलोरिहक मीट रेयमाटु. ओरिन रेयवा, जीवातुन ओसो मेंदुदुन, इव रेंडिन आसि पिववद किसबटटा सिक्सातगा बूळे कीया पगयनद देवुळि, तान्के रेयाटु.*

29 ऊळाटु, कोळका पिटेहकु बाता बिसद मन्हताया? इले, तेला मति मीवा देवुळदीपतोग बाबाना विचरलेवा, अविस्कनगडाहि उंद वने पोगोटाहि इळन अर्सि डोलो.

30-31 मति मीट इतेके वेल्लाडे कोळका पिटेहकाय वीळिस, देवुळबाबाना मुनेह एक्वा मोलातोरिर. ओसो (ओग मीवा लोप्पा कतम पुन्हतोग,) मीवा तलातगा बेचोक केलक मन्हताड, इद वने ओग पुन्हतोग. (मीकु देवुळता विचरलेवा बातय आयो आयगा,) अदिहके मीटु ओर तिपल केवालोरिहक रेयमाटु.

32 “बोर लोकुरा मुनेह येसुनाड कगयवानन इन्जि कबुल आस्तोर,* ओरिन नना वने आक्रि नेयमता वेलाते, नावा देवुळदीपतोग बाबाना मुनेह, वेर मावोरै इनदकन.*

33 बोर बारा नाकु लोकुरा मुनेह पुनोन इनदनुर, ओरिनु नना वने नावा देवुळदीपतोग बाबाना मुनेह, वेर मावोर आयोर इनदकन.*

34 “सबेटोर लोकुर गूनमते मनदना इन्जि, वेग इद बूमते वातोग इनजोर, नावा लोप्पा इनमाटु. बाराहक इतेके लोकुर गूनमते मनदना इन्जि वावोन, मति नना वाताहके नाक नमवालोरु, नाक नमवोरु, वेरा नडुम जगळम पुटगा.

35 इतेके नयेनाहके तपेना संगे मगि, तलिना संगे मयाळि, अहे आतोना संगे कोयाळि, इद्रम वेर कोटेड आयनुर.

36 लोताय मांदि तमतमाये कोटेनोर आयनुर.*

† 10:15 10:15 इद पोल्लोतुन पुनदलाहि, पुटमुळ अद्यय 19 ऊळाट. * 10:15 10:15 देवुळताड पाटाड 9:8; 96:13; 98:9; योहन 5:22-23,27; बळयिर 10:42; 17:31 * 10:15 10:9-15 लूकाल 10:4-12; 2 पत्रु 2:6 * 10:16 10:16 लूकाल 10:3; योहन 4:38; 17:18; 20:21 * 10:16 10:16 रोम सहरतोर 16:19 * 10:17 10:17 बळयिर 5:40; 22:19; 26:11 * 10:18 10:18 मिलिपितोर 1:12 * 10:19-20 10:19-20 2 कुरिततोर 13:3 * 10:22 10:22 24:9; योहन 15:19; 17:14 * 10:22 10:22 गलातितोर 6:9 * 10:24 10:24 लूकाल 6:40; योहन 13:13-16; 15:20 ‡ 10:25 10:25 देयहकना मुख्याल मोदुल कागिदते “बेल्जेबुब.” इदु देयहकना मुख्याना उंद पेदिर मता. * 10:28 10:28 याकुब 4:12 * 10:32 10:32 रोम सहरतोर 10:9 * 10:32 10:32 तोहचीतव पोल्लोड 3:5 * 10:33 10:33 2 तिमोति 2:12 * 10:36 10:35-36 मीका 7:6

37 बोर नाकाय वीळिसि तमाड तलिस्क-तपेरिन एक्वा जीवा कीस्तोर, ओर नावाड कगयलाह ओप्पोर. अहे बोर नाकाय वीळिसि तमाड मगक-मयास्किन एक्वा जीवा कीस्तोर, ओर वने नावाड कगयलाह ओप्पोर.

38 ओसो बोर तमा हक्कनागुटा कांजतप, नावा पयाह वाताहकु, कोंटेड, अड्सन्क आपलाह तयर आयोर, ओर वने नावाड कगयलाह ओप्पोर.

39 बोर इंजेके तमा कुदता जीवातुन पिसिह कीयलाहि ऊळिहतोर, ओर आक्रिते बूळेम आयनुर. मति बोर नयेनाहकु सबे पोहतहतोर, ओरिहक देवुळि पूना जीवा ईयगा.☆

40 “बोर मीक एरे कीस्तोर, ओर नाक वने एरे कीतप मन्हतोर; ओसो बोर नाक एरे कीस्तोर, ओर नाक लोहवाल बाबान वने एरे कीतप मन्हतोर.☆

41 देवुळता कबुरतोग ओर्विन, कबुरतोग इन्जि बोर बेस ऊळिहतोर, ओरिहकु देवुळतेनाह कबुरतोनाय इनम दोर्कगा. ओसो सेतेम मन्कल ओर्विन, सेतेमतोग इन्जि बोर बेस ऊळिहतोर, ओरिहकु सेतेमतोनाय इनम दोर्कगा.

42 इह केंजाट, नना सेतेम वेहतहनन, मियगडाहि ओर्वोग उडुलोन्क इंका येसुनाड कगयवाल इन्जि, उंद गिलसमेंड दळ्ळता एग तेला उनडलाह बोग ईयनोग, ओन्कु इद दर्ममता इनम देवुळताहि निटमे दोर्कगा,”☆ इन्जि येसु इतोग.

11

1 अस्के येसु तनाड बळयिर, बारा मांदतुन इव अडोड वेहतनाड मारिह कीतस्के, तना कबुरतुन पोकर कीयलाहि, ओरिन लोहतोग. लोहचि, ओग अगडाहि पेसिस, अगडाड नाहकने देवुळता कबुर वेहचोरे, कागचोरे अतोग.

योहनना लोप्पा येसुनाड गोटेड
(लूकाल 7:18-35)

2-3 देवुळता पेदिरते एते मीहवाल योहन जेलते मनेके, देवुळ लोहतोग येसुराजानाड कबस्किन केंजतोग. केंजिसि वेग तनाड कगयवालोरिन इतोग, “येसुनगा अन्जि इद्रम ताल्हकिस वाटु, ‘बोग देवुळ लोहवाल पिसिह केवाल राजाल वावाल मतोग, ओग बह निमानेया? बार माटु दुस्रोना अग ऊळकोमा?’ ” इन्जि ओरिन येसुनगा लोहतोग.

4 वेर कगयवालोर येसुनगा वासि अह ताल्हकतस्के, येसु वेरिन इतोग, “मीट बाताड केंजिहनिर, ऊळिहनिर, अविने मल्स अन्जि योहनिहक वेहाट:

5 नाक देवुळ ईतद लावते गुडिर तोवयलाह आतोर,☆ कूटालोर ताकलाह आतोर, मोंडरोगमतोर सव्रेम आस्तोर, एवडालोर वेनदलाह आतोर, हातोर बार तेगिहकतोर, गरिबतोरिहक बेसता कबुर केंजलाह दोर्किहता. ☆

6 नना बोनन आंदन इन्जि, बोर उन्क-मन्क आयोर, ओर देव्वातोर, इह इनजोर योहनिन वेहाट,” इन्जि येसु वेहतोग.

7 योहननाड कगयवालोर अगडाहि पेसिस अनेके, येसु मुडोरा संगे पया योहनना लोप्पा वेहता बोटोडोग, “पेळ्ळकल बूमते मीटु योहननाड केंजलाह अतिर अस्के, बेद्रमता मन्कन ऊळलाह अन्जि? वळयते विगकु-वगकु आयनद कागारोडालेहका, तना पोल्लोतुन मिळहच-मिळहच वेहवान ऊळलाह अन्जिया?

8 अद्रमतोन आयवेके पया, बोन ऊळ अन्ज मतिर? रेसेम गेंदेड उहतोग मन्कनुया? केंजाट, रेसेम गेंदेड उहतोर मन्कलोर पेळ्ळकल बूमतगा मनोर, राजमिदेनगान मन्हतोर.

9 पया बाराहक अन्ज मतिर, रा? देवुळता कबुरतोन ऊळलाह, आयोया? मीक नना वेहतहनन, मुनेतोर देवुळता कबुरतोर सेवातुहक वीळिस, योहनना सेवा मता, अद्रमतोने मीट अन्जि ऊळतिर.

10 ओनाय लोप्पा देवुळि मुने तना लोहवाल पिसिह केवान वेहच मता, ‘ऊळा, नना नावा बळयिन नीवा मुने लोहतहनन.

निमा लोकुरा जीवातगा वायना इन्जि, नीवा अगदुन ओग तीर्हकनोग.’☆

इदे साम्रमते रासतद मन्हता. (ओग बळयि इतेके योहनिये.)

11 इह केंजाट, नना सेतेम वेहतहनन इतेके, देवुळताड पाळनाड अडोने ताकवालोरगा, देवुळता पेदिरते एग मीहवाल योहनिहकाय वीळिस, बोगे बेरोग पुटोग आसि. मतिंगा बोरगा देवुळ राजेम कीस्ता, ओरगडाहि सबेटोरिहक उडुलोग वने योहनिहकाय बेरोग.

12 देवुळता पेदिरते एग मीहवाल योहन, कबुर वेहचोर वाताड दियानाहि नेंड एवनाहजोम, देवुळ तना राजेमतुन जोरतेने निल्पिह कीसोर मन्हता, अह आसि लोकुर तान पोयतलाह, दोबेड-नूकेड कीसोरे लोप्पा नेडिहतोर.*

☆ 10:39 10:39 16:25; मार्कल 8:35; लूकाल 9:24; 14:26; 17:33; योहन 12:25 ☆ 10:40 10:40 मार्कल 9:37; लूकाल 9:48; 10:16; योहन 13:20; गलातितोर 4:14 ☆ 10:42 10:42 इब्रितोर 6:10 ☆ 11:5 11:5 यशायाह 29:18; 35:5; 42:7; योहन 9:7

☆ 11:5 11:5 यशायाह 61:1; लूकाल 4:18-19 ☆ 11:10 11:10 पेसमुळि 23:20; मलाकी 3:1 * 11:12 11:12 देवुळता पेदिरते एग मीहवाल योहन, कबुर वेहचोर वाताड दियानाहि नेंड एवनाहजोम, देवुळ तना राजेमतुन जोरतेने निल्पिह कीसोर मन्हता, अह आसि लोकुर तान पोयतलाह, दोबेड-नूकेड कीसोरे लोप्पा नेडिहतोर. मोदुल कागिदतुन ऊळतेके, इद अर्तम वने अरयहता: “देवुळता पेदिरते एते मीहवाल योहन, कबुर वेहचोर वाताड दियानाहि नेंड एवनाहजोम, देवुळता राजेमता अडमि लळय आसोर मन्हता, अहे लळय केवालोर तान एहतलाह ऊळिहतोर.”

13 इतेके योहन वानाहजोम, देवुळताड सबेदोर कबुरतोर साख्रम ओसो मोसानाड अडोड†, मुनेने देवुळ लोहवाल राजाल वायनदिना लोप्पा वेहच मताड.☆

14 मुनेतोर कबुरतोर बेस्के (देवुळ लोहवाल राजाना मुने), एलियाल कबुरतोग इद बूमते मल्स वायनोग, इनजोर इंदुर,☆ अस्के ओरु योहनना लोप्पाने वेहन्दुर. इदिन पुनदलाह मीवा विचर मन्हता इतेके पुन्हटु: योहन इतेके एलियाललेहकाडोगे!

15 मियगडाहि बोरिहकु पुनदलाह गिर्दा मन्हता, नावा पोल्लोतुन बेस केंजाटु!☆

16-17 “मीट योहननाड केंजवोरिर, नावाड इंका केंजवोरिर, मीट बेद्रमतोरिर इनदना, तेन केंजाट. बोर पेकोर बजरतगा कसलाह उदिसि, तमाड गोतयालोरिन केयिह्तोर. केयसोर ओर इन्हतोर, ‘मीक इनजोर माटु तुस्सकने रेला पाटाता रेगा ऊरतोम, तेला मति मीट एंदविर.

पया माट हामुर रेगाताड पाटाड ओतोम,

तेला मति मीट मोरो-मोरो इनजोरे,

अळसोरे अर्युल पायविर.’

18 अद्रमे योहन लोकुरा सगे उदसोर बेस तिनजोर-उनजोर वावोग, अदिहक इसि ओनगा देयम मन्हता, इद्रम ओन इन्हतोर.

19 मति माने-मन्कना नडुम पुटोनन बेस तिनजोर-उनजोर वाताहक इसि, नाक वळ्हकिह्तोर, ‘ओन ऊळाट, ओग उळ्ळे, ओचे, सिद्वा एनवाल्लोरा, पाप्यहलोरा गोतयाल!’ इद्रम नाक इन्हतोर. (योहन अह मताहक वने मीक अरवोये, नना इह मताहक वने मीक अरवोये.) मति बोर देवुळता बुदते ताकिह्तोर, ओराड कबस्क सेतेम दिसनुड,” इनजोर येसु इतोग.

येसुनाड केंजवोराड नाहकिहक दुकमि

(लूकाल 10:13-15)

20 पया बेव नाहकने येसु तनाड बेहरा डीसाताड वेल्लाडे कबस्क कीतोग, अगडोर पापमताहि मिळन्दवाहकु, ओरिन ओगु इहलेहका तप तोहता बोटोग:

21 “ए कोराजिन नाटेनोरिर! ए बेत्सेदा नाटेनोरिर! देवुळि मीक सिक्सा ईयगा. बाराहक इतेके मियगा बेव बेरा डीसाताड कबस्क कीतन, अवु सोर, सिदोन इव लाग्वाड नाहकने☆ कीस मतेके, अगडोर अस्केन बेस्कोटे निटमे केंजेर; पोता-गेंदेड उहचि, तलातगा नेग दोसिसि, मावा पापमताहि मिळन्दतोम इन्जि, ओर तोहेर. (मति मीट इतेक मीवा पापमताहि मिळन्दविर!)

22 करल इदे मन्हता, सोर, सिदोन इव नाहकिहकाय वीळिसि, मीक नेयमता आक्रि दियाते देवुळि वेल्ला सिक्सा ईयगा.

23 ओसो ए कापेनटिनोरिर! मीट देवुळदीपतगा पोगोन एवयकोम इहनिरा? आयो, देवुळि मीक इळ्ळे हानादीपतगा पोहचीयगा!☆ मियगा नना बेव बेरा डीसाताड कबस्क कीतन, अव कबस्क सोदोम नाटे तेला कीस मतेके, अद नाटेनोर तमा पापमताहि मिळन्देर, अह आसि सोदोम नेंड एवनाहजोम पिसालि, देवुळि तान बूळे केवो आवालि.☆(मति मीट इतेक मीवा पापमताहि मिळन्दविर!)

24 नना मीक वेहतहनन, सोदोमतुहकाय वीळिसि, मीकु नेयमता आक्रि दियाते, देवुळि वेल्ला सिक्सा ईयगा,” इनजोर इतोग.

मोतातोरिहकु आरम

(लूकाल 10:21-22)

25 अस्के येसु देवुळतुन जोहर कीस इतोग, “ए बाबा! इळ्ळा, पोगोटा बूमता सामिनिन!☆ नना नीक जोहर कीयहनन, बाराहक इतेके निमा इव सेतेम पोल्लोनु, बुदतोरुम, पका तेळियतोरुम इनवाल्लोरिहक तोहवालेवा, उड्लोरुम, बुदलेवोरुम इनवाल्लोरिहक तोहतन.☆

26 निटमे बाबा, नीवा विचर इद्रमे कीयनद मता.”

27 पया येसु इतोग, “नावा बाबाल नाकु सबे पुनदलाह इतोग.☆ देवुळबाबान विळिसि, बोगे बार देवुळता मगिन पुनोग. ओसो बाबान सिरप नना, ओना मगनन, पुहनन, ओसो बाबान तोहतलाह बोरिन नना आचिहनन, ओर वने बाबान पुनदनुर.

28 “एय कहेटेम कीसोर बागतोरिर, (वेल्लाडे अडोड-उतुर्कना) मोता कांजतोरिर, मीट सबेटोरिर नयके वाटु, अस्के नना मीवाड जीवाहकु आरम ईकन.

29 नना पेदातनम केवानन आयोन, ओसो जीवाते कुलुल महनन.☆ अदिहक (मीवा पूहतद जुवातुन पोहचि,) मीट नावाये जुवा कांजाट. ओसो नावाड कगयाट, अहे कीम्हट, अस्के मीवाड जीवाहकु आरम दोर्कगा.☆

30 बाराहक इतेके नावा जुवा पूहो, नावा मोता अल्को मन्हता!☆”

† 11:13 11:13 देवुळताड सबेदोर कबुरतोर साख्रम ओसो मोसानाड अडोड इतेके येसु वायनामुने रासतदु पूरा पाळना साख्रमि. ☆ 11:13 11:12-13 लूकाल 16:16 ☆ 11:14 11:14 मलाकी 4:5; मार्कल 9:11 ☆ 11:15 11:15 तोहचीतव पोल्लोड 2:7,11 ☆ 11:21 11:21 यशायाह 23; यहेजेकेल 26—28; आमोस 1:9-10; योएल 3:4; जकर्याह 9:2-4 ☆ 11:23 11:23 तोहचीतव पोल्लोड 6:8 ☆ 11:23 11:23 पुटमुळि 19; 2 पत्र 2:6 ☆ 11:25 11:25 व्यवस्थाविवरण 10:14; बळयिर 17:24 ☆ 11:25 11:25 1 कुरिततोर 1:20,26; 2:8-10 ‡ 11:27 11:27 नावा बाबाल नाकु सबे पुनदलाह इतोग. मोदुल कागिदते “नावा बाबाल नावा कयदे कतमे इतोग.” ☆ 11:27 11:27 योहन 3:35 ☆ 11:29 11:29 2 कुरिततोर 10:1; पिलिपितोर 2:5,8 ☆ 11:29 11:29 यिर्मयाह 6:16; इपिसुसतोर 4:20; 1 पत्र 2:21 ☆ 11:30 11:30 1 योहन 5:3

12

पोल्वादियाता लोप्पा कट्ला

(मार्कल 2:23-28; 3:1-6; लूकाल 6:1-11)

1 अद तूकने येसु तनाड कगयवालोर बार, वारमता पोल्वादियाते बोराडो पोलहकना नडुमतुहक अतोर.* अनेके ओरिहक कगव वसताहकु, ओर गोहकनाड एन्किन ऊचिसि तिंदुर.

2 तेन ऊळिसि उय्तर परसिर इतोर, “पोल्वादियाते बेदे कबळ इटलाह पोलो, तानु नीवाड कगयवालोर नोमोर” इन्जि, येसुन कट्ला कीतोर.*

3 अस्के येसु ओरिन इतोग, “मुनेता कालमते दाविद राजाल तनाड ऐगेटोर बार, ओरिहक कगव वसतस्के बह कीतोर, तेन मीटु सास्त्रमते बेस्केन अर्वविरा?

4 ओरु देवुळता रावुळतगा बह अतोर; अगा देवुळतुहक वाटटाड बेव आरिड सिरप बूमयालोरिहके तिनदलाह पोलिहताड, अवे आरिनु बूमयालोर ओरिहक तिनदलाह ईतोर.* (अस्के देवुळि दाविद राजानु तपतिन इन्जि इनो अले.)*

5 अदुमे पोल्वादिया मतेकाय, बूमयालोरिहकु मंदिरता माळना कबळ कीयना पोलिहता, अस्के ओर पोल्वादियाता अडोटुन कळवोग केवोर, इदिन मीटु सास्त्रमते अर्वविरा?

6 नना मीक वेहतहनन, मंदिरतुहकाय वीळिस बेरा पोल्लो मियगा एवता!

7 मोक-मोहरम ईयना वाटो, ओर्विनेनाहक मीटु जीवा लोपतप मनदनद बेसु, इहे नावा विचर मन्हता*, इद सास्त्रमते देवुळ वेहतद पोल्लोता अर्तम मीट पुन्ज मनेरिर इतेके, कसुरलेवोरिन मीट तप तासविर आवेरिर.*

8 बाराहक इतेके नना माने-मन्कना नडुम पुटोटोनन मन्जि, पोल्वादियाते पोलनदिन, पोलवदिन वेहतनद अदिकर नाक मन्हता,” इतोग.

9 अगडाहि पेसिस पया, येसु तनाड कगयवालोर संगे ओरा पार्तनाता लोन अतोर.

10 अतस्के अगा ओर्वीग वागता कयदोग मतोग. अस्के येसुन तप तोहतलाह इनजोरे, “पोल्वादियाते दुकतुन सत्रे कीयनद कबळ पोलिहताया, बार पोलोया?” इन्जि ओनु परसिर ताल्हकतोर.

11 अस्के ओरिन येसु इतोग, “मियगडाहि ओर्विनेना उंदिय गोर मतेके, अदु पोल्वादियाते बोंदातगा अरतेके, तान अदे दिया ओगु तेंडोग आयनोगा? ओग निटमे तेंडनोग!

12 ऊळाटु, गोरितुहकाय मन्कना जीवा बेचोटा बेरा मन्हता! अदिनेनाहकु पोल्वादियाते ओर्विनेनाहक बेसता कबळ कीयना पोलिहता,” इन्जि इतोग.

13 पया “कय आहा!” इनजोर येसु वागता कयदोन इताहे, ओग तना कयदुन आहतोग. अस्के अद वागता कयु, दुस्सा कयलेहका सत्रेम आता.

14 मति ओर परसिर पलत पेसिसि, येसुन बह कीस हक्ककल इनजोरे, तमतमाय वळहकतोर.*

देवुळ आचतोग सेवकि, येसु

15 इव पोल्लोड केंजिसि, येसु अगडाहि पेसतोग. अस्के वेल्लाय मुल ओना पयाह अतोर. ओराड सबेटोर रोगहलोरिन ओग सत्रे कीसीतोग.

16 “केंजाटु, नना मियेनाहक इह कीतन इन्जि, बेगान बह वेहमाटु!” इनजोर येसु सत्रेम आतोरिन वेहतोग.

17 इद्रमि यसयाल इनवाल देवुळता मुनेतोग कबुरतोग, देवुळ लोहवाल राजाना लोप्पा बेद पोल्लो वेहच मतोग, अद इंजेके करल आता. अद इह मन्हता:

18 देवुळि इन्हता, “ऊळाटु, वेग नावा सेवकि,

वेने नना आचतन,

वेनगाने नना जीवा वाटिहनन,

वेना संगे नना गिर्दति महनन.

वेना पोगोन नना नावा पवित्र जीवातुन रेहतकन.

वेग सबे जातिनोरिहकु, नावा सेतेमतुन आबुर कीयनोग.

19 वेग बोनाय संगे वहचोग आयनोग, जोरते केयोग आयनोग.

ओसो वेना आळो बजरते लोकरिहक वेनदा वावो आयगा.

20 वेना सेतेम गेल्लसनाहजोमु, वेगु सनिसारम पोयतप मनवालोरिनु वेहोग आयनोग,

* 12:1 12:1 मोसा मुय्तोनाड दहा अडोनगडाहि वारमता पोल्वादिया नोमना, इद उंदि अडो मता. पुस्तकता आक्रिते पुनवव पोल्लोना अर्तमि इगा पोल्वादियाता लोप्पा वेहतद मन्हता. ✨ 12:2 12:2 लूकाल 6:7; 13:14; योहन 5:16; 7:23; 9:16 ✨ 12:4 12:4 इन्नितोर 9:2 ✨ 12:4 12:3-4 1 शमूएल 21:1-6 ✨ 12:7 12:7 होशे 6:6 ✨ 12:7 12:7 9:12-13 ✨ 12:14 12:14 26:4; मार्कल 14:1; लूकाल 22:2; योहन 10:31; 11:53

ओसो आसालेवप मनवालोरिहकु आसा ईयनोग.†
 21 अहे वेनगा सबे जातिनोर आसाते मनदनुर,” इन्जि इन्हता.☆

परसिर येसुन देयम पोयतोग इन्हतोर

(मार्कल 3:23-29; लूकाल 11:14-23; 12:10)

22 अस्के पया देयहक पोयताहकु, मूकाल-गुडि आता मन्कनु, लोकुर येसुनके ततोर. ततस्के येसु ओन सबे कीसीतोग, अस्के ओग मन्कल वळ्हक बोटटोग, अहे तोवया बोटटोग.

23 अस्के लोकुर पका बामिसि इनदलाह आतोर, “बह दाविद राजाना कूळते पुट वावाल मतोग, वेग ओगे पिसिह केवाल मनदनोगा?” इतोर.

24 मति अगा मतोर परसिर इदिन केंजिस इतोर, “वेग कोनि बेलजेबुब इनदनद देयहकना मुक्यानाय सायताते, देयहकिन पूंड पगयहतोग!” इद्रम अडम वळ्हकतोर.

25 परसिराड पोटाताड विचर्क पुन्जि, येसु ओरिन इतोग, “बेदाय राजेमते तमाय नडुमि कोंटेड पुटटेके, अद राजेम लेडिहता. अहे लोतगाय, नाटेनगाय कोंटेड पुटटेके, अव वने निलोड.

26 अद्रमे देयहकना मुक्याल तनाडे देयहकिन पूंडटेके, अवस्किनगा वने कोंटेड मन्हताड. पया अविना राजेम बह नितगा?

27 अले, मीट इतपु, देयहकना मुक्याना लावते नना देयहकिन पूंडटेके, मीवोर पया देयहकिन पूंडिहतोर,☆ बह ओर वने देयहकनाये लावते पूंडिहतोरा? इद्रम मीवाड विचर्क चुकताड इन्जि, ओर तमाय तोहतनुर!

28 मति देयहकिन नना देवुळता जीवाता लावते पूंडिहनन इतेके, मियगा देवुळ राजेम कीयलाह आता, इदिन पुन्हटु.

29 इदिन पुन्पिह कीयलाह, नना मीक उंद पोल्लो वेहतहनन: उंद लोतगा नेडिसि लूटे केवाल मुने अगडोग पळ्योनो दोहवालेवा, अगडा मादुन लूटे कीसि पेहता पगयनोगा? आयो, ओन मुने दोहतेकेने, ओना लोतुन वेग लूटे कीस ओयनोग. (अद्रमलेहका देयहकना पळ्योन दोहतेकेने, नना देयहकिन पूंड पगयकन.)

30 “बोर नावा संगे गोतते मनोर, ओर नावा विरुद मन्हतोर. ओसो बोर नावा संगे लोकुरिन जमा कीयलाह तोळ आयोर, ओरु नयगडाहि लोकुरिन बिरोबटो कीस्तोर,” इन्जि इतोग.

31 पया (ओर परसिर देवुळता जीवातुन उस्कतप वळ्हकिहतोर, इदिन तोहतलाह) येसु ओसो इतोग, “नना मीक वेहतहनन इतेके, मन्कना सबे पापमतनु अहे देवुळता अडम वळ्हकतदिनु, देवुळि मापि कीया पगयगा. मति देवुळता पवित्र जीवातुन बोग उस्किहतोग, ओन मात्रम देवुळ मापि केवो आयगा.☆

32 अहे बोग माने-मन्कना नडुम पुटोना अडम वळ्हकिहतोग, ओन इंका देवुळि मापि कीया पगयगा. मति देवुळता पवित्र जीवाताड कबस्किन बोग उस्किहतोग, ओन देवुळ मापि केवो आयगा. इद कालमते आयि, वायना कालमते आयि, बेस्केन मापि केवो आयगा.

33 “केंजाटु, मराड तमाड कायानगडाहे पुनदा वास्ताड. मरा बेसतल इतेके, तानाड कायाड वने बेसताड. अहे मरा लागो इतेके, तानाड कायाड वन लागोड.

34 एय वीसमतरसलेहकाडोरि, मीट लाग्वोरि मन्जि, मीक नेहनाड गोटीड बह वळ्हक वायनुड! बाराहक इतेके, पोटातगा बेव पोल्लोड निदिस मन्हताड, अवे पोल्लोड तोडटाहि पेसिहताड.☆

35 बेसतोग मन्कल तना पोटाताहि बेसताड पोल्लोड पेसिह कीस्तोग, अहे लाग्वोग मन्कल तना पोटाताहि लागवाड पोल्लोड पेसिह कीस्तोग.

36 ओसो नना मीक वेहतहनन, आक्रि नेयमता दियाते, देवुळि मीवा तोडटाहि पेसतद, उंद-उंद उगसता पोल्लोता इसब मियगडाह एतगा.☆

37 बाराहक इतेके, आक्रि नेयमता दियाते, निमा कसुरतोनिन महनिना, इलविना, इदिन नीवाड इद बूमते वळ्हकताड पोल्लोड तोहतनुड,”☆ इनजोर येसु इतोग.

येसु अद पीळतोर तप तोहतहतोग

(लूकाल 11:29-32; 11:24-26)

38 अस्के उयतुर परसिर, साख्रमगूसर येसुनगा वासि इतोर, “गूस, नीवा कयदगडाहि बामिह कीयनद सीना माक ऊळना मन्हता,” इद्रम ताल्हकतोर.☆

39 अस्के येसु ओरिन इतोग, “लाग्वोर, देवुळतुन केंजवोर, नावाड बेरा डीसाताड कबस्किन ऊळतोर इद पीळतोर, नाक सीना ताल्हकिहतोर. मति योनाल इनवाल देवुळता कबुरतोन्क बह बह आता, सिरप अदे सीना नना ओरिहक तोहतकन, तान विळिसस दुस्रा सीना तोहोन.

† 12:20 12:20 वेना सेतेम गेलसनाहजोमु, वेगु सनिसारम पोयतप मनवालोरिनु वेहोग आयनोग, ओसो आसालेवप मनवालोरिहकु आसा ईयनोग. मोदुल कागिदते, “ओना सेतेम गेलसनाहजोमु, ओगु ओय्कताड जेंडेनु देहोग आयनोग, ओसो पोया पेसनद वततुन पिहोग आयनोग.” ☆ 12:21 12:18-21 यशायाह 42:1-4; रोम सहरतोर 15:12 ☆ 12:27 12:27 बळयिर 19:13 ☆ 12:31 12:31 इब्रितोर 10:29 ☆ 12:34 12:34 इपिसुसतोर 4:29 ☆ 12:36 12:36 रोम सहरतोर 14:12 ☆ 12:37 12:34-37 याकुब 3:2,6 ☆ 12:38 12:38 योहन 6:30; 1 कुरितोर 1:22

40 इतेके योनाल बेद्रम नग्का-पियल मंड दियाड बेरा मीनता पोटालोप्पा मतोग*, अद्रमे माने-मन्कना नडुम पुटटोनन, नना नग्का-पियल मंड दियाड इद बूमता लोप्पा मिजिस मनदकन.

41 कैजाटु, योनाना कबुरतुन कैजिसि निनवे सहरतोर, तमा पापमताहि मिळन्दतोर इन्जि पुतिर*. ऊळाटु, योनाहकाय वीळिस बेरा पोल्लो मियगा एवता, (मति मीट इतेक कैजविर). अदिहके आक्रि नेयमता दियाते, निनवे सहरतोर निचि, इद पीळतोरिनु तप तासनुर.*

42 अद्रमलेहकाने सीबा देसेमता रानि साल्मोन राजाना बुदताड पोल्लोड कैजलाहि, वेल्ला जेकताहि इगा वास मता. ऊळाटु, साल्मोनिहकाय वीळिस बेरा पोल्लो मियगा एवता, मति मीट इतेक कैजविर. अदिहके आक्रि नेयमता दियाते, अद रानि वने निचि, इद पीळतोरिनु तप तासगा.

43 “(इद पीळता बाताल आयगा, इदिन पुन्पिह कीयलाह नना मीक उंद पोल्लो वेहतहनन.) उंद देयमि बेस्के मन्कनाहि पेसिहता अस्के, अद तन्क मनदलाह, इके-अके मेटाड-मेटाड वेलियसि, जागाड पर्हकिस ऊळिहता, मति तान्कु जागा दोर्को.

44 अस्के अद देयमि आलिह कीस्ता, ‘बोनगडाहि नना पेसिस वातन, अगा ओसोवन मल्स दाकन,’ इद्रम इन्हता. पया अन्ज ऊळिहता अस्के, अद मुनेता लोनु रिक्क आतदु, नेहतदु, ऊसतदु, इद्रम तान्कु बेस दिसिहता.

45 अस्के पया अद अन्जि, तन्काय लागव एळुड देयहकिन, तना संगे गोत कीस ततहता. अस्के अबु ओग मन्कना लोप्पा नेडिस जागा आस्ताड. पया ओना इंजेटा गोसा, मुनेतदिहकाय वेल्ला करबता आस्ता.* अद्रमलेहकाने इद लाग्वा पीळतोरिहकु, तमाड जीवाने नावाड पोल्लोहक जागा एवाहकु, इद्रमे गोसा आयगा,” इनजोर इतोग.

येसुना निटम जीवातोर बोरु?

(मार्कल 3:31-35; लूकाल 8:19-21)

46 जमा आता मुडा संगे येसु वळ्हकसोर मनेके, ओना तलोगि, ओनाड तमोर वासि, ओना संगे वळ्हकना मन्हता इन्जि, लोता पलते निच मतोर.

47 अस्के बोगो येसुन वेहतोग, “गूरु, नीवा यायालि, नीवाड तमोर पलते नीवा अग ऊळसोर निच मन्हतोर,” इतोग.

48 इदिन कैजिस येसु ओन इतोग, “नावा यायालि, नावाड तमोर, नावा लोतोर बोरु, इदिन मीट पुहनिरा?”

49 इतस्के पया तनाड कगयवालोरक्के कय ऊपिसि, “ऊळाटु! नावा लोतोर इतेके निटम वेरे!

50 बोर नावा देवुळदीपतोग बाबाल वेहतपु ताकिहतोर, ओरे नावा दादाललेहका, तमोगलेहका, एलाळलेहका, अकाललेहका, तलोगलेहका ऐरतोर आंदुर,”* इनजोर येसु इतोग.

13

विजाता पुन्पिह कीयनद पीटो

(मार्कल 4:1-20; लूकाल 8:4-15)

1 अदे दिया येसु लोताह पेसिसि, सम्दुरकचुल अन्जि उदतोग.

2 वेल्लामुलु ओना पेगे गोहडिनाड गोहडिड वांदुर, अदिहकु ओगु एगकचुल उंद ओडातगा अन्जि, कागहतलाह उदतोग. कतमतोर पया ओना मुनेह दडकचुल नितोर.

3 पया ओगु वेल्लाड पोल्लोड, पुन्पिह कीयनाड पीटोने वेहता बोटटोग. उंद पीटो इह मता: “कैजाटु, वीतवाल ओर्वोग विजा वीतलाह पेसतोग.

4 ओग वीतनेके उडुन विजा अगदगा अरता, अदिनु पिटेड वासि कतम तिताड.

5 उडुन विजा आद बंडाना जागाते अरता. अगा आदता पोगोन बर्बर तोळ्यो मताहकु, अद तोळ्यो उबिसि अगडा विजा चट्पिटे मोन्हटटा.

6 मति ईर्क लोप्पा अनवाहकु, एद तेगत्स्के पोर्हकाड वागताड, पया वतिस डोलताड.

7 ओसो उडुन विजा कोये-जपिना जागाते अरता. पया कोये-जपिड बेर्सिसि, अगडा पेसना वंज-सोपतुन हक्कताड, बेर्स एवोड.

8 उचुन विजा इसि राब जागाते अरता. अरताहकु अदु उंद-उंद मोदुदुहकु बेगा डेडा वीसा (30), बेगा मूड वीसाड (60), बेगा नूर (100) इद्रमलेहका तेना पंटा वाता.

9 मियगडाहि बोरिहक पुनदलाह गिर्दा मन्हता, नावा पोल्लोतुन बेस कैजाटु!” इनजोर येसु पीटोतुन मारिह कीतोग.

10 पया तनाड कगयवालोर ओनगा वासि ताल्हकतोर, “निमा लोकरिहकु पुन्पिह कीयनाड पीटोने बाराहक वळ्हकसोर महनिन, गूरु?” इतोर.

11 येसु पया ओरिन इतोग “मीक इतेके, देवुळि तना राजेमताड मकतव पोल्लोन पुनदलाह बुद ईता,* ओरिहक बार एवो.

* 12:40 12:40 योनाल 1:17 * 12:41 12:41 योनाल 3:6-9 * 12:41 12:41 रोम सहरतोर 2:27 * 12:45 12:45 2 पत्र 2:20 * 12:50 12:49-50 इब्रितोर 2:11 * 13:11 13:11 11:25; 1 कुरिततोर 2:9-10; कुलुसितोर 1:25-27

12 केंजाटु, बोनगा पुनदनद बुद मन्हता, ओन्कु देवुळि ओसो इंका ईयगा, ओन्कु वेल्लाय दोर्कगा. मति बोनगा पुनदनद बुद इले, ओनगा उचुन मतद बुदतुन वने, देवुळि ऊंदिस ओयगा.

13 अदिनेनाहकु नना पुन्पिह कीयनव पीटोने ओरिन वळ्हकिहन्नन, बह इतेके ओर तमाड कौडाने नावाड कबस्किन ऊळिहतोर, तमाड केव्कने नावाड पोल्लोन केंजिहतोर, मति तमा बुदते ऊळलाह, केंजलाह, पुनदलाह ओर गळस आस्तोर. ☆

14 यसयाल इनवाल (तना कालमतोरा लोप्पा) मुने रासतद देवुळता कबुर इह वेहतहता:

‘ओर लोकुर नावाड केंजलाह कोनि केंजसोर मनदनुर,

मति ओरिहक बेस्केन तेळियो आयगा;

नावाड कबस्किन ऊळलाह कोनि ऊळसोर मनदनुर,

मति अविना अर्तम ओरिहक बेस्केन तेळियो आयगा. ☆

15 बाराहक इतेके ओरा बुद गळस आता;

केव्कने केनकेने केंजिहतोर, ओसो तमाड कौडाड पिहतहतोर.

अद्रम आसि ओर कौडाने ऊळ पगवोर,

केव्कने केंज पगवोर,

बुदते पुनदा पगवोर,

अहे सत्रेम आयलाह नयगा वावोर, ☆

इन्जि देवुळ यसयान इन्हता. (इद पोल्लो नावाड केंजवोरा लोप्पा इर्सा करल आता.)

16 “मति मीट बारा नावाड कबस्किन ऊळिहन्नन, नावाड पोल्लोन केंजिहन्नन इतेके मीट देवुळतोरिन.

17 इह केंजाट, नना सेतेम वेहतहन्नन, नेंड मीट बेव ऊळिहन्नन, केंजिहन्नन, अविनु मुनेतोर देवुळता कबुरतोर ओसो सेतेमतोर, इद्रम वेल्लाटोरे ऊळलाह, केंजलाह पळेम आंदुर. मति ओरिहक ऊळ दोर्को, केंज दोर्को. ☆

18 “मीटु इजेके विजाता पीटोता अर्तमतुन पुन्हटु.

19 अद विजा इतेके देवुळ राजेम कीयना लोप्पाडा बेसता कबुरि. इद कबुरतुन बोग केंजिहतोग, मति ओन्कु तेळियो आस्ता, ओना जीवातगा वीततद विजातुन, देयहकना मुक्याल* वासि ऊंदिस ओस्ता. इद्रमतोर लोकुर विजा अरतद अगदा जागालेहका आस्तोर.

20-21 बेद आदतगा विजा अरता, अद इहलेहका आस्ता. बोर कबुरतुन गिर्दति चट्नेन केंजिहतोर, मति अद पोल्लो जीवाते गडवाहकु, गळके बहे दीरा पोयतहतोर. पया देवुळता पोल्लोतुन नमतेनाहक अड्सनाय, तिपलाय वाता इतेके, चट्नेन ओर विस्वसते पेगेके अरयहतोर.

22 कोये-जपिड मतद जागा इहलेहकाडा आंदु. बोर कबुरतुन केंजिहतोर, मति सम्सरमताड आल्सुळक ओसो अनम-दनमता उळ्वे, ☆ इव कोयेनलेहकाडा देवुळता पोल्लोतुन ओरा जीवातगा मोन्हट एवोड, पया अद पोल्लो बातय पायदाता आयो.

23 मति राब जागा इहलेहकाडा आंदु. बोर कबुरतुन केंजिहतोर, काळिडहतोर, पया ओर पलत पेसिसि बेसताड कबस्क कीस्तोर. बेद्रम राब जागातगा अरतद विजा, उंद-उंद मोदुहकु बेगा डेडा वीसा (30), बेगा मूड वीसाड (60), बेगा नू (100) इद्रमलेहका तेना पंटा वाता, अद्रमता राब जागालेहका ओर मन्कलोर आस्तोर, अद्रमता पंटालेहका ओराड कबस्क दिसनुड,” इन्जि येसु इतोग.

अकल रौंडाता पुन्पिह कीयनद पीटो

24 ओसो उंदि पुन्पिह कीयनद पीटो येसु ओरिन वेहतोग. “देवुळता राजेम कीयनाड अडोड इहलेहका आंदुड. बोगो ओर्वोग तना पोलमते बेसता गोहकना विजा वीततोग.

25 मति सबेटोर उंजतस्के, नग्का ओना कुळसातोग वासि, गोहकनगा अकलतुन वीतिसि अतोग.

26 पया पोटाड आसि मीतस्के, गोहकनाड एन्क दिसताड, अस्के अकल रौंडा वने दिसता.

27 “अस्के लोता ओर्युलतोर वासि माल्कान इतोर, ‘महरज, निमा नीवा पोलमते बेसता विजा वीतिस मतिन इसि? अगा पया अकल रौंडा बेनाह वाता?’ इन्जि इतोर.

28 ‘इद कबळि नावा कुळसातोना बोनायो मनदगा मति!’ इन्जि माल्काल ओरिन इतोग. ‘निमा पया बह इहन्नन, माट अकलतुन तहककोमा?’ इन्जि ओर्युलतोर माल्कान ताल्हकतोर.

29 ‘एह-एह, आयो, अकलतुन तहकनेके, मीट ओकावेला गोहकिन बार तहककिर!

30 कोयनाहजोम अव वलियसोर अहे मनिड. पया कोयना वेलाते नना कोयवालोरीन वेहतकन, “मुने अकल रौंडातुन कोयन्हटु, कोसि तानाड पिनयाड दोहच, गुम कीसि बोळिसीम्हटु. पया नावाड गोहकिन मात्रमि डोमेते दोसाटु,” इनदकन,’ इन्जि माल्काल ओर्युलतोरिन वेहतोग.”

☆ 13:13 13:13 व्यवस्थाविवरण 29:4; थिर्मयाह 5:21; यहेजकेल 12:2; योहन 9:39 ☆ 13:14 13:13-14 रोम सहरतोर 11:8 ☆ 13:15

13:14-15 यशायाह 6:9-10; योहन 12:40; बळयिर 28:26-27 ☆ 13:17 13:16-17 लूकाल 10:23-24; इब्रितोर 11:13 * 13:19

13:19 देयहकना मुक्याल मोदुल कागिदते “लाग्वदु”. ☆ 13:22 13:22 रोम सहरतोर 12:2

पुलुळ (दुलि) पेनेम ओसो ओयता पिंडि, इविनाड पीटोड
(मार्कल 4:30-32; लूकाल 13:18-21)

31 पया देवुळता राजेम बेद्रम बेसगा, तेन पुन्पिह कीयलाह, येसु ओसो रेंड पीटोड वेहतोग. “देवुळता राजेम इहलेहका आंदु, बोगो ओवोर्ग तना लकाते, पुलुळ पेनेम वीततोग.

32 केंजाटु, पुलुळ इतेके पका उड्ला पेनेम मन्हता, ऊळविरा? तेला मति वलियतस्के, बेरा मरा आस्ता, अस्के तानाड पंगानगा पिटेड वासि गूडाड पंडिहताड.”☆

33 येसु पया ओरिहकु दुसा उंद पीटो वेहतोग. “देवुळता राजेम इहलेहका आंदु, बेद उंद आंचाळि इचुने ओयता पिंडटुन, मूंड तवाड पिंडटगा काल्हपता. अस्के मनेक मनेक, अगडा पूरा पिंडि ओयता.”

34 इव सबे पोल्लोड, येसु लोकुरिन पुन्पिह कीयनाड पीटोने वेहतोग. पुन्पिह कीयनाड पीटोड-लेवा, येसु ओरा संगे बातय वळ्हकोग आंदोग.☆

35 इदिनलोप्पा देवुळ तना कबुरतोना संगे मुने वेहच मता, अद पोल्लो इंजेके करल आता, अद इह मन्हता: नना नावा तोडटे पुन्पिह कीयनाड पीटोड वेहतकन.

बूम पुटटगडाहि मकिस मतव पोल्लोनु, नना वळ्हकिस तोहतकन.☆

येसु अकलता पीटोटुन तेळियिह कीस्तोग

36 पया येसु लोकुरिन विळिसि लोन अतोग. अस्के तनाड कगयवालो ओनगा वास इतोर, “गूरू, पोलमते वीततद अकल रोंडाता पीटोटुन, माक पड्ने तेळियिह कीस वेहा,” इद्रम ताल्हकतोर.

37 अस्के ओग ओरिन वेहतोग, “केंजाटु, बेसता विजा वीतवाल इतेके, माने-मन्कना नडुम पुटटोनन, ननाने आंदन.

38-39 पोलमि, इद बारा दुनिया आंदु. बेसता विजा, इद बारा देवुळतुन मावा राजाल इन्जि नमवालो. अकलतुन वीतवाल इतेके, अदे देयहकना मुक्याल आंदु. अकल रोंडा, इद बारा तानाड केंजवालो.☆ पंटा कोयना वेला, इद बारा बूम मारनद आक्रि वेला, अस्केने देवुळ कतमतोरा नेयम कीयगा. ओसो कोयवालो इतेके देवतुल्लक आंदुड.

40 “अस्के बेद्रमि अकल रोंडातुन कोसि, गुम कीस मन्जि किसतगा वाटिहतोर, अद्रमि इद बूमता आक्रि वेलाते आयगा.

41 अद वेलाते माने-मन्कना नडुम पुटटोनन, नना नावाड देवतुल्लिकु लोहतकन. नावा राजेमते वायलाह एवोरिनु, ओसो लाग्वाड केवालो रिनु, वेर कतमतोरिने अव देवतुल्लिकु नावा राजेमताहि पेहचीयनुड.☆

42 देवतुल्लक ओरिनु जमा कीसि, मळगना पिववद किसबटटगा वाटनुड. अगा अमेसा केयना, अळयना, मुडुर-मुडुर पल्लक कोकना आयगा.

43 अस्के सेतमतोर तमा देवुळबाबाना राजेमते, पोळद दीचतप लेहका, देवुळता संगे मांजसोर मनदनुर.☆ बोरिहकु पुनदलाह गिर्दा मन्हता, ओर नावा पोल्लोटुन बेस केंजिर!

देवुळता राजेमता दारा

44 “देवुळता राजेम कीयनव अडोड इहलेहका मन्हताड. बोगो ओवोर्ग दुस्रोना पोलमते, बोंदालोप्पा मकिह कीस तासताड कल्लर्किन नसिबलेहकाने ऊळतोग. पया अविन अगान मिसिसि, पका गिर्दा आसि, लोन अतोग. अन्जि ओग तना पूरा मालसोमतुन वमिसि, अव कोताने अदे पोलमतुन असतोग, बह इतेके अव कल्लर्कु अद पोलमतगा मताड.

45 “देवुळता राजेम कीयनव पोल्लोड इहलेहका ओसो मन्हताड. बोगो वीकुरतोग बेसताड मोतिड पर्हकलाह बजरते अतोग.†

46 ओन्क उंदि पका दाराता मोति दोर्कतस्के, ओग अन्जि तना पूरा मालसोमतुन वमिसि, अव कोताने इदे मोतितुन असतोग. (इद्रमलेहका देवुळता राजेमतागा वायना इतेके, दुनियाता सबे मालसोमतुन पेगे कीसि, देवुळतुन पर्हकाटु.)

वदता पीटो

47 “देवुळता राजेम कीयनव अडोड ओसो इहलेहका मन्हताड. मीन्क पोयवालो गुंजना वदतुन एतगा आहतहतोर, अस्के नेहनाड-लाग्वाड सबे रीतिनाड मीन्क वदते लोप्पा अरयहताड.

48 अद वदमेंडु मीन्क आस्ताड, अस्के पोयवालो तान दडकचुल गुंजिहतोर. पया वेरु उदिस मन्जि, बेव बेसताड, अविनु आचिसि कोंडूते तासिहतोर, अहे लाग्वान बारा पोहचीस्तोर.

49 अद्रमि इद बूमता आक्रि वेलातस्के आयगा. देवतुल्लक वासि, लाग्वोरिनु सेतमतोराहि एण्पिह कीयनुड.

50 एण्पिह कीसि, ओर लाग्वोरिनु पिववद किसबटटा सिकसातगा वाटिसीयनुड. अगा अमेसा केयना-अळयना, मुडुर-मुडुर पल्लक कोकना आयगा.

☆ 13:32 13:32 येहेजकेल 17:23 ☆ 13:34 13:34 योहन 10:6; 16:25,29 ☆ 13:35 13:35 देवुळताड पाटाड 78:2; रोम सहरतोर 16:25 ☆ 13:38-39 13:38-39 16:23; योहन 8:44; बळयिर 13:10; 1 योहन 3:10 ☆ 13:41 13:38-41 तोहचीतव पोल्लोड 14:15 ☆ 13:43 13:43 दानियेल 12:3 † 13:45 13:45 समदुरते बेदो उंद रीतता इपता पोदालोप्पा गुंडल पांडि बंडालेहका दोर्किहता, तेने मोति इन्हतोर, तेना दारा वेल्लाय आस्ता.

51 “इव सबे पोल्लोड मीक तेळियताडा?” इन्जि येसु कगायवालोरिन ताल्हकतोग. “इंगो गूस, माक तेळियताड,” इन्जि ओर इतोर.

52 “अह इतेके, बेद्रम लोता माल्काल तना विजाबडटाहि पाळ्नाड, पूनाड इद्रमताड मालसोमतुन पेहतहतोग, अद्रमलेहकाने मीट वने देवुळ राजेम कीयनाड अडोड कगायतोरिर, दुसोरिन कागहतकिर. (अस्के मीटु पाळ्ना कागहमुळ ओसो नावा पूना कागहमुळ, मीवा पोटाताहि पेहच कागहतकिर,)” इन्जि येसु ओरिन इतोग.

तना नाटेनोर येसुन पास्किहतोर
(मार्कल 6:1-6)

53 पया इव पुप्पिह कीयनव पीटोड वेहच मारतस्के, येसु अगडाहि पेसिस अतोग.

54 तमा नाग नासरेतते वासि, ओरा पार्तनाता लोतगा, ओरिहकु देवुळताड पोल्लोड वारमता पोल्वादियाते कागहन्दोग. अव पोल्लोन केंजिसि, ओरु सबेटोर बयल आतोर. “वेन्क अचोटा बुदि, अचोटाड बेराड कबस्क कीयना लाव, बेगडाहि दोर्कता, रा?☆ 55 बह वेन इसि माट पुनोम, वेग वड्लाना मगि आयोगा? वेना तलोग मरियालि आयोया? ओसो वेनाड तमोर वने याकुबि, योसेपि, सिमोनि, यहूदाल वेंरे इन्जि माट पुनोमा?☆

56 ओसो वेनाड सबे एलास्क इगाने मन्हताड इसि. पया वेन्कु अचोटा बुदि, लावु बोग ईतोग?” इन्जि नाटेनोर येसुन नमोर आंदुर.

57 अद्रम आसि ओर येसुन नमोम इतोर. अस्के येसु ओरिन इतोग, “देवुळता कबुरतोन्क दुनियामेंड मान दोर्किहता, मति कुदता नाटे अहे लोते मात्रमि, मान दोर्को.☆(अद्रमे नाक इका मीट अहे ऊळिहनिर,)” इतोग.

58 ओर येसुन नमवाहकु, अगा ओगु बेरा लावताड कबस्क वेल्लाड केवोग.

14

एग मीहवाल योहनिन हक्किहतोर
(मार्कल 6:14-29)

1 अद तूकने गालिल पटटा राजाल, एरोद अतिपस इनवाल,☆ येसु कीताड कबस्किन केंजतोग.

2 (वेग राजाल मुने देवुळता पेदिरते एतेमीहवाल योहनिनहक्कि मतो, अदिहके) वेग येसुना लोप्पा इह इतोग, “ओग कोनि निटमे योहन मनदनोग! ओग हासि ओसो तेकतोग बहे, अदिहके ओग अचोटाड डीसाताड कबस्क कीया पगयहतोग,” इन्जि तनाड सेवकिरिन वेहतोग.☆

3-4 (योहनि, एरोद राजाल, वेरा नडुम कट्लाड इह आताड.) राजाना दादाल पिलिप, वेग जीवात मनेकेने, वेना मुते, एरोदियसि इनदनदिनु, राजाल तना लोन ओतोग. अस्के योहन राजानगा वास इतोग, “नीवा कीतद कबळ मोसानाड अडोड वेहतपु पोलो, महरज,” इन्जि वेहतोग.☆ इद पोल्लोतुहक एरोद राजाल ओड आसि, योहनिन दोहचि जेलते वाटटोग.

5 अचोटगडाहि योहनिन राजाल हक्कलाह ऊळिंदोग, मति वेग देवुळता कबुरतोग मन्हतोग इन्जि, लोकरु योहनिन मान ईंदुर, अदिहक राजाल लोकुरिहक रेयिसि, योहनिन हक्कोग आसि.

6 पया एरोद राजाल पुटटा दिया एवता, अद दिया राजाल कुळिप ईतोग. अस्के राजाल ततदु तमदादाना मुते एरोदियसि, तेना मयाळि लोकुरा मुनेह एंदिसि, राजान गिर्दा कीता.

7 गिर्दा आसि, राजाल तान इतोग, “निमा बाताल ताल्हककिन, अदिन नना नीक ईकन,” इन्जि राजाल किरिया कीस वेहतोग.

8 ताना तलोग कागहच मतपु, अदु राजान इता, “काका, देवुळता पेदिरते एग मीहवाल योहनना तला, उंदि दळ्याते कीसि नाक तायु,” इनजोरे पिला ताल्हकता.

9 इदिन केंजिस राजाहकु बेस दल्गो, मति कुळपतगा वाता मुडा मुनेह, किरिया कीस वेहतद पोल्लोतुन मिळहता वावो आंदु.

10 अदिहके राजाल जेलतगा योहनिन हक्कि, ओना तला ततलाह, तनाड सीपय्किन उकुम ईतोग.

11 दळ्यात कीसि तला ततस्के पया, एंदता पिलातुहक ईतोर, अदु पया तना तलिनगा ओसीता.

12 पया योहननाड कगायवालोर ओना सेतातुन ओयलाह वातोर, अह कीसि ओन पोहतोर. पया इद पोल्लोतुन, ओरु येसुनगा अन्जि वेहतोर.

येसु एयुड अजर्कना मुडुहक तीहतहतोग
(मार्कल 6:32-44; लूकाल 9:10-17; योहन 6:1-13)

☆ 13:54 13:54 लूकाल 2:47; योहन 7:15 ☆ 13:55 13:55 बळयिर 12:17; 15:13; 21:18; 1 कुरिततोर 15:7; गलातितोर 1:19; 2:9,12; याकुब 1:1 ☆ 13:55 13:54-55 लूकाल 4:22; योहन 6:42 ☆ 13:57 13:57 लूकाल 4:24; योहन 4:44 ☆ 14:1 14:1 मार्कल 8:15; लूकाल 3:1,19-22; 8:3; 13:31; 23:7-12; बळयिर 4:27-28; 13:1 ☆ 14:2 14:1-2 लूकाल 9:7-9 ☆ 14:3-4 14:3-4 1 तिसलुनितोर 4:6

13 इद पोल्लो कैजिसि, येसु तनाड कगयवालो बार, उंद ओडाते उदिस पेसतोर. पया बेदो पेळ्हकल जागातके केमेन अतोर. ओग अतदिन पुन्जि, लोकर ओना पेक्के-पेक्के तमाड नाहकनाहि ताकसोर वातोर.

14 पया येसु ओडाताहि पेसिस ऊळतोग अस्के, वेल्लाय मुल नावा अग ऊळिहतोर इन्ज पुतोग. ओरिन ऊळिसि, वेन्कु ओरा मान वसता, अस्के ओर ततोर रोगमतोरिनु वेग सत्रे कीतोग.

15 पोळ्द अरनेके, कगयवालो येसुनगा वास इतोर, “गूरू, इद पेळ्हकल जागा मन्हता, इगा इतेके तिनदलाह बातय दोर्को, ओसो पोळ्द इतेक अनजोर मन्हता. वेर मात्रमि एरेगूरेताड नाहकनगा अन्जि, तम्क तिनदलाह असिस तयिर, वेरिन लोहा,” इतोर.

16 “आयो, असलाह ओरिहक दाया पोयो. मीट ओरिहक तिनदलाह ईम्हटु,” इनजोर येसु ओरिन इतोग.

17 “आं माटु! मयगा बेचोक्, सिरप एयुड आरिड, रेंडे अटटव मीन्क, अचोके मन्हताड,” इन्जि ओर इतोर.

18 “अले, अविन नयके ताटु,” इनजोर येसु इतोग.

19 पया ऊळाटु, येसु मुडुन इळन रौडातगा उद वेहतोग, पया अव एयुड आरिन ओसो रेंड मीन्किन पोसि, पोगोन ऊळिसि, देवुळतुन जोहर कीसि आरिन किळहतोग. अह कीसि, वांटाट इन्जि येसु आरिड, मीन्कु, कगयवालरा कयदे ईतोग, ओर पया मुडुहक वांटाटोर.

20 पया वेर सबेटोर पका पंजनाह तितोर. तिन्ज-उन्ज पिसतव किळकेड ओर गुम कीनिके, बारा डालाड पेसताड.

21 तिनवालोर मुल एयुड अजर्क (5000) कोय्तोर मतोर, ओसो आस्कु, पिलाड-पेकोर, वेरा इतेके लेकाय इले मति!

येसु एता पोगोट्क ताकिहतोग

(मार्कल 6:45-51; योहन 6:15-21)

22 पया तिन्ज-उन्ज मारतस्केने, येसु तनाड कगयवालोरिन इतोग, “नना लोकरिन मल्स लोहतलाह पयाह महनन, मीट मात्रम ओडाते उदिसि, समदुरता अबर बाजे वेंडिस अन्हट.” अस्के ओर अहे कीतोर.

23 पया लोकरिन लोहचि, बार कीसि, येसु वगोणे गुड्रापोगोन पार्तना कीयलाह अतोग. नम्का आस मता, मति ओग अगान मतोग.

24 अद वेलाते ओरा ओडा समदुरता नडुमकसाते, दडटगडाह जेक मता. अस्के वळयते एताड लच्काड ओडातुन इळसोह-ओळसोह कीदुड.

25 अस्के पया येसु नम्काडाड मूंड-नालुड एगसोरे (इतेके तलाकोग कूसना जोक-जोक), समदुरता एता पोगोट्क कगयवालोरिके ताकसोरिन वातोग.

26 एता पोगोट्क येसु ताकसोर वानेके ओर ऊळिसि, “एता मसमि वास्ता, रा!,” इनजोर रेयिस केयतोर.

27 अस्के तोप्नेन येसु ओरिन केयतोग, “नना रा, रेयमाटु, दीरा कीम्हटु!” इनजोर इतोग.

28 अस्के सिमोन पत्रु येसुन इतोग, “बोग, निमा गूरुनिना? अह इतेके नाकु नियके एता पोगोट्क वायलाह वेहा,” इतोग.

29 “अले अह इतेक वाय!” इनजोर पत्रुन येसु इतोग. पया पत्रु ओडाताहि पेसिसि, एता पोगोट्क ताकसोर, येसुनके दायलाह बोटटोग.

30 मति दूंदते वायनाड बेराड लच्चकान ऊळिसि, पत्रु रेयिसि मुळ्न्दसोर मतोग. अस्केने, “नाक पिसिह कीम सामि, नना मुळ्न्दह्नन,” इनजोर ओग केयतोग.

31 तोप्नेन पया येसु ओन पोयतोग. पोसि “बह रा, निमा विस्वसलेवपु! नना नीक पिसिह कीकन इन्जि निमा नमविना?” इन्जि येसु ओन इतोग.

32 पया इसि ओर इर्वूर ओडातगा वास उदतस्के, अद वळयु बेके मायतायो, बेके मायोयो!

33 अस्के ओडातगा मतोर “निमा निटमे देवुळता मगनिन,” इनजोर येसुनाड काल्क मोळकतोर.

34 ताना पया ओर समदुरतुन वेंडिसि, गनेसरत एरियाते एवतोर.

35 अगडोर येसुन पुताहकु, एरेगूरेताड सबे नाहकने कबुर लोहतोर. अस्के ओर सबेटोर दुकिनोरिन येसुनके पोस वातोर.

36 “गूरू, नीवा गेंदे कोडतुन मात्रम माक बोय ईम, अस्के माट बेस आयकोम,” इनजोर ओर दुकिनोर येसुन कालगडेम अरतोर. अहे बेचुर कोडतुन बोयतोर, ओर सबेटोर सत्रेम आतोर.

15

पेदल्कना रिजता लोप्पा काहमुळि

(मार्कल 7:1-23)

1-2 पया उत्तुर परसिर ओसो साङ्गमगूरू, येस्सलेम सहरताहि वासि येसुन इतोर, “नीवाड कगयवालोर मावाड पेदल्कना मतद रीत-रिजतुन बह माळोर? वेरु तिनदनमुने कळ्वोग आतदिन एडलाह, तमाड कयक बाताड बाराहक नोगवोर?” इन्जि येसुन कट्ला कीतोर.✧

3 अस्के येसु ओरिन इतोग, “मीट पया मीवाड मुनेताड रीत-रिवजतुन नोमसोरे, देवुळताड अडोन माळवालेवा बह तपतिर?

4 (इद केंजाटु, मीवा उंद तप नना वेहतहनन.) ‘निमा नीवा तलोग-तपेहक मान ईम,’ * इद्रम सांमते देवुळता उकुम वेहतद मन्हता. ओसो ‘बोग तना तलोग-तपेहक मान एवा, ओरा कदर रेहतहतोग, ओन्क हक्कना सिकसा ईयना,’ * इह वने रासतद मन्हता.

5-6 मति मीट मात्रम इहनिर इतेके, बोगाय तना तलोग-तपेना पिसवगतुहक ईयनविस्किनु, देवुळतुहक वाटटेक बार आयो, ओग तलोग-तपेहकु मान एमाकेग, इद्रम मीट काहतहनिर. इद्रमे मीट मीवाडे रीत-रिवजक पुटिह कीसोरे, देवुळता पोल्लोतुन देहतिर.

7 एय सोड केवालोरीर, देवुळि मुने तना कबुरतोग यसयाल इनवाल, वेना संगे सांमते मीवा लोप्पा बराबर वेहच मता:

8 वेर लोकर तमा तोडटेने, नाक मान ईस्तोर,

मति वेर नावा पोगोन जीवा वाटोर.

9 वेरा मोळकनद वने जोलिय मन्हता;

नावा सांमम काहतनदिन विळिससि, तमाडे अडोड काहतहतोर.*

इनजोर वेहता.”

10 अस्के येसु लोकरिन तनके केयिसि ओरिन इतोग, “नना इंजेके बार इहनन, तेन केंजिसि कगयाटु.

11 (कयक नोगतेकाय, नोगवेकाय,) बेद मन्कना कुमतगा दास्ता, अद ओनु करब केवो. मति पोटाताहि बेव पोल्लोड तोडटुहक पलते पेसिहताड, अवे कोनि मन्कन करब कीस्ताड,*” इन्जि येसु इतोग.

12 गयक मनेके, कगयवालोर येसुनगा वासि इतोर, “नांगा वेहन्दिन अद पोल्लोतुहक परसिर पकाय नारज आतोर, तेन निमा पुतिना, गूर?” इन्जि वेहतोर.

13 “नावा देवुळदीपतोग बाबाल बेव पोर्हकान ओगसोग, अविन ओगु कतमे कुळह-कुळह तहकिसीयनोग.*

14 वेर परसिरकके सीता केमाटु, वेर अहे मनिर. गुडिरिहक अग तोहवालोर वेर गुडिरे! गुडिहक गुडि अग तोहनेके, ओर इर्वुर आसि बोदातगा अरयनुर!” इद्रमि ओरिन येसु इतोग.

15 पया सिमोन पत्रु ओन ताल्हकतोग, “इद कळवोगता पुन्निह कीयनद पोल्लोतुन, माक तेळियिह कीस वेहा, गूर,” इतोग.

16 “मीकाय इंका तेळियोया?

17 बेदिन माट तिहनल, अदे कुमतगा दास्ता, पया माट पेल्लिस पोहतहनल. (इतेके अद करब कीयनव लाग्वाड विचकिंन पुटिह केवो,) इद वने मीक तेळियो?

18 मति माट लाग्वा वळ्हकनदु तोडटुहक पलत पेसिहता, अदु पोतालोलोप्पाडाहि वास्ता. तानेनाहके मन्कनु देवुळि जेक तासिहता.

19 बाराहक इतेके, वायनवु लाग्वाड विचर्कु, हक्कनदु, सिंङ्गि-पोहडेड कीयनदु, कले कबळ, जोल बयन ईयनदु, वहचळि, इवे पोतालोलोप्पाडाहि पलत पेसनव आंदुड.*

20 मन्कनु इद्रमताड गोटीड कोनि करब कीस्ताड.* मति कयक नोगवाये तिनदना, इदु मन्कनु करब केवो आस्ता,” इनजोर इतोग.

यहुदि आयवद आंचाना विस्वस

(मार्कल 7:24-30)

21 गालिल पट्टाहि पेसिस पया, येसु तनाड कगयवालोर संगे सोर-सिदोन एरियाते* वातोग.*

22 पया ऊळाटु, अद पट्टा उंद यहुदि आयवदु कनान जातता आंचाळि† येसुनगा वासि केयसोर इता, “ए सामि, दाविद राजाना कूळतोनिन पिसिह केवानिन, नयगा जीवा लोपा. नावा मयानु देयम पोसि, तान पट्टपट अहचिहता,” इनजोर ओन कालगडेम अरता.

23 मति येसु केमेन मन्जि, तान उंद पोल्लो तेला मल्होग. अस्के कगयवालोर येसुन इतोर, “मावा पेंडेस वासोर अद कयर कीस्ता, अद अनि,” इतोर.

24 अस्के येसु तान इतोग, “नावा बाबाल नाकु इस्रयेल देसेमतोराड लेसताड गोरेना लेहकाडोरिन विळिससि, दुस्राड जातिनोरिन सायता कीयलाह लोहोग,”* इतोग.

25 अस्के कंद्रेम आसोर वासि, येसुनाड काल्क मोळकसोरे, अद इता, “नाक सायता कीम, सामि!”

26 अस्के येसु तान इतोग, “पेकोराड आरिनु लोताड नय्किहक वाटिसीयना बेस आयो,” इतोग.‡

* 15:4 15:4 पेसमुळि 20:12; व्यवस्थाविवरण 5:16 * 15:4 15:4 पेसमुळि 21:17; लैव्यव्यवस्था 20:9 * 15:9 15:9 यशायाह 29:13; कुलुसितोर 2:20-22 * 15:11 15:11 बळयिर 10:15; रोम सहरतोर 14:14; 1 कुरिततोर 10:25-26; 1 तिमोति 4:4-5; तीतुस 1:15; याकुब 3:6 * 15:13 15:13 1 कुरिततोर 3:9 * 15:19 15:19 कुलुसितोर 3:5 * 15:20 15:18-20 याकुब 3:6

* 15:21 15:21 मार्कल 7:24,31; लूकाल 4:26; 6:17; बळयिर 12:20; 27:3-4 * 15:21 15:21 इदु यहुदि आयवोरा एरिया आंदु.

† 15:22 15:22 यहुदि जाततोर विचरते, यहुदि आयवोर दुस्राड जातिनोर लोकर पर्गेना लेहकाडोर आंदु. * 15:24 15:24 योहन 4:22; बळयिर 3:26; 13:46; रोम सहरतोर 1:16; 2:10; 15:8 ‡ 15:26 15:26 इस्रयेलतोरिनु सत्रे कीयलाह येसुनगा बेद लाव मता, अदु दुस्रा जाततोरिहक ओजो, इदिन तोहतलाह ओग अह इतोग.

27 “नीवा पोल्लो नितमे मन्हा, सामि, मति लोतोर तिनदनाड दळ्यानाहि पोवताड पेसावार्किन वने, लोताडे नयक तिन्हाताड,” इनजोर अद येसुन इता.†

28 “इगो बायि, नयगा नीवा विस्वस बेचोटा बेहरा मन्हा! निमा ताल्हकतपे नीक आयि,” इन्जि येसु तान देव्याताड पोल्लोड वेहचीतो. पया अदे गट्काते ताना मयाळि सत्रेम आता.

येसु वेल्लाटोरिन सत्रे कीस्तोग

29 येसु पया अगडाहि पेसिस मन्जि, गालिलि समुद्रकचुल मल्स वासि एवतोग. पया बेदो उंद गुडूपोगोन अन्जि, ओग कागहतलाह उदतोग.

30 अस्के लोकुर इतेके, गोहडिनाड गोहडिड ओनगा वातोर. वासि वेरू कूटालोर, पड्ळालोर, गुडिर, मूकालोर, इद्रमतोर वेल्लाटोरिन पोस वासि, येसुनाड काल्कनगाने ततोर. ओर सबेटोरिन येसु सत्रे कीसीतोग.

31 मूकालोर वळ्हकिहतोर, कूटालोर ताकिहतोर, पड्ळालोर सत्रेम आस्तोर, गुडिर तोवयहतोर, तेन ऊळिसि जमा आता मुलु पकाय बामतोर, बामिसि इस्रयेलतोर देवुळतुन वेर जोहर कीतोर.

येसु नालुड अजर्कना मुडुहक तीहतहतोग

(मार्कल 8:1-10)

32 तेना पया तनाड कगयवालोरिन केयिस येसु इतोग, “वेर नयगान मन्जि, नेटुहक मंड दियाड आतोर. वेरगा तिनदलाह बातय इले, वेरिन नना उपस लोहतेके बेस आयो. अहे लोहतेके, वेर अगदे कग्विहक ऊंगेड-वेळ्केड आयनुर. अदिहके नाक वेरा मान वसिहता,” इतोग.

33 “अलाले, इचो वेल्ला मुडुहक पंजिह कीयलाह, इद पेळ्हकल जागाते तिड माक बेगा दोर्कगा?” इन्जि ओर कगयवालोर येसुन इतोर.

34 “मियगा बेचोक आरिड मन्हाताड कोनि?” इन्जि येसु ओरिन ताल्हकतोग. “(बोरगा, मयगाया? अविय,) मयगा एळ्ळे आरिड, इचुटाड उड्लाड मीन्क मन्हाताड, अचोने,” इनजोर ओर इतोर.

35-36 पया मुडुन उद वेहचि, अव एळ्ळ आरिन, उड्लाड मीन्किन पोसि, देवुळतुन जोहर कीसि, येसु अविनु किळ्हतोग. किळ्हचि कगयवालोरिहक ईतोग, ओर पया मुडुहक वांटिंदुर.

37 पया लोकुर पंजनाह तितोर. तिन्जि बार कीसि, पिसतव किळ्ळेने एळ्ळ बेराड डालाड निंदताड.

38 अगा तिनवालोर कोय्तोर कोनि नालुड अजर्क (4000) मतोर, वेराड आस्कु, पिलाड-पेकोर ओसो मतोर.

39 पया “मीट इंजेके लोन अन्हुटु,” इनजोर मुडुन वेहच, बार कीसि, येसु ओडाते उदिसि, मगदान इनदनद एरियाते, कगयवालोर सगे वेंडिस वातोग.

16

येसु परसिरा, सदुकिरा तप तोहतहतोग

(मार्कल 8:11-21)

1 पया पेगेके “देवुळ नीक लोहता इन्जि, माक उंदि सीना तोहा,” इनजोर सदुकिर, परसिर, वेर रेंड तुंगानोर उय्तुर, येसुना पट ऊळलाहि, ओनगा वासि ओन ताल्हकतोर.

2 अस्के येसु वेरिन इतोग, “मीटु पोगोन मोयुलतके ऊळिसि नेहना, लाग्वा दिया पुनदलाह उसर महनिर. नुलपे इहनिर, ‘कम्कल मोयुल मन्हाता अस्के, नाळताह पेग वावो, पड्णे आयगा.’”

3 ओसो नगकम कार्यल मोयुलताड कोकिन ऊळिसि मीट इहनिर, “नॅड गंगा पोयता, दूद-मुर्गम आयगा.” मीटु पोगोटा मोयुलतुन गंता कीस पुहनिर, मति इद कालमते देवुळ बाताल कीस्ता, ताना अर्तम मीट पुनदा पगविर!☆

4 लाग्वोर, देवुळतुन कैजवोर, नावाड बेरा डीसाताड कबस्किन ऊळतोर, इद पीळतोर सीना ताल्हकिहतोर. मति योनाल इनवाल देवुळता कबुरतोन्क बह बह आता, सिरप अदे सीना नना ओरिहक तोहतकन, तान विळिसस दुस्सा सीना तोहोन,” इन्जि येसु ओरिन वेहतोग. पया ओग तनाड कगयवालोर बार ओरिन विळिसस अतोर.*

5 समुद्रतुन वेंडिसि अबर बाजे अतस्के, “अरे! माट आरिड ततलाह माण्डतल, रा,” इन्जि कगयवालोर सीता कीतोर.

6 अस्के येसु ओरिन वेहतोग, “परसिर, सदुकिर, वेरा ओयता पिंडटा लोप्पा उसरते मन्हुटु,† ताना अगदुहक आयमाट,” इन्जि इतोग.†

7 “माट आरिड तवाहके बहे, (गूरू माक इह वळ्हकिहतोग,)” इन्जि कगयवालोर तमा-तमाय वळ्हकिंदुर.

§ 15:27 15:27 यहदि आयवोर वने यहदिरा देवुळताहि सायता ताल्हक पायहतोर इन्जि, अद आंचाळ इद्रम वळ्हकता. ☆ 16:3 16:2-3 लुकाल 12:54-56 * 16:4 16:4 इद बेद्रमता सीना मन्हाता इन्जि, मत्थाल 12:39-40 इगा ऊळाट. ☆ 16:6 16:6 16:12; 1 कुरिततोर 5:6; गलातितोर 5:9 † 16:6 16:6 बेद्रमि ओयवद पिंडटगा, उचुन ओयतद पिंड काल्हपतेके, पूरा पिंडि ओयिहता, अद्रमे परसिर, एरोद अतिपस, वेरा लाग्वद कागमुळि, लोकुरगा आबुर आंद. अदिहक येसु ओरगडाह उसरते मन्हुटु इन्जि वेहतोग.

8 तेन पुन्जि येसु इतोग, “एय विस्वसलेवोरिर, आरिड इलवाहक, मीट बाराहक इचोन आलिह कीय्हनिर?

9 नाकु आरिना पर्वा इले इन्जि मीट इंका पुनविरा? मुने नना वेट एयुड आरिने एयुड अजर्क (5000) मन्कलोरिहक तीहतन, अस्के तिनदलाह अचोन मयतप मता इतेके, वेल्लाड डालाने पिसतविन गुम कीतिर, तेना सीता मन्हताया?

10 अद्रमे नना वेट एलुड आरिने नालुड अजर्क (4000) मन्कलोरिहक तीहतन, अस्के बेचोक डालाड आरिड पिसिसि, तेना तेला सीता मीक इले?

11 नना आरिना लोप्पा वळ्हकोन आंदन, इदिन मीट बह पुनविर? मति नना ओसो वेहतहनन, परसिर, सदुकिर, वेरा पिंडटा लोप्पा उसरते मन्हट्ट, इन्जि येसु ओरिन इतोग.

12 अस्के गूरू आरिड पंडनद ओयतद पिंडटा लोप्पा वळ्हकोग आंदोग; मति परसिर, सदुकिर, वेराड गलत कागहमुळता लोप्पा नमनायो इन्जि गूरू वेहतहतोग, इद्रम ओर पुतोर.

येसु बोग आंदोग इन्जि पत्र पुन्हतोग

(मार्कल 8:27-29; लूकाल 9:18-20)

13 येसु तनाड कगयवालोगा संगे केसरिया-पिलिपि इनदनद सहरता एरे वातस्के, “लोकुर माने-मन्कना नडुम पुटटोनु, बोग इनजोर मनदनुर कोनि?” इन्जि येसु ओरिन ताल्हकतोग.

14 अस्के ओर इतोर, “गूरू, निमा मुनेतोग बोगो कबुरतोग जीवा अर्स मनदनोग इन्जि, लोकुरा विचर मन्हता. अहे नीक वेल्लाटोरे इन्हतोर, ‘एते मीहवाल योहन मनदनोग.’ ओसो उयतुर इन्हतोर, ‘एलियाल कबुरतोग मनदनोग.’ ओसो इन्हतोर, ‘थिर्मयाल कबुरतोग मनदनोग,’ अद्रमे ओसो ‘बोग ओर्वोग देवुळता कबुरतोग मुनेतोग मनदनोग,’ इद्रम इन्हतोर,” इतोर.

15 “इंगो, मति मीट पया नाक बोग इनजोर इह्निर?” इन्जि येसु ताल्हकतोग.

16 अस्के सिमोन पत्र इतोग, “सामि, निमा इतेके जीवात मनदनद देवुळता मगनिन, ✱ अहे अद लोहतोग पिसिह केवानिन किस्तुनिन,” इह इतोग. ✱

17 येसु सिमोनिन इतोग, “सिमोन, योनाना मगनिन, निमा देवुळतातोनिन, बाराहक इतेके मन्कना बुदते इद पोल्लोतुन निमा पुनविन, मति नावा देवुळदीपतोग बाबाल, ओगो नीक पुनाह कीतोग. ✱

18 नीवा पेदिर पत्र (इतेके ‘बंडाये’) नना तासिहनन. बेद्रम आदतगा दोहतद लोन डिड इनाह मन्हता, अद्रमलेहकाने नना इदे आदतगा नावा मुडुन निल्पिह कीकन, ✱ अस्के हामुर वने नावा मुडुन ओरे कीया पगवो आयगा. ‡

19 अहे नना नीवा कयदे देवुळता राजेमताड तालम कय्क ईतपु, नीक अदिकर ईकन. इतेके निमा ‘इद पोलिहता,’ ‘अद पोलो’ इन्जि वेहतके, नीवा वेहतद पोल्लोतगा देवुळता अदिकर वने मनदगा.” ✱

20 पया “बोग देवुळ लोहवाल पिसिह केवाल वावाल मतोग, ओग ननाने, इदिन बार इंजेके बोने वेहमाट बहा,” इन्जि येसु तनाड कगयवालोरिन उकुम ईतोग.

येसु तना वायना हामुरतुन पुनाह कीस्तोग

(मार्कल 8:31—9:1; लूकाल 9:22-27)

21 अस्केडाहि येसु तनाड कगयवालोरिहक वेहता बोटोग, “नाकु येस्सलेम सहरते दायाय पोयहता. अगडोर पेदल्कु, पेर्मालोरे, साश्रमगूरू, नाकु वेल्लाय तिपल कीयनुर, हक्कनुर, ताना पया मूड दियाने नना तेगकन, इव करलि, अद्रम आयनुडे!” ✱ इन्ज वेहतोग.

22 अस्के पत्र येसुन बाजेते अबर ओसि इतोग, “सामि, अद विचरे केमा निमा! अह मुर्तिय आयमाकि,” इन्जि येसुना वेहतद पोल्लोता अडम वळ्हकतोग.

23 अस्के येसु पत्रनके मल्स ऊळिस इतोग, “एय देयमदीपता बुदते वळ्हकवानिन, ✱ अद्रमता बुदतुन पोहचीम! निमा नाकु कटळ वाटटप एकुळ आय्हनिन. नीवा विचरि मन्कना विचरतेह मन्हता, मति देवुळता विचरतके इले, ✱” इनजोर इतोग.

24 पया कगयवालोरिन येसु इतोग, “बोर नावाड कगयलाह वायना विचर कीस्तोर, ओर तमा हक्कनागुटा कांजतप, नयेनाहक वायनव तिपल्किन आपिर. ओसो तमाये गिर्दातुन पोहचि, नावा अगदे ताकिर. ✱

25 बोर इद बूमते तमा कुदता जीवातुन पिसिह कीयलाह ऊळिहतोर, ओर आक्रिते बूळेम आयनुर. मति बोर नयेनाहकु सबे पोहतहतोर, ओरिहक देवुळि पूना जीवा ईयगा. ✱

26 मन्कल पूरा दुनियातुन गेल्सतोग तेला मति, तना कुदता जीवातुन पिववद किसबटटगा लेसिह कीतोग इतेके, ओन्क बाताल पाय्दा आयगा? नीवा जीवा लेसता इतेके, ताना बद् लातुहक बातय ईया पगविन!

✱ 16:16 16:16 मार्कल 1:1; तोहचीतव पोल्लोड 2:18 ✱ 16:16 16:16 मत्थ्याल 4:3; 26:63; मार्कल 1:1; 14:61; लूकाल 22:70; योहन 3:16-18; 11:27; बळयिर 9:20; 13:33 ✱ 16:17 16:17 1 कुरिततोर 2:9-10 ✱ 16:18 16:18 इपिसुसतोर 2:20 ‡ 16:18 16:18 हामुर वने नावा मुडुन ओरे कीया पगवो आयगा मोदुल कागिदते: “हानादीपता दर्बजा वने नावा मुडुन गेल्सो आयगा.” ✱ 16:19 16:19 18:18; योहन 20:23 ✱ 16:21 16:21 मार्कल 9:12; 1 कुरिततोर 15:4 ✱ 16:23 16:23 13:38-39; योहन 8:44; बळयिर 13:10 ✱ 16:23 16:23 कुलुसितोर 3:2-3 ✱ 16:24 16:24 1 पत्र 2:21 ✱ 16:25 16:25 10:39; लूकाल 14:26; 17:33; योहन 12:25

27 केंजाटु, माने-मन्कना नडुम पुटटोनन, नना नावा बाबाना डीसाते, नावाड देवतुल्कना संगे वायकन.✧ अद तूकने नना सबेटोराड, बोना ओना कबळतुन ऊळिसि, नेयहक कीकन;✧

28 इह केंजाट, नना सेतेम वेहतहनन, माने-मन्कना नडुम पुटटोनन इद दुनियाते राजेम कीयलाह वायकन अस्के, मियगडाहि उत्तुर नावा संगे मनवालोरीर, हायनामुनेन नाक ऊळकिर,” इतोग.

17

येसुना रूप मिळिन्दहता

(मार्कल 9:2-13; लूकाल 9:28-36)

1 आरुड दियाड आतापया, याकुबि, योहनि, वेर तमोग इर्वुर ओसो पत्रु, वेर मुवुरिन पोसि, येसु तना संगे अलग उंद बेरा मेटापोगोनु ओतोग.

2 अस्के वेर ऊळनेके, ओना रूप मिळिन्दता. ओना मोकमि पोळदलेहका मांजिंदु,✧ ओसो ओनाड गेंदेड वेहचता लेहका तिर्मिळिस्कंदुड.

3 अस्के ऊळाटु, एलिया मुय्तोग, मोसा मुय्तोग, वेर इर्वुर मुनेतोर देवुळता कबुरतोर, येसुना संगे वळ्हकनदिन वेर मुवुर कगयवालोरीर ऊळतोर.

4 तेन ऊळिसि पत्रु पया इतोग, “सामि, माट इगा मनदना, इद बेसु! नीवा विचर मतेके, नना इगा मूंड मंडाड कीसीकन: उंदि नियेनाहकु, उंदि मोसा मुय्तोनेनाहकु, उंदि एलिया मुय्तोनेनाहकु,” इनजोर येसुन ताल्हकतोग.

5 पत्रु इद्रम वळ्हकनेकेने, पांङ्गि मोयुलि ओर सबेटोरिन मुळहता, मुळहतापया पोगोटा मोयुलताहि उंद आल्का वेनदा वाता: “वेग नावा जीवा कीतोग मगि, वेना लोप्पा नना पका गिर्दति महनन; वेनाडे मीट केंजसोर मन्हटु,” इद्रम वेनदा वाता.

6 इद आल्कातुन केंजिसि, वेर मुवुर कगयवालोरीर रेयिहकु साडसोर, कप मुळिन्दस अरतोर.

7 अस्के पया, वेरा एरे वासि, येसु वेरिन बोयिसि, “रेयमाट रा, तेदाटु!” इनजोर इतोग.

8 पया तेदिस ऊळिहतोर इतेके, येसुन विळिसस अगा बोगे बह इलेग आसि, येसुये मतोग.

9 मेटाताहि रेगनेके, वेर मुवुर कगयवालोरीन येसु उकुम ईस वेहतोग, “माने-मन्कना नडुम पुटटोनन नना डोलिस मन्जि ओसो तेकनाहजोम, मीट नेंड बेद ऊळतिर, तेनु बोन्के बह वेहमाटु,” इतोग.

10 “इंगो गूरु! मति देवुळ लोहवाल राजाल वायनामुनेने, (ओना अगदुन ओप्पे कीयलाह,) एलिया मुय्तोग मल्स वायनोग इनजोरे साख्रमगूरु इन्हतोर. अद्रम बाराहक इन्हतोर?✧” इन्जि वेर येसुन ताल्हकतोर.

11 अस्के येसु इतोग, “एलियाल निटमे सबेटविन बेस ओप्पे कीयलाह वास्तोगे.✧

12 मति नना मीक वेहतहनन, एलियाल इतेके वातोगे, तेला मति लोक्कुर ओन पुनोर. तम्क विचर वातपु, अहे ओर ओनु तिपल कीतोर. अद्रमे माने-मन्कना नडुम पुटटोनन, नना वने ओरा कयदाहि तिपल एतकन,” इन्जि येसु वेहतोग.

13 वेग एलियाना पोल्लो वळ्हकनस्के, एग मीहवाल योहननाय लोप्पा माक वेहतहतोग, इनजोरे वेर मुवुर अस्के पुतोर.

येसु देयम पोयतोग पेकान सव्रे कीस्तोग

(मार्कल 9:14-28; लूकाल 9:37-42)

14-15 पया वेर मेटाकचुल मता मुडगा वातस्के, ओर्वोर्ग मन्कल येसुनगा वासि, मिंडाड कोटिस, जोहर कीसोर इतोग, “गूरु, नावा मगिन पिसिह कीमु! ओन्क कुळिन्दल रोगम मन्हता, अदिहक ओन्क पकाय तिपल आस्ता. ओगु ऊक-ऊके किसतगा, एतगा अरयहतोग.

16 नना वेनु नीवाड कगयवालोरीरके तच मतन, मति ओरु वेन बेस कीया पगवोर,” इतोग.

17 अस्के येसु इतोग, “ए विस्वसलेवोरिर, गलत विचर केवालोरीर, मीवा संगे बेचानाह नना मनदकन? बेचानाह मीट देवुळता लावतुन पुनवाये मनदकिर? मियेनाहक नाक वेल्लाय कयर वास्ता! अले अह इतेके, ओग पेकान नयके ताट,” इतोग.

18 अस्के वेन पेकानु देयमि पोयता इन्जि येसु पुतोग, पुन्जि देयमतुन दगा ईतोग, ईतस्के अद देयम ओनगडाहि पटादुळ पेसिस वितता. पया अदे वेलाते पेकाल सव्रेम आतोग.

19 कतमतोर लोक्कुर पेसिस अतापया, येसुनाड कगयवालोरीर ओनगा वास ताल्हकतोर, “अदिन माट बह पूंड पगवोम, गूरु?” इतोर.

20 येसु ओरिन इतोग, “देवुळतगा मीवा विस्वस कमि मन्हता, अदिहकु अद देयमतुन मीट पूंड पगविर. नना मीक सेतेम वेहतहनन, मीवा विस्वस नूडमेटा मतेके, इद मेटातुन मीट ‘इगडाहि ओके जर्गी!’ इनजोर इतेके, अद जर्गीगा. मीट बेदाय कीया पगयकिर.✧

21 [मति मीट देवुळतुन पार्तना कीसोर, उपस कीसोर मतेकेने, इद्रमता देयमतुन पूंड पगयकिर,]” इन्जि इतोग.*

✧ 16:27 16:27 यहूदाल 14 ✧ 16:27 16:27 देवुळताड पाटाड 62:12; बुदताड पोल्लोड 24:12; रोम सहरतोर 2:6; 14:12; 2 कुरिततोर 5:10; 1 तिसलुनितोर 1:10; तोहचीतव पोल्लोड 20:12-13; 22:12 ✧ 17:2 17:2 तोहचीतव पोल्लोड 1:16; 10:1 ✧ 17:10 17:10 मलाकी 4:5-6 ✧ 17:11 17:11 बळयिर 3:21 ✧ 17:20 17:20 21:21; मार्कल 11:23; लूकाल 17:6; 1 कुरिततोर 12:9; 13:2

* 17:21 17:21 मत्थ्याल 17:21 इद वचन सबेटक पाळनाड मोदुल कागदेहकने रासतद इले.

22 ओर कगयवालो गालिल पट्टे उंदि जागाते जमा आतोर अस्के, येसु ओरिन इतोग, “माने-मन्कना नडुम पुटटोनन, नाकु कोटेतोरा कयदे पोस ईयना मन्हता.

23 ओरु नाक हक्कनुर, मति नना मूंड दियाने ओसो जीवा अरयकन,” इतोग. तेन केंजताहकु, ओर पकाय दुकम आस मतोर.

मंदिरता सारा

24 पया येसु तनाड कगयवालो बार कापेर्नाग एवतोर. ओर अगा मनेके, मंदिरता सारा एनवालो पत्रुनके वास ताल्हकतोर, “मीवा गूरु येस्सलेमता मंदिरता सारा दोहोगा?”

25 “इगो, दोहतह्तोगो!” अह इन्जि, पत्रु येसुन वेहतलाह लोनलोप्पा ओळियतोग. पत्रु इदिनलोप्पा ताल्हकनामुने, येसु ओन इतोग, “सिमोनि, तेना लोप्पा नीवा विचर बाताल मन्हता, रा? इद बूमता राजालोर सिद्वा-सारा बोरगडाह एतह्तोर? तनाय लोतोरगडाहि, बारा दुसोरगडाहि?”

26 “आयो, दुसोरगडाहि, गूरु,” इन्जि पत्रु इतस्के, येसु इतोग, “अह इतेके, लोतोरिहक सारा दल्गो.

27 अद्रमे माट देवुळता मन्कलोरल इनजोरे, माक वने ताना मंदिरता सारा दल्गो. तेला मति ओर कोटे कीयना आयो इन्जि, माट ओरिहक ईकले. निमा सम्दुरकचुल अन्जि मीन्क कूसा. बेद मीन मुने दोर्कगा, अद मीनता तोडटुनु पळ्हकिस ऊळा, अगा नीकु नीवा-नावा सारातुहक आलनाहि, उंदि कल्दर बंडि दोर्कगा. अदिन ओसि दोहचीम,” इतोग. (पया पत्रु अहे कीतोग.)

18

देवुळता राजेमते बेरोग बोग

(मार्कल 9:33-37; लूकाल 9:46-48)

1 अद त्कने येसुनाड कगयवालो ओनगा वास ताल्हकतोर, “देवुळ राजेम कीयना लोकरगा, मयगडाहि सबेट्क बेरोग बोग मन्हतोग, गूरु?” इन्जि ताल्हकतोर.

2 अस्के ओगु ओर्विन उड्लोग पेकान केयिसि, ओरा नडुम निल्लिह कीतोग.

3 अह कीस इतोग, “इह केंजाट, नना सेतेम वेहतहनन, मीट बुदते मिळिन्दसि, उड्लोरा लेहका जीवाते कुलुल आयवालेवा, मीकु देवुळ राजेम कीयना लोकरगा जागा दोर्को आयगा.✱

4 अदिहके बोगु वेग उड्लोग पेकाना लेहका बुदते उड्ला आस्तोग, ओगो देवुळ राजेम कीयना लोकरगा सबेट्क बेरोग आंदोग.

5 इद्रम उड्लोग पेकाना लेहकाडोनु, ओग नाक नमवाल इन्जि, बोर एरे कीस्तोर, ओरु नाक वने एरे कीतप आस्तोर.

6 उड्लोर पेकोरा लेहका नाक नमवालोरगडाहि बोनाय वगोन, ओना नयगा मतद विस्वसतुन विळसलाहि, बोग कटळ वाटटप आस्तोग, (वेग कटळ वाटवाल देवुळता बेरा सिक्सातुहकु ओजनोग).✱ वेना वेळेटगा पका पूहतद जेता बंडातुन दोहचि, वेन सम्दुरते वेल्लाह आता कसातगा मुळहतना, (इद बेरा सिक्सा आंदु: मति) तान्काय वीळिस बेरा सिक्सा, देवुळि अद्रम कटळ वाटवाहक ईयगा.

7 विस्वसतुन विळसलाह एकुळ कीयनव पोल्लोनेनाहकु, दुनियातोरिहकु पका गोसा आयगा. इद्रमताड पोल्लोड कोनि आयनुडे, निटमे! मति बोर दुसोरिन नाक विळसनाह एकुळ आस्तोर, ओरिहक देवुळ पका सिक्सा ईयगा.✱

8 “केंजाट, नीवा कय आयि, काल आयि, नीवा विस्वसतुन विळसनाह कीतप कीता बार इतेके, कयदुन-कादुन बोगाय डायिस पोहचीतेक बेस आवालि, (इद्रम निमा येसुनगा तासतद विस्वसतुन विळसोन इन्जि जिद कीमु). बाराहक इतेके नीवा बोतिगा मेंदुलि पिववद किसबटटा सिक्सातगा दायना वाटो, कोलाल आसि, कूटाल आसि, अमेसाता पिसमुळते दायना, इदे नीक पायदाता.✱

9 अहे नीवा कौडा नीवा विस्वसतुन विळसनाह कीतप कीता बार इतेके, कौडातुन बोगाय पेगचीतेक बेस आवालि, (इद्रम निमा येसुनगा विस्वसतुन विळसोन इन्जि जिद कीमु). बाराहक इतेके नीवाड रेंड कौडाड मन्जि निमा पिववद किसबटटा सिक्सातगा दायना वाटो, उंदिय कौडा मन्जि अमेसाता पिसमुळते दायना, इदे नीक पायदाता!✱

10 “उसरते मन्हट, नाक नमवालोर उड्लोरिनु बोने बार मीट पोहचीतप ऊळमाट. बाराहक इतेके वेरिन ऊळनव देवतुलकु देवुळदीपते मन्हताड, अविस्किहक अमेसा नावा बाबाना मुनेह अन्जि वेहतलाह अदिकर मन्हता, इदिन मीट सीताते तासाट.

लेसता गोरेता पुन्पिह कीयनद पोल्लो

(लूकाल 15:4-7)

11 “[लेसतोरिनु पिसिह कीयलाहे, माने-मन्कना नडुम पुटटोनन, नना वातन.]*

✱ 18:3 18:3 1 कुरिततोर 14:20; 1 पत्रु 2:1-3 ✱ 18:6 18:6 1 कुरिततोर 8:12 ✱ 18:7 18:6-7 लूकाल 17:1-2 ✱ 18:8

18:8 5:30; मार्कल 9:43 ✱ 18:9 18:9 5:29; मार्कल 9:47 * 18:11 18:11 मत्थ्याल 18:11 इद वचन उचुके मोदुल काग्देहकने मन्हता, सबेटविस्कने इले.

12 मीट बह इह्निर, रा? बोगो ओर्विनगा नूर गोरेड मताड. पया अगडाहि उंद गोरे वेलियनेक-वेलियनेक लेसता. पया अव पिसतवु उंद कमि नूर (99) गोरेनु, मेटातगा विळिससि, अद उंद लेसतद गोरेतुन पर्वकलाहि ओग दायनोगा, अनोगा?

13 इह केंजाट, नना सेतेम वेहतहनन, ओकावेला अद लेसतद गोरे ओन्क दोर्कतेके, लेसववु उंद कमि नूर गोरेहकाय एक्वा, इद दोर्कतद गोरेतेनाहकु, पका गिर्दा कीयनोग.

14 अद्रमलेहकाने, वेर उड्लोर विस्वसिर, ओर्वोग तेला अमेसातुहकु लेसनदायो, इद्रम देवुळदीपतोग मीवा बाबाना विचर मन्हता.

तपतोन बह वेहतना

15 “नीवा ऐगेटोग विस्वसि नीवा विस्व पापम कीतेके, ओनगा निमा अन. अन्जि मीट इर्विर नाटेनोरगा अनवाये, ओना तपतुन ओन्क तोहा. ओग नीवाड केंजवेके, मीट इर्विर गूनम आतिर, कलियतिर इतप आयगा.✱

16 मति ओकावेला ओग नीवाड केंजवेके, निमा नीवा तोळ इर्वर-मुवुर विस्वसिरिन पोसि, ओसो उंद मल्का ओनगा अन्ज ऊळा. बाराहक इतेके कमसेकम इर्वर-मुवुर मन्कलोरा साक्सिसे, नीवा पोल्लो करल आयि.✱सास्त्रम वने इहे वेहतहता.✱

17 ओसो ओकावेला ओग कैगम आसि ओराड वन केंजवेके, विस्वसिरा मुडगा इद पोल्लोतुन वेहा.✱ मुडा गोटरुन वन ओग केंजवेके, देवुळतुन पुनवोर पर्गेर, सिद्वा एनवालोर वेरिन ऊळतपु, ओन तपतोन वने वेग मावोग आयोग इन्जि, अहे ऊळा.

18 “इह केंजाट, नना सेतेम वेहतहनन, इद्रमतोरगा मीट नेयम कीनेके, मीट इद पोलिहता, अद पोलो, इह वेहतेके, मीवा नेयमतगा देवुळता अदिकर वने मनदगा.✱

19 नना ओसो उंद पोल्लो मीक सेतेम वेहतहनन. मियगडोर कमसेकम बोराय इर्वर विस्वसिर, बेदाय पोल्लोतेनाहकु इद बूमतगा उंद पट आसि, देवुळतुन ताल्हकनुर अस्के, अद पोल्लोतुन नावा देवुळदीपतोग बाबाल कीयनोग.

20 बाराहक इतेके बेगा इर्वर-मुवुर नावा पेदिरते जमा आस्तोर, अगा नना दिसवालेवा ओरा नडुम महनन,” इन्जि येसु इतोग.

ओर्विन-ओर्वोग मापि कीयना

21 पया पत्रु येसुनगा वास इतोग, “सामि, नावा ऐगेटोग विस्वसि तपिसि नाक नारज कीसोर मतेके, नाक बेचोक मल्काड ओन मापि कीया पोयतगा? एलुड मल्काड मापि कीकना?” इतोग.

22 येसु ओन इतोग, “आयो, सिरप एलुडे मल्काड आयो, मति ओसो एलुड मल्काड, ओसो एलुड मल्काड, इद्रम लेकालेवा बेचोको मल्काड मापि कीसोरेन मन.

23 “नना नीकु बाराहक इद्रम इहनन इतेके, देवुळ राजेम कीयनस्के, (ताना बुद बेद्रम मनदगा, इदिन कागहतलाह नना मीक उंद पीटो वेहतहनन.) वगोग राजाल मतोग. ओग तनाड सेवकिराहि करा ईतव कोताड ताल्हकना इन्जि विचर कीतोग.

24 अह कीस ओग इसब एतलाह आतोग, अस्के बेचोको कोटिड कल्दर रुप्याना करा एतोनु, राजानके पोस ततोर.

25 मति वेग करा एनवानगा करा देहतलाह बातय लेवाहकु, ‘वेनु, वेना मुतेनु, वेनाड पिलाड-पेकोरिनु, ओर्युल आयलाह वमिसि, ओसो वेना मतद-लेवद सम्सरमतुन कतमे वमिसि, वेग नावा करा देहेग,’ इन्जि राजाल उकुम इतोग.†

26 “अस्के वेग सेवकि राजानाड काल्क अर्सि, ‘ओसो उचुक दियाड रोमिस मनु, महरज! नना पया नीवा कतमे करा देहतकन,’ इन्जि कालगडेम अरतोग.

27 इदिन ऊळिसि, वेग सेवकिना राजाहकु मान वसता. वेनु विळिससीसि, वेना कतम करातुन मापि कीतोग.

28 “मति वेग सेवक पया बार कीतोग? अगडाह पेसिस वानेके, वेन्क तना ऐगेटोग सेवक कलियतोग. वेनाड ओग सिरपि नूर दियाना कलि, अचोके कोताड वेन्क करा देहतना मता. अस्के वेग ओना तोसातुन पोसि, दोबेड-नूकेड कीसोर इतोग, ‘निमा नाक ईयना मन्हता, नावा करातुन चट्पिट देहचीम,’ इन्जि पळिमिड इतोग.

29 ईतस्के वेना ऐगेटोग सेवक वेनाड काल्कनगा गप अर्स इतोग, ‘निमा उचुक दियाड रोमिस मनु, पया नना नीवा करातुन देहतकन,’ इनजोर इतोग.

30 तेला मति वेग ओनाड केंजवालेवा, ओन ओसि तना पूरा करातुन देहनाहजोमु, जेलते ओळहचीतोग.

31 “इदिन ऊळिसि वेना ऐगेटोर सेवकिर पकाय नारज आतोर, नारज आसि इव कतम गोटिड राजानगा अन्जि वेहचीतोर.

32 अस्के ओग राजाल, वेन सेवकिन तनगा केयिसि इतोग, ‘ए जीवा लोपवोनिन, निमा ऊळा, नावाड काल्क मोळकताहकु, नाक ईयनद नीवा बेहरा करातुन, नना विळिससि मापि कीसीतन.

33 नना नीकु बेद्रम जीवा लोपिसि विळिससीतन, अद्रम निमा वने नीवा तोळतोनु जीवा लोपिसि विळिसनद आयोया?’

34 पया राजाल वेना पोगोन पका ओड आसि, वेग कतम करा देहनाहजोमु, वेनु सिक्सा केवालोर दरोगालोरा कयदे ईसीतोग.

35 “अदिनेनाहक मीट सबेटोरिर मीवा ऐगेटोर विस्वसिरिन, मीवा जीवाताहि मापि केविर इतेके, नावा देवुळदीपतोग बाबाल मीक वने इहे सिक्सा कीयनोग,” इन्जि येसु तनाड कगयवालोरिन इतोग.✱

✱ 18:15 18:15 याकुब 5:19 ✱ 18:16 18:16 व्यवस्थाविवरण 19:15 ✱ 18:16 18:16 1 तिमोति 5:19; इब्रितोर 10:28

✱ 18:17 18:17 1 कुरिततोर 6:1 ✱ 18:18 18:18 16:19; योहन 20:23 † 18:25 18:25 अद तूकनोर मन्कलोर मन्कन ओर्युल आयलाह वमिदुर. ✱ 18:35 18:32-35 याकुब 2:13

19

मुतेन देहचीयनद पोल्लो

(मार्कल 10:1-12)

1 येसु तनाड इव वळ्ळकनाड गोटीड मारिह कीसि, कगयवालो बर, गालिल पट्टाह पेसिसि, यहूदा पट्टे योर्दन बेरेटा अबरि, पोळ्द पेसना बाजे अतोर.

2 अस्के ओना पेके गोहडिनाड गोहडिड वेल्लाय मुल वातोर. मुडा लोप्पा मतोर दुकहलोरिन येसु सबेटोरिन सव्रे कीतोग.

3 पया उय्तर परसिर येसुनके वासि, ओन एक्किह कीयलाह इतोर, “मन्कल बेदे आयि उंद कट्टलातुहकु मुतेन देहचीयना, इद पोल्लिहताया?” इन्जि ताल्हकतोर.

4 अस्के येसु इतोग, “माने-मन्कन पुटिह कीयनद देवुळि सुस्मुनेताहि ओरिन आंचाळ-कोय्तोग इन्जि कीसीता.✱

5 ओसो इदिनेनाहकु मुतेन ततस्के, कोय्तोग तनाड तलोग-तपेना अदिकरते मनवा, वेर आळ इर्वुर जोळेम आसि, उंदिय आस मनदनुर,✱ इह इनजोर मीट सास्त्रमते अर्विसि, ताना अर्तम पुनविरा?

6 अदिहके इंजेक ओरु इर्वुर अलग-अलग आयोर, मति उंदिय आस मन्हतोर. देवुळिये ओरिन जोळे कीता, ओसो ओर अमेसा ऐगेन मनदनुर इन्जि, ताना विचर मन्हता इतेके, ओरा जोळतुन मन्कलोर देहमाकिर,” इन्जि येसु इतोग.

7 “अह इतेके मुतेन देहचीयनद वेलाते, कळपाकग देहतना सीटि रासिसि देहचीयनद अडोतुन, मोसा मुय्तोग बाराहकु वेहतोग?” इन्जि परसिर येसुन ताल्हकतोर.

8 ओरिन येसु इतोग, “आयो, सुस्मुनेताहि देवुळता विचर इद्रम इले, मति मीवा कैगम ऊळिसि, मोसा मुय्तोग मीवाड आस्किन देहचीयलाह इद्रमता अडो वेहतोग.

9 अदिहक नना मीक वेहतहनन, मुते दुस्रोन कववालेवा, बोगाय तना मुतेनु देहचीस्तोग, ओसो दुस्रदिन ततहतोग, ओग सिङ्गि-साट्यालता पापम कीस्तोग; (बाराहक इतेके देवुळता विचरते, ओग देहचीता आंचाना मुजो इंका मन्हतोगे),”✱ इन्जि इतोग.✱

10 तेन कैजिसि, कगयवालो येसुन इतोर, “अलाले, मुजो-मुतेना अडो इह मतेके, कोय्तोग मुतेलेवा कुव्राय मनदनद बेस, अह इतेके!” इतोर.

11 येसु पया ओरिन इतोग, “बेसे वेहतिर, मति इद पोल्लोतुन सबेटोर कीया पगवोर. बोरिहकु देवुळि अद्रमता देव्वा ईता, ओरे कुव्रा मनदा पगयहतोर.

12 उच्चुर बार पुट्टगडाहि बाय्ताल्लोर† मन्हतोर, उय्तर बारा मन्कल्लोरा कयदे बाय्ताल्लोर आतोर, ओसो उय्तर बारा देवुळता राजेमता सेवा बेस-नेहना कीकन इन्जि, हानाहजोम कुव्राय मन्हतोर.

“बोर इद पोल्लोतुन माळ पगयहतोर, ओरे माळिर,” इन्जि येसु इतोग.

येसु पिलाड-पेकोरिन जीवा कीस्तोग

(मार्कल 10:13-16; लूकाल 18:15-17)

13 मावाड पिलाड-पेकोराड तलानगा येसु कय तासिसि, ओरेनाहक देवुळताह बर्कत ताल्हकनोग इन्जि, उय्तर लोक्कुर तमाड पिलाड-पेकोरिन ओनगा ततोर. मति कगयवालो “इके वेरिन तमाटु!” इनजोर ओरिन दगाड ईतोर.

14 मति येसु तनाड कगयवालोरिन इतोग, “वेर उड्लोरिन रोमिह केमाटु, वेर नयगा वायिर. बाराहक इतेके देवुळबाबाल वेरा लेहकाडोर कुलुल बुदतोरिहके राजाल आस्तोग,” इतोग.✱

15 अह इन्जि, येसु पिलाड-पेकोराड तलानगा कय तासिसि, देवुळताह बर्कत ताल्हकिसि, अगडाह येसु तनाड कगयवालो बारा पेसिस अतोर.

येसु मालसोमता लोप्पा काहतहतोग

(मार्कल 10:17-30; लूकाल 18:18-30)

16 उंद दिया पया बोगकोटे येसुनगा वास ताल्हकतोग, “गूरू, नना देवुळता संगे अमेसातुहक पिसलाहि, बेद नेहनल कबळ कीकन?” इतोग.

17 “नाकु नेहना कबळता लोप्पा बाराहक ताल्हकिहनिन? नेहनोग इतेके ओर्वोगे मन्हतोग, देवुळबाबाले; ओगे नेहनाता लोप्पा पुन्हतोग! ओना संगे निमा अमेसातुहक पिसकन इतेके, मोसा मुय्तोना संगे ईतव अडोन माळसोर मन,” इन्जि येसु ओन इतोग.

18 “बेव अडोड, गूरू?” “बेव ओसो? निमा बोने हव्कमा, साट्याल कबळ केमा, बोनाड कलमा, जोल साक्सि एमा,✱

✱ 19:4 19:4 पुट्टुळि 1:27 ✱ 19:5 19:5 पुट्टुळि 2:24; मार्कल 10:8; 1 कुरिततोर 6:16; इपिसुसतोर 5:31 * 19:9 19:9 उच्चुर मोदुल काय्देहक इह वने वेहतहताड: “अद्रमे बोग इद्रमता देहचीता आंचानु ततहतोग, ओग वने देवुळता विचरते सिङ्गि-साट्यालता पापम कीस्तोग.” ✱ 19:9 19:3-9 1 कुरिततोर 7:10 † 19:12 19:12 बाय्ताल्ल इतेके बोग पेकाल वन आयोग, पिला वन आयोग. ✱ 19:14 19:14 1 पत्र 2:1-3 ✱ 19:18 19:18 पेसमुळि 20:13-16; व्यवस्थाविवरण 5:17-20

- 19 नीवा तलोग-तपेहक मान ईम, *निमा कुदतुन जीवा कीतपु, दुसोरिन वने जीवा कीम.”* इद्रम येसु ओन वेहतोग.
- 20 “इव अडोन नना कतमे माळतन, गूरू. नना ओसो बाताल कीकन?” इन्जि वेग लेयोग येसुन ताल्हकतोग.
- 21 “निमा पूराय तपवालेवा नेहना मनदकन इतेके अन, अन्जि नीवा मनदनद सबे मालसोमतुन वमिसि, लेवोरिहक ईम. अद्रम कीसि, निमा नावा संगे मन्जि नावाड कगया. अद्रम कीतिन इतेके, पोगोन देवुळता जागातगा, नियेनाहक निटमता मालसोम दोर्कगा,” इन्जि येसु ओन वेहतोग.
- 22 इव पोल्लोन केंजिसि, वेग लेयोग पकाय आल्सुळते अरतोग, पया अगडाह पेसिस अतोग. बाराहक इतेके वेना मालसोम वेल्लाय मताहक, (अदिन पोहतलाह वेन्क जीवा वावो).
- 23 अस्के येसु तनाड कगयवालोरीन इतोग, “इह केंजाट, नना सेतेम वेहतहनन, मता मन्कलोर देवुळता राजेमतोर आयना इतेके, पकाय मुस्किल आस्ता!
- 24 ओसो उंद पोल्लो वेहतकन, केंजाट! ऊज-बूकातुहक स्टुम पेसिस दाया पगयहताया? अद्रमे, मता मन्कल देवुळता राजेमतोग आयना इतेके, तान्काय मुस्किलता पोल्लो!”
- 25 (पका मालसोम इतेके देवुळता देयवाता सीना आंद इन्जि ओरा विचर मता.) अदिनेनाहक येसुना इद पोल्लो केंजिसि, ओर पकाय बयल आतोर, बयल आसि इतोर, “अह इतेके अमेसाता पिसमुळ पया बोन्क दोर्कगा गूरू?”
- 26 येसु ओरक्के कौडा मिळहवा ऊळिस इतोग, “इद पोल्लो मन्कना कयदे आया पगवो, मति देवुळताये कयदे, सबे आया पगयहताड,”* इतोग.
- 27 इदिनलोप्पा पत्रु येसुन इतोग, “ऊळा गूरू, माट इतेके कतमे विळिसिसि, नीवा पेगके वातोम. तेना माकु बाताल पायदा दोर्कगा?” इतोग.
- 28 अस्के कगयवालोरीन येसु इतोग, “इह केंजाट, नना सेतेम वेहतहनन, देवुळि सबेटविन पूना पंडिसीयगा. अद वेलाते माने-मन्कना नडुम पुटोटो, तना राजकुर्सतगा पका डीसाते उदनोग. अस्के मीट नावा पेगके वातोरि बारा मन्कलोरि, बारा राजकुर्सिन्गा उदकिर. उदिसि, मीटु इस्त्रयेलतोर बारा कूळिनोरा नेयम कीकिर.*
- 29 ओसो बोर नयेनाहक तमा लोन-दुवरतुन, दादाल-तमोन, एलाळ-बायिनु, तलोग-तपेनु, पिलाड-पेकोरिन, जागा-बूमतुन, कतम विळिसहतोर, ओरिहक देवुळि लेकालेवा सम्सरम ईयगा, अचोने आयो मति ओसो अमेसाता पिसमुळ वने ईयगा.
- 30 मति इंजेक बोर मुनेतोर मन्हतोर, वायनद कालमते आक्रितोर आयनुर; ओसो बोर इंजेके आक्रितोर मन्हतोर, ओरु अस्के मुनेतोर आयनुर, इद्रम वेल्लाटोरे आयनुर,* इन्जि इतोग.

20

अंगुर वाळुमतगा बूत अनवालोर पीटो

- 1 येसु ओसो इतोग, “इदिनलोप्पा मीकु तेळियिह कीयलाह, नना उंद पीटो वेहतहनन, केंजाट. देवुळता राजेम कीयनाड अडोड इहलेहका आंदुड. वगोग पोलम केवाल माल्काल मतोग, ओग कोग कूसेड तेदिसि, तना अंगुर वाळुमतगा कबळ कीयलाहि, बूततोरिन वेहतलाह पलत पेसतोग.
- 2 पया ओरिहक दिनमता बूति, उंद दियाता कूल ईकन इन्जि करल आसि, अंगुर वाळुमते ओरिन लोहतोग.
- 3 “पया ओगु जावा पोळद आतस्के, पलत अन्जि ऊळतोग अस्के, रिकम मनवालोर बेचोनो मांदि बजरते उगस निच मतोर.
- 4 ‘मीट वने नावा अंगुर वाळुमतगा कबळ कीयलाह अन्हट रा! नना मीकु बेद बूत ओप्पिहता, अद ईकन,’ इन्जि माल्काल इतोग. अह इताहे पया ओर वाळुमतगा अतोर.
- 5 “ओसोवने नेक नितस्के, अहे बहट अरनेके, ओग बजरते अन्जि, मुने कीतपे कीतोग.
- 6 पया पोळद अरयलाह गंटामेंड पिसिस मतस्के, ओग बजरते ओसोवने पेसतोग, अस्के वन बेचोनो मांदि रिकम उगस निच मतदिन ओग ऊळतोग. ‘मीट इगा पोळदमेंड उगसे बह निच महनिर, रा?’ इन्जि माल्काल ओरिन ताल्हकतोग.
- 7 ‘माक बोगे बूतुहक केयोग, अदिहके माट नितोम, दादा!’ इनजोर इतोर. पया ओग इतोग, ‘अह इतेक, मीट वने नावा अंगुर वाळुमते अन्हट.’ इतस्के ओर अतोर.
- 8 “पया पोळद अरतस्के, ‘सबेटोर बूततोरिन केयिसि, कतमतोरिहक बूत ईम, आक्रि वातोरिहक मुने ईमु, मुने वातोरिहक आक्रिते ईमु,’ इनजोर माल्काल तना मेटिन वेहतोग.
- 9 अस्के पोळद अरयलाह गंटामेंड पिसिस मतस्के वातोरु, अगा बूत एतलाह अतोर अस्के, ओरिहक पोळदमेटा बूति दोर्कता.
- 10 अदिन ऊळिसि, नमकमि वातोर बूतोरु, माक वेल्लाड कोताड दोर्कनुड बहे इन्जि विचर कीतोर. मति ओरिहक वने उंद दियाता कूल, अचोने दोर्कता.
- 11-12 इद बूति ओर एतस्के, माल्कान इतोर, ‘वेर पयाडोर उंदिय गंटा कबळ कीतोर, माट इसि पकाय कहटेमते, एदते वागसोरे कबळ कीतोम. तेला मति निमा माकु ओराय बराबर बूत ईतिन, इद ओप्पो, दादा!’ इद्रम इन्जि मुयोग-मुयोग आतोर.

* 19:19 19:19 पेसमुळि 20:12; व्यवस्थाविवरण 5:16 * 19:19 19:19 लैव्यवस्था 19:18; रोम सहरतोर 13:8-9 * 19:26 19:26 इब्रितोर 6:4-6 * 19:28 19:28 लूकाल 22:30; 1 कुरिततोर 6:2; 2 तिमोति 2:12; तोहचीतव पोल्लोड 3:21; 11:16; 20:4; 22:5 * 19:30 19:30 20:16; मार्कल 10:31; लूकाल 13:30

13 अस्के ओरगडाहि वगोनु माल्काल इतोग, 'नना मीक नाळेह केवोन, तमो. नना नीकु उंद दियाता कूल ईकन इताहकु, इंगो इनविना?

14 निमा मुयोग आयवा, नीवा बूत पोसि अन. नीक नना बेचोन बूत ईतन, अचोने बूति वेर आक्रिते वातोरिहक वने ईयना, इद्रम नावा विचर मन्हता.

15 नावा विचर मतपु, नावाड कोताड नाक काळडनद अदिकर इलेया? नना गळक कबळ कीतोरिहकु पोळदमेटा बूत इताहकु, निमा नाक कोंडा कीस बह वळ्हकिहनिन?

16 इद्रमलेहका इंजेक बोर मुनेतोर मन्हतोर, ओरु वायनद कालमते आक्रितोर आयनुर; ओसो बोर आक्रितोर मन्हतोर, ओरु अद तूकने मुनेतोर आयनुर, इद्रम वेल्लाटोरे आयनुर, ☆" अह इन्जि येसु पीटोतुन मारिह कीतोग.

येसु तना हामुरता लोप्पा ओसो वेहतहतोग

(मार्कल 10:32-34; लूकाल 18:31-34)

17-19 येसु पया येस्सलेम सहरता अग पोस अनेके, ओर बारा बळयिरिनु उंद बाजे ओर्के ओसि, ओरिन इतोग, "केंजाट, माट येस्सलेमते दाह्नल, अगा अतापया नना माने-मन्कना नडुम पुटटोनन मन्ज तेला, नाक लोकर पेर्मालोरा ओसो साख्रमगूस्रा कयदे पोसीयनुर. नाक पया वेर पेर्मालोरा ओसो साख्रमगूस्र हळकनद सिक्सा कीयलाह वेहचि, देवुळतुन पुनवोर रोम सर्करतोर कयदे ओसीयनुर. ☆ ओर नाक उस्कनुर-पास्कनुर, जेट्लाते नल्हतनुर, ताना पया नाक हळकनागुटातगा वेळहतनुर. तेला मति मूंड दियाने देवुळि नाकु हामुरताहि तेक्किह कीयगा," इन्जि वेहतोग.

ओर्विना-ओर्वोण सेवा कीयना

(मार्कल 10:35-45)

20 तेना पया, जेबेदिना मुते तनाड मगकु याकुबि, योहनि, वेरिन पोसि, येसुन बेदाय ताल्हककन इन्जि, ओनगा वासि दंडुम अरता.

21 "नीक बाताल गावले, अका?" इन्जि येसु तान ताल्हकतोग. अद इता, "आयो गूस्र, निमा नीवा राजगादेतगा उदकिन अस्के, नावाड इर्वुर पेकोरिनु, ओर्विन नीवा तिनळ बाजे, ओसो ओर्विन नीवा दावळ बाजे उदिह कीसि, नीवा संगे राजेम कीयलाहि, ओरिहक निमा अदिकर ईम."

22 अस्के येसु वेर इर्वुर तानाड मक्किरिन इतोग, "मीट बाताल ताल्हकिहनिन, अद मीक तेळियिहताया? नना बेद तिपलते अरयकन, अद तिपलते मीट अरया पगयकिरा?" इतोग. ☆ "एय, माट वने अद तिपलते अरयलाह तयर महनोम, गूस्र," इन्जि वेर इतोर.

23 "नना अरयनद तिपलते मीट अरयकिर, निटमे! मति राजेम कीनेके, नावा तिनळतके-दावळतके उदिह कीयलाह अदिकर नयगा इले. अद जागा बोरनाहक नावा बाबाल ओपे कीस तासतोग, ओर अगा उद पगयनुर," इन्जि येसु वेहतोग.

24 वेर तमोग इर्वुर ताल्हकतदिन केंजिसि, पिसतोर दहा मुल कगयवालोर, वेर इर्वुरा पोगोन ओड आतोर.

25 येसु पया तनाड कगयवालोर सबेटोरिन उंदिय जागा केयिसि इतोग, "इद दुनियातोर राजालोर, तमा रयततुन कय इळन तासिहतोर, अहे दुनियातोर बेरा मन्कलोर उड्ला मन्कलोरगा तमा अदिकरते ताकिह कीस्तोर, इद इतेक मीक एकाये.

26 मीट मात्रम इद्रम आयनद आयो. मियगडाहि बोग देवुळता मुनेह बेरोग आयलाह ऊळिहतोग, ओग मीवा सेवा केवाल आयेग. ☆

27 अहे बोग मियगडाहि देवुळता मुनेह सबेटोरिहक बेरोग आयलाह ऊळिहतोग, ओग मीवा ओर्युलतोग आयेग.

28 माने-मन्कना नडुम पुटटोनन, नना वने दुसोरिन नावा सेवा कीया वेहतलाह, इद बूमते वावोन. मति दुसोरा सेवा कीयलाहि, ओसो वेल्लाटोरा पापमता दांड निहतलाह, नना नावा जीवा ईयलाह वातन. ☆(अहलेहका मीट वने दुसोरा सेवा कीम्हटु.) ☆" इन्जि येसु इतोग.

येसु इर्वुर गुडिरिन तोवनाह कीस्तोग

(मार्कल 10:46-52; लूकाल 18:35-43)

29 पया येसु तनाड कगयवालोर बार, यरिगो नाटेनाहि पेसिस अनेके, ओना पयाह पयाह वेल्लाय मांदि अंदुर.

30 अनेक पया ऊळाट, अद अगदगा इर्वुर गुडिर उदिस मतोर. मावा मुनेह येसु दास्तोग इन्जि, पता अरताहकु, ओर केयिस-केयिस इनदलातोर, "ए सामि, दाविद राजाना कूळतोनिन पिसिह केवानिन, मावा पोगोन दया कीम," इतोर.

31 गुडिरिनु केमेन मनिर इनजोर लोकर पळिमड इतोर. मति ओर गुडिर, "ए सामि, दाविद राजाना कूळतोनिन, मावा पोगोन दया कीम," इनजोर ओसो जोरतेने केयिंदुर.

32 येसु अगा रोमिसि, ओरिन केयिस ताल्हकतोग, "नना मियेनाहक बाताड कीकन?" इन्जि ताल्हकतोग.

33 "माट तोवयना इन्जि, मावाड कोंडान बेस कीसीम, सामि," इनजोर ओर ताल्हकतोर.

☆ 20:16 20:16 19:30; मार्कल 10:31; लूकाल 13:30 ☆ 20:17-19 20:17-19 योहन 19:11; बळयिर 2:23; 3:13 ☆ 20:22 20:22 26:39; मार्कल 14:36; लूकाल 22:42; योहन 18:11 ☆ 20:26 20:25-26 1 पत्र 5:3 ☆ 20:28 20:28 1 तिमोति 2:6 ☆ 20:28 20:28 2 कुरिततोर 8:9; पिलिपितोर 2:6-7

34 येसुहक ओरा मान वसताहकु, ओग ओराड कौडान बोयतोग. ओग बोयताहे, ओर तोप्नेन तोवतोर. पया ओर येसुना संगे वातोर.

21

येसु येस्सलेमते ओळियिहतोग

(मार्कल 11:1-10; लूकाल 19:29-38; योहन 12:12-15)

1 येसु तनाड कगयवालोर् बार, येस्सलेम सहरता एरे एवयलाह आतोर. पया जय्तुन मराना मेटातगा, बेत्पागे नाटे वातोर अस्के, येसु इर्वुर कगयवालोर्न नाटे लोहतोग.

2 “मुनेह दिसनद नाटेनगा अन्हट, अगा एवयकिर अस्के, मीक उंदि दोहच तासतद गाळ्दि ओसो ताना पियो दिसनुड. अविस्किन लेहच, नयगा पोस वाटु.

3 बोगाय मीक इविन बाराहकु ओय्हनिर इतेके, सामिहक इविना गर्ज अरता, इद्रम इन्हट. अस्के ओग चट्टिपट अविन ततलाह ईयनोग,” इन्जि येसु ओर इर्वुर कगयवालोर्न लोहतोग.

4 इव गोटीड आताड अस्के, सांम्रमते मुने देवुळता कबुरतोग वेहतद पोल्लो करल आता, अद पोल्लो इह मन्हता:

5 येस्सलेम सहरतोरिहक वेहाट,

“ऊळाट, मीवा राजाल मियके वास्तोग,

कुलुल बुद आसि, गाळदतगा उदसोरे,

इतेके गाळद-पियोतगा उदिस वास्तोग!”☆

6 अस्के पया ओर इर्वुर कगयवालोर् नाटे अन्जि, येसु वेहतप, अहे कीतोर.

7 गाळ्दि ओसो गाळद-पियो तचि, अविस्कना पोगोन तमाड कोटजगाड तागतोर. अस्के येसु अगा उदतोग, उदिसि येस्सलेमते वातोग.

8 मुङ्गडाहि वेल्लाटोरे लोकर येसुहक मान ईयलाह, तमाड कोटजगाड तेंडिसि, अगदे ओना मुनेह तागिन्दुर. ओसो उच्चुर बार मरानाड कोमान डायिसि, अगदे तागिन्दुर. * 9 येसुना पेके-मुनेह अनवालोर् लोकर रोदा कीसोरे, केयसोरे इनदलाह आतोर,

“दाविद राजानापुळगतोग पिसिह केवाहक जोहर!†

देवुळबाबाना अदिकर पोस वास्तोग, ओन्कु देवुळता देखा आयि!

पोगोटा देवुळतुहक जोहर!”☆

10 येसु येस्सलेम सहरतगा वातोग अस्के, सहरमेटोर रोदा आसोर ताल्हकिंदुर, “वेग बोग आंदोग, रा?”

11 “वेग गालिल पटटा नासरेत नाटे मनवाल, देवुळता कबुरतोग येसु आंदोग,” इनजोर लोकर वेहन्दुर.

येसु मंदिरताहि वीकुरतोरिन पंडिहतोग

(मार्कल 11:15-18; लूकाल 19:45-47)

12 येसु पया मंदिरलोप्पा ओळियतोग, अह कीसि अगा वमवालोर्-असवालोर् कतमतोरिन पलत पंडटोग. ओसो कोताड बदले केवालोरड बलानु, ओसो मोकतुहक अरयनव परेवाड वमवालोराड कुतुस्किन, कप मुळहतोग.☆(सर्करताड कोताड मंदिरतगा वाटलाह ताकोड आंदुड, अदिहकु अव कोताड बदले कीसि यहुदिराड कोताड एवालोर् अगा उदिस मंदुर.)

13 अह कीसि येसु ओरिन इतोग, “‘नावा लोतुन मोळकनद जागा इनदनुर,’☆ इन्जि देवुळ इन्हता, इद्रम सांम्रमते रासतद मन्हता. मति मीट देवुळता लोतुन डाकुरा डेरा कीतिर!”☆ इतोग.

14 पया मंदिरतगा गुडिर-कूटालोर येसुनके वातोर अस्के, ओग ओरिन सव्रे कीतोग.

15 अस्के मंदिरते मनवालोर् पेर्मालोर् ओसो सांम्रमगूस, वेर येसु कीताड बेराड कबस्किन ऊळिसि. ओसो मंदिरतगा पिलाड-पेकोर “दाविदना कुटूमळतोग पिसिह केवाहक जोहर आयि!” इन्जि केयसोर इंदुर, इदिन वने वेर ऊळतोर. ऊळिसि, वेर ओड आतोर.

16 “पिलाड-पेकोर नीकु बार इन्हतोर, तेन निमा केंजतिना?” इन्जि वेर येसुन कट्टला कीतोर. पया येसु इतोग, “इंगो रा, ओर सेतेमे इन्हतोर! मति मीटु बेस्काय सांम्रमते इद्रम अर्विसि ऊळतिरा: निमा उडूलोर पेकोराड, बाला पेकोराड तोडिनाहि, नीक जोहर कीयनव पाटाड पेसनाह कीतिन”☆?

17 इचोन वळ्हकिसि, येसु ओरिन विळसतोग. सहरताहि कगयवालोरा संगे पेसिस पया, बेतनि नाटे अन्जि, अगान निद्र कीतोर.☆

☆ 21:5 21:5 जकर्याह 9:9 * 21:8 21:8 अद कालमते लळयते गेल्लिस वातोग राजाहकु कदर ईयलाह, लोकर गजर मरानाड कोमाड पोसि, ओन जोहर कीदुर. † 21:9 21:9 जोहर मोदुल कागिदते “ओसन्ना”; इदु इन्जि बासाते गिर्दते जोहर कीयनद पोल्लो आंदु. इद वचनते इसी वास्ता. ☆ 21:9 21:9 देवुळताड पाटाड 118:25-26 ☆ 21:12 21:12 योहन 2:14-16 ☆ 21:13 21:13 यशायाह 56:7 ☆ 21:13 21:12-13 योहन 2:14-16 ☆ 21:16 21:16 देवुळताड पाटाड 8:2 ☆ 21:17 21:17 योहन 11:1,18

येसु अंजिर मरातुन सरप ईस्तोग
(मार्कल 11:12-14,20-24)

18 नगकमि येसु ओसो तनाड कगयवालो येस्सलेमतके अनेके, येसुहक कगव वसता.

19 अगदगा उंदि अंजिर मरा दिसताहकु, अगा तिनदलाह अंजिर पंडिड मनदनुड बहे, इन्जि येसु मराता ऐ अन्जि ऊळतोग. मति ऊळतेके उंद वने पंड अगा इले, वेट आकिडे मताड. अस्के ओग मरातुन इतोग, “ए मरातिन, नियगा बेस्केन कायाड आदमाकिड!” इनजोर सरप ईतोग. अह इताहे चट्नेन मरा वतिस अता.

20 तेन ऊळिस कगयवालो बयल आतोर, आसि इतोर, “गुरू, अंजिर मरा इचोन चट्नेन बह वागिस अता?” इतोर.

21 येसु ओरिन इतोग, “इह केंजाट, नना सेतेम वेहतहनन, मीट बेदे उन्क-मन्क आयवा, देवुळता लावतगा विस्वस तासतेके, मीट इदिने आयो, मति तेन्काय बेराड कबस्क कीया पगयकिर.✧ इद मेटातुन निमा ‘डग वासि सम्दुरतगा अन्ज अर्मा!’ इनजोर इतेके, अद अद्रमे आयगा.✧

22 बेदिनाय मीट उन्क-मन्क आयवा, विस्वसते पार्तना कीस तान ताल्हकतेके, देवुळि मियेनाहक अह कीयागाये,✧” इन्जि इतोग.

पेदल्क येसुना अदिकरता लोप्पा ताल्हकिह्तोर
(मार्कल 11:27-33; लूकाल 20:1-8)

23 येसु पया ओसोवने येस्सलेम मंदिरतगा नेडतोग. अगा ओग काहनेके, पेर्मांलो ओसो दुप्पोर यहूदिराड पेदल्क, वेर येसुन इनदलाह आतोर, “नियगा मंदिरताहि वीकुरतोरिन पूडलाह अदिकर मन्हताया? मतेके बेद्रमता अदिकर मन्हता, ओसो इद अदिकर बोग नीक ईतोग?” इन्जि ताल्हकतोर.

24 अस्के येसु ओरिन इतोग, “नना वने मीक उंद पोल्लो ताल्हकिहनन. मीट इदिन वेहतेके, नना वने बेद अदिकरते कीयहनन, अदिन वेहतकन.

25 योहनिहक लोकुरिन देवुळता पेदिरते एग मीहतलाह, बोग अदिकर ईतोग? देवुळ ईताया, बारा मन्कलोर ईतोग?” इन्जि ताल्हकतोग. अस्के ओर तमतमाय इह वळ्ळकिंदुर, “माट देवुळ ईता इनदकल अस्के, वेग इनदनोग, ‘अह इतेक मीट बाराहक योहनिन नमविर?’ इनदनोग.

26 मति माट मन्कलोर ईतोर इनदकल इतेक, लोकुर माक अडम आयनुर; योहन देवुळता कबुरतोग आंदोग इनजोर वेर नमिह्तोर कोनि.”

27 अदिहक पया ओर पेदल्क “माट पुनोम,” इनजोर इतोर. अस्के पया येसु इतोग, “अह इतेके, नना वने इव कबस्किन बेद अदिकरते कीयहनन, अदिन मीक वेहोन,” इतोग.

इर्वुर मकिरा पुन्पिह कीयनद पीटो

28 येसु ओसो इतोग, “नना उंद पुन्पिह कीयनद पीटो वेहतहनन, केंजाट. वगोग मन्कहक इर्वुर पेकोर मतोर. तपे माळा मगनगा अन्जि, ‘निमा नेंड अंगुर वाळुमतगा अन्जि कबळ कीम डा,’ इन्जि वेहतोग.

29 ‘नाक दाया वसो, रा!’ इन्जि, वेग पेकाल इतोग, मति पया बहो आलिह कीसि, वेना विचर मिळ्ळताहकु, वेग कबळतुहक अतोग.

30 “पया तपे उड्लोग पेकानगा अन्जि अहे वेहतोग. ओग उड्लोग पेकाल पया, ‘एय, दायहनन बाबा!’ इतोग, मति अनोग.

31 “इदिनलोप्पा मीवा बाताल विचर मन्हता? इर्वुरगडाहि बोग तपेना पोल्लो केंजतोग?” इन्जि येसु ओरिन ताल्हकतोग. “माळा मगिय केंजतोग,” इनजोर इतोर. येसु ओरिन इतोग, “इह केंजाट, नना सेतेम वेहतहनन, मीकाय मुने सिद्वा एनवालो ओसो बोगेस्कु, इद्रमतोर देवुळता राजेमते जागा पोयह्तोर.

32 योहन मीकु सेतेमता अग तोहतलाह वातोग, मति मीट लोकुरिर ओन नमविर. सिद्वा एनवालो ओसो बोगेस्कु मात्रम ओन नमतोर. ओर तमा पापमताहि मिळ्ळतदिन ऊळिस तेला मीट मिळ्ळदविर, योहनिन नमवाये मतिर.

कूलतोग पुन्पिह कीयनद पीटो

(मार्कल 12:1-12; लूकाल 20:9-19)

33 “ओसो उंद पुन्पिह कीयनद पीटो वेहतहनन, केंजाट. ओर्वोग लोता माल्काल साव्कर मतोग, ओग अंगुर वाळुम ओम्सतोग. अंगुर सोपता वाळुम ओम्सिस, ताना सर्ने वेटळ दोहतोग. पया वाळुमता लोप्पा अंगुर जोमा पेगलाहि, उंदि बोंदा तर्वतोग, ओसो ताना ऐ वाळुम केपलाह उंद मंडा पंडटोग.✧ पया ओग दुप्पोरिहक कूलते तासिसि, जेक देसेमते पय्न्म अतोग.

34 पया अंगुर पंडिना पंटा वातस्के, ओग तना पंटाता तूस ओयनेनाहकु, उय्त्त ओर्युलतोरिनु, ऊळेवाळे केवालोक्के लोहतोग.

35 “पया ओर्युलतोर वाळुमतगा वातस्के, वेर ऊळेवाळे केवालो ओरिन पोसि, बोन नल्हतोर, बोन हव्कतोर, बोन बंडाड उकतोर.

36 इदिन केंजिसि पया, ओग माल्काल ओसोवन मर्ला, मुने लोहतोरिहकाय एक्वा ओर्युलतोरिनु ओसो लोहतोग. वेरा संगे वने ओर ऊळेवाळे केवालोर अहे कीतोर.

37 आक्रिते नावा पेकान मान तासनुर इन्जि, ओगु तना मगिनु ओरक्के लोहतोग.

38 मति ऊळेवाळे केवालोर मगि वायनदिन ऊळिसि, तमतमाय वळ्ळकिंदुर, 'इद तपेना सम्सरम इतेके वेन्के आयगा. दट, वेने माट हक्किड, अस्के वेना तूस माक आयगा.'

39 इद्रम इन्जि ओन पोसि, वाळुमता पलतेह ओसि हक्कतोर.

40 "अह इतेके वाळुमता माल्काल मल्स वायनोग अस्के, ओग वेर ऊळेवाळे केवालोरिनु बह कीयनोग इहनिर मीटु?" इन्जि येसु ताल्हकतोग.

41 अस्के ओर पेदल्क येसुन इतोर, "अद्रमतोर लाग्वोरिन ओग देबाड-गूटेड कीसोर-कीसोरे हक्कनोग, अह कीसि बराबर पंटातुहक पंटाता ओना तूस एवालोरिहकु, ओग अद वाळुमतुन कूलते ईयनोग," इतोर.

42-43 येसु इतोग, "केंजाट, मीट सेतेमे इतिर, ताना अर्तम इह मन्हता. देवुळि तना राजेमते मीक यहुदिरिहक दोर्कनद तूसतुनु, मीवा जागाते ताना पोल्लोते तिरियवालोर (दुम्राड जातिनोरिहक) ईयगा.

"नना मीक ओसो उंद पोल्लो वेहतहनन. मीटु (देवुळ लोहवाल राजाना लोप्पा) साम्रमते इदिन अर्वविरा? बेद बंडातुन मुने बेल्दकु (लोन दोहवालोर) पोहचीतोर,

अदे बंडा इंजेके मूलाता आदर बंडा आता.

इद देवुळबाबानाये कबळ आंदु,

इद माक पकाय बामतप दिसिहता.✱

44 अद बंडातगा बोग अरयनोग, ओग ईदेग-पोदोग आयनोग, मति अद बार बोनगा अरता इतेके, ओग गुंडा-गुंडा आयनोग," इन्जि येसु इतोग.

45 येसुनाड पुन्पिह कीयनाड पीटोड केंजिसि, ओर लाग्वोर कोरातोर लोप्पा वळ्ळकनस्के, मावाय लोप्पा वळ्ळकिहकतोग इन्जि, पेर्मांलोर ओसो पर्सिर पुतोर.

46 अदिहक येसुन ओर पोयतलाहि अगिड पर्हीकिंदुर. मति लोकर ओनु देवुळता कबुरतोग आंदोग इन्जि नमताहकु, वेर लोकरिहक रेयिसि, येसुन पोयतलाह ऊळोर.

22

मर्म-कुळपता पुन्पिह कीयनद पीटो

(लूकाल 14:16-24)

1 येसु ओसोवने लोकरिहक पुन्पिह कीयनाड पीटोड वेहता बोटटोग.

2 ओग इतोग, "देवुळताड राजेम कीयनव अडोड इहलेहका आंदुड. वगोग राजाल मतोग, तना मगना मर्मिहकु उंद कुळप तासतोग.✱

3 ओगु मर्म-कुळपतुहक वायलाह, बोन-बोन मुने वेहच मतोग, ओन-ओन केयिस ततलाह इन्जि, तनाड ओर्युलतोरिन लोहतोग.✱ मति ओर केयता मुल 'माट वावोम!' इनजोर इतोर.

4 "वावोम इनजोर इताहकु, पया ओसो उय्तर ओर्युलतोरिन राजाल इह इन्ज लोहतोग, 'ऊळाट, मियेनाहकु नना कुळप तयर कीतन. नावाड असलताड कुरा-पियोड ओसो कोंदाड हक्कतन, पुला बाताल वेस तयरे मन्हता. जावा उनडलाह मीट मात्रम दटु इन्जि, केयता मुडुन वेहाटु,' इनजोरे राजाल ओर्युलतोरिन लोहतोग.

5-6 मति वेर इचोन वेहचाय, राजाना पोल्लोतुन पर्वा केवालेवा, उय्तर तमाड पोलहकनके अतोर, उय्तर बारा दंदातुहक अतोर, ओसो उय्तर बारा राजाना ओर्युलतोरिन पोसि, ओरिन उस्किस्-पास्किस्, नल्हचि हक्कतोर.

7 इदिन ऊळिसि राजाहक पका ओड वाता, पया तनाड सीपय्किन लोहचि, ओर हक्कतोरिनु कतम बूळे कीसि, ओरा नाटुन ओगिसीतोग.

8 "अस्के राजाल तनाड ओर्युलतोरिन इतोग, 'मर्म-कुळप इतेक तयरे मन्हता, मति केयता मुल कोनि इद कुळपतुहक ओप्पोर.

9 अदिहक मीटु अगिनगा, गोदुस्कनगा, बजर्कनगा अन्जि, बेचुर दोर्किहकतोर, अचुरिन मर्म-कुळप तिनदलाहि केयिस ताट.'

10 पया ओर्युलतोर अहे कीतोर; अगिनगा अन्जि, नेहनोर-लाग्वोर बेचुर ओरिहक दोर्कतोर, अचुरिन सबेटोरिन जमा कीसि ततोर. अस्के तिनवालोर मर्म-मंडामेंड तुत्ने आतोर.

11 "पया राजाल वेर वाता मुडुन ऊळ वातोग, अस्के मर्मतेनाहक बेसताड गेंदेड केगवोग, वगोग मन्कल ओन्क दिसतोग.

12 "इंगो रा तमो, मर्मिहक बेसताड गेंदेड केगवा, निमा मर्म-मंडातगा बह नेडतिन, डा?" इन्जि राजाल वेन ताल्हकतोग. अह इतस्के वेना मोकम एग रेगता.

✱ 21:42-43 21:42-43 देवुळताड पाटाड 118:22-23; बळयिर 4:11; 1 पत्र 2:7 ✱ 22:2 22:2 तोहचीतव पोल्लोड 19:7 ✱ 22:3 22:3 तोहचीतव पोल्लोड 19:9

13 राजाल पया तनाड आजोड आयवालोरीन केयिस इतोग, 'वेनाड कय्किन-काल्किन दोहचि, वेन पलत मुर्गगाते पोहचीम्हट. अगा मनवालो अळयना-केयना, मुडुर-मुडुर पल्क कोगकना, इह कीसोर मनदनुर,' इन्जि इतोग.

14 "इद पुन्पिह कीयनद पीटोता अर्तम इह मन्हता. देवुळि तना राजेमता बर्कत ईयलाह केयतोर वेल्लाटोरे मन्हतोर. मति (तानाड पोल्लोड केंजिसि तानक्के वावालोरे इतेके) देवुळि आचतोर उय्तुरे मन्हतोर."✠

राजाहकु सिद्वा ईयनदा, एवदा?

(मार्कल 12:13-17; लूकाल 20:20-26)

15 पया परसिर अगडाह पेसिसि, कतमतोर उंद जागाते कलियिसि, येसुन बह कीस तेला, ओना वळ्ळकनद पोल्लोते, ओन एक्किह कीसि तप तोहतकल इन्जि, आयडा कीतोर.

16 अह कीसि, ओर तमाड कगयवालो ओसो एरोद राजाना तुंगातोर उय्तुरिन येसुन ताल्हकलाह लोहतोर. "गूरू, निमा सेतेम मन्कनिन आसि, देवुळता अग सेतेमते तोहतहनिन इनजोर, माट पुह्नोम. निमा बोर बाताल इनदनुर इनजोर आल्सविन, लोकुरा मोकम ऊळिस वळ्ळकविन, इद माक एकयि.

17 अह इतेक माक उंद पोल्लो वेहा. रोम सर्करतुहक सिद्वा दोहतनद मावाड अडोना अडम मन्हताया, इलेया? नीवा विचर बह मन्हता?" इन्जि येसुन वेर ताल्हकतोर.*

18 वेरा कोंटेतनमतुन पुन्जि, येसु वेरिन इतोग, "ए सोड केवालोरीन, नाक बाराहक एक्किह कीयलाह ऊळिहनिर?

19 नाक सिद्वा दोहतनद उंद स्या-बंडि तोहाट." अस्के वेर उंदि स्या-बंडि तोहतलाह ततोर.†

20 तचीतस्के येसु वेरिन ताल्हकतोग, "इद बंडटगा बोना पोडो ओसो पेदिर रासतद मन्हता?"

21 ओर इतोर, "कय्सर राजानाये!" इदिन केंजिसि येसु इतोग, "अह इतेके, बेद रोम राजेमता कय्सर राजाना मन्हता, अद ओन्के दोहचीम्हट. मति बेदिन देवुळ ताल्हकिहता, अदिन देवुळतुहक दोहचीम्हट."✠

22 येसु वळ्ळकतद इद पोल्लोतुन केंजिसि, वेर बयल आतोर. अह कीसि येसुनगडाह पेसिस अतोर.

जीवा अरयनदिना लोप्पा गोटीड

(मार्कल 12:18-27; लूकाल 20:27-40)

23-24 (यहुदिरगा सदुकिर इनवालोरे उंद तुंगातोर मतोर; मन्कलोरे हासि मल्स जीवा अरवोर इन्जि वेर इंदुर). अदे दिया उय्तुर सदुकिर येसुन एक्किह कीयलाह, ओनगा वासि ताल्हकतोर, "गूरू, मोसानाड अडोड वेहतपु, बोगाय मगमियाळ लेवाय हातोग इतेके, ओना रांडे मुतेना संगे ओना तमोग जोळेम आसि, तमदादाना लोता लोन निल्लिह कीयना.✠

25 ऊळा, मयगा तमोग एळवुर मतोर. मुनेतोग उंद मुते ततोग, मति मगमियाळ आयवाये हातोग, पया ओना मुते ओना तमिहक आता.

26 इद्रमलेहका मनेक मनेक वेग वन तमोग मगमियाळ आयवाये हातोग, हातस्के ओसो ओवोर्ग तमोग तान जोळेम आतोग. ओग वने हातोग, इद्रमलेहका तमोग एळवुर आसि, ताना संगे जोळेम आसि हातोर.

27 कतमतोर हातापया, अद आंचाळ वने हाता.

28 इंजेक माक वेहा, हातोर मल्स जीवा अरयनद वेलाते, ओर जीवा अरतस्के, तमोग एळवुरगडाहि अद आंचाळि बोना मुते आयगा? अद इतेके कतमतोराय मुते आस मता कोनि!" इन्जि सदुकिर इतोर. (हामुरताहि जीवा अरयनदिन बयतळ लोकुरे नमिहकतोर इन्जि तोहतलाह, वेर इह ताल्हकतोर.)

29 अस्के येसु ओरिन इतोग, "हामुरताहि जीवा अरयना लोप्पा, देवुळता सास्त्रम बाताड वेहतहता, अविन मीट पुनविर, ओसो हामुरताहि तेक्किह कीयलाह देवुळता लावतुन वने पुनविर, अदिहक मीटु गंगाते लेसतप महनिर.

30 हातोर मल्स जीवा अरयनुर अस्के, ओर जोळजंतुर आयोर वने, ओसो जोळजंतुर कीस एवोर वने. ओर मात्रम देवुळदीपताड देवतुल्कना लेहका मर्मिड आयवाय मनदनुर.

31 मति हातोर मल्स जीवा अरयनुर, ताना लोप्पा देवुळि सास्त्रमते वेहच मता, अदिन मीट अर्विसि, ताना अर्तम बेस्केन पुनविरा?

32 (मावोर मुनेतोर पेदल्क अब्रहममुय्तोग, इसकमुय्तोग, याकुबमुय्तोग, वेर हातापया वेल्लाडे दियाने) देवुळि इह वेहच मता, 'अब्रहम, इसक, याकुब वेर मोळ्ळकनद देवुळतन ननान आदन!'✠ देवुळतुन हातोर मोळ्ळकोर, मति जीवात मनवालोरे मोळ्ळिहकतोर, (इतेके देवुळि अह इनदनस्के, ओर मुखुर हातोराड जीवाड मंदुडे,) इद मीक तेळियोया?" इन्जि येसु सदुकिरिन इतोग.

33 येसु इचोन वळ्ळकतस्के, अगा सर्ने मता लोकुर ओनाड कागहतनाड पोल्लोन केंजिसि बामतोर.

✠ 22:14 22:14 2 पत्र 1:10; तोहचीतव पोल्लोड 17:14 * 22:17 22:17 रोम सर्करतोर लळय कीसि, मावा देसेमतुन ऊंदतोर इन्जि, यहुदिर ओरिन कोटे कीदुर. मति एरोद राजाल बार, रोम सर्करता तोळ आंदोग. येसु सिद्वा दोहचीम्हट इतेके, यहुदिरा अडमतोना लेहका आवेग. मति सिद्वा दोहमाटु इतेके, एरोदिना तुंगातोर सर्करतगा ओना रिपोट एवेर. इद्रमलेहका परसिर येसुन एक्किह कीयलाह ऊळिदुर. † 22:19 22:19 इद स्या-बंडटा चित्र लूकाल 20:24 अगा दोर्किहता. ✠ 22:21 22:21 रोम सहरतोर 13:7; 1 पत्र 2:17 ✠ 22:23-24 22:23-24 व्यवस्थाविवरण 25:5 ✠ 22:32 22:32 पेसमुळि 3:6,15; बळयिर 3:13; 7:32

सबेट्क बेरा अडो बेदु?

(मार्कल 12:28-31; लूकाल 10:25-28)

34 येसु सदुकिरिन मेसेहने कीस मतोग इन्जि, वेर परसिरिहक तेळियताहकु, जमा आसि येसुनके अतोर.

35-36 ओरगडोग ओर्वोग साख्रमगूरू येसुना पट ऊळलाहि ओन ताल्हकतोग, “मोसानाड अडोना साख्रमतगा सबेट्क बेरा अडो बेद आंदु, गूरू?”

37 येसु इतोग, “देवुळि नीवा सामि इनजोर, तान निमा पूरा बुदताहि, पूरा जीवाताहि, पूरा विचरताहि जीवा कीमु.✱

38 इदे अडो सबेट्क बेरा ओसो मोदुल अडो आंदु.

39 ओसो तेनाय लेहका दुस्रा अडो इदु: निमा कुदतुन जीवा कीतपु, दुस्रोरीन वने जीवा कीम.✱✱

40 इव रेंड अडोड इतेके, मोसानाड सबे अडोना ओसो देवुळता कबुरतोर पूरा काहमुळता मोदुल आस्ता,”✱ इन्जि येसु इतोग.

दाविदना पुळगतोग, ओना सामि

(मार्कल 12:35-37; लूकाल 20:41-44)

41-42 पया परसिरि येसुना सर्ने जमा आतस्के, येसु ओरिन ताल्हकतोग, “देवुळ लोहवाल किस्तु इनवाल पिसिह केवाल, वेना लोप्पा मीवा विचर बह मन्हाता? वेग बोना पुळगतोग, रा?” “दाविद राजाना पुळगतोग,” इन्जि वेर इतोर.

43 “अह इतेके दाविदिहक देवुळता जीवा दळ्म अर्स वेहताहकु,✱ वेग पिसिह केवानु ‘सामि’ इनजोर ओग इह बह इतोग?

44 दाविद साख्रमते इह रासिस तासतोग, सीता मन्हाताया?

देवुळि नावा सामिन इता,

‘बेचानाह नना नीवा कोटुलतोरिन, नीवाड काल्कना इळन तच एवोन,

अचानाह नावा तिनळ बाजेता राजगादेतगा उदिस मन,’ इता ✱

45 दाविद कुदि ओनु ‘सामि’ इन्हतोग इतेके, ओग सिरप दाविदना पुळगतोग बह आया पगयनोग?” इन्जि येसु ताल्हकतोग.

46 अस्के ओनु यहूदिरा पेदल्कनाहि बोन्के, उंद पोल्लो वने मल्हतलाह वावो. अद दियाताहि येसुन इंका ओसोवने बाताडाय ताल्हकिसि एग्हिह कीयलाहि, बोगे बह दीरा केवोग.

23

साख्रमगूरू, परसिरा सोडु

1-2 अस्के पया येसु तनाड कगयवालोरीन ओसो मुडुन इतोग, “साख्रमगूरू ओसो परसिर, वेरिहकु मोसानाड अडोड काहहतनद अदिकर मन्हाता.

3 अदिनेनाहक ओरू मीक बाताड बाताड वेहतनुर, अव सबे पोल्लोनु मीट माळाटु, नोमाटु; मति ओर कीतप मीट बह केमाटु. बह इतेके ओर सिरप लोकुरिहके वेहतहतोर, मति तमा इतेके अह केवोर आस्तोर.✱

4 वेर वेहतव अडोड, मीक पका बेरा मोतालेहका आस्ताड. मति अद मोतातुन तमा इतेके, कयतेला बोयिस ऊळोर.✱

5 “वेर तमाड कतम कबस्किन लोकुर ऊळना इन्जि कीस्तोर. देवुळता पोल्लो रासिसि निहच तासतव ताय्तिड बेराड-बेराड पंडिसि, वेरू तमाड डंडाक्यकनगा ओसो कपरातगा दोहतहतोर. ओसो तमाड गेदे-कोडिहकु लाट-लाट लासाड वेळहतहतोर. लोकुर वेरिन पका कर्तुळ इनदना इन्जि वेर इह कीस्तोर.

6 वेरिहक कुळिपनगा ओसो पार्तनाताड लोहकनगा, बेरोर उदवालोराड जागाड गावले.✱

7 लोकुर वेरिन गोदुस्कनगा जोहर कीयना ओसो ‘गूरू’ इनदना, इद्रमताड वेरिहक बेसु.✱

8 “मति मीकु बोगे ‘गूरू’ इनमाकेग. बाराहक इतेके नना ओर्वीनन मीवा गूरून, मीट मात्रम कतमतोरिर तमोग-दादालोरिर महनिर, मियगा उडुलोग-बेरोग इलविर.✱

9 अद्रमे इद बूमते बोने मीटु ‘बाबा’ इन्जि मान एमाटु, बाराहक इतेके देवुळदीपते मनवाल मीवा बाबाल, ओन्के इद्रमता मान ईयनद ओपिहता.

10 ओसो मीकु बोगे ‘माल्का’ इन्जि इनमाकेग. बाराहक इतेके देवुळ लोहतोग पिसिह केवानन, ननाने मीवा माल्कानन आंदन.

11 मति देवुळता मुनेह मियगा सबेट्क बेरोग बोग आयलाह ऊळिहतोग, ओग मीवा सेवा केवाल आयेग.

12 बोग तन्क बेरोग कीयनोग, देवुळि ओन उडुलोग कीयगा. अहे बोग कुल्लुल बुदते ताकिहतोग, ओन देवुळ बेरोग कीयगा.✱

✱ 22:37 22:37 व्यवस्थाविवरण 6:5 ✱ 22:39 22:39 लैव्यवस्था 19:18 ✱ 22:39 22:37-39 1 योहन 4:21 ✱ 22:40 22:39-40 रोम सहरतोर 13:8-9; गलातितोर 5:14 ✱ 22:43 22:43 1 कुरित्तोर 12:3 ✱ 22:44 22:44 देवुळताड पाटाड 110:1; बळथिर 2:34-35; 1 कुरित्तोर 15:25; इब्रितोर 1:13 ✱ 23:3 23:3 रोम सहरतोर 2:21 ✱ 23:4 23:4 लूकाल 11:46; बळथिर 15:10; 1 योहन 5:3 ✱ 23:6 23:5-6 लूकाल 11:43 ✱ 23:7 23:5-7 मार्कल 12:38-40; लूकाल 20:45-47 ✱ 23:8 23:8 पिलेमोन 16 ✱ 23:12 23:12 लूकाल 14:11; 18:14; याकुब 4:6; 1 पत्र 5:6

13 “ए सांम्रमगूररि ओसो परूसिरि, मीट सोड केवालोरि! देवुळि मीक पका सिक्सा ईयगा! बाराहक इतेके देवुळता राजेतके वावालोर अग मीट केहतहनि. मीट कुद वने ओळियविर, ओसो ओळियवालोरि वने दाया एविर.*

14 [“ए सांम्रमगूररि ओसो परूसिरि, मीट सोड केवालोरि! मीक बेचोटा गोसा आयगा! बाराहक इतेके मीट रांडे आस्कना सम्सरम तिन्ज मुळहतहनि. ओसो सोड कीतपु, वेल्लाय जोम रोमवा पार्तना कीयहनि. इदिनेनाहक मीकु ओसो एक्वा सिक्सा आयगा!]*

15 “ए सांम्रमगूररि ओसो परूसिरि, मीट सोड केवालोरि! मीक बेचोटा गोसा आयगा! बाराहक इतेक मीट दुस्राड-दुस्राड देसेहकनगा, यहुदि दर्मीते ओळियवाल वगोगे कगयवान दोर्किह कीयलाह,* बूमतुन मारिह कीयहनि! ओग दोर्कतस्के पया मीट ओनु मीकाय एक्वा, पिववद किसबटटा सिक्सातुहकु ओप्पनाह कीयहनि.

16 “ए अग तोहतहनोम इनवालोर गुडिरि! मीक बेचोटा गोसा आयगा! बाराहक इतेके ‘बोगाय मंदिरता गूडटा किरिया कीतेके, ओन अद किरिया पोयो. मति बोग गूडटा बंगरता किरिया कीस्तोग, ओन मात्रमि अद किरिया पोयहता,’ इन्जि मीट काहहतहनि.

17 ए बयतळ गुडिरि!* गूडटगा मनाहके अद बंगर पवित्र आस्ता, इतेके बेरा बेद, बंगरा, गूडिया?

18 ओसो ‘बोग मंदिरता ग्याता किरिया कीस्तोग, ओन अद किरिया पोयो. मति ग्याता पोगोन वाटटदिना बोग किरिया कीस्तोग, ओन अद किरिया पोयहता,’ इन्जि मीट काहहतहनि.

19 ए गुडिरि!* ग्यातागा मनाहके, वाटटद मोक आयि, कोड आयि, पवित्र आस्ता, इतेके बेरा बेदु, ग्याता, बार कोडिया?

20 अदिहक बोग ग्याता किरिया कीस्तोग, ओगु ग्याता ओसो ग्यातागा वाटटदिना किरिया कीस्तोग.

21 ओसो बोगु मंदिरता गूडटा किरिया कीस्तोग, ओगु अगा मोळकनद देवुळता किरिया कीस्तोग.

22 ओसो बोगु देवुळदीपता किरिया कीस्तोग, ओगु देवुळता राजगादेता ओसो ताना पोगोन उदनदिना किरिया कीस्तोग. (अदिनेनाहकु बेगाय बेगा अद किरिया पोयतहताये!)

23 “ए सांम्रमगूररि ओसो परूसिरि, मीट सोड केवालोरि! मीक बेचोटा गोसा आयगा! बाराहक इतेके मीटु जीरा, सोप, इद्रमता पंटाता वने, दहा त्स्कनगडाहि उंद त्स देवुळतुहक कोड ईयहनि. मति सेतेमते नेयम कीयना, जीवा लोपना, देवुळतगा बर्वस तासना, अडोना सांम्रमते रासतव इद्रमताड मोदुल पोल्लोन मीट विळसतिर. मति अव उड्लाड पोल्लोन वने माळनाय मता, ओसो इव मोदुल पोल्लोन वने माळनाय मता.*

24 ए अग तोहतहनोम इनवालोर गुडिरि!* बोग बुसिन बार वाळा पोस पोहतहतोग, मति स्टुमतुन बार ऊळवा, गुस्कने लोपिहतोग, (अद्रमलेहका मीट उड्लाड-उड्लाड पोल्लोन पका नोमिहनि, मोदुल पोल्लोन बार मुर्तिय सीता केविर.)

25 “ए सांम्रमगूररि ओसो परूसिरि, मीट सोड केवालोरि! मीक बेचोटा गोसा आयगा! बाराहक इतेके मीटु गिनेड-बट्टिकन सिरप पलतेनाह तोमिहनि, मति लोप्पाडेके इतेके, उळबेते लोकुरिन जाळिपसि दोर्किह कीतद मादे निंदिस मन्हाताड.*

26 ए बुदेते गुडि मनवालोर परूसिरि!* मुने बट्टिकतुन लोप्पा तोमना, अस्के अद पलत वने वेडगा. (अद्रमे मुने मीवा पोटालोप्पाडाड विचर्क नेहनाड आयिड, अस्के पया मीवाड कबस्क वने नेहनाड मनदनुड.)

27 “ए सांम्रमगूररि ओसो परूसिरि, मीट सोड केवालोरि! मीक बेचोटा गोसा आयगा! बाराहक इतेके मीटु पांड्रि चुना ओकताड गुमयानलेहका महनि.* अव पलतेनाह इतेक पका सोबा दिसिहताड, मति लोप्पाडेके ऊळतेके, सेतानाड बोकाड, कळियताड-कळियताड एस्किसि किडुम पोस मन्हाताड.*

28 अहे मीट वने पलताहि लोकुरिहक पका सेतेमतोरा लेहका दिसिहनि. मति मीवा पोटालोप्पा नाळेह कीयनद बुद, पापम बुदि निंदिस मन्हाता.

29 “ए सांम्रमगूररि ओसो परूसिरि, मीट सोड केवालोरि! मीक पका सिक्सा आयगा! बाराहक इतेके मीटु मुनेतोरा देवुळता कबुरतोरीन ओसो सेतेमतोरीन मान ईयलाह, ओराड गुमयान सिंग्रम कीयहनि, बंडाड ओमिहनि.*

30 अह कीसि मीट इहनि, ‘माट मावाड तादोर-बाबोरा कालमते मनज मतेके, देवुळता कबुरतोरीन हक्कवालोर तोळ आयोम आवेरोम्.’

31 इद्रम इन्जिये माट मुनेतोरा कबुरतोरीन हक्कतोरा जालपिल आंदोम इनजोर, मीट कबुल आयहनि.* (ओसो नावाड केंजवोरि आसि, मीवा तादोर-बाबोरा लाग्वा बुदतुन मीट विळसतिर इन्जि तोहतहनि.)

32-33 ए वीसमतरसलेहकाडोरि! माट नेहनाड कीयहनोम इहनि इतेके कीम्हट! कीम्हट, मीवाड तादोर-बाबोरा लेहका! ओरा सुरू कीतद पापमतुन मीट मारिह कीम्हट!* मति मीटु बगबग मळगनद किसबटटा सिक्साताहि बह पिहट अरयकिर?

* 23:13 23:13 लूकाल 11:52 * 23:14 23:14 मत्याल 23:14 इद वचन उचुके मोदुल कायेहकने मन्हाता, सबेटविस्कने इले. * 23:15 23:15 बळयिर 2:9-11; 6:5; 13:43 * 23:17 23:16-17 रोम सहरतोरा 2:19 * 23:19 23:19 रोम सहरतोरा 2:19 * 23:23 23:23 लूकाल 11:42 * 23:24 23:24 रोम सहरतोरा 2:19 * 23:25 23:25 लूकाल 11:39 * 23:26 23:26 रोम सहरतोरा 2:19 * 23:27 23:27 बळयिर 23:3 * 23:27 23:27 लूकाल 11:44 * 23:29 23:29 लूकाल 11:47 * 23:31 23:31 2 इतिहास 36:15-16; मत्याल 23:37; बळयिर 7:52 * 23:32-33 23:32-33 1 तिसलुनितोरा 2:16

34 केंजाट, नना मियके कबुरतोरिनु, सेहनालोरिनु, साख्रमगूरिनु लोहतकन. मीटु ओरिन उच्चुरिन हक्कनागुटातगा वेळहतकिर, हक्ककिर, ओसो उच्चुरिन मीवाड पार्तनाताड लोहकने सोग्पा-जूटटे नल्हतकिर, नल्हचि ओरिनु नाहक-नाहक कोहतकिर.

35 नना ओरिन बाराहक लोहतकन इतेके, बोर मुनेतोर सेतेमतोर लोकरिनु हक्कतोर, ओरिन हक्कतद पापमता सिक्सा, कतम मीवा पोगोन अरयना इन्जि.✧ ओर सेतेमतोर लोकर बोर इतेके, सुस्मुने सेतेमते मतोग हाबेल✧ वेनगडाह बर्काना मणि जकरिया बूमयानगा✧ एवनाह (वेने कोनि मंदिरता गर्था ओसो गूडटा नडुम हक्किस मतोर).†

36 इह केंजाट, नना सेतेम वेहतहनन, इव हक्कनाड कबस्कना पूरा सिक्सा मीट नावाड केंजवोरिर, इद पीळतोरगा अरयगा.✧

37 “ए येस्सलेमतोरिर, ए येस्सलेमतोरिर देवुळता कबुरतोरिन हक्कवालोरिर,✧ मियके देवुळ लोहतोर बळयिरिनु बंडाड उकवालोरिर! बेद्रम तलोग कोगु तनाड पीसेन कागोलिहता, अद्रमलेहकाने मीकु नयगा गुम कीयना इन्जि, बेचोको मल्काड नावा विचर आंदु! मति मीट नाकु अह कीयलाह एविर.

38 केंजाट, मीवा मंदिर इम्ने आनाह, देवुळि मीक विळिसस दायगा.

39 नना मीक वेहतहनन, नना मल्स वायनस्के ‘देवुळबाबाना अदिकर पोस वावाहकु देवुळता देव्या दोर्कि!’✧ इनजोर मीट इनदकिर, अचानाह नना मीवाड कोंडाहक मुर्तिय दिसोन आयकन,” इन्जि इतोग.✧

24

मंदिर बूळेम आयनालोप्पा कबुरि

(मार्कल 13:1-2; लूकाल 21:5-6)

1 पया येसु मंदिरताहि पेसिसि पलत अनेके, मंदिरताड बंगलाड तोहतलाहि कगयवालोर ओनगा वातोर.

2 अस्के येसु ओरिन इतोग, “मीट इव सबेटविन बेस ऊळाट. इह केंजाट, नना सेतेम वेहतहनन, इव इचोन बूळेम आयनुड इतेके, इविस्कनगा बंडाता पोगोन बंडा वने मनो आयगा, बूळे केवालोरु कतम अर्हतनुर,✧” इतोग.

विस्वसिराड तिपल्कु

(मार्कल 13:3-10; लूकाल 21:7-19)

3 पया येसु जयतुन मराना मेटातगा वगोगे उदिस मनेके, कगयवालोर ओनगा वासि ताल्हकतोर, “इव पोल्लोड बेस्के बह आयनुड, गूरु? नीवा वायनद वेला ओसो इद बूम मारनद वेला एवयनामुने, बेद्रमताड सीनाड आयनुड?” इन्जि ताल्हकतोर.

4 येसु ओरिन इतोग, “मीक बोगाय नाळेह कीयनायो इन्जि, उसरते मन्हटु.

5 बाराहक इतेके वेल्लाटोरि नावा पेदिर पोस वासि, नना देवुळ लोहतोग राजानन आंदन इनजोर, वेल्लाटोरिन नाळेह कीयनुर.✧

6 ईनाह-आनाह नालुड मूलाड आसि, लळय्क आस्ताड इन्जि, मीक एर्का आयगा. अस्के मीट रेयमाट. इव पोल्लोड निटम इह आयनुड, मति इचोटके बूम मारो.

7 जातता पोगोन जाति तेदगा, राजेमता पोगोन राजेमि तेदगा. बेगा इतेक अगा दुकळ अरयगा, जागाड-बूमिड मेलियनुड.✧

8 मति इव सबे पोल्लोड, वायनाड पीळाना सिरप मुर्डुल आयगा, ओसो इंका पका बेरा गोसा वायगा.

9 “अद तूकने मीवाड कोटेतोर मीक जेलते वाटनुर, तिपल कीयनुर, हक्कनुर वने. मीट नाक नमवालोरिर आताहकु, सबे जातिनोर मीक कोटेट कीयनुर.✧

10 अस्के नाक नमवालोर वेल्लाटोर तमा विस्वसतुन विळिससि, ओर्विहक-ओर्वोग कोटेतोरा कयदे पोसीयनुर, ओसो ओर्विहक-ओर्वोग कोटेट कीयनुर.

11 ओसो वेल्लाटोर जोलहालोरु, जोल कबुर वेहचि, लोकरिनु लेसिह कीयनुर.✧

12 ओसो पापम पकाय वीळताहकु, वेल्लाटोर लोकर मुनेतलेहका ओर्विहक-ओर्वोग जीवा केवोर आयनुर.✧

13 मति आक्रि एवनाह बोर दीरा पोस मन्हतोर, देवुळि ओरिने पिसिह कीयगा.✧

14 ओसो देवुळता राजेम कीयनदिना लोप्पा, बेसता कबुरतुन सबे जातिनोर केंजना इन्जि, इद कबुर बूममेंड आबुर आयगा. अस्के कोनि पया बूम मारनद वेला वायगा.

✧ 23:35 23:35 तोहचीतव पोल्लोड 18:24 ✧ 23:35 23:35 पुटमुळि 4:8-10 ✧ 23:35 23:35 2 इतिहास 24:20-22 † 23:35 23:35 हाबेल इतेके मुनेतोग मन्कल आदमना पेकाल, वेन तमदादाल हक्कतोग, इद मुनेता हक्कतद कबळ आंदु, देवुळता पाळना साख्रमता आक्रिता पुस्तक 2 इतिहासते, जकर्या बूमयान हक्कतद पोल्लो वेहतद मन्हता. ✧ 23:36 23:34-36 लूकाल 11:49-51 ✧ 23:37 23:37 2 इतिहास 36:15-16; मत्थाल 23:31; बळयिर 7:52 ✧ 23:39 23:39 देवुळताड पाटाड 118:26 ✧ 23:39 23:37-39 लूकाल 13:34-35 ✧ 24:2 24:2 लूकाल 19:44; तोहचीतव पोल्लोड 21:22 ✧ 24:5 24:5 योहन 5:43 ✧ 24:7 24:7 तोहचीतव पोल्लोड 6:12 ✧ 24:9 24:9 10:22; मार्कल 13:13; योहन 15:19; 17:14 ✧ 24:11 24:11 7:15; 24:24; मार्कल 13:22; लूकाल 6:26; बळयिर 13:6; 2 पत्रु 2:1; 1 योहन 4:1; तोहचीतव पोल्लोड 16:13; 19:20; 20:10 ✧ 24:12 24:12 तोहचीतव पोल्लोड 2:4 ✧ 24:13 24:13 इब्रितोर 10:36

येस्सलेमतगा वायनद गोसा

(मार्कल 13:14-20; लूकाल 21:20-24)

15 “दानियेल इनवाल मुनेतोग देवुळता कबुरतोग वेहच मतपु, देवुळतुहक मंदिरतुन कळवोग कीयनदु, एण्ड वायनदु, मंदिरता पवित्र गूडटे निच मनदनदिन मीट ऊळकिर. ✧ (मीट अर्ववालोरीर इदिन सीताते तासाटु.)

16 अस्के यहूदा पटटे मनवालो लोकर, (कोटेतोरगडाह पिहट अरयलाह,) मेटानके रोमवा वितिर.

17 बोगाय लोता पोगोन मतेके, ओग तना लोता सामन ओयलाह, लोनलोप्पा नेडमाकेग.

18 ओसो बोगाय मन्कल पोलमते मतेके, ओग तना कोटजगातुन ओयलाह, लोन मलमाकेग. ✧

19 अव दियाने नेलाड हळकतव आस्किहक ओसो पाल ऊहतनव तलिस्किहक, बेचोटा गोसा आयगा!

20 माट मुसुर पेगदस्के ओसो वारमता पोलवादियाते वितनायो इन्जि, मीट देवुळतुन पार्तना कीम्हटु. *

21 बाराहक इतेके, अद वेलाते पका बेरा गोसा आयगा. अचोटा गोसा बूम पुटिह कीतगडाह, बेस्केन आयो वने, ओसो बेस्केन आयो आयगा. ✧

22 अव वायनव गोसाताड दियान देवुळि कमि केवेके, बोगे मन्कल पिस पगवोग आयनोग. मति तनाड आचतोर लोकरिन पिसिह कीयनेनाहक, देवुळि अव दियान कमि कीयगा.

देवुळ लोहतोग राजाल डीसाते मल्स वायनोग

(मार्कल 13:21-31; लूकाल 21:25-33)

23 “अद वेलाते बोगाय मीक इनदनोग, ‘ऊळाट, देवुळ लोहतोग राजाल इगाडोग!’, ‘देवुळ लोहतोग राजाल अगाडोग!’, अस्के ओनाड सेतेम पोयमाट. ✧

24 बाराहक इतेके, नना देवुळ लोहतोग राजानन इनवालो जोलहालोस, ओसो देवुळता कबुरतोनन इनवालो जोलहालोस, ✧ इद्रमतोर पुटनुर. ओर बेराड-बेराड बामिह कीयनाड सीनाड तोहचि, ✧ देवुळ आचतोर लोकरिन वने लेसिह कीयलाह ऊळनुर. मति ओर अह कीया पगवोर आयनुर.

25 ऊळाट, नना इतेके मीक मुनेन वेहतन, उसरते मन्हटु.

26 “अदिहक मीक बोराय इनदनुर बारा, ‘ऊळाट, देवुळ लोहतोग राजाल पेळहकल बूमते मन्हतोग’ इतेक, अगा मीट ओन पर्वकलाह अनमाट. ओसो मीक ‘देवुळ लोहतोग राजाल लोप्पाडाड अरानगा मन्हतोग,’ इनजोर इनदनुर बारा, मीट अदिन वने सेतेम पोयमाट.

27 बाराहक इतेके, बेद्रमि किस-उळम मिळ्स्कसोरे, उंद बाजेताहि दुसा बाजेवनाह मिळ्स्कहता, अद्रमि माने-मन्कना नडुम पुटोनन वायनस्के कतमतोर नाक ऊळनुर. ✧

28 बेगा हातद सेता मनदगा, अगा गीदस्क निटमे जमा आयनुड†. ✧

29 “अव दियानाड तिपल्क मारताहे, पोळद मांजो आयगा, ✧

नेला दीचो आयगा,

उकाड पोगोटाह इळन रालनुड, ✧

इद्रम पोगोटा बूमतगा सबे मेलियनुड. ✧

30 अस्के माने-मन्कना नडुम पुटोनन, नना मोयुदगा सीना तोहतकन. पया दुनियाताड सबे जातिनोर मन्कलोर, अर्युल पासोर हामुर-रेगाड अळयनुर. नना बेरा डीसाते मोयुलपोगोन वायनदिन✧ ओर ऊळनुर.

31 अस्के पया नना नावाड देवतुल्किन, अकुमता बेहरा आल्काते, दुनियाता मूलाहक-मूलाहक लोहतकन. ✧ पया अवु इद बूमतगा सर्ने मनवालो नावाड आचतोर लोकरिन जमा कीयनुड.

32 “गेळाताड मरान ऊळिसि इद पोल्लो कगयाट. आकिड रालिहताड अस्के‡ डोय एरे एवता इनजोर मीट पुहनिर.

33 इद्रमलेहका मीट वने इव पोल्लोड आयनदिन ऊळकिर अस्के, सामि गटनेन एवतप लेहकान इनजोर पुन्हटु.

34 इह केंजाट, नना सेतेम वेहतहनन, मीट सबेटोरिर हायनामुनेन, इव नना वेहतव गोटिड§ करल आयनुड.

✧ 24:15 24:15 दानियेल 9:27; 11:31; 12:11 ✧ 24:18 24:17-18 लूकाल 17:31 * 24:20 24:20 वारमता पोल्लादियाते यहूदिरिहक जेक पयनम दायलाह पोलो इन्जि, येसु इह इतोग. ✧ 24:21 24:21 तोहचीतव पोल्लोड 16:18 ✧ 24:23 24:23 लूकाल 17:23 ✧ 24:24 24:24 7:15; 24:11; मार्कल 13:22; लूकाल 6:26; बळयिर 13:6; 2 पत्र 2:1; 1 योहन 4:1; तोहचीतव पोल्लोड 16:13; 19:20; 20:10 ✧ 24:24 24:24 2 तिसलुनितोर 2:9; तोहचीतव पोल्लोड 13:13 ✧ 24:27 24:27 लूकाल 17:24 † 24:28 24:28 बेगा हातद सेता मनदगा, अगा गीदस्क निटमे जमा आयनुड बेगा जन्वर्क डोलिहताड, अगाने गीदस्क जमा आस्ताड. अद्रमलेहकाने देवुळता जीवालेवोस दुनियामेटोरा पोगोन, देवुळता नेयम उदगा इनजोर अर्तम आया पायहता. इलवेके गीदस्क जमा आयनदिना लेहका, किर्स्तु मल्स वायनद वने सबेटोरिहक दिसगा, इद अर्तम वने आया पायहता. ✧ 24:28 24:28 लूकाल 17:37 ✧ 24:29 24:29 तोहचीतव पोल्लोड 6:12 ✧ 24:29 24:29 तोहचीतव पोल्लोड 6:13 ✧ 24:29 24:29 यशायाह 13:10; 34:4 ✧ 24:30 24:30 दानियेल 7:13 ✧ 24:31 24:31 1 कुरिततोर 15:51-52; 1 तिसलुनितोर 4:16 ‡ 24:32 24:32 गेळाताड मरान ऊळिसि इद पोल्लो कगयाट. आकिड रालिहताड अस्के मोदुल कागिदते, “अंजिर मरातुन ऊळिसि इद पोल्लो कगयाट. तेनाड कांदाड कोळिसिहताड अस्के”. § 24:34 24:34 इव नना वेहतव गोटिड इतेके येस्सलेमते आयनव गोसाताड पोल्लोड आंदुड, बूम मारनव पोल्लोड आयोड.

35 पोगोटा बूमि, इळता बूमि मायनुड, मति नावा पोल्लो मात्रमि बेस्केन मायो आयगा.✱

येसुना वायनद वेला बोन्के तेळियो

36 “मति देवुळ लोहतोग राजाल मल्स वायनद दियातुन, वेलातुन बोगे पुनोग. देवुळदीपताड देवतुल्क वने पुनोड, नना इंका पुनोन, सिरपि नावा बाबाले पुन्हतोग.✱

37 मुनेतोग पेदामुय्तोग नोहानस्केडाड दियाने बेद्रम आता, अद्रमलेहका माने-मन्कना नडुम पुटोनन वायनस्के वने आयगा.

38 अस्के बेद्रम नोहा मुय्तोग तना लोतोर बार ओडातगा नेडनाहजोम, लोकरु तिनजोर-उनजोर मतोर, मर्मिड आंदुर, मर्मिड कीसीदुर,

39 ओसो ओरिनु बेरा उड्रा वासि सबेटोरिन पोळहच ओनाहजोम, ओरिहक मुर्तिय तेळियो आसि; अद्रमि माने-मन्कना नडुम पुटोनन वायनस्के वने आयगा.✱

40 अद तकने, पोलमते इर्वर मन्कलोर (ओर्वोगि विस्वसि, ओर्वोगि विस्वसलेवोग) मनदनुर. नना वगोन (नयके पोस) ओयकन, दुसोन बारा (बूळेम आयलाह) अगान विळसकन.

41 अहे रेंड आस्कु (उंदि विस्वसि, उंदि विस्वसलेवदु) जेताते पिंड नोगसोर मनेके, नना उंदतुन (नयके पोस) ओयकन, दुसदिन बारा (बूळेम आयलाह) अगान विळसकन.✱

42 “अद्रमलेहका सामि वायनद दिया बेदु, इद मीक तेळियो, अदिहकु मीटु उसर आसोर मन्हटु.

43 इद उंद पोल्लो केंजाटु. नका बेदो उंद वेलाते, कले वायना मन्हता इन्जि, लोता माल्काल पुन्ज मतेके, ओशु उंजवा उसरते मन्जि, तना लोतुन कलेनु विहता एवोग आवेग.✱

44 अद्रम मीट वने तयर मन्हटु, बाराहक इतेके मीट नावा अग ऊळवा वेलाते नना, माने-मन्कना नडुम पुटोनन वायकन.✱

सेतेमतोग सेवक, लागवोग सेवक
(लूकाल 12:42-46)

45 “केंजाट, बोग मेटि लोता माल्काना ओर्युलतोरिहक कगोल्क-कगो अडिया ईस्तोग, ओगे बेसता बुदतोग सेतेमते कबळ केवाल मेटि. मीट वने अहे मनदना.

46 पया माल्काल वानेके, इद्रमे बेस कबळ कीसोर मनवाल मेटि, पका देव्वातोग आयनोग.

47 इह केंजाट, नना सेतेम वेहतहनन, ओग माल्काल ओन मेटिनु, तना कतम सम्सरमतुन ऊळलाह तासनोग.

48 “मति ओग मेटि लागवोग आस मतेके, ‘नावा माल्काल वायलाह आल्सेम आयनोग इन्जि, नना विचर वातप कीकन,’ इनजोर इनेग.✱

49-50 ओसो तना एगेटोर सेवकिरिन नल्हतना-कोहकना, ओसो कल लोटिरा संगे तिनदना-उनडना, इद्रम कीसोर मनेके, ओगु माल्काना अग ऊळवस्के, माल्काल वायनोग.

51 मेटि इद्रम कीयहपा कलियतेके, तना माल्काल ओन पका सिक्सा कीयनोग. पया अळयना, केयना, मुडुर-मुडुर पल्क कोगकना जागातगा, ओन मेटिन सोड केवालोगा संगे वाटिस्सीयनोग,” इनजोर येसु इतोग.

25

दहा लेयास्कना पुन्पिह कीयनद पीटो

1 “नना बेस्के राजाल आस वायकन अस्के, इहलेहका मनदनुड. बोराडो मर्मिनगा दहा लेयास्कु, तमाड पोतिह केवाड कंदिस्क पोसि, मर्मपिलाता लोनु, मर्मपेकान केपलाह अताड. (मर्मपेकाल वायनोग अस्के माट पलत पेसिसि, ओनु कंदिस्कना वेहचते मर्मपिलाता संगे काल्हपिसीकोम इनजोर, अव अग ऊळिदुड.)

2 अविस्कनगडाहि एयुड बार बैरिस्क मताड, पिसतव एयुड बार तेल्वताड मताड.

3 बैरिस्क इतेके, तमाड कंदिस्कना संगे नेय पोयवाय वास मताड.

4 उसरताड बारा, तमाड कंदिस्कना संगे, तीसाने नेय पोस मताड.

5 पया मर्मपेकाल वायलाह आल्सेम आताहकु, अव ऊळिस-ऊळिस कतमताड कूर्हक बोटटाड, कूर्हकसोर उंजताड वने.

6 “पया नडुमनगका इद्रम आळो वाता, ‘मर्मपेकाल वातोग, अले रि! ओन कलियलाह दट.’

7 अव दहा लेयास्क पया तेदिसि, तमाड कंदिस्किनु ओर्कुल कीया बोटटाड.

8 अस्के अव बैरिस्कु उसरतविन इन्हताड, ‘अल रि, मीवा नेय उचुन माक ईम्हटु, मावाड कंदिस्क पिवयलाह आताड,’ इनजोर इताड.

✱ 24:35 24:35 2 पत्र 3:10 ✱ 24:36 24:36 मार्कल 13:32 ✱ 24:39 24:37-39 लूकाल 17:26-27 ✱ 24:41 24:41 लूकाल 17:35 ✱ 24:43 24:43 तोहचीतव पोल्लोड 3:3; 16:15-16 ✱ 24:44 24:43-44 लूकाल 12:39-40; 21:34; 1 तिसलुनितोर 5:1-2; 2 पत्र 3:10; तोहचीतव पोल्लोड 3:3; 16:15-16 ✱ 24:48 24:48 2 पत्र 3:4

9 मति उसरताड इन्हताड, 'अलो, इद नेय बोन्क इन्ज बोन्क आलगा, रि? ईतेके माक वन आलो, मीक वन आलो. अह आयो मति, मीट दूकनतगा अन्जि, मियेनाहक नेय असिस ताट,' इनजोर इताड.

10 अव बैरिस्कु नेय असलाह अताड अस्के बार आता, मर्मपेकाल एवतोग.✱ एवतस्के, उसरताड एयुड लेयास्कु, कंदिस्किन पोतिह कीस तयर आस मताहकु, मर्मपेकाना संगे मर्म-कुळप मनदनद लोते अताड. पया तेलपतुन गोल्स वाटिसीतोर.

11 "गळक मनेके अव बैरिस्कु एयुड लेयास्कु, मर्म-लोतगा वासि केयलाह आताड, 'दादा, दादा, माट वातोम, मयेनाहक तेलप तेगया!'

12 अस्के मर्मपेकाल अविस्किन लोप्पाडाहि पळिमड ईतोग, 'मीट बेविस्किनरो? नना सेतेम वेहतहनन, मीक मुर्तिय पुनोन!' " इन्जि येसु पीटोतुन मारिह कीतोग.

13 पया येसु तनाड कगयवालोरिन इतोग, "अदिहक मीट वने उसरते मन्हटु, बाराहक इतेके माने-मन्कना नडुम पुटोना वायनद इहलेहकाने मन्हता. ताना दियातुन, वेलातुन मीट मुर्तिय पुनविर.

मुवुर सेवकिरा पुन्पिह कीयनद पीटो (लूकाल 19:12-27)

14 "नना बेस्के राजाल आस वायकन अस्के, इद्रमलेहका ओसो आयनुड. ओवोर्ग माल्काल दुस्रा देसेम दायना मताहकु, तनाड सेवकिरिन केयिसि, तना मालसोमतुन ऊळलाह ओरिन वेहतोग.

15 ओर्विहक ओगु बंगरताड कल्दर्कनाड एयुड मोटाड ईतोग, ओसो ओर्विहक बार रेंड मोटाड ईतोग, ओसो ओर्विहक बार उंदिय मोटा ईतोग. इद्रम ओर्विना-ओर्विना बुद ऊळिसि, माल्काल ईतोग. ईसि, तना पयनमते पेसिस अतोग.

16 "ओग अतस्के, बोन्क एयुड मोटाड दोर्किस मताड, ओगु चट्टने अव मोटानाड स्यानु दंदा कीया बोटोग, दंदा कीसि, कल्दर्कनाड ओसो एयुड मोटाड एक्वा दोर्किह कीतोग.

17 अद्रमे बोन्क रेंड मोटाड दोर्किस मताड, ओग वने दंदा कीसि, ओसो रेंड मोटाड एक्वा दोर्किह कीतोग.

18 मति बोन्क उंद मोटा दोर्किस मता, ओग अन्जि बूमतुन काचि, माल्काल ईतद मोटातुन बौदातगा मिसतोग.

19 "पया वेल्लाडे दियाना पेगेके, ओर सेवकिरा माल्काल मल्स वातोग. वासि, 'नना मीक ईतव मालसोमता इसब ईम्हट रा,' इतोग.

20 अस्के बोन्क एयुड मोटाड दोर्किस मताड, ओगु एक्वा दोर्किह कीतव एयुड मोटान तचि, माल्काहक इतोग, 'महरज, निमा नयगा कल्दर्कनाड एयुड मोटाड ईस मतिन. ऊळा, अव कोताना दंदा कीस नना ओसो एक्वा एयुड मोटाड दोर्किह कीतन,' इतोग.

21 ओग सेवकनेनाहक माल्काल गिर्दा आस इतोग, 'बेस-नेहना कीतिन, निमा बेस सेतेमतोग सेवकनिन. इचुटा पोल्लोतगा निमा सेतेम दिसतिन, अदिहक नना नीकु वेल्ला मालसोमतगा अदिकर ईकन.✱ वाय, माट कलियिसि गिर्दा आयकल,' इतोग.

22 "पया बोन्क रेंड मोटाड दोर्किस मताड, ओग वने माल्कानगा वास इतोग, 'महरज, निमा नयगा कल्दर्कनाड रेंड मोटाड ईस मतिन. ऊळा, अव कोताना दंदा कीस, नना ओसो एक्वा रेंड मोटाड दोर्किह कीतन,' इतोग.

23 ओग सेवकिन वने माल्काल गिर्दा आस इतोग, 'सबस, बेस सेतेमतोनिन सेवकनिन. इचुटा पोल्लोतगा निमा सेतेम दिसतिन, अदिहक नना नीकु वेल्ला मालसोमतगा अदिकर ईकन. वाय, माट कलियिसि गिर्दा आयकल,' इतोग.

24 "पया उंद मोटा दोर्कितोग, ओना एरे वासि इतोग, 'महरज, निमा कळक मन्कनिन इन्जि नना पुतन. वीतवालेवा कोयवाल, तूळहवालेवा गुम केवाल, अद्रमतोनिन इनजोर पुतन.

25 अव कोताड लेसतेके, निमा ओड आयकिन इन्जि नना रेयतन, रेयिहकु नीवा मोटातुन गट कीस तासिस मतन. ऊळा, इद मोटा नना नीवा नीके मल्स ईयहनन,' इन्जि इतोग.

26 अस्के ओना माल्काल ओन इतोग, 'एय लाग्वोग, लंडा सेवकनिन, वीतवालेवा कोयवाल, तूळहवालेवा गुम केवाल, नाक अद्रमतोग इहनिना? कळक मन्कल इन्जि, निमा नाक इहनिना?

27 अह इतेके नावा माल कमसेकम साव्करनगा तासना मता. अह कीतेके नना वासि नावा मादुन सवयते तेंडिस मनेनन,' इतोग.

28 अह इन्जि, (माल्काल उय्तर तनाड सेवकिरिन केयिस वेहतोग,) 'मीटु वेनगडाहि कल्दर्कना मोटा ऊंदिसि, दहा मोटाड मनवाहक ईम्हट.

29 बाराहक इतेके बोग सेतेमते मन्जि, तन्क ईतद मादुन असल काळिडहतोग, ओन्कु नना ओसो इंका ईकन, ओन्कु वेल्लाय दोर्कगा. मति बोग सेतेमते मनवा, तन्क ईतद मादुन बेस काळडोग, ओनगा उचुक मतविन वने नना तेंडकन.

30 वेग सेवकि बेदे कबळतुहक ओजोग! वेन पलत मुर्गीगते पोहचीम्हट. अगा मनवालोर अळयना-केयना, मुडुर-मुडुर पल्क कोगकना कीसोर मनदनुर,' इन्जि माल्काल वेहतोग.

आक्रिता नेयमि

31 “माने-मन्कना नडुम पुटटोनन, नना राजाल आसि, सबे देवतुल्कना संगे नावा डीसाते वायकन अस्के, नना नावा राजगादेतगा डीसाते उदकन.

32 अस्के नावा मुनेह सबे जातिना मुल जमा आयनुर. अस्के बहलेहका कोपाल एरैनगडाहि गोरैन एगिह कीस्तोग, अहलेहका नना ओर लोकरिन ओर्विनगडाह-ओर्विन एगिह कीकन.

33 अह कीसि, (बेदम कोपाल तना तिनळ बाजे गोरैन तासिहतोग, तना दावळ बाजे बार एरैन तासिहतोग, अद्रमे) नना सेतेमतोरिन बारा नावा तिनळ बाजे तासकन, लाग्वोरिन बारा नावा दावळ बाजे तासकन.*

34 “अस्के नना नावा तिनळतोर सेतेमतोरिन इनदकन, ‘ओ नावा बाबाल देव्या ईता लोकरिर, बूम पुटटगडाहि ओग मियेनाहक इन्जि, बेद राजेमतुन ओप्पे कीस तासतोग,✧ अद राजेमता अदिकर मीट वासि एनाटु.✧

35 बाराहक इतेके, नना कवते मतन अस्के, मीट नाक तिनदलाह तिडि ईतिर; ओसो नाक एग उनडा वसिस मतस्के, नाक उनडलाह एग ईतिर; ओसो नना पर्गेनलेहका मतन अस्के, नाक मीवाड लोहकने जागा ईतिर;✧

36 ओसो नना गेंदेडलेवा मतन अस्के, मीट नाक केगयलाह गेंदेड ईतिर; ओसो नना दुकते मतन अस्के, मीट नाक तोळ आयलाह वातिर; ओसो नना जेलते मतन अस्के, मीट नाक कलियलाह वातिर,’✧ इनदकन.

37 “अस्के तिनळ बाजे मनवालोरे सेतेमतोर नाक इनदनुर, ‘सामि, माट नीकु कवते अरतदिन ऊळिसि, बेस्के तिनदलाह ईतोम? नीक एग उनडा वसतदिन ऊळिसि, बेस्के एग उनडलाह ईतोम?

38 माट नीकु पर्गेनलेहका आतदिन ऊळिसि, बेस्के केयिस लोन-जागा ईतोम? नीक गेंदेडलेवा ऊळिसि, बेस्के गेंदेड केगयलाह ईतोम?

39 ओसो निमा दुकते अरतदिन, जेलते मतदिन ऊळिसि, बेस्के माट नियके कलियलाह वातोम?’ इन्जि ताल्हकनुर.

40 अस्के नना ओर सेतेमतोरिन इनदकन, ‘आयो रा, इह केंजाट, नना सेतेम वेहतहनन, नावा लोकर ओसोय पोहचीतप उड्लोर मतेकाय, ओरगडाहि बोनाय वगोन इह बेस कीतिर इतेके, नाके कीतप आस्ता,’ इन्जि इनदकन.✧

41 “पया दावळ बाजेतोर लाग्वोरिन नना इनदकन, ‘ए सरपते मनवालोरिर, नयगडाहि पेसिस अन्हटु. देयहकिहकु ओसो अविस्कना मुक्याहकु तयर कीतदु, बेस्केन पिववद किसबटटगा अन्हटु.✧

42 बाराहक इतेके नना कवते मतन अस्के, मीट नाक तिनदलाह तिडि एविर; ओसो नाक एग उनडा वसिस मतस्के, नाक उनडलाह एग एविर;

43 ओसो नना पर्गेना लेहका मतन अस्के, नाक मीवाड लोहकने जागा एविर; ओसो नना गेंदेडलेवा मतन अस्के, मीट नाक केगयलाह गेंदेड एविर; ओसो नना दुकते, जेलते मतन अस्के, मीट नाक कलियलाह वातिर,’ इनदकन.

44 “अस्के ओर वने नाक ताल्हकनुर, ‘सामि, नीक माटु बेस्के कवते मतस्के, एग उनडा वसतस्के, पर्गेना लेहका मतस्के, गेंदेडलेवा मतन अस्के, दुकते ओसो जेलते मतस्के, बेस्के माट ऊळिसि, नीक सायता केवोम?’

45 अस्के नना ओरिन इनदकन, ‘इह केंजाट, नना सेतेम वेहतहनन, वेर नावा लोकर ओसोय पोहचीतप उड्लोर मतेकाय, ओरगडाहि बोनाय वगोन इह बेस केविर इतेके, नाक वने बेस केवप आस्ता,’ इन्जि इनदकन.

46 “ओर इतेके अमेसाता सिक्सा आयलाह दायनुर, सेतेमतोरिहक बारा अमेसा पिसलाह दोर्कगा,”✧ इन्जि, येसु तनाड कगयवालोरिन इतोग.

26

पेदल्क येसुन हक्कलाह कोहतहतोर

1-2 इव कतम कागहतनाड पोल्लोड मारतस्के, येसु तनाड कगयवालोरिन इतोग, “रेंड दियाना पया आवना पंडुम मन्हाता इनजोर मीट पुहनिरे.✧ अस्के माने-मन्कना नडुम पुटटोन, हक्कनागुटातगा वेळहच हक्कलाहि पोसीयनुर,” इन्जि वेहतोग.

3 अद तूकने कयपाल इनवाल✧ मोदुल पेर्माना मिदेतगा, पेर्मालोर ओसो यहुदिराड पेदल्क मीटिड कीतोर.

4 मीटिड कीसि, ओरु तमतमाय येसुन कुस्के पोसि हक्ककल इनजोर, आरडा कीतोर.✧

5 मति पंडुमतुहक वाता मुलु कियोग-मुयोग बार आयनुर इन्जि, पंडुमतस्के ओन अह केवल आयकल इन्जि, विचर कीतोर.

उंद आंचाळि येसुनगा अतर्नेय दोसिहता

(मार्कल 14:3-9; योहन 12:1-8)

6 अदे दिया बेतनि नाटे, मुने मोंडरोगमते मतोग सिमोन इनवाना लोते, येसु तनाड कगयवालोर बार तिनदलाह उदिस मतोर.

* 25:33 25:33 यहुदिरगा तिनळ बाजे उदिह कीयना इतेके, कदर ईतपे आस्ता. ✧ 25:34 25:34 तीतुस 3:7 ✧ 25:34 25:34 इब्रितोर 1:14 ✧ 25:35 25:35 रोम सहरतोर 12:13; इब्रितोर 13:2 ✧ 25:36 25:36 इब्रितोर 10:34; याकुब 2:15 ✧ 25:40 25:40 इब्रितोर 6:10 ✧ 25:41 25:41 यहुदाल 7 ✧ 25:46 25:46 दानियेल 12:2; योहन 5:28-29; बळयिर 24:15; रोम सहरतोर 2:7; 6:23 ✧ 26:1-2 26:1-2 मार्कल 14:1; लूकाल 22:1; योहन 2:13; 11:55; 12:1 ✧ 26:3 26:3 योहन 11:49; 18:13-14; बळयिर 4:6 ✧ 26:4 26:4 12:14; मार्कल 14:1; लूकाल 22:2; योहन 10:31; 11:53

7 ओर अगा उदिस मतस्के, बेदो उंद आंचाळि बंडा-तीसाते वेल्ला दाराता अतर्नेय पोसि, येसुनगा वाता. अह कीसि ओन मान ईयलाह, अद नेयदुन ओना तलापोगोट्क दोसिसीता.

8 इदिन ऊळिस, उय्तुर कगयवालो ओड आस इतोर, “इदिन बाराहकु उगस पोहता?

9 इद अतर्नेयदुन वमतेके, वेल्लाडे कोताड दोर्केस्कु, अव कोतानु गरिब-सरिबतोरिहकु ईयनाह आवालि,” इनजोर कट्ला कीतोर.

10 वेरा वळ्हकनदिन केंजिसि, येसु वेरिन इतोग, “तान बाराहकु कट्ला कीय्हनिर, रा? अद नयेनाहकु बेसतले कबळ कीता!

11 गरिब-सरिबतोर इतेके अमेसाय मियगान मनदनुर, (ओरिहकु बेस्के तेला दर्मम ईया पगयकिर). मति नना इसि मियगा अमेसा मनोन आयकन.

12 नावा हायनद कगो एवता इन्जि, नावा सेतातुन अतर्नेय ओकतपे, अद अह कीता.

13 इह केंजाट, नना सेतेम वेहतहनन, कतम दुनियामेंडु, बेगा-बेगा लोकुर देवुळता राजेमता बेसता कबुर वेहतनुर, अव जागाने इद आंचाळ कीतद कबळतुन वेहतनस्के, तेन सीता कीयनुर,” इनजोर येसु इतोग.

यहुदाल येसुन पोसीयलाह कोहतहतोग

(मार्कल 14:10-11; लूकाल 22:3-6)

14 ताना पया बार आता? यहदा इस्केर्योत इनवाल, वेग ओर बारा बळयिरगडाहि ओवोर्ग मन्ज तेला, पेर्मांलोरगा अतोग.

15 अन्जि इतोग, “नना येसुन मीवा कयदे पोसीतन इतेके, नाक मीटु बाताड ईकिर?” अस्के ओर ओन्क डेडा वीसा वेंडटाड कल्दर बंडिड लेकिस ईतोर.✱

16 पया अस्केडाहि यहदाल येसुन पोस ईयलाहि अग ऊळसोर मंदोग.

कगयवालोरा संगे येसुना आक्रिता तिनमुळि

(मार्कल 14:12-31; लूकाल 22:7-13,17-20,31-34)

17 ओय्पिह केवद पिंडटाड आरिड तिनदनद पंडुमता मुनेता दिया,* येसुनाड कगयवालो ओनक्के वास ताल्हकतोर, “गूरु, इद आवना पंडुमता कुळप माट बेगा तयर कीकोम? बेगा नीक तिनदलाह विचर वायगा?” इन्जि ताल्हकतोर.

18 अस्के “येस्सलेम सहरते अन्जि पलानोग ओवोर्ग मन्कन कलियिस, ओन इह वेहाटु, ‘गूरु नीक ताल्हकिहतोग, ‘नावा कगो एरे एवता.✱ नावाड कगयवालोरा संगे आवना पंडुमतुन माळलाहि मियके वायकोम,” ’ इन्ज वेहाटु,” इन्जि येसु उय्तुर कगयवालोरिन वेहच लोहतोग.

19 पया ओर लोहतोर कगयवालोरु येसु वेहतपु अन्जि, अद जागा दोर्किह कीतोर, पया अगा आवना पंडुमता कुळप तयर कीतोर.

20 पया मुलतस्के, येसु तनाड बळयिर बारा मुडा संगे कुळप तिनदलाह उदतोर.

21 तिनदहपा येसु ओरिन इतोग, “इह केंजाट, नना सेतेम वेहतहनन, मियगडाहि ओवोर्ग नाक कोंटेतोर कयदे पोसीयनोग.”✱

22 इदिन केंजिसि ओर मेसेहने आतोर, अदिहक ओर्विना पया ओवोर्ग येसुन ताल्हक बोटोर, “सामि, ओनन नना बह आयोना?”

23 येसु इतोग, “नावा संगे बट्किता पुलातगा आरिड अहचिस तिनवालोरगडाहि, ओवोर्ग नाक पोसीयनोग.✱

24 साख्रमते रासिस मतपु, माने-मन्कना नडुम पुटोनन, नना इद दुनियाताहि पेसिस दाकन, निटमे!✱ मति बोग नाक पोसीस्तोग, ओना बेचोटा गोसा आयगा! ओग मन्कल पुटवेकेन बेस आस मनालि,” इतोग.

25 अस्के बोग ओन पोस एवाल मतोग, ओग यहदाल ओन ताल्हकतोग, “गूरु, ओनन नना बह आयोना?” “निम इतिन, अहे!” इनजोर येसु इतोग.

26 अस्के पया ओर तिनदहपा, येसु आरतुन पोसि, देवुळतुन जोहर कीसि, आरतुन किळहतोग. अह कीसि ओरेके आहचोर इतोग, “इद किळहतद आरतुन एनाटु, तिन्हटु, इद नावा मेंदुलता सीना आंदु. (ताने नना मियेनाहकु मोकि ईयहनन.)”

27 ओसो ओगु बट्किता अंगुर जोमा पोसि वने, देवुळतुन जोहर कीतोग, कीसि ओरेके आहचोर इतोग, “मीट सबेटोरिर इगडाह उन्हटु.

28 इद अंगुर जोमा नावा नेतुरता सीना आंदु. देवुळ लोकुरा संगे कीयनद करलतुन, इद नेतुर निल्पिह कीस्ता.† नावा नेतुरि वेल्लाटोरा पापम मापि आयनेनाहकु, नेल वाडगा.✱

✱ 26:15 26:15 बळयिर 1:18 * 26:17 26:17 इद बेद्रुमता पंडुम इनजोर पुनदलाहि, पुस्तकता आक्रिते पुनवव पोल्लोना अर्तमि, अगा ऊळाट. अगा “ओय्पिह केवद पिंडटाड आरिना पंडुम” ऊळाट. ✱ 26:18 26:18 योहन 2:4; 7:8-9,30 ✱ 26:21 26:21 लूकाल 22:21; योहन 13:18,21 ✱ 26:23 26:23 योहन 13:18,26 ✱ 26:24 26:24 16:21; मार्कल 9:12; बळयिर 3:18; 26:23; 1 कुरिततोर 15:3; 1 पत्र 1:11 † 26:28 26:28 यहदि लोकुर इद पोल्लोतुन पुंदुर इतेके, बेस्के देवुळि मोसाना वेलाते यहदि लोकुरा संगे करल कीता, अद करलतुन निल्पिह कीयलाहि, जन्वकिंन मोक ईसि, अविस्कना नेतुरतुन, लोकुरा पोगोन इल्हकना इन्जि, देवुळ उकुम ईस मता (पेसमुळि 24:6-8). अदिनेनाहक येसु इन्हतोग, नावा नेतुर पोवतेके, देवुळ लोकुरा संगे उंद पूना करल कीयगा. ✱ 26:28 26:26-28 1 कुरिततोर 10:16; इब्रितोर 9:20; 10:29

29 नना मीक निटम वेहतहनन, नावा बाबाना राजेमते मीट बारा, ऐगे पया पूना रीतते अंगुर जोमा उनाहजोम, नेटाहि नना तेन उनोन आयकन,” इन्जि येसु इतोग.

कगयवालोर नाक विळसनुर इन्जि, येसु मुनेन वेहतहतोग

(मार्कल 14:26-31; लूकाल 22:31-34)

30 ओर पया देवुळतुन जोहर कीयनद पाटा ओसि, जयतुन मराना मेटातगा अतोर.✱

31 अस्के येसु ओरिन इतोग, “केंजाट, साख्रमते देवुळि इहे इन्जि रासतद मन्हता: नना कोपानु हक्कन,

अस्के गोहडटाड गोरेड बिरोबटो आयनुड.✱

नॅड नका नाकु मीट सबेटोरिर विळिसस वितकिर, अस्के अद साख्रम करल आयगा.

32 मति नना हासि जीवा अरतापया, मीकाय मुने गालिल पटटे अन्ज मनदकन, अगाने नना मीक कलियकन,” इन्जि येसु इतोग.

33 अस्के पत्रु येसुन इतोग, “सबेटोर नीक विळिसस अतेकाय, नना इतेक नीक बेस्केन विळिसस वितोन आयकन, गूरू.”✱

34 “इह केंजा, नना नीक सेतेम वेहतहनन डा, नॅड नका तलाकोग कूसनामुने, बोराय ताल्हकतस्के, निमा येसुन पुनोन इनजोर मूंड मल्काड इनदकिन,” इन्जि येसु पत्रुन इतोग.

35 “आयो, नाक नीवाय संगे हामुर वातेक तेला बेसे, मति नीक पुनोन इन्जि, नना मुर्तिय इनोन आयकन,” इन्जि पत्रु इतोग. इतस्के कतमतोर कगयवालोर वने वेनाड केंजिस अहे इतोर.

गेत्सेमनि जागातगा येसु कोळव कीस्तोग

(मार्कल 14:32-42; लूकाल 22:40-46)

36 येसु तनाड कगयवालोर संगे गेत्सेमनि इनदनद जागातगा एवतस्के,✱ ओरिन इतोग, “नना ओके पार्तना कीयलाह दायहनन, अचानाह मीटु इगान उदिस मन्हटु,” इन्जि इतोग.

37 अह इन्जि, ओगु पत्रुनु ओसो जेबेदिनाड इर्वुर मगकिरिन (इतेके याकुबिन, योहनिन) पोसि, पेंडेस ओतोग. अस्के ओग पका दुकम आतोग, ओसो ओना जीवा वने चुहेम आयो.

38 अस्के ओर मुवुरिन इतोग, “नावा जीवातगा पका बेहरा मोतालेहका मन्हता रा, अदिहक नावा जीवा हायेड-पिसेड आसोर मन्हता.✱ मीट इगान मन्हटु, उंजवालेवा नावा संगे सीतात मन्हटु,” इन्जि इतोग.

39 पया ओगु उचुन मुनेह अन्जि, कप मुळिन्दसि दंडुम अरतोग, अह कीस पार्तना कीतोग, “ए बाबा, निमा इह कीकन तेला इन्ज इतेके, नाक इद गोसा आयमाकि.✱ तेला मति इद नावा विचरते आयो, नीवाय विचर मतपु आयि.✱”

40 इह इन्जि देवुळतुन वेहचि, तनाड मुवुर तोळतोरगा मल्स वास ऊळनेके, ओर कोनि उंजिस मतोर! ओर उंजतदिन ऊळिसि, येसु पत्रुन तेहच इतोग, “ए पत्रु, मीटु गंटामेंडाय नावा संगे सीतात मनदा पगविरा?

41 नना वेहतप कीयलाह मीवा जीवा तयरे मन्हता, मति मीवाड मेंदुस्क इतेके, दीरालेवप बागतप मन्हताड. अदिहके मीट सीताते मन्हटु. देयहकना मुख्याल मीवा पट ऊळनस्के, मीट पापमते अरयनायो इन्जि, देवुळतुन पार्तना कीसोर मन्हटु.”

42 पया ओग ओसो उंद मल्का अन्जि, देवुळतुन पार्तना कीतोग, “ए बाबा, इद गोसा नाक एताय पोयतगा इतेके, नीवाय विचर मतपु पूरा आयि,” इनजोर ताल्हकतोग.

43 ताल्हकिसि ओसो ओर मुवुरक्के वास ऊळनेके, ओराड कोंडाड पकाय पूहतप आस मताहकु, ओर उंजिसिय मतोर.

44 ओरिन अगान विळिससि, ओसोवने येसु मुचा केपा आनाहि, कोळव कीयलाह अतोग.✱ अस्के वने मुनेता लेहकाने वळहकतोग.✱

45 पया ओग तनाड मुवुर तोळतोरक्के मल्स वास इतोग, “इंका उंजिसिय महनिरा? इंका आरम कीसोरेन महनिरा? ऊळाट, माने-मन्कना नडुम पुटोटोनु, पाप्यहलोरा कयदे पोसीयनद कगो एवता.✱

46 तेदाट, माट ओरिन कलियलाह दाकल! नाक पोस एवाल इगा ऐन एवतोग,” इतोग.

येसुन पोयतहतोर

(मार्कल 14:43-50; लूकाल 22:47-53; योहन 18:3-11)

47 इव पोल्लोड येसु वेहचोरेन मतोग, अचोटेने यहदाल अगा वातोग. ओर बळयिर बारा मुडगडाहि ओवोर्ग मन्ज तेला, ओगु येसुन पोयवालोर संगे वातोग. पेर्मांलोर ओसो यहदिराड पेदल्क लोहतोर वेल्लाटोर, यहदाना संगे तल्वर्क, गूटेड-बळगाड पोस वातोर.

✱ 26:30 26:30 योहन 18:1 ✱ 26:31 26:31 जकर्याह 13:7; योहन 16:32 ✱ 26:33 26:33 योहन 13:37; 21:15 ✱ 26:36 26:36 योहन 18:1 ✱ 26:38 26:38 योहन 11:33; 12:27 ✱ 26:39 26:39 20:22; योहन 18:11 ✱ 26:39 26:39 पिलिपितोर 2:8 ✱ 26:44 26:44 2 कुरिततोर 12:6-7 ✱ 26:44 26:39-44 इब्रितोर 5:7 ✱ 26:45 26:45 मार्कल 14:41; योहन 12:23; 13:1; 17:1

48 येसुन पोस एवाल ओरिहक इद सीना वेहच मतोग, “नना बोन जोहर कीस लोंडकन, ओगे आंदोग, ओने पोयन्हटु,” इन्जि वेहचि.

49 पया यहुदाल टीवा येसुनगा वास इतोग, “जोहर गुरू!” इन्जि, ओन गोत ओग्डिस लोंडटोग.

50 “मावोनिन, निमा बेद कबळतुहक वातिन, तान कीमु,” इनजोर येसु ओन इतोग.

इतस्के येसुना मुनेह मुल सर्ने आसि, ओन पोयतोर.

51 अचोटेने येसुना संगे मनवाल ओर्विनगा दाळो कसेग मता, ओग अदिन तेंडिसि मोदुल पेर्माना ओर्युलतोन वगोन नळकलाह तना कसेटुन रेहतोग; अद कसेगि ओग ओर्युलतोना उंद केवदुन पोडोह देगनाह दलगाता.

52 अस्के येसु कसेग पोयवान इतोग, “नीवा कसेटुन दाळोतगा तोम्का, रा! कसेग पोयवाल कसेटेन हायनोग, इदिन सीता कीमु.✱

53 नना नावा बाबान ताल्हकतेके, इंजेकेने ओग नाकु बेचोको अजर्क देवतुल्किन, नाक पिसिह कीयलाह लोहच मनेग, बह इदिन निमा पुनविना?

54 मति इह आतेके, सास्त्रमतगा नावा लोप्पा रासतव पोल्लोड बह करल आयनुड? अवटे इतेके इद्रम आयनाय गावले इन्जि, रासतद मन्हता,” इनजोर येसु इतोग.

55 अद वेलाते येसु तन्क पोयवालोरिन इतोग, “ओर्विन डाकुन पोयतप, मीटु तल्वर कसेहकु, टेंगाड पोस नाक पोयतलाह वातिर अय? नना इतेके दिनम मंदिरतगा उदिसि काह्मन्दन, तेला मति मीट नाक अस्के बाराहक पोयविर?

56 मति मुनेतोर देवुळता कबुरतोर सास्त्रमते नावा लोप्पा रासतव पोल्लोड करल आयना इन्जि, नेंड इव गोटीड आस्ताड,” इन्जि येसु इतोग. अचोटेने कगयवालोर कतमतोर ओन विळिसस पटादुळ विततोर.

पेदल्कना मुनेह येसुना बयन

(मार्कल 14:53-65)

57 पया येसुन पोयवालोर लोकर ओन पोसि, मोदुल पेर्माल कयपानगा ओतोर. ओना लोतगा सास्त्रमगूस ओसो उय्तर पेदल्कु, जमा आसु मतोर.

58 मति पत्रु इतेके, मोदुल पेर्माना रेसातग एवनाहि, मुडा पयाह पयाह ओर्डसोर अतोग. पया बह बह आयागा इन्जि ऊळलाह, रेसालोप्पा अन्जि पहरातोगा संगे उदतोग.

59 अगा मतोर पेर्मालोर, यहुदिराड तग्वाड केवालोर, कतमतोर उदिसि, येसुहकु हामुरता सिकसा ईयनेनाहकु, ओना अडमि बेदाय उंद जोल साक्सि दोर्कना इन्जि, ओरु अद्रमतोरिनु जोल साक्सि एवालोरिन अगा पर्हकिंदुर.✱

60-61 वेल्लाटोरे जोल साक्सितोर वास मतोर, मति ओरा साक्सि उंदिय रीतलेहका इले आसि. आक्रिते इर्वुर वास इतोर, “देवुळता मंदिरतुन विर्हिचि, तान मूंड दियाने ओसो दोहतकन इन्जि, वेग वेहतोग,”✱ इद्रमता साक्सि ईतोर.

62 अस्के मोदुल पेर्माल तेदिस येसुन इतोग, “वेर नीवा अडम बेद्रम साक्सि ईस्तोर, ऊळा! निमा बातय बाराहक वळहकविन?”

63 मति येसु बस पोल्लो वन वळहकोग. पया मोदुल पेर्माल ओन इतोग, “जीवात मनदनद देवुळता किरिया पोयिह कीस नीक ताल्हकिहन्नन, निमा देवुळता मणि किस्तीनिन✱ मतेके, माक वेहा!”

64 “निमा इतिन, अहे! मति नना मीक सबेटोरिहक वेहतहन्नन, नना माने-मन्कना नडुम पुटोनन मताहकु, नेटाहि बेरा डीसातद देवुळता तिनळ बाजे नना अन्ज उदतदिन, ओसो नना मोयुलपोगोन मन्जि वायहपा✱ मीट ऊळकिर,” इन्जि येसु ओरिन इतोग.

65 इदिन कैजिसि, मोदुल पेर्माल (पका दुकम आतदिन तोहतलाह,) तना कोटजगातुन अहचि✱ इतोग, “वेग देवुळतन इतपु, देवुळतुन उस्किस-पास्किस वळहकतोग, ऊळाट! इंजेक माक ओसो बातातुहक साक्सि गावले? मीट इतेक कतमतोरिर वेनाड कैजतिरे!

66 मीवा बाताल विचर मन्हता, वेहाट!” इन्जि कयपाल इतोग. वेगु हामुरता सिकसातुहक ओजनोग इन्जि, ओर पेदल्क नेयम कीतोर.✱

67-68 अस्के अगा उय्तर लोकर येसुना तोडटगा उस्कतोर, उय्तर बारा ओन नल्हतोर, ओसो उय्तर ओनाड कोंडान दोहचि, ओन सापुस्क ईस इतोर, “निमा देवुळ लोहतोग राजानन, देवुळता कबुरतोनन इहनिन इतेके, नीक बोग नल्हतोग, अदिन देवुळता जीवाते वेहा, रा!” इन्जि ओन पास्कतोर.

पत्रु येसुन पुनोन इन्हतोग

(मार्कल 14:66-72; लूकाल 22:55-62; योहन 18:16-27)

✱ 26:52 26:52 तोहचीतव पोल्लोड 13:10 ✱ 26:59 26:59 बळयिर 6:13 ✱ 26:60-61 26:60-61 27:39-40; मार्कल 15:29; योहन 2:19; बळयिर 6:14 ✱ 26:63 26:63 मत्थ्याल 4:3; 16:16; 26:63; मार्कल 1:1; 14:61; लूकाल 22:70; योहन 3:16-18; 11:27; बळयिर 9:20; 13:33 ✱ 26:64 26:64 दानियेल 7:13 ✱ 26:65 26:65 गिनती 14:6; बळयिर 14:14 ✱ 26:66 26:63-66 लूकाल 22:67-71

69 इके पत्रु लोता रेसातगा उदिस मतोग अस्के, उंद ओर्युल आंचाळ ओनगा वासि इता, “गालिल पटटोग येसुना संगे निमा वन मतिन, अय?” इता.

70 मति ओगु अगा मतोर सबेटोरा मुनेह इतोग, “निमा बार इहनिन, नाक बातय तेळियो!” इनजोर इतोग.

71 पया ओगु रेसाता अगादगा अतोग अस्के, ओसो उंद ओर्युलतदु ओन ऊळिसि, अगा मतोरिन वेहता, “ए वेग वन नासरेत नाटेनोग येसुना संगे मतोगे!”

72 अस्के ओगु ओरिनु ओसोवने इतोग, “किरिया रा, नना ओन मुर्तिय पुनोन!”

73 गळक मनेके, अगा निच मनवालोर् उय्तर लोकर ओनगा वास इतोर, “निमा कोन निटमे ओनाय संगेतोनिन! निमा गालिल पटटोना लेहका वळहकिहनिन, अदिहक ओना संगेतोनिन इनजोर माट पुह्नोम,” इनजोर इतोर.

74 अस्के पत्रु इतोग, “नना किरिया कीस वेहतहनन, नावा पोल्लो जोल आतेके देवुळ नाक तिनि! ओन मन्कन नना मुर्तिय पुनोन!” इनजोर इनेकेने तलाकोग कूसता.

75 अस्के येसु पत्रु मुनेन इह वेहच मतोग, “नना नीक करल वेहतहनन डा, नेंड नग्का तलाकोग कूसनामुने, निमा नाक मूंड मल्काड ओन पुनोन इन्जि कैगम आयकिन,” इनजोर इतद पोल्लो पत्रुहकु इंजेक सीता वाता. सीता वातस्के, ओग पलतेक पेसिसि, वेल्ला दुकमते पका अळतोग.

27

यहुदाल एस हास्तोग

1 पिडपड आयनामुने, कतमतोर पेर्मालोर् ओसो यहुदिराड पेदल्कु, वेर सबेटोर येसुन हव्कलाहि पट आतोर.

2 अह कीस ओनु दोहचि, पिलाति इनवाल गुमसिनगा ओसीतोर.*☆

3-4 अस्के येसुहकु हामुरता सिक्सा दोर्कता इन्जि, ओन पोस एवाल यहुदाहकु एर्का आता. आताहकु ओग पका आलिह कीतोः “चेह, नना ओन उगसे पोस ईतन डा,” इन्जि मुने एतव डेडा वीसा वेंडटाड कल्दर बंडिड, पेर्मालोर्गा ओसो पेदल्कनगा मल्हच तचि, ओरिन इतोग, “नना कसुरलेवोग मन्कन हामुरता सिक्सातुहक पोस ईसि पापम कीतन,” इतोग. अस्के ओर इतोर, “ताना माक बाताल, रा! निमा पोसीतिन, नीवा निमान ऊळा!” इतोर.

5 अदिहक पया यहुदाल कल्दकिर्न मंदिरलोप्पा अगिसीतोग, अह कीस पलत अन्जि एस हातोग.☆

6 पेर्मालोर् पया अव कल्दकिर्न पेहकिस इतोर, “इव कोताड ओर्विन हामुरतुहक ओसीयनव कोताड आंदुड, अदिहक अव देवुळतुहक वाटटव कोडटाड कोतानगा काल्हपलाह पोलो.”

7 इद्रम इनजोर पया, ओरु कतमतोर विचर कीसि, यहुदि आयवोराड सेतान पोहतनद जागा इन्जि, इव पोहतव कोताड ईसि, अळकाड पंडवाल कुमाना पोलमतुन असतोर.

8 अदिनेनाहक अद पोलमतुनु नेतुरता पोलमि इनजोर, नेंड एवनाह इन्हतोर.☆

9 अस्के यिर्मयाल इनवाल मुनेतोग देवुळता कबुरतोग साक्षमते रासतद पोल्लो करल आता, अद पोल्लो इह मन्हता: ओना बेद दारा इस्रयेलतोरलोकुर तासतोर, अद दारा इतेके वेंडटाड डेडा वीसा कल्दर बंडिड अविन ओर एतोर.

10 एचि देवुळ नाकु उकुम ईतपु, ओरु कुमाना पोलमतुन असतोर. ☆

गुमसिना मुनेह येसु

(मार्कल 15:2-15; लूकाल 23:2-25; योहन 18:28—19:16)

11 पया येसु गुमसिना मुनेह नितोग. नितस्के, गुमसि ओन ताल्हकतोग, “निमा यहुदिरा राजानिना?” “निमा इहनिन, अहे!” इनजोर येसु इतोग.

12 पेर्मालोर् ओसो पेदल्क वेरु येसुना पोगोन कसुर्क ओपनेके, ओग बोन्के उंद पोल्लो वन मल्होग.

13 अस्के पिलाति इनवाल गुमसि ओन इतोग, “वेर लोकुर नीवा अडमि बेचोक गोटिड वळहकिहतोर, इदिन निमा केंजविना?” इतोग.

14 मति येसु ओनु बुरस पोल्लो वन वळहकोग. अदिहक गुमसि पका बयल आतोग.

15 वर्सामेटे आवना पंडुमतस्के, जेलतगा मनवाल बोनाय वगोन विळसना, इद्रम गुमसि लोकुरेनाहक कींदोग. इतेके यहुदि लोकुर बोन विळसा इनजोर वेहन्दुर, ओन वेग गुमसि वर्सामेटुहक पंडुमता दियाते विळसिंदोग.

16 अद वेलाते पेदिर् अतोग लाग्वोग ओर्वोग बरबसि इनवाल जेलते मतोग.†

17 अदिहकु ओर जमा आतस्के पिलाति ओरिन इतोग, “मियेनाहकु नना बोन विळसकन इन्जि, मीवा विचर मन्हता? बरबसिन विळसकना? आयवेके किर्स्तु इनवाल येसुन विळसकना?” इनजोर ताल्हकतोग.

* 27:2 27:2 रोम राजेमता बेरोग राजाल तना राजेमता उंद-उंद पटटुन ताकिह कीयलाह, पटटुहक ओर्विन तासिंदोग, ओन गुमसि इंदुर. ☆ 27:2 27:1-2 मार्कल 15:1; लूकाल 23:1; योहन 18:28; 1 तिमोति 6:13 ☆ 27:5 27:5 बळयिर 1:18 ☆ 27:8 27:8 बळयिर 1:19 ☆ 27:10 27:10 जकर्याह 11:12-13 † 27:16 27:16 उचुक मोदुल काग्देहकने वेना पेदिर् “येसु बरबसि” इनजोर इतद मन्हता.

18 (येसुना पयाह अनवालोर् बोल्लासोर दास्तोर इन्जि, ओर पेदल्कना जीवा कर्वताहके, ओर येसुन नयगा पोसीतोर इन्जि, गुमसि पुन्ज मतोग, अदिहक ओगु येसुन विळसलाह ऊळिंदोग.)

19 पिलाति पया नेयम कीयलाह उदतोग अस्के, ओना मुते ओन्कु इह कबुर लोहता, “ओग सेतेम मन्कना लोप्पा, नना नका पका रेय वसनाह कला कळस्कतन, डा. अदिहक निमा ओना अगदुहक अनमा,” इता.

20 वेर इके पेर्मालोर् ओसो यहुदिराड पेदल्कु “‘मयेनाहकु बरबसिन बारा विळिससीम, येसुन बारा हक्का,’ इह इनजोर माट गुमसिन इनदकल,” इन्जि लोकुरिन वेरु पका तह्तोर.

21 अस्के गुमसि लोकुरिन ताल्हकतोग, “मियेनाहकु ओर इर्वुरगडाहि नना बोन विळसना इन्जि, मीवा विचर मन्हता, वेहाट!” अस्के ओर “बरबसिन विळसा!” इनजोर इतोर.

22 “अह इतेक येसुना बह आयगा पया? ओने कोनि लोकुर देवुळ लोहतोग राजाल इन्हतोर. नना ओन बाताल कीकन?” इतस्के सबेतोर इतोर, “ओन हक्कनागुटातगा वेळहा!”

23 “बाराहकु? ओग बाताल कसुर कीतोग?” इद्रम गुमसि इतस्के, ओर इका एक्वाये कुरेड-वेरेड केयसोरे, “ओन हक्कनागुटातगा वेळहा!” इनजोर इंदुर.✠

24 इंजेक वेरगा नावा बातय ताको, मति रोदा कोन आस्तोर इन्जि, पिलाति इचुन एतुन कयदे पोसि, लोकुरा मुनेहु तनाड कयकिन नोगतोग, नोम्स इतोग, “वेग मन्कन हक्कनद पापमि नाक दल्गमाकि, मति मीके दल्गि,” इनजोर इतोग.

25 अस्के सबेतोर लोकुर इतोर, “ओना हामुरता जबदर माट नितकोम, ओसो मावा जालपिल नितनुर,”✠ इह इतोर.

26 अस्के पया यहुदि लोकुरेनाहकु, गुमसि बरबसिन विळसतोग. येसुन मात्रमि ओग जूताते नल्हता वेहचि,✠ हक्कनागुटातगा वेळहतलाहि, सीपयकना कयदे ईसीतोग.

सीपयक येसुन पास्किहतोर (मार्कल 15:16-20)

27 पया गुमसिनाड सीपयकु येसुनु तमा वाळातगा ओतोर. अगा ओतस्के, पूरा पल्टन येसुना सर्ने जमा आतोर.

28 ओनाड केगताड गेदेड तेंडिसि, ओन राजान कीतपु नेत्रल जगा केगिपिह कीतोर.

29 पया कोयेना गीळ पंडिसि, ओना तलातगा गळम कीतोर. ओसो ओना तिनळ कयदे डुड ईसि, ओना मुनेह मिंडाड कोटिसि, “ओ यहुदिरा राजानिन, नीक जोहर आयि!” इन्जि पकाय पास्कतोर.

30 ओना पोगोन ओर उस्कतोर, अह कीसि अदे डुडटे ओना तलातुन ईंदुर.✠

31 पया ओन उस्किस-पास्किस मारतस्के, वेर केगिपिह कीतद नेत्रल जगातुन तेंडटोर, तेंडिसि ओना जगा ओन्क ओसो केगिपिह कीतोर. अह कीस ओनु हक्कनागुटातगा वेळहतलाह ओतोर.

येसुन हक्कनागुटातगा वेळहतहतोर (मार्कल 15:21-32; लूकाल 23:33-43; योहन 19:17-24)

32 पया ओरु सहरताह पलत पेसिहपा, कुरेने सहरतोग✠ ओर्वीग, सिमोनि इनवाल ओरिहक कलियतोग. येसुहकु गुटातुन कांजलाह दीरा वावाहकु, वेर सीपयकु येसुना हक्कनागुटातुन कांजलाह, सिमोनिन पोसि बीगर वेहतोर.✠ 33 पया ओरु गुल्गुता इनदनद जागातगा एवतोर (“गुल्गुता” इद पेदिर इतेके “तला-टाप्राता जागा” आंदु).

34 अस्के ओरु येसुना मेंदुहकु नोयनद पुनदनायो इन्जि, येसुहकु अंगुर जोमाते कयमुल जबाता जोमा काल्हपिसि, उनडलाह इतोर. मति ओगु अदिन वडिस ऊळतस्के, उनोन इतोग.

35 पया येसुन हक्कनागुटातगा कयकिन-कालकिन मोल्लाड कोटिस वेळहतस्के,✠ ओनाड गेदेड सीटिड वाटिसि तूस्तोर.

36 पया ओर ओन्क पहरा कीसोर अगान उदतोर.

37 “वेग येसु, यहुदिरा राजाल आंदोग” इन्जि, इद्रम कसुर बलाते रासिसि, ओना तलापोगोटके वेळहचीतोर.

38 पया ओरु येसुना संगे इर्वुर डाकुरिन, वगोन ओना तिनळ बाजे, वगोन बार दावळ बाजे, इद्रम हक्कनागुटानगा वेळहतोर.

39-40 पया ओना ऐटुहक अग पोस अनवालोर्, तलाड ओलिह कीसोरे मागसोरे, ओन इहलेहका उस्किस-पास्किस वळहकिंदुर, “मंदिरतुन विर्हिचि ओसो मूंड दियाने दोहवानिन निमानेया?✠ अह इतेके निमा नीवाय जीवातुन पिसिह कीमे! निमा देवुळता मगानिन इतेके, इद हक्कनागुटातगडाहि नेल रेगा!” इनजोर ओन पास्कतोर.

41-42 अहे पेर्मालोर्, साम्रमगूर, यहुदिराड पेदल्कु, वेर वन पास्कसोर इद्रम इतोर, “वेग दुप्पोरिन विळिसह कीतोग, मति तन्क विळिसह कीया पगवोग. वेग इसयेलतोर राजाल इतेके, हक्कनागुटातगडाहि इळन रेगेग. अस्के माट वेन नमकोम!

43 ओग देवुळता पोगोन बर्वस तासवानन इन्हतोग,

ओसो नना देवुळता मगानन, इद्रम इतोग.

✠ 27:23 27:21-23 बळयिर 3:14; 13:28 ✠ 27:25 27:25 23:3; बळयिर 2:23,36; 3:14-15; 7:52 ✠ 27:26 27:26 योहन 19:1 ✠ 27:30 27:27-30 योहन 19:2-3 ✠ 27:32 27:32 बळयिर 11:20; 13:1 ✠ 27:32 27:32 लूकाल 23:26 ✠ 27:35 27:35 बळयिर 2:23 ✠ 27:39-40 27:39-40 26:60-61; मार्कल 14:58; योहन 2:19; बळयिर 6:14

इंजेके देवुळिये ओन पिसिह कीयना इतेके कीयि!” ✨

इनजोर इतोर.

44 बोर डाकुर ओना संगे हक्कनागुटानगा वेळहच मतोर, ओर वने अहे इनजोर ओन पास्किंदुर.

येसुना हामुरि

(मार्कल 15:33-41; लूकाल 23:44-49)

45 पया नेक नितगडाह इतेके, पियलि मूंड एगनाहजोम, देसेममेंड कतम ईकळ पोयता.

46 पियलि मूंड एगनेके, येसु बेरा आल्काते इह इनजोर केयतोग, “एलि, एलि, लमा सबगतनि!” (तेना अर्तम इह मन्हाता: नावा देवुळतिन, नावा देवुळतिन, निमा नाक बाराहक विळिससीतिन?) ✨

47 अगा निच मतोरगडाहि उय्तिरिहक, (येसु केयतद पोल्लो तेळियवाहकु,) “ओग एलियाल इनवाल मुनेता कबुरतोनु केयलाह आतो!” इनजोर ओर इतोर. ‡

48 येसुहक एग उनडा वसता बहे इन्जि, चट्टने ओरगडोग ओवोंग वितिस अन्जि, बूबिलतुन ओयतद अंगुर जोमातगा मुळहचि, लाटटे कोडटगा तासिसि, ओन्क उनडलाह ईतोग. ✨

49 मति उय्तिर इनदलातोर, “मनि रा! एलियाल ओन पिसिह कीयलाह वास्तोगा, वायोगा, इदिन माट ऊळकल,” इतोर.

50 पया येसु ओसो उंद देवा जोरते केयिसि हातोग. ✨

51 इंजेके येस्सलेमता मंदिरतगडा पवित्र गूडटा अगदगा, गेंदे अडह कीस मता; (अद गेंदे अडम मताहकु, लोकर देवुळतुन गट्टने कलिय पगवोर आंदुर.) पया येसु हातस्के ऊळाट, अद गेंदे पोगोटाहि इळन एवनाहि, पगक वितिसि रेंड तुक्ळेड आताड. ✨ ओसो जागा-बूमि मेलियता, आदिड पेक्क-पगक पवताड, गुमयाड पड्डने आताड.

52-53 (मूंड दियाना पया येसु जीवा अरतस्के, हातोर देवुळता लोकर वेल्लाटोरे जीवा अरतोर. जीवा अर्सि ओर पड्डने आताड गुमयानगडाह पेसतोर. पेसिसि, ओर यहुदिरा पवित्र सहर येस्सलेमते अन्जि वेल्लाटोरिहके दिसतोर.)

54 अस्के कोन पया सीपयकना साय्बाल ओसो ओना संगे मतोर येसुन पहरा मनवालोर सीपयकु इद बूम गल्जनदिन ओसो अगा बह आता, तान ऊळिसि पकाय रेयतोर. “वेग निटमे देवुळता मग आंदोगS!” इनजोर ओर इतोर.

55 गालिलताहि येसुना सेवा कीसोरे पेंडेस वातवु वेल्लाडे आस्कु, जेकताहि इद सबे आयनदिन ऊळसोर मताड.

56 अव अचोक आस्कनगडाहि, मगडला नाटेनद मरियालि, जेबेदिना मुते, ओसो मरियालि इनदनदु याकुब, योसेप, बेरा तलोगि, इव इचोक आस्क अगा मताड. ✨

येसुन गुमयातगा तासिह्तोर

(मार्कल 15:42-47; लूकाल 23:50-56; योहन 19:38-42)

57 पया मुलयनामुने, अरिमतेया नाटेनोग ओवोंग मता मन्कल, योसेपि इनवाल, अगा वातोग. वेग वने येसुनाड कगायवाल आंदोग.

58 ओग पिलाति गुमसिनगा अन्जि, “येसुना सेन्तातुन पोहतलाह ओयकोम,” इनजोर ताल्हकतोग. अस्के पिलाति “ओरिहक सेन्तातुन ईम्हट,” इनजोर सीपयकिन उकुम ईतोग.

59 ओर पया सेन्तातुन ओसि, पूना, वेल्ला दाराता हामुर-गेंदेते ऊर्हतोर.

60 इंजेके योसेपि तनेनाहक उंद बेरा आदतगा, पूना गुमया तर्व वेहचि तासिस मतोग; अदे गुमयातगा येसुना सेन्तातुन ओर तासतोर. ✨ अह कीसि, बेरा आद बंडातुन गूळहचोर तचि, गुमयाता अगदगा तिळहपने तासतोर, अह कीस पेसिस अतोर.

61 अगा गुमयामुनेह, मगडला नाटेनद मरियालि ओसो उंद दुस्सा मरियालि, इव उदिस ऊळसोर मताड.

गुमयातगा पहरा तासिह्तोर

62 इमा दिया (इतेके वारमता पोल्वादियाते), पेर्मालोर ओसो परसिर पिलातिनके वासि जमा आतोर.

63 जमा आसि इतोर, “महरज, ओग नाळेह केवाल जीवात मनदहपा, ‘नना हासि मूंड दियाने ओसो जीवा अरयकन,’ इनजोर इन्ज मतोग, इद पोल्लो माक सीता मन्हाता.

64 अदिनेनाहक मूंड दियाड आनाहजोमु, गुमयातगा पहरा कीया वेहा. अह केवेके, ओनाड कगायवालोर वासि, सेन्तातुन कलिस ओयनुर बारा, अह कीस, वेग हासि ओसो जीवा अरतोग इनजोर, लोकरिहक नाळेह कीस वेहतनुर. अस्के वेग मुने लोकरिन बह नाळेह कीदोग, तान्काय एक्वा इंजेक लोकर नाळेम आयनुर,” इनजोर ताल्हकतोर.

✨ 27:43 27:43 देवुळताड पाटाड 22:8 ✨ 27:46 27:46 देवुळताड पाटाड 22:1; इब्रितोर 5:7 ‡ 27:47 27:47 येसु एलि, एलि! इनजोर केयिंदोग, अस्के लोकरिहकु एलिया इतप वेनदा वाताहकु, “एलियान केयिह्तोग बहे,” इनजोर इतोर. एलियाल इनवाल देवुळता कबुरतोग हायवाये, देवतुल्लक ओनु देवुळदीपतेके ओताड (2 राजा 2:11). ओना कालमताहि येसुना कालम एवनाहि जोक-जोक नव नूहक (900) वर्साड आताड. ✨ 27:48 27:48

लूकाल 23:36-37; योहन 19:28-29 ✨ 27:50 27:50 योहन 19:30; इब्रितोर 5:7 ✨ 27:51 27:51 इब्रितोर 9:2 § 27:54 27:54 वेग निटमे देवुळता मग आंदोग “वेग निटमे बेदो पेनता मग आंदोग!” इद वने आया पगायहता. ✨ 27:56 27:55-56 योहन 19:25 ✨ 27:60 27:59-60 बळथिर 13:29

65 “नना मीकु पहरा केवालोरिन ईन्हनन, ओम्हटु. मीक बेद्रम विचर वास्ता, अद्रम मीटु पहरा तासाटु,” इनजोर पिलाति ओरिन इतोग.

66 अस्के पया ओर पहरातोरिन पोसि अतोर. अह कीसि, तिळ्हप कीस तासतद आदतुन, बोगे जर्गिह कीयनायो इन्जि सीना वसतोर. ओसो पहरा केवालोरिन तासतोर.

28

येसु मल्स जीवा अरयहतोग

(मार्कल 16:1-8; लूकाल 24:1-10; योहन 20:1-17)

1 पोल्वादिया मारतस्के, वारमता मुनेता दिया (इतेके ऐतारम दियाते),[☆] पंडवियतस्के मगडला नाटेनद मरियालि, ओसो ताना ऐगेतद दुसा मरियालि, इवु गुमयातुन ऊळलाह अताड.

2 अस्के ऊळाट, इळता बूम पका मेलियता, बाराहक इतेके देवतुलि देवुळदीपताहि रेगिसि, अद तिळ्हप कीस मतद बंडातुन ओर्केडके दोबिसीता, अह कीस ताना पेटळ उदता.

3 अद देवतुलि किस-उळमलेहका मांजिंदु, ओसो तानाड गेंदेड कोंगा-बूलालेहका पका पांङ्गि मताड.

4 तान रेयिसि, पहरा मनवालोर दिरदिर साडतोर, कुस्क मेयतप आतोर.

5 अस्के देवतुलि अव आस्किन इता, “मीट रेयमाटु! हक्कनागुटातगा वेळहतोग येसुन मीट पर्हीकहनिर, इद नाक एर्काये.

6 ओग इगा इलेग. ओग मुने वेहच मतपु, मल्स जीवा अरतोग.[☆] वाट, ओना सेतातुन तासिस मतद जागातुन ऊळाटु.

7 अह कीसि चट्पिट अन्जि ओनाड कगयवालोरिन इह वेहाटु: ‘ओग हासि मल्स जीवा अरतोग. ओसो कैजाटु, ओग मीकाय मुने गालिल पटटे दास्तोग. अगा मीट ओन ऊळकिर,’ इन्जि वेहाटु. नावा वेहतद कबुरतुन सेतेम पोय्म्हटु,” इनजोर देवतुल इता.

8 पया अव आस्कु रेयिस मताड, मति पका गिर्दा आसोरे, गुमयातगडाह चट्पिट पेसिसि, येसुनाड कगयवालोरिहकु इद कबुर वेहतलाहि वित वाताड.

9 अस्के दोम्क्नेन येसु अविस्किन कलियिस “बेस पिसाटु!” इनजोर इतोग. कलियतस्के अव ओना ऐ अन्जि, ओनाड काल्क मोळकताड.

10 अस्के अविस्किन येसु इतोग, “मीट रेयमाटु. मति मावोर कगयवालोरक्के अन्जि ‘गालिलते अन्हट अले, मीक येसुसामि अगान कलियनोग,’ इनजोर ओरिहक वेहाटु.”

पहरातोरा जोल साक्सि

11 अव अनजोर मताड अस्के, गुमयातगा पहरा मनवालोर वेल्लाटोरे इव आतव गोटिनु, सहरते अन्जि पेर्मालोरिहक कतम वेहतोर.

12-13 अस्के पेर्मालोर ओसो यहुदिराड पेदल्क कलियिसि विचर कीतोर, अह कीस पया पहरातोरिहकु वेल्लाडे कोताड ईसि इह वेहतोर: “ ‘माटु गोडनिद्रते मतोम अस्के, येसुनाड कगयवालोर नक्का वासि, ओना सेतातुन कलिस ओतोर,’ इद्रम इनजोर पोल्लोतुन मिळहचि वेहाटु.

14 ओसो इद पोल्लो गुमसिना केवदगा अरता इतेके, माट ओन मानेह कीसि, मीवा पेटळ वाया एवोम,”[☆] इन्जि पेदल्क इतोर.

15 अदिहक ओर पहरातोर् कोताड एचि, पेदल्क कागहतपु अहे कीतोर. अद्रम आस पया, इद पोल्लो यहुदि लोकरुगा आबुर आता, नेंड वने ओर अहे इन्हतोर.

येसुना आक्रिता उकुमि

16 पया इके कगयवालोर अक्रा मांदि गालिल पटटे, येसु बेद मेटातगा वाट इनजोर वेहच मतोग, अगा ओर अतोर.

17 अतस्के, ओर ओन अगा ऊळिसि दंडुम अरतोर,[☆] तेला मति (ओग येसुये आंदोगा, आयोगा इन्जि,) ओरगडाह उय्तर उक्क-मन्क मतोर.

18 अस्के येसु ओरा ऐरे वास इतोग, “देवुळदीपते ओसो नेदे मनवालोर कतमतोरा पोगोन, देवुळि नाक पूरा अदिकर ईता.[☆]

19 अदिनेनाहक मीटु अन्जि, सबे जातिनोर लोकरुगा, नावाड कगयवालोर आयिर इन्जि, ओरिहकु नावाड पोल्लोड वेहचि, देवुळबाबाना, ओसो देवुळता मगाना, ओसो देवुळता पवित्र जीवाता पेदिरते, एग मीहाटु.[☆]

☆ 28:1 28:1 बळयिर 20:7; 1 कुरिततोर 16:2; तोहचीतव पोल्लोड 1:10 ☆ 28:6 28:5-6 मार्कल 16:6; लूकाल 24:5-7; योहन 21:14; बळयिर 2:32; 3:15,26; 4:10; 5:30; 10:40; 13:30,33-34,37; 17:31; रोम सहरतोर 4:24; 6:4; 8:11; 10:9; 1 कुरिततोर 6:14; 15:4,20; 2 कुरिततोर 4:14; गलातितोर 1:1; इपिसुसतोर 1:20; कुलुसितोर 2:12; 1 तिसलुनितोर 1:10; इब्रितोर 13:20 ☆ 28:14 28:14 बळयिर 12:19; 16:27; 27:42 ☆ 28:17 28:17 8:2; योहन 9:38; बळयिर 10:25; तोहचीतव पोल्लोड 22:8 ☆ 28:18 28:18 मत्थ्याल 11:27; लूकाल 10:22; योहन 3:35; 13:3; 17:1-2; बळयिर 2:36; 10:36; रोम सहरतोर 10:12; 1 कुरिततोर 15:27; इपिसुसतोर 1:20-23; पिलिपितोर 2:9-11; इब्रितोर 1:2 ☆ 28:19 28:19 रोम सहरतोर 6:2-4

20 अह कीसि, बेव अडोड मीक नना माळलाह वेहतन, अव कतम अडोनु ओरिह्क माळलाह काऱहाटु. ☆ ओसो ऊळाटु, इद बूमता आक्रि एवनाह, नना अमेसा मीवा तोळ महनने!” इन्जि इतोग.

मार्कल रासतदु बेसता कबुरि

येसु इद बूमतगा मतस्के, इद पुस्तकतुन रासवाल मार्कल लेयोग मन्कल मतोग. पोलु, बार्नबस मुने सेवातुहक अतस्के, वेग मार्कल वने ओरा संगे अन्ज मतोग, ताना पया पत्रुना संगे वने कबळ कीतोग.

मार्कना बेसता कबुरतुन, माट कबस्कना बेसता कबुरि, इद्रम वने इनदा पगयहनल. मत्याल तना रासतद बेसता कबुरतुन, यहुदि लोकुरेनाहक रासतोग. मति मार्कल बारा रोमि लोकुरेनाहक रासतोग. ओरु लोकुराड कबस्किन ऊळिसि ताकिंदुर. अहे वेग येसु बाताल-बाताल कीतोग इन्जि, ओर पुनदलाह ऊळिंदुर. येसु नयेनाहक बाताल कीया पगयहतोग? नना बाताल कीया पगयहनन? इद पुस्तक बामनाड कबस्कना ओसो कबळ कीयनव पीटोना उंद पुस्तक आंदु. येसु कबळ केवाल मतोग इन्जि, इव कबळ कीयनव पीटोड तोहतहताड, ओग वेट मन्कले आयोग. सिरप देवुळता मगिये इद्रमताड बामनाड कबस्क कीया पगयहतोग. देवुळता मग मनाहकु, येसुना बेरा अदिकर मन्हता; इद दुनियाते कतमतोरा पोगोन, कतमतविना पोगोन ओना अदिकर मन्हता. अचोन अदिकर मन्जाय मति, ओग मन्कलोरा सेवा कीतोग, इद पोल्लो मार्कल माक तोहतहतोग.

येसुना बेसता कबुरताड नालुड पुस्तकिनगडाह, इद मार्कना पुस्तकिये उड्ला आंदु. इद पुस्तकते येसुना काहमुळतुहकाय एक्वा, ओनाड कबस्कना लोप्पा वेहतद मन्हता. मार्कल पुस्तक उंद विडियोलेहका मन्हता, येसुना सेवाता उंदि वेलियनद चित्रलेहका मन्हता. इद दुनियाते, मावा दिनमता कबळते, मार्कल तोहतपु, सेवा केवाल येसु माक कलियिहतोग. ओग सिरप बेद उंद दर्मतोर मन्कलोरेनाहके पिसिह केवाल ओसो सामि आयोग, मति ओगु कबळ केवालोर मन्कलोरा वने पिसिह केवाल ओसो सामि आंदोग.

“माने-मन्कना नडुम पुटोनन, नना दुसोरिन नावा सेवा कीया वेहतलाह, इद बूमते वावोन. मति दुसोरा सेवा कीयलाहि, ओसो वेल्लाटोरा पापमता दांड निहतलाह, नना नावा जीवा ईयलाह वातन,” इन्जि येसु इतद पोल्लोतुन निमा इद पुस्तकते अर्विकिन. मयेनाहकु तना जीवा ईयनदु, इदे ओना सबेटक बेरा कबळ आंदु. बह येसुना अद कबळता पायदा नीक दोर्कताया? निमा येसुन विस्वस कीतेके, नीवा पापमता मापि आयगा, येसु नीक देवुळता संगे कलियिह कीसीयनोग.

मार्कना बेसता कबुरतुन निमा अर्विसि, नीक इद विचर वायगा — नाक पिसिह केवाना बेद-बेद सेवा कीयना गावले? बाराहक इतेके ओग नावा सेवा कीयलाह वास मतोग. दुसोरिनाहक गर्ज मतदिना सेवा कीसोर, येसु बराबर देवुळ वेहतप तपवालेवा ताकिंदोग. ओना लेहका आयना इन्जि, मावा पिसमुळता सीना मनदना गावले.

देवुळता कबुरतोग योहनना काहमुळि
(मत्याल 3:1-11; लूकाल 3:2-16)

1 देवुळता मगि येसु किर्स्तुना लोप्पाडा* बेसता कबुरता पोल्लो, इद्रम सुरु आस्ता:

2-3 (किर्स्तु वायनेनाहकु, लोकुरिन ओप्पे कीयलाह, देवुळि ओर्विन लोहता. वेग लोहतोना लोप्पा,) मुनेने देवुळता सास्त्रमते, इद्रम रासतद मन्हता इतेके,
केंजाटु! सामि वायनामुनेन, नना देवुळतन, नावा बळयिन लोहतलाह आतन.

ओग सामिनेनाहक अगि तीर्हकनोग.*

पेळहकल बूमते नावा बळयि केयलाह आतोग:

“सामि मीवा जीवातगा वायना इन्जि, ओना अगदुन तीर्हकाटु,

ओना वायनद अगदुन कसुम कीम्हटु,”*

इनजोर वेल्लाय मुनेतोग देवुळता कबुरतोग यसयाल इनवाल रासिस मतोग.

4 (रासतद पोल्लो नितम आनाह,) पेळहकल बूमतगा देवुळता पेदिरते एग मीहवाल योहनि वातोग. ओग इद्रम पोकर कीदोग: “पापमता अगदुन विळिसिसि, देवुळतके मल्म्हटु. मलतोम इनजोर तोहतलाह, देवुळता पेदिरते एग मीम्हटु*, अस्के देवुळि मीवा पापमतुन मापि कीयगा,” इंदोग.*

5 पया येस्सलेम सहरताहि, ओसो यहुदा पटटाड दुस्राड नाहकनाहि, वेल्लाटोर लोकुर ओनगा अंदुर. लोकुर तमा कीता पापमतुन कबुल आसि,* योर्दन बैरेटगा योहनना कयदे देवुळता पेदिरते एग मीदुर.

6 योहनि इतेके (देवुळता कबुरतोन्न इन्जि तोहतलाह,) स्टुहकनाड केल्लकने कोटटद गेंदे उहन्दोग, नंडटुहकु तोलाता पेटा दोहन्दोग. ओसो ओग पापेड, ओग्वेनेय तिंदोग.

* 1:1 1:1 मत्याल 4:3; 16:16; 26:63; मार्कल 14:61; लूकाल 22:70; योहन 3:16-18; 11:27; बळयिर 9:20; 13:33; रोम सहरतोर 1:3-4; तोहचीतव पोल्लोड 2:18 * 1:2-3 1:2-3 मलाकी 3:1 * 1:2-3 1:2-3 यशायाह 40:3; मत्याल 3:3; लूकाल 3:4; योहन 1:23

* 1:4 1:4 देवुळता पेदिरते एग मीम्हटु इद रिबजतुन वेल्लाटोर “बप्तिस्मा” इन्हतोर. * 1:4 1:4 बळयिर 13:24; 19:4 * 1:5 1:5 याकुब 5:16

7 ओग इद्रम पोकुर कीदोग: “नावा पेगके ओवोर्ग वायलाह आतोग, ओग नाकाय पका लावतोग आंदोग. ओना कादुन इटलाह वने, नना ओप्पोन.✱

8 नना मीकु देवुळता पेदिरते सिरप एतेन मीहतन, मति ओग मीकु देवुळता पवित्र जीवाते मीहतनोग,✱” इनजोर पोकुर कीदोग.

योहनि येसुन देवुळता पेदिरते एग मीहतह्तोग
(मत्याल 3:13-17; लूकाल 3:19-22)

9 अद्रमे योहनि देवुळता पेदिरते एग मीहचोर मनेके, उंद दिया येसु गालिल पटटा नासरेत नाटेनाहि वासि, योर्दन बरेटगा योहनना कयदे, देवुळता पेदिरते एग मीतोग.

10 येसु एतगा मुळिन्दस पोगोन तेदतस्के, अस्केडस्केन पोगोटा बूमि पडूने आसि,✱देवुळता पवित्र जीवा परेवा पिटेलेहका, तना पोगोन रेगनदिन येसु ऊळतोग.✱

11 अचोटेन पोगोटाहि देवुळता आल्का केंज वाता, “निमा नावा जीवा कीतोग मगनिन,✱ नीवा लोप्पा नना पका गिर्दा आतन,” इनजोर केंज वाता.✱

12 पया चटने देवुळता जीवा अगडाहि येसुन, वेल्लाय जेक पेळहकल बूमते ओसीता.

13 अगा रेंड वीसाड दियाड, देयहकना मुख्याल येसुना पट ऊळता,✱ मति येसु तानाड केंजोग. ओसो येसु अगा गेळा जन्वर्कना संगे मतोग. अगा मतस्केने, देवतुल्कु ओना सेवा कीसोर मंदुड.✱

येसु तना कबळ सुरु कीस्तोग

14 पया बह आता इतेके, अगडोग राजाल योहनिन जेलते वाट वेहतोग. ताना पया, येसु गालिल पटटे वासि, देवुळता राजेमता बेसता कबुरतुन पोकुर कीतोग.✱

15 येसु इद्रम इंदोग, “देवुळ वेहतद कगो एरे एवता; इंजेके देवुळि मन्कलोरगा राजेम कीयनद दिया एवयलाह आता.✱ मीट पापमता अगदाहि मल्लि,✱ बेसता कबुरतुन विस्वस कीम्हटु,” इनजोर इंदोग.✱

येसु तनाड कगयवालोरिन आचिह्तोग
(मत्याल 4:18-22)

16 उंद दिया येसु गालिल समदुरता दडिय अनेके, ओगु सिमोनि, आंद्रेयाल, वेर तमोग इर्वुरिन ऊळतोग. वेर मीन्क पोयवालोर मताहकु, समदुरतगा वदिड आहचोर मतोर.

17 अस्के येसु ओरिन इतोग, “नावा संगे दटु. मीट इचानाह मीन्क पोयंदिर; मति इंजेके मीट मन्कलोरिन नयगा तवालोरिन आयकिर, अद्रम नना मीक कीकन,” इतोग.

18 इदिन केंजताहे, वदिन अगान विळिससि, वेर तमोग इर्वुर आसि, येसुना संगे अतोर.

19 पया येसु उचुन मुनेह अनेके, जेबेदि इनवानाड मगकु याकुबि ओसो योहनि, वेरिन ऊळतोग. वेर तमोग इर्वुर आसि, ओडातगा वदिन ओर्कुल कीसोर मतोर.

20 येसु ओरिन ऊळतस्के, चटने तना संगे वायलाह केयतोग. केयतस्के ओर इर्वुर आसि, तमा तपे जेबेदिन, कूलतोगा संगे ओडातगान विळिससि, येसुना संगे अतोर.

ओवोर्ग मन्कनगडाहि येसु देयमतुन पंडिह्तोग
(लूकाल 4:31-37)

21 अद्रमे पया येसु ओसो ओनाड कगयवालोर कापेर्नाग अतोर. अन्जि वारमता पोल्वादियाते पार्तनाता लोतगा येसु कागहता बोटदोग.

22 ओग कागहतनदिन केंजिसि, लोकुर बयल आतोर. बह इतेके येसु ओरिन साम्रमगूस्रा लेहका कागहोग, मति तन्क अदिकर मतपु कागहन्दोग.

23 अचोटेन दोम्हक्ने अद लोतगा ओवोर्ग मन्कल ओळियतोग. ओन देयम पोस मता.

24 अद देयम जोरते केयिस इद्रम इता, “ए नासरेत नाटेनोग येसुनिन, मावा संगे नीवा बाताल कबळि? निमा बह माक बूळे कीयलाह वातिना? निमा बोनिन इनजोर पुनोना? निमा देवुळ लोहतोग पवित्र मन्कनिन† आदिन!” इता.✱

25 मति येसु अद देयमतुन, “केमेन मन! वेनगडाहि पेसिस अन!” इनजोर दगा ईतोग.

26 अस्के अद देयमि ओग मन्कन तेलहच मन्जि, जोरते केयिसि, ओनगडाहि पेसिस वितता.

✱ 1:7 1:7 योहन 1:20,27; बळयिर 13:25 ✱ 1:8 1:8 योहन 1:32-33; बळयिर 1:4-5; 11:16 ✱ 1:10 1:10 योहन 1:51; बळयिर 10:11 ✱ 1:10 1:10 योहन 1:32-33 ✱ 1:11 1:11 इपिसुसतोर 1:6 ✱ 1:11 1:10-11 1 योहन 5:6,9 ✱ 1:13 1:13 2 कुरिततोर 12:6-7 ✱ 1:13 1:12-13 मत्याल 4:1-11; लूकाल 4:1-13 ✱ 1:14 1:14 मत्याल 4:12 ✱ 1:15 1:15 गलातितोर 4:4; इपिसुसतोर 1:10; 1 तिमोति 2:6 ✱ 1:15 1:15 लूकाल 24:47; बळयिर 2:38; 3:19; 5:31; 20:21 ✱ 1:15 1:15 मत्याल 3:2 ✱ 1:24 1:24 देवुळ लोहतोग पवित्र मन्कनिन वेन इब्रि पोल्लोते मसिहा इन्हतोर, युनानि पोल्लोते किस्तु इन्हतोर. ✱ 1:24 1:24 याकुब 2:19

27 इदिन ऊळिस अगा मतोर लोकुर बामिसि, ओर्विहक-ओर्वोग वळ्हकसोर, “इद बेद्रमता पूना पोल्लो रा? वेग अदिकरते देयहकिन वने उकुम ईस्तोग, अव वेना पोल्लोतुन केंजिहताड वने,” इतोर.

28 पया येसुना इद पोल्लो चट्टिपेटे गालिल पटटाड एरे-गूरेताड नाहकनगा आबुर आता.

येसु वेल्लाय मुडुन सत्रे कीस्तोग

(मत्याल 8:14-17; लूकाल 4:38-41)

29 अद्रमे पया येसु तनाड कगयवालोर याकुबिन, योहनिन पोसि, पार्तनाता लोताहि पेसिस सिमोन, आंद्रियाल, वेर तमोग इर्वुरा लोन अतोग.

30 अद वेलाते सिमोनना आतोहक दंड पोस मता, इद पोल्लो बोरो येसुहक वेहतोर.

31 पया येसु तानगा अन्जि, ताना कयदुन पोस तेहतोग, तेहतस्केन ताना दंड रेगता. पया अद ओरिहक जावा-एगा कीसीता.

32 अदे दिया मुलतस्के, वारमता पोल्लादिया मारता.† अस्के लोकुर सबे दुकिनोरिन ओसो देयहक पोयतोरिन येसुनगा ततोर.

33 पूरा नागमेटोर इतपे मुल, अद लोता मुनेह जमा आतोर.

34 पया अलग-अलग रीतताड दुकिने तिपल आसोर मतोरिन, येसु सत्रे कीतोग. अहे ओसो वेल्लाटोरिन देयहक पोस मताड, अविस्किन वने ओरगडाहि पेसिह कीतोग. देयहकु येसु बोग आंदोग इनजोर पुंदुड. मति (अद तूकने, नना बोन्न इन्जि, सबेटोरिहक एका आयनद आयो इनजोर,) येसु अव देयहकिन वळ्हकलाह एवोग.

येसु दुस्राड नाहकने देवुळता पोल्लोतुन पोकर कीस्तोग

(लूकाल 4:42-43)

35 पया सकरताड कोक कूसिहपान येसु तेदिसि, बोरे लेवगा अन्ज पार्तना कीतोग.

36 अस्के पया सिमोन तना तोळतोर बार, येसुन पर्वकलाह अतोर.

37 अन्जि येसुन ओर दोर्किह कीतोर, अस्के ओन इतोर, “नाटेनोर वेल्लाटोर लोकुर नीक पर्वकलाह आतोर, गूस,” इतोर.

38 मति येसु ओरिन इतोग, “आयो! माट इकेडाड एरे-गूरेताड नाहकने दाकल. अगा वने नाक देवुळता पोल्लोतुन पोकर कीया पोयहता, इदे कबळतुहक नना वातन,” इतोग.

39 अद्रम पया येसु तनाड कगयवालोर बारा, पूरा गालिल पटटे तिरियतोर. नाग-नाग अन्जि, येसु यहुदिराड पार्तनाताड लोहकनगा पोकर कीदोग.‡ अहे देयहक पोस मतोरगडाह देयहकिन पेसिह कीदोग.✧

येसु मोंडरोगमतोन सत्रे कीस्तोग

(मत्याल 8:2-4; लूकाल 5:12-14)

40 उंद दिया ओर्वोग मोंडरोगमतोग मन्कल येसुनगा वातोग. (अद्रमतोरिन यहुदिर कळवोगतासिंदुर.) ओग येसुनगा वासि, मिंडाड कोटिसि इद्रम अर्जि कीतोग, “नीवा विचर मतेके, नाक सत्रे कीसि नावा कळवोगतुन तेंड पगयकिन,” इतोग.

41 इतस्के येसुहक मान वसता. अदिनेनाहक पया “अह इतेक अले, नावा विचर मन्हाताये! निमा बेस आम,” इनजोर इतोग. इनदहपा, (यहुदिरा मोळतोन इटवद नोमळता अडोतुन नोमवा,) येसु कय आहच ओन बोयतोग.

42 अस्के चट्टनेन ओना मोंडरोगम मायता, ओग बेस आतोग.

43-44 पया येसु ओन इद्रम उकुम ईतोग इतेके, “इके केंजा! इद पोल्लोतुन बोन्के बार वेहमा. इंजेके निमा कुदि अन्जि, बेस आतन इन्जि, बूमयाहक मात्रम तोहा. मोसानाड अडोड मतपु, मोंडरोगमता कळवोगतुन तेंडनद मोक ईमु. सत्रेम आताहकु मोक ईतोग इन्जि, बूमयाल सबेटोरिन वेहतनोग, अस्के नियगा मोंडरोगमता कळवोग मनो आयगा,”✧ इनजोरे मोळतोन येसु वेहच लोहतोग.

45 (निमा बोन्के वेहमा इनजोर वेहचाय) मति, ओग मन्कल अद पोल्लोतुन पका आबुर कीतोग. आबुर कीताहकु, गोहडिनाड गोहडिड लोकुर नाक कलियलाह वायनुर इन्जि, येसु बेदे नाटेनगा पिडम-पडम दाया पगवोग. ओग पलते लोकुर लेवगान मंदोग. तेला मति लोकुर ईनाह-आनाह ओनगा वांदुरे.

2

कयक-काल्क वागतोन येसु सत्रे कीस्तोग

(मत्याल 9:1-8; लूकाल 5:18-26)

1 उचुक दियाना पया, येसु तनाड कगयवालोर बारा, ओसोवने कापेर्नाग मल्स वातोर. वातस्के ओग लोन मन्हतोग इनजोर, इद पोल्लो लोकुर केंजतोर.

† 1:32 1:32 लूकाल 4:40 वचनता कालनोट ऊळाटु. § 1:39 1:39 यहुदि जाततोर इस्रयेल देसेमते मंदुर, ओरिन इस्रयेलतोर वने इंदुर. ✧ 1:39 1:39 मत्याल 4:23; बळयिर 10:37-38 ✧ 1:43-44 1:43-44 लैव्यवस्था 14:1-32

2 पया वेल्लाटोर लोकर अद लोतगा जमा आतोर, काल ओगलाह जागा इले आसि, अगदगा वने पूरा तिळ्हप अर्स मतोर. येसु ओरिन देवुळता पोल्तो वेहचोर मतोग.

3 अचोटेन नालवुर मन्कलोर, ओर्वोग कय्क-काल्क वागतोग मन्कन कांजिसि, येसुनगा ततोर.

4 मति लोकर अगदुहक तिळ्हप अरनाह निदिस मतोर, वेरिहक येसुनगा एवयलाह अग दोर्को. पया वेर लोता वेसळतगा तण्डिसि, येसु मतद अरातगाहक कटुल पोदनाह, बेरा बूका कीतोर. बूका आतस्के, अद बूकाताहि ओग तेद पगवोग मन्कन, कटुल अगके येसुना मुनेह रेहतोर. 5 ओरा विस्वसतुन ऊळिसि, कय्क-काल्क वागतोन, येसु इद्रम इतोग, “अल बाबा! नना नीवाड कसुर्किन मापि कीयहनन,” इतोग.

6 अस्के अगा उच्चुर साख्रमगूसर उदिस मतोर. ओर येसु इतद पोल्लोतुन केंजिसि, आपुना-आपोगे इद्रम विचर कीया बोटोर इतेके,

7 “ऊळा वेग मन्कल उगासे, देवुळतन इतपे बह पोगयिहतोग! देवुळतुन विळिस इतेके, बोगे पापमतुन मापि कीया पगवोग,” इनजोर विचर कीया बोटोर.

8 पया येसु चट्ने ओराड विचर्किन पुन्जि, ओरिन इद्रम इतोग, “मीट नावा लोप्पा, बाराहक कुळसा विचर कीयहनिर रा?

9 वेग कय्क-काल्क वागतोन ‘नीवाड कसुर्कना मापि आता,’ इह इतेके अल्कोया? बार वेनु ‘तेदिस नीवा कटुल पोस अन,’ इनदनद अल्कोया?

10 इंजेके नना माने-मन्कना नडुम पुटोटोनन मन्जि, देवुळतेनाह नयगा इद बूमते, पापमतुन मापि कीयनद अदिकर इंका मन्हता इन्जि, मीक तोहतकन,” इतोग. * इन्जि कय्क-काल्क वागतोग मन्कन इद्रम इतोग,

11 “नना नीक वेहतलाह आतन, अले, तेदा! नीवा कटुल पोस लोन अन,” इतोग.

12 इताहे ओग मन्कल तेदतोग, तेदिसि तना कटुलतुन पोस, सबेटोरा मुनेहतुहक पेसिस अतोग. इदिन ऊळिसि अगा जमा आतोर लोकर पका बामतोर. बामिसि देवुळतुन जोहर कीसोरे, “माट इद्रमता कबळ बेस्केन ऊळवल अयो!” इनजोर इतोर.

सिद्वा एनवाल लेविनु येसु केयिहतोग

(मत्याल 9:9-13; लूकाल 5:27-32)

13 पया येसु अद लोताहि पेसिसि, गालिलि समदुरता दड कचुलिये अतोग, अस्के वेल्लाटोर लोकर ओना पयाह वातोर. पया येसु ओरिन काहता बोटोग.

14 पया अगडाह अनेके, सिद्वा एतना नाकातगा, अल्पुना मगि लेवि पेदिरतोन सिद्वा एतहपा, येसु ऊळतोग. ऊळिसि “नावाड कगयवानिन आयकिन दय!” इतोग. इतस्के लेवि तेदिसि, येसुना संगे अतोग.

15 पया येसु तनाड कगयवालोर संगे, लेविना लोतगा गाटो तिनदलाह उदिस मतोग. अस्के येसुना पयाह वास मतोर, वेल्लाटोर सिद्वा एनवालोर मुळ्हेर ओसो पापिर† वने, तिनदलाह उदतोर.

16 येसु सिद्वा एनवालोर संगे, पापिरा संगे, गाटो तिनदनदिन परसिर ओसो साख्रमगूसर ऊळतोर. ऊळिसि “एड वानाहि, येसु बेद्रम वेरा संगे, तिनदना-उनडना कीस्तोग रा?” इनजोर ओनाड कगयवालोरिन कटुला कीतोर.

17 येसु ओरा वळ्हकनदिन केंजिसि ओरिन इतोग, “रोगमलेवोर डाक्टरनके अनोर, मति रोगम मतोर तमा दुक्तुन पोहतलाह दास्तोर, पुनविरा? अद्रमलेहकाने माट नेहनोरोम इनवालोरिन आयो, मति पापिरिन केयलाह नना वातन,” ✧ इतोग.

उपसता लोप्पा ताल्हकमुळ

(मत्याल 9:14-17; लूकाल 5:33-38)

18 देवुळता पेदिरते एग मीहवाल योहननाड कगयवालोर ओसो परसिर उपस कीदुर. मति येसुनाड कगयवालोर उपस केवोर. अदिनेनाहक ओरगडाह उय्तर येसुनगा वासि इद्रम इतोर, “योहननाड कगयवालोर ओसो परसिराड कगयवालोर उपस कीस्तोर; मति नीवाड कगयवालोर बेद्रम उपस केवोर?” इतोर.

19 अस्के येसु ओरिन इतोग, “मर्म-पेकाल तमा संगे मनदहपा, मर्मिड अतोर उपस कीया पगयहतोरा? मर्म-पेकाल ओरा संगे मनाहजोम, ओर उपस कीया पगवोर.

20 मति कोटुलतोर वासि, मर्मपेकान ओरगडाहि एगिह कीसि पोस ओयनुर, इद्रमता वेला वायगा,‡ अद तूकने ओर दुकम आसि तिनोर आयनुर,” इतोग.

21 (इतापया, तना काहतव पूनाड पोल्लोनागा, पाळना रिबजताड पोल्लोड कलिय पगवोड इनजोर तोहतलाहि, रेंड पुन्पिह कीयनव पीटोने इद्रम इतोग,) “पाळना गेंदेता अगता बूकातगा मेललाह, पूना गेंदे बोगे ओल्सोग. ओल्सतेके पूना गेंदे पाळना गेंदेतुन अहचि, इंका ओसो बेरा बूका कीयागा.

22 अद्रमे ओयवदु पूना अंगुर जोमातुन, पाळना तोलाजोर्कते बोगे एन्दोग. एन्दतेक इसि मिडतद जोमा ओयिसि बोलिहता. बोल्यताहकु, जोर्का ओसो आडिसि अगयहता. अम्स पया अंगुर जोमा ओसो जोर्का रेंड आसि बूळेम आस्ताड. अदिहक पूना

* 2:10 2:10 माने-मन्कना नडुम पुटोटोग इतेके येसुये. माने-मन्कना नडुम पुटोटोग इद पोल्लोता अर्तम पुनदलाह पुस्तकता आक्रिते पुनवव पोल्लोना अर्तमि रासतव मन्हताड, अगा ऊळाट. † 2:15 2:15 पापिर इतेके, यहूदिराड अडोन नोमवोर पापिर. ✧ 2:17 2:17 1 तिमोति 1:15 ‡ 2:20 2:20 ननाये मर्मपेकानन आंदन इन्जि, येसु तनाय लोप्पा वेहतहतोग.

मिडतद अंगुर जोमातुन पूना जोर्काते एन्दिहोतोर.” (नना पूनाड-पूनाड पोल्लोड कागहतहनन, अविस्कनगा पाळना रिवजताड पोल्लोड काल्हपनायो इन्जि, येसु इव पुन्पिह कीयनाड पीटोड वेहतोग.)

वारमता पोल्वादियाता लोप्पा कट्टला
(मत्याल 12:1-8; लूकाल 6:1-5)

23 उंद दिया इद्रम आता इतेके, येसु वारमता पोल्वादियाते, गोहक अय्स मतव, बोराडो पोलहकना नडुमतुहक अनजोर मतोग. अनेके येसुनाड कगयवालोर् गोहकनाड एन्किन ऊचिंदुर.

24 तेन ऊळिसि अगा मतोर परसिर येसुन इतोर, “पोल्वादियाते बेदे कबळ कीयलाह पोलो, तान नीवाड कगयवालोर् बह नोमोर?” इनजोर कट्टला कीतोर.

25 अस्के येसु ओरिन इद्रम इतोग, “मुनेटा कालमते दाविद राजाल तनाड ऐगेटोर बार, ओरिहक कगव वसतस्के बह कीतोर, तेन मीट देवुळता साम्रमते बेस्केन अर्वविरा?

26 अस्के ओरु देवुळता रावुळतगा बह अतोर; अगा देवुळतुहक वाटटाड बेव आरिड, बूमयालोर्हिहके तिनदलाह पोलिदुड; दाविदिहक पोलवेकाय, अवे आरिन अबियातार इनवाल पेर्माँल ओन्क तिनदलाह ईतोग, दाविद पया तना तोळतोर्हिहक तूसीतोग.✱(अस्के देवुळि दाविद राजानु तपतिन इनो अले,)” इतोग.

27 ओसो येसु ओरिन इतोग, “देवुळि वारमता पोल्वादियातेनाहक मन्कन पुटिह केवो, मति मन्कनेनाहके पोल्वादियातुन पुटिह कीता.

28 अदिनेनाहक नना माने-मन्कना नडुम पुटोनन मन्जि, पोल्वादियाते पोलनदिन, पोलवदिन वेहतनद अदिकर नाक मन्हता,” इनजोर इतोग.

3

वागता कयदोन येसु सत्रे कीस्तोग
(मत्याल 12:9-14; लूकाल 6:6-11)

1 अद्रमे ओसो उंद देबा, येसु पोल्वादियाते यहुदिरा पार्तनाता लोन अतोग. अगा ओर्वोग वागता कयदोग मतोग.

2 (अगा उच्चुर परसिर वने मतोर.)पोल्वादियाते ओग मन्कना कयदुन येसु सत्रे कीस्तोगा, बार केवोगा, इनजोर ऊळसोर मतोर. पोल्वादियाते सत्रे कीतेके, येसुना पोगोन (अद दिया कबळ कीयनद) तप तोहतकोम इनजोर, पट ऊळिंदुर.*

3 येसु वागता कयदोन, “तेदिसि नडुम वास निल्म,” इतोग.

4 पया येसु अगा मतोर मन्कलोरिन इद्रम ताल्हकतोग, “पोल्वादियाते बाताल पोलिहता? बेसता कबळ कीयनदा, बार लाग्वा कबळ कीयनदु? जीवातुन पिसिह कीयनदा, बार बूळे कीयनदु, वेहाट!” इतोग. मति बोरे बह वळ्हकोर.

5 येसु ओडते सबेटोरिन ऊळतोग, मति ओर कैगम बुदते मतदिन ऊळिसि,✱ येसु दुकम आतोग. आसि वागता कयदोन “नीवा कय आहा!” इतोग, अस्के ओग कय आहतोग. आहतस्के ओना कय सत्रेम आता.

6 पया परसिर अगडाह पलत पेसिसि, येसुन बह कीस हक्कल इनजोर, एरोद राजाना तुंगातोगा संगे कलियिसि वळ्हकिंदुर.

समदुरतगा वेल्लाटोर येसुनके वास्तोर
(मत्याल 12:15-16)

7 अद्रमे पया येसु तनाड कगयवालोर् पिसि, समदुरतेके अतोग. गालिल पटटोर वेल्लाटोर लोकुरा गोहडि, येसुना पेके अतोर.

8 येसु कीतद बामिह कीयनद कबळतुन केंजिसि, येस्सलेम सहरताहि, अहे यहुदा पटटाड दुप्पाड नाहकनाहि, इदुमिया पटटाहि, योर्दन बैरेटा अबरताड नाहकनाहि, सोर-सिदोन सहर्कनाहि, अव सहर्कना एरे-गूरे मनदनव नाहकनाहि, वेल्लाटोर लोकुर येसुनगा वातोर.

9 वेल्लाटोर लोकुर मताहकु, लोकुर तना पोगोन अरमाकिर इनजोर, येसु तनाड कगयवालोर्, “उदिस कागहतलाह, नाक उंदि ओडा तयर कीम्हटु,” इनजोर वेहतोग.

10 येसु वेल्लाटोरिन सत्रे कीस मतोग, अदिहक बेमरतोर ओन बोयलाह दोबेड-नूकेड आंदुर.

11 देयहक पोयतोर वने, लोकुरा नडुम मतोर. अव देयहक येसुन ऊळतेक अचोन, ओना मुनेह अर्सि, “निमा देवुळता मगनिन!” इनजोर, जोरते केयिंदुड.

12 मति येसु, “नना बोनन इन्जि, बोन्के बह वेहमाटु!” इनजोर अविस्किन उकुम ईदोग.

येसु बारा बळयिरिन आचिह्तोग
(मत्याल 10:1-4; लूकाल 6:12-16)

✱ 2:26 2:26 1 शमूएल 21:1-6; इब्रितोर 9:2 * 3:2 3:2 लूकाल 6:7 कालनोट ऊळाट. ✱ 3:5 3:5 इपिसुसतोर 4:18

13 अद्रमे उंद दिया येसु गुड्रातगा पोगोन तगडतोग. तखिसि तन्क विचर वातोरिन, तनगा केयतोग. केयतस्के ओर ओनगा अतोर.

14-15 अतस्के तना संगे मन्जि कगयलाहि, देवुळता पोल्लोतुन पोकर कीयलाह लोहतलाहि, मन्कलोरगडाह देयहकिन पेसिह कीयनद अदिकर ईयलाहि, बारा बळयिरिन निल्पिह कीतोग.

16 ओर बारा मन्कलोराड पेदिर्क इद्रम मन्हाताड: सिमोन (वेन पत्रु इनजोर येसु दुस्रा पेदिर तासतोग);

17 जेबेदिनाड मग्कु याकुब ओसो योहन, वेर तमोग इर्वुर (बुवनरगिस इतेके गुळ्ळजना लेहकाडोर इनजोर, येसु वेरिन दुस्रा पेदिर तासतोग);

18 आंद्रेयाल, पिलिप, बार्तोलोम, मत्याल, तोमाल, अल्पुना मगि याकुब, तदु इनवाल यहुदाल, सिमोन (वेग रोम सर्करता अडम पार्तिंतोग मतोग).

19 ओसो यहुदा इस्केर्योत, वेगे आक्रिते येसुन कोटेतोरा कयदे पोसीतोग.☆

साख्रमगूस्र येसुन देयम पोयतोग इन्हतोर

(मत्याल 12:24-32; लूकाल 11:15-22; 12:10)

20 पया येसु कापेर्नाट तना मतद लोतगा वातोग. अस्के ओसोवने इचोन लोकुर जमा आतोर इतेके, येसुहक ओसो ओनाड कगयवालोरिहक, गाटो तिनदलाह वने अग दोर्को.

21 येसुना लोतोर इद पोल्लोतुन केंजिसि, ओन ततलाह अतोर. बाराहक इतेके, येसु बय्माड आतोग इनजोर, लोकुर वळ्हकिंदुर.☆

22 उच्चुर साख्रमगूस्र येस्सलेम सहरताहि वास मतोर. ओर इद्रम इतोर, “वेन बेल्लेबुब इनदनद देयहकना मुख्याल पोयता, तानाय सायताते, देयहकिन मन्कलोरगडाहि पेसिह कीस्तोग रा!” इनजोर इतोर.

23 अदिहक येसु ओरिन तनगा केयिसि, पुन्पिह कीयनव पीटोने इद्रम वेहतोग, “देयहकना मुख्याल बाराहक तनाड देयहकिन पेसिह कीयगा?

24 बेदाय राजेमते तमाय नडुमि कोटेटेड पुटेटेके, अद राजेम निच मनो.

25 अहे बेदाय लोतगा कोटेटेड पुटेटेके, अद लोन निच मनो.

26 अद्रमे देयहकना मुख्याल ओसो ताना तोळताड देयहक, तमतमा विस्द आतेके, अविस्कना लाव मनो आवालि.

27 मति उंद लोतगा नेडिस, लूटे केवाल मुने अगडोग पळ्योन दोहवालेवा, अगडा मादुन लूटे कीसि पेहता पगवोग. मुने पळ्योन दोहतेकेने, ओना लोतुन वेग लूटे कीस ओयनोग. (अद्रमलेहका देयहकना पळ्योन दोहतेकेने, नना देयहकिन पूंड पगयकन,)” इनजोर इतोग.

28-30 ओर साख्रमगूस्र येसुन देयम पोयता इनजोर इंदुर. अदिनेनाहक (इद्रम तप तोहतनद, देवुळता जीवातुनपास्कतप आस्ता, इदिन तोहतलाह) येसु ओसो इतोग, “इह केंजाट, मीक सेतेम वेहतहनन, मन्कना सबे पापमतुन, अहे देवुळता अडम वळ्हकतदिनु, देवुळि मापि कीया पगयगा. मति बोग देवुळता पवित्र जीवातुन पास्किहतोग, ओन देवुळि बेस्केन मापि केवो आयगा.☆ ओग हातेकाय, अद पापम मापि आयवा ओनगा मन्हाताये,” इनजोर इतोग.

येसुना निटम जीवातोर बोर?

(मत्याल 12:46-50; लूकाल 8:19-21)

31 पया अस्केन येसुना तलोगि, ओनाड तमोर वातोर. ओर अगदगा निचि, येसु पलत पेसेग इनजोर, केय लोहतोर.

32 अस्के ओना सर्ने उदिस मतोर लोकुर इतोर, “गूस्र, नीवा यायालि, नीवाड तमोर पलते नीक पर्हकलाह आतोर,” इतोर.

33 इदिन केंजिसि येसु इतोग, “नावा यायालि, नावाड तमोर, नावा लोतोर बोर आंदुर?” इतोग.

34 पया ओना सर्ने उदिस मतोरिन ऊळिसि इतोग, “ऊळाट! नावा लोतोर इतेके वेरे आंदुर.

35 बोर देवुळ वेहतप ताकिहतोर, ओरे निटमे नावाड दादालोर-तमोर, एलास्क-बायिस्कु, तलिस्क आंदुर,”☆ इनजोर येसु इतोग.

4

विजा वीतना पीटो

(मत्याल 13:1-9; लूकाल 8:4-8)

1 येसु ओसो उंद देबा गालिलि सम्दुरकचुल, लोकुरिन कागहता बोटटोग. वेल्लाय मुलु ओना सर्ने जमा आस मतोर. अदिनेनाहक येसु एगकचुल मतद ओडातगा उदतोग. सबेटोर बार ओनाड केंजलाह, दडकचुल निच मतोर.

2 येसु मुडा लोकुरिन पुन्पिह कीयनव पीटोने, वेल्लाडे पोल्लोड कागहतोग. उंद पीटो इद्रम मता:

3 “केंजाट, उंद दिया ओवोर्ग मन्कल विजा वीतलाह पेसतोग.

- 4 ओग वीतनेके, उडुन विजा अगदा कचुल अरता, अदिनु पिटेड वासि कतम तिताड.
 5 उडुन विजा आद बंडाना जागाते अरता, अगा आदता पोगोन बर्बर तोळ्यो मताहक, विजा चट्पिटे मोन्हटटा.
 6 मति ईर्क लोपा अनवाहकु, एद तेगतस्के पोर्हकाड वागिस डोलताड.
 7 ओसो उडुन विजा कोये-जपिना जागाते अरता, पया कोये-जपिड वने बेर्सिसि पेसनद वंज-सोपतुन हक्कताड, बेर्स एवोड.
 अदिनेनाहक अव एन्क पेसोड.
 8 मति उडुन विजा इसि, राब जागाते अरता. पया अद मोन्हटिसि, उंद-उंद मोदुदुहक बेगा डेडा वीसा (30), बेगा मूंड वीसाड (60), बेगा नूर (100), इद्रमलेहका तेना पंटा वाता,” इनजोर वेहतोग.
 9 वेहचि, “मियगडाहि बोरिहक पुनदलाह गिर्दा मन्हता, नावा पोल्लोतुन बेस केंजाटु!” इतोग.

विजा वीतना पीटोता अर्तम

(मत्याल 13:10-23; लूकाल 8:9-15)

- 10 पया येसु वागोगे मतोग अस्के, तनाड बळयिर बारा मन्कलोर, ओसो दुस्रो उच्चुर ओना संगे मनवालोर ओनगा वासि, “गूर, इद पीटोता अर्तम माक वेहा,” इतोर.
 11 येसु ओरिन इतोग, “मीक इतेके, देवुळि तना राजेमताड मकतव पोल्लोन पुनदलाह बुद ईता, मति तानाड पोल्लोन नमवोरिहक बार, इव पोल्लोन नना पुन्पिह कीयनव पीटोने वेहतहनन.
 12 बह इतेके:
 ओर नावाड कबस्किन ऊळलाह कोनि ऊळनुर, मति
 अविस्कना अर्तम ओर पुनोर आयनुर, ओसो
 नावाड केंजलाह कोनि केंजनुर,
 मति ओरिहक तेळियो आयगा.
 अद्रम पुतेके, तेळियतेके, ओर देवुळतके मलवेर,
 अस्के देवुळि ओरा पापमतुन मापि केवालि☆,”
 इनजोर इतोग.
 13 पया ओसो ओरिन इतोग, “मीट इद पीटोता अर्तम पुनवेके, इंका ओसो वेहतनव सबे पीटोना अर्तम बेद्रम पुनदकिर?
 14 वीतवाल इतेके, देवुळता पोल्लोतुन पोकर केवाल आंदोग, (विजा इतेके देवुळता पोल्लो आंदु).
 15 अगदगा अरतद विजाता जागा इहलेहका मन्हता. उच्चुर मन्कलोर देवुळता पोल्लोतुन केंजिहतोर, मति देयहकना मुक्याल चट्ने वासि, ओरा जीवातगा वीततद पोल्लोतुन माडनाह कीस्ता.
 16 अद्रमे आद बंडातगा अरतद विजाता जागा इहलेहका मन्हता: उच्चुर मन्कलोर देवुळता पोल्लोतुन, गिर्दाते चट्नेन केंजिहतोर.
 17 मति अद पोल्लो ओरा जीवातगा गडवाहकु, गळके विस्वस कीस्तोर. पया देवुळता पोल्लोतुन नमताहक, ओरिहक अड्सन्काय, तिपल्काय वातेके, चट्नेन विस्वसतुन विळिसहतोर.
 18 कोये-जपिना अरतद विजाता जागा इहलेहका मन्हता, उच्चुर मन्कलोर देवुळता पोल्लोतुन केंजिहतोर.
 19 मति पिसवगताड आलसुळकु ओसो अनम-दनमता उळ्बे, सम्सरमता लालुस, इव ओरा जीवातगा देवुळता पोल्लोतुन बेर्स एवोड, ☆ पया अद पोल्लो बातय पायदाता आयो.
 20 मति राब जागा इहलेहका मन्हता, बोर मन्कलोर देवुळता पोल्लोतुन केंजिसि, तमा जीवातगा तासिहतोर. (राब जागातगा अरतद विजा) बेद्रम उंद-उंद मोदुदुहक बेगा डेडा वीसा (30), बेगा मूंड वीसाड (60), बेगा नूर (100), इद्रम पंटा वास्ता, अद्रमता पंटा लेहका, ओर बेसताड कबस्क कीस तोहतहतोर,” इनजोर इतोग.

चिमलिता पोल्लो

(लूकाल 8:16-18)

- 21 येसु ओसोवने ओरिन इतोग, “बोगाय चिमलि नीर्विह कीसि, इटलोप्पा मुळहच तासनोगा? इलवेके कटुलता इळन तासनोगा? आयो, वेहच आयि इनजोर, बोव्लापोगोन तासिहतोग.
 22 अद्रमे देवुळताड सबे मकिह कीतव पोल्लोड पड्ने आयनुडे, इद्रमता वेला वायगा.
 23 मियगडाहि बोरिहक पुनदलाह गिर्दा मन्हता, ओर नावा पोल्लोतुन बेस केंजाटु,” इतोग.
 24 ओसोवने ओरिन इतोग, “इव पोल्लोनु मीट उसरते केंजाटु. बेद गोट्टाते मीट दुस्रो रिहक कहच ईय्हनिर, अदे गोट्टाते देवुळि मीक कहच ईयगा, तान्काय एक्वा ईयगा.☆
 25 बाराहक इतेके, बोनगा पुनदनद बुद मन्हता, ओन्कु देवुळि ओसो इंका ईयगा. मति बोनगा पुनदनद बुद इले, ओनगा बेचोन दिसिहता, तान वने देवुळि तेंडिस ओयगा,☆” इनजोर वेहतोग.

पेनेम मोन्हटनद पीटो

☆ 4:12 4:12 यशायाह 6:9-10; योहन 12:40; बळयिर 28:26-27 ☆ 4:19 4:19 रोम सहरतोर 12:2 ☆ 4:24 4:24 मत्याल 7:2; लूकाल 6:38 ☆ 4:25 4:25 मत्याल 13:12; 25:29; लूकाल 8:18; 19:26

26 अद्रमे ओसो येसु वेहतोग, “देवुळता राजेमता पोल्लो इद्रमलेहका मन्हता: ओर्वोग मन्कल तना पोलमतगा पेनेहक वीतिह्तोग.

27 वीतिसि ओग नग्का उंजना, सकर तेदिस कबळ कीयना कीस्तोग. पया पेनेहक मोन्हटिसि बेसिहताड. इव इद्रम बह आस्ताड इनजोर, ओग मन्कल पुनोग.

28 ओग मन्कल बातय केवालेवा, बूमि तनाय अनम पुटिह कीस्ता. मुने ऊयुम बेसिहता, बेसिसि एन पेसिस पूयिहता, पया एन्कनगा पेनेम पोयहता.

29 अहे पया पेनेहक अयताहे, चट्टिपट एटळते कोयहतोर,”☆ इनजोर वेहतोग.

पुलुळ (दुलि) पेनेमता पीटो

(मत्याल 13:31-32,34; लूकाल 13:18-19)

30 येसु ओसो वेहतोग, “देवुळता राजेमता पोल्लो बेद्रम बेसगा? इद्र पोल्लोतुन तेळियिह कीयलाह, उंद पीटो वेहतहनन.

31 देवुळता राजेमता पोल्लो, उंद पुलुळ पेनेमता लेहका मन्हता. पुलुळ पेनेम इतेके, पकाय उड्ला पेनेम मन्हता.

32 मति नेल अर्सि मोन्हटटापया, अद्र बेसिसि बेरा मरा आस्ता. अस्के पिटेड वने, तानाड कांदाना दळमतगा वासि, गूडाड पंडिहताड,”☆ इनजोर वेहतोग.

33 ओसो इद्रमताड वेल्लाडे पीटोने, येसु लोकुरिन देवुळता पोल्लो वेहन्दोग. ओर बेचोन पुनदा पगन्दुर, अचोन ओरिहक वेहन्दोग.

34 मुडा लोकुरिन पुन्पिह कीयनाड पीटोडलेवा बातय वेहोग आंदोग,☆ मति मुल लेवस्के, तना संगे मन्जि, कगायवालोरिहक सबे पीटोना अर्तम तेळियिह कीस वेहन्दोग.

येसु दूंदतुन रोमिह कीस्तोग

(मत्याल 8:18,23-27; लूकाल 8:22-25)

35 पया अद्र दिया मुलपोळद, येसु तनाड कगायवालोरिन इतोग, “अलेट! माट सम्दुरता अबर दडटेके दाकल,” इतोग.

36 इतस्के मुडा लोकुरिन अगान विळिसिसि, तना उदिस मतद ओडातेने, ओनाड कगायवालोर उदतोर. दुस्राड ओडाड वने ओरा संगे मताड.

37 अस्के सम्दुरतगा बेरा दूंदि वाता. पया लच्काड ओडातगा वास दलिंगंदुड, ओडा पूरा एग निंदलाह आस मता.

38 येसु बार पेगकेडेके, तला ऊसि वाटिसि, उंजिस मतोग. पया कगायवालोर ओनगा अन्जि तेहतोर, तेहचि इतोर, “ए गूरू, तेदा, माट मुळिंदहनल, बह निमा सीता केविना?” इतोर.

39 इतस्के येसु तेदिसि, दूंदतुन दगाड ईतोग, ओसो एताड लच्कान, “रोमा, मेक्ने आम!” इतोग. इतस्के दूंद-मुर्गम मायिसि, बेस मेक्ने आता.

40 पया येसु कगायवालोरिन इतोग, “बाराहक रेयिहनिर? (नना मीक पिसिह कीकन इनजोर,) नावा पोगोन विस्वस इलेया?” इतोग.

41 मति ओर पका रेयतोर. रेयिसि तमतमाय, “अलाले! वळ्यु ओसो एग वने, वेना उकुमतुन केंजिहताड अयो! इतेके वेग बेद्रमतोग मन्कल मनदनोग रा!” इनजोर इतोर.

5

येसु देयहक पोयतोग मन्कन सबे कीस्तोग

(मत्याल 8:28-34; लूकाल 8:26-37)

1 पया ओर सम्दुरतुन वेंडिसि, गिरासेनिर इनवालोर दुस्रा जाततोर एरियातगा अतोर.

2 येसु तनाड कगायवालोर संगे ओडाताहि रेगताहे, देयहक पोयतोग ओर्वोग मन्कल, डोलतोरिन पोहतनाड पांजानगडाहि पेसिसि, ओरिन कलियतोग.

3 ओग मन्कन बोरे गोल्स्कने दोहता पगवोर आंदुर.

4 ओनाड कय्किन-काल्किन गोल्स्कने दोहच मतोर, मति अविस्किन ओग देहचि, तुक्ळेड-तुक्ळेड कीदोग. बोरे ओन आवे कीया पगवोग.

5 ओग नग्का-पियलि बेस्के इतेक अस्केने, गुमयानगा, गुडानगा केयसोर तिरियिंदोग; ओसो तना मेंदुलतुन बंडाने कोहकिंदोग.

6 पया ओग येसुन जेकनाहिये ऊळिसि, वित वातोग. वासि येसुनाड काल्क अरतोग.

7-8 पया येसु ओग मन्कन पोयतद देयमतुन “वेग मन्कनगडाह पेसिस अन!” इनजोर इतोग. अस्के “एय येसु, सबेटक बेरा देवुळता* मगनिन, निमा नाक बाराहक अडम आय्हनिन? निमा नाक सिक्सा एवोन इनजोर, देवुळता मुनेह किरिया कीम!” इनजोर देयम पोयतोग इतोग.*

9 येसु ओन, “नीवा पेदिर बाताल?” इनजोर ताल्हकतोग. अस्के ओग, “नावा पेदिर वेल्लाटोरोम, बह इतेके माट वेल्लाटोरोम म्हनोम,” इतोग.

10 अव देयहक येसुन, “माक इद एरियाताहि पूडमा,” इनजोर पकाय अर्जि कीदुड.

11 अगा मेटातगा वेल्लाडे गोहड पदिड मेयसोर मताड.

12 अदिनेनाहक अव देयहक, “माक अव पदिनगा लोहचीम, माट अव पदिनगा दाय्हनोम,” इताड.

13 इतस्के येसु अविस्किन दायलाह ईतोग, ईताहे देयहक ओग मन्कनगडाह पेसिस, पदिनगा नेडताड. अगा जोक-जोक रेंड अजर्क पदिड मताड, अव गोहड पदिड पया मेटा ओळिसये, मुटेड-मुळगेड आसोर वितिसि, सम्दुरता एतगा अर्सि, कतमे मुळिन्दस डोलताड.

14 पया अव पदिड मेहवालोर वितोर. वितिसि इद पोल्लोतुन सहरतगा ओसो एरे-गूरेताड नाहकनगा वेहतोर. वेहतस्के बाताल बाताल आता, तान ऊळलाहि अगडा लोकर येसुनगा वातोर.

15 वासि देयहक पोस मतोग मन्कल बेस गेदेड केसि, बेस बुदते मन्जि, येसुनगा उदिस मतोग. इदिन ऊळिसि नाटेनोर येसुन रेयतोर.

16 अगा येसु कीतद कबळतुन ऊळतोर मन्कलोर, ओग देयहक पोयतोगु बेद्रम बेस आतोग, ओसो पदिहक बह आता, अद कतमे लोकुरिहक वेहतोर.

17 अस्के, “निमा मयगा मनमा, मावा सिवातगडाहि पेसिस अन” इनजोर, अगडोर येसुन अर्जि कीतोर.

18 पया येसु अगडाह दायलाह ओडातगा उदिहपा, मुने देयहक पोस मतोग मन्कल, “नाक नीवा संगे वायलाह ईम गूरु!” इनजोर अर्जि कीतोग.

19 मति येसु ओन तना संगे वायलाह एवोग, मति इद्रम इतोग इतेके, “आयो, निमा नीवा लोन अन्जि, देवुळि नीवा पोगोन दया कीसि, नियेनाहक बेद्रमता कबळ कीता, तान मियगडोरिन वेहा,” इनजोर इतोग.

20 अदिनेनाहक ओग मन्कल अगडाहि तना लोता एरियाते अन्जि, येसु तनेनाहक कीतद बेरा कबळतुन, दाकपालिस पटटे पोकुर कीतोग.

दुकता आंचाळ सव्रेम आस्ता, डोलता पिला तेक्किहता
(मत्थाल 9:18-26; लूकाल 8:41-56)

21 पया येसु तनाड कगयवालोर संगे, ओडाते उदिस, सम्दुरतुन वेंडटापया, (गालिल पटटे मल्स वातोग). येसु सम्दुर दडटगा एवतस्के, वेल्लाय मुल अगा ओनगा जमा आतोर.

22 अचोटेन ओर्वोग यारोस पेदिरतोग मन्कल येसुनगा वातोग. ओग अगडा यहूदिरा पार्तना कीयनद लोता ओर्वोग पेदामन्कल मतोग. ओग येसुन ऊळिसि, ओनाड काल्क अरतोग.

23 अर्सि इद्रम इतोग, “नावा उड्ला मयाळि डोललाह आता गूरु! अद सव्रेम आसि पिसि इनजोर, निमा वासि ताना पोगोन कय तासा,*” इनजोर येसुन अर्जि कीतोग.

24 अदिनेनाहक येसु ओग मुक्याना संगे दायलाह पेसतोग. अनेके वेल्लाय मुलु येसुना पयाह अनजोर, गर्दि आसि ओनगा दोबेड-नूकेड कीदुर.

25 अस्के अद मुडगा उंद आंचाळ मता. अद बारा वर्साहाहि कुर्माते बादा आंदु.

26 अद मत एवालोर कयदे पका तिपल आस मता, तनाड पूरा कोताड मत एवालोरिहक ईसि, मारिह कीता. मति ताना बेमर मायो, इका ओसो वीळसोर अंदु.

27-28 पया अद आंचाळि येसुना लोप्पा केंजिसि, नना मात्रम येसुना गेंदेतुन बोयतेक अचोन, सव्रेम आयकन इनजोर, आलिह कीता. कीसि, मुडा नडुम ओना पयाह वाता, वासि (अद पलते आस मताहकु, सिरप) येसुना गेंदेतुन कुस्क्ने बोयता.

29 बोयताहे ताना कुर्माता बादा मायता, अद तना कुदि, नना सव्रेम आतन इनजोर पुता.

30 अस्के चट्नेन तना लावते बोगो मति सव्रेम आतोग इनजोर, येसु पुतोग. पुन्जि, मुडेके चेट मिळिन्दसि, “नावा गेंदेतुन बोग बोयतोग रा?” इनजोर ताल्हकतोग.

31 ओनाड कगयवालोर इतोर, “इद मुलु नीवा सर्ने मन्जि, नियके दोबेड-नूकेड कीयनदिन ऊळिहनिन! मति ‘नाक बोग बोयतोग?’ इनजोर, बह इहनिन गूरु! (वेल्लाटोर नीक बोयिस मनदनुर,)” इतोर.

32 मति येसु तन्क बोयतदिन ऊळलाह, मुडगा सर्ने ऊळतोग.

33 अस्के अद आंचाळि, सव्रेम आतन इनजोर पुन्जि, येसुनगा वाता. वासि रेयते साडसोर येसुनाड काल्क अरता. अर्सि पया तन्क बह बह आता, अद सबे ओन सेतेम-सेतेम वेहता.

34 वेहतस्के येसु तान इतोग, “बायि! नना नीक सत्रे कीकन इन्जि, निमा विस्वस कीताहके बेस आतिन, सुकमते अन. इंजेके इद बादा आयवालेवा पिसकिन,” इनजोर इतोग.

35 येसु इद्रम वेहनेकेन, यारोस पेदिरतोग मुक्याना लोताहि उच्चुर वासि, इद्रम ओन वेहतोर, “नीवा मयाळ हाता रा! इंजेके गुरू लोन वासाय बाताल पाय्दा, ओन मल्स लोहा,” इतोर.

36 ओर मन्कलोर अद्रम इतदिन केंजवप लेहका आसि, येसु यारोसिन इतोग, “निमा रेयमा! नावा पोगोन विस्वस तासा!” इतोग.

37 पया येसु मुडुन लेहचि, सिरप याकुब, योहन, वेर तमोग इर्वुर ओसो पत्रु, वेरिने पोसि, यारोसना लोतेके अतोग.

38 अगा एवतस्के, अगा लोकर अळयना, केयना कीसोर मतदिन, येसु ऊळतोग.

39 पया येसु लोप्पा ओळियिसि, ओरिन इतोग, “बाराहक रोदा पोस अळयहनिर? पिला हायो, अद निद्रते मन्हाता!✧” इतोग.

40 अस्के पोहता वाता मुलु, येसु इतद पोल्लोतेनाहक कवतोर. मति येसु सबेटोरिन पलते पेहचि, पिलाता तलोग-तपेन ओसो तनाड कगयवालोर् मुवुरिन पोसि, लोप्पा पिलातुन तासतगा अतोग.

41 अन्जि हाता पिलाता कयदुन पोसि, तमा पोल्लोते, “तलीता कूमि” (इतेके “अले पिला! नना नीक इहनन, तेदा!” इनजोर अर्तम आस्ता)✧ इतोग.

42 अद्रम इताहे, अद पिला चटने तेदता. अहे अद बारा वयसता मताहकु, इके-अके वेलिय बोटटा. इदिन ऊळिसि, अगडा लोकर पका बामतोर.

43 पया “इद पोल्लो बोन्के एर्का आयमाकि” इनजोर, येसु ओरिन उकुम इतोग. अहे ओसो “तेन्क बातालाय तिनदलाह ईम्हटु,” इनजोर वेहतोग.

6

येसुन तनाय नाटेनोर नमोर

(मत्याल 13:54-58; लूकाल 4:16,22-24)

1 पया येसु अगडाहि तना नासरेत नाग अतोग, ओनाड कगयवालोर् वने, ओना सगे अतोर.

2-3 अन्जि वारमता पोल्लादियाते अगडा पार्तनाता लोते काहता बोटटोग. वेल्लाटोर लोकर ओनाड पोल्लोन केंजिसि बयल आतोर, आसि इद्रम इतोर, “वेन्क इव पोल्लोड, इचोटा बुदि, बेगडाह दोर्कता रा? अचोटाड बेराड कबस्क कीयनद डीसा वेन्क बेगडाह दोर्कता रा?✧ बह वेग मरियाना मगि वडलाल आयोगा? वेनाड तमोर याकुबि,✧योसेपि, सिमोनि, यहुदाल वेर आयोर रा? वेनाड सबे एलास्क बह इगाने इलेड?” इन्जि नाटेनोर लोकर येसुन नमोर आंदुर.✧

4 अस्के येसु ओरिन इतोग, “देवुळता कबुरतोन्क दुनियामेंड मान दोर्किहता, मति कुदता नाटे, कुदुमते अहे लोते मानमि, मान दोर्को.✧(अद्रमलेहकाने नाक इंका मीट पास्कतिर,)” इतोग.

5 ओर येसुन नमवाहकु, अगा ओग वेल्लाड डीसाताड कबस्क कीया पगवोग. सिरप इच्चुरे बेमरतोर पोगोन कय तासिसि, ओरिन सत्रे कीतोग.✧

6 पया नाटेनोर येसुन नमवाहकु, ओग बयल आतोग.

येसु तनाड बारा बळयिरिन सेवातुहक लोहतह्तोग

(मत्याल 10:1,9-14; लूकाल 9:1-6)

अहे पया येसु काहचोरे, सबे ए-ग्रेताड नाहकने तिरियतोग.

7 उंद दिया येसु तनाड बारा बळयिरिन केयतोग, केयिसि इर्वुर-इर्वुरिन कीसि, ओरिन सेवातुहक लोहतलाह तयर कीतोग. कीसि मन्कलोरगडाह देयहकिन पेसिह कीयलाह, ओरिहक अदिकर इतोग.

8 पया ओरिन इद्रम उकुम इतोग, “मीट सेवाते दायहपा, सिरप डुडटुन विळिसिसि, गाटो, जोर्का, कोताड इद्रम बाताडे ओयमाटु.

9 अहे ओसो एल्पुस्क केःस अन्हटु, मति रेंड-रेंड जगाड-गेंदेड ओयमाटु,” इतोग.

10 ओसोवने इतोग, “बेद लोतगा मीट दाकिर, अदे लोतगा मीट अद नाटे मनाहजोम मन्हटु.

11 ओसो बेद नाटेनोर लोकर मीक रोमलाह एवोर, मीवाड केंजोर, अगडाहि पेसना वेलाते, ओर देवुळता सिक्सातुहक ओजिह्तोर इनजोर तोहतलाहि, मीवाड काल्कना दुरातुन, अगाने दुल्पिसि पेसाटु,✧” इनजोर इतोग.✧

12 अद्रमलेहकाने पया ओर सेवातुहक अन्जि, पापमता अगदाहि मल्सि, देवुळतके वाटु इनजोर, पोकर कीसोर तिरियतोर.

✧ 5:39 5:39 योहन 11:11,13; बळयिर 20:10 ✧ 5:41 5:41 बळयिर 9:40 ✧ 6:2-3 6:2-3 लूकाल 2:47; योहन 7:15 ✧ 6:2-3 6:2-3 बळयिर 12:17; 15:13; 21:18; 1 कुरिततोर 15:7; गलातितोर 1:19; 2:9,12; याकुब 1:1 ✧ 6:2-3 6:2-3 योहन 6:42 ✧ 6:4 6:4 योहन 4:44 ✧ 6:5 6:5 मत्याल 9:18; मार्कल 5:23; 16:18; बळयिर 28:8 ✧ 6:11 6:11 बळयिर 13:51; 18:6 ✧ 6:11 6:8-11 लूकाल 10:4-12

13 अदुम तिरिथिहपा, देयहक पोस मतोर मन्कलोरगडाह वेल्लाडे देयहकिन पेहतोर, अहे वेल्लाटोर बेमरतोरिन नेय ओकिसि पार्तना कीतोर, कीतस्के ओर सत्रेम आतोर.*

एरोद राजाल योहनिन हव्क वेहतहतोग
(मत्याल 14:1-12; लूकाल 9:7-9)

14 पया येसुना पेदिर वेल्लाय पोकर आता, अस्के एरोद अंतिपस राजाल वने इद पोल्लोतुन केंजतोग. उय्तुर “वेग येसु इतेके, देवुळता पेदिरते एग मीहवाल योहन आंदोग, डोलिस जीवा अरतोग. अदिनेनाहक डीसाताड कबस्क कीस्तोग,” इनजोर इंदुर.

15 उय्तुर बार, “देवुळता कबुरतोग एलिया मुय्तोग ओसोवने वातोग,” इंदुर. ओसो उय्तुर बार, “वेल्लाय मुने देवुळता कबुरतोर बोर मतोर, वेग अद्रमतोगे,” इंदुर.

16 मति एरोद राजाल वने येसु कीतव कबस्किन केंजिसि, इद्रम इतोग, “योहनना तलातुन नना डाय वेहच मतन, ओगे ओसो जीवा अरतोग!” इनजोर इतोग.

17-18 बाराहक इतेके, (योहनि, एरोद राजाल, वेरा नडुम कट्टलाड इह आस मताड.) राजाना दादाल पिलिप इनवाल जीवात मनेकेने, वेना मुते, एरोदियसि इनदनदिन, राजाल तना लोन तच मतोग. अदिनेनाहक योहनि राजानगा अन्जि इतोग, “नीवा दादाना मुतेन तासना, इद नीवा कीतद कबळ इतेके, मोसानाड अडोड वेहतपु पोलो, महरज,” इनजोर वेहच मतोग. वेहताहकु, राजाल ओड आसि, योहनिन पोसि, जेलते वाटलाह वेहच मतोग.

19 एरोदियसि इतेके, योहनना विस्द आसि, ओन हव्कलाह ऊळिंदु, मति हव्क पगवो.

20 बाराहक इतेके, योहनि सेतेमतोग ओसो देवुळता पवित्र मन्कल इनजोर, एरोद अंतिपस पुन्ज मतोग. अदिनेनाहक ओन रेयिंदोग. योहनि राजाहक वेहन्दोग, अस्के राजाना जीवा चुहेम आयवेक तेला, योहनना पोल्लो केंजलाह गिर्दा आंदोग. अदिहक ओन एरोदियस रानिनगडाहि पिसिह कीसि तासिस मतोग.

21 पया एरोद राजाना पुटटा दिया एवता. अद दिया राजाल बेरोर मुक्यालोरिन, सीपय्किरा मुक्यालोरिन, गालिल पटटा बेरोर पेदल्किन केयिसि, कुळप कीतोग.

22 पया राजाल केयिस मता मुडा मुनेह, एरोदियसिना मयाळि एंदता. एंदतदिन ऊळिसि, राजाल ओसो कुळपतुहक वाता मुल्, पका गिर्दा आतोर. पया राजाल गिर्दा आसि, अद पिलातुन इतोग, “नीक बाताल गावले अद ताल्हका, अदिन नना ईकन,” इतोग.

23 अहे ओसो “नावा वळगा राजेम वने ताल्हकतेके, तान नना नीक ईकन” इन्जि, राजाल किरिया कीस वेहतोग.

24 किरिया कीतस्के, अद पिला पलते अन्जि, “नना बाताल ताल्हककन, अवा?” इनजोर तलिन ताल्हकता. अस्के ताना तलोग इता, “देवुळता पेदिरते एग मीहवाल योहनना तला ताल्हका,” इता.

25 इताहे अद पिला ओसो राजानगा वासि, “काका, योहनना तला उंदि दळ्याते कीसि, नाक इंजेकेन तच ईया वेहा,” इनजोर ताल्हकता.

26 ताल्हकतस्के राजाल पका नारज आतोग, मति राजाल केयिस मता मुडा मुनेह, किरिया कीस वेहताहकु, अद पोल्लोतुन मिळता पगवोग.

27 अदिनेनाहक पया राजाल ओर्वोग सीपयिन, योहनना तला डायिस ततलाह, उकुम इतोग. ईतस्के ओग जेलतगा अन्जि, योहनना तलातुन डायतोग.

28 डायिसि उंद दळ्याते कीसि, अद पिलातुहक तच इतोर. अद पिला पया तना तलिनगा ओसीता.

29 पया इद कबुर केंजिसि, योहननाड कगयवालो वतोर. वासि ओना सेत्तातुन ओस पोहतोर. अदिनेनाहक राजाल येसुन, योहनि मल्स जीवा अरतोग इनजोर इतोग.

एयुड अजर्क लोकुरिहक येसु तीहतहतोग
(मत्याल 14:13-21; लूकाल 9:10-17; योहन 6:5-13)

30 (पया येसुनाड बळयिरनाग-नाग तिरियसोर, सेवा कीसोर मलतोर.)* मल्सि, येसुनगा जमा आतोर. आसि तमा बाताल बाताल कीतोर, ओसो काह्तोर, अदिन ओन वेहतोर.

31 अस्के वेल्लाटोर लोकुर ओरगा अनजोर वासोर मंदुर, अदिहक ओरिहक गाटो तिनदलाह वने अग दोर्को. अदिनेनाहक येसु ओरिन इतोग, “अलेट! माट बोरे लेवद जागातगा अन्जि, गळक रोमकल,” इनजोर इतोग.

32 पया ओर ओडाते उदिस, बोरे लेवद जागातगा तमाय आरम कीयलाह अतोर.

33 मति ओर दायनदिन लोकुर ऊळतोर, ऊळिसि ओरिन पुतोर. पया सबे नाहकनाहि, आस्क-कोयतोर दडकचुलिय ताकसोर, ओरिहकाय मुने सम्दुरता अबर बाजे एवतोर.

34 अस्के येसु ओसो ओनाड कगयवालो वने एवतोर. एव्सि येसु ओडाताह रेगिसि, अगा वेल्लाय मुल जमा आतदिन ऊळतोग. ओरु कोपाललेववु गोरनलेहका मतोर, तेन ऊळिसि येसुहक ओरा मान वसता. पया येसु ओरिन वेल्लाडे पोल्लोड कागहता बोटतोग.

35 इद्रम कागहनेके, बहट अरता. पया कगयवालो येसुनगा वासि इतोर, “गूरू, इद पेळ्हकल जागा मन्हता, इंजेक बहट अरता वने.

36 वेर मात्रमि एरे-गुरेताड नाहकनगा अन्जि, तम्क तिनदलाह बाताडाय असिर, वेरिन लोहा,” इतोर.

37 इतस्के येसु मर्ला ओरिन, “अले मीटे वेरिहक तिडटा बह कोट कीम्हट रा!” इतोग. इतस्के ओर इतोर, “गूरू, इचोन मुडुहक तीहतलाह, आट नेलाना कूलताड कोताड आस्ताड. अचोक कोतानाड आरिड असिस तीहतकोमा?” इतोर.

38 येसु इतोग, “मियगा बेचोक आरिड मन्हताड? अन्जि ऊळाट अले,” इतोग. अन्ज ऊळतोर अस्के “एयुड आरिड, रेंड मीन्क मन्हताड,” इतोर.

39 अस्के “अलेट! सबेटोरिन रोंडातगा गुमिड-गुमिड उदिह कीम्हट,” इनजोर ओरिन उकुम ईतोग.

40 अद्रमे लोकुर उंद-उंद गुमतगा, बेगा पनस, बेगा नूरू, इद्रम उदतोर.

41 पया लोकुर उदतस्के, अव एयुड आरिन ओसो रेंड मीन्किन पोसि, पोगोन ऊळिसि, देवुळतुन जोहर कीसि, आरिन किळहतोग. अह कीसि “मुडा लोकुरिहक तूसिसीम्हट,” इनजोर कगयवालो वने सबेटोरिहक तूसिसीयलाह वेहतोग.

42 पया वेर सबेटोर पका पंजनाह तितोर.

43 तिन्ज-उन्ज पिसतव आर किळकेड, ओसो मीन्क जमा कीनेके, बारा डालाड पेसताड.

44 तिनवालो रगा सिरप कोय्तोरे एयुड अजर्क (5000) मतोर.

येसु एता पोगोट्क ताकिहतोग

(मत्याल 14:22-32; योहन 6:15-21)

45 पया तिन्ज-उन्ज मारतस्के, येसु कगयवालो वने इतोग, “नना लोकुरिन मल्स लोहतलाह पयाह महनन, मीट मात्रम ओडाते उदिसि, समदुरता अबर बाजे वेंडिसि, बेत्सेदा नाग अन्हटु,” इतोग.

46 पया येसु लोकुरिन लोहचि, तना गुड्रापोगोन पार्तना कीयलाह अतोग.

47 नुलपेडुहक ओडा समदुरता नडुमकसाते मता. येसु बार, वगोरे दडटा अबरि गुड्रापोगोन मतोग.

48 पया वळय मुनेहेतेनाह वांदु, अदिनेनाहक कगयवालो ओडातुन वगहचोर-वगहचोर बागिस मतोर, इदिन येसु गुड्राताहि ऊळतोग. पया येसु नगकाडाड मूड-नालुड एगसोरे (इतेके तलाकोग कूसना जोक-जोक) समदुरता एता पोगोट्क ताकसोरे, ओरगा वातोग. येसु ओरिन वीळिस दायना मता.

49 मति कगयवालो येसु एता पोगोट्क ताकनदिन ऊळिसि, “एता मसमि वास्ता, रा!” इनजोर सबेटोर रेयिसि केयतोर.

50 अस्के तोप्नेन येसु ओरिन आळो कीतोग, “नना रा, रेयमाटु, दीरा कीम्हटु,” इनजोर इतोग.

51 पया येसु ओरा संगे ओडातगा तगडतोग, तगडतस्के वळयु बेके मायतायो, बेके मायोयो! इदिन ऊळिसि कगयवालो पका बामतोर.

52 बह इतेके येसु आरिड तीहतदिन ऊळिस तेल, ओर ओना लावतुन पुनोर. तान पुनवाह, ओरा बुदि गळस आस मता.✱

येसु दुकिनोरिन सवे कीस्तोग

(मत्याल 14:34-36)

53 पया ओर समदुरतुन वेंडिसि, गनेसरत एरियाते एवतोर. एव्सि ओडातुन दडटगा दोहतोर.

54 येसु ओडातगडाहि रेगताहे, अगडोर ओन पुतोर.

55 पुताहक एरे-गुरेताड सबे नाहकने, कबुर वेहतलाह विततोर. पया मन्कलोर दुकिनोरिन कटुस्कने कांजिसि, येसु बेगा मन्हतोग इनजोर कबुर दोर्किदु, अगा ओदुर.

56 येसु वेलियतोग अव सबे सहर्कनाड, नाहकनाड, गूळानाड बजर्कनगा दुकिनोरिन तासिसि, “गूरू, सिरप नीवा गेंदे कोडतुन मात्रम बोय ईम, अस्के बेस आयनुर,” इनजोर अर्जि कींदुर. बोर बोर ओना गेंदे कोडतुन बोयिंदुर, ओर सबेटोर सव्रेम आंदुर.

7

पेदल्कना रिबजता लोप्पा कागहमुळि

(मत्याल 15:1-20)

1 उंद दिया उच्चुर परसिर ओसो साम्रमगूरू येस्सलेम सहरताहि वातोर. वासि येसुनगा जमा आतोर.

2 अस्के येसुनाड उच्चर कगयवालो, कयक नोगवाये गाटो तिनदनदिन, वेर ऊळतोर. ✨ (वेरा विचरते, येसुनाड कगयवालो कळवोगकयकिन एडिह केवाये तिंदुर). (

3 परसिर ओसो सबेटोर यहूदिर, तमाड तादोर-बाबोर कीतव रीत-रिवज्कना इसबते, बेस कयक नोगवा, मुर्तिय गाटो तिनोर आंदुर.

4 आटुमताहि वातस्के, एग मीवालेवा गाटो तिनोर आंदुर. मुनेतोर कीतव रीत-रिवज्कना इसबते, दळ्यान, एग उनडनाड कस्तान, इतुळताड गंजिन तोमिंदुर. ✨ इद्रमलेहका वेल्लाडे रीत-रिवज्किन नोमिंदुर.)

5 अदिनेनाहक परसिर ओसो सास्त्रमगूसर येसुनगा वासि इतोर, “नीवाड कगयवालो मावाड पेदल्कना मतद रीत-रिवजतुन बह माळोर? वेर तिनदनामुने, कळवोग आतदिन एडलाह, तमाड कयक बाराहक नोगबोर?” इन्जि कट्टला कीतोर.

6 पया येसु ओरिन इतोग, “मीट सोड केवालोर लोप्पा, देवुळि मुने तना कबुरतोग यसयाल इनवाना मेटे, सास्त्रमते मीवा लोप्पा बराबर वेहच मता:

‘वेर लोकुर तमा तोडटेने, नाक मान ईस्तोर,

मति वेर नावा पोगोन जीवा वाटोर.

7 वेरा मोळकनद वने जोलिय मन्हता,

नावा सास्त्रम कागहतनदिन विळिससि, तमाडे अडोड कागहतहूतोर,’ ✨

इनजोर वेहता.

8 मीट देवुळताड अडोन माळना विळिससि, मन्कलोर कीतव अडोन माळिहनिर,” इनजोर इतोग.

9 ओसो इतोग, “मीट मीवाड मुनेताड रीत-रिवजतुन नोमसोर, देवुळताड अडोन माळवा, बह तपतिर?

10 इद केंजाटु, मीवा उंद तप नना वेहतहनन. निमा नीवा तलोग-तपेहक मान ईम, ✨ इद्रम सास्त्रमते देवुळता कबुरतोग मोसाल वेहतोग. ओसो बोग तना तलोग-तपेहक मान एवा, ओरा कदर रेहतहतोग, ओन हळकना सिक्सा ईयना, ✨ इह वने वेहतोग.

11 मति मीट मात्रम इद्रम इहनिर इतेके, बोगाय तना तलोग-तपेना पिसवगतुहक एवालेवा, देवुळतुहक वाटटेके बेसु, इहनिर.

12 इद्रमलेहका मन्कल तना तलोग-तपेन अय केवोग आस्तोग. मीट इद्रम कागहचि, ओरिन अय कीयलाह एविर.

13 इद्रम मीट मीवाडे रीत-रिवज्क पुटिह कीसोर, देवुळता पोल्लोतुन माय्पिह कीतिर. इद्रमताड वेल्लाडे कबस्क कीयहनिर,” इनजोर इतोग.

14 अस्के येसु लोकुरिन तनके केयिसि ओरिन इतोग, “नना इंजेके बार इहनन, तेन सबेटोरि केंजिसि कगयाटु.

15 (कयक नोगतेकाय, नोगवेकाय,) बेद मन्कना कुमतगा दास्ता, अद ओन देवुळता मुनेह कळवोग केवो. मति मन्कना पोटाताहि, बेव पोल्लोड तोडटुहक पलते पेसिहताड, अवे ओन कळवोग कीस्ताड. [

16 बोन्क पुनदलाह गिर्दा मन्हता, ओग बेस केंजेग.])” *

17 पया येसु मुडुन लोहचि, तना मतद लोन अतोग. अतस्के ओनाड कगयवालो ओनगा वासि, “कळवोगता पुन्पिह कीयनद पोल्लोतुन, माक तेळियिह कीस वेहा, गूस,” इनजोर इतोर.

18 येसु ओरिन इतोग, “मीकाय इंका तेळियोया? बेद मन्कना कुमतगा दास्ता, अद ओन कळवोग केवो.

19 बाराहक इतेके, मन्कल तिनदनद ओना जीवातगा अनो, मति कुमतगा दास्ता, पया पेल्लतेके पेसिहता, पुनविर?” इतोग. (इद्रम इन्जि, सबे तिंडि तिनदलाह पोलिहता इतोग.) ✨

20 इन्जि ओसो इतोग, “मति मन्कनाहि पलत पेसनव सबे लाग्वाड पोल्लोड, अबु पोटालोप्पाडाहि वास्ताड. अविनेनाहके मन्कन देवुळि जेक तासिहता.

21-22 बाराहक इतेके लाग्वाड विचर्कु, साट्याल कबळ, कले कबळ, हळकनदु, सिंङ्गि-पोहडेड कीयनदु, लालुस कीयनदु, कोटे बुदि, नाळेह कीयनद बुदि, लजालेव करब कबस्क, कुळसा बुदि, वहचळि, पोमाडेड कीयनदु, तेल्वलेव कबस्क, इव सबे मन्कना पोटालोप्पाडाहिये पलत पेसिहताड. ✨

23 इद्रमताड सबे लागव पोल्लोड कोनि, लोप्पाडाहि पेसिसि, मन्कनु कळवोग कीस्ताड,” इनजोर इतोग.

दुस्रा जातता आंचाना विस्वस

(मत्याल 15:21-28)

24 गालिल पट्टाहि पेसिस पया, येसु तनाड कगयवालोर संगे सोर-सिदोन एरियाते ✨ वातोग †. वासि उंद लोतगा मतोग. नाक बोरे पुनमाकिर इनजोर, ओग विचर कीस मतोग, मति इद पोल्लो आबुर आता.

✨ 7:2 7:2 लकाल 11:38 ✨ 7:4 7:4 इब्रितोर 9:8-10 ✨ 7:7 7:6-7 यशायाह 29:13; कुलसितोर 2:20-22 ✨ 7:10 7:10 पेसमुळि 20:12; व्यवस्थाविवरण 5:16 ✨ 7:10 7:10 पेसमुळि 21:17; लैव्यव्यवस्था 20:9 * 7:16 7:16 सबेट्क पाळनाड मोदुल काग्देहकनगा वचन 16 वावो. ✨ 7:19 7:19 बळयिर 10:15; रोम सहरतोर 14:14; 1 कुरितोर 10:25-26; 1 तिमोति 4:4-5; तीतुस 1:15 ✨ 7:21-22 7:21-22 कुलसितोर 3:5 ✨ 7:24 7:24 मार्कल 7:31; लकाल 4:26; 6:17; बळयिर 12:20; 27:3-4 † 7:24 7:24 इद यहूदि आयबोरा एरिया आंदु.

25-26 अद नाटे उंद सुरिया पटटा पिनिके एरियाता आंचाळ मता, अद यहूदि आयवद आंदु, ताना उडुला मयानु, देयम पोस मता. पया अद आंचाळि येसु वातोग इनजोर केंजिसि, ओनगा वाता. वासि ओनाड काल्क मोळकता. अह कीसि, “नावा मयानगडाह देयमतुन पेसिह कीम, सामि!” इनजोर येसुन अर्जि कीता.

27 अस्के (इस्रयेलतोरिन सत्रे कीयलाह येसुनगा बेद लाव मता, अद दुस्राड जातिनोरिहकओजो, इदिन तोहतलाह)✧ येसु तान इतोग, “मुने पेकोर पंजिर, बाराहक इतेके पेकोराड आरिनु, लोताड नय्किहक वाटिसीयनद बेस आयो,” इतोग.

28 इतस्के अद येसुन इता, “नीवा पोल्लो नितमे मन्हता, सामि. मति पेकोर तिनदनाड दळ्यानाहि पोवताड पेसावार्किनु, लोताड नय्के तिन्हताड,” इता.

29 पया येसु तान इतोग, “निमा नावा पोगोन विस्वस कीतिन इनजोर, निमा इतद पोल्लोतुन केंजिस पुतन. अदिहक लोन अन! देयमि नीवा मयान विळिसस वितता,” इतोग.

30 अस्के अद आंचाळि लोन वासि, पिला कटुदगा उंजिस मतदिन, ओसो देयम वने विळिसस मतदिन ऊळता.

येसु एव्डा मन्कन सत्रे कीस्तोग

31 पया येसु तनाड कगयवालोरा संगे सोर-सिदोन एरियाताहि✧ पेसतोग. पेसिसि दाकपालिस पटटगाहक वासि, गालिल समदुरकचुल एवतोग.

32 अचोटेन उच्चुर मन्कलोर ओवोर्ग एव्डान येसुनगा ततोर, ओग बोब्ळे वने मतोगे. तचि “नीवा कयदुन वेना पोगोन तासिसि, वेन सत्रे कीम, गूरु!” इनजोर येसुन अर्जि कीतोर.

33 कीतस्के, येसु ओग मन्कन मुडगडाहि उचुन अबर केयतोग. केयिसि, तनाड वळिस्कन ओनाड केळ्कनगा तोक्सि तेंडटोग. ओसो तनाड वळ्कनगा उस्कि, ओना वेंजेटुन बोयतोग.✧

34 अह कीसि पोगोन ऊळिसि अंजिस नेस्कतोग, नेस्किस ओग मन्कन तमा पोल्लोते “इप्पता!” इतोग. (इप्पता इतेके “पड्ने आम” इद्रम अर्तम आस्ता.)

35 पया येसु अद्रम इताहे, ओग मन्कनाड केळ्क पड्ने आताड, ओसो ओना वेंजेग वने बेस आता, ओग पया पड्ने वळ्कन बोटटोग.

36 अगा मतोरिन इद पोल्लोतुन बोरिहके वेहमाट इनजोर, येसु ओरिन उकुम ईतोग. मति ओग बेचोन वेहमाट इनजोर वेहतोग, अचोन ओर मन्कलोर अद पोल्लोतुन पोकर कीया बोटटोर.

37 पया लोकुर पका बामिसि इद्रम इंदुर, “येसु बेद कीतोग, अद सबे बेस-नेहना कीतोग; एव्डालोरिहक वेनदनद, म्कालोरिहक वळ्कनद लाव ईस्तोग,” इतोर.

8

येसु नालुड अजर्कना मुडुहक तीहतहतोग (मत्याल 15:32-39)

1 अद्रमे पया उंद दिया ओसोवने येसुनगा वेल्लाय मुल जमा आतोर. ओरगा तिनदलाह बाताले इलवा मता. अस्के येसु तनाड कगयवालोरिन केयिसि इद्रम इतोग,

2 “वेर नयगान मज्जि, नेटुहक मूंड दियाड आतोर, वेरगा तिनदलाह बातय इले. अदिहक नाक वेरा मान वसिहता.

3 वेरगडाह बोर बोर वेल्ला जेकनाहि वातोर मन्हतोर. नना वेरिन अहे तमाड लोहकने लोहतेके, वेर अगदे अनेके, कव्हिहक ऊंगेड-वेळ्केड आयनुर,” इनजोर इतोग.

4 पया कगयवालोर येसुन इतोर, “अलाले, वेर लोकुर पंजलाहि, इद पेळ्कल जागाते तिडि बेगडाह बोग तचीयनोग?” इतोर.

5 अस्के “मियगा बेचोक आरिड मन्हताड?” इन्जि येसु ओरिन ताल्हकतोग. “अविय! मयगा इतेके एळ्ळे आरिड मन्हताड,” इनजोर इतोर.

6 पया येसु मुडुन उद वेहचि, अव एळ्ळ आरिन पोसि, देवुळतुन जोहर कीसि, आरिन किळ्हतोग. किळ्हचि, मुडुहक तूसीसीयलाह तनाड कगयवालोरिहक ईतोग, ओर पया मुडुहक तूसतोर.

7 ओरगा उचुक उड्लाड मीन्क वने मताड. अविस्कनेनाह वने देवुळतुन येसु जोहर कीसि, लोकुरिहक तूसीसीयलाह वेहतोग.

8 पया लोकुर पंजनाह तितोर. तिन्जि पिसतव आर किळ्केने, एळ्ळ बेराड डालाड निंदताड.

9 अगा तितोर लोकुर जोक-जोक नालुड अजर्क (4000) लेहका मतोर. पया येसु सबेटोरिन लोहतोग.

10 लोहचि येसु तनाड कगयवालोर संगे ओडाते उदिसि, दलमनुता इनदनद एरियाते अतोग.

✧ 7:27 7:27 योहन 4:22; बळयिर 3:26; 13:46; रोम सहरतोर 1:16; 2:10 ✧ 7:31 7:31 मार्कल 7:24; लूकल 4:26; 6:17; बळयिर 12:20; 27:3-4 ✧ 7:33 7:33 8:23; योहन 9:6

परसिर येसुन सीना तोहता वेहतहतोर
(मत्याल 16:1-4)

11 पया अगा उच्चुर परसिर वातोर, वासि येसुना संगे पोल्लोने गिटोगटो कीसोरे, “देवुळ नीक लोहता इन्जि, माक उंदि सीना तोहा,” इनजोरे येसुना पट ऊळलाहि ओन ताल्हकतोर.

12 इद पोल्लोतुहक येसु नारज आसि अंजिस नेस्कतोग, पया “इद पीळतोर बाराहक सीना ताल्हकिहतोर? केंजाट, नना सेतेम वेहतहनन, इद पीळतोर लोकरिहकु बेदे सीना तोहोन,” इतोग.✱

13 पया येसु परसिरिन विक्सिसि, तनाड कगयवालोरा संगे ओडातगा उदिसि, सम्दुरतुन वेंडलाह आतोर.

येसु परसिरा, एरोद अंतिपसना तप तोहतहतोग
(मत्याल 16:5-12)

14 वेंडनेके कगयवालोरा आरिड ततलाह मागडतोर. ओडाते दायहपा, ओरगा उंदिय आरि मता.

15 अस्के येसु ओरिन इतोग, “केंजाट! परसिर ओसो एरोद अंतिपस✱, वेरा ओयता पिंडटा लोप्पा उसरते मन्हटु,* ताना अगदुहक आयमाट,” इतोग.

16 इतस्के “मयगा आरिड लेवाहके बहे, गूरू माक वेहतहतोग,” इन्जि तमतमाय वळ्हकिदुर.

17 तेन पुन्जि येसु इतोग, “मीट आरिड इलवाहकु, बाराहक इचोन आलिह कीयहनिर? नाकु आरिना पर्वा इले इन्जि, मीक इका तेळियोया? बह मीवा बुदि अचोन गळस आताया, नावा लोप्पा इका पुनविरा?

18 (नना कीतव कबस्किन ऊळतिर;) कोंडाड मन्ज वने मीक दिसो? केव्क मन्ज वने केंजविर?✱ बह मीक सीता इलेया?

19 मुने नना एयुड आरिने एयुड अजर्क (5000) लोकरिहक तीहतन, अस्के पिसतव बेचोक डालाड गुम कीतिर?” इतोग. ओर इतोर, “बारा डालाड गुम कीतोम गूरू,” इतोर.

20 येसु ओसो इतोग, “अहे ओसो एळुड आरिने नालुड अजर्क (4000) लोकरिहक तीहतन. अस्के मीट बेचोक डालाड आरिड गुम कीस मतिर?” इतोग. ओर येसुन इतोर, “एळुड डालाड गुम कीस मतोम,” इतोर.

21 इतस्के येसु ओरिन इतोग, “बह इंजेक वने नना बोन्न इन्जि मीक तेळियोया? (इका वन नाक विस्वस केविरा?)” इतोग.

येसु तोववोग मन्कन सत्रे कीस्तोग

22 अद्रमे पया येसु बेत्सेदा नाटेनगा वातोग. वातस्के नाटेनोर ओवोर्ग गुडिनु येसुनगा ततोर. तचि “वेग तोवनाह, वेनाड कोंडान इटा गूरू,” इनजोर अर्जि कीतोर.

23 इतस्के येसु ओग तोववोना कयदुन पोसि, लोहक लेवगा ओतोग. ओसि ओनाड कोंडानगा उस्केसि,✱ ओना पोगोन कय तासतोग. तासिसि “बातालाय दिसिहताया?” इनजोर ताल्हकतोग.

24 अस्के ओग केनकेने तोव्सि इतोग, “नाक मन्कलोर मराना लेहका बगाड-बगाड दिसिहतोर,” इतोग.

25 इतस्के येसु ओसोवने तना कय, ओनाड कोंडानगा तासतोग. तासतस्के ओग ओसो नाहकिस ऊळतोग. अस्के पूरा सत्रेम आसि, ओग मुनेता लेहकाने सबे पोळ्ळने तोवया बोटतोग.

26 पया येसु ओन इतोग, “इंजेके निमा लोन अन! मति इद नाटेना लोप्पाड्क अनमा,” इनजोर इतोग.

येसु बोग आंदोग इन्जि पत्रु पुन्हतोग
(मत्याल 16:13-16; लूकाल 9:18-20)

27 पया येसु तनाड कगयवालोरा संगे, केसरिया-पिलिपि इनदनद सहरता एरेताड नाहकने अतोग. दायहपा तनाड कगयवालोरीन “नना बोन्न आंदन इनजोर, लोकरु इन्हतोर?” इन्जि ताल्हकतोग.

28 अस्के “उय्तर बार नीक एग मीहवाल योहन इन्हतोर; उय्तर बार देवुळता कबुरतोग एलियाल आंदोग; उय्तर बार मुनेतोग बोगो देवुळता कबुरतोग मनदनोग इन्हतोर” इनजोर कगयवालोरा इतोर.

29 इतस्के येसु ओरिन, “अले पया मीट वेहाट, नाक बोग इनजोर मीट इहनिर?” इनजोर ताल्हकतोग. ताल्हकतस्के “सामि, निमा देवुळ लोहतोग पिसिह केवाल किर्स्तुनिन आंदिन,” इनजोर पत्रु इतोग.

30 इदिन केंजिसि, “नना किर्स्तुनन इनजोर, मीट इंजेके बोने वेहमाट बहा,” इनजोर ओरिन उकुम इतोग.

येसु तना वायना हामुरतुन पुनाह कीस्तोग
(मत्याल 16:21-28; लूकाल 9:22-27)

✱ 8:12 8:12 लूकाल 11:29 ✱ 8:15 8:15 मत्याल 14:1; लूकाल 3:1,19-22; 8:3; 13:31; 23:7-12; बळयिर 4:27-28; 13:1

* 8:15 8:15 बेद्रुमि ओयवद पिंडटगा, उचुन ओयतद पिंड काल्हपतेके, पूरा पिंडि ओयिहता, अद्रमे परसिर, एरोद अंतिपस, वेरा लागवद काहमुळि, लोकरुगा आबुर आंदु. अदिहक येसु ओरगडाह उसरते मन्हटु इन्जि वेहतोग. ✱ 8:18 8:18 यिर्मयाह 5:21; यहजेकल 12:2 ✱ 8:23 8:23 7:33; योहन 9:6

31 पया येसु तनाडः कगयवालोरिन इद्रम कागहता बोटटोग, “मान्वना नडुम पुटटोन्कु, इतेके नाकु, पका तिपल आयनद मन्हता. यहुदिराडः पेदल्कु, पेर्मालोर, सास्त्रमगूस्र नाक पास्कनुर, हक्कनुर, ताना पया मूंड दियाने नना तेगकन, इव करल अद्रम आयनुडे!”

32 इनजोरे येसु इद पोल्लोतुन, ओरिहक बेस तेळियनाह वेहतोग. इद्रम वेहतस्के, पन्नु येसुन बाजेते अबर ओसि, (“गूस्र, निमा अद्रम विचरे केमा” इन्जि,) येसुना वेहतद पोल्लोता अडम वळ्हकतोग.

33 अस्के येसु पेगके मिळिन्दस कगयवालोरिन ऊळतोग, ऊळिसि पन्नुन इद्रम तेर्हतोग, “एय देयमदीपता बुदते वळ्हकवानिन, अद्रमता बुदतुन पोहचीम! नीवा विचरि मन्कना विचरतेह मन्हता, मति देवुळता विचरतके इले,” इनजोर तेर्हतोग.

34 पया येसु तनाडः कगयवालोरिन, ओसो अगा जमा आता मुडुन, तना एरे केयिसि इद्रम इतोग, “बोगाय नावाडः कगयलाह वायना विचर कीतेके, ओग तना हक्कनागुटा कांजतप,[†] नयेनाहक वायनव तिपल्किन आपेग. ओसो तनाय कुसितुन पोहचि, नावा अगदे ताकेग.

35 बोग इद बूमते तना कुदता जीवातुन पिसिह कीयलाह ऊळिहतोग, ओग आक्रिते बूळेम आयनोग. मति बोग नावा बेसता कबुरतुन पोकर कीयलाह सबे पोहतहतोग, ओन्क देवुळि पूना जीवा ईयगा.✱

36 मन्कल पूरा दुनियातुन गेल्सतेक तेला मति, तना कुदता जीवातुन पिववद किसबटटगा लेसिह कीतोग इतेके, ओन्क बाताल पायदा आयगा?

37 मन्कल तना जीवातुन लेसिह कीतोग इतेके, ताना बदलातुहक ओग बातय ईया पगवोग.

38 सिंङ्गि आंचाळ तना मुजोन नाळेह कीयना लेहकान, इद पीळतोर मन्कलोर देवुळतुन नाळेह कीसि, पापमते ताकिहतोर. अद्रमतोरा नडुमि बोगु नना येसुनाडः कगयवानन इनदलाह, पेगके-मुनेह आस्तोग, ओनु नना मान्वना नडुम पुटटोनन वने जेक तासकन. ओसो बेद दिया नना नावा बाबाना डीसाते, पवित्र देवतुल्कना संगे वायकन,✱ अस्के अद्रमतोग मन्कन मावोग इनदलाहि, पेगके-मुनेह आयकन,”✱ इनजोर इतोग.

9

1 येसु ओसो ओरिन इतोग, “इह केंजाट, नना सेतेम वेहतहनन, मियगडाहि उय्त्तुर नावा संगे मनवालोरिन, हायनामुनेन देवुळि तना लावते राजेम निल्पिह कीयनदिन मीट ऊळकिर,” इनजोर वेहतोग.

येसुना रूप मिळिन्दहता

(मत्याल 17:1-13; लूकाल 9:28-36)

2 आरूडः दियाडः आतापया, पन्नु, याकुबि, योहनि, वेर मुवुरिन येसु तना संगे पोसि अलग उंद बेरा मेटापोगोन ओतोग. अगा अतस्के ओर ऊळनेके, ओना रूप मिळन्दता.

3 ओनाडः गेंदेडः इचोन वेडिसि तिर्मिळिस्किंदुडः इतेके, इद दुनियाते बोगे गेंदेडः उकवाल वने अचोन वेडिह कीया पगवोग, अचोन वेडिस मताडः.

4 अस्के मोसा मुय्तोग, एलिया मुय्तोग, वेर ईर्वुर मुनेतोर देवुळता कबुरतोर, येसुना संगे वळ्हकनदिन ओर ऊळतोर.

5-6 ऊळिसि पन्नु, याकुबि, योहनि, वेर पका रेयतोर, पया पन्नु, “सामि, माट इगा महनल इतेके बेस आता, माट इगा मूंड मंडाडः पंडकोमः उंदि नियेनाहकु, उंदि मोसा मुय्तोनेनाहकु, उंदि एलिया मुय्तोनेनाहकु,” इतोग. इव पोल्लोडः पन्नु बाताल वळ्हकिंदोग, अद तना तन्के तेळियो.

7 अद्रम इनेकेने, ओरा पोगोन मोयुल वासि ओरिन मुचता, मुचतस्के अद मोयुलताहि उंदि इद्रमता लेडः केंज वाता, “वेग नावा जीवा कीतोग मगि आंदोग, वेनाडे मीट केंजसोर मन्हटु,” इता.

8 पया चटनेन वेर मुवुर इके-अके ऊळतोर, मति अगा तमा संगे येसुन विळिसस बोगे बह दिसोग.

9 पया मेटाताहि रेगनेके, वेर मुवुरिन येसु उकुम ईस वेहतोग, “माने-मन्कना नडुम पुटटोनन डोलिस मन्जि ओसो तेगकनाहजोम, मीट नेंड बेद ऊळतिर, तान बोन्के बह वेहमाटु,” इतोग.

10 इतस्के ओर अद पोल्लोतुन सीतात तासतोर, मति डोलिस मन्जि ओसो तेगकनदिना अर्तम बाताल आस्ता इनजोर, तमतमाय वळ्हकिंदुर.

11 पया ओर येसुन ताल्हकतोर, “गूस्र! देवुळ लोहवाल पिसिह केवाल वायनामुनेने, इद बूमते एलिया मुय्तोग मल्स वायनोग इनजोर,✱सास्त्रमगूस्र इन्हतोर. अद्रम बाराहक इन्हतोर?” इन्जि ताल्हकतोर.

12 येसु ओरिन इतोग, “देवुळ लोहवाल पिसिह केवाल वायनामुने, एलियाल वासि सबेटविन बेस ओपे कीयलाह वास्तोग निटमे!✱ अद्रम आस पया, ‘माने-मन्कना नडुम पुटटोनु लोकुर पास्कनुर, ओन्कु पका तिपल एताय पोयगा,’✱ इनजोर वने रासतद मन्हता, इद बेद्रमि?

† 8:34 8:34 हक्कनागुटातगा हायनद हामुर इतेके, इद उंद वेल्लाय तिपलता हामुर आंदु. इद्रमता रिज यहुदि जाततोर आयो, मति रोमि लोकुर इद्रम कीदुर.

✱ 8:35 8:35 मत्याल 10:39; लूकाल 14:26; 17:33; योहन 12:25 ✱ 8:38 8:38 तोहचीतव पोल्लोडः 14:10 ✱ 8:38 8:38 रोम सहरतोर 1:16; 2 तिमोति 1:8 ✱ 9:11 9:11 मलाकी 4:5; मत्याल 11:14 ✱ 9:12 9:12 मलाकी 4:6 ✱ 9:12 9:12 मत्याल 16:21; 26:24

13 मति नना मीक वेहतहनन, एलियाल इतेके वातोगे, तेला मति सास्त्रमतगा ओना लोप्पा रासतप लेहकान, तम्क बह विचर वाता, अहे लोकुर ओनु तिपल कीतोर,” इनजोर इतोग.*

देयम पोयतोन येसु सत्रे कीस्तोग

(मत्याल 17:14-19; लूकाल 9:37-42)

14 अद्रमे ओर नालवुर आसि मेटाताहि रेगिसि, दुस्रो कगयवालोरगा वातोर. वासि ऊळनेके, ओरगा वेल्लाय मुल जमा आस मतोर, ओसो सास्त्रमगूस ओरा संगे गिटोगटो आंदुर.

15 अस्के येसु वायनदिन ऊळिसि, सबेटोर बामतोर. बामिसि ओनगा वितिस मन्जि जोहर कीतोर.

16 पया येसु तनाड कगयवालोरिन ताल्हकतोग, “ओरा संगे मीट बेदिनेनाहक गिटोगटो आतिर?” इनजोर ताल्हकतोग.

17 अस्के मुडाहि ओवोर्ग मन्कल इद्रम इतोग, “गूस! निमा नावा मगिन सत्रे कीकिन इनजोर, नना नियगा ओन ततन. ओन देयम पोयता, अदिहक ओग वळ्हक पुनोग.

18 अद ओन पोयतेक अचोन नेल उकिहता. अस्के ओना तोडटुहक बोमुल पेसिहता, पल्क वने कोकिहतोग ओसो मेकिहतोग. इद देयमतुन पेहतलाह, नीवाड कगयवालोरिन वेहतन, मति ओरा संगे आया पगवो,” इनजोर वेहतोग.

19 अस्के येसु इतोग, “ए विस्वसलेवोरिर, मीवा संगे बेचानाह नना मनदकन! मियेनाहक नाक कयर वास्ता. अले ओग पेकान नयके ताट,” इतोग.

20 इतस्के ओग पेकान ओनगा ततोर, ततस्के देयम येसुन ऊळताहे, ओग पेकान तेलहचि नेल अर्हचीता. पया ओग तोडटुहक बोमुल पेहचोर दोळिगंदोग.

21 येसु पेकाना तपेन ताल्हकतोग, “वेग बेस्केडाह इद्रम आस्तोग?” इतोग. इतस्के पेकाना तपे इतोग, “उडुलस्केडाहिये पोयता गूस.

22 इद देयम वेना जीवा तिनदलाह, बेस्के किसतगा, बेस्के एतगा अर्हचीस्ता. मति निमा बेदाय कीया पगतेके, माक जीवा लोपिसि, मावा पोगोन दया कीम,” इनजोर इतोग.

23 येसु ओन इतोग, “‘निमा बेदाय कीया पगतेके कीम’ इनजोर बाराहक इहनिन? देवुळतुन विस्वस केवाल मन्कहक, सबे आया पगयहता,” इतोग.

24 अस्केने ओग पेकाना तपे, “सामि, नना विस्वस कीयहनने, मति इका पका विस्वस कीयनाह, नाक तोळ ईम,” इनजोर केयतोग.

25 पया लोकुर वित वासि, अगा जमा आयनदिन येसु ऊळतोग. ऊळिसि “एय वेग पेकान एव्डाल, मूकाल कीतद देयमतिन, नना नीक उकुम ईयहनन, वेग पेकानाहि पेसिस अन. ओसो वेनगा बेस्केन मल्स वामा,” इनजोर दगा इतोग.

26 इतस्के देयम केयिसि, ओग पेकान पका तेलहचि पेसता. पेसतस्के पेकाल डोलतप लेहका आतोग, वेल्लाटोर लोकुर डोलतोग इंदुर.

27 मति येसु ओना कयदुन पोसि तेहच निल्पिह कीतोग. अस्के ओग पेकाल नितोग.

28 पया येसु तनाड कगयवालोर संगे तमा मनदनद जागातगा वातोग, वातस्के बोरे लेवस्के कगयवालोर येसुनगा वासि ताल्हकतोर, “माट अद देयमतुन बह पूंड पगवोम गूस?” इतोर.

29 इतस्के येसु ओरिन इतोग, “देवुळतुन पार्तना† कीतेकेने, इद्रमताड देयहकिन पूंड पगमुळ आस्ता, केवेके पूंड पगमुळ आयो,” इनजोर इतोग.

देवुळता राजेमते बेरोग बोग?

(मत्याल 17:22-23; 18:1-5; लूकाल 9:43-48)

30-31 अद्रमे पया येसु ओसो ओनाड कगयवालोर, अद जागातुन विळिसिसि अतोर. अनेके ओर गालिल पटटुहक अतोर. दायहपा, (तनाड कगयवालोरिन अलग कागहतना मताहकु,) तमा दायनद पोल्लो बोरिहके तेळियना आयो, इद्रम येसुना विचर मता. पया येसु तनाड कगयवालोरिन इतोग, “माने-मन्कना नडुम पुटोटोनन, नाकु कोटेतोरा कयदे पोसीयना मन्हता. ओर नाक हक्कनुर, मति नना मूंड दियाने ओसो जीवा अरयकन,” इनजोर इतोग.

32 मति येसु वेहतद पोल्लो ओरिहक तेळियो. अद पोल्लोतेनाहक ओन ताल्हकलाह वने ओर रेयिंदुर.

33 अद्रमे पया ओर कापेर्नाग वातोर, वासि तमा जागातगा अतोर. अतस्के येसु ओरिन ताल्हकतोग, “अगदे वानेके बाताड कट्टलाड आंदिर?” इतोग.

34 मति “माट बारा मन्कलोरगडाहि सबेटोरिहक बेरोग बोग,” इनजोर, ओर अगदे वानेके कट्टलाड आस मतोर;✱ अदिनेनाहक ओर बाताले वळ्हकवा, केमेन आस मतोर.

35 पया येसु उदतोग, उदिसि बारा बळयिरिन तना एरे केयिसि, इद्रम इतोग, “बोगाय सबेटोरिहक बेरोग आयलाह ऊळिहतोग, ओग बुदते सबेटोरिहक उडुलोग आयोग, ओसो सबेटोरा सेवा केवाल आयोग,” इतोग.

* 9:13 9:13 एलियाल इतेके, देवुळता पेदिरते एग मीहवाल योहनना रूपते वातोग, मति लोकुर ओन पुनोर, पया ओन हक्कमुळ आता. † 9:29 9:29 पार्तना उचुक मोदुल कागदेहकनगा “उपस-पार्तना” इनजोर मन्हता. ✱ 9:34 9:34 लूकाल 22:24

36 इन्जि ओर्वोग उड्लोग पेकान तचि, ओरा नडुम निल्पिह कीतोग. पया ओन ओग्डिसि, ओरिन इतोग,
 37 “बोगु इद्रमतोग ओर्वोग उड्लोग पेकानाय, नावा पेदिरते एरे कीस्तोग, ओग नाके एरे कीतपे. ओसो बोगु नाक एरे कीस्तोग, ओग सिरप नाके आयो, मति नाक लोहतोन वने एरे कीस्तोग,” इनजोर इतोग.✧

दुस्रोरीन पापम कीयनाह कीयनद आयो

38 इतस्के योहन येसुन इतोग, “गारू, नीवा पेदिरते ओर्वोग मन्कल, देयहकिन पेसिह कीयहपा माटु ऊळतोम. ओग मावा तोळतोग आयवाहकु, माट ओन रोमिह कीतोम,” इनजोर इतोग.

39 इतस्के येसु इतोग, “बोगे देवुळता लावताड कबस्क नावा पेदिरते कीतस्के, नावा अडम वळ्ळक पगवोग. ओन मीट रोमिह केमाटु.

40 बह इतेके बोग माक विस्द केवोग, ओग मावोगे आंदोग.✧

41 इह केंजाट, नना सेतेम वेहतहनन, मीट किर्तुनाड कगयवालोरिर इन्जि, उंद गिलसमेंड एगतेला उनडलाह बोर ईयनुर, ओरिहक इद दर्ममता पाय्दा देवुळताहि नितमे दोर्कगा.✧

42 “उड्लोर पेकोरा लेहका नाक नमवालोरगडाहि बोनाय वगोन, ओना नयगा मतद विस्वसतुन विळसलाहि, बोग कटळ वाटटप आस्तोग, (वेग कटळ वाटवाल देवुळता बेरा सिक्सातुहकु ओजोनोग). वेना वेळेटगा पका पृहतद जेता बंडातुन दोहचि, वेन समदुरते वेल्लाह आता कसातगा मुळहतना, (इद बेरा सिक्सा आंदु: मति) तान्काय वीळिस बेरा सिक्सा देवुळि अद्रम कटळ वाटवाहक ईयगा.✧

43 केंजाट, निमा नीवा कयदे पापम कीयलाह ऊळिहनिन इतेके, कयदुन बोगाय डायिस पोहचीतेक बेस आवालि, (इद्रम निमा पापमतुन पोहतलाह जिद कीमु). बाराहक इतेके नीवाड रेंड कय्क मन्जि, देयमदीपता बेस्केन पिववद किसबटटा अमेसाता सिक्सातगा दायना वाटो, कोलाल आसि अमेसाता पिसमुळते दायना, इदे नीक पाय्दाता.✧

44 [देयमदीपतगडाड पुळ्ळ बेस्केन डोलोड, ओसो अगडा किसु बेस्केन पिववो.]‡

45 अहे निमा नीवा कादे पापम कीयलाह ऊळिहनिन इतेके, कादुन बोगाय डायिस पोहचीतेक बेस आवालि, (इद्रम निमा पापमतुन पोहतलाह जिद कीमु).

46 बाराहक इतेके नीवाड रेंड काल्क मन्जि, देयमदीपता अमेसाता सिक्सातगा दायना वाटो, कूटाल आसि अमेसाता पिसमुळते दायना, इदे नीक पाय्दाता. [देयमदीपतगडाड पुळ्ळ बेस्केन डोलोड, ओसो अगडा किसु बेस्केन पिववो.‡]

47 ओसो निमा नीवा कोंडाते पापम कीयलाह ऊळिहनिन इतेके, कोंडातुन बोगाय पेहचीतेक बेस आवालि, (इद्रम निमा पापमतुन पोहतलाह जिद कीमु). बाराहक इतेके नीवाड रेंड कोंडाड मन्जि, निमा देयमदीपता अमेसाता सिक्सातगा दायना वाटो, उंदिय कोंडा मन्जि देवुळता राजेमते ओळियना, इदे नीक पाय्दाता.

48 देयमदीपतगडाड पुळ्ळ बेस्केन डोलोड, ओसो अगडा किस बेस्केन पिववो.✧

49 “अडोना साम्रम वेहतपु, देवुळतुहक वाटटव सबे कोडिनगा, मीट ओवुर काल्पिहनिन.✧ अहलेहकाने मीट सबेटोरिर, (किसलेहकाडाड तिपल्कनाहि पेससोरे, गर्यातगा वाटटदु, देवुळतुहक विचर वायनद कोडलेहका आयकिर).*

50 ओवुर बेसे मन्हता, मति ओवुरता मिटस बार अता इतेके, तान बेद्रम मिटस कीकिर? मीट ओवुरता लेहका मिटस केवालोरिर मन्हट, ओर्विहक-ओर्वोग कलियिस गूनमते मन्हट,✧” इनजोर येसु इतोग.

10

मुतेन विळिससीयनद पोल्लो
 (मत्याल 19:1-9)

1 पया येसु तनाड कगयवालोरि संगे अगडाहि यहूदा पटटा एरियाते वातोग. वासि अगडाह योर्दन बैरेटा अबर बाजे अतोग. अस्के ओसोवने गोहडिनाड गोहडिड लोकर ओनगा जमा आतोर. आतस्के येसु तना अल्वट मतपु, ओरिन कागहता बोटटोग.

2 पया उच्चुर परसिर येसुनगा वासि, ओन एग्हिह कीयलाह इतोर, “मन्कल तना मुतेन देहचीयना, इद पोलिहताया?” इनजोर ताल्हकतोर.

3 ताल्हकतस्के येसु ओरिन, “मोसानाड अडोनगा, इदिना लोप्पा बाताल उकुम मन्हता?” इनजोर ताल्हकतोग.

4 ओर इतोर, “मुतेन विळिसना इतेके, मुतेन विळिससीयहनन इनजोर, पंचता मुनेह कळपाकग देहतनद सीटि रासिस, तान विळिससीयना इनजोर, मोसा मुय्तोग उकुम ईतोग,✧” इतोर.

✧ 9:37 9:37 मत्याल 10:40; लूकाल 10:16; योहन 13:20 ✧ 9:40 9:38-40 लूकाल 9:49-50 ✧ 9:41 9:41 मत्याल 10:42

✧ 9:42 9:42 मत्याल 18:6; लूकाल 17:2 ✧ 9:43 9:43 मत्याल 5:30; 18:8 ‡ 9:44 9:44 सबेटक पाळ्नाड मोदुल कागदेहकने

इद वचन वावो. § 9:46 9:46 देयमदीपतगडाड पुळ्ळ बेस्केन डोलोड, ओसो अगडा किसु बेस्केन पिववो. सबेटक पाळ्नाड मोदुल कागदेहकने इद पोल्लो

वावो. ✧ 9:48 9:48 यशायाह 66:24 ✧ 9:49 9:49 लैव्यव्यवस्था 2:13 * 9:49 9:49 लैव्यव्यवस्था 2:9,16 वेहतपु, इस्रयेलतोर

वाटटव कोडिड, बूमयालोरिहक, पेर्मालोरिहक, तिनदलाह आंदु. मति बूमयाल अद कोडटाहि इचुने तेंडिसि, गर्यापोगोन वाटिसि बोळिसंदुर. ✧ 9:50 9:50

रोम सहरतोर 12:17-18; 2 कुरिततोर 13:11; 1 तिसलुनितोर 5:12-13 ✧ 10:4 10:4 व्यवस्थाविवरण 24:1; मत्याल 5:31

5 येसु ओरिन इतोग, “मीट देवुळता पोल्लो केंजवाहकु, मीवा कैगम ऊळिसि, मोसा मुय्तोग मीवाड आस्किन देहचीयलाह अडो रासतोग.

6 मति देवुळि इद बूमतुन पुटिह कीतगडाहिये, ओरिन आंचाळ-कोय्तोग इन्जि पंडटा.✱

7 ‘अदिनेनाहक मुतेन ततस्के, कोय्तोग तनाड तलोग-तपेना अदिकरते मनवा, वेर आळ इरुंर जोळेम आसि,

8 उंदिय आस मनदनुर,’ (इनजोर सास्त्रमवेहतहता). इतेके ओर इरुंर अलग-अलग आयोर, मति उंदियलेहका आस मन्हतोर.✱

9 अदिनेनाहक बोरिन देवुळि जोळे कीता, (ओसो ओर अमेसा ऐगेन मनदना इन्जि ताना विचर मन्हता,) ओरा जोळतुन मन्कलोर देहमाकिर,” इनजोर वेहतोग.

10 पया ओर तमा जागातगा अतस्के, मुतेन विळसनद पोल्लोता लोप्पा, ओसो कगयवालोर येसुन ताल्हकतोर.

11 ताल्हकतस्के येसु इतोग, “बोगाय तना मुतेन विळिससि, ओसो उंदि दुस्रा मुतेन ततोग इतेके, ओग तना मुनेता मुतेना अडम, सिङ्गि-साट्यालता पापम कीस्तोग. (बाराहक इतेके देवुळता विचरते ओग देहचीता आंचाना मुजो इंका मन्हतोगे).

12 अद्रमलेहकाने मुते वने तना मुजोन विळिससि, ओसो दुस्रोन्क अता इतेके, अद सिङ्गि-साट्यालता पापम कीस्ता,” इतोग.✱

पेकोरिहक येसु बर्कत ईस्तोग

(मत्याल 19:13-15; लूकाल 18:15-17)

13 उंद दिया तमाड पिलाड-पेकोरा पोगोन कय तासिसि, ओरिहक बर्कत ईयेग इनजोर, लोकर तमाड बाला पेकोरिन येसुनगा तचोर मतोर. मति (इके येसुना ऐ पेकोरिन तमाट इनजोर,) कगयवालोर ओराड तलिस्क-तपेरिन तेहंतोर.

14 अस्के येसु ऊळतोग, ऊळिसि ओड आसि, तनाड कगयवालोरिन इतोग, “पिलाड-पेकोरिन नयगा वायलाह ईम्हटु, ओरिन रोमिह केमाटु. बाराहक इतेके देवुळबाबाल वेरा लेहकाडोर कुलुल बुदतोरिहके राजाल आस्तोग.✱

15 इह केंजाट, नना मीक सेतेम वेहतलाह आतन, बोरु वेर उडूलोर पेकोर कीतपु, तमा बुदतुन कुलुल कीसि, देवुळतुन तमा जीवातगा राजेम कीयलाह एवोर; ओरिहक देवुळ राजेम केवालोर लोकरगा जागा दोर्को आयगा,” इनजोर वेहतोग.

16 वेहचि ओर पिलाड-पेकोरिन ओगडतोग, ओगडिसि ओरा पोगोन तना कय तासिसि, ओरिहक बर्कत ईतोग.

मालसोम मता मन्कल ताल्हकतद पोल्लो

(मत्याल 19:16-30; लूकाल 18:18-30)

17 पया तनाड कगयवालोर संगे येसु अगदे अनजोर मतोग, अस्के ओर्वोग मन्कल वित वासि, येसुना मुनेह मिंडाड कोटिसि, इद्रम ताल्हकतोग, “गूरु! निमा पका सेतेमतोनिन आंदिन. नाक वेहा, देवुळता संगे अमेसाता पिसमुळ दोर्किह कीयलाहि,✱ नना बाताल कीकन?” इतोग.

18 इतस्के येसु ओन इतोग, “निमा नाक सेतेमतोनिन इनजोर, बाराहक इहनिन? देवुळतुन विळिससि, बोगे सेतेमतोग इलेग.

19 निमा मोसानाड अडोड इतेके पुहनिने: बोने हक्कमा, साट्याल कबळ केमा, बोनाड कलमा, जोलता साक्सि एमा, बोन नाळेह केमा, आपुना तलोग-तपेहक मान ईम,”✱ इनजोर वेहतोग.

20 वेहतस्के ओग येसुन इतोग, “इव सबे पोल्लोन, उडूलस्केडाहिये माळसोर वायलाह आतन गूरु!” इतोग.

21 ओना पोल्लोतुन केंजिसि, येसु ओन जीवा कीस ऊळतोग, ऊळिस इतोग, “इंगो निटमे, मति नियगा उंदिय पोल्लोता कमि मन्हता. अन! नियगा मनदनद सबे मालसोमतुन वमिसि, लेवोरिहक ईम. अद्रम कीसि, निमा नावा संगे मन्जि, नावाड कगया. अद्रम कीतिन इतेके, पोगोन देवुळता जागातगा, नियेनाहक निटमता मालसोम दोर्कगा,” इनजोर इतोग.

22 येसुना इद पोल्लोतुन केंजिसि, ओग मन्कना मोकम एग रेगता; पया ओग ओसोय मेसेहने आसि अतोग. बाराहक इतेके, ओग पका मालसोम मता मन्कल मतोग.

23 पया येसु सर्ने ऊळिसि, तनाड कगयवालोरिन इतोग, “पका मालसोम मता लोकर, देवुळता राजेमतोर आयना इतेके, पका मुस्किल आस्ता.”

24 (पका मालसोम इतेके, देवुळता देवता सीना आंदु इन्जि, यहुदिरा विचर मता.) अदिनेनाहक इदिन केंजिसि, कगयवालोर बयल आतोर; मति येसु ओसो ओरिन इतोग, “पेकोरि! मालसोमतगा बर्वस केवालोर मन्कलोरिहक, देवुळतुन तमगा राजेम कीयलाह ईयना इतेके, ओरिहक पका मुस्किल आस्ता.

25 ऊज-बूकातुहक स्टुम पेसिस दाया पगयहताया? अद्रमे, मता मन्कल देवुळता राजेमतोग आयना इतेके, तान्काय मुस्किलता पोल्लो!” इनजोर वेहतोग.

26 वेहतस्के, कगयवालोर बयल आसि, तमतमाय इद्रम इतोर, “अह इतेके अमेसाता पिसमुळ पया बोन्क दोर्कगा?” इतोर.

27 इतस्के येसु ओरिन ऊळिस इतोग, “इव पोल्लोड मन्कना कयदे आया पगवोड, मति देवुळताये कयदे इव सबे आया पगयहताड,” इनजोर इतोग.

28 इनजोर इतस्के, पत्रु येसुन इतोग, “ऊळा गूरु, माट इतेके कतमे विळिससि नीवा पेगे वातोम,” इतोग.

✱ 10:6 10:6 पुटमुळि 1:27 ✱ 10:8 10:7-8 पुटमुळि 2:24; 1 कुरिततोर 6:16; इपिसुसतोर 5:31 ✱ 10:12 10:11-12 मत्याल 5:32; लूकाल 16:18; 1 कुरिततोर 7:10 ✱ 10:14 10:14 1 पत्रु 2:1-3 ✱ 10:17 10:17 तीतुस 3:7; इब्रितोर 1:14 ✱ 10:19 10:19 पेसमुळि 20:12-16; व्यवस्थाविवरण 5:16-20

29 अस्के येसु इतोग, “केंजाट, नना मीकु सेतेम वेहतहनन, बोगाय नयेनाहक, नावा बेसता कबुरतुन पोकर कीयनेनाहक, तना लोन-दुवरतुन, दादाल-तमोन, एलाळ-बायिनु, तलोग-तपेनु, पिलाड-पेकोरिन, जागा-बूमतुन विळसनोग,

30 ओन्क इद कालमते लेकालेवा सम्सरम ओसो एळम-दळमतोर दोर्कनुर. अहे नावा मन्कल आताहकु, लोकुर ओन तिपल वने कीयनुर. मति वायना कालमते, ओन्क अमेसाता पिसमुळ वने दोर्कगा.

31 मति इद दुनियाते बोर बेरोर मन्हतोर, वायनद कालमते उड्लोर आयनुर; ओसो बोर इद दुनियाते उड्लोर मन्हतोर, ओरु अस्के बेरोर आयनुर, इद्रम वेल्लाटोरे आयनुर,✱” इनजोर वेहतोग.

तना हामुरता पोल्लोतुन येसु ओसो वेहतहतोग
(मत्याल 20:17-19; लूकाल 18:31-33)

32 पया ओर येस्सलेम सहरता अग पोस अनेके, येसु ओर सबेटोरिहकाय मुनेह-मुनेह ताकिदोग. (मावा गूरू पका दोकाता जागाते बाराहक दास्तोग इनजोर) कगायवालो बयल आतोर. ओरा पयाह पयाह अनवालो मन्कलोर बह बह आयगा इनजोर रेयिस मंदुर. अस्के बारा बळयिरिन येसु केयिसि, येस्सलेम अतस्के मन्कलोर तन्क बह कीयनुर इनजोर वेहता बोटदोग.

33 येसु ओरिन इतोग, “केंजाट, माट येस्सलेम दायहनल, अगा अतापया नना माने-मन्कना नडुम पुटटोनन मन्ज तेला, नाक लोकुर पेर्मालोरा ओसो साख्रमगूस्रा कयदे पोस ईयनुर. नाक पया वेर पेर्मालोर ओसो साख्रमगूस्र हव्कनद सिक्सा कीयलाह वेहचि, देवुळतुन पुनवोर रोम सर्करतोरा कयदे ओसीयनुर.

34 ओर नाक उस्कनुर-पास्कनुर, जेट्लाते नलहतनुर, अह कीसि नाक हव्कनुर. मति नना मूंड दियाने जीवा अरयकन,” इनजोर वेहतोग.

ओर्विना-ओर्वोग सेवा कीयना
(मत्याल 20:20-28)

35 तेना पया जेबेदिनाड मगकु याकुबि, योहनि वेर ओनगा वासि, “गूरू, माट बेद नीक ताल्हककोम, अद निमा मयेनाहक कीकिन इनजोर मावा विचर मन्हता,” इतोर.

36 येसु ओरिन इतोग, “नना मियेनाहक बाताल कीकन इनजोर, मीवा विचर मन्हता?” इतोग.

37 ओर इतोर, “निमा नीवा राजगादेतगा उदकिन अस्के, माक तमोग इर्वुरिन, ओर्विन नीवा तिनळ बाजे, ओसो ओर्विन नीवा दावळ बाजे उदलाह ईम,” इनजोर इतोर.

38 इतस्के येसु ओरिन इतोग, “मीट बाताल ताल्हकिहनिर, अद मीक तेळियिहताया? नना बेद तिपलते अरयकन, अद तिपलते मीट अरया पगयकिरा? नना बेद सिक्सा एतकन, अद सिक्सा मीट एता पगयकिरा?” इतोग.

39 ओर इतोर, “इंगो! माट तिपल आयलाह तयर महनोम,” इतस्के येसु इतोग, “नना अरयनद तिपलते मीट अरयकिरे, नना एतनद सिक्सा मीट एतकिरे.

40 मति नावा तिनळ बाजे ओसो दावळ बाजे उदिह कीयनद, नावा कबळ आयो. देवुळि अद जागा बोरैनाहक ओपे कीस तासता, ओर अगा उदनुर,” इन्जि इतोग.

41 इदिन केंजिसि दहा मुल बळयिर, वेर इर्वुरा पोगोन ओड आतोर.

42 पया येसु सबेटोर बळयिरिन, तना एर केयिसि इद्रम इतोग, “इद दुनियातोर राजालोर तमा राजेमतोरिन कय इळन तासिहतोर, अहे दुनियातोरा बेरोर मन्कलोर उड्लोर मन्कलोरगा, तमा अदिकर ताकिह कीस्तोर, इद इतेक मीक एकाये.

43 मति मीट मात्रम अद्रम कीयनद आयो. मियगडाहि बोग देवुळता मुनेह बेरोग आयलाह ऊळिहतोग, ओग मीवा सेवा केवाल आयेग.✱

44 अहे बोग मियगडाहि देवुळता मुनेह सबेटोरिहक बेरोग आयलाह ऊळिहतोग, ओग मीवा ओर्युलतोग आयेग.

45 माने-मन्कना नडुम पुटटोनन, नना वने दुस्रोरा नावा सेवा कीया वेहतलाह, इद बूमते वाबोन. मति दुस्रोरा सेवा कीयलाहि, ओसो वेल्लाटोरा पापमता दांड निहतलाह, नना नावा जीवा ईयलाह वातन.✱ अहलेहका मीट वने दुस्रोरा सेवा कीम्हटु,”✱ इन्जि येसु इतोग.

येसु ओर्वोग गुडिन तोवनाह कीस्तोग
(मत्याल 20:29-34; लूकाल 18:35-43)

46 अद्रमे पया येसु ओसो ओनाड कगायवालो यरिगो नाटे वातोर, वासि नाटेनाहि पेसिस अनेके, ओरा पयाह वेल्लाय मुल मतोर. अस्के तिमाय इनवाना मगि बरतिमाय इनवाल गुडि मतोग, ओग गुडि अगदा कचुल उदिसि, बिचेम ताल्हकिंदोग.

47 पया ओग नासरेत नाटेनोग येसु इद अगदुहक दायलाह आतोग इनजोर केंजिसि, “ए येसु! दाविद राजाना कूळतोनिन पिसिह केवानिन! नावा पोगोन दया कीमु,” इनजोर केयतोग.

48 केयतस्के अगा मतोर वेल्लाटोर मन्कलोर, “निमा केमेन मन रा,” इनजोर ओन तेर्हतोर. तेला मति ओग इंका ओसो पका केयलाह आतोग. “ए दाविद राजाना कूळतोनिन! नावा पोगोन दया कीम!” इतोग.

✱ 10:31 10:31 मत्याल 19:30; 20:16; लूकाल 13:30 ✱ 10:43 10:42-43 1 पत्र 5:3 ✱ 10:45 10:45 1 तिमोति 2:6
✱ 10:45 10:45 पिलिपितोर 2:7

49 इतस्के येसु ओना लेडतुन केंजिसि, अगान नितोग. निचि, “अले ओन केयाट” इतोग. इतस्के अगडोर ओन, “तेदा! दीरा पोय्म! येसु नीक केयलाह आतोग,” इतोर.

50 इतस्के ओग तना मुचिस मतद गेंदेतुन जेकतोग, जेकिसि पोर्क तेदिसि येसुनगा वातोग.

51 पया येसु ओन इतोग, “नना नियेनाहक बाताल कीकन इन्जि नीवा विचर मन्हता?” इतस्के ओग गुडि, “नाक तोवनाह कीसीम गुरू,” इनजोर इतोग.

52 इतस्के येसु इतोग, “अले! अह इतेके नावा पोगोन विस्वस कीतिन, अदिहक तोवयकिन,” इतोग. इताहे ओग तोप्नेन तोवतोग. तोवतस्के अदे अगदगा येसुना पयाह अतोग.

11

येसुसामि राजाना लेहका, येस्सलेमते ओळियिहतोग
(मत्याल 21:1-9; लूकाल 19:29-38)

1 पया येसु ओसो ओनाड कगयवालो, येस्सलेम सहरता एरे एवयलाह आतोर. पया जयतुन मेटाता कचुल मतव, बेत्पागे ओसो बेतनि, इव नाहकना एरे एवतोर. अस्के येसु तनाड कगयवालोर्गडाह, इर्वुरिन इद्रम वेहतोग:

2 “मावा मुनेह दिसनद नाटेनगा अन्हट. अगा ओळियताहे, बोगे बेस्केन उदवद गाळद पियोतुन दोहच तासतद ऊळकिर. अस्के तान लेहच ताट.

3 बोगाय ‘बाराहक अह कीयहनिर रा?’ इनजोर ताल्हकतेके, ‘सामिहक तेना गर्ज अरता, ओसो चट्पिट मल्हच ओग लोहचीयनोग,’ इनजोर वेहाट,” इन्जि ओरिन लोहतोग.

4 पया ओर अन्जि अगादा कचुल, उंदि लोता मुनेह दोहतद गाळद पियोतुन ऊळतोर, ऊळिसि तान लेहतोर.

5 अस्के अगा निच मतोर मन्कलोर ओरिन इतोर, “मीट बह कीयलाह आतिर रा? तान बाराहक लेहतहनिर?” इनजोर ताल्हकतोर.

6 ताल्हकतस्के येसु तम्क वेहतपे, ओरिन वेहतोर. वेहतस्के पया, ओर मन्कलोर गाळद पियोतुन ओयलाह ईतोर.

7 पया ओर अद गाळद पियोतुन येसुनगा ततोर, तचि येसु ताना पोगोन उदलाहि, तमाड कोटजगाड ताना पोगोन तागतोर. अस्के येसु गाळद पियोता पोगोन उदतोग.

8 उदिसि येस्सलेमतके अनेके, मुडगडाहि वेल्लाटोर लोकुर येसुहकु मान ईयलाह, तमाड कोटजगाड तेंडिसि, अगदे ओना मुनेह तागिन्दुर. ओसो उच्चुर बार, पोलमताड मरानाड कोमान डायिसि, अगदगा तागिन्दुर.*

9 पया येसुना पेगे-मुनेह अनवालो लोकुर, केयसोर-केयसोर इनदलाह आतोर, “जोहर†! देवुळबाबाना अदिकर पोस वास्तोग, ओन्कु देवुळता देव्या आयि!✱

10 दाविद राजाना लेहकान राजेम कीयलाह वास्तोग, ओन्क देवुळता देव्या आयि! पोगोटा देवुळतुहक जोहर!” इनजोर केयतोर.✱

11 अद्रमे पया येसु येस्सलेम सहरतगा वासि मंदिरतगा अतोग. अन्जि अगा तिरियिसि, सबेटविन बेस-नेहना ऊळतोग. पया पोळद अन्ज मताहकु, येसु तनाड बारा बळयिरिन पोसि, बेतनि नाटे अतोग.

येसु अंजिर मरातुन सरप ईस्तोग
(मत्याल 21:18-19)

12 इमा दिया नगमि, बेतनि नाटेनाहि येसु पेसतोग अस्के, ओन्क कव वसता.

13 पया जेकताहि उंदि अंजिर मरा दिसता. अद मरा बेस लह-लह आस मता. अस्के अगा तिनदलाह अंजिर पंडिड मनदनुड बहे इन्जि, येसु मराता एरे अतोग. मति अगा वेट आकिडे मताड! बह इतेके अद पंडिड आदनद वेला आयो.

14 पया येसु अद मरातुन इद्रम इतोग, “इजेके नियगा बेस्केन पंडिड आदमाकिड!” इतोग. ओग अद्रम इतदिन, ओनाड कगयवालो केंजतोर.

मंदिरतगा आटुम उदतोरिन येसु पंडिहतोग
(मत्याल 21:12-16; लूकाल 19:45-47; योहन 2:14-16)

15 पया ओर येस्सलेम एवतोर, अस्के येसु मंदिरतगा अतोग. अह कीसि अगा वमवालोरीन, असवालोरीन पलते पंडटोग. ओसो कोताड बद्ले केवालोराड बलानु, ओसो मोकतुहक अरयनव परेवा पिटेड वमवालोराड कुतुस्किन, कप मुळहतोग. (सर्करताड कोताड मंदिरतगा वाटलाह ताकोड आंदुड, अदिहकु अव कोताड बद्ले कीसि यहूदिराड कोताड एवालो अगा उदिस मंदुर.)

16 येसु अह कीसि मंदिरतगाहक बोने सामन पोसि दाया-वाया कीयलाह एवोग.

* 11:8 11:8 अद कालमते लळयते गेल्लिस वातोग राजाहकु कदर ईयलाह, लोकुर गजर मराताड कोमाड पोसि, ओन जोहर कीदुर. † 11:9 11:9 जोहर मोदुल कागिदते “ओसन्ना”; इदु इन्जि बासाते गिर्दते जोहर कीयनद पोल्लो आंदु. 11:10 अगा वने. ✱ 11:9 11:9 देवुळताड पाटाड 118:26
✱ 11:10 11:7-10 योहन 12:12-15

17 पया तना कागहतहपा, ओरिन इद्रम इतोग, “ ‘नावा लोतुन सबे जातिनोर मोळ्कनद जागा इनदनुर,’ इन्जि देवुळ इन्हता, इद्रम देवुळता कबुरतोग रासतोग, पुनविरा?✧ मति मीट देवुळता लोतुन डाकुरा डेरा कीतिर,✧” इतोग.

18 इद पोल्लोतुन केंजिसि, पेर्मांलोर ओसो सांमगमूसूर, येसुन हव्कलाह पट ऊळिन्दुर.✧ सबेटोर लोकुर येसु कागहतनदिन केंजिसि बार्मिंदुर, अदिनेनाहक ओर ओन बह आयि कीयलाह रेथिंदुर.

19 पया पोळ्द अतस्के, येसु ओनाड कगयवालो बारा, येस्सलेम सहरताहि पेसतोर.

देवुळतुन विस्वसते ताल्हकना
(मत्याल 21:20-22)

20 इमा दिया नगमि, ओर ओसोवने येस्सलेमतके वानेके, ओर अद अंजिर मरातुन ऊळतोर. अस्के अद मरा पूरा डोलिस मता.

21 पया येसु मुने अद मरातुन इतद पोल्लो, पन्हुक सीता वाता. अस्के ओग येसुन इतोग, “गूरू, ओद ऊळा! निमा सरप ईतद अंजिर मरा वागता,” इतोग.

22 इतस्के येसु इतोग, “मीट देवुळता पोगोन विस्वस तासाटु.

23 केंजाट, नना मीक सेतेम वेहतहनन, बोगाय इद मेटातुन ‘डग वासि समदुरतगा अन्ज अर्म’ इन्जि, बेदे उन्क-मन्क आयवा विस्वस कीतेके, अद अद्रमे आयगा.✧

24 नना मीक वेहतहनन, बेदाय मीट देवुळतुन पार्तना कीस ताल्हकतेके, अद मीक दोर्कता इन्जि विस्वस कीम्हटु, अद मीक दोर्कगाये.✧

25 ओसो बोगाय मीवा अडम कसुर कीताहकु, ओना पोगोन मीवा जीवातगा विस्वस मतेके, मीट पार्तना कीयलाह निच मनदहपा, मुने ओन मापि कीम्हटु. अस्के मीवा देवुळदीपतोग बाबाल वने मीवा कसुरतुन मापि कीयनोग.✧

26 [मीट दुस्रोना कसुरतुन मापि केवेके, देवुळदीपतोग मीवा बाबाल वने मीवा कसुरतुन मापि केवोग,]‡” इनजोर येसु इतोग.

मुक्यालोर येसुना अदिकरता लोप्पा ताल्हकिह्तोर
(मत्याल 21:23-27; लूकाल 20:1-8)

27 पया ओर येस्सलेम सहरते मल्स वातोर. वासि येसु मंदिरतगा तिरियसोर मतोग, अस्के पेर्मांलोर, सांमगमूसूर, यहुदिराड पेदल्क ओनगा वातोर.

28 वासि इद्रम ताल्हकतोर, “निमा बेद अदिकरते इव कबस्क कीयहनन? इव कबस्क कीयलाह नीक बोग अदिकर इतोग?” इतोर.

29 येसु ओरिन इतोग, “नना वने उंद पोल्लो मीक ताल्हकिहनन. मीट अदिन वेहतेके, नना वने बेद अदिकरते कीयहनन, अदिन वेहतकन.

30 अले वेहाट, योहनिहक लोकुरिन देवुळता पेदिरते एग मीहतलाह बह देवुळ अदिकर ईताया, बार मन्कलोर ईतोर?” इनजोर ताल्हकतोग.

31 अस्के ओर तमतमाये इह वळ्हकिंदुर, “माट देवुळ ईता इतेके, वेग इनदनोग, ‘अह इतेके मीट योहनिन बाराहक नमविर?’ इनदनोग.

32 ओसो माट मन्कलोर ईतोर इतेके, लोकुर मावा अडम आयनुर, बाराहक इतेके योहनि निटम देवुळता कबुरतोग आंदोग इनजोर सबेटोर नमिह्तोर,” इतोर.

33 अदिहक पया ओर येसुन “माट पुनोम,” इनजोर इतोर. अस्के पया येसु इतोग, “अह इतेके, नना वने इव कबस्किन बेद अदिकरते कीयहनन, अदिन मीक वेहोन,” इनजोर इतोग.

12

येसु अंगुर वाळुमता पीटो वेहतहतोग
(मत्याल 21:33-46; लूकाल 20:9-19)

1 पया ओरिन येसु पुन्पिह कीयनद पीटोते, इद्रम वेहता बोटटोग इतेके, “ओर्वोग मन्कल तना जागातगा अंगुर सोपता वाळुम ओम्सतोग. ओम्सिसि, ताना सर्ने वेटळ दोहतोग. पया वाळुमता लोप्पा अंगुर जोमा पेगलाहि उंदि बोंदा तर्वतोग. ओसो ताना एरे वाळुमतुन केपलाह, उंद मंडा पंडटोग.✧ पया ओग दुस्रोहक कूलते तासिसि, जेक देसेमते अतोग. 2 पया अंगुर पंडिना पंटा वातस्के, ऊळेवाळे केवालोरगडाहि, पंडिना तना तूस एतलाहि, ओग तना ओर्वोग ओर्युलतोन ऊळेवाळे केवालोरक्के लोहतोग.

3 मति ओरू ओन पोसि पका नल्हतोर, अह कीसि वेट्टाड कयक पंडिसीतोर.

✧ 11:17 11:17 यशायाह 56:7 ✧ 11:17 11:17 यिर्मयाह 7:11 ✧ 11:18 11:18 योहन 5:18; 7:1,19; 8:37,40; 11:53
✧ 11:23 11:23 मत्याल 17:20; लूकाल 17:6; 1 कुरित्तोर 12:9; 13:2; याकुब 1:6 ✧ 11:24 11:24 1 योहन 5:15 ✧ 11:25
11:25 इपिसुसतोर 4:32 ‡ 11:26 11:26 वेल्लाडें मोदुल काग्देहकने इद वचन इले. ✧ 12:1 12:1 यशायाह 5:1-2

4 पंडटस्के पया, माल्काल ओसो ओर्वीग ओर्युलतोन लोहतोग. ओर ऊळेवाळे केवालो ओना तलातुहक ईतोर. ईसि लजा वानाह ओना कदर रेहतोर.

5 पया ओसो ओर्वीग ओर्युलतोन लोहतोग, ओन ओर हक्कतोर. अस्के इद्रमे ओग माल्काल, ओसो वेल्लाटोरे ओर्युलतोरिन लोहतोग. मति ऊळेवाळे केवालो ओरगडाह उच्चुरिन बार नल्हतोर, उच्चुरिन बार हक्कतोर.

6 इंजेके ओग माल्कानगा तना जीवा कीतोग मगिये पिसिस मतोग. पया आक्रिते नावा मगिन मान तासनुर इनजोर विचर कीसि, ओग तना मगिनु ओरक्के लोहतोग.

7 लोहतस्के ओग वायनदिन ऊळेवाळे केवालो ऊळिसि, तमतमाय इतोर, 'अरे वेग इतेके माल्काना मगि आंदोग रा. दट, वेने माट हक्किड, अस्के इद्र वाळुम माके आयगा,' इतोर.

8 इन्जि ओर ओन पोस हक्कतोर, अह कीसि अंगुर वाळुमता पलते जेक्किसीतोर," इनजोर येसु पीटोतुन मारिह कीतोग.

9 कीसि इद्रम इतोग, "अंगुर वाळुमता माल्काल इंजेके ओरिन बह कीयनोग? ओग वासि अद्र वाळुमतुन कयदे कीतोर, सबेटोर ऊळेवाळे केवालोरिन हक्कनोग. अह कीसि, अद्र वाळुमतुन दुस्रोरा कयदे ईयनोग," इतोग.

10-11 ओसो इतोग,

"बेद बंडातुन मुने बेल्लर्क पोहचीतोर,

अदे बंडा इंजेके आदरता मूला-बंडा आता.

इद्र देवुळबाबानाये कबळ आंदु,

इद्र माक पकाय बामतप दिसिहता,✱

इद्रम देवुळता सास्त्रमतगा रासतदिन अर्वीविरा?" इनजोर इतोग.

12 येसु वेहतद पुन्पिह कीयनद पीटोतुन केंजिसि, मावाय लोप्पा इद्र पीटो वेहतोग इनजोर, पेर्मालो, सास्त्रमगूस पुतोर. अदिहक येसुन ओर पोयतलाहि अग पर्हकिदुर. मति लोकुरा रेयतुहकु ओन पोयवाये अहे अतोर.

कयसर राजाहक सिद्वा दोहतनद पोल्लो

(मत्याल 22:15-22; लूकाल 20:20-26)

13 पया ओर बह कीतोर इतेके, "येसु वळ्ळकनद पोल्लोते, ओन एक्किह कीम्हटु," इनजोर उच्चुर परसिरिन ओसो उच्चुर एरोद राजाना तुंगातोरिन येसुनगा लोहतोर.

14 लोहतस्के, ओर येसुनगा वासि, "गूरू, निमा सेतेम मन्कनिन महनिन, बोर बाताल इनदनुर इनजोर आल्सविन, निमा लोकुरा मोकम ऊळिस वळ्ळकविन, देवुळता अगदुन सेतेमते तोहतहनिन, इद्र माट पुह्नोम. इंजेक माक वेहा, रोम सर्करतुहक सिद्वा दोहतनद, मावाड अडोना अडम मन्हाताया, इलेया?

15 माट सिद्वा दोहतकोमा, दोहोमा?" इनजोर ओर येसुन ताल्हकतोर.* मति येसु ओरा सोडतुन पुन्जि, ओरिन इतोग, "नाक बाराहक एक्किह कीयलाह ऊळिहनिर? नाक ऊळलाह उंदि स्या-बंडि ताट," इतोग.

16 ओर ततस्के येसु ओरिन, "इद्र बंडटगा बोना पोतो ओसो पेदिर रासतद मन्हाता?" इनजोर ताल्हकतोग. "कयसर राजाना!" इनजोर ओर इतोर.

17 इतस्के येसु ओरिन इतोग, "अह इतेके बेद रोम राजेमता कयसर राजाना मन्हाता, अद्र ओन्के ईम्हटु!✱ ओसो बेद देवुळ ताल्हकिहता, अदिन देवुळतुहक ईम्हटु," इनजोर इतोग. पया इद्रम केंजिसि, ओर पका बयल आतोर.

डोलतोर ओसोवने जीवा अरयनद पोल्लो

(मत्याल 22:23-33; लूकाल 20:27-38)

18 पया सदुकिरा तुंगातोर उत्तुर, येसुनगा वासि ताल्हकतोर. (वेर सदुकिरा तुंगातोर इतेके मन्कलो डोलतापया, बोरे जीवा अरवोर इनजोर इंदुर.)

19 "गूरू! मोसा मुय्तोग मावासाटि इद्रम रासिस तासतोग इतेके, बोगाय मगमियाळ लेवाये डोलतोग इतेके, ओना रांडे मुतेना सगे ओना तमोग जोळेम आसि, तमदादाना लोता लोन निल्पिह कीयना,✱ इनजोर मन्हाता.

20 इंजेके तमोग एळवुर मतोर. ओरगडाहि मुनेतोग तमदादाल मुते ततोग. मति मगमियाळ आयवाये डोलतोग.

21 डोलतस्के ओना पेक्केडोग, अद्र रांडे मुतेन तासतोग. ओग वने मगमियाळ आयवाये डोलतोग. ओसो ओर्वीग ओना पेक्केडोग वने अद्रमे डोलतोग.

22 इद्रमलेहका तमोग एळवुर आसि ओर्वीग-ओर्वीग, (ताना सगे जोळेम आस मतोर, मति) मगमियाळ आयवाये डोलतोर. ओर सबेटोर डोलतापया, अद्र रांडे आंचाळ वने डोलता.

✱ 12:10-11 12:10-11 देवुळताड पाटाड 118:22-23 ✱ 12:15 12:15 वेर येसुन बेद्रम एक्किह कीयलाह ऊळिंदुर, इदिन पुनदलाह मत्याल 22:17 इद्र वचनता नोट ऊळाट. ✱ 12:17 12:17 रोम सहरतोर 13:7; 1 पत्र 2:17 ✱ 12:19 12:19 व्यवस्थाविवरण 25:5

23 मति इंजेके ओर ओसोवने जीवा अरतस्के, एळवुरगडाहि अद आंचाळि बोना मुते आयगा? बाराहक इतेके, ओर एळवुर आसि ताना सगे जोळेम आस मतोर कोनि,” इतोर. (हामुरताहि जीवा अरयनदिन बयतळ लोकुरे नमिहतोर इन्जि तोहतलाह, वेर इह ताल्हकतोर.)

24 इतस्के येसु ओरिन इतोग, “हामुरताहि जीवा अरयना लोप्पा, देवुळता सास्त्रम बाताड वेहतहता, अविन मीट पुनविर. ओसो हामुरताहि तेगिह कीयनद देवुळता लावतुन वने पुनविर. अदिहक मीटु गंगाते लेसतप म्हनिर.

25 वेर डोलतोर मल्स जीवा अरयनुर अस्के, ओर जोळजंतुर आयोर वने, ओसो जोळजंतुर कीस एवोर वने. मति ओर देवुळदीपतगा देवतुलकना लेहका, मर्मिड आयवाय मनदनुर.

26 मति डोलतोर मल्स जीवा अरयनुर, ताना लोप्पा मोसाल रासतद सास्त्रमतगा, किस पोतिस मतद मरा जपता लोप्पा मीट अर्विस पुनविरा? (मावा पेदामुयतोर अब्रहम, इसक, याकुब, वेर हातस्के, वेल्लाडे वर्साना पया,) देवुळि मोसान इता, ‘अब्रहम, इसक, याकुब, वेर मोळकनद देवुळतन ननान आंदन,’ इता.

27 इतेके इद हातोर देवुळ आयो, मति जीवात मनवालोर देवुळ आंदु, मीट इद पोल्लोते पकाय लेसतिर,” इतोग.

सबेट्क बेरा अडो

(मत्याल 22:34-40; लूकाल 10:25-28)

28 पया येसु ओसो सटुकिर वळ्हकहपा, ओर्वोगा सास्त्रमगूरू केंजतोग. केंजिसि येसु ओरिन बेस पोल्लो मलहतोग इन्जि, ओग येसुन इद्रम ताल्हकतोग, “गूरू! सबेट्क बेरा अडो बेद आंदु?” इतोग.

29 इतस्के येसु इतोग, “सबेट्क बेरा अडो इद आंदु: ए इस्रयेललोकुरिर, केंजाट! सिरप मावा देवुळिये सामि आंदु. ✱

30 देवुळि नीवा सामि इनजोर, तान निमा पूरा बुदताहि, पूरा जीवाताहि, पूरा विचरताहि, पूरा लावताहि जीवा कीमु. ✱

31 ओसो तेना लेहका दुसा अडो इद्रम मन्हता: निमा कुदतुन जीवा कीतपु, दुसोरिन वने जीवा कीमु. ✱ इव रेंड अडोन वीळिसि बेदे बेरा अडो इले,” इनजोर इतोग.

32 पया सास्त्रमगूरू येसुन इतोग, “गूरू, बेस-नेहना वेहतिन! देवुळि उंदिये मन्हता, तान विळिसि बेदे देवुळि इले इनजोर सेतेम वेहतिन.

33 ओसो देवुळतुन पूरा विचरताहि, पूरा जीवाताहि, पूरा लावताहि जीवा कीयना, अहे कुदतुन जीवा कीयना लेहका दुसोरिन जीवा कीयना, इद देवुळतुहक ईयनद सबे मोकतुहकाय, कोडटुहकाय वीळिसि बेरा पोल्लो आंदु,” ✱ इनजोर इतोग.

34 पया ओग मन्कल तेल्वते वळ्हकतोग इनजोर येसु पुतोग. पुन्जि ओन इतोग, “निमा इंजेके देवुळ राजेम केवालोरगा कलियलाह, वेल्ला जेक इलविन,” इनजोर इतोग. तेना पया ओसोवने बाताडाय ताल्हकलाह, बोन्के बह दीरा वावो.

दाविद राजाना पुळगतोग, दाविद राजाना सामि

(मत्याल 22:41-46; लूकाल 20:41-44)

35 पया येसु मंदिरतगा कागहचोरे, ओरिन इद्रम ताल्हकतोग, “देवुळ लोहवाल पिसिह केवाल किस्तुनु, दाविद राजाना पुळगतोग इनजोर, सास्त्रमगूरू बाराहक इन्हतोर?

36 दाविद राजानगा देवुळता पवित्र जीवा रेगता अस्के, ओग कुदि इद्रम इतोग:

देवुळि नावा सामिन इता,

‘बेचानाह नना नीवा कोटुलतोरिन, नीवाड काल्कना इळन तच एवोन,

अचानाह नावा तिनळ बाजेता राजगादेतगा उदिस मन,’ इता. ✱

इन्जि दाविद राजाल इतोग.

37 दाविद राजाल कुदि पिसिह केवाल किस्तुन ‘सामि’ इन्हतोग. इतेके ओग किस्तु, दाविद राजाना पुळगतोगे बेद्रम आया पगयहतोग?” इनजोर इतोग. येसु कागहतहपा, अगा मता मुडा लोकुर गिर्दीते ओनाड केंजिदुर.

सास्त्रमगूरू लेहका कीयनद आयो

(मत्याल 23:5-7; लूकाल 20:45-47)

38 अद्रमे येसु कागहनेके ओरिन इतोग, “सास्त्रमगूरूगडाहि उसरते मन्हटु. ओर तमा बेरातनम तोहतलाहि लाट गेंदेड केम्स तिरियलाह विचर कीस्तोर. ओसो बजरतगा मनवालोर तम्क जोहर कीयिर इनजोर, विचर कीस्तोर.

39 अहे पार्तनाताड लोहकनगा ओसो कुळिपनगा, मुनेहतेह कुर्सिनगा उदलाह विचर कीस्तोर.

40 ओसो वेर रांडे आस्किन नाळेह कीसि, लूटे कीस्तोर. ✱ ओसो लोकुरिहक दिसना इन्जि, वेल्लाय जोम पार्तना कीस्तोर. वेर लोकुरिहक मात्रम, दुसोरिहकाय एक्वा सिक्सा देवुळि ईयगा,” इनजोर वेहतोग.

✱ 12:26 12:26 पेसमुळि 3:6,15; बळयिर 3:13; 7:32 ✱ 12:29 12:29 याकुब 2:19 ✱ 12:30 12:29-30 व्यवस्थाविवरण 6:4-5
✱ 12:31 12:31 लैव्यवस्था 19:18 ✱ 12:33 12:33 इब्रितोर 10:8 ✱ 12:36 12:36 देवुळताड पाटाड 110:1; बळयिर 2:34-35;
इब्रितोर 1:13 ✱ 12:40 12:40 2 कुरितोर 11:20

गरिब रांडे आंचाळ देवुळतुहक ईतद दान
(लूकाल 21:1-4)

41 पया लोकुर मंदिरता संदुकतगा देवुळतुहक कोताड बेद्रम वाटिहूतोर इनजोर, येसु संदुकता मुनेह उदिस ऊळसोर मतोग. अस्के वेल्लाटोर मता मन्कलोर वेल्लाथ दान वाटटोर.

42 अचोटिन ओसोय गरिब रांडे आंचाळ वन वासि, इतुळताड रेंड इचुटाड कोताड वाटटा.

43-44 वाटटस्के येसु तनाड कगायवालोरीन केयिसि, ओरिन इतोग, “इह केंजाट, नना मीकु सेतेम वेहतहनन, संदुकतगा दान वाटटोर सबेटोरगा वेल्लाडे कोताड मन्हाडा. ओसो दान वाटटापया वने, ओरगा कोताड पिसिहताड. मति इद आंचानगा बाताडे इलेड, तेला मति तना पिसवगतुहक तासिस मतव, पूरा कोतान दान वाटटा. अदिनेनाहक देवुळता नद्रते इद गरिब रांडे आंचाळिये, सबेटोरिहकाय एक्वा कोताड वाटटा,” इनजोर इतोग.✧

13

मंदिर बूळेम आयनदिना लोप्पा येसु वेहतहतोग
(मत्याल 24:1-2; लूकाल 21:5-6)

1 पया यहूदिना मंदिरताहि येसु पेसिस अनेके, ओर्वीगा कगायवाल येसुन इतोग, “गुरू, इद ऊळा! इद मंदिर बेचोन सोबा दिसिहता. तेन बेचोन सोबाताड बंडाने दोहतोर!” इतोग.

2 इतस्के येसु ओन इतोग, “निमा इद मंदिरताड बेराड-बेराड लोहकिन ऊळिहनिन इसि. (इव इचोन बूळेम आयनुड इतेके,) इविस्किनगा बंडाता पोगोन बंडा वने मनो आयगा, बूळे केवालोर कतम अर्हतनुर,✧” इतोग.

विस्वसिराड तिपल्लुकु
(मत्याल 24:3-14; लूकाल 21:7-19)

3 पया येसु मंदिरतगडाह पेसिसि, जयतुन मराना गुड्रातगा अन्जि, मंदिरता मुनेहतेके उदिस मतोग. ओग वगोगे मतस्के, पत्रु, याकुबि, योहनि, आंद्रेयाल वेर ओनगा अन्जि, इद्रम ताल्हकतोर.

4 “गुरू, इव पोल्लोड बेस्के बह आयनुड? इव पोल्लोड आयनुड इनजोर, तेना बाताल सीना दिसगा?” इनजोर ताल्हकतोर.

5 ताल्हकतस्के येसु ओरिन इतोग, “मीक बोगाय नाळेह कीयना आयो इन्जि, उसरते मन्हुट.

6 वेल्लाटोर नावा पेदिर पोस वासि, ‘नना देवुळ लोहतोनन,’ इनजोर वेल्लाटोरिन नाळेह कीयनुर.✧

7 ईनाह-आनाह बेके ऊळतेकाय, लळय्क आस्ताड इन्जि, मीक एका आयगा. अस्के मीट रेयमाट. इव पोल्लोड निटम इह आयनुडे, मति इचोटके बूम मारो.

8 जातता पोगोन जाति तेदगा, राजेमता पोगोन राजेमि तेदगा. बेगा इतेक अगा जागाड-बूमिड मेलियनुड,✧ दुकळ अरयगा. मति इव सबे वायनाड पीळाना सिरप मुर्डुल आयगा, ओसो इंका पका बेरा गोसा वायगा.

9 मीट उसरते मन्हुट. बह इतेके लोकुर मीक कोरोट-कचिर्कनगा ओसीयनुर, तमाड पार्तनाताड लोहकने मीक नल्हतनुर.✧ ओसो मीट नाक विस्वस कीतेनाहक, मीकु गुमसिरगा, राजालोरगा ओयनुर. अस्के मीट ओरा मुनेह नावा पोल्लोता साक्सि वेहतकिर.✧

10 (इद्रमलेहका बूम मुळन्दनामुने*, नावा बेसता कबुर सबे जातिनोरगा पोक्कुर आयना गावले.)

11 मीवा नेयम आयलाह पोस ईयनुर अस्के, माट बाताल वळ्हककोम इनजोर, मुनेन आलिह केमाट. देवुळता पवित्र जीवा मीकु वळ्हकलाह बुदि ईयगा. अद ईतस्के बेद बह वळ्हकना, अहे वळ्हकाट.

12 “विस्वस केवोग तमोग तना विस्वस कीतोग दादानु, ओसो विस्वस केवोग तपे बार तना विस्वस कीतोग मगिनु, हळ्कलाहि पोस ईयनुर. विस्वस केवोर मगक-मयास्कु विस्वस कीतोर तलोग-तपेरा पेटळ तेदिसि, ओरिन हळ्कलाह वेहतनुर.

13 ओसो मीट नाक नमवालोरि आताहकु, दुनियातोर मीक कोटुल कीयनुर.✧ मति आक्रि एवनाह बोर दीरा पोस मन्हतोर, देवुळि ओरिने पिसिह कीयगा.✧”

येस्सलेमतगा वायनद गोसा
(मत्याल 24:15-25; लूकाल 21:20-24)

14 “ओसो उंद इद्रमता दिया वायगा, मंदिरतुन कळ्वोग कीयनदु बातालो उंदि, एड वायनदिन, पोलवद जागातगा निल्पिह कीतदिन मीट ऊळकिर. (मीट अर्ववालोरि इदिन सीताते तासाट.) अस्के यहूदा पटटे मनवालोर लोकुर, कोटेतोरगडाह पिहट अरयलाह, मेटानके वितिर.

15 बोगाय लोता पोगोन मतेके, ओग तना लोता बातालाय ओयलाह लोनलोप्पा नेडमाकेग.

✧ 12:43-44 12:43-44 2 कुरिततोर 8:12 ✧ 13:2 13:2 लूकाल 19:44; तोहचीतव पोल्लोड 21:22 ✧ 13:6 13:6 योहन 5:43

✧ 13:8 13:8 तोहचीतव पोल्लोड 6:12 ✧ 13:9 13:9 बळयिर 5:40 ✧ 13:9 13:9 पिलिपितोर 1:12 * 13:10 13:10 बूम मुळन्दनामुने “मंदिर बूळेम आयनामुने” इद अर्तम वने आया पगायहता. ✧ 13:13 13:13 मत्याल 10:22; योहन 15:19; 17:14 ✧ 13:13 13:13 गलातितोर 6:9; इब्रितोर 10:36

- 16 ओसो बोगाय मन्कल पोलमते मतेके, ओग तना कोटजगातुन ओयलाह लोन मलमाकेग.✱
 17 अव दियाने नेलाड हक्कतव आस्किहक, ओसो पाल ऊहतनव तलिस्किहक, बेचोटा गोसा आयगा!
 18 अदिहक मुसुर पेगदस्के इद गोसा वामाकि इनजोर, देवुळतुन पार्तना कीम्हटु.
 19 बाराहक इतेके अव दियाने पका बेरा गोसा आयगा. अचोटा गोसा देवुळि बूम पुटिह कीतगडाहि बेस्केन आयो वने, ओसो मुनेह बेस्केन वने आयो आयगा.
 20 अव वायनव गोसाताड दियान, देवुळि कमि केवेक अचोन, बोगे मन्कल पिसोग आयनोग. मति तनाड आचतोर लोकरिन अद गोसाताहि पिसिह कीयनेनाहकु, देवुळि अव दियान कमि कीयगा.
 21 “अद वेलाते बोगाय मीक इनदनोग, ‘ऊळाट, देवुळ लोहतोग राजाल इगाडोग! देवुळ लोहतोग राजाल अगाडोग!’ अस्के ओनाड सेतेम पोयमाटु.✱
 22 बाराहक इतेके नना देवुळ लोहतोग राजानन इनवालोर जोलहालोस, ओसो देवुळता कबुरतोनन इनवालोर जोलहालोस,✱ इद्रमतोर पुटनुर. ओर बामिह कीयनाड कबस्कु ओसो सीनाड तोहचि,✱ देवुळ आचतोर लोकरिन वने, लेसिह कीयलाह ऊळनुर. मति ओर अह कीया पगवोर आयनुर.
 23 ऊळाट, नना इतेके सबे पोल्लोड मीक मुनेन वेहतन, उसरते मन्हटु.

देवुळ लोहतोग राजाल डीसाते मल्स वायनोग
 (मत्याल 24:28-31; लूकाल 21:25-28)

- 24 “अव दियानाड तिपल्क मारताहे,
 पोळद मांजो आयगा, ✱
 नेला दीचो आयगा.
 25 उकाड पोगोटाह इळन रालनुड, ✱
 पोगोटा बूमतगा सबे मेलियनुड.✱
 26 अस्के माने-मन्कना नडुम पुटटोनन, नना बेरा लावते ओसो डीसाते मोयुलपोगोन वायनदिन, लोकर ऊळनुर.✱
 27 अद वेलाते नना नावाड देवतुल्किन दुनियाता मूलाहक-मूलाहक लोहतकन. पया अव इद बूमतगा सर्ने मनवालोर, नावाड आचतोर लोकरिन जमा कीयनुड.”✱

येसुना वायनदिन बेद्रम पुनदना
 (मत्याल 24:32-35; लूकाल 21:29-33)

- 28 “गेळाताड मरान ऊळिसि, इद पोल्लो कगयाटु. आकिड रालिहताड अस्के†, डोय एरे एवता इनजोर मीट पुहनिर.
 29 इद्रमलेहका मीट वने इव पोल्लोड आयनदिन ऊळकिर अस्के, सामि गटनेन एवतप लेहकान इनजोर पुन्हटु.
 30 इह केंजाट, नना मीक सेतेम वेहतहनन, इव सबे पोल्लोड बेचानाह करल आयोड आयनुड, अचानाह इद पीळतोर बूळेम आयोर आयनुर.
 31 पोगोटा बूमि, इळता बूमि मायनुड, मति नावा पोल्लो मात्रम बेस्केन मायो आयगा.”

येसु वायनद वेला बोन्के तेळियो
 (मत्याल 24:36,42-44)

- 32 “मति नना मल्स वायनद दियातुन, वेलातुन बोगे पुनोग. देवुळदीपताड देवतुल्क वने पुनोड, नना इंका पुनोन, सिरपि नावा बाबाल पुन्हतोग.
 33 नना मल्स वायनद दिया बेस्के एवयहता इनजोर मीट पुनविर. अदिहक मीट वने उसरते मन्हटु, केपसोर मन्हटु.
 34 इद बेद्रमलेहका इतेके, ओर्वोंग माल्काल दुस्रा देसेम दायना मताहकु, तनाड ओर्युलतोर कयदे लोतुन विळसेग. पया ओर्विहक-ओर्विहक उंद-उंद कबळ वेहेग, ओसो अनेके लोता पहरा केवान उसरते मन इनजोर, उकुम ईस अनेग.
 35 अद्रमलेहका सामि वायनद दिया बेदु, इद मीक तेळियो. पोळद अनजोर वायनोगा, नडुमनका वायनोगा, मुनेताड कोगक कूसेड वायनोगा, पड आसोर वायनोगा, इदिन मीट पुनविर.
 36 अदिनेनाहक अग ऊळसोर मन्हटु. नना दोम्हक्ने वातस्के, मीट उंजवालेवा मनदनद दिसतेके बेसु!
 37 नना मीक वेहतनद पोल्लोतुन, नाक नमवालोर सबेटोरिहक वेहतहनन, उसरते मन्हटु,”✱ इनजोर इतोग.

✱ 13:16 13:15-16 लूकाल 17:31 ✱ 13:21 13:21 लूकाल 17:23 ✱ 13:22 13:22 मत्याल 7:15; 24:11; लूकाल 6:26; बळयिर 13:6; 2 पत्र 2:1; 1 योहन 4:1; तोहचीतव पोल्लोड 16:13; 19:20; 20:10 ✱ 13:22 13:22 2 तिसलुनितोर 2:9 ✱ 13:24 13:24 तोहचीतव पोल्लोड 6:12 ✱ 13:25 13:25 तोहचीतव पोल्लोड 6:13 ✱ 13:25 13:25 यशायाह 13:10; 34:4 ✱ 13:26 13:26 दानियेल 7:13; 2 पत्र 1:16 ✱ 13:27 13:27 2 तिसलुनितोर 2:1 † 13:28 13:28 गेळाताड मरान ऊळिसि, इद पोल्लो कगयाटु. आकिड रालिहताड अस्के मोदुल कागिदते, “अजिर मरातुन ऊळिसि इद पोल्लो कगयाटु. तेनाड कांदाड कोळिसहताड अस्के”. ✱ 13:37 13:37 रोम सहरतोर 13:11

14

मुक्यालोर येसुन हक्कलाहि आयडाड कीस्तोर
(मत्याल 26:2-5; लूकाल 22:1-2)

1 आवना पंडुम ओसो ओय्पिह केवद पिंडटाड आरिना पंडुम एवयना रेंड दियाड मुनेता पोल्लो✠: पेर्मालोर्, साख्रमगूस्र, वेर येसुन कुस्क्ने पोसि हक्कलाह अग ऊळिंदुर.✠

2 मति पंडुमतुहक वातोर मुलु कियोग-मुयोग बार आयनुर इन्जि, ओन अह केवल आयकल इन्जि, विचर कीतोर.

उंद आंचाळि येसुना पोगोन अतर्नेय दोसिहता
(मत्याल 26:6-13; योहन 12:1-8)

3 अदे दिया बेतनि नाटे मुने मोंडरोगमते मतोग सिमोन इनवाना लोते, येसु गाटो तिनदलाह उदिस मतोग. अस्के उंद आंचाळि, तीसाते जटामासि इनदनद पोर्हकाता, वेल्ला दाराता बेसता अतर्नेय पोस वाता. वासि येसुहक मान ईयलाह, अद तीसातुन विर्हिचि, नेयदुनु ओना तलापोगोन दोसिसीता.

4 इदिन ऊळिसि, अगा मतोर उय्दुर, तमा जीवाते लोप्प-लोप्पान ओड आसि इतोर, “इदिन बाराहक उगस पोहता?

5 इद अतर्नेयदुन वमिस मतेके, वसामेटा कूलतुहकाय एक्वा कोताड दोर्केस्कु. पया अव कोतान गरिब-सरिबतोरिहक ईयनाह आवालि,” इनजोर ओर तान कट्ला कीया बोटोर.

6 अस्के येसु ओरिन इतोग, “तेन बाराहक कट्ला कीय्हनि रा? तेन विळसाट! इद नयेनाहकु पका बेसतले कबळ कीता.

7 गरिब-सरिबतोर इतेके, अमेसा मियगान मन्हतोर. मीट बेस्के इतेक अस्के, ओरिहक दर्मम ईया पगयकिर. मति नना इसि, मियगा अमेसा मनोन आयकन.

8 इद आंचाळि बेचोन कीया पगता, अचोन कीता. नावा मेंदुलपोगोन बेस एस्कतद अतर्नेयदुन वाटिसि, नावा मेंदुलतुन गुमयातगा मिसलाह, मुनेन तयर कीतप लेहका कीता.

9 इह केंजाट, नना मीक सेतेम वेहतहनन, पूरा दुनियामेंडु, बेगा-बेगा लोकुर देवुळता राजेमता बेसता कबुरतुन वेहतनुर, अगा इद आंचाळ कीतद कबळतुन वेहतनस्के, इद आंचान सीता कीयनुर,” इनजोर येसु इतोग.

यहुदाल येसुन पोस ईयलाहि अग ऊळिहतोग
(मत्याल 26:14-16; लूकाल 22:3-6)

10 ताना पया बार आता इतेके, यहुदा इस्केर्योत इनवाल, बारा बळयिरगडाहि ओवोर्ग मन्जि, पेर्मालोरगा अतोग. अन्जि येसुन मीवा कयदे पोसीकन इन्जि ओरिन वेहतोग.

11 ओर इदिन केंजिसि गिर्दा आतोर. आसि “इद कबळतेनाहक माट नीक कोताड ईकोम,” इनजोर पोल्लो विळसतोर. अदिनेनाहक पया येसुन पोस ईयलाहि, यहुदाल अग ऊळसोर मंदोग.

कगयवालोर पंडुमता कुळप तयर कीस्तोर
(मत्याल 26:17-24; लूकाल 22:7-14,21-23)

12 पया ओय्पिह केवद पिंडटाड आरिड तिनदनद पंडुमता मुनेता दिया,* यहुदिर आवना पंडुमता गोरेपिलाता मोक ईंदुर.✠ पया कगयवालोर येसुनगा वासि ताल्हकतोर, “गूस्र, इद आवना पंडुमता कुळपि, माट बेगा तयर कीकोम? बेगा नीक तिनदलाह विचर वायगा?” इनजोर ताल्हकतोर.

13 अस्के येसु ईर्दुर कगयवालोरिन इद्रम वेहच लोहतोग: “मीट येस्सलेम सहरते अन्हटु. अगा बेरा अळकाते एग तवाल ओवोर्ग मीक कलियनोग, ओना पयाह अन्हटु.

14 ओग बेद लोतगा दायनोग, अद लोता माल्कान इद्रम वेहाटु, ‘नना कगयवालोर संगे आवना पंडुमता कुळप तिनदलाहि, उंद नाटोर रोमनद अरा बेगा मन्हता इनजोर, गूस्र नीक ताल्हकिहतोग,’ इनजोर वेहाट.

15 अस्के ओग मीकु उंद लोता पोगोटा मदिलते पूरा तयर कीस तासतद बेरा अरातुन तोहतनोग. अगान माक पंडुमता कुळप तयर कीम्हटु,” इनजोर इतोग.

16 पया वेर ईर्दुर सहरते अतोर, अतस्के बेद्रम येसु ओरिन वेहच मतोग, अद्रमलेहकाने सबे मता. मताहकु वेर अगान पया आवना पंडुमता कुळपि तयर कीतोर.

17 पया मुलतस्के, बारा बळयिरा संगे, येसु अद लोतगा वातोग.

18 वासि ओर गाटो तिनदलाहि उदतस्के, येसु इतोग, “इह केंजाट, नना मीक सेतेम वेहतहनन, मियगडाहि ओवोर्ग नाक कोंटेतोर कयदे पोस ईयनोग. ओग इंजेके नावा संगे उदिसि, गाटो तिनदलाह आतोग,” इनजोर इतोग.✠

✠ 14:1 14:1 मत्याल 26:1-2; लूकाल 22:1; योहन 2:13; 11:55; 12:1 ✠ 14:1 14:1 मत्याल 12:14; 26:4; लूकाल 22:2; योहन 10:31; 11:53 * 14:12 14:12 इद बेद्रमता पंडुम इनजोर पुनदलाहि, पुस्तकता आक्रिते पुनवव पोल्लोना अर्तमि, अगा ऊळाट. अगा “ओय्पिह केवद पिंडटाड आरिना पंडुम” ऊळाट. ✠ 14:12 14:12 1 कुरिततोर 5:7; 1 पत्र 1:18-19 ✠ 14:18 14:18 योहन 13:18,21,26

19 इदिन केंजिसि ओर नारज आतोर. पया ओर ओर्वीग-ओर्वीग येसुन ताल्हक बोटदोर, “गूरू, ओनन नना बह आयोना?” इतोर.

20 अस्के येसु ओरिन इतोग, “मीट बारा मन्कलोरगडाहिये, ओर्वीग इंजेक नावा संगे इद बट्किता पुलातगा आरिड अहचिस तिनवाल, नाक पोस ईयनोग.

21 सास्त्रमते रासिस मतपु, माने-मन्कना नडुम पुटटोनन, नना इद दुनियाताहि पेसिस दाकन, निटमे! मति बोग नाक पोसीस्तोग, ओना बेचोटा गोसा आयगा! ओग मन्कल पुटवेकेन बेस आस मनालि,” इनजोर इतोग.

कगयवालोर संगे येसुना आक्रिता तिनमुळि

(मत्याल 26:26-30; लूकाल 22:17-20; 1 कुरिततोर 11:23-25)

22 पया ओर तिनजोरेन मतोर अस्के, येसु आरतुन पोसि, देवुळतुन जोहर कीसि किळहतोग. अह कीसि ओरिहक ईसोरे, “इद किळहतद आरतुन एनाटु, इद नावा मेंदुलता सीना आंदु. ताने नना मियेनाहक मोकि ईयहनन,” इतोग.

23 ओसो ओगु बट्किता अंगुर जोमातुन पोसि देवुळतुन जोहर कीतोग, कीसि ओरिहक इतोग. इतस्के ओर सबेटोर अद बट्किता जोमातुन उटोर.

24 उटस्के येसु ओरिन इतोग, “इद अंगुर जोमा नावा नेतुरता सीना आंदु. (देवुळ लोकुरा संगे कीयनद)करलतुन, इद नेतुरि निल्पिह कीस्ता.† नावा नेतुरि वेल्लाटोरेनाहक नेल वाडगा.✱

25 इह केंजाट, नना मीक सेतेम वेहतहनन, देवुळता राजेमते पूना रीतते अंगुर जोमा उनाहजोमु, नेटाहि नना तेन बेस्केन उनोन आयकन,” इनजोर इतोग.

26 पया ओर देवुळतुन जोहर कीयनद पाटा ओसि, पलते जयतुन मराना मेटातगा अतोर.✱

कगयवालोर नाक विळ्सनुर इन्जि, येसु मुनेन वेहतहतोग

(मत्याल 26:31-35)

27 अस्के येसु ओरिन इतोग, “केंजाट, देवुळि इतदु सास्त्रमते इह रासतद मन्हता:

‘नना कोपानु हक्कन,

अस्के गोरेड बिरोबटो आयनुड.’✱

मीट सबेटोरि नाक विळ्सिस वितकिर, अस्के अद सास्त्रमता पोल्लो करल आयगा.

28 मति नना हासि जीवा अरतापया, मीकाय मुने गालिल पटटे अन्ज मनदकन, (अगाने नना मीक कलियकन,)” इनजोर येसु इतोग.

29 इतस्के पत्रु इतोग, “सबेटोर नीक विळ्सिस विततेकाय, नना इतेक नीक विळ्सिस वितोन आयकन गूरू,” इतोग.✱

30 येसु ओन इतोग, “इह केंजा, नना सेतेम वेहतहनन, नेंडे नका रेंड मल्काड तलाकोग कूसनामुने, बोराय ताल्हकतस्के, निमा येसुन पुनोन इनजोर मूंड मल्काड इनदकिन,” इनजोर येसु पत्रुन इतोग.

31 इतस्के पत्रु इंका ओसो जोरते इतोग, “नाक नीवा संगे हामुर वातेकाय मति, नीक पुनोन इन्जि, नना मुर्तिय इनोन आयकन,” इनजोर इतोग.✱ सबेटोर वने वेनाड केंजिसि अहे इतोर.

गेत्सेमनि जागातगा येसु पार्तना कीस्तोग

(मत्याल 26:36-46; लूकाल 22:40-46)

32 पया येसु तनाड कगयवालोर संगे, गेत्सेमनि इनदनद जागातगा अतोग.✱ अतस्के ओरिन इतोग, “नना पार्तना कीयलाह दायहनन, अचानाह मीटु इगान उदिस मन्हटु,” इतोग.

33 अह इन्जि पत्रुन, याकुबिन, योहनिन, तना संगे ओतोग. अस्के ओग पका दुकम आतोग, ओना जीवा चुहेम आयो.

34 पया ओर मुवुरिन इतोग, “नयगा पका बेरा मोता मन्हता रा, अदिहक नावा जीवा हायेड-पिसेड आसोर मन्हता.✱ मीट इगान मन्हटु, उंजवालेवा सीताते मन्हटु,” इनजोर इतोग.

35 इन्जि ओगु उचून अबर अन्जि, नेल कप मुळिन्दसि, देवुळतुन इद्रम पार्तना कीतोग, “निमा ‘इह कीकन तेला’ इन्ज इतेके, नाक इद गोसा आयमाकि,” इतोग.

36 ओसो इतोग, “ए नावा बाबानिन!✱ नीक सबे आया पगयहता, इद गोसाताहि नाक पिसिह कीमु. तेला मति इद नावा विचरते आयो, नीवा विचर मतपे आयि,” इतोग.✱

† 14:24 14:24 यहदि लोकुर इद पोल्लोतुन पुंदुर इतेके, बेस्के देवुळि मोसाना वेलाते यहदि लोकुरा संगे करल कीता, अद करलतुन निल्पिह कीयलाहि, जन्वर्किन मोक ईसि, अविस्कना नेतुरतुन, लोकुरा पोगोन इल्हकना इन्जि, देवुळ उकुम ईस मता (पेसमुळि 24:6-8). अदिनेनाहक येसु इन्हतोग, नावा नेतुर पोवतेके, देवुळ लोकुरा संगे उंद पूना करल कीयगा. ✱ 14:24 14:22-24 1 कुरिततोर 10:16; 11:23-25; इब्रितोर 9:20; 10:29 ✱ 14:26 14:26 लूकाल 22:39; योहन 18:1 ✱ 14:27 14:27 जकर्याह 13:7 ✱ 14:29 14:29 योहन 13:37; 21:15 ✱ 14:31 14:29-31 लूकाल 22:33-34; योहन 13:37-38 ✱ 14:32 14:32 योहन 18:1 ✱ 14:34 14:34 योहन 11:33; 12:27 ✱ 14:36 14:36 गलातितोर 4:6 ✱ 14:36 14:36 मत्याल 20:22; योहन 18:11; पिलिपितोर 2:8

37 इज्जि कगयवालोरगा वातोग, अस्के ओर उंजिस मतोर. पया सिमोन पन्नुन तेहचि, इद्रम इतोग, “ए सिमोन, निमा उंजिह्निना? गंतामैंड वने सीताते मनदा पगविना?

38 नना वेहतप कीयलाह, मीवा जीवा तयरे मन्हता, मति मीवाड मेंदुस्कु इतेके, दीरालेवप बागतप मन्हताड. अदिह्के मीट सीताते मन्हटु, देयम मीवा पट ऊळनस्के, मीट पापमते अरयनायो इज्जि, देवुळतुन पार्तना कीसोर मन्हटु,” इतोग.

39 पया ओग ओसोवने अज्जि, मुनेतलेह्काने पार्तना कीतोग.✠

40 कीसि ओसो ओरगा वास ऊळनेके, ओराड कोंडाड पकाय पूहतप आस मताह्कु, ओर गोडनिद्रते मतोर. अदिह्क येसु ओरिन तेहतह्पा, ओर ओन बाताले वेहता पगवोर.

41 पया ओसो मुचा केपाते ओरगा वासि इतोग, “इंका उंजिसिय मह्निना? इंका आरम कीसोरेन मह्निना? इंजेक आता, ऊळाट, माने-मन्कना नडुम पुटोटोनु, पाप्यहलोरा कयदे पोसीयनद कगो एवता.✠

42 तेदाट, माट ओरिन कलियलाह दाकल! नाक पोस एवाल इगा ऐन एवतोग,” इतोग.

येसुन यह्दाल पोस ईस्तोग

(मत्याल 26:47-56; लूकाल 22:47-53; योहन 18:3-11)

43 इव पोल्लोड येसु वेहचोरेन मतोग, अचोटेन यह्दाल (बळथिर बारा मुडगडाहि ओर्वोग मन्ज तेला), पेर्मांलोर, साख्रमगूस, यह्दिराड पेदल्कु लोहता मुडुन पोसि वातोग. ओर तल्वर्क, गूटेड-बळगाड पोस मतोर.

44 येसुन पोस एवाल ओरिह्क इद सीना वेहच मतोग, “नना बोन जोहर कीस लोंडकन, ओगे आंदोग, ओने पोसि उसरते ओम्हटु.”

45 पया यह्दाल अगा वाताहे, येसुनगा अज्जि इतोग, “ए गूस!” इज्जि ओन गोत ओग्डिस लोंडटोग.

46 अस्के ओर येसुना सर्ने आसि, ओन पोयतोर.

47 अचोटेन येसुना ऐ निच मनवाल, कगयवाल ओर्वोग बाताल कीतोग: ओग तना कसेटुन तेंडिसि, मोदुल पेर्मांना ओर्युलतोन वगोन, केव पोडोह देगनाह ईतोग.

48 येसु पोयवालोरिन इतोग, “बह मीट नाकु डाकु इनजोर तल्वर कसेह्कु, टेंगाड पोस नाक पोयतलाह वातिरा?

49 नना इतेके दिनम मीवा संगे मज्जि, मंदिरतगा कागहचोर मंदन, अस्के मीट नाक पोयविर. मति देवुळता पवित्र साख्रमते नावा लोप्पा रासतव पोल्लोड करल आयना इज्जि, नेंड इव गोटीड आस्ताड,” इनजोर येसु इतोग.

50 पया सबेटोर कगयवालोर येसुन विळिसस, पटादुळ विततोर.

51 अस्के ओर्वोग लेयोग मन्कल गेंदे मुचिसि येसुना पयाह अनजोर मतोग. अनेके लोकुर ओन पोयसोर मतोर.

52 मति ओग तना गेंदेतुन विळिसस, कूळलिय विततोग.‡

येसुन पंचता मुनेह ओस्तोर

(मत्याल 26:57-68; लूकाल 22:54-55,63-71)

53 पया ओर लोकुर येसुन मोदुल पेर्मांना लोन ओतोर. अगा सबेटोर पेर्मांलो, यह्दिराड पेदल्कु, साख्रमगूस जमा आस मतोर.

54 मति पन्नु मोदुल पेर्मांना रेसातगा एवनाहि, येसुनगडाहि जेक मज्जि, पयाह पयाह अंदोग. अज्जि पहरातोगा संगे उदिसि, किस आगसोर मतोग.✠

55 अगा मतोर यह्दिराड पेर्मांलोर ओसो तगवाड केवालोर कतमतोर, येसुह्क बह कीसि हामुरता सिक्सा ईयलाह ऊळिंदुर. ओना अडमि कसुर पुटिह कीयलाहि, जोल साक्सि एवालोरिन ओर पर्वीकिस ऊळतोर, मति बोरे दोर्कोर.

56 वेल्लाटोर येसुना अडम जोल साक्सि ईतोर, मति ओरा साक्सि उंदिय रीतलेह्का इले आसि.✠

57 पया उच्चुर मन्कलोर निचि, येसुना अडम इद्रम जोल साक्सि ईया बोटटोर इतेके,

58 “ ‘नना मन्कलोर दोहतद देवुळता मंदिरतुन✠ विर्हिचि, तान मूंड दियाणे मन्कलोर दोहवद, दुस्सा मंदिरतुन दोहतकन,’✠ इनजोर वेग वेहतह्पा माट केंजतोम,”✠ इद्रम साक्सि ईतोर.

59 तेला मति ओरा साक्सि उंदिय रीतलेह्का इले आसि.

60 पया मोदुल पेर्मांल नडुम निचि, येसुन इद्रम ताल्हकतोग, “वेर नीवा अडम बेद्रम साक्सि ईस्तोर, ऊळा! निमा बातय बाराह्क वळह्कविन?”

61 मति येसु उंदाय पोल्लो वळह्कवा, केमेन मतोग. पया ओसो मोदुल पेर्मांल इद्रम ताल्हकतोग, “निमा देवुळता मगि किर्स्तुनिना?✠” इतोग.

✠ 14:39 14:36-39 इब्रितोर 5:7 ✠ 14:41 14:41 मत्याल 26:45; योहन 12:23; 13:1; 17:1 ‡ 14:52 14:52 वेग लेयोग मन्कल इतेके, इद पुस्तकतुन रासवाल मार्कले आंदोग इज्जि, वेल्लाटोगा विचर मन्हता. ✠ 14:54 14:53-54 योहन 18:12-15 ✠ 14:56 14:56 बळथिर 6:13 ✠ 14:58 14:58 इब्रितोर 9:11 ✠ 14:58 14:58 2 कुरिततोर 5:1 ✠ 14:58 14:58 मत्याल 27:39-40; मार्कल 15:29; योहन 2:19; बळथिर 6:14 ✠ 14:61 14:61 मत्याल 4:3; 16:16; 26:63; मार्कल 1:1; लूकाल 22:70; योहन 3:16-18; 11:27; बळथिर 9:20; 13:33

62 इतस्के येसु इतोग, “इंगो, ननाने! इद वने पोल्लो केंजाट, नना माने-मन्कना नडुम पुटटोनन मताहकु, बेरा डीसातद देवुळता तिनळ बाजे अन्ज उदतदिन, ओसो नना मोयुलपोगोन वायनदिन मीट ऊळकिर,”[☆] इनजोर येसु ओरिन इतोग.

63 इदिन केंजिसि, मोदुल पेर्माळ (पका नारज आतन इन्जि तोहतालाह,) तना कोटजगातुन ओडिहक अहचि[☆] इतोग, “इंजेके माक ओसोवने बाराहक साक्सिड गावले?

64 वेग देवुळतन इतपु, देवुळतुन पास्कतदिन, मीट इतेक इंजेके केंजतिरे. मीवा इंजेक बाताल विचर मन्हता?” इनजोर पेर्माळ इतोग. “वेग हामुरता सिक्सातुहक ओजनोग!” इन्जि, ओर पेदल्क नेयम देहतोर.

65 पया उच्चुर मन्कलोर बार, येसुना पोगोन उस्कतोर, उच्चुर बार कोंडान दोहचि ओन नल्हतोर, ओसो “इंजेक देवुळता जीवाते वेहा रा! नीक बोग नल्हतोग?” इतोर. पहरातोर वने येसुन पोसि चापुळ ईतोर.

पत्रु येसुन पुनोन इन्हतोग

(मत्याल 26:69-75; लूकाल 22:56-62; योहन 18:16-27)

66 पया इद्रम आनेके, पत्रु इळन रेसातगान उदिस मतोग. अस्के मोदुल पेर्मानाड ओर्युल आस्कनगडाहि, उंद ओर्युलतदु अगा वाता.

67 वासि पत्रु किस आगनद ऊळता. पया ओन बेस ऊळिसि, “निमा वने ओग नासरेत नाटेनोग येसुना संगे मतिन, अय?” इता.

68 इतस्के पत्रु तान इतोग, “निमा बार इहनिन, नाक तेळियो, नना पुनोन,” इतोग. पया ओगु रेसाता अगदगा अतोग, अस्के कोग कूसता.

69 अद ओर्युलतद ओन ऊळिसि, अगा निच मतोरिन ओसो, “वेग वने ओनाय संगतोग आंदोग,” इता.

70 इतस्के पत्रु “नना आयोन” इतोग. पया गळक मनेके, अगा निच मतोरो ओसो पत्रुन इतोर, “निमा कोन निटमे ओनाय संगेतोनिन! निमा गालिल पटटोना लेहका वळ्हकिहनिन, (अदिहक माट पुह्नोम,)” इतोर.

71 अस्के पत्रु इतोग, “नना किरिया कीस वेहतहनन, नावा पोल्लो जोल आतेके, देवुळ नाक तिनि! मीट वळ्हकिहनिन ओग मन्कन, नना मुर्तिय पुनोन!” इतोग.

72 अचोटेन दुस्रा मल्का तलाकोग कूसता. अस्के येसु पत्रुन मुनेन इह वेहच मतोग, “नेंडे नग्का रेंड मल्काड तलाकोग कूसनामुने, बोराय ताल्हकतस्के, निमा मूंड मल्काड येसुन पुनोन इनजोर कैगम आयकिन,” इनजोर वेहच मतद पोल्लो पत्रुहक सीता वाता. पया पत्रु इद पोल्लोतुन आलिह कीसि, अळया बोटटोग.

15

पिलाति गुमसिना मुनेह येसुन निल्पिह कीस्तोर

(मत्याल 27:1-2,11-14; लूकाल 23:1,3)

1 पया पिडपड आनेकेने, पेर्मालोर् यहुदिराड पेदल्कु, सास्त्रमगूस ओसो पंच उदवालोर् सबेटोर उदिस वळ्हकतोर. अह कीसि, येसुन दोहता वेहतोर, दोहचि पिलाति इनवाल गुमसिनगा^{*} ओसीतोर.[☆]

2 पया पिलाति येसुन, “बह निमा यहुदिरा राजानिना?” इनजोर ताल्हकतोग.[☆] पया येसु ओनु, “निमा इहनिन अहे,” इतोग.

3 अस्के पेर्मालोर् येसुना पोगोन वेल्लाडे पोल्लोना कसुर्क वाटटोर.

4 अदिहक पिलाति येसुन ओसो ताल्हकतोग, “ऊळा, वेर नीवा पोगोन इचोक पोल्लोनाड कसुर्क वाटलाह आतोर, निमा बाताले पोल्लो वळ्हकविना?” इतोग.

5 मति येसु बाताले वळ्हकोग. इदिन ऊळिसि पिलाति बयल आतोग.

पिलाति येसुन हक्कलाह उकुम ईस्तोग

(मत्याल 27:15-26; लूकाल 23:18-25; योहन 18:39—19:16)

6 वर्सामेटा आवना पंडुमतस्के, जेलतगा मनवाल बोनाय वगोनु, यहुदि लोकुर बोन विळसा इनजोर वेहन्दुर, ओन गुमसि पंडुमता दियाते विळसिंदोग.

7 बरबसि इनवाल मन्कल, तना तोळतोर संगे जेलते मतोग. ओग तना तोळतोरिन पोसि, रोम सर्करतोर संगे विस्द आसि, मन्कलोरिन हळ्किस मतोग.

8 पया लोकुर पिलाति गुमसिनगा वासि, “वर्सामेटा पंडुमतस्के जेलते मनवाल ओर्वोग मन्कन, मयेनाहक विळसना लेहका, इयेंड वने विळसिमीम,” इनजोर ताल्हकतोर.

9 पिलाति ओरिन इतोग, “मीट इहनिन इतेके, मियेनाहकु यहुदिरा राजान विळसकन,” इतोग.

10 ओग अद्रम बाराहक इतोग इतेके, (येसुना पयाह अनवालोर् बोलगसोर दास्तोर इन्जि,) वेर पेर्मालोरा जीवा कर्वताहके, येसुन नयगा पोस ततोर इनजोर, पिलाति पुन्ज मतोग. अदिहक ओग अद्रम इतोग.

[☆] 14:62 14:62 दानियेल 7:13; 2 पत्रु 1:16 [☆] 14:63 14:63 गिनती 14:6; बळयिर 14:14 ^{*} 15:1 15:1 रोम राजेमता बेरोग राजाल तना राजेमता उंद-उंद पटटुन ताकिह कीयलाह, पटटुहक ओर्विन तासिंदोग, ओन गुमसि इंदुर. [☆] 15:1 15:1 योहन 18:28 [☆] 15:2 15:2 योहन 18:33

- 11 मति पेर्मालोर्, “मयेनाहक बरबसिन विळसा इनजोर, माट गुमसिन इनदकल,” इन्जि लोकुरिन पका तगहोर.✱
 12 इदिन केंजिसि गुमसि ओसो ताल्हकतोग, “अह इतेके यहुदिरा राजाल इनजोर, मीट वेन ततिर, वेन नना बाताल कीकन?” इतोग.
 13 “वेन हव्कनागुटातगा वेळहा!” इनजोर लोकुर केयतोर.
 14 अस्के “बाराहकु? वेग बाताल कसुर कीतोग?” इनजोर गुमसि इतोग. मति ओर इंका एक्वाये, “वेन हव्कनागुटातगा वेळहा!” इनजोर केयतोर.✱
 15 पया लोकुरिन गिर्दा कीयना विचरतेनाहक, गुमसि बरबसिन ओरेनाहक विळिसीतोग. येसुन बार ओग जेट्लाते नल्हता वेहचि✱, हव्कनागुटातगा वेळहतलाहि, सीपय्कना कयदे इतोग.

सीपय्क येसुन पास्किह्तोर

(मत्याल 27:27-31; योहन 19:2-3)

- 16 पया सीपय्क येसुन गुमसिना लोता लोप्पाडा रेसाते ओतोर. अगा ओतस्के, पूरा पल्टनतुन केयिसि जमा कीतोर.
 17 कीसि येसुन राजाल इनजोर पास्कलाहि, ओन डुंगा पंड रंगता जगा केगिह कीतोर, ओसो कोयेना गीळ पंडिसि, ओना तलातगा गळम कीतोर.
 18 पया “ए यहुदिरा राजानिन, नीक जोहर आयि!” इन्जि पास्कतोर.
 19 ओसो ओरु येसुना तलातुन डुडटे नल्हतोर, ओना पोगोन उस्कतोर, ओना मुनेह मिंडाड कोटिस जोहर कीसोर पास्कतोर.✱
 20 पया ओन उस्किस-पास्किस मारतस्के, तमा केगिह कीतद डुंगा पंड रंगता जगातुन तेंडिसि, ओनाये जगा केगिह कीतोर. अह कीसि, ओनु हव्कनागुटातगा वेळहतलाह पलते ओतोर.

येसुन हव्कनागुटातगा वेळहतह्तोर

(मत्याल 27:32-44; लूकाल 23:26-43; योहन 19:17-24)

- 21 पया येसुन सीपय्क सहरता पलते ओसोर मतोर, अस्के सिकंदर ओसो रूपुसि, वेरा✱ तपे सिमोन इनवाल, तना कुरेने नाटेनाहि मल्स वासोर मतोग. येसुहकु गुटातुन कांजलाह दीरा वावाहकु, वेर सीपय्क येसुना हव्कनागुटातुन कांजलाह, सिमोनिन पोसि बीगर वेहतोर.
 22 पया ओरु येसुन गुल्गुता इनदनद जागातगा ओतोर. (गुल्गुता इद पेदिरता अर्तम इतेके “तला-टाप्राता जागा” इद्रम आस्ता).
 23 अस्के (येसुना मेंदुहक नोयनद पुनदनायो इन्जि,) ओरु अंगुर जोमातगा मत काल्हपिसि, येसुहक ईस ऊळतोर, मति ओग तान उनोग.
 24 पया सीपय्क येसुन हव्कनागुटातगा कय्किन-काल्किन मोल्लाड कोटोर,✱ ओसो ओनाड गेंदेनु, बोन्कु बाताल गावले, अदिन ओयना इनजोर, सीटिड वाटिसि तूसतोर.
 25 येसुन हव्कनागुटातगा वेळहतोर, अस्के सकरताड नव एगिस मता.
 26 “वेग यहुदिरा राजाल आंदोग” इन्जि, इद्रमता कसुर बलाते रासिसि, ओना तलापोगोन वेळहतोर.
 27 ओसो येसुना संगे इर्वर डाकुरिन, वगोन ओना तिनळ बाजे, वगोन बार दावळ बाजे, इद्रम हव्कनागुटातगा वेळहतोर.
 28 [अस्के देवुळता साभ्रमतगा “लोकुर ओनु अडोड देहतोगु इंदुर,” इनजोर रासतद पोल्लो करल आता.✱]†
 29 पया अग पोस अनवालोर तलाड ओलिह कीसोरे, ओन इहलेहका उस्किस-पास्किस वळ्हकिंदुर, “ओ! मंदिरतुन विर्हिचि, मूंड दियाणे दोहवानि!✱
 30 हव्कनागुटातगाहि रेगिसि, निमा नीवाय जीवातुन पिसिह कीम!” इंदुर.
 31-32 अहे पेर्मालोर्, साभ्रमगूस्र वने पास्कसोर इद्रम इतोर, “वेग दुसोरिन विळिसह कीतोग, मति तन्क विळिसह कीया पगवोग. इस्रयेलतोर पिसिह केवाल किस्तु राजाल मन्हतोग इतेके, हव्कनागुटातगाहि इळन रेगेग. अस्के माट ओन ऊळिसि नमकोम!” इतोर. ओसो येसुना संगे हव्कनागुटानगा वेळहच मतोर डाकुर वने, ओन पास्किंदुर.

येसुना हामुरि

(मत्याल 27:45-56; लूकाल 23:44-49)

- 33 पया नेक नितगडाह इतेके, पियलि मूंड एगनाहजोम, देसेममेंड कतम ईकळ पोयता.
 34 पियलि मूंड एगनेके, येसु बेरा आल्काते इह इतोग, “एलि, एलि, लमा सबगतनि!” (तेना अर्तम इह मन्हता: नावा देवुळतिन, नावा देवुळतिन, निमा नाक बाराहक विळिससीतिन?)✱

✱ 15:11 15:11 बळयिर 3:14 ✱ 15:14 15:14 बळयिर 13:28 ✱ 15:15 15:15 योहन 19:1 ✱ 15:19 15:16-19 योहन 19:2-3 ✱ 15:21 15:21 रोम सहरतोर 16:13 ✱ 15:24 15:24 बळयिर 2:23 ✱ 15:28 15:28 यशायाह 53:12; लूकाल 22:37 † 15:28 15:28 सबेट्क पाळनाड मोदुल काग्देहकने इद वचन वावो. ✱ 15:29 15:29 मत्याल 26:60-61; मार्कल 14:58; योहन 2:19; बळयिर 6:14 ✱ 15:34 15:34 देवुळताड पाटाड 22:1; इब्रितोर 5:7

35 अगा निच मतोरगडाहि उय्त्तुरिहक, (येसु केयतद पोल्लो तेळियवाहकु,) “ऊळाट! ओग एलियाल इनवाल मुनेतोग कबुरतोनु केयलाह आतोग!” इनजोर ओर इतोर.

36 अस्के ओवोर्ग वितिस अन्जि, बूबिलतुन कयतद अंगुर जोमातगा मुळहचि, लाटटे कोडटगा तासिसि, ओन्क उनडलाह इतोग. ☆ अचोटेन बोगो इतोग, “मनि रा! एलियाल ओन पिसिह कीयलाह वास्तोगा, वायोगा, ऊळकल,” इतोग.

37 अस्के येसु जोरते केयिसि हातोग. ☆

38 (इंजेके येस्सलेमता मंदिरतगडा पवित्र गूडटा अगदगा, गेंदे अडह कीस मता; अद गेंदे अडम मताहकु, लोकर देवुळतुन गट्टने कलिय पगवोर आंदुर.) पया येसु हातस्के, मंदिरता अद गेंदे, पोगोटाहि इळन एवनाहि, पक्क वितिसि रेंड तुक्ळेड आताड.

39 अस्के येसुना मुनेह सीपय्कना दरोगाल निच मतोग. येसु इद्रम केयिस हातदिन ऊळिसि, “वेग मन्कल निटमे देवुळता मग आंदोग!” इनजोर इतोग.

40 उचुक आस्क वने, जेक निचि ऊळसोर मताड. अव आस्कनगडाहि मगडला नाटेनद मरियालि, उड्लोग याकुब, योसेस, बेरा तलोग मरियालि, ओसो सलमि इव आस्क मताड. ☆

41 येसु गालिल पटटे मतस्के, इव आस्क ओना पयाह अन्जि सेवा कीदुड. ओसो अगा वेल्लाडे आस्क, ओना संगे येस्सलेमते वास मतव मताड.

योसेपि येसुन गुमयातगा गति कीस्तोग

(मत्याल 27:57-61; लूकाल 23:50-56; योहन 19:38-42)

42-43 वारमता पोल्वादियातेनाहक तयर आयनद दियाते येसु हातोग. § अस्के बहट अर्स मता. पया बाताल आता, यहुदिराड तगवाड केवालोरगडाह ओवोर्ग मतोग, अरिमतेया नाटेनोग योसेपि पेदिरतोशु. लोकर ओन मान ईदुर. ओशु देवुळ राजेम कीयनद दिया बेस्के वास्ता इनजोर, अग ऊळसोर मंदोग. गळक इतेके पोळद अरयनस्के वारमता पोल्वादिया सुरु आयगा इनजोर, ओग दीराते गुमसि पिलातिनगा अन्जि, “येसुना सेतातुन पोहतलाह ओयकन,” इनजोर ताल्हकतोग.

44 अस्के पिलाति, “अरे! इचोन जल्दि हातोगा?” इन्जि बयल आतोग. पया सीपय्कना दरोगान केयिसि, “येसु हातोगा?” इनजोर ताल्हकतोग.

45 येसु हातोग इनजोर ओग दरोगाल वेहतस्के पया, पिलाति सेतातुन ओयलाह योसेपिन वेहतोग.

46 वेहतस्के पया योसेपि उंद पूना पांड्रि हामुर-गेंदे असतोग. असिसि येसुना सेतातुन इळन रेहचि, अद गेंदेते ऊर्हतोग. पया बेरा आदतगा तर्वतद उंद गुमयातगा ओसि, गति कीतोग. ☆ अह कीसि गुमयाता अगदगा बेरा आद बंडातुन तिळहप कीतोग.

47 मगडला नाटेना मरियालि ओसो योसेसना तलोग मरियालि, सेतातुन गति कीतद जागातुन ऊळताड.

16

येसु मल्स जीवा अरयहतोग

(मत्याल 28:1-8; लूकाल 24:1-10; योहन 20:1-13)

1 वारमता पोल्वादिया मारता, अस्के मगडला नाटेनद मरियालि, याकुबना तलोग मरियालि ओसो सलमि, इवु येसुना सेतातगा वाटलाहि अतर्नेय असताड. ☆

2 इमा दिया (इतेके ऐतारम दियाते), ☆ सकर पडपड आसोरे, अव गुमयातगा वाताड.

3 वानेके तमतमाय इंदुड, “बोग माक गुमयातुन तिळहप कीतद बंडातुन तेंडिसीयनोग रि?” इंदुड.

4 पया ऐरे एवनेके गुमयातुन ऊळताड. ऊळनेके गुमयातगा तिळहप कीतद बंडा पका बेरा मता, मति अद बंडातुन अबर गूळहतद मता.

5 पया अव आस्क लोप्पा ओळियताड. अस्के ओवोर्ग लेयोग, पांड्रि जगा केसि तिनळ बाजे उदिस मतदिन, अव ऊळताड. ऊळिसि गाबरेम आताड.

6 अस्के ओग अविस्किन इतोग, “गाबरेम आयमाट! हक्कनागुटातगा वेळहतोनु, नासरेत नाटेनोग येसुन पर्हकलाह आतिर. ओग जीवा अरतोग, इगा इलेग. ☆ इद ऊळाट, ओना सेतातुन तासिस मतद जागा, ओन इगान तासिस मतोर.

7 इंजेक मीट पन्नगा ओसो दुसोर ओनाड कागयवालोरगा अन्जि, ओरिन इद्रम वेहाट, ‘ओग मीक वेहतप लेहका, इंजेक मीवा मुनेन गालिल पटटे दायलाह आतोग, अगान ओन कलियकिर,’ इन्जि वेहाट,” इनजोर इतोग.

☆ 15:36 15:36 लूकाल 23:36-37; योहन 19:29 ☆ 15:37 15:37 योहन 19:30; इब्रितोर 5:7 ‡ 15:39 15:39 वेग मन्कल निटमे देवुळता मग आंदोग “वेग निटमे बेदो पेनता मग आंदोग!” इद वने आया पगयहता. ☆ 15:40 15:40 योहन 19:25 § 15:42-43 15:42-43 यहुदिरा पोल्वादिया सुक्लारम पोळद अरयनस्के सुरु आंदु, पया सनारम पोळद अरयनस्के मारिदु, अद दिया कबळ कीयना पोलो आंदु, सेतातुन पोहतनद कबळ वने पोलो आंदु, अदिहकु पोळद अरयनामुनेने येसुन गति कीया पोयता. ☆ 15:46 15:46 बळयिर 13:29 ☆ 16:1 16:1 योहन 19:39 ☆ 16:2 16:2 बळयिर 20:7; 1 कुरिततोर 16:2; तोहचीतव पोल्लोड 1:10 ☆ 16:6 16:6 मत्याल 28:5-6; लूकाल 24:5-7; योहन 21:14; बळयिर 2:32; 3:15,26; 4:10; 5:30; 10:40; 13:30,33-34,37; 17:31; रोम सहरतोर 4:24; 6:4; 8:11; 10:9; 1 कुरिततोर 6:14; 15:4,20; 2 कुरिततोर 4:14; गलातितोर 1:1; इपिसुसतोर 1:20; कुलुसितोर 2:12; 1 तिसलुनितोर 1:10; इब्रितोर 13:20

8 अव आस्क पया पका रेयिस मताड. अविस्कनाड जीवाड दिरदिर साडिंदुड. अदिहक अव गुमयातगडाह पेसिसि वितताड. पका रेयिस मताहकु, अगदे बोने वेहोड.*

येसु तनाड कगयवालोरीहक दिसिहतोग

[
9 ऐतारम पड वियतस्के, येसु हामुरताहि तेगकतोग. तेगकतस्के सुस्मुने मगडला नाटेना मरियालिहक दिसतोग.✧ मुने येसु तानगडाहि एलुड देयहकिन पेसिह कीस मतोग.✧

10 दिसतस्के अद अन्जि, येसुना संगे मंदुर ओर मन्कलोरिन वेहता.✧ ओर दुकम आसि अळसोर मतोर.✧

11 येसु जीवा अरतोग, मरियालि ओन ऊळता इनजोर केंजतोर. मति अद पोल्लोतुन ओर सेतेम पोयोर.✧

12 ताना पया, मुने येसुना संगे मतोर इर्वुर मन्कलोर, येस्सलेमताहि नाग अनजोर मतोर. अस्के येसु ओरिहक दिसतोग. इद मल्का येसुना रूप मिळिन्दस मता.

13 पया (ओग येसुये आंदोग इनजोर पुतस्के,) वेर इर्वुर मल्स अन्जि, येसुना संगे मतोर दुसोरिन वेहतोर. मति वेरा पोल्लोतुन वने, ओर सेतेम पोयोर.✧

14 पया अक्रा बळयिर उदिसि गाटो तिनजोर मतोर, अस्के येसु ओरिहक दिसतोग.✧ दिसिसि इद्रम इतोग, “नना तेगकतस्के नाक ऊळतोर मन्कलोर पोल्लोतुन बाराहक नमविर? नमोम इनजोर बाराहक कैगम आतिर?” इनजोर इतोग.

15 पया ओसो इतोग, “मीट पूरा बूममेंड अन्जि, नावा बेसता कबुरतुन सबेटोरिहक पोकर कीम्हट.✧

16 नावा पोल्लोतुन विस्वस कीसि, नावा पेदिरते एग मीतोरिन, देवुळि पिसिह कीयगा.✧ मति विस्वस केवोरिन, ओरा पापमतेनाहक सिक्सा ईयगा.

17 नावा पोल्लोतुन विस्वस केवालोर मन्कलोर कयदे, देवुळता लावताड इव सीनाड आयनुड: नावा पेदिरते देयहकिन पेसिह कीयनुर,✧ तमा पुनवव बासाड वळहकनुर✧.

18 तरस्किन तमाड कयकने पोयनुर,✧ ओसो हक्कनद वीसम उटेक वने, ओरिहक बाताले आयो. ओसो ओर तमाड कयक बेमरतोर पोगोन तासतेके, ओर सव्रेम आयनुर,✧” इनजोर वेहतोग.

येसु देवुळदीपतगा दास्तोग

19 पया येसुसामि ओरिन इव पोल्लोड वेहतापया, देवुळि ओन पोगोन तना जागातगा ओता.✧ येसु पोगोन अतोग अस्के, देवुळता तिनळ बाजे उदतोग.✧

20 पया येसुनाड कगयवालोर सबेटोर सबे जागाने तिरियसोर, ओना पोल्लोतुन पोकर कीतोर. सामि ओरा तोळ मताहकु, ओरा कयदे देवुळता लावताड सीनाड आंदुड. ओर वेहतव पोल्लोड निटमे इनजोर अव सीनाड तोहंदुड.✧आमेन.]

* 16:8 16:8 सबेटक पाळनाड मोदुल कागदेहकनगा वचन 9-20 वावोड. ✧ 16:9 16:9 योहन 20:14-17 ✧ 16:9 16:9 लूकल 8:2 ✧ 16:10 16:10 लूकल 24:10,23; योहन 20:18 ✧ 16:10 16:10 लूकल 23:27; योहन 16:20 ✧ 16:11 16:10-11 लूकल 24:9,11; योहन 20:25 ✧ 16:13 16:12-13 लूकल 24:15-16,31-35 ✧ 16:14 16:14 1 कुरिततोर 15:5 ✧ 16:15 16:15 मत्याल 28:19-20; लूकल 24:47; बळयिर 10:42 ✧ 16:16 16:16 योहन 6:29; बळयिर 2:38; 8:12,16; 16:31; 22:16 ✧ 16:17 16:17 बळयिर 16:18; 19:12 ✧ 16:17 16:17 तमा पुनवव बासाड वळहकनुर बळयिर 2:4; 10:45-46; 19:6; 1 कुरिततोर 12:10,28,30; 13:1,8; 14:1-39 ✧ 16:18 16:18 बळयिर 28:5 ✧ 16:18 16:18 याकुब 5:14 ✧ 16:19 16:19 लूकल 24:51; बळयिर 1:9; 1 तिमोति 3:16 ✧ 16:19 16:19 बळयिर 2:33; 5:31; 7:55; रोम सहरतोर 8:34; इपिसुसतोर 1:19-20; कुलुसितोर 3:1; इब्रितोर 1:3; 1 पत्र 3:22 ✧ 16:20 16:20 इब्रितोर 2:3-4

लूकाल रासतदु बेसता कबुरि

बोगाय डाक्टर मग-तलिन रिकम कीतेकाय, नोमुरतुन ओल्सतेकाय, मत-गोलि रासिसीतेकाय, ओना मुनेह उदिस मनवाल रोगमतोग तिपल आसोर, रेयसोर, ओग डाक्टरनाय बर्वसते मन्हतोग. दुकिनोर, नोमुर आतोर, इद्रम बोर आथि सत्रेम आयलाह डाक्टरनके वास्तोर, ओरा पोगोन दया कीयलाह डाक्टरिहक विचर पुटिहता.

इद पुस्तकते लूकाल, ओर्वोग दया केवाल डाक्टर, माक दया कीतोग येसुना लोप्पा वेहतोग. मत्याल तना पुस्तकते राजाना लोप्पा रासतोग, लूकाल बार येसु बेरोग डाक्टर आंदोग इन्जि रासतोग. ओसो येसु मावा लेहका आतोग, मावा लेहका तिपल आतोग, ओग माट कीयनव तिपल्किन, दुक्मकिन आपतोग इन्जि, लूकाल तोहतोग.

डाक्टर लूकाल यहुदि आयवोग मतोग, ओसो रीत-रिवजता लोप्पा बेस कगयतोग मन्कल मतोग. ओग येसुना बळयि आयोग, मति येसु देवुळदीपतके मल्स अतापया, पोलुना तोळ आतोग. पोलु ओन “नावा गोततोग डाक्टर लूकाल” इनजोर इन्हतोग (कुलुसितोर 4:14), अहे “नावा संगे कबळ केवाल” वने इन्हतोग (पिलेमोन 24). इद पुस्तकता सुस्मुने ओग रासतपु, येसुसामिनाड कबस्किन ऊळतोर्, केंजतोर्, पोकुर कीतोर्, ओरगडाहि लूकाल येसुना लोप्पा बेस पुतोग, अहे रासिस तासतोग. येसुनाड इव पोल्लोड सेतेम मन्हताड इन्जि माट पुनदनेनाहक, लूकाल इविस्किन ओर्कुलते रासतोग. इद पुस्तकतुन रासतापया, ओग बळयिराड कबस्कना पुस्तक वने रासतोग. रेंड आसि पुस्तकिन, ओगु तियुपिलु इनवाल युनानि सायबानेनाहक रासतोग.

लूकाल माकु पिसिह केवाना दयातेके ओस्तोग. लूकाना पुस्तकताड पीटोने, आस्किन ओसो उड्लोर पेकोरिन मान ईतद मन्हता. दया केवाल किर्स्तु, आस्किन-कोय्तोरिन, उड्लोरिन-बेरोरिन, यहुदिरिन-यहूदि आयवोरिन, दुकमतोरिन-सुकमतोरिन अलग-अलग नद्रते ऊळोग, मति ओग माक सबेटोरिन अचोने जीवा कीस्तोग. ओग पापि लोकरा संगे कलियतोग, पार्तना कीतोग, ओग उंद सहरतेनाहक अळतोग, ओग लोकराड जीवानेनाहक गाबर आतोग, ओसो माट सबेटोरिनाहक हक्कनागुटातगा तिपल आतोग.

बेस्के माक दुकम पुटिहता, अस्के माट लूकाल रासतदु, देवुळता दयाता बेसता कबुरता इद पुस्तकतुन अर्व पगयहनल. बेस्के माट दुस्रोरा तिपलतुन ऊळिहनल, ओरा दुकमतुन, अड्सनतुन, गर्जतुन पुहनल. अस्के माट वने इद दयाता बेसता कबुरतगा दया पगयहनल, ओसो दया केवाल येसु किर्स्तुना लेहका आया पगयहनल, अहे ओना दयातुन, दुस्रोरा एव्हिह कीया पगयहनल.

मुनेता पोल्लो

1-4 तियुपिलु सायब! ✨ माटु येसुसामिना सेवकिरोम आंदोम; सायबमते ओना लोप्पा मुनेन रासतपु, ओग मावा नडुम वेल्लाडे कबस्क कीतोग. अव कबस्किन इंजेके वेल्लाटोर रासलाह आतोर. अव पोल्लोन मुनेटाहि ऊळतोर्, केंजतोर्, वेर पोकुर कीतोर्, ओसो माक वने वेहतोर. ✨ येसुसामिनाड सबे पोल्लोड मुनेटाहि बेद्रम आताड इनजोर, नना वने बेस पर्वकिस ऊळतन. निमा ओना लोप्पा बाताल बाताल कगयतिन, अव सबे पोल्लोड सेतेम मन्हताड इन्जि निमा पुनदना, अदिनेनाहक अविस्किन इंजेक ओर्कुलते नियेनाहक रासलाह आतन.

योहन पुटनोग इनजोर देवुळि कबुर लोहतहता

5 बेरोग एरोद राजाल यहुदि जाततोर* बूमता राजाल मतोग, ✨ अस्के अगा ओर्वोग जकरिया पेदिरतोग यहुदि जातता बूमयाल मतोग, ओग अबिया मुय्तोना तुंगातोग आंदोग. † ✨ ओना मुतेना पेदिर इलीसिबा आंदु, अद वने ओना लेहका आसून पेर्माना कूळता मता. ‡

6 वेर आळ इर्वुर आसि देवुळता मुनेह कर्तुळते मतोर. देवुळताड सबे अडोड-उतुर्किन, तपवालेवा माळसोर तार्किदुर.

7 मति इलीसिबाल वंजो मताहकु, ओरिहक पिलाड-पेकोर इलेर. ओसो वेर आळ इर्वुर आसि, पका सेळो-मुय्तोग आस मतोर.

8 मनेक मनेक पया उंद दिया इद्रम आता इतेके, (येस्सलेम सहरता मंदिरतगा) अबिया तुंगातोर बूमयालोरा कबळ कीयनद वारम मता. अस्के जकरिया मुय्तोग वने देवुळता मंदिरतगा अन्जि, बूमया कबळ कीसोर मतोग.

9 बेद्रम इतेके, बूमयालोरा रीतता लेहका बोग मंदिरता पवित्र गूडटे अन्जि, बूमयाना कबळते दूपम बोळसनोग इनजोर, सीटिड वाटिसि जकरिया मुय्तोन आचतोर.

10 पया ओग लोप्पा दूपम बोळिसहपा, सबेटोर पलते मंदिरताड मंडानगा पार्तना कीसोर मतोर. §

✨ 1:1-4 1:1-4 बळयिर 1:1-2 ✨ 1:1-4 1:1-4 इब्रितोर 2:3-4 * 1:5 1:5 यहुदि जाततोर इस्रयेल देसेमते मंदुर, ओरिन इस्रयेलतोर वने इंदुर.

✨ 1:5 1:5 मत्याल 2:1 † 1:5 1:5 मंदिरता सेवातुहक वेल्लाटोर बूमयालोरा मतोर, अदिहक दाविद राजाल ओर बूमयालोराड वीसा नालुड तुंगाड कीतोग, उंद तुंगातोर बर्सातुहक रेंड मल्काड वारममंड मंदिरतगा सेवा कीदुर. अव तुंगानगडाहि अबिया मुय्तोना तुंगा आट नंबरता मता. ✨ 1:5 1:5 1 इतिहास 24:10

‡ 1:5 1:5 आसून मुय्तोग इतेके, मोसा मुय्तोना दादाल मतोग. सबेटोर यहुदि बूमयालोरा ओसो पेर्मालोरा ओनाय कूळतोर आंदुर (पेसमुळि 29:9). § 1:10

1:10 मंदिरता पवित्र गूडटे सिरप बूमयालोरीहके दायलाह पोलिदु.

- 11 अचोटेने मंदिरता लोप्पा देवुळता उंद देवतुलि, दूपम बोळसनद जागाता तिनळ बाजे नितद, जकरिया मुय्तोहक दिसता.
- 12 अस्के ओग तान ऊळिस, एकबेक आसि पका रेयतोग.
- 13 पया देवतुल ओन इता, “जकरिया! रेयमा, निमा बेद पोल्लोतेनाहक पार्तना कीसोर मतिन, अद पोल्लोतुन देवुळ केंजता. नीवा मुते इलीसिबा सेळो नेलाड हक्का; तान्क ओवोर्ग पेकाल पुटनोग. ओग पेकाना पेदिर योहन(इतेके ‘देवुळि देव्या ईस्ता’) इनजोर तासकिन.
- 14 ओग पेकानेनाहक निमा पका गिर्दा आयकिन, सुकम आयकिन.
नीवा मगि पुटनोग इनजोर, वेल्लाटोरे गिर्दा आयनुर.
- 15 बाराहक इतेके ओग देवुळता विचरते बेरोग मनदनोग. ओग बेस्केन अंगुर जोमातुन ओसो बेदे ओचिह कीयनदिन वडोग आयनोग.* ओसो तना तलिना पोटालोप्पाडाहिये, देवुळता पवित्र जीवाते निंदनोग.✧
- 16 ओग मीवा वेल्लाटोर इस्रयेल लोकरिन तमा देवुळतके मल्हच ततनोग.
- 17 तपेर तमाड पिलाड-पेकोरिन बेस जीवा वाटनाह कीयनोग,✧ देवुळता पोल्लो केंजवोरिन सेतेम बुदतेके ओयनोग. लोकरिन सामि वायनदिनेनाहक तयर कीयलाह, अद्रम कीयनोग. एलिया मुय्तोहक बुदि ओसो लाव ईतप लेहका, ओन्क वने अदे लाव ईयगा.† ओसो सामि वायनामुने, सामिना कबुरतुन मुनेह-मुनेह वेहचोर दायनोग,” इनजोर देवतुल इता.
- 18 अस्के जकरिया मुय्तोग इतोग, “नीवा पोल्लो निटम आयगा इनजोर, निमा बेद्रम तोहतकिन? नना इतेके मुय्तोनन आतन, नावा मुते वने सेळो आसि, बेद्रम नेलाड हक्का?” इतोग.
- 19 अस्के देवतुल इता, “(निमा नाक पुनविन बहे, मति) नावा पेदिर जिबरायिल आंदु,‡ नना देवुळता मुनेह निच मनवानन आंदन. नीवा सगे वळ्हकलाह ओसो इद बेसता कबुरतुन वेहतलाह, अदे नाक लोहता.
- 20 नना वेहतद पोल्लो तना कगोते निटम आयगाये, मति निमा नावा पोल्लोतुन विस्वस केविन. अदिनेनाहक नावा पोल्लो निटम आनाहजोम, निमा वळ्हक पगावाह मूकानिन आस मनदकिन,” इता.
- 21 इद्रम आनेके, पलते निचि मोळकवालोर, जकरिया मुय्तोनेनाहक केपिसि, “वेग बेलाह इचोन आल्सेम कीस्तोग रा!” इंदुर.
- 22 पया जकरिया मुय्तोग मंदिरताहि पलते पेसतोग, पेसतस्के ओग ओरा सगे वळ्हक पुनोग. अस्के मंदिरता लोप्पा देवुळि वेन्क बेदो लेका तोहताहकु वळ्हक पुनोग इनजोर, ओर पुतोर. जकरिया मुय्तोग मूकाल आस मताहकु, कयदा साया कीदोग.
- 23 पया तनाड सेवाताड दियाड मारतस्के, ओग तना लोन अतोग.
- 24 अतस्के पया, तना मुते इलीसिबा सेळो नेलाड हक्का, नेलाड हक्कतस्के एयुड नेलाड आनाहि, लोताह पलते पेसो आस मता.
- 25 अद इद्रम इता, “नाक वंजो इनजोर लोकर पास्किंदुर, मति लोकरा नडुमि नावा लजा पोवयनायो इनजोरे, देवुळि इंजेक नाक इद्रमलेहका देव्याते ऊळता; (ओसो पास्कनद पोल्लोतुन माय्पिह कीसीता,)” इता.

येसु पुटनोग इनजोर देवुळि कबुर लोहतहता

- 26-27 अद्रमलेहकाने पया गालिल पटटा नासरेत नाटेनगा इद्रम आता इतेके, उंद मरियाल पेदिरता कुव्रा लेया पिला मता. ताना सगे मर्मिड आयलाहि, योसेप पेदिरतोग पेकाल ताल्हकिस पोल्लो करल कीस मतोग, ओग दाविद राजाना कूळतोग मतोग.§(इलीसिबा सेळो नेलाड हक्किस) आरुड नेलाड आतस्के, देवुळि तना देवतुल जिबरायिलिन नासरेत नाटेनगा लोहता.
- 28 लोहतस्के देवतुल अद पिलातगा अन्जि, “जोहर, देवुळता देव्यातदिनिन! देवुळ नीवा तोळ मन्हता,” इनजोर इता.
- 29 इद पोल्लोतुन केंजिसि, मरियाल पका एकबेक आता, आसि इद पोल्लो वेहच, बाराहक नाक जोहर कीयलाह आता इन्जि, अद आलिह कीयलाह आता.
- 30 अद आलिह कीनेके, देवतुल इता, “मरिया, देवुळि नीक देव्या ईसि नीक आचता, निमा रेयमा.
- 31 केंजा! निमा नेलाड हक्ककिन अस्के, नीक पेकाल पुटनोग, ओना पेदिर निमा येसु (इतेके ‘सामि पिसिह कीस्ता’) इनजोर तासकिन.
- 32 ओन सबेटोर बेरा डीसाता देवुळता मगि इनदनुर, अचोन ओग बेरोग मन्कल आयनोग. ओना कूळता मुनेतोग पेदामुय्तोग दाविद राजाना लेहका, देवुळि ओन वने राजाल कीयगा.✧
- 33 (नीवा पोटाते पुट वावाल पेकाल,) इस्रयेल देसेमतोरगा* राजेम कीयनोग. ओना राजेम बेस्केन मारो आयगा,✧” इनजोर वेहता.

* 1:15 1:15 गिनती 6:1-4 अगा रासतपु, योहन नाजिर किरिया कीतपु, पुटनडाहे देवुळि तना सेवातेनाहकु ओन अलग तासगा. अहे ओना मनसुळ वने अलग रीता मनदगा. ✧ 1:15 1:15 1:67; 4:1; बळयिर 1:8; 4:8,31; 6:3,5; 7:55; 9:17; 13:9,52 ✧ 1:17 1:17 मलाकी 4:6

† 1:17 1:17 एलियाल इद पेदिरता अर्तम “यहोवा नावा देवुळि” आस्ता. वेग एलिया मुय्तोग वेल्लाड वर्साना मुने, इस्रयेल देसेमते देवुळता बेरोग कबुरतोग मतोग.

‡ 1:19 1:19 जिबरायिल इद पेदिरता अर्तम “देवुळता मन्कल” इद्रम आस्ता. इद देवतुलता पोल्लो यहूदिरा साम्रमते वास्ता (दानियेल 8-9), अदिहक जकरिया बम्याल अद पेदिरतुन बेस पुतोग. § 1:26-27 1:26-27 अद तकने दाविद राजाल डोलिसि, जोक-जोक अजर वर्साड आस मताड. ✧ 1:32 1:32

यशायाह 9:7 * 1:33 1:33 इस्रयेल देसेमतोरगा मोदुल कागिदते “याकुब मुय्तोना जालपिलता लोकरगा.” याकुब मुय्तोना दुस्रा पेदिर इस्रयेल मता, ओनगडाहि पूरा इस्रयेल देसेम पुटटा. ✧ 1:33 1:33 तोहचीतव पोल्लोड 11:15

34 वेहतस्के मरियालि, “इद बेद्रम निटम आयगा? नना इतेके कोय्तोना मोकम वन ऊळोन, (कुव्रा पिलातन आंदन,)” इनजोर इता.

35 इतस्के देवतुल इता, “देवुळता पवित्र जीवा नीवा पोगोन रेगगा, बेरा डीसाता देवुळता दळम नियगा अरताहकु, निमा नेलाड हक्ककिन. अदिनेनाहक नियगा पुटवाल पवित्र पेकानु, देवुळता मणि इनदनुर.

36 ओसो ऊळा, नीवा जीवातद इलीसिबाल सेळो वने, इंजेक नेलाड हक्कता. लोकर तान वंजो इनजोर इंदुर, मति इंजेके अद नेलाड हक्किस आरुड नेलाड आताड.

37 देवुळता कयदे आया पगवद बाताल मन्हता?”* इता.

38 इतस्के मरियाल इता, “ऊळा, सामिना सेवा कीयनदिनन आंदन, निमा वेहतपे नाक आयि,” इता. पया देवतुल तानगडाहि पेसिस अता.

मरियाल इलीसिबा सेळोन ऊळलाह दास्ता

39 पया अवे दियाने मरियालि बाताल कीता इतेके, चट्टिपेटे यहुदा पटटा मेटा बूमतगा मनदनद इलीसिबा सेळोना नाग अता.†

40 नाटेनगा एवतस्के जकरिया मुय्तोना लोन अन्जि, इलीसिबा सेळोन कलियिसि “देवुळ नीक सुकम ईयि!” इनजोर इता.

41 मरियाल इतद पोल्लोतुन केंजताहे, इलीसिबाना पोटातगा मतद पेनेम पार्हकता. अस्के अद सेळो देवुळता जीवाते निदता.

42 निदतस्के अद मरियान ऊळिस जोरते केयसोर इता, “सबे आस्किहकाय निमाने एक्वा देखातदिनिन मरिया, नीवा पोटातगा मनदनद पेनेम वने पका देखाता.

43 अलो देवन, नावा सामिना तलोग नाक ऊळलाह वायना, इद्रमता देखा नाक बेगडाह दोर्कता!

44 ऊळा, नीवा लेडतुन केंजताहे, नावा पोटाता पेनेम गिर्दा पार्हकता.

45 निमा बेरा देखातदिनिन मरिया, बह इतेके देवुळ नीक वेहतद पोल्लोतुन निटम आयगा इन्जि विस्वस कीतिन,” इनजोर इलीसिबा सेळो इता.

मरियाल वागतद पाटा

46 अस्के मरियाल इद्रमता पाटा वागता,

“नना पूरा जीवाताहि देवुळतुन जोहर कीयहनन.

47 नाक पिसिह कीयनद देवुळि* नावा जीवात्क बेस गिर्दा ईस्ता.

48 ऊळा, इंजेटाहि अमेसा लोकर नाक देखातद इनदनुर,
देवुळि तना उडुला ओर्युलतदिन बेचोन बेस सीता कीता!

49 पका डीसाता देवुळि नयेनाहक बेरा कबळ कीता,
ताना पेदिर पवित्र आंदु.

50 बोर देवुळतुन रेयिस ताकिहतोर,
ओरा पोगोन ताना दया अमेसा मन्हता.*

51 देवुळि तना लाव तोहता,
ओसो माट बेरोरोम इनवालोर पोमाडेडेरिन बिरोबटो कीता.

52 बेरोर मुक्यालोरिन तमाड कुर्सिनाहि इळन रेहता,
पोहचीतप मतोरिहक बार मान ईता.*

53 लेवोरिहक बार बेसतल-बेसतल माल ईता,*
मता मन्कलोरिन बारा वेट्टाड कय्क लोहचीता.

54-55 मावाड तादोर-बाबोरिहक पोल्लो विळसतप लेहकाने,
तना सेवकिर इस्रयेल मन्कलोरिहक तोळ ईता.

इतेके अब्रहम मुय्तोन ओसो ओना सबे जालपिलतुन ऊळिस, दया कीयनदिन सीता कीता,*”

इनजोर पाटा वागता.

56 इद्रम मरियालि मूड नेलाड आनाहजोम, इलीसिबा सेळोना लोन मता, ताना पया तना लोन मल्स अता.

देवुळता पेदिरते एग मीहवाल योहन पुटिहतोग

57 पया इलीसिबा सेळोना रिक्म आयनद कगो एवता. एवतस्के तान्क ओर्वोग पेकाल पुटटोग.

58 अद रिक्म आतस्के, ओरा एरे-गूरेतोर ओसो जीवातोर केंजतोर. केंजिसि देवुळि ताना पोगोन बेरा दया कीता इनजोर, ओर वने पका गिर्दा आतोर.

* 1:37 1:37 पुटमुळि 18:14; यिर्मयाह 32:17; मत्याल 19:26 † 1:39 1:39 इद पय्म जोक-जोक 70 कोस्क आंदु. अद कालमते अगडोर लोकर कीतपु, मरियाल ताकसोर अन्ज मनदगा, इलवेके गाळदता पोगोन उदिसि अन्ज मनदगा. * 1:47 1:47 तीतुस 1:1-4; यहुदाल 25 * 1:50 1:50 देवुळताड पाटाड 103:17 * 1:52 1:52 याकुब 4:10 * 1:53 1:53 देवुळताड पाटाड 107:9 * 1:54-55 1:54-55 गलातितोर 3:16

59 पया पेकाल पुटिस आट दियाने, ओन देवुळता अडो मतपु डायना रिबजः कीयलाहि वेर वातोर. वासि ओग पेकाना पेदिर जकरियाल इनजोर, तपेना पेदिरतुन तासना मता.

60 मति पेकाना तलोगि “आयो रा, वेग पेकाना पेदिर योहन मनदगा,” इता.

61 अस्के “इंगो मति मीवा कुट्टमळते इतेके, इद पेदिरतोग बोगे इलेग अले,” इतोर.

62 पया कय सायाते पेकाना तपेन इद्रम ताल्हकतोर, “निमा वेग पेकाना पेदिर बाताल तासलाह ऊळिहनिन?” इतोर.

63 अस्के पेकाना तपे रासलाह पाटि ताल्हकिसि, “वेना पेदिर योहनिय मनि,” इनजोर अगा रासतोग. (“ए! वेग वने अदे पेदिर रासतोग रा!” इनजोर) सबेटोर बयल आतोर. §

64 पया जकरिया मुय्तोग पेदिर रासताहे, तोप्नेन ओना आल्का पेसता. अस्के ओग वळ्हकसोर देवुळतुन जोहर कीयलाह बोटदोग.

65 इव पोल्लोडः केंजिसि, अगा मनवालो पका रेयतोर. ओसो यहूदा पटटा मेटा-बूमताड नाहकनोर इव सबे पोल्लोन वळ्हकिंदुर.

66 निटमे ओग पेकाना संगे देवुळ मता इन्जि, इव पोल्लोडः केंजतोर सबेटोर इविन बेस आलिह कीसि, “वेग पेकाल कोनि मोदुल मन्कल आयनोग बहे!” इंदुर.

जकरियाल देवुळतुन जोहर कीस्तोग

67 पेकाना तपे जकरिया मुय्तोना आल्का पेसतस्के, ओग देवुळता जीवाते निंदतोग, ✧ निंदतस्के अद जीवा ओन इद्रम वेहनाह कीता:

68 “मावा इस्रयेलतोर बेरा डीसाता देवुळतुहकु जोहर आयि, अद तना लोकुरा पोगोन जीवा वाटिस, ओरिन तमा कोंटेतोरहि पिसिह कीयलाह वाता.

69-70 वेल्लाय मुनेन अदु तना पवित्र कबुरतोर संगे वेहतपु, ✧

माक पिसिह कीयलाह, तना सेवक दाविद राजाना जालपिलताहि, पका लावतोन निल्पिह कीता. ✧

71 वेग पिसिह केवाल मावा विस्द केवालोर कोटुलतोर कयदाहि माक पिसिह कीयनोग. ✧

72 मावाड तादोर-बाबोरिन गूनम तोहतकन इन्जि, देवुळि किरिया ईसि, अदे किरियाता सीता कीसि, नेंड इद्रम कीता. ✧

73 अदे किरिया अब्रहम मुय्तोना संगे कीस मता. ✧

74-75 इतेके ‘मीट जीवात मनाह बेदे रेयलेवा नाक माळना इन्जि, मीट नावा सेतेमता, पवित्र अगदे ताकना इन्जि नना मीवा कोटुलतोर कयदाहि मीक विळिसह कीकन.’

76-79 ए नावा पेकानिन! नीक इंजेके बेरा डीसाता देवुळता कबुरतोग इनदनुर. बाराहक इतेके, मावा देवुळि पका जीवा लोपिसि, तना लोकुरा पापमतुन मापि कीस पिसिह कीयगा इनजोर, निमा सामिना अगादुन मुनेह-मुनेह तीर्हकसोर दाकिन. ✧

पंडवियतस्के ईकळ मायिहता, अद्रमलेहका

माट पापमता ईकळते ताकवालोरगा, हामुरतुहक रेयवालोरगा

देवुळ लोहवाल पिसिह केवाना वेहच दीचगा, ✧

ओग माक देवुळता संगे गूनम आनाह कीयनोग.”

इनजोर जकरिया मुय्तोग इतोग.

80 अद्रमे पया जकरिया मुय्तोना मगि बेर्ससोर अतोग, ओसो ओना लोप्पा देवुळता बुद बोलगसोर अता. ओग तना इस्रयेल लोकुरिहक देवुळता पोल्लो वेहनाहजोम, पेळ्हकल बूमते मतोग.

2

येसु पुटिहतोग

‡ 1:59 1:59 देवुळि अब्रहम मुय्तोहक वेहतद करलता सीना इद डायना रिबज आंदु. अदिहके इस्रयेल लोकुर पेकाल पुटटापया आट दियाने, पेकाना कोड तोलातुन डायिहतोर. (मुनेता पुटमुळि 17:9-14) § 1:63 1:63 यहूदिरा रिबजते लोता मोदुल मन्कना पेदिर मायतेके, इद उंदि ओरिहक बेरा लजाता पोल्लो मता. अदिनेनाहक पेकाल पुटटेके, लोता मोदुल मन्कना पेदिर पेकाहक तासिंदुर. मति जकरियाल, इलीसिबाल तमा पेकाना पेदिर दुस्राय तासतोर, अदिनेनाहक सबेटोर बयल आतोर. ✧ 1:67 1:67 1:15; 4:1; बळयिर 1:8; 4:8,31; 6:3,5; 7:55; 9:17; 13:9,52 ✧ 1:69-70 1:69-70 2 पत्र 3:2 ✧ 1:69-70 1:69-70 रोम सहरतोर 1:2 ✧ 1:71 1:71 देवुळताड पाटाड 106:10 ✧ 1:72 1:72 रोम सहरतोर 9:4 ✧ 1:73 1:73 इब्रितोर 6:13-14 ✧ 1:76-79 1:76-79 मलाकी 3:1 ✧ 1:76-79 1:76-79 यशायाह 9:2; इपिसुसतोर 5:14; 2 पत्र 1:19

- 1 योहन पुटटापया, रोम सर्करता ओगुस्तुस कयसर राजानेनाह,* तना ताकिह कीयनव सबे देसेहकनोरिन, तमाङ-तमाङ पेदिर्क सर्करता पुस्तकतगा रास वेहतना (इतेके सिरगंचि कीयना) इनजोर उकुम वाता.†
- 2 (इद सुम्नेता सिरगंचि आंदु, अद तूकने सुरिया पटटा गुमसि किविरिनियुस मतोग.‡)
- 3 अस्के सबेटोर लोकुर तमाङ पेदिर्क रास वेहतलाह, तमाङ तादोर-बाबोराङ नाहकने अतोर.
- 4 अद्रमे योसेपि दाविद राजाना पुळगतोग मताहकु, गालिल पटटा नासरेत नाटेनाहि पेसिसि, दाविद पुटटद बेत्लेहेम नाग अतोग, अद नाग यहुदा पटटे मता.§
- 5 योसेप तन्क मर्मिङ आयलाह ताल्हकतद मरियाल बारा, तमाङ पेदिर्क रासलाह अतोर, अस्के अद नेलाङ हक्किस मता.
- 6 पया ओर अगा मनदहपा, ताना रिकम आयनद कगो एवता.
- 7 एवतस्के तान्क माळा पेकाल पुटटोग. अस्के ओग पेकान गेंदे मुर्वेने ऊर्हचि, कोळकातगा पीर डालाते तासता. बाराहक इतेके गोदुदगा ओरेनाहक जागा इले आस मता.

कोपालोरिहक देवतुलक कबुर वेहतहताङ

- 8 पया अगडोर उयतुर कोपालोर, बटटगा तमाङ गोरैन मंदा कीसि, नक्का पिळ्विळ ओर राका कीसोर मतोर.
- 9 अस्के अगा देवुळता देवतुल ओरिहक दिसता. दिसतस्के देवुळता लावता वेहच ओरगा अरता. अरतस्के कोपालोर वेहचतुन ऊळिस पका रेयतोर.
- 10 अचोटेने देवतुल ओरिन इता, “मीट रेयमाटु! इके केंजाट, नना मियेनाहक बेसतल कबुर ततन. अद सबेटोर लोकुरिहक पका गिर्दा ईयनद कबुर आंदु,
- 11 नेंडु दाविद राजाना नाटे, देवुळ लोहतोग मीक पिसिह केवाल* पुट वातोग, ओगो सामि किर्स्तु आंदोग.✱
- 12 तेना सीना इद मन्हता इतेके, ओग कस्मुल बाला पेकान गेंदे मुर्वेने ऊर्हचि, कोंदा कोळकातगा पीर डालाते तासतदिन मीट ऊळकिर,” इनजोर इता.
- 13 इतस्के अस्केडा अस्केन, तानगा वेल्लाडे देवतुलक वासि, देवुळतुन जोहर कीसोरे,
- 14 “देवुळदीपतगा मनदनद देवुळतुहक मान आयि.
नेदगा तान्क विचर वातोर मन्कलोरिहक सुकम आयि,”
इनजोर इताङ.
- 15 पया देवतुलक अगडाह पेसिसि, देवुळदीपतगा मलताङ. अस्के कोपालोर तमतमाय इतोर, “अलेट रा दटु! बेत्लेहेम नाटे अन्जि, इगा बेद पोल्लो सामि मयेनाहक कबुर लोहता, अदिन ऊळकल अयो!” इनजोर इतोर.
- 16 इतस्के ओर दरि-मरि आसोर अगडाह पेसतोर. बेत्लेहेम एवतस्के मरियान, योसेपिन ओसो कोंदाहक पीर ईयनद जागातगा टेटेम अर्स मतोग बाला पेकान ऊळतोर.
- 17 ऊळतस्के, “वेग पेकाना लोप्पा देवतुल वासि माक इद्रम इद्रम वेहता” इनजोर, अद पोल्लोतुन सबेटोरिहक वेहतोर.
- 18 कोपालोर वेहतद पोल्लोतुन केंजवालोर सबेटोर बामतोर.
- 19-20 पया देवतुलक वेहतपु, ओर केंजतव, ऊळतव पोल्लोनेनाहक, देवुळतुन जोहर कीसोर, मान ईसोरे, तमाङ गोरैनके मल्स अतोर. मति मरियाल मात्रम इव सबे आतव पोल्लोन तना पोटातगान तासिस, इविना बाताल अर्तम मनदगा इनजोर आलिह कीदु.

येसुन देवुळतुहक विळिस ईयनद रिबज कीस्तोर

- 21 पया मरियाल, योसेप वेर बाताल कीतोर इतेके, पेकाल पुटिसि आट दियाने, ओना डायना रिबज कीतोर. कीतापया बेद्रम मरियानु नेलाङ हक्कनामुने देवतुल वेहच मता, अद्रमलेहका पेकाना पेदिरी, ओर येसु इनजोर तासतोर.
- 22-24 मोसानाङ अडोङ वेहतपु, (पेकाल पुटिसि रिकम आतद आंचाळि रेंड वीसाङ दियाङ आनाहजोम कळवोगआंदु). देवुळताङ अडोना सांममतगा रासतप लेहका, मरियाल कळवोग आताहकु, उंद जोळ परेवा पिटेङ, इलवेके उंद जोळ पोन्नळ पिटेङ बूमयानगा ईसि, मोक ईयना मता.✱ ओसो देवुळताङ अडोना सांममतगा, माळा मगिन देवुळतुहक विळिससीयना✱

* 2:1 2:1 कयसर इद पेदिर यूलियुस कयसरना लोता पेदिर आंदु, ओग हातस्के, ओन तादो (काकोना दादाल) इनवाल ओगुस्तुस पेदिरतोग, रोम राजेमता मुनेतोग राजाल आतोग. ओग राजान लोकुर पका कदर ईदुर, अदिहक ओना पेक्के, बयतुर रोम राजेमते राजालोर मतोर, ओर सबेटोर कयसर पेदिरतुन तमा पेदिरते जोळे कीतोर.

† 2:1 2:1 रोम राजेमते मनवालोर लोकुरगडाह सिद्वा एतना इन्जि, कयसर राजाल इद्रमता सिरगंचि कीया वेहतोग. ‡ 2:2 2:2 रोम राजेमता बेरोग राजाल तना राजेमता उंद-उंद पटटुन ताकिह कीयलाह, पटटुहक ओर्विन तासिंदोग, ओन गुमसि इंदुर. § 2:4 2:4 इद पयनम जोक-जोक 70 कोस्कना आंदु, बेत्लेहेम इतेके मेतापोगोन उदतद नाग आंदु. * 2:11 2:11 देवुळ लोहतोग मीक पिसिह केवाल वेन इब्रि पोल्लोते मसिहा इन्हतोर, युनानि पोल्लोते किर्स्तु इन्हतोर.

✱ 2:11 2:11 योहन 4:42; बळयिर 2:36; 13:23 ✱ 2:22-24 2:22-24 लैव्यव्यवस्था 12:6-8 ✱ 2:22-24 2:22-24 पेसमुळि 13:2,12

इनजोर रासतद मन्हाता.† अदिहक पेकानु देवुळतुहक विळिसीयलाहि, मरियानाड कळवोगताड दियाड मारतापया, अदु ओसो योसेप येसुन येस्सलेम सहरता मंदिरतगा ओतोर.‡

सिमियोन मुय्तोग देवुळता कबुर वेहतह्तोग

25 ओर पेकान मंदिरतगा ओतोर अस्के, सिमियोन पेदिरतोग ओर्वोग सेतेमतोग मन्कल येस्सलेमतगा मतोग. ओग कर्तुळते देवुळतुन मोळकवाल मतोग. देवुळ लोहवाल पिसिह केवाना कयदे, इस्रयेलतोरिन सुद्रे कीयनद दिया बेस्के एवयगा इनजोर, ओग अग ऊळसोर मंदोग. ओसो देवुळता जीवा ओनगा अमेसा मंदु.

26 “बेचानाह देवुळ लोहवाल पिसिह केवाल किस्तुन निमा ऊळविन आयकिन, अचानाह डोलविन आयकिन” इनजोर, देवुळता जीवा ओन वेहच मता.

27 पया देवुळता जीवा ओन वेहताहकु, मरियाल ओसो योसेप मंदिरतगा वातद दिया, ओग वने मंदिरताड मंडानगा वातोग. मोसानाड अडोनगा रासतप लेहका, येसुन देवुळतुहक विळिसीयनद रिबज कीयलाहि तलोग-तपे तच मतोर.✠

28 अस्के सिमियोन मुय्तोग ओरगडाह पेकान एतोग, एचि देवुळतुन जोहर कीसोर इतोग,

29-32 “जोहर सामि! इस्रयेल लोकुरिन पिसिह केवाल किस्तुन

नावाड कोंडाने नना ऊळतन!
सबे देसेहकनोर ऊळनाह, वेन निल्लिपह कीस तासतिन.
वेग पेकाल वेहचलेहका मनदनोग,

यहुदि आयवोरिननीक पुन्पिह कीयलाह✠

ओसो इस्रयेलतोर यहुदिरिहक मान दोर्किह कीयलाह.✠

अदिहक निमा मुने वेहतप लेहका, नना नीवा सेवकनन इंजेक सुकमते डोल पगयकन,”

इनजोर इतोग.

33 सिमियोन मुय्तोग इतद पोल्लोतुन केंजिसि, येसुना तलोग-तपे बामतोर.

34 पया सिमियोन मुय्तोग ओरिहक बर्कतताड पोल्लोड वेहतोग, वेहचि पेकाना तलिन इद्रम इतोग इतेके, “इगा वेल्लाटोर इस्रयेल लोकुर विस्वस केवोरू बूळेम आयिर, ओसो वेल्लाटोर विस्वस केवालोर पिसिर इनजोर, देवुळ वेन आचता. वेग देवुळतुन तोहतनद सीना मनदनोग, मति लोकुर वेना पोगोन विस्वस केवालेवा वेन पास्कनुर.✠

35 इद्रम वेल्लाटोर लोकुरा पोटालोप्पाडाड विचर्क एर्का आयनुड. मति नीक इतेक, इद्रम आयगा पिला, नीवा जीवातुन तल्वर कसेगते कोटटप लेहका, नीवा जीवा पका काल्सगा,” इतोग.

हना सेळो देवुळता कबुर वेहतहता

36-37 अगा देवुळता कबुर वेहतनद हना पेदिरता उंदि रांडे मुते वने मता.✠ अद रांडे मुते नालुड वीसाड नालुड (84) वयसता सेळो मता.‡ अदु असेर पुळगतोग पनुयेल इनवाना मयाळ आंदु, मर्मिड आस एळुड वर्सानिन ताना मुजो डोलतोग. अद सेळो जर्मिने मंदिरतगा अंदु. अन्जि अमेसा उपस-पार्तना कीसोर देवुळतुन मोळिकंदु.✠

38 (सिमोन मुय्तोग येसुना तलोग-तपेरा संगे वळहकसोर मतोग,) अस्के, अद सेळो ओरगा वाता. वासि देवुळि इस्रयेल लोकुरिन तमा तिपलताहि बेस्के विळिसिह कीयगा इनजोर केपवालोर लोकुरिन, येसुना लोप्पा वेहता. वेहचि येसुनेनाहक देवुळतुन जोहर कीता.

39 अद्रमे पया मरियाल ओसो योसेप, देवुळताड अडोना साख्रमते वेहतपु सबे उतुर्क मारिह कीतोर. कीसि गालिल पटटे मतद तमा नासरेत नाग मल्स अतोर.

40 पया ओरा पेकाल बेस लावते बेर्ससोर अतोग. ओन देवुळि बेस बुदते निहचीता, ओसो ताना देखा अमेसा ओनगा मता.

येसु मंदिरतगा गूस्रा संगे वळहकिहतोग

41 येसुना तलोग-तपे वर्सा-वर्सातुहक आवना पंडुम* कीयलाहि येस्सलेम सहरता मंदिरतके अंदुर.

42 येसु बारा वयसतोग आस मतोग, अस्के वर्सातुहक अतप, इद मल्का वने पंडुमतुहक अतोर, ओरा संगे येसु वने अतोग.†

43 अतस्के पंडुम मारनाहजोम, ओर अगान मतोर. मारतापया ओना तलोग-तपे गालिल पटटके मल्स दायलाह पेसतोर, मति येसु मात्रम येस्सलेमतगान मतोग, इदिन तपेर मुर्तिय पुनोर आस मतोर.

† 2:22-24 2:22-24 मोसानाड अडोना इसबते, रिकम आतद आंचाळ कळवोग आस्ता. पेकाल पुटटेके, आट दियाने पेकाना डायना रिबज कीस्तोर, कीतापया तलोगि ओसोवने 33 दियाड एवनाह, कळवोगतेन मन्हाता. ताना पया मोक ईसि, कळवोगतगडाहि एडिहता. ‡ 2:22-24 2:22-24 यहुदिरा उंदिय मंदिर मता, अद येस्सलेम सहरते मता. अगाने ओरिहक मोक ईयलाह पोलिदु. दुसाड नाहकने पार्तनाताड लोहक मताड, अगा वारमता पोल्लादियात्कु जमा आसि देवुळता साख्रम कगयिंदुर. ✠ 2:22-24 2:21-24 गलातितोर 4:4 ✠ 2:27 2:27 गलातितोर 4:4 ✠ 2:29-32 2:29-32 यशायाह 42:6; 49:6 ✠ 2:29-32 2:29-32 बळयिर 26:23 ✠ 2:34 2:34 1 कुरिततोर 1:23; 1 पत्र 2:8 ✠ 2:36-37 2:36-37 बळयिर 21:9; 1 कुरिततोर

11:5 § 2:36-37 2:36-37 अद रांडे मुते नालुड वीसाड नालुड (84) वयसता सेळो मता. “अद नालुड वीसाड नालुड (84) वर्साड रांडे आस मता,”

इद अर्तम वने आया पगयहता. ✠ 2:36-37 2:36-37 1 तिमोति 5:5 * 2:41 2:41 आवना पंडुमता लोप्पा पुनदलाह, इद पुस्तकता आक्रिते पुनवव पोल्लोना अर्तमि, अगा ऊळत. † 2:42 2:42 यहुदिरा गोगाय पेकाल बारा वयसतोग आतस्के, ओन्कु अस्केडाहि यहुदिराड अडोड नोम पोयहता.

44 मावा संगे मल्स वावालो लोकराड तुंगाना संगे, ओग मनदनोग इनजोर विचर कीसि, उंद दियाता पयनम ताकिस मतोर. ताना पया तमा जीवातोरगा, पुतोरगा ओन पर्हक बोटोर.

45 इके-अके पर्हकिस ऊळतोर, मति येसु बेगान दोर्कोग. दोर्कवाहक ओसोवने येस्सलेमतेकेन पर्हकलाह मल्स अतोर.

46 इमा दिया ओन मंदिरताड मंडानगा दोर्किह कीतोर. अस्के ओग यहुदि गूस्रा संगे उदिस, ओराड पोल्लोड केंजसोर, ओरिन पोल्लोड ताल्हकसोर, ओरा संगे वळ्हकसोर मतोग.

47 ओना पोल्लो केंजसोर मतोर सबेटोर, “वेग पेकाल पका उसरतोग आंदोग रा! पका बुदते पोल्लो मल्हतहतोग,” इनजोर बामतोर.✧

48 ओना तलोग-तपे वने ओन ऊळिस पका बामतोर. पया ओना तलोग इता, “माक इद्रम बाराहक तिपल कीतिन बाबा? मियमाल, नना, पका आलिह कीसोर, नीक बेचोन पर्हकतोम, एकीये!”

49 इतस्के ओग पेकाल ओरिन, “मीट नाक इके-अके ऊळसोर पर्हकनायो मता, बह नावा बाबाना लोतगा‡ नना मनदना इनजोर मीट पुनविरा?” इतोग.

50 मति तलोग-तपेरिहक ओग इतद पोल्लो मुर्तिय तेळियो.

51 पया येसु तपेरा संगे तमा नासरेत नाग अतोग. पेकाल ओरा पोल्लो केंजसोर ताकिंदोग. ओना तलोग इव सबे पोल्लोन तना पोटातगा तासिस, आलिह कीसोर मता.

52 अद्रमलेहका येसु बेर्ससोर अतोग. बेद्रम बेर्सिंदोग, अद्रमे बुद पुनजोर अंदोग. ओसो देवुळतुहकु वने, मन्कलोरिहक वने, विचर वातप ताकिंदोग.✧

3

एग मीहवाल योहन पोकुर कीतद पोल्लो
(मत्याल 3:1-12; मार्कल 1:3-8)

1 तिबिरिया कय्सर इनवाल पूरा रोम राजेमता बेरोग राजाल आसि, पंद्रा वर्साड आस मतोग. अस्के पुन्तियु पिलाति इनवाल, यहुदा पटटा गुमसि मतोग.* एरोद अंतिपस इनवाल राजाल✧ गालिल पटटा गुमसि मतोग.† तना तमोग पिलिप इनवाल, इतुरेया ओसो तरकोनीतिस इव पटिना गुमसि मतोग. लिसानिया इनवाल, अबिलेने पटटा गुमसि मतोग.

2 अनाल ओसो तना अने कयपाल,✧ वेरु देवुळता पेर्मालोर् इन्जि मतोर. अद तूकने जकरियाना मगि योहनिहक बाताल आता इतेके, ओग पेळ्हकल बूमतगा मनदहपा देवुळता कबुर ओन्क दोर्कता.

3 ओग अद पोल्लोतुन पोसि, योर्दन बैरेटा एरे-गूरेताड सबे नाहकनगा अन्जि, इद्रम पोकुर कीतोग इतेके, “पापमता अगदुन विळिससि, देवुळतके मल्हट्ट. माट मलतोम इनजोर तोहतलाह, देवुळता पेदिरते एग मीम्हट्ट‡! अस्के देवुळि मीवा पापमतुन मापि कीयगा,”✧ इनजोर केयिंदोग.

4 इद्रमलेहका देवुळता कबुरतोग यसयाना पुस्तकते, वेल्लाय मुने रासतद पोल्लो इंजेके करल आता:

“पेळ्हकल बूमतगा केयनद आल्का केंज वायगा.

‘सामि मीवा जीवातगा वायना इन्जि,

मीट ओना वायनद अगदुन तीर्हकाट्ट!✧

ओसो अद अगदुन कसुम कीम्हट्ट.

5 इतेके सबे लोवाड निदिस दायना गावले, सबे मेटाड ओसो गुड्राड बराबर आयना गावले.

विकोड-वकोड आतव अगिड दिग्ने आयना गावले,

बोदाड-बोगळाड आतद अगि सम्ने आयना गावले.‡

6 अस्के लोकरिन पिसिह कीयलाहि,

देवुळि आचतोनु सबेटोर ऊळनुर.’ ” ✧

इनजोर रासतद मन्हता.

7 देवुळता पेदिरते एग मीयलाह, गोहडिनाड गोहडिड वाता मुडुन, योहन इद्रम इतोग, “एय वीसम तरस्कना लेहकाडोरि! (पापमता अगदाहि देवुळतके मलवालेवा, वेट देवुळता पेदिरते एग मीतेके,) देवुळि ईयनद सिक्साताहि माट पिन्हट्ट अरयकोम इनजोर बाराहक इहनिर?

8 पापमता अगदाहि मलतोम इनजोर तोहतलाह, बेसताड कबस्क कीम्हट्ट.✧ (केवेक अचोन कायाड आदवाड मराना लेहका

✧ 2:47 2:47 मत्याल 13:54; मार्कल 6:2-3; योहन 7:15 ‡ 2:49 2:49 “नावा बाबाना लोतगा” इतेके, तना तपे येसेपना लोतगा आयो, मति येस्सलेमता देवुळता मंदिरतगा मनदनद पोल्लोतुन येसु इतोग. ✧ 2:52 2:52 रोम सहरतोर 14:18 * 3:1 3:1 रोम राजेमता बेरोग राजाल तना राजेमता उंद-उंद पटटुन ताकिह कीयलाह, पटटुहक ओर्विन तासिंदोग, ओन गुमसि इंदुर. ✧ 3:1 3:1 मत्याल 14:1; मार्कल 8:15; लूकाल 3:19-22; 8:3; 13:31; 23:7-12; बळयिर 4:27-28; 13:1 † 3:1 3:1 एरोद अंतिपस इतेके, बेरोग एरोद राजाना मग मतोग. ✧ 3:2 3:2 बळयिर 4:6 ‡ 3:3 3:3 देवुळता पेदिरते एग मीम्हट्ट इद रिजतुन वेल्लाटोर “बप्टिस्मा” इन्हतोर. ✧ 3:3 3:3 बळयिर 13:24; 19:4 ✧ 3:4 3:4 मत्याल 3:3; मार्कल 1:3; योहन 1:23 § 3:5 3:5 देवुळ लोहवाल पिसिह केवाल वायनोग इतेके, ओना राजेम नितना इन्जि, मावा जीवातुन तयर कीयना, इद्रम इद वचनता अर्तम आस्ता. ✧ 3:6 3:4-6 यशायाह 40:3-5 ✧ 3:8 3:8 बळयिर 26:20

आयकिर!) ओसो 'माट इतेके अब्रहम मुय्तोना कळतोरुम आंदोम, देवुळि माक सिक्सा एवो आयगा' इनजोर, मीट बेस्केन इद्रम इनमाट बहा. नना मीकु वेहतहनन, देवुळि अब्रहम मुय्तोहक पेकोर, इव बंडानगडाह वने पुटिह कीया पगायहता, पुनविरा?

9 इंजेके मरा मोदुदगा मग्ग तासिस तयरेन मन्हता. बेद मरा बेस आदो, अद मरातुन नळिकिसि, किसतगा वाटमुळ आयगा," इनजोर इतोग.

10 अगा जमा आता मुलु योहनिन इद्रम ताल्हकतोर, "पापमताहि मलयना इतेके माट बाताल कीकोम?" इतोर.

11 इतस्के, "बोनगा रेंड जगाड मन्हताड, ओग उंद जगातुन जगालेवोन्क ईयेग. बोनगा तिंड-बंड मन्हता, ओग वने लेवोना संगे तूसिस तिनेग,"* इनजोर इतोग.

12 अगा देवुळता पेदिरते एग मीयलाह, सिद्वा एनवालोर वने वास मतोर, ओर पका लोकुराड कोताड तितुर. वेर वने "गूर! माट बाताल कीकोम?" इनजोर ताल्हकतोर.

13 ताल्हकतस्के ओरिनु "मीक बेचोन सिद्वा एता वेहतोर, अचोने एनाटु! लोकुरिन मुळहमाटु," इतोग.

14 उयतुर सीपय्क वने ओनगा वासि, "माट बाताल कीकोम?" इनजोर ताल्हकतोर. ताल्हकतस्के ओरिन वने वेहतोग, "मीकु बेचोन पगर दोर्किहता, अचोने पगरते मुयोग आयवा मन्हटु.* बोरिने बह डारेह कीसि, इलवेके जोल कसुर वाटिसि, कोताड एनमाटु." इनजोर वेहतोग.

15 इंजेके देवुळ लोहवाल पिसिह केवाल वायनोग इनजोर आसा कीस, लोकुर अग ऊळिंदुर. अदिनेनाहक योहनिन ऊळिसि, सबेटोर "वेग ओगे बह आयोग?" इनजोर तमतमाय विचर कींदुर.

16 अदिन पुन्जि योहन सबेटोरिन इद्रम इतोग, "नना इतेक लोकुरिहक देवुळता पेदिरते एतेन मीहतालाह आतन. मति ओवोर्गा बार वायलाह आतोग, ओग नाकाय वीळिसि बेरा लावतोग आंदोग, ओना कादुन इटलाह वने नना ओप्पोन, अचोन नना उड्लोनन!* ओग देवुळता पवित्र जीवाते ओसो किसते मीक मीहवाल आयनोग.*

17 ओनाय कयदे एत मन्हता. ओग तना कळातगडाड वंजिन बेस एहचिसि, डोमेते दोसनोग, दोर्बेतुन बार बेस्केन पिववद किसते बोळिससीयनोग, अद्रमलेहका ओग मीक वने कीयनोग," इतोग.

18 इद्रमलेहका योहन ओसो वेल्लाडे पोल्लोने लोकुरिन बुदिड काहचोर, बेसता कबुरतुन पोकर कीतोग.

देवुळता पेदिरते येसु एग मीस्तोग

(मत्याल 3:13-17; मार्कल 1:9-11)

19-22 पया योर्दन बरेटगा, योहन वेल्लाटोर लोकुरिन देवुळता पेदिरते एग मीहचोर मतोग. अस्के येसु वने अगा वातोग, ओन वने देवुळता पेदिरते योहन एग मीहतोग. मीहतस्के बाताल आता, येसु पार्तना कीनेके, अस्केडा अस्केन पोगोटा बूमि पड्ने आता.* पड्ने आता अस्के, देवुळता पवित्र जीवा परेवा पिटलेहका दिसिसि, ओना पोगोन रेगता.* पया पोगोटाहि देवुळता आल्का इद्रम वाता इतेके, "निमा नावा मगनिन आदिन, नीक पका जीवा कीयहनन!* नीवा लोप्पा नना पका गिर्दा आतन," इता.*

पया मनेक मनेक बह आता इतेके, एरोद अतिपस गुमसि,* तना दादाल (पिलिप जीवात मनेकेन,)* वेना मुते एरोदियसि इनदनदिनु तन्क ततोग. ओग तना अंगेना संगे कीतद पापमतेनाहक ओसो वेल्लाडे दुस्त्राड लाग्वाड कबस्केनेनाहक योहन ओन तेर्हन्दोग. अदिनेनाहक कोनि एरोद अतिपस गुमसि, योहनिन जेलते वाटोग.* वाटिसि तना मुने कीतव लाग्वाड कबस्केना लेहका, इद ओसो उंदि लाग्वा कबळ कीतोग.

येसुनाड तादोर-बाबोराड पेदिर्क

23 अद्रमे पया येसु तना सेवा सुरू कीतोग, अस्के जोक-जोक डेडा वीसा वर्सानोग मतोग. लोकुरा विचरते येसु योसेपना मग आंदोग. योसेप इतेके एलिना मग मतोग.

24 एलि मतातना मगि, मतात लेविना मगि, लेवि मलकिना मगि, मलकि यनालना मगि, यनाल योसेपना मगि.

25 योसेप मतिताना मगि, मतिताल आमोसना मगि, आमोस नहमना मगि, नहम असल्याना मगि, असल्याल नोगाना मगि.

26 नोगाल मतुसना मगि, मतुस मतिताना मगि, मतिताल सिमिना मगि, सिमि योसेकना मगि, योसेक योदाना मगि.

27 योदाल योनाना मगि, योनाल रेसाना मगि, रेसाल जस्त्राबेलना मगि, जस्त्राबेल साल्तियाना मगि, साल्तियाल नेरिना मगि.

28 नेरि मलकिना मगि, मलकि अदिना मगि, अदि कोसमना मगि, कोसम इलमोदमना मगि, इलमोदम एराना मगि.

29 एराल यहोसाना मगि, यहोसाल इलाजरना मगि, इलाजर योरिमना मगि, योरिम मतातना मगि, मतात लेविना मगि.

30 लेवि सिमियोनना मगि, सिमियोन यहूदाना मगि, यहूदाल योसेपना मगि, योसेप योनमना मगि, योनम एल्यकिमिना मगि.

* 3:11 3:11 इपिसुसतोर 4:28; याकुब 2:15 * 3:14 3:14 इब्रितोर 13:5 * 3:16 3:16 योहन 1:20,27; बळयिर 13:25 * 3:16 3:16 योहन 1:32-33; बळयिर 1:4-5; 11:16 * 3:19-22 3:19-22 योहन 1:51; बळयिर 10:11 * 3:19-22 3:19-22 योहन 1:32-33 * 3:19-22 3:19-22 इपिसुसतोर 1:6 * 3:19-22 3:19-22 1 योहन 5:6,9 * 3:19-22 3:19-22 मत्याल 14:1; मार्कल 8:15; लूकाल 3:1; 8:3; 13:31; 23:7-12; बळयिर 4:27-28; 13:1 * 3:19-22 3:19-22 पोगोन 3:1 ते वावाल एरोद अतिपसना तमोग पिलिप आंदोग, वेग आयोग. * 3:19-22 3:19-22 मत्याल 14:3-4; मार्कल 6:17-18

- 31 एल्यकिमि मलेयाना मगि, मलेयाल मिनाना मगि, मिनाल मताताना मगि, मताताल नातानना मगि, नातान दाविद राजाना मगि.
 32 दाविद राजाल यीसाना मगि, यीसाल ओबेदना मगि, ओबेद बोहजिना मगि, बोहजि साल्मोनना मगि, साल्मोन नहसोनना मगि.
 33 नहसोन आमिनदाबना मगि, आमिनदाब अरनयना मगि, अरनय एस्मोनना मगि, एस्मोन पर्साना मगि, पर्साल यहुदाना मगि.
 34 यहुदाल याकुबना मगि, याकुब इसकना मगि, इसक अब्रहमना मगि, अब्रहम तेरहाना मगि, तेरहाल नाहोरना मगि.
 35 नाहोर सस्माना मगि, सस्मा रहुना मगि, रहु पेलेगना मगि, पेलेग एबेरना मगि, एबेर सेलाहना मगि.
 36 सेलाह केनानना मगि, केनान अर्पक्सदना मगि, अर्पक्सद सेमना मगि, सेम नोहाना मगि, नोहाल लामेकना मगि.
 37 लामेक मतुसेलाना मगि, मतुसेलाल हनोकना मगि, हनोक यारेदना मगि, यारेद महललेलना मगि, महललेल केनानना मगि.
 38 केनान एनोसना मगि, एनोस सेतना मगि, सेत आदमना मगि, आदमिन देवुळि पंडटा.

4

देयहकना मुक्याल येसुना पट ऊळिहता
 (मत्याल 4:1-11)

- 1 पया येसु योर्दन बैरेटगा देवुळता पेदिरते एग मीसि, पवित्र जीवाते निंदतोग. ✧ निंदतस्के देवुळता जीवा ओन पेळ्हकल बूमते ओसीता.
 2 अगा रेंड वीसाड दियाड देयहकना मुक्याल येसुना पट ऊळसोर मता. ✧ रेंड वीसाड दियाड येसु बातय तिनवा मतोग, अदिनेनाहक अव दियाड मारतस्के, ओन्क पका कम्ब वसता.
 3 कम्ब वसतस्के देयहकना मुक्याल ओनगा वासि, “देवुळता मगानन इनजोर इहनिन इतेके, इद बंडातुन आरि मारियिह कीम,” इता.
 4 इतस्के येसु, “आयो, मन्कल तिनदनद तिडटेन पिसोग आस्तोग, ✧ इनजोर देवुळता सास्त्रमतगा रासतद मन्हता, पुनविन!” इनजोर इतोग.
 5 इतस्के पया देयहकना मुक्याल बह कीता, येसुन उंद पोगोटा जागातगा ओता. ओसि, उंदिय देबा इद दुनियाताड सबे राजेहक तोहता.
 6-7 तोहचि इद्रम इता, “इव सबे राजेहकिन ताकिह कीयनद अदिकर, नाक ईतद मन्हता. नना इद अदिकरतुन बोन्क इतेक ओन्क ईया पगयहनन. अदिनेनाहक इंजेके निमा नावाड काल्क अर्सि मोळ्कतिन इतेके, इव कतम राजेहकु ओसो इविस्कना सोबा नीके आयनुड,” इनजोर इता.
 8 इतस्के येसु तान इतोग, “आयो, देवुळतुने मोळ्कना, तानाये माळना कीयना, ✧ इनजोर देवुळता सास्त्रमतगा रासतद मन्हता,” इतोग.
 9-11 पया देयहकना मुक्याल ओन येस्सलेम सहरते ओता, ओसि मंदिरता कुपोटगा निल्पिह कीसि, इद्रम इता, “देवुळता मगानन इनजोर इहनिन इतेके, इगडाह इळन डेया! नीक बाताले आयो आयगा, बाराहक इतेके नीक काप आडना इन्जि, देवुळि तनाड देवतुल्किनलोहतगा.
 अस्के अवु, नीवाड काल्क चेट पेहचनायो इन्जि,
 नीकु तमाड कय्कने पोगोने एतनुड, ✧
 इद्रम देवुळता सास्त्रमतगा रासतद मन्हता,” इनजोर देयहकना मुक्याल इता.
 12 इतस्के येसु तान इतोग, “आयो! (बयतळ कबळ कीतेक तेला, देवुळ नाक पिसिह कीयगा, इद्रम इन्जि)बोगे देवुळता पट ऊळनदायो, ✧ इह वने पवित्र सास्त्रम वेहतहता,” इनजोर इतोग.
 13 अद्रमलेहका देयहकना मुक्याल येसुन सबे रीतिनाड पट ऊळता, ऊळिसि ओसो पेगके बेसता मोका दोर्कि इनजोर, ओन विळिसस अता.

येसु तना सेवा सुरु कीस्तोग
 (मत्याल 4:12,23)

- 14 पया येसु अगडाहि गालिल पटटे मल्स अतोग. अस्के देवुळता जीवा ईतद लाव ओनगा मता. ✧ गालिल पटटाड सबे नाहकनोर मन्कलोर, ओनाय पोल्लोतुन वळ्हकिंदुर.
 15 येसु यहुदिराड पार्तनाताड लोहकनगा, देवुळता पोल्लोतुन काह्मन्दोग. इदिन केंजिसि सबेटोर “पका बेस काह्मतह्मतोग रा!” इंदुर.

✧ 4:1 4:1 1:15,67; 4:14; बळयिर 1:8; 4:8,31; 6:3,5; 7:55; 9:17; 10:37-38; 13:9,52 ✧ 4:2 4:2 मार्कल 1:12-13; 2 कुरितोर 12:6-7 ✧ 4:4 4:4 व्यवस्थाविवरण 8:3 ✧ 4:8 4:8 व्यवस्थाविवरण 6:13; 10:20 ✧ 4:9-11 4:9-11 देवुळताड पाटाड 91:11-12 ✧ 4:12 4:12 व्यवस्थाविवरण 6:16 ✧ 4:14 4:14 3:19-22; 4:1,18-19; बळयिर 10:37-38

येसुन तनाय नाटेनोर नमोर

16 अद्रमे पया येसु तना नासरेत नाग अतोग. अन्जि वारमता पोल्वादियाते तना अल्वट मतपु, अगडा पार्तनाता लोन अतोग. अन्जि देवुळता सास्त्रम अर्वलाह नितोग.*

17 अगा साकुर केवाल मन्कल, येसुनगा देवुळता सास्त्रमता उंद पुस्तक ईतोग. अद सास्त्रमतागा देवुळता मुनेतोग कबुरतोग यसयाना पोल्लो रासतद मता. पुस्तकतुन तेगयिसि, येसु अगडाह उंद पोल्लो दोर्किह कीसि जोरते अर्वतोग.(अद पोल्लो देवुळ लोहवाल पवित्र सेवकना तोडटाहि पेसतप आंदु.) अद इद्रम मता इतेके,

18-19 “देवुळता पवित्र जीवाता दळम नयगा अरता.

गरिबतोरिहक बेसता कबुरतुन पोक्र कीयलाहि,✧

देवुळि नाक निल्पिह कीता.

मन्कलोरा कय इळनमनवालोरिन,

देवुळ मीक विळिसह कीता इनजोर, पोक्र कीयलाहि,

तोववोरिन मीट तोवयकिर इनजोर, पोक्र कीयलाहि,✧

तिपलते मनवालोरिन विळिसह कीयलाह,

देवुळि देय्वा ईयनद कगो एवता इनजोर

पोक्र कीयलाहि, अद नाक लोहता.” ✧

इनजोर रासतदिन अर्वतोग.

20 अर्वतस्के पुस्तकतुन बंद कीसि, साकुर केवानगा ईसि, काहललाह उदतोग. अद लोतगा मतोर सबेटोर, ओनक्केन कौडा मिळहवा ऊळसोर मतोर.

21 अस्के येसु ओरिन इनदलाह आतोग, “नॅड मीट केंजतिर इव सास्त्रमताड पोल्लोड, नावा कयदे करल आताड,” इतोग.

22 सबेटोर, “वेग बेस वेहतहूतोग रा! सबे बेसताड-बेसताड पोल्लोड वेना तोडटाहि पेसिहताड गोतो!” इनजोर बामतोर. मति ओसोवने “बह वेग मावा योसेपना मगि आयोगा? अचोन बुद वेन्क बेगडाह दोर्कता?” इनदा बोटोर.✧

23 अचोटेने येसु इतोग, “ ‘मत एवानिन! नीके सत्रे कीस तोहा’ इनजोर लोक्र इन्हतोर. अद पोल्लोतुन मीट नाक इनदकिर निटमे. इतेके ‘कापेर्नाटे निमा कीतव बामिह कीयनाड कबस्किन माट केंजतोम. अविस्किन इगा नीवाय नाटे वने कीस तोहा,’ इनजोर इनदकिर.

24 इह केंजाट, नना सेतेम वेहतहनन, बोगे देवुळता कबुरतोन्क, तनाय नाटेने मान दोर्को. ✧

25 “बेद्रम इतेके देवुळता कबुरतोग एलिया मुय्तोना वेलाते बाताल आता, पुनविरा? अस्के देसेममेंड मंड वर्साड आरुड नेलाड आनाह, मुर्तिय पेग वावो आस मता,✧ बेरा दुकळ अर्स मता.† अद तूकने मावा इस्त्रयेल देसेमतगा निटमे वेल्लाडे रांडे आस्क मताड.

26 मति अविस्कनाहि बेदिनगान देवुळि एलिया मुय्तोन लोहो. सिरप सिदोन सहरता बाजेता सारपत नाटेना रांडे आंचाहके, तोळ ईयलाहि लोहता.✧(अद आंचाळ इतेके मावा देसेमता, मावा जातता आयो.)

27 अद्रमे देवुळता कबुरतोग एलिसा मुय्तोना‡ वेलाते वने, मोंडरोगमतोर मावा इस्त्रयेल देसेमतगा वेल्लाटोर मतोर. मति वेरगडाहि ओर्विन वने सत्रे कीयलाहि, देवुळि एलिसान वेहो. सिरप सुरिया देसेमतोग नामानिने, एलिसाल सत्रे कीतोग.✧(अदिनेनाहक वेहतन, बोगे देवुळता कबुरतोन्क तनाय नाटे मान दोर्को,)” इनजोर वेहतोग.

28 (इस्त्रयेल मन्कलोरिन विळिसस, दुस्राड देसेहकनोर मन्कलोरिहक, देवुळ तोळ ईता इनजोर) येसु वेहतस्के, पार्तनाता लोतगा उदिस मतोर सबेटोर पका ओड आतोर.

29 ओड आतस्के तेदिसि, येसुन तमा नाटेना पलते गुंजिस ओतोर. ओरा नाग इतेके मेटापोगोन मता. अद मेटापोगोन कस्के मनदनद जागाताहि ओन दोबिस ईयलाह अगा ओतोर.

30 मति येसु बाताल कीतोग इतेके, अगडाहि मुडा नडुमतुहक पेसिस अतोग.

येसु देयम पोस मतोन सत्रे कीस्तोग

(मार्कल 1:21-28)

31 पया येसु ओसो ओनाड कगयवालोर गालिल पटटा कापेर्नाग अतोर.§ अन्जि वारमता पोल्वादियाते, देवुळता पार्तनाता लोतगा, येसु लोक्रुन काहन्दोग.

32 ओग अचोन अदिकरते काहतोग इतेके, लोक्र ओना पोल्लोतुन केंजिसि बयल आतोर.

* 4:16 4:16 पार्तनाता लोतगा उंदि गोळा मंदु, तानगा निचि देवुळता सास्त्रमतुन बोगाय अर्विदोग. अर्वतापया अदे गोळातगा उदिसि, लोक्रुन सास्त्रमता लोप्पा काहन्दोग. ✧ 4:18-19 4:18-19 7:22 ✧ 4:18-19 4:18-19 योहन 9:39 ✧ 4:18-19 4:18-19 यशायाह 61:1-2 ✧ 4:22 4:22 मत्याल 13:54-55; मार्कल 6:2-3; योहन 6:42 ✧ 4:24 4:24 मत्याल 13:57; मार्कल 6:4 ✧ 4:25 4:25 याकुब 5:17; तोहचीतव पोल्लोड 11:6 † 4:25 4:25 येसुसामि पुटटदिना 850 वर्साड सुने, एलिया मुय्तोग मतोग. ✧ 4:26 4:26 1 राजा 17 ‡ 4:27 4:27 एलिया मुय्तोना पया, एलिसाल ओना जागाते देवुळता कबुर वेहन्दोग. ✧ 4:27 4:27 2 राजा 5:1-14 § 4:31 4:31 कापेर्नाग नासरेतताहि जोक-जोक 15 कोस्क मता, गालिल समुद्रकचुदा नाग आंदु.

33 पार्तनाता लोतगा ओवोर्ग देयम पोयतोग मन्कल मतोग. येसुन ऊळिसि, ओग मन्कनगा मतद देयम पका जोरते इद्रम केयता,

34 “ए नासरेत नाटेनोग येसुनिन! मावा संगे नीवा बाताल कबळि? बह माक देयहकिन बूळे कीयलाह वातिना? निमा बोनिन इनजोर पुनोना? निमा देवुळ लोहतोग पवित्र मन्कनिन आंदिन!” इता.*

35 अस्के येसु अद देयमतुन, “केमेन मन! वेनगडाहि पेसिस अन!” इनजोर दगा ईतोग. ईतस्के अदु ओग मन्कन नेल अर्हचि, ओन नोमुर केवालेवा, ओनगडाहि पेसिस वितता.

36 अगा मतोर लोकुर बामिसि, ओर्विहक-ओवोर्ग वळ्हकसोर, “इद बेद्रमता पोल्लो रा? वेग अचोन अदिकरते, लावते देयहकिन उकुम ईस्तोग! अव पेसिहताड गोतो!” इतोर.

37 पया येसुना इद पोल्लो ए-गरेताड सबे नाहकने आबुर आता.

येसु दुक्तोरिन सव्रे कीस्तोग

(मत्याल 8:14-17; मार्कल 1:29-38)

38 पया येसु तनाड कगयवालोर बार, पार्तनाता लोताहि पेसिस, सिमोन पत्रु इनवाना लोन अतोग.* सिमोन पत्रुना आतोहक पका दंड पोस मता. अदिनेनाहक “तान सव्रे कीसीम” इनजोर येसुन अर्जि कीतोर.

39 कीतस्के येसु तानगा अन्जि, दंडटुन “पेसिस अन!” इन्जि उकुम ईतोग, ईतस्के ताना दंड रेगता. पया अद अस्केडा अस्केन तेदिसि, ओरिहक जावा-एग कीसीता.

40 अदे दिया मुलतस्के, (वारमता पोल्लादिया मारता. अदिनेनाहक यहुदिरिहक कबळ कीयलाह पोल्लिदु.)† अचोटेने बोर मन्कलोर अलग-अलग रीतताड दुकिड अर्स मतोर, ओर सबेटोरिन येसुनगा ततोर. पया येसु ओर्विन-ओर्विन कय बोयिस सव्रे कीतोग.

41 वेल्लाटोरिन देयहक पोस मताड, अव देयहकिन ओग पंडटोग. अव देयहक येसुन ऊळिसि, “निमा देवुळता मगनिन आंदिन” इनजोर, केयसोर-केयसोर पेसिंदुड. येसुये देवुळ लोहतोग पिसिह केवाल किस्तु आंदोग इनजोर, अव पुनज मताड. (मति इद तूकने इद पोल्लो सबेटोरिहक पुन्पिह कीयनदायो इन्जि,) येसु देयहकिन दगाड ईसि, अविस्किन वळ्हकलाह एवोग आंदोग.

42 पया पंडवियतस्के येसु पार्तना कीयलाहि, बोरे लेवगा अतोग, मति नाटेनोर ओन पर्वकसोर-पर्वकसोर दोर्किह कीतोर. दोर्किह कीसि, “माक विळिसस अनमा!” इनजोर, ओन रोमिह कीयलाह ऊळतोर.

43 अस्के येसु ओरिन इतोग, “देवुळि माने-मन्कनगा राजेम कीयनद बेसता कबुरतुन, दुसाड नाहकने वने नाक वेहता पोयहता. इदे कबळतुहक कोनि, देवुळि नाक लोहता,” इनजोर वेहतोग.

44 अद्रमे पया येसु यहुदिरा बूममंड वेलियिसि, ओराड पार्तनाताड लोहकनगा, बेसता कबुरतुन पोकर कीदोग.

5

पत्रु, याकुब, योहन, वेर येसुनाड कगयलाह दास्तोर

(मत्याल 4:18-22; मार्कल 1:16-20)

1 उंद दिया इद्रम आता इतेके, येसु गालिल सम्दुरकचुदा* दडटगा निचि, लोकुरिन देवुळता पोल्लो कागहतलाह आस मतोग. कागहनेके ओनाड केंजलाहि, वेल्लाटोरे अगा येसुना सर्ने आतोर.

2 अस्के येसु सम्दुरकचुदगा नितव रेंड ओडान ऊळतोग. अगडाह मीन्क पोयवालोर पेसिसि, एतगा तमाड वदिड नोगयलाह आस मतोर.

3 अव ओडान ऊळतस्के, नना इद ओडातगा उदतेके, वेरिहक केंजलाह बेस आयगा इन्जि, ओग उंद ओडातगा तगडतोग. अद ओडा सिमोन पत्रुना आंदु. तगडिसि “तमो, इद ओडातुन दडटाहि उचुन अबर, एतगा जर्गिह कीम डा,” इनजोर इतोग. पया अद ओडातुन जर्गिह कीतस्के, ओडातगान उदिसि लोकुरिन देवुळता पोल्लो कागहता बोटटोग.

4 ओना कागहतनद मारतापया, “ओडातुन वेल्लाह कसा मनदनगा ओसि वदिड वाटकिर, दट,” इनजोर सिमोनिन इतोग.

5 इतस्के सिमोन इतोग, “गू! माट नग्का पिळिवळ इद एतगा तिपल आतोम, माक उंद वने मीन दोर्को,* इजेक बेगा दोर्कनुड? अले निमा इहनिन अदिहक, ओडातुन मुनेह ओसि वदिड वाटिस ऊळकोम,” इतोग.

6 पया (सिमोन ओसो तना तोळतोर्,) येसु वेहतप कीतोर, अस्के वेल्लाडे मीन्क वदिनगा एकताड. मीन्क वेल्लाड आताहकु, वदिड अगयलाह आस मताड.

* 4:34 4:34 याकुब 2:19 * 4:38 4:38 पत्रु इनवाल सिमोन (सिमोनना दुसा पेदिर पत्रु मता), वेग येसुना कगयवाल ओवोर्ग आंदोग. ओसो येसुनाड बारा बळथिरगा वेग ओवोर्ग मतोग. † 4:40 4:40 वारमता पोल्लादियातस्के यहुदिरिहक कबळ कीयलाहि, सामन कांजलाहि, जेकता पयनमते दायलाहि पोलो आंदु. सनारम मुलतस्के पोल्लादिया मारिहता. अस्के दुक्तोरिन येसुनगा ततलाह पोल्लिदु. * 5:1 5:1 गालिल सम्दुरकचुदा मोदुल कागिदते “गनेसरत सम्दुरकचुदा,” इद गालिल सम्दुरता दुसा पेदिर आंदु. * 5:5 5:5 योहन 21:3

7 वदिङ अगयनुङ बहा इनजोर, दुस्सा ओडातगा मतोर तमा तोळतोरिन कय सायाते केयतोर. केयतस्के ओर वासि, रेंड आस ओडानु मीन्कने बर्ति निहतोर. अव ओडाङ बर्ति निंदाहकु, एतगा मुळन्देङ-मुळन्देङ आंदुङ.

8-9 अचो वेल्लाङ मीन्क पोयतदिन ऊळिसि, सिमोन पत्रु ओसो ओना तोळतोर पका बामतोर. बामिसि सिमोन येसुनाङ काल्क अर्शि, “सामि, नना पापि मन्कनन आंदन, नीवा ऐ मनदलाह नना ओप्पोन!” इनजोर इतोग.

10 अद्रमे दुस्सा ओडाते मनवालोर, सिमोनना संगे मीन्कना दंदा केवालोर, जेबेदि इनवानाङ मगकु, याकुब ओसो योहन, वेर वने “इद बेद्रम आस मनदगा रा!” इनजोर बामतोर. अस्के येसु सिमोनिन, “निमा रेयमा रा, इचानाह मीन्क पोयंदिन, इंजेटाहि मन्कलोरिन नयगा तवानिन आयकिन,” इनजोर वेहतोग.

11 पया ओर तमाङ ओडान सम्दुरता कचुल दडटेके ततोर. ततापया तमाङ ओडान बातान, बेगडाङ अगान विळिसिसि, येसुना संगे अतोर.

येसु मोंडरोगमतोन सत्रे कीस्तोग

(मत्याल 8:2-4; मार्कल 1:40-44)

12 अद्रमे उंद दिया, येसु उंद नाटेनगा मतोग. अद नाटेनगा, पूरा मोंडरोगम आतोग ओवोंग मन्कल मतोग. (अद्रमतोरिन यहूदिर कळवोगतासिंदुर.) ओग येसुन ऊळतस्के, ओना मुनेह वासि, नेदगा कप मुळिन्दस, ओन इद्रम अर्जि कीतोग: “बाबा, नीवा विचर मतेके, नाक सत्रे कीसि, नावा कळवोगतुन तेंड पगयकिन,” इतोग.

13 इतस्के, “अह इतेके अले, नावा विचर मन्हताये! निमा सत्रेम आम,” इनजोर येसु इतोग. पया (यहूदिरा मोंडरोगमतोन इतवद नोमळता अडोतुन नोमवा,) येसु ओन कय आहच बोयतोग. अस्के चटनेन ओना मोंडरोगम मायता.

14 पया येसु ओन इद्रम उकुम ईतोग इतेके, “इके केंजा! इद पोल्लोतुन बोन्के बार वेहमा. इंजेके निमा कुदि अन्जि, बेस आतन इन्जि बूमयाहक मात्रम तोहा. मोसानाङ अडोङ मतपु, मोंडरोगमता कळवोगतुन तेंडनद मोक ईमु. सत्रेम आताहकु मोक ईतोग इन्जि, बूमयाल सबेटोरिन वेहतनोग, (अस्के नियगा मोंडरोगमता कळवोग मनो आयगा,)” इनजोर मोंडरोगमतोन येसु इतोग.✱

15 निमा बोने वेहमा बहा इनजोर वेहचाय मति, येसुना पोल्लो मुनेतदिहकाय एक्वा पोकर आसोर अता. अदिनेनाहक येसुना पेगके-पेगके गोहडिनाङ गोहडिङ, ओनाङ केंजलाह ओसो सबे रीतिना बेमरतगडाहि बेस आयलाह, ओनगा वांदुर.

16 मति देवुळतुन पार्तना कीयहपा, तना वगोगे, बोगे इलवा जागातगा अन्जि, देवुळबाबाना संगे येसु वळ्ळकिंदोग.

कय्क-काल्क वागतोनु येसु सत्रे कीस्तोग

(मत्याल 9:2-8; मार्कल 2:3-12)

17 अद्रमे उंद दिया बाताल आता इतेके, येसु बोनाय लोतगा देवुळता पोल्लो काहचोर मतोग. ओनाङ केंजवालोरगा उय्तर परसिरा तुंगातोर ओसो यहूदिरा सास्त्रमगूस उदिस मतोर.† वेरु गालिल पटटाङ, यहूदा पटटाङ सबे नाहकनाहि, अहे येस्सलेम सहरताहि, अगा वास मतोर. अद लोतगा येसु ओरिन काहचोर मतोग. अगा देवुळता लाव येसुसामिनगा मताहकु, रोगमतोरिन बेस कीदोग.

18 अचोटेन ऊळाट, अगा उय्तर बोरो, कय्क-काल्क वागतोग ओवोंग मन्कन, कटुल अगके ततोर. तचि वेनु येसु सत्रे कीयनोग इनजोर, लोता लोप्पा ओसि, येसुना मुनेह तासलाह ऊळिंदुर.

19 मति लोकर अगदुहक तिळहप अरनाह निंदिस मतोर. ओन लोप्पा ओयलाह, वेरिहक अग दोर्को. अग दोर्कवाहकु, वेर पायरिनगडाह लोता पोगोन वेसळतगा तगऱतोर. तगडिस वेसळतुन कटुल पोदनाह, बेरा बूका कीतोर. अद बूकातगडाहि, ओग तेदवोग मन्कन कटुल अगके, मुडा नडुमि येसुना मुनेह रेहतोर. 20 येसु ओरा विस्वसतुन ऊळिसि, ओग कय्क-काल्क वागतोनु, “अल पेका, नना नीवाङ कसुर्कना मापि कीयहनन,” इद्रम इतोग.

21 इतस्के सास्त्रमगूस ओसो परसिर येसु इतदिन केंजिसि, वेर तमतमाये, “ऊळाट वेग मन्कल उगसे, देवुळतन इतपे बह पोगयिह्तोग! देवुळतुन विळिसस इतेके बोगे पापमतुन मापि कीया पगवोग,” इनजोर विचर कीया बोटटोर.

22 ओरा पोटाताङ विचर्किन पुन्जि येसु इतोग, “मीवा पोटाते नावा लोप्पा बाराहक कुळसा वळ्ळकिहनिन रा?

23 वेग रोगमतोनु, ‘नीवाङ कसुर्कना मापि आता,’ इह इतेके अल्कोया? बार वेनु ‘तेदिस अन,’ इनदनद अल्कोया?

24 इंजेके नना माने-मन्कना नडुम पुटोनिन मन्जि, देवुळतेनाह नयगा इद बूमते पापमतुन मापि कीयनद अदिकर इंका मन्हता इन्जि, मीक तोहतकन,” इतोग.‡ इन्जि कय्क-काल्क वागतोग मन्कनु, “नना नीक वेहतलाह आतन, अले! तेदा! नीवा कटुल पोस लोन अन,” इतोग.

25 इताहे ओग बेद कटुदगा अर्स मतोग, अगडाह सबेटोरा मुनेह पोर्क तेदिसि, देवुळतुन जोहर कीसोर, तना कटुल कांजिस लोन अतोग.

✱ 5:14 5:14 लैव्यवस्था 14:1-32 † 5:17 5:17 परसिर, सास्त्रमगूस बोर आंदुर इनजोर पुनदना इतेके, पुस्तकिना पेगके, पुनव पोल्लोना अर्तमि मन्हता, तान ऊळाट. ‡ 5:24 5:24 माने-मन्कना नडुम पुटोनु इतेके येसुये. माने-मन्कना नडुम पुटोनु इद पोल्लोता अर्तम पुनदलाह पुस्तकता आक्रिते पुनव पोल्लोना अर्तमि रासतव मन्हताङ, अगा ऊळाट.

26 अद लोतगा जमा आतोरे पका बामतोर, बामिसि सबेटोर देवुळतुन जोहर कीयलाह आतोरे. ओसो ओर पका रेयिसि, “माट कोनि नेंड बामनद कबळ ऊळतल अयो!” इनजोर इतोर.

लेवि पेदितोग सिद्वा एनवानु येसु केयिहतोग
(मत्थाल 9:9-13; मार्कल 2:14-17)

27 पया नाटेनाहि पेसनेके, सिद्वा एतना नाकातगा, सिद्वा एनवाल लेवि पेदितोनु येसु ऊळतोग. ओनगा अन्जि, “नावाड कगयवानिन आयकिन दय!” इतोग.

28 इतस्के लेवि तना नवकरतुन विळिसि येसुना संगे अतोग.†

29 पया लेवि येसुन ओसो ओना तोळतोरिन तना लोन केयतोग, केयिसि ओरेनाहक उंद बेरा कुळप इतोग. ओरा संगे वेल्लाटोर लोकर, सिद्वा एनवालोर ओसो दुसोर, उदिस गाटो तिनजोर मतोर.

30 तिनदनदिन ऊळिसि, “मीट एङ वानाहि, सिद्वा एनवालोर, पाप्यहलोर, इद्रमतोरा संगे उदिस, बह तिनदना-उनडना कीयलाह आतिर रा?” * इनजोर पस्रिस ओसो तमा साम्रमगूस, येसुनाड कगयवालोरगा वासि, कट्ला कीतोर.

31 ओरा वळ्हकनदिन केंजिसि, येसु ओरिन इद्रम इतोग, “रोगमलेवोर डाक्टरनके अनोर, मति रोगम मतोर तमा दुकतुन पोहतलाह दास्तोर, पुनविरा?

32 अद्रमलेहकाने माट नेहनरोम इनवालोरिन आयो, मति पापिरिन, तमा पापमतुन विळिसि नयके वाटु, इनजोर केयलाह नना वातन,” इतोग.

उपसता लोप्पा ताल्हकमुळ
(मत्थाल 9:14-17; मार्कल 2:18-22)

33 पया अगा मतोर बोरो येसुन इद्रम ताल्हकलाह आतोरे, “योहननाड कगयवालोर ऊक-ऊके उपस कीसोर पार्तना कीस्तोर. ओसो पस्रिराड कगयवालोर वने अद्रमे कीस्तोर. नीवाड कगयवालोर बारा, ऊक-ऊके तिनदना-उनडना कीसोरिन मन्हतोर, इद बहु?” इतोर.

34 अदिन केंजिसि, “मर्मिन्स्के मर्म-पेकाल मनदहपा, ओना गोततोरिन मीट उपस तासकिरा?

35 मति बेस्के कोटुलतोर वासि, मर्मपेकान ओरगडाहि एपिह कीसि पोस ओयनुर, इद्रमता वेला वायगा,† अद तूकने ओर दुक्रम आसि तिनोर आयनुर. (अद्रमलेहका नना वेरा संगे मनदहपा, नावाड कगयवालोर उपस केवोर,)” इन्जि येसु ओरिन इतोग.

36 (इतापया ओरिहक ओसो पुन्पिह कीयनाड पीटोनेइद्रम वेहतोग.) “इदिन केंजाटु, पाळना गेंदेता अगता बूकातगा मेललाहि, पूना गेंदेतुन रीचिसि ताना तुक्ळेतुन बोगे ओल्सोग. ओल्सतेके पूना गेंदे वने करब आस्ता, ओसो अद पूना गेंदेतुक्ळा पाळना गेंदेतगा बेस ओप्पो.

37 अद्रमे ओयवदु पूना अंगुर जोमातुन पाळना तोलाजोर्काति बोगे एन्दोग. एन्दतेक इसि, मिडतद जोमा ओयिसि बोलिहता, जोर्का इंका ओसो आडिसि अगयहता, अगतापया जोमा पूरा वाडिहता. ओसो जोर्का वने बूळेम आस्ता.‡

38 अदिनेनाहक मिडतद अंगुर जोमातुन, पूना तोलाजोर्कातगान वळयना, पूना तोलाजोर्का आडतेके अगवो आयगा.

39 बोगे मन्कल पाळना अंगुर जोमातुन उटापया, ओन्क पूना अंगुर जोमा विचरे वावो. ओग पाळनातुने बेस इन्हतोग,” इनजोर वेहतोग. (नना पूनाड-पूनाड पोल्लोड काहहतनन, अविस्कनगा पाळना रिजताड पोल्लोड काल्हपनायो इन्जि, येसु इव पुन्पिह कीयनाड पीटोड वेहतोग.)

6

वारमता पोल्वादियाता लोप्पा कट्ला
(मत्थाल 12:1-8; मार्कल 2:23-28)

1 उंद देबा इद्रम आता इतेके, येसु वारमता पोल्वादियाते गोहक अयस मतव, बोराडो पोलहकना नडुमतुहक अनजोर मतोग. दायहपा येसुनाड कगयवालोर गोहकनाड एन्किन ऊचिसि, पोलेतुन तेंडलाहि कय्कने तुर्किसि पेनेहक तिंदुर.

2 तेन ऊळिसि अगा मतोर उय्तर पस्रिस येसुन इतोर, “पोल्वादियाते बेदे कबळ कीयलाह पोलो, तान मीट बह नोमविर?” इनजोर ओरिन कट्ला कीतोर.

3 अस्के येसु इद्रम इतोग, “मुनेटा कालमते दाविद राजाल तनाड ऐंगेटोर बार, कय वसतस्के बह कीतोर, इद पोल्लोतुन मीट देवुळता साम्रमते बेस्केन अर्वविरा?

§ 5:28 5:28 लेवि येसुनाड कगयवाल आसि, वेन्क पया मत्थाल इद पेदिर उदता. मत्थाल रासतद बेसता कबुरि वेगे रासतोग. * 5:30 5:30 यहदिर रोम सर्करता अडम मतोर, अदिहक बोर यहदिर रोम सर्करतुहक सिद्वा एंदुर, ओर सबेटोरिन यहदिर पाप्यहलोर इद्रम इंदुर. † 5:35 5:35 ननाये मर्मपेकानन आंदन इन्जि, येसु तनाय लोप्पा वेहतहतोग. ‡ 5:37 5:37 तोलाजोर्काता चित्र मार्कल 2:22 अगा दोर्किहता.

4 ओर देवुळता रावुळतगा बह अतोर; अगा देवुळतुहक वाटटाड बेव आरिड बूमयालोरिन विळिसस, दुप्पोरिहक तिनदलाह पोलोड आंदुड;✱ पोलवेकाय, अवे आरिन बूमयालोर दाविदिहक ईतोर,✱ ओग पया तनाड ऐंगेओरिहक तूसीसितोग. (अस्के देवुळि दाविद राजानु तपतिन इनो अले,)*✱ इतोग.

5 ओरिन ओसो इतोग, “नना माने-मन्कना नडुम पुटटोनन मन्जि, पोल्वादियाते पोलनदिन, पोलवदिन वेहतनद अदिकर नाक मन्हाता,” इनजोर इतोग.

वागता कयदोन येसु सत्रे कीस्तोग

(मत्याल 12:9-14; मार्कल 3:1-6)

6 अद्रमे ओसो उंद देबा, येसु पोल्वादियाते यहुदिरा उंद पार्तनाता लोन अन्जि, कागहतलाह आतोग. अगा ओर्वोग वागता कयदोग मतोग.

7 अद लोतगा उय्तर साख्रमगूस ओसो परसिर, पोल्वादियाते ओग मन्कना कयदुन येसु सत्रे कीस्तोगा, बार केवोगा, इनजोर ऊळसोर मंदुर. (सत्रे कीतोग इतेके, माट पोल्वादियाते येसुना कबळ कीयनद तप तोहतकोम इनजोर इंदुर.)*✱

8 मति येसु मात्रम ओरा पोटालोप्पाडाड पोल्लोन पुतोग. पुन्जि ओग वागता कयदोन, “नडुम वास निल्म!” इतोग, इतस्के ओग तेदिस नडुम नितोग.

9 ओग मन्कल तेदतस्के, येसु अगा मतोरिन इतोग, “नना उंद पोल्लो मीक ताल्हकिहनन, पोल्वादियाते बाताल पोलिहता? बेसता कबळ कीयनदा, बार लाग्वा कबळ कीयनदु? जीवातुन पिसिह कीयनदा, बार बूळे कीयनदु? वेहाट!” इतोग.

10 येसु सबेटोरक्के ऊळतोग, मति बोगे बह वळ्हकोग. वळ्हकवाहकु वागता कयदोन इतोग, “नीवा कय आहा!” इताहे ओग तना कयदुन आहतोग. आहतस्के ओना कय पूरा सत्रेम आता.

11 मति साख्रमगूस ओसो परसिर पका ओड आसि, पलत पेसिस, येसुन बह कीस हक्ककल इनजोर, तमतमाय वळ्हकिंदुर.

येसुनाड बारा बळयिर

(मत्याल 10:2-4; मार्कल 3:16-19)

12 पया उंद दिया पार्तना कीयलाह, येसु उंद गुड्रातगा अतोग. अन्जि नग्का पिळिवळ देवुळतुन पार्तना कीतोग.

13 पंडवियतस्के कायवालोर सबेटोरिन तनगा केयतोग. केयिसि ओरगडाह बारा मन्कलोरिन आचतोग, आचिसि ओरिन तनाड बळयिर इनजोर पेदिर तासतोग.

14 ओर बारा मन्कलोराड पेदिक इह मन्हाताड: सिमोन (वेन पत्रु इनजोर, येसु दुस्रा पेदिर तासिस मतोग),✱ सिमोनना तमोग आंद्रेयाल, जेबेदिनाड मग्कु याकुब ओसो योहन वेर तमोग इर्वर, पिलिप, बार्तोलोम,

15 मत्याल (सिद्वा एनवाल लेवि, ओन मत्याल वने इंदुर), तोमाल, अल्पुना मगि याकुब, सिमोन (वेग रोम सर्करता अडम पार्तिंतोग मतोग).

16 तदु इनवाल यहुदाल,† ओसो यहुदा इस्केर्योत (वेगे आक्रिते येसुन कोटेतोरा कयदे पोसीतोग).✱

येसु रोगहलोरिन सत्रे कीस्तोग

17 पया येसु ओरा संगे गुड्रापोगोटाहि रेगिसि, गुड्राकचुदा पलातगा नितोग. अगा ओनाड कायवालोर वेल्लाटोरें मतोर. ओसो येस्सलेम सहरताहि, यहुदिरा बूमताड दुस्राड नाहकनाहि, समदुरकचुदा सोर-सिदोन एरियाताहि,✱ वेल्लाटोर लोकर ओनगा जमा आस मतोर.

18 जमा आतोरगडाहि उय्तर ओग वेहतनाड पोल्लोड केंजलाह वास मतोर. उय्तर बार तमाड रोगहकनगडाह सत्रेम आयलाहि वास मतोर. देयहक पोस मतोर वने वासि सत्रेम आंदुर.

19 देवुळताहि सत्रे कीयनद लाव येसुनगा मताहकु, ओग सबेटोरिन सत्रे कीसोर मतोग. अदिनेनाहक सबेटोर ओन बोयलाह ऊळिंदुर.

देय्वातोर बोर, देय्वालेवोर बोर

20 पया येसु तनाड कायवालोरिन ऊळिस इद्रम इतोग,

“बोर लेवोरिर महनिर, मीट देवुळता देय्वातोरिर.

देवुळबाबाल मियद्रमतोरिहके राजाल आस्तोग.✱

21 बोर इंजेक कग्विहक तिपलते महनिर, मीट देवुळता देय्वातोरिर.

✱ 6:4 6:4 लैव्यवस्था 24:9 ✱ 6:4 6:4 इब्रितोर 9:2 ✱ 6:4 6:3-4 1 शमूएल 21:1-6 * 6:7 6:7 परसिराड अडोड मतपु, मन्कन सत्रे कीयना, इद वने उंदि कबळलेहकान आंदु; अदिहक अदु पोल्वादियाते कीयलाह पोलो आंदु. मति देवुळता साख्रमते अद्रमता अडो वेहतद इले. ✱ 6:7 6:7 मत्याल 12:2; लूकाल 13:14; योहन 5:16; 7:23; 9:16 ✱ 6:14 6:14 योहन 1:42 † 6:16 6:16 वेग यहुदाना दुस्रा पेदिर तदु मता (मत्याल 10:3; मार्कल 3:18). वेना तपेना पेदिर वने याकुबिय मता. ✱ 6:16 6:14-16 बळयिर 1:13 ✱ 6:17 6:17 मार्कल 7:24,31; लूकाल 4:26; बळयिर 12:20; 27:3-4 ✱ 6:20 6:20 मत्याल 5:3; याकुब 2:5

देवुळि मीक पंजिह कीयगा.✠
बोर इंजेके अळसोर कनिर पोहतहानिर, मीट देवुळता देव्यातोरिर.

पेगके मीट गिर्दाते कवयकिर.✠

22 “माने-मन्कना नडुम पुटोनाड मीट कगयवालो रिर मनाहकु, लोकर मीकु कोटे कीयनुर, मीकु पंडिस ईयनुर, मीकु पास्कनुर, मीक लागोर इनजोर मीवा कदर रेहतनुर, अस्के मीट देवुळता देव्यातोरिर.✠

23 बोर मीवा विस्द मन्हतोर, वेराड तादोर-बाबोर वने अद्रमलेहकाने मुनेतोर देवुळता सेतेम कबुरतोरिन तिपल कीतोर, इदिन सीता कीम्हटु. केंजाट, ओर कबुरतोरि लेहका, मीक वने देवुळदीपते बेरा इनम दोर्कगा. अदिहक मीक तिपल कीयनस्के, मीट गिर्दाते एदना-पागना कीम्हटु,”✠ इनजोर इतोग.

24 येसु ओसो इद्रम इतोग, “ए मता मन्कलोरिर! मीट देवुळता देव्यालेवोरिर! बाराहक इतेके इद बूमतगा मीवा मालसोमता सुकम, अचोने मीक दोर्कगा!✠

25 इंजेके तिड-बंड मनवालोरिर! मीट देवुळता देव्यालेवोरिर, पेगके मीट कगवते मनदकिर. इंजेके कवयलाह आतोरिर! मीट देवुळता देव्यालेवोरिर, पेगके मीट आलिह कीस अळयकिर.✠

26 इंजेके सबेटोरा कदर दोर्किह केवालोरिर! मीट देवुळता देव्यालेवोरिर. बोर मीक कदर ईस्तोर, वेराड तादोर-बाबोर वने मुनेतोर जोल कबुरतोरिहक अद्रमे कदर ईदुर. (वेर जोल कबुरतोरि लेहका, मीक वने सिक्सा दोर्कगा.)✠

कोटुलतोरिन जीवा कीयना

27 “इंजेके नावा पोल्लोतुन केंजिस ताकवालोरिर, मीक नना बाताल वेहतहनन, बेस केंजाट. मीवा विस्दतोरिन जीवा कीम्हटु. मीक कोटुल केवालोरिन बेस ऊळाट.

28 बोर मीकु सरप ईस्तोर, ओर बेस पिसिर इनजोर, देवुळतुन कोळ्व कीसोर ताल्हकाट. बोर मीकु तिपल कीस्तोर, ओरेनाहक देवुळतुन पार्तना कीम्हटु.✠

29 बोगाय नीवा उंद बुकातुन चापुळ ईतेके, दुस्रा बुकातुन वने चापुळ ईयलाह मुनेह कीमु. ओसो बोगाय अग-ओडते निमा पोगोट्क केगतद कोटजगातुन तेंडिस ओतेके, ओन्क नीवा आडतुन वने ओयलाह ईमु.

30 बोगाय नीक बातालाय ताल्हकतेके, ओन्क अद ईमु. ओसो बोगाय नीवा मालसोमतुन ओतेके, नावा नाक मल्हच ईम इनजोर ताल्हकमा.✠

31 लोकर मीवा संगे बेद्रम ताकना इन्जि मीवा विचर मन्हता, अद्रमे मीट ओरा संगे ताकाट.✠

32 “बोर मीक जीवा कीस्तोर, सरप ओरिने मीट जीवा कीतिर इतेके, मीक देवुळि बाताल पायदा ईयगा? देवुळतुन पुनवोर पापिर वने अहे कीस्तोरा, केवोरा?✠

33 अद्रमे मीक बेस ऊळवालोरिहके मीट बेसताड कबस्क कीस ईतेके, तानेनाहक वने देवुळि मीक बाताल पायदा ईयगा? देवुळतुन पुनवोर पापिर वने अहे कीस्तोरा, केवोर?

34 मीटु करा ईयनस्के, ओसोवने मल्हच एवालोरिहके करा ईतेके, तानेनाहक देवुळि मीक बाताल पायदा ईयगा?✠ देवुळतुन पुनवोर पापिर वने तमा ईतद करा, पूरा मल्स दोर्कगा इनजोर पुन्जि, ओर्विहक-ओर्वोंग करा ईस्तोर.

35 अद्रम केवा, मीवा विस्दतोरिन वने जीवा कीम्हटु, ओरिहक बेसताड कबस्क कीसीम्हटु. ओसो मल्स दोर्कगा इनजोर, सीता केवालेवा करा ईम्हटु. अस्के देवुळि मीकु बेरा इनम ईयगा, मीटु सबेटकाय बेरा देवुळताड मग-मयास्क आयकिर. बाराहक इतेके देवुळता सीता केवोरा ओसो लाग्वोरा पोगोन वने, देवुळि गूनम तोहतहता.

36 बेद्रम मीवा देवुळबाबाल लोकरिन दया कीस्तोग, अद्रम मीट वने दया केवालोरिर आम्हटु.✠

दुस्रोरा तप तोहतना आयो

(मत्याल 7:1-5)

37 “दुस्रोरा तप तोहमाट, तोहतिर इतेके देवुळ वने मीवा तप तोहतगा.✠ दुस्रोनु कसुरतोनिन इनजोर इनमाट, इनवेके देवुळि मीक वने कसुरतोरिर इनो आयगा. दुसोरिन मापि कीम्हटु, कीतेके देवुळि मीक वने मापि कीयगा.✠

38 दुस्रोरा गर्ज मतेके, ओरिहक चिष्टम आयवालेवा ईम्हटु, इतेके देवुळि मीक वने ईयगा. बेसतल बुदतोर साव्कर्क, गोट्टातुन निहच कोगिस-कोगिस, नेल पोवनाह मेल्हचि, मीवा जोर्कातगा वळयनुर, अद्रमलेहका मीक ईयगा. अहे बेद गोट्टाते मीट दुसोरिहक कहच ईयहानिर, अदे गोट्टाते देवुळि मीक कहच ईयगा,”✠ इनजोर इतोग.

✠ 6:21 6:21 मत्याल 5:6 ✠ 6:21 6:21 मत्याल 5:4 ✠ 6:22 6:22 याकुब 1:12; 1 पत्र 4:14 ✠ 6:23 6:22-23 मत्याल 5:10-12; योहन 15:20; 2 तिमोति 3:12 ✠ 6:24 6:24 याकुब 5:1; तोहचीतव पोल्लोड 3:17 ✠ 6:25 6:25 याकुब 4:9 ✠ 6:26 6:26 मत्याल 7:15; 24:11,24; मार्कल 13:22; बळयिर 13:6; 2 पत्र 2:1; 1 योहन 4:1; तोहचीतव पोल्लोड 16:13; 19:20; 20:10 ✠ 6:28 6:27-28 मत्याल 5:44; 1 तिसलुनितोर 5:15 ✠ 6:30 6:29-30 मत्याल 5:39-42 ✠ 6:31 6:31 मत्याल 7:12 ✠ 6:32 6:32 मत्याल 5:46 ✠ 6:34 6:34 मत्याल 5:42 ✠ 6:36 6:36 इपिसुसतोर 5:1; याकुब 3:17 ✠ 6:37 6:37 रोम सहरतोर 2:1; 1 कुरिततोर 4:5 ✠ 6:37 6:37 याकुब 2:13 ✠ 6:38 6:38 मार्कल 4:24

39 ओसो येसु इद्रमता पुन्पिह कीयनद पीटो वेहतोग, “बोगाय गुडि, दुस्रो गडिन अग तोहचीया पगयहतोगा? बह वेर इर्वुर आसि बोंदातगा अरवोर आयनुरा?✠

40 बोगाय कगयवाल तना गूस्हक वीळिस बेस्केन बेरोग आयोग, पुनविर?✠ मति गूस्नाड पूरा कगयिसि, ओग कगयवाल गूस्ना लेहकान आस्तोग.

41 “निमा नीवा कोंडाते मनदनद इळपेलेहकाडा बेरा तपतुन सीता केवा, नीवा गोतयाना कोंडाता पोडलेहकाडा इचीटा तपतुन बाराहक ऊळिहनिन?

42 आपुना कोंडाता बेरा इळपेतुन ऊळवा, नीवा कोंडाता पोडि नाक तेंडलाह ईम इन्जि, निमा नीवा गोतयान बह इनदा पगयकिन? एय सोड केवानिन! मुने निमा नीवा कोंडाता इळपेतुन तेंडा. ताना पया नीवा गोतयाना कोंडाता पोडि तेंडलाह, बेस ऊळ पगयकिन.

मन्कना बुदि बेद्रम, ओना कीयनद कबळ अद्रम

43-44 “सबे मराड तमाड कायानगडाहे पुनदा वास्ताड. बेदे बेसतल मरा लाग्वाड कायाड आदो. अहे करबता मरा बेसताड कायाड आदो. लोकुर कोयेना जपताहि तोया पंडिड कोयोर. अहे लिगुळ आपाना जपताहि रेंगाबेद्रिड कोयोर.✠

45 बेसतोग मन्कल तना पोटाताहि बेसताड पोल्लोड पेसिह कीस्तोग. अद्रमे लाग्वोग मन्कल तना पोटाताहि लाग्वोड पोल्लोड पेसिह कीस्तोग. बाराहक इतेके मन्कना पोटातगा मुनेताहि बेव पोल्लोड निदिस मन्हताड, अवे पोल्लोड ओना तोडटाहि पेसिहताड.✠

रेंड रीतिनाड लोहक
(मत्याल 7:24-27)

46 “नना वेहतनव पोल्लोन केंजविर इतेके, नाक बाराहक ‘सामि, सामि’ इहनिर?✠

47 बोग नयगा वासि, नावाड इव पोल्लोड केंजिसि, अहे ताकिहतोग, ओग मन्कल बेद्रमतोग आंदोग, इदिन नना मीक वेहतहनन, केंजाट.

48 ओग मन्कल बेद्रमतोग इतेके, तना लोन दोहतहपा, पर्पा जागातगा वेल्लाह नालिड तर्विसि, पाय्वाड दोहचि लोन तेहतोग. तेहतापया उड्रा वाता, ओसो एताड लच्छाड वने वासि, लोतुन दल्गताड, तेला मति अद लोन मुटो. बाराहक इतेके, तानाड पाय्वाड पर्पा जागाते दोहतव मताड.

49 मति बोग नावा पोल्लोतुन केंजिसि, अह ताकोग, ओग इद्रमतोग मन्कल आंदोग इतेके, तना लोन दोहतहपा, पाय्वाड दोहवाये, ओरेहे तोळ्योतगा लोन तेहतोग. तेहतापया उड्रा वासि लोतुन दल्गता, अस्के अद लोन मुटिस, पूराय बूळेम आता,” इनजोर येसु अगा जमा आतोरिन इतोग.✠

7

रोम सर्करता सीपयकना दरोगाना विस्वस
(मत्याल 8:5-13)

1 येसु लोकुरिन वेहतना मतव पूरा पोल्लोन वेहतापया, कापेर्नाग मल्स अतोग.

2 अद नाटेनगा ओर्वोग दुस्रा जाततोग सीपयकना दरोगाल मतोग. ओना साकुर केवाल ओर्वोग ओर्युलतोग मतोग. वेग साय्बाल ओन पका जीवा कीदोग. उंद दिया बाताल आता इतेके, ओग ओर्युलतोग दुक अर्सि, डोलनाह आस मतोग.

3 अस्के ओग साय्बाल येसुना लोप्पा केंजतोग, केंजतस्के उय्तर यहुदि पेदल्कना संगे, “येसु नावा लोन वासि, नावा ओर्युलतोन सत्रे कीयेग,” इनजोर ओनगा कबुर लोहतोग.

4 ओर पेदल्क येसुनगा वासि, गोंडगोंड आसोर, इद्रम अर्जि कीतोर इतेके, “ओग दरोगान साय्ता कीम गूरू, ओग बेसतोग मन्कल आंदोग.

5 मावोर यहुदिरिन जीवा कीस्तोग. ओगे मावा जाततोरिनाहक पार्तनाता लोन वने पंडटोग. अदिनेनाहक ओना ओर्युलतोन सत्रे कीसीम गूरू,” इनजोर इतोर.

6 इतस्के येसु ओरा संगे दायलाह पेसतोग. अनेक-अनेक ओना लोन एरे-एरे एवनेके, ओग साय्बाल तना गोततोरिन येसुनगा इद्रम कबुर लोहतोग: “ए गूरू, निमा तिपल आयमा! निमा नावा लोनलोप्पा वायना इन्जि, नना लायक इलेन.*

7-8 ओसो नना नियगा वायना, इचोन वने लायक इलेन. नना वने ओर्विना कय इळन मन्जि कबळ केवानन आंदन, नावा कय इळन वने उय्तर सीपयक मन्हतोर. नना बोनाय ‘अन!’ इनजोर वेहतेके ओग दास्तोग, दुस्रो ‘वाय!’ इनजोर केयतेके ओग वास्तोग. अहे नावा साकुर केवानु ‘इद कीम, रा!’ इनजोर वेहतेके, अद कबळतुन ओग कीस्तोगे. (अद्रमे इद रोगमता पोगोन वने नीवा अदिकर मन्हता,) अदिनेनाहक निमा मात्रम अगडाहे उंद पोल्लो वळहकतिन इतेके, नावा ओर्युलतोग सत्रेम आयनोग,” इनजोर कबुर लोहतोग.

✠ 6:39 6:39 मत्याल 15:14 ✠ 6:40 6:40 मत्याल 10:24; योहन 13:13-16 ✠ 6:43-44 6:43-44 मत्याल 7:16,18; याकुब 2:18; 3:12 ✠ 6:45 6:45 मत्याल 12:34,35 ✠ 6:46 6:46 मत्याल 7:21 ✠ 6:49 6:46-49 याकुब 1:22 * 7:6 7:6 यहुदि लोकुर यहुदि आयवोना लोता लोप्पा ओळियोर आंदुर, अदिनेनाहक ओग साय्बाल अह इतोग बहे.

9 इद पोल्लोतुन केंजिसि, येसु पकाय बामतोग. अस्के पेगके मिळिन्दस तना पयाह वावालोर मुडुन इतोग, “इके केंजाट, नना वेहतहनन, इचोटा बेरा विस्वस नाकु मावोर इस्त्रयेलतोर यहुदि जाततोरगा, बोनगान बह दिसो!”[†] इनजोर इतोग.

10 पया सायबाना गोततोर लोन मल्स अतोर, अस्के ओग ओर्युलतोग पूराय सव्रेम आतदिन ऊळतोर.

डोलतोग पेकानु येसु तेगिह कीस्तोग

11 पया येसु नायिन इनदनद नाग अतोग. ओना संगे ओनाड कगयवालोर ओसो वेल्लाटोरे लोकुर वने अतोर.

12 येसु अद नाटेनगा ओळियनद अगदगा एरे एक्स मतोग. अचोटेने ओवोर्ग हातोना सेतातुन गति कीयलाह, नाटेनोर कांजिस ओसोर मतोर. वेग हातोग लेयोग मन्कना तलोग रांडे आंचाहकु, वेग वगोगे मगि मतोग. नाटेनोर वेल्लाटोर ताना संगे अनजोर मतोर.

13 अद आंचान ऊळिसि, येसुसामिहक पका मान वसता. अदिनेनाहक तानु, “निमा अळमा बायि!” इनजोर इतोग.

14 इतापया, अन्जि सेताता डोह्लातुन बोयतोग, बोयतस्के कांजिस ओयवालोर अगान रोमतोर.[‡] अस्के येसु हातोन इतोग, “पेका! तेदा!”

15 इतस्के ओग हातोग मन्कल जीवा अर्सि, वळहक बोटटोग. पया येसु ओग मन्कन तलिनगा ओस ईतोग.

16 अस्के अगा ऊळतोर सबेटोर पका रेयतोर. रेयिस इद्रम इतोर, “देवुळि तना मन्कलोरिन तोळ ईयलाहि वाता रा! तना कबुरतोग पका बेरोग मन्कन मयगा लोहता,” इनजोर देवुळतुन जोहर कीतोर.

17 पया येसुना इद पोल्लो पूरा यहुदिरा बूमते, ओसो ताना सर्ने मनदनव नाहकने, आबुर आता.

योहन तनाड कगयवालोरिन येसुनगा लोहतहतोग
(मत्याल 11:2-6)

18-19 आबुर आतस्के, एग मीहवाल योहननाड कगयवालोर इव पूरा केंजतव पोल्लोन, जेलतगा अन्जि योहनिहक वेहतोर. वेहतस्के ओग इरुंर कगयवालोरिन केयिसि, ओरिन येसुसामिनगा इद्रम ताल्हकलाह लोहतोग इतेके, “बोग देवुळ लोहवाल पिसिह केवाल राजाल वावाल मतोग, ओग बह निमानेया? बार माटु दुस्रोना अग ऊळकोमा?” इनजोर येसुनगा लोहतोग.

20 वेर कगयवालोर येसुनगा वासि इद्रम इतोर, “गूस, देवुळता पेदिरते एग मीहवाल योहन, ‘बोग देवुळ लोहवाल पिसिह केवाल राजाल वावाल मतोग, ओग बह निमानेया? बार माटु दुस्रोना अग ऊळकोमा?’ इनजोर, माक नियगा ताल्हकलाह लोहतोग,” इनजोर इतोर.

21 इतस्के येसु अगा मतोर वेल्लाटोर दुक्तोरिन सव्रे कीतोग, मुर्तिय तेद पुनवोरिन, देयहक पोस मतोरिन, सव्रे कीतोग; ओसो वेल्लाटोर तोववोरिन तोवनाह कीतोग.

22 अह कीसि ओरिन इतोग, “इजेके मीट बाताड केंजतिर, ऊळतिर, अविस्किन मल्स अन्जि योहनिहक वेहाट: नाक देवुळ ईतद लावते, गुडिर तोवयलाह आतोर, ✧ कूटालोर ताकलाह आतोर, मोंडरोगमतोर सव्रेम आस्तोर, एव्डालोर वेनदलाह आतोर, हातोर बार तेगिहकतोर, गरिबतोरिहक बेसता कबुर केंजलाह दोर्किहता.✧

23 इव सबेटविन ऊळिसि, नना देवुळ लोहतोग पिसिह केवानन आंदन इन्जि, बोर उन्क-मन्क आयोर, ओर देव्वातोर्,” इनजोर वेहतोग.

येसु योहनना लोप्पा लोकुरिन वेहतहतोग
(मत्याल 11:7-19)

24 पया योहननाड कगयवालोर अगडाहि पेसिस अतोर. अस्के येसु मुडोरा संगे योहनना लोप्पा वेहता बोटटोग, “पेळहकल बूमते मीटु योहननाड केंजलाह अतिर, अस्के बेद्रमता मन्कन ऊळलाह अन्जि? वळयते विगु-वगु आयनद कागरोंडालेहका तना पोल्लोतुन मिळहच-मिळहच वेहवान ऊळलाह अन्जिया?

25 बार रेसेम गेंदेड उहतोग मन्कन ऊळलाह अन्जिया? केंजाटु, रेसेम गेंदेड उहतोर मन्कलोर, सबे रीतिना मालसोम मनवालोर, पेळहकल बूमतगा मनोर, ओर राजमिदेनगा मन्हतोर.

26 मति मीट बाताल ऊळलाह अन्ज मतिर, वेहाट? देवुळता कबुरतोन ऊळलाह, आयोया? मीक नना वेहतहनन, मुनेतोर देवुळता कबुरतोर सेवातुहक वीळिस, योहनना सेवा मता, अद्रमतोने मीट ऊळलाह अन्जि.

27 ओनाय लोप्पा देवुळि मुने तना लोहवाल पिसिह केवान वेहच मता,

‘ऊळा, नना नावा बळयिन नीवा मुने लोहतहनन,

निमा लोकुरा जीवातगा वायना इन्जि, नीवा अगदुन ओग तीर्हकनोग.’ ✧

इनजोर देवुळता सास्त्रमते रासतद मन्हता. (ओग बळयि इतेके योहनिये.)

[†] 7:9 7:9 वेग सीपयकना दरोगाल इस्त्रयेल देसेमतोग आयोग, मति देवुळता सास्त्रम पुनवोग दुस्रा देसेमतोग आंदोग. वेग रोम सर्करता सेवातुहकु इस्त्रयेलते वासि.

[‡] 7:14 7:14 मोसानाड अडोड वेहतपु, बोगाय सेतातुन बोयतेके कळवोग आस्तोग, देवुळतुन मोळकलाह पोलो. मति येसु अदिन सीता केवा, गूनम तोहतोग.

✧ 7:22 7:22 यशायाह 35:5-6 ✧ 7:22 7:22 यशायाह 61:1; लूकाल 4:18-19 ✧ 7:27 7:27 पेसमुळि 23:20; मलाकी 3:1

28 इह केंजाट, नना मीकु वेहतहनन, देवुळताड पाळनाड अडोने ताकवालोरगा, देवुळता पेदिरते एग मीहवाल योहनिहकाय वीळिस, बोगे बेरोग पुटोग आसि. मतिंगा बोरगा देवुळ राजेम कीस्ता, ओरगडाहि सबेटोरिहक उड्लोग वने योहनिहकाय बेरोग!" इनजोर वेहतोग.

29 (अगा मतोर वेल्लाटोर येसु वेहतद पोल्लोटुन केंजतोर. केंजिसि देवुळता अगादुन सेतेमता अगि इतोर, लोकुर कोंटे केवालोर सिद्वा एनवालोर इंका अहे इतोर. वेर सबेटोरिन योहन मुनेन देवुळता पेदिरते एग मीहच मतोग.)

30 मति परसिर ओसो सान्मगूस बार, योहन देवुळता पेदिरते एग मीहतहपा मीवालेवा, देवुळि तम्क तोहतद अगदे ताकोर.)

31-32 ओसोवन येसु इद्रम इतोग, "(मीट योहननाड केंजवोरिर, नावाड इंका केंजवोरिर,) मीट बातोरिर इनदना, इके केंजाट. मीट बजरतगा कम्सलाह उदवालोर पेकोरा लेहकाडोरिर! ओर पेकोर तमाड गोतयालोरिन केयसोर इन्हतोर, 'मीक इनजोर माट हामुर रेगाताड पाटाड ओतोम,

तेला मति मीट अलो देवन इनजोरे, अळसोरे अर्युल पायविर.

पया माटु तुर्कने रेला पाटाता रेगा ऊरतोम

तेला मति मीट एदविर.'

33 "अद्रमलेहकाने एग मीहवाल योहन पापेन तितोग, अंगुर जोमा उनोग,☆ अदिहक इसि, 'ओनगा देयम मन्हाता,' इद्रम मीट ओन इहनिर.

34 मति माने-मन्कना नडुम पुटोनन बेस तिनजोर-उनजोर वाताहक इसि, 'ओन ऊळाट, ओग उळवे, ओचे, सिद्वा एनवालोर, पाप्यहलोर गोतयाल!' इद्रम मीट नाक इहनिर. (बजरते मनवालोर वेर गळस पेकोरा लेहकाने, योहन अह मताहकु वने मीक अरवोये, नना इह मताहक वने मीक अरवोये.)

35 मति बोर देवुळता बुदते ताकिहतोर, ओराड कबस्क सेतेम दिसनुड," इनजोर इतोग.

उंद आंचाना पापमतुन येसु मापि कीस्तोग

36 पया उंद दिया सिमोन इनवाल परसि मन्कल, येसुन तना लोन जावा उनडलाह केयतोग. अस्के येसु ओना लोन अन्जि, जावा उनडलाह उदतोग.

37 अचोटेने बह आता इतेके, अद नाटे ओर्वोग परसिना लोतगा येसु जावा उनडलाह वातोग इनजोर, उंद सिङ्गि आंचाहक एका आता. अस्के अदु उंद बंडा-तीसाते अतर्नेय पोस अगा वाता.

38 वासि येसुना पेके ओनाड काल्कनगा उदिसि, अळसोरे तनाड कनिकने येसुनाड काल्किन नाहता.† नाहचि तनाड केलकने ओनाड काल्किन उमिचिंदु. पया ओनाड काल्किन लोंडसोरे, अद अतर्नेयदुन ओनाड काल्कनगा वळन्दु. 39 येसुन केयिस मतोग परसि, अद आंचाळ अद्रम कीतदिन ऊळिसि, तनतनाय इद्रम विचर कीतोग, "इद इतेके सिङ्गि आंचाळि! वेग मन्कल निटम देवुळता कबुरतोग मतेके, तन्क बोयनद आंचाळ बेद्रमता इनजोर पुनेग, पुन्जि इद्रम कळवोग आयोग आवेग," इद्रम विचर कीतोग.

40 अस्के येसु ओना पोतालोप्पाडा विचरतुन पुन्जि ओन इतोग, "ए सिमोन, नीक उंद पोल्लो ताल्हकिहनन," इतस्के ओग इतोग, "बाताल पोल्लो गूरु?"

41 अस्के येसु इद पीटो वेहतोग: "ओर्वोग साव्करनगडाहि इर्वुर मन्कलोर करा तेंडिस मतोर. ओर्वोग एयुड नूहक वेंडटाड बंडिड, ओसो दुस्रोग बार पनस वेंडटाड बंडिड.*

42 मति ओर इर्वुर आसि कोताड मल्हच ईया पगवोर, पगवाहकु वेग मन्कल ओर इर्वुरास करातुन मापि कीसीतोग. अले! इंजेके ओर इर्वुरगडाहि, बोग मन्कल करा ईस मतोन पका जीवा कीयनोग, वेहा?" इनजोर ताल्हकतोग.

43 अस्के सिमोन इतोग, "बोना वेल्ला करा मापि आता, ओगे पका जीवा कीयनोग बहे," इतोग. इतस्के येसु ओन "निमा बराबर वेहतिन," इतोग.

44 ओसो येसु अद आंचानके मिळिन्दिसि, सिमोनिन इतोग. "सिमोन! इद आंचान ऊळा. नीवाय लोन नना तिनदलाह वातन, मति नावाड काल्क नोगयलाह एग तता वेहविन,† इद बार तनाड कनिकने नावाड काल्किन नाहचि, केलकने उमचता.

45 निमा इतेक नाक लोंडिस मन्जि जोहर केविन, इद बार नना लोप्पा ओळियतस्केडाह नावाड काल्किन लोंडसोर मन्हाता.

46 नावा तलातगा नेय ओकिस नाक मान एविन, इद बार नावाड काल्कनगा वेल्ला दाराता अतर्नेय ओकता.

47 अदिनेनाहक नना नीक वेहतहनन, इद आंचाना वेल्ला पापमता मापि आताहकु, इद पका जीवा कीस्ता. मति बोना उचुने पापमता मापि आस्ता, ओग उचुने जीवा कीस्तोग," इनजोर वेहतोग.

48 पया येसु तान इतोग, "नीवा पापि कबस्कना मापि कीसीतन."

☆ 7:33 7:33 मत्याल 3:4; मार्कल 1:6 § 7:38 7:38 यहूदिरा जावा उनडना रीति इद्रम मता इतेके, ओर जावा उनडहपा पेके काल्क अहचि मेजातके रोयिस तितु. अदिनेनाहक अद सिङ्गि आंचाळ पेकेडेनाह येसुनाग वासि, ओनाड काल्कनगा नेय ओकलाह, तान्क अग दोर्कता. अद बेद्रम इतेके बोर बोर केयवालेवा वने, जावा उनडलाह वांदुर. * 7:41 7:41 इव रोम सर्करताड वेंडटाड बंडिड आंदुड, अस्के उंद बंडि उंद दियाता कूलि मंद. † 7:44 7:44 यहूदि जातोरगा बह कीदुर इतेके, बोराय लोन वातेक अचोन, ओराड काल्क नोगयलाह तमा ओर्युलतोरिन वेहनदुर. ओरिन लोंडिस जोहर कीदुर.

49 इतस्के ओना संगे जावा उनडलाह उदिस मतोर, “वेग बेद्रमतोग मन्कल, देवुळतन इतपे पापमतुन मापि कीस्तोग!” इनजोर बोनाड ओगे विचर कीदुर.

50 पया येसु अद आंचान इतोग, “नाक विस्वस कीताहके, देवुळि नीक पापमताहि पिसिह कीता, गिर्दाते अन,” इतोग.

8

येसुनाड कगयवालोरगा आस्कु

1 पया येसु सबे नाहकने, देवुळि मन्कलोरगा राजेम कीयनद बेसता कबुरतुन पोकर कीसोर तिरियलाह बोटोटोग. ओना संगे ओनाड बळयिर बारा मुलु मंदुर.

2 ओसो उचुक आस्क वने ओरा संगे मंदुड, अविस्कनगडाहि मुने रोगहकिन, देयहकिन येसु पूंडिस मतोग. उंदि मगडला नाटेना मरिया पेदिरता आंचाळ अगा मता, येसु तानगडाहि एळुड देयहकिन पेसिह कीस मतोग.✱

3 दुसा आंचाळि इतेके योहना पेदिरतदु, अद कुजा इनवाल एरोद राजाना✱ लोतुन ऊळेवाळे केवाना मुते मता. ओसो उंद सूसना पेदिरतद मता. इद्रम वेल्लाडे आस्क मताड. इव आस्क, तमाड कोताड येसुना सेवातुहक कर्सा कीदुड.

विजा वीतना पीटो

(मत्याल 13:2-9; मार्कल 4:1-9)

4 अद्रमलेहकाने उंद दिया, येसुनगा नाहक-नाहकनाहि लोकुर वासोरेन मंदुर, वासि वेल्लामुलु अगा जमा आसोर मतोर. अस्के येसु ओरिन उंद पुन्पिह कीयनद पीटो इद्रम वेहतोग.

5 “उंद दिया ओर्वोग मन्कल विजा वीतलाह पेसतोग. ओग वीतनेके उडुन विजा अगदगा अरता, अदिनु अगदुहक अनवालोर ओयहकतोर, ओसो पिटेड वासि कतम तिताड.

6 उडुन विजा आद बंडाना जागाते अरता, (आदतगा पोगोन बर्बर तोळयो मताहकु) मोन्हटटा. मति एद तेगतस्के पदन लेवाहकु, पोर्हकाड वागिस डोलताड.

7 उडुन विजा कोये-जपिना जागाते अरता. पया कोये-जपिड वने, वंज-सोपता संगे बेर्सिसि, वंज-सोपतुन हक्कताड, बेर्स एवोड.

8 उडुन विजा इसि राब जागाते अरता. अरताहकु अद उंद-उंद मोदुदुहक नूटुहकाय (100) एक्वा पंटा वाता,” इनजोर येसु वेहतोग. इव पोल्लोड वेहचि, येसु जोरते केयिस इद्रम इतोग, “मियगडाहि बोरिहक पुनदलाह गिर्दा मन्हता, ओर नावा पोल्लोतुन बेस केंजिर!” इतोग.

विजा वीतना पीटोता अर्तम

(मत्याल 13:10-23; मार्कल 4:10-20)

9 पया येसुनाड कगयवालोर ओनगा वासि ताल्हकतोर, “इद पुन्पिह कीयनद पीटोता बाताल अर्तम आस्ता गूर?” इतोर.

10 येसु ओरिन इतोग, “मीक इतेके देवुळि तना राजेमताड मकतव पोल्लोन पुनदलाह बुद ईता. दुस्रोहक बार इव मकतव पोल्लोन, नना पुन्पिह कीयनव पीटोने वेहतहनन. इतेके:

ओर नावाड कबस्किन ऊळलाह कोनि ऊळसोर मनदनुर,

मति अविस्कना अर्तम ओरिहक बेस्केन तेळियो आयगा,

ओसो लोकुर नावाड केंजलाह कोनि केंजसोर मनदनुर,

मति ओरिहक बेस्केन तेळियो आयगा.✱

11 “इद पुन्पिह कीयनद पीटोता अर्तम इद्रम मन्हता. अद विजा इतेके देवुळता पोल्लो आंद.

12 विजा अरतद अगि इहलेहका आस्ता. देवुळता पोल्लोतुन बोराय केंजिहतोर, अस्के ओर विस्वस कीसि, देवुळ ईयनद पिसमुळतुन दोर्किह केमाकिर इनजोर, ओरा जीवातगा वीततद विजातुन, देयहकना मुक्याल वासि मागडनाह कीस्ता.

13 बेद आदतगा विजा अरता, अद इहलेहका आस्ता. बोर पोल्लोतुन गिर्दाते चट्नेन केंजिहतोर, मति अद पोल्लो ओरा जीवाते गडवाहकु, गळके बहे विस्वस कीस्तोर. पया देवुळता पोल्लोतुन नमतेनाहक अड्सनाय, तिपलाय वाता इतेके, चट्नेन ओर विस्वसताह जेक आस्तोर.

14 कोये-जपिना अरतद विजाता जागा इहलेहका आंद. बोर पोल्लोतुन केंजिहतोर, मति मनेक मनेके, सम्सरमताड आल्सुळक, अनम-दनमता उळ्बे, इद दुनियाता गिर्दाता लालुस, इव देवुळता पोल्लोतुन ओरा जीवातगा बेर्स एवोड.✱ पया अद पोल्लो बातय पायदाता आयो.

15 मति राब जागा इहलेहका आंद. बोर आपुना जीवातगा बेस-नेहना सेतेम बुदते पोल्लोतुन केंजिसि तासिहतोर. पया ओर ओरेम आयवालेवा, देवुळतुहक विचर वातव कबस्क कीसोर दास्तोर,✱” इनजोर वेहतोग.

✱ 8:2 8:2 मार्कल 16:9 ✱ 8:3 8:3 मत्याल 14:1; मार्कल 8:15; लूकाल 3:1,19-22; 13:31; 23:7-12; बळयिर 4:27-28; 13:1

✱ 8:10 8:10 यशायाह 6:9; बळयिर 28:26 ✱ 8:14 8:14 रोम सहरतोर 12:2 ✱ 8:15 8:15 रोम सहरतोर 2:7

देवुळता पोल्लो वेहच ईस्ता
(मार्कल 4:21-25)

16 ओरिन ओसो येसु वेहतोग, “बोगाय चिमलि नीर्विह कीसि, डूटलोप्पा मुळहच तासनोगा? इलवेके कटुल इळन तासनोगा? आयो, मति लोप्पा ओळियवालोरिहक वेहच दिसि इनजोर, तान बोव्लापोगोन तासिहतोग. ☆

17 अद्रमे सबे मकिह कीतव पोल्लोड पड्ने आयनुड, इद्रमता वेला वायगा. ☆

18 अदिनेनाहक देवुळता पोल्लोतुन बेस केंजाटु, बाराहक इतेके, बोनगा पुनदनद बुद मन्हता, ओन्कु देवुळि ओसो इंका ईयगा. मति बोनगा पुनदनद बुद इले, ओनगा बेचोन बुद दिसिहता, तान वने देवुळि ऊदिस ओयगा,” ☆ इनजोर वेहतोग.

येसुना निटम जीवातोर बोरु?

(मत्याल 12:46-50; मार्कल 3:31-35)

19 पया अस्केन येसुना तलोगि, ओनाड तमोर, ओनगा कलियलाह वातोर. मति वेल्लाय मुल सर्ने मताहकु, ओना एरे दाया पगवोर.

20 अदिनेनाहक बोरो येसुन वेहतोर, “गू, नीवा यायालि, नीवा तमोर नीक कलियलाहि पलते केपतोर,” इतोर.

21 इतस्के येसु ओरिन इतोग, “केंजाटु, देवुळता पोल्लोतुन केंजिसि अहलेहका ताकवालारे, नावा यायालि, नावाड तमोर आंदुर,” इतोग. ☆

येसु दूंदतुन रोमिह कीस्तोग

(मत्याल 8:23-27; मार्कल 4:36-41)

22 पया उंद दिया इद्रम आता इतेके, येसु तनाड कगयवालора संगे, गालिल समदुरते उंद ओडातगा तगडतोग. तगडिसि ओरिन “अलेट! समदुरता अबर दडटेके दाकल,” इतोग. इतस्के ओर दायलाह पेसतोर.

23 ओर अनेक अनेके येसु उंजतोग. अस्के समदुरतगा बेरा दूंदि वाता. वासि बेराड-बेराड लचकाने ओरा ओडातगा एग निंदलाह आता. अस्के ओर पका तिपलते अरतोर.

24 पया कगयवालोर येसुनगा वासि, ओन तेहतोर. तेहचि इतोर “ए गू, तेदा! माट मुळिन्दहनल,” इनजोर केयतोर. केयतस्के पया येसु तेदतोग. तेदिसि दूंदतुन ओसो एताड लचकाड वायनविन दगाड ईतोग. अस्के तोप्नेन दूंद-मुर्गम मायता, ओसो लचकाड वने मेक्ने आताड.

25 पया येसु कगयवालोरिन इतोग, “(नना मीकु पिसिह कीकन इनजोर,) नावा पोगोन विस्वस केविरा?” इतोग. मति ओर पका रेयिसि, तमतमाय, “अलाले! वळ्दुन, एतुन उकुम ईस्तोग, अव रेंड आसि वेना उकुमतुन केंजिहताड अयो, इतेके वेग बेद्रमतोग मन्कल मनदनोग रा!” इनजोर ओर बामतोर.

येसु देयहक पोयतोग मन्कन सव्रे कीस्तोग

(मत्याल 8:28-34; मार्कल 5:1-17)

26 पया ओर गालिल पटटाहि समदुरतुन वेंडिसि, गिरासेनिर इनवालोर दुस्सा जाततोर* एरियातगा एवतोर.

27 येसु तनाड कगयवालोर बार ओडाताहि रेगताहे, देयहक पोयतोग गिरासा सहरतोग ओवोर्ग मन्कल ओरगा वातोग. ओग वेल्लाडे दियानाहि गेंदेड केगवा कूळलिय मंदोग, ओसो लोन वने मनवा, डोलतोरिन पोहतनाड पांजानगा मंदोग.

28-29 अद देयमि ओग मन्कन ऊक-ऊके पोयन्दु. इद्रम पोयतस्के, लोकुर ओनाड कय्किन-काल्किन गोल्स्कने दोहचि पहरा मंदुर. मति ओग ऊक-ऊके गोल्स्किन देहन्दोग, अस्के देयम ओन बोरे लेवा जागातेके पोस वितिदु. पया येसु, अद देयमतुन ओनगडाहि पेसिस दायलाह उकुम ईतोग, अस्के ओग येसुना कालगडेम अर्सि “एय सबेट्क बेरा देवुळता मगि येसुनिन, निमा नाक बाकिंया अडम आयहनिन? नना नीक अर्जि कीयहनन, नाकु सिक्सा एमा,” इनजोर जोरते केयतोग.

30 येसु ओन, “नीवा पेदिर बाताल?” इनजोर ताल्हकतोग. ताल्हकतस्के, ओन वेल्लाडे देयहक पोस मताहकु, “वेल्लाटोरोम” इतोग.

31 पया अव देयहकु, येसुन इद्रम अर्जि कीदुड इतेके, “माक देयमदीपता सिक्सा-बोंदातगा दायलाह उकुम एमा. ☆

32 ओके ऊळा, अगा मेटातगा वेल्लाडे गोहड पदिड मेयसोर मन्हताड. माक अव पदिनगा लोहचीम,” इनजोर येसुन इताड. अस्के अविस्किन येसु पदिनगा दायलाह ईतोग.

33 ईताहे देयहक चट्टनेन ओग मन्कनगडाह पेसिस, पदिना गोहडटगा तुर्मे नेडताड. अस्के गोहड पदिड अद मेटा ओळिसये मुटेड-मुळगेड आसोर वितिस, समदुरता एतगा अर्सि कतमे मुळिन्दस डोलताड.

34 पया पदिड मेहवालोर इद्रम आतदिन ऊळिसि, रेयिस विततोर. वितिसि इद पोल्लोतुन गिरासा सहरतगा, ओसो एरे-गूरेताड नाहकनगा अन्जि वेहतोर.

☆ 8:16 8:16 मत्याल 5:15 ☆ 8:17 8:17 मत्याल 10:26; लूकाल 12:2 ☆ 8:18 8:18 मत्याल 13:12; 25:29; लूकाल 19:26

☆ 8:21 8:21 इब्रितोर 2:11 * 8:26 8:26 गदरे इनदनद एरियाता बेरा सहर गिरासा इनदनद मता. अदे सहरता पेदिरतेनाहक, अद एरियाता लोकुरिन गिरासेनि लोकुर इंदुर. ☆ 8:31 8:31 तोहचीतव पोल्लोड 9:1

35 वेहतस्के बाताल बाताल आता, तान ऊळलाहि अगडा लोकर येसुनगा वातोर. वासि देयहक पेसिस विततोग मन्कल येसुनाड काल्कना एरे उदिस मतद ऊळतोर. ओसो ओग बेस गेंदेड केसि, बेस बुदते मतोग. इदिन ऊळिसि, नाटेनोर येसुन रेयतोर.

36 अगा येसु कीतद कबळतुन ऊळतोर मन्कलोर, ओग बेद्रम बेस आतोग, अद कतमे लोकुरिहक वेहतोर.

37 अस्के मावाड कतम पदिड बूळेम आताड इन्जि, गिरासेनिरा एरियातोर सबेटोर पका रेयिसि, “निमा मयगा मनमा, इगडाहि पेसिस अन,” इनजोर येसुन अर्जि कीतोर. अदिनेनाहक येसु तनाड कगयवालो बार, पेसिस दायलाह ओडाताग उदतोर.

38 येसु अगडाहि दायहपा, देयहक पेसिस विततोग मन्कल, “नाक नीवा संगे वायलाह ईम, गूरु!” इनजोर अर्जि कीतोग. मति येसु ओन इद्रम इनजोर मल्हच लोहतोग इतेके,

39 “आयो निमा मल्स अन! देवुळि नियेनाहक बेद्रमता कबळ कीता, तान मियगडोरिन वेहा,” इनजोर इतोग. इतस्के ओग मन्कल अगडाहि मल्सि, तनेनाहक येसु कीतद बेरा कबळतुन, कतम सहरमेटोरिहक पूरा वेहचोर तिरियतोग.

डोलता पिला तेकिहता, दुकता आंचाळ सत्रेम आस्ता

(मत्याल 9:18-26; मार्कल 5:22-43)

40 पया येसु सम्दुरतुन वेंडिसि, गालिल पटटे मल्स वातोग. अस्के ओग वायनदिन अग ऊळसोर मतोर सबेटोर लोकुर, ओन ऊळिसि पका गिर्दा आतोर.

41 अचोटेने ओबोर्ग यारोस पेदिरतोग पेदामन्कल येसुनगा वातोग. ओग अगडा यहुदिरा पार्तना कीयनद लोता मुक्याल मतोग. ओग येसुनाड काल्क अर्सि, “नावा लोन दय” इनजोर अर्जि कीतोग.

42 बाराहक इतेके ओना बारा वयसता मयाळि बेमरते डोललाह आस मता.

पया येसु ओग मुक्याना संगे अनेके, मुडा लोकुर पका गर्दि आसि, दोबेड-नूकेड कीदुर.

43 अस्के अद मुडगा उंद आंचाळ मता. अद आंचाळ बारा वर्सानाहि कुर्माते बादा आंदु.† [अदु तनाड पूरा कोताड मत एवालोरिहक ईसि मारिह कीता‡.] मति तान बोगे सत्रे कीया पगवोग.

44 अद आंचाळ येसुन ऊळिसि, ओना पयाह वाता, वासि ओना गेंदे कोडतुन कुस्क्ने बोयता. बोयताहे ताना कुर्माता बादा मायता.

45 अस्के येसु “नाक बोग बोयतोग रा?” इनजोर ताल्हकतोग. ताल्हकतस्के अगा मतोर, “माट आयोम! माट आयोम!” इनजोर इतोर. पया पत्रु इतोग, “गूरु! इद मुल नीवा सर्ने मन्जि, नियके दोबेड-नूकेड कीसोर, वेल्लाटोर बोयिस मनदनुर,” इतोग.

46 मति येसु इतोग, “आयो, बोगो मति सत्रेम आयनेनाहक नाक बोयतोग, नयगडा सत्रे कीयनद लावते ओग बेस आतदिन पुतन,” इतोग.

47 अद आंचाळ पया, नना बोयतदिन वेग पुतोग इनजोर, रेयते साडसोर वासि, येसुनाड काल्क अरता. अर्सि ओन बाराहक बोयता, ओसो बेद्रम चट्नेन सत्रेम आता, इद पोल्लोतुन सबेटोर लोकुरा मुनेह वेहता.

48 वेहतस्के येसु तान इतोग, “बायि! नना नीक सत्रे कीकन इन्जि, निमा विस्वस कीताहके बेस आतिन, गिर्दाते अन,” इनजोर इतोग.

49 येसु इद्रम वेहनेकेन, यारोस पेदिरतोग मुक्याना लोताहि ओबोर्ग मन्कल वासि, इद्रम ओन वेहतोग, “नीवा मयाळ हाता रा! इंजेके गूरु लोन वासाय बाताल पाय्दा, ओग मल्स अनेग!” इतोग.

50 अस्के येसु इदिन केंजिसि, यारोसिन इतोग, “निमा रेयमा! नावा पोगोन विस्वस तासा! अद पिसगा,” इतोग.

51 पया येसु यारोसना लोन अतोग, अन्जि पिला मतद अराता लोप्पा बोरिने ओळिय एवा, सिरप पत्रु, योहन, याकुब ओसो हाता पिलाता तलोग-तपे, वेरिन पोसि लोप्पा ओळियतोग.

52 सबेटोर लोकुर अद पिलातेनाहक अळसोर-केयसोर मतोर. अस्के येसु ओरिन “अळमाटु! पिला हायो, अद निद्रतेन मन्हता!”✠ इतोग.

53 अस्के पोहता वाता मुलु, अद पिला हाता इनजोर पुन्ज मतोर. अदिनेनाहक येसु इतद पोल्लोतेनाहक ओर कवतोर.

54 पया येसु अद पिलाता कयदुन पोसि, “अले पिला! तेदा!”✠ इनजोर जोरते इतोग.

55 इतस्के ताना जीवा मल्स वाता, अस्के अद चट्नेन तेदिस उदता. पया “तेन्क बातालाय तिनदलाह ईम्हट,” इनजोर येसु वेहतोग.

56 इदिन ऊळिसि, पिलाता तलोग-तपे पका बामतोर. मति “इद पोल्लोतुन बोन्के वेहमाटु,” इनजोर येसु ओरिन उकुम इतोग.

† 8:43 8:43 यहुदिराड अडोड मतपु, इद्रमता आंचळि अमेसा कळवोगते मंदु (लैव्यवस्था 15:19-28); लोकुर तान जेक तसिंदुर. ✠ 8:43 8:43 अदु तनाड पूरा कोताड मत एवालोरिहक ईसि मारिह कीता इद पोल्लो उचुक मोदुल काम्देहकने वावो. ✠ 8:52 8:52 योहन 11:11,13 ✠ 8:54 8:54 बळथिर 9:40

9

येसु तनाड बळयिरिन सेवातुहक लोहतहतोग

(मत्याल 10:9-15; मार्कल 6:7-13)

1 उंद दिया येसु तनाड बारा बळयिरिन केयिसि, मन्कलोरगडाहि सबे देयहकिन पेसिह कीयलाहि, ओसो रोगमतोरिन सबे कीयलाहि, ओरिहक लावु ओसो अदिकर ईतोग.

2 पया देवुळि मन्कलोरगा राजेम कीयनद पोल्लोतुन पोकुर कीयलाहि, ओसो रोगमतोरिन सबे कीयलाहि, ओरिन लोहतोग.

3 लोहतहपा “मीट सेवाते दाकिर अस्के, मीवा कयदे डुडि, जोर्का, गाटो, कोताड, जगाड-गेंदेड, इद्रम बाताडे ओयमाटु.

4 बेद लोतगा मीट दाकिर, अदे लोतगा मन्हटु, अदे लोतगाह दुस्रा नाग अन्हटु.

5 बेद नाटेनोर लोकर मीक रोमलाह एवोर, अगडाहि पेसना वेलाते, ओर देवुळता सिक्सातुहक ओजिहत्तोर इनजोर तोहतलाहि, मीवाड काल्कना दुरातुन अगाने दुल्पिसि पेसाटु,”* इतोग.†

6 अद्रमलेहकाने पया, ओर अग पोस सेवाते दायहपा, बेसता कबुरतुन पोकुर कीसोरे, ओसो रोगमतोरिन सबे कीसोरे, सबे नाहकिहक अतोर.

एरोद राजाल येसुनेनाहक एक्बेक आस्तोग

(मत्याल 14:1-2; मार्कल 6:14-16)

7-8 पया येसु कीतव ओसो वेहतव पोल्लोन, गालिल पटटा राजाल, एरोद अंतपस केंजिसि, एक्बेक आतोग. बाराहक इतेके उयतुर, “देवुळता कबुरतोग एलिया मुय्तोग ओसोवने वातोग,” इंदुर.‡ उयतुर बार “आयो! वेल्लाय मुने बोर कबुरतोर मतोर, ओरगडाहि जीवा अरतोग, वेग ओवोर्ग देवुळता कबुरतोग आंदोग बहे,” इंदुर. ओसो उयतुर बार, “योहन डोलिस जीवा अरतोग,” इनजोर इंदुर.†

9 अस्के एरोद राजाल “योहनना तलातुन इतेके नना डाय वेहच मतन, मति इंजेके नना इद्रमताड पोल्लोड केंजलाह आतन, इतेके वेग बोग मनदनोग?” इनजोर येसुन ऊळलाह विचर कीतोग.

एयुड अजर्क लोकरिहक येसु तीहतहतोग

(मत्याल 14:13-21; मार्कल 6:32-44; योहन 6:5-13)

10 पया येसुनाड बळयिर सेवाताहि मल्स वासि, तमा बाताल बाताल कीतोर, अव सबे कबस्किन येसुहक वेहतोर. वेहतापया ओग ओरिन पोसि, बेत्सेदा नाटेनगा बोरिहके एर्का आयवाह अतोग.

11 मति इद पोल्लो लोकरिहक एर्का आतस्के, ओर वने ओरा पयाह अतोर. अस्के येसु मुडुन गूनमते केयिसि, देवुळि मन्कलोरगा राजेम कीयनद पोल्लोतुन ओरिहक वेहतोग. केंजवालोर्गडाहि बोर रोगमतोरिहक सब्रेम आयना मता, ओरिन सब्रे कीतोग.

12 पया पोळद दायलाह आस मता, अस्के बारा बळयिर येसुनगा वासि, इद्रम इनदलाह आतोर, “गूरू, माट नाटेनगडाह वेल्लाय जेक महनल, अदिहक लोकरिन इडाह लोहचीम, वेर सबेटोर एरे-गूरेताड नाहकनगा अन्जि, तम्क उंजलाह जागा ओसो तिनदलाह तिडि पहीकिर.”

13 इतस्के येसु मर्ला ओरिने, “अले मीटे ओरिहक तिडटा बह कोट कीम्हटु रा!” इतोग. इदिन केंजिस बळयिर “आं माटु! माट इचोन लोकरिहक गाटो असिस तच तीहनाह आतोमा? इंजेक मयगा इतेके सिरप एयुड आरिड, रेंड मीन्क, इवे मन्हताड, इविन विळिसि इतेके बाताले इले,” इतोर.

14 अगा (आस्किनु, पिलाड-पेकोरिन विळिसि,) कोय्तोरे जोक-जोक एयुड अजर्क मतोर. (अचवुर लोकर मन्जाय मति,) “लोकरिन पनास-पनासताड गुमिड कीसि, उदिह कीम्हटु,” इनजोर येसु ओरिन वेहतोग.

15 ओग वेहतप लेहका, बळयिर कतमतोरिन अद्रमे उदिह कीतोर.

16 पया येसु एयुड आरिड ओसो रेंड मीन्किन तेहतोग, पया पोगोन ऊळिसि देवुळतुन जोहर कीतोग. कीसि अविस्किन तुक्ळेड कीतोग, अह कीसि “लोकरिहक तूसिस ईम्हटु” इनजोर तनाड कगायवालोरिन वेहतोग.

17 तूसिस ईतस्के, कतमतोर लोकर पोटामेंड तितोर. तितापया अव पिसतवु किळकेड, बारा डालाड निंदतविन, ओर जमा कीतोर.

येसु बोग आंदोग इन्जि पत्र पुन्हतोग

(मत्याल 16:13-16; मार्कल 8:27-29)

18 पया अद्रम आनेके, येसु उंद मल्का तना वगोरे देवुळता संगे पार्तना कीयहपा, ओनाड कगायवालोर वने ओना संगे मतोर. ओरिन येसु इद्रम ताल्हकतोग, “नना बोनन आंदन इनजोर, लोकर नाक इन्हतोर?” इनजोर इतोग.

* 9:5 9:5 यहदि जातते बोराय दुस्रा नाटेनोर आयि, आयवेके दुस्रा देसेमतोर आयि, बेस गूनमते काळडोर इतेके, अद नाटेनगडाह आयि इलवेके अद देसेमतगडाहि आयि, पेसनेके आपुना पापमता दुरातुन सायिसि अद नाटेनगडाहि पेसिंदुर. अद्रम कीतिके तमा पापमतुन ओराय नाटेनगा सायिस ईतप लेहका आंद. † 9:5 9:3-5 10:4-12 ‡ 9:7-8 9:7-8 मलाकी 4:5 † 9:7-8 9:7-8 योहनना हामूर बह आता, इद पोल्लोतुन पुनदलाह मत्याल 14:1-12 ऊळाट.

19 इतस्के “उय्त्तुर बार नीक एग मीहवाल योहन इन्हतोर, उय्त्तुर बार देवुळता कबुरतोग एलियाल आंदोग, उय्त्तुर बार वेल्लाय मुनेटोर देवुळता कबुरतोरगडाहि, ओर्वोग मन्कल जीवा अरतोग बहे, इन्हतोर,” इनजोर तनाड कगयवालो इतोर.

20 इतापया येसु ओरिन, “अले पया मीट वेहाट, नाक बोग इनजोर मीट इहनिर?” इनजोर ताल्हकतोग. ताल्हकतस्के “सामि, निमा इतेके देवुळ लोहतोग पिसिह केवाल किस्तुनिन आदिन,” इनजोर पन्नु इतोग.

येसु तना वायना हामुरतुन पुनाह कीस्तोग

(मत्याल 16:20-28; मार्कल 8:30—9:1)

21 पया पन्नुना पोल्लोतुन केंजिसि येसु, “नना किस्तुनन इनजोर, मीट बोने वेहमाट बहा,” इनजोर उकुम इतोग.

22 पया तनाड कगयवालोरीन इद्रम कागहता बोटटोग, “मान्वना नडुम पुटटोन्कु, इतेके नाकु, पका तिपल आयनद मन्हता. यहुदिराड पेदल्कु, पेर्मालोर्, साख्रमगूस नाक पास्कनुर, हव्कनुर, ताना पया मूंड दियाने नना तेगकन, इव करल अद्रम आयनुडे!” इनजोर वेहतोग.

23 ताना पया जमा आतोर सबेटोरिन इतोग, “बोर नावाड कगयलाह वायना विचर कीस्तोर, ओरु दिनम तमा हव्कनागुटा कांजतप,† नयेनाहक वायनव तिपल्किन आपिर. ओसो तमाये गिर्दातुन पोहचि, नावा अगदे ताकिर.✱

24 बोर इद बूमते तमा कुदता जीवातुन पिसिह कीयलाह ऊळिह्तोर, ओर आक्रिते बूळेम आयनुर. मति बोर बार नयेनाहकु सबे पोहतह्तोर, ओरिहक देवुळि पूना जीवा ईयगा.✱

25 मन्कल इद दुनियाता सबे रीतिना सुकम दोर्किह कीसाय मति, तना कुदता जीवातुन अमेसातुहक लेसिह कीतोग इतेके, ओन्क बाताल पायदा आयगा?

26 बोगु नना येसुनाड कगयवानन इनदलाह पेगे-मुनेह आस्तोग, ओनु नना मान्वना नडुम पुटटोनन वने जेक तासकन. ओसो बेद दिया नना नावा डीसाते, ओसो बाबाना डीसाते, ओसो नावा संगे मनदनव पवित्र देवतुल्कना डीसाते वायकन, अस्के अद्रमतोग मन्कन मावोग इनदलाहि पेगे-मुनेह आयकन.

27 इह केंजाट, सेतेमते नना वेहतहनन, मियगडाहि उय्त्तुर नावा संगे मनवालोरीन, हायनामुनेन देवुळि तना राजेम निल्पिह कीयनदिन मीट ऊळकिर,” इनजोर वेहतोग.

येसुना रूप मिळिन्दहता

(मत्याल 17:1-8; मार्कल 9:2-8)

28 इव पोल्लोड वेहच आट दियाना पया, पन्नु, योहन, याकुब, वेरिन येसु तना संगे पोसि, पार्तना कीयलाहि, उंद मेटापोगोन अतोग.

29 अगा ओग पार्तना कीयहपा इद्रम आता इतेके, ओना मोकमता रूप मिळिन्दता, ओनाड गेंदेड, कौंडाड ऊळ पगवाह तिर्मिळिस्कंदुड.

30-31 अस्के अगा बह आता इतेके, मोसा मुय्तोग ओसो एलिया मुय्तोग, वेर इर्वुर मुनेतोर देवुळता कबुरतोर, येसुनगा डीसाते वातोर. वासि, येस्सलेमतगा येसु बेद हायना हामुरता कबळतुन मारिह कीयना मता, अदिना लोप्पा ओना संगे वळहकलाह आस मतोर.

32 पन्नु ओसो ओना संगतोर उंजिस मतोर. पया ओर तेदतोर अस्के येसुना डीसातुन ऊळतोर. ओसो ओना संगे ओर इर्वुर नितदिन ऊळतोर.

33 गळक मनेके मोसा मुय्तोग ओसो एलिया मुय्तोग येसुनगडाह अनेके, पन्नु पया “सामि, माट इगा महनल इतेके बेस आता, माट इगा मूंड मंडाड पंडकोम: उंदि नयेनाहकु, उंदि मोसा मुय्तोनेनाहकु, उंदि एलिया मुय्तोनेनाहकु,” इतोग. (इव पोल्लोड पन्नु बाताल वळहकिंदोग, अद तना तन्के तेळियो.)

34 ओग इव पोल्लोड वळहकनेके, ओरा पोगोन मोयुल वासि ओरिन मुचता, मुचतस्के वेर मुवुर कगयवालो पका रेयतोर.

35 ओरिन मुचतद मोयुलताहि उंद इद्रमता लेड केंज वाता, “वेग नावा मगि आंदोग, वेन नना आचतन, वेनाडे मीट केंजसोर मन्हटु,” इता.

36 अद लेड केमेन आतापया, वेर मुवुरिहक आसि, येसु वगोगे अगा दिसतोग. अदिहक वेर केमेन आस मतोर, ओसो अगा ओर बाताल ऊळतोर, अदिन बोन्के बाताले बह वेहोर.

देयम पोयतोन येसु सत्रे कीस्तोग

(मत्याल 17:14-18,22-23; मार्कल 9:14-27,30-32)

37 इमा दिया बाताल आता इतेके, ओर मेटाताहि रेगतोर, अस्के लोकरा बेरा गोहडि, येसुन कलियलाह मेटाकचुल वातोर.

38 अस्के लोकरा नडुम ओर्वोग मन्कल पका जोरते केयिसि इतोग, “गूस! नना नीवाड काल्क अरयहनन, जीवा लोपिस नावा मगनेके ऊळा, वेग नावा वगोगे मगि आंदोग.

† 9:23 9:23 हव्कनागुटातगा हायनद हामुर इतेके, इद उंद वेल्लाय तिपलता हामुर आंदु. इद्रमता रिज यहुदि जाततोर आयो, मति रोमि लोकर इद्रम कीदुर.

✱ 9:23 9:23 इत्रितोर 13:13 ✱ 9:24 9:24 मत्याल 10:39; मार्कल 8:35; लूकाल 14:26; 17:33; योहन 12:25

39 वेन तोप-तोप देयम अहचिहता, अस्के वेग पका केयिह्तोग. ओसो तोडटाहि बोमुल पेसनाह, वेन पका तेल्लहता, अद वेन बेस्केन विळसो, तिपल कीसोरेन मन्हता.

40 इद देयमतुन पेहतलाह नना नीवाड कगयवालोरिन अर्जि कीतन, मति ओरा संगे आया पगवो,” इनजोर वेहतोग.

41 अस्के येसु इतोग, “ए विस्वसलेवोरिर, गलत विचर केवालोरिर, मीवा संगे बेचानाह नना मनदकन! मियेनाहक नाक कयर वास्ता! अले नीवा मगिन इगा तय,” इतोग.

42 पया ओग पेकान येसुनगा तनेकेन, देयम ओन नेल अर्हिचि पका तेल्लता. अस्के येसु अद देयमतुन दगा इतोग, ईतापया ओग पेकान सत्रे कीसि, ओना तपेनगा इतोग.

43 अस्के इद देवुळता डीसातुन ऊळिसि, सबेटोर लोकर बामतोर.

येसु कीयनद कबळतुन लोकर ऊळिसि बामिंदुर, अस्के येसु तनाड कगयवालोरिन इद्रम इतोग,

44 “नना मीक बेव पोल्लोड वेहतलाह आतन, अविस्किन बेस-नेहना केंजाट. माने-मन्कना नडुम पुटटोनन, नाकु कोंटेतोरा कयदे पोस ईयना मन्हता,” इनजोर वेहतोग.

45 मति येसु वेहतद पोल्लो, ओरिहक मूर्तिय तेळियो. अद पोल्लो ओरगडाह मकिस मता. अदिहक अदिन ओर पुनदा पगवोर. ओसो अद पोल्लोतेनाहक ओन ताल्लकलाह वने, ओर रेयिंदुर.

देवुळता राजेमते बेरोग बोग?

(मत्याल 18:1-5; मार्कल 9:33-40)

46 पया माट बारा मन्कलोरगडाहि सबेटोरिहक बेरोग बोग इनजोर, तमा बळयिरा नडुमिये कट्टला पुटटा.*

47 अस्के ओरा विचर बाताल मन्हता इनजोर येसु पुतोग. पुन्जि ओर्वोग उड्लोग पेकान केयिसि, तनगा निल्लिह कीतोग.

48 कीसि “बोग वेग उड्लोग पेकान नावा पेदिरते ऐ कीस्तोग, ओग नाक ऐ कीतपे.† ओसो बोग नाक ऐ कीस्तोग, ओग नाक लोहतोन वने ऐ कीस्तोग.* अदिनेनाहक बोग मियगडाह सबेटोरिहक उड्लोग मन्हतोग, ओगे सबेटोरिहक बेरोग आंदोग,” इतोग.

49 इतस्के योहन इतोग, “गूरू, नीवा पेदिरते ओर्वोग मन्कल, देयहकिन पेसिह कीतदिन, माट ऊळतोम. ओग मावा तोळतोग आयावाहकु, माट ओन रोमिह कीतोम,” इतोग.

50 इतस्के “बोग मीवा विस्दतोग आयोग, ओग मीवोगे आंदोग, मीट ओन रोमिह केमाट,” इनजोर येसु योहनिन वेहतोग.

सामरि जाततोर येसुहक बेस कदर एवोर

51 येसुहक देवुळदीपतगा दायनद दिया ऐ एवसोर मता. अदिनेनाहक ओग येस्सलेम दायलाह अट कीस पेसतोग.

52 येसु तना पेसनामुनेन, उय्तरिन कबुर लोहचीतोग. ओर ओन्क जागा तयर कीयलाह, सामरि जाततोर लोकरा उंद नाग एवतोर.

53 मति येसु येस्सलेम दायलाह पेसतोग इन्जि, सामरि जाततोर लोकर येसुन ओसो ओनाड कगयवालोरिन अगा रोमलाह एवोर.*

54 ओरिन रोमलाह एवाहकु, येसुनाड कगयवालोरि याकुब ओसो योहन, वेर इद्रम इतोर, “गूरू! इद नाटेनोरिन बूळे कीयलाह, पोगोटा बूमताहि किस अरयि इनजोर† माट उकुम ईकोम, इद्रम नीवा विचर मन्हताया?” इतोर.

55 अस्के येसु ओरैके मिळिन्दस, ओरिन तेह्तोग.

56 पया ओर अगडाह दुस्त्रा नाग अतोर.

येसुनाड कगयवालोरि अड्सन्कु

(मत्याल 8:19-22)

57 पया अगदे ताकसोर अनेके, बोगो ओर्वोग मन्कल येसुनगा वासि, “गूरू, निमा बेक अतेकाय, अकेन नना नीवा संगे वायकन,” इतोग.

58 इतस्के, येसु ओन इतोग, “कोय्लेस्किहक मनदलाह बार गळदाड, पिटेहक मनदलाह बार गूडाड मन्हताड. मति नना माने-मन्कना नडुम पुटिसाय मति, नाक तला रोयिह कीयलाह वने जागा इले. (निमा वने अद्रम मनदलाह तयर महनिना?)” इतोग.

59 पया येसु दुष्त्रोन ओर्विन “नावा पयाह पयाह वासि नावाड कगया,” इनजोर वेहतोग. मति ओग मन्कल इतोग, “गूरू, (नना नीवा संगे वायकन, निटमे. मति) मुने नाकु बाबाना लोन दायलाह ईमु. बाबाल हायनोग अस्के, नना ओन पोहचि नियके वायकन,” इतोग.

† 9:46 9:46 22:24 § 9:48 9:48 उड्लोर पेकोर बेदे कबळतुहक ओजोर इनजोर, यहदि लोकरा विचर मंदु. अदिहक येसु उड्लोग पेकान, ओरा मुनेह निल्लिह कीसि अद्रम इतोग. * 9:48 9:48 मत्याल 10:40; लूकाल 10:16; योहन 13:20 * 9:53 9:53 यहदि लोकर सामरि जाततोरिन विटळ तासिंदुर. ओसो सामरि जाततोर बार गेरजिम मेटातगा मोळिकंदुर, यहदि जाततोर बार येस्सलेमता मंदिरतगा मोळिकंदुर. अदिनेनाहक सामरि जाततोर वेरिन अगा रोमलाह एवोर. * 9:54 9:54 2 राजा 1:9-12; तोहचीतव पोल्लोड 11:5; 13:13

60 इतस्के येसु इतोग, “देवुळता जीवालेबोर हातपे मन्हतोर, ओरे तमाड हातोरिन पोहिर! निमा मात्रम देवुळता राजेमता कबुरतुन वेहा,” इनजोर इतोग.

61 ओसो ओर्वीग मन्कल येसुन इतोग, “नना नीवा पयाह वासि कगयकन गूर! मति मुने नना लोन अन्जि, नावा लोतोरिन वेहच वायहनन,” इतोग.

62 इतस्के येसु इतोग, “नांगिल पोसि पेक्के ऊळसोर पूहवाल मन्कल, देवुळता राजेमता सेवातुहक लायकतोग आयोग,” ☆ इतोग.

10

येसु 72 कगयवालोरीन सेवातुहक लोहतह्तोग

1 पया येसुसामि मूंड वीसाड बारा (72) तनाड कगयवालोरीन आचतोग, आचिसि तन्क दायना मतव सबे नाहकने, ओरिन इर्वुर-इर्वुरिन कीसि, मुनेह लोहतोग.

2 लोहतह्पा इद्रम वेहतोग, “वेर लोकरु पोलमते वेल्लाय पंडटद पंटाहेहका मन्हतोर, मति वेरिन देवुळतगा तवालोर बूतिनोर आलोर. अदिहके पोलमता माल्कालहेहकाडा देवुळि, लोकरुन बेसता कबुर वेहचि तनगा तवालोर बूतिनोरिन लोहि इन्जि, मीटु तान अर्ज कीसोर मन्हटु. ☆

3 इह केंजाट! लोळडानगा गोरपिलान लोहतपु, नना मीक लोकरुगा लोहतहनन, अन्हट! ☆

4 अनेके मीवा संगे जोर्का आयि, गेदेड आयि, एल्पुस्क आयि, बेदिने पोस ओयमाटु. ओसो अगदे बोगाय कलियतेके, जोहर वने केमाटु. *

5 बेदाय लोतगा अतेके सबेटक मुने, ‘इद लोतोरिहक सुकम दोर्कि,’ इनजोर बर्कत ईम्हटु.

6 अद लोते मीक जागा-पग्सा कीयलाह गिर्दातोग मन्कल मतेके, मीट ईतद बर्कत ओन्क दोर्कगा. मति ओग गिर्दा आयोग इतेके, मीट ईतद बर्कत ओन्क दोर्को आयगा.

7 ओसो बेदाय नाग अतेक अचोन, लोहक-लोहक अनमाटु. बेदाय उंदिय लोतगा मन्जि, ओर बाताल ईस्तोर, आताल तिनजोर-उनजोर मन्हटु. मीट बोरगा देवुळता पोल्लो वेहतलाह दायहनिर, ओर मीकु इव पूरा ईयनदे. ☆

8 मीट बेदाय उंद नाग अतस्के, अद नाटेनोर मीक बेस-नेहना केयिसि उदिह कीतेक अचोन, ओर मीकु बाताल तिनदलाह ईस्तोर, अदिने तिन्हटु.

9 अद नाटेनाड बेमरतोरिन सवे कीम्हटु, ओसो देवुळि मन्कलोरगा राजेम कीयनद कगो मियगा एवयलाह आता इनजोर वेहाटु.

10 मति बेदाय नाग अतस्के, अद नाटेनोर मीक बेस-नेहना ऊळवेके, अद नाटेनाड बजर्क-बजर्क अन्जि, इद्रम वेहाट इतेके,

11 ‘मावाड काल्कनगा तुंडटद मियगडा दुरातुन इगान दुल्पिहनेम, (मीट देवुळता पोल्लोतुन केंजविर इनजोर, इद दुरा साक्सि मनदगा.) ☆ मति देवुळि इतेके मन्कलोरगा राजेम कीयनद कगो एवयलाह आता, इदिन सीतात तासाटु,’ इनजोर वेहाटु.

12 ओसो नना मीक वेहतहनन, सोदोम नाटेनोरिन देवुळि (ओराड लागवाड कबस्कनेनाहक मुने सिक्सा ईसि) बूळे कीता. ☆ तान्काय वीळिसि नेयमता आक्रि दियाते, अद नाटेनोर सिक्सा आयनुर,” ☆ इनजोर येसु ओरिन वेहतोग. ☆

येसुना पोल्लोतुन केंजवोराड नाहकु

(मत्याल 11:21-23)

13 पया ओसोवने वेहतोग, “ए कोराजिन नाटेनोरिर! बेत्सेदा नाटेनोरिर! देवुळि मीक सिक्सा ईयगा. बाराहक इतेके, मियगा बेव बामिह कीयनाड कबस्क कीतन, अव सोर, सिदोन, इव लागवाड नाहकने कीस मतेके, अगडोर अस्केन बेस्कोटे केंजिसि, पोता-गेदेड उहचि, तलातगा नेग वाटिस, तमा पापमताहि मिळिन्दस मनेर, (मति मीट मीवा पापमताहि मिळिन्दविर.) †

14 बाताले आयि, सोर, सिदोन, इव नाहकिः कहकाय वीळिसि, नेयमता आक्रि दियाते देवुळि मीक सिक्सा ईयगा.

15 ए कापेनटिनोरिर! मीट देवुळदीपतगा पोगोन एवयकोम इहनिरा? आयो, देवुळि मीक इळने हानादीपतगा पोहचीयगा!

16 “मीट कगयवालोराड पोल्लोड बोर केंजिहतोर, ओर नावाड पोल्लोड केंजिहतोर, ओसो बोर मीवाड पोल्लोड केंजोर, ओर नावाड पोल्लोड केंजोर. अद्रमे बोर नावाड केंजोर, ओर नाक लोहवानाड वने केंजोर, ☆” इनजोर येसु वेहतोग. ☆

येसुनाड कगयवालोरे पका गिर्दा आस्तोर

☆ 9:62 9:62 पिलिपितोर 3:13 ☆ 10:2 10:2 मत्याल 9:37-38 ☆ 10:3 10:3 मत्याल 10:16; योहन 4:38; 17:18; 20:21

* 10:4 10:4 यहूदिरा जातते बेके तेला पय्मन अनेके, बोगाय पुतोग नडुम अगदे कलियतेक अचोन, ओर्विहक-ओर्वीग ऊक-ऊके सुकम-दुकमता लोप्पा ताल्हकिंदुर. अदिनेनाहक अह कीतेके, सेवातुहक अनेके अगान उचुन वेला आयागा इनजोर, येसु ओरिन बोने जोहर केमाटु इनजोर वेहतोग. ☆ 10:7 10:7 1 कुरिततोर 9:14; 1 तिमोति 5:18 ☆ 10:11 10:11 मत्याल 10:14; मार्कल 6:11; लूकाल 9:5; बळयिर 13:51; 18:6 ☆ 10:12 10:12 पुटमुळि 19:24-25 ☆ 10:12 10:12 2 पत्र 2:6 ☆ 10:12 10:12 मत्याल 10:9-15; मार्कल 6:8-11; लूकाल 9:3-5 † 10:13 10:13 यहूदि लोकरु बेदाय दुकम पुटेके, इलवेके बोगाय डोलतेके, इद्रम पोता-गेदेड उहचि, तलातगा नेग वाटिसि, देवुळतुन केयिन्दुर. ☆ 10:16 10:16 योहन 5:22-23 ☆ 10:16 10:16 मत्याल 10:40; मार्कल 9:37; लूकाल 9:48; योहन 13:20

17 पया येसु लोहतोर मूंड वीसाड बारा (72) मन्कलोर पका गिर्दाति मल्स वातोर. वासि येसुन इद्रम इतोर, “सामि, (माट नीवा पेदिरते देयहकनि वने पूंडटोम,) अव देयहक मावा पोल्लोतुन केंजताड वने,” इतोर.

18 इतस्के येसु इतोग, “देयहकना मुक्याल आरेम आसि, किस-उळ्मलेहका पोगोटाह इळ्मन अरतदिन नना ऊळतन.✱

19 केंजाट! तरस्किन, मिचोन ओयहकलाहि, ओसो देयहकना पूरा लावतुन गेलसलाहि, नना मीक अदिकर ईतन. मीकु बेदे बाताले नुस्किन केवोड आयनुड.

20 मति देयहक मीवा पोल्लोतुन केंजिताड इनजोर, इचोन गिर्दा आयमाटु! मति मीवाड पेदिर्किन, देवुळ तना पिसमुळता पुस्तकते रासिस तासता,✱ तानेनाहके पका गिर्दा आम्हटु,” इनजोर इतोग.

देवुळतुन येसु जोहर कीस्तोग

(मत्याल 11:25-27; 13:16,17)

21 अचोटेने देवुळता पवित्र जीवाते येसु गिर्दा आतोग. आसि इद्रम इतोग, “ए बाबा! इळता, पोगोटा बूमता सामिनिन! नना नीक जोहर कीयहनन बाबा, बाराहक इतेके निमा इव सेतेम पोल्लोन ‘बुदतोरुम, पका तेळियतोरुम’ इनवालोरिहक तोहवालेवा, ‘उड्लोरुम, बुदलेवोरुम’ इनवालोरिहक तोहतन. निटमे बाबा, नीवा विचर इद्रमे कीयनद मता,” इतोग.

22 ओसो “नावा बाबाल नाकु सबे पुनदलाह ईतोग.✱✱ नावा देवुळबाबान विळिससि, देवुळता मगि बोग आंदोग इनजोर बोगे बह पुनोग. अहे देवुळता मगिन विळिससि, देवुळबाबाल बोग आंदोग इनजोर बोगे पुनोग. अद्रमे नना बाबान तोहतलाह बोन-बोन आचिहनन, ओरु बाबान पुनदनु.”

23 ओसो कगायवालोरिन अलग ओसि, ओरिन इतोग, “नना कीयनाड कबस्किन ऊळिहनिर इतेके, मीट बेचोन देव्यातोरिर!

24 बाराहक इतेके नना मीक वेहतहनन, नावा मुने मतोर वेल्लाटोर देवुळता कबुरतोरु ओसो राजालोरु, मीट ऊळनव कबस्किन ऊळकोम इंदुर, मति ऊळ पगवोर. मीट केंजिहनिर अव पोल्लोन केंजकोम इंदुर, मति ओरिहक केंजलाह दोर्को,” इनजोर इतोग.

सास्त्रमगूरु येसुना पट ऊळिहतोग

(मत्याल 22:34-40; मार्कल 12:28-31)

25 अचोटेने ओर्वोग सास्त्रमगूरु वासि, येसुना पट ऊळलाहि ओन इद्रम ताल्हकतोग, “गूरु! अमेसाता पिसमुळ दोर्किह कीयलाहि, नना बाताल कीकन?” इतोग.

26 इतस्के येसु इतोग, “मोसानाड अडोना सास्त्रमतगा बाताल रासतद मन्हाता? अगा निमा बाताल अर्विहनिन?” इनजोर ताल्हकतोग.

27 ताल्हकतस्के ओग इतोग, “देवुळि नीवा सामि इनजोर तान नीवा पूरा बुदताहि, पूरा जीवाताहि, पूरा लावताहि, पूरा विचरताहि जीवा कीमु.✱ ओसो निमा कुदतुन जीवा कीतपु, नीवा ऐ-गूरेतोरिन वने जीवा कीमु.✱” इनजोर इतोग.

28 इतस्के येसु इतोग, “निमा बराबर वेहतन! अद्रमे निमा वने कीमु, अस्के अमेसाता पिसमुळ नीक दोर्कगा.”✱

29 इद्रम इतस्के, ओग गूरु नना तपलेवोनन इनजोर तोहतलाहि, “नावा ऐ-गूरेतोर इतेके बोर आंदुर गूरु?” इनजोर येसुन ताल्हकतोग.

सामरि जाततोग मन्कना पीटो

30 ताल्हकतस्के येसु इतोग, “केंजा! ओर्वोग यहुदि मन्कल येस्सलेम सहरताहि यरिगो नागS अनजोर मतोग, अस्के नडुम अगदे ओन कलेर पोयतोर. पोसि ओना सबे सामनतुन ऊंदिसि, ओनाड आडिड-गेंदेड कुयह कीतोर, कीसि ओन कुस्क मेग्यनाह पका नल्हचि, विळिसस अतोर.

31 “ताना पया गळक मनेके, अदे अगदुहक ओर्वोग बूमयाल अनजोर मतोग. अनेके ऐ एव्सि, ओग नेल अरतोग मन्कन ऊळिस एगिस अतोग.

32 अद्रमे पया ओर्वोग देवुळवडे अदे अगदुहक वातोग. वासि ओग वने ओन ऊळिसि एगिस अतोग.

33 ताना पया बाताल आता इतेके, अदे अगदुहक ओर्वोग सामरि जाततोग वानेके,* नेल अर्स मतोग मन्कनगा एवतोग. एवतस्के ओन ऊळिसि, वेन्क पका जीवा नोता.

34 पया ओग ओनगा ऐ वासि, ओनाड नोमुर्कनगा नेयु ओसो पूला अंगुर जोमा ओकिसि, पटि दोहचीतोग.† दोहचि तना गाळदता पोगोन ओन वाटिस, रोमनद गोदुदगा ओसि, ओना बेस सेवा कीतोग.

✱ 10:18 10:18 तोहचीतव पोल्लोड 12:9 ✱ 10:20 10:20 पिलिपितोर 4:3; इब्रितोर 12:23; तोहचीतव पोल्लोड 3:5 ‡ 10:22 10:22 नावा बाबाल नाकु सबे पुनदलाह ईतोग. मोदुल कागिदते “नावा बाबाल नावा कयदे कतमे ईतोग.” ✱ 10:22 10:22 मत्याल 11:27; 28:18; योहन 3:35; 13:3; 17:1-2; इपिसुसतोर 1:20-23 ✱ 10:27 10:27 व्यवस्थाविवरण 6:5 ✱ 10:27 10:27 लैव्यव्यवस्था 19:18 ✱ 10:28 10:28 लैव्यव्यवस्था 18:5; रोम सहरतोर 7:10 § 10:30 10:30 येस्सलेम सहरताहि यरिगो नाग जोक-जोक पंद्रा कोस्क मता. * 10:33 10:33 सामरि जाततोर कळवोग आतोर इनजोर, यहुदिर वेरिन विटळ तासिदुर. † 10:34 10:34 इस्रायेल लोकुर इद पूला अंगुर जोमातुन मत इनजोर नोमुर्कनगा ओकलाह काळिडदुर.

35 पया इमा दिया, गोदुदोग मन्कहक रेंड वेंडटाड कोताड ईसि, इद्रम इतोग, 'वेन बेस-नेहना ऊळा, वेनेनाहक निमा एक्वा कोताड कर्सा कीतेक अचोन, नना मलतस्के अव कोताड नीक ईकन' इतोग," इनजोर येसु पीटो वेहतोग.

36 वेहचि येसु ओन इतोग, "अले! कलेर नल्हच मतोर, ओग मन्कन मुखर मन्कलोर कलियतोर, वेरगडाहि बोग ओना ऐ-ग्रेतोग आतोग? अले! नीवा विचरते बोग आंदोग?" इतोग.

37 इतस्के, ओग इतोग, "ओना पोगोन दया कीतोगे." इतस्के येसु इतोग, "अन! ओग कीतप लेहका, निमा वने कीम," इतोग.

येसुना पोल्लो केंजनदे मोदुल कबळ

38 अद्रमे पया येसुना संगे ओनाड कगयवालोर येस्सलेम अनेके, उंद नाटेनगा एवतोर. अगा उंद मार्ता पेदिरता आंचाळ मता. अदु येसुन तना लोन केयिसि, बेस-नेहना उदिह कीता.

39 तान्क उंदि मरिया पेदिरता एलाळ मता. अद येसुनाड काल्कना ऐ नेल उदिसि, ओग वेहतनाड पोल्लोन बेस-नेहना केंजसोर मता.

40 मति मार्ताहक अलग-अलग रीतताड वेल्लाडे गाटोड-पुलाड अटना विचर मताहकु, अद पूरा मोता तानाय पोगोन अरतप आता. अदिनेनाहक अद येसुनगा वासि, "ए गूरू, नावा एलाळि पूरा कबळतुन नावाय पोगोन दोबिस ईता, इदिन ऊळविना? तान नावा तोळ आयलाह वेहा," इनजोर इता.

41 अस्के येसु तान इतोग, "मार्ता, निमा वेल्लाडे पोल्लोना आल्सळ कीसि, गाबर आह्मनिन.

42 मति इद उंदिय पोल्लो गर्जता मन्हता, इतेके मरियाल तनेनाहक बेसता तूसतुन आचता. अदिनेनाहक तानगडाहि अद तूसतुन बोगे ऊन्द पगवोग," इनजोर येसु इतोग.

11

येसु पार्तना कीयनद कागहतहतोग
(मत्याल 6:9-13; 7:7-11)

1 उंद दिया येसु पार्तना कीसोर मतोग, ओग पार्तना कीयनद मारतापया, ओनाड कगयवाल ओवोर्ग इद्रम इतोग, "गूरू! देवुळता पेदिरते एग मीहवाल योहन, तनाड कगयवालोरिन कागहतप लेहका, माक वने पार्तना बेद्रम कीयना इनजोर कागहच ईम," इतोग.

2 अस्के येसु ओरिन इतोग, "मीट पार्तना कीयहपा, इद्रम वळहकाटु: 'जोहर सामि, देवुळबाबानिन, सबेटोर नीवा पेदिरतुन मान ईयिर.

इद बूमते नीवा राजेम निल्पिह कीमु.

3 मावा दिनमता तिडि दिनम ईसोर मनु.

4 ओसो बेद्रम माटु मावा अडम मतोर कसुरतोरिन मापि कीतोम, अद्रम मावाड कसुर्किन वने मापि कीमु.

ओसो माकु बेरा कंदाता वेलाते पापमते अरयलाह एमा.'

इद्रम पार्तना कीम्हटु.

5-6 "इजेके मियगडाहि ओवोर्ग मन्कल, नग्का तना तोळतोनगा अन्जि, 'ए गोतया उंजतिरा? नावा ओवोर्ग गोतयाल इजेकेन वातोरा रा, ओन्क अटिस ईयलाहि नयगा बाताले इले. नियगा रेंड आरिड मतेक नाक ईकिन रा?' इनजोर ताल्हकेग.

7 मति ओग लोप्पाडाहि 'अगदुन केहच नना टेटेम अरतन रा, इजेक नाक कयर केमा! नावा संगे नावाड पेकोर वने उंजतोर. अदिनेनाहक इजेक तेदिस बाताले नीक ईया पगवोन,' इनजोर इनेग.

8 "नना मीक वेहतहनन, नावा गोततोग ताल्हकिहतोग इनजोर तेद वसवेकाय, ओग गोंडगोंड आस्तोग इनजोर, निटम तेदिस ओन्क ईयनोग.

9 अदिनेनाहक नना वेहतहनन, ताल्हकसोर मन्हटु, देवुळ मीक ईयगा. पर्हकसोर मन्हटु, दोर्कगा. कोहकसोर मन्हटु, तेलपतुन तेगयगा.

10 बाराहक इतेके बोग ताल्हकिहतोग, ओन्क ईयगा. बोग पर्हकिहतोग, ओन्क दोर्कगा. बोग कोहकिहतोग, ओन्क तेगयिस ईयगा.

11-12 तपेनु तना मगि आरि ताल्हकतेके, ओन्क बंडातुन ईयनोगा? मीन ताल्हकतेके, ओन्क तरसतुन ईयनोगा? इलवेक इसि मेन्ज ताल्हकतेके, ओन्क मिचोतुन एवाल, इद्रमतोग बोगाय तपे मियगा मन्हतोगा?

13 मीट पापमतोरिन मन्ज तेला, मीवाड पिलाड-पेकोरिहक बेसता मादुन ईयलाह पुहनिर इतेके, देवुळदीपतोग बाबाल तन्क ताल्हकवालोरिहक, तना पवित्र जीवा बह एवोग?" इनजोर वेहतोग.

येसुनगा देवुळता लाव मन्हता

(मत्याल 12:22-30; मार्कल 3:22-27)

14 पया ओवोर्ग मन्कन देयम पोस मता, अदिनेनाहक ओग मन्कल वळ्हाक पुनवा मूकाल आस मतोग. पया येसु अद देयमतुन ओनगडाहि पेसिह कीतो. अस्के ओग मूकाल वळ्हाक बोटोटोग. इदिन ऊळिसि, अगा मता मुलु पका बामतोर.

15 मति ओरगडाहि उय्तर बारा, “वेग बेल्लेबुब इनदन देयहकना मुक्याना सायतातेने, देयहकिन मन्कलोर्गडाहि पेसिह कीस्तोग रा!” इनजोर इतोर.

16 ओसो उय्तर बार, (येसु निटम देवुळतगडाह वातोर्गुया बहु इनजोर) सेतेम ऊळलाह, ओन इतोर, “अले! माक देवुळता लावता बेदाय सीना तोहचीम,” इतोर.

17 मति येसु ओरा बुदतुन पुन्जि, इद्रम इतोग, “बेदाय राजेमते तमाय नडुमि कोटेड पुटटेके, अद राजेम लेडिहता, अहे बेदाय लोतगा वने कोटेड पुटटेके अद लोन निलो.

18 नाक देयहकना मुक्याना सायताते देयहकिन पेसिह कीस्तोग इनजोर इहनिर. देयहकना मुक्याल तनाय तोळताड देयहकिन बाराहक पेसिह केवालि? अद्रम देयहकना मुक्याल ओसो ताना तोळताड देयहक, तमा तमा विस्द आतेके, अविस्कना राजेम बेद्रम नितगा?

19 अले नना देयहकना मुक्याना सायताते देयहकिन पेसिह कीतेके, मीवोर पया बेदिना सायताते देयहकिन पेसिह कीस्तोर?✱ इद्रम मीवाड विचर्क चुकताड इन्जि, ओर तमाय तोहतनुर!

20 मति नना देवुळता जीवाता लावते देयहकिन पेसिह कीयहनन इतेके, मियगा देवुळता राजेम वाता, इदिन पुन्हटु.

21 “(इदिन पुन्पेह कीयलाह, नना मीक उंद पोल्लो वेहतहनन.) ओवोर्ग पळ्योग कसेहक-मस्क पोसि, तना लोतुन राका कीसोर मतेक अचोन, ओना मालसोम बेस मन्हता.

22 मति ओन्काय एक्वा लावतोग पळ्योग वासि, ओन उकिस ओरे कीस्तोग. कीसि लोतुन राका केवाल मन्कल बर्वस तासतव कसेहक-मस्किन ओनगडाहि ऊंदिहतोग, ओसो तना लूटे कीतद मालसोमतुन वने, तना गोततोर संगे त्सिहतोग.* (अद्रमलेहका देयहकना मुक्यान ओरे कीताहके, नना देयहकिन पूंड पगयहनन.)

23 “बोग नावा संगे गोतते मनोग, ओग नावा विस्द मन्हतोग, ओसो बोग नावा संगे लोकुरिन जमा कीयलाह तोळ आयोग, ओग ओरिन बिरोबटो कीस्तोग.

देवुळताह जेक आतोना तिपलि (मत्याल 12:43-45)

24 “उंद देयमि बोगाय मन्कनगडाहि पेसिस अतस्के, अद तन्क मनदलाह, इके-अके मेटाड-मेटाड वेलियिस, जागाड पर्हकिस ऊळिहता, मति अद्रमता जागा बेगान दोर्को. अस्के अद आलिह कीस्ता, ‘नना पेसिस वातन, अद नावा पाळना लोतगान मल्स दाकन,’ इद्रम इन्हता.

25 पया अन्ज ऊळिहता अस्के, अद मुनेता लोन रिक्म आतदु, सिरसिर नेहतदु, ऊसतदु, इद्रम तान्कु बेस दिसिहता.

26 अस्के पया अद मल्स अन्जि, तन्काय लागव एळुड देयहकिन तना संगे गोत कीस ततहता. अस्के अबु ओग मन्कना लोप्पा नेडिस जागा आस्ताड. पया ओना इंजेटा गोसा, मुनेतदिहकाय वेल्ला करबता आस्ता,”✱ इनजोर येसु वेहतोग.

27 येसु इव पोल्लोड वेहतस्के, मुडगडाहि उंद आंचाळ जोरते केयिस इद्रम इता इतेके, “नीक पुटिह कीसि, पाल ऊहतद आंचाळ बेरा देवता आंदु,” इता.

28 इतस्के येसु इतोग, “आयो, देवुळता पोल्लोतुन केंजिसि, अद्रम ताकवालारे बेरा देवताओर आंदुर,” इतोग.✱

लोकुर येसुनी सीना तोहता वेहतहतोर (मत्याल 12:39-42)

29 पया मुडा मन्कलोर उचुन जमा आनेके, येसु इद्रम वेहता बोटोटोग: “इद पीळतोर लाग्वोर मन्कलोर, नावा कयदे सीना ऊळकोम इन्हतोर. मति देवुळता कबुरतोग योनाल इनवाहक बह बह आता, अदे सीनातुन ओरिहक तोहतकन. तान विळिसि बेदे सीना नना तोहवानन आयोन.✱

30 बेद्रम निनवे सहरतोर लोकुरिहक योनाल सीना आतोग, अद्रमे इद पीळतोरनाहक वने, माने-मन्कना नडुम पुटटोनन सीना आयकन.†

31 साल्मोन राजाना बुदताड पोल्लोड केंजलाहि, सीबा देसेमता रानि वेल्ला जेकताहि वाता✱; मति इंजेके इगा साल्मोनिहकाय वीळिस बेरा पोल्लो मियगा एवता; (तेला मति मन्कलोर अद पोल्लोतुन नमोर.) अदिनेनाहक आक्रि नेयमता दियाते, अद रानि निचि इद पीळतोर पोगोन तप तासगा.

✱ 11:19 11:19 बळयिर 19:13 * 11:22 11:22 देयहकना मुक्याना मालसोम इतेके, बोर ताना कय इळन मन्हतोर, ओर लोकुर आंदुर. ✱ 11:26 11:26 2 पृष्ठ 2:20 ✱ 11:28 11:28 मत्याल 7:24; योहन 13:17; याकुब 1:25; तोहचीतव पोल्लोड 1:3 ✱ 11:29 11:29 मार्कल 8:12 † 11:30 11:30 योनाल बेरा मीनता पोटातगा मूंड दियाड मन्जि, ओसो पलते पेसिस वातोग (योनाल 1:17). निनवे सहरतोरिहक योनाल तोहतद सीना अदे मता. अद्रमे येसु वने हातापया, मूंड दियाड गुमयाता लोप्पा मन्जि, ओसोवने तेकनद सीनाता लोप्पा, येसु वळ्हाकतोग. ✱ 11:31 11:31 1 राजा 10:1-10

32 अद्रमलेहकाने योनाना कबुरतुन निनवे सहरतोर केंजिसि, तमा पापमताहि मिळन्दतोर. ✨ इंजेके इगा योनाहकाय वीळिस बेरा पोल्लो मियगा एवता. (मति मीट इतेके मीवा पापमताहि मलविर.) अदिनेनाहक आक्रि नेयमता दियाते, निनवे सहरतोर निचि, इद पीळतोरिन तप तासनुर,” इतोग.

येसुना कागहमुळि चिमलिलेहकाडा
(मत्याल 5:15; 6:22-23)

33 येसु ओरिन ओसो इद्रम वेहतोग, “बोगे चिमलि नीर्विह कीसि, तान वेहच एवा जागाते तासनोगा? इलवेके डूटलोप्पा मुचिस तासनोगा? आयो, लोप्पा ओळियवालोरीहक वेहच दिसि इनजोर, बोव्लापोगोन तासनोग.

34 नीवा कौडा नीवा मेंदुदा चिमलिलेहका आंदु. नीवाड कौडाड बेस मतेक अचोन, नीवा लोप्पा पूरा वेहच मतप आयगा. मति नीवाड कौडाड करब मतेक अचोन, नीवा लोप्पा पूरा ईकळ आतप आयगा.

35 अदिनेनाहक उसरते मन्हटु, देवुळ मीक ईयनद वेहचि पिवमाकि.

36 मीवा लोप्पा इचुन वने ईकळलेवा, पूरा वेहच मता इतेके, चिमलि नीक वेहच ईयना लेहका, नियगा मनदनद वेहच बेस दीचगा,” इनजोर वेहतोग.

साख्रमगूस्रा ओसो परसिरा कबळ ओप्पो

37 येसु इद्रम वेहच मारिह कीतस्के, ओर्वोग परसि मन्कल येसुन जावा उनडलाह, तना लोन केयतोग. केयताहकु येसु ओना लोन अतोग. अन्जि लोप्पा ओळियिसि, ओना संगे जावा उनडलाह उदतोग.

38 अस्के परसिरा अडो माळवा, येसु कय नोगवाये जावा उनडलाह उदतोग. तान ऊळिस ओग परसि पका बामतोग. ✨

39 अदिन पुन्जि येसुसामि ओन इद्रम इतोग, “इके केंजा, मीट परसिरि गिनेड-बट्टिकन सिरप पलतेनाह तोमिहनिर. मति मीवा लोप्पाडेके इतेके, उळबेते लोकुरिन जाळपनद निंदिस मन्हता. ✨

40 बुदलेवोरि! बह पलता मेंदुन पंडटद देवुळि, लोप्पाडा जीवातुन वने पंडोया?

41 अदिनेनाहक मीट लेवोरिहक जीवा कीसि, दर्म ईम्हटु. अस्के मियेनाहक सबे पोलनुड.

42 “ओ परसिरि, मीक पका गोसा आयगा! बाराहक इतेके मीट पुलातगा वाटनव आकिना ओसो दुष्पा पंटाता, दहा तूस्कनगडाहि उंद तू देवुळतुहक कोड ईय्हनिर. (इचोन उड्लाड पोल्लोन सीता कीय्हनिर,) मति सेतेमते नेयम कीयना ओसो देवुळतुन जीवा कीयना, इद्रमताड पोल्लोन सीता केविर. इविस्किन वने माळनाय मता, अविस्किन वने माळनाय मता. ✨

43 “ओ परसिरि! मीक पका गोसा आयगा! बाराहक इतेके पार्तनाताड लोहकनगा, बेरोर उदवालोराड जागाड पर्हकिहनिर. ओसो बजरतगा लोकुर मीक जोहर कीयना, इद्रमताड बेसु. ✨

44 मीक पका सिक्सा आयगा, बाराहक इतेके मीटु सेतातुन गुमया केवाय मिसतद जागाता लेहका मन्हनिर. ‡ अगा गुमया दिसवाहकु, अगाहक अनवालोर पोगोट्क दास्तोर, मति इगा इळन सेता मिसिस मन्हता इनजोर पुनोर,” इनजोर वेहतोग. ✨

45 अस्के ओर्वोग साख्रमगूस्र येसुन इद्रम इतोग, “गूस्र, निमा इद्रमताड पोल्लोड वळहकिस, माक वने लजा अरनाह कीय्हनिन गोतो!”

46 इनजोर इतस्के येसु ओन इतोग, “ओ साख्रमगूस्रिर! मीक पका गोसा आयगा! बाराहक इतेके मीवाड तेहता पुनवप मनदनाड अडोड-उतुर्कना मोतातुन, मीटु लोकुरा पोगोन वाटिहनिर, मति मीट इतेके अद मोतातुन कय तेला बोयिस ऊळविर. ✨

47 मीक पका सिक्सा आयगा, बाराहक इतेके मीवाड तादोर-बाबोर मुनेतोर देवुळता कबुरतोरिन हक्कतोर. इंजेक इसि, मीट ओर कबुरतोरिड पेदिकने बंडाड ओसिहनिर. ✨

48 अह कीसि मीट वने मीवाड तादोर-बाबोराड कबस्किहक तोळ आतिर. बाराहक इतेके ओर बार कबुरतोरिन हक्कतोर, मीट बार ओराड बंडाड ओसिहनिर.

49 “अदिनेनाहक देवुळि तना बुदते इद्रम इता, ‘नना कबुरतोरिनु, ओसो बळयिरिन वने ओरगा लोहतकन. अस्के उय्त्तुरिन बार हक्कनुर, ओसो उय्त्तुरिन बार पका तिपल कीयनुर,’ इता.

50 अदिहक बूम पुटटगडाहि देवुळता कबुरतोरिन बेचुरिन हक्कतोर! ताना इसब इद पीळतोरिहक ईया पोयगा.

51 मुने हाबेलिन ✨ हक्कतगडाह इतेके, वेल्लाय पेगेके मंदिरता पवित्र गूडि ओसो गर्या, इव रेंडिस्कना नडुम जकरिया बूमयान हक्कतोर. ✨ § अगा एवनाह बेचुरिन हक्कतोर, ओर सबेटोरा इसब इद पीळतोरिहक ईया पोयगा. ✨

✨ 11:32 11:32 योनाल 3:5 ✨ 11:38 11:38 मत्याल 15:1-2; मार्कल 7:2 ✨ 11:39 11:39 मत्याल 23:25 ✨ 11:42 11:42 मत्याल 23:23 ✨ 11:43 11:43 मत्याल 23:6-7; लूकाल 14:7; 20:46 ‡ 11:44 11:44 बेद्रमलेहका सेतातुन मिसतद जागा पलतेनाह बेसे दिसिहता, मति लोप्पा पूरा कळयिस मन्हता, अद्रमलेहकाने परसिर वने पलतेनाह बेसे दिसिंदुर, मति ओरा जीवाता लोप्पा लाग्वा बुदि निंदिस मंदु. ओसो सेता मनदनद जागातगडाह अनवालोर लोकुर कळवोग आंदुर. अद्रमे लोकुर परसिरा कागहमुळतुन केंजिस लेसिंदुर. अदिनेनाहक येसु, “सेतातुन गुमया केवाय मिसतद जागाता लेहका मन्हनिर,” इनजोर परसिरिन इतोग. ✨ 11:44 11:44 मत्याल 23:27 ✨ 11:46 11:46 मत्याल 23:4; बळयिर 15:10; गलातिती 5:1 ✨ 11:47 11:47 मत्याल 23:29 ✨ 11:51 11:51 पुटमुळि 4:8 ✨ 11:51 11:51 2 इतिहास 24:20-21 § 11:51 11:51 मत्याल 23:35 इद वचनता नोट ऊळाट. ✨ 11:51 11:49-51 मत्याल 23:34-36

52 सांख्रमगूररि, देवुळि मीक पका सिक्सा ईयगा. बाराहक इतेके बुदता अगादुन केहचीतिर; मीट वने ओळियविर, ओसो ओळियवालोरीन वने ओळियलाह एविर. (इद्रम मीट मन्कलोरीन सेतेम पोल्लोतुन पुनदलाह एविर,)" इतोग.✱

53-54 पया येसु अगडाहि अतस्के, परसिर ओसो सांख्रमगूर ओना पोगोन पका ओड आतोर. आसि बेदाय पोल्लोते येसुन एकिह कीयना इनजोर विचर कीसि, ओन वेल्लाडे पोल्लोड ताल्हक बोटटोर.

12

परसिरा लेहका मनदना आयो
(मत्याल 10:26-27)

1 अस्के अगा अजर्कनाड अजर्क लोकुर जमा आतोर. वेल्ला गर्दिनेनाहक, तमतमाय ओर्विहक-ओर्वोग दोबेड-नूकेड कीसोर, इके-अके दोबलाह आंदुर. ओरिन ऊळिसि, सबेट्क मुने येसु तनाड कगायवालोरीन इतोग: "परसिर इतेके ओय्पिह कीतद पिडलेहकाडोर,* अदिनेनाहक ओरा सोडतगडाह उसरते मन्हट, (ओरा सोडता बुदि सबेटोरिहक दिसो).

2 सबे मकिह कीतव पोल्लोड पड्ने आयनुड, इद्रमता वेला वायगा.

3 अदिनेनाहक मीट ईकळते वळ्हकतेक तेला, अद पोल्लो वेहचते केंजमुळ आयगा. ओसो बेदे तेला पोल्लो कुस्वने बोना केवदे वेहतेके, अदिन लोता पोगोन निचि, लोकुरा नडुम पोकुर केमुळ आयगा.

देवुळतुने रेयनदु

(मत्याल 10:19-20,28-33; 12:31-32)

4 "नावा गोततोरि, नना मीक वेहतलाह आतन, बोर मेंदुन हक्क पगायहतोर मति जीवातुन इट पगावोर, ओर लोकुरिहक रेयमाटु. ओर तान विळिसि, तान्क अबर बातय कीया पगावोर.

5 मति नना मीक वेहतहनन, जीवा ओसो मेंदुलि, इव रेंडिन आसि पिववद किसबटटा सिक्सातगा वाटिसि, बूळे कीयनद अदिकर मनदनद देवुळतुने रेयाटु.

6 ऊळाटु, कोळका पिटेना बिसद मन्हताया? इले, अव इतेके रेंड कोताहक एयुड पिटेड वने दोर्क पगायहताड. तेला मति अविस्कनगडाहि उंदतुन वने देवुळि मागडो.

7 मीट इतेके अव कोळका पिटेहकाय वीळिसि, एक्वा मोलातोरि आंदिर. अदिहक मीक बाताल आयगा इन्जि रेयमाटु. मीवा तलातगा बेचोक केल्क मन्हताड, इदिन वने मीवा देवुळदीपतोग बाबाल पुन्हतोग, (अचोन ओग मीवा सीता कीस्तोग!)

8 "ओसो नना मीक वेहतहनन, बोगु लोकुरा मुनेह, नना येसुनाड कगायवानन इन्जि कबुल आस्तोग,✱ ओन नना माने-मन्कना नडुम पुटटोनन, आकि नेयमता वेलाते, नावा देवुळता मुनेह ओसो देवतुल्कना मुनेह वेग मावोगे इनदकन.✱

9 मति बोगु, लोकुरा मुनेह येसुन पुनोन इनदनोग, ओन नना वने देवुळता मुनेह, ओसो देवतुल्कना मुनेह, वेग मावोगे आयोग इनदकन.✱

10 ओसो बोगाय माने-मन्कना नडुम पुटटोना विस्द वळ्हकतेके, ओना कसुरता मापि आयगा. मति देवुळता पवित्र जीवातुन पास्कतेक मात्रम, ओना कसुरता मापि दोर्को.✱

11 "ओसो बेस्के मीकु पार्तना कीयनाड लोहकनगाय, सायबालोरगाय, मुक्यालोरगाय मीवा नेयम कीयलाह पोस ओयनुर, अस्के माट बाताल वळ्हककोम इनजोर आलिह केमाटु.

12 मति अगा बाताल मीक वळ्हकना मन्हता, देवुळता पवित्र जीवा अदे गट्काते मीक वेहतगा," इनजोर इतोग.

लालुसता लोप्पा येसुना काहमुळि

13 इतस्के मुडाहि ओर्वोग मन्कल येसुनगा वासि, "नावा बाबाना मालसोमतगडाह उचुन नाक तूसीसीयलाह, नावा दादान निमा वेहचीम गूर," इतोग.

14 इतस्के येसु ओन इतोग, "ए तमो! मीवा नेयम कीसीयलाहि, ओसो मालसोमतुन तूसीसीयलाहि, बोग नाक आचतोग?" इतोग.

15 ओसो येसु ओरिन इतोग, "इद उंद पोल्लो मीट बेस केंजाटु, सबे रीतिना लालुसतगडाह मीटु जेक मन्हट, बाराहक इतेके बोनगाय वेल्ला मालसोम मतेकेन, ओग बेस पिसिहतोग इन्जि इनमाटु," इनजोर इतोग.

16 इद पोल्लो वेहचि, येसु ओरिहक उंद पीटो वेहतोग, "ओर्वोग मता मन्कल मतोग. ओन्क तना पोलमतगा पका पंटा वाता.

17 अदिनेनाहक 'नना इंजेके बह कीकन? अनम तासलाह नयगा इतेक जागा इले, लोन इंका पोयो' इनजोर ओग तनतनाय इद्रम विचर कीतोग.

18 कीसि तनतनाय इतोग, 'अले! नना इद्रम कीकन, इद डोमे बडटुन लेहचि, तेन्काय बेरा लोन पंडकन.

✱ 11:52 11:52 मत्याल 23:13 * 12:1 12:1 बेद्रम पिडटगा उचुन ओयता पिड काल्हपतेके, पूरा पिडि ओयिहता, अद्रमे वेर परसिर लोकुरिन तमा लाग्वा बुदतुन काहचि, सेतेमतगडाह लेसिह कीदुर. अदिनेनाहक येसु ओरिन ओय्पिह कीतद पिडलेहकाडोर इतोग. ✱ 12:8 12:8 रोम सहरतोर 10:9 ✱ 12:8 12:8 तोहचीतव पोल्लोड 3:5 ✱ 12:9 12:9 2 तिमोति 2:12 ✱ 12:10 12:10 इब्रितोर 10:29

19 अगा पया नावा सबे अनमतुन ओसो मालसोमतुन तासिसि, नावा जीवातुन इनदकन, “अले जीवातिन, इंजेक नीवासाटि वेल्लाडे वर्साड एवनाह तिनदलाह मालसोम, अनम-दनम मन्हता. निमा पका तिनु, उनु, बेस गिर्दा-वेळ्काते मनु,” इनदकन’ इन्जि, ओग विचर कीतोग.

20 इद्रम विचर कीनेके, देवुळि ओनु, ‘ए! बुदलेवोनिन! नेंडे नग्का नीवा जीवातुन नना ओतेके, निमा इचोन जमा कीस तासतद, सबे मालसोम बोन्क आयगा?’ इनजोर इता.✱

21 इद्रमलेहकाने बोगाय मन्कल, देवुळतुन पेगे कीसि, तनेनाहक मालसोम जमा कीस्तोग, ओन्क अद्रमलेहकाने आयगा,”✱ इनजोर येसु इतोग.

देवुळता पोगोने बर्वस तासना
(मत्याल 6:25-33)

22 पया येसु तनाड कगयवालोरीन इद्रम इतोग: “नना मीक वेहतलाह आतन, मीट मीवा जीवाता सीता केमाटु. बाताड तिनदकोम, बाताड उहतकोम इनजोर, मेंदुस्कनाड इव पोल्लोनेनाहक मीट आल्समाटु.

23 बाराहक इतेके मीवा जीवा सिरप तिनदलाहे, ओसो मेंदुल सिरप गेंदेड: केगयलाहे मन्हताया?

24 काकास्किन ऊळाट अले! अव वीतोड, कोयोड, अहे डोमेने जमा वने केवोड. तेला मति देवुळि अविस्किहक तिडि ईस्ता. देवुळता मुनेह अविस्किहकाय वीळिसि, मीट एक्वा मोलातोरिर आंदिर इतेके, (नितमे देवुळि मीवा पिसवगातुन सीता कीयगाये).

25 तिनदना-उनडना, इविना लोप्पा आलिह कीस, मीवा पिसना-पिसवगता उंद पूटा वने, मीट वीळिह कीया पगविर†! पगयकिरा?

26 इद्रमलेहका मीट इचुटा कबळतुन कीया पगविर, इतेके पया बाराहक वेल्लाडे पोल्लोना लोप्पा आल्सिहनिर?

27 इव सोबाताड: गेळापुगेहकिन ऊळाट अले, इव बह वलियिहताड! नना मीक वेहतहनन, इव कहटेम केवोड, नूदे गेंदेड: अहोड. तेला मति साल्मोन राजाल पका सोबाता राजजगा मलियतस्के वने, इव पुगेहकना सोबाता बराबर बेस्केन एव्वोग!✱

28 इंजेके गेळापुगेहक नेंड मन्हताड, नाळ बूळेम आस्ताड. एय विस्वस इलवोरिर, इद्रमता रोंडातुन देवुळि इचोटा बेसताड: केगयनाड उहपिह कीसीस्ता, इतेके मीक अदु बेचोन कासा कीसि, गेंदे केगिह कीसीयगा! ईयगाया, एवोया?

29 अदिहके ‘बाताड तिनदकोम, उनडकोम, केगयकोम?’ इविना लोप्पा मीट आलिह कीसोर मनमाटु.

30 देवुळतुन पुनवोर इसि, इव कतमे दोर्किह कीयलाह वितापूंडा आस्तोर. मति इव सबेटव मीक गावले मन्हताड, तेन मीवा देवुळदीपतोग बाबाल पुन्जिये मन्हतोग.

31 देवुळि मीवा नडुमि राजेम कीयनदिन पर्हकाटु. अह पर्हकतिर इतेके, मीक बाताड: गावले मन्हताड, अव कतमे देवुळि मीक ईयगा.

देवुळतगान मालसोम जमा कीयना
(मत्याल 6:20-21)

32 “माट उडुला गोहडटाड (गोरेना लेहका कमजोर महनोम इन्जि) मीट रेयमाटु!✱ बाराहक इतेके देवुळदीपता राजेम मीवा कयदे ईयलाह, मीवा देवुळबाबाल तयरे मन्हतोग.

33 मीवा पूरा मालसोमतुन वमिसि, लेवोरिहक ईसीम्हटु. ओसो बेस्केन पाळना आयवद बट्वातुन दोर्किह कीम्हटु. अह कीतेके, बेस्केन मारवद मालसोम, देवुळदीपतगा जमा कीकिर. अगा कलेर एवया पगवोर, ओसो एल्म वने बूळे कीया पगवो.

34 बाराहक इतेके बेगा मीवा मालसोम मनदगा, (देवुळदीपते मनि, इद बूमते मनि), अगा मीवा सीता वने मनदगा.

अमेसा उसरते मनदना
(मत्याल 24:42-44)

35 “मीट अमेसा तयर मन्हटु. ओसो मीवा जीवातगडा वेहच वने अमेसा पोतसोर मनि.

36 मर्मिहक अतोग माल्काल लोन मल्स वासि, आळो कीस तेलपतुन कोहकनेके, तोप्नेन तेगयलाहि ओनाड ओर्युलतोर अग ऊळसोर मन्हतोर. अद्रमलेहका मीट वने अग ऊळसोर मन्हटु.✱

37 केंजाट, नना मीकु सेतेम वेहतहनन, अद्रम माल्काल मल्स वातस्के, ओर्युलतोर उंजवालेवा तयर मतोर इतेके, माल्काल कुदि दुपट नंडटुहक दोहतनोग. दोहचि मीट बेसतोरिर इनजोर ओरिन उदिह कीसि, तना कयदेन गाटो तीहतनोग. ओसो ओरा एरे वासि, ओरा सेवा कीयनोग.✱

38 नडुमनग्का पका निद्रता वेलाते आयि, इलवेके वियतना वेलाते आयि, माल्काल मल्स वातस्के, ओर्युलतोऱ उंजवालेवा केपसोरे मतोर इतेक, ओर पका देयवातोर आयनुर.

✱ 12:20 12:18-20 याकुब 4:13 ✱ 12:21 12:21 1 तिमोति 6:9-10; याकुब 2:5 † 12:25 12:25 मीवा पिसना-पिसवगता उंद पूटा वने, मीट वीळिह कीया पगविर “मीवा मिल्हकतुन मीट मुर्तिय वीळिह कीया पगविर,” इद अर्तम वने आया पगयहता. ✱ 12:27 12:27 1 राजा 10:4-7; 2 इतिहास 9:3-6 ✱ 12:32 12:32 योहन 21:15-17; बळथिर 20:28-29; 1 पत्रु 5:2-4 ✱ 12:36 12:36 तोहचीतव पोल्लोड 19:7 ✱ 12:37 12:37 योहन 12:26

39 मति मीट उंद पोल्लोता सीता कीम्हटु: कले नग्का बेचोहपा लोतगा कललाह वायनोग इनजोर, लोतोग माल्काहक एका मन्ज मतेके, माल्काल नग्का केपिस मनेग; ओसो कलेन लोता लोप्पा ओळियलाह वने, एवोग आवेग.

40 अदिनेनाहक मीट वने तयर मन्हटु, बाराहक इतेके मीट नावा अग ऊळवद वेलाते, नना माने-मन्कना नडुम पुटटोनन वायकन,” इनजोर इतोग.✱

बेस कबळ केवाल ओर्युलतोना लेहका मन्हटु
(मत्याल 24:45-51)

41 अस्के पत्रु ताल्हकतोग, “सामि, निमा इद पीटोतुन माके वेहतलाह आतिना? बार इगा जमा आतोर सबेटोरिन वेहतलाह आतिन?” इतोग.

42 इतस्के येसुसामि इतोग, “बेसता बुदतोग सेतेमते कबळ केवाल, इद्रम बोग मेटि मन्हतोग, ओन लोता माल्काल ओर्युलतोरिहक कगोत्क-कगो अडिया ईयलाहि आचिहतोग.

43 पया माल्काल वानेके, इद्रम बेस कबळ कीसोर मनवाल मेटि, पका देव्यातोग आयनोग.

44 केंजाट, नना मीकु सेतेम वेहतहनन, ओग माल्काल तना अनमतुन, बूमतुन ओसो पूरा मालसोमतुन ओगे मेटिना कयदे विळिसीयनोग.

45 मति ‘नावा माल्काल इंजेक बेद वेलाते वायनोगो, ओग वायलाह वेल्लाय तीरम कीस्तोग,’ इद्रम विचर कीसि, तना पका तिनदना-उनडना, रिमाते ओचिस मनदना, ओसो अद लोतगा मनवालोर दुसोर ओर्युलतोरिन पका बह इतेके अहे, नल्हतना-कोहकना केवेग.

46 इद्रम वेग मेटि कीतेके, वेग ओना अग ऊळवद वेलाते, तना माल्काल वायनोग, वासि विस्वस केबोरिन कीयना लेहका, वेन वने दूनेड-दूनेड कीयनोग.

47 “अदिनेनाहक बोग मेटिहक तना माल्काल वेहतद कबळ पूरा एका मन्जि तेला, ओग मुर्तिय तयरते मनोग, ओसो तना माल्काना विचरता लेहका, ओग कबळ वने केवोग इतेक, ओग मन्कहकु पका देबाड अरयनुड.✱

48 मति बोग पुनवालेवा, तना माल्काहक विचर वावाड कबस्क कीस मनदनोग इतेके, ओन्क कमि देबाड अरयनुड. अदिनेनाहक बोन्क एक्वा ईतद मन्हता, ओना जबदर एक्वा आयगा. ओसो बोनगा एक्वा तासतव मन्हताड, ओनगडाह एक्वा इसब ताल्हकमुळ आयगा.

येसु मन्कलोरिन एगिह कीस्तोग
(मत्याल 10:34-36)

49 “केंजाट, नना इद बूमतगा किस ओगिसीयलाह वातन. इद किस इंजेक एवनाह पोतिस मन्ज मतेके, बेस आस मनालि.

50 मति अद आयनामुने, नाक तिपल आस डोलना मन्हता. अद कबळतुन मारिह केवालेवा, नावा जीवा चूहेम आयो.

51 नना वाताहकु, इद बूमतोर सबेटोर गूनमते मनदनुर इनजोर मीवा विचर मन्हताया? मति अद्रम आयो, लोकुरिन एगिह कीयलाह नना वातन.

52 इंजेटाहि उंद लोतगा एयवुर मन्कलोर मतेके, ओरा नडुम कोंटे पुटगा. मुवुर इर्विरा संगे, ओसो इर्वुर मुविरा संगे, विस्द आस जगळम पुटगा.

53 इतेके नयेनाहके तपेना संगे पेकाल, तलिना संगे मयाळि, अहे तमातोना संगे कोयाळि, इद्रम वेर कोंटेड आयनुर,”✱ इतोग.

देवुळि कबळ कीयनद कगोतुन पुनदना
(मत्याल 16:2-3)

54 जमा आता मुडुन ओसो उंद पोल्लो येसु इतोग, “पोळ्द अरयना बाजेतेनाह मोयुल तगडनदिन ऊळिसि, इंजेक पेग वायगा इनजोर, मीट चट्टिपेटे पुहनिर. अद अद्रम आस्ता वने.

55 दक्सिन बाजेताहि वळय वायनदिन ऊळिसि, इंजेक एद वायगा इनजोर मीट इहनिर, अस्के अद अद्रम आस्ताये.

56 सोड केवालोरिर! बूमतगा ओसो मोयुलतगा दिसनविन ऊळिसि, इद्रम इद्रम आस्ता इनजोर पुहनिर. इंजेके देवुळि इद तूकने बाताल कीयलाह आता, इदिना लोप्पा बह पुनदा पगविर?

देवुळता संगे नेंडे गूनम आम्हटु
(मत्याल 5:25-26)

57 “बेसतल बुदता अग बेदु, तान मीटे बह आच पगविर?

58 मीकु मीवा विस्दतोर कोरोटटे बेरोग साखानगा ओनेके, नडुम अगदेन ओरिन गूनम कीम्हटु. अह केवेके, ओर कोरोटटा बेरा साखानगा मीक ओयनुर, कोरोटटा साखाल पया पोलिसिरा कयदे ईसि, मीक जेलते वाटिसीयनोग.

59 अदिनेनाहक मीक वेहतहनन, बेचानाह मीटु दांडटाड पूरा कोताड चुका-चुका निहविर, अचानाह अगडाहि मुर्तिय पेस पगविर आयकिर,” इनजोर येसु वेहतोग.

13

पापमता अगदाहि मलयना

1 पया उय्त्तुर मन्कलोर येसुनगा वासि, इद्रम वेहतोर इतेके, “गालिल पट्टोर उय्त्तुर मन्कलोर मंदिरतगा तमाड मोकिड ईसोर मतोर. (अस्के पिलातिइनवाल गुमसितनाड सीपय्किन लोहचि, ओरिन हक्कनाह कीतोग.) इद्रम पिलाति ओरा नेतुरतुनु, मोक ईतविना नेतुरता संगे काल्हपतोग,” इनजोर वेहतोर.

2 वेहतस्के येसु ओरिन इतोग, “गालिल पट्टा दुसोर लोकुरिहकाय, ओर डोलतोर वेल्ला पापिर मतोर, अदिहक ओरिन हक्कतोर इनजोर, मीवा विचर मन्हताया?

3 अद्रम आयो! नना मीक वेहतहनन, मीट वने पापमता अगदाहि मलवेक अचोन, बेद्रम ओर डोलतोर, अद्रमे डोलकिर.

4 अद्रमे सीलो इनदनद वेच्चातगा बेरा मिदे मुट्टस्के, अट्टा मन्कलोर डोलतोर. बह येस्सलेम सहरतगा मतोर दुसोर लोकुरिहकाय, वेर डोलतोर वेल्ला कसुरतोर मतोर इनजोर, विचर कीय्हनिरा?

5 अद्रम आयो! नना मीकु वेहतहनन, मीट सबेटोरिर वने पापमता अगदाहि मलवेके, अद्रमे डोलकिर,” इनजोर वेहतोग.

6 ओसो ओरिन तेळियिह कीयलाहि, उंद पुन्पिह कीयनद पीटो इद्रम वेहतोग इतेके, “ओर्वोग मन्कल तना अंगुर वाळुमतगा, उंद अंजिर मरा ओसिस मतोग. अद मरा आदताया, आदोया इनजोर ऊळलाह वातोग, मति अद मरा आदो.

7 आदवाहकु माल्काल वाळुमतुन ऊळेवाळे केवान इतोग, ‘इद मरा आदगा बहे इनजोर, नना मूंड वर्सानाहि ऊळलाह आतन, मति आदतद उंद काया वने नाक दोर्को. इद उगसिय जागातुन आपिस तासता, तेन नळिकस पोहचीम,’ इनजोर इतोग.

8 अस्के ऊळेवाळे केवाल इतोग, ‘माल्का! ओसो उंद वर्सामेंड केपिस ऊळा. नना मराता सर्ने बौदा काचि, कतुम वाटिस ऊळकन.

9 पया पेगेन्ड आदता इतेक बेसे, आदो इतेक बार, तेन नळिकस पोहचीकिन’ इतोग,” इनजोर येसु वेहतोग.

येसु गून पेसतद आंचान सव्रे कीस्तोग

10 पया उंद पोल्वादियातेपार्तनाता लोतगा, येसु मुडुन कागहचोर मतोग.

11 अस्के अगा उंद आंचाळ मता, तान अट्टा वर्सानाहि देयम पोस मता. अदिनेनाहक ताना मोळकोटुहक गूनि पेसिस मता, अद मुर्तिय दिग्ने निता पगवो आंद.

12 येसु तान ऊळिसि, तनगा एरे केयतोग. केयिसि “बायि, नीवा दुकताहि निमा सव्रेम आतिन” इद्रम इनजोरे,

13 ताना पोगोन तना कय तासतोग. तासतस्के चट्टनेन अद दिग निता, निचि देवुळतुन जोहर कीया बोटटा.

14 मति येसु पोल्वादियाते तान सव्रे कीतोग इनजोर, यहदिरा पार्तनाता लोता मुक्याल ओड आसि, अगडा मुडुन इतोग, “कबळ कीयलाहि इतेक, वारमतुहक आरुड दियाड मन्हताड, नेटा दिया आयो. अदिनेनाहक दुकताहि सव्रेम आयलाह, बेदाय दुस्सा दियाते वायना इतेक वाट. मति पोल्वादियाते मात्रम, सव्रेम आयलाह वामाट,”* इतोग.*

15 अस्के येसुसामि इतोग, “एय सोड केवालोरिर! पोल्वादियाते मीवा कौंदातुन, आयवेक गाळदतुन कोळकाताहि विळिसि, एग ऊहतलाह ओयविरा?

16 इद आंचाळ अब्रहमना कूळता आंद, तेन अट्टा वर्सानाह देयहकना मुक्याल दोहच तासिस मता. बह पोल्वादियाते तेन दुकताहि सव्रे कीयनद आयोया?” इतोग.

17 येसु इद्रम इतस्के, ओना विरुद केवालोर लजा आतोर. मति दुसोर मन्कलोर “येसु पका बेसता कबळ कीस्तोग,” इनजोर पका गिर्दा आंदुर.

पुलुळ (दुलि) पेनेमता पीटो, ओयता पिंडटा पीटो

(मत्याल 13:31-33; मार्कल 4:30-32)

18 पया येसु पुन्पिह कीयनद उंद पीटो वेहतोग, “देवुळता राजेमता पोल्लो बेद्रम बेर्सगा? अद पोल्लो बेदिना लेहकाडा इनजोर तेळियिह कीकन? अद इद्रमता इतेके:

19 बोगो ओर्वोग मन्कल तना लकातगा, पुलुळ पेनेम वीततोग. अद इचुटा पेनेम मोन्हटिस, उंद बेरा मरा आता. अस्के पिटेड तानाड पंगानगा वासि, गूडाड पंडटाड,”* इनजोर वेहतोग.

20 येसु ओसो उंद पीटो वेहतोग, “देवुळता राजेमता पोल्लो इद्रमलेहका मन्हता इतेके,

21 बेदो उंद आंचाळि उचुन ओयता जावा पिंडटुन, मूंड तवाड पिंडटगा काल्हपता. पया अद पूरा पिंडि ओयिसि बोल्गता,” इनजोर वेहतोग.

उडुला अगदुहक देवुळता राजेमते नेडना

22 अद्रमे पया येसु येस्सलेमतेके अनेके, वेल्लाडे नाहकनोरिहक देवुळता पोल्लोतुन वेहचोर अतोग.

* 13:14 13:14 लूकाल 6:7 वचनता कालनोट ऊळाट.

✱ 13:14 13:14 मत्याल 12:2; लूकाल 6:7; योहन 5:16; 7:23; 9:16

✱ 13:19 13:19 यहजेकल 17:23

23 अस्के ओर्वोर्ग मन्कल ओन इद्रम ताल्हकतोग, “गू! उत्युरे मन्कलोरिन देवुळि पिसिह कीयगाया बहु?” इतोग. अस्के येसु ओन इतोग,

24 “नना मीक वेहतहनन, वेल्ला पसलेवदु उड्ला अगदुहकु, देवुळता राजेमतगा नेडलाह ऊळाट. बाराहक इतेके वेल्लाटोर लोप्पा नेडलाह ऊळनुर, मति नेड पगवोर आयनुर.†☆

25 पया लोता माल्कानन नना तेदिस अगदुन केहतकन, अस्के मीट दारावंडटगा निचि ‘सामि! मयेनाहक तेलप तेगया!’ इनजोर तेलपतुन कोहकसोर केयकिर. मति नना मीकु, ‘मीट बेडाह वातिरो, नना मीक पुनोन!’ इनदकन.

26 अस्के ‘मति माट ऐगेन तितल, उटल, निमा मावाड अगिनगा माक देवुळता पोल्लोतुन वेहतिन,’ इनजोर मीट इनदकिर.

27 मति नना, ‘एय देवुळता पोल्लोतुन केंजवोरिर! नना मीक मुर्तिय पुनोन, नयगडाह विताट!’ इनदकन.☆

28 “मीट देवुळ राजेम कीयनगा अब्रहम, इसक, याकुब ओसो सबेटोर देवुळता कबुरतोरिन ऊळकिर. मति मीक इतेके, अगडाह पलते सिरप अळयना, पल्क कोकना, इद्रमता जागाते दोबिस ईयनुर.

29 अस्के ईनाह-आनाह, पूरा बूममेटोर लोकर देवुळता राजेमतगा वासि, कुळप तिनदना बतते उदनुर.☆

30 इद्रमलेहका इद बूमते बोरिन-बोरिन उड्लोर इहनिर, अस्के ओर बेरोर आयनुर. ओसो बोरिन-बोरिन बेरोर इहनिर, ओर अस्के उड्लोर आयनुर,☆” इतोग.

येसु येस्सलेमतोर मन्कलोरिन जीवा कीस्तोग

31 अचोटेन उत्युर परसिर ओनगा वासि इतोर, “एरोद अंतिपस राजाल☆ नीक हक्कलाह ऊळिहतोग. निमा इगडाह बेगातेल दुस्सा जागाते अनु.”

32 इनजोर इतस्के येसु ओरिन इतोग, “अले, अन्जि ओग कोयलेलेहकाडोग एरोद अंतिपसिन वेहाट,‡ ‘नेडु नाळि नना मन्कलोरगडाहि देयहकिन पेसिह कीकन, ओसो दुकतोरिन सबे कीकन. पया मने नावा कबळतुन मारिह कीकन.

33 मतिगा देवुळता कबुरतोन्क येस्सलेम सहरता पलते डोलनद बेस आयो. अदिनेनाहक नेडु, नाळि, मने नना येस्सलेमतके अनजोर मनदना गावले,’ इनजोर वेहचीम्हट,” इतोग.

34 ओसो (येस्सलेमतोर मन्कलोरिन सीता कीस) इद्रम इतोग: “ए येस्सलेमतोरिर, ए येस्सलेमतोरिर, देवुळता कबुरतोरिन हक्कवालोेरिर, देवुळि मियगा लोहतोरिन बंडाड उकवालोेरिर! बेद्रम तलोग कोगु तनाड पीसेन कागोलिहता, अद्रमलेहकाने मीकु नयगा गुम कीयना इन्जि, बेचोको मल्काड नावा विचर आंदु! मति मीट नाकु अह कीयलाह एविर.

35 केंजाट, मीवा मंदिर इम्ने आनाह, देवुळि मीक विळिसस दायगा. नना मीक वेहतहनन, नना मल्स वायहपा ‘देवुळबाबाना अदिकर पोस वावाहकु, देवुळता देय्वा दोर्कि!’☆ इनजोर मीट इनदकिर, अचानाह नना मीवाड कोंडाहक मुर्तिय दिसोन आयकन,” इनजोर इतोग.☆

14

तोयले मन्कन येसु बेस कीस्तोग

1 परसिरा तुंगातगडाहि ओर्वोर्ग मुक्याना लोतगा, जावा उनडलाहि केयताहकु, येसु अद लोतगा अतोग. अद दिया वारमता पोल्लादिया मता. अस्के अगडोर लोकर (ओन बेदाय पोल्लोते एकिह कीयलाह,) ऊळा-वेचाते मंदुर.

2 अगा येसुना मुनेह ओर्वोर्ग कयक-काल्क तोयनद बेमरतोग मन्कल मतोग.

3 अगा मतोर साब्रमगूरिन ओसो परसिरिन, येसु इद्रम ताल्हकतोग, “मावाड अडोना लेकाते, पोल्लादियाते रोगमतोरिन बेस कीयनद पोलिहताया? पोलोया?” इतोग.

4 मति ओर बाताले वळहकवा केमेन मतोर. अस्के येसु, ओग तोयले मन्कन बोयिसि बेस कीतोग. बेस आतापया, ओन लोहचीतोग.

5 ओग अतस्के, अगा उदतोरिन येसु इद्रम ताल्हकतोग: “मियगडाहि बोनाय गाळद तेला, इलवेके कोंदा तेला, चुवातगा अरतेके, तान पोल्लादियाते तेंडविर आयकिर रा?” इनजोर इतोग.

6 ओना ताल्हकमुळता लोप्पा, वेर बाताले ओन पोल्लो मल्हता पगवोर.

उड्लोग आस मनदना

7 अगा गाटो तिनदलाह वातोर्, बेरोर मन्कलोर उदनव जागानगा, उदलाहि जागाड ऊळिंदुर. अस्के ओरिन ऊळिसि, येसु उंद पोल्लो वेहतोग:

† 13:24 13:24 इद वचनता अर्तम इद्रम मन्हता: पसलेवदु उड्ला अगि इतेके येसुये आंदोग. येसुना मेटेने देवुळता राजेमतगा नेडलाह अग दोर्किहता, ओन विळिसस बेदे दुस्सा अगि इले. ☆ 13:24 13:24 मत्याल 7:13-14 ☆ 13:27 13:27 देवुळताड पाटाड 6:8; मत्याल 7:23; 2 तिमोति 2:19 ☆ 13:29 13:28-29 मत्याल 8:11-12 ☆ 13:30 13:30 मत्याल 19:30; 20:16; मार्कल 10:31 ☆ 13:31 13:31 मत्याल 14:1; मार्कल 8:15; लूकाल 3:1,19-22; 8:3; 23:7-12; बळयिर 4:27-28; 13:1 ‡ 13:32 13:32 कोयले पका सत्रल ओसो मुर्तिय गूमलेवद मन्हता, अद्रमे एरोद अंतिपस पका सत्रल बुदतोग मतोग. अदिहक येसु ओन कोयलेलेहकाडोग इनजोर इतोग. ☆ 13:35 13:35 देवुळताड पाटाड 118:26 ☆ 13:35 13:34-35 मत्याल 23:37-39

8 “बेस्के बोगाय मीकु बेद मर्मतगा गाटो तिनदलाह केयनोग, अस्के बेरोर मन्कलोर उदनद जागातगा अन्जि, मीट उदमाट बहा, बाराहक इतेके लोतोग माल्काल, मीकाय एक्वा कदरतोग मन्कन केयिस मनदनोग.

9 अस्के ओग वातापया, मीक इर्वुरिन आस केयतोग, मियगा वासि, ‘नियद जागा वेन्क ईम रा’ इन्जि मीक उदता जागाताह तेहतनोग. अस्के मीट लजा आसि, कतमतोरा मुनेह नेल अन्जि उदकिर.

10 “अदिनेनाहक बेस्के मीक गाटो तिनदलाह केयनोग, अस्के मीट नेल अन्जि उदाट. मीक केयतोग बेस्के मियगा वासि, ‘वय रा दादा! इगा मुनेह वास उदा’ इनजोर इनदनोग, अस्के मीवा संगे गाटो तिनवालोर सबेटोरा मुनेह मीक कदर दोर्कगा.

11 बोगे मनेग, तना कुद नना बेरोनन इनदनोग, ओन देवुळ उड्लोग कीयगा. मति तना कुद नना उड्लोनन इनदनोग, ओन मात्रम देवुळ बेरोग कीयगा,”☆ इनजोर इतोग.

12 पया बोग येसुन लोन केयिस मतोग, ओन वने येसु उंद पोल्लो इतोग, “निमा पियल आयि, नग्का आयि, गाटो तिनदलाह केयतेके, नीवा गोततोरिन, दादालोरिन, जीवा-तलातोरिन, ओसो नीवा एरे-गुरेतोर साव्कर्किन बह केयमा. बाराहक इतेके ओर ओसो तमा लोन नीक केयनुर, इद्रम कीसि निमा केयतदिना बद्ला, नीकु ओर वने केयिसि देहचीयनुर.

13 मति निमा बेस्के गाटो तिनदलाह लोकुरिन केयकिन, अस्के लेवोरिन, कय्क-काल्क वावोरिन, ताक पगवोरिन, तोववोरिन केया.

14 अह कीतेके देवुळता देखा नीक दोर्कगा. इद्रमतोरिहक इतेके, ओर नीक मल्हच ईया पगवोर. मति देवुळता मुनेह सेतेमते मन्जि डोलतोर्, बेस्के ओसोवन जीवा अरयनुर,☆ अस्के नीवा बूति नीक दोर्कगा,” इनजोर वेहतोग.

बेरा कुळपता पीटो

(मत्याल 22:2-10)

15 इद पोल्लो केंजिसि, गाटो तिनदा वातोग ओवोर्ग मन्कल येसुन, “बोर देवुळता राजेमते गाटो तिन्हतोर, ओर देखातोर आंदुर,”☆ इतोग.

16 इतस्के येसु उंद पीटोते पोल्लो मल्हतोग. “ओवोर्ग मन्कल बेरा कुळप तयर कीतोग, कीसि वेल्लाटोर लोकुरिन कबुर इतोग.

17 कुळप गाटो तयर आतस्के ‘अले इंजेके कुळप गाटो तयर मन्हता, कबुर वेहच मतोरिन केयलाह अन्हट’ इन्जि माल्काल तनाड ओर्युलतोरिन ओसोवने केयलाह लोहतोग.

18 मति सबेटोर नाळेह कीया बोटोर. ओवोर्ग इतोग, ‘नना पूना पोलम तेंडटन, अदिहक तान ऊळलाह दायहनन, मति माल्काल ओड बह आयमाकेग गोतो, नना मापि ताल्हकिहनन,’ इन्जि इतोग.

19 ओवोर्ग बार इतोग, ‘नना एयुड जोळिड कौदाड असतन. अव बेद्रम मन्हताड, अविस्किन ऊळ दायहनन. मति माल्काल ओड बह आयमाकेग गोतो, नना मापि ताल्हकिहनन,’ इतोग.

20 ओसो ओवोर्ग बह इतोग इतेके, ‘नावाड मर्मिड आताड, अदिनेनाहक नना वाया पगवोन’ इनजोर इतोग.

21 “ओग ओर्युलतोग मल्स वातोग. वासि, तना माल्कानगा लोकुर बह इतोर, अव सबे पोल्लोड वेहतोग. अस्के अद पोल्लोतुन केंजिसि, लोता माल्काल पका ओड आतोग. ओड आसि तना ओर्युलतोन इतोग, ‘निमा नाटेनाड अगिनगा अन्जि, गतलेवोरिन, कय्क-काल्क वावोरिन, तोववोरिन, कूटालोरिन केयिस तय,’ इतोग.

22 इतस्के ओर्युलतोग अतोग, अन्जि अद्रमे कीतोग. पया मल्स वासि तना माल्कान वेहतोग, ‘सायब! निमा बह उकुम इतिन, अद्रमे ओरिन केयिस ततन. मति ओसोवने जागा पिसताये,’ इतोग.

23 इतस्के ओना माल्काल इतोग, ‘निमा ओसोवन अन, अन्जि नाहकनाड अगिना कचुल, ओसो पोलहकने अन्जि, ओर लोकुरिन अर्जि कीसि, ओरिन पोस वायु. नावा लोन पूरा निंदिस मनि.

24 नना मीक निटम वेहतहनन, बोर लोकुरिन मुने गाटो तिनदलाह केयिस मतन, ओर लोकुरग्डाहि ओवोर्ग वने नावा गाटोतुन तिनीग आयनोग,’ इतोग.” इद्रम वेहचि येसु पीटोतुन मारिह कीतोग.

येसुना अगदे बह ताकना

25 पया लोकुर गोह्दमैड येसुना पयाह पयाह अनजोर मतोर. अस्के येसु ओरेके मिळिन्दस, ओरिन इतोग,

26 “बोगाय येसुनाड कगयकन इनवाल, ओग तना तलोग-तपेनु, तना मुतेनु, पिलाड-पेकोरिनु, तना तमोग-दादानु, एलाळ-अकानु, इचोने आयो मति तना जीवातुन वने,☆ नाकाय वीळिस जीवा कीतोग इतेके, ओग नावाड कगयवाल आया पगवोग.☆

27 ओसो बोग तना हक्कनागुटा कांजतप नावा पयाह वाताहकु, तन्क वायनव तिपल्किन आपलाह तयर आयोग इतेके, ओग मन्कल वने नावाड कगयवाल आया पगवोग.☆

☆ 14:11 14:11 मत्याल 23:12; लूकाल 18:14; याकुब 1:9; 4:10; 1 पत्र 5:6 ☆ 14:14 14:14 तोहचीतव पोल्लोड 20:5 ☆ 14:15 14:15 तोहचीतव पोल्लोड 19:9 ☆ 14:26 14:26 तोहचीतव पोल्लोड 12:11 ☆ 14:26 14:26 मत्याल 10:37,39; 16:25; मार्कल 8:35; लूकाल 9:24; 14:26; 17:33; योहन 12:25 ☆ 14:27 14:27 लूकाल 9:23; मत्याल 10:38; 16:24; मार्कल 8:34

28 “इंजेके मियगडाह बोगाय उंद बेरा लोन पंडना विचर कीतेके, ओग मन्कल, ‘नना कोनि इचोन बेरा लोन पंडना विचर कीयहनन, मति इद लोतुन मारिह कीयलाह नयगा इचोवेल्लाड कोताड मन्हाडा, इलेडा?’ इन्जि, बह तेना लोप्पा ओग इचुनाय गंता कीस ऊळोग आवेग?

29-30 ओग पाय्वाड वाटिस, तान बार मारिह केवोग इतेके, पाय्वाड वाटिहपा ओन बोर बोर ऊळिस मतोर, ओर मन्कलोर मात्रम ‘वेन ऊळटे! वेग मन्कल पाय्वाड वाटलाह वाटटोग, मति तान मारिह कीया पगवोग’ इनजोर वेन ऊळिसि पास्कनुर, कवयनुर.

31 “आयवेके इद्रमतोग बोग राजाल मन्हतोगा? दुम्मा देसेमता संगे लळय कीयलाह दायनामुने, बह उचुनाय विचर केवोग आवेग? ‘नना सिरप दहा अजर्क सीपय्कना संगे, ओर वीसा अजर्क सीपय्किन गेल्स पगयकना? पगवोना?’

32 वेग तना लळेम आया पगवेके, विस्दतोर लळय कीयलाह एवयनामुने, तनाड सीपय्कना संगे कबुर लोहचि, गूनम आयलाह विचर केवोग.

33 “अद्रमलेहकाने मियगडाह वने बोर मनिर, आपुना सबे मालसोम, अनम-दनम, ओसो मियगा मनदनव सबेटविन विळस पगविर इतेके, नावाड कगयवालोरि आया पगविर.✱

येसुनाड कगयवालोर ओवुरलेहकाडोर

(मत्याल 5:13; मार्कल 9:50)

34 “ओवुरि बेसतले, मति ताना मिटस बार अता इतेके, अद मिटस बेद्रम मल्स वायगा?

35 अद पया पोलमते वाटलाह, बेद तोळ्योतगा काल्हपलाह वने अरवो, बेद कतुमतगा काल्हपलाह वने अरवो. तान आक्रिते पोहचीयनुर. अदिनेनाहक मियगडाहि बोरिहक पुनदलाह गिर्दा मन्हाता, ओर नावा पोल्लोतुन बेस कैजिर!” इनजोर वेहतोग.

15

लेसिस मतद गोरेता पीटो

(मत्याल 18:12-14)

1 उंद दिया सिद्दा एनवालोर ओसो यहूदिराड अडोन नोमवोर पापिर, येसुनाड पोल्लोड कैजलाहि, ओनगा जमा आतोर.

2 इदिन ऊळिस पर्सिर ओसो साख्रमगूस्र येसुन मुयोग आसोर, “वेग मन्कल पापिरिन बेस-नेहना तनगा केयिस उदिह कीस्तोग. ओसो ओरा संगे तिनदना-उनडना कीस्तोग,” इतोर.

3 ओर इनदनदिन कैजिसि, येसु ओरिन उंद पुन्पिह कीयनद पीटो वेहतोग,

4 “ओर्वोग मन्कनगा नूर गोरेड मताड, अविस्किन मेहनेक-मेहनेके, अगडाहि उंद गोरे लेसता. पया अव पिसतवु उंद कमि नूर (99) गोरेनु, बटटगा मंदा कीसि, अद उंद लेसतद गोरेतुन दोर्कनाहजोम, पर्हकलाहि ओग दास्तोग.

5 पया अद गोरे दोर्कतस्के, तान गिर्दाते तना अटाते काजिस पोस वास्तोग.

6 पया लोन वासि, तना गोततोरिन ओसो ऐ-गूरेतोरिन केयिसि, ‘नावा लेसिस मतद गोरे नाक दोर्कता. नावा संगे गिर्दा कीम्हटु,’ इनजोर इन्हतोग.

7 नना मीक वेहतहनन, अद्रमे देवुळतुन माळवालोर उंद कमि नूर (99) मन्कलोर ‘माकु पापमता अगदाहि मलयलाह गर्ज इले’ इनदनुर. मति ओरिहकाय, ओर्वोग पापि मन्कल तना पापमता अगदाहि मलतेक अचोन, ओनेनाहके देवुळदीपतगा पका गिर्दा आयगा.✱

पोक्स मतद वेंडटा कोताता पीटो

8 “ओसो उंद पीटो वेहतहनन, कैजाट. उंद आंचानगा वेंडटाड दहा कोताड मताड.* अगडाहि उंद कोता लोने बेगायो अर्स मायता. अस्के अद आंचाळ चिमलि पोतिह कीसि, दोर्कनाहजोम बेस-नेहना वियेग नेहचि पर्हकिहता.

9 पया कोतातुन दोर्किह कीसि, तना गोतताड आस्किनु, ऐ-गूरेताड आस्किनु केयिसि, ‘नावा पोक्स मतद वेंडटा कोता दोर्कता रि, नावा संगे गिर्दा कीम्हटु!’ इनजोर इन्हाता.

10 नना मीक वेहतहनन, अद्रमे पापमता अगदाहि मलवाल ओर्वोग पापि मन्कनेनाहकु, देवुळदीपतगा देवुळि, तनाड देवतुल्कना संगे गिर्दा कीयगा,✱” इनजोर वेहतोग.

केर्दे पेकाना पीटो

11 पया येसु ओसो उंद पुन्पिह कीयनद पीटो वेहतोग, “ओर्वोग मन्कल मतोग, ओन्क इर्वुर मगक मतोर.

12 उंद दिया उड्लोग मगि तना तपेनगा वासि, ‘बाबा! मालसोमतगडाहि बेचोन नावा तूस मन्हाता, अद नाक तूसिस ईम,’ इतोग. इतस्के तपे तना मालसोमतुन, इर्वुर मगकिरिहक तूसिस ईतोग.

13 पया वेल्ला दिया आयवाय मता, ओग उड्लोग मगि तना मालसोमतुन पूरा ओप्पे कीसि, लोतोरगडाह एगिस वेल्ला जेकता देसेमते अतोग. अन्जि अगा तना मालसोमतुन बेदे कबळतुहक अरवाहु, लाग्वाड कबस्कने इके-अके उगसिन पोहतोग.

✱ 14:33 14:33 पिलिपितोर 3:7; इब्रितोर 11:25-26 ✱ 15:7 15:7 15:10 * 15:8 15:8 उंद वेंडटा कोता इतेके, अद तूकने उंद दियाता कृति, इचोन मता. ✱ 15:10 15:10 15:7

- 14 इद्रम ओग पूरा मालसोम मारिह कीतोग. पया अद देसेमतगा बेरा दुकळ अरता. अस्के ओनगा बाताले इले आस मता.
- 15 अदिनेनाहक पया ओग अद देसेमतोग ओवोर्ग मन्कनगा, कबळ कीयलाह अतोग. अतस्के ओग मन्कल ओन तना पोलमते पदिङ मेहतलाह लोहचीतोग.†
- 16 पया अगा ओग पेकाल, अव पदिङ तिनदनद कोम्तुनाय तिन्ज, पोटा निहेनन इनजोर विचर कीदोग. मति अद कोग्मि वने, ओन्क बोगे एवोग.
- 17 “अद्रम आनेके पया, ओग पेकाल सीता अरतोग. अस्के तनतनाय इद्रम विचर कीतोग: ‘नावा बाबानगा इतेके, बेच्वुरो ओर्युलतोर मन्हतोर, ओरिहक तितेक वने मारो. मति नना इसि इगा कविहक हासोर महनन.
- 18 आयो, नना इंजेके इडाह बाबानगा अन्जि इनदकन, “बाबा नना देवुळता अडम ओसो नीवा अडम पापम कीतन.
- 19 इंजेके नीवा मगि इनदलाह वने ओप्पोन. मति नाक ओवोर्ग नीवा ओर्युलतोना लेहका, नियगा तासा,” इनदकन,’ इनजोर विचर कीतोग.
- 20 कीसि ओग पेकाल अगडाहि तपेनके दायलाह पेसतोग. पया लोता एरे एवनेके, तपे ओन ऊळतोग. ओन ऊळिसि, तपेहक पका मान वसता. पया तपे वितिस, ओन गळम ओग्डिस लौंडटोग.
- 21 अस्के ओग पेकाल, ‘बाबा! नना देवुळता अडम ओसो नीवा अडम पापम कीतन. इंजेके नीवा मगि इनदलाह ओप्पोन,’ इतोग.
- 22 “मति तपे ओन लोन तचि, तनाड ओर्युलतोरिन ‘अलेट रा! पका बेसता जगा तचि, वेन्क केगिह कीम्हटु. वेळन्जतगा उंद मुदा केगिह कीम्हटु, ओसो एल्पुस्क केगिह कीम्हटु.
- 23 ओसो बेस मेंदुल आतद कुरा पियो हक्काट! अदिन तिन्जि माट गिर्दा कीकल.
- 24 वेग नावा मगि डोलिस मतोग, इंजेक जीवा अरतोग.✧ लेसिस मतोग, मति वेग दोर्कतोग,’ इनजोर वेहतोग. इद्रमलेहका ओर गिर्दा कीयलाह बोटटोर.
- 25 “पया बह आता इतेके, गळक मनेके माळा मगि पोलमतेनाह लोन वातस्के, पाटाड ओयनदु, एंदनदु आल्का ओग केंजतोग.
- 26 केंजतस्के ओवोर्ग तमा ओर्युलतोन केयिसि, ‘लोन बाताल आयलाह आता रा?’ इनजोर ताल्हकतोग.
- 27 अस्के ओग, ‘नीवा तमोग सुकमते बेस-नेहना लोन मल्स वातोग. अदिनेनाहक मियमाल पका बेस मेंदुल आतद पियोतुन अस्कलाह वेहतोग!’ इनजोर इतोग.
- 28 “इदिन केंजिस, बेरोग मगि पका ओड आतोग. लोनलोप्पा ओळियोग. अस्के तपे पलते वासि, ओन गूनम कीयलाह ऊळतोग.
- 29 मति मगि तपेन इद्रम इतोग, ‘इचोक वर्साड ओर्युलतोना लेहका मन्जि, नना नीवा सेवा-साकुर कीयलाह आतन. ओसो नीवाड सबे पोल्लोन केंजिस ताकतन. मतिंगा नावा गोततोर संगे कलियिस गिर्दा कीयलाह, बेस्के उड्ला बोक्छा पियो वने एविन.
- 30 मति वेग नीवा मगि, पूरा मालसोमतुन साट्याल कबळते बूळे कीतोग. ओनेनाहक कोनि बेस पका मेंदुल आतद कुरा पियोतुन अस्कलाह वेहतन अय!’ इतोग.
- 31 इतस्के तपे ओन इतोग, ‘बाबा! निमा इतेके अमेसा नावा संगे महनिन, नयगा बाताल बाताल मन्हता, अद सबे नीवाय आंदु.
- 32 मति वेग नीवा तमोग डोलिस मतोग, इंजेक जीवा अरतोग.✧ लेसिस मतोग, ओसोवने दोर्कतोग. अदिनेनाहक माट गिर्दा आयना गावले’ इतोग,” इनजोर येसु इद्रम पीटो वेहच मारिह कीतोग.

16

ऊळेवाळे केवाल मेटिना आयडा

- 1 पया येसु कायवालोरीन ओसो इतोग, “बोगो ओवोर्ग साव्कर मन्कल मतोग. ओनगा ओवोर्ग मेटि मतोग. वेग मेटि ‘नीवाड कोतान बेदे कबळतुहक अरवाह, मारिह कीयलाह आतोग’ इनजोर, बोरो साव्करिन वेहतोर.
- 2 अस्के साव्कर मेटिन केयिस, इद्रम इतोग, ‘नीवा लोप्पा नना बाताल केंजलाह आतन रा? इंजेक नीक इद कबळते, नना तास पगवोन आयकन. निमा नयेनाहक कीसोर मतिन, अद कबळता पूरा लेका कीस, नाक ईम!’ इतोग.
- 3 इतस्के पया, ओग मेटि तनतनाय आल्स बोटटोग, ‘नना इंजेके बाताल कीकन? माल्काल इतेके नाक कबळताह पेहचीयनोग. नाक इतेक इंजेक, पोलमते कबळ कीयलाह कयदेन आयो. ओसो बेगा ताल्हकिस तिनदलाह वने लजा वास्ता,’ इनजोर आलिह कीतोग.
- 4 आलिह कीस पया, ‘नना इंजेक बह कीकन, अद नाक सबे तेळियता. इद कबळतगडाह नाक पेहतापया, दुसोर लोकुर नाक तमा लोन केयना गावले.’

† 15:15 15:15 यहूदि लोकुरिहक पदिङ मेहतना इतेके, सबेटकाय पका लजाता पोल्लो आंदु. ओसो यहूदिर पदिङ तितेके, इटेटेके कळवोग आस्तोर (लैव्यव्यस्था 11:7). ✧ 15:24 15:24 रोम सहरतोर 11:15 ✧ 15:32 15:32 रोम सहरतोर 11:15

5 इन्जि तना माल्कानगडाहि बोर करा इनजोर सामन तेंडिस मतोर, ओरगडाह ओर्विन-ओर्विन केयिस ताल्हकतोग, 'निमा साव्करिहक बेचोन करा मल्हच ईयनद मन्हता रा?' इतोग.

6 इतस्के ओर्वोग इतोग, 'नालुड अजर्क लिटर्क जयतुन पंडिना नेयु' इतस्के, मेटि ओनु 'इद ऊळा, नीवा पेदिरता कागिद मन्हता, तेनगा रेंड अजर्क लिटर्क इनजोर चट्पेट रासा,' इनजोर वेहतोग.

7 पया ओसो दुसोन ताल्हकतोग, 'निमा साव्करिहक बेचोन करा मल्हच ईयनद मन्हता रा?' इनजोर ताल्हकतस्के, 'नूर कंडिड गोहक मल्हचीयनद मन्हता' इतोग. इतस्के ओन वने 'इद नीवा पेदिरता कागिद मन्हता, तेनगा नालुड वीसाड कंडिड इनजोर रासा,' इनजोर वेहतोग.

8 "पया ओग मुळे मेटि, पका सत्रलते कबळ कीतदिन माल्काल ऊळिसि, ओन 'पका उसर महनिन रा!' इन्जि इतोग. इद्रमलेहका देवुळतुन पुतोर लोकुरिहकाय एक्वा, देवुळतुन पुनवोर लोकुर, ओर्विहक-ओर्वोग ईयना-एतनदिना लोप्पा, पका सत्रल मन्हतोर.

9 नना मीकु वेहतलाह आतन, इद दुनियाता मालसोमते, आपुहक गोततोर दोर्किह कीम्हट. बाराहक इतेके अद मालसोम बेस्के मायगा, अस्के बेस्केन मायवव लोहकने मीक जागा दोर्कगा.

10 "बोग उडीला पोल्लोते सेतेम मन्हतोग, ओग बेरा पोल्लोते वने सेतेमे मन्हतोग. मति बोग उडीला पोल्लोते सेतेम इलेग, ओग बेरा पोल्लोतगा वने सेतेम इलेग.✧

11 अदिनेनाहक इद बूमतगडा मालसोमतेने मीट सेतेमते इलवेके, देवुळि तना राजेमता मालसोमतुन मीवा कयदे बेद्रम ईयगा?

12 दुस्रोना मालसोमतुन मीट सेतेमते काळडविर इतेके, देवुळ ईयनद त्स मीक बेद्रम दोर्कगा?

13 "अदिनेनाहक ओर्वोग ओर्युलतोग, इर्वुर माल्कालोरा सेवा-साकुर कीया पगवोग. बाराहक इतेके ओग ओर्विन बार कोटुल कीयनोग, ओसो ओर्विन बार जीवा कीयनोग. इलवेके ओर्विना पोल्लो केंजनोग, ओर्विना पोल्लो बार केंजोग आयनोग. अद्रमे मीट वने मालसोम ओसो देवुळि, इव रेंडिना सेवा मुर्तिय कीया पगविर,"✧ इनजोर वेहतोग.

देवुळता पोल्लो बेस्केन मायो

14 येसु इव पोल्लोड वेहनेके, अगा उय्तर परसिर मतोर. ओरु कोताना पोगोन पका जीवा कीदुर.✧ अदिहक येसु इतव पोल्लोन केंजिसि, ओन पास्किंदुर.

15 पया येसु ओरिन इतोग, "मीटु लोकुरा मुनेह माट सेतेमतोरोम इहनिन, मति मीवा पोटातगा बाताल मन्हता, तान देवुळ पुन्हता.✧ बेव-बेव पोल्लोड मन्कना विचरते पाय्दाताड मन्हताड, अव देवुळतुहक एड वास्ताड.

16 "एग मीहवाल योहन वानाहजोम, मोसानाड अडोड ओसो देवुळता कबुरतोरा सास्त्रम*, इव लोकुरिन ताकिह कीसोर मंदुड, ताना पया देवुळता राजेमता बेसता कबुर पोकर आयलाह आता. ओसो सबेटोरिन ताना राजेमतगा ओळहतलाहि, पोकर केवालोर गोंडगोंड आस्तोर.✧

17 ओकावेला पोगोटा भूमि ओसो इळता भूमि बूळेम आयनुड, मति देवुळताड अडोना सास्त्रमतगडा उंद गीता वन मायो आयगा.✧

मुतेन विळसनदिना लोप्पा

(मत्याल 5:32; मार्कल 10:11-12)

18 "बोगाय मुने ततद मुतेन विळिसि, ओसो उंदि दुसा मुतेन ततोग इतेके, ओग साट्याल कबळ कीस्तोग. ओसो बोगाय अद्रम विळिसीतद आंचान बार, तन्क मुते कीतोग इतेके, ओग वने साट्याल कबळ कीस्तोग.✧

साव्कर मन्कल ओसो गरिब मन्कल

19 "ओसो उंद पोल्लो केंजाट. ओर्वोग पका साव्कर मन्कल मतोग. ओग डुंगा पंडलेहकाडा रंगताड, पका दाराताड गेंदेड केगन्दोग. ओसो दिनमे बेस सुकमते, गिर्दा-वेळकाते ओसो बेरा गिजुरते मंदोग.✧

20 मति ओर्वोग बार ओसोय गरिब मन्कल मतोग. ओना पेदिर लाजर मता. ओग मेंदुलमेंड बोटाड आस मतोग. ओन दिनमे साव्करना लोता अगदगा, बोरो तचि तासिस अंदुर.

21 साव्कर तिनदहपा, इळन अरतव पेसावार्किन तेला तिन्जि, पोटातुन निहेनन इन्जि, ओग विचर कींदोग. ओसो ओना मेंदुदाड बोटान नयक बार वासि नाकिन्दुड.

22 "मनेक मनेके उंद दिया, गरिब मन्कल डोलतोग. अस्के देवतुलक वासि, ओना जीवातुन पोगोन सिंगदीपतगा अब्रहम मुय्तोना† कचुल ओस तासताड. पया उचुक दियाने, ओग साव्कर मन्कल वने डोलतोग. लोकुर ओना सति-गति कीतोर.

✧ 16:10 16:10 मत्याल 25:21,23 ✧ 16:13 16:13 मत्याल 6:24; याकुब 4:4 ✧ 16:14 16:14 2 तिमोति 3:2 ✧ 16:15

16:15 रोम सहरतोर 8:27; तोहचीतव पोल्लोड 2:23 * 16:16 16:16 मोसानाड अडोड ओसो देवुळता कबुरतोरा सास्त्रम इतेके येसु वायनामुने रासतदु पूरा पाळना सास्त्रमि. ✧ 16:16 16:16 मत्याल 11:12-13 ✧ 16:17 16:17 मत्याल 5:18 ✧ 16:18 16:18 1 कुरिततोर 7:10

✧ 16:19 16:19 याकुब 5:5 † 16:22 16:22 अब्रहम इस्रयेलतोर पेदामुय्तोग मतोग, ओसो देवुळता बेस गोततोग मतोग.

23 ओग साव्करना जीवा हानादीपता किसबटटा जागातगा तिपलते मनदहपा, पोगोन ऊळतोग; ऊळनेके, ओन्क जेकु अब्रहमना कचुल, लाजर उदिस मनदनदिन ऊळतोग.

24 अस्के पया ओग अब्रहमिन आळो कीस इद्रम इतोग, 'ए अब्रहम तादोनिन! नाक ऊळिस जीवा लोपा रा! नना किसबटटगा कर्वलाह आतन. निमा मुर्बत कीसि लाजरिन लोहचीम, ओग वासि तना वेळ्जतुन एतगा मुळहचि, नावा वेंजेदुन सितुर कीयेग,' इनजोर केयतोग.

25 अस्के अब्रहम इतोग, 'ऊळा पेका! निमा सीता कीम, जीवात मनदहपा, नीवा पिसमुळते बाताल गावले मता, अद सबे नीक दोर्कता. मति वेग लाजरिहक इतेके, अद्रमता सुकमता पिसमुळ दोर्को. इंजेके इगा वेन्क बाताले तिपल इले. मति निमा मात्रम अगा कर्वलाह आतिन.

26 ओसो उंद पोल्लो केंजा, मीवा-मावा नडुम, उंद बेरा कस्के मनदन किडि मन्हता. अदिनेनाहक मियगडाह बोर इके वेंडकोम इतेक तेला वेंड पगवोर, ओसो मयेकेडेनाह मियेके बोर वेंडकोम इतेक तेला वेंड पगवोर,' इनजोर इतोग.

27 अस्के साव्कर इतोग, 'अल अह इतेक तादो, नना नीक अर्जि कीयहनन. नियोग लाजरिन नावा बाबाना लोन लोहचीम.

28 बाराहक इतेके नाक एयवुर तमोर मन्हतोर, (ओर नावा लेहका पापि बुदते मनमाकिर इनजोर,) ओरिन अन्ज वेहतेके, नना पका तिपल आयहनन इद जागातगा, ओर वावोर आयनुर,' इनजोर इतोग.

29 इतस्के अब्रहम इतोग, 'ओरगा इतेके मोसाल रासतव अडोड, ओसो दुसोर देवुळता कबुरतोर रासतव पुस्तकिड मन्हताड. अविस्किन अर्विसि, अगडा पोल्लोतुन केंजिर, अद्रमलेहका ताकिर,' इतोग.

30 इतस्के साव्कर मन्कल इतोग, 'अद्रम आयो अब्रहम तादो! डोलतोरगडाह बोगाय अन्जि ओरिन वेहतेके, ओर पापमता अगदाहि मिळिन्दसि, देवुळतके मलयनुर,' इतोग.

31 अस्के अब्रहम ओन इतोग, 'मोसाल रासतव अडोना, ओसो दुसोर देवुळता कबुरतोरगडा पुस्तकिना पोल्लोतुन केंजोर इतेके, डोलतोग मन्कल जीवा अर्सि, ओरिन वेहतलाह अतेक वने, ओर केंजोर आयनुर,' इनजोर इतोग."

17

पापमता लोप्पा येसुना कागहमुळि

(मत्याल 18:6-7,21-22; मार्कल 9:42)

1 उंद दिया येसु तनाड कगयवालोरिन वेहतोग, "पापम कीयनाह तहतनव पोल्लोड मनदनुडे! मति बोग मीकु पापमतेके ओसीस्तोग, ओना पका गोसा आयगा!

2 उड्लोर पेकोरा लेहका नाक नमवालोरगडाहि बोनाय वगोन, ओना नयगा मतद विस्वसतुन विळसलाहि, बोग कटळ वाटटप आस्तोग, (वेग कटळ वाटवाल देवुळता बेरा सिक्सातुहकु ओजोनोग). वेना वेळेटगा पका पूहतद जेता बंडातुन दोहचि, वेन समदुरते वेल्लाह आता कसातगा मुळहतना, (इद बेरा सिक्सा आंदु; मति) तान्काय वीळिस बेरा सिक्सा, देवुळि अद्रम कटळ वाटवाहक ईयगा.

3 अदिनेनाहक मीवा ताकमुळते उसर मन्हट.

"मीवा तोळतोग गल्लि कीतेके, ओन तेहीट. ओग तना कीता गल्लिताह मलतेके, ओना गल्लितुन मापि कीम्हट.

4 ओग उंदिय दिया एळुड मल्काड मीवा विस्वते पापम कीसि, ओसोवने एळुड मल्काड मियगा वासि, नना चुकतन, इंजेक अद्रम केवोन इनजोर इतेके, ओन मापि कीम्हट," इनजोर वेहतोग.

विस्वसता पोल्लो

5 इदिन पया केंजिस, "मावा विस्वसतुन बेर्सिह कीसीम गूर," इनजोर बळथिर येसुसामिन इतोर.

6 इतस्के येसुसामि इतोग, "मीवा विस्वस नूडमेटा मतेक वने, मीट इद बेरा ताळ मरातुन, 'कुळह वासि, समदुरतगा निल्म' इनजोर वेहतेके, अद मीवा पोल्लोतुन केंजगा.✱

ओर्युलतोना जबब्दर

7 "इंजेके मियगडाहि बोना तेला लोतगा ओर्युलतोग मनदनोग, ओग पूहतलाह आयि, इलवेक इसि कौंदानके आयि, अनेग. अन्जि तना कबळतेनाह लोन मल्स वातस्के, 'वाता वावाय गाटो तिनदलाह उदा रा' इनजोर, माल्काल ओन इनोग आयनोग.

8 मति 'नयेनाहक गाटो अटा, जगा केस नना तिनाहजोम, नाक वांटिस ईम. ताना पया निमा तिन' इनजोर इनदनोग.

9 ओसो नना वेहतद कबळतुन कीतोग इनजोर, ओर्युलतोन 'बेस कीतिन!' इनजोर इनोग आयनोग.

10 अद्रमे मीट वने देवुळ वेहतद पूरा कबळतुन मारिह कीतस्के, 'माटु ओर्युलतोरोग मान दोर्कना मुर्तिय लायक आयोम! माक बेद कबळ कीयनद मता, अदे कबळतुन कीतोम,' इनजोर इन्हट," इनजोर येसु वेहतोग.

येसु दहा मोंडरोगमतोरिन सव्रे कीस्तोग

11 पया येसु येस्सलेमतके दायहपा, सामरिया ओसो गालिल, इव पटिना नडुमतुहक अनजोर मतोग.

- 12 अस्के येसु बेदो उंद नाटेनगा दायहपा, अगदुहक उचुन अबर, मोंडरोगमतोर दहा मन्कलोर निच मतोर.
 13 ओर येसुन ऊळिस जोरते केयतोर, “ए येसु! गू! माक ऊळिस जीवा लोपा,” इतोर.*
 14 येसु ओरिन ऊळिस इतोग, “अले मीट इंजेक इडाह अन्जि, मीवाड मेंदुस्किन बूमयालोरिहक तोहाट,†” इनजोर इतोग.
 इतस्के ओर अतोर. अनेक-अनेकेन ओरा मोंडरोगम मायता.
 15 पया ओर दहा मन्कलोरगडाहि ओर्वोग मन्कल, तना सव्रेम आतदिन ऊळतोग. अस्के ओसोवने येसुनगा मल्स वासि,
 जोर-जोरते केयसि, देवुळतुन जोहर कीया बोटटोग.
 16 ओसो ओग येसुनाड काल्क अर्सि, ओन जोहर कीतोग. ओग मन्कल सामरि जाततोग, (इतेके उडूला जाततोग) मतोग.‡
 17 अस्के येसु इतोग, “कतमतोर सव्रेम आतोर इसि. पया इंका नव मन्कलोर बेगाडुर?
 18 वेग यहुदि आयवोग दुस्रा जाततोन विळिससि, ओरगडाह बोगे बह देवुळतुन जोहर कीयलाहि, मल्स वावोग गोतो!”
 इतोग.

19 ओसो ओन, “तेदिस अन! निमा नाक विस्वस कीतिन, अदिनेनाहक सव्रेम आतिन,” इतोग.

देवुळता राजेम बेद्रम वायगा?

- 20 उंद दिया परसिर येसुन, “देवुळि तना राजेमतुन माक बेस्के दिसिह कीयगा?” इनजोर ताल्हकतोर. ताल्हकतस्के येसु
 वेहतोग, “देवुळ राजेम कीयनद कोंडाहक दिसो आयगा.✱
 21 देवुळि मीवा नडुम राजेम कीस्ता. अदिनेनाहक ‘इदु! देवुळि इगा राजेम कीस्ता. अदु! अगा राजेम कीस्ता,’ इनजोर
 लोकर वळ्हकोर आयनुर,” इनजोर वेहतोग.
 22 ओसोवने कगयवालोरिन इद्रम इतोग: “माने-मन्कना नडुम पुटोनन, नना राजाल आसि वायनद दियातुन ऊळलाह
 विचर कीकिर, मति मीट ऊळ पगविर आयकिर, इद्रमता वेला वायगा.
 23 अस्के इगा मन्हतोग, अगा मन्हतोग, इनजोर लोकर मीकु इनदनुर, अगा मीट अनमाट, ओरा संगे कलियमाट.✱
 24 पोगोन उंद बाजेतके मिळस्कतेके, दुस्रा बाजेतके वेहच आस्ता. अद्रमलेहकाने माने-मन्कना नडुम पुटोनन नना, आकि
 दियाते वायकन अस्के, कतमतोर नाक ऊळनुर.✱
 25 मति ताना मुने नना पका तिपल आयकन. इद पीळतोर मन्कलोर नाक पास्कनुर.
 26 “नोहा मुय्तोना वेलाते बेद्रम आता, अद्रमे माने-मन्कना नडुम पुटोनन नना वायहपा आयगा.
 27 नोहा मुय्तोग ओडातागा नेडनाहजोम, लोकर तिनदना-उनडना कीदुर, मुतेस्क तन्दुर, मुजोहक अन्दुड. पया बेरा उडू
 वासि, ओर कतमतोरिन बूळे कीता.✱
 28 “ओसो लोटना वेलाते वने अद्रमे आता. लोकर तिनदना-उनडना, असना, वमना, वीतना, लोहक पंडना कीदुर.
 29 मति लोट सोदोम सहरताहि पेसतस्के, पोगोटा बूमताहि मळगनव किसतळिमड अरताड, अस्के नागमेटोर कतम बूळेम
 आतोर.✱
 30 माने-मन्कना नडुम पुटोनन नना दिसनद दिया वने,✱ अद्रमलेहकाने आयगा.
 31 अदिनेनाहक अद दिया बोगाय लोता पोगोन मतेके, लोतगा मनदनद सामनतुन ततलाह, इळन रेगनद आयो. अद्रमे बोगाय
 मन्कल पोलमते मतेक वने, ओग मल्स वायनद आयो.✱
 32 लोटना मुते (देवुळता पोल्लोतुन कैजवा, सोदोम सहरतुन मिळिन्दस ऊळतस्के), तान्क बह आता, अदिन सीता कीम्हट.✱
 33 “ओसो बोग इद बूमतगा आपुना जीवातुन पिसिह कीयलाह ऊळिहतोग, ओग आक्रिते बूळेम आयनोग. बोग बारा
 नयेनाहक सबे पोहतहतोग, ओन्क देवुळताहि पूना जीवा दोर्कगा.✱
 34 नना मीक वेहतहनन, नना वायहपा, नगका इर्वुर मन्कलोर उंदिय जागाते उंजिस मनदनुर. मति नना ओर्विन बार नावा संगे
 मनदलाह ओयकन, ओर्विन बार सिक्सा आयलाह अगान विळिससीकन.
 35 ओसो रेंड आस्कु जेताते पिंड नोगसोर मतेके, नना उंदतुन बार नावा संगे ओयकन, उंदतुन बार अगान विळिससीकन.✱
 [36 इर्वुर मन्कलोर पोलमतगा मतेके, नना ओर्विन बार नावा संगे ओयकन, ओर्विन बार अगान विळिससीकन,” इतोग.]§✱

* 17:13 17:13 यहुदि लोकर मोंडरोगम आतोर मन्कलोरिन, कळवोग आतोर इनजोर जेक कीदुर, ओसो ओरिन नाटुहक अबर तासिंदुर. † 17:14
 17:14 ओर मोंडरोगमताहि सव्रेम आंदुर, ओरिहक बूमयानगा अन्जि, माट सव्रेम आतोम इन्जि, तोहता पोयन्दु, अस्के बूमयालो मीवा कळवोग एडटा इन्जि वेहनदुर.
 ओर वेहतस्केन, मोंडरोगमतोरिहक लोकरा संगे कलियलाह पोलिदु (लैव्यवस्था 14:1-32). ‡ 17:16 17:16 सामरि जाततोरिन, यहुदि जाततोरि विटळ
 तासिन्दुर. ✱ 17:20 17:20 19:11; बळयिर 1:6 ✱ 17:23 17:23 मत्याल 24:23; मार्कल 13:21 ✱ 17:24 17:24 मत्याल
 24:27 ✱ 17:27 17:26-27 पुटमुळि 7; मत्याल 24:37-39 ✱ 17:29 17:28-29 पुटमुळि 19:15-25 ✱ 17:30 17:30 2
 तिसलुनितोर 1:5-7; 1 पत्र 1:7; 1 योहन 3:2 ✱ 17:31 17:31 मत्याल 24:17-18; मार्कल 13:15-16 ✱ 17:32 17:32 पुटमुळि
 19:26 ✱ 17:33 17:33 मत्याल 10:39; 16:25; मार्कल 8:35; लूकाल 9:24; 14:26; 17:33; योहन 12:25 ✱ 17:35 17:35
 मत्याल 24:41 § 17:36 17:36 उचुक मोदुल काम्देहकनगा इद वचन इले. ✱ 17:36 17:36 मत्याल 24:40

37 अस्के कगायवालोरेन येसुन, “इव पोल्लोड बेगा आयनुड सामि?” इनजोर ताल्हकतोर. अस्के, “बेगा हातद सेत्ता मनदगा, अगा गीदस्क जमा आयनुड*,” इनजोर येसु इतोग.✠

18

पार्तना कीसोरेन मनदना

1 पया येसु तनाड कगायवालोरेन दिनम पार्तना कीसोर मनदना, ओसो अमेसा पार्तना कीयलाह बेस्केन आरेम आयना आयो इनजोर,✠ उंद पीटो इद्रम वेहतोग.

2 “उंद नाटेनगा ओवोर्ग गायताल मतोग. ओग लोकुरा नेयम कीसीदोग. मति ओग मन्कल मात्रम देवुळतुन बह रेयवाल आयोग, ओसो लोकुरा पर्वा वन केवाल आयोग.

3 अदे नाटेनगा उंदि रांडे आंचाळ मता. अद ओनगा दिनमे वासि, ‘गायता, नावा विस्दतोना संगे मनदनद कटूलातुन, नेयम कीसि देहचीम,’ इनजोर वेहन्दु.

4 वेल्लाडे दियाड आनाह, ओग ताना नेयमतुन पर्वा केवालेवा केमेन मतोग. मति उंद दिया ओग तनतनाय विचर कीतोग, ‘नना देवुळतुहके बह रेयोन, ओसो मन्कहके बह रेयवानन आयोन.

5 तेला मति इद रांडे आंचाळि दिनमे नयगा वासि, कयर कीस्ता. अदिहक इंजेक तेना नेयम कीसि देहचीतेकेन बेस आयागा. इलवेके इद दिनमे कयर कीसोरेन मनदगा,’ इतोग.”

6 पया ओसो येसुसामि इतोग, “नेयम कीसेवाल लागवोग मन्कल बाताल इतोग, अद पोल्लोतुन सीता कीम्हटु.

7 देवुळ आचतोर लोकुर,✠ देवुळतुन नग्का-पियलि कोळव कीसोर मन्हतोर, ओरा नेयम आयना इन्जि, ओरिहक तोळ ईयलाहि, देवुळि आल्सेम कीयगाया?✠

8 नना मीक वेहतहनन, देवुळि ओरा नेयम चट्टिपट कीसीयगा. तेला मति माने-मन्कना नडुम पुटोटोनन, नना बेस्के मल्स वायकन, अस्के इद भूमतगा विस्वसतुन विळसवा, पार्तना केवालोर दोर्कनुरा?” इनजोर वेहतोग.

देवुळता मुनेह उडूला बुदतोग आस मनदना

9 ओसो उयतुर मन्कलोर्, माटे देवुळतुहक विचर वानाह पिसिह्नोम इनजोर, दुस्रोरेन पास्किंदुर.✠ ओरेनाहक वने येसु उंद पीटो वेहतोग.

10 “इवुर मन्कलोर देवुळतुन पार्तना कीयलाहि, मंदिरतगा अतोर. ओरगडाह ओवोर्ग बार परसि, ओवोर्ग बार नाकातगा सिद्वा एनवाल.

11 परसि बाताल कीतोग इतेके, ओग सिद्वा एनवानगडाह जेक निचि, इद्रम पार्तना कीतोग, ‘ए देवुळतिन! नना दुस्रोरे लहेका कलेनन आयोन, ओसो नाळेह केवानन वने आयोन, साट्याल कबळ केवोन. ओसो नियोग सिद्वा एनवाना लेहका वने, नना लोकुरिन मुळहवानन आयोन. अदिनेनाहकु नना नीक जोहर कीयहनन.

12 वारममेटुहक रेंड मल्काड उपस कीयहनन. नावा कमयता दहा तूस्कनगडाहि, उंद तूस नियेनाहक दान वने ईयहनन,’ इनजोर इतोग.

13 “मति सिद्वा एनवाल मन्कल जेक नितोग. ओन्क पोगोन ऊळलाह वने दीरा वावो. ओग तना पापमतुन आलिह कीसि,* अर्थुल पासोर इद्रम पार्तना कीतोग, ‘ए देवुळबाबा! नना बेरा पापि मन्कनन आंदन. नावा पोगोन जीवा लोपा,’ इनजोर इतोग.

14 पया ओर इवुरगडाहि, सिद्वा एनवाले देवुळता मुनेह सेतेमतोग आसि लोन अतोग. मति परसि सेतेमतोग आयोग. बाराहक इतेके, बोग तन्क बेरोनन इन्हतोग, देवुळि ओन उडूलोग कीस्ता. मति बोग तन्क उडूलोनन इन्हतोग, देवुळि ओन बेरोग कीस्ता,”✠ इद्रम वेहचि पीटोटुन येसुसामि मारिह कीतोग.

पेकोरिहक येसु बर्कत ईस्तोग

(मत्याल 19:13-15; मार्कल 10:13-16)

15 उंद दिया तमाड पेकोरा पोगोन कय तासिसि, ओरिहक बर्कत ईयेग इनजोर, लोकुर येसुनगा बाला पेकोरिन तचोर मतोर. मति इके येसुना एरे पेकोरिन तमाट इनजोर, कगायवालोरे ओराड तलिस्क-तपेरिन तेह्तोर.

16 मति येसु पेकोरिन तनगा केयिसि, कगायवालोरेन इतोग, “पिलाड-पेकोरिन नयगा वायलाह ईम्हटु, ओरिन रोमिह केमाट. बाराहक इतेके देवुळबाबाल वेरा लेहकाडोर कुलुल बुदतोरिहके राजाल आस्तोग.✠

* 17:37 17:37 बेगा हातद सेत्ता मनदगा, अगा गीदस्क जमा आयनुड मत्याल 24:28, इद वचनता नोट ऊळाट. ✠ 17:37 17:37 मत्याल 24:28

✠ 18:1 18:1 2 कुरिततोर 4:1,16; गलातितोर 6:9; इपिसुसतोर 6:18 ✠ 18:7 18:7 कुलसितोर 3:12 ✠ 18:7 18:7 रोम सहरतोर 8:33; तोहचीतव पोल्लोड 6:10 ✠ 18:9 18:9 रोम सहरतोर 14:3,10 * 18:13 18:13 सिद्वा एनवालोर रोम सर्करतुहक सिद्वा एन्दुर, एनेके बेचोक एतना मंदु, तान्काय वीळिस कोताड एन्दुर. अदिनेनाहक यहूदि लोकुर वेरिन पाप्यहलोर इंदुर. ✠ 18:14 18:14 मत्याल 23:12; लूकाल 14:11; याकुब 4:6; 1 पत्र 5:6 ✠ 18:16 18:16 1 पत्र 2:1-3

17 इह केंजाट, नना मीक सेतेम वेहतलाह आतन, बोरु वेर उड्लोर पेकोरा बुदता लेहका आसि, देवुळतुन तमा जीवातगा राजेम कीयलाह एवोर, देवुळ राजेम केवालोर लोकुरगा, ओरिहक बेस्केन जागा दोर्को आयगा,” इनजोर वेहतोग.

साव्कर ताल्हकतद पोल्लो

(मत्याल 19:16-29; मार्कल 10:17-30)

18 पया ओवोर्गो यहुदि मुक्याल येसुन इद्रम ताल्हकतोग, “गूरु! निमा पका सेतेमतोनिन आंदिन. नाक वेहा, देवुळता संगे अमेसाता पिसमुळ दोर्किह कीयलाहि, नना बाताल कीकन?” इतोग.

19 इतस्के येसु ओन इतोग, “निमा नाक सेतेमतोनिन इनजोर बाराहक इहनिन? देवुळतुन विळिसस बोगे सेतेमतोग इलेग.

20 निमा मोसानाड अडोड इतेके पुहनिने: साट्याल कबळ केमा, बोने हक्कमा, बोनाड कलमा, जोल साक्सि एमा, आपुना तलोग-तपेहक मान ईम,” इनजोर वेहतोग.

21 ओग मुक्याल, “इव सबे पोल्लोनु, उड्लस्केडाहिये माळसोर वायलाह आतन गूरु!” इतोग.

22 ओना पोल्लोतुन केंजिसि येसु इतोग, “(इंगो निटमे निमा उड्लगडाहि अव अडोन माळसोर वातिन, मति) नियगा इंका ओसो उंद पोल्लोता कमि मन्हता. अन! नियगा मनदनद सबे मालसोमतुन वमिसि, लेवोरिहक तूसिसीम. अद्रम कीसि, निमा नावा संगे मन्जि नावाड कगया. अद्रम कीतिन इतेके, पोगोन देवुळता जागातगा नियेनाहक निटमता मालसोम दोर्कगा,” इनजोर इतोग.

23 येसुना इद पोल्लोतुन केंजिसि, ओग मुक्याल ओसोय मेसेहने आतोग. बाराहक इतेके, ओग पका साव्कर मतोग.

24 ओग मेसेहने आतदिन ऊळिसि येसु इतोग, “साव्कर लोकुर देवुळता राजेमतोर आयना इतेके, पका मुस्किल आस्ता.

25 ऊज-बूकातुहक स्टुम पेसिस दाया पगयहताया? अद्रमे, मता मन्कल देवुळता राजेमतोग आयना इतेके, तान्काय मुस्किलता पोल्लो!” इनजोर वेहतोग.

26 अस्के येसुना पोल्लोतुन केंजवालोर ताल्हकतोर, “अह इतेके अमेसाता पिसमुळ पया बोन्क दोर्कगा गूरु?” (पका मालसोम इतेके देवुळता देव्याता सीना आंदु इनजोर विचर कीताहकु, ओर इद्रम इतोर.)

27 इतस्के येसु इतोग, “इव पोल्लोड मन्कना कयदे आया पगवोड, मति देवुळताये कयदे इव सबे आया पगयहताड.”

28 इनजोर इतस्के पत्रु इतोग, “ऊळा गूरु, माट इतेके मावा लोन-दुवर विळिसस, नीवा पेके वातोम.”

29 इतस्के येसु इतोग, “इह केंजाट, नना सेतेम वेहतहनन, बोगाय देवुळि नावा राजाल इनजोर तान माळलाह, तना लोन-दुवरतुन, मुतेनु, पिलाड-पेकोरिन, तलोग-तपेनु, दादाल-तमोनु विळसनोग,

30 ओन्क इद कालमते लेकालेवा सम्सरम ओसो एळम-दळमतोर दोर्कनुर, अचोने आयो मति ओसो वायना कालमते अमेसाता पिसमुळ वने दोर्कगा,” इनजोर वेहतोग.

तना हामुरता पोल्लोतुन येसु वेहतहतोग

(मत्याल 20:17-19; मार्कल 10:32-34)

31 पया येसु तनाड बारा बळयिरिन, बेदो उंद जागातगा केयिस इतोग, “इद ऊळाट! माट येस्सलेम दायलाह आतल. माने-मन्कना नडुम पुटोनन, नावा लोप्पा वेल्लाय मुने देवुळता कबुरतोर बाताल रासिस तासतोर, अद सबे करल आयगा.

32 रासतप लेहका नाकु यहुदि आयवोरा कयदे पोस ईयनुर. नावा पोगोन उस्कनुर, पास्कनुर, नावा कदर रेहतनुर.

33 जेट्लाते नल्हतनुर, अह कीसि नाक हक्कनुर. मति नना मूंड दियाने जीवा अरयकन,” इनजोर वेहतोग.

34 मति ओग वेहतव पोल्लोनगडाहि कगयवालोरिहक उंद पोल्लो वन तेळियो. अव पोल्लोना अर्तम ओरगडाह मकिह कीतद मता. अदिहक ओग वेहतव पोल्लोड, कगियवालोरिहक मुर्तिय तेळियोड.

येसु तोववोन बेस कीस्तोग

(मत्याल 20:29-34; मार्कल 10:46-52)

35 पया येसु यरिगो नाटेना एरे एवतोग. अस्के नाटेना लोप्पा ओळियिहपा अगदा कचुल ओवोर्गो तोववोग गुडि उदिस बिचेम ताल्हकसोर मतोग.

36 अस्के लोकुरा लेडतुन केंजिसि, “(अले बोराय नाक वेहाट रा!) इगा बाताल आस्ता?” इनजोर ताल्हक बोटटोग.

37 पया बोरो ओनु, “नासरेत नाटेनोग येसु दायलाह आतोग रा,” इनजोर वेहतोर.

38 वेहतस्के ओग गुडि, “ए येसु! दाविद राजाना कूळतोनिन पिसिह केवानिन! नावा पोगोन दया कीमु,” इनजोर केयतोग.

39 केयतस्के मुडा मुनेह मतोर्, “निमा केयमा रा, केमेन मन!” इनजोर ओन तेर्हतोर. तेला मति ओग ओसोवन पका जोरते केयलाह आतोग. “ए दाविद राजाना कूळतोनिन! नावा पोगोन दया कीम!” इतोग.

40 इतस्के येसु ओना लेडतुन केंजिसि नितोग. निचि “अले ओन नयगा ताट रा,” इतोग. पया ओन येसुनगा ततोर. ततस्के येसु ओन ताल्हकतोग,

41 “नयगडासि नीक बाताल गावले?” इतस्के ओगु, “नाक तोवनाह कीसीम सामि,” इनजोर इतोग.

42 पया येसु, “अले! अह इतेके नावा पोगोन विस्वस कीतिन, अदिहक तोव्म,” इनजोर इतोग.

43 अस्के ओग तोप्नेन तोवतोग. तोवतस्के देवुळतुन जोहर कीसोर-कीसोर येसुना संगे अतोग. अगा मतोर सबेटोर ओग गुडि सव्रेम आतदिन ऊळिसि, देवुळतुन जोहर कीतोर.

19

येसु जकयिना लोन दास्तोग

1 पया येसु यरिगो नाटेनगाहक अनजोर मतोग.

2 अद नाटेनगा ओर्वोग जकय पेदिरतोग मन्कल मतोग. ओग रोम सर्करतोरिहक, सिद्वा एनवालोर मुक्याल मतोग. ओसो पका साव्कर मतोग.

3 येसु बोग आंदोग इनजोर, ओग ऊळलाह अगिड पर्हकिंदोग. मति येसुना सर्ने वेल्लाय मुल मताहकु, ओन ऊळ पगवोग. बाराहक इतेके ओग ओसोय गुटिल मतोग.

4 पया येसुन ऊळकन इन्जि, ओग जकय येसु दायनद अगदेके मुनेह वितिसि, उंद तोया मरातगा तगडतोग.

5 येसु अद मरातगा एवतोग, अस्के पोगोन ऊळिस ओन इद्रम इतोग, “अले जकय! चट्पिट इळन रेगा! नाक नेंड नीवा लोन रोमना मन्हाता,” इतोग.

6 इतस्के जकय चट्पिट रेगिसि, येसुन तना लोन ओतोग. ओसि बेस-नेहना गिर्दति उदिह कीतोग.

7 येसु जकयिना लोन अतदिन ऊळिसि, “वेग पापि मन्कना लोन मनदलाह अतोग,” इनजोर मुडा मन्कलोर मुयोग आया बोटटोर.

8 पया जकय निचि येसुसामिन इद्रम इतोग, “गू! इंजेके नावा मालसोमतगडाहि वळगा तूस लेवोरिहक ईय्हनन. ओसो नना बोनगडाह आयि नाळेह कीस ततद मतेके, ओन्क नालुड पटिड मल्हच ईय्हनन,” इतोग.

9 अस्के येसु ओन इतोग, “नेंडु इद लोतगा अमेसाता पिसमुळ वाता. वेग सिद्वा एनवाल वने, अब्रहमना जालपिलतोगे आंदोग.✠

10 माने-मन्कना नडुम पुटटोनन नना लेसतोरिन पर्हकलाह, ओसो ओरिन पिसिह कीयलाहि वातन,✠ इदिन सीता कीम्हटु,” इनजोर इतोग.

बंगरताड कोताना पीटो
(मत्याल 25:14-30)

11 पया (ओर बेद नाटेनगा मतोर, अद नाटेनगडाह)येस्सलेम एरेन मता, अदिनेनाहक इंजेके येसु येस्सलेम एवयनोग अस्के, सबेटोर लोकर ऊळनाह, देवुळि मयगा राजेम कीयगा इनजोर, मुडा मन्कलोर विचर कीदुर.✠ अदिनेनाहक येसु ओरिहक उंदि पुन्पिह कीयनद पीटो इद्रम वेहतोग.

12 “ओर्वोग राजालोरा कुट्मळतोग मन्कल मतोग, ओग राजाल आसि वायलाह, जेकता देसेमते सबेट्क बेरोग राजान कलियलाह अतोग.

13 दायनामुने ओग तनाड ओर्युलतोरगडाहि दहा ओर्युलतोरिन केयतोग, केयिसि ओरिहक दहा बंगरताड कल्दर्क* इतोग. ईसि, नना मल्स वानाहजोम इव कल्दर्कने मीट दंदा कीम्हटु इनजोर, वेहच अतोग.

14 “मति नाटेना दुसोर लोकर ओन विस्द कीदुर. अदिहक वेग मावा नडुम राजेम केमाकेग इनजोर, सबेट्क बेरोग राजानगा, कबुरतोरिन ओना पयाह लोहतोर.

15 पया ओग राजाल आसि मल्स वातोग. वासि, नना बंगरताड कल्दर्क ईस मतन, ओरु दंदा कीसि, बेचोक कमय कीतोर इनजोर ऊळलाहि, ओरिन केय वेहतोग.

16 पया मुनेतोग ओर्युलतोग वातोग, वासि, ‘महरज! निमा ईस मतिन अद बंगरता कोताते, नना दहा बंगरताड कल्दर्क कमय कीतन,’ इनजोर वेहतोग.

17 वेहतस्के माल्काल इतोग, ‘बेस-नेहना कीतिन. निमा बेसतोग ओर्युलतोनिन! उड्ला कबळतुन नाळेह केवालेवा कीतिन. अदिनेनाहक नीक दहा नाहकिन ताकिह कीयलाहि अदिकर ईकन,’ इतोग.

18 अद्रमलेहकाने दुसोग ओर्युलतोग वने वासि, ‘महरज! निमा ईस मतिन अद नीवा बंगरता कोतातगडाहि, नना एयुड बंगरताड कल्दर्क कमय कीतन,’ इतोग.

19 इतस्के माल्काल वेन वने, ‘नीक एयुड नाहकना मुक्याल कीकन,’ इतोग.

20 पया ओसो ओर्वोग ओर्युलतोग वासि, ‘महरज! इद नीवा बंगरता कल्दर देस्तितगा गट कीस तासिस मतन.

21 निमा कळक मन्कनिन आंदिन, अदिहक नना नीक रेयतन. नीवा कयदे तासवदिन पेहकिहनिन, ओसो नीवा कयदे वीतवगडाड कोयहनिन,’ इतोग.

✠ 19:9 19:9 गलातितोर 3:7 ✠ 19:10 19:10 1 तिमोति 1:15 ✠ 19:11 19:11 17:20; बळयिर 1:6 * 19:13 19:13
इद्रमता उंद कल्दर बंडि, अद तूकने जोक-जोक नूर दियाना कृत्ति, इचोन मोलाता मता.

22 इतस्के माल्काल इतोग, 'लागवोग ओर्युलतोनिन! नीवा तोडटा वळ्ळकतद पोल्लोतेने, नीक नेयम कीकन. नना कळक मन्कनन, नावा कयदे तासवदिन पेहकिहन्नन, ओसो नावा कयदे वीतवगडाड कोयहन्नन इनजोर, नीवा विचर मन्हता.

23 इतेके अद कल्दरतुन साक्करनगा बाराहक तासविन? अस्के नना वासि सवयते तेंडिस मनेनन,' इतोग.

24 ओसो ऐरे निच मतोरिन इतोग, 'अद कल्दरतुन वेनगडाहि ऊंदिसि, दहा बंगरताड कल्दरकनोग मन्कहक ईम्हट,' इनजोर वेहतोग.

25 वेहतस्के ओरु, 'महरज! ओनगा दहा कल्दरक मन्हताड इसि!' इतोर.

26 माल्काल इतोग, 'नना मीक वेहतहन्नन, बोर-बोरु तम्क दोर्कतद सोमतुन बेस काळिडहतोर, ओरिहक इका ओसो दोर्कगा. मति बोर-बोरु अद्रम केवोर, ओरगा मनदनदिन वने, देवुळि ओयगा.

27 मति इंजेके इगा वेग राजेम कीयना आयो इनजोर, बोर नाक विस्द कीतोर, ओरिन नावा मुनेह तचि हक्काट,' इनजोर माल्काल इतोग,' इनजोर वेहचि, येसु पीटोतुन मारिह कीतोग.

येसुसामि राजाना लेहका येस्सलेम सहरते ओळियिहतोग

(मत्याल 21:1-9; मार्कल 11:1-10)

28 इव पोल्लोड वेहतापया, येसु येस्सलेम दायनद अगदे, लोकुरा मुनेह-मुनेह ताक बोटटोग.

29 अनेके जयतुन मेताता कचुल मतव बेत्पागे ओसो बेतनि, इव नाहकना ऐरे एवतोर. अस्के कगयवालोरगडाह इर्वुरिन इद्रम वेहतोग:

30 "मुनेह दिसनद नाटेनगा अन्हट. अगा ओळियताहे, बोगे बेस्केन उदिस अनवद गाळद पियोतुन दोहच तासतदिन ऊळकिर. अस्के तान लेहच पोस ताट.

31 बोगाय बाराहक लेहतलाह आतिर इनजोर ताल्हकतेके, 'सामिहक तेना गर्ज अरता' इनजोर वेहाट,' इनजोर वेहच लोहतोग.

32 अस्के ओर अतोर, अतस्के येसु ओरिन बेद्रम वेहच मतोग, अद्रमे तान दोर्किह कीतोर.

33 पया अद गाळद पियोतुन लेहचोर मतोर, अस्के गाळदताड माल्कालोर, "मीट तान बाराहक लेहतलाह आतिर रा?" इनजोर ताल्हकतोग.

34 अस्के ओरु, "सामिहक तेना गर्ज अरता दादा," इतोर.

35 पया तान येसुनगा ततोर. तचि तमा मुचिस मतव गेंदेड, गाळद पियोता पोगोन वाटटोर. वाटिसि ताना पोगोन येसुन उदिह कीतोर.

36 येसु ताना पोगोन उदिस पेसतोग, अस्के (राजाल अनेके बेद्रम कीस्तोर, अद्रमलेहका ओना मुनेह-मुनेह,) लोकुर अगदगा तमा मुचिस मतव गेंदेन तागसोर, (ओन मान ईदुर).

37 अद्रमे पया जयतुन मेतातगडाह रेगतोग. अस्के अगदुहक अनवालोर सबेटोर कगयवालोरु, तमा ऊळतव बामिह कीयनव कबस्किन सीता कीसि, पका जोरते केयसोर, गिर्दति देवुळता जोहर कीया बोटटोर.

38 ओर इद्रम केयतोर इतेके,

"देवुळबाबाना अदिकर पोस वावाल राजाहकु देय्वा आयि!✧

देवुळता संगे गूनम मन्हता!

पोगोटा बेरा देवुळतुहक मान आयि,"

इनजोर केयतोर.✧

39 अस्के मुडगा मतोर उय्तर परसिर येसुनगा वासि, "गुरु! नीवाड कगयवालोरिन केयमाट इनजोर केमेन कीम," इनजोर इतोर.

40 पया येसु ओरिनु, "नना मीक वेहतहन्नन, ओकावेला वेर बार केमेन आतोर इतेके, इव अगदगडाड बंडाडे केयनुड," इनजोर इतोग.

41 पया येसु येस्सलेम सहरता ऐरे एवतोग. अस्के अद सहरतुन ऊळिस अळतोग.✧

42 ओसो इद्रम इतोग, "मीकु सुकम ईयनव पोल्लोन नेंडे मीट पुन्ज मतेके, बेस आस मनालि. मति इंजेके इसि, अव पोल्लोड मीवाड कोंडाहक दिसोड.

43 मीवा कोटुलतोर इद सहरतुन सर्ने कीस, मीक तिपल कीयनुर, अस्के मीक मकलाहि जागा वने दोर्को आयगा, इद्रमता वेला वायगा.

44 मीवा देवुळि पिसिह कीयलाहि वातद कगोतुन मीट पुनविर. अदिनेनाहक मीवा कोटुलतोरु मीकु, मीवा सहरतुन, दुराते काल्हपनुर. ओसो गूरेतगा बंडाता पोगोन बंडा मनवाह पिळहपळ कीयनुर,✧" इनजोर इतोग.

मंदिरतगा आटुम उदतोरिन येसु पूडिहतोग

45 पया येसु मंदिरतगा अतोग, अन्जि अगा रेसातग आटुम उदतोरिन पलते पूडलाह बोटटोग.

46 येसु ओरिन इतोग, “देवुळता कबुरतोग इद्रम रासतोग:

देवुळ इह इन्हता: ‘नावा लोतुन मोळ्कनद जागा इनदनुर,’ ☆

मति मीट देवुळता लोतुन डाकुरा डेरा कीतिर,’ ” ☆

इतोग. ☆

47 अद्रमे पया येसु दिनम मंदिरतगा अन्जि कागहन्दोग. पेर्मालोस, सास्त्रमगूस, मुक्या मन्कलोर, वेर ओन हक्कलाह अग ऊळिन्दुर. ☆

48 मति सबेटोर लोकुर पका गिर्दाते, येसु वेहतनव पोल्लोन केंजिंदुर. अदिनेनाहक ओन हक्कलाह, ओरिहक अग दोर्को.

20

यहुदि मुक्यालोर येसुन पोल्लो ताल्हकिह्तोर

(मत्याल 21:23-27; मार्कल 11:27-33)

1 उंद दिया येसु मंदिरतगा लोकुरिन कागहनेके, बेसता कबुरतुन वेहचोर मतोग. अस्के पेर्मालोस, सास्त्रमगूस, वेरु यहुदिराड पेदल्कना संगे ओनगा वातोर.

2 वासि “निमा बोना अदिकरते इडाह लोकुरिन पंडलाह आतिन? नीक इद अदिकर ईतोग बोग आंदोग, अले माक वेहा?” इनजोर ताल्हकतोर.

3 ताल्हकतस्के येसु इतोग, “अले अह इतेके नना वने मीक उंद पोल्लो ताल्हकिहन्न!

4 देवुळता पेदिरते एग मीहतनद अदिकर, योहनिहक बेगडाह दोर्कता? देवुळतेनाहुया बार मन्कनेनाहु? अले वेहाट,” इतोग.

5 अस्के ओर तमतमाये, कुस्क-कुस्क आसोर वळ्ळहकलाह आतोर, “वेन माट बाताल वेहतकल रा? देवुळतेनाहे ओन्क एग मीहतलाह अदिकर दोर्कता इनजोर वेहतेक अचोन, ‘मीट पया बाराहक योहननाड केंजविर?’ इनजोर माक इनदनोग.

6 ओसो मन्कनेनाहे ओन्क एग मीहतलाह अदिकर दोर्कता इनजोर इतेके, सबेटोर मावा पोगोन बंडाड उकनुर, बाराहक इतेके लोकुर योहनिन देवुळता कबुरतोग मतोग इनजोर इन्हतोर,” इन्जि विचर कीतोर.

7 अदिनेनाहक ओस, “माट पुनोम योहनिहक बेगडाह एग मीहतलाह अदिकर दोर्कतायो,” इनजोर इतोर.

8 इतस्के येसु वने ओरिन “अह इतेके नना वने इव कबस्किन बोना अदिकरते कीयलाह आतन, अदिन मीक वेहोन,” इनजोर इतोग.

अंगुर वाळुम ओगसतोग माल्काना पीटो

(मत्याल 21:33-46; मार्कल 12:1-12)

9 पया अगा मता मुडुहक, येसु उंद पुन्पिह कीयनद पीटो इद्रम वेहता बोटोग इतेके, “ओर्वोग मन्कल तना जागातगा अंगुर सोपता वाळुम ओगसतोग. ओगसिसि उयतुर मन्कलोरिन कूलते ऊळेवाळे कीयलाह तासतोग. तासिसि वेल्लाडे दियाड मनदलाहि, दुस्रा देसेमते अतोग.

10 “पया मनेक मनेके, पंडिड कोयनद वेला एवता. अस्के वाळुमतुन ऊळेवाळे केवालोर माल्काना तूस ईयनुर इन्जि, अंगुर वाळुमतोग माल्काल तना ओर्वोग ओर्युलतोन लोहतोग. मति वाळुमतुन ऊळेवाळे केवालोर ओन पोसि पका नल्हतोर, अह कीसि वेट्टाड कयक पंडिसीतोर.

11 पंडटस्के पया, माल्काल ओसो ओर्वोग ओर्युलतोन लोहतोग. ओर ऊळेवाळे केवालोर ओन वने पोसि पका नल्हतोर. ओसो लजा वानाह ओना कदर रेहचि, वेट्टाड कयक पंडिसीतोर.

12 मुचाकेपाते माल्काल ओसोवने ओर्वोग ओर्युलतोन लोहतोग. ओन वने नोमुर्क आनाह पका नल्हचि, वाळुमता पलते वाटिसीतोर.

13 “पया इद्रम आनेके, अद वाळुमता माल्काल तनतनाय विचर कीतोग, ‘इजेके नना बह कीकन? अले इजेक नना जीवा कीतोग नावा मगिन लोहतकन, अस्के ओन ऊळिस बह कदर एवोरा?’ इनजोर मगिन लोहतोग.

14 मति ओर मन्कलोर ओग वायनदिन ऊळिसि, तमतमाय इद्रम विचर कीतोर, ‘अरे वेग इतेक माल्काना मगि आंदोग रा! वेन हक्कतेक अचोन, पया इद वाळुम मावा आयगा,’ इनजोर इतोर.

15 पया ओग पेकाल अगा वातस्के, ओन वाळुमता पलतेह ओसि हक्कतोर.

“अंगुर वाळुमता माल्काल इजेके ओरिन बह कीयनोग?

16 ओग वासि ओर अद वाळुमतुन कयदे कीतोर सबेटोरिन हक्कनोग. अह कीसि अद वाळुमतुन दुस्रोरा कयदे ईयनोग,” इनजोर वेहतोग.

इद पोल्लो केंजिसि, अगा मतोर केंजवालोर “अद्रम बेस्केन आयमाकि!” इनजोर इतोर.

17 अस्के ओरेकेन ऊळिसि, येसु इतोग,

“बेद बंडातुन मुने बेलदुर्क पोहचीतोर,

अदे बंडा इंजेके आदरता मूला-बंडा आता.☆

इद्रम देवुळता सांम्रमतगा रासतदिना अर्तम पया बाताल आस्ता?*

18 बोग अद बंडातगा अरयनोग, ओग ईदेग-पोदोग आयनोग. मति अद बंडा बार बोनगा अरता इतेके, ओग गुंडा-गुंडा आयनोग,” इनजोर इतोग.

19 इद पोल्लोतुन वेहनेके, वेग मावा लोप्पाने इव पोल्लोड वेहतलाह आतोग इन्जि, अदे वेलाते सांम्रमगूस ओसो पेर्मांलोर, येसुन बहाय कीस पोयतलाह ऊळिंदुर. मति लोकुर माक विस्द कीयनुर इनजोर रेयतोर.

कय्सर राजाहक सिद्वा दोहतनद पोल्लो

(मत्याल 22:15-22; मार्कल 12:13-17)

20 वेर पया येसुन पोयतलाह इद्रम पट कीतोर इतेके, येसु बेदाय तपिस पोल्लो वळहकतेके, ओन पोसि रोम सर्करतागुमसिनगा ओयकल इनजोर, सेतेमतोरोम इन्जि नाळेह केवालोस, आयडाड गुंजवालोरीन येसुनगा लोहतोर.

21 अस्के वेर ओनगा अन्जि इद्रम ताल्हकतोर, “गूस! निमा सेतेमतोनिन आदिन, ओसो अद्रम काहहतहनिने वने. बेस्केन उड्लोर-बेरोर इनजोर ऊळविन. ओसो देवुळता अगदुन सेतेमते तोहतहनिन इनजोर माट पुहनोम.

22 मति इंजेके माक वेहा, रोम सर्करतुहक सिद्वा दोहतनद मावाड अडोना अडम मन्हाताया, इलेया?” इनजोर ताल्हकतोर.†

23 मति ओरा सत्रल बुदतुन पुन्जि, येसु इद्रम इतोग,

24 “अले नाक उंद वेंडटा कोता ईम्हट,” इतोग. ओर ईतस्के “इद कोतातगा बोना पोटी ओसो पेदिर रासतद मन्हाता?” इनजोर येसु ताल्हकतोग. अस्के “कय्सर राजानाये” इनजोर ओर इतोर. 25 इतस्के “अह इतेके, बेद रोम राजेमता कय्सर राजाना मन्हाता, अद ओन्के ईम्हट!☆ ओसो बेद देवुळ ताल्हकिहता, अदिन देवुळतुहक ईम्हट,” इनजोर येसु इतोग.

26 येसुना वेहतद पोल्लोतुन केजताहकु, ओर बयल आसि केमेन आतोर. ओर लोकुरा मुनेह, अद पोल्लोतेनाहक येसुन पोयता पगवोर.

डोलतोर ओसोवन जीवा अरयना पोल्लो

(मत्याल 22:23-33; मार्कल 12:18-27)

27 पया ओसो सदुकिरा तुंगातोर उच्चुर वासि, येसुन ताल्हकतोर. (वेर सदुकिरा तुंगातोर इतेके, मन्कलोर डोलतापया, बोरे जीवा अरवोर इनजोर इंदुर.)

28 “गूस! मोसाल मावासाटि इद्रम रासिस तासतोग इतेके, ‘मगमियाळ लेवाय हातोग इतेके, ओना रांडे मुतेना संगे ओना तमोग जोळेम आसि, तमदादाना लोता लोन निलिपिह कीयना,’ इनजोर मन्हाता.☆

29 “इजेके तमोग एळवुर मतोर. ओरगडाह मुनेतोग तमदादाल मुते ततोग. मति मगमियाळ आयवाये ओग डोलतोग.

30 डोलतस्के ओना पेकेडोग, अद रांडे मुतेना संगे जोळेम आतोग. ओग वने मगमियाळ आयवाये डोलतोग.

31 ओसो ओर्वीग ओना पेकेडोग वने, अद्रमे तान ततापया डोलतोग. इद्रमलेहका तमोग एळवुर आसि, मगमियाळ आयवाये डोलतोर.

32 वेर सबेटोरा पया अद रांडे आंचाळ वने डोलता.

33 मति इंजेके ओर ओसोवन जीवा अरतस्के, एळवुरगडाहि अद आंचाळि बोना मुते आयगा? बाराहक इतेके ओर एळवुर आसि, ताना संगे जोळेम आस मतोर,” इतोर. (हामुरताहि जीवा अरयनदिन बयतळ लोकुरे नमिहतोर इन्जि तोहतलाह, वेर इह ताल्हकतोर.)

34 इतस्के येसु ओरिन इतोग, “इद कालमतोर लोकुर मुतेस्क ततहतोर, ओसो मुजोहक वने दास्ताड.

35 मति ओर लोकुर हामुरतगडाहि ओसोवने जीवा अरयना लायक मनदनुर, ओर वायना कालमते बेस्केन मुतेस्क तवोर आयनुर, मुजोहक अनोड आयनुड.

36 ओसो ओर देवुळताड देवतुल्कना लेहका मन्जि, बेस्केन डोलोर आयनुर. ओसोवने जीवा अरतेनाहक, ओर देवुळताड पिलाड-पेकोर वने आयनुर.

37 केंजाट, (मावा पेदामुयतोर अब्रहम, इसक, याकुब, वेर हातस्के, वेल्लाडे वर्साना पया मोसाल मतोग. अस्के) किस पोतिस मतद मरा जपता लोप्पा मोसाल रासनेके, “अब्रहम, इसक, याकुब वेर मोळकनद देवुळतन ननान आंदन!” इन्जि सामि इतद पोल्लोतुन रासतोग.☆ इद्रम इन्जि डोलतोर वने जीवा अरयहतोर इनजोर तोहतोग.

38 बह इतेके देवुळतुन हातोर मोळकोर, मति जीवात मनवालोरे मोळिकहतोर; (इतेके देवुळि अह इनदनस्के, ओर मुखर हातोरान जीवाड मंडुडे.) अद देवुळता सबेटोर लोकुराड जीवाड नेंड वने पिसिहताडे,” इनजोर येसु इतोग.

☆ 20:17 20:17 देवुळताड पाटाड 118:22; इपिसुसतोर 2:20 * 20:17 20:17 इद वचनते बेलदुर्क पोहचीतद बंडातन ननाने इन्जि, येसु तोहतलाह ऊळिंदोग. † 20:22 20:22 रोम सर्करतोर लळय कीस मावा देसेमतुन तमा कयदे कीतोर इन्जि, यहुदिर ओरिन कोटि कीदुर. ओसो येसु सिद्वा दोहचीम्हट इतेके, यहुदिरा अडमतोग लेहका आवेग. मति सिद्वा दोहमाट इतेके, ओर गुमसिनगा ओना रिपोट एवेर. इद्रमलेहका सांम्रमगूस ओसो पेर्मांलोर येसुन एक्किह कीयलाह ऊळिंदुर. ☆ 20:25 20:25 रोम सहरतोर 13:7; 1 पत्र 2:17 ☆ 20:28 20:28 व्यवस्थाविवरण 25:5 ☆ 20:37 20:37 पेसमुळि 3:6,15; बळयिर 3:13; 7:32

39 येसु वेहतद पोल्लोतुन केंजिसि, “गुरू! निमा बेस वेहतिन,” इनजोर उय्तर साख्रमगूस इतोर.

40 ताना पया येसुन ओसोवने पोल्लोड ताल्हकलाहि, बोन्के बह दीरा वावो.

दाविद राजाना पुळगतोग, दाविद राजाना सामि

(मत्याल 22:41-46; मार्कल 12:35-37)

41 पया येसु ओरिन ताल्हकतोग, “देवुळ लोहवाल पिसिह केवाल किर्स्तुनुदाविद राजाना पुळगतोग इनजोर इन्हतोर, इद बेद्रम आया पयायहता?

42-43 दाविद राजाल कुदि देवुळताड पाटाना साख्रमतगा इद्रम वेहतोग:

देवुळि नावा सामिन इता,

‘बेचानाह नना नीवा कोटुलतोरिन, नीवाड काल्कना इळन तच एवोन,

अचानाह नावा तिनळ बाजेता राजगादेतगा उदिस मन,’ इता ✧

इन्जि दाविद वेहतोग.

44 इद्रम दाविद राजाल तना कुदि पिसिह केवाल किर्स्तुन ‘सामि’ इन्हतोग. इतेके ओग दाविद राजाना पुळगतोग बेद्रम आया पयायहतोग?”‡ इनजोर इतोग.

साख्रमगूस लेहका आयमाट इनजोर येसु वेहतहतोग

(मत्याल 23:1-7; मार्कल 12:38-40)

45 सबेटोर लोकर ओना पोल्लोतुन केंजसोर मतोर, अस्के येसु तनाड कगयवालोरीन इद्रम इनदा बोटोग:

46 “साख्रमगूसगडाहि उसरते मन्हट. ओर तमा बेरातनम तोहतलाहि, लाट गेंदेड केप्सि तिरियलाह ऊळिहतोर. बजरतगा मनवालोर् तम्क जोहर कीयिर इनजोर विचर कीस्तोर. मावाड पार्तना कीयनव लोहकनगा वेरिहक उदलाह, मुनेहतेह कुर्सिड गावले, कुळिपड तिनदनाड जागानगा उदलाह, वेर कदरताड जागाड पर्हीकिहतोर.✧

47 ओसो वेर रांडे आस्किन नाळेह कीसि लूटे कीस्तोर. ओसो लोकुरिहक दिसना इन्जि, वेल्लाय जोम पार्तना कीस्तोर. इद्रमतोर लोकुरिहक मात्रम दुसोरिहकाय एक्वा सिकसा देवुळि ईयगा,” इनजोर वेहतोग.

21

रांडे आंचाळ देवुळतुहक ईतद दान

(मार्कल 12:41-44)

1 पया साव्कर मन्कलोर मंदिरता लोप्पा संदुकतगा, देवुळतुहक कोताड वाटनदिन येसु ऊळतोग.

2 अस्के ओसोय गरिब रांडे आंचाळ वने, इतुळताड रेंड इचुटाड कोताड अद संदुकतगा वाटनदिन ऊळतोग.

3-4 पया सबेटोरिन आळो कीसि, “इह केंजाट, नना मीकु सेतेम वेहतहनन, संदुकतगा दान वाटटोर सबेटोरगा, वेल्लाडे कोताड मन्हताड. (ओसो दान वाटटापया वने, ओरगा कोताड पिसिहताड.) मति इद रांडे आंचानगा बाताले इले, तेला मति तना पिसवगतुहक तासिस मतव, पूरा कोतान दान वाटटा. अदिनेनाहक देवुळता नद्रते, इद रांडे आंचाळिये, सबेटोरिहकाय एक्वा कोताड वाटटा!” इनजोर इतोग.✧

मंदिर बूळेम आयनदिना लोप्पा येसु वेहतहतोग

(मत्याल 24:1-14; 10:19-22; मार्कल 13:1-13)

5 अस्के उय्तर मन्कलोर मंदिरतुन ऊळिसि, इद्रम वळ्हकसोर मतोर, “इद मंदिरतुन पकाय सोबाताड बंडाने, देवुळतुहक ईतद कोडटा सामनते सोबा कीतोर,” इनजोर इतोर.

6 अस्के येसु इतोग, “इजेके मीट ऊळिहनिर, इविस्कनगा बंडाता पोगोन बंडा वने मनो आयगा. पूरा अर्हचीयनुर, अद्रमता वेला वायगा,✧” इतोग.

7 पया ओर, “गुरू! निमा वेहतव पोल्लोड बेस्के आयनुड? इव पोल्लोड आयनुड इनजोर, तेना बाताल सीना दिसगा?” इनजोर ताल्हकतोर.

8 येसु ओरिन इतोग, “मीक बोगाय नाळेह कीयना आयो इनजोर उसरते मन्हट. वेल्लाटोर नावा पेदिर पोस वासि, नना देवुळ लोहतोनन, इजेकेन कगो एवता इनजोर इनदनुर. ओरा पेके बह अनमाट.

9 ईनाह-आनाह नालुड मूलाड आस लळय्क आस्ताड इन्जि, मीक एर्का आयगा. अस्के मीट रेयमाट बहा. इव पोल्लोड निटम अद्रम आयनुडे, मति अचोट्के बूम मारो आयगा.

10 “ओसो जातता पोगोन जाति तेदगा, राजेमता पोगोन राजेमि तेदगा.

✧ 20:42-43 20:42-43 देवुळताड पाटाड 110:1; बळयिर 2:34-35; इब्रितोर 1:13 ‡ 20:44 20:44 लोकुरा विचरते पिसिह केवाल किर्स्तु, दाविदना पुळगते पुट वायना मता. मति ओग किर्स्तु देवुळता पेकाल आंदोग इन्जि, दाविदिहक एर्का मता. अदिनेनाहक दाविद तना पयाह पुट वावाल किर्स्तुन नावा सामि इनजोर इन्हतोग. ✧ 20:46 20:46 11:43 ✧ 21:3-4 21:3-4 2 कुरिततोर 8:12 ✧ 21:6 21:6 तोहचीतव पोल्लोड 21:22

- 11 बेगा बेगा बूमि मेलियिस गुळह दायगा. बेगा इतेक अगा दुकळ आयगा. रोगहक पुटनुड. मोयुदगा रेय वेसनाह पोल्लोड आयनुड, ओसो बेराड-बेराड सीनाड दिसनुड.
- 12 “इव पूरा पोल्लोड आयनामुने, मीट नाक विस्वस कीतेनाहक, लोकर मीकु पोस पका तिपल कीयनुर. यहुदिराड पार्तना कीयनव लोहकनगा पोस ओयनुर, जेलते वाटनुर. ओसो बोर बोर मीकु राजालोरगा, गुमसिरगा ओयनुर.
- 13 अस्के नावा पोल्लोता साक्सि ईयलाह, मीक अग दोर्कगा.✱
- 14 मीवा नेयम कीयहपा, मीट अगा बाताल वळहककोम इनजोर, मुनेन आलिह केमाटु.
- 15 मीक बाताल वळहकना मन्हता, ताना बुदि नना मीक ईकन. मीवा कोटुलतोर मीवा पोल्लोतुन केंजतस्के, पोल्लो मन्हता पगवोर आयनुर. मीवा पोल्लोतुन जोल वने तोहता पगवोर आयनुर.
- 16 “ओसो मीवा तलोगा-तपे, दादाल-तमोगा, जीवातोर, मीवा गोततोर वने, मीकु विस्दतोर कयदे पोस ईयनुर, ओसो मियगडाह उयतुरिन हक्कनुर.
- 17 मीट नाक विस्वस कीतिर, अदिनेनाहक सबेतोर मीक विस्द कीयनुर.✱
- 18 मति इद्रम आतेक तेला, मीक बोगे बूळे कीया पगवोग*.
- 19 आक्रि एवनाह दीरा पोस मतेकेन, देवुळ ईयनद पिसमुळ मीक दोर्कगा.✱

येस्सलेम सहरतगा वायनद गोसा

(मत्याल 24:15-21; मार्कल 13:14-19)

- 20 “ऊळाट, बेस्के सीपयक येस्सलेम सहरतुन सर्ने कीयनुर, अस्के सहर बूळेम आयना कगो एवता इनजोर पुन्हटु.
- 21 अस्के यहुदा पटटे मनवालोर लोकर पिसकोम इन्जि, मेटानके मकलाह वितिर. सहरता लोप्पा मनवालोर लोकर, पलते पेसिस वितिर. ओसो नाहकनेके मनवालोर लोकर, सहरता लोप्पा ओळियमाकिर.
- 22 बह इतेके देवुळि लोकरिहक सिक्सा ईयगा इनजोर, मुनेन सास्त्रमतगा रासतद मन्हता. अव सबे पोल्लोड निटम आयनुड.
- 23 अव दियाने नेलाड हक्कतव आस्किहक, ओसो पाल ऊहतनव तलिस्किहक, बेचोटा गोसा आयगा. इद देसेमतोर लोकर पका तिपल आयनुर. देवुळता ओड ओरा पोगोन अरयगा.
- 24 उयतुर मन्कलोर तल्वर्कने डोलनुर. उयतुर मन्कलोरिन बार, दुस्राड देसेहकनगा दोहच ओयनुर. ओसि यहुदि आयवोरा कालम मारनाहजोम, ओरु येस्सलेमतोरिन काल इळन तासनुर.✱

येसु मल्स वायनामुनेटा गोसा

(मत्याल 24:29-30; मार्कल 13:24-26)

- 25 “ओसो पोळदु, नेला, उकाड, इविस्कनगा सीनाड दिसनुड. ओसो इद बूमतगा सम्दुरताड लच्काड वायनुड, अव लच्काड नेकनदिन केंजिसि, जातिड-जातिनोर लोकर पका रेयनुर.
- 26 पोगोटा बूमतगा मनदनव सबे मेलियनुड. इद दुनियाते वायनाड पीळानेनाहक रेयिसि, लोकुरा जीवा पेसिस अतप आयगा.
- 27 अस्के कोनि माने-मन्कना नडुम पुटोनन नना बेरा डीसाते, लावते, मोयुलता संगे वायनदिन,✱ लोकुर ऊळनुर.
- 28 इव पोल्लोड आयलाह बोटनुड, अस्के मीट निचि, तलाड तेहच पोगोन ऊळाट. बाराहक इतेके देवुळि मीक विळिसह कीयनद दिया एरे एवयगा,” इनजोर येसु ओरिन वेहतोग.

येसु वायनदिन पुनदना

(मत्याल 24:32-35; मार्कल 13:28-31)

- 29 ओसो येसु ओरिन उंद पोल्लो इद्रम वेहतोग, “गेळाताड मरान† ऊळाट.
- 30 अव मरानाड आकिड रालिहताड अस्के‡, डोय एरे एवयलाह आता इनजोर मीट पुह्निर.
- 31 अद्रुमे इंजेक नना वेहतनव पोल्लोड आयनदिन मीट ऊळकिर, अस्के देवुळता राजेम एवयलाह आता इनजोर पुन्हटु.
- 32 इह केंजाट, नना सेतेम वेहतहनन, इव सबे पोल्लोड बेचानाह करल आयोड आयनुड, अचानाह इद पीळतोर बूळेम आयोर आयनुरS.
- 33 पोगोटा बूमि, इळता बूमि मायनुड, मति नावा पोल्लो बेस्केन मायो आयगा.

येसुना अग ऊळसोर मनदना

✱ 21:13 21:13 पिलिपितोर 1:12 ✱ 21:17 21:17 मत्याल 10:22; योहन 15:19; 17:14 * 21:18 21:18 मीक बोगे बूळे कीया पगवोग मोदुल कागिदते “मीवा तलाता उंद केल वने कुसो आयगा”. ✱ 21:19 21:19 रोम सहरतोर 5:3; गलातितोर 6:9; इब्रितोर 10:36; याकुब 1:3; 5:8; 2 पत्र 1:6 ✱ 21:24 21:24 रोम सहरतोर 11:25; तोहचीतव पोल्लोड 11:2 ✱ 21:27 21:27 दानियेल 7:13 † 21:29 21:29 गेळाताड मरान मोदुल कागिदते “अंजिर मरातुन.” ‡ 21:30 21:30 अव मरानाड आकिड रालिहताड अस्के मोदुल कागिदते, “तानाड कांदाड कोळिसहताड अस्के”. § 21:32 21:32 इव सबे पोल्लोड बेचानाह करल आयोड आयनुड, अचानाह इद पीळतोर बूळेम आयोर आयनुर इद वचनता अर्तम इह वने आया पगयहता: “इव सबे पोल्लोड बेचानाह करल आयोड आयनुड, अचानाह मावा यहुदि जाति बूळेम आयो आयगा.”

34 “अदिनेनाहक मीटु कल्क उनडना, रिमाते विचर वातप कीयना, ओसो इद दुनियाताड कबस्कना सीताते मुळिन्दस मनमाटु. बह इतेके नना वायनद दियाते, मीक दोम्हक्ने वदतगा एकतप आयमाकि इनजोर, उसरते मन्हुटु.✱

35 अद दिया इद पूरा दुनियाता लोकरगा, अद्रमलेहकाने दोम्हक्नेन वास अरयगा.

36 अदिनेनाहक उसरते मन्जि, इव पूरा आयनव पीळाड-दोकानाहि पिसकोम इन्जि, अमेसा दीरा पोसि पार्तना कीसोर मन्हुटु. अह कीतेके नना माने-मन्कना नडुम पुट्टोनन वायकन अस्के, मीट नावा मुनेह बेदे रेयलेवा नितकिर,” इनजोर येसु वेहतोग.

37 पया येसु दिनमे मंदिरतगा काहन्दोग. अह कीस नुलपेडुहक बार, सहरताह पेसिस जयतुन इनदनद मेटातगा अन्जि मंदोग.✱

38 अद्रमे वेल्लाटोर लोकर ओना पोल्लोतुन केंजलाहि, सकरिय मंदिरतगा अंदुर.

22

यहुदिरा मुक्यालोर येसुन हक्कलाहि आरडाड कीस्तोर

(मत्याल 26:2-5,14-16; मार्कल 14:1-2,10-11)

1 अद्रमे पया ओगिह केवद पिंडटाड आरिड तिनदनद पंडुम एक्सोर मता,* तान आवना पंडुम वने इंदुर.✱

2 अद वेलाते पेर्मालोर, साक्षमगूस, येसुन हक्कलाह विचर कीदुर, मति लोकरा रेयतेनाहक, बह कीस वेन हक्कना इन्जि, अग ऊळिंदुर.✱

3 पया बारा बळयिरगडाहि ओवोर्ग यहुदा इस्केर्योत इनवानु, देयहकना मुक्याल आत्रे कीता.✱

4 अस्के ओगु पेर्मालोरिन ओसो मंदिरताड पहरातोरडा साख्वालोरिन कलियतोग. कलियिसि बेद्रम येसुन ओरा कयदे पोस ईयना, तेना लोप्पा ओरिन वळहकतोग.

5 पया ओना पोल्लोतुन केंजिसि, ओर गिर्दा आतोर, आसि “इद कबळतेनाहक माट नीक कोताड ईकोम,” इनजोर इतोर.✱

6 अदिनेनाहक ओग यहुदाल बोगे लेवद जागाते, येसुन ओरा कयदे पोस ईयलाहि, अग ऊळसोर मंदोग.

कगयवालोर पंडुमता गाटो तयर कीस्तोर

(मत्याल 26:17-19; मार्कल 14:12-16)

7 पया ओगिह केवद पिंडटाड आरिड तिनदनद पंडुमता मुनेता दिया वाता. अस्के (मोसानाड अडोडवेहतपु) अद आवना पंडुमते, उंद-उंद लोतुहक उंद-उंद गोरेपियोतुन मोक ईयनद मता.✱

8 अदिनेनाहक पन्नु ओसो योहनिन “मीट अन्हुट! अन्जि आवना पंडुमता गाटो तयर कीम्हटु, माट तिनदकल,” इनजोर येसु लोहतोग.

9 अस्के पया “माट पंडुमता गाटो बेगा तयर कीकोम गूस?” इनजोर येसुन ताल्हकतोर.

10 ताल्हकतस्के येसु वेहतोग, “मीट येस्सलेम सहरते ओळियनेके, बेरा अळकाते एग तवाल ओवोर्ग मीक कलियनोग, ओग बेद लोतगा दायनोग, अदे लोतगा मीट वने अन्हुट.

11 अतस्के अद लोतोग मन्कन इद्रम वेहाटु, ‘नावाड कगयवालोर संगे, आवना पंडुमता गाटो तिनदलाहि, उंद नाटोर रोमनद अरा बेगा मन्हुता इनजोर, गूस नीक ताल्हकिहतोग,’ इनजोर वेहाट.

12 अस्के ओग मीकु उंद लोता पोगोटा मदिलते, पूरा तयर कीस तासतद बेरा अरातुन तोहतनोग. अगान मीट पंडुमता गाटो तयर कीम्हटु,” इनजोर इतोग.

13 पया पन्नु ओसो योहन वेर अगडाह अतस्के, येसु बेद्रम वेहच मतोग, अद्रमलेहकाने सबे मता. मताहकु वेर अगान पया, आवना पंडुमता कुळप तयर कीतोर.

कगयवालोर संगे येसुना आक्रिता तिनमुळि

(मत्याल 26:26-29; मार्कल 14:22-25; 1 कुरिततोर 11:23-25)

14 पया पंडुमता गाटो तिनदनद वेला एवतस्के, बळयिरा संगे गाटो तिनदलाह, येसु उदतोग.

15 उदतस्के ओग ओरिन इतोग, “नना तिपल आयनामुने, मीवा संगे इद आवना पंडुमता गाटो तिनदना इनजोर, नावा पका विचर मता.

16 इंजेक नना मीक वेहतहनन, इद पंडुम बेद पोल्लोतुन तोहतहता, अद पोल्लो देवुळता राजेमते करल आनाहजोम, इदिन नना वडोन वन आयकन,” इनजोर इतोग.

✱ 21:34 21:34 रोम सहरतोर 13:13; 1 तिसलुनितोर 5:1-2 ✱ 21:37 21:37 मार्कल 11:19 * 22:1 22:1 इद बेद्रमता पंडुम इनजोर पुनदलाहि, पुस्तकता आक्रिते पुनवव पोल्लोना अर्तमि, अगा ऊळाट. अगा “ओगिह केवद पिंडटाड आरिना पंडुम” ऊळाट. ✱ 22:1 22:1 मत्याल 26:1-2; मार्कल 14:1; योहन 2:13; 11:55; 12:1 ✱ 22:2 22:2 मत्याल 12:14; 26:4; मार्कल 14:1; योहन 10:31; 11:53 ✱ 22:3 22:3 योहन 13:2,27 ✱ 22:5 22:5 बळयिर 1:18 ✱ 22:7 22:7 पेसमुळि 12:1-27

17 पया अंगुर जोमा मतद बट्कितुन तेहचि, देवुळतुन जोहर कीतोग. कीसि, “इदिन तूसिस उन्हटु” इन्जि कगयवालो रिहक ईतोग.

18 “नना मीक वेहतहनन, नेटगडाहि बेचानाह देवुळि राजेम कीयनद दिया एव्वो, अचानाह बेदे अंगुर जोमातुन उनोन आयकन,” इतोग.

19 अद्रमलेहकाने येसु आरतुन पोसि, देवुळतुन जोहर कीतोग. पया तान किळहचि, ओरिहक तूसिस इयहपा, “इद आरि नना मियेनाहक मोक ईयनद नावा मेंदुदा सीना आंदु.† नाक सीता कीयलाह, मीट वने आरतुन किळहचि तिनदनद कीसोर मन्हटु,” इनजोर इतोग.

20 इद्रमलेहका ओर सबेटोर तितापया बट्कितुन तेहचि, “इद बट्किता अंगुर जोमा, नावा नेतुरता सीना आंदु. लोकुरा संगे देवुळ कीयनद पूना करलतुन, इद नेतुर निल्पिह कीस्ता. मियेनाहक नावा नेतुर नेल पोडगा.†”

येसुना विस्वतोग बोग मनदनोग?

(मत्याल 26:21-24; मार्कल 14:18-21)

21 “इके केंजाट, नाक पोस एवाल मन्कल इंजेक, इगा नावा संगे उदिस तिनदलाह आतोग.☆

22 बाराहक इतेके देवुळि मुनेन पोल्लो दोहतप लेहका, माने-मन्कना नडुम पुटोटोनन नावा हामुर इतेके निटमे मनदगा.☆ मति नाक पोस एवाल मन्कहक मात्रम, बेचोटा गोसा आयगा!” इनजोर वेहतोग.

23 ओना पोल्लोटुन केंजतस्के, “मावा नडुम अद्रम केवाल बोग मनदनोग रा!” इनजोर कगयवालो तमतमाय वळहक बोटोर.

साकुर केवाना लेहका आयना

24 पया कगयवालो, “मयगडाहि इंजेक बोग बेरोग आयनोग?” इनजोर ओरा नडुमि कट्टला पुटटा.†

25 अस्के येसु ओरिन इतोग, “देवुळतुन पुनबोरा राजालोर लोकुरा पोगोन तमा अदिकर ताकिह कीस्तोर, तेला मति ‘माट ओरा बेस सायता केवालोरम’ इनजोर इद्रम इन्हतोर.

26 मति मीट ओरा लेहका कीयनद आयो. मियगडाहि बोग बेरोग मन्हतोग, ओग सबेटोरिहक उड्लोना लेहका आयना गावले. ओसो बोग मुख्याल मन्हतोग, ओगु साकुर केवाना लेहका आयना गावले.

27 बेरोग बोग आंदोग, गाटो तिनदलाह उदतोगुया? बार गाटो तूसवाला? आयो! गाटो तिनदलाह उदतोगे बेरोग आंदोग. मति नना इंजेके मीवा नडुम सेवा केवानन महनन.☆

28 मीट इतेके नावा तिपलते वने, नावा तोळ मतोरिर आंदिर.

29 बेद्रम नावा बाबाल राजेम कीयलाह अदिकर नाक ईतोग, अद्रमे नना वने मीकु अद्रमता अदिकर ईयहनन.☆

30 इतेके मीट वने नावा राजेमता मेजातगा उदिस तिनदकिर-उनडकिर, ओसो राजकुर्सिनगा उदिसि, इस्येलतोर बारा कळिनोरा नेयम कीकिर,☆” इनजोर इतोग.

पत्रुना विस्वसता लोप्पा येसु वेहतहतोग

(मत्याल 26:33-35; मार्कल 14:29-31; योहन 13:37-38)

31 ओसो येसुसामि सिमोन पत्रुन इतोग, “सिमोन! सिमोन! इके केंजा रा! वंजिनाड पिडयान अल्सतप लेहका, देयहकना मुख्याल मीक सबेटोरिन पट ऊळलाह, देवुळतुन ताल्हकता.☆

32 अदिहक निमा विस्वसतुन विळसना आयो इनजोर, नना नियेनाहक पार्तना कीतन.☆ मति निमा ओसोवने विस्वसते मलतस्के, नीवा गोततोर विस्वसतुन बेर्सिह कीसीम,” § इनजोर वेहतोग.

33 अस्के सिमोन पत्रु, “सामि! नना नीवा संगे जेल दायलाह, ओसो डोललाह वने तयर महनन,” इतोग.

34 येसु ओन इतोग, “पत्रु! नना नीक वेहतहनन, नेंड नका तलाकोग कूसनामुने, निमा येसुन पुनोन इनजोर, मूंड मल्काड इनदकिन डा!” इनजोर इतोग.

तिपल्किन आपलाह तयर मनदना

☆ 22:19 22:19 योहन 6:51 † 22:20 22:20 यहदि लोकुर इद पोल्लोटुन पुंदुर इतेके, बेस्के देवुळि मोसाना वेलाते यहदि लोकुरा संगे करल कीता, अद करलतुन निल्पिह कीयलाहि, जन्वकिन मोक ईसि, अविस्कना नेतुरतुन, लोकुरा पोगोन इल्हकना इन्जि, देवुळ उकुम ईस मता (पेसमुळि 24:6-8). अदिनेनाहक येसु इन्हतोग, नावा नेतुर पोवतेके, देवुळ लोकुरा संगे उंद पूना करल कीयगा. ☆ 22:20 22:19-20 1 कुरिततोर 10:16; 2 कुरिततोर 3:6; इब्रितोर 8:6,8; 9:20; 10:29 ☆ 22:21 22:21 योहन 13:18,21,26 ☆ 22:22 22:22 बळयिर 2:23; 3:18; 4:27-28 ‡ 22:24 22:24 येसुसामि बेव पोल्लोड काहन्दोग, अविस्किन केंजिसि इंजेके चट्टिपे येस्सलेमतगा मावा राजेम नितगा; पया अद राजेमतगा मयगडाह सबेटक बेरोग बोग आयनोग, इद्रम वेर कगयवालो विचर कीदुर. अदिनेनाहक ओरा नडुमि इद्रमता कट्टला पुटटा. ☆ 22:24 22:24 मार्कल 9:34; लूकाल 9:46 ☆ 22:27 22:25-27 मत्याल 20:25-28; मार्कल 10:42-45 ☆ 22:29 22:29 2 तिमोति 2:12 ☆ 22:30 22:30 मत्याल 19:28 ☆ 22:31 22:31 2 कुरिततोर 2:11; तोहचीतव पोल्लोड 12:10 ☆ 22:32 22:31-32 मत्याल 6:13; योहन 17:15; रोम सहरतोर 8:27 § 22:32 22:32 येसुसामिन पोयतना वेलाते, कगयवालो कतमतोर विस्वसतगडाहि कमजोर आसि, येसुहक तोळ एवा वितना मता. बाराहक इतेके देयहकना मुख्याल वेर कगयवालोरिन येसुगडाहि जेक कीयना मता. अदिनेनाहक येसुसामि पत्रुन विस्वसते मलतापया, नीवा गोततोर विस्वसतुन मेकिह कीकिन, इन्जि वेहतोग.

35 पया येसु तनाड कगयवालोरिन इतोग, “नना उंद मल्का मीक कोताड पोयवा, जोर्का पोयवा, एल्पुस्क पोयवा, लोहच मतन. अस्के मीकु बातालाय कमि अर्स मताया?” इनजोर ताल्हकतोग. अस्के ओरु, “आयो गूरु! माक बाताले कमि अरवो,” इतोर.

36 पया ओरिन इतोग, “(अस्के लोकर नाक बेस ऊळिंदुर, मति इंजेक नाक विस्द कीस्तोर.) अदिहक इंजेके बोनगा कोताड मन्हाताड ओग पोयेग, ओसो जोर्का वने पोयेग. ओसो बोनगा तल्वर कसेग इले, ओग तनाड गेंदङ वमिसाय मति, अद तल्वर कसेटुन असेग.

37 बाराहक इतेके नना मीक वेहतहनन, देवुळता सास्त्रमतगा रासतद पोल्लो नाक आयगाये. इतेके, ओग कसुरतोरा संगे कलियतोग. ☆ इद नावा लोप्पा रासतद पोल्लो करल आयनदे. सास्त्रमते नावा लोप्पा रासतव कतम पोल्लोड इंजेके करल आयलाह आताड,” इनजोर वेहतोग.

38 अस्के ओरु, “सामि! ऊळा, इव इगा रेंड तल्वर कसेहक मन्हाताड,” इतोर. इतस्के येसु, “आयगा, मनि,” इनजोर इतोग.

येसु जयतुन मेटातगा पार्तना कीस्तोग

(मत्याल 26:36-46; मार्कल 14:32-42)

39 पया अद लोतगडाह ओग पेसिसि, तना अल्वट मतपु, जयतुन मरानाड मेटातगा अतोग. ओना संगे कगयवालोर वने अतोर. ☆

40 अद जागातगा एवतस्के येसु ओरिनु, “देयहकना मुक्याल मीक पट ऊळमाकि इनजोर पार्तना कीम्हटु,” इतोग.

41 पया ओरगडाह उचुन जेक अन्जि, मिंडाड कोटिस देवुळतुन इद्रम पार्तना कीयलाह आतोग:

42 “ए बाबा! नीवा विचर मतेके, इद नावा पोगोन वायनद गोसातुन जेक कीमु. मति इद नावा विचर मतप आयो, नीवा विचर बह मन्हाता, अद्रमे आयि,” इतोग. ☆ [

43 अस्के पोगोटाहि उंद देवतुल अगा वासि ओन्क लाव ईदु.

44 येसु पका दुकमते निंदिसि, जीवा काल्सतप आसि, पार्तना कींदोग. ☆ अद्रम पार्तना कीनेके, ओना एपुरि नेतुरताड डोंगेना लेहका नेल अन्दु.] * ☆

45 ओना पार्तना मारतस्के, तेदिस कगयवालोरिके वास ऊळतोग. ऊळनेके ओर वने आलिह कीस आलिह कीस, बागिसि उंजिस मतोर.

46 अस्के ओरिन इतोग, “मीट बाराहक उंजलाह आतिर? अले तेदाट! देयहकना मुक्याल मीक पट ऊळनद आयो इन्जि पार्तना कीम्हटु,” इनजोर इतोग.

येसुनु यहुदाल पोस ईस्तोग

(मत्याल 26:47-56; मार्कल 14:43-50; योहन 18:3-11)

47 इद्रम कगयवालोरिन येसु वेहचोरेन मतोग, अचोटेने अगा गोहडमेंड लोकर वातोर. ओर गोहडमेंड लोकरिन यहुदाल ततोग (वेग येसुना बारा बळयिरगडाहि ओवोर्ग मतोग). तचि येसुन लोंडलाहि यहुदाल अतोग.

48 अस्के “यहुदा, बह निमा माने-मन्कना नडुम पुटोटोनन नाकु, इद्रम लोंडिसनेहक पोस ईयलाह आतिना?” इनजोर येसु इतोग.

49 पया येसुन पोयतनदिन ऊळिसि, कगयवालोरु “सामि, बह माट तल्वर कसेहकने लळय कीकोमा?” इनजोर येसुन ताल्हकतोर.

50 अह कीसि कगयवालोरगडाहि ओवोर्ग, तना तल्वर कसेटुन तेंडिसि, मोदुल पेर्माना ओर्युलतोना तिनळ बाजेता केवदुन पोडोह देगनाह इतोग.

51 अस्के येसु “इंजेके अचोने आयगा, मनि!” इनजोर इतोग. इन्जि ओना देगता केवदुन तुंडिह कीसि, ओन बेस कीतोग.

52 पया अगा येसुन पोयतकोम इन्जि वास मतोर पेर्मालोरिन, मंदिरता साख्बालोरिन ओसो यहुदिराड पेदल्किन येसु इद्रम इतोग, “मीटु कलेन पोयतलाह वातप लेहका, तल्वर कसेहकु, टेंगाड पोस नाक पोयतलाह वातिर अयो!

53 दिनम मीवा संगे नना मंदिरतगान मंदन अस्के, नाक पोयविर. मति इद मीवा कगो आंदु, इंजेक ईकळता राजेम ताकिहता,” इनजोर इतोग.

पत्रु येसुन पुनोन इन्हतोग

(मत्याल 26:57-75; मार्कल 14:53-72; योहन 18:15-27)

54 पया ओरु येसुन पोसि अगडाह अतोर, अन्जि मोदुल पेर्माना लोन ओतोर. अस्के पत्रु वने उचुन जेक मन्जि, ओरा पयाह पयाह वायलाह आतोग.

☆ 22:37 22:37 यशायाह 53:12 ☆ 22:39 22:39 मत्याल 26:30; मार्कल 14:26; योहन 18:1 ☆ 22:42 22:42 मत्याल 20:22; योहन 18:11; पिलिपितोर 2:8 ☆ 22:44 22:44 योहन 11:33; 12:27 * 22:44 22:43-44 22:43-44 वेल्लाडे मोदुल काग्देहकने दोर्कोड. ☆ 22:44 22:41-44 इन्नितोर 5:7

- 55 मोदुल पेर्माना लोता मुनेह, रेसातगा किस मासिस, ओर अगान उदिस मतोर. अस्के पत्रु वने ओरगान अन्जि उदतोग.
- 56 अद किसता कचुल उदताहकु, किस वेहचते उंद ओर्युल पिलातुहक पत्रु दिसतोग. अस्के अद पिला पत्रुनेके ऊळिसि, “वेग मन्कल वने येसुनाय संगे मतोग,” इनजोर इता.
- 57 मति पत्रु “नना ओन पुनोन एलो,” इनजोर इतोग.
- 58 गळक मनेके, ओसो ओर्वोग मन्कल पत्रुन ऊळतोग. ऊळिसि “निमा वने ओनाय मन्कनिन अय रा!” इतोग. मति पत्रु, “आयो दादा! नना ओना मन्कनन आयोन,” इतोग.
- 59 ओसोवने जोक-जोक गंटामेटा पया, “वेग इतेके निटमे रा, ओनाय संग मतोग! गालिल पटटोना लेहका वळहकिहतोग,” इनजोर ओसो ओर्वोग इतोग.
- 60 अस्के वने पत्रु इतोग, “निमा बाताल वेहतलाह आतिनो दादा, नना इतेके ओन मुर्तिय पुनोन,” इनजोर वळहकनेकेन तलाकोग कूसता.
- 61 पया येसुसामि पत्रुनेके मिळिन्दस ऊळतोग. अस्के कोनि “नेडे नका तलाकोग कूसनामुने, निमा मूड मल्काड येसुन पुनोन, इद्रम इनदकिन,” इनजोर येसुसामि मुने वेहच मतद पोल्लोटुन पत्रु सीता कीतोग.
- 62 अस्के पत्रु पलतेक पेसिसि पका अळतोग.

येसुन नल्हतहतोर

(मत्याल 26:67-68; मार्कल 14:65)

- 63 येसुन पोस तासतोर मन्कलोर, ओना कदर रेहतना ओसो पका नल्हतना कीदुर.
- 64 ओनाड कौडान गेंदे मुर्वेते दोहचि, नल्हचोरेन “अले! इंजेक देवुळता जीवाते वेहा रा! नीक बोग नल्हतोग?” इनजोर पास्किंदुर.
- 65 ओसोवन ओरू येसुना कदर रेहतलाहि वेल्लाडे पोल्लोड इतोर.

येसुन पंचता मुनेह ओस्तोर

(मत्याल 26:63-65; मार्कल 14:61-63)

- 66 पया इमा दिया सकरि यहुदिराड पेदल्कु कलियिसि पंच उदतोर; ओरगा पेर्मांलोर ओसो साख्रमगूसर मतोर. पंच उदतस्के, येसुन ओरा मुनेह ओतोर.
- 67 अगा ओतस्के, तग्वाड केवालो येसुन ताल्हकतोर, “अल रा! इंजेक माक वेहा, निमान देवुळ लोहतोग पिसिह केवाल किस्तुनिना?” इनजोर इतोर. अस्के ओग ओरिन इतोग, “नना मीक वेहतेक वने, मीट मुर्तिय विस्वस केविर आयकिर.
- 68 ओसो नना मीक ताल्हकतेक वने, अद पोल्लो मीट मल्हविर आयकिर.
- 69 मति इंजेके गळक मनेके, माने-मन्कना नडुम पुटोटोनन नना डीसाता देवुळता तिनळ बाजे उदकन,” ☆ इनजोर इतोग.
- 70 अस्के पंचता सबेटोर लोकर “अह इतेक पया निमा देवुळता मगनिना? ☆” इनजोर ताल्हकतोर. ताल्हकतस्के “मीट इहनिर अद निटमे,” इतोग.
- 71 पया पंचता लोकर इतोर, “इंजेके माक साक्सिड-गवय्क बाराहक गावले रा? वेग तनाय तोडटे वेहतदिन, माट कैजतल इसि!” इनजोर इतोर.

23

गुमसिना मुनेह येसुन निल्पिह कीस्तोर

(मत्याल 27:1-2,11-14; मार्कल 15:1-5; योहन 18:29-37)

- 1 पया सबेटोर लोकर पंचतगडाह येसुन पिलाति इनवाल गुमसिनगा ओतोर.
- 2 ओसि येसुना पोगोन इद्रम तप तोहता बोटटोर इतेके, “वेग मावा यहुदि जाततोरिन लेवाड-मताड कागहचि, लेसिह कीस्तोग. ओसो कयसर राजाहक सिद्वा एमाटु इनजोर, लोकरिन तहतहतोग. वेग तन्के देवुळ लोहतोग पिसिह केवाल राजानन इनजोर वेहतहतोग,” इतोर.
- 3 पया पिलाति येसुन, “बह निमा यहुदिरा राजानिना?” इनजोर ताल्हकतोग. पया येसु ओनु, “निमा इहनिन अहे” इतोग.
- 4 अस्के पिलाति पेर्मांलोरिन ओसो लोकरिन, “वेग मन्कनगा बाताले कसुर नाक दिसो,” इतोग. ☆
- 5 मति मुडा लोकर पका कैगम आसोर कयर कीदुर, “वेगु गालिल पटटगडाह इतेके, मावोर यहुदिर मनदनद सबे बूमतगा, लोकरिन तनाड कागहच लेसिह कीसोर, इगा एवनाह वातोग,” इतोर.

एरोद अंतिपसनगा येसुन ओस्तोर

- 6 पया पिलाति इदिन कैजिसि, “वेग मन्कल गालिल पटटोगा?” इनजोर ताल्हकतोग.

☆ 22:69 22:69 देवुळताड पाटाड 110:1 ☆ 22:70 22:70 मत्याल 4:3; 16:16; 26:63; मार्कल 1:1; 14:61; योहन 3:16-18; 11:27; बळयिर 9:20; 13:33 ☆ 23:4 23:4 23:14,22; योहन 18:38; 19:4,6

7 इंजेके गालिल पटटुन ताकिह केवाल एरोद अंतिपस राजाल,✱ अव दियाने येस्सलेम सहरतगान वास मतोग. येसु गालिल पटटोग आंदोग इनजोर पिलाति पुतस्के, येसुन ओनगा ओयलाह वेहतोग.

8 एरोद अंतिपस येसुना लोप्पा मुनेन केंजिस मतोग. अदिनेनाहक ओग वेल्लाडे दियानाहि, येसुन ऊळलाह विचर कीस मतोग. ओसो येसुना कयदे बेदाय बामिह कीयनद सीना ऊळलाह, आसा कीसोर मतोग. अदिहक ओग येसुन ऊळिस, पका गिर्दा आतोग.

9 पया ओगु येसुन वेल्लाडे पोल्लोड ताल्हकतोग, मति येसु तनेनाह ओन बाताले पोल्लो मल्होग.

10 पेर्मालोरो ओसो सान्मगूस्र अगा निचि, तम्क विचर वातप येसुना पोगोन कसुर्क वाटिंदुर.

11 पया एरोद अंतिपस वने तनाड सीपय्कना संगे, येसुन पास्किस् कवतोग. ओन राजान कीतपु, मिळस्कनद जगा केगिपिह कीसि, पिलाति गुमसिनेकेन मल्हच ओया वेहतोग.

12 अदे दिया कोनि एरोद अंतिपस ओसो पिलाति, वेर इर्वुर गूनम आतोर. ताना मुने इतेके ओर ओर्विहक-ओर्वोग विस्दतेन मंदुर.

पिलाति येसुन हक्कलाह उकुम ईस्तोग

(मत्याल 27:15-26; मार्कल 15:6-15)

13 पया पिलाति पेर्मालोरीन, यहुदिराड मुक्यालोरिन ओसो लोकुरिन केयतोग.

14 केयिसि इद्रम इतोग, “लोकुरिन लेवाड-मताड पोल्लोड काहचि, लेसिह केवाल आंदोग इनजोर, मीट वेग येसुन इगा ततिर. इंजेक नना मीवा मुनेह वेन पर्हकिस ऊळतन. मीट वेना पोगोन बेव पोल्लोना कसुर्क वाटिंदुर, अव पोल्लोनाड कसुर्क इतेके, वेना लोप्पा नाक बाताडे दिसोड.✱

15 ओसो एरोद अंतिपसिहक वने, वेना बाताले कसुर दिसो, अदिनेनाहक ओगु वेन ओसोवने मयगा मल्स लोहचीतोग. वेन्क हामुरता सिक्सा दोर्कना, इद्रम वेग बाताले कसुर केवोग.

16 अदिनेनाहक वेन जूताते नल्हता वेहचि विळिसस ईय्हनन,” इतोग.

17 *

18 अस्के सबेटोर लोकुर कलियिसि, “वेग येसुन हक्कलाह वेहा! मयेनाहक बरबसिन विळसा,” इनजोर रोदा पोयतोर.✱

19 (बरबसि इनवाल इतेके सहरता मन्कलोरिन सर्करता विस्दते ओड तगहच मतोग, ओसो उय्तुरिन हक्किस् वने मतोग. अदिनेनाहक ओन जेलते वाटिस मतोर.)✱

20 येसुन विळिसस ईयलाह, पिलाति ओसो उंद मल्का मुडा लोकुरिन वेहच ऊळतोग.

21 मति ओरु, “ओन हक्कनागुटातगा मोल्लाड कोटिस हक्काट, हक्कनागुटातगा हक्काट!” इनजोर पका रोदा पोयतोर.✱

22 अस्के पिलाति मुचा केपा ओसोवने लोकुरिन इतोग, “बाराहकु? वेग बाताल कसुर कीतोग? वेन्क हामुरता सिक्सा ईयना लेहका, वेनगा नाक बाताले कसुर दोर्की.✱ अदिनेनाहक वेन जूताते नल्हता वेहच विळिसस ईय्हनन,” इनजोर इतोग.

23 मति मुडा लोकुर, “येसुन हक्कनागुटातगा वेळ्हा,” इनजोर पका केयसोर रोदा पोयतोर. अद्रमे ओरा केयनद पका वीळता.✱

24 अदिनेनाहक पिलाति पया, मुडा लोकुर ताल्हकतपे आयि इनजोर इतोग.

25 पया जेलते मतोग सर्करता विस्द मनवाल हक्के मन्कनु, लोकुर ताल्हकताहक, ओन विळिसस ईया वेहतोग. मति इंजेक तम्क विचर वातप बहे कीयिर इनजोर, लोकुरा कयदे येसुन ईसीतोग.

येसुन हक्कनागुटातगा वेळ्हतहतोर

(मत्याल 27:32-44; मार्कल 15:21-32; योहन 19:17-19)

26 अस्के पया सीपय्क येसुन तना हक्कनागुटा कांजिह कीसि, (पिलातिना लोताहि मोल्लाड कोटना जागातगा) ओयलाह आतोर. नडुम अगदे येसुहकु हक्कनागुटा कांजलाह दीरा वावो. अचोटेने कुरेने सहरतोग सिमोन इनवाल, येस्सलेम सहरते ओळियलाह आस मतोग†. अस्के सीपय्क ओन पोसि, हक्कनागुटा कांजिस, येसुना पेगके-पेगके दायलाह बीगर पोसिह कीतोर.

27 अस्के वेल्लाय गोहडमैंड लोकुर येसुना पेगके अनजोर मतोर. अद वेलाते अगा उचुक आस्कु ओनेनाह अर्युल पासोर अळन्दुड.✱

28 अस्के येसु अव आस्कनके मिळिन्दसि, “ए येस्सलेमताड आस्कनिर! नयेनाहक अळमाटु, मति मियेनाहक ओसो मीवाड पिलाड-पेकोरेनाहक अळम्हटु.

29 बाराहक इतेके इद्रमताड तिपलताड दियाड वायना मन्हताड, अव दियाने ‘वंजो मनदनद आंचाळ देय्वाता, बेस्केने नेलाड हक्कवद आंचाळ देय्वाता, बेस्केन पाल ऊहवद आंचाळ देय्वाता,’ इनजोर लोकुर इनदनुर.

✱ 23:7 23:7 मत्याल 14:1; मार्कल 8:15; लूकाल 3:1,19-22; 8:3; 13:31; बळयिर 4:27-28; 13:1 ✱ 23:14 23:14 23:4,22;

योहन 18:38; 19:4,6 * 23:17 23:17 “वर्सा-वर्सातुहक आबना पंडुमतस्के, जेलते मतोर यहुदिराडह बोनाय ओर्विनु, गुमसिहक विळिसस ईया पोयन्दु.”

इद वचन वेल्लाडे मोदुल काग्देहकनगा इले. ✱ 23:18 23:18 योहन 19:15 ✱ 23:19 23:18-19 योहन 18:40 ✱ 23:21 23:21

योहन 19:6 ✱ 23:22 23:22 23:4,14; योहन 18:38; 19:4,6 ✱ 23:23 23:23 बळयिर 13:28 † 23:26 23:26 कुरेने सहर

जेकता देसेमते मता. वेग सिमोन पंडुमतेनाहकु येस्सलेमते वास मनदनोग बहे. ✱ 23:27 23:27 मार्कल 16:10; योहन 16:20

- 30 ओसो 'मावा पोगोन अर्हम्टु' इनजोर मेटान इनदनुर, 'माक मिसाटु' इनजोर गुड्डान इनदनुर.✧
- 31 वेरु नावा लेहकाडोग कसुरलेवोन इद्रम कीस्तोर इतेके, मीट कसुर मनवालोरिन बेद्रम केमुळ आयगा!‡" ✧ इनजोर येसु इतोग.
- 32 अद्रमे येसुना संगे इर्वुर डाकुरिन वने, हामुरता सिक्सा ईयलाह ओतोर.
- 33 पया ओर, "तला-टाप्रा" इनदनद जागातगा एवतोर. एव्सि येसुन हक्कनागुटातगा मोल्लाड कोटिसि वेळहतोर.✧ ओना संगे इर्वुर डाकुरिन वने ओर्विन तिनळ बाजे, ओर्विन बार ओना दावळ बाजे वेळहतोर.
- 34 अस्के "ए बाबा! वेर नाक हक्कवालोर लोकर बाताल कीस्तोर, अदिन पुनोर,✧ वेरिन मापि कीमु!✧" इनजोर देवुळतुन येसु पार्तना कीतोग.
- पया सीपय्कु सीटिड वाटिसि, येसुनाड गेदेड तूसतोर.✧
- 35 अगा मुडा लोकर निचि मोल्लाड कोटनदिन ऊळसोर मतोर. यहुदिराड मुक्यालोर येसुन पास्कसोर इद्रम इतोर, "वेग दुसोरिन विळिसह कीतोग, वेग देवुळ आचतोग पिसिह केवाल किस्तु आंदोग इतेके, तनाय तन्क विळिसह कीयेग," इतोर.
- 36-37 सीपय्क वने वासि, ओयतद जोमा ओन्क ऊहचि,✧ "निमा यहुदिरा राजानिन आदिन इतेके, नीवा जीवातुन निमान पिसिह कीम!" इनजोर पास्कतोर.
- 38 ओसो "वेग यहुदिरा राजाल आंदोग" इनजोर बलाते रासिसि, ओना तलापोगोन गुटातगा वेळहच मतोर.
- 39 येसुना संगे मोल्लाड कोटिस वेळहच मतोरगडाह, ओर्वोग डाकु वने, "निमा देवुळ लोहतोग पिसिह केवाल किस्तुनिन इतेके, नीक ओसो माक वने पिसिह कीम," इनजोर येसुन पास्कतोग.
- 40 मति दुसोग डाकु बार अद्रम इतोन दगा ईसि, "वेन्क दोर्कतद सिक्सा नीक वने दोर्कता. मति निमा देवुळतुहक वने बह रेयविन रा?
- 41 माट इतेक लाग्वा कबळ कीताहकु, माक काय्दा मतपु, बराबर सिक्सा दोर्कता. मति वेग इतेके बाताले कसुर केवोग," इनजोर इतोग.
- 42 ओसो येसुन इतोग, "ए येसु! निमा राजाल आतस्के, नाक सीता कीमु."
- 43 इतस्के येसु ओनु, "केंजा, नना नीक सेतेम वेहतहनन, नेंडे निमा नावा संगे सिंगर्दीपतगा✧ मनदकिन," इनजोर इतोग.

येसुना हामुरि

(मत्याल 27:45-56; मार्कल 15:33-41)

- 44 अस्के पियलि नेक नितगडाह इतेके, मंड एगनाहजोम पूरा बूममेंड ईकळ आता.
- 45 पोळ्दता वेहच वने दिसो. अस्के येस्सलेमतगडा मंदिरता लोप्पा मतद, सबेट्क पवित्र गूडटा अगदगा, अडह कीस मतद गेदे रेंड तुक्ळेड आनाह पगक वितता. § 46 अस्के येसु, "ए बाबा! नावा जीवातुन नीवा कयदे ईयहनन,"✧ इनजोर जोरते केयिसि हातोग.✧
- 47 पया सीपय्कना दरोगाल अगा बह आता, तान ऊळिसि, "वेग मन्कल निटमे सेतेमतोग मतोग!" इनजोर देवुळतुन जोहर कीतोग.
- 48 ओसो अगा ऊळलाह वातोर लोकर, बाताल बाताल आता, अदिन पूरा ऊळिसि, अर्युल पासोर मल्स अतोर.
- 49 मति येसुन पुतोर, ओसो ओना संगे गालिल पटटाह वातव आस्कु जेक निचि, अगा बह आंदु, अदिन सबे ऊळसोर मतोर.✧

येसुन गुमयातगा तासिह्तोर

(मत्याल 27:57-61; मार्कल 15:42-47; योहन 19:38-42)

- 50-51 पया अगा यहुदा पटटा अरिमतेया नाटेनोग, योसेप इनवाल ओर्वोग मन्कल मतोग; ओगु यहुदिराड तग्वाड केवालोरगडाह ओर्वोग मतोग. ओसो तग्वाड केवालोर येसुना नेयम कीतस्के, अगा तोळ आयोग. बह इतेके ओग बेसतोग सेतेम मन्कल मतोग. देवुळि बेस्के मावा इय्येल देसेमते तना राजेम निल्पिह कीयगा इनजोर केपिदोग.
- 52 ओगे योसेप पिलातिनगा अन्जि, येसुना सेत्तातुन गति कीयहनन इनजोर ताल्हकतोग.

✧ 23:30 23:30 होशे 10:8; तोहचीतव पोल्लोड 6:16-17 ‡ 23:31 23:31 वेरु नावा लेहकाडोग कसुरलेवोन इद्रम कीस्तोर इतेके, मीट कसुर मनवालोरिन बेद्रम केमुळ आयगा! मोदुल कागिदते, "वेरु पद्दना मरातुने इद्रम कीस्तोर इतेके, वतता मरातुन बेद्रम केमुळ आयगा!" येसु हातापया जोक-जोक 40 वसनि आयनद येस्सलेम सहरता गोसातुनु. येसु मुनेन पुन्ज मतोग. अद तुकने यहुदि लोकर रोम सर्करता विस्द आसि तेदताहकु, रोमि सीपय्क वासि, येस्सलेमतुन बळे कीतोर. अदिनेनाहक येस्सलेम सहरतगा वायनद गोसातुन सीता कीसि, अव आस्किन येसु अद्रम इतोग. ✧ 23:31 23:31 1 पत्र 4:18 ✧ 23:33 23:33 बळयिर 2:23 ✧ 23:34 23:34 बळयिर 3:17; 13:27; 1 कुरिततोर 2:8; इपिसुसतोर 4:18 ✧ 23:34 23:34 बळयिर 7:60 ✧ 23:34 23:34 देवुळताड पाटाड 22:18; योहन 19:23-24 ✧ 23:36-37 23:36-37 मत्याल 27:48; मार्कल 15:36; योहन 19:29 ✧ 23:43 23:43 2 कुरिततोर 12:4; तोहचीतव पोल्लोड 2:7 § 23:45 23:45 येस्सलेमता मंदिरतगा पवित्र गूडि, ओसो सबेट्क पवित्र गूडि इव रेंडिना नडुमि अगदगा गेदे अडह कीस मता; अदिनेनाहकु लोकर देवुळतुन गट्ने कलिय पगवोर आंदुर. ✧ 23:46 23:46 देवुळताड पाटाड 31:5 ✧ 23:46 23:46 योहन 19:30; इब्रितोर 5:7 ✧ 23:49 23:49 योहन 19:25

53 ताल्हकिस सेतातुन हक्कनागुटातगडाह रेहतोर. पया वेल्ला दाराता हामुर-गेंदेते सेतातुन ऊर्हतोर. अह कीसि बेरा आद बंडातगा तर्विस मतदु, मुने बोने पोहवद पूना गुमयातगा, येसुना सेतातुन तासतोर.*

54 अद दिया वारमता पोल्वादियातेनाहक(इतेके सनारमतेनाहक) तयर आयनद दिया मता. ओसो गय्क इतेके पोळ्द अनजोरे, पोल्वादिया सुरु आयना मता.*

55 पया गालिल पटटाहि येसुना संगे वातव आस्कु, योसेप सेतातुन ओयहपा, गुमयातुन ऊळलाह अताड. ओसो सेतातुन बेद्रम तासतोर, अदिन वने ऊळताड.

56 पया अव आस्कु अगडाह मल्स अन्जि, बेस गब एस्कनव मराना पिंडि ओसो अतर्नेय सेतातगा वाटलाह, पर्हकिस तयर कीताड.

पया पोळ्द अताहकु, वारमता पोल्वादिया इनजोरे, मोसानाड अडोड वेहतपु, लोने रोमताड.†

24

येसु हामुरताह तेकिह्तोग

(मत्याल 28:1-8; मार्कल 16:1-8; योहन 20:1-8)

1 पया वारमता मुनेता दिया (इतेके ऐतारम दियाते),* सकर पिडपड आयहपा, येसुन गति कीयहपा अन्ज मतव आस्कु, तमाय पर्हकिस तयर कीस मतद अतर्नेय पोसि, येसुन तासतद गुमयातगा अताड.

2 अगा एवतस्के, गुमयाता अगदगा तिळहप कीस मतद बंडा, अबर गूळिस मतदिन ऊळताड.

3 पया अव आस्कु लोप्पा ओळियिस ऊळताड, अस्के अविस्किहक अगा येसुसामिना सेता दिसो.

4 दिसवाहकु अव आस्कु एक्बेक आताड. अस्के दोम्हक्नेन तिर्मिळ्स्कनाड जगाड केगतोर इर्वुर मन्कलोर, अविस्कनगा वास नितोर.*

5 अस्के अव आस्कु पका रेयिसि, ओरा मुनेह तला वऱ्हताड. पया ओरु, “जीवात मनवाल मन्कन, डोलतोरगा मीट बाराहक पर्हकलाह आतिर?*

6-7 ओग इगा इलेग, ओग जीवा अरतोग! मीवा संगे गालिल पटटगा मतस्के, ‘माने-मन्कना नडुम पुटटोनन नाकु, पापि मन्कलोर कयदे पोस ईयनुर.* पया ओर नाकु हक्कनागुटातगा मोल्लाड कोटिस हक्कनुर, मति नना मूड दियाने जीवा अरयकन,* इव सबे करल आयनुडे,’ इनजोर मीक वेहच मतोग, सीता मन्हताया?” इतोर.*

8 अस्के अव आस्किहकु, येसु मुने वेहतव पोल्लोड सीता वाताड.

9 पया अव आस्कु गुमयातगडाह मल्स अन्जि, अक्रा बळयिरिन ओसो दुस्रोर कगयवालोरिन इव पूरा पोल्लोन वेहताड.

10 वेहतनव आस्क बेव इतेके, मगडला नाटेना मरियाल, योहना, याकुबना तलोग मरियाल, ओसो उचुक दुस्राड आस्क मताड. इवे बळयिरिन इव पोल्लोड वेहताड.*

11 मति अविस्कना पोल्लोतुन, बळयिर विस्वस केवोर. “इव आस्क उगसे वेहतहताड रा!” इतोर.*

12 मति पत्रु अगडाह तेदिस, गुमयातगा एवनाह वित वातोग. पया लोप्पा ओल्लिस ऊळनेके, अगा सिरप (येसुना सेतातुन ऊर्हच मतव) गेंदेड बहता अहे मताड. अदिन ऊळिस इगा बह आता इनजोर एक्बेक आसि, ओग लोन मल्स अतोग.

इमावुस नाटे दायनद अगदे येसु दिसिहतोग

(मार्कल 16:12-13)

13 अदे दिया येसुनाड कगयवालोरगडाह इर्वुर, इमावुस इनदनद नाटे अनजोर मतोर. अद नाग येस्सलेम सहरतगडाहि जोक-जोक अक्रा किलोमिटर मता.

14 अस्के येस्सलेमतगा आतव सबे पोल्लोन ओर इर्वुर वळहकसोर-वळहकसोर अनजोर मतोर.

15 ओर इद्रम तमतमाय वळहकसोर दायहपा, येसु कुदि दोम्हक्नेन ओरगा वासि, ओरा संगे ताकलाह बोटटोग.

16 ताकनेके येसुन वेर पुनदना आयो इन्जि, ओर इर्वुरिन आसि मुर्तिय पुनवाह कीतद मता.*

17 पया येसु ओरिनु, “मीट इर्विर अनजोर-अनजोर बेद पोल्लोतुन वळहकलाह आतिर रा?” इनजोर ताल्हकतोग. अस्के ओर दुकमते निदिस अगान नितोर.

18 निचि “निने, अने येस्सलेमतगा आतव पोल्लोन पंडुमतुहक वातोरु सबेटोर पुतोर इतेके, निमा वगोनिने बह पुनविन रा?” इनजोर ओर इर्वुरगडाह किलियुपा इनवाल इतोग.

* 23:53 23:53 बळयिर 13:29 * 23:54 23:54 पोळ्द अनेकेने यहदिरा दिया सुरु आस्ता. † 23:56 23:56 वारमता पोल्वादियाते कबळ कीयलाह पोलो आंदु (पेसमुळि 20:10). * 24:1 24:1 बळयिर 20:7; 1 कुरिततोर 16:2; तोहचीतव पोल्लोड 1:10 * 24:4 24:4 1 तिमोति 3:16 * 24:5 24:5 तोहचीतव पोल्लोड 1:18 * 24:6-7 24:6-7 गलातितोर 2:15 * 24:6-7 24:5-7 मत्याल 28:5-6; मार्कल 16:6; योहन 21:14; बळयिर 2:32; 3:15,26; 4:10; 5:30; 10:40; 13:30,33-34,37; 17:31; रोम सहरतोर 4:24; 6:4; 8:11; 10:9; 1 कुरिततोर 6:14; 15:4,20; 2 कुरिततोर 4:14; गलातितोर 1:1; इपिसुसतोर 1:20; कुलुसितोर 2:12; 1 तिसलुनितोर 1:10; इब्रितोर 13:20 * 24:6-7 24:6-7 24:26,44,46 * 24:10 24:10 मार्कल 16:10; लूकाल 24:23; योहन 20:18 * 24:11 24:11 मार्कल 16:11; योहन 20:25 * 24:16 24:16 योहन 20:14; 21:4

19 अस्के येसु “बेव पोल्लोड रा?” इनजोर ताल्हकतोग. ताल्हकतस्के ओर इद्रम वेहता बोटटोर, “नासरेत नाटेनोग येसुना पोल्लो आंदु रा! ओग बाताल कीदोग, बाताल वेहन्दोग, अव पूरा देवुळता लावताड मताड. ओग देवुळता कबुरतोग मतोग. लोकुर वने ओन बेसतोग इनजोर इंदुर.

20 मति मावाड पेर्मालो, ओन्क हामुरता सिक्सा ईयेग इनजोर, पिलाति गुमसिना कयदे पोस ईतोर. इद्रम कीस लोकुर ओन हक्कनागुटातगा मोल्लाड कोटिस हक्कतोर.✠

21 मति ओगे मावा इम्येल जाततोरिन कोटेतोरा कयदाहि विळिसह कीयनोग इनजोर, माट आसा कीस मतोग.

“इजेके इव सबे पोल्लोड अनेटस्केन आताड.

22 ओसो नेंडु मयगडाड उचुक आस्क वने, माक बामनाह कीताड. अव नेंड सकरिय सेता तासतद गुमयातगा अन्ज मताड.

23 मति अगा येसुना सेता अविस्किहक दोर्की. दोर्कवाहक अव मल्स वासि, ‘माट देवतुल्किन ऊळतोम. येसु जीवा अरतोग इनजोर, अव माक वेहताड,’ इनजोर मयगडाड आस्क माक वेहताड.✠

24 अविस्कना पोल्लो केंजिसि, मावा तोळतोर उयतुर गुमयातगा अन्ज ऊळतोर. अस्के अव आस्क बेद्रम वेहच मताड, अद्रमे मता, येसु इतेक ओरिहक दिसोग!” इनजोर वेहतोर.

25 पया येसु इतोग, “मीट मुर्तिय बुदलेवोरिर आदिर! देवुळता कबुरतोर वेल्लाय मुने वेहतव पोल्लोन विस्वस कीयलाह, बह विचर केविर?

26 देवुळ लोहवाल पिसिह केवाल किस्तुहकु पका तिपल आसि पया, बेरा डीसाते देवुळतगा दाय्या पोयोया?” इनजोर इतोग.✠

27 इद्रमलेहका मोसानाड अडोनगा, देवुळता कबुरतोराड पुस्तकिनगा, अहे पूरा देवुळता साम्रमते बेगा बेगा तना लोप्पा रासतव पोल्लोड मताड,✠ अव सबे पोल्लोन ओरिहक तेळियिह कीस वेहतोग.✠

28 अद्रमे पया ओर तम्क दायना मतद नाटेनगा एवतोर. अस्के येसु अद नाटे रोमवप लेहका ओरिहक दल्गता.

29 अदिनेनाहक ओर, “इजेके पोळ्द अता, नेटुहक मयगान रोमा दादा” इनजोर, ओन गोंडगोंड आतोर. अस्के येसु ओरगान रोमतोग.

30 पया ओग ओरा संगे जावा उनडलाह उदतोग. अस्के ओग आरतुन तेहचि, देवुळतुन जोहर कीतोग. कीसि तान किळहच ओरिहक ईयलाह आतोग.

31 ईनेकेन ओर इर्वुराड कोडाड पड्ने आतप लेहका आताड, अस्के वेग येसु आंदोग इनजोर पुतोर. मति येसु ओरिहक दिसवाह, चट्ने मायतोग.

32 पया ओर तमतमाय, “ओग मावा संगे वासोर अगदे गोटीड कीतोग, ओसो देवुळता साम्रमताड पोल्लोन तेळियिह कीतोग. अस्के ओना पोल्लो मावा जीवातुहक बेचोन मिटस दल्गता, आयोया?” इनजोर ओर्विहक-ओर्वोग इतोर.

33-34 पया ओर अगडाह पोर्क तेदिस, ओसोवने येस्सलेमते मल्स अतोर. अतस्के अगा अक्रा बळयिर ओसो कगयवालोर जमा आसि, “नितमे रा! येसुसामि जीवा अरतोग. ओग सिमोन पन्हुहक दिसतोग!”✠ इनजोर वळहकनेकेन, ओर इर्वुर अगा एवतोर.

35 अस्के ओर इर्वुर वने अगदे अनेके बह आता, ओसो येसु आरतुन किळहचि ओरिहक ईयहपा, ओन बह पुतोर, अदिन ओर सबेटोरिहक वेहतोर.

येसु तनाड कगयवालोरिहक दिसिहतोग

36 ओर इर्वुर इव पोल्लोड सबेटोरिन वेहनेकेन, येसु कुदि ओरा नडुम वास नितोग.✠ निचि “मीक सुकम दोर्कि, रेयमाटु!” इनजोर इतोग.

37 अस्के ओर दिर मिळहकिसि, माट येसुना मिळसुमतुन ऊळिहनला बहु, इनजोर बामिस रेयतोर.

38 अस्के येसु ओरिन इतोग, “मीट इचोन बाराहक रेयतिर? नावा लोप्पा बाराहक उन्क-मन्क आयहनिर?

39 नावाड कक्किन-काल्किन ऊळाट! नाक बोयाटु! इद ऊळाटु नना येसुनने, मिळसुमतुहक इद्रम अविड-बोकाड इलेड, मति नाक मन्हताड!”

40 इनजोर वेहचि येसु तनाड कक्किन-काल्किन ओरिहक तोहतोग.✠

41 अस्के ओर अचोन गिर्दा आसि बामतोर इतेके,✠ मावा मुनेह येसुये निच मन्हतोग इन्जि, इंका सेतेम पोयोर. अद्रम आनेके येसु ओरिनु, “मियगा बातालाय तिनदलाह मन्हताया?” इनजोर ताल्हकतोग.

42 अस्के ओर बोळसतद मीन-मुका ओन्क ईतोर.

43 ईतस्के ओर ऊळनाहे, अद मुकातुन येसु तितोग.

✠ 24:20 24:20 बळयिर 2:23; 3:15; 1 तिसलुनितोर 2:15 ✠ 24:23 24:23 24:10 ✠ 24:26 24:26 24:6-7,44,46; 1 पत्र 1:11 ✠ 24:27 24:27 24:44-46; योहन 5:39; 12:41; बळयिर 2:23; 3:18,24; 13:27; 17:2-3; 26:22-23 ✠ 24:27 24:26-27 1 कुरिततोर 15:3 ✠ 24:33-34 24:33-34 1 कुरिततोर 15:5 ✠ 24:36 24:36 1 कुरिततोर 15:5,7 ✠ 24:40 24:40 योहन 20:20,27 ✠ 24:41 24:41 24:52; योहन 16:20; 20:20

44 तिन्जि ओरिन इद्रम इतोग, “इव पोल्लोड बेव इतेके नाक हव्कनामुने मीवा संगे मतन, अस्के मीक वेहतव आंदुड. मोसानाड अडोना सास्त्रमतगा, देवुळता कबुरतोराड पुस्तकिनगा, ओसो देवुळताड पाटानगा, नावा लोप्पा रासतव सबे पोल्लोड करल आयनद मता. अदिनेनाहक इद्रम आता,” इनजोर वेहतोग.✧

45 पया देवुळता पवित्र सास्त्रमतगा पोल्लोन पुनदलाह, येसु ओरिहक बुद ईतोग.✧

46 ओसो इद्रम इतोग, “सास्त्रमतगा इद्रम रासतद मन्हता इतेके: देवुळ लोहवाल पिसिह केवाल किर्स्तु, तिपल आस डोलनोग. ओसो मूंड दियाने ओसोवन जीवा अरयनोग.✧

47 अदिनेनाहक पापमता मापि दोर्कना इतेके, पापमता अगदाहि मलयना.✧ इद कबुरतुन किर्स्तुना अदिकरते येस्सलेमतगडाह सुरु कीसि, पूरा बूममेंड पोकर केमुळ आयगा.✧

48 इव सबे पोल्लोना मीट साक्सितोरिर महनिर.✧

49 ओसो नावा देवुळबाबाल बाताल ईकन इन्जि पोल्लो विळिसस मतोग, अद पवित्र जीवातुन नना मियगा लोहतकन.✧ बेचानाह देवुळतगडा लाव मीवा पोगोन रेगो, अचानाह मीट इदे येस्सलेम सहरतगान मन्हदु,” इनजोर वेहतोग.✧

देवुळि येसुन देवुळदीपतगा ओस्ता

50 पया येसु ओरिन येस्सलेमता एरे मनदनद बेतनि नाटेनेके ओतोग. ओसि तना कय तेहचि,✧ ओरिहक बर्कतताड पोल्लोड वेहतोग.

51 बर्कतताड पोल्लोड वेहतहपा, ओग ओरगडाहि एगतोग. पया देवुळि ओन पोगोन देवुळदीपतगा ओता.✧

52 अस्के कगयवालोर येसुन दंडुम अर्सि, अगडाह पका गिर्दति येस्सलेम सहरते मल्स वातोर.✧

53 पया अद्रमे वेर अमेसा मंदिरतगा अन्जि देवुळतुन जोहर कीदुर.

✧ 24:44 24:44 24:6-7,26,46; 1 पत्र 1:11 ✧ 24:45 24:45 बळयिर 16:14; 1 योहन 5:20 ✧ 24:46 24:44-46 24:6-7,25-27; योहन 20:9; बळयिर 3:18; 17:3; 26:22-23; 28:23 ✧ 24:47 24:47 मार्कल 1:15; बळयिर 2:38; 3:19; 5:31; 13:38; 17:30; 20:21; 26:20 ✧ 24:47 24:47 मत्याल 28:19-20; मार्कल 16:15; बळयिर 5:31; 10:42 ✧ 24:48 24:48 योहन 15:27; 19:35; 21:24; बळयिर 1:8; 10:39,41; 13:31; 1 पत्र 5:1; 1 योहन 1:2; 4:14 ✧ 24:49 24:49 योहन 14:26; 15:26; 16:7; बळयिर 2:33; इपिसुसतोर 1:13 ✧ 24:49 24:49 बळयिर 1:4-5 ✧ 24:50 24:50 1 तिमोति 2:8 ✧ 24:51 24:51 मार्कल 16:19; बळयिर 1:9 ✧ 24:52 24:52 बळयिर 1:12

किर्स्तुना बळयि योहन रासतदु बेसता कबुरि

योहनि येसुसामिनाड बारा बळयिरगडाहि ओवोर्ग मतोग. इद पुस्तकते ओगु तन्क “येसु जीवा कीतोग कगयवाल” इनजोर इन्हतोग. येसु नाक इचोन जीवा कीस्तोग इन्जि, इद बेचोटा बेरा देव्या इनजोर, इद्रम तन्क इन्हतोग. वेगे योहनि, 1 योहन, 2 योहन, 3 योहन, इव मंड सीटिन रासतोग, अहे तोहचीतव पोल्लोड इनदनद पुस्तकतुन वने रासतोग.

इद बेसता कबुरता पुस्तकते येसु बेद्रमतोग आंदोग इन्जि, योहनि तोहतलाह ऊळिहतोग. येसु तना लोप्पा बाताल-बाताल वेहतोग, नना बोनन आंदन इन्जि तना वेहतव पोल्लोना लोप्पा, योहन वेल्लाय रासतोग. येसु इद बूमते मतस्के, सिरप ओनाड आट-दहा कबस्के इद पुस्तकते रासतव मन्हताड. इव कबस्किन ऊळिसि, देवुळताहे येसु रेगतोग इन्जि माट पुहनल. देवुळतुन येसु ऊक-ऊके “नाक लोहतोग बाबाल” इनजोर इंदोग. इतेके ओग देवुळता कासा मगि आंदोग. ओगे इद दुनियातुन पुटिह केवाल आंदोग, तेला मति मावा लेहका कय-कादोग आसि, इद बूमतगा रेगतोग.

“जीवा ईयनद तिडि ननाने, दुनियाता वेहचतन ननाने, नेहना गोरे कोपानन ननाने, अगदन, सेतेमतन, जीवातन ननाने, देवुळता मगानन ननाने,” इनजोर येसुसामि कुदि वेहतोग. देवुळबाबाल लोहतोग पिसिह केवाल राजाल येसुये आंदोग, ओसो ओगे देवुळता मगि आंदोग इन्जि मीट नमना, अदिहके योहन इद पुस्तकतुन रासतोग. इद्रम नमतेके, मीक येसुना संगे अमेसाता पिसमुळ दोर्कगा (20:31).

देवुळता पोल्लो मन्कना रूपते वास्ता

- 1 देवुळता जीवात मनदनद पोल्लो बोग आंदोग, ओग सुस्मुनेताह मंदोग, ✧ ओग देवुळता ऐगे मंदोग, ओग देवुळिये आंदोग. ✧
- 2 ओग सुस्मुनेताह देवुळता ऐगे मतोग. ✧
- 3 इळता, पोगोटा बूमते मनदनव कतमतविन, देवुळि ओनाये मेटे पुटिह कीता. ओना मेटे पुटो इनाह बेदे इले. ✧
- 4 ओनगडाहे माकु देवुळ ईयनद जीवा दोर्किहता. ✧ बेद्रम ईकळते मनदनदिन वेहच पुनाह कीस्ता, अद्रमे ओग माकु देवुळता सेतेमतुन पुनाह कीतो. ✧
- 5 अदे ईकळते मांजिहता. बेद्रम ईकळि वेहचतुन पिहता पगवो, अद्रमे ईकळलेहकाडोर लागवोर, ओग वेहचलेहकाडोनु आरे कीया पगवोर. ✧
- 6 योहन इनवाल ओवोर्ग मतोग, ओन देवुळ लोहता. *
- 7 सबेटोर ओना कबुरतुन विस्वस कीयना इन्जि, ओगु अद वेहचलेहका मनवानु पिडम-पडम वेहतलाहि वातो. ग.
- 8 योहन इतेके वेहचलेहका मनवाल आयोग, मति अदे वेहचता लोप्पा वेहतलाह वास मतोग.
- 9 बोन सेतेमता वेहच इन्हतोर, ओगे सबेटोरिहक वेहच एवाल, ओग इद दुनियाते वावाल मतोग.
- 10 ओग इद दुनियातेन वातो, ओनाय मेटे देवुळि दुनियातुन पुटिह कीता, ✧ मति ओग बोग आंदोग इन्जि, दुनियातोर पुनोर.
- 11 ओगु तनाय पुटिह कीता बूमतगा वातो, मति तनाय लोकर (यहुदि लोकर) वेल्लाटोर ओनाड केंजोर.
- 12 मति बोर ओन नमतोर, विस्वस कीतोर, ओर सबेटोरिहक देवुळताड मगक-मयास्क आयलाह, ओग अदिकर ईतो. ✧
- 13 देवुळताड मगक-मयास्क आयना इतेके, मन्कना पोटाते, मन्कना विचर मतप पुटना लेहका आयो, मति विस्वस केवालोरिहकु पूना पुटमुळि देवुळिये ईस्ता. ✧
- 14 देवुळता जीवात मनदनद पोल्लो, मावा लेहका कय-कादोग आसि, मन्कना रूपते मावा बूमतगा वाता. ✧ ओगु देवुळता पूरा देव्यातुनु, पूरा सेतेमतुनु ✧ पोसि, मावा नडुम जागा आतो. ✧ ओग देवुळबाबाना वगोग मग आंदोग; ✧ माट ओना डीसातुन ऊळतो. ✧ (ओगे येसु किर्स्तु आंदोग.)
- 15 योहन ओना लोप्पा इद्रमता कबुर वेहन्दोग, “ओगु नाकाय बेरोग, बाराहक इतेके ओग नाकाय वेल्ला सुस्मुनेताहि मतोग इन्जि, बोना लोप्पा नना वेहच मतन, ओगे नावा पया वावाल मन्हतो, ” इनजोर लोकरिन केयसोर वेहन्दोग.
- 16 देवुळता मगि देवुळता देव्याते निंदिस मताहकु, ओनगडाहि माकु देव्या दोर्कसोरेन मन्हता.

✧ 1:1 1:1 कुलसितोर 1:17 ✧ 1:1 1:1 पिलिपितोर 2:6; 1 योहन 5:20; तोहचीतव पोल्लोड 19:13 ✧ 1:2 1:1-2 1 योहन 1:1 ✧ 1:3 1:3 1 कुरिततोर 8:6; कुलसितोर 1:15-16; इब्रितोर 1:2; 11:3; तोहचीतव पोल्लोड 3:14 ✧ 1:4 1:4 5:26; 11:5; 14:6; 1 योहन 5:11,20 ✧ 1:4 1:4 8:12; 9:5; 12:46 ✧ 1:5 1:5 बळयिर 26:18; इपिसुसतोर 5:8; कुलसितोर 1:12-13; 1 तिसलुनितोर 5:5; 1 पत्र 2:9 ✧ 1:6 1:6 ओगु देवुळता पेदिरते एग मीहवाल योहन आंदोग, इद पुस्तकतुन रासतोग योहन आयोग. ✧ 1:10 1:10 1 कुरिततोर 8:6; कुलसितोर 1:16; इब्रितोर 1:2 ✧ 1:12 1:12 11:52; 12:36; रोम सहरतोर 8:14; गलातितोर 3:26; 1 योहन 3:1 ✧ 1:13 1:13 1 पत्र 1:23 ✧ 1:14 1:14 1:17; 14:6; रोम सहरतोर 1:3; गलातितोर 4:4; पिलिपितोर 2:7; 1 तिमोति 3:16; इब्रितोर 2:14-15; 1 योहन 4:2; 2 योहन 1:7 ✧ 1:14 1:14 देवुळता पूरा देव्यातुनु, पूरा सेतेमतुनु पिसमुळि 34:6; देवुळताड पाटाड 26:3; बुदताड पोल्लोड 16:6 ✧ 1:14 1:14 तोहचीतव पोल्लोड 7:15 ✧ 1:14 1:14 इब्रितोर 1:2 ✧ 1:14 1:14 14:9; 17:22-24

17 इतेके मोसाल इनवाल देवुळता कबुरतोना मेटे, देवुळताड अडोड माक अस्के दोर्किस मताड; ✧ येसु किर्स्तुना मेटे बार देवुळता सेतेमि, ओसो ताना दया मयगा एवता. ✧

18 देवुळतुन बोगे बेस्केन ऊळोग. ✧ मति देवुळबाबाना संगे गट्ने मनवाल तना वगोग मगि, ओगे माक बाबानु पुन्पिह कीतोग. ✧

देवुळता पेदिरते एग मीहवाल योहनना गोटि

19 अस्के पया यहूदिराड पेदल्क बाताल कीतोर, † येस्सलेम सहरताहि देवुळता मंदिरतगा माळवालोर बूमयालोर, देवुळवडेर ‡, वेरिनु योहनिन ऊळिस वाटु इन्जि लोहतोर. वेर योहननगा वासि “देवुळ लोहवाल पिसिह केवाल राजालऽ वावाल मतोग, ओग बह निमानेया?” इनजोर योहनिन ताल्हकतोर.

20 “आयो, नना देवुळ लोहवाल पिसिह केवानन आयोन,” ✧ इनजोर योहन मकिह केवालेवा कबुल आतोग.

21 अस्के वेर ओन ताल्हकतोर, “निमा बोनिन पया, पिसिह केवाल वायनामुने, देवुळता कबुरतोग एलियाल वायना मन्हाता, निमा ओनिना?” “आयो, नना एलियानन आयोन.” “पया मोसानलेहका देवुळता कबुरतोग वायना मन्हाता, ✧ बह ओनिना?” “आयो, नना ओनन आयोन!” इनजोर योहन इतोग.

22 अस्के ओसो वेर ओन ताल्हकतोर, “निमा पया बोनिन आंदिन? माक वेहा! माक लोहतोरिन माट अन्जि बाताल वेहतकोम? निमा नीवा सेवाता लोप्पा बाताल इहनिन?” इतोर.

23 योहन इतोग,

“नना पेळ्हकल बूमते केयवाना आल्कालेहकाडोनन,

सामि मीवा जीवातगा वायना इन्जि, ओना अगदुन तीर्हकाटु,” ✧

इनजोर यसयाल इनवाल देवुळता मुनेतोग कबुरतोग रासतदिन वेहतोग.

24-25 पया पस्रिर इनवालोर लोकुर* योहनिन कबुर लोहच ताल्हकतोर, “निमा देवुळ लोहवाल पिसिह केवानिन वने आयविन, कबुरतोग एलियानिन वने आयविन, मोसानलेहका देवुळता कबुरतोग वायना मता, ओनिन वने निमा आयविन इतेके, लोकुरिन देवुळता पेदिरते एग मीहतलाह† नियगा बेद्रमता अदिकर मन्हाता?”

26 योहन ओरिन इतोग, “नना लोकुरिन पापमताहि मिळन्दनद सीना इनजोरे, देवुळता पेदिरते एग मीहतहनन, मति मीट पुनवोग ओवोर्ग, मीवा नडुम निच मन्हतोग.

27 ओगु नावा पया वायना मन्हाता, ओना कादुन इटलाह वने नना ओप्पोन, अचोन नना उड्लोनन!” ✧ इनजोर इतोग.

28 योर्दन बैरेटा अबरि, बेतनि इनदनद नाटे, योहन देवुळता पेदिरते एग मीहन्दोग, अगा इव गोटीड आताड.

देवुळता गोरपिला येसुये

29 इमा दिया, योहन तनके येसु वायनदिन ऊळिसि, लोकुरिन इतोग, “वेन ऊळाटु, मोक आयवाल देवुळता गोरपिलालेहकाडोग, दुनियातोगा पापमतुन एडिह केवाल! ✧

30 वेनाय लोप्पा मीकु वेहच मतन, ‘नावा पया ओवोर्ग वास्तोग, ओगु नाकाय बेहरोग; बाराहक इतेके ओग नाकाय वेल्ला सुस्मुनेताह मतोग.’

31 ओग देवुळ लोहवाल पिसिह केवाल इन्जि, नना पुनोन आसि, मति मीक इस्रयेलतोरिहकु वेन पुन्पिह कीयना इन्जि, नना देवुळता पेदिरते एतगा मीहतलाह वातन,” इन्जि योहन इतोग.

32-33 ओसो योहन येसुना लोप्पा इद्रमता साक्सि ईतोग, “ओग देवुळ लोहवाल पिसिह केवाल इन्जि, नना पुनोन आसि, मति नाकु एते मीहतलाह लोहतनद देवुळि, अदे नाकु वेहच मता, ‘बोना पोगोन पवित्र जीवा वासि, दळ्म अरतदिन ऊळकिन, ओगे लोकुरिन पवित्र जीवाते मीहवाल आंदोग.’ ✧ निटमे नना पवित्र जीवातुन परेवा पिटेलेहका देवुळदीपताहि दळ्म अर्सि, वेना पोगोन उदतदिन ऊळतन. ✧

34 अह आतदिन नना कौडामेंड ऊळतन, ऊळिसि वेग देवुळताय पेकाल आंदोग इन्जि, मीक साक्सि ईयहनन,” इन्जि योहन वेहतोग. ✧

✧ 1:17 1:17 7:19 ✧ 1:17 1:17 1:14; 14:6; रोम सहरतोर 5:21 ✧ 1:18 1:18 1 तिमोति 6:16; 1 योहन 4:12 ✧ 1:18

1:18 6:46; 2 कुरिततोर 4:4; कुलुसितोर 1:15 † 1:19 1:19 यहूदि जाततोर इस्रयेल देसेमते मंदुर, ओरिन इस्रयेलतोर वने इंदुर. ‡ 1:19 1:19

देवुळवडेर मोदुल कागिदते “लेविनोर” इनजोर इन्हतोर. मुनेतोग पेदामुय्तोग इस्रयेलिहकु बारा मांदि मगक पुटोर, ओरगडाहि वगोग लेवि इनवाल मतोग. ओनाय कळतोर मंदिरतगा देवुळवडेर आंदुर. § 1:19 1:19 देवुळ लोहवाल पिसिह केवाल राजाल वेन इब्रि पोल्लोते मसिहा इन्हतोर, युनानि पोल्लोते किर्स्तु इन्हतोर.

✧ 1:20 1:20 1:27; 3:28; बळयिर 13:25 ✧ 1:21 1:21 व्यवस्थाविवरण 18:15,18; योहन 7:40 ✧ 1:23 1:23 यशायाह 40:3;

मत्याल 3:3; मार्कल 1:3; लूकाल 3:4; योहन 3:28 * 1:24-25 1:24-25 यहूदिराड पेदल्कना उंद तुंगातुन पस्रिर इनजोर इंदुर. लोकुरगा ओराय

पोल्लो पका तार्किदु, ओसो ओर वेल्लाडे अड्डमताड अडोड-उतुर्क पुटिह कीदुर. † 1:24-25 1:24-25 देवुळता पेदिरते एग मीहतलाह इद रिबजतुन

वेल्लाटोर “बपतिस्मा” इन्हतोर. ✧ 1:27 1:27 मत्याल 3:11; मार्कल 1:7; लूकाल 3:16; बळयिर 13:25 ✧ 1:29 1:29 मत्याल 1:21; योहन

1:36; 1 कुरिततोर 15:3; गलातितोर 1:4; 1 पत्र 1:18-19; 1 योहन 3:5; तोहचीतव पोल्लोड 5:6,12 ✧ 1:32-33 1:32-33 मत्याल 3:11; मार्कल 1:8; लूकाल 3:16; बळयिर 1:4-5; 11:16 ✧ 1:32-33 1:32-33 मत्याल 3:16; मार्कल 1:10; लूकाल 3:19-22 ✧ 1:34

1:34 5:33-35; 10:41-42

सुस्मनेतोर येसुनाडः कगयवालोः

35 इमा दिया, योहन तनाडः कगयवालोः गडाहि इर्वुरा संगे, अदे जागाते वासि निच मतोर.

36 अस्के ओग येसुनु तना एरेटाहि दायहपा ऊळिस इतोग, “वेग ऊळाट, (मोक आयवाल) देवुळता गोरेपिलालेहकाडोग!” इतोग.✱

37 योहन इद्रम इताहकु, वेर इर्वुर कगयवालोः केंजिसि, येसुना पयाह अतोर.

38 येसु पेगे के मिळिन्दस ऊळतोग अस्के, वेर इर्वुर ओना पयाह पयाह वासोर मतोर. “मीकु बाताल गावले?” इन्जि येसु वेरिन ताल्हकतोग. “गूस, नीवा मनदनद जागा बेगाडु?” इन्जि वेर इतोर.

39 अस्के येसु वेरिन इतोग, “नावा संग दट.” वेर पया वासि, ओना मनदनद जागातुन ऊळतोर. मुल्पेडा वेलाते नालुड एगिस मताहकु, वेर अगाने येसुना संगे निद्र कीतोर.

40 योहननाडः केंजिस येसुना पयाह वावालोः इर्वुरगडाहि, ओर्वोग आंद्रेयाल इनवाल मतोग, ओगे सिमोन पत्रु इनवाना तमोग आंदोग.

41 अगडाहि ओग मुने तमदादाल सिमोनिन वास कलियतोग, कलियिस इतोग, “माक देवुळ लोहतोग पिसिह केवाल दोर्कतोग, रा!” (ओग पिसिह केवान युनानि पोल्लोते “किस्तु” इन्हतोर.)

42 पया आंद्रेयाल तमदादान येसुनगा पोस वातोग. येसु ओन ऊळिस इतोग, “निमा योनाना मगि सिमोननिन, मति इंजेटाहि नीकु पत्रु (इतेके ‘आद बंडा’) इद पेदिर उदगा,” इन्जि वेहतोग.

43 इमा दिया येसु गालिल पटटे दायलाह तयर आतोग. आतस्के पिलिप इनवान कलियिसि ओन इतोग, “नावा संग वय, नावाडः कगया,” इतोग.

44 वेग पिलिप इतेके, गालिल पटटा बेल्सेदा नाटेनोग, इतेके आंद्रेयाल, पत्रु, वेर तमोग इर्वुरा नाटेनोग मतोग.

45 पिलिप पया अन्जि नतन्याल इनवान कलियतोग, कलियिस ओन इतोग, “बोना लोप्पा मोसा मुय्तोग ओसो देवुळता कबुरतोर मुने साक्षमते रासिस मतोर, ओग माक दोर्कतोग, रा! ओग नासरेत नाटेनोग योसेपना मगि येसु आंदोग,” इन्जि पिलिप नतन्यान वेहतोग.

46 “बह नासरेत नाटेनगडाहि बेसताडः गोटीडः पुट पगयनुडा?”✱ इनजोर नतन्याल पिलिपिन इतोग. “वास बह ऊळा रा!” इन्जि पिलिप इतोग.

47 नतन्याल पया येसुनगा वातोग, ओग वातदिन ऊळिसि येसु इतोग, “वेग करल इस्रयेलतोग, वेना पोटालोप्पा नाळेह कीयनद बुद इले.”✱

48 “नना बेद्रमतोनन इन्जि, निमा बह पुहनिन?” इन्जि नतन्याल येसुन इतोग. “पिलिप नीक केयनामुनेन, निमा अंजिर मराता इळन मतिन अस्के, नना नीक ऊळतन,” इन्जि येसु ओन इतोग. 49 इद केंजिसि, (देवुळिये तोहताहकु येसु नाक ऊळतोग इन्जि) नतन्याल येसुन इतोग, “ए गूस, निमा देवुळता मगनिन, इस्रयेल देसेमतुन पिसिह केवाल राजानिन आदिन!” इतोग.

50 “(बोगे ऊळवाय मतोग अस्के,) नीकु नना अंजिर मराता इळन ऊळतन, इद्रम इताहकु नाक निमा विस्वास कीयहनिना? निमा तेन्काय ओसो बेहरा डीसाताडः पोल्लोडः ऊळकिन.

51 इह केंजाट, नना सेतेम वेहतहनन, मीटु पोगोटा बूमि पड्ने आसि,✱ अगाहकु देवतुल्कु माने-मन्कना नडुम पुटटोना पोगोन तगडनदिन-रेगनदिन ऊळकिर,” इनजोर येसु तनाय लोप्पा वेहतोग. §

2

येसु एतुनु अंगुर जोमा मारियिह कीस्तोग

1 पया मूंड दियाने, गालिल पटटा काना नाटेनगा बोनाडो मर्मिडः मताडः, अगा येसुना तलोग वने मता.

2 मर्मिहकु येसुनु ओसो ओनाडः कगयवालोः वने केयिस मतोर.

3 पया अगा अंगुर जोमा मारताहकु, येसुना तलोग ओनगा वासि “इजेके ओरगा अंगुर जोमा मारता, बाबा! बेदाय कीमु,” इनजोर इता.

4 अस्के येसु तान इतोग, “बायि, निमा नाक बाराहकु वेहतहनन? नावा डीसा तोहतनद कगो इंका एवोये,”✱ इतोग.

5 पया अदु मर्मिनगा सेवा-साकुर केवालोः इता, “वेग मीकु बाताडः वेहतनोग, अहे कीम्हट,” इता.

6 यहुदि लोकर तिनदनामुने, तमाडः कय्क-काल्क नोगयना रिबज ओरा मता. इद रिबजतेनाहकु, अगा उंद-उंद रेंड-मूंड कुळाडः पोयतवु, बंडानाडः आरुडः गोलेहक तासतव मताडः.

7 “अव गोलेहकनगा एग निहाट,” इनजोरे येसु सेवा-साकुर केवालोः वेहतोग. अस्के ओरु अव गोलेहकिन सीग निहतोर.

8 पया येसु ओरिन वेहतोग, “इजेके उचुन तेंडिसि, कुळप ऊळवाल मुक्यानगा ओम्हट,” अस्के ओर ओतोर.

✱ 1:36 1:36 1:29 ‡ 1:42 1:42 पत्रु मोदुल कागिदते “कय्या”. पत्रुहक रेंड पेदिक मताडः इन्जि पोल्लोते कय्या; युनानि पोल्लोते पत्रु. ✱ 1:46 1:46 7:41 ✱ 1:47 1:47 तोहचीतव पोल्लोडः 14:5 ✱ 1:51 1:51 मत्याल 3:16; मार्कल 1:10; लुकाल 3:19-22; बळयिर 10:11;

तोहचीतव पोल्लोडः 19:11 § 1:51 1:51 इद्रम वेहतस्के, येसु मुनेतोग पेदामुय्तोग याकुब कळ्ळकता कलाता सीता कीसीतोग (पुटमुळि 28:12).

✱ 2:4 2:4 मत्याल 26:18; योहन 7:8-9,30

9-10 पया ओग मुक्याल अद एतुनु उचुन ऊतिस ऊळतस्के, अद एग पूरा अंगुर जोमा मारियिस मता. इद बोग ततोग इनजोर, ओन्क मुर्तिय तेळियो; एग निहवालोरिहक बारा, इद पोल्लो एर्का मता. अस्के कुळपता मुक्याल मर्मपेकान केयिस इतोग, “बोराय बेसतल अंगुर जोमा मुने ईस्तोर, तान लोकर उन्जि मिटस कीस्तोर, पया केनकेनेता जोमा ईस्तोर. निमा मात्रमि बेसतल अंगुर जोमा, इंजेक एवनाह पिसिह कीस तासतिन,” इन्जि मुक्याल इतोग.

11 इद्रमि येसु गालिल पट्टा काना नाटे, इद मुनेटा बामिह कीयना सीना कीसि, तना डीसा तोहतोग. अदिहकु ओनाड कगयवालोर, (ओग देवुळ लोहतोग राजाल मनदनोग इन्जि,) ओन नमतोर.

येसु मंदिरते वमवालोरिन पूंडिहतोग

12 मर्मिड मारतस्के येसु तना तलोगि, तनतमोर, ओसो तनाड कगयवालोर सगे कापेर्नाग वातोग, अगा ओर उचुके दियाड रोमिस मतोर.

13 यहूदि लोकुरा आवना पंडुम एरे एक्स मताहकु, येसु येस्सलेम सहरतके पंडुमतगा अतोग.☆

14 अगा यहूदिरा मंदिरतगा येसु अतस्के, लोकुर देवुळता मोकतुहक अरयनव कुराड, गोरेड, परेवा पिटेड वमिंदुर. ओसो कोताड बदले कीसि यहूदिराड कोताड एवालोर अगा उदिस मंदुर. (सर्करताड कोताड मंदिरतगा वाटलाह ताकोड आंदुड.) वेर कतमतोरिन येसु ऊळतोग.

15 ऊळिसि, ओग नोंडेना उंद जेट्ला एन्डटोग, अह कीसि सबेटोर वीकुरतोरिनु मंदिरताहि पूंडटोग. गोरेड, कुराड, इविन वन पूंडिसि, कोताड बदले केवालोरिड बलानु कप मुळहचि कोतान लीकिसीतोग.

16 परेवाड वमवालोरिन ओग इतोग, “इविस्किन इग्डाहि पलत ओम्हट! नावा बाबाना लोतुन आटुम पंडमाट!” इन्जि वेगहतोग.☆

17 पया

“नावा जीवातुहकाय वीळिसि, नीवा लोतुन पवित्र तासलाह ऊळिहन्न,”☆

इद साख्रमते दाविद राजाल रासतद पोल्लो ओनाड कगयवालोरिहक सीता वाता.

18 येसु इद्रम कीताहकु, यहूदि लोकुराड पेदल्क ओनगा वासि इतोर, “नियगा इद्रम कीयलाह अदिकर मन्हता इन्जि, माकु बेद सीना तोहतकिन?” इतोर.

19 येसु ओरिन इतोग, “इद मंदिरतनु अर्हचीम्हट, तेन नना मूड दियाने ओसोवने दोहतकन,” इनजोर इतोग.☆

20 “अलाले, इद मंदिरतनु दोहतलाह रेंड वीसाड आरुड (46) वर्साड आताड, इतेके निमा तेन मूड दियाने बह दोहतकिन?” इन्जि ओर येसुन इतोर.

21 मति येसु यहूदिरा मंदिरता लोप्पा वळ्हकोग आसि, तनाय मेंदुदा लोप्पा वळ्हकिस मतोग.

22 मनेक मनेके येसु हासि ओसो तेकतस्के, ओनाड कगयवालोरिहकु इद पोल्लोता सीता वाता. सीता वातस्के साख्रमते रासतदिन ओसो येसु वळ्हकनदिन, ओर नमतोर.

23 येसु आवना पंडुमता वेलाते, येस्सलेम सहरते मनदहपा, वेल्लाटोर ओनाड बामिह कीयनाड सीनान ऊळतोर. ऊळिसि येसुये देवुळ लोहतोग पिसिह केवाल आंदोग इन्जि ओर नमतोर.☆

24 मति येसु बारा ओराड पोल्लोनगा बर्वस तासोग आंदोग, बाराहक इतेके ओग सबेटोराड विचर्किन पुन्जिय मतोग.

25 मन्कलोर बुदि बेद्रमता इन्जि, बोगे येसुन वासि वेहतना गर्ज इले; मन्कना पोटालोप्पाडाड गोटेड ओग पूरा पुन्जिय मतोग.

3

मीक पूना पुट पोयतगा!

1 परसिरा तुंगाताहि ओर्वोग मन्कल निकोदेमि इनवाल मतोग, ओग यहूदिरा ओर्वोग बेरोग सेहना मन्कल आंदोग.

2 ओग उंद दिया नका येसुन कलियलाह वातोग, वासि, “गुरु, इव निमा कीयनव सीनाड, देवुळता तोळलेवा बोगे कीया पगवोग. अदिहके निमा देवुळताहे वातोनिन गुरुनिन इन्जि, माक एर्का आता,”☆ इनजोर ओग येसुन इतोग.

3 अस्के येसु ओन इतोग, “इह केंजा, नना सेतेम वेहतहन्न, बोन्काय देवुळताहि पूना पुटमुळ☆ दोर्कवालेवा, देवुळ राजेम कीयनदु ओन्क मुर्तिय दिसो!” इन्जि इतोग.

4 इतस्के निकोदेमि बयल आसि ओन इतोग, “बातालि? पूना पुटमुळ इतेके बाताल? मन्कल मुय्तोग आतस्के, तना तलिना पोटातग्डाहि ओसो बह पुट पगयनोग?” इतोग.

5 इतस्के “इह केंजा, नना सेतेम वेहतहन्न, बोगे एताहि ओसो देवुळता जीवाताहि पुटवालेवा,☆ देवुळ राजेम केवालोर लोकुरगा ओन्क जागा दोर्को आयगा.

☆ 2:13 2:13 मत्याल 26:1-2; मार्कल 14:1; लूकल 22:1; योहन 11:55; 12:1 ☆ 2:16 2:14-16 मत्याल 21:12-13; मार्कल 11:15,17; लूकल 19:45-46 ☆ 2:17 2:17 देवुळताड पाटाड 69:9 ☆ 2:19 2:19 मत्याल 26:60-61; 27:39-40; मार्कल 14:58; 15:29; बळयिर 6:14 ☆ 2:23 2:23 7:31; 8:30; 10:41-42; 11:45; 12:11,42 ☆ 3:2 3:2 9:16,33; बळयिर 2:22 ☆ 3:3 3:3 3:7; 2 कुरितोर 5:17; तीतुस 3:4-5; 1 पत्र 1:23 ☆ 3:5 3:5 यहजेकल 36:25-27; तीतुस 3:4-5

- 6 मेंदुदा जीवा इसि, तलोग-तपेरा मेंदुस्कनाहि पुटिहता, इद पूना जीवा बारा दिसवेकाय, देवुळता जीवाताहे पुटिहता.✱
- 7 अदिहक मीक ओसोवने पुट पोयतगा* इनजोर वेहताहकु,✱ निमा बयल आयमा.
- 8 इद केंजा, पूना पुटमुळ इह मन्हता. वळ्यु बेक इतेक अके वास्ता. ताना नेकनदिन निमा केंजिहनिन, मति अद बेनाह वास्ता, बेके दास्ता, अद नीक तेळियो. अद्रमलेहकाने इद पूना पुटमुळि देवुळता जीवाताहि वास्ता इनजोर दिसो मति, पूना पुटमुळ आताहकु परक दिसिहता,” इन्जि येसु निकोदेमिन वेहतोग.
- 9 “मति इद बेद्रम आया पगयगा, गूरू?” इन्जि निकोदेमि येसुन ताल्हकतोग.
- 10 अस्के येसु ओन इतोग, “निमा इस्रयेलतोरिन कागहवानिन बेरोग गूरूनिन आस तेला मति, इव गोटिड नीक तेळियोडा?
- 11 इह केंजा, नना सेतेम वेहतहनन, माक एर्का मनदनदु, ओसो माटु कोंडामेंड ऊळतदु, इदिनलोप्पा साक्सि इय्हनोम, मति मीट इतेके मावा साक्सितुन बर्वस केविर आय्हनिर.✱
- 12 नना मीकु इद बूमताड गोटिड वेहतन, तेला मति मीट बर्वस केविर इतेके, देवुळदीपताड गोटिड वेहतेके, अविन बह नमकिर?
- 13 माने-मन्कना नडुम पुटटोनन, नना देवुळदीपताहि रेगतन;✱† नाक विळिससि, देवुळदीपतागा अतोगु बोगे इलेग.✱(अदिहके देवुळदीपताड गोटिड वेहतलाह अदिकर नयगा मन्हता.)
- 14 बहलेहका मोसा मुय्तोग पेळ्हकल बूमते इतुळता तरसतुन, लाटगुटातगा पोगोन वेळ्हच मतोग, अद्रमलेहका माने-मन्कना नडुम पुटटोन्कु, इतेके नाकु, लोकुर गुटातगा पोगोन वेळ्हतनुर.✱
- 15 बहलेहका मोसा मुय्तोना कालमते, तरस्क कस्कतोर लोकुर इतुळता तरसतुन ऊळिंदुर अस्के पिसिंदुर,✱ अहलेहका बोग नाकु नमनोग, ओन्कु अमेसाता पिसमुळ दोर्कगा,”✱ इन्जि येसु इतोग.
- 16 देवुळि दुनियातोरिन बेद्रम जीवा कीता इतेके,✱ तना वगोग मगिन इद दुनियातोरिनाहक मोक आयलाह ईता.✱ बोर ओन नमनुर, ओर बूळेम आयोर, मति अमेसाता पिसमुळ ओरिहक दोर्कगा.✱ अदिनेनाहकु देवुळि तना वगोग मगिन दुनियाते लोहता.✱
- 17 देवुळि तना मगिनु इद दुनियातोरिन सिक्सा इयलाह लोहो, मति दुनियातोर ओना मेटे पिसना इन्जि, देवुळता विचर मता.✱
- 18 बोर ओन नमिहतोर, देवुळि ओरिनु कसुर ओपो.✱ मति ओन नमबोरा पोगोन बारा, कसुर ओपतदे मन्हता. देवुळता वगोग मगिन ओर नमवाहकु,✱ ओरा कसुर ओपतदे मन्हता.✱
- 19 देवुळता नेयमि इह मन्हता. वेहचलेहकाडोग देवुळदीपताहि इद बूमते वातोग;✱ मति मन्कलोर तमाड कबस्क लाग्वाड मन्हताड इनजोरे, वेहचतुहकाय एक्वा, ईकळतेनाहक गिर्दा आस्तोर.
- 20 लाग्वाड कबस्क केवालोर सबेटोर, वेहचतुनु गिर्दा आयवा, ओराड कबस्क दिसनदायो इनजोरे, वेहचलेहकाडोना एरे वावोर.
- 21 मति सेतेमते ताकवालोर मन्कलोर वेहचलेहकाडोना एरे वास्तोर;✱ वानाहकु, देवुळ वेहतपु ओर ताकनदु, सबेटोरिहक दिसिहता.✱

येसुना लोप्पा योहनना साक्सि

- 22 इव गोटिड मारतस्के, येसु ओसो तनाड कगयवालोर येस्सलेम सहरतुन विळिससि, यहुदा पटटा दुस्सा जागाते अतोर. अगा ओना संगे मन्जि, ओर लोकुरिन देवुळता पेदिरते एग मीहन्दुर.
- 23 सालेम नाटेना कचुल, अय्नोन इनदनद जागातगा, वेल्लाय एग मताहकु, योहन वने अगान लोकुरिन देवुळता पेदिरते मीहन्दोग. अगा लोकुर वने ओना कयदे मीयलाहि वासोरेन मंदुर.
- 24 (योहनिन जेलतगा वाटनामुनेने, इव गोटिड आताड.)
- 25 अस्के यहुदिरा बोगो पेदा मन्कना संगे, योहननाड कगयवालोर बार, एडनद रिबजता लोप्पा, रेंड-रेंड पोल्लोड आतोर.
- 26 ओर कगयवालोर योहननगा वासि इतोर, “गूरू, योर्दन बेरेटा अबरि नीवा संग मतोगु, ओगो देवुळ लोहतोग पिसिह केवाल इन्जि निमा साक्सि वेहतिन, ओग मन्कल इंजेके लोकुरिन देवुळता पेदिरते एग मीहतहतोग. सबेटोर (मयके वावा), ओनक्केन दायलाह आतोर,” इन्जि इतोर.

✱ 3:6 3:6 1 कुरिततोर 15:50 * 3:7 3:7 ओसोवने पुट पोयतगा “पोगोटाहि पुट पोयतगा,” इद अर्तम वने आया पगयहता. ✱ 3:7 3:7 3:3; तीतुस 3:4-5 ✱ 3:11 3:11 3:32 ✱ 3:13 3:13 3:31; 6:38,42 † 3:13 3:13 माने-मन्कना नडुम पुटटोगु इतेके येसुये. माने-मन्कना नडुम पुटटोगु इद पोल्लोता अर्तम पुनदलाह पुस्तकता आक्रिते पुनवव पोल्लोना अर्तमि रासतव मन्हताड, अगा ऊळाटु. ✱ 3:13 3:13 6:62 ✱ 3:14 3:14 8:28; 12:32 ✱ 3:15 3:14-15 गिनती 21:9 ✱ 3:15 3:15 20:31; 1 योहन 5:11-13 ✱ 3:16 3:16 इपिसुसतोर 2:4 ✱ 3:16 3:16 रोम सहरतोर 5:8; 8:32; 1 योहन 3:1; 4:9 ✱ 3:16 3:16 3:36; 6:40; 20:31; 2 तिसलुनितोर 2:16 ✱ 3:16 3:15-16 1 योहन 5:12 ✱ 3:17 3:16-17 10:35-36; 12:47; 1 तिमोति 2:3-4; 1 योहन 4:9; 4:14 ✱ 3:18 3:18 5:24 ✱ 3:18 3:18 मत्थाल 4:3; 16:16; 26:63; मार्कल 1:1; 14:61; लूकाल 22:70; योहन 11:27; बळयिर 9:20; 13:33 ✱ 3:18 3:18 इब्रितोर 3:19 ✱ 3:19 3:19 8:12; 9:5; 12:46 ✱ 3:21 3:21 1 योहन 1:6 ✱ 3:21 3:20-21 इपिसुसतोर 5:13

27 योहन ओरिन इतोग, “देवुळि देखा एवालेवा, बोन्काय बातय दोर्को.✠(अदिहके सबेटोर ओनक्केन दास्तोर इन्जि, मीवा जीवा कर्वतप आयमाकि.)

28 नना देवुळ लोहतोग पिसिह केवानन आयोन मति, लोकुराड जीवानगा ओना अगि तयर कीयलाह, देवुळि नाक लोहता, इह इनजोर नना वेहतन, इदिन मीट केंजतिरे!✠

29 बेद्रम मर्मपिला मर्मपिकानकेन दास्ता, अद्रमे लोकुर ओनक्केन दास्तोर.✠ नना इतेके मर्मपिकाना कचुल निच मनवाल, ओना गोततोनन. ओना वळ्हकनदिन नना केंजिहन्नन, केंजिसि गिर्दाति महन्नन. लोकुर ओनक्केन दास्तोर, इदिन ऊळिसि नावा गिर्दा पूरा निंदता.✠

30 ओना कदर बार वीळना, नावा कदर बार इळन अरयना, इह आयनाय गावले,” इन्जि योहन इतोग.

31 देवुळ लोहतोग राजाल पोगोटाह वास्तोग इतेके,✠ ओगु सबेटोरिहकाय बेरोग. बोर नेदाह वास्तोर, ओरु इद बूमतोर मन्जि, इद बूमताडे गोटीड वळ्हकिहहोर. बोग बार देवुळदीपताहि वास्तोग, ओगु सबेटोरिहकाय बेरोग.✠

32 ओगु बेद-बेद गोटीडन देवुळताहि केंजतोग, ऊळतोग, अदिने वेहतहहोर. मति ओगु वेहतदिन, वेल्लाटोर सेतेम पोस नमिहहोर?✠

33 बोर ओन नमिहहोर, देवुळबाबाल सेतेमतोग मन्हतोग इनजोर, ओरु कबुल कीस्तोर.✠

34 बोनु देवुळि लोहता, ओगु देवुळताडे पोल्लोड वेहतहहोर. बाराहक इतेके देवुळि तना जीवाते ओन पूरा निहता इनजोर.

35 देवुळबाबाल तनमगिन जीवा कीसि, ओना कयदे कतमे ईतोग.✠

36 बोर मगिन नमिहहोर, ओरिहक अमेसाता पिसमुळ दोर्किहता.✠ बोर बारा मगना पोल्लोतुन केंजोर, ओरु अमेसाता पिसमुळतुन ऊळोर आयनुर, मति देवुळता ओड ओरा पोगोन मन्हता.✠

4

उड्ला जातता आंचाळि येसुन कलियिहता

1-3 मनेक मनेक पया, येसु योहनहकाय एक्वा लोकुरिन देवुळता पेदिरते एग मीहतहहोर, अह आसि ओनाड कगायवालोर वीळिहहोर इनजोर, परसिर केंजतोर. (येसु तनाय एग मीहोग, मति ओनाड कगायवालोर अह कीदुर). इद पोल्लो परसिरिहक आबुर आता इनजोर येसु पुतोग. पुताहक, (माट इगडाहि पेसकल इन्जि,)यहुदा पटटुन विळिसिसि, ओसो उंद मल्का गालिल पटटे दायलाह पेसतोग.✠

4 दायहपा नाकु सामरिया पटटुहक दायनद अगदुने पोयतना गावले इन्जि, येसु विचर कीतोग.

5 सामरिया पटटा सूकर नाटेना कचुलि, यहुदिरा मुनेतोग पेदामुय्तोग, याकुब इनवाल, तनमगि योसेपिहक ईतद जागा मता.✠ अदे जागातगा येसु एवतोग.

6 अगा कनिर अरतद याकुब मुय्तोना चुवा मता. येसु ताकिस वाताहक बागिस मतोग, अदिहक ओगु अद चुवातगा उदतोग. अस्के नेक निच मता.

7 अद वेलाते उंदि सामरि जातता आंचाळि एतुहक वाता. अस्के “बायि, नाक उचुन एग ईम,” इन्जि येसु तान ताल्हकतोग.

8 (ओनाड कगायवालोर इतेके, तम्क तिनदलाह तिंडि असलाह नाटे अन्ज मतोर. अदिहके ओन्क एग तोगलाह बोगे इलेग.)

9 पया अद इता, “एंह-एंह, निमा यहुदि जाततोनिन आसि, नाक सामरि जातता आंचानु एग उनडलाह ईम इनजोर, बेद्रम ताल्हकिहनिन?” (अद इद्रम इता, बाराहक इतेके यहुदि लोकुर सामरितोरिन विटळ तासिंदुर).✠

10 येसु तान इतोग, “देवुळ बेद देखा नीक ईकन इन्हता,✠ ओसो उनडलाह ईम इनजोर नीक ताल्हकवाल बोगु, इदिन निमा पुतेके, नाक निमा अद देखातुन ताल्हकेनिन. अस्के नना नीक जीवात मनदनद एग एवेनन.”✠

11 (ओग वळ्हकतद पोल्लो तान्क पड्ने तेळियवाहक,) अद इता, “दादा, नियगा एग तोगलाहि जेरना वने इले, ओसो चुवातगा एग वने पकाय इळन मन्हता. इतेके इद जीवात मनदनद एगु बेगडाह वायगा?

12 मावा मुनेतोग पेदामुय्तोग याकुबि इद चुवातुन माक ईतोग; ओग कुदि, तनाड पेकोर ओसो कोंदाड, गोरेड, इगडा एतुन उंडुर. बह निमा ओन्काय बेरोनिन आसि, माक इदिहकाय बेसतल एग ईकिना?” इन्जि अद येसुन इता.

13 पया येसु तान इतोग, “बोगाय इगडा एतुन उटोग इतेके, ओन्क ओसो एग उनडा वसगा.

14 मति नना ईयनद एतुन बोर उनडनुर, ओरिहक पया मुर्तिय एग उनडा वसो आयगा. नना ईयनद एग मात्रम, ओरा लोप्पा अमेसा पिसलाह ईयनद, ऊता एगलेहका पोडगा,”✠ इनजोर इतोग.

✠ 3:27 3:27 1 कुरिततोर 4:7 ✠ 3:28 3:28 1:20,23 ✠ 3:29 3:29 तोहचीतव पोल्लोड 19:7 ✠ 3:29 3:29 1 योहन 1:4

✠ 3:31 3:31 3:13; 8:23 ✠ 3:31 3:31 1 कुरिततोर 15:47 ✠ 3:32 3:32 3:11 ✠ 3:33 3:33 1 योहन 1:10; 5:10

✠ 3:35 3:35 मत्थाल 11:27; 28:18; लूकाल 10:22; योहन 13:3; 17:1-2; इपिसुसतोर 1:20-23 ✠ 3:36 3:36 3:16; 5:24; 6:47;

11:26; 1 योहन 5:11 ✠ 3:36 3:36 इब्रितोर 3:19; 1 योहन 5:12 ✠ 4:1-3 4:1-3 1:43 ✠ 4:5 4:5 पुटमुळि 33:19; 48:22;

यहोशू 24:32 ✠ 4:9 4:9 मत्थाल 8:8-9; लूकाल 7:6; योहन 18:28; बळयिर 10:28; 11:3; गलातितोर 2:12 ✠ 4:10 4:10 इब्रितोर

6:4-6 ✠ 4:10 4:10 6:35; 7:37; तोहचीतव पोल्लोड 21:6 ✠ 4:14 4:14 6:35; 7:38; तोहचीतव पोल्लोड 7:16-17

15 “अह इतेक दादा, नाक बेस्केन एग उनडा वसनायो, ओसो इगा एवनाह एतुहक वायनायो इनजोरे, नाक अद्रमता एग ईमु,” इन्जि अद ओन ताल्हकता.

16 अस्के येसु तान इतोग, “निमा अन, अन्जि नीवा मुजोन इके केयिस तय.”

17 अस्के “दादा, नाक मुजो इलेग.” इनजोर इता. “नाक मुजो इलेग इनजोर, निमा सेतेम वेहतिन, बायि!

18 बाराहक इतेके निमा एयुड मल्काड जोळेम आसि, नीक एयवुर मुजोर मतोर; इंजेक मनवाल वने नीवा मुजो आयोग. निमा सेतेमे वेहतिन,” इन्जि येसु तान इतोग.*

19 “अललेयो, दादा, निमा देवुळता कबुरतोनिन मनदकिन बहे.

20 मावा मुनेतोर पेदल्क इतेके, इदे गेरजिम इनदनद मेटातगा मोळिकंदुर. मीट यहुदिरि मात्रम इहनिर, ‘मोळकना जागा इगा इले, मति येस्सलेम सहरते मन्हाता,’ इनजोर इहनिर, (बोराड सेतेम पोयतना?)” इन्जि अद येसुन इता.

21 अस्के येसु तान इतोग, “ए बायि, नावा गोटेन बर्वस तासा! मीट इद मेटातगा आयि, येस्सलेमते आयि, ओसो बेगान आयि, देवुळबाबान मोळक पगयकिर, इद्रमताड दियाड वायनुड.*

22 मीट सामरिया जातोरि पुनवदिन मोळिकहनिर,* मति माट यहुदिरोम बारा पुतदिन मोळिकहनोम. बाराहक इतेके, यहुदिरिगाने नना लोहवाल पिसिह केवाल पुट वायनोग इन्जि, देवुळि माक पुन्पिह कीता.*

23 तेला मति सेतेम मोळकवालोर, देवुळता सेतेम पोल्लोतुन पुन्जि, तमा जीवाते मोळकनुर, इद्रमताड दियाड एवयनुड, ओसो एवतपे मन्हाताड. बाराहक इतेके इद्रम मोळकवालोरिने देवुळबाबाल पर्हकिहतोग.

24 देवुळ इतेके दिसवद जीवा आंदु. अदिहके तान मोळकवालोरिहक, देवुळता सेतेम पोल्लोतुन पुन्जि, जीवाते मोळक पोयहता,” इन्जि येसु सामरि आंचान वेहतोग.

25 अस्के अद ओन इता, “देवुळ लोहवाल पिसिह केवाल (इतेके किस्ती) वायना मन्हाता इन्जि नना पुहनन. ओग वातस्के, माकु इद्रमताड कतम गोटेड तेळियिह कीस काहहतनोग,” इनजोर इता.

26 “ओनन ननाने, नीवा संगे वळहकवानन,” इनजोर येसु तान इतोग.

नाटेनोर येसुन नमिहतोर

27 अचोटेने ओनाड कगयवालोर तिड पोसि अगा वातोर. अस्के वेग उंद आंचाना संगे बाराहक वळहकिहतोग इनजोर, बयल आतोर (बाराहक इतेके ओरा रिवजते गूस आस्कना संगे वळहकोर आस्तोर). तेला मति, “तानेनाह नीक बाताल गावले? ताना संग बाताड वळहकतिन?” इनजोर, ओरगडाहि बोगे ओन ताल्हकोग.

28-29 अस्के अद आंचाळि अळकातुन अगान पोहचि नाटे अता, अन्जि इनदलाता, “नना बाताड बाताड कीतनो, अव कतमे पुतोग वगोग, नाक कलियिस वेहतोग. ओन मन्कन ऊळकिर, दटे! ओग देवुळ लोहतोग पिसिह केवाल बह आयोग?” इन्जि नाटेनोरिन इता.

30 अस्के वेर नाटेनाहि पेसिसि, ओनक्के वायलाह आतोर.

31 अद आंचाळि नाटे अन्ज मतस्के, कगयवालोर येसुन “अले गूस, इव नीक तिनदलाह ततोम, तिन,” इन्जि इतोर.

32 मति ओग ओरिन इतोग, “मीट पुनविर, अद्रमता तिडि नयगा तिनदलाह मन्हाता.”

33 अस्के कगयवालोर तमतमाय “वेन्क तिनदलाह बोगाय ततोगा?” इनजोर वळहकिंदुर.

34 मति येसु ओरिन इतोग, “बोग नाक लोहतोग, ओना विचर मतप कीयना, ओसो ओना कबळतुन पूरा मारिह कीयना, इदे नावा तिड आंदु.*

35 इद तूकने ‘नालुड नेलाड पिसताड, पया कोयना आयगा,’ इनजोर मीट इहनिर बहे? केंजाट, नना मीक वेहतहनन, मीवाड कौडाड नाहकिस सर्ने ऊळाट. (बोर लोकुर नावाड पोल्लोड केंजलाह तयर आस्तोर,) ओरु पका अयतद पंतालहकाडोर.

36 कोयवाल तना बूत दोर्किह कीस्तोग, ओसो अमेसाता पिसमुळतेनाहकु, लोकुरिन जमा कीस्तोग. बाराहक इतेके वीतवाल (इतेके देवुळता पोल्लो वेहवाल) ओसो कोयवाल (इतेके पोल्लोतुन नमवालोरिन जमा केवाल) वेर ईरु कलियिस गिर्दा कीयना इन्जि.

37 ‘ओर्वोग वीतिहतोग, दुस्रोग बारा कोयहतोग,’ इद्रम इनदनद उंद गोटे मन्हाता, इद गोटे मीवा लोप्पा करल अरयहता.

38 बेदिनेनाहक मीट मुने कहेतेम केविर, अदिन कोयलाह नना मीक लोहतन. नना कहेतेम कीसि देवुळता पोल्लो वेहतहनन, दुस्रोर वने मुने वेहच मतोर, मति मावा कहेतेमता पंटा कोयलाह मीट वने कलियतिर,” इन्जि येसु तनाड कगयवालोरिन वेहतोग.

39 पया बार आता इतेके “नना बाताड बाताड कीतनो, अविन कतम पुतोग वगोग नाक वेहतोग,” इन्जि वेहतनद अद आंचाना गोटेन केंजिसि, अद नाटेनोर सामरि जाततोर वेल्लाय मुल, देवुळ लोहतोग राजाल येसुये आंदोग इन्जि नमतोर.

* 4:18 4:18 यहुदिरा रिवजते मूड मल्काड मर्मिड आया वांदु, मति ताना पया पोलो आंदु. ✨ 4:21 4:21 तोहचीतव पोल्लोड 21:22 ✨ 4:22 4:22 बळयिर 17:23 ✨ 4:22 4:22 मयाल 15:24; मार्कल 7:27; बळयिर 3:26; 13:46; रोम सहरतोर 1:16; 2:10; 3:1-2; 9:4-5; 11:18 ✨ 4:34 4:34 17:4; 19:28

40 ओर सामरियातोर येसुनगा वातोर, वासि ओन इनदलातोर, “ए गूस, मयगान निद्र कीम,” इनजोर इताहकु पया, ओर अद नाटे रेंड दियाड आनाह मतोर.

41 येसुनाड पोल्लोड केंजिस, ओसोवन वेल्लाय मुल ओन नमतोर.

42 ओर नाटेनोर अद आंचान इतोर, “सिरप निमा वेहताहके माट नमोम, मति इंजेके माट कुदि ओनाड केंजतोम. केंजिसि दुनियातोरिन पिसिह केवाल निटम वेगे आंदोग* इनजोर, माट पुह्नोम,” इतोर.

43 अव रेंड दियाड आतस्के, ओर अगडाहि पेसिसि, तमा गालिल पटटे वातोर.

44 देवुळता कबुरतोन्क तनाय देसेमते बेस्केन कदर दोर्को इनजोर, येसु कुद वेहच मतोग.* (ओग वेहतपु अहे आता.)

45 इंजेके गालिल पटटोर वेल्लाटोर, पंडुम मतस्के येस्सलेमतके अनज मतोर. येसु अगा बेचोक बामिह कीयनाड कबस्क कीस मतोग, अव कतम वेर अस्के ऊळिस मतोर.* अदिहके नेंड वने अद्रमताडे ऊळलाहि, येसु गालिल पटटे वातस्के, वेरु गिर्दति ओन कलियतोर.

सायबाना पेकान येसु सत्रे कीस्तोग

46 पया येसु ओसोवने गालिल पटटा काना इनदनद नाटे वातोग. इदे नाटे कोनि, ओग मुने एतुनु अंगुर जोमा मारियिह कीस मतोग. गालिलता कापेनॉटे, सर्करता ओर्वोग सायबाल मतोग, ओना पेकाल पका दुक अर्स मतोग.

47 येसु यहूदा पटटाहि गालिल पटटे वातोग इनजोर, ओग सायबाहक कबुर दोर्कता. दोर्कताहकु, ओग येसुन कलियलाह काना नाटे अतोग. येसुन कालगडेम अर्सि इतोग, “दादा, नावा मगि गय्क इतेक हायनोग, ओन सत्रे कीसीकिन, दय!” इनजोर इतोग.

48 (आपुना गालिल पटटोरा बुद पुन्जि,) येसु ओन इतोग, “बामिह कीयनाड सीनाड ऊळवालेवा, मीटु मुर्तिय विस्वस केविर आयकिर!”

49 वेग सायबाल येसुन इतोग, “ए दादा, नावा पेकाल डोलनामुनेन दय!”

50 “अन, नीवा पेकाल पिसतोग,” इन्जि येसु ओन इतोग. येसु अह इताहकु, ओना पोल्लोतुन नमिसि, ओग मल्स अतोग.

51 इमा दिया, ओग तना नाटे अनजोरिन मतोग, अचोटेने ओना ओर्युलतोर कलियतोर, कलियिस पया “नीवा पेकाल डोलोग, बेसे मन्हतोग, महरज!” इनजोर वेहतोर.

52 अस्के “बेद वेलाते ओग सत्रेम आयलाह बोटोग?” इन्जि, ओग सायबाल ओरिन ताल्हकतोग. अस्के “निने, नेक निचि बहट अरतस्के, ओना दंड विळसता, महरज” इनजोर इतोर.

53 इदिन केंजिसि, बेद वेलाते येसु नाकु “नीवा पेकाल पिसतोग,” इनजोर इतोग, अदे वेलाते नावा पेकाल सत्रेम आतोग इनजोर, ओग पुतोग. अदिनेनाहकु ओग ओसो ओना लोतोर, कतमतोर येसुन नमतोर.*

54 इद्रमि ओसो उंद मल्का येसु यहूदा पटटाहि गालिल पटटे वासि, सीना तोहतोग.

5

येसु पोल्वादियाते दुकतोन सत्रे कीस्तोग

1 गळक मनेके, येसु गालिल पटटाहि पेसिसि, येस्सलेम सहरते यहूदिरा उंद पंडुमतगा अतोग.

2 येस्सलेम सहरते गोरे-दर्वजा इनदनद अगदगा उंदि वेच्चा मन्हता,* तेना पेदिर इब्रि पोल्लोते बेतेस्दा इनजोर तासतोर. ताना कचुलि एयुड मंडाड पंडटव मताड.

3-4 अवटे गुडिर, कूटालोर, कय्क-काल्क वागतोर, इद्रमतोर दुकिनोर वेल्लाटोरे अगा जागा आस मंदुर [एतुन मेल्हतनदिन केपसोरे. बाराहक इतेके बेस्के-बेस्के देवतुलि अद वेच्चातगा रेगिसि, एतुन गोकिह कीदु, इद्रम कीतस्के अद जागातगा बोग मुने अन्दोग, ओग तना दुकताहि सत्रेम आंदोग].†

5 ओर दुकिनोरगा डेडा वीसा आट (38) वर्सानाहि दुक अरतोग ओर्वोग मतोग, ओग मुर्तिय ताक पगवोग.

6 ओग अगा वळहक अरतदिन येसु ऊळतोग. वेग वेल्लाडे दियानाहि इहे मन्हतोग इनजोर येसु पुतोग, पुताहकु ओनगा अन्जि इतोग, “दादा, निमा नीवा दुकताहि सत्रेम आयना विचर मन्हताया?” इन्जि ताल्हकतोग.

7 “इंगो सायब, मति इद एतुन मेल्हतनस्के, नाकु अद एतगा ओयलाह, मावोर बोरे नाक तोळ इलेर. अदिनेनाहक एग मेलियनेके दायहनन मति, नाकाय मुनेन बोगाय रेगिहतोग,” इन्जि वेग इतोग.

8 “असि, तेदा, नीवा मागि उळहच पोय्म, अह कीस अग पोस ताकसोर अन,” इनजोर येसु ओन वेहतोग.

9 अस्के ओग मन्कल तोप्नेन सत्रेम आतोग, आसि तना मागि उळहच पोसि, दिगदिग ताकसोर अतोग.

* 4:42 4:42 लकाल 2:11; बळयिर 2:36; 13:23; 1 तिमेति 4:10; 1 योहन 2:2; 4:14 * 4:44 4:44 मत्याल 13:57; मार्कल 6:4;

लकाल 4:24 * 4:45 4:45 2:23 * 4:53 4:53 बळयिर 10:2; 11:14; 16:15,31-34; 18:8; 1 कुरिततोर 1:16 * 5:2 5:2 येस्सलेम सहरता सर्ने उदि किले मता, अद किलेतगा लोकुरिहकु ओळियाड-पेसाड कीयलाह, बेचोको दर्वजाड मताड. † 5:3-4 5:3-4 एतुन मेल्हतनदिन केपसोरे. बाराहक इतेके बेस्के-बेस्के देवतुलि अद वेच्चातगा रेगिसि, एतुन गोकिह कीदु, इद्रम कीतस्के अद जागातगा बोग मुने अन्दोग, ओग तना दुकताहि सत्रेम आंदोग. सबेट्क पाळनाड मोदुल काग्देहकने इद पोल्लो रासतद इले.

अद दिया इतेके वारमता पोल्वादिया मता.

10-11 अदिहकु दुकताहि सत्रेम आतोन, यहुदिराड पेदल्क इतोर, “नैड पोल्वादिया इनजोरे पुनविना? नीकु माग कांजना कबळ पोलो,” इनजोर इतस्के ओग इतोग, “बोग नाकु सत्रे कीतोग, ओगे नाक वेहतोग ‘नीवा माग उळहच अन,’ इनजोरे.”

12 “अद्रम इनजोर इनवाल बोग मन्कल आंदोग, रा?” इन्जि ओन ताल्हकतोर.

13 मति ओग बोग आंदोग इनजोर, वेग सत्रेम आतोग मन्कल पुनोग. बाराहक इतेके अगा वेल्लाय मुल मताहकु, येसु तना पेदिर वेहवाये, अद मुडगडाहि पेसिस अन्ज मतोग.

14 अस्के पया मंदिरते येसु वेन कलियतोग, कलियिस इतोग, “ऊळा, निमा दुकताहि तेगतिन! मुनेटलेहका इंजेक पापम केमा बहा, कीतेके मुनेटकाय एक्वा तिपलते अरयकिन,” इतोग.

15 अगडाह पया वेग अन्जि “नाक दुकतगडाहि तेगकिह कीतोग, ओग येसुये आंदोग,” इनजोरे यहुदिराड पेदल्किन वेहतोग.

देवुळता मगि जीवा ईस्तोग

16 अदिनेनाहकु यहुदिराड पेदल्क येसुन कट्ला कीयलाह आतोर, बाराहक इतेके पोल्वादियाते ओग इद्रमताड कबस्क कीस्तोग इनजोरे.✠

17 अस्के येसु ओरिन इतोग, “नावा बाबाल नैड एवनाहि कबळ कीसोरेन मन्हतोग, (पोल्वादियाते वने कीस्तोगे). अद्रमे नना वने कबळ कीयहनन,” इनजोर इतोग.

18 येसु इह इताहकु, यहुदिराड पेदल्क ओसो ओन हव्कलाह कोहन्दुर,✠ बाराहक इतेके ओरा विचरते येसु रेंड कसुर्क कीतोग. उंदि इतेके पोल्वादियाते कबळ कीयना, ओसो दुस्सा इतेके देवुळतुन नावाय बाबाल इनजोर, नना देवुळता बराबरतोनन इतप वळहकना, इव रेंडु.✠

19 अस्के येसु ओरिन इतोग, “इह केंजाट, नना सेतेम वेहतहनन, नना नावाय विचरते बेदाय कबळ कीया पगवोन. मति नावा बाबाल कीयनव कबस्किन ऊळिसिये, नना ओना मगनन इन्जि, अद्रमे कीयहनन.✠

20 नावा बाबाल नाक जीवा कीसि, तनाड कीयनव सबे कबस्किन नाक तोहतहतोग. मीट बामना इनजोरे, नना कीतव इविस्किहकाय बेहराड कबस्क कीसि नाक तोहतनोग.

21 बहलेहका नावा बाबाल हातोरिन तेगकिह कीसि जीवा अर्हतहतोग,✠ अहलेहका नना वने बोन इतेक ओनु, जीवा अर्हतहनन.✠

22-23 बेद्रम नावा बाबाहकु सबेटोर मान ईस्तोर, नना ओना मगनन मनाहकु, नाक वने सबेटोर मान ईयना इनजोरे, बाबाल बोनाय नेयम केवोग; मति नेयम कीयनद पूरा कबळि नाक ईतद मन्हता.✠ बोग मगिहक मान एवोग, ओगु मगिन लोहतोग बाबाहक वने मान एवपे मन्हतोग.✠

24 इह केंजाट, नना सेतेम वेहतहनन, इद दुनियाते सबेटोर (तमा पापमते) डोलतप लेहका मन्हतोर.✠ मति बोर नावाड पोल्लोड केंजिसि, नाक लोहतोना पोगोन बर्वस तासिहतोर, ओरिहक अमेसाता पिसमुळ दोर्कताये.✠ देवुळ ओरिन तमा पापमता सिक्सा एवो; मति ओरिन अमेसाता पिसमुळतगा एव्हिह कीसीता.✠

25 इह केंजाट, इद ओसो वेहतहनन, नना देवुळबाबाना मगनन, हातोर मन्कलोर नावा आल्का वेनदनुर, इद्रमताड दियाड एवयनुड, आयो एवतपे मन्हताड वने. बोर वेनदनुर, ओर जीवा अरयनुर.

26 बहलेहका नावा बाबाल लोकरिहक जीवा ईया पगयहतोग, अद्रमे ओगु नाक ओना मगिहक वने इद्रमे जीवा ईयलाह अदिकर ईतोग.✠

27 बाबाल नाकु नेयम कीयनद अदिकर वने ईतोग,✠ बाराहक इतेके नना माने-मन्कना नडुम पुटटोनन इनजोर.

28-29 मीटु इदिन केंजिस बयल आयमाट. बाराहक इतेके गुमयाना लोप्पा मनवालोर नावा आल्कातुन वेनदनुर, ओसो पलत पेसनुर, इद्रमता वेला वायगा.✠ बोर सेतेमताड कबस्क कीतोर, ओर कतमतोरे अमेसाता पिसमुळतेनाहक जीवा अरयनुर. मति बोर बारा लाग्वाड कबस्क कीसोर मतोर, ओर सिक्सा आयलाह जीवा अरयनुर.✠

येसुना लोप्पा साक्सि

30 “नना नावाय अदिकरते बातय कीया पगवोन. बेद्रम बाबाल नाक वेहतहतोग, अद्रमे नना नेयम कीयहनन. नना नावाय कुदता विचरते आयो, मति नाक लोहतोग बाबाना विचर मतप कीयहनन,✠ अदिहक नावा नेयम सेतेम अरयहता.

31 नावा लोप्पा ननाने साक्सि इतेके, अद साक्सितुन बोगे सेतेम पोयोग आवेग.✠

✠ 5:16 5:16 मत्याल 12:2; लूकाल 6:7; 13:14; योहन् 7:23; 9:16 ✠ 5:18 5:18 7:1,19; 8:37,40; 11:53 ✠ 5:18 5:18 10:33; 19:7; फिलिपितोर 2:6 ✠ 5:19 5:19 5:30; 8:28; 12:49; 14:10 ✠ 5:21 5:21 रोम सहरतोर 4:16-17 ✠ 5:21 5:21 रोम सहरतोर 8:11; 1 कुरिततोर 15:45 ✠ 5:22-23 5:22-23 5:27; बळयिर 10:42; 17:31 ✠ 5:22-23 5:22-23 लूकाल 10:16; 1 योहन् 2:23 ✠ 5:24 5:24 इपिसुसतोर 2:1 ✠ 5:24 5:24 3:16,36; 6:47; 11:26 ✠ 5:24 5:24 3:18; 12:44; 1 योहन् 3:14; 5:13 ✠ 5:26 5:26 1:4; 11:5; 14:6; 1 योहन् 5:20 ✠ 5:27 5:25-27 5:22-23; बळयिर 10:42; 17:31; 2 तिमोति 4:1; 1 पत्रु 4:5 ✠ 5:28-29 5:28-29 1 कुरिततोर 15:51-52 ✠ 5:28-29 5:28-29 दानिय्येल 12:2; मत्याल 25:46; बळयिर 24:15; इब्रितोर 10:27 ✠ 5:30 5:30 5:19; 8:16,28; 12:49; 14:10 ✠ 5:31 5:31 8:13-14

32 नावा लोप्पा ओसो ओर्वोग साक्सि एवाल मन्हतोग, ओग नावा बाबाल. ओग नावा लोप्पा बाताल वेहतनोग, अद सेतेमताये इनजोर नना पुहनन.✧

33 “ओसो ओर्वोग साक्सि एवाल मन्हतोग. मीटु देवुळता पेदिरते एग मीहवाल योहनिन ताल्हक वेहतिर, अस्के ओग सेतेमतुने वेहतोग.

34 मन्कना साक्सितुन इतेक नना बर्वस केवोन,✧ मति योहनना पोल्लोतुन नमिसि, मीक अमेसाता पिसमुळ दोर्कना इन्जि, इव गोटीङ मीक सीता कीसीतन.

35 नावा लोप्पा वेहतनस्के, योहन पोतना चिमलिलेहका वेहच तोहवाल मतोग. मियगा ओना वेहच मताहकु, मीक गयक गिर्दा आयलाह बेस आता.✧

36 “मति योहनना साक्सितुहकाय नयगा ओसो बेहरा साक्सि मन्हता. बेव कबस्किन मारिह कीयलाह, नावा बाबाल नाक लोहतोग, बेव कबस्किन नना कीयहनन, नाक बाबाल लोहतोग इनजोरे, अवे कबस्क मीक तोहतहताङ.✧

37 नाक लोहतोग नावा बाबाल, ओग वने नावा लोप्पा साक्सि ईतोग.✧ मीट इतेक बेस्केन ओना आल्कातुन वेनविर, बेस्केन ओना रूपतुन ऊळविर.

38 ओसो मीट ओना पोल्लोतुन, मीवा जीवाते गडिह कीस तासविर;✧ तासिस मतेके ओग लोहतोन मगिन मीट नमेरिर.

39 पवित्र सास्त्रम पुन्जि, माकु अमेसाता पिसमुळ दोर्कगा इन्जि, मीटु अगडाडे कगयसोर महनिर. कैजाट, इदे सास्त्रम नावाय लोप्पा वेहतहता.✧

40 तेला मति अमेसाता पिसमुळतेनाहक, नयगा मीकु वाया वसो.

41 “मन्कलोर नाकु कदर ईतेकाय, एवेकाय, नाक पर्वा इले.✧

42 मति मीट बेद्रमतोरिर इन्जि नना पुहनन. मीटु देवुळतुन मुर्तिय जीवा केविर.

43 नना नावा बाबाना अदिकर पोस वातन, मति मीट नावाङ कैजविर. बोगाय दुस्रोग मन्कल, तनाय अदिकरते वायनोग अस्के, ओनाङ बार कैजकिर.✧

44 मीट ओर्विनेनाह ओर्वोग कदर पर्हकिहनिर,✧ मति वगय देवुळतेनाह✧ दोर्कनद कदरतुन बार पर्हकविर इतेके,✧ मीट बेद्रम विस्वस कीया पगयकिर!✧

45 नना बाबाना मुनेह मीवा पेटळ तप तासकन, इद्रम इहनिर बहे, मति नना तप तासोन. कैजाट, मीटु मोसानाङ अडोन नोमिहोनोम इन्जि, आसा तासिस महनिर,✧ ओग मोसाले मीवा पेटळ तप तासनोग.

46 सास्त्रमते मोसा मुय्तोग नावाय लोप्पा रासिस तासतोग, अद सास्त्रम नाके तोहतहता. इतेके मोसाल रासतदिना पोगोन, मीटु विस्वस तासिस मतेके, नावा पोगोन वने विस्वस तासेरिर.

47 मति मोसा मुय्तोग रासतद गोटीटुने सेतेम पोयविर इतेके, नावाङ गोटीन मीट बह नमकिर?” इनजोर येसु इतोग.✧

6

येसु एयुङ अजर्कना मुडुहक तीहतहतोग

(मत्याल 14:13-21; मार्कल 6:32-44; लूकाल 9:10-17)

1 ताना पया येसु गालिल सम्दुरता (इतेके तिबिरिया सम्दुरता) अबर दडटेके तनाङ कगयवालोर संगे वेंडिस वातोग.

2 ओग वेल्लाङे रोगहकिन सत्रे कीयनव सीनान ऊळसोर मताहकु, वेल्लाय मुल ओना पयाह पयाह अंदुर.

3 पया येसु ओसो ओनाङ कगयवालोर, ओना संगे गुड्रापोगोन अतोर. अगा ओग ओरिन काहृतलाह उदतोग.

4 अद तूकने यहुदि लोकुरा आवना पंडुम एरे एव्स मता.

5-6 पया येसु अगडाहि ऊळनेके, ओना पयाह वावालोर वेल्लाय मुडुन ओग ऊळतोग. अस्के येसु तनाङ कगयवाल पिलिप इनवान ताल्हकतोग, “वेर कतमतोरिहक तिनदलाह आरिङ बेगा असलाह दोर्कनुड, डा?” (नावा डीसातगा पिलिपना विस्वस मन्हताया, इलेया,) इदिन ऊळलाह, येसु ओन इह ताल्हकतोग. बाराहक इतेके तना बाताल कीयना मता, अद येसुहकु एकाये.

7 “गू, आट नेलाना कूलताङ कोताने, आरिङ असिस ईतेकाय, वेर सबेटोरिहक किळकेङ वने आलोङ आयनुड,” इन्जि पिलिप येसुन इतोग.

8-9 अस्के दुस्रोग ओर्वोग कगयवाल, सिमोन पत्रुना तमोग, आंद्रेयाल इनवाल इतोग, “इगा ओर्वोग उड्लोग पेकानगा, सेन जोनानाङ एयुङ आरिङ ओसो रेंड मीन्क मन्हताङ, मति इचोन मुडुहक अव बेगा आलनुड?” इन्जि येसुन इतोग.

✧ 5:32 5:32 5:37; 1 योहन 5:9 ✧ 5:34 5:34 1 योहन 5:9 ✧ 5:35 5:33-35 1:34; 10:41-42 ✧ 5:36 5:36 मत्याल 11:4-5; लूकाल 7:22; योहन 10:25,38; 14:11; 15:24; इब्रितोर 2:3-4 ✧ 5:37 5:37 मत्याल 3:17; मार्कल 1:11; लूकाल 3:19-22; योहन 5:32; 8:18; 1 योहन 5:9 ✧ 5:38 5:38 1 योहन 2:14 ✧ 5:39 5:39 लूकाल 24:27,44-46; योहन 12:41; बळयिर 2:23; 3:18,24; 13:27; 17:2-3; 26:22-23; 28:23 ✧ 5:41 5:41 7:18; 8:50,54; 1 तिसलुनितोर 2:6-7 ✧ 5:43 5:43 मत्याल 24:5; मार्कल 13:6; लूकाल 21:8 ✧ 5:44 5:44 1 तिसलुनितोर 2:6-7 ✧ 5:44 5:44 1 तिमोति 1:17; यहुदाल 25 ✧ 5:44 5:44 रोम सहरतोर 2:29 ✧ 5:44 5:44 12:43 ✧ 5:45 5:45 9:28; रोम सहरतोर 2:17 ✧ 5:47 5:45-47 12:48

10 पया येसु “लोकुरिन उदिह कीम्हटु” इनजोरे ओरिन इतोग. अगा बेसतल रोंडा मताहकु, अगा मतोर जोक-जोक एयुड अजर्क कोयतोर तमा लोतोर संगे उदतोर.

11 येसु पया कयदे आरिन, मीन्किन एचि, देवुळतुन जोहर कीतोग. जोहर कीसि तनाड कगयवालोरीहक आरिड वांटलाह ईतोग, ओर पया सबेटोर उदतोरिहक वांटोर. अद्रमे ओर बेचोक इतेक अचोक मीन्क वने तूसीसीतोर. 12 ओर कतमतोर पंजनाह तितोर, पया “इंजेक बातय उगस पोवयनायो इन्जि, पिसताड-मयताड किळ्केड जमा कीम्हट,” इन्जि येसु तनाड कगयवालोरीन वेहतोग.

13 पया कतम मुल तिन्जि तेदतस्के, सेन जोनानाड एयुड आरिनगडाहि पिसताड-मयताड किळ्केड जमा कीतस्के, अव बारा डालाड निंदताड.

14 येसु कीतद इचोटा बेरा सीनातुन ऊळिसि, लोकुर इनदलातोर, “बोग मोसानलेहका देवुळता कबुरतो! इद दुनियाते वावाल मतोग, ओग निटमे वेगे आंदोग रो!”✠

15 लोकुर नाक पोसि राजाल कीयलाहि ऊळिहतोर इन्जि येसु पुताहकु, ओग वगोगे पेसिस गुड्रापोगोन अतोग.✠

येसु एता पोगोट्क ताकिहतोग

(मत्याल 14:23-27,34; मार्कल 6:47-52)

16 मुलतस्के येसुनाड कगयवालोरे सम्दुरतेके ओळिसये अतोर.

17 ईकळ आस मता, मति येसु ओरगा वावाय मतोग. अदिहकु ओर कापेर्नाग दायलाह ओडाते उदिसि, सम्दुरतुन वेंडसोर मतोर.

18 अस्के बेरा दूद वाताहकु, सम्दुरता एग पकाय गोकिंदु.

19 ओर रेंड कोस्क बार जागा ओडा वगहचोर अतापया, ऊळाडु, येसु एता पोगोट्क ताकसोरे, ओडाता एरे वायनदिन ऊळिसि, ओर पकाय रेयतोर.

20 मति येसु ओरिन आळो कीस इतोग, “ननाय आंदन, रा! रेयमाटु.”

21 ओन ओडातगा उदिह कीयलाह, ओरा गिर्दा मता. अस्के दोम्बेन ओडा ओरा दायनद जागाते, अबर बाजे दडकचुल एवता!

22-23 येसुसामि देवुळतुन जोहर कीसि, लोकुरिहकु आरिड तूसतोग, अद जागातेने तितोर मुल रोमिस मतोर. इमा दिया नगमि, ओर येसुन कलियलाह जमा आस मतोर. येसुनाड कगयवालोरे उदिस अतदु उंदिय ओडा मता, अद ओडाते इतेके येसु अनोग, सिरप ओनाड कगयवालोरे अन्ज मतोर इन्जि, लोकुर पुन्जिये मतोर. (मति इंजेके तिबिरिया नाटेनाहि दुस्राड ओडाड अद जागाते वातव मताड.)

24 अदिहकु इगा येसु इलेग, ओनाड कगयवालोरे वने इलेर इतेके, ओग कापेर्नाग सम्दुरकचुल ताकसोरे अन्ज मनदनोग बहे, इन्जि वेर लोकुर विचर कीतोर. विचर कीसि वेर वने पया येसुन पर्हकलाह ओडाने उदिसि, अबर दडटा कापेर्नाटे एवतोर.

जीवा ईयनद तिडि येसुये

25 पया येसु अबर दडटगा कलियतस्के, “इचोन चट्पिट बह वातिन, गरू?” इनजोर लोकुर ताल्हकतोर.

26 अस्के येसु ओरिन इतोग, “इह केंजाट, नना सेतेम वेहतहनन, मीट नावाड बामिह कीयनाड सीनाड ऊळताहकु आयो, मति पंजनाह आरिड तिताहकु, ओसोवन दोर्कनुड बहे इनजोर नाक पर्हकिहनिर.

27 अवयनद तिडटा पेगके अनमाट,✠ मति अमेसाता पिसमुळ ईयनद, बेस्केन अववदु तिडटुन पर्हकाट. इद्रमता तिडि माने-मन्कना नडुम पुटटोनन, नना मीक ईकन. बाराहक इतेके अदिन ईयनद अदिकर नावा देवुळबाबाल नाक ईतोग,” इनजोर इतोग.

28 “माट बह कीकोम इन्जि देवुळता विचर मन्हता, गरू?”✠ इनजोर ओर येसुन ताल्हकतोर.

29 अस्के येसु ओरिन इतोग, “मीट बहे केमाट, मति देवुळ लोहतोना पोगोन, इतेके नावा पोगोन मीट बर्वस तासना, इदे मीट कीयना इन्जि, देवुळता विचर मन्हता,” इतोग.✠

30 अगडोर नाटेनोर ओन ताल्हकतोर, “अह इतेके माट नीक नमना इन्जि, माक बेद्रमता सीना तोहतकिन?✠ निमा बाताल कीकिन?

31 मावोर मुनेतोर पेदल्कु पेळहकल बूमते देवुळदीपताहि अर्हतदु ‘मना’ इनदनद तिडि तितोर.✠सास्त्रमते वने मोसा मुय्तोना लोप्पा रासतद मन्हता: ओग ओरिहक तिनदलाहि पोगोटा बूमताहि तिडि ईतोग,✠ इनजोर रासतद मन्हता.”

32 येसु पया ओरिन इतोग, “इह केंजाट, नना सेतेम वेहतहनन, पोगोटाहि तिड अर्हतोग मोसा मुय्तोग आयोग, नावा बाबाले मतोग. ओसो इंजेके ओगे पोगोटाहि वायनद करलता तिडि मीक ईयहनन इन्हतोग.

✠ 6:14 6:14 व्यवस्थाविवरण 18:15,18 ✠ 6:15 6:15 मत्याल 14:23; मार्कल 6:46 ✠ 6:27 6:27 यशायाह 55:2 ✠ 6:28 6:28 बळयिर 2:37; 16:30 ✠ 6:29 6:29 बळयिर 16:31; रोम सहरतोर 4:5; याकुब 2:22; 1 योहन 3:23 ✠ 6:30 6:30 मत्याल 12:38; 1 कुरिततोर 1:22 ✠ 6:31 6:31 पेसमुळि 16:4,15,21; गिनती 11:8; योहन 6:49,58; 1 कुरिततोर 10:3 ✠ 6:31 6:31 देवुळताड पाटाड 78:24; 105:40; नहेम्याल 9:15

33 बाराहक इतेके देवुळदीपताहि रेगिसि, इद दुनियातोरिहक अमेसाता पिसमुळ एवाल, ओगे देवुळ ईयनद तिडि आंदोग,” इनजोर इतोग.✧

34 “ए गुरू, इद्रमता तिडि माकु अमेसा ईसोर मनु,” इनजोर ओर इतोर.

35 येसु पया ओरिन इतोग, “अमेसाता पिसमुळ ईयनद तिडि ननान आंदन.✧ बोर नयगा वायनुर, ओरिहक बेस्केने कग्व वसो आयगा. बोर नाक नमनुर, ओरिहक बेस्केने एग उनडा वसो आयगा.✧

36 मति मीट नावाड डीसाताड कबास्किन ऊळिस तेला, नना बोनन इन्जि मीट पुनवाहकु, नाक नमविर इनजोर, मीक नना वेहच मतन.

37 बोन-बोन नाक बाबाल ईस्तोग, ओर कतमतोर नयगा वास्तोर.✧ ओसो बोर नयगा वायनुर, ओरिन नना बेस्केन मल्हच लोहोन आयकन.✧

38 बाराहक इतेके नना नावा विचरते कीयलाह आयो, मति नाक लोहतोना विचर मतप कीयलाह, देवुळदीपताहि रेगतन.✧

39 बोर मन्कलोरिन बाबाल नाक ईतोग, ओरगडाहि वगोग वने लेसनायो,✧ मति ओर कतमतोरिन आक्रिता दियाते नना जीवा अर्हतना, इदे नाक लोहतोना विचर मन्हता.

40 बोर देवुळता मगिन पुन्जि नाक नमनुर, ओरिहक अमेसाता पिसमुळ दोर्कगा, ओसो नना ओरिन आक्रिता दियाते मल्स जीवा अर्हतना,✧ इद्रम नावा बाबाना विचर मन्हता,” इन्जि येसु इतोग.

41 देवुळदीपताहि रेगतद तिडि ननान आंदन इनजोर येसु इताहकु, यहूदिर तमतमाय येसुना लोप्पा मुयोग आंदुर.

42 मुयोग आसोर ओर इतोर, “वेग इतेके योसेपना मगि येसु आयोया? वेना तलोग-तपेन बह माट पुनोम?✧ पया वेग नना देवुळदीपताह रेगतन इनजोर, बेद्रम इन्हतोग?”

43 अस्के येसु ओरिन इतोग, “मीट-मीटे मुयोग आयमाट!

44 केंजाट, नाक लोहतोग बाबाल ओस एवालेवा, बोगे नयगा वाया पगवोग.✧ ओसो ननाये ओन आक्रिता दियाते मल्स जीवा अर्हतकन.✧

45 मुनेतोर देवुळता कबुरतोर सास्त्रमते बह रासतद मन्हता इतेके, ओर कतमतोरिन देवुळि काहतागा,✧ इद नाक नमवालोर लोप्पा रासतद.✧ बोर बाबानगडाहि केंजिसि कगयिहतोर, ओर नावाड पोल्लोड केंजलाह नयगा वास्तोर.✧

46 ननान देवुळतेनाह वातन,✧ नाक विळिसि बोगे देवुळबाबान ऊळोग.✧

47 इह केंजाट, नना सेतेम वेहतहनन, नाक नमवालोरिहक अमेसाता पिसमुळ दोर्कताये.✧

48 अमेसाता पिसमुळ ईयनद तिडि ननान आंदन.✧

49 मीबोर मुनेतोर पेदल्क पेळ्हकल बूमते देवुळ अर्हतद ‘मना’ इनदनद तिडि तिन्ज तेला,* ओर डोलतोर.✧

50 मति देवुळदीपताहि इळन रेगनद बेद तिडटुन नना वेहतन, अदिन तिनवालोर अमेसा जीवात मनदनुर.✧

51 देवुळदीपताह रेगतद जीवात मनदनद तिडि ननान आंदन.✧ बोर इद तिडटुन तिनदनुर, ओर अमेसा जीवात मनदनुर. इद तिडि नावा मेंदुल आंदु, इदिन नना दुनियातोर पिसमुळतेनाहकु ईकन,✧” इनजोर येसु इतोग.

52 इदिन केंजिसि यहूदिर तमतमाय जेटामारा आतोर, “वेग मन्कल माक तना मेंदुल तिनदलाह, बेद्रम ईयनोग, अय?”

53 अस्के (नना दुनियातोर कतमतोर पापमतेनाहकु मोक आयकन, एनवालोरिहके अद मोकता पायदा दोर्किहता, इदिन पुन्पिह कीयलाह) येसु इह वळ्हकतोग, “इह केंजाट, नना सेतेम वेहतहनन, नना माने-मन्कना नडुम पुटोटोनन, नावा मेंदुल तिनवालेवा, ओसो नावा नेतुरतुन उनवालेवा, मीवा लोप्पा देवुळ ईयनद जीवा मनो आयगा, गोतो.

54 मति बोर नावा मेंदुल तिनहनतोर, नावा नेतुरतुन उन्हतोर, ओरिहक अमेसाता पिसमुळ दोर्किहता. ओसो आक्रिता दियाते नना ओरिन जीवा अर्हतकन.✧

55 बाराहक इतेके नावा मेंदुलि करलता तिडि आंदु; ओसो नावा नेतुरि करलता उंदि उनडनद आंदु.

56 बोर नावा मेंदुल तिनदनुर ओसो नावा नेतुरतुन उनडनुर, ओर नयगा जोळेम आस मनदनुर, ओसो नना ओरगा जोळेम आस मनदकन.✧

57 नाक लोहतोग जीवात मनवाल बाबाल, ओनाय मेटे नना वने जीवात महनन. अहलेहका बोर नावा मेंदुल तिनदनुर, ओर वने नावा मेटे जीवात मनदनुर.✧

✧ 6:33 6:33 6:41,50 ✧ 6:35 6:35 6:48,51 ✧ 6:35 6:35 4:10,14; 7:37 ✧ 6:37 6:37 6:44,65 ✧ 6:37 6:37 6:39; 10:28; 17:12; 18:9 ✧ 6:38 6:38 4:34; 5:30 ✧ 6:39 6:39 6:37; 10:28; 17:12; 18:9 ✧ 6:40 6:40 6:44,54; 11:25; 1 कुरिततोर 6:14; तोहचीतव पोल्लोड 1:18 ✧ 6:42 6:42 मत्याल 13:55; मार्कल 6:2-3; लूकाल 4:22 ✧ 6:44 6:44 6:65 ✧ 6:44 6:44 6:39-40,54; 11:25; तोहचीतव पोल्लोड 1:18 ✧ 6:45 6:45 यशायाह 54:13; 1 तिसलुनितोर 4:9 ✧ 6:45 6:45 इब्रितोर 8:11 ✧ 6:45 6:45 पिलिपितोर 3:15 ✧ 6:46 6:46 7:29 ✧ 6:46 6:46 1:18 ✧ 6:47 6:47 3:16,36; 5:24; 11:26 ✧ 6:48 6:48 6:35 * 6:49 6:49 इद मनाता लोप्पा पुनदना इतेके, पुस्तकता आक्रिते पुनवव पोल्लोना अर्तमि अगा ऊळाट. ✧ 6:49 6:49 6:58 ✧ 6:50 6:50 8:51; 11:26 ✧ 6:51 6:51 6:33,58 ✧ 6:51 6:51 लूकाल 22:19; इपिसुसतोर 5:2; इब्रितोर 10:9-10 ✧ 6:54 6:54 6:39-40,44; 11:25; तोहचीतव पोल्लोड 1:18 ✧ 6:56 6:56 15:4-7; 1 योहन 2:6; 3:24 ✧ 6:57 6:57 14:19

58 देवुळदीपताहि रेगतद करलता तिंडि ननान आंदन. ✱ मीवोर मुनेतोर पेदल्क मना तिन्ज तेला ओर डोलतोर, अद्रमलेहका इद तिंड आयो. ✱ मति बोर इद तिंडटुन तिनदनुर, ओर अमेसा जीवात मनदनुर, ” इन्जि येसु कागहतोग. ✱

59 कापेनटि मनदनद पार्तनाता लोते येसु कागहनेके, इव इचोक गोटिड वळ्हकतोग.

वेल्लाटोर कगयवालोर येसुन विळिसहतोर

60 इव गोटिड केंजिसि, येसुनाड कगयवालोर वेल्लाटोर इतोर, “माकु एड वास्ता, रा! इविन बोग केंजनोग?”

61 नावाड कगयवालोर तमतमाय मुयोग आस्तोर इन्जि, येसु तना पोटालोप्पा पुतोग. पुन्जि इतोग, “मीक इव गोटिड केंजिसि, एकुळलेहका आस्ताया?

62 माने-मन्कना नडुम पुटोटोनन, नना बेगा मुने मतन, अगा पोगोन मल्स दायनस्के, ✱ मीट नाक ऊळकिर अस्के, मीट बह इनदकिर?

63 मन्कना बुदते विचर केमाटु, ताना पायदा बातय इले. मति देवुळता जीवाताहि दोर्कनद बुदते ताकतेकेने, मीकु तानगडाहि करलता पिसमुळ दोर्कगा. ✱ बेव गोटिड नना मीक वेहतन, अव देवुळता जीवाताड गोटिड आंदुड, अविन नमतेके मीकु करलता पिसमुळ दोर्कगा.

64 मति मियगडाहि उयतुर नावाड पोल्लोन नमवोरिर महनिर, ” इनजोर येसु इतोग. बाराहक इतेके नमवोर बोर, ओसो बोग नाक कोटितोरा कयदे पोसीयनोग इनजोर, येसु मुनेन पुन्ज मतोग. ✱

65 पया येसु इतोग, “अदिहक मीक नना वेहच मतन इसि, बाबाल देय्वा एवालेवा, बोगे नयके वाया पगवोग इनजोरे.” ✱

66 अस्केडाहि येसुनाड कगयवालोर वेल्लाटोर, इंजेताहि ओना संगे मनवल इनजोर, येसुन विळिसस मल्स अतोर.

67 अस्के येसु तनाड बळयिर बारा मांदतुन इतोग, ✱ “मीट वने मल्स दायना कीय्हनिरा?” इन्जि ताल्हकतोग.

68 अस्के सिमोन पत्रु इतोग, “आयो सामि, नीक विळिससि माट बोनगा दाकोम? अमेसाता पिसमुळताड पोल्लोड नियगाने दोर्किहताड! ✱

69 निमाने देवुळ लोहतोग पवित्र मन्कनिन आंदिन ✱ इनजोर, माट विस्वस कीसि पुतोरोमे, ” ✱ इन्जि इतोग.

70 “सिमोन, मीट बारा मन्कलोरिन ननान आचतन, निटमे! ✱ तेला मति मियगडाहि वगोग, देयमता बुदतोगु मन्हतोग, ✱” इनजोर येसु ओरिन इतोग.

71 (येसु इद पोल्लो सिमोन इनवाना मगि यहुदा इस्केर्योतना लोप्पा वळ्हकतोग. ओर बळयिर बारा मुडगडाहि वेग ओर्वोग मन्ज तेला, येसुन कोटितोरा कयदे पोस एवाल मतोग.) ✱

7

येसुना लोतोर वने ओन नमोर

1 इव गोतिना पेके, गालिल पटटाड नाहकने, येसु लोकुरिन कागहचोरे वेलियिंदोग. यहुदिराड पेदल्क ओन हक्कलाह ऊळिंदुर, ✱ अदिहकु ओन्क यहुदा पटटे वेलिय वसो.

2 (अद तूकने यहुदा पटटा येस्सलेम सहरते, यहुदिरा पंडुम इतेके मंडाना पंडुम एरे एक्स मता.) *

3 अस्के येसुनाड तमोर येसुन इतोर, “दादा, नीवाड कीयनव कबस्किन, नीवाड कगयवालोर ऊळना इन्जि, निमा इगडाहि पेसिसि, यहुदा पटटे अन.

4 बोर सबेटोरगा तमा पेदिर दायना इनजोर ऊळिहतोर, ओर कुस्केने मकिस बातय केवोर आस्तोर. अद्रमे निमा वने इद्रमताड डीसाताड कबस्क कीय्हनिन इतेके, निमा दुनियातोरिहक दिसा वने, ओर नीक पुनिर वने, ” इन्जि ओनाड तमोर इतोर.

5 बह इतेके तनतमोर वने ओन नमोर आंदुर, ✱ अदिहके ओर इद्रम इंदुर.

6 अस्के येसु ओरिन इतोग, “मीक इतेके बेदाय वेला बेसे, (हक्कवाल इलेग, कोहकवाल इलेग). मति नावा अगा दायनद वेला इंका एवोये.

7 दुनियातोर मीक इतेक कोटे कीया पगवोर. मति ओराड कबस्क लाग्वाड मन्हताड इनजोर इहनन, अदिनेनाहक नाकु ओर कोटे कीस्तोर. ✱

8-9 मीट इद पंडुमते दायना इतेक अन्हटु, नना इसि इंजेके वावोन. बाराहक इतेके नावा अगा दायनद वेला इंका एवोये, ✱” इन्जि येसु गालिलतेन मतोग.

10 पया तनतमोर येस्सलेमते अतापया, येसु वने वेल्लाय पया, बोन्के दिसवाह पंडुमते अतोग.

✱ 6:58 6:58 6:33,41,51 ✱ 6:58 6:58 6:49 ✱ 6:58 6:57-58 1 कुरिततोर 15:45 ✱ 6:62 6:62 3:13 ✱ 6:63 6:63 2 कुरिततोर 3:6 ✱ 6:64 6:64 मत्याल 10:4; योहन 6:71; 13:11 ✱ 6:65 6:65 6:37,44 † 6:67 6:67 वेर बारा बळयिर बोर मतोर, तेन पुनदलाह मत्याल 10:1-4 ऊळाट. ✱ 6:68 6:68 12:49; 15:15; 17:8,14 ✱ 6:69 6:69 10:35-36 ✱ 6:69 6:69 इपिससतोर 4:13 ✱ 6:70 6:70 13:18; 15:16,19 ✱ 6:70 6:70 13:2,27 ✱ 6:71 6:71 मत्याल 10:4; योहन 6:64; 13:11 ✱ 7:1 7:1 5:18; 7:19; 8:37,40; 11:53 * 7:2 7:2 इद सालमेटा पंडुम वारममंडु येस्सलेम सहरते नोमिंदुर. लैव्यव्यवस्था 23:34, व्यवस्थाविवरण 16:13,16 ऊळाट. ✱ 7:5 7:5 मार्कल 3:21 ✱ 7:7 7:7 15:18-25; इब्रितोर 12:3 ✱ 7:8-9 7:8-9 मत्याल 26:18; योहन 2:4; 7:30

- 11 अस्के यहूदिरा पेदा मन्कलोर पंडुमतगा ओन पर्हकिंदुर. “ओग बेगा मन्हतोग, रा?” इनजोर ताल्हकिंदुर.
 12 लोकुरा मुलु येसुना लोप्पा तमतमाय कुस्क-कुस्क वळ्हकिंदुर. “आयो रा, ओग नेहनोग मन्कल,” इन्जि उय्तर इंदुर.
 उय्तर बार इंदुर, “आयो रा, ओग लोकुरिन लेसिह कीस्तोग गोतो,” इंदुर.✧
 13 मति यहूदिराड पेदल्किन रेयिसि,✧ बोगे येसुना लोप्पा पिडम-पडम वळ्हकोग.

पंडुमतस्के येसु काहहतहोग

- 14 पया वळगा पंडुम मारतस्के, येसु मंदिरते अन्जि काहता बोटटोग.
 15 ओना काहहतनदिन केंजिसि, अगडोर यहूदिराड पेदल्क बयल आतोर, आसि इनदलातोर, “वेन्क बोगे गूरु काहवालेवा, पूरा साख्रमतुन पुनदलाह विदे बेगडाह दोर्कता, रा?”✧
 16 पया येसु ओरिन इतोग, “केंजाट, नावा काहमुळि नावा बुदता आयो, मति नाक बोग लोहतोग, ओनाय विचरता आंदु.✧
 17 मियगडाहि बोगाय देवुळ वेहतप ताकनद विचर कीयनोग, ओन्कु इव नना काहतनव गोटिड बारा नावाडो, आयवेक देवुळताडो इनजोर तेळियगा.
 18 तमाडे विचकिन वळ्हकवालोर, तमाये पेदिरतुन बेरा कीयलाह ऊळिहतोर. मति नाक बोग लोहतोग, ओनाये पेदिरतुन बेरा कीकन इन्जि, बोग ऊळिहतोग, ओगे सेतेमतोग मन्हतोग, ओनगा बातय जोल मनो आस्ता.✧
 19 मोसा मुय्तोग इतेक मीकु अडोना साख्रम इतोग,✧ तेन सीता कीम्हट. मति मियगडाहि वगोग वने अव अडोन माळोग. मीट बराबर माळविर इतेके, नाक बाराहकु हक्कलाह ऊळिहनिर?✧” इन्जि येसु इतोग.
 20 लोकुर पया येसुन इतोर, “नीक देयम पोयता रा, (पिसानलेहका वळ्हकिहनिन)!✧ नीक बोग हक्कलाह ऊळिहतोग?”
 21 येसु ओरिन इतोग, “नना पोल्वादियाते उंद कबळ कीताहकु, मीट सबेटोरिर बयल आसि, नाक कटूला कीयहनिर.
 22 साख्रमते मोसा मुय्तोग मीकु डायना रिबज कीयलाह वेहच मतोग. (ओग वेहतपु, पेकाल पुटिसि आट दियाने डायना रिबज कीया पोयहता.)† (इद रिबज इतेके मोसा मुय्तोनगडाह आयो, मति मोसाहकाय वेल्ला मुनेतोर पेदामुय्तोरगडाहि ताकसोर वातद, अद रिबज आंदु)✧. वारमता पोल्वादिया मतेक वने, अद कगो एवतेके, मीवाड पेकोराड डायना कबळ कीयहनिर.
 23 मोसा मुय्तोग वेहतद अडोटुन अदे कगोते नोमना इन्जि, मीट पोल्वादियाते वने मन्कन डायना कबळ कीयहनिर इतेके, नना पोल्वादियाते वगोग मन्कना पूरा मेंदुदुन सत्रे कीताहकु, मीटु बाराहकु पया नाक ओड कीयहनिर?✧
 24 विचर केवालेवा पोग-पोगोन नाक कसुर तासमाटु, मति सेतेमताड गोटिड ऊळिसि, कसुर तासना इतेक तासाटु,✧” इनजोर येसु इतोग.

येसु बोग आंदोग?

- 25 अस्के येस्सलेमतोर उय्तर इतोर, “बोन हक्कलाह ऊळिंदुर, ओग वेगेया?
 26 ऊळाट, वेग बेद्रम पिडम-पडम वळ्हकिहतोग, मति ओर इसि वेन रोमिह केवोर. वेग देवुळ लोहवाल पिसिह केवाल आंदोग इनजोर, मावोर पेदल्क सेतेम पोयतोर?
 27 मावा विचरते देवुळ लोहवाल पिसिह केवाल वायनोग अस्के, ओग बेगडोग इनजोर, बोगे पुनोग आयनोग. मति वेग बेगडोग इनजोर माट पुहनल. (इतेके वेग देवुळ लोहवाल पिसिह केवाल बह आंदोग?)” इनजोर इतोर.✧
 28 अस्के येसु मंदिरते काहहनेके बेहराड वळ्हकतोग, “माट नीक पुहनोम, ओसो निमा बेगडोनिन इन्जि माक एर्काय,’ इनजोर इहनिर. नना नावाय विचरते वावोन. मति नाक लोहतोग ओग सेतेमतोग आंदोग, ओन मीट पुनविर.✧
 29 नना मात्रम ओन पुहनन, बाराहक इतेके नना ओनगडाह वातन, ओगे नाक लोहतोग,”✧ इनजोर इतोग.
 30 इद पोल्लोतेनाहक, बोरो उय्तर यहूदिराड पेदल्क, येसुन पोयतलाह ऊळिंदुर.✧ मति ओना हायना कगो एववाय मताहकु, ओन बोगे बोय पगवोग.
 31 तेला मति अगडा मुडगडाहि वेल्लाटोर येसुन नमतोर.✧ “देवुळ लोहवाल पिसिह केवाल वायनोग अस्के, वेन्काय एक्वा बामिह कीयनाड सीनाड तोहतनोगा?” इन्जि ओर इनदलातोर.
 32 इव गोटिड वेर लोकुर येसुना लोप्पा कुस्क-कुस्क वळ्हकिंदुर. वेर बाताड वेहतहतोर, इदिन पुन्जि पेर्मांलोर ओसो परसिर येसुन पोयतलाह, मंदिरतगा पहरा मनवालोरिन लोहतोर.✧
 33 अस्के येसु इतोग, “नना ओसो गय्क मीवा संगे महनन,✧ पया नना नाक लोहतोनगा पेसिस दाकन.✧

✧ 7:12 7:12 7:40-43; 9:16; 10:19 ✧ 7:13 7:13 9:22; 12:42; 19:38; 20:19 ✧ 7:15 7:15 मत्याल 13:54; मार्कल 6:2-3; लुकल 2:47 ✧ 7:16 7:16 14:10,24; 2 योहन 9 ✧ 7:18 7:18 5:41; 8:50,54; 12:43; 1 तिसलुनितोर 2:6 ✧ 7:19 7:19 1:17 ✧ 7:19 7:19 मार्कल 11:18; योहन 5:18; 7:1; 8:37,40; 11:53 ✧ 7:20 7:20 8:48,52; 10:20 † 7:22 7:22 इद बेद्रमता रिबज आंदु, इदिन पुनदलाह इद साख्रमता आक्रिते पुनवव पोल्लोना अर्तिमि रासतद मन्हता, अगा ऊळाट. ✧ 7:22 7:22 पुटमुळि 17:10-14 ✧ 7:23 7:23 मत्याल 12:2; लुकल 6:7; 13:14; योहन 5:6-10; 9:16 ✧ 7:24 7:24 लैव्यवस्था 19:15; यशायाह 11:3; योहन 8:15; 2 कुरिततोर 10:7; याकुब 2:4 ✧ 7:27 7:27 7:41-42; 8:14; 9:29 ✧ 7:28 7:28 8:19,55; 15:21; 16:3; 17:25; 1 योहन 3:1 ✧ 7:29 7:29 6:46 ✧ 7:30 7:30 मत्याल 21:46; योहन 7:44; 10:39 ✧ 7:31 7:31 2:23; 8:30; 10:41-42; 11:45; 12:11,42 ✧ 7:32 7:32 मत्याल 21:46; योहन 7:44 ✧ 7:33 7:33 12:35; 13:33; 14:19; 16:16-19 ✧ 7:33 7:33 14:12,28; 16:5,10,17,28; 17:11,13; 20:17

34 मीट नाक पर्हककिर, मति नना मीक दोर्कोन आयकन. ओसो बेगा नना मनदकन, अगा मीट वाया पगविर आयकिर,” इनजोर इतोग.✧

35 यहुदिराड पेदल्क तमतमाय वळ्हकलातोर, “माट पर्हकतेकाय दोर्कवाह, वेग बेगा दायनोग, रा? दुस्राड देसेहकने बिरोबटो आस मनवालोेर मावा लोक्कुरिन,✧ कागहतनोगा, दुस्रा जाततोरिन वने कागहतनोगा?

36 ‘मीट नाक पर्हककिर, मति नना मीक दोर्कोन आयकन. ओसो बेगा नना मनदकन, अगा मीट वाया पगविर आयकिर,’ इन्हतोग.✧ इद बेद्रमता पोल्लो आंदु?” इनजोर पेदल्क इंदुर.

पवित्र जीवा जीवात मनदनद एगलेहका मन्हता

37 पंडुमता मारेंगा बेरा दियाते,✧ येसु तेदिसि बेहराड वळ्हकतोग, “बोरिहक एग उनडा वसता, ओर नयगा वास उनिर.✧✧

38 साख्रमते रासतपु, बोर नाक नमनुर, ओरगडाहि जीवात मनदनद एताड बेरेहक पोडनुड,” इनजोर इतोग.✧

39 येसुन नमवालोरिहक देवुळता जीवा दोर्कना मता, अदे जीवाता लोप्पा येसु इद पोल्लो वळ्हकतोग. (येसु हातोग, तेगकतोग, पया देवुळतके मल्स अतोग, अस्के) ओन्क देवुळताहि मान दोर्कता.✧(दोर्कतस्के ओग पवित्र जीवातुन बूमते लोहचीतोग.)✧ मति अद कगो इंका एववाय मता, अदिहके पवित्र जीवा बोनगान रेगवाय मता, इनजोर इह वळ्हकतोग.✧

40 अस्के अगा मता मुडगडाहि उय्तर, इव गोटीड केंजिसि, “निटमे रा, मोसानलेहका देवुळता कबुरतोग वायना मता, ओग वेगे आंदोग!”✧ इनजोर इतोर.

41 ओसो उय्तर बारा, “आयो, वेग देवुळ लोहवाल पिसिह केवाल आंदोग,” इनजोर इतोर. ओसो दुस्रो इतोर, “देवुळ लोहवाल पिसिह केवाल गालिलताह बह वाया पगयनोग?✧

42 ओग इतेके दाविद राजाना कूळतोग आयनोग, ओसो दाविद राजाल बेद बेल्लेहेम नाटे मतोग, अगडाहि वायनोग, इनजोर साख्रमते बह रासतद इलेया?”✧(येसु गालिल पटटे पुटिस मनदनोग इनजोरे, ओर अह इंदुर.)

43 इद्रम आसि येसुनेनाहकु वेर तमतमाय वहचिसि, वेरा बोना-बोन्क अरवाहकु, जेटामारा आतोर.✧

44 अस्के पया ओरगडोर उय्तर येसुन पोयतलाह ऊळिंदुर,✧ मति बोगे ओन कय बोयोग.

यहुदिराड पेदल्क कैगम आस्तोर

45 पया ओर मंदिरताड पहरातोर पेर्मांलोरक्के ओसो परसिरक्के मल्स वातोर. अस्के वेर पहरातोरिन ताल्हकतोर, “ओन मीट बाराहक पोस तविर रा?” इनजोर इतोर.

46 “ओग मन्कल वळ्हकतपु, बोगे दुस्रो गेस्केन वळ्हकोग!” इन्जि मंदिरताड पहरातोर इतोर.✧

47 पया परसिर ओरिन इतोर, “बह, मीट वने नाळेम आतिरा?

48 माट यहुदिराड पेदल्कनोम आयि, परसिरोम आयि, वेर बोराय ओन नमिहतोरा?✧

49 मति वेर येसुना पयाह अनवालोर, मोसानाड अडोन पुनोर, बातान पुनोर, वेरिन देवुळि एळतगाये!” इनजोर परसिर वेगहतोर.

50 मुने येसुनके कुस्केने वास मतोग, निकोदेमि इनवाल,✧ वेग वने परसिराय संगतोग मतोग.

51 “मावाड अडोड मतपु, मुने मन्कना पोल्लो केंजना, ओग बाताल कीस्तोग अदिन ऊळना, पया ओन तपतिन इतेके ओजगा. मन्हताया, इले?” इनजोर वेग पेदल्किन इतोग.

52 ओर पया वेन इतोर, “बह, निमा वने गालिल पटटोनिना? अन, साख्रमते पर्हकिस ऊळा, गालिलताहि बोगे देवुळता कबुरतोग वावोग!” इतोर.

सिंङ्गि आंचाळि येसुना मुनेह

53 §[पया ओर कतमतोर तमाड-तमाड लोहक अतोर.

8

1 ओर अतस्के येसु जयतुन मराना मेटातेके अतोग.

2 पया पंडवियतस्के, ओग ओसो मंदिरतगा वातोग, अस्के वेल्लाटोर लोक्कुर ओनगा वातोर. अस्के येसु उदिसि ओरिन कागहता बोटटोग.

✧ 7:34 7:34 8:21; 13:33 ✧ 7:35 7:35 याकुब 1:1 ✧ 7:36 7:36 8:21; 13:33 ✧ 7:37 7:37 लैव्यवस्था 23:36; गिनती 29:35; नहेम्याल 8:18 † 7:37 7:37 इद वारममेटा पंडुमतस्के, दिनमे मोदुल पेर्मांल मंदिरता गर्यातगा एग दोसिंदोग. मोसा मुय्तोना कालमते, देवुळि बेद्रम पेळ्हकल बूमते आद बंडाताहि तना लोक्कुरिहक ऊहन्दु, ताना सीता कीसीदोग. ✧ 7:37 7:37 4:10,14; 6:35 ✧ 7:38 7:38 यशायाह 44:3; 55:1; 58:11 ✧ 7:39 7:39 13:31-32; 17:1-2 ✧ 7:39 7:37-39 1 कुरिततोर 12:13 ✧ 7:39 7:39 योएल 2:28; योहन 20:22; बळयिर 1:4-5; 2:4,33 ✧ 7:40 7:40 व्यवस्थाविवरण 18:15,18; योहन 1:21 ✧ 7:41 7:41 1:46; 7:52 ✧ 7:42 7:42 देवुळताड पाटाड 89:4; मीका 5:2; मत्याल 2:5-6; लुकाल 2:4-7 ✧ 7:43 7:43 7:12; 9:16; 10:19 ✧ 7:44 7:44 मत्याल 21:46; योहन 7:30; 10:39 ✧ 7:46 7:46 मत्याल 7:28-29 ✧ 7:48 7:48 12:42 ✧ 7:50 7:50 3:1 § 7:53 7:53 उचुक मोदुल कागदेहकने 7:53-8:11 इबटे रासतद पोल्लो दोर्को.

3-4 ओग काहनेके, साख्रमगूस ओसो परसिर, वेर सिङ्गि कबळ कीयहपा दोर्किह कीतदु उंद आंचानु, ओनगा पोस ततोर. तान पया लोकुरा नडुम निल्पिह कीसि, येसुन इतोर, “गूस, इद आंचाळि ओर्विन कवयहपा, माट तेन पोयतोर.

5 इद्रमता आंचानु बंडाड उकिस हक्कना इनजोर, मोसा मुय्तोग माकु अडोना साख्रमते वेहच मतोग.✧ इतेके इदिनलोप्पा माक निमा बाताल वेहतहनिन?” इनजोर येसुन ताल्हकतोर.

6 येसुन कसुरते पोयतलाह माक अग दोर्कना इन्जि, ओन एग्हिह कीयलाह इद्रम इतोर. * मति येसु इतेके इळन ओल्लिसि, नेदगा वेळ्जते बाताडो रासलाह आतोग.

7-8 मति ओर उंदि अट पोसि ओन ताल्हकिंदुर, अदिहकु ओग तेदिसि ओरिन इतोग, “अले, अह इतेके मियगडाह बोग पापमलेबोग मन्हतोग, ओगे तेन मुने बंडा उकेग,” इन्जि ओग ओसो ओल्लिसि, नेदगा रासलाह आतोग.

9 ओना पोल्लो केंजिसि, आंचान पोस ततोर, वेर कतमतोर, मुने मुय्तोर, पया लेयोर, इद्रम वगोग-वगोग पेसिस अतोर. ओर अतस्के येसु अगा वगोगे मतोग, ओसो अद आंचाळि अगान नडुम निच मता.

10 पया येसु तेदिस उळतस्के, (अद आंचान विळिसस अगा बोगे इलोग). अस्के तान इतोग, “पेडि, नीक तप तोहवालोर बेक अतोर? नीक बोगे सिक्सा ईयलाह तयर इलोगा?” इतोग.

11 “गूस, नाक बोगे बातय इनोग,” इन्जि इता. “नना वने नीकु सिक्सा ईयलाह तयर इलेन. अन, इंजेटाहि निमा नीवा पापमतुन विळिसस मन,” इनजोर येसु तान इतोग.]

येसुना लोप्पा साक्सि

12 अस्के मंदिरते, येसु ओसो ओरिन काहता बोटदोग. “ननाने दुनियाता वेहचतन आंदन. बोर नावा संगे वास्तोर, ओर ईकळते बेस्केन ताकोर आयनुर, मति ओरगा देवुळ ईतद जीवातेके ओसीयनद वेहच मनदगा.”✧

13 अस्के परसिर येसुन इतोर, “निमा वगोनिन नीवाय लोप्पा साक्सि ईयहनिन इतेके, नीवा साक्सि ताको,”✧ इन्जि इतोर.

14 येसु पया ओरिन इतोग, “नना वगोनन कुदि नावाय लोप्पा साक्सि ईतेकाय, नावा साक्सि ताकिहताये,✧ बह इतेके नना बेगडाह वातन, ओसो बेगा दाय्हनन, इद नाक एकाय मन्हता.✧ मति नना बेगडाह वातन ओसो बेगा दाय्हनन, इदिन मीट पुनविर.✧

15 मीट इतेके मन्कना बुदते नेयम कीयहनिन;✧ मति नना बारा बोनाय नेयम केवोन.✧

16 कीतेक तेला, नावा नेयम सेतेमता मन्हता;✧ बाराहक इतेके नना वगोनन आयोन, मति नाक लोहतोग बाबाल नाक तोळ मन्हतोग.✧

17 केंजाट, कमसेकम इर्वुरा साक्सि सेतेम ताकिहता इन्जि, मीवाड अडोना साख्रमते रासतद मन्हता.✧

18 अद्रमे नना नावाय लोप्पा साक्सि वेहवानन, ओसो नाक लोहतोग बाबाल वने नावा लोप्पा साक्सि ईस्तोग,✧ इन्जि येसु इतोग.

19 तेन केंजिस ओर ताल्हकतोर, “अह इतेक नीवा बाबाल बेगाडोग?” ताल्हकतस्के, “नना नितम बोनन आंदन, इदिन मीट पुनविर, ओसो नावा बाबान वने पुनविर. मीटु नाक पुन्ज मतेके, नावा बाबान वने पुनरिर,”✧ इन्जि येसु ओरिन इतोग.

20 मंदिरतगा दान वाटनद संदुककचुल काहनेके, येसु इव गोटीड वळ्हकतोग. तेला मति ओन बोरे पोयोर, बाराहक इतेके ओना हायना कगो एववाय मता.

21 ओसो उंद देबा येसु ओरिन इतोग, “नना पेसिस दाकन, अस्के मीट नाक पर्हककिर.✧ मीट मात्रम मीवा पापम मापि आयवाये हायकिर. बेगा नना दाकन, अगा मीट वाया पगविर,✧” इतोग.

22 अस्के यहदिराड पेदल्कु तमतमाय वळ्हकिंदुर, “ ‘बेगा नना दाकन, अगा मीट वाया पगविर,’ इद्रम वेग बह इन्हतोग? तना जीवातुन तनाय पोहतनोग, बहे,” इद्रम इंदुर.

23 ओग पया ओरिन इतोग, “मीट इळता बूमताहि, मति नना पोगोटा बूमताहि. मीट इद दुनियातोरिर, मति नना इद दुनियातोन्न आयोन.✧

24 अदिहकु पापम मापि आयवाये हायकिर इन्जि, नना मीक वेहतन. बाराहक इतेके नना बोनन आंदन इनजोर† नना वेहतनद पोल्लोतुन, मीट विस्वस केवेके, मीटु मीवा पापम मापि आयवाये हायकिर,” इन्जि इतोग.

25 “अह इतेक निमा बोनिन?” इन्जि ओर ओन ताल्हकतोर. येसु ओरिन वेहतोग, “मीक मुनेताहि वेहचोर वातन, ओनन आयोना?

✧ 8:5 8:5 लैव्यव्यवस्था 20:10; व्यवस्थाविवरण 22:22-24 * 8:6 8:6 येसु “तान हक्काट,” इतेके, सर्करता अडम आवेग; “हक्कमाट!” इतेक बारा, मोसानाड अडोन नोमवप आवेग. ✧ 8:12 8:12 1:4; 9:5; 12:35-36,46; 1 योहन 1:6 ✧ 8:13 8:13 5:31 ✧ 8:14 8:14 18:37; तोहचीतव पोल्लोड 1:5; 3:14 ✧ 8:14 8:14 8:42; 13:3; 16:28 ✧ 8:14 8:14 7:27-28; 9:29 ✧ 8:15 8:15 1 शमूएल 16:7; योहन 7:24; 2 कुरिततोर 5:16 ✧ 8:15 8:15 3:17 ✧ 8:16 8:16 5:30 ✧ 8:16 8:16 8:29; 16:32 ✧ 8:17 8:17 व्यवस्थाविवरण 17:6; 19:15; मत्याल 18:16 ✧ 8:18 8:18 मत्याल 3:17; मार्कल 1:11; लूकल 3:19-22; योहन 5:32,37; 1 योहन 5:9 ✧ 8:19 8:19 7:28; 8:55; 14:7,9; 15:21; 16:3; 17:25; 1 योहन 3:1 ✧ 8:21 8:21 7:34 ✧ 8:21 8:21 13:33 ✧ 8:23 8:23 3:31; 17:14,16; 1 योहन 4:5-6 † 8:24 8:24 नना बोनन आंदन इनजोर मोदुल कागिदते “नना महनन इनजोर” अचोने. इद पोल्लो पेसमुळि 3:14 अडाहि वास्ता. अद वचनते देवुळि नना बोनन इनजोर, मोसा मुय्तोन वेहतहता. इद्रम वळ्हकिसि, नना देवुळता बराबरतोनन इन्जि, येसु कबुल आस्तोग. वचन 28ते अहे.

26 मीवा लोप्पा वळ्ळकलाह, ओसो मीवा नेयम कीयलाह, नयगा वेल्लाडे गोटिड मन्हताड. मति नाक बोग लोहतोग, ओगो सेतेम वळ्ळकिहतोग, ओनगडाहि केंजताड गोटिने, नना दुनियातोरिहक वेहतहनन,” ✧ इन्जि इतोग.

27 मावा संगे वेगु देवुळबाबानाये लोप्पा वळ्ळकिहतोग इनजोर, ओरिहक तेळियो आसि.

28 अदिहके येसु ओरिन इतोग, “मीट माने-मन्कना नडुम पुटटोन्कु गुटातगा पोगोन वेळ्ळतकिर, ✧ अस्केने नना बोनन आंदन इनजोर ‡ मीक तेळियगा. ✧ ओसो नना कुद आसि बातय केवोन, मति बाबाल नाक काऱहतपु, नना इव पोल्लोड वळ्ळकिहनन. ✧

29 बोग नाक लोहतोग, ओग नाक तोळ मन्हतोग. बेव कबस्क ओन्कु गिर्दा वास्ताड, अवे कबस्क नना अमेसा कीसोर महनन, ✧ अदिहके ओग नाक वगोने विळिसस एवोग,” ✧ इनजोर इतोग.

30 इव गोतिड ओग वळ्ळकिहपा, वेल्लाटोरे ओग देवुळ लोहतोग राजाल आंदोग इन्जि नमतोर. ✧

अब्रहमना जालपिलतोर बोर?

31 बोर यहुदिर येसुन नमिहनोम इतोर, ओरिन ओग इतोग, “मीट निटमे नावाड कगयवालोरीर आय्हनिर इतेके, मीट नावा पोल्लोते तिरियकिर. ✧

32 अस्के मीट सेतेमतुन पुनदकिर, अद सेतेम मीकु विळिसह कीयगा,” ✧ इतोग.

33 “माटु अब्रहम मुय्तोना कूळतोरुम आंदोम, ✧ बोनाय बेस्केने कय इळन दोहतप मनोम. इतेके अद सेतेम मीकु विळिसह कीयगा इनजोर, निमा बह इहनन?” इन्जि वेर कौटोतोर यहुदिर येसुन कट्टला कीतोर.

34 येसु ओरिन इतोग, “इह केंजाट, नना सेतेम वेहतहनन, बोर मन्कलोर पापम कीसोर मन्हतोर, पापमताड विचर्क ओरिन आत्रे कीस्ताड. ✧

35 केंजाट, माल्काना लोते ओर्युदोन्क अमेसा मनदनद अदिकर इले, मति मगिहक इसि मन्हता. ✧

36 अदिनेनाहक नना देवुळता मगानन मीकु विळिसह कीतेके, मीट निटमे पापमताड विचर्कनाह पिहट अरयकिर. ✧

37 मीटु अब्रहम मुय्तोना कुट्टमळतोरि इनजोर, नाक एकर्ये. ✧ तेला मति मीवा जीवाते नावाड पोल्लोड गडोड इनजोर, ✧ मीटु नाकु हक्कलाह कोहतहनिर. ✧

38 बेव गोतिड नना नावा बाबानगा मतस्के ऊळतन, अविने नना वेहतहनन. अद्रमे मीट वने मीवा बाबानाहि केंजतव गोटिने मीट कीयहनिर,” ✧ इनजोर इतोग.

39 “मावा बाबाल अब्रहमिये आंदोग!” इनजोर वेर इतोर. अस्के पया येसु इतोग, “मीट अब्रहम मुय्तोनाड मगकनिर मतेके, अब्रहमना लेहका, बेसताड कबस्क केवेरिर. ✧

40 मति इंजेके नना देवुळताहि केंजतद सेतेमता पोल्लोतुन मीक वेहतन, ✧ तेला मति नाके मीट हक्कलाह कोहतहनिर. ✧ अब्रहम इतेके इद्रमताड कबस्क केवोग.

41 बोग मीवा बाबाल करले मन्हतोग, ओनाडे कबस्क मीट कीयहनिर. ✧” अस्के पया वेर इतोर, “माट इतेके पोर्हका पेकोरलेहका पुट वावोम! मति माक वगोगे बाबाल मन्हतोग, इतेके देवुळबाबाले!” ✧

42 अस्के येसु ओरिन इतोग, “देवुळबाबाल मीवा बाबाल आस मतेके, मीट नाक जीवा केवेरिर; ✧ बाराहक इतेके नना देवुळताहि पेसिस वातोनन आंदन. ✧ नना नावाय गिर्दाते इद बूमतगा वावोन, मति नावा बाबाल लोहताहके, नना वातन. ✧

43 नावाड पोल्लोड मीक बह केंज वसो. अदिहके नना वेहतनव गोतिड मीक तेळियोड.

44 मीट देयहकना मुक्यानाडे मगकनिर! ✧ अदिहके तानाडे लागवाड कबस्क मीट कीयलाह ऊळिहनिर. अद मुनेताहि मन्कन हक्के आंदु. ✧ ओसो तानगा बातय सेतेम इले, अदिहक अद बेस्केन सेतेमतुन पोस मनो. ताना बुदिय जोल वळ्ळकनद आंदु, बाराहक इतेके अद जोलहाल ओसो जोलतुन पुटिह कीयनद आंदु. ✧

45 मति नना मीक सेतेम वेहताहकु, मीट नाक नमविर. ✧

46 नना पापम कीतन इन्जि, मियगडाहि बोगाय तोहता पगयनोगा? ✧ नना सेतेम वेहतेकाय, मीट नाक बाराहकु नमविर?

✧ 8:26 8:26 6:68; 8:40; 12:49; 15:15; 17:8,14 ✧ 8:28 8:28 3:14; 12:32 ‡ 8:28 8:28 नना बोनन आंदन इनजोर मोदुल कागिदते “नना महनन इनजोरे” अचोने. पोगोन 8:24 वचनता नोट ऊळाट. ✧ 8:28 8:28 8:24; 13:19 ✧ 8:28 8:28 5:19; 5:30; 12:49; 14:10 ✧ 8:29 8:29 1 योहन 3:22 ✧ 8:29 8:29 8:16; 16:32 ✧ 8:30 8:30 2:23; 7:31; 10:41-42; 11:45; 12:11,42 ✧ 8:31 8:31 15:7-8; 2 योहन 9 ✧ 8:32 8:32 17:17; रोम सहरतोर 6:17-18,21-22; 8:1-2; 1 कुरिततोर 7:22; 2 कुरिततोर 3:17; गलातितोर 5:1; याकुब 1:25; 1 पत्र 2:16 ✧ 8:33 8:33 मत्याल 3:9; लूकाल 3:8; योहन 8:37,39 ✧ 8:34 8:34 रोम सहरतोर 6:16; 7:14; 2 पत्र 2:19 ✧ 8:35 8:35 पुटमुळि 21:10; गलातितोर 4:30 ✧ 8:36 8:36 रोम सहरतोर 8:1-2; 1 कुरिततोर 7:22; गलातितोर 5:1 ✧ 8:37 8:37 मत्याल 3:9; लूकाल 3:8; योहन 8:33,39 ✧ 8:37 8:37 1 योहन 2:14 ✧ 8:37 8:37 7:1; 8:40 ✧ 8:38 8:38 8:41,44 ✧ 8:39 8:39 रोम सहरतोर 2:28; 9:7-9; गलातितोर 3:7 ✧ 8:40 8:40 6:68; 8:26; 12:49; 15:15; 17:8,14 ✧ 8:40 8:40 7:1; 8:37; 1 योहन 3:12 ✧ 8:41 8:41 8:44 ✧ 8:41 8:41 व्यवस्थाविवरण 32:6; यशायाह 63:16; 64:8 ✧ 8:42 8:42 1 योहन 5:1 ✧ 8:42 8:42 13:3; 16:27-28; 17:8 ✧ 8:42 8:42 7:28 ✧ 8:44 8:44 मत्याल 13:38-39; 16:23; योहन 8:38,41; बळयिर 13:10; 1 योहन 3:10 ✧ 8:44 8:44 1 पत्र 5:8; 1 योहन 3:15 ✧ 8:44 8:44 2 कुरिततोर 11:3 ✧ 8:45 8:45 18:37 ✧ 8:46 8:46 इब्रितोर 4:14-15

47 बोर देवुळता लोकर मन्हतोर, ओर देवुळताड गोटिड केंजिहतोर. ✧ मीट मात्रमि देवुळता लोकरि आयविर, अदिहके मीट केंजविर, ✧” इनजोर येसु इतोग.

यहुदिराड पेदल्क येसुन ओड आस्तोर

48 अस्के यहुदिराड पेदल्क येसुन इतोर, “निमा सामरितोनिन पर्गेनिन, नीक देयम पोयता इनजोर माट इह्नोम, अद बह जोलिया?” ✧

49 येसु ओरिन इतोग, “आयो, नाक देयम पोयो. मति नना नावा बाबाना कदर कीयहनन; मीट इतेक नावा कदर रेहतहनिर.

50 नना नावा मानतुन ऊळोन. ✧ नावा मान ऊळवाल ओर्वोग मन्हतोग, नावा बाबाल. बोग सेतेम, बोग जोल, ओन्के नेयम कीयलाह अदिकर मन्हता.

51 इह केंजाट, नना सेतेम वेहतहनन, बोर नावाड पोल्लोड केंजिस, अहलेहका तिरियनुर, ओर बेस्केन हायोर आयनुर.” ✧

52 (ओगु मेंदुदा हामुरता लोप्पा वळ्हकिहतोग बहे इनजोर,) यहुदिर ओन इतोर, “नीक देयम पोयता ऊळा, इंजेक माट पुतोम. ✧ अब्रहम वने डोलतोग, देवुळता कबुरतोर वने डोलतोर. निमा मात्रम इहनिन, ‘बोर नावाड पोल्लोड केंजिस अहलेहका तिरियनुर, ओर बेस्केन हायोर आयनुर,’ इहनिन.

53 मावा मुनेतोग पेदामुय्तोग अब्रहमि डोलतोग, ओन्काय निमा बेरोनिना? देवुळता कबुरतोर वने डोलतोर. इतेक निमा बोनिन आदिन, बाताड वेहतहनन?” इन्जि वेर ओन पळिमड इतोर.

54 येसु ओरिन इतोग, “नना नाके कदर ईतेके, अद कदरता बातय पाय्दा इले. मति बोन मीट ‘मावा देवुळबाबाल आंदोग,’ इनजोर इहनिर, ओगे नावा बाबाल नाक कदर ईस्तोग. ✧

55 मीट ओन पुनविर, ✧ मति नना ओन पुहनन. ओसो नना ओन पुनोन इनजोर इनदकन इतेक, नना मीवा लेहका जोलतोनिन आयकन. मति नना इतेक ओन पुहनन, ओसो ओनाड पोल्लोड केंजिस, अह तिरियहनन.

56 मीवा मुनेतोग पेदामुय्तोग अब्रहमि, नावा वायनद वेलातुन ऊळसोर, पका गिर्दा आतोग. ✧ ऊळिंदोग वने, ओसो गिर्दा आंदोग वने, §” इतोग.

57 “नीक इंका वळ्गा वय्स तेला आयोये, इतेके निमा अब्रहम मुय्तोन बह ऊळतिन?” इनजोर यहुदिर येसुन इतोर.

58 येसु ओरिन इतोग, “इह केंजाट, नना सेतेम वेहतहनन, अब्रहम मुय्तोहकाय सुस्मुनेतोनिन नना मतन, इंजेक ओसो महनन*!” ✧

59 तेन केंजिस, (येसु ननान देवुळतन इतप वळ्हकिहतोग इन्जि, वेर पुतोर.) पया ओड आसि, येसुन उकलाहि बंडाड पेहकतोर. ✧ मति येसु ओरगडाहि कुस्क्ने मंदिरताहि पेसिस अतोग.

9

पुटगुडिन येसु तोवनाह कीस्तोग

1 अगडाहि पेसिस दायहपा, येसुहकु वगोग पुटगुडि कलियतोग.

2 अस्के येसुनाड कायवालो ओन ताल्हकतोर, “गूरू, वेग निटम बोनायो पापमतेनाहके गुड पुट वातोग. इतेके वेनाये पापमतुहक, बारा वेनाड तलोग-तपेर कीतद पापमतुहक वेग गुड पुट वातोगा? ✧” इन्जि ताल्हकतोर. *

3 अस्के येसु ओरिन इतोग “वेग पापम कीताहकु आयो, ओसो वेनाड तलोग-तपेर पापम कीतोर इन्ज गुड पुट वावोग, मति वेना मेंदुदा देवुळता बेरा लाव दिसना इन्जि, ✧ वेग इद्रम पुट वातोग.

4 नावा बाबाल बेव कबस्क कीयलाह नाक लोहतोग, अविन नाकु वेहच मनेकेने, इतेके इद बूमते मनेकेने, कीया पोयहता. बह इतेके उचुके दियाना पया ईकळ वायनद मन्हता, अस्के बोन्के कबळ कीया वावो आयगा. ✧

5 नना इद दुनियाते मनाहजोम, इद दुनियाता वेहचतन आंदन. ✧ (इद्रमता गुडलेहकाडोरिन वेहच ईया पगयहनन.)”

6 इचोन इन्जि, ओग नेदगा उस्कतोग, ✧ उस्कलते तोळ्यो पिस्कतोग. अह कीसि ओग पुटगुडिनाड कौडानगा अद तोळ्योतुन ओकिसीतोग.

7 पया येसु ओन इतोग, “अन, सीलो इनदनद वेच्चातगा अन्जि मोकम नोम्, ✧” इन्जि ओन लोहतोग (“सीलो” इद पेदिर इतेके लोहतोग). पया ओग गुडि अन्जि कन्क ऊरतस्के, ओग तोवयलाह आतोग, आसि लोन अतोग. ✧

✧ 8:47 8:47 18:37; 1 योहन 4:6 ✧ 8:47 8:47 10:26 ✧ 8:48 8:48 7:20; 8:52; 10:20 ✧ 8:50 8:50 5:41; 7:18; 8:54 ✧ 8:51 8:51 6:50; 11:26; 14:23 ✧ 8:52 8:52 7:20; 8:48; 10:20 ✧ 8:54 8:54 5:41; 7:18; 8:50; इब्रितोर 5:5 ✧ 8:55 8:55 7:28; 8:19; 15:21; 16:3; 17:25; 1 योहन 3:1 ✧ 8:56 8:56 इब्रितोर 11:13 § 8:56 8:56 पुटमुळि 22:13-15 ऊळाट. * 8:58 8:58 नना मतन, इंजेक ओसो महनन 8:24ता कालनोट ऊळाट. ✧ 8:58 8:58 8:24,28; 17:5; कुलुसितोर 1:17 ✧ 8:59 8:59 10:31; 11:8 ✧ 9:2 9:2 पेसमुळि 20:5; योहन 9:34 * 9:2 9:2 उय्तुर यहुदिरा विचरते, मन्कल तलिना पोटाते वने पापम कीया पगयहतोग. ✧ 9:3 9:3 11:4,40 ✧ 9:4 9:4 11:9-10; 12:35-36 ✧ 9:5 9:5 1:4; 8:12; 12:46 ✧ 9:6 9:6 मार्कल 7:33; 8:23 ✧ 9:7 9:7 नहेम्याल 8:15; यशायाह 8:6; योहन 9:11 ✧ 9:7 9:7 यशायाह 29:18; 35:5; 42:7; मत्याल 11:5

8 मुने बिचेम ताल्हकहपा बोर ओन ऊळिस मतोर, ओसो ओनाड एगरेतोर ओन ऊळिस इंदुर, “उदिस बिचेम ताल्हकिंदोग, ओग वेगोया?”

9 बोर बोर इतोर, “इंगो, वेग बिचेम ताल्हकवाले!” ओसो उयतुर इतोर, “आयो रा, वेग बिचेम ताल्हकवाल आयोग, ओनाय लेहका दिसवाल बोगकोटे मनदनोग, रा!” इनजोर इंदुर. अस्के वेग गुडि इनदलातोग, “ननान रा, बिचेम ताल्हकवानन,” इतोग.

10 “नीवाड कौंडाड पया बह बेस आताड, डा?” इन्जि लोकर ओन ताल्हकतोर.

11 ओग इतोग, “येसु पेदिरतोग वगोग मन्कल तोळ्यो पिस्किं, नावाड कौंडाहकु ओकिसि, ‘सीलो वेच्चातगा अन्जि कन्क ऊरा,’ इतोग. अस्के पया नना अन्जि कन्क ऊरतन, कन्क ऊरताहे नना इंजेके तोवयहनन,” इनजोर इतोग.

12 लोकर ओन ओसो ताल्हकतोर, “अह इतेके ओग येसु बेगाडोग?” “बारायो, नना पुनोन,” इन्जि ओग इतोग.

परसिर पुटगुडिन पर्हकिस ऊळिहतोर

13 पया ओर लोकर गुडि आस मतोन परसिरक्के पोस ततोर.

14 (बेद दिया येसु तोळ्यो पिस्किं, ओकिसि, पुटगुडिन बेस कीतोग, अद दिया वारमता पोल्वादिया आंदु.)

15 पोस ततापया, परसिर वने “निमा बह तोवयहनन?” इन्जि ओन ताल्हकतोर. ओग इतोग, “नावाड कौंडाहकु ओग तोळ्यो ओकतोग, अस्के नना अन्जि कन्क ऊरतन, कन्क ऊरताहे नना इंजेके तोवयहनन,” इतोग.

16 तेन केंजिस उयतुर परसिर इतोर, “ओग मन्कल देवुळताह इलेग, मतेके ओग पोल्वादियाते इद सत्रे कीयना कबळ केवोग आवेग.”* ओसो उयतुर इतोर, “इंगो मति बोगाय पापि मन्कल, इद्रमताड बेहराड सीनान बह तोहता पगयनोग?”* इद्रम तमतमाय वहचिसि, ओर रेंड तुंगाड आतोर.*

17 अदिहकु ओर ओसो उंद देबा ओन पुटगुडिन ताल्हकतोर, “ओग नीवाडे कौंडान बेस कीतोग इन्जि, ओग बेद्रमतोग मन्कल इनजोर निमा इहनन?” इतोर. “एय, ओग देवुळता कबुरतोग मनदनोग इहनन,” इन्जि ओग इतोग.

18-19 ओग गुडि मतोग, मति इंजेके तोवयलाह आतोग इनजोर, यहूदिराड पेदल्क नम्का पोयवाये मतोर. अदिहकु तोवयलाह आतोग गुडिना तलोग-तपेन ओर केयतोर, केयिसि ताल्हकतोर, “बह, वेग मीवाये पेकाला? मीवाये पेकाल इनजोर इतेके, निटमे वेग गुड पुट वातोगा? अह इतेक पया वेग बह तोवयलाह आतोग?” इन्जि ताल्हकतोर.

20 पया वेना तलोग-तपेर इतोर, “एय, वेग मावाय पेकाल आंदोग, ओसो वेग पुटिय तोववोग आस मतोग, इद माक एकाये.

21 मति इंजेके वेग बह तोवयहतोगो, इदिन माट पुनोम. ओसो वेनाड कौंडान बोग पड्ने कीतोग, अदिन वने माट पुनोम. वेने ताल्हकाटे, वेग इंजेके लेयोगे आतोग. बह आतदिन तनाय वेहतनोग,” इतोर.

22 यहूदिराड पेदल्किन रेयिसि, वेना तलोग-तपेर अह इतोर.* बाराहक इतेके देवुळ लोहवाल पिसिह केवाल येसु आंदोग इनजोर, बोग कबुल कीयनोग, ओग मावा मोळकनगा वायनायो इन्जि, यहूदिराड पेदल्क कतमतोर उकुम ईस मतोर.*

23 अदे रेयतुहकु गुडिना तलोग-तपेर “वेग इंजेके लेयोगे आतोग, वेने ताल्हकाट!” इनजोर इन्ज मतोर.

24 अदिहक पुटगुडिन ओर परसिर ओसो उंद मल्का केयिस इतोर, “देवुळता मुनेह किरिया कीसि, नीक बह आतदिन सेतेमते वेहा. बाराहक इतेके वेग मन्कल पापमतोग इनजोर माट पुहनोम,” इतोर.

25 “ओग पापमतोगो, बेद्रमतोगो, नना पुनोन. मति सिरप उंदिय पोल्लो नना पुहनन, मुने नना तोवोन आसि, इंजेके नना तोवयहनन,” इन्जि ओग इतोग.

26 “अह इतेक ओग नीक बाताड कीतोग, नीक बह तोवनाह कीतोग?” इन्जि परसिर ओन ताल्हकतोर.

27 “इंजेकेन मीक वेहन्दन बहे, तेला मति मीट केंजविरा? मीक ओसो उंद मल्का बाराहक केंजना मन्हता? बह मीट वने ओनाडे कगयवालो आयना मन्हताया?” इन्जि इतोग.

28 अस्के ओर ओन सेरसेर वळ्हकतोर, “निमाने ओनाड कगयवानिन! माट इतेके मोसानाड अडोड नोमवालरोम आंदोम, पुतिन!”*

29 देवुळि मोसा मुय्तोन वळ्हकता इन्जि, माक एकाये. मति वेग मन्कल बेगडोगो, इदिन माट पुनोम,”* इतोर.

30 अस्के पया पुटगुडि ओरिन इतोग, “इदे कोनि बेरा बामनद पोल्लो! ओग बेगडोग, इदिन मीट पुनविर, मति ओग इतेके नाक तोवनाह कीतोग.

31 देवुळि पापि मन्कलोरा ताल्हकनदिन केंजो इनजोर, माक एकाये.* मति बोर देवुळतुन मोळिकिसि ताना पोल्लोते तिरियिहतोर, ओरा ताल्हकनदिन देवुळ केंजिहता.*

32 केंजाटु, पुटगुडिनु तोवनाह कीतोग, इद्रमता गोडि बूम पटटगडाह बेस्केन आयो!

33 ओग मन्कल देवुळतगडाह वावेके, वेन्क इद्रमलेहका बातय कीया वावो आवालि,* इन्जि परसिरिन पुटगुडि इतोग.

* 9:16 9:16 मत्याल 12:2; लूकाल 6:7; 13:14; योहन 5:16; 7:23 * 9:16 9:16 3:2; 9:33; बळसिर 2:22 * 9:16 9:16 7:12,43; 10:19 * 9:22 9:22 7:13; 9:34; 12:42; 19:38; 20:19 * 9:22 9:22 12:42; 16:2 * 9:28 9:28 5:45 * 9:29 9:29 7:27-28; 8:14; इब्रितोर 1:1 * 9:31 9:31 अय्यूब 27:8-9; 35:12-13; देवुळताड पाटाड 66:18; बुदताड पोल्लोड 15:29; 28:9; यशायाह 1:15 * 9:31 9:31 11:22,41; याकुब 5:16; 1 योहन 3:22 * 9:33 9:33 3:2; 9:16

34 अस्के ओर ओन गुडिन इतोर, “नीक इतेके पुटटाहे पापमता सिक्सा दल्लगता, ✨ माक निमा काहूतहनिन?” अह इनजोर ओन पलत पेहचीतोर ✨.

निटम गुडिर बोर

35 परसिर पुटगुडिन पलत पेहचीतोर इनजोर, येसुहक इद पोल्लो एका आता. अस्के ओन पर्हकिसि कलियतस्के, येसु इतोग, “बह निमा माने-मन्कना नडुम पुटटोन नमिहनिना?” इन्जि ताल्लहकतोग.

36 “ए गूरू, नना ओन नमना इन्जि, ओग बोग आंदोग, नाक वेहा,” इन्जि ओग येसुन इतोग.

37 अस्के येसु ओन इतोग, “निमा इतेक ओन ऊळतिन, नीवा संगे इंजेक वळहकवानन, ओनन ननाने,” इतोग.

38 “ए सामि, नना नमिहनन,” इह इन्जि ओग येसुन दंडुम अरतोग. ✨†

39 “नना लोकुरा पापम तोहतलाहि इद बूमते वातन. बोर लोकुर माट गुडिरा लेहका ईकळते ताकिह्नोम इनजोर पुन्हतोर, ओरिहक देवुळता वेहच दिसगा, ✨ इदिनेनाहक इद बूमते वातन. ओसो बोर तोवयह्नोम इन्हतोर, ओर निटमे तमा बुदते गुडिर इन्जि नना तोहतकन, ✨” इन्जि येसु इतोग.

40 अस्के अगा मतोर उत्तुर परसिर इदिन केंजिसि, “बह माट वने बुदते गुडिरोम इनजोर इहनिरा?” इतोर.

41 अस्के येसु ओरिन इतोग, “ ‘माट गुडिरा लेहका ईकळते ताकिह्नोम, (मति तोवयलाह, देवुळताहि कगयलाह माक गिर्दा मन्हता,) इद्रम मीट इन्ज मतेके, मीवा कसुर मनो आवालि, (देवुळि मीक मापि केवालि). ✨ मति माट तोवयह्नोम, (पूरा पुतोराम) इनजोर इहनिर. ✨ अदिहके मीवा पापम अहे मन्हता, (देवुळि मीक मापि केवो,) ✨” इनजोर इतोग.

10

नेहनोग गोर कोपाल येसुये

1 येसु पया लोकुरिन इतोग, “इह केंजाट, नना सेतेम वेहतहनन, बोग गोर गोवुळतगा अगदेनाहि लोप्पा नेडवा, दुस्सा बाजेताह तडिस दास्तोग, ओग कले, बेरा डाकु आंदोग. ✨* 2 मति बोग अगदेनाहि लोप्पा नेडिह्तोग, ओग गोर कोपाल आंदोग.

3 ओनेनाहके राका केवाल अगदुन तेगयिह्तोग. ओनाय आल्कातुन गोरैड केंजिहताड. ✨ ओग तनाड गोरैनु उंद-उंदता पेदिर पोस केयिह्तोग, केयिसि अविन पलत पेहच ओस्तोग.

4 तनाड कतम गोरैड पलत पेहतस्के, ओग अविस्कना मुनेह दास्तोग. ओना पयाह पयाह गोरैड वने दास्ताड, बाराहक इतेके अवु ओना आल्कातुन पुन्हताड इनजोरै.

5 पुनवोना पेगके अव बेस्केन अनोड आयनुड, मति ओनगडाहि वितनुड, बाराहक इतेके अवु पुनवोराड आल्कान मसोड इनजोरै.” ✨

6 इद्रमता पुनिह कीयनद पोल्लोतुन, येसु अगा केंजवालोरिहक वेहतोग. † मति ताना अर्तम ओरिहक तेळियो.

7 अस्के येसु ओरिन ओसो इतोग, “इह केंजाट, नना सेतेम वेहतहनन, गोरैना अगदन ननाने आंदन.

8 नाकाय मुने वातोर जोल काहवालोर कतमतोर कलेर, डाकुर आंदुर. ✨ मति नावाड गोरैड ओराड केंजोड आंदुड.

9 देवुळतके दायनद गोरैना अगदन ननान आंदन. नयेनाहि बोर लोप्पा नेडनुर, ओरिन नना पिसिह कीकन. ओर लोप्पा-पलत ओळियाड-पेसाड कीयनुर, ओरिहक तिंड-बंड वने दोर्कगा.

10 कलेर वास्तोर, सिरपि कललाह, हक्कलाह, बूळे कीयलाह, इदे विचरते ओर वास्तोर. मति नना बाराहक वातन इतेके नावा लोकुरिहकु लदुदता जीवा दोर्कना इन्जि. ✨

11 नेहनोग गोर कोपानन ननान आंदन. ✨ नेहनोग कोपाल तनाड गोरैनेनाहकु तना जीवा ईयलाह तयर आस्तोग. ✨

12 मति कूलतोग इतेके, कोपाल वने आयोग ओसो माल्काल वने आयोग, अदिहकु लोळडाड वायनदिन ऊळिसि, गोरैना अगान विळिसस वितिह्तोग. बाराहक इतेके गोरैड ओनाड आयोड इनजोरै. पया लोळडाड वासि उचुकिन पोयहपा, गोरैड कतम बिरोबटो आस्ताड.

13 ओग कूलतोग आंदोग, अदिहक गोरैना पर्वा केवोग, ओग वितिह्तोग.

✨ 9:34 9:34 9:2 ✨ 9:34 9:34 7:13; 9:22; 12:42; 19:38; 20:19; 3 योहन 10 ✨ 9:38 9:38 मत्याल 8:2; 28:17; बळयिर 10:25; तोहचीतव पोल्लोड 22:8 † 9:38 9:38 बेव पका पाळनाड मोदुल काग्देहकने इद वचन दोर्को. ✨ 9:39 9:39 लकाल 4:18-19 ✨ 9:39 9:39 व्यवस्थाविवरण 29:4; यिर्याह 5:21; यहेजकेल 12:2; मत्याल 13:13 ✨ 9:41 9:41 15:22,24 ✨ 9:41 9:40-41 रोम सहतोर 2:19 ✨ 9:41 9:41 बुदताड पोल्लोड 26:12; याकुब 4:17 ✨ 10:1 10:1 10:8 * 10:1 10:1 परसिर इतेके माटे यहूदिरा मुसयालोराम आंदोम, इह इंदुर. ओराय लोप्पा येसु इद्रम इतोग बहे. ✨ 10:3 10:3 10:16,27 ✨ 10:5 10:3-5 1 योहन 4:6 † 10:6 10:6 नना मीवाड पेदल्कना लेहका इलेन, इदिन तोहतलाह, येसु ओरिहक इद पोल्लो वेहतोग. ✨ 10:8 10:8 यिर्याह 23:1-2; यहेजकेल 34:2-5; योहन 10:1 ✨ 10:10 10:10 5:40 ✨ 10:11 10:11 यशायाह 40:11; यहेजकेल 34:11-16,23; योहन 10:14-15; इब्रितोर 13:20; 1 पत्र 2:25; 5:4; तोहचीतव पोल्लोड 7:16-17 ✨ 10:11 10:11 10:14-15,17,18; 15:13; 1 योहन 3:16

14-15 मति नना नेहना कोपानन. ✧ बहलेहका बाबाल नाक पुन्हतोग ओसो नना बाबान पुहनन, अद्रमे नावाड गोरेन नना पुहनन. ✧ अहे अव वने नाक पुन्हताड. ✧ ओसो गोरेनेनाहक नना नावा जीवातुन ईयलाह तयर महनन. ✧

16 ओसो बेव गोरेड मन्हताड, अव इद गोहडटगडाड (इतेके यहुदि जातता गोहडटगडाड) आयोड. अविस्किन वने नाक नावा गोहडटे काल्हप पोयतगा, ✧ अस्के अव नावा आल्कातुन केंजनुड. पया उंदिय गोहडि आयगा, ✧ अस्के नना ओरा वगोनन मेहवाल कोपानन आयकन.

17 नना ओसो जीवा अरयकन इनजोरे, नावा जीवातुन नना ईयहनन, ✧ अदिहक बाबाल नाक जीवा कीस्तोग.

18 अद जीवातुन नयगडाहि बोगे ओया पगवोग, मति नावाय विचरते नना तान ईयहनन. नाक अदिन ईयनद अदिकर मन्हता, ओसो मल्स जीवा अरयनद वने अदिकर मन्हता. इहे कीयनद उकुमि, नावा बाबाल नाक ईतोग, ✧ इन्जि येसु इतोग.

19 इव गोटीनेनाहक यहुदिर ओसो उंद देबा पका जेटामारा आसि, रेंड तुंगाड आतोर. ✧

20 ओरगडाहि वेल्लाटोर इतोर, “वेग पिसाड आतोग, रा! ✧ वेन देयम पोयता. ✧ वेनाड मीट बाराहक केंजिहनिर?” इह इतोर.

21 मति उय्तर इतोर, “इव इद्रमताड गोटीड देयम पोयतोनाड आयोड, डा! वेग गुडिन तोवनाह कीतोग, देयमतुहक बह अह कीया वास्ताया? ✧” इतोर.

येसु देवुळता मगनन इन्हतोग

22 येस्सलेम सहरते ईडमतस्के, मंदिरतुन सितम ईतदिन सीता कीयनद पंडुम वाता. ‡

23 अस्के मंदिरतगा बेद मंडातुन साल्मोन राजाना मंडा इंदुर, ✧ अदे मंडातगा येसु तिरियलाह आस मतोग.

24 अस्के यहुदिर कौटेतोर ओन सर्ने आस इतोर, “निमा मावा जीवातुन बेचानाह तेळियवाह कीस तासकिन? निमा देवुळ लोहवाल पिसिह केवानिन इतेके, माक पड्ने वेहा!”

25 येसु ओरिन इतोग, “नना मीकु मुनेताहि वेहतेकाय, मीट नमविर! बेव डीसाताड कबस्क नना नावा बाबाना अदिकरते कीयहनन, अवे नावा लोप्पा वेहतहताड. ✧

26 तेला मति मीट नावाड गोरेना गोहडटगडोरि आयवाहकु, मीट नमविर. ✧

27 (बेद्रम गोरेड कोपाना आल्कातुन केंजिहताड, अद्रमे) नाक नमवालोर नावा आल्कातुन केंजिहतोर, ओसो नाक पुन्हतोर. ओरिन नना पुहनन ओसो ओर नावाड कगयलाह वास्तोर. ✧

28 नना ओरिहकु अमेसाता पिसमुळि ईयहनन. ✧ ओर बेस्केन बूळेम आयोर आयनुर, ओसो ओरिन नयगडाहि बोरे ऊंदोर आयनुर. ✧

29 बोग नाक ओरिन इतोग, ओग नावा बाबाल सबेटोरिहकाय बेहरोग मन्हतोग, मनाहकु ओना कयदाहि बोगे ओरिन मुर्तिय ऊंद पगवोग.

30 बाबाल, नना, माट उंदिये महनोम, ✧ इन्जि येसु वेहतोग. ✧

31 येसु अह इतस्के, यहुदिराड पेदल्क बंडाड उकिस, ओन हव्कलाह ऊळिंदुर. ✧

32 अस्के “नाक बाबाल वेहतवु वेल्लाडे बेसताड कबस्क, नना मीक कीस तोहतन इतेके, अगडाहि बेद कबळतेनाहक, नाक बंडाड उकिस हव्कलाहि ऊळिहनिर?” इन्जि येसु ओरिन ताल्हकतोग.

33 “आयो, बेसता कबळतेनाहक नीक माटु बंडाड उकिस हव्कोम. मति निमा मन्कल आसि, ननान देवुळतन इतपु, ✧ देवुळतुन उस्किस्-पास्किस् वळ्हकतिन; अदिहक नीकु माट हव्ककोम,” इनजोर यहुदिराड पेदल्क इतोर. ✧

34 अस्के येसु ओरिन इतोग, “मीट देवुळकनिर आदिर ✧ इनजोर, देवुळबाबाल अस्केडोर राजेम केवालोरिन इन्जि, इद्रम मीवाड अडोना सास्त्रमते रासतद इलेया?

✧ 10:14-15 10:14-15 यशायाह 40:11; यहजेकेल 34:11-16,23; योहन 10:11; इब्रितोर 13:20; 1 पत्र 5:4; तोहचीतव पोल्लोड 7:17

✧ 10:14-15 10:14-15 2 तिमोति 2:19 ✧ 10:14-15 10:14-15 मत्याल 11:27; लूकाल 10:22; योहन 10:27 ✧ 10:14-15

10:14-15 10:11,17,18; 15:13; 1 योहन 3:16 ✧ 10:16 10:16 यशायाह 56:8 ✧ 10:16 10:16 11:52; 17:21-22; रोम

सहरतोर 11:25; इपिसुसतोर 2:15-16 ✧ 10:17 10:17 10:11; 10:14-15,18; 15:13; 1 योहन 3:16 ✧ 10:18 10:18 पिलिपितोर

2:8 ✧ 10:19 10:19 7:43; 9:16 ✧ 10:20 10:20 मार्कल 3:21 ✧ 10:20 10:20 7:20; 8:48,52 ✧ 10:21 10:21

9:32-33 ‡ 10:22 10:22 येसु पुटना डेडा नूर वर्साना मुने, इस्रयेलतोर बूमतगा युनानि जाततोर राजालोर राजेम कीदुर. ओरगा ओर्वोग मतोग, अंतकियास

एपिपनिस इनवाल, ओग पका लागवोग. ओग येस्सलेम सहरता मंदिरतुन लूटे कीसि, अगा मतोर वेल्लाटोर यहुदिरिन हव्कतोग. ओर युनानि जाततोर मावा पवित्र

मंदिरतुन कळ्वोग कीतोर इन्जि, उय्तर यहुदि पळ्योर ओड आसि, ओग राजाना अडम लळय कीतोर. लळय कीसि वेर यहुदिर गेल्सतोर, गेल्सिसि तमा कळ्वोग आता

मंदिरतुन सितम ईया बोटोर. मंदिरतुन सितम ईतापया, यहुदिर गिदति तान सीता कीयलाह उंद पंडुम कीतोर, इद वर्सामेडा पंडुमतुन नेंड वने यहुदिर ईडमतस्के नोमिहतोर.

✧ 10:23 10:23 बळयिर 3:11; 5:12 ✧ 10:25 10:25 मत्याल 11:4-5; लूकाल 7:22; योहन 5:36; 10:38; 14:11; 15:24

✧ 10:26 10:26 8:47 ✧ 10:27 10:27 10:4,14,16 ✧ 10:28 10:28 17:1-2; 1 योहन 2:25; 5:11 ✧ 10:28 10:28

6:37,39; 17:12; 18:9; 1 पत्र 1:4-5 ✧ 10:30 10:30 17:21-23 ✧ 10:31 10:31 मत्याल 12:14; 26:4; मार्कल 14:1;

लूकाल 22:2; योहन 8:59; 10:31; 11:8,53 ✧ 10:33 10:33 पिलिपितोर 2:6 ✧ 10:33 10:33 लैव्यव्यवस्था 24:16; योहन 5:18;

19:7 ✧ 10:34 10:34 देवुळताड पाटाड 82:6

35-36 ओसो देवुळता साम्रम बेस्केन जोल आयो इन्जि माट पुह्नल. अद कालमते नेयम कीयलाह, बोरिहक देवुळताड पोल्लोड दोर्कताड, ओरिन देवुळबाबाल 'देवुळकनिर' इनजोर इतोग. इतेके बोनु बाबाल पवित्र कबळतेनाहक आचिस, इद दुनियाते लोहतोग, ✧ ओनन ननाने देवुळता मगनन ✧ इन्जि इतेके, अद बाता गल्लि? पया मीट नाकु देवुळतुन पास्किहनिन इनजोर, बाराहकु कसुर तोहतहनिर?

37 नना नावा बाबाल वेहतनव कबस्क केवेके, नाक नममाट.

38 मति नना अव कबस्किन कीयहनन इतेके, नाक नमवेकाय, अव कबस्किन ऊळिस तेला, देवुळ नाक लोहता इन्जि नमाट. इद्रमलेहका मीट नमतेके, बाबाल नयगा जोळेम आस मन्हतोग, ओसो नना बाबानगा जोळेम आस महनन इन्जि, मीक तेळियगा, ✧ ओसो मीट पुनजोर मनदकिर, "इन्जि येसु ओरिन इतोग. ✧

39 ओर ओन ओसो पोयतलाह ऊळिंदुर, ✧ मति ओगु ओरा कयदाहि बुस्कतोग.

40 योर्दन बैरेटा अबरि मुने योहनदेवुळता पेदिरते एग मीहन्दोग, अगा येसु अतोग, अन्जि अगान मतोग. ✧

41-42 अस्के ओनक्के वेल्लाय मुल वातोर, वासि इतोर, "योहन वेना लेहका बातय बामिह कीयना सीना तोहोग, निटमे! तेला मति योहन वेना लोप्पा बेव गोटीड वेहच मतोग, अव सबे करलताडे आंदुड इनजोर, वेगु देवुळ लोहतोग पिसिह केवाल राजाले मनदनोग!" ✧ इन्जि, अगडोर वेल्लाटोरै येसुन नमतोर. ✧

11

येसुना गोतयाल लाजरि हास्तोग

1 मरियाल इनदनदु ओसो ताना अकालि मार्तालि, ✧ इव बेतनि इनदनद नाटे मंदुड; ✧ अविस्कनाये तमोग लाजर पेदिरतोग दुक अर्स मतोग.

2 (येसुसामिनाड काल्किनु अतर्नेयदे ऊसता, तनाड केल्लकने ओनाड काल्किन उम्वता, अद इदे मरियालि.) *

3 "सामि, नीवा गोतयाल लाजर पकाय दुक अरतोग" इन्जि, ओनाड अकास्कु येसुहक कबुर लोहताड.

4 इद कबुर केंजिसि येसु इतोग, "इद दुकि ओना जीवा तिनदलाह वावो, मति देवुळता डीसा तोहतलाह, अहे इवते देवुळता मगिहकु मान दोर्कना इन्जि, अद दुक पुट्टा," ✧ इतोग.

5 मार्तालि, मरियालि ओसो लाजर, वेरिन येसु जीवा कीदोग.

6 तेला मति लाजरना दुकता कबुर केंजिसाय, येसु बेद नाटे मतोग, अगाने ओसो रेंड दियाड आनाह मतोग.

7 ताना पया ओगु तनाड कगयवालोरिन इतोग, "दट, माटु ओसो यहूदा पट्टे दाकल," इतोग.

8 "गू, अगडोर यहूदिराड पेदल्लु इसलिय नीक बंडाड उकिस हक्कलाह ऊळिंदुर, ✧ ओसो निमा अगा बाराहक दायना कीयहनन?" इन्जि ओर येसुन इतोर.

9 पया (देवुळ तासतद कगो एववालेवा, ओर नाकु बातय कीया पगवोर आयनुर, इदिन वेहतलाह) येसु ओरिन इतोग, "केंजाट, पोळदमेटाड पूरा बारा गंटाड मन्हताड. बोगाय पोळद मनेक ताकतेके, ओग कोदुर एवोग आस्तोग, बाराहक इतेके इद दुनियाता वेहचि ओनगा मन्हता.

10 मति बोशु ईकळते ताकिहतोग, ओगु कोदुर ईयनोग, बाराहक इतेके ओनगा वेहच मनो आस्ता इनजोरै." ✧

11 इचोन वळ्हकिसि, येसु ओरिन इतोग, "मावा गोतयाल लाजर उंजिस मन्हतोग; ✧ ओन नना तेहता दायहनन," इतोग.

12 "सामि, ओन्क निद्र वातेके, (निमा अनवेकाय) ओग तनाय तेदनोग," इन्जि ओर येसुन इतोर.

13 लाजरना हामुरताय लोप्पा येसु वळ्हकिस मतोग; मति निद्रते दोर्कनद आरमता लोप्पा ओग वळ्हकितहतोग बहे इनजोर, ओर कगयवालोर येसुन अह इतोर.

14 अदिहक येसु ओरिन पड्ने वेहतोग, "लाजर डोलतोग.

15 ओसो मीवा विस्वस बोल्गागा इन्जि, ओग डोलतस्के नना ओनगा इलेन आसि, इदे नाक बेसु. मति बार आयो, दट, माट ओनक्के दाकल," इनजोर इतोग.

16 कगयवालोरगडाहि ओवोर्ग तोमाल इनवाल मतोग, ओन दिदुमि (इतेके "एमोह पेकाल") वने इंदुर. ओगु कगयवालोरिन इतोग, "दट, माट वने गूना एगे दाकल, वेग हातेके, माट वने वेनाय संगे हायकल, (पिसतेके वेनाय संगे पिसकल,)" इतोग.

येसु हातोरिन तेक्किह केवानन इन्हतोग

✧ 10:35-36 10:35-36 3:17; 11:42; 17:3,18,21-23,25 ✧ 10:35-36 10:35-36 5:17-24 ✧ 10:38 10:38 1 योहन 3:24 ✧ 10:38 10:38 मत्याल 11:4-5; लूकाल 7:22; योहन 5:36; 10:25; 14:10-11,20; 15:24; 17:21-23 ✧ 10:39 10:39 मत्याल 21:46; योहन 7:30,44 ✧ 10:40 10:40 1:28 ✧ 10:41-42 10:41-42 1:34; 5:33-35 ✧ 10:41-42 10:41-42 2:23; 7:31; 8:30; 11:45; 12:11,42 ✧ 11:1 11:1 लूकाल 10:38 ✧ 11:1 11:1 मत्याल 21:17; योहन 11:18 * 11:2 11:2 12:1-11 ऊळट. ✧ 11:4 11:4 9:3; 11:40 ✧ 11:8 11:8 8:59; 10:31 ✧ 11:10 11:9-10 9:4-5; 12:35-36; 1 योहन 1:5-7 ✧ 11:11 11:11 मत्याल 9:24; मार्कल 5:39; लूकाल 8:52; योहन 11:13

17 येसु तनाडः कगयवालोर संगे बेतनि नाटे एवतस्के, लाजरिन गुमयातगा तासिसि नालुडः दियाडः आताडः इनजोर, ओरिहक तेळियता.

18-19 इद नाग येस्सलेम सहरताहि जोक-जोक कोसमेंड जेक मताहकु, वेल्लाटोरे यहुदिर येस्सलेमताहि लाजरनाडः अकास्किन अळनेके, मानेह कीयलाह वास मतोर.

20 येसु वास्तोग इन्जि मार्तालि कबुर केंजताहकु, ओनगा अन्जि कलियता, मति तनेलाळ मरियालि लोने उदिस मता.

21 मार्तालि येसुन कलियतस्के, ओन इता, “सामि, निमा इगा मन्ज मतेके, नावा तमोग डोलोग आवेग.”☆

22 तेला मति इंजेकाय निमा देवुळतुन बेद ताल्हककिन, अद नीक ईयगा इनजोर नाक एकाये,”☆ इन्जि इता.

23 अस्के पया येसु तान इतोग, “नीवा तमोग जीवा अरयनोग, मार्ता,” इतोग.

24 “इंगो गूरू, आक्रिते हातोर जीवा अरयना वेलाते, वेग वने जीवा अरयनोग☆ इन्जि, नाक एकाय मन्हता,” इनजोर अद इता.

25 येसु तान इतोग, “हातोरिन तेकिह केवानन, ओसो ओरिहक जीवा एवानन, ननान आंदन. बोर नाक नमिहतोर, ओरू हास मतेकाय, ओसो जीवा अरयनुर.”☆

26 बोर नाक नमसोर मन्हतोर, ओरिहक अमेसाता पिसमूळ दोर्कगा,☆ ओराडः जीवाडः देवुळताहि बेस्केन एगोड आयनुडः☆ इन्जि, इद पोल्लोतुन निमा सेतेम पोयतहनिना, मार्ता?” इन्जि तान इतोग.

27 “इंगो सामि, इद बूमते देवुळ किरिया कीस वेहतपु, तना मग वावाल मतोग,☆ ओग किस्तु इतेके निमान आंदिन☆ इनजोर, नना नमतन,” इन्जि मार्तालि इता.

28 इचोन वळहकिस अद पेसिस अता, अन्जि मरियान कुस्के केयिसि, “गूरू वातोग रि, ओग नीक केयिहतोग,” इन्जि वेहता.

29 इद पोल्लो केंजताहे, मरियाल पोर्क तेदिसि दरिमरिते ओनगा अता.

30 (येसु इका नाटे ओळियवाय मतोग, मति मार्तालि बेद जागातगा ओन कलियिसि, अदे जागाते ओग मतोग.)

31 बोर यहुदिर एलाग रेंडिन मानेह कीयलाह वासि, ओर मरियाना संगे लोप्पाडेकेन मतोर. अद चट्ने तेदिसि दायनदिन ऊळिसि, अद गुमयातके अळयलाह दास्ता बहे इन्जि, ओर वने तानाय पयाह पेसतोर.

32 येसु रोमिस मतोग अद जागाते मरियाल एवतस्के, ओन ऊळिसि ओनाडः काल्क अरता, अर्सि इता, “सामि, निमा इगा मन्ज मतेके, नावा तमोग हायोग आवेग.”☆

33 मरियाल ओसो ताना संगे वातोर यहुदिर, सबेटोरा अळयनदिन-केयनदिन ऊळिसि, लाजरना हामुरतुहकु येसु तना जीवाते पका नारज आसि, ओना जीवा चुहेम आयो.†☆

34 पया ओग ताल्हकतोग, “ओना सेतातुन मीट बेगा तासतिर?” अस्के ओर इतोर, “वास ऊळा, गूरू.”

35 अस्के येसु अळतोग.☆

36 तेन ऊळिस, यहुदिर तमतमाय इतोर, “अलाले, वेग लाजरिन अचोन जीवा कींदोग बपोम!”

37 अगडोर उयतुर इसि इंदुर, “वेग पुटगुडिन वने तोवनाह कीतोग. इतेके लाजरिन हायना-हामुरताहि बह पिसिह कीया पगवोगा?”☆

येसु लाजरिन जीवा अर्हतहतोग

38 पया येसु ओसो उंद मल्का लाजरना हामुरतेनाहकु, तना जीवाते पकाय नारजते मन्जि,☆ गुमयातगा एवतोग. लाजरिन पांजातगा तासिसि, अगदगा बेरा आद बंडा तिळहप कीसि तासिस मतोर.

39 “तिळहप कीतद आदतुन तेंडाटु,” इनजोर येसु अगडोरिन वेहतोग. “आयो गूरू, ओन तासिसि, नेटुहक नालुडः दियाडः बार आस्ताडः. अदिहक ओना सेता पकाय एस्किस् मनदगा!” इनजोरे हाताना अकालि मार्तालि इता.

40 अस्के येसु तान इतोग, “निमा नमतेके देवुळता डीसातुन ऊळकिन,☆ इद्रम नीक वेहन्दन बहे, केंजविन निमा?” इन्जि इतोग.

41 अदिहक पया ओर अद आदतुन तेंडटोर. अस्के येसु पोगोन ऊळसोर इतोग, “ए बाबा, निमा नावा ताल्हकनदिन केंजतिन इनजोर, नना नीक जोहर कीयहनन.

42 निमा नावाडः अमेसाये केंजिहनिन इनजोर, नाक एकाय मन्हता.☆ तेला मति निमा नाक लोहतिन इनजोर,☆ सर्ने निच मनवालोर लोकुर पुनदना इन्जि नमनेनाहकु, नना इद्रम वळहकतन,” इतोग.

43 इद्रम वळहकिस येसु बेरा आल्काते आळो कीतोग, “ए लाजर, पलते पेसिस वाय!”

☆ 11:21 11:21 11:32,37 ☆ 11:22 11:22 9:31; 11:41 ☆ 11:24 11:24 दानियेल 12:2; मत्थाल 25:46; योहान 5:28-29; बळयिर 24:15 ☆ 11:25 11:25 6:39-40,44,54; तोहचीतव पोल्लोड 1:18 ☆ 11:26 11:25-26 कुलुसितोर 3:4 ☆ 11:26 11:26 6:50; 8:51 ☆ 11:27 11:27 मत्थाल 4:3; 26:63; मार्कल 1:1; 14:61; लूकाल 22:70; योहान 3:16-18; बळयिर 9:20; 13:33 ☆ 11:27 11:27 मत्थाल 16:16; लूकाल 2:11 ☆ 11:32 11:32 11:21,37 † 11:33 11:33 इद देयमता कबळ आंदु इनजोर येसु पुतोग, पुताहकु ओग नारज आतोग. ☆ 11:33 11:33 11:38; 12:27; 13:21 ☆ 11:35 11:35 लूकाल 19:41 ☆ 11:37 11:37 9:7; 11:21,32 ☆ 11:38 11:38 11:33 ☆ 11:40 11:40 11:4,23-26 ☆ 11:42 11:41-42 9:31; 11:22 ☆ 11:42 11:42 3:17; 10:35-36; 17:3,18,21-23,25

44 अस्के ओग पांजालोप्पा मतोग हातोग मन्कल, पलत पेसिस वातोग. तेला मति ओनाड कयक-काल्कु हामुर-गेदेने ऊर्सताड मताड, ओना मोकमतुन इंका सर्ने दुपटटे ऊर्हच मतोर. “वेन लेहचीम्हट, अनेगा!” इनजोर, येसु ओरिन वेहतोग. अस्के ओर अहे कीतोर.

पेर्माँलोर येसुन हक्कलाह कोहतहतोर

45 मरियान कलियलाह वातोर यहुदिर, येसु बह बह कीतोग, अदिन ओर कतम ऊळतोर. ऊळिसि अगडोर वेल्लाटोरे ओन नमतोर.✧

46 मति अगडोर उय्तर बार कीतोर, परसिरक्के अन्जि, येसु बह बह कीतोग, अदिन कतम ओर वेहतोर.

47 अदिनेनाहक पेर्माँलोर ओसो परसिर वेरु, यहुदिराड सेहनालोरिन केयिसि, मीटिड उदिह कीतोर.✧ अस्के पया इतोर, “ओग इतेके वेल्लाडे बामिह कीयनाड सीनाड तोहतहतोग. माट बह केमेन मनदनाया?

48 माट ओन अहे विळसतेके, कतमतोर ओन नमिसि ओन राजाल कीयनुर. अस्के रोम सर्करताड सीपय्कु वासि, मावा मंदिरतुन, मावा देसेमतुन बूळे कीयनुर” इन्जि, इद्रमताड पोल्लोड पट आसि वळ्हकतोर.

49 ओरगडाहि वगोग कयपाल इनवाल, अद वर्सा मोदुल पेर्माँल मतोग,✧ ओग पया ओरिन इतोग, “मीक बातय तेळियवालेवा वळ्हकिह्निर!

50 पूरा देसेम बूळेम आयना वाटो, वगोग मन्कल लोकुरेनाहक हायना, इद मीवाये पायदाता मन्हता,✧ इचोन तेला मीक तेळियो!” इतोग.

51 इद गोटि ओग तनाय बुदते वळ्हकोग, मति अद वर्सा ओग मोदुल पेर्माँल मताहकु, यहुदिरा देसेमतेनाहक येसुना हामुर आयना मन्हता इन्जि, देवुळि ओना मेटे कबुर वेहच मता. अदिहक ओग अह वळ्हकतोग.

52 सिरप अदे देसेमतेनाहक आयो मति, सबे देसेहकने मनवालोर देवुळताड मगक-मयास्किन, उंदिय कुटुमते ओडे कीयना इन्जि,✧ येसु हायवाल मतोग.✧

53 अदिहक ओर अद दियाताहि येसुन हक्कलाह कोहन्दुर.✧

54 अदिनेनाहक येसु अस्केडाहि, येस्सलेमते मनवालोर यहुदि लोकुरगा, सबेटोरिहक दिसनाह वेलियोग आंदोग. मति पेळ्हकल ब्रम एरेटा एप्रायिम इनदनद नाटे, तनाड कगयवालोर संगे पेसिस वातोग, वातापया ओर अगाने मंदुर.

55 अस्के यहुदिरा आवना पंडुम एरे एक्स मता.✧ पंडुमता मुनेन सोक आयनद रिवजतुन माळना इनजोरे,✧ तमतमा नाटेनाहि वेल्लाय मुलु येस्सलेमतके अतोर.

56 ओर अगा येसुन पर्हकसोरे, मंदिरतगा निच मन्जि, तमतमाय वळ्हकलाह आतोर, “मीट बह इह्निर रा? ओग पंडुमतगा वायनोगा, वावोगा?” इह वळ्हकिंदुर.

57 मति पेर्माँलोर ओसो परसिर ओन पोयतना इनजोर, “ओग बेगा मन्हतोग इन्जि, बोन्काय एर्का आतेके, माक कबुर ईम्हट, ऊळाट!” इनजोर वेर अगा वातोर कतमतोरिहक उकुम ईसि.

12

मरियाँल येसुन मान ईस्ता

(मत्याँल 26:6-13; मार्कल 14:3-9)

1 पया आवना पंडुमता आरुड दियाड मुनेने, येसु तनाड कगयवालोर संगे बेतनि नाटे वासि, अगान मतोर. लाजर पेदिरतोन ओग हामुरताहि तेकिह कीस मतोग, ओनगाने ओर मतोर.

2 अगा कगयवालोरिनाहकु ओर जावा एहच मतोर, अस्के मार्ताँल वाँटिसीदु.✧ ओसो लाजर येसुनाये बतते उदिस मतोग.

3 अस्के मरियाँल तनगा तीसामेंड लेहका मतदु अतर्नेय तचि, येसुनाड काल्कनगा वळता. (इद अतर्नेयु जटामासि इनदनद पोर्हकाताहि पंडटदु, अद वेल्ला दाराता आंदु.) वळसि, तनाड केलकने ओनाड काल्किन उम्चता, अस्के अद नेय लोनमेंड गमरेम पोस मता.

4-5 ओर कगयवालोरगडाहि यहुदा इस्केर्योत इनवाल मतोग (ओगे ओन कोटेतोरा कयदे पोस एवाल मतोग), ओग इतोग, “इद अतर्नेयदुन वमतेके, वगोना वर्सामेटा पिसवग आवाल कोनि! तान वमिस, अव कोताड गरिबतोरिहक बाराहकु एविर?” इतोग.

6 (ओन्क गरिब लोकुरा पर्वा मन्हता इन्जि, अह वळ्हकतोग इनदनद इले; मति ओग कले आंदोग. ओनगा कोताना बट्वा मंदु,✧ अद बट्वाते येसुना सेवातुहक वाटटद दान-दर्ममतुन ओग कलिदोग, अदिहक इह वळ्हकतोग.)

✧ 11:45 11:45 2:23; 7:31; 8:30; 10:41-42; 12:11,42 ✧ 11:47 11:47 मत्याँल 26:3 ✧ 11:49 11:49 मत्याँल 26:3; योहन 18:13-14; बळयिर 4:6 ✧ 11:50 11:50 18:14 ✧ 11:52 11:52 10:16; 17:21-22; इपिसुसतोर 2:15-16; 1 योहन 3:1 ✧ 11:52 11:51-52 1 योहन 2:2 ✧ 11:53 11:53 मत्याँल 12:14; 26:4; मार्कल 14:1; लूकाल 22:2; योहन 10:31 ✧ 11:55 11:55 मत्याँल 26:1-2; मार्कल 14:1; लूकाल 22:1; योहन 2:13; 12:1 ✧ 11:55 11:55 गिनती 9:10; 2 इतिहास 30:17; योहन 18:28; बळयिर 21:24,26 ✧ 12:2 12:2 लूकाल 10:38,40 ✧ 12:6 12:6 13:29

7 पया येसु इतोग, “मनि यहूदा, निमा तान वळ्ळहकमा. नावा हायनद कगो एवता इन्जि, नावा सेतातुन अतर्नेय ओकतपे, अद अह कीता.

8 केंजाट, गरिब लोकुर अमेसा मियगा मन्हतोर, (ओरिहकु बेस्के तेला मीट दर्मम ईया पगयकिर). मति नना अमेसा मियगा मनोन आयकन,” इन्जि इतोग.

9 येसु अगा मन्हतोग इन्जि, वेल्लाटोर यहूदि लोकुरिहक एका आता, एका आताहकु ओर अगा वातोर. सिरप येसु अगा मन्हतोग इन्जि वावोर, मति हामुरताहि जीवा अरतोग लाजरिन वने, ओर ऊळलाह वातोर.

10-11 मति पेर्मालो पट आसि, लाजरिन वने हक्कलाह ऊळिंदुर. बाराहक इतेके येसुना लोप्पा ओनाय साक्सितेनाहक, वेल्लाटोर यहूदि ओरिन विळिसि येसुन नमिंदुर.*

येस्सलेमते येसु डीसाते ओळियिह्तोग

(मत्याल 21:4-9; मार्कल 11:7-10; लूकाल 19:35-38)

12-13 इमा दिया पया येस्सलेम सहरते पंडुमतुहकु वाता मुलु, येसु येस्सलेमते वास्तोग इनजोर केंजताहकु, गजर मराताड कोमाड पोसि, ओन्क कदर ईयलाह सहरताह पलत पेसतोर.* अह कीस केयसोर इतोर, “जोहर†!

देवुळबाबाना अदिकर पोस वावाल, इस्रयेलतोग राजाहकु जोहर आयि!”*

14 येसुहक उंद गाळद दोर्कतस्के, ओग ताना पोगोन उदतोग, उदिसि सहरतके वायलाह आतोग.

15 इद्रमि सास्त्रमते मुने रासिस मतद पोल्लो इंजेके करल आता, अद इह मन्हता:

“ए येस्सलेमता लोकुरि, मीट रेयमाटु!

ऊळाट, मीवा राजाल गाळद पियोता पोगोन उदिसि गूनमते वास्तोग.”*

16 इव गोटीड येसुनाड कगयवालोरिहक अद तूकने तेळियोड आसि. मति इव गोटीड येसुना लोप्पा सास्त्रमते मुने रासतव मताड, ओसो अहे लोकुर ओन कीतोर, ओग पया डीसाते जीवा अरतस्के,* कगयवालोरिहक तेना सीता वाता.

17 येसु लाजरिन गुमयाताहि केयिसि जीवा अर्हतहपा बोर लोकुर ऊळतोर, ओर अह आतदिना लोप्पा साक्सि ईंदुर.

18 येसु इद सीना तोहतोग इन्जि, तेना साक्सि केंजताहकु, लोकुर ओन कलियलाह वातोर.

19 अदिनेनाहक परसिर तमतमाय इतोर, “ऊळाट, मावा ताको रो, माट आरेम आतल गोतो. कतमतोर ओनाय पयाह दायलाह आतोर!” इतोर.

येसु तना हायना-हामुरतुन वेहतह्तोग

20 पंडुमते मोळ्ळलाह वातोर लोकुरगडाह उय्तर युनानि जाततोर वने मतोर.

21 ओर गालिल पटटा बेत्सेदा नाटेनोग पिलिप, वेनगा वासि इतोर, “दादा, येसुन माट कलियलाह वातोम,” इतोर.

22 इद पोल्लो पिलिप वासि, पन्ना तमोग आंद्रेयान वेहतोग. पया इर्वुर कलियिस वासि, येसुन वेहतोर.

23 अस्के येसु तनाड कगयवालोरिन इतोग, “इंजेके मान्वना नडुम पुटोना डीसा तोहतनद कगो एवता.*

24 इह केंजाट, नना सेतेम वेहतहनन, (नावा जीवा) गोहकना विजालेहकाडा. विजा नेदगा अरयहता, मिंजिहता, अस्के अद मोन्हटिसि वेल्ला पंटा ईस्ता.* मति विजा नेदगा अरवेके, अद वगये मन्हता, पंटा वावो.

25 अद्रमलेहकाने बोर इद दुनियाते तमा जीवातुन पिसिह कीयलाह ऊळिहतोर, ओर अमेसाता जीवातुन पोहतहतोर. मति बोर बारा इद दुनियाते तमा जीवातुन पर्वा केवोर, ओरा जीवा अमेसातुहक पिसगा.*

26 बोर नावा सेवा कीयलाह ऊळिहतोर, ओर नावाड कगयिर. बेगा नना मनदकन, अगा नावा सेवा केवालोर वने मनदनुर.* बोर नावा सेवा कीयनुर, ओरिन नावा बाबाल कदर ईयनोग.*

27 इंजेके नावा जीवा चुहेम आयो.* नना बाताल इनदकन? ‘नावा तिपल आयनद कगो वामाकि, तेनगडाह नाक पिसिह कीम, बाबा,’ इद्रम इनदकना? आयो, इद्रम इनोन, मति इद कगोतेनाहके, नना इद बूमतगा वातन.

28 बाबा, नीवा डीसातुन निमा तोहा!” इन्जि येसु इतोग. अह इतस्के, पोगोटा बूमताहि आल्का केंज वाता, “नना नावा डीसातुन तोहतन, ओसोवने तोहतकन.”

29 आल्कातुन केंजिसि, अगा निच मतोर लोकुर उय्तर इतोर, “बूम गुळ्ळजता, रा!” उय्तर बारा इतोर, “आयो, देवतुले ओना संगे वळ्ळकता.”

* 12:8 12:8 व्यवस्थाविवरण 15:11 * 12:10-11 12:10-11 7:31; 11:42 * 12:12-13 12:12-13 अद कालमते लळयते गेल्लिस वातोग राजाहकु कदर ईयलाह, लोकुर गजर मराताड कोमाड पोसि, ओन जोहर कींदुर, इस्रयेलतोरगा इद्रमता रिबज मता. † 12:12-13 12:12-13 जोहर मोदुल कागिदते “ओसन्ना”; इदु इन्जि बासाते गिर्दते जोहर कीयनद पोल्लो आंदु. * 12:12-13 12:12-13 देवुळताड पाटाड 118:26 * 12:15 12:15 जकर्याह 9:9 * 12:16 12:16 7:39; 12:23 * 12:23 12:23 मत्याल 26:45; मार्कल 14:41; योहन 13:1; 17:1 * 12:24 12:24 1 कुरिततोर 15:36 * 12:25 12:25 मत्याल 10:39; 16:25; मार्कल 8:35; लूकाल 9:24; 14:26; 17:33 * 12:26 12:26 14:3; 17:24; 2 कुरिततोर 5:8; पिलिपितोर 1:23; 1 तिसलुनितोर 4:17 * 12:26 12:26 1 शमूएल 2:30; देवुळताड पाटाड 91:15; लूकाल 12:37 * 12:27 12:27 मत्याल 26:38; मार्कल 14:34; लूकाल 22:44; योहन 11:33

- 30 अस्के येसु ओरिन इतोग, “इद आल्का नयेनाहक आयो, मति मियेनाहक आता.
 31 दुनियातुन नेयम कीयनद वेला इदे मन्हा. इदे वेला दुनियातुन राजे कीयनदु (दियहकना मुक्याल)✠ आरेम आयगा.✠
 32 नाक नेदाहि गुटातगा पोगोन तेहतस्के,✠ नना नयके सबेटोरिन ओडे कीकन,” इन्जि येसु इतोग.
 33 तना बेद हामुरते हायना मतोग, अदिन वेहतलाह ओग अह वळ्हकतोग.✠
 34 अदिहक पया लोकर ओन ताल्हकतोर, “देवुळ लोहवाल पिसिह केवाल अमेसा मनदनोग, इद्रम इनजोर अडोना साख्रमताह माट केंजतोम.✠ इतेके निमा माक माने-मन्कना नडुम पुटटोनु, गुटातगा पोगोन तेहतना इन्जि, बह इहनिन? वेग ‘माने-मन्कना नडुम पुटटोग’ बेद्रमतोग आंदोग?” इन्जि इतोर.
 35 अस्के येसु ओरिन इतोग, “ओसो गयके नावा वेहच मियगा मनदगा. ईकळ आयनामुनेने, वेहच मनेकेने वेहचते ताकाटु.✠ बाराहक इतेके बोग ईकळते ताकिह्तोग, ओग बेगा दास्तोग, अद ओन्क तेळियो.✠
 36 मीट नावा वेहचते ताकवालोरिन आयना इन्जि, मियगा नावा वेहच मनेकेने, अद वेहचतुन नमतपु, (नावाड पोल्लोड केंजिसि, अहलेहका ताकाटु.)”✠ येसु इचोक गोटिड वळ्हकिसि, ओरगडाह पेसिस अतोग, अन्जि ओरिहक पता अरवाहि कुस्क्ने मकिस मतोग.

लोकर येसुन नमोर आस्तोर

- 37 ओरा मुनेह इचोटाड बामिह कीयनाड सीनाड येसु तोहतोग; तेला मति ओग देवुळ लोहतोग पिसिह केवाल आंदोग इन्जि ओर नमोर.
 38 ओर नमवाहकु, यसयाल इनवाल मुने रासतदु देवुळता कबुर करल आता. अद रासतद कबुर इह मन्हाता:
 ए सामि, माट वेहतद कबुरतुन बोगाय विस्वस कीतोगा?
 ओसो बोगाय देवुळबाबाना लावतुन ऊळतोगा?✠
 39 ओर बाराहकु नम पगवोर, अदिन वने यसयाल रासिस तासतोग, अद इह मन्हाता:
 40 ओर तमाड कोंडाने ऊळनायो,
 ओरिहक तमा बुदते नावा पोल्लो तेळियनायो
 ओर नयके सव्रेम आयलाह मल्स वायनायो इन्जि,
 नना ओराड कोंडान तोववाह कीतन, ओरा बुदतुन गळस कीतन.✠ इन्जि देवुळ इन्हाता.✠
 41 (देवुळता दळ्मि ओना पोगोन अरताहकु,) यसयाहकु येसुना डीसा दिसता, अदिहक ओगु येसुना लोप्पा इद्रम आयना मन्हाता इन्जि, मुने वळ्हकिस मतोग.✠
 42 इद्रम मन्ज तेला, पेदा मन्कलोर वने वेल्लाटोरे, येसुन (तमा जीवाते) नमतोर.✠ मति माकु मोळकनगा कलियलाह एवोर आयनुर इन्जि, पर्सिरिन रेथिसि, देवुळ लोहतोग पिसिह केवाल येसुये आंदोग इनजोर, कबुल केवोर.✠
 43 बाराहक इतेके, देवुळतेनाह दोर्कनद कदरतुहकाय एक्वा, ओरिहकु मन्कलोरेनाह दोर्कनद कदर बेस आता.✠
 44 अस्के येसु बेरा आल्काते केयिस इतोग, “बोर नाक नमिहतोर, ओर नाक वगोने नमोर मति, करलते नाक लोहतोग बाबान वने नमतप आस्तोर.✠
 45 अहे बोर नाक ऊळिहतोर, ओरु नाक लोहतोग बाबान ऊळतप मन्हतोर.✠
 46 नाक नमसोर मनवाल बोगे आयि, ईकळते मनदनदायो इन्जि, नना वेहचता लेहका दुनियाते वातन.✠
 47 “बोर नावाड गोतिड केंजिस अहलेहका तिरियोर, ओरा नेयम नना केवोन. नना इतेके दुनियातोर नेयम कीयलाह वावोन, मति दुनियातोरिन पिसिह कीयलाह इद बूमे वातन.✠
 48 बोर नाक कोंटे कीसि, नावाड पोल्लोड केंजोर, ओरा नेयम कीयनद उंद मन्हाता: बेद पोल्लो नना वेहतन, अद पोल्लोते ओर तिरियोरो, तिरियोरो, अद इसबते ओरा नेयम आयगा.✠
 49 नना इद्रम बाराहक वेहतहनन इतेके, नना नावाय विचरताड पोल्लोड वळ्हकोन; मति नना बाताल इनदना मन्हाता, ओसो बाताल वळ्हकना मन्हाता, अदिन नाक लोहतोग बाबाल, ओगे नाक उकुम ईस वेहतोग.✠
 50 ओना उकुम अमेसाता पिसमुळतके ओसीस्ता, इद नाक एकाय मन्हाता. अदिनेनाहक बाबाल नाक बह वळ्हकलाह वेहतोग, अद्रमे नना वळ्हकिहनन,” इनजोर येसु इतोग.

✠ 12:31 12:31 2 कुरिततोर 4:4; इपिसुसतोर 2:2; 1 योहन 5:19 ✠ 12:31 12:31 14:30; 16:11; इब्रितोर 2:14-15; 1 योहन 3:8; 4:4; तोहचीतव पोल्लोड 12:9 ✠ 12:32 12:32 3:14; 8:28 ✠ 12:33 12:33 18:32 ✠ 12:34 12:34 देवुळताड पाटाड 110:4; यशायाह 9:7; यहजेकल 37:25; दानियेल 7:14; इब्रितोर 7:24 ✠ 12:35 12:35 7:33; 13:33; 14:19; 16:16,22 ✠ 12:35 12:35 1 योहन 2:11 ✠ 12:36 12:35-36 योहन 8:12; 9:4-5; 11:9-10; 12:46; इपिसुसतोर 5:8; 1 योहन 1:5-7 ✠ 12:38 12:38 यशायाह 53:1; रोम सहरतोर 10:16 ✠ 12:40 12:40 मार्कल 6:52; रोम सहरतोर 9:18 ✠ 12:40 12:40 यशायाह 6:10; मत्याल 13:14-15; बळपिर 28:26-27 ✠ 12:41 12:41 यशायाह 6:1-5; लूकाल 24:27; योहन 5:39; बळपिर 13:27 ✠ 12:42 12:42 7:48 ✠ 12:42 12:42 7:13; 9:22; 16:2; 19:38 ✠ 12:43 12:43 5:44; रोम सहरतोर 2:29 ✠ 12:44 12:44 मत्याल 10:40; योहन 5:24 ✠ 12:45 12:45 14:9; कुलुसितोर 1:15; इब्रितोर 1:3 ✠ 12:46 12:46 3:19; 8:12; 9:5; 12:35 ✠ 12:47 12:47 3:17; 8:15 ✠ 12:48 12:48 5:45-47; इब्रितोर 4:12 ✠ 12:49 12:49 7:16; 8:26,28; 14:10,24; 17:8; इब्रितोर 1:2

13

येसु कगयवालोराड काल्किन नोगयहतोग

1 आवना पंडुम इंजेके ऐ एक्स मता. मुल्पेडा जावा उनडलाह, येसुनाड कगयवालो ओना संगे ऐंगे उदिस मतोर. नना इद दुनियातुन विळिससि, पोगोटोग बाबानेके दायनद कगो एवता इनजोर, येसु पुतोग.✧ इद दुनियाते मतोर तना लोकरिन ओग जीवा कीदोग, अहे हानाहजोम ओग ओरिन जीवा कीसोर मतोग.

2 अस्के सिमोन इस्केर्योतना मगि यहूदाल, वेना जीवातगा देयहकना मुख्याल येसुन कोंटेतोरिहक पोस ईयना, इद्रमता आरुडा पुटिह कीस मता.✧

3 येसु इतेके, नावा बाबाल नाकु पूरा अदिकर ईतोग;✧ नना देवुळतगडाहि वातन, ओसो अगाने मल्स दायहनन इनजोर पुतोग.✧

4 इदिन पुन्जि, ओगु तिनदहपा तेदतोग, अह कीसि पोगोटा जगातुन तेंडिसि, साकुर केवाना लेहका उंद दुपटदुन नंडटगा दोहतोग.

5 तेदिसि ओगु गमेलातगा एग पोसि, कगयवालोराड काल्क नोगया बोटदोग, नोसि नंडटहक दोहतदु दुपटटे काल्किन उम्चिंदोग.

6 अह कीसोर येसु सिमोन पन्नुनगा एवतोग. अस्के पन्नु येसुन इतोग, “अलो सामि, निमा नावाड काल्किन बाराहकु नोगयहनिन?” इतोग.

7 “नना बाताल कीयहनन, अदिन निमा इंजेक पुनविन सिमोन, मति पया पुनदकिन,” इन्जि येसु ओन इतोग.

8 “आयो, आयो, निमा नावाड काल्किन मुर्तिये बेस्केन नोगमा!” इन्जि पन्नु इतोग. अस्के येसु इतोग, “नना नीवाड काल्किन नोगवेके, नीक नयगा जागा दोर्को आयगा, रा!” इतोग.

9 “अह इतेके नावाड वेट काल्किन नोगमा, मति नावाड कय्किनु, तलातुनु वने नोगम,” इनजोर पन्नु ओन इतोग.

10 “आयो, बोग एग मीस पूरा एडटोग, ओन्क काल्किन विळिसस, दुस्मा बेदिन नोगयलाह गर्ज इले. अद्रमे मीट जीवाते एडटिर,✧ तेला मति कतमतोरिर एडविर,” इन्जि येसु इतोग.

11 (तन्क पोस एवान मन्कन येसु पुन्जिये मतोग. अदिनेनाहक कोनि कतमतोरिर एडविर इनजोर इतोग.)

12 पया येसु ओर कतमतोराड काल्क नोगयनद मारतस्के, जगा केसि, ओसो तिनदलाह उदतस्के, ओरिन इतोग, “नना मीक बाताल कीतन, इद मीक तेळियिहताया?

13-16 इह केंजाट, नना सेतेम वेहतहनन, ओर्युल मन्कल तना मालकाहक बेरोग आयोग.✧ अद्रमे बळयि वने, तन्क लोहवाहक वीळिस बेरोग आयोग. मीट नाकु ‘गुरू, सामि’ इनजोर केयिहनिन, इतेक मीट बराबर इहनिन, बह इतेके नना अद्रमतोने.✧ अदिनेनाहकु नना गूसन ओसो सामिनन आस तेला, मीवाड काल्किन नोगतन इतेके, मीट वने इद्रमे काल्किन नोगतप, (ओर्वोग-ओर्विना सेवा कीसोर मन्हटु). बहलेहका नना कीतन, अहलेहका मीट वने ओर्वोग-ओर्विना सेवा कीयना इनजोर, मीक उंद अग कीस तोहतन.✧

17 इव गोटीड मीक तेळियिहताड निटमे, इविन सीता कीसि ताकतेके, मीट देखातोरिर.✧

येसुन कोंटेतोरा कयदे पोस एवाल बोगु?

18 “नना मीट कतमतोरा लोप्पा वळहकोन. मति नना बोरिन आचतन, ओर बेद्रमतोर इन्जि नना पुतन. तेला मति नावा ऐंगे तिनवाल, नाके लाता वाटदोग✧ इद्रम साझमते रासतद मन्हता, अद करल आयनाय गावले.✧

19 इव गोटीड बेस्के आयनुड अस्के, नना बोनन आंदन इनजोर नना वेहतनद पोल्लोतुन,* मीट नमना इन्जि,✧ इव आयनामुनेने मीक नेंड नना वेहतहनन.✧

20 इह केंजाट, नना सेतेम वेहतहनन, बोर मीक ऐ कीस्तोर, ओर नाक वने ऐ कीतप मन्हतोर; ओसो बोर नाक ऐ कीस्तोर, ओर नाक लोहतोग बाबान वने, ऐ कीतप मन्हतोर,” इनजोर येसु इतोग.✧

21 इचोन वळहकतस्के, येसुना जीवा चुहेम आयो आंदु.✧ अदिहक ओग इतोग, “इह केंजाट, नना सेतेम वेहतहनन, मियडोग वगोग कोंटेतोरा कयदे नाक पोसीयनोग,” इन्जि इतोग.✧

✧ 13:1 13:1 मत्याल 26:45; मार्कल 14:41; योहन 12:23; 17:1 ✧ 13:2 13:2 लूकाल 22:3; योहन 6:70; 13:27 ✧ 13:3 13:3 मत्याल 11:27; 28:18; लूकाल 10:22; योहन 3:35; 17:1-2; इपिसुसतोर 1:20-23 ✧ 13:3 13:3 8:42; 13:1,3; 16:5,10,17,28,30; 17:8; 20:17 ✧ 13:10 13:10 15:3; इपिसुसतोर 5:26 ✧ 13:13-16 13:13-16 मत्याल 10:24; लूकाल 6:40; योहन 15:20 ✧ 13:13-16 13:13-16 1 कुरिततोर 8:6; इपिसुसतोर 6:9; पिलिपितोर 2:11 ✧ 13:13-16 13:13-16 1 पन्नु 5:3; 1 योहन 2:6 ✧ 13:17 13:17 मत्याल 7:24; लूकाल 11:28; रोम सहरतोर 2:12-13; याकुब 1:25 ✧ 13:18 13:18 देवुळताड पाटाड 41:9; मत्याल 26:23; मार्कल 14:18; लूकाल 22:21; योहन 13:21,26 ✧ 13:18 13:18 17:12 * 13:19 13:19 नना बोनन आंदन इनजोर नना वेहतनद पोल्लोतुन मोदुल कागिदते “नना महनन इनजोर” अचोने. इद पोल्लो पेसमुळि 3:14 अडाहि वास्ता. अद वचनते देवुळि नना बोनन इनजोर मोसा मुय्तोन वेहतहता. इद्रम वळहकिसि, नना देवुळता बराबरतोनेन इन्जि, येसु कबुल आस्तोग. वचन 28ते अहे. ✧ 13:19 13:19 8:24,28 ✧ 13:19 13:19 14:29; 16:4 ✧ 13:20 13:20 मत्याल 10:40; मार्कल 9:37; लूकाल 9:48; 10:16 ✧ 13:21 13:21 11:33,38; 12:27 ✧ 13:21 13:21 मत्याल 26:21; मार्कल 14:18; लूकाल 22:21; योहन 13:18

- 22 ओग बोना लोप्पा वळ्ळकित्तोग इनजोर, ओर कगयवालोर एक्बेक आसि, ओर्विन-ओर्वोग ऊळिंदुर.
 23 तिननेके ओर्वोग कगयवाल येसुनगा रोयिसि उदिस मतोग (ओगे येसु पका जीवा कीतोग कगयवाल[†] इनवाल आंदोग[☆]).
 24 येसुन पोस एवाल बोग आंदोग इनजोर पुनदलाह, ओन सिमोन पत्रु कौडा चिम्चिह कीसि, “सामिन ताल्हका, रा!” इनजोर वेहतोग.
 25 अस्के येसुनगा रोयिसि उदतोग कगयवाल, “ए सामि, ओग बोग आंदोग?” इन्जि ओन ताल्हकतोग.[☆]
 26 “बोन्क नना आरतुन किळ्हचि पुलातगा अहचिस तीहतकन, ओगे ओग आंदोग,” इन्जि येसु इतोग. अह इन्जि ओग आरतुन पोस, पुलातगा अहचतोग, अह कीसि सिमोन इनवाना मगि यहुदा इस्केर्योतिहकु तीहतोग.[☆]
 27 यहुदाल आरतुन तितस्के, देयहकना मुक्याल ओन आव्रे कीता.[☆] अस्के येसु ओन इतोग, “नीवा बाताल कीयना विचर मन्हता, अद चट्पिट मारि,” इतोग.
 28 ओन अद्रम कीम इनजोर येसु बाराहक वेहतोग, अद पोल्लो कगयवालोरगडाहि बोन्के तेळियो.
 29 यहुदानगा कोताना बट्टवा मंदु[☆] अदिहक पंडुमतेनाहकु गावल आयनद सामन असलाहि, लोहचोर मनदनोग बहे, आयवेके गरिब लोकुरिहक दर्मम ईयलाह लोहचोर मनदनोग इन्जि, उय्त्तुर विचर कीदुर.
 30 आर तितस्के, यहुदाल चट्टने पलत पेसतोग. अस्के मुर्गगा ईकळ आस मता.

येसु पूना उकुम ईस्तोग

- 31 यहुदाल पलत पेसतस्के, येसु इतोग, “इंजेके माने-मन्कना नडुम पुटटोना डीसा दिसनद कगो एवता, ओसो नाक बेव-बेव आयनुड, अवटे देवुळता डीसा दिसगा.[☆]
 32 अवटे देवुळता डीसा दिसगा इतेके, नावा बेचोटा डीसा मन्हता इन्जि, देवुळ वने कुदि तोहतगा, अद इंजेकेने तोहतगा.
 33 “ए पेकोरि, नना ओसो गेळ्ळे मीवा ऐगे महनन. पया मीट नाक पर्हककिर, मति बहलेहका नना यहुदिराड पेदल्किहक वेहतन, अहलेहका नना मीक वने इंजेके वेहतहनन: नना बेगा दाय्हनन, अगा मीट वाया पगविर आयकिर.[☆]
 34 “अदिहक नना मीक उंदि पूना उकुम ईयहनन: मीट ओर्विहक-ओर्वोग जीवा कीम्हट.[☆] बेद्रम नना मीक जीवा कीतन, अहे मीट वने ओर्विहक-ओर्वोग जीवा कीम्हट.[☆]
 35 मीट ओर्विहक-ओर्वोग जीवा कीतिर इतेके, मीट नावाडे कगयवालोरि इनजोरे सबेटोर पुनदनुर,”[☆] इन्जि येसु इतोग.
 36 सिमोन पत्रु पया येसुन इतोग, “सामि, निमा बेके पेसिस दाय्हनिन?” इन्जि ताल्हकतोग. “नना बेगा दाय्हनन, अगा निमा इंजेके वाया पगविन. मति पया पेगे वायकिन,” इनजोर येसु ओन इतोग.[☆]
 37 “सामि, इंजेकेने नना नीवा पयाह बाराहक वाया पगवोन? नना डोलतेक तेला नीक विळसोन!” इनजोर पत्रु इतोग.[☆]
 38 अस्के येसु ओन इतोग, “बातालि, निमा डोलतेक तेला नाक विळसविना? नीक सेतेम वेहतहनन सिमोन, बेस कैजा, तलाकोग कूसनामुने, निमा येसुन पुनोन इनजोर, मूड मल्काड इनदकिन, इद निटमे!” इतोग.

14

बाबानेके दायनद अगि येसुये

- 1 येसु पया ओर सबेटोरिन इतोग, “मीवाड जीवाड कंद्रेम आयमाकिड.[☆] मति देवुळतुन नमिस मन्हट, ओसो नाक वने नमिस मन्हट.
 2 नावा बाबाना लोतगा मनदलाह, वेल्लाडे अराड मन्हताड. अद्रम इलवेके, नना मियेनाहकु मनदलाहि जागा तयर कीयलाह दाय्हनन इनजोर वेहेनना?[☆]
 3 नना अन्जि मियेनाहक जागा तयर कीतन इतेके, मल्स वासि मीक नयगा ओयकन.[☆] बाराहक इतेके बेगा नना महनन, अगा मीट वने मनदना इन्जि.[☆]
 4 नावा दायनद अगि मीक इतेक एर्काय मन्हता,” इनजोर इतोग.
 5 अस्के तोमाल इनवाल कगयवाल ओर्वोग येसुन इतोग, “सामि, निमा बेगा दाय्हनिन, अदिन वने माट पुनोम. इतेके पया, नीवा दायनद अगि माक बह एर्का आयगा?”

[†] 13:23 13:23 येसु पका जीवा कीतोग कगयवाल वेल्लाटोर साङ्गमगस्रा विचरते ओग कगयवाल, इद पुस्तकतुन रासवाल योहनिये आंदोग. [☆] 13:23 13:23 19:26; 20:2; 21:7,20 [☆] 13:25 13:24-25 21:20 [☆] 13:26 13:26 मत्याल 26:23; मार्कल 14:18; लूकाल 22:21; योहन 13:21 [☆] 13:27 13:27 लूकाल 22:3; योहन 13:2 [☆] 13:29 13:29 12:6 [☆] 13:31 13:31 7:39; 14:13; 17:1-2,4-5; 1 पत्रु 4:11 [☆] 13:33 13:33 7:33-34; 8:21; 12:35; 14:19; 16:16-19 [☆] 13:34 13:34 15:12,17; रोम सहरतोर 12:10; 1 तिसलुनितोर 4:9; इब्रितोर 13:1; 1 पत्रु 1:22; 1 योहन 2:7-8; 3:11,23; 4:7; 2 योहन 5 [☆] 13:34 13:34 इपिसुसतोर 5:2; 1 योहन 4:10-11,21 [☆] 13:35 13:35 1 योहन 3:14; 4:20; 2 योहन 5 [☆] 13:36 13:36 2 पत्रु 1:14 [☆] 13:37 13:37 मत्याल 26:33; मार्कल 14:29; योहन 21:15 [☆] 14:1 14:1 14:27; 16:6,22 [☆] 14:2 14:2 इब्रितोर 6:20; 1 पत्रु 1:4-5 [☆] 14:3 14:3 14:18,28 [☆] 14:3 14:3 12:26; 17:24; 2 कुरिततोर 5:8; 1 तिसलुनितोर 4:17

6 अस्के येसु ओन इतोग, “अगदन ननाने, ✧ सेतेमतन ननाने, ✧ जीवातन वने ननाने आंदन, ✧ तोमा. नावा संगे वावालेवा, बाबानेके बोगे एवया पगवोग.

7 नना बोनन आंदन इन्जि, मीट इंजेके पुतिर इतेके, बाबान वने मीट पुनदकिर. * ✧ इंजेटाहि मीट ओन पुहनिर, ओसो ऊळतिर वने.” ✧

8 अस्के पिलिप इनवाल ओन इतोग, “सामि, बाबान माक तोहा, तोहतेके अदे माक बेचोनो आयगा,” इतोग.

9 अस्के येसु ओन इतोग, “पिलिप, नना इचोक दियाड मीवा ऐगे मन्ज तेला, निमा नाक पुनविना? बोग नाक ऊळतोग, ओग बाबान ऊळतपे मन्हतोग. ✧ इतेके निमा बाबान माक तोहा इनजोर, बेद्रम इहनिन?

10 बाबाल, नना, माट इर्वोम जोळेम आस महनोम इनजोर, निमा विस्वस केविना? ✧ मीक वेहतनाड गोटीड, नना नावा विचरते वेहोन मति, नयगा मनवाल बाबाल, ओगे नावा मेटे तनाड कबस्क कीस्तोग. ✧

11 बाबाल, नना, माट इर्वोम जोळेम आस महनोम, इद नावा गोटीडन सेतेम पोय्महटु. अह आयवेके, नावाड कबस्किन तेला ऊळिसि सेतेम पोय्महटु. ✧

12 इह केंजाट, नना सेतेम वेहतहनन, नना कीयनव बेरा डीसाताड कबस्किन, नाक नमवालोर वने कीयनुर, ओसो अविस्किहकाय वीळिस बेहराड कबस्क कीयनुर. ✧ बाराहक इतेके नना बाबानेके दाय्हनन इनजोरे. ✧

13 ओसो मगना लोप्पा बाबाना डीसा दिसना इन्जि, मीट बेव गोटीनु, माट नीवाडे लोकुरोम इन्जि ताल्हककिर, अविन नना कीकन.

14 माट नीवाडे लोकुरोम इन्जि, मीट बातालाय ताल्हककिर इतेके, अदिन नना कीकन. ✧

पवित्र जीवा लोहतना लोप्पाडा पोल्लो

15 “मीट नाक जीवा कीतेके, नावा पोल्लोतुन माळकिर. ✧

16 अस्के नना बाबान ताल्हककन, पया ओग मीकु दुसा तोळ आयनद ईयनोग, अद अमेसा मीवा संगे मनदगा. ✧

17 अद देवुळता सेतेम तोहतनद जीवा आंदु. ✧ दुनियातोर तान पोयोर आयनुर, बाराहक इतेके ओर तान ऊळोर, तान पुनोर वने. ✧ मति मीट इतेक तान पुहनिर, बह इतेके अद मीवा तोळ मन्हता इनजोरे. ओसो मीवा लोप्पा पया जागा आयगा. ✧

18 दायनस्के, नना मीक पोरावेकोरा लेहका विळसोन आयकन, मति (देवुळता पवित्र जीवातामेटे), मियके मल्स वायकन. ✧

19 उचुके दियाड पिसताड, दुनियातोर पया नाक ऊळोर आयनुर, मति मीट नाक ओसो ऊळकिर. ✧ नना अमेसा जीवात मनदकन, अहे नावा लेहका मीट वने अमेसा जीवात मनदकिर. ✧

20 अह आतस्के बाबाल, नना, माट इर्वोम जोळेम आस महनोम, ओसो मीट नयगा जोळेम आस महनिर, ओसो नना मियगा जोळेम आस महनन इनजोरे, मीट पुनदकिर. ✧

21 बोर नावा पोल्लोतुन माळिहतोर, ओरे नाक जीवा केवालोर आंदुर. ओसो बोर नाक जीवा कीस्तोर, ओरिन नावा बाबाल जीवा कीस्तोग. ✧ नना वने ओरिन जीवा कीकन, ✧ अस्के नाक ननाने ओरिहक पुनाह कीकन,” इन्जि येसु वेहतोग.

22 पया दुस्रोग यहूदाल (इस्केर्योत आयोग) इतोग, “सामि, माक बार निमा दिसकिन, दुनियातोरिहक बार निमा दिसविन आयकिन, इतेके इद बहु?” इन्जि ताल्हकतोग. ✧

23 येसु ओन इतोग, “बोर नाक जीवा कीयनुर, ओर नावा पोल्लोतुन माळनुर. ✧ बाबाल ओरिन जीवा कीयनोग, पया माट इर्वोम ओरगा वासि, जागा पोयतकोम. ✧

24 बोर नाक जीवा केवोर, ओर नावा पोल्लोतुन माळोर. बेव पोल्लोड मीट केंजिहनिर, अव नावाड आयोड, मति नाक लोहतोग बाबानाड आंदुड. ✧

25 “नना मियगा मनेके, इव गोटीड मीक वेहतन.

✧ 14:6 14:6 10:9; इब्रितोर 9:8-10; 10:19-20 ✧ 14:6 14:6 1:14 ✧ 14:6 14:6 1:4; 5:26; 11:5; 1 योहन 5:20

* 14:7 14:7 नना बोनन आंदन इन्जि, मीट इंजेके पुतिर इतेके, बाबान वने मीट पुनदकिर मोदुल पोल्लोताड उचुक कागदेहकने “नना बोनन आंदन, अदिन मीट पुन्ज मतेके, नावा बाबान वने पुनेरिर.” ✧ 14:7 14:7 8:19; 14:9; 15:21; 16:3 ✧ 14:7 14:7 1 योहन 2:14 ✧ 14:9 14:9 1:14; 12:45; कुलुसितोर 1:15; इब्रितोर 1:3 ✧ 14:10 14:10 10:38; 14:11,20; 17:21-23 ✧ 14:10 14:10 7:16; 14:24 ✧ 14:11 14:11 मत्याल 11:4-5; लूकाल 7:22; योहन 5:36; 10:25,38; 14:20; 15:24; 17:11,21,23 ✧ 14:12 14:12 इब्रितोर 2:3-4 ✧ 14:12 14:12 7:33; 14:28; 16:5,10,17,28; 17:11,13; 20:17 ✧ 14:14 14:13-14 15:7,16; 16:23-24; 1 योहन 5:14 ✧ 14:15 14:15 14:21,23; 15:9-10; 1 योहन 2:3; 5:3; 2 योहन 6 ✧ 14:16 14:16 14:26; 15:26; 16:7; रोम सहरतोर 8:26 ✧ 14:17 14:17 15:26; 16:13; 1 योहन 4:6; 5:7 ✧ 14:17 14:17 रोम सहरतोर 8:9; 1 कुरित्तोर 2:14 ✧ 14:17 14:17 पिलिपितोर 2:1-2; 1 योहन 3:24 ✧ 14:18 14:18 14:3,28 ✧ 14:19 14:19 7:33; 12:35; 13:33; 16:16,22 ✧ 14:19 14:19 6:57; तोहचीतव पोल्लोड 20:4 ✧ 14:20 14:20 10:38; 14:11; 15:24; 17:11,21-23 ✧ 14:21 14:21 14:23; 16:27; 17:21-23 ✧ 14:21 14:21 14:15,23; 15:9-10; 1 योहन 5:3; 2 योहन 6 ✧ 14:22 14:22 बळथिर 10:40-41 ✧ 14:23 14:23 1 योहन 2:5 ✧ 14:23 14:23 14:15,21; 15:9-10; 16:27; रोम सहरतोर 8:9; 2 कुरित्तोर 6:16; इपिसुसतोर 3:17; 1 योहन 2:5; 5:3; 2 योहन 6; तोहचीतव पोल्लोड 3:20; 21:3 ✧ 14:24 14:24 7:16; 14:10

26 तेला मति बाबाल तना पवित्र जीवातुन मीक तोळ मनदलाह लोहतनोग,✠ अद जीवा नावा अदिकर पोसि मीक कतम काहतागा. ओसो बेव गोटीङ नना मीक वेहतन, अविस्किन कतमे अदु सीता कीसि वेहतगा.✠

27 नना मीवा जीवातुहक सुकम ईसि तासिहहनन. बेद्रम इद दुनिया सुकम ईस्ता, अद्रम नना एवोन. मति बेद्रम नावा जीवाते सुकम आस्ता, अद्रमे मीवा वने जीवाते सुकम आयगा.✠ अदिहकु मीवा जीवा आल्सुळते मनमाकि, मति मीटु दीरा पोस मन्हट.✠

28 ‘नना पेसिस दाय्हनन, पया पेऱेके मियके मल्स वायकन,’ इह इनजोरे मीक वेहच मतन, अदिन मीट केंजतिर. नाक मीट पूरा जीवा कीतेके, नना बाबानेके दाय्हनन इतस्के, मीट गिर्दा आवेरिर, बाराहक इतेके बाबाल नाकाय बेरोग आंदोग.✠

29 इव गोटीङ करल आयनुङ अस्के, मीट विस्वस कीयना इन्जि, इव आयनामुनेन नना मीक वेहतन.

30 इंजेटाहि नना मीवा संगे वेल्लाङ वळ्हकोन आयकन, बाराहक इतेके दुनियातुन राजेम कीयनद वायलाह आता.†✠ वास तेला, नावा पोगोन ताना बातय अदिकर इले.✠

31 मति नना बाबान जीवा कीयहनन इन्जि, दुनियातोर पुनदनेनाहक, बाबाल नाक वेहतपु, अहे नना कीयहनन.

“तेदाट, माट इडाह दाकल.”

15

येसु तोंडालेहकाडोग, विस्वसिर इतेके कांदाङ

1 कगयवालो ओना संगे ताकनेके, येसु इद्रम काहतालाह आतोग: “ननान करलता अंगुर-तोंडालेहकाडोनन आंदन. नावा बाबाल इतेके, अंगुर वाळुमतुन सोय केवाना लेहकाडोग आंदोग.

2 नना तोंडालेहकाडोनन, (मीट नावाङ कांदानिर आंदिर). नयगा आदवाङ कांदानु, बाबाल डायिस पोहचीस्तोग.✠ मति आदनाङ कांदानु, पका आदना इन्जि, ओग एळिपसि जूत कीस्तोग.*

3 नना वळ्हकतद पोल्लोतुन नमताहकु, मीट मुनेन जूत आतिर.✠

4 मीट नयगा जोळेम आस मन्हट, अस्के नना मियगा जोळेम आस मनदकन.✠ बहलेहका कांदा तोंडातगा जोळेम आस मनवालेवा, तनाय कुद आद पगवो, अहलेहका मीट वने नयगा जोळेम आस मनवालेवा, देवुळता अगदे ताक पगविर.

5 नना तोंडालेहकाडोनन; मीट नावाङ कांदानिर आंदिर. बोर नयगा जोळेम आस मन्हतोर, नना ओरगा जोळेम आस महनन, अस्के अव कांदाङ वलियिसि पका आदिहताङ.✠ बाराहक इतेके नयगडाहि एगिस मतेके, मीक देवुळतेनाहक बातय कीया वावो.

6 बोर नयगा जोळेम आस मनोर आयनुर, ओरिन नावा बाबाल कांदान डायतप लेहका, डायिस पोहचीयनोग.✠ इद्रमताङ कांदाङ वततस्के, अविस्किन गुम कीसि किसतगा वाटिहतोर, पया अव पूरा कर्विस दास्ताङ.

7 मीटु नयगा जोळेम आस मतिर,✠ ओसो नावाङ पोल्लोङ मीवा जीवातगा गडिस मतुङ इतेके, बाताल मीक गावले, अदिन ताल्हकाटु, अस्के अद मीक दोर्कगा.✠

8 मीट पका आदिसि, येसुनाङ कगयवालोरोम इन्जि तोहतकिर अस्के, इवटे नावा बाबाना मान आयगा.✠

9-10 “बेद्रम बाबाल नाक जीवा कीतोग, अद्रमे नना वने मीक जीवा कीतन. नना बाबानाङ केंजिसि ओना पोल्लोतुन माळिहनन, अदिहक ओग नाक जीवा कीयनदिन पुनजोरेन महनन.✠ अद्रमलेहकाने मीट वने नावाङ केंजिसि नावा पोल्लोतुन माळाटु; अस्के मीट वने नना मीक जीवा कीयनदिन पुनजोरेन मनदकिर.✠

11 नावा लेहका मीट गिर्दाते मनदना, ओसो मीवा गिर्दा पूरा निंदना इन्जि, मीक इव गोटीङ नना वेहतन.✠

12 बेद्रम नना मीकु जीवा कीतन, अद्रमे मीट ओर्विहक-ओर्वोग जीवा कीयना, इदे नावा उकुम आंदु.✠

13 बोगाय तनाङ गोततोरेनाहक तना जीवा ईयनद, तेन्क वीळिस बेदे गूनम बेरा इले.✠

14 मीक नना बेद-बेद वेहतहनन, अदिन मीट कीतेके, मीट नावाङ गोततोरिर आयकिर.

✠ 14:26 14:26 लुकाल 24:49; योहन 15:26; 16:7; बळयिर 1:4-5; 2:33 ✠ 14:26 14:26 15:26; 16:13-15; 1 कुरिततोर 2:12-13; 1 योहन 2:20,27 ✠ 14:27 14:27 16:33; पिलिपितोर 4:7; कलुसितोर 3:15 ✠ 14:27 14:27 14:1; 2 तिमोति 1:7 ✠ 14:28 14:28 14:2-4,12,18 † 14:30 14:30 दुनियातुन राजेम कीयनदु इतेके देयहकना मुक्याल. ✠ 14:30 14:30 12:31; 16:11; 1 योहन 4:4 ✠ 14:30 14:30 1 योहन 5:18 ✠ 15:2 15:2 15:6 ✠ 15:2 15:2 रोम सहरतोर 11:22 * 15:2 15:2 येसुना लोकर बेस्के देवुळता गूनम तोहचोर ताकिहतोर, ओर्विहक-ओर्वोग जीवा कीस्तोर, सेतेमताङ कबस्क कीस्तोर, अस्के ओर बेस आदनाङ कांदानलेहका आस्तोर. ✠ 15:3 15:3 13:10; इपिसुसतोर 5:26 ✠ 15:4 15:4 1 योहन 2:6 ✠ 15:5 15:5 15:16 ✠ 15:6 15:6 15:2 ✠ 15:7 15:4-7 6:56; 1 योहन 2:6 ✠ 15:7 15:7 मत्याल 7:7-8; योहन 14:13-14; 15:7,16; 16:23-24; 2 योहन 9 ✠ 15:8 15:8 मत्याल 5:16; योहन 8:31 ✠ 15:9-10 15:9-10 3:35; 17:23,24,26 ✠ 15:9-10 15:9-10 14:15,21,23; 1 योहन 2:3,6; 5:3; 2 योहन 6 ✠ 15:11 15:11 16:24; 17:13 ✠ 15:12 15:12 13:34; 15:17; 1 तिसलुनितोर 4:9; इब्रितोर 13:1; 1 पत्रु 1:22; 1 योहन 3:11,23; 2 योहन 5 ✠ 15:13 15:13 10:11; रोम सहरतोर 5:7-8; 1 योहन 3:16

15 नना इंजेटाह मीकु ओर्युलतोर इनोन आयकन, बाराहक इतेके माल्काना पोटालोप्पाडाड गोटीड, ओर्युलतोग पुनोग आस्तोग. मति नना इतेक मीकु गोततोरिर इतन, बह इतेके बेव पोल्लोड नना नावा बाबानगडाहि केंजतन, अव कतमे मीक तेळियिह कीस वेहतन.✧

16 मीट नाक आचविर, मति ननाने मीक आचतन,✧ आचिसि मीट नयगा जोळेम आस मन्जि, बेसताड पुळ्यवाड कायाड कटना इन्जि, मीक तासतन. अदिहक मीट बेदाय गोटटुनु नावा पेदिर वेहच बाबान ताल्हकतेके, अदिन ओग मीक ईयनोग.✧

17 मीट ओर्विहक-ओर्वोग जीवा कीम्हट, इदे मीकु नावा उकुम आंदु.✧

दुनियातोर कोंटे

18 “दुनियातोर बेस्के मीकु कोंटे कीयनुर, अस्के इद गोटटुन सीताते तासाटु: मीकाय मुने ओर नाक इंका कोंटे कीतोर.✧

19 मीट दुनियातोरिर आस मतेके, दुनियातोर मीक मावोर इनजोरे, जीवा केवेर. मति नना मीक दुनियातोरगडाहि आचिसि, एपिह कीतन इन्जि, मीट दुनियातोरिर आयविर.✧ अदिहक दुनियातोर मीक कोंटे कीस्तोर.✧

20 ओर्युल मन्कल तना माल्काहक बेरोग आयोग इन्जि, मीक उंद पोल्लो वेहच मतन, तान सीता कीम्हट.✧ ओर नावा पेगेके दलगतोर इतेके, मीवा पेगेके वने दलगनुर.✧ ओर नावा पोल्लोटुन माळतोर इतेके, मीवा पोल्लोटुन वने माळनुर.

21 नाक लोहतोग बाबान वेर पुनवाहकु,✧ मीट नावाड कगयवालोेर इन्जि, मीकु इद्रमताड तिपल्क ईयनुर.✧

22 नना वासि ओरा संगे वळ्हकवेके, (ओरिहकु नीवाड केंजोम इनदलाह दोर्को आवालि, इतेके) ओरगा कसुर मनो आवालि. मति इंजेके नना ओरा संगे वळ्हकताहकु, ओरिहकु तमा कसुरतुनु मकिह कीयलाह जागाय इले.✧

23 बोर नाक कोंटे कीस्तोर, ओर नावा बाबान वने कोंटे कीतप आस्तोर.

24 बेव डीसाताड कबस्किन दुसोर बोर केवोर, अव कबस्किन नना ओरगा केवेके, ओरगा कसुर मनो आवालि. मति ओर इतेक, इंजेके नावाड कबस्किन ऊळिस तेला, नाकु अहे नावा बाबान कोंटे कीस्तोर. अदिहक ओर कसुरते अरयह्तोर.✧

25 उगसतुहके ओर नाकु कोंटे कीतोर,✧ इद्रम इनजोर ओराड अडोना सास्त्रमते रासतद मन्हता, अद करल आयनेनाहकु इव गोटीड आताड.

26 “तोळ आयनद सेतेम तोहतनद देवुळता जीवा, तान नना बाबानगडाहि मियके लोहतकन. अद पेसिस वातस्के, नना बोनन आंदन इन्जि वेहतगा.✧

27 ओसो मीट वने नना बोनन आंदन इन्जि वेहतकिर.✧ बाराहक इतेके बेस्के नना कागहता बोटटन, अस्केडाहि मीट नावा संगे मंदिर.

16

1 “मीट विस्वसताहि अरयनायो इन्जि, मीक इव गोटीड नना वेहतन.

2 ओर मीकु तमाड पार्तनाताड लोहकनगा वाया एवोर आयनुर.✧ इचोने आयो मति, मीक हक्कवालोेर सबेटोर मीक हक्किसि, माट देवुळतुने माळिह्नोम इनजोर इनदनुर,✧ इद्रमता वेला वायना मन्हता.

3 ओर बाबान पुनोर, नाक वने पुनोर इन्जि,✧ इद्रम मीक तिपल कीयनुर.

4 इव गोटीड करल आयना वेलाते, नना मुने वेहताड पोल्लोड मीक सीता वायना इनजोरे, नना इव गोटीड मीक इतेक वेहतने. नना मीवा ऐगे मतन इनजोरे, इव पोल्लोड मुनेताहि मीक वेहोन आसि.

देवुळता पवित्र जीवाताड कबस्कु

5 “मति इंजेके नाक लोहतोनके नना पेसिस दायहनन.✧ ओसो ‘निमा बेगा पेसिस दायहनन, गूर?’ इनजोर, मियगडाहि बोगे नाक ताल्हकोग.

6 मति इव गोटीड नना मीक वेहतन इनजोरे, मीवा जीवा पूरा आल्सुळते अरता.✧

7 तेला मति मीक सेतेम वेहतहनन, नना अतेके मीवा पायदाये आयगा. नना अनवेके, तोळ मनदनद देवुळता जीवा मियके वावो आयगा. मति नना अतन इतेके, तान मियके लोहतकन.✧

✧ 15:15 15:15 6:68; 8:26; 12:49; 17:8,14 ✧ 15:16 15:16 6:70; 13:18; 15:19 ✧ 15:16 15:16 14:13-14; 15:5,7; 16:23 ✧ 15:17 15:17 13:34; 15:12; 1 तिसलुनितोर 4:9; इन्नितोर 13:1; 1 पत्र 1:22; 1 योहन 3:11,23; 2 योहन 5 ✧ 15:18 15:18 7:7; 1 योहन 3:1,13 ✧ 15:19 15:19 6:70; 13:18; 15:16; याकुब 4:4; 1 योहन 4:5 ✧ 15:19 15:19 मत्याल 10:22; 24:9; मार्कल 13:13; लूकाल 21:17; योहन 17:14 ✧ 15:20 15:20 मत्याल 10:24; लूकाल 6:40; योहन 13:13-16 ✧ 15:20 15:20 मत्याल 5:10-12; लूकाल 6:22-23; 2 तिमोति 3:12 ✧ 15:21 15:21 8:19,55; 16:3; 17:25; 1 योहन 3:1 ✧ 15:21 15:21 मत्याल 10:22; 24:9; मार्कल 13:13; लूकाल 21:12,17; बळयिर 5:41; 9:14; 2 कुरिततोर 4:9; 1 पत्र 4:14; तोहचीतव पोल्लोड 2:3 ✧ 15:22 15:22 9:41; 15:24 ✧ 15:24 15:24 9:41; 15:22 ✧ 15:25 15:25 देवुळताड पाटाड 35:19; 69:4 ✧ 15:26 15:26 14:17,26; 16:13; 1 योहन 2:27; 5:6 ✧ 15:27 15:27 लूकाल 24:47-48; योहन 19:35; 21:24; बळयिर 10:39,41; 1 योहन 1:2; 4:14 ✧ 16:2 16:2 9:22; 12:42 ✧ 16:2 16:2 यशायाह 66:5; बळयिर 26:9-11 ✧ 16:3 16:3 8:19,55; 15:21; 17:25; 1 योहन 3:1 ✧ 16:5 16:5 7:33; 14:12,28; 16:10,17,28; 17:11,13; 20:17 ✧ 16:6 16:6 14:1,27; 16:22 ✧ 16:7 16:7 लूकाल 24:49; योहन 14:26; 15:26; बळयिर 2:33

8 अद वासि दुनियातोरिहकु तमा पापमता लोप्पा, ओराये विचरते सेतेमतोरुम इन्हतोर, तेना लोप्पा, ओसो ओरा चुकनद नेयमता लोप्पा पुन्पिह कीसि, ओरा तप तोहतगा.✠

9 ओर नाक नमोर इन्जि, देवुळता जीवा ओरा पापमता लोप्पा तप तोहतगा.

10 नना बाबानेके पेसिस दायहनन,✠ पया इद बूमते मीक नना बेस्केन दिसोन आयकन. अदिनेनाहक दुनियातोर सेतेमि नितम जोलिय आस्ता इन्जि, देवुळता जीवा (नावा जागाते वासि,) ओरा तप तोहतगा.

11 ओसो इद दुनियातुन राजेम कीयनद, (देयहकना मुक्याना, इतेके जोलहालोरा मुक्याना,) सिकसा आतद मन्हता इन्जि,✠ पवित्र जीवा दुनियातोर जोल नेयमता लोप्पा तप तोहतगा.

12 नाक ओसो वेल्लाडे गोटिड मीक वेहतनव मन्हताड, मति अव मीक इंजेके तेळियलाह वेल्लाय मुस्किल आयनुड.

13 मति अद देवुळता सेतेमता जीवा वायगा अस्के, अद मीकु पूरा सेतेमता अग तोहचि ताकिह कीयगा.✠ बाराहक इतेके अद कुदताड तनाड गोटिड वेहो आयगा, मति अद बेदिन केंजिहता, अद केंजतदिने वेहतगा. ओसो बेव गोटिड आयना मन्हताड, अविस्किन वेहतगा.

14 इव गोटिड अद नयगडाहि केंजिहता, अहे केंजिसि मीक वेहतगा, अह कीसि नाक मान इयगा.

15 बेव पोल्लोड बाबानाड आंदुड, अव कतम नावाड आंदुड.✠ अदिनेनाहकु पवित्र जीवा नयगडाहि केंजिहता, अहे केंजिसि नावाड पोल्लोनु मीक वेहतगा इनजोर, नना मीक वेहच मतन.

दुकम मायिसि गिर्दा वायगा

16 “गयक मनेके मीक नना दिसोन आयकन, पया पेगके गयक मनेके, मीट नाक ओसो ऊळकिर,” इनजोर येसु तनाड कगयवालोरिन इतोग.

17 इद पोल्लो केंजिसि, ओर कगयवालोरगडाहि उय्तर तमतमाय इंदुर, “ ‘गयक मनेके मीक नना दिसोन आयकन, पया पेगके गयक मनेके, मीट नाक ओसो ऊळकिर,’ इद्रम माक बाराहक इन्हतोग कोनि? ओसो ‘नना बाबानेके दाकन, अदिहक इह आयगा,’ इद्रम वेग इन्हतोग, इद बहु?

18 ‘गयक मनेके,’ इनजोर वेग इन्हतोग, इद बेद्रमता गोटी? वेग बाताड वेहतहतोग, अव माक मुर्तिय तेळियोड!” इंदुर.

19 ओर इद गोटरुन येसुन ताल्हकना गावले इनजोर, तमाय पोटालोप्पा तासिस मतोर, तान येसु पुन्जि ओरिन इतोग, “ ‘गयक मनेके मीक नना दिसोन आयकन, पया पेगके गयक मनेके, मीट नाक ओसो ऊळकिर,’ इनजोर इतन,✠ अदे गोटरुन मीट ओर्विहक-ओर्वोग ताल्हकिंदिरा?

20 इह केंजाट, नना सेतेम वेहतहनन, मीट बार हामुर-रेगाड अळयकिर,✠ दुनियातोर बार गिर्दा कीयनुर. मीक दुकम आयगा, आतेक तेला मीवा दुकम पया मायिसि गिर्दा वायगा.✠

21 रिकम आयनद आंचाळि गट्टने एवतस्के, तान्क पकाय नोयना तेदिहता. मति रिकम आतस्के, पूना मन्कल दुनियाते पुट वातोग इनजोरे, गिर्दा आस्ता. गिर्दा आसि ताना मुनेता तिपलतुन माडिहता.

22 अद्रमलेहका मीक वने इंजेके दुकम वाता, मति नना मीक ओसो कलियकन, अस्के मीट मीवा जीवाते गिर्दा आयकिर.✠ अद गिर्दातुन बोगे ऊंदोग आयनोग.

23 अद वेलाते मीट नाकु बेदे पोल्लो ताल्हकविर आयकिर. इह केंजाट, नना सेतेम वेहतहनन, मीटु नावा पेदिर वेहच, बाबान बेदे आयि ताल्हककिर, अस्के ओगे कुदि मीकु अदिन इयनोग.✠

24 मीट इंजेक आनाहि नावा पेदिर वेहचि बातय ताल्हकविर. ताल्हकाट, अस्के मीक दोर्कगा, दोर्किसि मीवा गिर्दा पूरा निंदगा.✠

25 “इव गोटिड मीकु पुन्पिह कीयनव पीटोने वेहतन.✠ मति बाबाना लोप्पा पिडम-पडम वेहतनद वेला वासोर मन्हता. अद वेला वातस्के, नना ओसो पुन्पिह कीयनव पीटोड मीकु बेस्केन वेहोन आयकन.

26 अद वेलाते नावा पेदिर वेहच, सीदा मीटु ओन ताल्हककिर, अस्के मियेनाहक नना बाबान ताल्हकलाह, बातय गर्ज मनो आयगा.

27 बाराहक इतेके बाबाल कुदि मीक जीवा कीस्तोग.✠ मीट नाक जीवा कीयलाह आतिर, ओसो नना देवुळताहि वातन इनजोर नमलाह आतिर,✠ अदिहक बाबाल मीक जीवा कीस्तोग.

28 बाबाल इद बूमतगा नाक लोहतोग. इंजेक ओसो नना इद बूमतुन विळिसिसि बाबानेकेन दायहनन,”✠ इनजोर येसु इतोग.

✠ 16:8 16:8 1 कुरितोर 14:24 ✠ 16:10 16:10 7:33; 14:12,28; 16:5,17,28; 17:11,13; 20:17 ✠ 16:11 16:11 12:31; 14:30; 1 योहन 3:8; 4:4 ✠ 16:13 16:13 14:17,26; 15:26; 1 योहन 2:27; 4:6; 5:6 ✠ 16:15 16:15 17:10 ✠ 16:19 16:19 7:33; 13:33; 14:18-19 ✠ 16:20 16:20 मार्कल 16:10; लूकल 23:27 ✠ 16:20 16:20 लूकल 24:41,52; योहन 20:20 ✠ 16:22 16:22 2 कुरितोर 6:10 ✠ 16:23 16:23 14:13-14; 15:7,16 ✠ 16:24 16:24 15:11; 17:13 ✠ 16:25 16:25 मत्याल 13:34; मार्कल 4:34; योहन 10:6; 16:29 ✠ 16:27 16:27 14:21,23; 17:22-23 ✠ 16:27 16:27 8:42; 13:3; 17:8 ✠ 16:28 16:28 7:33; 13:1,3; 14:12,28; 16:5,10,17; 17:11,13; 20:17

29 अस्के ओनाडः कगयवालोरे इतोर, “ऊळा, बेद्रम निमा इंजेक पिङम-पङम वळ्हकिहनिन, पुन्पिह कीयनव पीटोडः वेहविन!✠

30 इंजेक निमा कतमतविनु पुहनिन इनजोरे माक तेळियता.✠ इनजोर कोनि बोगाय नीक ताल्हकनद गर्ज इले. अदिहक इंजेक माटु निमा देवुळताहि वातिन इनजोर, सेतेम पोयह्नोम,” इतोर.

31 येसु ओरिन इतोग, “इंजेक मीट नमिह्निरा?

32 ऊळाट, इंजेक इद्रमता कगो वायगा, ओसो वातपे मन्हता, अस्के मीट बिरोबटो आयकिर, बोनाड अगिड ओग आयकिर, नाक वगोने विळसकिर.✠ तेला मति नना वगोनन आयोन, बाबाल मात्रम नावा तोळ मन्हतोग.

33 नाक नमिसि मीट सुकमते मनदना इन्जि, इव गोटिडः मीक वेहतन.✠ दुनियातोर मीक तिपल कीयनुर निटमे,✠ मति दीरा पोय्महट, नना दुनियातुन गेलसतन,”✠ इन्जि येसु इतोग.

17

येसु तनेनाहक देवुळतुन ताल्हकिहतोग

1-2 इव गोटिड वळ्हकतस्के, येसु पोगोटा बूमतेके ऊळतोग, अह कीस देवुळबाबान वळ्हकतोग, “ए बाबा, नावा हायना कगो एवता. बोरिन निमा नाक ईतिन, ओर सबेटोरिहक नना अमेसाता पिसमुळ ईयना इन्जि,✠ निमा नाक माने-मन्कना पोगोन अदिकर ईतदे मन्हता.✠ अहलेहका बाबा, नना नीक मान ईयना इन्जि, निमा नाक मान ईमु.✠

3 निमा वगोनिन सेतेम देवुळतिन इन्जि नीक पुनदना, ओसो निमा लोहतोग पिसिह केवाल येसु किर्स्तुन पुनदना,✠ इदे अमेसाता पिसमुळ आंदु.✠

4 बेद कबळ निमा नाक कीयलाह ईतिन, अदिन मारिह कीसि,✠ नना इद बूमतगा नीक मान ईतन.✠

5 ए बाबा, इद दुनिया पुटनामुने, बेद्रम माट इर्वल ऐगे डीसातोरल मतल, अद्रमे इंजेके नीवा संगे नाक डीसातोग आयलाह ईमु.✠

कगयवालारेनाहक पार्तना

6 “बोर मन्कलोरिन निमा इद दुनियातोरगडाहि नाक ईतिन, वेरिहक निमा बेद्रमतोनिन इन्जि, नना पुन्पिह कीतन.✠ वेर नीवा मन्कलोर आसि, वेरिन निमा नाक ईतिन.✠ ओसो वेर नीवा पोल्लोतुन केंजिस, अहलेहका कीतोः.✠

7 बेद डीसा, बेद बुदि, बेव पोल्लोडः निमा नाक ईतिन, अव कतमे निटम नियगडाहि वातव आंदुडः इनजोर, वेरिहक इंजेक तेळियता.

8 बाराहक इतेके बेव गोटिडः निमा नाक वेहतिन, अविस्किन नना वेरिहक वेहतन.✠ नना वेहतस्के वेर अविस्किन पोयतोर, पोसि नना नियगडाहि पेसिस वातन इनजोर, वेर करले पुतोर, ओसो निमाने नाक लोहतिन इन्जि वेर नमतोर.

9 वेरेनाहक नना इंजेके नीक ताल्हकिहन्न. नना दुनियातोरैनाहक ताल्हकोन, मति बोरिन निमा नाक ईतिन, सिरपि ओरेनाहके ताल्हकिहन्न, बाराहक इतेके वेर नीवाये लोकुर आंदुर इनजोरे.✠

10 बोर बोर नावा लोकुर आंदुर, ओर कतमतोर नीवा वने लोकुर आंदुर. ओसो बोर नीवा लोकुर, ओर नावा वने लोकुर.✠ ओसो वेरा नडुमि नावा डीसा तोहतद मन्हता. ✠

11 नेटाहि नना इद बूमते ओसो मनोन आयकन. नना नियके वाय्हन्न,✠ मति वेर इतेके इद बूमतेन मनदनुर.✠ ए पवित्र बाबानिन, बहलेहका माट इर्वल उंद आस महनल, अहलेहका वेर वने उंद पट आयना इन्जि,✠ वेरिन काप आडा. ओसो निमा नाक नीवा पेदिरता लाव ईतिन, अद लावते वेरिन काप आडा.

12 नना वेरा संगे इद दुनियाते मनेके, नाक ईतद नीवा पेदिरता लावते, वेरिन राका कींदन.✠ बोग बूळेम आयवाल मन्हतोग, ओग यहूदान विळिससि, वेरगडाहि बोगे बूळेम आयोग.✠ ओग बूळेम आयवाना लोप्पा, साख्रमते रासतद पोल्लो करल आयना इन्जि, इव गोटिडः आयनाय गावले.✠

✠ 16:29 16:29 मत्याल 13:34; मार्कल 4:34; योहन 10:6; 16:25 ✠ 16:30 16:30 21:17 ✠ 16:32 16:32 जकर्याह 13:7; मत्याल 26:31 ✠ 16:33 16:33 14:27; पिलिपितोर 4:7; कुलुसितोर 3:15 ✠ 16:33 16:33 मत्याल 5:10-12; 10:22; 24:9; मार्कल 13:13; लूकाल 6:22-23; 21:12,17; योहन 15:18-21; 17:14; 2 तिमोति 3:12; 1 योहन 3:13 ✠ 16:33 16:33 रोम सहरतोर 8:37; 2 कुरिततोर 2:14; 4:7; 1 योहन 2:13-14; 5:4; तोहचीतव पोल्लोड 3:21 ✠ 17:1-2 17:1-2 10:28; 1 योहन 2:25; 5:11 ✠ 17:1-2 17:1-2 मत्याल 11:27; 28:18; लूकाल 10:22; योहन 3:35; 13:3; इपिसुसतोर 1:20-23 ✠ 17:1-2 17:1-2 7:39; 13:31-32; 17:5 ✠ 17:3 17:3 पिलिपितोर 3:8; इब्रितोर 3:1; 2 पत्रु 1:2,3,8 ✠ 17:3 17:3 1 योहन 1:3 ✠ 17:4 17:4 4:34; 19:28 ✠ 17:4 17:4 13:31; 14:13 ✠ 17:5 17:5 7:39; 13:31-32; 17:1-2,24; 1 पत्रु 1:21 ✠ 17:6 17:6 17:26 ✠ 17:6 17:6 17:9 ✠ 17:6 17:6 तोहचीतव पोल्लोड 3:10 ✠ 17:8 17:8 6:68; 8:26,40; 12:49; 15:15; 17:14 ✠ 17:9 17:9 17:6 ✠ 17:10 17:10 16:15 ✠ 17:10 17:10 2 तिसलुनितोर 1:10 ✠ 17:11 17:11 7:33; 14:12,28; 16:5,10,17,28; 17:13; 20:17 ✠ 17:11 17:11 13:1 ✠ 17:11 17:11 17:21-23; रोम सहरतोर 12:5; गलातितोर 3:28 ✠ 17:12 17:11-12 यहूदाल 1 ✠ 17:12 17:12 6:39; 10:28-29; 18:9 ✠ 17:12 17:12 देवुळताड पाटाड 41:9; योहन 13:18

13 “नना इंजेके नियके वाय्हनन, बाबा.☆ मति वेरा जीवाते नावा गिर्दा पूरा निंदना इन्जि,☆ नना इद बूमते मनेकेने, इव गोटिङ वेहतहनन.

14 नना नीवाड पोल्लोड वेरिहक कागहन. दुनियातोर इतेक, वेरिन कोंटे कीसोर मन्हतोर;☆ बाराहक इतेके, बहलेहका नना इद दुनियातोनन आयोन, अहलेहका वेर वने इद दुनियातोर आयोर.☆

15 निमा वेरिन इद बूमताहि पेहचीम इनजोर ताल्हकोन. मति वेर इद बूमते मनेके, देयहकना मुक्यानगडाहि* वेरिन पिसिह कीम इन्जि, नना नीक ताल्हकिहनन.☆

16 बहलेहका नना इद दुनियातोनन आयोन, अहलेहका वेर वने इद दुनियातोर आयोर.☆

17 नीवा सेतेम पोल्लोता मेटे, नीके माळना इन्जि, वेरिन अलग कीस तासा.☆

18 बहलेहका निमा नाकु दुनियातोरगा लोहतिन,☆ अद्रमे नना वने वेरिन इद दुनियातोरगा लोहतन.☆

19 ओर सेतेम पुन्जि, दुनियाताहि अलग ताकना इन्जि,☆ नना वने इद दुनियाताहि अलग आस ताकिहनन.

सबेटोर विस्वसिरेनाहक पार्तना

20 “नना सिरप वेरेनाहके आयो, मति बोर वेरा पोल्लोतुन केंजिसि नाक नमनुर, ओरेनाहक वने नना नीक ताल्हकिहनन.

21 ए बाबा, बेद्रम निमा, नना, ऐगे जोळेम आस महनल, अहे ओर सबेटोर उंद आसि मयगा जोळेम आस मनिर.☆ अस्के निमा नाक लोहतिन इनजोरे, दुनियातोर पुनदनुर.

22-23 निमा नाक लोहतिन,☆ ओसो बेचोन निमा नाक जीवा कीतिन, अचोने ओरिन वने निमा जीवा कीतिन इनजोर,☆ दुनियातोर पुनदनेनाहक,☆ ओर कतमतोर उंद एका आयिर. बहलेहका माट इर्वल उंद आस महनल, अहलेहका ओर वने उंद एका आयिर: नना ओरगा जोळेम आस महनन,☆ ओसो निमा नयगा.☆ इदिनेनाहक बेद्रम निमा नावा संगे उंद आसि, नाक मान ईतिन, अद्रमे नना ओरा संगे उंद आसि, अदे मान ओरिहक ईतन.☆

24 “बाबा, ओरिन निमाने नाक ईतिन. ओर नावा डीसातुन ऊळनेनाहक, बेगा नना दायहनन, अगाने ओर वने नावा संगे मनदना, इदे नावा विचर आंदु.☆ अद डीसा निमा नाक ईतिन बाराहक इतेके, दुनिया पुटनामुनेने नाक जीवा कीतिन.☆

25 “ए सेतेमतोग बाबानिन,☆ नीक दुनियातोर पुनोर;☆ मति नना नीक पुहनन. ओसो निमा नाक लोहतिन इनजोरे, नाक नमवालोर वने पुन्हतोर.

26 बेद्रम निमा नाक जीवा कीयहनन, अद्रमे वेर वने जीवा केवालोर आयना. ओसो नना वने वेरगा जोळेम आस मनदना इन्जि, नना नीक ओरिन पुन्पिह कीसीतन, ओसो कीसोर मनदकने,”☆ अह इन्जि येसुना पार्तना मारता.

18

येसुन हक्कलाह पोयतहतोर

(मत्याल 26:47-57; मार्कल 14:43-54; लूकाल 22:47-53)

1 इचोन वळ्हकिसि, येसु तनाड कगयवालोर संगे पेसतोग, पेसिसि किद्रोन इनदनद लपातुन वेंडिसि, अबर बाजे अतोर. अगा जयतुन मराड ओगसतद उंद वाळुम मता, अगान ओर नेडतोर.☆

2 येसु ऊक-ऊके तनाड कगयवालोर संगे अद जागाते कलियिंदोग,☆ अदिहक ओन कोंटेतोर कयदे पोस एवाल यहुदाहक वने, इद जागा एका मता. (येसु अदे जागातगा दोर्कनोग बहे इन्जि यहुदाल पुतोग.)

3 अदिहकु पेर्मांलोर ओसो पर्सिर, वेर लोहतोर पहरातोर, ओसो रोम राजेमतोर सीपयकना उंदि पल्टन, वेर सबेटोरिन यहुदाल अग तोहचोर ततोग. वेर सोहळाड, कंदिस्क ओसो वीसाड पोसि अगा वातोर.

4 नाक बाताल आयनद मन्हता इन्जि, येसु कतम पुन्जिये मतोग.☆ पया ओग ओरा मुनेह वासि, “मीट बोन पर्वकिहनिर?” इनजोर ओरिन ताल्हकतोग.

☆ 17:13 17:13 7:33; 14:12,28; 16:5,10,17,28; 17:11; 20:17 ☆ 17:13 17:13 15:11; 16:24 ☆ 17:14 17:14 मत्याल 10:22; 24:9; मार्कल 13:13; लूकाल 21:17; योहन 7:7; 15:18-20; 1 योहन 3:13 ☆ 17:14 17:14 8:23; 15:19; 17:16; 1 योहन 4:5 * 17:15 17:15 देयहकना मुक्यानगडाहि मोदुल कागिदते “लाग्वदिनाहि”. ☆ 17:15 17:15 मत्याल 6:13; लूकाल 22:31-32; 1 योहन 5:19 ☆ 17:16 17:16 8:23; 15:19; 17:14; 1 योहन 4:5 ☆ 17:17 17:17 8:32; 17:19; इपिसुसतोर 5:26 ☆ 17:18 17:18 3:17; 10:35-36; 11:42; 17:3,21-23,25 ☆ 17:18 17:18 मत्याल 10:16; लूकाल 10:3; योहन 4:38; 20:21 ☆ 17:19 17:19 इब्रितोर 10:9-10; 1 योहन 3:3 ☆ 17:21 17:21 10:38; 14:11,20; 17:11,23; 1 योहन 1:3 ☆ 17:22-23 17:22-23 3:17; 10:35-36; 11:42; 17:3,18,21,25 ☆ 17:22-23 17:22-23 14:21,23; 16:27 ☆ 17:22-23 17:22-23 तोहचीतव पोल्लोड 3:9 ☆ 17:22-23 17:22-23 पिलिपितोर 2:1-2 ☆ 17:22-23 17:22-23 10:38; 17:11,21; 1 कुरिततोर 6:17 ☆ 17:22-23 17:22-23 1:14; 17:24; रोम सहरतोर 8:30; 2 तिसलुनितोर 1:12; 1 योहन 4:17-18 ☆ 17:24 17:24 12:26; 14:3; 2 कुरिततोर 3:18; 5:8; 1 तिसलुनितोर 4:17; 1 योहन 3:2 ☆ 17:24 17:24 17:5; 1 पत्रु 1:21 ☆ 17:25 17:25 तोहचीतव पोल्लोड 16:5 ☆ 17:25 17:25 7:28; 8:19,55; 15:21; 16:3; 1 योहन 3:1 ☆ 17:26 17:26 17:6 ☆ 18:1 18:1 मत्याल 26:30,36; मार्कल 14:26,32; लूकाल 22:39 ☆ 18:2 18:2 लूकाल 21:37; 22:39 ☆ 18:4 18:4 6:64; 13:1,11

5 अस्के ओर “नासरेत नाटेनोग येसुन पर्हीकिह्नोम,” इनजोर इतोर. अस्के येसु ओरिन इतोग, “ओनन ननान आंदन!” (अस्के ओन नाळेह कीस पोस एवाल यहुदाल वने, ओरा संगे अगान निच मतोर.)

6 येसु ओरिन ओनन ननान आंदन इनजोर इतस्के, ओर पेके गुचिसि, पेट वेळ्किस अरतोर.

7 पया येसु ओसो ओरिन ताल्हकतोग, “मीट बोन पर्हीकिह्निर?” ताल्हकतस्के “नासरेततोग येसुन पर्हीकिह्नोम,” इन्जि ओर इतोर.

8 “नना मीक ओनन आंदन इनजोर वेहतन अले! नाक पर्हीकिह्निर इतेके, वेर नावा संगे मनवालोरिन विळसाटु,” इन्जि येसु ओरिन इतोग.

9 “बोरिन निमा नाक ईतिन, ओरगडाहि वगोग वने लेसोग आयनोग,” इद्रम येसु मुने देवुळबाबान वळ्हकिस मतोग, अद पोल्लो करल आयलाहि, वेरिन विळसाटु इतोग.✧

10 सिमोन पत्रुनगा उंद दाळो कसेग मता, ओग अदिन तेंडिसि, मोदुल पेर्माना ओर्युलतोन वगोन कोटलाह, अद कसेटे ईतोग; अद कसेगि ओग ओर्युलतोना तिनळ केवदुन पोडोह देगनाह दल्गता. (ओग ओर्युलतोना पेदिरि माल्कोसि आंदु).

11 अस्के येसु पत्रुन इतोग, “नीवा कसेटुन दाळोतगा तोका, रा! बाबाल नयेनाहक तासतद तिपलतुन, नना मुर्तिय एनोन आयकना?” इतोग.✧

12-13 पया अगा वातोर सीपय्क, ओरा मुक्याल, ओसो मंदिरता पहरातोर, वेर सबेटोर येसुन पोस दोहचि, ओन मुने अनाल इनवानगा ओतोर. बाराहक इतेके अद वर्सा मोदुल पेर्माल कयपाल इनवाल मतोग, वेनाय मामाल अनाल आंदोग, (ओग मुनेतोग मोदुल पेर्माल आंदोग).✧

14 “वगोग मन्कल लोकुरेनाहक हायना, इवटेन मावा पाय्दा आयगा,” इद्रम इन्जि, यहुदिराड पेदल्किन मुने वेहच मतोग, ओग वेगे कयपाल इनवाल आंदोग.✧

पत्रु येसुन पुनोन इन्हतोग

(मत्याल 26:69-70; मार्कल 14:66-68; लूकाल 22:55-57)

15 पया सिमोन पत्रु ओसो दुस्रोग कगयवाल*, वेर इर्वर येसुना पयाह पयाह दायलाह आतोर. दुस्रोग कगयवान मोदुल पेर्माल पुताहकु, येसुना संगे ओर ओनु पेर्माना रेसातगा नेडलाह ईतोर.

16 मति पत्रु इसि, पलत अगदगा निच मतोग. अदिहकु पत्रुना संगतोग मोदुल पेर्माना पुतोग मताहकु, मल्स पलत वासि अगदगा राका मनदनद पिलातुन वेहतोग, अद पया ओर पत्रुहक लोप्पा ओळियलाह ईता.

17 अस्के अद राकातद ओर्युल लेया पत्रुन इता, “निमा इका ओग मन्कना कगयवानिने बहे, एय?” इनजोर ताल्हकता. अस्के “एह-एह, नना आयोन!” इन्जि पत्रु तान इतोग.

18 अद त्कने इडम मता, अदिहकु ओर्युलतोर ओसो मंदिरता पहरातोर, इर्किना किस नीर्विह कीसि, आगसोर निच मतोर. अस्के ओरा नडुम पत्रु वने निचि, किस आगसोर मतोग.

पेर्माना मुनेह येसुना बयन

(मत्याल 26:59-68; मार्कल 14:55-65; लूकाल 22:63-71)

19 इद्रम आनेके, मोदुल पेर्माल येसुन तनाड कगयवाल्लोरा लोप्पा, ओसो तना कागहसुळता लोप्पा ताल्हकतोग.

20 येसु ओन इतोग, “नना कतमतोरा मुनेह पिडम-पडमे वळ्हकतन.✧ नना कुस्क्ने बातय वळ्हकोन, मति बेगा सबेटोर यहुदिर कलियिंदुर अगा, इतेके पार्तनाताड लोहकने आयि, मंदिरते आयि, इद्रमताड जागाने नना अमेसा कागहन्दन.✧

21 अह आसि, नाक बार्किया ताल्हकिह्निर? नना बाताड कागहतन, अदिन बोर केंजतोर, ओरिहक एर्कयि मन्हता. ओरिने ताल्हकिस ऊळा,” इन्जि येसु इतोग.

22 येसु अह इतस्के, अगा निच मनवाल मंदिरता पहरातोग ओर्वोग, येसुन चेट इनाह चापुळ ईतोग,✧ इसि इतोग, “निमा मोदुल पेर्मान इह बह इह्निर?” इतोग.

23 “नना बेदाय गल्लि पोल्लो वळ्हकतन इतेके, बाताल गल्लि वळ्हकतनो, अदिन वेहा. मति करल वळ्हकतन इतेके, निमा नाक बाराहक नल्हतह्निर?” इन्जि येसु इतोग.

24 अस्के अनाल इनवाल पेर्माल तना अने, मोदुल पेर्माल कयपानके, येसुन दोहतदिन लेहवाये, अहे लोहचीतोग.

पत्रु ओसोवने येसुन पुनोन इन्हतोग

(मत्याल 26:71-75; मार्कल 14:69-72; लूकाल 22:58-62)

✧ 18:9 18:9 17:12 ✧ 18:11 18:11 मत्याल 20:22; 26:39; मार्कल 14:36; लूकाल 22:42 ✧ 18:12-13 18:12-13 लूकाल 3:2; बळयिर 4:6 ✧ 18:14 18:14 मत्याल 26:3; योहन 11:49-50; बळयिर 4:6 * 18:15 18:15 दुस्रोग कगयवाल वेल्लाटोरा विचरते ओग कगयवाल, इद पुस्तकतुन रासवाल योहनिये आंदोग. ✧ 18:20 18:20 7:26; 8:26 ✧ 18:20 18:20 मत्याल 4:23; 26:55; योहन 6:59 ✧ 18:22 18:22 19:3; बळयिर 23:2

25 पया सिमोन पत्रु किस आगसोर निच मतस्के, ओर ओन ताल्हकतोर, “बह, निमा वने ओनाडे कगयवानिना?” इतस्के, “एंह-एंह, नना आयोन,” इनजोर पत्रु कैगम आतोग।

26 अगा निच मनवालोरगा मोदुल पेर्माना ओर्वोग ओर्थुलतोग मतोग, पत्रु मुने बोना केवदुन डायिस मतोग, ✨ ओनाय जीवातोग वेग आंदोग। पया ओग पत्रुन इतोग, “नीक बह नना ओना संगे जयतुन मराना जागातगा मतिन अस्के ऊळोन, डा?” इतोग।

27 तेला मति पत्रु “एंह-एंह, नना आयोन,” इनजोर पका कैगम आतोग। अदे गट्काते तलाकोग कूसता। ✨

गुमसिना मुनेह येसु

(मत्याल 27:11-21; मार्कल 15:1-11; लूकाल 23:1-18)

28 पया यहुदिराड पेदल्क पडवियनामुनेने, येसुन कयपानगडाहि रोम सर्करतोग गुमसि, पिलाति इनवानगा ओतोर।† माकु आवना पंडुमता पोल्वाते, लोहकने कुळप तिनदना मन्हता, (अगा दुस्सा जाततोनालो नतेके,) माट कळवोग आयकल इन्जि, ओर गुमसिना लोता लोप्पा नेडोर। ✨

29 अदिहक पिलाति लोता पलत पेसिस ओरिन इतोग, “मीट वेग मन्कना बेद कसुर तासिहनिर?”

30 ओर पिलातिन इतोर, “वेग कसुरतोग आयवेके, माट वेन नियके पोस तवोम आवेरोम, महरज,” इतोर।

31 “अह इतेके मीट वेन ओसि, मीवाड अडोड मतपु, वेना नेयम कीम्हटु,” इन्जि पिलाति इतोग। अस्के यहुदिराड पेदल्क इतोर, “(मावा अडोना उतुरते, ओन हक्कना गावले; मति) मीट रोम सर्करतोरिरे माकु बोनाय हक्कनद नेयम कीयलाह अदिकर एविर!” इतोर।

32 (येसु तना बेद हामुरते हायवाल मतोग, अदिन वेहतहपा बेव पोल्लोड वळ्हकिस मतोग, अव करल आयनेनाहक, इह आता.) (बाराहक इतेके सिरप रोम सर्करतोरिरे हक्कनागुटागासिक्सा कीस हक्किंदुर।) ✨

33 अस्के पिलाति लोता लोप्पा अन्जि, येसुन तनगा केयिस ताल्हकतोग, “बह, निमा यहुदिरा राजानिना?” ताल्हकतोग।

34 “इद पोल्लो नीवाय विचरते ताल्हकिहनिना, आयवेके यहुदिर नीक वेहताहकु ताल्हकिहनिन?” इन्जि येसु इतोग।

35 “निमा नाक यहुदिरा लोप्पा बाराहक ताल्हकिहनिन? नना यहुदि जाततोना? नीवाय लोकुर, नीवाडे पेर्मांलोर कोनि, नीक नयके पोस ततोर. निमा बेद कसुर कीतिन?” इनजोर पिलाति येसुन इतोग।

36 येसु इतोग, “इद दुनियातोर नाक राजाल केवोर. नावा राजेम इद दुनियाता मन्ज मतेके, नना यहुदिराड पेदल्कना कयदे अरयनायो इनजोर, नावा सेवा केवालोर लळय कीस मनेर. मति नावा राजेम इद बूमता आयो,” इतोग।

37 अस्के पिलाति ओन इतोग, “अह इतेक निमा राजानिना?” येसु ओन इतोग, “निमा इहनिन, अहे. सेतेमता लोप्पा वेहतलाहे, नना इद बूमते पुट वातन। ✨ बोर सेतेमते ताकिहतोर, ओर नावाड पोल्लोड कैजिहतोर,” ✨ इतोग।

38 “सेतेम इतेक बातालि, बोर पुन्हतोर?” अह इनजोर पिलाति लोताहि ओसो पलत पेसिस, यहुदिराड पेदल्किन इतोग, “नाक वेनगा बातय कसुर दिसो। ✨

39 मति आवना पंडुमता दियाते, जेलते मनवाल वगोन नना विळसना, इद्रम मीवा रीत मन्हता. अदिहक मीट इहनिर इतेके, नना मियेनाहकु यहुदिरा राजान विळसकन,” इन्जि ओरिन इतोग।

40 अस्के ओर पका केयिस-केयिस इतोर, “वेन विळसमा, मति मयेनाहक बरबसिन विळसा!” (बरबसि इनवाल बेरा डाकु आंदोग, ओग जेलते मतोग।) ✨

19

येसुन हक्कनागुटाता सिक्सा ईस्तोर

(मत्याल 27:22-30; मार्कल 15:12-19; लूकाल 23:20-25)

1 पया पिलाति येसुन जूताते नल्हता वेहतोग। ✨

2 पया सीपयकु कोयेना गीळ पंडिसि, ओना तलातगा गळम कीतोर, कीसि डुंगा पंड रंगता जगा (राजाल केगतपु) ओन केगिपिह कीतोर।

3 अह कीसि ओर पास्कलाह आतोर, “जोहर यहुदिरा राजानिन!” इन्जि, ओन चापुळ वने ईदुर। ✨

4 पया पिलाति ओसो पलत पेसिसि लोकुरिन इतोग, “ऊळाट, ओनगा नाक बातय कसुर दोर्को, इद मीक तेळियना इन्जि, नना ओन मियके पलत पेहच ततहनन.” ✨

✨ 18:26 18:26 18:10 ✨ 18:27 18:27 13:38 † 18:28 18:28 रोम राजेमता बेरोग राजाल तना राजेमता उंद-उंद पटटुन ताकिह कीयलाह, पटटुहक ओर्विन तासिदोग, ओन गुमसि इंदुर. ✨ 18:28 18:28 मत्याल 8:8-9; लूकाल 7:6; योहन 4:9; बळयिर 10:28; 11:3; गलातिर 2:12

✨ 18:32 18:32 मत्याल 20:19; 26:2; मार्कल 10:33-34; लूकाल 18:32-33; योहन 3:14; 8:28; 12:32-33 ✨ 18:37 18:37 1:14; 8:14; तोहचीतव पोल्लोड 1:5; 3:14 ✨ 18:37 18:37 8:47; 1 तिमोति 6:13; 1 योहन 4:6 ✨ 18:38 18:38 19:4,6

✨ 18:40 18:40 बळयिर 3:14 ✨ 19:1 19:1 मत्याल 27:26 ✨ 19:3 19:2-3 मत्याल 27:27-30; मार्कल 15:16-19; योहन 18:22 ✨ 19:4 19:4 लूकाल 23:4; योहन 18:38; 19:6

5 अस्के येसु कोयेना गीळ ओसो डुंगा पंडलेहकाडा जगा केसि, पलत पेसतोग. अस्के “इंजेके वेग मन्कन ऊळाट!” इन्जि, पिलाति ओरिन इतोग.

6 ओन ऊळिस पेर्मांलोर ओसो मंदिरताड पहरातोर “ओन हक्कनागुटातगा वेळहा, हक्कनागुटातगा वेळहा!” इनजोर केयतोर. अस्के पिलाति ओरिन इतोग, “आयो, मीटे ओसि ओन वेळहाटु! नाक इतेके, ओनगा बेदे कसुर दोर्को,” इतोग.✱

7 अस्के (माक ओन हक्कलाह अदिकर इले इनजोर पुन्जि) यहुदिर ओन इतोर, “मावा साम्रमताड अडोड मन्हाताड, अव अडोड वेहतपु, वेगु नना देवुळता मगनन इनजोर इताहकु, वेग हायनाय गावले.”✱

8 इद पोल्लोतुन केंजिसि, पिलाति पकाय रेयतोग.

9 अस्के पिलाति ओसो तना लोता लोप्पा, येसुन ओसि ओन इतोग, “निमा बेगडाहि रेगतिन, बह पुटटिन, डा?” इन्जि ताल्हकतोग. मति येसु इतेक बातय वळ्हकोग.

10 “निमा नावा संगे वळ्हकविना? नीक विळसनद अदिकर नाके मन्हाता, ओसो हक्कनागुटातगा वेळहतनद अदिकर नाके मन्हाता इनजोर, बह निमा पुनविना?” इन्जि पिलाति येसुन इतोग.

11 येसु ओन इतोग, “नीकु देवुळताहि ईतद अदिकर लेवेके, नावा पोगोन नीवा बेदे अदिकर इले आस मनालि.✱ अदिनेनाहकु बोग (पेर्मांल पुन्जि-वेन्जि) नाक नीवा कयदे ईतोग,✱ ओगे नीकाय वीळिसि वेल्ला पापम कीतोग.”✱

12 इदिन केंजिसि, पिलाति येसुन विळसलाह ऊळसोरन मतोग. मति यहुदिर इतेके, कियोग-मुयोग केय बोटटोर, “निमा वेन विळसतिन इतेके, रोम राजेमता कयसर राजाना अडम आतिन; (ओनगा माट नीवा रिपोट कीकोम). बोग नना राजानन इन्हतोग, ओग कयसरना अडमतोग,” इनजोर इतोर.✱

13 इव पोल्लोन केंजिसि, पिलाति येसुन पलत पेहच ततोग, तचि नेयम कीयनद कुर्सति ओग उदतोग. इद कुर्स गोळा इनदनद जागातगा मता (तान इब्रि पोल्लोते “गब्बता” इन्हतोर).

14 अद दिया आवना पंडुमतेनाहक तयर आयनद दिया मता, जोक-जोक नेक निच मता.* अस्के पिलाति यहुदिरिन पास्कतप इतोग, “ऊळाट, वेग मीवा राजाल!”

15 अस्के ओर केयतोर, “वेन ओम! वेन ओम! हक्कनागुटातगा वेळहा!” इनजोर इतोर.✱ अस्के पिलाति ओरिन इतोग, “नना मीवा राजानु हक्कनागुटातगा वेळहतलाह उकुम ईकना?” अस्के पेर्मांलोर इतोर, “कयसर राजान विळिसि, माक बोगे राजाल इलेग!”

16 (ओरा पोल्लो केंज पगावहकु,) आक्रिते पिलाति येसुन हक्कनागुटातगा वेळहतलाह, ओरा कयदे विळिसीतोग.

येसुन हक्कनागुटातगा वेळहततोर

(मत्याल 27:33-44; मार्कल 15:22-32; लूकाल 23:33-43)

सीपय्क पया येसुन पोसि ओतोर.

17 येसु तना हक्कनागुटातुन कांजिसि, तला-टाप्रा इनदनद जागातगा एवतोग (इब्रि पोल्लोते अद जागातुन “गुल्गुता” इन्हतोर).

18 अगा (ओर ओनाड केगताड गेंदेड कुळहचि,) ओन हक्कनागुटातगा दोहचि, मोल्लाड कोहकिसि वेळहतोर.✱ ओसो येसुन वेळहतस्के, इर्वुर कसुरतोरिनु, येसुन नडुम कीसि, इके ओर्विन, अके ओर्विन, हक्कनागुटानगा वेळहतोर.

19 पया पिलाति, “वेग नासरेततोग येसु यहुदिरा राजाल” इन्जि, इद्रमता कसुर तोहतनद बलाते रासिसि, येसुन वेळहतद गुटातगा कोटलाह वेहतोग.

20 येसुन वेळहतद जागा सहरता एरे मताहकु, पंडुमतुहक वातोर वेल्लाटोर यहुदिर अद बलातुन अर्विदुर. अदु इब्रि, युनानि ओसो रोमि, इव मूंड बासाने रासतद मता.

21 अदिहके यहुदिराड पेर्मांलोर पिलातिन इतोर, “ ‘यहुदिरा राजाल,’ इनजोर रासमा, मति ‘नना यहुदिरा राजानन, इद्रम इतोग,’ इनजोर रासा,” इन्जि पेर्मांलोर कट्ला कीतोर.

22 अस्के पिलाति इतोग, “इंजेके नना रासतने, रासतन. अहे मनि!”

23 सीपय्क येसुन हक्कनागुटातगा वेळहतोर अस्के, ओनाड गेंदेड पोयतोर, अह कीसि वगोहक-वगोहक उंद-उंदि, इद्रम नालुड बाटाड कीतोर. ओर ओना लोप्पाडा आडतुन वने पोयतोर. अद आडि कोटटद इले, मति पोगोटाहि काल्कनगा एवनाहि, पूरा अर्हतद मता.

✱ 19:6 19:6 लूकाल 23:4; योहन 18:38; 19:4 ✱ 19:7 19:7 5:18; 10:33 ✱ 19:11 19:11 रोम सहरतोर 13:1 ✱ 19:11 19:11 मत्याल 20:17-19; लूकाल 18:32; बळयिर 2:23; 3:13 ✱ 19:11 19:11 18:13,28-30 ✱ 19:12 19:12 लूकाल 23:2-3;

योहन 18:33-37 * 19:14 19:14 अदे दिया, पेसमुळि 12:6 वेहतपु, पंडुमतेनाहकु मोक आयनव गोरेपिलान अस्किंदुर. येसुसलेमते वेल्लाय मुल पंडुमतुहक वाताहकु, यहुदि बूमयालोर नेक नितरडाह इतेके पोळद अरनाहजोमु, लोकुराड गोरेपिलान अस्कसोरन मंदुर. इतेके मंदिरतगा गोरेपिलान अस्किहपाने, येसुना हामुर आता. येसुये “मोक आयवाल देवुळता गोरेपिलाहकाडो!” इन्जि सीता कीम्हटु (इद पोल्लो 1:29 अगा दोकिहता). ✱ 19:15 19:15 लूकाल 23:18; बळयिर 13:28 ✱ 19:18 19:18 बळयिर 2:23

24 अदिहक ओर सीपयक तमतमाय इतोर, “तेन माटु अगहवल, मति इद आडि बोना नसिबते मन्हतायो, तेन माट सीटिड वाटिस ऊळकल, रा!” इतोर. इन्जि ओर अहे कीतोर. ओर अह कीतस्के, सास्त्रमते मुने रासतद पोल्लो करल आता, अद सास्त्रम इह मन्हता:

ओर नावाड गेंदेड तमाय तूसतोर,

ओसो नावा आडतेनाहकु सीटिड वाटटोर. ☆

25 हक्कनागुटाता एरे येसुना तलोगि, ओसो तमकूचि, ओसो कोल्पाना मुते मरियालि, ओसो मगडला नाटेनद मरियालि, इव अगान निच मताड. ☆

26 अस्के बोन येसु पका जीवा कीतोम कगयवाल† इन्हतोर, ओगु येसुना तलिना बाजे निच मतोग. ओर इर्विरिन ऊळिसि, येसु तना तलिन इतोम, “वेग ऊळा बायि, इंजेटाह नीवा मगि!”

27 पया ओग कगयवान इतोम, “ऊळा, इंजेटाहि इद नीवा यायाल आंदु.” अस्केडाह पया येसुना तलिनु, ओगु तना लोन ओसि अय कीतोम.

येसुना हामुरि

28 अस्के पया, नावा कबळतुन नना कतम मारिह कीतन इन्जि, येसु पुतोम. ☆ अस्के, सास्त्रमते रासतद पोल्लो करल आयना इन्जि, “नाक एग उनडा वसता,” इनजोर इतोम.

29 अगा ओयतद अंगुर जोमाते निहच मतद उंदि अळका मता. इनजोर ओरु अद अळकातगा बूबिलतुन मुळहचि, बळगातगा‡ तासिसि, येसुना तोड एरे ओसि, ओन ओयतद अंगुर जोमा ऊहतोर. ☆

30 अस्के येसु तानु ऊतिसि, “नना नावा कबळतुन कतम मारिह कीतन!” इनजोर इतोम. अह इतस्के, इळन तला वगहचि, ओग हातोम. ☆

31 इमा दिया वारमता पोल्वादिया मता (अद पोल्वादिया इतेके, आवना पंडुमता बेहरा पोल्वादिया आंदु). (यहुदिराड अडोड वेहतपु.) पोल्वादियाते हक्कनागुटानगा सेताड मनदलाह पोलोड, ☆ अदिनेनाहकु ओराड पेदलकु पिलाति गुमसिनगा वासि, “(ओर मुखरा जीवा चट्पिट अनि इनजोर,) ओराड काल्किन ओगहचि, सेतान रेहता वेहा,” इन्जि ताल्हकतोर.

32 अस्के गुमसि वेहताहकु, सीपयक वासि, येसुना संगे वेळहच मतोर ☆ इर्वुराड आसि काल्किन ओगहतोर.

33 मति येसुनगा एवतोर अस्के, वेग हातदिन ऊळिसि, वेनाड काल्किन ओगहोर.

34 मति येसु निटम हातोम इनदलाहि, ओर्वोग सीपय येसुना सेंकातुहकु गोमकाते कोटटोग, अस्के चट्ने नेतुरि ओसो एग वाडता. ☆

35 इद पुस्तकतुन रासवाल कुदि अदिन ऊळतोम, ऊळिसि मीट येसुन नमना इन्जि वेहतहतोग. ☆ (देवुळ लोहतोग राजाल येसुना लोप्पा) इद ओना साक्सि करलताये आंदु इन्जि, ओन्क एकाये. ☆

36-37 ओना उंदाय बोकातुन ओगहोर आयनुर, ☆ ओसो ओन कोटटोरु ओन ऊळनुर ☆ इनजोर, देवुळ लोहवाल पिसिह केवाना लोप्पा, सास्त्रमते रासिस मनदनव इव पोल्लोड करल आयना इन्जि, येसुहक इह आता.

येसुन गुमयातगा तासिह्तोर

(मत्याल 27:57-61; मार्कल 15:42-47; लूकाल 23:50-56)

38 इव गोर्टिड आतापया, अरिमतेया नाटेनोग ओर्वोग, योसेपि इनवाल, पिलातिनगा अन्जि, “येसुना सेतातुन पोहतलाह ओयकन,” इनजोर ताल्हकतोग. (वेग योसेपि इतेके यहुदिराड पेदल्लिन रेयिसि, येसुनु कुस्के नमिंदोग. ☆) अस्के गुमसि पिलाति ओम्हट इनजोर इताहकु, ओर पया येसुना सेतातुन रेहचि ओतोर.

39 योसेपना संगे निकोदेमि इनवाल वने, येसुन पोहतलाह वातोम. (वेगे कोनि मुने उंद दिया नग्का, येसुन कलियलाह वास मतोग.) § वेगु सेतातुन ओकलाह डेडा वीसा मूड (33) किलोड, गब एस्कनद मराता पिडि ओसो अतर्नेय, काल्वा कीसि तच मतोग. ☆

40 यहुदिरा पोहतना उतुरते, हामुर-गेंदेनगा इद काल्वा कीतद अतर्नेयदुनु सलिसि, येसुना सेतातुन ऊहतोर.

41 येसुन वेळहच मतद जागातगा, मराना पेंदाता उंद वाळुम मता. अगाने उंदि बेरा आदतगा, मन्कन पोहतलाह पूना पांजा तर्वतद मता. अद गुमयाते मुने बोने पोहवाय मतोर.

☆ 19:24 19:24 देवुळताड पाटाड 22:18 ☆ 19:25 19:25 मत्याल 27:55-56; मार्कल 15:40; लूकाल 23:49 † 19:26 19:26 येसु पका जीवा कीतोम कगयवाल वेल्लाटोर सास्त्रमगुस्रा विचरते ओग कगयवाल, इद पुस्तकतुन रासवाल योहनिये आंदोग. ☆ 19:28 19:28 4:34; 17:4 ‡ 19:29 19:29 बळगातगा मोदुल कागिदते, “एजोब इनदनद जपता कांदातगा”. ☆ 19:29 19:28-29 देवुळताड पाटाड 69:21; मत्याल 27:48; मार्कल 15:36; लूकाल 23:36-37 ☆ 19:30 19:30 मत्याल 27:50; मार्कल 15:37; लूकाल 23:46 ☆ 19:31 19:31 व्यवस्थाविवरण 21:22-23; यहोशू 8:29; 10:26-27 ☆ 19:32 19:32 19:18 ☆ 19:34 19:34 1 योहन 5:7-8 ☆ 19:35

19:35 20:31 ☆ 19:35 19:35 15:27; 21:24; 3 योहन 12 ☆ 19:36-37 19:36-37 पेसमुळि 12:46; गिनती 9:12; देवुळताड पाटाड 34:20 ☆ 19:36-37 19:36-37 जकर्याह 12:10; तोहचीतव पोल्लोड 1:7 ☆ 19:38 19:38 7:13; 9:22; 12:42; 20:19

§ 19:39 19:39 अदूयय 3 ऊळाट. ☆ 19:39 19:39 देवुळताड पाटाड 45:8; मार्कल 16:1

42 अद गुमया ऐरे मताहकु, येसुन अगान पोहतोर, ✨ बाराहक इतेके यहूदिरा पोल्वादिआ गय्क इतेके सुरु आयना मता, (दुस्रा जागा पर्हकलाह मोका इले आसि).*

20

येसु मल्स जीवा अरयहतोग

(मत्याल 28:1-9; मार्कल 16:1-9; लूकाल 24:1-10)

1 मूड दियाणे, इतेके वारमता मुनेता दिया ऐतारम, ✨ कोग कूसेड पिङपड आयनामुनेने, मगडला नाटेनद मरियाल इनदनद, गुमयातगा वाता. अस्के गुमयाता अगदुहक तिळहप कीस मतद बंडा, ओर्के तेंडिस मतद तान्क दिसता.

2 अस्के सिमोन पत्रुनके ओसो येसु पका जीवा कीतोग कगयवानके, अद वित वाता, वासि इता, “ओरु सामिना सेत्तातुन गुमयातगडाह ओतोर, ओसो अदिन बेगा तासतोर, अद माक तेळियो” इता.

3 इदिन केंजिसि, ओर इर्वुर गुमयातके दायलाह पेसतोर.

4 अस्के ओर इर्वुर आसि ऐगे वित बोटोर. इह वितेड, अह वितेड, पत्रुना तोळतोग गुमयातगा मुने एवतोग.

5 एव्सि, ओल्लिस ऊळनेके, ओन्क सिरपि हामुर-गेंदेड अर्स मतव दिसताड, मति ओग लोप्पा नेडोग.

6-7 गळक मनेके, सिमोन पत्रु वने ओना पयाह एवतोग. एव्सि तुर्मे लोप्पा नेडतोग, नेडिसि हामुर-गेंदेड अरतविन ऊळतोग. ओसो सेत्ताता तलातगा ऊर्हच मतद दुपटि, ✨ हामुर-गेंदेना ऐरे इले, मति ओर्केडा बाजे गीळ आसि अर्स मतदिन ओग ऊळतोग.

8 पया दुस्रोग कगयवाल वने लोप्पा नेडिसि अविन ऊळतोग, ऊळिसिये येसु जीवा अरतोग इन्जि, विस्वस कीयलाह आतोग.

9 बाराहक इतेके येसु हामुरताहि ओसो जीवा अरयनद गावले, इद्रम साम्रमते रासिस मतद पोल्लो, ओरिहक अचानाहि तेळियवाय मता. ✨

10 पया ओर इर्वुर मल्सि, तमाड लोहक अतोर. ✨

11 अचोटेने मरियालि (गुमयातेहु मल्स वाता,) अगाने अळसोरे पलते निच मता. पया अळसोर-अळसोर, अद गुमयातेह माळिकस ऊळता.

12 ऊळतस्के, येसुना सेत्तातुन तासिस मतद जागाते, पोळदलेहका मांजतप पांङ्गि गेंदेड केगतवु रेंड देवतुल्लु उंद बारा तलावडातेके, उंद बारा कालवडातेके, उदिस मतव तान्क दिसताड.

13 अव पया तान इताड, “बाराहक अळयहनिन बायि?” इताड. “ओरु नावा सामिना सेत्तातुन ओतोर, ओस अदिन बेगा तासतोर, पुनो इनजोर अळयहनिन,” इन्जि मरियालि अविस्किन इता.

14 अह इन्जि अद पेगेके मल्स ऊळता, मल्स ऊळनेके, अगा येसु निच मतद तान्क दिसतोग. मति ओग येसुये इनजोर अद पुनो. ✨

15 अस्के येसु तान इतोग, “बाराहक अळयहनिन? बोन पर्हकिहनिन?” ओग वाळुमतुन ऊळेवाळे केवाल मनदनोग बहे इन्जि, ओन इता, “दादा, निमा ओना सेत्तातुन इगडाह ओतेके, तान बेगा तासतिन, इद नाक वेहा. अस्के नना अदिन ओसि, (ओसो बेस पोहतकन),” इता.

16 येसु पया तान “मरिया!” इनजोर केयतोग, अस्के अद पेगेके मिळिन्दस येसुन पुता, पुन्जि ओन इब्रि पोल्लोते “रबोनि!” (इतेके “नावा गुरू”) इनजोर इता.

17 अस्के (मरियालि ओनाड काल्क अरताहकु,) येसु इतोग “नावाड काल्किन ओगडिस मनमा मरिया, बाराहक इतेके नना इका वने बाबानेके पोगोन अनोने. ✨ मति निमा मावोर कगयवालोरके अन्जि ओरिन वेहा, ‘मीवा-नावा बाबानेके, ✨ मीवा-नावा देवुळतेके नना पोगोन दायहनन,’ ” इन्जि येसु तान वेहतोग.

18 अस्के मगडला नाटेना मरियाल अन्जि, “नना येसुसामिन ऊळतन, ओग नाक इद्रम-इद्रमताड गोटिड वेहतोग,” इनजोर अद ओर कगयवालोरिहक वेहता. ✨

येसु तनाड कगयवालोरिहकु दिसिहतोग

19 अदे ऐतारमता दिया मुलतस्के, यहूदिराड पेदल्किन रेयिसि, ✨ ओर कगयवालोर अरातगा तेल्लप केहच तालम ईसि मक्सि मनदहपा, येसु अगा वासि लोप्पा नेडतोग. नेडिसि, ओरगा नडुम निचि, ओरिन इतोग, “मीक सुकम दोर्कि, रेयमाटु!” ✨

20 इनजोर वेहचि, ओरिन तनाड कय्कनाड ओसो सेंकाता देबान तोहतोग. ✨ सामिन ऊळिसि ओरिहक गिर्दा वाता.

21 ओसो उंद मल्का येसु ओरिन इतोग, “मीक सुकम दोर्कि, रेयमाटु! बहलेहका बाबाल नाक इद दुनियाते लोहतोग, अहलेहका नना वने मीक दुनियाते लोहतहनन. ✨”

✨ 19:42 19:38-42 बळयिर 13:29 * 19:42 19:42 पोळद अरनेकेने यहूदिरा दिया सुरु आस्ता. ✨ 20:1 20:1 बळयिर 20:7; 1 कुरिततोर 16:2; तोहचीतव पोल्लोड 1:10 ✨ 20:6-7 20:6-7 11:44 ✨ 20:9 20:9 लूकाल 24:26-27,46; बळयिर 17:3 ✨ 20:10 20:3-10 लूकाल 24:12 ✨ 20:14 20:14 लूकाल 24:16; योहन 21:4 ✨ 20:17 20:17 7:33; 14:12,28; 16:5,10,17,28; 17:11,13 ✨ 20:17 20:17 इब्रितोर 2:11 ✨ 20:18 20:18 मार्कल 16:10; लूकाल 24:10,23 ✨ 20:19 20:19 7:13; 9:22; 12:42; 19:38 ✨ 20:19 20:19 1 कुरिततोर 15:5 ✨ 20:20 20:20 लूकाल 24:39-40; योहन 19:34; 20:27 ✨ 20:21 20:21 मत्याल 10:16; लूकाल 10:3; योहन 4:38; 17:18

22 इद्रम वळ्हकिसि ओग ओरिन ऊकुर ऊरतोग, अह कीस इतोग, “नना मीकु देवुळता पवित्र जीवा ईय्हनन.

23 तेना अदिकरते मीटु बोनाय पापमतुन मापि कीतिर इतेके, देवुळ वने ओना पापमतुन मापि कीताये. ओसो पवित्र जीवाता अदिकरते बोना पापमतुन मीट मापि केविर इतेके, ओग मापि आयवाय मनदनोग,” इन्जि इतोग.✧

तोमाल उन्क-मन्क आस्तोग

24 ओर बळयिर बारा मन्कलोरगडाहि, ओर्वोग तोमाल इनवाल मतोग, ओन दिदुमि (इतेके एमोह पेकाल) वने इंदुर.✧ येसु वातोग अस्के, ओग तोमाल ओरा संगे इलेग आसि.

25 अदिहक ओग वातस्के, “माट सामिन ऊळतोम, रा!” इनजोर ओन ओर वेहतोर. तेला मति ओग सेतेम पोयोग, ओग इतोग, “ओनाड कय्कनगा मोल्लाना देबानु ऊळवालेवा, अगा वेळ्ज तोग्सि ऊळवालेवा, ओसो ओना सेंकाता देबातुन कय बोयिस ऊळवालेवा, ओग येसुसामिये आंदोग इन्जि, नना मुर्तिय नमोन,”✧ इनजोर इतोग.

26 पया वारममेटा पेके, ओर कगयवालो ओसो लोनलोप्पा मनेके, तोमाल वने ओराय संगे मतोग. अस्के तेल्लिड केहच तालम ईसाय मति, येसु ओरा नडुम वास निच इतोग, “मीक सुकम दोर्कि, रेयमाटु!”

27 पया ओग तोमान इतोग, “निमा नीवा वेळ्जतुन नावा कयदा देबातगा तोग्सि ऊळा. ओसो नीवा कय इके मुनेह कीसि, नावा सेंकातगा बोयिस ऊळा.✧ अह कीसि, निमा नमवोना लेहका मनमा, मति उन्क-मन्क आयवा, विस्वस कीमु,” इनजोर इतोग.

28 इतस्के “ओ नावा सामिनिन, नावा देवुळतिन!” इन्जि तोमाल येसुन इतोग.

29 “निमा नाकु ऊळताहकु विस्वस कीतिन, तोमा. मति बोर नाक ऊळवाय विस्वस कीस्तोर, ओर देव्वातोसु!”✧ इन्जि येसु तोमान इतोग.

30 इद्र पुस्तकते रासववु, ओसो वेल्लाडे बामिह कीयनाड सीनाड, येसु तनाड कगयवालोरा मुनेह कीस तोहतोग.✧

31 मति इव पोल्लोड बाराहक रासिस मन्हाताड इतेके, देवुळ लोहतोग पिसिह केवाल राजाल येसुये आंदोग, ओसो ओगे देवुळता मग आंदोग इन्जि मीट नमना.✧ इद्रम नमतेके, मीक येसुना संगे अमेसाता पिसमुळ दोर्कगा.✧

21

गालिल समुद्रतगा येसु वास्तोग

1 इव इचोक गोटीड आतापया, येसु गालिल समुद्रतगा (इतेके तिबिरिया समुद्रतगा) कगयवालोरीन कलियतोग, अद इह आता.

2 अगा सिमोन पत्रु, दिदुमि इनवाल तोमाल, गालिल पटटा काना नाटेनोग नतन्याल, योहन, याकुबि, वेर तमोग इर्वुर* ओसो उय्तर इर्वुर येसुनाड कगयवालोरे उंदिय जागा मतोर.

3 अस्के सिमोन पत्रु ओरिन इतोग, “नना मीन्क पोयतलाह दाय्हनन, डा,” इतोग. “माट वने नीवाय संगे वाय्हनोम, डा,” इन्जि ओर ओडाते पेसतोर. मति अद नका ओरिहक उंद मीन वन दोर्को!✧

4 पया पंडवियतस्के येसु वासि, समुद्र दडटगा निच मतोग. तेला मति ओग येसु आंदोग इन्जि, कगयवालोरे पुनोर.✧

5 अस्के येसु आळो कीतोग, “उचुक तेला मीन्क पोयविर रा, पेकोरिर?” “एंह-एंह, माकु उंदाय मीन दोर्को,” इनजोर ओर इतोर.

6 “मीटु ओडाता तिनळ बाजे वद वाटाट अले, अस्के मीन्क दोर्कनुड,” इन्जि येसु ओरिन वेहतोग. ओर पया अहे कीतोर, अस्के ऊळाट, वदमेंड मीन्क एकताहकु, ओरिहक वद पिळ्ळलाह एल्लो!✧

7 अस्के ओग येसुसामिये आंदोग इन्जि, येसु जीवा कीतोग कगयवाल पुतोग, पुन्जि पत्रुन इतोग, “ओग सामिये, रा!” इतोग. ओग येसुसामि इनजोर केंजताहकु, सिमोन पत्रु तना जगातुन नंडटहक मळहतोग (कबळते मताहकु, दुस्सा बेदे जगा केगवाय मतोग), अह कीसि समुद्रलोप्पा एतगा बुर डेयिसि, दडटेके नारसोर अतोग.

8 ओर पिसतोर बारा, अद वदते एकतव मीन्किन पिळ्ळसोर-पिळ्ळसोर ओडात वातोर, बाराहक इतेके ओर वेल्ला जेक इलोरे आसि, दडटाहि जोक-जोक रेंड नूहक कुटाड जेक मतोर.

9 पया ओर दडटेके पेसिस ऊळतस्के, अगा तळ्मिना किस मता, किसतगा बोळसतव मीन्क ओसो आरिड, इव दिसताड.

10 अस्के येसु ओरिन इतोग, “मीट इंजेक पोयतव मीन्कनगडाह उचुक इके ताट.”

11 अदिहक पया सिमोन पत्रु ओडाते तग्डिसि, वदतुन दडटेके पिळ्ळिस ततोग. अवटे नूटा पनस मूंड (153) बेराड-बेराड मीन्क मताड. इचोक मीन्क मन्जाय, वद इतेक अगवो.

✧ 20:23 20:23 मत्थाल 16:19; 18:18 ✧ 20:24 20:24 11:16 ✧ 20:25 20:25 मार्कल 16:11; लूकाल 24:11 ✧ 20:27 20:27 लूकाल 24:40; योहन 20:20 ✧ 20:29 20:29 1 पत्रु 1:8 ✧ 20:30 20:30 21:25 ✧ 20:31 20:31 19:35

✧ 20:31 20:31 3:15-16,36; 5:24; 6:47; 11:26 * 21:2 21:2 योहन, याकुबि, वेर तमोग इर्वुर मोदुल कागिदते “जेबेदिनाड मक्कु”. वेर तमोग इर्वुर तपे जेबेदि इनवाल मतोग. ✧ 21:3 21:3 लूकाल 5:5 ✧ 21:4 21:4 लूकाल 24:16; योहन 20:14 ✧ 21:6 21:6 लूकाल 5:4-6

12 पया येसु ओरिन इतोग, “इव मीन्कु, आरिङ तिनदकल, वाट रा!” इतोग. वेग सामिय इनजोर, कगयवालो पुरन मताहकु, निमा बोनिन आंदिन इनजोर ताल्हकलाहि, ओरगडाहि बोन्के दीरा वावो.

13 पया येसु वासि आरिनु, मीन्किनु ओरिहक वांटीसीतोग.

14 इद्रमलेहका येसु हासि जीवा अरतोग* अस्केडाहि, इद्र मुचा केपा कगयवालोरिहक दिसलाहि आतोग.*

येसु पत्रुहकु अदिकर ईस्तोग

15 ओर कगयवालो कतम तितस्के, येसु सिमोन पत्रुन ताल्हकतोग, “योनाना मगनिन, सिमोनि, वेर पिसतोर कगयवालो बेचोन नाक जीवा कीस्तोर, तान्काय वीळिस निमा नाक जीवा कीय्हनिना?” इन्जि ताल्हकतोग. “इंगो सामि, नना नीक जीवा कीय्हनन इन्जि, नीक इतेक एकाये,” इनजोर पत्रु इतोग. “अह इतेक नावाङ गोरपिलाना लेहकाडोरिन मेहा,” इन्जि येसु वेहतोग.

16 ओसो उंद मल्का, येसु पत्रुन ताल्हकतोग, “योनाना मगनिन, सिमोनि, निमा नाक जीवा कीय्हनिना?” “इंगो सामि, नना नीक जीवा कीय्हनन, इदिन इतेक निमा पुहनिने!” इन्जि पत्रु इतोग. “अह इतेक, नावाङ गोरना लेहकाडोरिन बेस रोसा,*” इन्जि येसु वेहतोग.

17 पया मुचा केपा येसु पत्रुन ताल्हकतोग, “योनाना मगनिन, सिमोनि, निमा नाक जीवा कीय्हनिना?” इद्रम येसु मुचा केपा ताल्हकताहकु, पत्रु पका जीवा नोतप आतोग. “सामि, नीक इतेक कतम एकाय मन्हता.* नना नीक जीवा कीय्हनन इन्जि, निमा इतेक पुतिन,” इन्जि पत्रु इतोग. येसु ओन इतोग, “अह इतेक, नावाङ गोरना लेहकाडोरिन मेहा.

18 इह केंजा, नना सेतेम वेहतहनन, निमा लेयोग मतिन अस्के, निमा तयर आसि, बेगा विचर वांदु, अगा अंदिन. मति निमा मुय्तोग आयकिन अस्के, निमा नीवाङ कयकिन आहतकिन, आहनेके दुस्रो मन्कल नीकु दोहचि, नीक विचर वावा जागाते पोस ओयनोग,” इतोग.

19 (पत्रु बेद्रमता हामुरते हासि देवळतुन मान ईयनोग, इदिन मुनेन वेहतलाह, येसु इह वळ्हकतोग.)* इचोन वळ्हकतस्के, येसु पत्रुन इतोग, “नावा सेवा कीसोर वय!”

20 पया पत्रु पेके मल्स ऊळतोग अस्के, येसु जीवा कीतोग कगयवाल, ओरा पेंडेस वातदिन ओग ऊळतोग. (वेगे कगयवान कोनि येसु हायनामुने, कगयवालो ऐगेन तिनदहपा, सामिन पोस एवाल बोग आंदोग, इदिन पुनदलाह, पत्रु कोंडा चिम्चिह कीसि, येसुन ताल्हकलाह वेहच मतोग.)*

21 वेन पयाह पयाह वायनदिन ऊळिसि, पत्रु येसुन ताल्हकतोग, “सामि, वेना बह आयगा?” इतोग.

22 “नना इद्र बूमते मल्स वानाहजोमु, ओग पिसिस मनदना इन्जि, नावा विचर मतेकाय, तेना नीकु बाताल वास अरता? निमा नावा सेवा कीसोर वय!” इन्जि येसु पत्रुन इतोग.

23 येसु इह इताहकु, वेग कगयवाल बेस्केन हायोग आयनोग, इद्रमता पोल्लो विस्वसिरा नडुम आबुर आता. मति ओग हायोग आयनोग इन्जि येसु इनोग, सिरप “नना मल्स वानाहजोमु, ओग पिसिस मनदना इन्जि, नावा विचर मतेकाय, तेना नीकु बाताल वास अरता?” इचोने वळ्हकिस मतोग.

आक्रि मारेंगा

24 बोन कगयवान येसु जीवा कीतोग कगयवाल इन्हतोर, ओनन ननान आंदन; ननाने इव पोल्लोड वेहतहनन, ओसो रासिस तासतन. इव नना रासतव पोल्लोड करलताडे इन्जि, माक विस्वसिरिहक एकाय मन्हता.*

25 येसु कीतवु ओसो वेल्लाडे कबस्क मन्हताड. नावा विचरते अव कतम उंद-उंद रासतेके, अव रासतव पुस्तकिङ तासलाह, इद्र दुनियाते जागा आलो आवाल बहे!*

* 21:14 21:14 मत्याल 28:5-6; मार्कल 16:6; लूकल 24:5-7; योहन 21:14; बळयिर 2:32; 3:15,26; 4:10; 5:30; 10:40; 13:30,33-34,37; 17:31; रोम सहरतोर 4:24; 6:4; 8:11; 10:9; 1 कुरित्तोर 6:14; 15:4,20; 2 कुरित्तोर 4:14; गलातितोर 1:1; इपिसुसतोर 1:20; कुलुसितोर 2:12; 1 तिसलुनितोर 1:10; इब्रितोर 13:20 * 21:14 21:14 20:19,26 * 21:15 21:15 मत्याल 26:33; मार्कल 14:29; योहन 13:37 * 21:16 21:16 बळयिर 20:28; 1 पत्रु 5:2 * 21:17 21:17 16:30 * 21:19 21:19 12:33; 18:32; 2 पत्रु 1:14 * 21:20 21:20 13:24-25 * 21:24 21:24 15:27; 19:35; 20:31; 3 योहन 12 * 21:25 21:25 20:30

येसु किर्स्तुनाड बळयिराड कबस्क

ईकळतगा बेटरिता बटनतुन आहचतस्के, वेहच अरवालेवा, केनकेने मांजतेके, तानगा वेल्ला पावर इले, बेटरिताड सेल्क मारताड इन्जि पुनमुळ आस्ता. बेस्के-बेस्के मावा विस्वसता मनमुळ वने इद्रमलेहकाने आस्ता. माट देवुळतेनाहक बेराड कबस्किन मारिह कीयलाह, वेहचते मांजलाह ऊळिह्नल. मति सिरप इचुने जिगबग-जिगबग आय्हनल. मावा लाव, मावा गिर्दा कमि मन्हता, इद्रम बाराहकु? ताना उतर सीदा मन्हता, अद बाताल इतेके, माट पवित्र जीवाता लावते निदिस मनवल, अह मनवा आपुना मन्कनाय लावता मेटे, विस्वसता अगदे ताकलाह ऊळिह्नल. इद आया पगवो. “मियगा देवुळता जीवाता दळ्म अरतापया, मीक लाव दोर्कगा,” इन्जि येसु तनाड कगयवालोरिनु वेहच मतोग (1:8). मुनेतोर कगयवालोरु, पवित्र जीवा वातस्के, ताना लावतेने पिसलाह, अहे सेवा कीयलाह ऊळतोर. अस्के बाताल आता, अदु बळयिराड कबस्क पुस्तकतगा रासतद मन्हता.

इद पुस्तकतुन रासवाल डाक्टर लूकाल आंदोग. मुने ओगु “लूकाल रासतदु बेसता कबुरि,” इद पुस्तकतुन रासतोग, तेना पया इदु किर्स्तुनाड बळयिराड कबस्कना लोप्पाडा पुस्तकतुन रासतोग. रेंड आसि पुस्तकिन, ओगु तियुपिलु इनवाल युनानि सायबानेनाहक रासतोग. बेस्के-बेस्के लूकाल पोलुना संगे तिरिथिंदोग. 20:4-5, इगा “इच्चुर मावा संगे वातोर,” अहे “माक केपतोर,” इद्रमताड पोल्लोड रासतव माक दिसिह्ताड. अस्के इव पोल्लोड आयनस्के, लूकाल अगा मतोग इन्जि, माक तेळियिह्ता. मति बेव जागानगा लूकाल पोलुना संगे मनोग, अगा इद्रमलेहका रासोग आंदोग.

इद पुस्तकतुन, बळयिराड कबस्क इनजोर इन्हतोर. मति बळयिरा मेटे पवित्र जीवाये बेराड कबस्क कीता, इद्रम दिसिह्ता. इगा वळगा पत्रुना सेवाता लोप्पा मन्हता; वळगा बार पोलुना सेवाता लोप्पा मन्हता. ओसो बार्नबस, सीलास, इस्तिपन, पिलिप, वेर बेरा लावते कीतव कबस्कना लोप्पा वने माट अर्विह्नल. वेर पळयोर लेहकाडोर मतोर, बह इतेके वेर देवुळता पवित्र जीवाता बेरा लावते निदिस मतोर. माट वने देवुळता जीवाते निंदतेके, देवुळता वेहचते बेचोन मांजकल इन्जि, इद पुस्तक तोहतह्ता. ओसो इद पुस्तक, विस्वसिरा मुल बेद्रम पुटटोर इन्जि वने वेहतह्ता. अहे विस्वसिर देवुळताड केंजिसि, बेसता कबुरतुन, लेसतोर मन्कलोरगा ओतेके, बाताल आस्ता इन्जि इद पुस्तक तोहतह्ता. मुने सिरप यहुदि जाततोर देवुळतुन पुन्जि विस्वस कीतोर, मति बेस्के देवुळता पोल्लो पूरा आबुर आता, अस्के दुस्राड वेल्लाडे जातिनोर वने, देवुळतुन विस्वस कीयलाह आतोर. अद्रमलेहकाने नेंड वने मावा जाततोर नडुम एवनाह, देवुळता पोल्लो आबुर आता.

ओसो मीवा पार्तनाते, मीवा ताकमुळते, मीवा साक्सिते, विस्वसि मुडा सेवाते, मियगा कमि मतेके, इलवेके मीवा अडम बेदाय तिपल मतेके, आपुना विस्वसता मनमुळतुन बेद्रम मेक्किह कीयना इनजोर, बळयिराड कबस्किन अर्विस पुनदलाह, इद पुस्तक मन्हता.

बळयिरेनाहक आक्रिता पोल्लो

1-2 तियुपिलु सायब! ✨ नावा मुनेता कागिदते येसुसामिनाड कबस्किन रासिस तासतन, (तान निमा अर्वितेने). ✨ येसुसामिन देवुळि (हामुरताहि तेक्किह कीसि) पोगोन देवुळदीपतगा ओतद दिया एवनाह, ✨ इद बूमते मनदनस्के ओग बाताल बाताल कीतोग, बाताल बाताल काह्तोग, इव सबेटविन अगा रासतन. देवुळि येसुन पोगोन ओयनामुने, ओग आचतोरु तनाड बळयिरिन, इद्रम इद्रम कीम्हटु इनजोर, देवुळता पवित्र जीवा वेहतपु उकुम ईतोग.

3 ओग तिपल आस डोलिसि, ओसो जीवा अरतोग, अस्केडाहि रेंड वीसाड दियाड आनाहि, ओरिह्क ऊक-ऊके नना जीवा अरतन, इंजेके जीवात महनन इन्जि, बेस नेहना तोहतोग. ✨ ओसो देवुळि लोकरगा तना राजेम ताकिह कीयनद पोल्लोतुन ओरा संगे वेहन्दोग. ✨

4-5 उंद दिया ओग ओरा संगे मतस्के, ओरिन जमा कीसि, इद्रम उकुम ईतोग, “देवुळता पेदिरते मीहवाल योहन, लोकरिन एते मीहन्दोग. मति वेल्ला दिया आयो, देवुळि तना पवित्र जीवाते मीक मीहतगा. ✨ इदिन कीकन इन्जि, बाबाल पोल्लो विळिसस मतोग इनजोर, ✨ नना मुनेन मीक वेहच मतन. अदिह्क मीट येस्सलेम सहरतुन विळिसमाट मति, अद जीवातेनाहकु केपाट,” इनजोर वेहतोग. ✨

देवुळि येसुन जीवात मनेके पोगोन ओस्ता

6 पया येसुनाड बळयिर ओनगा (जयतुन इनदनद मेटातगा जमा आसि,) इद्रम ताल्हकतोर, “सामि! बह निमा इदे तूकने (रोम राजेमतुनओरे कीसि,) मावा इझयेल जाततोर लोकरिह्क, मावा राजेमतुन मल्स निल्पिह कीकिना?” ✨ इनजोर इतोर.

✨ 1:1-2 1:1-2 लूकाल 1:1-4 ✨ 1:1-2 1:1-2 मुनेता कागिद इतेके लूकाल रासतदु बेसता कबुरि. ✨ 1:1-2 1:1-2 मार्कल 16:19; लूकाल 24:51; बळयिर 1:9,11,21-22 ✨ 1:3 1:3 मत्याल 28:17; मार्कल 16:12,14; लूकाल 24:33-34,36; योहन 20:19,26; 21:1,14; 1 कुरितोर 15:5-7 ✨ 1:3 1:3 14:22; 19:8; 20:25; 28:23,31 ✨ 1:4-5 1:4-5 मत्याल 3:11; मार्कल 1:8; लूकाल 3:16; योहन 1:33; बळयिर 11:16 ✨ 1:4-5 1:4-5 इपिसुसतोर 1:13 ✨ 1:4-5 1:4-5 लूकाल 24:49; योहन 14:16,26; 15:26; बळयिर 2:33 ✨ 1:6 1:6 लूकाल 17:20; 19:11

7 येसु इतोग, “इव सबे पोल्लोड आयना वेलातुन, कालमतुन, नावा बाबाले तना अदिकरते तासतोग. तान मीक पुनदा एवोग.

8 मति मियगा देवुळता जीवाता दळ्म अरतापया, मीक लाव दोर्कगा.☆ अद लावते येस्सलेम सहरतगा, पूरा यहूदा पटटगा, सामरिया पटटगा☆, ओसो बूम मारेंगा एवनाह, नावा पोल्लोता साक्सितोरिर मनदकिर,☆” इन्जि वेहतोग.

9 ओग इद्रम वेहतापया, ओर ऊळनेक-ऊळनेके, देवुळि येसुन पोगोन देवुळदीपतगा ओता,☆ ओतस्के मोयुल अडम आसि, ओनु ओरिहक दिसवाह मुचता. 10 ओग पोगोन दायहपा, ओरू कोंडा मिळहवा ऊळसोर मनेके, पांड्रि गेंदेड उहतोर इर्वुर मन्कलोर दोम्हक्ने ओरगा नितोर.†

11 निचि ओरिन इद्रम इतोर: “ए गालिल पटटोरिर! बाराहक पोगोन ऊळसोर नितिर? देवुळि येसुन पोगोन देवुळता जागातगा ओता. मीट ऊळनाह बेद्रम ओग पोगोन अतोग, अद्रमे उंद दिया ओसोवन मल्स वायनोग,”☆ इतोर.

यहुदाना जागाते दुस्रो ग बळयि

12 पया येसुनाड बळयिर जय्तुन इनदनद मेताताहि, येस्सलेम सहरते मलतोर. (अद मेता येस्सलेम सहरताहि वळगा कोस जेक मता.)

13 ओर सहरते मल्सि, तमा रोमनद लोते, पोगोटा मिदेता अरातगा अतोर. (ओर बळयिर अक्रा मुल बोर आंदुर इतेके,) पत्रु, आंद्रेयाल वेर तमोग इर्वुर, योहनि, याकुब वेर तमोग इर्वुर, पिलिप, तोमाल, बार्तोलोमि, मत्याल, अल्पुना मगि याकुबि, सिमोनि (ओग रोम सर्करता अडम पार्टितोग), दुस्रो ग याकुबना मगि यहूदाल, (इच्चुर बळयिर अगा मतोर).☆

14 वेर सबेटोर बळयिर उंदिय विचरते, देवुळतुन पार्तना कीसोरिन मंदुर.☆ ओसो वेरा संगे उचुक आस्कु, येसुना तलोग मरियाल, ओसो ओनाड तमोर मतोर.

15 अवे दियाने, उंद दिया येसुन विस्वस कीतोर, सबेटोर जोक-जोक आरुड वीसाड मन्कलोर, अगा जमा आस मतोर. अस्के पत्रु ओरा नडुम निच वेहतलाह आतोग:

16-17 “मावोरिर, यहूदा इस्केर्योति बार, माट ऐगेन कलियस सेवा कीदोम इन्जि, मीट पुतिर. तेला मति ओगे येसुन दोहच ओयलाह वातोरिहक तोळ ईतोग.☆ अदिहके देवुळता पवित्र जीवा वेहतपु, दाविद राजाल मुनेन सांमते यहूदाना लोप्पा बेद पोल्लो रासिस तासतोग,☆ अद पोल्लो करल आयनदे मता.”

18 (यहूदाल तना कीतद लाग्वा कबळताड कोताड एतोग.☆ अव कोताने उंद पोलम असिस मतोग. मति अदे पोलमतगा, ओग पोगोटाहि कप मुळिंदस अरतोग,☆ अरतस्के ओना पोटा पगक विरियसि, पोर्हक पेसताड.

19 येस्सलेम सहरतोर सबेटोर लोकुरिहक इद पोल्लो एर्का आता. अदिहके अद पोलमतुन ओरा पोल्लोते “हकलदमा” इतेके “नेतुरता पोलम” इन्जि, पेदिर तासतोर.‡)

20 (पत्रु ओसो इतोग, “बेद पोल्लो दाविद राजाल यहूदाना लोप्पा) देवुळताड पाटानगा रासतोग अद इह मन्हता: ओना लोन पगलोन आयि! अगा बोगे मनमाकेग इन्जि रासतद मन्हता. ओसो दुस्रा पाटातगा: ओग कीयना सेवातुन दुस्रो ग कीयेग☆ इनजोर रासतद मन्हता.

21-22 अदिहक येसुसामि हामुरताहि जीवा अरतोग इन्जि, मावा संगे साक्सि मनवाल बळयि आयलाहि,☆(डोलतोग यहूदाना जागातगा) ओर्वो ग मन्कन आचनदु. योहन लोकुरिन देवुळता पेदिरते एग मीहतस्केडाहि, देवुळि येसुन मयगडाहि पोगोन ओनाहजोम, माट ओना संगे वेलियसोर मतोम. बेचोक दियाड माट वेलियसोर मतोम, अचोक दियाड मावा संगे मतोर मन्कलोरगडाहि, ओर्वो ग मन्कन आचनदु,” इनजोर इतोग.

23 पया जमा आतोर विस्वसिर इर्वुर मन्कलोराड पेदिक वेहतोर. ओर्विना पेदिर योसेपि बार्सबा आंदु, ओन युसतुस बने इंदुर. दुस्रोना पेदिर मतियाल आंदु.

24-25 ओराड पेदिक वेहचि, येसुसामिन इद्रम ताल्हकतोर, “सामि! यहूदाल बेसतल अगदुन विळिससि, लाग्वाद अगदुन पोयतोग, अह आसि डोलतोग; डोलिसि तना दायना मतद सिक्साता जागातगा अतोग. सबे मन्कलोरा पोटालोप्पाडाड गोटिड निमा पुतिने.☆ अदिनेनाहक ओना जागातगा इद सेवा कीयलाहि, नीवा बळयि आयलाहि, वेर इर्वुरगडाहि निमा बोन आचतिन, तेन माक तोहचीम,” इनजोर ताल्हकतोर.

☆ 1:8 1:8 2:1-4 ☆ 1:8 1:8 सामरिया पटटगा 8:1,5,14 ☆ 1:8 1:8 लुकाल 24:48; योहन 15:27; 19:35; 21:24; बळयिर 10:39,41; 1 योहन 1:2; 4:14 ☆ 1:9 1:9 लुकाल 24:50-51; बळयिर 1:1-2; 1 तिमोति 3:16; तोहचीतव पोल्लोड 11:12 † 1:10 1:10 ओर इर्वुर मन्कलोर इतेके, देवुळताड देवतुळे. ☆ 1:11 1:11 3:21; इब्रितोर 9:28 ☆ 1:13 1:13 मत्याल 10:2-4; मार्कल 3:16-19; लुकाल 6:14-16 ☆ 1:14 1:14 2:42; 6:4; रोम सहरतोर 12:12; इपिसुसतोर 6:18; कुलसितोर 4:2 ☆ 1:16-17 1:16-17 मत्याल 26:47; मार्कल 14:43; लुकाल 22:47; योहन 18:3 ☆ 1:16-17 1:16-17 2 पत्रु 1:21 ☆ 1:18 1:18 मत्याल 26:14-15; लुकाल 22:5 ‡ 1:18 1:18 मत्याल 27:3-10 ऊळादु. § 1:19 1:18-19 अट्रा, एकोनिस, इव रेंड वचन्कनाड पोल्लोड पत्रु वेहतव आयोड, मति लुकाल इद कागिद रासिहपा, इव पोल्लोड जोळे कीतोग. ☆ 1:20 1:20 देवुळताड पाटाड 69:25; 109:8 ☆ 1:21-22 1:21-22 1:8; 2:32 ☆ 1:24-25 1:24-25 1 शमूएल 16:7; यिर्मयाह 17:10; बळयिर 15:8; रोम सहरतोर 8:27

26 पया ओर इर्वुराड पेदिक रासिसि सीटिङ वाटटोर. बेद सीटि पेसता, अद सीटटगा मतियाना पेदिर मता. अदिहक मतियाल येसु किर्स्तुना अक्रा बळयिरगा कलियतोग.

2

देवुळता जीवा विस्वसिरा पोगोन रेगिहता

1 (येसु हातापया 50 दियाने,) यहुदिरा पंटाता पंडुमतस्के, ☆ सबेटोर विस्वसिर उंद लोतगा जमा आस मतोर.*

2 अचोटेन, पकाय दूद वातप लेहका पोगोटा बूमताहि नेकनद केंज वाता. ओर उदिस मतद लोन पूरा नेकता.

3 पया किसताड वेंजेहकना लेहकाडाड ओरिहक दिसताड. पया बाताल आता, अवु ओर्वोग-ओर्वोग मन्कना पोगोन उंद-उंद वास उदताड.

4 वास उदतस्के ओर कतमतोर देवुळता पवित्र जीवाते निंदतोर. ☆ अस्के देवुळता जीवा ओरिहक (तमा पुनवव दुस्राड-दुस्राड देसेहकनाड पोल्लोने वळहकनद) बुद ईता. बुद ईतस्के ओर सबेटोर दुस्राड-दुस्राड देसेहकनाड पोल्लोने वळहक बोटटोर. ☆

5 अस्के अगा देवुळताड अडोड माळवालोर यहुदि जाततोर, पंडुम इनजोर, ईनाह-आनाह सबे देसेहकनाहि येस्सलेमते वास मतोर.

6 ओर मन्कलोर विस्वसिरा वळहकनद लेडतुन केंजतोर, अस्के ईनाह-आनाह वेल्लाय मुल जमा आतोर. जमा आता मुडगडाहि, ओर्वोग-ओर्वोग मन्कल तना-तना देसेमता पोल्लोते, विस्वसिर वळहकनदिन केंजिसि, मुडा मन्कलोर एक्बेक आतोर!

7 एक्बेक आसि, ओर पका बामिस इतोर; “वेर इतेक गालिल पटटोर!

8 मति माट इतेके ओर्वोग-ओर्वोग, बेद देसेम पुटटल, अदे देसेमता पोल्लोते वेर वळहकनद केंजिह्नल! इद बहु!

9-11 माट इतेके पारति, मेदि, एलामि, मेसोपोटामिया, यहुदा, कपदुकिया, ☆ पुंतुस, ☆ आसिया, पुरुगिया, पंपूलिया, मिसर देसेम, लिबुवा देसेमता कुरेनि सहरतकेडा एरिया, ओसो रोम सहरतोर यहुदिर वने ओसो दुस्राड जातिनोर मावा दर्मते ओळियतोर ☆ वने, ओसो केरति, अरब, इव सबे देसेहकने मनवालोरल यहुदिरल मह्नल. मति आपुना-आपुना पोल्लोते, देवुळताड बामिह कीयनाड कबस्किन, वेर मन्कलोर वेहतनदिन केंजिह्नल अयो,” इन्जि इतोर.

12 ओर बामिसि, एक्बेक आतोर, ओर्विहक-ओर्वोग “इद बह बह आता?” इनजोर इंदुर.

13 मति उत्तुर बार, विस्वसिरिन ऊळिसि, “वेर अंगुर कल उन्जि ओचतोर, अदिहक अह आस्तोर,” इनजोर कवतोर.

पत्रु मुडुन येसुना कबुर वेहतहतोग

14 अचोटेन पत्रु, किर्स्तुना अक्रा बळयिरा संगे निचि, जोरते इद्रम इतोग: “मावोर यहुदिरि ओसो येस्सलेमते मनवालोरि, मीट ऊळतदिन पुनदलाह, मियेनाहक पोल्लो वेहचोर मह्नन, नावा पोल्लो केंजाट!

15 मीट बेद्रम विचर कीयह्निर, अद्रम वेर मन्कलोर कल ओचोर, इंजेके सकरताड नोव एगलाह आताड; ☆ इद वेलाते बोगाय बह ओचनोग?†

16 अह आयो रा, (वेर मन्कलोर मीवाड देसेहकनाड पोल्लोने वेहतनदिन केंजतिर). इदिना लोप्पा देवुळता कबुरतोग योवेल, मुनेन कबुर वेहच मतोग, (अद मीवा मुनेह करल आता).

17 ओग इद्रम रासतोग: देवुळि इन्हता,

‘आक्रिताड दियाने नना नावा जीवातुन कतमतोरा पोगोन उदिह कीकन.

अस्के मीवाड मक्क-मयास्क वने नावा कबुर वेहतनुर.

मियण्डोर लेया मन्कलोर नना तोहतनद लेकातुन ऊळनुर.

मुयतो मन्कलोर बार नना ईतव कलाड कळस्कनुर.

18 नाक मोळकवालोर ओर्युलतोर, ओर्युलतविस्कना पोगोन इंका,

नना नावा जीवातुन उदिह कीकन; ओर वने नावा कबुरतोर आयनुर.

19-20 दुनियातुन नेयम कीयनद देवुळता बेरा दिया वायगाये.

अद दिया वायनामुने, पोगोटा बूमतगा बामनाह लेहकाडाड कबस्क कीकन.

पोळद ईकळ आयगा, नेला नेतुरता लेहका गंजगा.

ओसो इळता बूमतगा बेराड सीनाड तोहतकन.

नेतुरि, किस उंडुलता मोयुलि, इविनाड सीनाड तोहतकन.

☆ 2:1 2:1 लैयव्यवस्था 23:15-21; बळयिर 20:16; 1 कुरिततोर 16:8 * 2:1 2:1 पंटाता पंडुमतुन पनस वने इंदुर, बह इतेके आवना पंडुमता पया पनस दियाने, इद पंटाता पंडुम कीदुर, यहुदिर पूना पंटाता कोड देवुळतुहक वाटिंदुर. अद वर्सा येसुनु आवना पंडुमतस्केन हक्किस मतोर. ☆ 2:4 2:4 लुकाल 1:15,67; 4:1; बळयिर 1:8; 4:8,31; 6:3,5; 7:55; 9:17; 13:9,52 ☆ 2:4 2:4 गिनती 11:25-26; 1 शम्एल 10:10; 19:24; मार्कल 16:17; बळयिर 10:45-46; 19:6; 1 कुरिततोर 12:10,28,30; 13:1,8; 14:1-39 ☆ 2:9-11 2:9-11 1 पत्रु 1:1 ☆ 2:9-11 2:9-11 1 पत्रु 1:1 ☆ 2:9-11 2:9-11 दुस्राड जातिनोर मावा दर्मते ओळियतोर मत्याल 23:15; बळयिर 6:5; 13:43 ☆ 2:15 2:15 1 तिसलुनितोर 5:7 † 2:15 2:15 यहुदिर दहा एगतापयाने, जावा उटापया, अंगुर कल उंडुर.

21 अस्के बोर सामिना पेदिरतुन पोस केयनुर, ओर सबेटोर पिसनुर. '✠✠

22 “मावोर इस्रयेलतोरिर, नावा पोल्लो केंजाट. नासरेत नाटेनोग येसुना मेटे, देवुळि मीक रीतरीतिनाड बामनाह लेहकाडाड कबस्क कीस तोहता इनजोर, मीट बेस-नेहना पुतिर.✠

23 ओग येसुन यहूदाल मीवा कयदगा पोस ईतापया, मीट देवुळताड अडोड पुनवोरा संगे, हव्कनागुटातगा मोल्लाड कोटिस हामुरता सिक्सा ईतिर.✠ इद देवुळता मुनेताहि विचर मता,✠(अद्रमे पनस दियाड मुने करल आता).

24 मति हामुर ओन मुर्तिय पोस तास पगवो, अदिहक हामुरता तिपलताहि, देवुळि ओन पिसिह कीसि, जीवा अर्हचीता.✠

25 ओना लोप्पा दाविद राजाल मुनेन देवुळताड पाटाने रासिस मतोग,
‘देवुळि अमेसा नावा ऐगे मन्हता इन्जि नना पुहनन,
अद नावा पकाते मन्हता, नना बेस्केन पेगेके गुचोन आयकिन.

26-27 अदिनेनाहक नावा जीवा सितुर आस्ता, नना गिर्दाति महनन,
नावा मेंदुल वने सुकमते मन्हता.

बाराहक इतेके निमा नावा जीवातुन हानादीपतगा विळसविन आयकिन.

नीवा पवित्र सेवकिना सेतातुन कळिय एविन आयकिन.✠

28 मति निमा नाकु पिसमुळता अग तोहचीतिन.

नीवा संगे मनदहपा नना पूरा गिर्दाति महनन, '✠

इनजोर दाविद रासतोग.”

29 पत्र ओसो इतोग, “मावोरिर! इद पोल्लोतुन रासवाल मावा पेदामुय्तोग दाविद मुनेन हातोग. ओनु गुमयातगा मिसतोर, ओन मिसतद गुमया नेंड वने मयगा मन्हता इन्जि, नना सेतेम पोल्लोते वेहतहनन.✠(इतेके दाविद इद पाटाते कुद तना लोप्पा वेहोग).

30-31 मति ‘नीवा कळता मन्कन, नीवा लेहका नावा लोकुरगा राजाल कीकन’ इन्जि, देवुळि ओन किरिया कीस मता.✠ दाविद देवुळता कबुरतोग मन्जि, पेगेके बावाल राजानु, इतेके किर्स्तुनु, देवुळि जीवा अर्हचीयगा इन्जि मुनेन ऊळिसि, ‘ओना जीवातुन हानादीपतगा विळिसस एवो, ओना सेता कळियो,’ इनजोर रासतोग.✠

32 “वेगे येसुन देवुळि जीवा अर्हचीता इनजोर, माट सबेटोर विस्वसिरोम इद पोल्लोता साक्सि महनोम.✠

33 देवुळि (ओन पोगोन ओसि,) तना तिनळ बाजे उदिह कीस, ओन्क पका कदर ईता.✠ देवुळबाबाल मुनेन पोल्लो विळिसस मतपु, पवित्र जीवातुन ओन्क इद बूमतगा लोहतलाह ईता.✠ अद जीवातुन येसु माक ईतोग.✠ ईतस्के बाताल बाताल आता, इदिन मीट इंजेके ऊळतिर, केंजतिर.✠

34-35 (नना येसुना लोप्पा इव सबे पोल्लोन बाराहक इहनन) इतेके, मेंदुल अगेके देवुळदीपते पोगोन अनवाल दाविद आयोग, बह इतेके ओग कुदि पोगोन अनवाना लोप्पा मुनेन कबुर वेहतोग:

देवुळि नावा सामिन इता,

‘बेचानाह नना नीवा कोटुलतोरिन, नीवाड काल्कना इळन तच एवोन,

अचानाह नावा तिनळ बाजेता राजगादेतगा उदिस मन,’ इता,✠ इद्रम दाविद सास्त्रमते रासतोग.

36 मीट बोन हव्कनागुटातगा मोल्लाड कोटिस हव्कतिर, ओगो येसुन, देवुळि कतमतोरा माल्काल कीता,✠ ओसो मीवा पिसिह केवाल राजाल कीताये.✠ इद पोल्लोतुन सबेटोर इस्रयेलतोर बेस-नेहना पुनिर,” इनजोर पत्र वेहतोग.

37 इदिन केंजिसि ओर मन्कलोरा जीवा काल्सता, अद्रम आतस्के पत्रुनु ओसो दुस्रो बळयिरिन ताल्हकतोर, “मावोरिर! इंजेके मावा पापम एडलाहि बाताल कीकोम?✠ माक वेहाटु,” इतोर.

38 इतस्के पत्रु इतोग, “मीट ओवोर्ग-ओवोर्ग मन्कल पापमता अगदाहि जर मल्सि,✠ देवुळ लोहतोग किर्स्तु इनवाल

✠ 2:21 2:21 रोम सहरतोर 10:13 ✠ 2:21 2:17-21 योएल 2:28-32 ✠ 2:22 2:22 योहन 3:2; 9:16; बळयिर 2:19,43; 3:6; 4:10 ✠ 2:23 2:23 मत्याल 27:52; मार्कल 15:24; लूकाल 23:33; 24:20; योहन 19:18; बळयिर 3:15; 5:30; 1 तिसलुनितोर 2:15 ✠ 2:23 2:23 लूकाल 22:22; बळयिर 3:18; 4:27-28; 1 पत्रु 1:20 ✠ 2:24 2:24 मत्याल 28:5-6; मार्कल 16:6; लूकाल 24:5-7; योहन 21:14; बळयिर 2:32; 3:15,26; 4:10; 5:30; 10:40; 13:30,33-34,37; 17:31; रोम सहरतोर 4:24-25; 6:2-4; 8:11; 10:9; 1 कुरिततोर 6:14; 15:4,20; 2 कुरिततोर 4:14; गलातितोर 1:1; इपिसुसतोर 1:19-20; कुलुसितोर 2:12; 1 तिसलुनितोर 1:10; 2 तिमोति 2:8; इब्रितोर 13:20-21 ✠ 2:26-27 2:26-27 2:31; 13:35 ✠ 2:28 2:25-28 देवुळताड पाटाड 16:8-11 ✠ 2:29 2:29 1 राजा 2:10; नहेम्याल 3:16; बळयिर 13:36 ✠ 2:30-31 2:30-31 देवुळताड पाटाड 132:11; 2 शमूएल 7:12-13; देवुळताड पाटाड 89:3-4 ✠ 2:30-31 2:30-31 2:27; 1 कुरिततोर 15:4; इब्रितोर 1:1 ✠ 2:32 2:32 1:8; 3:15,26; 4:10; 5:30; 10:40; 13:30,33-34,37; 17:31; रोम सहरतोर 4:24; 6:4; 8:11; 10:9; 1 कुरिततोर 6:14; 15:4,20; 2 कुरिततोर 4:14; गलातितोर 1:1; इपिसुसतोर 1:19-20; कुलुसितोर 2:12; 1 तिसलुनितोर 1:10; इब्रितोर 13:20 ✠ 2:33 2:33 मार्कल 16:19; बळयिर 5:31; 7:55-56; इपिसुसतोर 1:19-20; पिलिपितोर 2:9; इब्रितोर 1:3; 2:9 ✠ 2:33 2:33 योहन 7:39; बळयिर 1:4; रोम सहरतोर 5:5; गलातितोर 3:14; इपिसुसतोर 1:13 ✠ 2:33 2:33 गलातितोर 3:13-14 ✠ 2:33 2:33 2:17; 10:45 ✠ 2:34-35 2:34-35 देवुळताड पाटाड 110:1; मत्याल 22:44; मार्कल 12:36; लूकाल 20:42-43; इब्रितोर 1:13 ✠ 2:36 2:36 मत्याल 28:18; बळयिर 10:36; रोम सहरतोर 10:12; पिलिपितोर 2:10-11 ✠ 2:36 2:36 लूकाल 2:11 ✠ 2:37 2:37 लूकाल 3:10,12,14; योहन 6:28; बळयिर 16:30 ✠ 2:38 2:38 मार्कल 1:15; लूकाल 24:47; बळयिर 3:19; 5:31; 11:18; 13:38; 20:21; 26:20

येसुराजाना पेदिरते एग मीम्हटु.☆ अस्के देवुळि मीवा पापमतुन मापि कीसि,☆ तना पवित्र जीवाता बर्कत इयगा.☆

39 बाराहक इतेके तना जीवातुन ईकन इन्जि, देवुळि मुनेन पोल्लो विळसता.☆ अद पोल्लो मियेनाहके ओसो मीवा जालपिलतेनाहक, जेक-जेकताड देसेहकनोरेनाहक, बेचुरिन देवुळि तनगा केयिहता, अचचुरिहक,” इनजोर इतोग.

40 ओरिन तेळियिह कीयलाहि, ओसो वेल्लाडे पोल्लोड बुदिड-एदिड वेहतोग. देवुळि येसुन नमवोरिहक सिक्सा इयना मन्हता, अद सिक्साताहि पिहट अम्हटु इनजोर,☆ बुद कागहचोर मतोग.

41 पन्तुना कबुरतुन केंजिस वेल्लाटोर विस्वस कीतोर, विस्वस कीसि, येसुना पेदिरते एग मीतोर. अद दिया जोक-जोक मूंड अजर्क मन्कलोर विस्वसिरा मुडगा कलियतोर.

विस्वसिरा दिनमता मनमुळि

42 विस्वसिरा किर्स्तुनाड बळयिर कागहतनाड पोल्लोन केंजसोरे,☆ ऐगेन कलियसोरे,☆ किर्स्तुना मोकता सीता कीसि ऐगेन आरिड तिनजोरे,☆ पार्तना कीसोरे, इद्रम मंदुर.

43 किर्स्तुनाड बळयिर रीतरीतिनाड बामिह कीयनाड वेल्लाडे कबस्क कीदुर. अविन ऊळिसि, येस्सलेमतोर मन्कलोर पका रेयिस मतोर.

44 येसुन विस्वस कीतोर सबेटोर ऐगेन कलियिंदुर, ओसो तमा सामनतुन ओर्विना-ओर्वोग काळडसोर पिसिंदुर.

45 इतेके तमा जागा-बूमतुन, मालसोमतुन वमिसि, बोन्काय गर्ज अरतेके, अवे कोतान तूसिस ईदुर.☆

46 दिनम उंदिय एकाते मंदिरताड मंडानगा कलियिंदुर.☆ ओसो गिदाते, बेसतल बुदते, लोहक-लोहक जमा आसि, ऐगेन जावा उंडुर, अहे (किर्स्तुना मोकता सीता कीसि) आरिड तिदुर.☆

47 देवुळतुन जोहर कीसोर मंदुर. सबेटोर मन्कलोर विस्वसिरिहक मान ईदुर.☆ दिनम येसुसामि वेल्लाटोर मन्कलोरिन पापमताहि पिसिह कीदोग. ओर मन्कलोर विस्वसिरा मुडगा कलियिस मंदुर. (इद्रमलेहका विस्वसिरा मुडुन देवुळि बोलिह कीदु.)☆

3

ताक पगवोग कूटाल सत्रेम आस्तोग

1 अद्रमे उंद दिया बाताल आता इतेके, पन्तु, योहन, वेर ईर्वुर बहट अर्स मतस्के, देवुळता मंदिरतगा अनजोर मतोर. (दिनम अद तूकने यहूदि लोकुर मंदिरतगा मोळिकेदुर.)

2 मंदिरतगा एवतस्के ओर्वोग पुटिय ताक पगवोग मन्कल ओरिहक दिसतोग. ओग मंदिरतगा अनवालोर वावालोरिन ताल्हकिस तिनेग इन्जि, दिनम उय्तुर ओन मंदिरतगा एवनाह कांजिस तंदुर. तचि वेल्लाय सोबाता अग इनदनद अगदगा उदिह कीस अंदुर.*

3 पन्तु, योहन मंदिरताड मंडानगा ओळियनदिन ऊळिसि, ओग ओरिन बिचेम ताल्हकतोग.

4 अस्के पन्तु, योहनि, ईर्वुर आसि ओनेके बेट-बेट ऊळसोरेने, पन्तु इतोग “मयेक ऊळा!”

5 इतस्के, बातालाय ईयनुर इनजोर आसा कीस, ओग ओरेकेन ऊळलाह आतोग.

6 अस्के पन्तु इतोग, “नयगा बंगर-वेंडिड इतेक इलेड, मति बाताल मन्हता, अद नीक ईय्हनन☆: अले नासरेत नाटेनोग येसु किर्स्तुना अदिकरते तेदिसनेहक ताका,☆” इतोग.

7 इन्जि कूटाना तिनळ कयदुन पोस तेहतोग. अस्केन ओनाड काल्किहक, मेसबुटिहक लाव वाता.

8 लाव बातस्के, ओग तेदिस दिग नितोग, निचि ताक बोटोग.☆ ताकसोरे, डेहकसोरे, देवुळतुन जोहर कीसोरे, ओराय संगे मंदिरते ओळियतोग.

9 अगा मतोर सबेटोर मन्कलोर ओग ताकनदिन, ओसो देवुळतुन जोहर कीयनदिन ऊळतोर.☆

10 ऊळतस्के, मंदिरता सोबातद अगदगा उदिस मन्जि बिचेम ताल्हकवाल वेगे आंदोग इनजोर पुतोर. पुतस्के कूटाल सत्रेम आतोग अयो इन्जि, पका बामिस ओर एक्बेक आतोर.

पन्तु मंदिरतगा देवुळताड पोल्लोड वेहतहतोग

‡ 2:38 2:38 येसुराजाना पेदिरते एग मीम्हटु इद रिबजतुन वेल्लाटोर “बप्तिस्मा” इन्हतोर. ☆ 2:38 2:38 मार्कल 16:16; बळयिर 8:12,16; 22:16
 ☆ 2:38 2:38 इपिसुसतोर 1:7 ☆ 2:38 2:38 8:15-16; 19:2; रोम सहरतोर 6:2-4 ☆ 2:39 2:39 यशायाह 44:3; योएल 2:28; रोम सहरतोर 9:4 ☆ 2:40 2:40 पिलिपितोर 2:15 ☆ 2:42 2:42 1 कुरिततोर 14:6 ☆ 2:42 2:42 इब्रितोर 10:25 ☆ 2:42 2:42 लूकाल 24:30; बळयिर 2:46; 20:7,11; 1 कुरिततोर 10:16 ☆ 2:45 2:44-45 4:32,34-35 ☆ 2:46 2:46 5:42 ☆ 2:46 2:46 लूकाल 24:30; बळयिर 2:42; 20:7,11; 1 कुरिततोर 10:16 ☆ 2:47 2:47 4:21-22; 5:13 ☆ 2:47 2:47 2:41; 4:4; 5:14; 6:1,7; 9:31,42; 11:21,23-24; 14:1,21; 16:5; 17:12 * 3:2 3:2 मंदिरताड मंडानगा ओळियनद मुनेता अगदुन सोबाता अगि ईदुर. ☆ 3:6 3:6 2 कुरिततोर 6:10 ☆ 3:6 3:6 2:22; 3:16; 4:10 ☆ 3:8 3:8 14:10 ☆ 3:9 3:9 4:16,21

11 सत्रेम आतोग मन्कल पन्नुन, योहनिन पोस मतोग. मंदिरता बेद जागातुन साल्मोन राजाना मंडा इंदुर, ✨ अदे मंडातगा वेर निच मतोर.† अद मंडातगा सबेटोर वित वासि, ऊळिस बामतोर.

12 पन्नु ओर सबेटोरिन ऊळिस इतोग, “ए मावोर इस्रयेलतोरिर! बह आता, मीट इद्रम बाराहक बामलाह आतिर? मावाय लावतुहके, मावाय कोळवतुहके, वेग मन्कल ताकतोग इतपे, मयेकेन बेट-बेट बाराहक ऊळिहनिर?

13 अब्रहम मुय्तोना, इसक मुय्तोना, याकुब मुय्तोना देवुळि, ✨ मावाड तादोर-बाबोरा देवुळि, ✨ इदु तना सेवा केवाल येसुहक ✨ मान ईता. मति मीट इतेके, ओन पिलाति गुमसिना कयदगा‡ पोस ईतिर. ✨ पिलाति ओन विळसकन इनदहपा, ‘वेग मावा राजाल आयोग’ इनजोर, मीट पिलातिना मुनेह ओन पास्कतिर.

14 देवुळता पवित्र, सेतेमते ताकवाल मगि येसुन ✨ पास्किसि, ओवोर्ग हव्के मन्कन विळिसस ईम इनजोर, पिलातिन इतिर. ✨

15 अमेसाता पिसमुळ एवाल माल्कान मीट हव्कलाह ईतिर, तेला मति हामुरताहि देवुळि ओन जीवा अर्हता. ✨ इद पोल्लोता माट इवोम साक्सि महनोम.

16 मीवा मुनेह निच मनवाल मन्कन मीट पुतिरे. वेग बह बेस आतोग इतेके, माट येसुन विस्वस कीताहके, ओना लाव वेनगा वाता. येसुनगा अदिकर मन्हता इन्जि, विस्वस कीताहके वेग पूरा सत्रेम आतोग. ✨

17 “मावोरिर! मीट, मीवा मुक्यालोर बार कलियसि, (येसुन हव्कनाह कीतिर. मति ओग बोग आदोग इनजोर) पुनवालेवा अह कीतिर, ✨ इद नाक एकाये.

18 किर्स्तु राजाल सिक्सा आयनोग इन्जि, देवुळि तना कबुरतोर कतमतोरा संगे, मुनेन वेहच मता. ✨ देवुळि ओन अद्रमे कीसि, अद पोल्लोतुन इद्रम करल कीता. ✨

19 अदिहक इंजेके मीट पापमता अगदाहि मिळिन्दसि देवुळतके मल्हट्ट, अस्के देवुळि मीवा पापमतुन एडिह कीयगा. ✨ एडिह कीसि अद मीवा जीवातुहक आरम ईयगा.

20 ओसो देवुळि मयेनाहके निल्पिह कीतोग पिसिह केवानु (इतेके येसुन) ओसोवने लोहचीयगा.

21 पूरा दुनियातुन पूना कीकन इन्जि, देवुळि वेल्लाय मुने तना पवित्र कबुरतोरा संगे वेहच मता. ✨ पूना कीयनद कालम एवनाह, किर्स्तु पोगोन देवुळदीपते मनदनोग. ✨

22 “मोसा मुय्तोग (मावाड तादोर-बाबोरिन किर्स्तुना लोप्पा) इद्रम वेहच मतोग, ‘नावा लेहकाडोग ओवोर्ग कबुरतोन, देवुळि मीवा कूळतोरगडाहि मियेनाहक लोहचीयगा. ओग मीकु बाताड वेहतनोग, अव सबे पोल्लोन केंजाट. ✨

23 ओना पोल्लो केंजवोरिन, देवुळि तना मुडगडाहि एगिह कीसि ओरिन बूळे कीसीयगा, ✨ इतोग.

24 अद्रमे साम्वेल मुय्तोग ओसो ओना पया वातोर देवुळता कबुरतोर सबेटोर, मुनेन इव दियाना लोप्पा पोक्कुर कीतोर. ✨

25 इंजेके ‘नीवा कूळतोरा मेटे इद बूमता सबे जातिनोरिहक बर्कत दोर्कगा’ इन्जि, देवुळि अब्रहम मुय्तोन वेहच मता, ✨ इद्रम मावाड तादोर-बाबोरा संगे मुनेन इद पोल्लोतुन करल कीस मता. ✨ बेव पोल्लोड कबुरतोर पोक्कुर कीस मतोर, बेद बर्कत देवुळि ईकन इन्जि वेहच मता, अव सबे मियेनाहके मन्हताड.

26 अदिहक मीट सबेटोरा लाग्वद अगदाहि मीक मल्हचि बर्कत ईयलाह, देवुळि तना सेवक येसुन आचिसि, मावाय यहुदि जाततोरिहक मुनेन लोहचीस मता, ✨” इनजोर पन्नु वेहतोग.

4

पन्नुन, योहनिन, पंचता मुनेह निल्पिह कीस्तोर

1 पन्नु, योहन, वेर लोक्कुरा संगे वळहकसोर मतोर अस्के, बूमयालोर, मंदिरता दरोगाल ओसो सदुकिरा तुंगातोर उय्तुर ओरगा वातोर. (सदुकिर इतेके यहुदिराड पेदल्कना उंद तुंगातोर आंदुर, वेर हामुरताहि जीवा अरयह्तोर इन्जि नमोर आंदुर.)

✨ **3:11 3:11** योहन 10:23; बळयिर 5:12 † **3:11 3:11** येसु पुटटदिहकाय अजर वर्साड मुने, इस्रयेलतोग दाविद राजाना पया, ओना मगि साल्मोन राजाल राजेम कीदोग. वेगे साल्मोन राजाल येस्सलेमता मुनेता मंदिरतुन दोहता वेहतोग. ✨ **3:13 3:13** पेसमुळि 3:6,15; मत्याल 22:32; मार्कल 12:26; लूकाल 20:37; बळयिर 7:32 ✨ **3:13 3:13** रोम सहरतोर 9:5 ✨ **3:13 3:13** 3:26; 4:27-28,30 ‡ **3:13 3:13** रोम राजेमता बेरोग राजाल तना राजेमता उंद-उंद पट्टुन ताकिह कीयलाह, पट्टुहक ओर्विन तासिंदोग, ओन गुमसि इंदुर. ✨ **3:13 3:13** मत्याल 20:17-19; लूकाल 18:32; योहन 19:11; बळयिर 2:23 ✨ **3:14 3:14** 2 कुरिततोर 5:21 ✨ **3:14 3:13-14** मत्याल 27:20-23; मार्कल 15:11-14; लूकाल 23:18-23; योहन 18:40—19:7; बळयिर 5:28; 7:52; 13:28 ✨ **3:15 3:15** मत्याल 28:5-6; मार्कल 16:6; लूकाल 24:5-7; योहन 21:14; बळयिर 2:24,32; 3:26; 4:10; 5:30; 10:40; 13:30,33-34,37; 17:18; रोम सहरतोर 4:24; 6:4; 8:11; 10:9; 1 कुरिततोर 6:14; 15:4,20; 2 कुरिततोर 4:14; गलातितोर 1:1; इपिसुसतोर 1:20; कुलुसितोर 2:12; 1 तिसलुनितोर 1:10; इब्रितोर 13:20 ✨ **3:16 3:16** 2:22; 3:6; 4:10 ✨ **3:17 3:17** लूकाल 23:34; बळयिर 13:27; 1 कुरिततोर 2:8; इपिसुसतोर 4:18 ✨ **3:18 3:18** 10:43 ✨ **3:18 3:18** लूकाल 24:25-27,44-46; बळयिर 2:23; 17:2-3; 26:22-23 ✨ **3:19 3:19** 2:38; 5:31; 20:21; 26:20 ✨ **3:21 3:21** मत्याल 17:11; रोम सहरतोर 8:19-21; इब्रितोर 1:1; 2 पन्नु 3:2 ✨ **3:21 3:21** 1:11 ✨ **3:22 3:22** व्यवस्थाविवरण 18:15,18; बळयिर 7:37 ✨ **3:23 3:23** व्यवस्थाविवरण 18:19 ✨ **3:24 3:24** लूकाल 24:27,44-46; बळयिर 13:27; 17:2-3; 26:22-23; 28:23 ✨ **3:25 3:25** पुट्टुळि 22:18 ✨ **3:25 3:25** रोम सहरतोर 9:4 ✨ **3:26 3:26** मत्याल 15:24; मार्कल 7:27; योहन 4:22; बळयिर 13:46; रोम सहरतोर 1:16; 2:10; 15:8

2 ओर इर्वर लोकुरिन येसुनाड पोल्लोड कागहचोर मतोर, लोकुर येसुना लेहका डोलिसि जीवा अरयनुर इनजोर, पोकर कीसोर मतोर. ✧ इद पोल्लोतेनाहक यहुदिराड पेदल्क पकाय ओड आतोर.

3 ओड आसि पन्नुन, योहनिन पोयतोर. पोळ्द अन्ज मता अदिहक, इमा दिया नेयम कीकल इनजोर, ओरिन जेलते वाटोर. ✧

4 मति पन्नुनाड पोल्लोड केंजतोर वेल्लाटोर लोकुर येसुन विस्वस कीतोर. अद्रम विस्वस कीतोर, वेत कोयतोर कोनि एयुड अजर्क मतोर. ✧

5 इमा दिया यहुदिराड पेर्मांलोर, सान्मगूस, ओसो दुसोर पेदल्क येस्सलेम सहरते पंच उदतोर.

6 ओसो ओरा संगे मोदुल पेर्मांल अनाल, ✧ तना अने कयपाल ✧ ओसो पेर्मांला सटमतोर, ओरगा योहन ओसो सिकंदर, वेर इर्वर वने मतोर.

7 पया ओर पन्नुन, योहनिन, नडुम निल्पिह कीस ताल्हकतोर, “मीट वेग कूटानु बेद लावते, बोना अदिकरते ताकनाह कीतिर रा?” इतोर.

8 पया पन्नु देवुळता पवित्र जीवाते निंदतोग, ✧ निंदतस्के इद्रम वेहतोग, “ए मावोर पेर्मांलोरिर, पेदल्कनिर!

9 रोगमतोनेनाहक माट बेसता कबळ कीतोम, अदिन वेग बह आस बेस आतोग इन्जि, मीट नेंड माक पर्हकिस ऊळिह्निर.

10 मीट ओसो मावोर सबेटोर इसयेलतोर बेस पुन्हुट, नासरेत नाटेनोग येसु किर्स्तुन हक्कनागुटातगा हक्कनाह कीतिर, मति देवुळि ओन जीवा अर्हचीता. ✧ ओगे येसु किर्स्तुना अदिकरते, ✧ वेग मन्कल सव्रेम आसि, मीवा मुनेह नितोग.

11 ‘बेद बंडातुन मुने बेलदर्कु पोहचीतुर, अदे बंडा इंजेके आदरता मूला बंडा आता’ इन्जि, देवुळताड पाटानगा वेहतद मन्हाता. ✧ अद बंडा इतेके येसुये, बेलदर्क इतेके मीटे, ओन पोहचीतप ऊळतोरिर.

12 वेग येसुन विळिसस बोगे, मावा पापमता सिकसाताहि पिसिह कीया पगवोग. बाराहक इतेके माट पापमताह पिसलाहि, इद बूमतगा ओन विळिसस, दुसोग पिसिह केवान देवुळि मन्कलोरिहक एवो! ✧ इतोग.

13 पन्नु, योहन, वेर इर्वर कगयवोर केनकेनेतोर मन्ज तेला, दीराते वळ्हकिंदुर. वेरा दीरातुन ऊळिसि, तग्वाड केवालोर बयल आतोर. ✧ पया वेर इर्वर येसुना संगतोर, (अदिहक इद्रमता दीरा वेरिहक वाता) इनजोर पुतोर.

14 मति सव्रेम आतोग मन्कल वेरा संगे नितदिन ऊळिसि, वेरा अडम बातय वळ्हक पगवोर.

15 पया बाताल कीतोर इतेके, पन्नुन, योहनिन, सव्रेम आतोग कूटान, पंचताहि पलते ओम्हटु इनजोर इतोर, इन्जि तमतमाय विचर कीयलाह बोटोर.

16 “इजेके वेरिन माट बाताल कीकल? वेर इद्रमता बेरा सीना तोहतोर इनजोर, पूरा येस्सलेम सहरतोर पुतोर. अदिन वेर केवोर इनजोर, माट बह इनदा पगयकल?

17 आयो रा! इद्रम कीकल, (ओरिहक सिकसा एवल); मति इद पोल्लो आबुर आयना आयो इनजोर, इंजेटगडाहि वेग येसुना पोल्लोतुन बेगान वेहमाट इनजोर, ओरिन रेयिह कीसि विळिससीकल,” इतोर.

18 पया ओर इर्वरिन लोप्पा केयिसि, “मीट इंजेके येसुना पोल्लोतुन बेगान वेहमाट, बेगान कागहमाट,” इनजोर इतोर. ✧

19 मति पन्नु, योहन, वेर इद्रम इतोर, “देवुळता पोल्लोतुन विळिसस, मीवा पोल्लोतुन केंजना देवुळतुहक ओप्पगाया? ✧ मीटे विचर कीस ऊळाट!

20 माट ऊळतव, केंजतव पोल्लोन वेहवालेवा, केमेन मनदा पगवोम, ✧” इनजोर इतोर.

21-22 इंजेके देवुळता लावते सव्रेम आतोग पुटकूटाल, रेंड वीसाड वर्साहकाय एक्वा वयसतोग आंदोग इनजोर, सबेटोर लोकुर देवुळतुन जोहर कीदुर. ✧ अदिहके लोकुर माक विस्व आयनुर इन्जि, लोकुरिहक रेयिस ✧ तग्वाड केवालोर ओरिन पका रेयिह कीस, विळिसस ईतोर.

विस्वसिर देवुळतुन केयिहतोर

23 पया पंचताहि पन्नु, योहन पेसिसि, ओर तमा तोळतोरगा अतोर. अस्के पेर्मांलोर ओसो दुसोर पेदल्क बाताड बाताड इतोर, अव सबे पोल्लोड विस्वसिरिहक वेहतोर.

24 अदिन केंजिसि, विस्वसिर उंदिय एकाते जोरते, देवुळतुन इद्रम वळ्हकतोर, “जोहर सामि! पोगोटा बूमतुन, इळ्ता बूमतुन, सम्दुरतुन, ओसो अविस्कनगा मनदनव सबेटविन निमान पुटिह कीतिन. ✧

25 नीवा सेवक मावा पेदामुय्तोग दाविद राजाल, नीवा पवित्र जीवाता बुदते इद्रम वेहतोग इतेके

✧ 4:2 4:2 3:15; 17:18 ✧ 4:3 4:3 5:18 ✧ 4:4 4:4 2:41,47; 5:14; 6:1,7; 9:31,42; 11:21,24; 14:1,21; 16:5; 17:12 ✧ 4:6 4:6 लूकाल 3:2; योहन 18:12-13 ✧ 4:6 4:6 मत्याल 26:3; योहन 11:49; 18:12-14 ✧ 4:8 4:8 लूकाल 1:15,67; 4:1; बळयिर 1:8; 2:4; 4:31; 6:3,5; 7:55; 9:17; 13:9,52 ✧ 4:10 4:10 मत्याल 28:5-6; मार्कल 16:6; लूकाल 24:5-7; योहन 21:14; बळयिर 2:24; 2:32; 3:15,26; 5:30; 10:40; 13:30,33-34,37; 17:31; रोम सहरतोर 4:24; 6:4; 8:11; 10:9; 1 कुरिततोर 6:14; 15:4,20; 2 कुरिततोर 4:14; गलातितोर 1:1; इपिसुसतोर 1:20; कुलुसितोर 2:12; 1 तिसलुनितोर 1:10; इब्रितोर 13:20 ✧ 4:10 4:10 2:22; 3:6 ✧ 4:11 4:11 देवुळताड पाटाड 118:22; मत्याल 21:42-43; 1 पन्नु 2:7 ✧ 4:12 4:12 मत्याल 1:21; बळयिर 5:20; 10:43; 13:26; 1 तिमोति 2:5 ✧ 4:13 4:13 2 कुरिततोर 3:12 ✧ 4:18 4:18 5:28 ✧ 4:19 4:19 5:29 ✧ 4:20 4:20 1 कुरिततोर 9:16; 1 योहन 1:1 ✧ 4:21-22 4:21-22 2:47; 5:13 ✧ 4:21-22 4:21-22 5:26 ✧ 4:24 4:24 पेसमुळि 20:11; नहेम्याल 9:6; देवुळताड पाटाड 146:6; बळयिर 14:15; 17:24; तोहचीतव पोल्लोड 14:7

‘यहुदि आयवोरइचोन रोदा पोयहतोर, मति बार्किया?

यहुदिर, जमा आसि उगसताड आयडाड पंडिहतोर, मति बार्किया?

26 ओराड राजालोर लळयतुहक तेदतोर,

ओराड मुक्यालोर वने जमा आसि, आयडाड पंडिहतोर,

देवुळता अहे अद आचिस तासतोग राजाना वने अडम आस्तोर,’☆

इन्जि वेहतोग.

27-28 ओग वेहतद पोल्लो निटम करल आता. एरोद अंतिपस राजाल,☆ पिलाति गुमसि,☆ वेरु इदे येस्सलेम सहरतगा, यहुदि आयवोरा संगे यहुदिर कलियिसि, निमा निल्पिह कीतिन ओग पवित्र सेवक येसुन☆ अडम आतोर. मति निमा अचोन लावतोनिन इतेके, बेद नीवा मुनेताहि विचर मता, अचोने ओर कीया पगतोर.☆

29 इंजेके देवुळबाबानिन, तग्वाड केवालोर माक रेप्पिह कीयनदिन सीता कीम, कीसि माट नीवा सेवकिरोम पका दीराते नीवा पोल्लोतुन वेहतलाह ईम,☆

30 माट वेहतहपा, दुकतोरिन सत्रे कीसि, नीवा पवित्र सेवक येसुना पेदिरते,☆ नीवाड बामनाह लेहकाडाड सीनाड तोहचीम,” इन्जि देवुळतुन ताल्हकतोर.

31 ताल्हकतस्के, ओर जमा आस मतद लोन मेलियता.☆ ओर कतमतोर पवित्र जीवाते निदिसि,☆ देवुळता पोल्लोतुन रेयवालेवा, कतमतोरिहक वेहता बोटोर.☆

विस्वसिर ओर्विना-ओर्वोग साय्ता कीस्तोर

32 सबेटोर विस्वसिर उंदिय एकाते मतोर. आपुना-आपुना मादुन बोरे नावा इनजोर इनोर आंदुर; मति सबेटोर मन्कलोर तमा सामनतुन, ओर्विना-ओर्वोग काळडसोर पिसिंदुर.☆

33 किर्स्तु येसु जीवा अरतोग इन्जि, बळयिर साक्सि वेहन्दुर, वेहतनस्के देवुळता लाव ओरगा दिसिंदु. देवुळता दया सबेटोर विस्वसिरगा बेस मता.

34 बोन्के बातय कमि इलवा मता. जागा-बूमि बोरगा मता, ओर बेस्के-बेस्के वमिसि,

35 अव कोताड तचि बळयिरा कयदे तूसलाह ईदुर. बोन्काय गर्ज अरतेके, अव कोताड पया तूसिस ईदुर.☆ अदिहके बोन्के बातय कमि इलवा मता.☆

36-37 अद्रमे योसेप पेदिरतोग ओर्वोग मतोग. ओग कुपस्स इनदनद देसेमतोग☆लेविना पुळगतोग (इतेके देवुळवडे) आंदोग. ओग बाताल कीतोग इतेके, तना बूमतुन वमिसि, कतम कोताड बळयिरगा तचि ईतोग. किर्स्तुनाड बळयिर ओन बार्नबस (इतेके दीरा एवाल) ईदुर.☆

5

अनन्याल, सपिराल, वेरा पापमि

1 अद्रमे विस्वसिरा मुडगा अनन्याल पेदिरतोग मन्कल मतोग, ओना मुतेना पेदिर सपिराल आंदु. आळ इर्वुर आसि तमा उचुन जागातुन वमतोर.

2 पया अनन्याल बाताल कीतोग इतेके, वमतव कोतानगडाहि, वळगा कोताड तमेनाहक लोन तासतोग. इद पोल्लोतेनाहक तना मुते वने ओन्क तोळ आता. पया पिसतव कोतान बळयिरगा तचि ईतोग.

3 मति पत्रु ओन इतोग, “अनन्या! देयमदीपता विचरतुन नीवा बुदतगा बाराहक वाया ईतिन? जागातुन वमतव वळगा कोताड मियेनाहक तासतिन, वळगा कोताड ततिन, (पूराय कोताड ततप लेहका, अविस्किन मयगा तचि ईतिन). इद्रम निमा देवुळता पवित्र जीवाता मुनेह जोल आतिन.☆

4 तान वमनामुने वने, अद नीवा कयदे मता, वमतापया वने अव कोतानगा पूरा नीवाय अदिकर मता. देवुळतुहक ओप्पवद कबळ कीयलाहि, बाराहक विचर कीतिन? निमा सिरप मन्कलोरिन आयो, मति देवुळतुने जोल वळहकतिन,” इनजोर इतोग.

5 पत्रु इतद पोल्लोतुन अनन्याल केंजताहे, नेल अर्सि अगान हातोग. इद पोल्लोतुन केंजतोर सबेटोर पका रेयतोर.

6 अगा मतोर लेयोर वासि, ओना सेत्तातुन गेंदेते ऊर्हतोर, ऊर्हचि पलते ओस गति कीतोर.

7 इद पोल्लो आस मूंड गंटाना पया, हातोना मुते सपिराल वाता. तना मुजो हातोग इन्जि, अद मुर्तिय पुनो आसि!

8 पया पत्रु तान इतोग, “अले! वेहा! मीवा बूमतुन इचोके कोताने वमतिरा?” “इंगो दादा! इचोके” इता.

☆ 4:26 4:25-26 देवुळताड पाटाड 2:1-2 ☆ 4:27-28 4:27-28 मत्याल 14:1; लूकाल 23:7-11 ☆ 4:27-28 4:27-28 मत्याल 27:2; मार्कल 15:1; लूकाल 23:1,12; योहन 18:28-29 ☆ 4:27-28 4:27-28 3:13,26; 4:30 ☆ 4:27-28 4:27-28 लूकाल 22:22; बळयिर 2:23 ☆ 4:29 4:29 4:13; 14:3; 2 कुरिततोर 3:12; पिलिपितोर 1:14 ☆ 4:30 4:30 3:13,26; 4:27-28 ☆ 4:31 4:31 16:26 ☆ 4:31 4:31 लूकाल 1:15,67; 4:1; बळयिर 1:8; 2:4; 4:27-28; 6:3,5; 7:55; 9:17; 13:9,52 ☆ 4:31 4:31 पिलिपितोर 1:14 ☆ 4:32 4:32 2:44 ☆ 4:35 4:34-35 2 कुरिततोर 8:14 ☆ 4:35 4:35 2:45 ☆ 4:36-37 4:36-37 11:19; 13:4 ☆ 4:36-37 4:36-37 9:27; 11:22-30; 13:2; रोम सहरतोर 12:8; गलातितोर 2:1,13 ☆ 5:3 5:3 इब्रितोर 10:29

9 पत्रु इतोग, “जोल वळ्ळकतेके देवुळता जीवा पुनदगाया इन्जि, आळ इर्विर आस बाराहक इद्रम पट ऊळतिर?✧ ऊळा! नीवा मुजोना सेतातुन पोहतोर अगदगा एवतोर, नीक वने अहे ओयनुर,” इनजोर इतोग.

10 पत्रु इद्रम इताहे, अद वने ओना मुनेह अर्सि हाता. अस्के ताना मुजोन पोहता मन्कलोर लोप्पा ओळियतोर. अद हातदिन ऊळिसि, ताना सेतातुन, ताना मुजोन पोहता जागातगा, कचुल ओस मिसतोर. *

11 विस्वसिरा पूरा मुलु, ओसो इद पोल्लोतुन केंजतोर सबेटोर पका रेयतोर.

बळयिरा कयदे बामनाह लेहकाडाड कबस्क

12 अद्रमे पया बळयिरा कयदे, देवुळताड बामनाह लेहकाडाड वेल्लाडे सीनाड, लोकुरा मुनेह आंदुड. (विस्वसिरा मुलु मंदिरता साल्मोन राजाना मंडातगा,✧ उंदिय एकाते जमा आंदुर.

13 विस्वस केवोर ओरगा कलियलाह रेयिंदुर, मति सबेटोर लोकुर विस्वसिरिन पका मान ईंदुर.✧

14 वेल्लाटोर आस्क-कोयतोर किर्स्तुन विस्वस कीसि, ओरगा वास कलियिंदुर. अह आसि विस्वसिरा मुलु बोलिंगिंदुर.✧)

15 बामनाह लेहकाडाड सीनाड ऊळिसि, पत्रु दायनद अगदे दुक अरतोर मन्कलोरिन कटुस्क अगके, मागिड अगके, अगदगा पेसिह कीस तासिंदुर. पत्रुना दळ्ळमतेला उय्तरगा अर्सि, ओर सत्रेम आयनुर इनजोर लोकुरा आसा मंदु.✧

16 येस्सलेम सहरता एरे मतव नाहकनाहि, वेल्लाटोर दुक अरतोरिन, देयहक पोस मतोरिन, अगा पोस बांदुर. ओर सबेटोर बळयिरा कयदे बेस आंदुर.✧

किर्स्तुनाड बळयिर जेलताहि पिहट अरयह्तोर

17 अस्के लोकुर किर्स्तुनाड बळयिरिहक मान ईयनदिन ऊळिसि, मोदुल पेर्माळ ओसो ओना तोळतोर सदुकिरा जीवा कर्विंदु.

18 जीवा कर्विसि, बळयिरिन पोस जेलतगा वाटलाहि वेहतोर.✧

19 पया ओर जेलते मनदहपा, नग्काडा वेलाते बाताल आता इतेके, देवुळता देवतुल वासि,✧ जेलता अगदुन तेगयता,✧ तेगयसि (बोन्के दिसवाह,) ओरिन पेसिह कीता.

20 पेसिह कीसि ओरिन वेहता, “मंदिरताड मंडानगा अन्हटु, अगा निचि देवुळता पिसमुळता इद पूरा कबुरतुन, अगा मनवालोर सबेटोर लोकुरिहक वेहचीम्हट,” इता.

21 अस्के बळयिर देवतुल वेहतपु, पंडवियतस्के मंदिरतगा अतोर, अन्जि मंडानगा निचि, लोकुरिन कागहता बोटतोर.

ओर कागहतहपा, मोदुल पेर्माळ, ओना तोळतोर बार बाताल कीतोर इतेके, यहुदिराड तग्वाड केवालोरिन, सबेटोर पेदल्किन केयिसि, बळयिरिन जेलताहि तता वेहतोर.

22 मति मंदिरता पोलिसिर अन्ज ऊळतापया, बळयिर अगा इलोर! अदिहक ओर पंचतगा मल्स वासि इद्रम वेहतोर,

23 “जेलता अगदगा बेस तालम वाटिस मता, सीपय्क वने अगदगा राकातुहक मतोर; मति लोप्पा तेगयसि ऊळतापया बोरे इलोर,” इतोर.

24 मंदिरता दरोगाल ओसो पेर्माळोर इद पोल्लोतुन केंजिसि, इंजेके बह आयगा इनजोर, बळयिरेनाहक एक्बेक आतोर.

25 अचोटेन ओर्वोर्गा मन्कल वासि, “मीट जेल वाटिस मतिर, ओर मन्कलोर मंदिरताड मंडानगा निचि, लोकुरिन येसुना पोल्लो कागहतलाह आतोर,” इनजोर इतोग.

26 अस्के मंदिरता दरोगाल तनाड पोलिसिरिन पोस, मंदिरताड मंडानगा अतोग, अन्जि बळयिरिन पंचते ततोग. लोकुर माक बंडाड उकिस हक्कना आयो इन्जि, जबरदस्ति केवा बळयिरिन ततोर.✧

27 पया ओरिन तचि तग्वाड केवालोर मुनेह निल्पिह कीतोर. कीतस्के मोदुल पेर्माळ ओरिन इद्रम इतोग,

28 “येसुना पोल्लोतुन कागहतनद आयो इनजोर मीक वेहोमा?✧ मति मीट इतेके, येस्सलेमतगा कतमतोरिने ओना पोल्लोतुन कागहचीतिर. अचोने आयो मति, ओन माटे हक्कनाह कीतोम इनजोर, मावा पोगोन कसुर वाटलाह ऊळिहनिर?✧” इनजोर तप तोहतोर.

29 मति पत्रु ओसो दुसोर बळयिर इद्रम इतोर, “मन्कना पोल्लोतुन आयो, मति देवुळताये पोल्लोतुन माक केंज पोयहता.✧

30 येसुन मीट मराता हक्कनागुटातगा वेळहच हक्कनाह कीतिर,✧ मति मावाड तादोर-बाबोरा देवुळि ओन जीवा अर्हता.✧

✧ 5:9 5:9 15:10 * 5:10 5:10 अनन्याल, सपिरालि तमा बूमि वमताड पूरा कोताड एवाहक डोलोर, मति पूरा कोताड देवुळतुहक वाटिहनेम इनजोर, ताना जीवातुन जोल वळ्ळकतोर, अदिहक ओर आळ इर्विर आसि डोलतोर. ✧ 5:12 5:12 योहन 10:23; बळयिर 3:11 ✧ 5:13 5:13 2:47; 4:21-22 ✧ 5:14 5:14 2:41,47; 4:4; 6:1,7; 9:31,42; 11:21,24; 14:1,21; 16:5; 17:12 ✧ 5:15 5:15 19:12 ✧ 5:16 5:15-16 इब्रितोर 2:3-4 ✧ 5:18 5:18 4:3 ✧ 5:19 5:19 8:26; 10:3; 12:7,23; 27:23 ✧ 5:19 5:19 12:10; 16:26 ✧ 5:26 5:26 4:21-22 ✧ 5:28 5:28 4:18 ✧ 5:28 5:28 मत्याल 23:35; 27:25; बळयिर 2:23,36; 3:14-15; 7:52 ✧ 5:29 5:29 4:19 ✧ 5:30 5:30 10:39; गलातितोर 3:13; 1 पत्रु 2:24 ✧ 5:30 5:30 मत्याल 28:5-6; मार्कल 16:6; लूकल 24:5-7; योहन 21:14; बळयिर 2:24,32; 3:15,26; 4:10; 10:40; 13:30,33-34,37; 17:31; रोम सहरतोर 4:24; 6:4; 8:11; 10:9; 1 कुरिततोर 6:14; 15:4,20; 2 कुरिततोर 4:14; गलातितोर 1:1; इपिसुसतोर 1:20; कुलुसितोर 2:12; 1 तिसलुनितोर 1:10; इब्रितोर 13:20

31 जीवा अर्हचि, ओने सामि, पिसिह केवाल इन्जि, देवुळि निलिपिह कीता. मावा इस्रयेलतोरिन पापमता अगदाहि मल्हत्तालाहि, मावा पापमतुन मापि कीयलाहि, ✧ ओने निलिपिह कीसि, तना तिनळ बाजे पका कदर ईसि उदिह कीता. ✧

32 इव पोल्लोना माट साक्सितोरोम म्हनोम. तानाड पोल्लोड केंजिसि ताकवालोरा पोगोन, देवुळि उदिह कीतद पवित्र जीवा वने, इव मावाड पोल्लोना साक्सि ईस्ता,” इतोग.

गमलियेल गून्नाड केंजिसि, बळयिरिन विळिसह्तोर

33 पन्ना पोल्लोतुन केंजिसि, तगवाड केवालोर पका ओड आतोर. ओड आतस्के, बळयिरिन हक्कलाह तयर आतोर. ✧

34 मति ओरगा गमलियेल पेदितोग वगोग मतोग, ओन यहुदिर पका कदर ईदुर. ✧ ओग परसिरा तुंगातगडाहि देवुळता साश्रम कागहवाल गू मतो. † ओग तेदिसि बळयिरिन अगडाहि गळक पलते पिसिह कीयलाहि, सीपय्किन वेहतोग.

35 ओर अतस्के, तगवाड केवालोरिन इद्रम इतोग, “मावोर इस्रयेलतोरिर! मीट वेरिन बाताल कीयलाहि ऊळिह्निर, तान बेस आलिह कीम्हटु.

36 बाराहक इतेके, बेचोको वर्साना मुने, तियुदास पेदितोग ओवोर्ग, नना बेरोनन इनजोर ✧ नडुमिय पुटिस मतोग. अस्के नालुड नूहक मन्कलोर ओनेके आस मतोर, मति बाताल आता, रोम सर्करतोर सीपय्क ओन हक्कतोर. ओनेके आस मतोर सबेटोर बिरोबटो आतोर, ओना कबळ मायता.

37 “इद पोल्लो आतापया, रोम सर्करतोर सिरगचि कीयलाह वेहच मतोर, अस्के गालिल पटटोग यहुदाल इनवाल सर्करता विस्द आतोग. ‡ ओनाड केंजिसि उय्तर ओना पेगे अतोर, पया ओन वने हक्कतोर. ओना पेगे अनवालोर सबेटोर बिरोबटो आतोर.

38 अदिहक इजेक वने, नना मीकु वेहतलाह आतन. मीट पोयतोरिन बाताले केमाटु, ओरिन विळिसस ईम्हटु. वेराड विचर्क, वेराड कबस्क, मन्कना बुदताड मतेके, तमाय मायनुड.

39 मति देवुळतगडाह मतेके, मीट तान माय्पिह कीया पगविर. माय्पिह कीयलाहि ऊळतिर इतेके, देवुळताये अडम लळेम आयवालोरिर आयकिर, ✧ अद्रम आयमाट,” इनजोर बुदिड वेहतोग.

40 इतस्के, तगवाड केवालोर गमलियेलना पोल्लोतुन केंजतोर. पया बळयिरिन लोप्पा तता वेहतोर. ततापया ओरिन तोला जूताते नल्हता वेहचि, ✧ येसुना पोल्लोतुन ओसो बोन्के वेहमाट इनजोर वेहचि, विळिसस ईतोर.

41 विळिसस ईतस्के बळयिर, येसुना पेदितेनाहक माक देबाड अरताड इनजोर, बेस गिर्दाते पंचताहि पेसिस अतोर. ✧

42 ताना पया दिनम मंदिरताड मंडानगा, लोहक-लोहक वने देवुळ आचतोग पिसिह केवाल किर्स्तु राजाल येसुये आंदोग ✧ इनजोर, रोमवालेवा कागहचोरे, बेसतल कबुर वेहचोरे मंदुर.

6

दर्म कीयनद सेवातुहक एळवुरिन आचिह्तोर

1 अद्रमे पया, येसुन विस्वस कीतोर लोकर वेल्लाय बोलगसोर अंदुर अस्के, ओरा नडुम इद्रमता कट्ला पुटटा. युनानि पोल्लो वळ्हकवालोर यहुदि विस्वसिर ✧ इद्रम इतोर इतेके, दिनम गाटो तूसिहपा मावाड रांडे आस्किहक ✧ बराबर एवोर इन्जि, इब्रि पोल्लो वळ्हकवालोर यहुदि विस्वसिरिन मुयोग आंदुर. *

2 अदिनेनाहकु, बारा बळयिर बाताल कीतोर इतेके, सबेटोर विस्वसिरिन केयिस इद्रम इतोर, “माट देवुळता पोल्लोतुन पोकर कीयनद विळिससि, गाटो तूसनद सेवा कीतेके, अद माक ओप्पो आयगा गोतो.

3 अदिनेनाहक मावोरिर! मियगडाह मीक विचर वातो, पका तेल्वतो, पवित्र जीवाते निंदतो, ✧ लोकर कदर एवालोर, ✧ एळवुर मन्कलोरिन आचाटु. ओरिन माटु गाटो तूसनद सेवातुहक निलिपिह कीकोम. ✧

4 मति माट बळयिरोम इतेके, पार्तना कीयनद ओसो देवुळता पोल्लोतुन पोकर कीयनदे सेवाते मनदकोम,” इनजोर इतोर.

5 बळयिर इतद पोल्लो सबेटोर विस्वसिरिहक विचर वाता. अदिहक ओर इस्तिपन पेदितोन आचतोर, ओग पका विस्वस केवाल, ओसो पवित्र जीवाते निंदिस मनवाल. ओना संगे पिलिप, ✧ † पस्कुस्स, नीकानोर, तीमोन, परमिनाल, निकुलावुस, वेरिन

✧ 5:31 5:31 लूकाल 24:47; बळयिर 2:38; 3:19 ✧ 5:31 5:31 मार्कल 16:19; बळयिर 2:33; 7:55-56; इपिसुसतोर 1:19-20; इब्रितोर 1:3 ✧ 5:33 5:33 7:54 ✧ 5:34 5:34 22:3 † 5:34 5:34 अद तकने पूरा देवुळता साश्रम येसु वायनामुने रासतद मता. येसुना कबुरता साश्रम पया वाता. अक्टो इद पुस्तक वने कलियता. ✧ 5:36 5:36 8:9; गलातितोर 2:6; 6:3 ‡ 5:37 5:37 येसु दहा-बारा वर्सानो गमतोग, अस्केडा इद पोल्लो. मावा यहुदिराड कोताड दुसा देसेमतोरिहक ईयना आयो इन्जि, वेग यहुदाल सर्करता विस्द आतोग. ✧ 5:39 5:39 बुदताड पोल्लोड 21:30; बळयिर 11:17 ✧ 5:40 5:40 मत्याल 10:17; मार्कल 13:9 ✧ 5:41 5:41 मत्याल 5:11-12; मार्कल 13:13; योहन 15:21; 1 पत्र 4:14,16 ✧ 5:42 5:42 8:35; 9:22; 11:20; 17:3; 18:5,28 ✧ 6:1 6:1 2:10; 9:29 ✧ 6:1 6:1 9:39,41; 1 तिमोति 5:3 * 6:1 6:1 युनानि पोल्लो वळ्हकवालोर यहुदि विस्वसिर, इस्रयेल देसेमते मनवालोर आयोर, अदिहक वेर इब्रि पोल्लो वळ्हकवालोर यहुदि विस्वसिर, ओराड रांडे आस्किहक गाटो तूसिहपा, बराबर एवोर आंदुर, एवाहकु ओर मुयोग आंदुर. ✧ 6:3 6:3 लूकाल 1:15,67; 4:1; बळयिर 1:8; 4:8,31; 6:5; 7:55; 9:17; 13:9,52 ✧ 6:3 6:3 1 तिमोति 3:7; 3 योहन 12 ✧ 6:3 6:3 रोम सहरतोर 12:7 ✧ 6:5 6:5 8:5-6,12-13,26-40; 21:8 † 6:5 6:5 1:13 वचनते मनदनद पेदितोग पिलिप, वेग आयोग, ओग दुसोग आंदोग.

आचतोर. (निकुलावुस इतेके अंताकिया इनदनद सहरतोग आंदोग. ओग मुनेटाहि यहुदि दर्मतोग आयोग मति, पया यहुदि दर्मते ओळियतोग.† ताना पया येसुन विस्वस कीतोग.)

6 विस्वसिरा मुडगडाहि वेरिन आचिसि, बळयिरा मुनेह निल्पिह कीतोर. ओर नितस्के, बळयिर तमाड कय्किन ओरा पोगोन तासिसि,✧ देवुळता देय्वा ताल्हकतोर, (ताल्हकिसि ओरिन गाटो तूसनद सेवातेनाहक निल्पिह कीतोर).

7 अद्रमे पया, देवुळता पोल्लो वेल्लाय पोकर आसोर अता.✧येस्सलेम सहरतगा विस्वसिर वेल्लाय बोलगतोर. अहे यहुदि बूमयालोर वेल्लाटोर, येसुन विस्वस कीसि, ओना कबुर केंजलाह आतोर.

लोकुर इस्तिपनिन पोयहतोर

8 इस्तिपननगा इतेके देवुळता तोळ, ताना लाव मता. अदे लावते ओगु लोकुरा मुनेह, बामनाह लेहकाडाड कबस्क कींदोग. देवुळता लावताड सीनाड वने तोहन्दोग.

9 अस्के पया इद्रम आता इतेके, उय्तर कुरेने सहरतोर, सिकंदरिया सहरतोर,✧ किलिकिया पटटोर,✧आसिया पटटोर✧ मन्कलोर मतोर, वेर रोम सर्करतोर विळिससीतोर यहुदिरा पार्तनाता लोतगा जमा आस मतोर.‡ ओरगडाहि उय्तर इस्तिपननगा वास तेल्वेड कीया बोटटोर.

10 मति इस्तिपन देवुळता जीवा ईतद बुदते वळ्हकनदिन ऊळिसि, ओर ओन तेल्वेने गेल्लस पगवोर.

11 पया ओर बाताल कीतोर इतेके, दुसोरगा अन्जि, “वेग इस्तिपन मोसानाड अडोन ओसो देवुळताड पोल्लोन, पास्कसोर मनदनदिन केंजतोम इन्जि वेहाट रो!” इनजोर कुस्क्नेन काहगतोर.

12 काहगतस्के ओर इद्रम कीतोर इतेके, लोकुरगा, पेदल्कनगा, साखमगूसगा अन्जि, अद्रमे वेहचि ओरिन ओड तगहचीतोर. ओड तगहत्स्के, ओर इस्तिपनिन अग-ओडतेन पोस, यहुदिराड तगवाड केवालोरगा ओतोर.*

13 अहे जोल साक्सि एवालोरिन वने तचि, यहुदिराड तगवाड केवालोर मुनेह निल्पिह कीतोर.✧ कीतस्के, “वेग इस्तिपन इद पवित्र गूडटुन, मोसानाड अडोन, रोमवालेवा पास्कसोरिन मन्हतोग.✧

14 ओसो ‘नासरेत नाटेनोग येसु इद मंदिरतुन बळे कीयनोग,✧ ओसो मोसा मुय्तोग माक ईतव रीतरिवज्किन मिळहचीयनोग,✧’ इनजोर वेग वेहतनदिन माट केंजतोम,” इन्जि ओर इतोर.

15 पया अद पंचतगा उदिस मतोर सबेटोर इस्तिपननके ऊळतोर, अस्के ओना मोकम देवतुलता मोकमलेहका मांजतप दिसता.

7

इस्तिपन तगवाड केवालोर मुनेह वळ्हकिहतोग

1 अस्के, “वेर वेहतनाड पोल्लोड सेतेमा? जोलिया?” इनजोर मोदुल पेर्मांल इस्तिपनिन ताल्हकतोग.

2 इस्तिपन इतोग, “मावोरिर, पेदल्कनिर, नावा पोल्लो केंजाट. मावा पेदामुय्तोग अब्रहमना पोल्लो वेहतकन. ओग हारान सहरतगा अनवाय मतोग, अस्के कसदि जाततोर मनदनद मेसोपोटामिया इनदनद देसेमतगा मतोग. अगा मनदहपा तना डीसाते मांजनद देवुळि ओनगा वाता.✧

3 वासि इता, ‘निमा नीवा देसेमतुन, नीवा जीवा-तलातोरिन विळिसि, नना तोहतकन अदु देसेमते दाकिन,’✧ इनजोर देवुळि वेहता.

4 अस्के अब्रहम कसदि जाततोर मनदनद मेसोपोटामिया देसेमताहि पेसिसि, हारान इनदनद सहरतगा अतोग.✧ अगा ओना तपे हातापया, देवुळि अब्रहमिन अद सहरताहि पेहचि, इंजेके माट महनल इद देसेमतगा तच उदिह कीता.✧

5 इद्रमलेहका ओग मग-मियाळलेवा, इद देसेमतगा वातोग. मति इद देसेमतगा इद नावा बूमि इन्जि वेहतलाहि, अब्रहमिहक इचुन वने बूम इलवा मता. देवुळि ओन्क उंद कुटामेंड वने बूम एवो आस मता, मति ‘नीकु अहे नीवा जालपिलतुहक इद देसेमता बूम ईकन,’✧ इनजोर पोल्लो विळिसस मता.✧

6 मति ‘नीवा जालपिल दुस्सा देसेमते पर्गेरा लेहका आसि मनदनुर. अगा ओरु नालुड नूहक वर्साड, अगडोरा कय इळनबेरा तिपलते मनदनुर.✧

† 6:5 6:5 यहुदि दर्मतगा ओळियता इतेके, कोय्तोर डायना रिक्ज कीसि ओळिय पम्न्दुर; अद्रमे वेग निकुलावुस वने डायना रिक्ज कीसि, यहुदि दर्मतगा ओळियतोग.

✧ 6:6 6:6 गिनती 8:10; 27:18; व्यवस्थाविवरण 34:9; बळयिर 8:17; 9:17; 13:3; 19:6; 1 तिमीति 4:14; 2 तिमीति 1:6; इब्रितोर 6:1-2

✧ 6:7 6:7 12:24; 19:20 ✧ 6:9 6:9 18:24; 28:11 ✧ 6:9 6:9 15:23,41; 21:39; 22:3; 23:34; 27:5; गलातितोर 1:21

✧ 6:9 6:9 16:6; 19:10; 21:27; 24:18 § 6:9 6:9 येसु पुटवाये मूंड वीसाड मूंड वर्साना मुने रोम सर्करतोर उच्चुर यहुदिरिन दोहच ओस मतोर,

पया विळसतोर. ओर अलग-अलग जागातोर यहुदिरा पार्तनाता लोन, येस्सलेम सहरतगा मता. * 6:12 6:12 4:5 वचनते बोर तगवाड केवालोर मन्हतोर, वेर ओर ओंदुर.

✧ 6:13 6:13 मत्याल 26:59-61; मार्कल 14:55-56; बळयिर 7:58 ✧ 6:13 6:13 21:27-28; 25:8 ✧ 6:14

6:14 मत्याल 26:60-61; 27:39-40; मार्कल 14:58; 15:29; योहन 2:19 ✧ 6:14 6:14 15:1; 21:21; 28:17 ✧ 7:2 7:2

पुटमुळि 11:31; 15:7 ✧ 7:3 7:3 पुटमुळि 12:1 ✧ 7:4 7:4 पुटमुळि 11:31; 15:7 ✧ 7:4 7:4 पुटमुळि 12:4-5 ✧ 7:5

7:5 पुटमुळि 12:7; 13:15; 15:18; 17:8 ✧ 7:5 7:5 इब्रितोर 11:9 ✧ 7:6 7:6 गलातितोर 3:17

7 मति, बेद देसेमतोर ओरिन कय इळन तासिस तिपल कीयनुर, ओरिहक नना सिक्सा ईकन. ✨पया नीवा जालपिल अद देसेमताहि पेसिस वायनुर, पेसिस वातापया इदे बूमतगा नाक मोळ्ळकनुर, ✨ इनजोर वेहता.

8 पया इद कीतद करलता सीना तोहतलाहि, ओन डायना रिबज* कीया वेहता. ✨ पया अब्रहमिहक ओर्वोग पेकाल पुटटोग, ओना पेदिर इसक मता. ओग पुटटापया आट दियाने, अब्रहम ओना डायना रिबज कीतोग. ✨ पया इसकिहक याकुब इनवाल पेकाल पुटटोग, ✨ (वेगे याकुबना दुसा पेदिर इस्येल आंदु.) ✨ वेनगडाहे बारा मगक पुटटोर. ✨ ओर मावा बारा कूळिनोर पेदामुयतोर आंदुर.

9 “वेर बारा मकिरगडाहि उयतुर बाताल कीतोर इतेके, तमा तमोग योसेपिन कुळसातुहक, मिसर देसेमते अनवालोर वीकुरतोरिहक अमेसातुहक ओर्युल आयलाह वमतोर. ✨ मति देवुळि योसेपना तोळ मता.

10 अदिनेनाहक ओन सबे तिपल्कनगडाहि पिसिह कीता. ओसो योसेपिहक वेल्लाय बुद ईता. ✨ वेना बुदतुन ऊळिसि, मिसर देसेमतोग पिरोन इनवाल राजाल वेनु मान ईसि, पूरा देसेमतुन, ओसो तना लोतुन वने, ताकिह कीयनद अदिकर योसेपना कयदगा ईतोग. ✨

11 “अद तूकने मिसर देसेमतगा, ओसो योसेपना दादालोर मतद कनान देसेमतगा, † दुकळ अर्स मता. ✨ अदिहक सबेटोर लोकर वेल्लाय तिपलते अरतोर. मावाड तादोर-बाबोरिहक तिनदलाह अनम दोर्को आस मता.

12 मति मिसर देसेमतगा अनम दोर्किहता इन्जि, याकुब मुय्तोग केंजतोग, ✨ केंजिसि मावाड तादोरिन अगा अनम असिस ततलाह लोहतोग. अस्के अतोर, (मति इद देसेमतुन ताकिह केवाल मावाय तमोग इन्जि, पुनोर आस मतोर).

13 ततद अनम मारतापया, ओसो उंद मल्का ओर मिसर देसेमते अतोर. अस्के योसेपि नना मीवाय तमोन इनजोर ओरिन वेहतोग. ✨ अस्के पिरोन राजाल वने योसेपना लोतोरिन पुतोग. ✨

14 पया योसेपि तना तपे याकुब मुय्तोन ओसो ओना लोतोर सबेटोरिन, मिसर देसेमते वासि मनदकिर इनजोर, कबुर लोहच केयतोग. ✨ ओर सबेटोर मूंड वीसाड पंद्रा (75) इचुर मन्कलोर मतोर. ✨

15 पया याकुब मुय्तोग मिसर देसेमतगा अतोग, अन्जि अगा वेल्लाडे वर्साड मन्जि डोलतोग; ✨ ओसो मावोर बारा तादोर वने डोलतोर. ✨

16 ओराड सेतानु सेकेम इनदनद नाग ओसि, अगान गति कीतोर. गति कीतद जागातुन, अब्रहम मुय्तोग सेकेम नाटेनोग अमोर पेदिरतोगाड मकिरगडाहि, वेंडिड ईसि असिस मतोग. ✨

17 “(तिपल कीयनद देसेमताहि, नीवा जालपिलतुन पेसिह कीसि, कनान देसेमते ततकन इन्जि,) अब्रहम मुय्तोहकु देवुळि मुनेन पोल्लो विळिसस मता. ✨ अद पोल्लो करल आयनद वेला एवसोर मता. मिसर देसेमतगा मावा लोकर वेल्लाटोर तेग आसोर अतोर. ✨

18 अद तूकने योसेप हातापया वेल्लाडे वर्साने, ओन मुर्तिय पुनवोग ओर्वोग मन्कल मिसर देसेमते राजाल आतोग. ✨

19 ओग राजाल इतेके, पका सत्रल बुदतोग मतोग. अदिहक मावा जाततोर लोकरिन इचोन तिपल कीतोग इतेके, आपुनाड बाला पेकोर डोलिर इनजोर, तलिस्क-तपेर ओरिन लोतगडाह पेसिह कीस विळिसस ईयनाह कीतोग. ✨

20 अद तूकने मोसाल पुटटोग, ओग पका बेस सोबातोग पेकाल मतोग. ✨ ओग पुटिस मूंड नेलाड आनाहजोम, राजानाड केंजवालेवा, ओना तलोग-तपे ओन लोने अय कीतोर.

21 मति ताना पया ओन लोताहि पेसिह कीसि, ब्रेटगा ओसि विळिसस ईया पोयता. अस्के पिरोन राजाना मयाळि ओन पेहकिस ओसि, नावा मग आयनोग इनजोर, ओन अय कीता. ✨

22 मोसाल बेरोग आसि, मिसर देसेमताड सबे बुदिड-एदिड कगयतोग; तनाड वळ्ळकनाड पोल्लोने, कीयनाड कबस्केने वने, पका उसर मतोग.

23 “पया मोसा मुय्तोग रेंड वीसाड वयसतोग आतोग, अस्के ओर्युल मन्जि कूल केवालोर नावा इस्येल जाततोरिन, कलियकन इन्जि विचर कीतोग. ✨

24 कीसि अगा अतस्के, ओर्वोग मिसरि मन्कल इस्येल मन्कन उगसिन नल्हतनदिन मोसाल ऊळतोग. ऊळिसि इस्येल मन्कन पिसिह कीसि, मिसर देसेमतोग मन्कन हक्किसि, देबाड तितोना बद्ला एतोग. ✨

✨ 7:7 7:6-7 पुटमुळि 15:13-14 ✨ 7:7 7:7 पेसमुळि 3:12 * 7:8 7:8 इद बेदमता रिबज इन्जि पुनदलाह, पुस्तकता आक्रिते पुनवव पोल्लोना अर्तमि, अगा ऊळाट. ✨ 7:8 7:8 पुटमुळि 17:10-14 ✨ 7:8 7:8 पुटमुळि 21:2-4 ✨ 7:8 7:8 पुटमुळि 25:26 ✨ 7:8 7:8 पुटमुळि 32:28 ✨ 7:8 7:8 पुटमुळि 36:23-26 ✨ 7:9 7:9 पुटमुळि 37:11,28 ✨ 7:10 7:9-10 पुटमुळि 39:2-6,21-23 ✨ 7:10 7:10 पुटमुळि 41:40-46 † 7:11 7:11 इद देसेमतुहक, नोहा मुय्तोन तादो इनवाल कनानना पेदिर उदता. (पुटमुळि 9:18-27 ऊळाट) ✨ 7:11 7:11 पुटमुळि 41:54-56 ✨ 7:12 7:12 पुटमुळि 42:2 ✨ 7:13 7:13 पुटमुळि 45:1-4 ✨ 7:13 7:13 पुटमुळि 45:16 ✨ 7:14 7:14 पुटमुळि 45:9-10,17-18 ✨ 7:14 7:14 पुटमुळि 46:26-27; पेसमुळि 1:5; व्यवस्थाविवरण 10:22 ✨ 7:15 7:15 पुटमुळि 46:1-7; 49:33 ✨ 7:15 7:15 पेसमुळि 1:6 ✨ 7:16 7:16 पुटमुळि 23:16-18; 33:18-19; 50:13; यहोशू 24:32 ✨ 7:17 7:17 पुटमुळि 15:13 ✨ 7:17 7:17 पेसमुळि 1:7,12,20 ✨ 7:18 7:18 पेसमुळि 1:8 ‡ 7:19 7:19 मिसर देसेमतोग राजाल, इस्येल लोकर वेल्लाटोर आतेके, माके विस्द कीसि हक्कनुर बह इनजोर, ओराड उड्लोर पेकोरिन हक्क वेहन्दोग. ✨ 7:19 7:19 पेसमुळि 1:10-22 ✨ 7:20 7:20 पेसमुळि 2:2; इब्रितोर 11:23 ✨ 7:21 7:21 पेसमुळि 2:5-10 ✨ 7:23 7:23 पेसमुळि 2:11; इब्रितोर 11:24-26 ✨ 7:24 7:24 पेसमुळि 2:11-12

25 नावाय कयदे देवुळि मावा लोकुरिन पिसिह कीयगा इनजोर, नावा लोकुर पुनदनुर इन्जि, मोसाल विचर कीतोग. मति अद्रुमता विचर वेर ओर्युलतोर जीवातगा मुर्तिय वावो.

26 पया इमा दिया इर्वुर इस्त्रयेल मन्कलोर जग्ळा आयनदिन मोसाल ऊळतोग. ऊळिसि 'मीट इतेके उंदिय जाततोरिर, दादाल-तमोग आयवालोरिर, बाराहक जग्ळा आयह्निर रा?' इद्रम इन्जि, ओरिन गूनम कीयलाहि तेळियिह कीसोर मतोग.✧

27 मति जग्ळा आयवालोरगडाहि, तना तोळतोग नल्हवाल मोसा मुय्तोन दोबिस इतोग, 'मावा नेयम कीसि, मावा पोगोन अदिकर ताकिह कीयलाहि, नीक बोग निल्पिह कीतोग रा?

28 निने मिसर देसमतोन बेद्रम हक्कतिन, अद्रुमे नाक वने हक्कलाह ऊळिहनिन अय?' इतोग.✧

29 निने आतद पोल्लो इंजेक सबेटोरिहक एर्का आता इन्जि, मोसा मुय्तोग रेयतोग. रेयिसि मिसर देसेमताहि पेसिस विततोग, वितिसि मिदियन इनदन देसेमतगा अन्जि, मनदलाह आतोग.✧ पया अगान मुतेन ततोग, ओन्क इर्वुर पेकोर पुटटोर.✧

30 "इद्रम मोसा मुय्तोहक मिदियन देसेमतगा अन्जि, रेंड वीसाड वर्साड आताड. उंद दिया सीनयइनदनद मेटाकचुदा पेळ्हकल बूमतगा बाताल आता इतेके, किस पोतसोर मतद मरा जपताहि, देवुळता देवतुलिओन्क दिसता.✧

31 (अद मरा जपतगा किस पोतलाह पोतिदु, मति अद जप मुर्तिय कर्वो आंदु.) तान ऊळिस मोसा मुय्तोग बामतोग, पया तान बेस ऊळलाहि अद जपता एरे अतोग. अगा अतस्के देवुळता आल्का ओन्क इद्रम केंज वाता इतेके,

32 'मोसा, नना नीवा तादोर-बाबोरा देवुळतन; अब्रहम, इसक, याकुब, वेर मोळ्कनद देवुळतन ननान आंदन,' इनजोर इता.✧ अदिन केंजिसि मोसा मुय्तोग दिरदिर साडतोग, अगा ऊळलाह वने रेयतोग.

33 अस्के देवुळि ओन इद्रम इता, 'इजेक इद जागाते नना महनन. अदिहक निमा नीवाड एल्पुस्क तेंडा.✧

34 केंजा, मिसर देसेमतोर लोकुर नावा लोकुरिन बेद्रम तिपल कीस्तोर, अदिन नना बेस-नेहना ऊळतन. नावा लोकुर ओरा कय इळन मन्जि अळयनदिन, केयनदिन केंजतन. ओरिन विळिसह कीयलाहि नना रेगतन. अदिनेनाहक निमा नावा इद कबळ कीयलाहि अन, नीक मिसर देसेमते लोहतकन,' इनजोर देवळ इता. ✧

35 "अद्रुमे 'मावा नेयम कीसि, मावा पोगोन अदिकर ताकिह कीयलाहि, नीक बोग निल्पिह कीतोग?' इनजोर, वेग मोसा मुय्तोन इस्त्रयेल मन्कलोर मुनेन पास्किस् मतोर,✧ इदिन सीता कीम्हटु. मति इंजेके वेगे मोसा मुय्तोहक देवुळि अदिकर ईसि, तना मन्कलोरिन मिसरतोर कयदाहि विळिसह कीस ततनोग इनजोर निल्पिह कीसि, किस पोतसोर मतद मरा जपतगा दिसतद देवतुलता मेटे, ओन मिसर देसेमतगा लोहता.

36 वेग मोसा मुय्तोग इस्त्रयेल मन्कलोरिन मिसर देसेमताहि पेसिह कीस ततोग.✧ अद देसेमतगा, एरल सम्दुरतगा, ओसो पेळ्हकल बूमतगा, रेंड वीसाड वर्साड आनाह, बामनाह लेहकाडाड सीनाड तोहचोर-तोहचोर, ओरिन ताकिह कीसोर ओतोग.✧

37 वेगे मोसा मुय्तोग 'नावा लेहकाडोग कबुरतोग मन्कन, मीवा जालपिलताहि निल्पिह कीसि, देवुळि तना लोकुरगा लोहचीयगा,'✧ इनजोर इस्त्रयेल मन्कलोरिन वेहच मतोग.

38 पेळ्हकल बूमतगा मावाड तादोर-बाबोरा संगे मतोग, वेगे मोसा मुय्तोग. ओसो सीनय मेटातगा देवुळता देवतुलि ओना संगे मता. अद देवतुलता मेटे मयगा एव्सिह कीयना इनजोर, ओन्के देवुळताड पोल्लोड दोर्कताड.✧ देवुळता मन्कलोर बेद्रम पिसना इन्जि, अव पोल्लोड तोहतहताड.

39 "मति मावाड तादोर-बाबोर ओना पोल्लोतुन केंजवालेवा, ओन विळिसिस मिसर देसेमतेकेन मल्स अतेक तेला बेस आवालि इनजोर, सीता कीदुर.✧

40 अदिहक मोसा मुय्तोग सीनय मेटातगा मतोग अस्के, ओना दादाल आस्नगावासि, 'माक मिसर देसेमताहि ततोग मोसाल, बेके बह आतोगो, इदिन माट पुनवल. अदिनेनाहक इंजेके माक पेन बोमाड पंडिस ईम, अवे पेन्क माक मुनेह अग तोहतनुड,' इनजोर इतोर.✧

41 अद्रुमे पया ओर बंगरता पियो पंडिसि, अद पियोतुन पेन इन्जि, तान्क मोक ईसि मोळ्कतोर. मोळ्किस तमा कयदे पंडटद बोमातेनाहक, कव्स-गोगिस तिन्जि-उन्जि गिर्दा कीतोर.✧

42 अदिहक पोगोटा पोळ्दतुन, नेलातुन, उकान मोळ्किर इन्जि, देवुळि ओरिन विळिसिस ईता.✧ इद पोल्लो देवुळता कबुरतोर साझमतगा, इद्रम रासतद मन्हता इतेके,

‘ए इस्त्रयेल मन्कलोरिर, मीट रेंड वीसाड वर्साड पेळ्हकल बूमते जन्वर्कनाड मोकिड ईतिर,
अविस्किन नयेनाहक ईतिरा? बार दुसाड-दुसाड पेन्कनेनाहक ईतिर?

43 मोलेक पेदिरता पेनता रावुळतुन,

✧ 7:26 7:26 पेसमुळि 2:13 ✧ 7:28 7:27-28 पेसमुळि 2:14 ✧ 7:29 7:29 पेसमुळि 2:15 ✧ 7:29 7:29 पेसमुळि 18:3-4
✧ 7:30 7:30 पेसमुळि 3:2 ✧ 7:32 7:31-32 पेसमुळि 3:3,6; मत्याल 22:32; मार्कल 12:26; लूकाल 20:37 ✧ 7:33 7:33 पेसमुळि 3:5; यहेशू 5:15 ✧ 7:34 7:34 पेसमुळि 3:7-10 ✧ 7:35 7:35 पेसमुळि 2:14; बळयिर 7:27 ✧ 7:36 7:36 पेसमुळि 12:41; 33:1 ✧ 7:36 7:36 पेसमुळि 16:35; गिनती 14:33-34; देवुळताड पाटाड 95:8-10; बळयिर 7:42; 13:18; इब्रितोर 3:8-9 ✧ 7:37 7:37 व्यवस्थाविवरण 18:15,18; बळयिर 3:22 ✧ 7:38 7:38 7:53; रोम सहरतोर 3:2; गलातितोर 3:19; इब्रितोर 2:2; 4:12; 1 पत्रु 4:11 ✧ 7:39 7:39 गिनती 14:3-4 ✧ 7:40 7:40 पेसमुळि 32:1,23 ✧ 7:41 7:41 पेसमुळि 32:4,6 ✧ 7:42 7:42 यहजेकेल 20:39

ओसो रिपान पेदिरता उका बोमातुन कांजिस वेलियतिर, §
मोळकलाह अविस्किन पंडटिर,

अदिहक मीवा कोंटेतोरा कयदे मीक विळिसस ईकन, ओर मीक पोसि बेबिलोन देसेमता अबर ओयनुर,'
इनजोर देवुळ इता, ✧ इद्रमलेहका रासतद मन्हता.

44 “पेळकल बूमतगा मावाड तादोर-बाबोर मनदहपा, देवुळि तना लोकुरा नडुम मनदनदिना साक्सि तोहतनद रावुळि, ओरा संगे मता. * मोसा मुय्तोना संगे देवुळि अद रावुळतुन इद्रम इद्रम पंडा इनजोर तोहच मता, अद्रमे मोसाल तान पंड वेहतोग. ✧

45 मोसा मुय्तोना हातापया, अद रावुळि पयाडोरा पीळता कयदे वाता. मोसाल हातस्के, ओना तोळतोग यहोसाल, इस्रयेलतोरा मुख्याल आतोग. वेगे यहोसाल मावाड तादोर-बाबोरिन इद देसेमते तचीतोग. ओरा मुनेह देवुळि दुस्राड जातिनोरिन इद बूमतगडाह पंडटा, पंडटस्के इस्रयेलतोर इगा जागा आतोर. ✧ अस्के अद रावुळतुन इगा तासतोर, ✧ पया अद दाविद राजाना कालम एवनाह इगान मता.

46 दाविद राजाना पोगोन देवुळता गूनम मताहकु, सबेटोर इस्रयेल मन्कलोर नीक मोळकना इन्जि, नियेनाहक उंद मंदिर पंडकन इन्जि, दाविद राजाल देवुळतुन ताल्हकतोग. ✧

47 पया देवुळतेनाहक मंदिर पंडटोग मन्कल दाविद राजाल आयोग, ओना मगि साल्मोन राजाल आंदोग. ✧

48 मति मन्कना कयदे पंडटा मंदिरतगा देवुळि मनो, ✧ इद पोल्लोतुन देवुळता कबुरतोग ओवोर्गो मुनेन रासतोग.

49 देवुळि इद्रम इन्हता,

‘पोगोटा बूमि नावा उदनद राजकुर्शि,

इळता बूमि नावाड काल्क तासनद कुतुलि.

नयेनाहक बेद्रमता लोन पंडकिर?

नना रोमनद बेद्रमता जागा मनदगा?

50 इव सबेटविन ननान पुटिह कीतोनेन आयोना?’ ✧

इता.

51 “मीट कैगम मन्कलोरिर! डायना रिवज कीतेक तेला, मीट देवुळतुन पुनवोरा लेहका, तान जीवा केवोरिर, तानाड पोल्लोड केंजवोरिर! बेद्रम मीवाड तादोर-बाबोर कीदुर, अद्रमलेहकान मीट वने देवुळता पवित्र जीवातुन अडम आयह्निर. ✧

52 देवुळता कबुरतोरगडाहि मीवा तादोर-बाबोर ओर्विन वने तिपल केवोरा, अले वेहाट? ✧ देवुळ लोहवाल सेतेमतोग किर्स्तु वायनोग इनजोर, अद कबुरतुन मुनेन पोकर कीतोरिन, मीवा तादोर-बाबोर हक्कतोर. अद्रमलेहका ओग किर्स्तु वातस्के, मीट ओना पोगोन उगसिन तप तोहचि, हक्कनाह कीतिर. ✧

53 देवतुलकना कयदगडाहि मोसानाड अडोड मीक दोर्कताड, ✧ मति अव अडोन मीट माळविर,” इन्जि इस्तिपन वेहच रोमतोग.

इस्तिपनिन बंडाड उकिस हक्किहूतोर

54 इस्तिपन वळ्हकतद पोल्लोतुन केंजिसि, तग्वाड केवालोरिहक इचोन ओड वाता इतेके, ✧ ओन ऊळिस तमाड पल्क कोगकलाह बोटोर.

55 मति इस्तिपन देवुळता जीवाते पूरा निंदिसि, ✧ पोगोन कोंडा मिळहवा ऊळतोग. ऊळतस्के देवुळदीपते देवुळता जग-मळगना वेहचतुन, ओसो येसुन देवुळता तिनळ बाजे नितदिन ✧ ऊळिसि इतोग,

56 “ओद ऊळाट! पोगोन देवुळदीप पड्ने आतदिन, ओसो मान्वना नडुम पुटोरा, देवुळता तिनळ बाजे नितदिन नना ऊळलाह आतन!” ✧ इनजोर इतोग.

57 इतस्के तग्वाड केवालोर लोकुर, (वेग देवुळतुन पास्किहूतोग इनजोरे,) पकाय जोरते केयिसि तमाड केव्किन मुचतोर, मुचिस उंदि विचरते वित वासि ओन पोयतोर.

58 पोसि सहरता पलते गुंजिस ओतोर. अगा सोलु पेदिरतोग लेयोग निच मतोग, ✧ ओनगाने जोल साक्सि एवालोर तमाड पोगोटूक केगतव जगाड तेंडिस ईतोर. ✧ पया इस्तिपनना पोगोन बंडाड उकलाह बोटोर. †

§ 7:43 7:43 मोलेक इनदनद पेन, कनानि ओसो पिनिके जातिनोरा पेन आंदु, ओर अद पेनतुहक तमाड पेकोरिन मोकिड ईदुर. ओसो रिपान इनदनद पेन बारा, मिसर देसेमतोरा पेन आंदु. ✧ 7:43 7:42-43 आमोस 5:25-27 * 7:44 7:44 देवुळि रेंड बंडानाड चेकानगा, दहा अडोड मोसाहक रासिस ईता. अव चेकान उंद संदुकतगा तासिस, मोळकनद रावुळतगा तासतोर (पेसमुळि 31:18; व्यवस्थाविवरण 10:5). अदिहक अद रावुळतुन साक्सिता रावुळि इनजोर ईदुर. ✧ 7:44 7:44 पेसमुळि 25:8,9,40; 38:21 ✧ 7:45 7:45 यहोशू 23:9; 24:18; देवुळताड पाटाड 44:1-3 ✧ 7:45 7:45 यहोशू 3:14-17; 4:11; 18:1 ✧ 7:46 7:46 2 शमूएल 7:1-16; 1 इतिहास 17:1-14 ✧ 7:47 7:47 1 राजा 6:1-38; 8:20; 2 इतिहास 3:1-17 ✧ 7:48 7:48 2 कुरिततोर 5:1 ✧ 7:50 7:49-50 यशायाह 66:1-2 ✧ 7:51 7:51 पेसमुळि 32:9; 33:3,5; लैव्यव्यवस्था 26:41; गिनती 27:14; यशायाह 63:10; यिर्मयाह 9:26 ✧ 7:52 7:52 2 इतिहास 36:15-16; मत्याल 5:12; 23:31,37; 1 तिसलुनितोर 2:15 ✧ 7:52 7:52 3:14; 5:28 ✧ 7:53 7:53 व्यवस्थाविवरण 33:2; बळयिर 7:38; गलातितोर 3:19; इब्रितोर 2:2 ✧ 7:54 7:54 5:33 ✧ 7:55 7:55 लुकाल 1:15,67; 4:1; बळयिर 1:8; 2:4; 4:8,31; 6:3,5; 9:17; 13:9,52 ✧ 7:55 7:55 मार्कल 16:19; बळयिर 2:33; 5:31; इपिसुसतोर 1:19-20; इब्रितोर 1:3 ✧ 7:56 7:56 मत्याल 8:20; योहन 1:51 ✧ 7:58 7:58 8:1; 22:20; 26:10 ✧ 7:58 7:58 व्यवस्थाविवरण 13:9-10; 17:7; बळयिर 6:13 † 7:58 7:58 यहूदिराड अडोने बोन्काय बंडाड उकिस हक्कनद सिक्सा इतेके, मुने साक्सि एवालोर बंडाड उकतस्केने, पया सबेटोर बंडाड उकिंदुर.

59 ओर बंडाड उकलाह आंदुर अस्के इस्तिपन, “ए येसुसामि नावा जीवातुन एना,” इनजोर इतोग.

60 पया मिंडाड कोटिसि बेरा लेडते “ए सामि, वेर मन्कलोर कीतद इद पापमता बट्ला ओरिहक एमा,”* इनजोर वळ्हकिसि डोलतोग.

8

1 इस्तिपनिन हक्कतोर अस्के सोलु वने पूरा संग आतोग.*

सोलु विस्वसिरा मुडुन तिपल कीस्तोग

इस्तिपनिन हक्कतापया अदे दिया, येस्सलेम सहरतगा येसुना विस्वसिरा मुडुन पकाय तिपल कीया बोटटोर. अदिहक बळयिरिन विळिसिसि, सबेटोर विस्वसिर येस्सलेम सहरताहि वितिसि पूरा यहूदा पटटे, सामरिया पटटे, बिरोबटो आतोर.*

2 देवुळतुन पकाय माळवालोर बोर मतोर, ओर इस्तिपनना सेतातुन गुमयातगा ओस गति कीतोर, अस्के ओर पकाय जोरते अळतोर.

3 अद त्कने सोलु बाताल कीदोग इतेके, विस्वसिरा मुडुन बूळे कीयलाहि, लोहक-लोहक ओळियिसि, विस्वस केवालोर आस्क-कोय्तोरिन पोसि, जेलतगा वाट वेहन्दोग.*

बेसतल कबुर सामरिया पटटे पोक्र कीस्तोर

4 पया बिरोबटो आतोर मन्कलोर, येसुना बेसता कबुरतुन वेल्लाय पोक्र कीसोर तिरियतोर.*

5 अद्रमे (मुने आचतोर एळवुर सेवकिरगडाहि) पिलिप इनवाल मतोग,* वेग वने सामरिया पटटा उंद सहरतगा अन्जि, येसुये देवुळ लोहतोग किस्तु आंदोग इन्जि, ओना कबुरतुन पोक्र कीतोग.*

6-8 पोक्र कीसोरे, देवुळताड बामनाह लेहकाडाड सीनाड तोहन्दोग. देयहक पोस मतोर वेल्लाटोर लोक्रिनु, देवुळ पिलिपना कयदे बेस कीता. अव देयहक पकाय जोरते केयसोर ओरगडाह पेसताड, अद्रमे कयक-काल्क वावोर, ताक पगवोर वेल्लाटोर मन्कलोर वने बेस आतोर.* अविस्किन ऊळिसि, अद सहरतोर लोक्र पकाय गिर्दा आसि, पिलिप वेहतनाड पोल्लोड बेस केंजिदुर.

9 इंजेके अदे सहरतगा, पूजर-गूनिड केवाल* सिमोन पेदिरतोग मन्कल मतोग. ओग तनाड गूनिने सामरिया जाततोरिन पकाय बामिह कीसि, ननाय बेरोग गूनयानन* इनजोर वेहचोर तिरियिंदोग.

10 वेल्लाटोरे उड्लोर-बेरोर ओग वेहतनव पोल्लोन बेस केंजिंदुर, ओसो देवुळता बेरा लावतोग इतेक वेगे इनजोर, सबेटोर ओन इंदुर.*

11 ओग वेल्लाडे वर्साड आनाहि तनाड गूनिने, मन्कलोर बामनाह लेहकाडाड कबस्क कीदोग. अदिनेनाहक कतमतोर लोक्र ओना पोल्लो बेस केंजिंदुर.

12 मति पिलिप अगा अन्जि, देवुळ मन्कलोरगा राजेम कीयनद बेसता कबुरतुन, ओसो येसुये देवुळ लोहतोग पिसिह केवाल किस्तु आंदोग इनजोर, वेहता बोटटोग. अद पोल्लोतुन केंजिस विस्वस कीतोर, आस्क-कोय्तोर येसुना पेदिरते एग मीया बोटटोर.*

13 पया सिमोन वने विस्वस कीसि, येसुना पेदिरते एग मीतोग. पिलिप, देवुळता लावते बेराड-बेराड डीसाताड कबस्क कीदोग.* अव कबस्किन ऊळिसि, सिमोन बामिंदोग. अदिनेनाहक ओग पिलिपनाय संगे मंदोग.

सामरिया पटटोर विस्वसिरगा पवित्र जीवा रेगिहता

14 सामरिया पटटोर मन्कलोर देवुळता पोल्लोतुन विस्वस कीतोर इनजोर, येस्सलेमते मतोर बळयिर केंजतोर. केंजिसि पत्र, योहन, वेर इर्वुर बळयिरिन सामरिया पटटे लोहतोर.

15-16 अगडोर विस्वसिर येसुसामिना पेदिरते एग मीस मतोर,* मति देवुळता पवित्र जीवा ओरा पोगोन उदवाय मता. अदिहक पत्र, योहन, वेर ओरगा अन्जि सबेटोर विस्वसिरा पोगोन पवित्र जीवा उदि इनजोर, ओरेनाहक देवुळतुन अर्जि कीतोर.*

17 पया ओर विस्वसिरा पोगोन तमाड कयक तासिंदुर,* अस्के पवित्र जीवा विस्वसिरा पोगोन उदिंदु.*

18 वेर बळयिर विस्वसिरा पोगोन तमाड कयकिन तासतस्के, पवित्र जीवा ओरा पोगोन उदनदिन सिमोन ऊळतोग. ऊळिसि ओरगा कोताड तचि,

19 “नना वने बोनाय पोगोन नावा कय तासतेके, ओना पोगोन पवित्र जीवा उदना इनजोर, इद नाक अदिकर ईम्हदु,” इतोग.

* 7:60 7:60 लूकाल 23:34; 2 तिमोति 4:16 * 8:1 8:1 22:20; 26:10 * 8:1 8:1 11:19 * 8:3 8:3 9:1,13,21; 22:4,19; 26:10-11; 1 कुरिततोर 15:9; गलातितोर 1:13-14; पिलिपितोर 3:6; 1 तिमोति 1:13 * 8:4 8:4 11:19 * 8:5 8:5 6:5

* 8:5 8:5 सामरि लोक्र दुसा जाततोगा संगे कलियिसि, ओराड पेन्किन मोळकना, ओरा संगे मर्मिड आयना कीतोर. अदिनेनाहक सामरि लोक्रिन यहूदिर विटळ तासिंदुर, मति पिलिप यहूदि आस तेला, विटळ तासवा, येसुना पोल्लो वेहतलाहि, सामरिया पटटे अतोग. * 8:6-8 8:6-8 इब्रितोर 2:3-4 * 8:9 8:9

13:6 * 8:9 8:9 5:36 * 8:10 8:10 14:11; 28:6 * 8:12 8:12 8:15-16; 10:48; 19:5 * 8:13 8:13 19:11 * 8:15-16 8:15-16 2:38; 8:12; 10:48; 19:5 * 8:15-16 8:15-16 2:38; 19:2 * 8:17 8:17 गिनती 8:10; 27:18;

व्यवस्थाविवरण 34:9; बळयिर 6:6; 9:17; 13:3; 19:6; 1 तिमोति 4:14; 2 तिमोति 1:6; इब्रितोर 6:2 * 8:17 8:17 10:47; 11:15; 19:6; गलातितोर 3:5

20 अस्के पन्तु ओन इतोग, “नीवाड कोताड नीवाय संगे बूळेम आयिड! देवुळि पुनेम ईयनदिनु, कोताने असकन इनजोर, विचर कीतिन अय?

21 नीवा बुदि बेस इले इनजोर देवुळि ऊळता. अदिनेनाहक ताना सेवाते निमा मावा तोळ आया पगविन, मयगा कलिय पगविन.

22-23 नीवा जीवा कर्वनदिन, ओसो निमा पापमतगा एगिस मनदनदिन ऊळिहनन, अदिहक देवुळतुहक विचर वावद अगडाहि मल्लिस, तान पार्तना कीम; अस्के इद्रमता नीवा पापि विचरतुन, देवुळि मापि कीतेके कीयगा,” इनजोर इतोग.

24 इतस्के, “मीट इतद गोसा नावा पोगोन वामाकि इनजोर, नयेनाहक देवुळतुन मीटे पार्तना कीम्हटु,” इनजोर वेग पन्तु, योहनिन इतोग.

25 अद्रमे पन्तु, योहन अगा किस्तुर्ना पोल्लोतुन पोकुर कीसि, ओग बाताल बाताल कीतोग, अव कबस्कना साक्सि ईतोर. साक्सि ईसि, येस्सलेम सहरते मल्लस दायलाह आतोर. अनेके सामरियातोरड वेल्लाडे नाहकनगा, येसुना बेसता कबुरतुन पोकुर कीसोर-कीसोर अतोर.

कूस देसेमतोग मंत्रिहक बेसता कबुर

26 पया बेद्रम आता इतेके, देवुळता देवतुलि* पिलिपनगा वासि इद्रम इता, “निमा दक्सिन बाजेतेके पेसिसि, येस्सलेम सहरताहि गाजा इनदनद सहरतेक दायनद अग पोस अन,” इता. (अद अगि पेळहकल बूमतुहक दास्ता.)

27 इतस्के पिलिप दायहपा, ऊळाट कूस इनदनद देसेमतोग ओर्वोग मन्कल वने, अदे अगदुहक अनजोर मतोग. ओग मन्कल बायलाल मन्जि, कूस देसेमता कन्दाके पेदिरतद रानिना मंत्रि आंदोग. ताना राजेमताड कोतान ऊळेवाळे केवाल आंदोग. ओग देवुळतुन मोळकलाहि येस्सलेम अन्जि,

28 तना देसेम मल्लस अनजोर मतोग. ओग तना कोडागाडातगा उदिसि, देवुळता कबुरतोग यसयाल इनवाल रासतद पुस्तकतुन अर्वसोर, अनजोर मतोग.

29 अस्के देवुळता जीवा पिलिपिन, “निमा अगा अन्जि, अद कोडागाडाता संगे अन,” इता.†

30 अस्के ओग अद कोडागाडातगा एवनाह विततोग, वितिसि कूस देसेमतोग मन्कल देवुळता कबुरतोग यसयाना पुस्तकतुन अर्वनदिन केंजतोग. केंजिसि, “निमा अर्विहनिन अद तेळियिहताया, तेळियोया?” इनजोर ताल्हकतोग.

31 अस्के मंत्रि, “बोगाय तेळियिह कीस वेहवालेवा, नाक बेद्रम तेळियगा?✧ वाय निमा वने नावा संगे कोडागाडातगा उदा,” इनजोर पिलिपिन इतोग.

32 ओग मंत्रि देवुळता साम्रमतगा इद वचन अर्विदोग इतेके, अस्कलाह ओयनद गोरेता लेहका,

अहे केल्लक कोगियवाल कोगियिहपा, केमेन निच मनदनद गोरेपियोता लेहका, देवुळता सेवक केमेन मतोग, बाताले इनोग.

33 ओना कदर रेहनेके, बोगे ओनेनाहक नेयम कीस एवोग.

ओर ओना जीवा तिताहकु,

ओना जालपिलता पोल्लोय इले.✧

इनजोर रासिस मता.

34 पया ओग मंत्रि इद पोल्लोतुन अर्विसि पिलिपिन ताल्हकतोग, “देवुळता कबुरतोग बोना पोल्लोतुन इगा रासतोग? तनाय पोल्लोतुना? बार बोग दुस्रोना पोल्लोतुना? अले नाक वेहा,” इतोग.

35 अस्के पिलिप, मंत्रि अर्वसोर मतद वचनतेनाह सुरू कीसि, येसुना बेसतल कबुरतुन तेळियिह कीस वेहतोग.✧

36 पया वेहचोर वेहचोर उंद वेच्चातगा एवतोर, एवतस्के मंत्रि इतोग, “इद ऊळा, एग मन्हता, इगा नाक येसुना पेदिरते एग मीयलाह बेस आयो आयगाया?✧” इनजोर इतोग. [

37 इतस्के पिलिप, “निमा पूरा जीवाताहि येसु किस्तुन विस्वस कीतेके, नना नीक एग मीहतकन,” इतोग. पया मंत्रि, “इंगो, येसु किस्तु देवुळता मगि इनजोर, विस्वस कीयहनन,” इतोग.]‡

38 पया कोडागाडातुन अगान निल्लिह कीया वेहतोग. निल्लिह कीसि पिलिप, ओग मंत्रि, इर्वुर आसि एतगा नेडतोर. अस्के पिलिप ओन येसुना पेदिरते एग मीहतोग.

39 पया ओर एतगडाहि पेसतस्के, देवुळता जीवा पिलिपिन माय्पिह कीस, अगडाहि ओता.✧ पया मंत्रिहक ओग दिसोग, अस्के देवुळि नाक पिसिह कीता इनजोर, बेस गिर्दा आसि ओग मंत्रि अतोग.

40 पया देवुळता जीवा पिलिपिन असदोद इनदनद सहरतगा✧ एव्हिह कीसीता. ओग अगडाहि केसरिया इनदनद सहरतके✧ दायहपा, अगकचुल मनदनव सबे नाहकने, येसुना बेसता कबुरतुन पोकुर कीसोर अतोग.

✧ 8:26 8:26 5:19; 10:3; 12:7,23; 27:23 † 8:29 8:29 यहदिर दुस्रा जाततोरगा कलियोर, मति देवुळता जीवा पिलिपिन कूस देसेमतोन कलिय वेहता. ✧ 8:31 8:31 रोम सहरतोर 10:14 ✧ 8:33 8:32-33 यशायाह 53:7-8; 1 कुरिततोर 15:3 ✧ 8:35 8:35 5:42; 9:22; 11:20; 17:3; 18:5,28 ✧ 8:36 8:36 10:47 ‡ 8:37 8:37 वेल्लाडे मोदुल काग्देहकनगा वचन 37ता पोल्लो वावो. ✧ 8:39 8:39 2 कुरिततोर 12:2 ✧ 8:40 8:40 यहोशू 11:22; 1 शमूएल 5:1 ✧ 8:40 8:40 9:30; 10:1,24; 11:11; 12:19; 18:22; 21:8,16; 23:23,33; 25:1,4,6,13

9

सोलु येसु किर्स्तुन विस्वस कीस्तोग
(बळयिर 22:4-16; 26:10-18)

1 इद्रम आनेके, सोलु येसुना विस्वसिरिन हक्किहन्नन इनजोर, रेय्पिह कीसोर, उंद दिया मोदुल पेर्मानगा अन्जि, इद्रम इतोग:

2 “इंजेके नना दमिस्क सहरते* दाय्हन्नन.* येसुना अगदे ताकवालो अस्क-कोय्तोरिन दोहचि, येस्सलेम ततलाहि सोलुनगा अदिकर मन्हता इनजोर, सीटि रासिस ईम. नना अद सीटटुन पोस अन्जि, अगडोर यहूदिरा पार्तनाताड लोहकनाड मुक्यालोरिहक तोहतकन,” इनजोर इतोग.

3 पया सोलु अद सीटटुन पोसि, दमिस्क सहरते दायलाह आतोग. अद सहरता ऐ-ऐ एक्स मतोग, अस्के पोगोटाहि दोम्हक्ने ओना सर्ने वेहच अरता.

4 वेहच अरतस्के सोलु नेल अरतोग. अस्के “ए सोलु, निमा नाक बाराहक तिपल कीयलाह आतिन?” इनजोर ओन्क उंद आल्का केंज वाता.

5 अस्के सोलु इतोग, “सामि, निमा बोनिन आंदिन?” इतस्के, येसु इतोग, “निमा बोन तिपल कीयलाह आतिन, ओगे येसुन आंदन.

6 निमा इंजेक इगडाह तेदिस सहरते अन, बाताल कीयनद अद नीक अगान बोगाय वेहतनोग,*” इनजोर इतोग.*

7 सोलुना संगे अनवालोरिहक सिरप आल्का केंज वाता, मति ओरिहक बोगे बह दिसोग. अदिहक ओर रेयिस केमेन निच मतोर.

8 पया सोलु तेदिस कौडाड नाहकिस ऊळनेके, ओग मुर्तिय तोवोग. अदिनेनाहक ओना तोळतोर ओनाड कय्किन पोसि, दमिस्क सहरतगा ओतोर.

9 अगा ओग मूड दियाड आनाहि तोववालेवा, ओसो बाताले तिनवा-उनवालेवा मतोग.

10 पया इद्रम आता, दमिस्क सहरतगा ओर्वोग विस्वसि मतोग. ओग अनन्याल पेदिरतोग आंदोग. येसुसामि तना तोहतनद लेकाते,* ओनगा वासि इद्रम इतोग, “ए अनन्या!” इतस्के “बाताल सामि?” इनजोर अनन्याल इतोग.

11 येसुसामि इतोग, “इंजेके तेदिसि, सीदा इनदनद अगदे अन्जि, यहूदा पेदिरतोना लोन अन. अन्जि तरसुस सहरतोग* सोलु बेगा मन्हतोग इनजोर तालहका. ओग सोलु इंजेके पार्तना कीयलाह आतोग.

12 पार्तना कीनेके ओग देवूळ तोहतनद लेका ऊळतोग. ‘अनन्याल पेदिरतोग मन्कल वासि, नना तोवयना इन्जि, नावा पोगोन कय तासिहतोग,*’ इद्रम सोलु लेका ऊळतोग,” इनजोर येसु इतोग.

13 इतस्के अनन्याल इतोग, “अलो सामि, ओग मन्कल येस्सलेम सहरतगा बेद्रम नीवा मन्कलोरिन पकाय तिपल कीतोग इनजोर,* वेल्लाटोर लोकर नाक वेहतोर.

14 इगा वने नीक मोळकवालो सबेटोरिन दोहच ओयलाह, पेर्मालो ओन्क अदिकर ईतोर* इन्जि वने केंजतन,” इनजोर ओग इतोग.

15 इतस्के येसु इतोग, “आयो, निमा ओनगा अन. बाराहक इतेके, नावा पोल्लोटुन यहूदि आयवोर दुस्राड जातिनोरगा,* ओरा राजालोरगा,* ओसो इस्रयेल लोकरगा इतेके यहूदिरगा एक्सिह कीयलाहि, ओग नावा आचतोग सेवक आंदोग.*

16 नयेनाहक ओन्क बेचोन तिपल एता पोयगा* इन्जि, नना ओन तोहतकन,” इनजोर येसु इतोग.

17 ताना पया अनन्याल येसु वेहतद लोतगा अन्जि, सोलुना पोगोन कय तासिस,* इद्रम इतोग, “ए सोलु तमो, निमा इगा वायहपा, अगदे नीक दिसिस मतोग, ओगे येसुसामि,* निमा तोवयना ओसो देवूळता पवित्र जीवाते पूरा निंदना इन्जि,* नाक लोहतोग,” इनजोर इतोग.

18 अस्केडा अस्केन सोलुनाड कौडानाहि, उय्का अरतप लेहका बातालो अरता. अस्के ओनाड कोडाड पड्ने आसि, ओग तोवयलाह आतोग. ताना पया येसुना पेदिरते एग मीतोग.

19 पया गाटो तितोग अस्के, ओन्क लाव वाता.

* 9:1 9:1 8:3; 9:13,21; 22:4,19; 26:10-11; 1 कुरिततोर 15:9; गलातितोर 1:13; पिलिपितोर 3:6; 1 तिमोति 1:13 * 9:2 9:2 2 कुरिततोर 11:32; गलातितोर 1:17 * 9:2 9:2 दमिस्क सहर सुरिया देसेमतगा मता, इद देसेम वने रोम राजेमता लोप्पा मता. दमिस्क सहर येस्सलेमतहि 120 कोस्क मता. अगा वेल्लाटोर यहूदिर मतोर. ओरगा येस्सलेमतहि विततोर विस्वसिर वने मतोर. दुस्राड देसेहकने मनवालो यहूदिरा नेयम कीयनद अदिकर, रोम सर्करतोर येस्सलेमत पेर्मालोहक इतोर. * 9:6 9:6 9:15-16 * 9:6 9:3-6 1 कुरिततोर 15:8; पिलिपितोर 3:12 * 9:10 9:10 10:3,10-17 * 9:11 9:11 9:30; 11:25; 21:39; 22:3 * 9:12 9:12 मार्कल 5:23; बळयिर 9:17 * 9:13 9:13 8:3; 9:1,21; 22:4,19; 26:10-11; 1 कुरिततोर 15:9; गलातितोर 1:13; पिलिपितोर 3:6; 1 तिमोति 1:13 * 9:14 9:14 9:2,21 * 9:15 9:15 13:46; 15:14; 22:21; 26:20; 28:28; रोम सहरतोर 1:5; 11:13; 15:16; गलातितोर 1:15-16; 2:7; इपिसुसतोर 3:1,8; 1 तिमोति 2:7; 2 तिमोति 4:17 * 9:15 9:15 25:23—26:29 * 9:15 9:15 13:2; रोम सहरतोर 1:1; गलातितोर 1:15; इपिसुसतोर 3:7; 1 तिमोति 1:12; 2:7 * 9:16 9:16 20:23; 21:11,13; 2 कुरिततोर 6:4-5; 11:23-27; 1 तिसलुनितोर 3:4 * 9:17 9:17 मार्कल 5:23; बळयिर 9:12; इब्रितोर 6:1-2 * 9:17 9:17 1 कुरिततोर 9:1 * 9:17 9:17 लूकाल 1:15,67; 4:1; बळयिर 1:8; 2:4; 4:8,31; 6:3,5; 7:55; 9:17; 13:9,52

सोलु दमिस्कते येसुना पोल्लोतुन पोकर कीस्तोग

अद्रमे पया सोलु दमिस्क सहरतोर विस्वसिरा संगे, वेल्लाडे दियाड मतोग.

20 अगा मनेके, सोलु यहूदिरा पार्तनाताड लोहकनगा अन्जि, ✨ येसुये देवुळता मणि इन्जि, ✨ पोकर कीया बोटोग. ✨

21 ओना पोल्लोतुन केंजतोर सबेटोर पका बामिसि, “वेगे आयोया, येस्सलेम सहरतगा येसुन मोळ्कवालोरीन बूळे कींदोग? ✨ इगा वने येसुन मोळ्कवालोरीन पेर्मीलोरगा दोहच ओयलाह वास मतोग! ✨” इनजोर तमतमाय इंदुर. ✨

22 मति सोलुना दीरा वेल्लाथ वीळसोर अता. येसुना पोल्लोतुन ओग वेहचोरे अंदोग. दमिस्क सहरतोर यहूदिरिन येसुये देवुळ लोहतोग पिसिह केवाल किर्स्तु आंदोग ✨ इन्जि, बेस-नेहना साम्रमताहि वेहतोग, अदिहक ओर पकाय एक्बेक आतोर.

23 अद्रमे वेल्लाडे दियाड आतापया, यहूदि मुख्यालोर सोलुन हक्कलाह कोहन्दुर. †

24 मति अद आरडा सोलुहक एर्का आता. ओर ओग सहरताहि पेसतस्के, ओन हक्ककल इनजोर, सहरता अगदगा नग्का पिळ्विळ, पियल-पोळ्द केपिंदुर. ✨

25 ओनाड कगायवालोर बाताल कीतोर इतेके, नग्का सोलुन ओसि उंद कुचातगा उदिह कीसि, सहरता सर्ने दोहतद किलेता किळिक-बूकातगडाहि, ओन पलते नेल रेहचीतोर. ✨

सोलु येस्सलेमतगा येसुना पोल्लोतुन पोकर कीस्तोग

26 अस्के पया सोलु येस्सलेम मल्स वातोग, वासि अगा विस्वसिरिन कलियलाह ऊळतोग. ✨ मति वेग सोलु वने येसुन विस्वस कीतोग इन्जि, वेन बोरे नमोर आंदुर; अदिहक सबेटोर वेन रेयिंदुर.

27 मति बार्नबस ✨ सोलुन पोसि, बळयिरगा ओतोग. ओसि दमिस्क सहर दायनद अगदे सोलु येसुन बेद्रम ऊळतोग, येसु ओना संगे बेद्रम वळ्ळकतोग, ✨ ओसो दमिस्क सहरतगा बेद्रम सोलु मुर्तिय रेयवालेवा, येसुना पोल्लोतुन पोकर कीतोग, ✨ इव सबे पोल्लोन ओरिहक वेहतोग.

28 अस्के पया सोलु विस्वसिरा संगे कलियसोरेन मंदोग. कलियिसि येसुना पोल्लोतुन, रेयवालेवा पोकर कीसोरे, पूरा येस्सलेम सहरते तिरियिंदोग.

29 पया सोलु युनानि पोल्लो वळ्ळकवालोर विस्वस केवोर यहूदिरिहक ✨ वने, येसुना पोल्लोतुन वेहचोरेन मंदोग. वेहनेके, युनानि पोल्लो वळ्ळकवालोर यहूदिर वेना संगे ईनाह-आनाह पोल्लोने गिटोगटो आंदुर. अदिनेनाहक ओर ओन हक्कलाह अग ऊळिंदुर.

30 मति विस्वसिर इद पोल्लोतुन केंजिसि, सोलुन सम्दुरकचुल केसरिया सहर एवनाह ओसीतोर, पया (अगडाहि ओन ओडाते उदिह कीसि), ✨ ओना नाग तरसुस सहरते ✨ लोहचीतोर. ✨

31 अस्के पया, यहूदा पटटे, गालिल पटटे, सामरिया पटटे, विस्वसिरा मुडुन बोरे तिपल केवोर. अदिनेनाहक ओरिहक सुकम दोर्कता, ओर विस्वसते बेर्ससोर अंदुर. येसुसामिन रेयस ताकिंदुर. पवित्र जीवा ईतद तोळते ताकिंदुर. वेल्लाटोर येसुन विस्वस कीसि, ओरा मुडा संगे कलियिंदुर. ✨

लुदा ओसो यापा नाहकने, पत्रु कीतव कबस्क

32 पया इद्रम आता इतेके, पत्रु इके-अके वेलियसोर, सारोन एरियाता लुदा नाटे येसुना लोकुरगा अतोग.

33 अतस्के अगा एनियाल पेदिरतोग कय्क-काल्क वावोग मन्कल कलियतोग, ओग आट वर्साड कटुदगडाहि मुर्तिय तेदोग आसि.

34 पया पत्रु ओन इतोग, “ए एनिया, येसु किर्स्तु नीक सबे कीस्तोग. अले तेदिसि, नीवा कटुदुन उळ्ळा,” इनजोर इतोग. इताहे एनियाल अस्केडा अस्केन तेदिस नितोग.

35 लुदा नाटेनोर, सारोन एरियातोर वेल्लाटोर, एनियाल सत्रेम आतदिन ऊळिसि, येसुन विस्वस कीतोर.

36 अद्रमे पया सारोन एरियाता यापा नाटेनगा ✨, उंदि विस्वसि आंचाळ मता. § ताना पेदिर तबिताल आंदु, तान दोरकास वने इंदुर. * अद आंचाळि नाटेनगा आस्क-कोय्तोरिहक अमेसा बेसताड कबस्क कीसि ईदु, लेवोरिहक दर्म कीदु. ✨

✨ 9:20 9:20 13:5,14; 14:1; 17:1,10; 18:4,19,26; 19:8 ✨ 9:20 9:20 मत्याल 4:3; 16:16; 26:63; मार्कल 1:1; 14:61; लूकाल 22:70; योहन 3:16-18; 11:27; बळयिर 13:33 ✨ 9:20 9:20 गलातितोर 1:17 ✨ 9:21 9:21 8:3; 9:13; गलातितोर 1:13-14,23 ✨ 9:21 9:21 9:2,14 ✨ 9:21 9:21 गलातितोर 1:23 ✨ 9:22 9:22 मत्याल 16:16; 26:63; मार्कल 1:1; 14:61; लूकाल 2:11; 22:70; योहन 4:25-26; बळयिर 2:36; 3:20 † 9:23 9:23 इद तुकने सोलु अरब देसेम अन्जि, मल्स दमिस्क सहरतगा वातोग. गलातितोर 1:18; 2 कुरिततोर 11:32-33 ऊळदु. ✨ 9:24 9:24 20:3,19; 23:12-15; 25:3; 2 कुरिततोर 11:32 ✨ 9:25 9:25 2 कुरिततोर 11:33 ✨ 9:26 9:26 22:17; 26:20; गलातितोर 1:18 ✨ 9:27 9:27 4:36-37 ✨ 9:27 9:27 9:3-6 ✨ 9:27 9:27 9:20,22 ✨ 9:29 9:29 6:1 ‡ 9:30 9:30 अद्रमता बेरा ओडाता चित्र अद्रयय 27 अगा दोर्किहता. ✨ 9:30 9:30 9:11 ✨ 9:30 9:30 गलातितोर 1:21 ✨ 9:31 9:31 2:46-47; 12:24 ✨ 9:36 9:36 यहोश 19:46; 2 इतिहास 2:16; एजा 3:7; योनाल 1:3; बळयिर 10:5,23,32 § 9:36 9:36 यापा नाग सम्दुरकचुल मता, लुदा नाटेनाहि आट कोस्क आंदु. * 9:36 9:36 इब्रि पोल्लोते तबिताल इद पेदिरता अर्तमि चित्रलि आस्ता, तान युनानि पोल्लोते दोरकास इंदुर. ✨ 9:36 9:36 1 तिमोति 5:10

37 अद तूकने अद आंचाळि उंद दिया दुक अर्स डोलता. डोलतस्के नाटेनाड आस्कु ताना सेतातुन एग मीहचि, पोगोटा मिदेता अरातगा तासताड.

38 इंजेके लुदा नाग इतेके, यापा नाटेनाहि एरेन मता. पन्नु लुदा नाटेनगान मन्हतोग इन्जि, अगडोर विस्वसिरिहक एका आता. इद पोल्लोतुन केजिसि, इर्वुर मन्कलोरिन पन्नु चट्टिपट वायेग इन्जि, ओनेके कबुर लोहतोर.

39 अस्के पन्नु ओरा संगे अतोग. यापा नाटेनगा एवतस्के, ओन पोगोटा मिदेता अरातगा ओतोर. अगा मताड सबे रांडे आस्कु ओनगा जमा आसि, तबितालि जीवात मनदहपा, अविस्किहक कोटटव सबे जगाड, गेंदेनु तोहचोर अळन्दुड.*

40 पया पन्नु सबेटोरिन पलते पेहचि, मिडाड कोटिस देवळतुन अर्जि कीतोग. कीसि पया सेतातके ऊळिस, “ए तबिता, तेदा,”* इतस्के, अद आंचाळि कौडाड नाहकिस पन्नुन ऊळता, ऊळिसि तेदिस उदता.

41 पया पन्नु ताना कयदुन पोस तान निल्पिह कीतोग, कीसि रांडे आस्किनु, दुसोर विस्वसिरिन केयिसि, तबिताल इंजेक जीवा अर्सि निता इन्जि तोहतोग.

42 इद पोल्लो यापा नाटेनगा पूरा पोकर आता. आताहकु अगडोर वेल्लाटोर लोकुर येसुन विस्वस कीतोर.

43 ताना पया पन्नु यापा नाटेनगान, तोलाड ओळहवाल ओर्वोग सिमोन पेदिरतोनगा,* वेल्लाडे दियाड रोमिस मतोग.†

10

कुरनेलि देवळ तोहतद लेकातुन ऊळिहतोग

1 सारोन एरियाता केसरिया सहरतगा*(ओर्वोग रोमिमन्कल मतोग,) ओना पेदिर कुरनेलि आंदु.* ओग नूर सीपयकना दरोगाल मतोग. ओना तुंगाता पेदिर इतालिया पटटा* लळयमुल इनजोर मता.

2 ओग (यहूदि जाततोग आयोग, मति) यहूदिरा देवळतुन दिनम मोळिकंदोग, ओना लोते मनवालोर सबेटोर देवळतुहक रेयिस ताकिंदुर*. लेवोरिहक दर्म कीदोग, दिनम देवळतुन पार्तना कीदोग.

3 अद्रमे उंद दिया पियल बहट अर्स मता. अस्के उंद देवतुलि ओनगा वासि नितदिन, देवळ तोहतनद लेकाते* पोळक्नेन कुरनेलि ऊळतोग. अस्के अदु “ए कुरनेलि!” इता.

4 इतस्के कुरनेलि तान ऊळिसि पका रेयतोग, रेयिसि “बाताल सामि?” इतोग. अस्के अद इता, “निमा पार्तना कीयहनिन, लेवोरिहक दर्म कीयहनिन, इद देवळतुहक बेसता कोड वाटटप लेहका गिर्दा वास्ता.*

5 इंजेके यापा नाटेनगा* सिमोन पन्नु पेदिरतोग ओर्वोग मन्हतोग; उयतुर मन्कलोरिन लोहचि ओन नियगा केया.

6 ओग ओर्वोग तोलाना कबळ केवानगा मन्हतोग, ओना पेदिर वने सिमोने आंदु.* ओना लोन समदुरकचुल मन्हता,” इनजोर वेहता.

7 इद्रम वेहचि देवतुल अता. अतापया कुरनेलि बाताल कीतोग इतेके, तनाड इर्वुर ओर्युलतोरिन केयतोग, ओसो तना संगे मनवालोर सीपयकनगडाहि ओर्वोग देवळतुन मोळकवाल सीपयिन केयतोग.

8 केयिसि ओरिन सबे पोल्लोड वेहचि, यापा नाटे पन्नुन ततलाह लोहतोग.†

पन्नु देवळ तोहतनद उंद लेकातुन ऊळिहतोग

9 इमा दिया ओर यापा नाग एरे-एरे एक्स मतोर, अस्के पियलि पन्नु पार्तना कीयलाहि लोता पोगोन वेसळतगा तगडतोग. 10 अस्के ओन्क बातालाय दोर्कतेक तिनेननाय इनाह, पका कव वसिस मता. अद लोतोर गाटो अटसोर मतोर, अचोटेन ओग इद्रम देवळ तोहतनद लेकातुन ऊळतोग* इतेके,

11 पोगोटा बूमि पगक विरियिस,* अगडाहि बेरा गेंदेता लेहका, तानाड नालुड कोडिन बातालो पोस नेल रेहतलाह आता.

12 अद गेंदेतगा, इद बूमतगा मनदनव तिनदलाह पोलनव, पोलवव, सबे जातिनाड नालुड काल्कनाड जन्वर्क, कोरियनाड-बेडनाड जन्वर्क, ओसो पिटेड वने मताड.

13 अस्के पन्नुहक उंद आल्का इद्रम केंज वाता, “अले पन्नु, इविस्किन हव्किस तिन,” इता.

14 मति पन्नु, “आयो सामि, मोसानाड अडोड वेहतपु पोल्वविन, कळवोग कीयनविन, बेस्केन नना तिनोन,*” इनजोर इतोग.

* 9:39 9:39 1 तिमोति 5:3 * 9:40 9:40 मार्कल 5:41; लूकल 8:54 * 9:43 9:43 10:6 † 9:43 9:43 यहूदिरा विचरते तोलाड ओळहवानु विटळ आतोग इंदु, मति पन्नु इद अडोतुन अचोन सीता केवोग. * 10:1 10:1 8:40; 10:24; 11:11; 12:19; 18:22; 21:8,16; 23:33; 25:1,4,6,13 * 10:1 10:1 केसरिया सहर यहूदा पटटे मता. यहूदिरा मोदुल सहर येस्सलेम आंदु, मति अद पटटे रोम सर्करता मोदुल सहर केसरिया आंदु. अगाने पटटा गुमसि उदिदोग, ओसो सर्करता सीपयक मनदना डेरा आंदु. * 10:1 10:1 18:2; 27:1,6; इब्रितोर 13:24 * 10:2 10:2 10:22,35; 13:16,26 * 10:3 10:3 9:10; 10:10-17 * 10:4 10:4 इब्रितोर 6:10 * 10:5 10:5 यहोशू 19:46; 2 इतिहास 2:16; एजा 3:7; योनाल 1:3; बळयिर 9:36; 10:23,32 * 10:6 10:6 9:43 † 10:8 10:8 यापा नाग केसरियाताहि जोक-जोक वीसा नालुड (24) कोरक आंदु. * 10:10 10:10 11:5; 22:17 * 10:11 10:11 मत्याल 3:16; मार्कल 1:10; लूकल 3:19-22; योहन 1:51 * 10:14 10:14 लैव्यवस्था 11:13-32; व्यवस्थाविवरण 14:7-19; यहजकेल 4:14; दानियेल 1:8

- 15 इतस्के दुस्रा मल्काता आल्का इद्रम केंज वाता इतेके, “नना देवुळतन पोलनाह कीतविन, निमा पोलोड इनजोर इनमा,” इता.✠
- 16 इद्रम मूंड मल्काड आता, अस्के अद गेंदेतुन बातालो चट्नेन पोगोन ओता.
- 17 पया देवुळि नाक बेद्रमता लेका तोहता इन्जि, पत्रु पकाय एक्बेक आतो. अस्केने कुरनेलि लोहतोर मन्कलोर,✠ तोलाना कबळ केवाल सिमोनना लोन बेगा मन्हता इनजोर, पर्हकसोर-पर्हकसोर ओना लोता रेसातगा वासि नितोर.
- 18 निचि “इगा बोगाय सिमोन पत्रु इनवाल मन्कल मन्हतोगा?” इनजोर आळो कीतोर.
- 19 अदे तूकने पत्रु देवुळ तोहतद लेकातुन विचर कीयलाह आस मतोग; अस्केन देवुळता जीवा ओन वेहता, “पत्रु इके केंजा, मुवुर मन्कलोर नीक पर्हकसोर वातोर.
- 20 निमा तेदिस इळन रेगा, रेगिसि उन्क-मन्क आयवालेवा ओरा संगे अनु. ननाय ओरिन लोहतन,” इता.‡
- 21 अस्के पत्रु इळन रेगिसि ओरगा अतो, अन्जि (ओरिन जोहर कीसि), “मीट बोग पत्रुन पर्हकलाह आतिर, ओग ननाय आंदन. अले वेहाट, बाताल कबळतुहक वातिर?” इनजोर इतो.
- 22 पया ओर इतोर, “मावा माल्काल कुरनेलि इनवाल नू सीपय्कना दरोगाल मन्हतोग. ओग मीवा देवुळता पोल्लोतुन केंजिसि, तान्क रेयिसि ताकिहतोग.✠ सबेटोर यहुदिर ओन्क पका कदर ईस्तोर. ओनगा उंद दिया देवुळता देवतुल वासि, ‘सिमोन इनवाल पत्रुनगा कबुर लोहचि, ओन नीवा लोन केया. केयिसि ओग वेहतनाड सबे पोल्लोन बेस केंजा’ इता,” इनजोर वेहतोर.
- 23 पया पत्रु ओरिन लोप्पा ओसि, ओरिहक मनदलाह जागा कीतो.

दुस्रा जाततोरिहक बेसता कबुरि

- पया इमा दिया पत्रु ओसो यापा नाटेनोर उय्तर विस्वसिर, कुरनेलि लोहतोरा संगे अतोर.
- 24 वेर दुस्रा दिया केसरिया सहरतगा✠ एवतोर, अस्के कुरनेलि जीवातोरिन, गोततोरिन तना लोतगा जमा कीसि, पत्रु वायनदिन अग ऊळसोर मतोग.
- 25 पया पत्रु ओना लोन एवतस्के, कुरनेलि ओन कलियिसि, ओनाड काल्क मोळिकसि जोहर कीतो.✠
- 26 अस्के पत्रु ओन तेहचि “निमा इद्रम केमा, नना वने नीवा लेहका मन्कनने,” इनजोर इतो.✠
- 27 पया ओर वळ्हकसोर-वळ्हकसोर लोप्पा नेडतोर, नेडतस्के पत्रु अगा वेल्लाटोर जमा आतदिन ऊळतोग.
- 28 ऊळिसि ओरिन इतो, “यहुदि लोकरिहकु, मीट दुस्राड जातिनोरगा दायनदु, मीवा संगे गोत आयनदु, पोलो इनजोर मीट पुतिरे.✠ मति बोगे मन्कन विटळ इनजोर इनदना आयो इन्जि, देवुळि नाक तोहता.✠
- 29 अदिनेनाहके मीट नाक केय लोहतिर अस्के, पेगके-मुनेह बाताले विचर केवालेवा नना वातन. मति बाराहक केयतिरो, अले वेहाट?” इनजोर पत्रु ताल्हकतो.
- 30 अस्के कुरनेलि इतो, “मूंड दियाड मुने, बहट अर्स मतस्के, नावा लोतगा पार्तना कीसोर मतन. अस्के ऊळा, तिर्मिळ्स्कना जगा केगतोग ओवोर्ग मन्कल, नावा मुनेह वास नितोग.
- 31 निचि इद्रम इतो, ‘ए कुरनेलि, निमा पार्तना कीयनदिन देवुळ केंजता, लेबोरिहक दर्मम कीयनदिन ऊळता.
- 32 अदिनेनाहक यापा नाटेनगा कबुर लोहचि, सिमोन पत्रु पेदितोग मन्कन नियगा केया. ओशु दुस्रोसि सिमोन इनवाल तोलाना कबळ केवाना लोतगा मन्हतोग, अद लोन सम्दुरकचुल मन्हता,’ इनजोर इतो.
- 33 अदिनेनाहक नना तोप्नेन नियेके कबुर लोहतन. निमा एवतिन अदिहक पकाय बेस कीतिन. इंजेके देवुळि नीक वेहतव सबे पोल्लोन केंजलाहि, माट देवुळता मुनेह जमा आतोम,” इनजोर कुरनेलि इतो.
- 34 अस्के पत्रु इद्रम वेहता बोटटोग इतेके, “देवुळि बेस्केन मन्कना मोकम ऊळिसि एरे केवो,✠
- 35 मति बेदाय जाततोग मतेक तेला, तान्क रेयिसि, सेतेमते ताकवाल मन्कल,✠ देवुळतुहक विचर वास्तोग इनजोर,✠ इंजेके नाक बेस तेळियता.
- 36 (देवुळि आचतोग) येसु किर्स्तु, पापि मन्कलोरिन देवुळता संगे कलियिह कीतो.✠ (ओगे येसु कतमतोरा माल्काल✠).
- इदे बेसता कबुरतुन देवुळि तना इस्रयेल लोकरिहक लोहता, इदिन मीट पुतिर.
- 37-38 एते मीहवाल योहन इस्रयेल लोकरिन तमा पापमता अगदाहि मल्सि, देवुळता पेदिते एग मीयलाहि पोकुर कीदोग. ताना पया यहुदिरा बूमते बाताल बाताल आता, अदिन मीट पुतिर. इतेके देवुळि नासरेत नाटेनोग येसुन निल्पिह कीसि, ओना

✠ 10:15 10:15 मत्याल 15:11; मार्कल 7:19; रोम सहरतोर 14:14,20; 1 कुरिततोर 10:25-26; 1 तिमोति 4:4-5; तीतुस 1:15 ✠ 10:17 10:17 10:7-8 ‡ 10:20 10:20 पत्रुन केयलाह वातोस यहुदिर आयर मति, दुस्रा जाततोर मतोर. अदिहक पत्रु दाकना, अनोना इन्जि, उन्क-मन्क आतो. ग. ✠ 10:22 10:22 10:2,35; 13:16,26 ✠ 10:24 10:24 8:40; 10:1 ✠ 10:25 10:25 मत्याल 8:2; 28:17; योहन 9:38; तोहचीतव पोल्लोड 19:10; 22:8 ✠ 10:26 10:26 14:15; तोहचीतव पोल्लोड 19:10; 22:9 ✠ 10:28 10:28 मत्याल 8:8-9; लूकाल 7:6; योहन 4:9; 18:28; बळयिर 11:3; गलातितोर 2:12,14 ✠ 10:28 10:28 10:34; 11:12; 15:9 ✠ 10:34 10:34 व्यवस्थाविवरण 10:17; 2 इतिहास 19:7; बळयिर 15:9; रोम सहरतोर 2:11; गलातितोर 2:6; इपिसुसतोर 6:9; कुलुसितोर 3:25; याकुब 2:1; 1 पत्रु 1:17 ✠ 10:35 10:35 10:2 ✠ 10:35 10:34-35 रोम सहरतोर 2:14-15; 3:29 ✠ 10:36 10:36 रोम सहरतोर 5:1; इपिसुसतोर 2:17 ✠ 10:36 10:36 मत्याल 28:18; बळयिर 2:36; रोम सहरतोर 10:12; पिलिपितोर 2:10-11

तोळ मन्जि, तना पवित्र जीवाते, तना लावते ओन निहता. ✧ ओग गालिल पटटाहि सुरू कीसि, सबेटोर इस्रायेल मन्कलोरैनाहक, बेसताड कबस्क कीसोरे, देयहकना मुक्यानाकय इळन मतोरगडाहि, देयहकिन पूंडसोरे तिरियतोग. ✧ इद पोल्लोतुन वने मीट पुतिरे.

39 मावा यहूदिर मनदनद देसेमतगा, अहे येस्सलेम सहरतगा, येसु कीतव सबे कबस्किन माटु ओनाड बळयिरोम मावाड कोडाने ऊळतोम. ✧ पया ओन मराता गुटातगा मोल्लाड कोटिस हक्कतोर. ✧

40 मति मूंड दियाने देवुळि ओन जीवा अर्हचि, ✧ लोकुरा मुनेह दिसिह कीता.

41 येसु दिसनेके सबेटोर लोकुरिहक दिसोग ✧ मति, सिरप माके दिसतोग. इतेके ओग जीवा अरतापया, ओना संगे कलियिस तितोम-उटोम. बाराहक इतेके इद पोल्लोता साक्सि मनदलाहि, देवुळि मुनेन माक आचिस मता. ✧

42 अद्रमे हातोर-पिसतोर नेयम कीयलाहि, देवुळि येसुने निल्पिह कीता ✧ इनजोर, साक्सि ईसोर पोकर कीयलाहि, येसु माक उकुम ईतोग. ✧

43 येसुना मोकतेनाहकु, येसुन विस्वस कीतोर कतमतोर पापमतुन देवुळि मापि कीस्ता इन्जि, मुनेतोर देवुळताड सबेटोर कबुरतोर सास्त्रम वेहतहता, ✧” इनजोर पत्रु इतोग.

दुस्रा जाततोर पोगोन वने, पवित्र जीवा रेगिहता

44 पत्रु इव पोल्लोड वेहतहपा, ओनाड पोल्लोन केंजवालोर सबेटोर पोगोन पवित्र जीवा रेगता. ✧

45-46 रेगतस्के कुरनेलिना लोतगा मनवालोर, तमा मुर्तिय पुनव बासाने वळहकलाह, ✧ ओसो देवुळि बेरा डीसाता इनजोर जोहर कीयलाह आतोर. पत्रुना संगे यापा नाटेनाहि वास मतोर यहूदि विस्वसिर इव सबे ऊळतोर, केंजतोर. केंजिसि, डायना रिबज केवोर दुस्राड जातिनोरा पोगोन वने, पवित्र जीवा रेगिहता इन्जि, ✧ ऊळिस बामतोर. § पया पत्रु तना तोळतोरिन इतोग,

47 “इजेके वेर वने मावा लेहका पवित्र जीवाते निंदतोर. ✧ अदिहक वेरिन येसुना पेदिरते एग मीमाकिर इनजोर, बोगाय रोमिह कीया पगयनोगा? ✧” इतोग.

48 पया ओर पूना विस्वसिरिन, “येसु किर्स्तुना पेदिरते एग मीयिर,” ✧ इनजोर वेहतोग. एग मीतापया कुरनेलिना लोतोर पत्रुन “रेंड दियाड रोमिस दाकिन,” इनजोर इतोर, इताहकु ओग तना तोळतोर संगे, अगान उचुक दियाड रोमतोग. *

11

येस्सलेमतोर विस्वसिर पत्रुना तप तोहतहतोर

1 अद्रमे पया, यहूदि आयवोर वने देवुळता पोल्लोतुन विस्वस कीतोर इन्जि, येसुनाड बळयिर ओसो पूरा यहूदा पटटा विस्वसिर केंजतोर.

2 पत्रु केसरिया सहरताहि येस्सलेम अतस्के, उयतुर यहूदि विस्वसिर ओना संगे, पोल्लोने उचुन गिटोगटो आसि.

3 देवुळ माक ईतव अडोन वेग माळोग इन्जि, “निमा डायना रिबज केवोरगा अन्ज मतिन, ओसो ओरा संगे तिनदना-उनडना वने कीतिन ✧ अय?” इतोर.

पत्रु तना कबळतुन तेळियिह कीस्तोग

(10:9-32)

4 अस्के पत्रु मुनेताहि सुरू कीसि, मारनाहि बाताल बाताल आता, अदिन ओरिहक तेळियिह कीतोग.

5 कीसि ओग इद्रम इतोग, “नना यापा नाटे मतन अस्के, उंद दिया पार्तना कीसोर मतन. अस्के नना इद्रम देवुळ तोहतनद लेकातुन ऊळतन इतेके, बेरा गेंदेता लेहका बातालो मता. बोगो तानाड नालुड कोडिन पोसि, पोगोटा बूमतगडाहि दोम्हक्ने नावा मुनेह रेहतोग.

6 अस्के तान नना बेस ऊळतन, ऊळतस्के अगा नाटेनाड जन्वर्क, गेळाताड जन्वर्क, बूमतगा कोरियनाड-बेडनाड जन्वर्क, ओसो पिटेड इंका मताड.

7 अस्के उंद आल्का इद्रम नाक केंज वाता इतेके, ‘अले पत्रु तेदा, इविस्किन हक्किस तिन,’ इता.

8 मति नना इतन, ‘आयो सामि, मोसानाड अडोड वेहतपु पोल्बविन, कळवोग कीयनविन, बेस्केन तिनोन,’ इतन.

✧ 10:37-38 10:37-38 लूकाल 3:19-22; 4:1,14,18-19 ✧ 10:37-38 10:37-38 मत्याल 4:23; मार्कल 1:39 ✧ 10:39 10:39 लूकाल 24:48; योहन 15:27; बळयिर 1:8; 10:41 ✧ 10:39 10:39 5:30 ✧ 10:40 10:40 2:24 ✧ 10:41 10:41 योहन 14:22; 1 कुरिततोर 15:5-8 ✧ 10:41 10:41 लूकाल 24:48; योहन 15:27; बळयिर 10:39 ✧ 10:42 10:42 योहन 5:22-23,25-27; बळयिर 17:31; रोम सहरतोर 2:16; 2 कुरिततोर 5:10; 2 तिमोति 4:1; 1 पत्रु 4:5 ✧ 10:42 10:42 मत्याल 28:19-20; मार्कल 16:15; लूकाल 24:47; बळयिर 1:2 ✧ 10:43 10:43 लूकाल 24:25-27,44-46; बळयिर 3:18; 13:39; 26:22-23; रोम सहरतोर 3:21-23 ✧ 10:44 10:44 11:15; 15:8; 19:2,6 ✧ 10:45-46 10:45-46 मार्कल 16:17; बळयिर 2:4; 19:6 ✧ 10:45-46 10:45-46 रोम सहरतोर 5:5 § 10:45-46 10:45-46 यहूदि विस्वसिरा विचरते, सिरप यहूदिरा पोगोने पवित्र जीवा रेगिहता. मति इगा दुस्राड जातिनोरा पोगोन वने, पवित्र जीवा रेगनदिन ऊळिसि, वेर बामतोर. ✧ 10:47 10:47 11:17; 15:8 ✧ 10:47 10:47 8:36 ✧ 10:48 10:48 2:38; 8:12,15-16; 19:5 * 10:48 10:48 वेर यहूदि विस्वसिर, दुस्रा जाततोर लोन मन्जि, ओरगा तितोर-उटोर. मति इदु यहूदिराड अडोना अडम मता. ✧ 11:3 11:3 योहन 4:40; 18:28; बळयिर 10:28,48; गलातितोर 2:12

9 इतस्के दुस्रा मल्का पोगोटाहि ओसो आल्का केंज वाता इतेके, 'देवुळि पोलनाह कीतविन, निमा पोलोड इनजोर इनमा,' इता.

10 इद्रम मंड मल्काड आता अस्के, अद गेंदेतुन बातालो चट्टने पोगोन ओता.

11 "अस्केने मुवुर मन्कलोर माट मतद लोतगा वासि नितोर. ओरिन केसरिया सहरतगडाहि नयगा लोहच मतोर.

12 पया देवुळता जीवा नाक इता, 'ओर यहुदिर आयोर इन्जि, उन्क-मन्क आयवा, ओरा संगे अन,' इनजोर इता.☆ पया नावा संगे वेर आगबुर यापा नाटेनोर विस्वसिर वने, केसरिया सहरते वातोर. पया माट कुरनेलिना लोन अतोम.

13 अतस्के कुरनेलि इतो, 'उंद देवतुलि नावा लोतगा वासि, नाक इद्रम वेहता इतेके, "यापा नाटे कबुर लोहचि, सिमोन पत्रु पेदिरतोग मन्कन मियगा केया.

14 ओग वासि मीक देवुळता पोल्लोतुन वेहतनोग, अद पोल्लोते देवुळि नीकु, नीवा लोते मनवालोर सबेटोरिन पिसिह कीयगा,☆" इनजोर वेहता,' इतो.

15 अद्रमे पया नना वेहता बोटन अस्के, देवुळता पवित्र जीवा मुने मावा पोगोन बेद्रम रेगता, अद्रमे ओरा पोगोन वने रेगता.☆

16 रेगतस्के, येसु इतद इद पोल्लो नाक सीता वाता, 'देवुळता पेदिरते मीहवाल योहन लोकरिन एते मीहन्दोग. मति देवुळि मीकु पवित्र जीवाते मीहतागा,'☆ इनजोर इतो.

17 माट किस्तु येसुसामिन विस्वस कीतस्के, बेद्रम देवुळि पवित्र जीवातुन मावा पोगोन उदिह कीता, अद्रमे ओरा पोगोन वने उदिह कीता. कीताहकु इंजेक नना बोन्न आंदन, देवुळतुन रोमिह केवानन?☆" इनजोर इतो.

18 पया पत्रुना संगे गिटोगटो आसोर मतोर मन्कलोर, इद पोल्लोतुन केंजिसि, केमेन आतोर. आसि ओर इतोर, "पापमता अगदाहि मल्सि, तना पिसमुळ दोकिह कीयलाहि,☆ यहुदि आयवोरिहक इका, देवुळि अग ईता," इनजोर देवुळतुन जोहर कीतोर.

अंताकिया सहरता विस्वसिरा मुलु

19 इद्रम आनेके इस्तिपनिन हक्कतापया, विस्वसिरिन तिपल कीतस्के, बिरोबटो आतो,☆ उयतुर पिनिके पटटे,☆ उयतुर कुपस्स देसेम,☆ उयतुर सुरिया पटटा अंताकिया सहर*☆ एवनाह वितिस, बिरोबटो आतोर. ओर येसु किस्तुना पोल्लोतुन, यहुदिरिन विळिसस बोरिहके वेहोर.

20 मति ओरा संगे उयतुर कुपस्स देसेमतोर विस्वसिर मतोर, उयतुर कुरेने सहरतोर☆ मतोर, ओर अंताकिया सहरते वासि, यहुदि आयवोरिहका वने येसुसामिना बेसता कबुरतुन वेहतोर.☆

21 देवुळता लाव बेसता कबुरतुन वेहवालोरगा मता. अदिहक वेल्लाटोर यहुदि आयवोर, येसुसामिन विस्वस कीसि, येसुना अगदे ताकलाह आतोर.☆

22 पया इद पोल्लो येस्सलेमता विस्वसिरा मुडुहक एका आता, आतस्के ओर बार्नबसिन☆ अंताकिया सहरते लोहतोर.

23-24 बार्नबस अगा एवतोग अस्के, देवुळि अगडोर विस्वसिरिहक बेद्रम देखा ईता☆ इनजोर, ओग ऊळिसि, पका गिर्दा आतोग. ओग इतेके सेतेमतोग मन्कल, पका विस्वस केवाल, ओसो देवुळता जीवाते निंदिस मनवाल☆. "मीवा पूरा जीवाताहि येसुन विळसवालेवा निच मन्हटु" इन्जि, ओर विस्वसिरिन वेहतोग. पया बार्नबस अगा मनदहपा, वेल्लाटोर येसुन विस्वस कीतोर.☆

25 पया बार्नबस सोलुन पर्वकलाहि, तरसुस सहरते अतोग.‡

26 अस्के ओन अगा दोकिह कीसि, (येसुना सेवाते तना तोळ आयलाह,) ओन अंताकिया सहरते ततोग. पया वर्सामेंड ओर इर्वुर, विस्वसिरा मुडा संगे मन्जि, वेल्लाटोरिन येसुना पोल्लोतुन काहन्दुर. अस्के मुने-मुने अंताकिया सहरतगान, विस्वसिरिन किस्तुनोर☆ इन्जि, लोकर पेदिर तासतोर.

27 अवे दियाने देवुळता कबुरतोर उयतुर, येस्सलेमताहि अंताकिया सहरते वातोर.

28 ओरगडाहि अगबुस इनवाल मन्कल मतोग.☆(उंद दिया विस्वसिर जमा आतस्के,) ओग तेदिसि "रोम राजाल ताकिह कीयनव सबे देसेहकनगा, पका दुकळ अरयगा" इनजोर, ओग देवुळता जीवाता बुदते वेहतलाह आतोग. (पया अद दुकळ कलोदियुस इनवाल☆ रोम राजगादेतगा उदतस्के आता.)

☆ 11:12 11:12 10:28,34; 15:9 ☆ 11:14 11:14 योहन 4:53; बळयिर 10:2; 16:15,31-34; 18:8; 1 कुरिततोर 1:16

☆ 11:15 11:15 2:4; 10:44 ☆ 11:16 11:16 मत्याल 3:11; मार्कल 1:8; लूकाल 3:16; योहन 1:33; बळयिर 1:4-5 ☆ 11:17

11:17 5:39 ☆ 11:18 11:18 2 कुरिततोर 7:10 ☆ 11:19 11:19 8:1,4 ☆ 11:19 11:19 15:3; 21:2 ☆ 11:19

11:19 4:36-37; 13:4; 21:3; 27:4 * 11:19 11:19 अंताकिया सहर अंताकिया इद सहर सुरिया पटटा मोदुल सहर मता. पूरा रोम

राजेमते, रोम ओसो सिकंदरिया इव सहकिन विळिससि, अंताकिया सबेटुक बेरा सहर आंदु. ☆ 11:19 11:19 6:5; 11:20-27; 13:1; 14:26;

15:22-23,30,35; 18:22; गलातितोर 2:11 ☆ 11:20 11:20 मत्याल 27:32; बळयिर 13:1 † 11:20 11:20 यहुदि आयवोरिहक

मोदुल कागिदते "युनानिरिहकु". ☆ 11:20 11:20 5:42; 8:35; 9:22; 17:3; 18:5,28 ☆ 11:21 11:21 2:47; 4:4; 5:14;

6:1,7; 9:31,42; 11:24; 14:1,21; 16:5; 17:12 ☆ 11:22 11:22 4:36-37 ☆ 11:23-24 11:23-24 14:26; 15:40

☆ 11:23-24 11:23-24 लूकाल 1:15,67; 4:1; बळयिर 4:8; 6:5; 7:55; 13:9 ☆ 11:23-24 11:23-24 2:41,47; 4:4; 5:14;

6:1,7; 9:31,42; 11:21; 14:1,21; 16:5; 17:12 ‡ 11:25 11:25 सोलु तरसुस सहरतोग आंदोग; 9:30 ऊळाट. ☆ 11:26 11:26

26:28; 1 पत्रु 4:16 ☆ 11:28 11:28 21:10 ☆ 11:28 11:28 18:2

29 इदिन केंजिसि, अंताकिया सहरतोर विस्वसिर, वगोग-वगोग मन्कल बेचोक कोताड ईया पगयहतोग, अचोक अर्हीचि, यहुदा पटटोर विस्वसिरिहक लोहतकल इनजोर, विचर कीतोर.

30 पया अद्रमे कोताड अर्हीचि, अव कोतानु बार्नबसना, सोलुना कयदे ईसि, येस्सलेम मतोर विस्वसिराड पेदल्कनगा लोहतोर.*

12

विस्वसिरा मुडुन पका तिपल कीस्तोर

1 अद वेलाते येस्सलेमतगा बाताल आता इतेके, एरोद अग्रिपा राजाल*विस्वसिरा मुडगडाहि, उयतुरिन तिपल कीयलाहि, ओरिन पोयतलाह वेहतोग.

2 वेग राजाल येसुना बळयि योहनना दादाल याकुबिन,* तल्वर कसेगते हक्कनाह कीतोग.

देवतुलि पन्नुन जेलतगडाहि पेसिह कीस्ता

3 इदिन ऊळिस, येसुन मोळ्कवोर यहुदिर पकाय गिर्दा आतोर. ओर गिर्दा आतदिन राजाल ऊळिसि,* पन्नुन वने पोयतलाह वेहतोग. (इद पोल्लो आवना पंडुमतस्केडा आंदु, तान ओय्पिह केवद पिंडटाड आरिड तिनदनद पंडुम* वने इंदुर.)†

4 पन्नुन पोसि, आवना पंडुम‡ मारतापया, वेल्लाटोर लोकरा मुनेह नेयम कीयना विचरतेनाहक, ओन जेल वाट वेहतोर. वेहचि, ओना पहरातुहक, नालुड तुंगानोर सीपय्किन पहरा तासतोर. उंद-उंद तुंगातगा नाल्वुर-नाल्वुर सीपय्क मतोर.

5 इद्रमलेहका पन्नुन उचुक दियाड जेलते तासतोर, अस्के विस्वसिरा मुलु ओनेनाहक, अमेसा रोमवालेवा, देवुळतुन पार्तना कीसोर मतोर.

6 (पया पंडुम मारिस इमा दिया,) एरोद राजाल पन्नुन जेलताहि पेसिह कीसि, लोकरा मुनेह नेयम कीयना मता. अद नग्का, पन्नुन नडुम कीसि, पन्नुनाड कय्किन तमाड कय्कना संगे इके-अके रेंड गोल्स्कने दोहचि, इर्वुर सीपय्क उंजिस मतोर. ओसो जेलता अगदगा, उयतुर सीपय्क वने ओना पहरातुहक मतोर. 7 अस्के बाताल आता इतेके, दोम्हक्नेन देवुळता देवतुलि पन्नुन दोहच मतद अरातगा वासि निता. नितस्के अद अरातगा वेहच आता. अस्के अद बाताल कीता इतेके, पन्नुना मेंदुन मेल्हचि, “अले पन्नु चट्टिपेट तेदा!” इनजोर इता. इतस्के पया, (सीपय्क तेदवाय,) पन्नुन दोहच मतव गोल्स्क ओनाड कय्कनाहि तमतमाय कुसताड.*

8 अस्के देवतुलि, “नळ्हकोटुहक पटा दोहा, एल्पुस्क केगम” इता, इतस्के ओग अद्रमे कीतोग. ओसो “पोगोटा जगा केगस, नावा पयाह पयाह वाय,” इता.

9 इतस्के ओग ताना पयाह पयाह अनजोर, जेलताहि पेसतोग. देवतुल कीयनद निटमे इनजोर, ओन्क मुर्तिय एर्का इले आसि. “देवुळता देवतुल बाताल कीयलाह आता, इद सबे निटम आयो मति, नना कला कळिस्कहनन बहे,” इंदोग.

10 ओर इर्वुर अह आस पेसिस अनेके, मुनेह उंद जागातगा पहरातोर मतोर, ओरिन वीळतोर. ओसो इबर दुस्सा अगदगा उच्वुर पहरातोर मतोर, ओरिन वने वीळतोर. (मति पहरातोरिहक इतेक, ओर इर्वुर दिसोर.) अद्रमे जेलता कच-तेल्पता अगदगा एवतोर, अद अगि सहरतेके पेसिंदु, अद वने तेल्पि ओरेनाहक तनतनाय पडळ्क आता.* पया ओर पेसिस उचुन अबर अनेके, देवतुलि पन्नुन विळिसस बेकेयो मायता.

11 पया “हां इद सबे निटमे इन्जि, इंजेक कोन नना पुतन, देवुळि तना उंद देवतुलतुन लोहचि, एरोद अग्रिपाना कयदाहि नाक विळिसह कीता.* (नाक राजाल हक्कलाह ऊळिस मतोग,) अद्रमे यहुदिरा आसा वने मता. मति अद्रम आयवाह, देवुळ नाक पिसिह कीता,” इनजोर पन्नु इतोग.

12 इद्रम एर्का आतापया, पन्नु बाताल कीतोग इतेके, मार्कल इनवाल योहनना* तलोग मरियाना लोन अतोग.‡ अगा वेल्लाटोरे विस्वसिर जमा आसि, पन्नुनेनाहक पार्तना कीसोर मतोर.

13 पन्नु अगा अतोग अस्के, अग केहतद मता. अगदगा निचि, (“बेह अतिर दादा?” इन्जि,) तेल्पतुन कोहकतोग. कोहकतस्के रुदे पेदिरता उंद ओर्युल पिला वित वाता.

14 अद पिला पन्नुना लेडतुन पुनदलाह पुता, मति अगदुन तेगयवाय, पका गिर्दाते लोप्पा वितता. वितिसि “अगदगा पन्नु वास नितोग,” इन्जि वेहता.

* 11:30 11:30 12:25; गलातितोर 2:1 * 12:1 12:1 वेग एरोद अग्रिपाल इतेके, येसुसामि पुटटस्केडोग बेरोग एरोद राजानु, तादो इनवाल आंदोग. बेरोग एरोद राजाना पोल्लो मत्याल अदुयय 2 अगा दोर्किहता. * 12:2 12:2 मत्याल 4:21; लुकाल 5:10 * 12:3 12:3 24:27; 25:9 * 12:3 12:3 पेसमळि 12:15; 23:15; बळयिर 20:6 † 12:3 12:3 इद पंडुमता लोप्पा पुनदलाहि, पुस्तकता आक्रिते पुनवव पोल्लोना अर्तमि, अगा ऊळाट. ‡ 12:4 12:4 इद पंडुमता लोप्पा पुनदलाहि, पुस्तकता आक्रिते पुनवव पोल्लोना अर्तमि, अगा ऊळाट. * 12:7 12:7 16:26 * 12:10 12:10 5:19; 16:26 * 12:11 12:11 दानियेल 3:28; 6:22 * 12:12 12:12 12:25; 13:5,13; 15:37,39; कुलुसितोर 4:10; 2 तिमोति 4:11; पिलेमोन 24; 1 पन्नु 5:13 § 12:12 12:12 मार्कना यहुदि पेदिर योहन मता. ओसो रोमि पेदिर मार्कल मता. ओगो मार्कल रासतद बेसता कबुर इद पुस्तकतुन रासतोग.

15 मति ओर (ताना पोल्लोतुन विस्वस केवालेवा,) तान “निमा कोन पिसाड आतिन रि?” इंदुर. मति अदु “आयो! पन्हुये आंदोग” इनजोर इंदु. पया ओरु, “अह इतेके अद पन्हुन राका कीयनद देवतुल मनदगा,”* इनजोर इतोर.

16 मति पन्हु इतेके अगदगा निचि, तेलपतुन कोहकसोरिन मतोग. अस्के ओर मन्कलोर वासि, अगदुन तेगयिस ऊळतोर अस्के, (अगा निटमे पन्हुय मतोग). पया ओन ऊळिस वेर बामतोर.

17 अस्के पन्हु, केमेन मन्हुटु इनदलाह कय अहतोग. अह कीसि, देवुळि नाक बह कीस जेलताहि पलत पेसिह कीता इनजोर, अव सबे पोल्लोन ओरिहक वेहतोग. वेहचि, “याकुबिहक ओसो दुसोर विस्वसिरिहक इव पोल्लोन वेहचीमहुटु,”† इनजोर वेहचि, अगडाहि दुस्रा नाटे अतोग.

18 पया सकर पंडवियतस्के, जेलतगा पन्हुहक बाताल आता इनजोर, पहरातोर पकाय एक्बेक आतोर.

19 अस्के एरोद अग्रिपाल पन्हुन पर्हकलाह, सीपय्किन वेहतोग. मति ओग दोर्कोग. दोर्कवाहकु, पहरा कीसोर मतोर सीपय्किन राजाल ताल्हक वेहचि, (“पन्हुन वितलाह ईतिर अय,” इनजोर,) ओरिन हक्कलाह वेहतोग.‡ पया राजाल यहुदा एरियाताहि, केसरिया सहरते‡ अन्जि मतोग.

एरोद अग्रिपाल राजाल डोलिहतोग

20 ताना पया इद्रम आता इतेके, एरोद अग्रिपाल सोर-सिदोन सहर्कनोर‡ मन्कलोर पोगोन, पका ओड आस मतोग. अदिनेनाहकु ओर जमा आसि, राजान कलियलाहि केसरियाते अतोर. बाराहक इतेके, ओरा एरियाता अनम राजाना देसेमताहि वांदु.‡(ओग राजाल माक कलियलाह एवोग आयनोग इन्जि,) ओर बलास्तुस इनवाल राजाना लोतुन ऊळवाल ओर्वोग अदिकरतोनगा अतोर. माक राजाना संगे कलियलाह ओम इनजोर, ओग अदिकरतोन गूनम कीसि, (पया ओना संगे राजानगा अतोर).

21 अस्के “पलाना दिया मीवा संगे कलियकन” इनजोर, एरोद राजाल वेहच मतोग. पया अद दिया एरोद राजाल तना सोबाता राजमलयळि केसि, नेयम कीयनद कुर्सतगा उदतोग. उदिसि जमा आस मतोर लोक्कुरिन, पोल्लोड वेहता बोटटोग.

22 अस्के ओग वेहतदिन केजिसि मन्कलोर, “इद कोनि मन्कना आल्का आयो, मति उंद देवुळता आंदु,” इनजोर केयसोर मतोर.

23 मति, राजाल (“आयो, नना मन्कनने,” इन्जि वेहोग,) देवुळतुहक मान एवोग. एवाहकु देवुळता देवतुल ओनगा पीळा लोहता.‡ अदिनेनाहक ओग बेमर आसि, पोटालोप्पा पुळ्ळ अर्सि डोलतोग.

24 इद्रम आनेके देवुळता पोल्लो आडसोर अता, वेल्लाटोर मन्कलोर येसुन विस्वस कीया बोटटोर.‡

सोल ओसो बार्नबस, वेरु येस्सलेमताहि मलयहतोर

25 पया बार्नबस, सोलु, वेरु (यहुदा पटटोर विस्वसिरिहक दुकळतेनाहक दान ईतव कोताड तचीतद) तमा सेवा‡ मारिह कीतोर. कीसि योहन-मार्कन‡ पोसि, येस्सलेमताहि अंताकिया सहरते मलतोर.‡

13

देवुळि बार्नबसिन, सोलुन सेवातुहक लोहतहता

1 सुरिया पटटा अंताकिया सहरतोर‡विस्वसिरा मुडगा, उय्तर देवुळता कबुरतोर,‡ ताना पोल्लोतुन कागहवालोर मंदुर.‡ ओर बोर आंदुर इतेके, बार्नबस,‡ सिमियोन (ओन निगर इतेके कार्यल मन्कल वने इंदुर), कुरेने सहरतोग‡ लुकियुस,‡एरोद अंतिपस‡ राजाना संगे उड्लगडाह ऐगेन बेर्सतोग ओग मनाहेम, ओसो सोलु.

2 उंद दिया ओर देवुळतुन मोळकसोरे, उपस-पार्तना कीसोर मतोर.‡ अस्के देवुळता जीवा ओरिन इद्रम वेहता इतेके, “नना बार्नबसिन, सोलुन बेद कबळतेनाहक आचतन, अद कबळतेनाहक ओरिन मियगडाह निल्लिह कीमहुटु,‡” इता.

* **12:15 12:15** देवुळि तनाड देवतुल्किन, वगोग मन्कना पेक्के, उंदतुन राका कीयलाह तासिहता इन्जि, यहुदिरा विचर मता. मत्याल 18:10, इब्रितोर 1:14 ऊळाट. ‡ **12:17 12:17** मत्याल 13:55; मार्कल 6:3; बळयिर 15:13; 21:18; 1 कुरिततोर 15:7; गलातितोर 1:19; 2:7,12; याकुब 1:1

† **12:17 12:17** वेग याकुब येसुना तमोग आंदोग, येस्सलेमता विस्वसिरा मुक्याल मतोग. ‡ **12:19 12:19** मत्याल 28:14; बळयिर 16:27; 27:42 ‡ **12:19 12:19** 8:40; 9:30; 10:1,24; 11:11; 18:22; 21:8,16; 23:33; 25:1,4,6,13 ‡ **12:20 12:20** मत्याल 11:21-22; 15:21; मार्कल 3:8; 7:24,31; लूकल 4:26; 6:17; 10:13-14; बळयिर 27:3-4 ‡ **12:20 12:20** एरोद राजाल मावा एरियाता अनमतुन रोमिह कीयनोग इनजोर, सोर-सिदोन सहर्कनोर लोक्कुर, ओन गूनम कीयलाह, केसरियाते वातोर. ‡ **12:20 12:20** 1 राजा 5:11; एजा 3:7; यहजेकेल 27:17 ‡ **12:23 12:23** 2 शमूएल 24:16; 2 राजा 19:35 ‡ **12:24 12:24** 6:7; 19:20 ‡ **12:25 12:25** 11:28-30 ‡ **12:25 12:25** 12:12; कुलुसितोर 4:10; पिलेमोन 24; 1 पन्हु 5:13 ‡ **12:25 12:25** गलातितोर 2:1 ‡ **13:1 13:1** 6:5; 11:19-27; 14:26; 15:22-23,30,35; 18:22; गलातितोर 2:11 ‡ **13:1 13:1** 11:27; 15:32; 21:9; रोम सहरतोर 12:6; 1 कुरिततोर 13:2; 14:29,32,37 ‡ **13:1 13:1** रोम सहरतोर 12:7; 1 कुरिततोर 12:28; इपिसुसतोर 4:11-12 ‡ **13:1 13:1** 4:36 ‡ **13:1 13:1** मत्याल 27:32; बळयिर 11:20 ‡ **13:1 13:1** रोम सहरतोर 16:21 ‡ **13:1 13:1** मत्याल 14:1; मार्कल 8:15; लूकल 1:1,19-22; 8:3; 13:31; 23:7-12; बळयिर 4:27-28 ‡ **13:2 13:2** 1:24-25; 14:23 ‡ **13:2 13:2** 9:15; रोम सहरतोर 1:1

3 इतस्के ओर उपस कीसि, तमाड कय्किन वेर इर्वुरा पोगोन तासिसि, *पार्तना कीतोर. कीसि देवुळता कबळतेनाहक ओरिन लोहतोर.*

बार्नबस, पोल्, वेर कुपस्स देसेमते कीतद सेवा

4 पया देवुळता जीवा ओरिन ओसीतस्के, इर्वुर आसि अंताकियाताहि सम्दुरकचुदा सिलुकिया इनदनद नाग अतोर, * अन्जि अगडाहि ओडातगा उदिसि, कुपस्स देसेमते* अतोर.†

5 अन्जि अगडा सलमिस इनदना सहरते एवतोर. पया यहुदिरापार्तनाताड लोहकनगा अन्जि, देवुळता पोल्लोतुन पोक्कुर कीतोर*. अस्के योहन-मार्कल वने ओरिहक तोळ ईदोग*.

6 अद्रमे पया कुपस्स देसेमता उंद दुस्त्रा बाजेतके अन्जि, पापुस इनदनद सहरतगा एवतोर.‡ अगा ओर्वोगा पूजर-गूनिड केवाल,* बार-येसु पेदिरतोग यहुदि मन्कल ओरिहक कलियतोग. (बार-येसु इलिमाल वने इंदुर, युनानि पोल्लोते बार-येसुना पेदिर इलिमाल मता.)§ ओगु “नना देवुळता कबुरतोनन” इन्जि, लोकुरिन नाळेह कीदोग.*

7 अद देसेमतगा सिरगियु-पोल् पेदिरतोग पका तेल्वतोग गुमसि मतोग; ओनाय संगे वेग इलिमाल वने मंदोग. ओग गुमसि, देवुळता पोल्लोतुन केंजकन इनजोर, बार्नबसिन, सोलुन तनगा केयतोग.

8 मति ओग गूनयाल बाताल कीतोग इतेके, बार्नबस, सोल्, वेर इर्वुरा अडम आसि, वेग गुमसि येसुन विस्वस कीयनायो इनजोर, ओन रोमिह कीसोर मतोग.*

9 अस्के सोल् (ओन पोल् वने इंदुर),* देवुळता पवित्र जीवाते निंदिसि,* इलिमान कोंडा मिळहवा ऊळिस, इद्रम तेर्हतोग,

10 “ए सत्रल मन्कनिन, पका नाळेमता कबळते निंदतद देयमतिन,* निमा सेतेमता अडम महनिन. बह निमा देवुळता सेतेमता पोल्लोतुन मिळहतनदिन विळसविना?*

11 इद ऊळा, देवुळ तना लावते नीक इंजेके सिक्सा ईयना मन्हता, निमा गळिकहक तोवविन आयकिन. पोळद दीचनद वने नीक दिसो आयगा,” इतोग. पोल् इद्रम इताहे, इलिमानाड कोंडाहक गंगा पोसि, ईकळ आयलाह आता, ओनाड कोंडाहक मुर्तिय दिसो. दिसवाहक बोगाय नावा कयदुन पोस ओयनोग इनजोर, इके-अके प्हकसोर तिरियिंदोग.

12 पया इलिमाहक अद्रम आतदिन गुमसि ऊळिसि, येसुन विस्वस कीतोग, कीसि बार्नबस, पोल्, वेर येसुना पोल्लोतुन काहहतदिन केंजिसि बामतोग.

पिसिदिया एरियातगा येसुना कबुर एवयहता

13 पया पोल् तना तोळतोर संगे पापुस सहरताहि ओडाते उदिसि, पंपूलिया पट्टा पिरगा इनदनद सहरते* अतोर. (अगा एवनाह, योहन-मार्कल ओरा संगे मतोग.) मति पिरगा सहरते एवतस्के, ओग ओरिन विळिससि, येस्सलेमते मल्स अतोग.*

14 पया पोल्, बार्नबस, पिरगा सहरताहि पिसिदिया एरियाता उंद सहरते एवतोर; अद सहरता पेदिर वने अंताकिया* आंदु.† वारमता पोल्वादियाते,* देवुळता पार्तनाता लोतगा* अन्जि, अगडोरा संगे मोळकलाह उदतोर.

15 अगा बोरो मोसानाड अडोना साम्रमताहि, ओसो देवुळता कबुरतोर साम्रमताहि अर्वतोर.* अर्वतापया पार्तनाता लोतुन ताकिह केवालोर मन्कलोर, “दादालोरिर, इगा जमा आतोरिनाहकु, बातालाय पोल्लो काहहतना मतेके काहचीम्हटु,” इनजोर पोल्नु, बार्नबसिन ताल्हकलाहि लोहतोर.

16 अस्के पोल् तेदिसि, जमा आतोर मन्कलोरिन, केमेन मन्हटु इनजोर, कय तेहतोग. पया इद्रम इतोग, “मावोर इस्येलतोर यहुदिरिर, ओसो यहुदिरा देवुळतुन मोळकवालोर दुसाड जातिनोरिर,* केंजाटु.‡

* 13:3 13:3 गिनती 8:10; 27:18; व्यवस्थाविवरण 34:9; बळयिर 6:6; 8:17; 9:17; 19:6; 1 तिमोति 4:14; 2 तिमोति 1:6; इब्रितोर 6:1-2

* 13:3 13:3 14:26; रोम सहरतोर 10:15 * 13:4 13:4 अंताकिया सहरताहि सिलुकिया सहर 13 कोस्क मता. * 13:4 13:4 4:36-37;

11:19-20 † 13:4 13:4 सिलुकिया सहरताहि कुपस्स देसेम एवयलाह, पोळद मुल्नु अचोन जेक मता. कुपस्स देसेम बेरा उंदि तोगि मता. ओसो बार्नबस अदे देसेमते पुटोग. * 13:5 13:5 9:20; 13:14; 14:1; 17:1,10; 18:4,26; 19:8 * 13:5 13:5 12:12,25 ‡ 13:6

13:6 पापुस सहर अद कुपस्स देसेमता गुमसिना नाग मता. पापुस सहर सलमिस सहरताहि, मूंड वीसाड दहा (70) कोस्क जेक मता. * 13:6 13:6 8:9

§ 13:6 13:6 यहुदि लोकुरिहक पूजर-गूनिड कीयलाह पोल्, मति वेग बार-येसु जेल कबळतोग, लाग्वा बुदतोग मताहकु, अद्रम कीदोग. * 13:6 13:6

मत्याल 7:15; 24:11,24; मार्कल 13:22; लूकाल 6:26; 2 पत्र 2:1; 1 योहन 4:1; तोहचीतव पोल्लोड 16:13; 19:20; 20:10 * 13:8

13:8 2 तिमोति 3:8 * 13:9 13:9 इद वचनताहि सोलुना पेदिर पोल् इनजोर मन्हता. वेल्लाटोर यहुदिरिहक रेंड पेदिक मताड. उंदि यहुदि पेदिर, उंद युनानि

पेदिर. सोलुना युनानि पेदिर पोल् आंदु, सोल् इद ओना यहुदि पेदिर आंदु. * 13:9 13:9 लूकाल 1:15,67; 4:1; बळयिर 1:8; 2:4; 4:8,31; 6:3,5;

7:55; 9:17; 13:52 * 13:10 13:10 मत्याल 13:38-39; 16:23; योहन 8:44 * 13:10 13:10 2 पत्र 2:15 * 13:13

13:13 14:25 * 13:13 13:13 15:38 * 13:14 13:14 14:19,21; 2 तिमोति 3:11 † 13:14 13:14 पिसिदिया एरियाता

अंताकिया सहर पिरगा सहरताहि, नालुड वीसाड दहा (90) कोस्क जेक मता. * 13:14 13:14 16:13; 17:2; 18:4 * 13:14 13:14

9:20; 13:5; 14:1; 17:1,10; 18:4,26; 19:8 * 13:15 13:15 13:27; 15:21; 2 कुरिततोर 3:14-15 * 13:16 13:16

10:2,22,35; 13:26 ‡ 13:16 13:16 अद अंताकिया सहरतगा यहुदिर मतोर, ओसो यहुदि आयवोर वने वेल्लाटोर मतोर. यहुदि आयवोर वेल्लाटोर,

यहुदिरा पार्तनाता लोतगा वासि, यहुदिरा देवुळतुन मोळिकेदुर, यहुदिराड अडोन माळिंदुर, मति डायना रिबज केवोर. ओरिन यहुदिरा देवुळतुन मोळकवालोर इनजोर

इंदुर. पोल् वेहता बोटतोग अस्के, पार्तनाता लोतगा मतोर यहुदिर, ओसो यहुदि आयवोर, वेर येसुनाड विस्वसिर आयोर.

17 माटु इस्रयेल मन्कलोरल मोळकनद देवुळि, मावा पेदामुय्तोरिन आचता.☆ ओर मिसर देसेमतगा, दुधोरा कय इळन मनदहपा, ओरा बेरा उंदि तेगमुल कीता.☆ कीसि तना बेरा लावते, ओरिन मिसर देसेमताहि पेसिह कीस तता.☆

18 मावाड तादोर-बाबोर देवुळता पोल्लोतुन केंजोर आंदुर, तेला मति जोक-जोक रेंड वीसाड वर्साड☆ पेळ्हकल बूमतगा ओरिन अय कीता.☆

19-20 पया कनान§ देसेमते मतोर एळुड जातिनोरिन देवुळि बूळे कीसि,☆ ओरा बूमतुनु इद इंजेके मीवा बूमि इनजोर, मावा लोकरिहक ईता.☆(मावा पेदामुय्तोर मिसर देसेमते जागा आतगडाह, मावा लोकरिहक तमा) बूमि दोर्कनाहजोम, जोक-जोक नालुड नूहक पनस (450) वर्साड आताड.☆

“ताना पया देवुळि ओरिन ताकिह कीयलाहि, तग्वाड केवालोरीन निल्लिह कीता.☆ आक्रितोग तग्वाड केवाल सामुवेल पेर्माल आंदोग,☆ ओग देवुळता कबुरतोग वने आंदोग. ओना वेला एवनाह, तग्वाड केवालो ओरिन ताकिह कीदुर.

21 सामुवेलना वेलातस्के, माक इंजेक राजाल गावले इनजोर, मावाड तादोर-बाबोर देवुळतुन ताल्हकतोर.☆ अदिहक देवुळि, बिन्यमिनना कूळतोग* कीस पेदिरतोना मगि सोलुनु, ओरेनाहक निल्लिह कीसीता.☆ ओग रेंड वीसाड वर्साड राजेम ताकिह कीतोग.

22 “पया देवुळि सोलुनगडाहि राजेम गुंजिसि, दाविदिहक ईता.☆ देवुळि दाविदना लोप्पा बेस-नेहना वेहता, ‘यीसाना मगि दाविद नाक विचर वातो नना ऊळतन.☆ नना बाताल बाताल वेहतकन, ओग अव सबे कबस्क कीयनोग,’ इन्जि वेहता.

23 “अद्रमे वेल्लाडे वर्साना पया, देवुळि (मावाड तादोर-बाबोरिहक मुनेन) पोल्लो विळसतपु, दाविदिनाये सटमते पुट वातोग मन्कल येसुनु.☆ इस्रयेल मन्कलोरिन पिसिह केवाल☆ इनजोर लोहता.

24 येसु तना कबळ सुरु केवाय, एते मीहवाल योहन सबेटोर इस्रयेल मन्कलोरिन, पापमता अगदाहि मल्लिस देवुळता पेदिरते एग मीम्हटु इनजोर, पोकर कीतोग.☆

25 योहन तना कबळतुन मारिह कीयनद वेला एवयहपा, मन्कलोरिन इद्रम इंदोग, ‘नना बोनन इन्जि मीट विचर कीतिर? (मीट बोन केपतिर,) ओग नना आयोन, ओग पया वायनोग. नना ओना कादुन इटलाह वने ओप्पोन,’ इंदोग.☆

26 “माबोर इस्रयेलतोरिर, अब्रहम मुय्तोना पुळगतोरिर,† यहुदिरा देवुळतुन मोळकवालोरीर, येसुसामि लोकरिन पिसिह कीयनद कबुरतुनु,☆ मयगाने देवुळि लोहचीता.

27 येस्सलेमते मनवालो यहुदिर, ओसो ओरा मुक्यालो, येसुये पिसिह केवाल इनजोर पुनोर आस मतोर. वारम-वारमता पोल्वादियाते, देवुळता कबुरतोर सांममतुन अर्विदुर, मति तान ओर पुनोर. पुनवालेवा येसुन हक्कनाह कीसि, अदे सांमम करल आता.☆

28 येसुन हक्कना सिक्सा ईयना इद्रम, ओना पोगोन बातय कसुर दोर्किह कीया पगवोर. मति पिलाति इनवाल गुमसिनगा अन्जि, वेन हक्कनागुटातगा वेळ्हा इनजोर, अर्जि कीतोर.☆

29 अस्के वेल्लाय मुनेन, मन्कलोर देवुळ लोहवाल पिसिह केवान इद्रम इद्रम कीयनुर इनजोर, देवुळता कबुरतोर रासिस मतोर, अव सबे पोल्लोड करल आताड.☆ अस्के पया हक्कनागुटाताहि येसुना सेतातुन रेहचि, गुमयातगा मिसतोर.☆

30 मति देवुळि ओन हामुरताहि तेक्किह कीता.☆

31 येसु हामुरताहि तेकतापया, ओना संगे गालिल पटटाहि येस्सलेम सहरते अन्ज मतोरिहक, वेल्लाडे दियाड दिससोर मतोग.☆ इंजेके ओरे मन्कलोर मावा यहुदि लोकरा मुनेह, येसुना साक्सितोर मन्हतोर.☆

32 देवुळि मावाड तादोर-बाबोरा संगे वेल्लाय मुनेन करल कीस मता.☆ अदे करलता बेसता कबुरतुन इंजेके, माट वने मीकु वेहतलाह आतोम.

☆ 13:17 13:17 व्यवस्थाविवरण 7:6-8 ☆ 13:17 13:17 पेसमुळि 1:7 ☆ 13:17 13:17 पेसमुळि 12:51 ☆ 13:18 13:18 गिनती 14:34; देवुळताड पाटाड 95:8-10; बळयिर 7:36,42; इब्रितोर 3:8-9 ☆ 13:18 13:18 व्यवस्थाविवरण 1:31 § 13:19-20 13:19-20 इस्रयेल मन्कलोर बेद कनान देसेमते जागा आतोर, अद देसेमतुन पया इस्रयेल देसेम इंदुर. ☆ 13:19-20 13:19-20 व्यवस्थाविवरण 7:1 ☆ 13:19-20 13:19-20 यहोशू 14:1; 19:51; देवुळताड पाटाड 78:55 ☆ 13:19-20 13:19-20 1 राजा 6:1 ☆ 13:19-20 13:19-20 न्यायियों 2:16 ☆ 13:19-20 13:19-20 1 शमूएल 3:20; बळयिर 3:24 ☆ 13:21 13:21 1 शमूएल 8:5 * 13:21 13:21 पूरा इस्रयेल देसेम याकुब मुय्तोनागडाहि पुट वाता. याकुब मुय्तोनाड बारा मयक मतोर. ओरगडाहि इस्रयेलतोर बारा कूळिनोर पुट वातोर. वीसा मगाना पेदिर बिन्यमिन आंदु. ☆ 13:21 13:21 1 शमूएल 9:1-2; 10:1 ☆ 13:22 13:22 1 शमूएल 15:23,26,28; 16:1,13 ☆ 13:22 13:22 1 शमूएल 13:14; देवुळताड पाटाड 89:20 ☆ 13:23 13:23 2 शमूएल 7:16; 1 इतिहास 17:14; मत्याल 1:1; 22:41-42; मार्कल 12:35; लूकाल 20:41 ☆ 13:23 13:23 लूकाल 2:11; योहन 4:42; बळयिर 2:36 ☆ 13:24 13:24 मत्याल 3:2; मार्कल 1:4; लूकाल 3:3; बळयिर 19:4 ☆ 13:25 13:25 मत्याल 3:11; मार्कल 1:7; लूकाल 3:16; योहन 1:20,27 † 13:26 13:26 अब्रहम मुय्तोना पुळगतोर इतेके, इस्रयेल लोकर आंदुर. ☆ 13:26 13:26 मत्याल 1:21; बळयिर 4:12; 5:20; 13:46; 28:28; 1 तिमोति 2:5 ☆ 13:27 13:27 लूकाल 24:27,44-46; योहन 5:39; 12:41; बळयिर 3:18,24; 17:2-3; 26:22-23; 28:23 ☆ 13:28 13:28 मत्याल 27:22-23; मार्कल 15:13-14; लूकाल 23:21-23; योहन 19:15; बळयिर 3:14 ☆ 13:29 13:29 लूकाल 24:25-27,44-46; योहन 5:39; 12:41; बळयिर 2:23; 3:18,24; 13:27; 17:2-3; 26:22-23 ☆ 13:29 13:29 मत्याल 27:59-60; मार्कल 15:46; लूकाल 23:53; योहन 19:38-42 ☆ 13:30 13:30 2:24; 13:33-34,37 ☆ 13:31 13:31 1:3; 1 कुरितोर 15:5-7 ☆ 13:31 13:31 लूकाल 24:48; योहन 15:27; 19:35; 21:24; बळयिर 1:8; 10:39,41; 1 योहन 1:2; 4:14 ☆ 13:32 13:32 13:23; 26:6; रोम सहरतोर 1:2; 4:13; 9:4

33 इद्रमे देवुळि येसुन जीवा अरयनाह कीसि, ✨ मावाड तादोर-बाबोरा संगे मुनेन विळसतद पोल्लोतुन, मयेनाहक इंजेके नितम आनाहि कीता. इद्र, देवुळताड पाटाना पुस्तकता पाटा 2तगा इद्रम रासतद मन्हता इतेके,
निमा नावा मगनिन,

नेडे नना नीवा तपेनन आतन ✨
इनजोर रासतद मन्हता.

34 डोलिस मतोग किस्तुन, देवुळि जीवा अर्हचीता; ✨ ताना पया ओग बेस्केन डोलोग. इद्र पोल्लोतुन देवुळि मावाड तादोर-बाबोरिन मुनेन वेहच मता. (देवुळि ओरिन वेहतद पोल्लो इद्रम रासतद मन्हता) इतेके,
'(नना मीक बर्कत ईकन इन्जि,) दाविदिन करल कीस मतन;
अद करल सेतेम मन्हता, मिथेनाहक मन्हता,' ✨

इनजोर वेहता.

35 अदिहक देवुळताड पाटाना पुस्तकतगडा ओसो उंद पाटाते, दाविद राजाल देवुळतुन इद्रम इतोग, 'नीवा पवित्र सेवकिना सेतातुन, कळिय एविन आयकिन,' ✨ इतोग.

36 (पवित्र सेवकनन इनजोर, दाविद तन्क इनोग इन्जि माट पुतल. बाराहक इतेके,) दाविद तना वेलाते, देवुळि ओन्क ईतद कबळतुन, मारिह कीसि डोलतोग. डोलतस्के ओनाड तादोर-बाबोराड सेतानु बेगा मिसतोर, अगान ओना सेतातुन वने मिसतोर, अस्के ओना सेता कळियता.

37 मति देवुळि जीवा अर्हचीतोम येसुना सेता कळियो.

38 "अदिहक मावोरिर, इद्र पोल्लोतुन पुन्ज मन्हटु. इद्रम देवुळि येसुना मेटे, मीवा पापमतुन मापि कीयगा ✨ इन्जि, माट मीकु वेहतलाह आतोम.

39 मोसानाड अडोड माळतेके, मीकु पापमताहि मापि दोर्को आयगा. ✨ मति सबेटोर येसुन विस्वस केवालोरिहके, तमा पापमताहि मापि दोर्कगा. ✨

40-41 देवुळता कबुरतोर मुनेन (ताना पोल्लोतुन केंजवोरिहक) इद्रम रासतोर इतेके,
देवुळ इन्हता, 'इद्र ऊळाट, नावा पोल्लोतुन पास्कवालोरिर,

नावा नेयमतस्के मीट बामिस डोलकिर,
बाराहक इतेके, मीवा वेलाते नना इद्रमता कबळ कीकन इतेके,
बोगाय वासि मीकु तेळियिह कीतेके,

नना इद्रम कीकन इन्जि, मीट मुर्तिय विस्वस केविर आयकिर,' इनजोर देवुळि वेहता, ✨

इन्जि रासतद मन्हता. ओर रासतद सिक्साता लेहका मीक आयमाकि इन्जि, पुन्ज मन्हटु," इनजोर वेहचि पोलु रोमतोग. ‡

42 पया पोलु, बार्नबस पार्तनाता लोताहि पेसिस वातस्के, "इव पोल्लोड वायना वारमता पोल्लादिया वने माक वेहाटु," इनजोर अगा जमा आस मतोर, ओरिन अर्जि कीदुर.

43 मोळकनगडाह लेडतस्के, वेल्लाटोर यहुदिर, ओसो यहुदि दर्मते ओळियतोर दुस्राड जातिनोर, ✨ पोलुना, बार्नबसिना पयाह पयाह अतोर. अतस्के वेर इरु ओरा संगे गोटीड कीसोर, ओरिन "देवुळि मीकु ईयनद दयातुन नमसोर मन्हटु," इनजोर वेहतोर.

44 पया दुस्रा वारमता पोल्लादियाते ✨ देवुळताड पोल्लोड केंजलाहि, पार्तनाता लोतगा, जोक-जोक पूरा नाटेनोर इतपे, जमा आस मतोर.

45 मति वेल्ला मुडुन ऊळिसि, यहुदि मुक्यालोरा जीवा कर्वता. कर्वतस्के, पोलुन पास्किस, ओग इतव पोल्लोना विस्द वळहकतोर. ✨

46 मति पोलु, बार्नबस मुर्तिय रेयवालेवा इतोर, "मावोरिर, मीक यहुदिरिहके, देवुळता पोल्लोतुन मुने वेहतना मता. ✨ मति मीट कोनि तान पास्किसि, अमेसाता पिसमुळतुन दोर्किह कीयना लेहकाडोर आयविर इन्जि तोहतिर. अदिहक इंजेके माट इगा यहुदि आयवोरगा दाह्नोम. ✨

47 देवुळि माक इद्रम उकुम ईता इतेके,
'नना लोकरिन बेद्रम पिसिह कीयहनन इनजोर, निमा दुनियामेटोरिन वेहतकिन इन्जि,
नना नीक दुस्राड जातिनोरिनाहक, वेहच तोहवानिन आयकिन इनजोर निलिपिह कीतन' ✨

✨ 13:33 13:33 2:24; 13:30,34,37 ✨ 13:33 13:33 देवुळताड पाटाड 2:7; इब्रितोर 1:5; 5:5 ✨ 13:34 13:34 2:24; 13:30,33,37 ✨ 13:34 13:34 यशायाह 55:3 ✨ 13:35 13:35 देवुळताड पाटाड 16:10 ✨ 13:38 13:38 लूकाल 24:47; बळयिर 2:38; 1 योहन 2:12 ✨ 13:39 13:39 रोम सहरतोर 3:20; 8:3; इब्रितोर 7:18-19 ✨ 13:39 13:39 10:43; रोम सहरतोर 3:28; 10:4; गलातितोर 2:16 ✨ 13:40-41 13:40-41 हबक्कूक 1:5 ‡ 13:40-41 13:40-41 येसुन विस्वस केवेके, ओरिहक सिक्सा दोर्कगा इन्जि, पोलु इद्रम वेहतोग. ✨ 13:43 13:43 मत्याल 23:15; बळयिर 2:9-11; 6:5 ✨ 13:44 13:44 13:14 ✨ 13:45 13:45 13:50; 14:19; 1 तिसलुनितोर 2:14-16 ✨ 13:46 13:46 मत्याल 15:24; मार्कल 7:27; योहन 4:22; बळयिर 3:26; 13:5,14; रोम सहरतोर 1:15 ✨ 13:46 13:46 यशायाह 42:6; 49:6; 60:3; लूकाल 2:29-32; बळयिर 18:6; 22:21; 26:20; 28:28 ✨ 13:47 13:47 यशायाह 49:6

इनजोर उकुम ईता,” इनजोर इतोग.

48 इदिन केंजिसि, अगडोर यहुदि आयवोर पका गिर्दा आसि, देवुळता कबुर बेसता इनजोर इंदुर. अमेसाता पिसमुळतुन दोर्किह कीथिर इनजोर, बय़तुरिन देवुळि मुनेन आचिस मता, ✨ अय़तुर येसुन विस्वस कीतोर.

49 अद्रमे पया लोकर येसुना पोल्लोतुन, पिसिदिया एरियाताड वेल्लाडे नाहकनगा पोकुर कीतोर.

50 मति सहरतगा, यहुदिरा देवुळतुन मोळकनव मोदुल आस्क मताड. ✨ अविनु ओसो सहरतोर पेदल्किनु, यहुदिर ओड तगहचीतोर. तगहचीतस्के सबेटोर कलियिसि, पोलुन, बार्नबसिन तिपल कीसि तमा एरियाताहि ओरिन पंडटोर. ✨

51 अस्के (मीट देवुळता सिक्सातुहक ओजिह्निर इदिन तोहतलाहि,) पोलु, बार्नबस, तमाड काल्कनगा तुंडिस मतद दुरातुन, ओरा मुनेह दुल्पतोर; ✨ दुल्पिसि इकुनियुम इनदनद सहरते ✨ अतोर. §

52 मति पिसिदिया एरियाता अंताकिया सहरतोर विस्वसिर, देवुळता पवित्र जीवाते निंदिसि, दिनम बेस गिर्दते मंदुर. ✨

14

पोलु, बार्नबस, वेरा इकुनियुमते कीतद सेवा

1 इकुनियुम सहरतगा ✨ इद्रम आता इतेके, पोलु, बार्नबस, मुनेता लेहका यहुदिरा पार्तनाता लोन अतोर. ✨ अगा वेल्लाटोरा जीवातगा गडनाह, येसुना बेसता कबुरतुन वेहतोर. अदिहक यहुदिर ओसो दुसाड जातिनोर वेल्लाटोरे लोकर, येसुन विस्वस कीतोर. ✨

2 मति येसुन विस्वस केवोर यहुदिर ✨ बाताल कीतोर इतेके, विस्वसिरिन जगळम कीयलाहि, यहुदि आयवोरगा अन्जि, ओरिन ओड तगहचीतोर.

3 अस्के पोलु, बार्नबस, वेर इर्वुर बळय़िर ✨ वेल्लाडे दियाड अगान मतोर. येसुसामिना पोगोन विस्वस कीसि रेयवालेवा, ✨ ओना दयाता पोल्लोतुन पोकुर कीसोर मतोर. ✨ पोकुर कीनेके, येसु ओरा कयदे तना लावताड वेल्लाडे बामिह कीयनाड सीनाड तोहचि, ओर वेहतनाड पोल्लोड सेतेमे इनजोर तोहतोग.

4 मति सहरतोर लोकर रेंड तुंगाड आसि, उय़तुर बार बळय़िरक्के आतोर, उय़तुर बार यहुदिरक्के आतोर.

5 पया यहुदि आयवोर ओसो उय़तुर यहुदिर, तमा मुक्यालोरा संगे कलियिसि, पोलुना, बार्नबसिना कदर रेहचि, बंडाड उकिस हक्कलाह तयर आतोर. ✨

6-7 इद पोल्लो पोलुहक, बार्नबसिहकु, एर्का आता. अदिनेनाहक ओर इकुनियुमताहि पेसिस, गलाति पटटा लुकावनिया जिलाते ✨ विततोर. अद जिलाता लुम्ना सहरते, ✨ दिरबे सहरते, ✨ ओसो एरे-गरेताड नाहकनगा अन्जि, बेसता कबुरतुन पोकुर कीदुर.

पोलु, बार्नबस, वेर लुम्ना सहरतगा कीतद सेवा

8 अद्रमे लुम्ना सहरतगा ✨ ओर्वोर्ग काल्क वावोग पुटकूटाल मतोग, ओग पुटटगडाहि बेस्केन ताकवाय मतोग.

9 उंद दिया पोलु वेहतनाड पोल्लोड, ओग कूटाल उदिसि बेस केंजलाह आस मतोग. अस्के पोलु ओन कौडा मिळहवा ऊळतोग, ऊळिसि वेग कूटाल सव्रेम आयलाह, येसुन विस्वस कीस्तोग ✨ इन्जि पुतोग.

10 अदिनेनाहक जोरते इतोग, “अले कूटा, तेदिस दिग निल्म!” इतोग. इतस्के ओग कूटाल डेहकिस ताक बोटटोग. ✨

11 लोकर पोलु कीतदिन ऊळिसि, तमा लुकावनिया पोल्लोते ✨, “पेन्के मन्कल मारियिस, मावा नडुम वाताड रा!” ✨ इनजोर जोरते केयतोर.

12 पया बार्नबसिन तमा मोदुल पेन जेयुस आंदोग इनजोर इंदुर, पोलु पका वळ्हकिदोग, अदिहक ओन तमाड पेन्कना कबुर वेहवाल इरमेस आंदोग इनजोर इंदुर.

13 जेयुस पेनता मंदिर सहरता पलते मता. अद मंदिरतगा मोळकवाल बूमयाल बाताल कीतोग इतेके, सहरतगा नेडनद अगदगा, कौदाड ओसो नूदे काचताड पुंगेहकिन तचि, सहरता लोकरा संगे कलियिसि, बळय़िरिहक मोक ईयलाह तयर कीसोर मतोर. ✨

✨ 13:48 13:48 योहन 6:37,44,65; रोम सहरतोर 8:29-30; 9:11; इपिसुसतोर 1:4-5,11 ✨ 13:50 13:50 16:14; 17:4,12

✨ 13:50 13:50 13:45; 14:19; 1 तिसलुनितोर 2:14-16 ✨ 13:51 13:51 मत्याल 10:14; मार्कल 6:11; लुकाल 9:5; 10:11;

बळय़िर 18:6 ✨ 13:51 13:51 14:1,19,21; 16:2; 2 तिमोति 3:11 § 13:51 13:51 इकुनियुम सहर गलाति पटटे मता, पिसिदिया एरियाता अंताकिया सहरताहि, मूंड वीसाड एय़ुड (65) कोस्क जेक मता. ✨ 13:52 13:52 1 तिसलुनितोर 1:6 ✨ 14:1 14:1 13:51;

14:19,21; 16:2; 2 तिमोति 3:11 ✨ 14:1 14:1 9:20; 13:5,14; 17:1,10; 18:4,26; 19:8 ✨ 14:1 14:1 2:41,47; 4:4;

5:14; 6:1,7; 9:31,42; 11:21,23-24; 14:1,21; 16:5; 17:12 ✨ 14:2 14:2 13:45,50; 14:19; 1 तिसलुनितोर 2:14-16

✨ 14:3 14:3 1 कुरिततोर 9:1 ✨ 14:3 14:3 4:29-31; 18:26; पिलिपितोर 1:14 ✨ 14:3 14:3 20:24,32 ✨ 14:5

14:5 14:19 ✨ 14:6-7 14:6-7 14:11 ✨ 14:6-7 14:6-7 14:8,21; 16:1-2; 2 तिमोति 3:11 ✨ 14:6-7 14:6-7

14:20; 16:1; 20:4 ✨ 14:8 14:8 14:6,21; 16:1-2; 2 तिमोति 3:11 ✨ 14:9 14:9 मत्याल 9:28 ✨ 14:10 14:10 3:8

✨ 14:11 14:11 14:6 ✨ 14:11 14:11 8:10; 28:6 ✨ 14:13 14:13 दानिय्येल 2:46

14 ओर इद्रम कीस्तोर इनजोर बार्नबस, पोलु केंजतोर, केंजतस्के पकाय नारज आसि, तमाड जगान अहचि, ☆ लोकुरा नडुम वितिसि इद्रम इतोर,

15 “ए लुम्ना सहरतोरिर, मीट इद्रम बह कीय्हनिर? अद्रम केमाटु! माटु बेवे पेन्कनोम आयोम, माट वने मीवाय लेहकान मन्कलोरोमे. ☆ मीट इव अड्डमताड पोल्लोन ☆ विळिससि, जीवात मनदनद देवुळतके मलयना इन्जि, ☆ मीक बेसता कबुर वेहतह्नोम. अदे देवुळि पोगोटा बूमतुन, इळता बूमतुन, सम्दुरतुन, ओसो अविस्कनगा मनदनव सबेटविन पुटिह कीता. ☆

16 देवुळि मुने, मीट यहुदि आयवोर दुम्नाड जातिनोरिहक, विचर वातविन मोळकलाह ईस मता. ☆

17 ईसाय मति, नना सेतेम देवुळतन आंदन इनजोर, देवुळि अमेसा तनाड बेसताड कबस्कने, लोकुरिहक तोहचीता. ☆ मीकु पोगोटाहि पेगु अर्हचीता, अद्रमे बराबर कगोते अनम पुटिह कीसि, तिनदलाह गाटो ईसि, मीकु गिर्दते तासता, ☆” इनजोर वेहतोर.

18 अचोन वेहतोर तेला मति, लोकुर ओरेनाहक मोकिड ईयलाह वातोर. मति पोलु, बार्नबस, पकाय मुस्किलते ओरिन रोमिह कीतोर.

19 (उचुक दियाना पया) पिसिदियाता अंताकिया सहरताहि ☆ उय्तर यहुदिर, इकुनियुम सहरताहि ☆ उय्तर यहुदिर, लुम्ना सहरते वातोर. वासि लुम्नातोर मन्कलोरगा कलियिसि, ओरिन तमा बाजेतेके कीतोर. ☆ कीसि पोलुना विस्द आसि, ओन बंडाड उकतोर. ☆ उकतस्के वेग इंजेके डोलतोग इन्जि, ओन सहरता पलते ईळिसस ओतोर. ☆

20 पया लुम्नातोर पूनोर विस्वसिर, ओनगा वासि सर्ने नितोर. अस्के पोलु तेदिसि, ओरा संगे सहरतगा अतोग. पया इमा दिया बार्नबस बार, दिरबे सहरते ☆ अतोर.

पोलु, बार्नबस, सुरिया पटटा अंताकिया सहरते मलयह्नतोर

21 पया पोलु, बार्नबस, वेर दिरबे सहरतोर लोकुरिहक, येसुना बेसता कबुरतुन वेहतोर. वेरा पोल्लोतुन केंजिस, वेल्लाटोर येसुन विस्वस कीतोर. ताना पया वेर दिरबे सहरताहि लुम्ना सहरते ☆ मलतोर, अगडाहि पया इकुनियुम सहरते ☆ वातोर, इकुनियुमताहि पिसिदिया एरियाता अंताकिया सहरते ☆ अतोर.

22 (ओर बेद-बेद सहरते मलतोर,) अगडोर विस्वसिरिन “बेचोन तिपल वातेक तेला, येसुन विळसवा विस्वसते मन्हटु. देवुळदीपता राजेमते दायनामुने, माकु ऊक-ऊके विस्दतुन आप पोयगाये” ☆ इनजोर, पका विस्वस कीयलाह वेहचि, ओरिहक दीरा ईतोर.

23 ओसो अव मंड सहर्कनगा, अगडा विस्वसिरा मुडुन ताकिह कीयलाहि, मुक्यालोरिन निलिपिह कीतोर. ☆ उपस-पार्तना कीसि, ☆ विस्वसिर बोन नमिस मतोर, ओगे येसुसामिना कयदे, सबेटोर विस्वसिरिन विळिसस ईतोर. ☆

24 पया पिसिदिया एरियाताहि पंपूलिया पटटे अतोर. ☆

25 अन्जि अगडा पिरगा सहरतगा ☆ येसुना पोल्लोतुन वेहचि, सम्दुरकचुल मतद अतलिया सहरते अतोर.

26 अगडाहि ओडातगा उदिसि, सुरिया पटटा अंताकिया सहरते ☆ मल्स वातोर. अद सहरता विस्वसि लोकुर, पोलुन, बार्नबसिन, देवुळता कबुरतुन पोकुर कीयलाह, देवुळता देय्वा ओरगा मनि इनजोर, पार्तना कीसि लोहच मतोर. ☆ अदे कबळतुन मारिह कीस, ओर इर्वर मल्स वास मतोर.

27 वातस्के विस्वसिरा मुडुन जमा कीतोर. जमा कीसि, देवुळि ओरा कयदे कीतव बेराड-बेराड कबस्किन वेहतोर. ओसो यहुदि आयवोरेनाहक वने, येसुन विस्वस कीयलाहि, देवुळि बेद्रम अगादुन तेगयिस ईता, ☆ इन्जि वने वेहतोर. ☆

28 अद्रमे पया पोलु, बार्नबस, विस्वसिरा संगे वेल्लाडे दियाड अगान मतोर.

15

यहूदि आयवोर विस्वसिरा लोप्पा कट्टला

☆ 14:14 14:14 गिनती 14:6; मत्थाल 26:65; मार्कल 14:63 ☆ 14:15 14:15 10:26; याकुब 5:17; तोहचीतव पोल्लोड 19:10; 22:9
 ☆ 14:15 14:15 व्यवस्थाविवरण 32:21; 1 शमूएल 12:21; यिर्मयाह 8:19; 14:22; 1 कुरिततोर 8:4 ☆ 14:15 14:15 1 तिसलुनितोर 1:9 ☆ 14:15 14:15 पेसमुळि 20:11; नहेम्याल 9:6; देवुळताड पाटाड 146:6; बळय़िर 4:24; 17:24; तोहचीतव पोल्लोड 4:11; 14:7
 ☆ 14:16 14:16 17:30; रोम सहरतोर 3:25-26 ☆ 14:17 14:17 17:26-29; रोम सहरतोर 1:19-20 ☆ 14:17 14:17 अय्युब 5:10; देवुळताड पाटाड 65:10-13; मत्थाल 5:45; रोम सहरतोर 1:19; 1 तिमोति 6:17 ☆ 14:19 14:19 13:14; 14:21,26 ☆ 14:19 14:19 13:51; 14:1,21 ☆ 14:19 14:19 13:45,50; 14:2; 1 तिसलुनितोर 2:14-16 ☆ 14:19 14:19 14:5; 2 कुरिततोर 11:25; 2 तिमोति 3:11 ☆ 14:19 14:19 16:19; 17:6 ☆ 14:20 14:20 14:6-8; 16:1-2; 2 तिमोति 3:11 ☆ 14:21 14:21 14:6-7 ☆ 14:21 14:21 13:51; 14:1,19; 16:2; 2 तिमोति 3:11 ☆ 14:21 14:21 13:14; 14:19,26 ☆ 14:22 14:22 मार्कल 10:30; योहन 16:33; पिलिपितोर 1:29; 1 तिसलुनितोर 3:3; 2 तिमोति 3:12; 1 पत्र 2:21; तोहचीतव पोल्लोड 1:9 ☆ 14:23 14:23 तीतुस 1:5 ☆ 14:23 14:23 1:24-25; 13:2 ☆ 14:23 14:23 20:32 ☆ 14:24 14:24 13:13-14 ☆ 14:25 14:25 13:13 ☆ 14:26 14:26 6:5; 11:20-27; 13:1; 15:22-23,30,35; 18:22; गलातितोर 2:11 ☆ 14:26 14:26 13:2-4; रोम सहरतोर 10:15 ☆ 14:27 14:27 1 कुरिततोर 16:9; 2 कुरिततोर 2:12; कुलुसितोर 4:3; तोहचीतव पोल्लोड 3:8 ☆ 14:27 14:27 15:3-4,12; 21:19

1 अद्रमे पया उंद दिया, उय्तर यहुदि विस्वसिर, यहुदा पटटाहि(सुरिया पटटकेडा अंताकिया सहरते*) वासि, अगडोर विस्वसिरिन कलियतोर.* कलियिसि “मीट मोसानाड अडोड वेहतपु डायना रिबज केवेके,* देवुळ मीकु पिसिह केवो आयगा,” इनजोर कागहता बोटोर.*

2 इदिन कैजिसि पोल्, बार्नबस, वेर अद्रम कागहवालोरा संगे पका जगळम आतपे, पोल्लोने गिटोगटो आतोर.* पया अंताकियातोर विस्वसिर बाताल इतोर, “पोल्, बार्नबस ओसो उय्तर विस्वसिर येस्सलेम अन्जि, बळयिरिन ओसो विस्वसिराड पेदल्किन इद पोल्लोतुन देहतलाहि, ताल्हकिस वायिर,”* इनजोर इतोर.*

3 ताना पया अंताकियातोर विस्वसिरा मुल् ओरिन येस्सलेम लोहतोर. लोहतस्के पोल् ओना तोळतोर बार, पिनिके* ओसो सामरिया पटिहक अनेके, यहुदि आयवोर बेद्रम देवुळतके वातोर, अदिन अगडोर विस्वसिरिहक पूरा वेहचोर अतोर.* तान कैजिसि सबेटोर विस्वसिर पका गिर्दा आतोर.

4 अद्रमे पया येस्सलेम एवतोर, एवतस्के विस्वसिरा मुल्, बळयिर, विस्वसिराड पेदल्कु, ओरिन गिर्दाते कलियतोर.* कलियतस्के पोल्, बार्नबस, तमा कयदे यहुदि आयवोरगा, देवुळि बाताल बाताल कबळ कीता इनजोर, कतम पोल्लोन् ओरिहक वेहचीतोर.*

5 मति परसिरा तुंगातगडाहि,* येसुन विस्वस कीतोर अगा मतोर. ओर तेदिस इद्रम इतोर, “यहुदि आयवोरिन डायना रिबज कीया वेहचि, ओरिन मोसानाड अडोने ताकलाह, उकुम ईयना गावले,”* इतोर.

6 इतस्के बळयिर, विस्वसिराड पेदल्कु,* इद पोल्लोतुन विचर कीयलाह, जमा आतोर.

7 अस्के वेल्लाय जोम, पोल्लोने ईनाह-आनाह गिटोगटो आतोर.* पया पन्नु तेदिस इद्रम इतोग, “मावोरिर वेल्लाडे दियाड मुने, देवुळि नावा तोडटे यहुदि आयवोर बेसता कबुरतुन कैजिसि, येसुन विस्वस कीयिर इनजोर, मयगडाहि नाक आचता,* इदिन मीट पुतिरे.*

8 सबेटोर लोकुरा पोटालोप्पाडाड पोल्लोन् पुनदनद देवुळि,* माट यहुदि विस्वसिरा पोगोन तना पवित्र जीवातुन बेद्रम उदिह कीता, अद्रमे ओर यहुदि आयवोरा पोगोन वने तना पवित्र जीवातुन उदिह कीसि, ओरिन वने आचता इनजोर तोहता.*

9 ओर विस्वस कीतोर, देवुळि ओरा पापमतुन मापि कीस ईता.* अह कीसि माट यहुदिर आयि, दुस्माड जातिनोर आयि, सबेटोर विस्वसिरिन देवुळि उंदिय रीतते पिसिह कीता इनजोर तोहता.*

10 इचोन तोहचाय मति, मीट इंजेके मोसानाड अडोने ताकाट इनजोर वेहचि, ओरा पोगोन पूहतद मोतातुन वाटलाह, बाराहक देवुळता पट ऊळिहनिर? मावाड तादोर-बाबोर ओसो माट वने, मोसानाड पूरा अडोने ताक पगवल.*

11 बेद्रमलेहका येसुसामि यहुदि आयवोरिहक ईतद दयातेनाहके, ओर ओन नमिस पिसिह्तेर,* अद्रमलेहकाने माट यहुदिरल वने पिसिह्नल; (मति अडोड नोमताहकु पिसवल,)*” इनजोर इतोग.

12 पन्नु इद्रम इतापया, पोल्, बार्नबस वने, तमा कयदे यहुदि आयवोरगा देवुळि बेव-बेव बामनव सीनाड तोहता, इनजोर वेहतोर.* वेहतहपा, सबेटोर केमेन आसि ओरा पोल्लो कैजतोर.

13 पोल्, बार्नबस, वेहतनद मारिह कीतोर अस्के, अगडा मुक्याल याकुब* इद्रम इतोग,* “मावोरिर, नावा पोल्लो कैजाटु.

14 देवुळि यहुदि आयवोरिन मुने सीता कीसि, ओरगडाहि उय्तर मन्कलोरिन तना मन्कलोर आयलाह आचता. अदु बेद्रम ओरिन सीता कीता, इनजोर सिमोन पन्नु इंजेके माक तेळियिह कीतोग.

15 इद पोल्लोतुन देवुळता कबुरतोर वने वेल्लाय मुने वेहच मतोर, अद इद्रम रासतद मन्हता,

16 देवुळि इद्रम वेहता,

‘दाविदनाराजेम बळेम आतेक तेला, नना पया वासि तान ओसो निल्पिह कीकन,

पिळहपळ आतदिन पूना पंडकन.

17-18 अह आसि दुस्माड वेल्लाडे जातिनोर नाक पर्हकनुर,

इतेके नयेनाहक नना आचतोऱ यहुदि आयवोर,’

इनजोर देवुळि वेहता.*

इदिन वेल्लाय मुनेताहि तना मन्कलोरिन पुन्पिह कीसोर वाता,*

* 15:1 15:1 गलातितोर 2:11 * 15:1 15:1 15:24 * 15:1 15:1 लैव्यवस्था 12:3; बळयिर 15:5; 1 कुरिततोर 7:18; गलातितोर 2:14; 5:2-6 * 15:1 15:1 गलातितोर 2:4; 6:12 * 15:2 15:2 15:7 * 15:2 15:2 11:30; 15:4,6,22-23; 16:4 * 15:2 15:2 1 कुरिततोर 7:18 * 15:3 15:3 11:19; 21:2 * 15:3 15:3 14:27; 15:4,12 * 15:4 15:4 11:30; 15:6,22,23; 16:4 * 15:4 15:4 14:27; 15:12 * 15:5 15:5 मत्याल 3:7; 23:1-36; मार्कल 2:18; लूकाल 5:21; योहन 3:1; बळयिर 26:5; पिलिपितोर 3:5 * 15:5 15:5 15:1; 1 कुरिततोर 7:18; गलातितोर 2:14; 5:2-6 * 15:6 15:6 11:30; 15:4,22,23; 16:4 * 15:7 15:7 15:2 * 15:7 15:7 10:19-22 * 15:7 15:7 इद पोल्लो अद्रय 10 अगा दोक्किहता. * 15:8 15:8 1 शमूएल 16:7; यिर्मयाह 17:10; बळयिर 1:24-25; रोम सहरतोर 8:27 * 15:8 15:8 2:4; 10:44,47 * 15:9 15:9 10:43 * 15:9 15:9 10:28,34; 11:12 * 15:10 15:10 5:9; गलातितोर 5:1 * 15:10 15:10 मत्याल 23:4; लूकाल 11:46; गलातितोर 5:1 * 15:11 15:11 इपिसुसतोर 2:5,8 * 15:11 15:11 रोम सहरतोर 3:24; 5:15; इपिसुसतोर 2:5-8 * 15:12 15:12 14:27; 15:3-4; रोम सहरतोर 15:18-19 * 15:13 15:13 12:17 † 15:13 15:13 वेग याकुबि येसुना तमोग आंदोग, येस्सलेमतोर विस्वसिरा मुक्याल मतोग. * 15:17-18 15:16-18 आमोस 9:11-12 * 15:17-18 15:17-18 यशायाह 45:21

इनजोर रासिस मन्हता.

19 अदिहक नना बह इहनन इतेके, यहुदि आयवोरगडाहि, देवुळतगा वावालोरिन माट तिपल केवल.

20 मति ओरगा इद्रम रासिस लोहतकल, 'पेन्किहक वाटटव कळवोग आस्ताड, अविस्किन तिनदनद आयो;✠ साद्याल कबस्क कीयनद आयो;✠ नेतुर पोववालेवा हळकतविनाड अविड तिनदनद आयो, अस्कतापया नेतुरतुन एच तिनदनद आयो,✠' इनजोर रासकल.

21 बाराहक इतेके वेल्लाया मुनेताहि सबे सहर्कनगा, देवुळताड पार्तनाताड लोहकनगा, वारमता पोल्वादियाते मोसानाड अडोन अर्विसि पोकुर कीस्तोर;✠(अद्रमे मावा यहुदि विस्वसिर माळिहतोर वने. अदिहक इंजेक वेहतनव पोल्लोन यहुदि आयवोर विस्वसिर केंजिस ताकिर, आयवेक अचोन यहुदिरिहक ओड वायगा,)" इनजोर इतोग.

यहुदि आयवोर विस्वसिरिहक सीटि लोहतहतोर

22 पया बळय़िर, विस्वसिराड पेदल्कु,✠ येस्सलेमतोर विस्वसिरा पूरा मुलु, बाताल इतोर इतेके, "इंजेके याकुब इतव पोल्लोन रासिस, मयगडोर विस्वसिरा कयदे अंताकिया सहरते✠ लोहतकल. ओरु पोलुना, बार्नबसिना संगे दायनुर," इतोर. पया यहुदा बार्सबा इनवान आचतोर, ओसो सीलास इनवान✠ वने आचतोर. वेर इर्वुर आसि विस्वसिरगा पेदा मन्कलोर मतोर.

23 वेरा कयदे विस्वसिरिहक सीटि लोहतोर, अद सीटटगा इद्रम रासिस मता.

"अंताकिया सहरतगा, सुरिया पटटगा,✠ किलिकिया पटटगा✠ मनवालोर यहुदि आयवोर विस्वसिरिहक:

"माट मीवा ऐंगेटोर विस्वसिरोम, इतेके येसुसामिनाड बळय़िरोम, ओसो विस्वसिराड पेदल्कनोम,✠ सीटि रासलाह आतोम, मयेनाह मीक जोहर.

24 मयगडोर उय्तर विस्वसिर मियगा वासि, बाताड-बाताडो वेहचि, मीक लेसिह कीतप कीतोर, मीक पका तिपल ईतोर इनजोर, माट केंजतोम.✠ मति माट इतेके ओरिन लोहोम आसि.

25 अदिहक माट सबेटोरोम कलियिसि, इर्वुर मन्कलोरिन आचिसि, मियगा कबुर लोहतकल इनजोर, विचर कीतोम. ओर आचतोर्, (यहुदाल ओसो सीलास,) मावा गोततोर बार्नबसना, पोलुना संगे मियगा वास्तोर.

26 वेर बार्नबस, पोलु इतेके, तमा जीवातुन सीता केवा, मावा किस्तु येसुसामिना सेवा कीतोर.✠

27 माट रासतदिन यहुदाल ओसो सीलास, वेर मीकु वेहतनुर.

28 अव पोल्लोन मीट केंजिस ताकाटु. अविस्किन विळिसस दुस्सा मोतातुन, मीवा पोगोन वाटोम इनजोर,✠देवुळता पवित्र जीवा ओसो माटु कलियिसि विचर कीतोम. अव पोल्लोड इद्रम मन्हताड.

29 "पेन्किहक वाटटव अविड तिनमाटु, अस्कतापया नेतुरतुन एच तिनमाटु, नेतुर पोववालेवा हळकतविनाड अविड तिनमाटु, साद्याल कबस्क केमाटु.✠ मीट इव पोल्लोन बेस पोस ताकतेक अचोन, बेस-नेहना मनदकिर. अचोने, मारता," इनजोर रासतोर.

30 अद्रमे पया यहुदाल, सीलास, पोलु, बार्नबस, वेर अंताकिया सहरते अतोर, अन्जि सबेटोर विस्वसिरिन जमा कीसि, सीटटुन ओरा कयदे ईतोर.

31 ईतस्के तान विस्वसिर अर्विसि, इद सीटटा पोल्लोटुन केंजिस कोनि, मावा जीवा सुकम आता इनजोर, पका गिर्दा आतोर.

32 यहुदाल, सीलासि देवुळता कबुरतोर✠ मताहकु, ओर वने विस्वसिरिन वेल्लाडे पोल्लोड वेहतोर. वेहचि ओरा जीवातुहक दीरा ईसि, ओरा विस्वसतुन बेर्सिह कीतोर.

33-34 अद्रमे पया ओर इर्वुर अगान उचुक दियाड मतोर. पया अगडोर विस्वसिर ओरिन बेस अन्हटु इन्जि, येस्सलेमतके मल्स दायलाह लोहतोर. अस्के ओर इर्वुर मल्स अतोर.✠

35 मति पोलु, बार्नबस, वेर उचुक दियाड अंताकिया सहरते मतोर. मन्जि दुस्रोर वेल्लाटोरा संगे, येसुसामिना पोल्लोटुन कागहचोरे ओसो पोकुर कीसोर मतोर.

पोलु, बार्नबस, वेर इर्वुर एगिहतोर

36 अद्रमे पया उंद दिया पोलु बार्नबसिन इतोग, "माट येसुसामिना पोल्लोटुन, बेव-बेव सहर्कना लोकुरिहक वेहतल, अव सबे सहर्कनगा अन्जि, ओर सबेटोर विस्वसते बेद्रम मन्हतोर इन्जि ऊळकल अय?" इनजोर इतोग.

37 इतस्के बार्नबस केंजतोग, केंजिसि "इंगो मति, योहन-मार्कन वने मावा संगे ओयकल,"✠ इनजोर इतोग.

✠ 15:20 15:20 पेसमुळि 34:15-17; दानियेल 1:8; बळय़िर 15:29; 1 कुरिततोर 8:1,7,13; 10:14-28; तोहचीतव पोल्लोड 2:14,20

✠ 15:20 15:20 लैयव्यवस्था 18:6-23 ✠ 15:20 15:20 पुटमुळि 9:4; लैयव्यवस्था 3:17; 7:26; 17:10,14; 19:26; व्यवस्थाविवरण

12:16,23; 15:23; 1 शमूएल 14:33 ✠ 15:21 15:21 13:15,27; 2 कुरिततोर 3:14-15 ✠ 15:22 15:22 15:2,4,6,23

✠ 15:22 15:22 11:20 ✠ 15:22 15:22 15:27,32,40; 16:19,25,29; 17:4,10,14-15; 18:5; 2 कुरिततोर 1:19; 1

तिसलुनितोर 1:1; 2 तिसलुनितोर 1:1; 1 पत्र 5:12 ✠ 15:23 15:23 मत्याल 4:24; लूकाल 2:2; बळय़िर 15:41; गलातितोर 1:21 ✠ 15:23

15:23 6:9; 15:41; 22:3; 23:34 ✠ 15:23 15:23 15:2,4,6,22 ✠ 15:24 15:24 15:1-2; गलातितोर 1:7; 2:4; 5:10

✠ 15:26 15:26 9:23-25; 14:19; रोम सहरतोर 16:4 ✠ 15:28 15:28 तोहचीतव पोल्लोड 2:24 ✠ 15:29 15:29 15:20;

तोहचीतव पोल्लोड 2:14,20 ✠ 15:32 15:32 13:1 ✠ 15:33-34 15:33-34 "मति सीलासिहक अगान मनदा वेसिस मता." इद वचन 34

उचुके मोदुल कागदेहकनगा दोकिहता. ✠ 15:37 15:37 12:12; 13:5; कुलुसितोर 4:10; 1 पत्र 5:13

38 मति पोल्, बार्नबस, वेर येसुना सेवातुन मारिह कीयनाहजोम, मार्कल ओरा संगे मनोग. पंपूलिया पटटाहि ओरिन विळिसस वास मतोग.☆ अदिहक “आयो, ओन ओयवल्!” इनजोर पोल् इतोग.†

39 अदिनेनाहक पोल्, बार्नबस, पका जग्ळम आतप लेहका, पोल्लोने गिटोगटो आसि एगतोर. पया बार्नबस मार्कन पोसि,☆ ओडाते उदिसि, तना देसेम इतेके कुपस्स देसेमते☆ ओतोग.

40 ओसो पोल् बार, तना संगे दायलाह, सीलासिन आचतोग. पया अंताकियातोर विस्वसिर “देवुळता देव्या मियगा मनि” इनजोर, ओरिन देवुळता कयदे विळिससीतोर, अस्के ओर ईवुर पेसतोर.

41 पया पोल्, सीलासिना संगे पूरा सुरिया पटटे, किलिकिया पटटे तिरियतोग. बेद-बेद नाग अंदुर, अगडोर विस्वसिरा मुडा विस्वसतुन मेगिकिह कीसोर अंदुर.

16

तिमोति वने पोल्, सीलास, वेरा तोळतोग आस्तोग

1 पया पोल्, (सीलास, गलाति पटटा) दिरबे ओसो लुन्ना,☆ इव सहर्कने अतोर.* लुन्ना सहरतगा तिमोति पेदिरतोग ओर्वोग विस्वसि मतोग,☆ ओना तपे युनानि जाततोग, मति तलोगि यहुदि आंचाळ आंदु, अद विस्वस वने कीदु.☆

2 लुन्ना, इकुनियुम, इव सहर्कनोर विस्वसिर, तिमोतिन पका बेसतोग इनजोर, कदर ईदुर.☆

3 पया पोल् बाताल कीतोग इतेके, तिमोतिन तना संगे सेवातुहक ओयलाह विचर कीतोग.☆ मति तिमोतिना तपे यहुदि आयोग इनजोर, अगडोर वेल्लाटोर यहुदिर पुन्ज मतोर. अदिहक (तिमोतिन डायना रिजकेवेक, ओना पोल्लोतुन यहुदिर केंजोर आयनुर इनजोर,) पोल् ओन ओस ओना डायना रिज कीसीतोग.

4 अद्रमे पया पोल्, सीलास, तिमोति, वेर मुवर अगडाह सहर्कनाह विस्वसिरिन कलियसोर, येस्सलेमताडबळय़िर ओसो विस्वसिराड पेदल्क ईतव अडोन ओरिहक ईसोर, अव अडोने ताकलाह वेहतोर.†

5 अदिहक वेल्लाटोर विस्वसिरा विस्वस बेसीदु. दिनम उय्त्तुर विस्वस कीसोर अंदुर, इद्रमलेहका ओरा मुल् बेसीसोर अता.

देवुळ तोहतना लेकातुन पोल् ऊळिहतोग

6 पया वेर मुवर सेवकिर, देवुळता पोल्लोतुन पोक्कुर कीयलाह, आसिया पटटे दायलाह ऊळतोर. मति देवुळता पवित्र जीवा ओरिन अगा दायला एवो. अदिहक ओर अके अनवा, गलाति पटटा पुर्गिया एरियाते अतोर.☆

7 पया मूसिया एरियाते एव्जि, बितुन्या पटटे☆ दायलाह विचर कीतोर. मति येसुना जीवा ओरिन अगा दायलाह एवो.

8 अदिहक मूसिया एरियाताहि, सम्दुरकचुल मतद तरोवस सहरतगा☆ वातोर.

9 ओर अगा मनदहपा, पोल् नग्का देवुळ तोहतना लेकातुन ऊळतोग. अद लेकाते मकिदुनिया पटटोग ओर्वोग मन्कल ओन्क दिसतोग.☆ ओग मन्कल निचि, “इबर दडटेके वासि, मावा मकिदुनिया पटटोर मन्कलोरिन कागहा,” इनजोर अर्जि कीतोग.‡

10 कीतस्के, पोल् अद देवुळ तोहतद लेकातुन, (सीलासिन, तिमोतिन ओसो नाक वने) वेहतोग (अगा नना लूकानन ओरा संगे मतन); वेहतस्के येसुना बेसता कबुरतुन पोक्कुर कीयलाहि, देवुळि माक मकिदुनिया पटटे लोहतलाह आता इनजोर, उंदिय विचर कीसि चट्पिट अगा दायलाह पेसतोग.

पिलिपितगा, लुदिया येसुन विस्वस कीस्ता

11 पया तरोवस सहरतगडाहि ओडा उदिसि, सीदा सुमानाके इनदनद तोगदगा अतोग. अगडाह इमा दिया, मकिदुनिया पटटा नियापोलिस इनदनद सहरते एवतोग.

12 पया अगडाहि ताकसोर अन्जि, पिलिपि सहरते☆ एवतोग.† अद मकिदुनिया पटटा☆ मुनेटा जिलाता सहर मता; अगा रोम सहरतोरनाहक गूळा☆ कीतद आंदु.* अद सहरतगा माट उचुक दियाड मतोग.

13 पया वारमता पोल्वादियाते,☆ सहरता अगदा पलते, यहुदिरा देवुळतुन पार्तना कीयनद जागा बेगा मनदगा इनजोर, बेरेग

☆ 15:38 15:38 13:13 § 15:38 15:38 मार्कल ओरिन विळिसस अतद पोल्लो 13:13 वचनतगा मन्हाता. ☆ 15:39 15:37-39 कुलसितोर 4:10; पिलेमोन 24; 1 पत्र 5:13 ☆ 15:39 15:39 13:4-12 ☆ 16:1 16:1 14:6-7 * 16:1 16:1 इव सहर्कने पोल्, बार्नबसिना संगे मुने सेवा कीस मतोग; 14:6-23 ऊळाट. ☆ 16:1 16:1 17:14-15; 18:5; 19:22; 20:4; रोम सहरतोर 16:21; 1 कुरिततोर 4:17; 16:10; 2 कुरिततोर 1:1,19; पिलिपितोर 1:1; 2:19; 1 तिसलुनितोर 1:1 ☆ 16:1 16:1 2 तिमोति 1:5 ☆ 16:2 16:2 पिलिपितोर 2:22; 1 तिमोति 3:7 ☆ 16:3 16:3 पिलिपितोर 2:22 † 16:4 16:4 बळय़िर 15:23-29 वचनते ऊळाट. ☆ 16:6 16:6 18:23; 1 कुरिततोर 16:1; गलातितोर 1:2; 2 तिमोति 4:10; 1 पत्र 1:1 ☆ 16:7 16:7 1 पत्र 1:1 ☆ 16:8 16:8 16:11; 20:5-6; 2 कुरिततोर 2:12; 2 तिमोति 4:13 ☆ 16:9 16:9 9:10; 18:9-10 ‡ 16:9 16:9 लेका ऊळनस्के, पोल् सम्दुरकचुल मतद तरोवस सहरतगा मतोग. मकिदुनिया पटि सम्दुरता अबर दडटेके मता. ☆ 16:12 16:12 20:6; पिलिपितोर 1:1; 1 तिसलुनितोर 2:2 § 16:12 16:12 नियापोलिस सहरताहि पिलिपि सहर जोक-जोक आट कोस्क जेक मता. ☆ 16:12 16:12 16:9-10; 18:5; 19:21-22,29; 20:1,3; रोम सहरतोर 15:26; 2 कुरिततोर 8:1; पिलिपितोर 4:15 ☆ 16:12 16:12 16:21 * 16:12 16:12 रोम सहर इतेके इतालिया पटटे अन्दु. इतालिया पटटगा मनवालोरीहक, बेद्रम रोमि मन्कना अदिकर मंदु, अद्रमे इद पिलिपि सहरतगा मतोर मन्कलोरीहक वने, रोमि मन्कना अदिकर रोम सहरतोर ईस मतोर. ☆ 16:13 16:13 13:14; 17:2; 18:4

दडिय अतोम.† अन्जि अद जागातुन दोर्किह कीसि, अगा जमा आस मतव आस्कना संगे, येसुसामिना पोल्लोतुन वेहतलाह आतोम.

14 अस्के अगा उंद यहुदि आयवदु लुदिया पेदिरता आंचाळ मता. अद आसिया पटटा तुवातिरा इनदनद सहरता आंदु.✧ पका दाराताड, डुंगा पंडटा रंगलेहकाडाड गेंदेना वीकुर कीदु. अदु यहुदिरा देवुळतुन मोळिकंदु.✧ पोलु वेहतनव पोल्लोन, अद बेस केंजसोर मता. अस्के ओग वेहतनव पोल्लोन विस्वस कीयनाह, देवुळि तान्क तेळियिह कीसीता.✧

15 पया अद आंचाळि, ओसो ताना लोते मनवालो, येसुना पेदिरते एग मीतोर. एग मीतापया, अद माक इता, “नाक येसुना सेतेम विस्वसि आंचाळि इनजोर मीट इतेके, मीट सबेटोरिर नावा लोन वास मन्हटु,” इनजोर इता. माट केंजनाहजोम अद पका गोंडगोंड आता, अस्के माट ताना लोन अतोम.

पोलुन, सीलासिन, जेलतगा वाटिह्तोर

16 अद्रमे उंद दिया, माट पार्तना कीयनद जागातगा✧ अनजोर मतोम. अस्के उंद ओर्युल मनदनद पिला माक कलियता. तानु पोत ऊळनद देयम पोस मता, अदिहक लोकुर तानगा पोत ऊळलाह वांदुर.✧ इद्रमि तानाड माल्कालोर ताना मेटे, पका कोताड कमय कीदुर.✧

17 अद पिला बेद्रम कीदु इतेके, “वेर सबेटक बेरा देवुळताड✧ सेवकिर आंदुर. देवुळ लोकुरिन बेद्रम पिसिह कीस्ता, अदिन मीक पोकर कीस्तोर” इनजोर, केयसोर-केयसोर मावा पयाह पयाह वांदु.

18 वेल्लाडे दियाड अद अद्रमे कीसोर मता. पया उंद दिया पोलु पका नारज आतोम. आसि पेगे मिळिन्दस तानगा मतद देयमतुन इतोम, “येसु किस्तुना पेदिरते नीक उकुम ईयहनन, इद पिलाताहि पेसिस अन!”✧ इनजोर, देयमतुन दगाड इतोम. इताहे अद देयम पेसिस अता.

19 अस्के अद पिलातुन तासिस मतोर माल्कालोर, इंजेके माक कमय कीयलाहि अग दोर्को इनजोर,✧ बेद्रम कीतोर इतेके, पोलुन, सीलासिन पोसि, बजरतगा गुजिस ओतोर.✧

20 पया ओरिन सहरता बेरोर तग्वाड केवालोरगा ओसि, इद्रम वेहतोर, “वेर यहुदिरा मावा सहरतगा पकाय गळबळ कीस्तोर.

21 मावा रोमि मन्कलोरिहक✧ पोलवव रीत-रिवज्किन काहतलाह बोटटोर. वेर काहतनव पोल्लोन माट नम पगवल, माळ पगवल!”✧ इतोर.

22 इतस्के अगा जमा आस मतोर लोकुर वने ओरिहक तोळ आसि, इर्दुर सेवकिरा विस्द आतोर. आतस्के तग्वाड केवालोर पोलुनाड, सीलासनाड जगान एहच, डुडिने नल्हतलाह✧ उकुम ईतोर.

23 इतस्के ओरिन पका नल्हतोर, नल्हचि जेलते वाटिसीतोर.✧ पया वेरिन बेस दोहच राका कीमु इनजोर, जेलता दरोगान उकुम ईतोर.✧

24 उकुम इतस्के ओग पोलुन, सीलासिन लोप्पाडा अरातगा ओसि, ओराड काल्किन पृहतव बलाना संगे दोहतोर.✧

25 पया नडुमनका पोलु, सीलास, वेर पार्तना कीसोर देवुळताड पाटाड ओसोर मतोर.✧ अस्के अद जेलतगा दोहच मतोर मन्कलोर वने केंजसोर मतोर.

26 अचोटेन उंदियदेबा बूम गल्जता,✧ गल्जतस्के जेलताड पाय्वाड पका जोरते मेलियताड. अस्के चट्नेन जेलताड तेल्लिनाड तालहक, तमतमाय कुय्ह वाताड;✧ ओसो जेलते मतोर मन्कलोरिन दोहच मतव गोल्स्क, ओराड कय्कनाहि पिहट अरताड.✧

27 अस्के दरोगाल तेदिस ऊळनेके, जेलताड तेल्लिड पिडम-पडम आस मताड! (जेलतगा मतोर मन्कलोर विततोर, इंजेके नाक तग्वाड केवालोर निटम हक्कनुर, इद्रम आलिह कीसि)✧ दरोगाल तन्के तल्वर कसेगते कोटलाह आस मतोग.

28 अस्केन पोलु जोरते केयिसि, “निमा अह केमा, सायब! माट सबेटोरोम इगान महनोम,” इतोम.

29 इतस्के दरोगाल चिमलिड तता वेहचि, लोप्पा अतोम. अन्जि पका रेयतुहक साडसोरिन पोलुना, सीलासना मुनेह अर्सि, काल्क मोळकतोम.

30 पया ओरिन पलते तचि, “दादालोरिर! देवुळि नाक पिसिह कीयना इन्जि, नना बाताल कीकन?”✧ इनजोर ताल्हकतोम.

31 ताल्हकतस्के ओर वेहतोर “येसुसामिन विस्वस कीम, अस्के नीकु, नीवा लोतोरिहक,✧ अमेसाता पिसमुळ दोर्कगा,” इतोर.✧

† 16:13 16:13 पिलिपि सहरता लोप्पा, यहुदिरा पार्तनाता लोन इले. बारहक इतेके उंदि पार्तनाता लोतगा कमसेकम दहा यहुदि कोयतोर गावले. अगा अच्वर इलेर, अदिहक वेर सहरता पलते अतोर. ✧ 16:14 16:14 तोहचीतव पोल्लोड 1:11; 2:18,24 ✧ 16:14 16:14 13:43; 18:7 ✧ 16:14 16:14 लूकाल 24:45 ✧ 16:16 16:16 16:13 ✧ 16:16 16:16 लैव्यव्यवस्था 19:31; 20:6,27; व्यवस्थाविवरण 18:11; 1 शमूएल 28:3; 2 राजा 21:6; 1 इतिहास 10:13; यशायाह 8:19 ✧ 16:16 16:16 16:19; 19:24-25 ✧ 16:17 16:17 मार्कल 5:7-8 ✧ 16:18 16:18 मार्कल 16:17 ✧ 16:19 16:19 16:16; 19:25-27 ✧ 16:19 16:19 8:3; 17:6; 21:30; याकुब 2:6 ✧ 16:21 16:21 16:12 ✧ 16:21 16:21 एस्तर 3:8 ✧ 16:22 16:22 2 कुरिततोर 11:25; 1 तिसलुनितोर 2:2 ✧ 16:23 16:23 2 कुरिततोर 11:23 ✧ 16:23 16:23 2 कुरिततोर 6:5 ✧ 16:24 16:24 अय्यूब 13:27; 33:11; यिर्मयाह 20:2; 29:26 ✧ 16:25 16:25 इपिसुसतोर 5:19; कुलुसितोर 3:16 ✧ 16:26 16:26 4:31 ✧ 16:26 16:26 12:10 ✧ 16:26 16:26 12:7 ✧ 16:27 16:27 12:19 ✧ 16:30 16:30 योहन 6:28; बळयिर 2:37 ✧ 16:31 16:31 योहन 4:53; बळयिर 10:2; 11:14; 16:15; 18:8; 1 कुरिततोर 1:16 ✧ 16:31 16:31 मार्कल 16:16; योहन 6:29; रोम सहरतोर 10:9

- 32 पया ओर ओन्क ओसो ओना लोतोर सबेटोरिहक, देवुळता पोल्लोतुन वेहतोर.
- 33 पया नमकाडा नमकान दरोगाल ओरिन ओसि, ओराड देबान नोगतोर. नोगतस्के ओगु ओसो ओना लोतोर सबेटोर, येसुना पेदिरते एग मीतोर.
- 34 पया दरोगाल ओरिन तना लोन ओसि, ओरिहक गाटो इंतोग. ओग तना लोतोर संगे, देवुळतुन विस्वस कीसि, पका गिर्दा आतोग.
- 35 पया इमा दिया तग्वाड केवालोर “ओर इर्वुरिन विळिसस ईम्हट” इनजोर, दरोगानगा तमा पोलिसिरा मेटे, कबुर लोहतोर.
- 36 अस्के जेलता दरोगाल पोलुन वेहतोग, “तग्वाड केवालोर मीकु विळिसस ईयलाह कबुर लोहतोर, इंजेके गिर्दाते लोन अन्हटु,” इंतोग.
- 37 मति पोलु पोलिसिरिन इंतोग, “माट रोमि मन्कलोरोम मन्ज तेला, मावा तपतुन तोहवालेवा, वेल्लाटोरा मुनेह नल्हता वेहचि, जेलते वाटोर.† इद तग्वाड केवालोर कीतद कबळ मुर्तिय ओप्पो!✧ इंजेक इसि कुस्क्नेन माक विळिसस ईस्तोरा? अद्रम आयो! ओर तमाय माक पेहता वायिर,” इंतोग.
- 38 पया पोलिसिर अन्जि, पोलुना पोल्लोतुन तग्वाड केवालोरिहक वेहतोर. पोलु, सीलास, वेर रोमि मन्कलोरो इनजोर पुतापया, तग्वाड केवालोर पका रेयतोर.✧(बह इतेके रोमि मन्कलोरोन नल्हतना पोलो आंदु.)
- 39 अदिहक ओर तमाय वासि, “माक मापि कीम्हटु” इनजोर इंतोर; पया पोलुन, सीलासिन जेलताहि पेहतोर. पेहचि, “मीट इंजेके इद सहरताहि पेसिस अन्हटु, माट मीवाड काल्काय मोळिकह्नोम,” इनजोर इंदुर.✧
- 40 पया पोलु, सीलास लुदियाना लोन✧ अतोर. अन्जि अगा विस्वसिरिन कलियतोर. येसुसामिन विळिसवालेवा विस्वस कीसोर मन्हटु इनजोर, ओरिहक दीरा ईसि, पिलिपि सहरताहि पेसिस अतोर.

17

पोलु, सीलास, तिसलुनि सहरते दास्तोर

- 1 पोलु, सीलास, वेर (पिलिपि सहरताहि पेसिस,) अंपिपोलिस ओसो अपुलोनिया इव सहर्किहक अतापया, तिसलुनि सहरते✧ एवतोर.* अगा यहुदिरापार्तानाता लोन मता.
- 2 पोलु तना अल्वट मतपु, अद लोन अन्जि, वारमता पोल्लादियाते✧ अगा देवुळता सांमताड पोल्लोनु, जमा आस मतोरीहक काहतोग. अद्रमे मूंड वारस्क एवनाह कीतोग.
- 3 देवुळ लोहतोग पिसिह केवाल किर्स्तु तिपल आसि डोलनाये मता, डोलिस ओसोवने जीवा अरयना मता इनजोर, देवुळता सांमताड पोल्लोन उंद-उंद वचन तोहचि, तेळियिह कीस वेहतोग.✧ ओसो “बोग येसुना लोप्पा मीक वेहतन ओगे येसु, पिसिह केवाल किर्स्तु आंदोग,”✧ इनजोर वेहतोग.
- 4 अद्रम वेहतस्के उयतुर यहुदिर, पोलु वेहतद कबुरतुन नमतोर. नमिसि पोलुना, सीलासिना संगे कलियतोर. यहुदिरा देवुळतुन मोळकवालोर युनानि जाततोर✧ वेल्लाटोर, ओसो बेचोको मोदुल आस्क वने✧, येसुन विस्वस कीयलाह आतोर.
- 5 मति वेल्लाटोर लोकर पोलुना पेगे दायलाह आतोर इन्जि, अगडोर यहुदिरा पका जीवा कर्वता. अस्के अग-ओडतेन, बजरते वेलियवालोर करब बुदतोर मन्कलोरोन जमा कीसि, पूरा सहरमेंड रोदा पोयतोर. रोदा पोसि पोलु, सीलास, वेर यासोन इनवाना✧ लोतगा मनदनुर बहे इनजोर विचर कीसि, ओरिन लोकरा पंचता मुनेह ततलाहि, यासोनना लोतुन पिळहपळ कीतोर.✧
- 6 मति ओरिहक वेर दोर्कार, दोर्कवाहकु यासोनिन ओसो उयतुर विस्वसिरिन, सहरतोर मुख्यालोरा मुनेह ईळससोर ततोर.✧ तचि, “वेर दुनियामेटोरिन लेसिह केवालोर आंदुर, मावा सहरते वने वातोर.
- 7 ओरिहक वेग यासोन तना लोतगा जागा इंतोग. ओर येसु इनवाल दुस्रोरा राजाल मन्हतोग इनजोर, कयसर राजानाड अडोना अडम वेहतलाह आतोर†,✧” इनजोर रोदा पोयतोर.
- 8 अस्के वेरा पोल्लोतुन केंजिसि, जमा आतोर लोकर ओसो सहरताड मुख्यालोरो पकाय ओड आतोर.
- 9 अदिहक सहरतोर मुख्यालोरो, यासोननगडाह ओसो दुसोर विस्वसिरगडाह, जमानत एचि ओरिन विळिससीतोर.

पोलु तना तोळतोर बार, बिरिया सहरते दास्तोर

‡ 16:37 16:37 रोमि मन्कन कसुर तोहवालेवा नल्हतनद, रोम सर्करता कायदाता अडम मता. पोलुहक पुटगडासि रोमि मन्कना अदिकर रोम सर्करतोर ईस मतोर, अदिहक पोलु इद्रम इंतोग. ✧ 16:37 16:37 22:25-29 ✧ 16:38 16:38 22:29 ✧ 16:39 16:39 मत्थाल 8:34; मार्कल 5:17; लुकाल 8:37 ✧ 16:40 16:40 6:14-15 ✧ 17:1 17:1 17:11,13; पिलिपितोर 4:16; 1 तिसलुनितोर 1:1; 2 तिसलुनितोर 1:1; 2 तिमोति 4:10 * 17:1 17:1 तिसलुनि सहर पिलिपि सहरताहि, जोक-जोक नालुड बीसाड कोस्क जेक मता. ओसो अदु मकिदुनिया पट्टा मोदुल सहर आंदु. ✧ 17:2 17:2 9:20; 13:5,14; 14:1; 17:10; 18:4,26; 19:8 ✧ 17:3 17:3 लुकाल 24:26-27,46; योहन 20:9; बळयिर 3:18,24; 13:27; 26:22-23; 28:23; 1 कुरिततोर 15:3 ✧ 17:3 17:3 2:36; 9:22; 18:5,28 ✧ 17:4 17:4 13:43; 17:17 ✧ 17:4 17:4 13:50; 16:14; 17:12 ✧ 17:5 17:5 17:7,9; रोम सहरतोर 16:21 ✧ 17:5 17:5 1 तिसलुनितोर 2:14 ✧ 17:6 17:6 14:19; 16:19 † 17:7 17:7 रोम राजेमता बेरोग राजानु कयसर इंदुर. वेल्लाडे देसेहक ओना कय इळन मताड. ✧ 17:7 17:7 लुकाल 23:2

10 पया अदे नका विस्वसिर पोलुन, सीलासिन, तिसलुनि सहरताहि बिरिया सहरते लोहतोर. बिरिया सहरते* एवतस्के, ओर इर्वुर यहुदिरा पार्तनाता लोतगा अतोर*.

11 बिरिया सहरतोर यहुदिर, तिसलुनि सहरतोर यहुदिरा लेहकाडोर कैगम बुदतोर आयोर. अदिनेनाहक पोलु वेहतद पोल्लोतुन, बेस केव वाटिस केंजिदुर. ओसो इव पोल्लोड निटमेया-जोलिया इनजोर, दिनमे पोलु वेहतदिन, सांममतगा पर्हकिस ऊळिंदुर.

12 पया वेल्लाटोर येसुन विस्वस कीतोर*: यहुदिर ओसो युनानिरगा मोदुल आस्कु* ओसो कोयतोर वेल्लाटोर, येसुन विस्वस कीतोर.

13 पया बिरिया सहरते वने, पोलु देवुळता पोल्लोतुन पोकर कीयलाह आतोग इनजोर, तिसलुनितोर यहुदिरिहक* केंज वाता. अस्के ओर बिरिया सहरते अतोर, अगडोर मन्कलोरिन वने, ओड तहचि कट्ला कीया बोटोर.

14 अदिहक बिरियातोर विस्वसिर बाताल कीतोर इतेके, उयतुर विस्वसिरा संगे पोलुन ओडाते उदिस दायलाहि, सम्दुरकचुल लोहतोर. मति सीलास, तिमोति, वेर इर्वुर बिरिया सहरतगान मतोर.

15 पोलुन ओसीतोर मन्कलोर, अकाया पटटा* एतेंस सहरतगा एवनाह* ओतोर. पया ओर अगडाह बिरिया सहरतके मल्स दायहपा, “सीलास ओसो तिमोति, वेर इर्वुर आसि, चट्पिट एतेंस सहरते नयगा वायिर*,” इनजोर पोलु ओरा संगे कबुर लोहतोग.

पोलु एतेंस सहरतगा देवुळता पोल्लो वेहतहतोग

16 पोलु एतेंस सहरतगा* सीलास, तिमोति, वेरनाहक केपिस मतोग. पया अद सहरतगा तिरियनेके, ओग बेक ऊळतेकाय ओन्क पेन्कनाड बोमाडे दिसिंदुड. अविस्किन ऊळिसि, ओना जीवा चुहेम आयो.

17 अदिहक यहुदिरा पार्तनाता लोन अन्जि,* अगा यहुदिर ओसो देवुळतुन मोळकवालो युनानिरा संगे*, देवुळता पोल्लोतुन वेहतलाह आतोग. ओसो दिनम बजरतगा अन्जि, ओन्क कलियवालोरा संगे, देवुळता पोल्लोतुन वेहन्दोग.

18 अस्के इपिकुरि तुंगाता‡ ओसो इस्तोयिकि तुंगाता§ गूस वने, ओना संगे वेल्लाडे पोल्लोड वळहकतोर. ओसो उयतुर “वेग पोमाडेडि बाताड वेहतलाह आतोग रा?” इतोर.* येसुना लोप्पा, ओसो ओग डोलिस जीवा अरतद बेसतल कबुरतुन* वेहतहपा केंजिसि, “वेगु, माट पुनवाड पेन्कनाड पोल्लोन पोकर कीस्तोग बहे,” इनजोर उयतुर इतोर.

19 अदिहक ओर ओन अरियुपगुस पेदिरता गुडातगा ओतोर.* अगा एतेंस सहरतोर पंच उदिंदुर. पया पोलुन अगा निल्लिह कीसि, “निमा पोकर कीयनद पूना पोल्लोतुन,* माक तेळियिह कीम.

20 माक इचानाह पुनवव पोल्लोन वेहता बोटटिन. अदिहक इव पोल्लोड बाताड आंदुड इनजोर, अविस्किन पुनदकोम,” इनजोर इतोर.

21 (इजेके एतेंस सहरतोर, ओसो पलतेनाह अगा वासि पिसवालो लोकर, पूनाड-पूनाड पोल्लोड वेहतना ओसो केंजना, इदे कबळते अमेसा मंदुर.)

22 अदिनेनाहक पोलु तेदिस अरियुपगुस पंचता मन्कलोरा मुनेह निचि इद्रम इतोग, “एतेंस सहरतोर लोकरिर,* मीट मीवाड पेन्किन पका माळवालोरिर इनजोर नना पुहन्न.

23 इद्रम बाराहक इहन्न इतेके, मीवाड रावुळिकन ऊळसोर तिरियनेके, उंद गर्यातुन ऊळतन. अगा ‘माट पुनवद पेनतेनाहक’ इनजोर रासिस मता. मीट पुनवालेवा मोळिकहन्निर,* अदे देवुळता पोल्लोतुन नना इजेके मीक वेहतहन्न.

24 “इद पूरा भूमि, भूमतगा मनदनव सबेटविन पंडटद देवुळि, पोगोटा भूमता, इळता भूमता, माल्काल आंदु,* अदिहक अद मन्कलोर पंडटव रावुळकनगा मनो.*

25 मन्कलोरैनाहि तान्क बातय गावल आयो,* बह इतेके देवुळिये सबेटोरिहक पिसमुळ ईस्ता, जीवा ईस्ता, ओसो पिसवगातुहक सबे ईस्ता.

26 ओर्वोगे मन्कनाहि सबे जातिनोरिन पुटिह कीसि,* ओरिन पूरा भूममेंड आनाह कीता. ओसो उंद-उंद जातता लोकर बेद कालमते इद भूमते मनदनुर, वेरा देसेमता अंद बेगा मनदगा इन्जि, मुनेन निल्लिह कीता.*

* 17:10 17:10 17:13; 20:4 * 17:10 17:10 9:20; 13:5,14; 14:1; 17:1-2; 18:4,26; 19:8 * 17:12 17:12 2:41,47; 4:4; 5:14; 6:1,7; 9:31,42; 11:21,23-24; 14:1,21; 16:5 * 17:12 17:12 13:50; 16:14; 17:4 * 17:13 17:13 17:1 * 17:15 17:15 18:1,12,27; 19:21 * 17:15 17:15 17:16,21-22; 1 तिसलुनितोर 3:1 * 17:15 17:15 18:5 * 17:16 17:16 17:21-22; 1 तिसलुनितोर 3:1 * 17:17 17:17 9:20; 17:2,10 * 17:17 17:17 13:43; 17:4 ‡ 17:18 17:18 इपिकुरि तुंगातोरा विचर इद्रम मंदु इतेके, देवुळि लोकरगडाहि जेक मन्हता; तान्क माने-मन्कना पोगोन गिर्दा इले इंदुर. ओसो बह कीसाय रेयतुन, आल्सुळतुन गेल्लिसि, सुकम दोर्किह कीयना गावले इंदुर. § 17:18 17:18 इस्तोयिकि तुंगातोरा विचर इद्रम मंदु इतेके, देवुळतुन केनकेनेन तमा जीवाते तासिंदुर. ओसो देवुळता तोळलेवाये दीराते, लावतेने, मन्कल आपुना पिसमुळते पिसिह्तोग. * 17:18 17:18 1 कुरिततोर 1:20; 4:10 * 17:18 17:18 3:15; 4:2; 17:31-32 * 17:19 17:19 अरियुपगुस इतेके अरिस इनदनद पेनता गुडा आंदु, अगाने सहरता पंच उदिंदु. * 17:19 17:19 मार्कल 1:27 * 17:22 17:22 17:15-16 * 17:23 17:23 योहन 4:22 * 17:24 17:24 व्यवस्थाविवरण 10:14; यशायाह 42:5; मत्याल 11:25; बळय़िर 14:15; तोहचीतव पोल्लोड 14:7 * 17:24 17:24 1 राजा 8:27; यशायाह 66:1; बळय़िर 7:48-49 * 17:25 17:25 देवुळताड पाटाड 50:10-13 * 17:26 17:26 पुटमुळि 3:20 * 17:26 17:26 व्यवस्थाविवरण 32:8; अय्यूब 12:23

27 लोकुर नाक पर्हकिर, नाक पर्हकनेके दोर्किह कीया वने पगयनुर इनजोर, देवुळ इद्रम कीता.☆ तेला मति निटमे अद देवुळि मयगडाहि जेक इले.

28 'बह इतेके अदे माक पिसनाह कीता, जीवात मनाह कीता'☆ इद्रम इनजोर, मीवाय मन्कलोर वने 'निटम माट देवुळताड पिलाड-पेकोरल' इनजोर, मीवाय सास्त्रमते रासतद मन्हता.

29 मन्कलोर आपुना विचरते, आपुना बुदते बंगरताड, वेंडटाड, बंडानाड बोमान पंडिहतोर.☆ माट देवुळताड पेकोरल, अदिनेनाहक देवुळि अव बोमाना लेहकाडा इनजोर, विचर कीयना आयो.☆

30 लोकुर देवुळतुन पुनवालेवा मताहकु, अद कालमतस्के देवुळि ओरा पापमता नेयम केवो.☆ मति इंजेके दुनियामेटोर कतमतोर पापमता अगदुन विळिससि तानक्के वायना इनजोर, उकुम ईता.☆

31 बाराहक इतेके, बूममेटोरिन ओर्वोगे मन्कना कयदे, तपवालेवा नेयम कीयगा. अद नेयमता दियातुन मुनेन निल्पिह कीसि, ओग मन्कन वने मुनेन निल्पिह कीता.☆ ओग डोलिस मतोग मति, ओन जीवा अर्हचि,☆ ओना नेयम कीयनद अदिकर कतमतोरिहक कीस तोहता," इनजोर पोलु वेहतोग.

32 हामुरताहि जीवा अरयना पोल्लोतुन केंजतापया,☆ उय्तरु बार ओन कवतोर.☆ ओसो उय्तरु बार "अले बेस्काय इद नीवा पोल्लोतुन, माट ओसो केंजकोम," इनजोर इतोर.

33 अदिहक पोलु अगडाहि अतोग.

34 मति दियनुसियुस पेदिरतोग पंच उदवाल मन्कल, दमरि पेदिरता आंचाळि, ओसो उय्तरु बोर-बोर, पोलुना संगे वासि, येसुन विस्वस कीतोर.

18

पोलु कुरित सहरते दास्तोग

1 पया पोलु एतेंस सहरताहि☆ अकाया पटटा☆ कुरित सहरते☆ अतोग.*

2 अतस्के अगा ओर्वोग अक्चिला पेदिरतोग यहुदि मन्कल कलियतोग. ओना मुतेना पेदिर पिरिस्किलाल आंदु,☆ ओग पुंतुस पटटोग आंदोग. रोम राजेमता कलोदियुस राजाल☆ बाताल कीतोग इतेके, ओगु सबेटोर यहुदिरिन इतालिया पटटा☆ रोम सहरताहि, पेसिस दायलाह उकुम ईस मतोग. अदिहक ओर आळ इर्वु इतालिया पटटाहि☆ पेसिस, कुरित सहरतगा वातोर.†

3 ओर आळ इर्वु टमिड पंडिस वमना दंदा कीदुर. पोलु वने टमिड पंडिदोग, अदिहक ओग वने ओरगा मन्जि, अद कबळ कीदोग.☆

4 ओसो वारम-वारमता पोल्लादियाते☆ देवुळता पार्तनाता लोन अंदोग☆. अगा यहुदिरिहक, युनानिरिहक, यहुदिरा सास्त्रमतुन अर्विसि, येसुना पोल्लोतुन तेळियिह कीस वेहन्दोग.

5 पया सीलासि, तिमोति, मकिदुनिया पटटाहि कुरित सहरते वातोर.☆ ओर वातापया, पोलु (तना टमिना कबळतुन विळिसस,) देवुळता पोल्लोतुन दिनमे पोकुर कीदोग. सास्त्रम वेहतपु, देवुळि बोग पिसिह केवान लोहतना मता, ओग येसुये आंदोग इनजोर, यहुदिरगा साक्सि वेहन्दोग.☆

6 मति यहुदिर ओनाड केंजवा, ओन पास्किस् विस्द कीदुर.☆ अदिहक (देवुळि ओड आता इनजोर तोहतलाहि,) पोलु तना जगातुन सायिसि,☆ "येसुन विस्वस केवेके, देवुळि मीकु सिक्सा ईयगा, ताना जबब्दर नना आयोन, मीटे आयकिर!☆ इंजेटाहि नना यहुदि आयवोरिहक वेहतलाह दायहनन☆," इतोग.

☆ 17:27 17:27 यिर्मयाह 23:23-24; बळयिर 14:17; रोम सहरतोर 1:19-21 ☆ 17:28 17:28 अय्युब 12:10; दानियेल 5:23

☆ 17:29 17:24-29 रोम सहरतोर 1:19 ☆ 17:29 17:29 यशायाह 40:18-20; रोम सहरतोर 1:23 ☆ 17:30 17:30 14:16;

रोम सहरतोर 3:25-26; इपिससतोर 4:18 ☆ 17:30 17:30 मार्कल 1:15; लूकाल 24:47; बळयिर 2:38; 3:19; 5:31; 13:38; 20:21;

26:20 ☆ 17:31 17:31 देवुळताड पाटाड 9:8; 96:13; 98:9; मत्याल 10:15; योहन 5:22-23,27; बळयिर 10:42; रोम सहरतोर 2:16; 2

तिमोति 4:1; 1 पत्र 4:5 ☆ 17:31 17:31 मत्याल 28:5-6; मार्कल 16:6; लूकाल 24:5-7; योहन 21:14; बळयिर 2:24; 2:32; 3:15,26;

4:10; 5:30; 10:40; 13:30,33-34,37; रोम सहरतोर 4:24; 6:4; 8:11; 10:9; 1 कुरिततोर 6:14; 15:4,20; 2 कुरिततोर 4:14; गलातितोर

1:1; इपिससतोर 1:20; कुलुसितोर 2:12; 1 तिसलुनितोर 1:10; इब्रितोर 13:20 ☆ 17:32 17:31-32 इब्रितोर 6:1-2 ☆ 17:32 17:32

1 कुरिततोर 15:12 ☆ 18:1 18:1 17:15 ☆ 18:1 18:1 17:15; 18:12,27; 19:21; रोम सहरतोर 15:26; 1 कुरिततोर 16:15;

2 कुरिततोर 1:1; 9:2; 11:10; 1 तिसलुनितोर 1:7-8 ☆ 18:1 18:1 18:8; 19:1; 1 कुरिततोर 1:2; 2 कुरिततोर 1:1,23; 6:11; 2 तिमोति

4:20 * 18:1 18:1 अकाया पटटा कुरित सहर, एजियन ओसो अद्रिया, इव रेंड सम्दुर्कना नडुम मता. इद कुरित सहरते पका ईनाह-आनाह वीकुरतोर

लोकुर वांदुर, वासि पका लाग्वाड साद्याल कबस्क कीदुर. ☆ 18:2 18:2 18:18,26; रोम सहरतोर 16:3; 1 कुरिततोर 16:19; 2 तिमोति 4:19

☆ 18:2 18:2 बळयिर 11:28 ☆ 18:2 18:2 27:1,6; इब्रितोर 13:24 ☆ 18:2 18:2 10:1; 27:1,6; इब्रितोर 13:24 † 18:2

18:2 रोम सहर इतालिया पटटा मोदुल सहर आंदु. ☆ 18:3 18:3 20:34; 1 कुरिततोर 4:12; 9:12; 2 कुरिततोर 11:7; 1 तिसलुनितोर 2:9; 4:11;

2 तिसलुनितोर 3:8 ☆ 18:4 18:4 13:14; 16:13; 17:2 ☆ 18:4 18:4 9:20; 13:5,14; 14:1; 17:1,10; 18:4,19,26; 19:8

☆ 18:5 18:5 17:14-15; 2 कुरिततोर 11:9 ☆ 18:5 18:5 2:36; 9:22; 17:3; 18:28 ☆ 18:6 18:6 7:51; 19:9 ☆ 18:6

18:6 नहेम्याल 5:13; बळयिर 13:51 ☆ 18:6 18:6 2 शमूएल 1:16; 1 राजा 2:33; यहजेकेल 18:13; 33:4,6,8; मत्याल 27:25; बळयिर

20:26-27 ☆ 18:6 18:6 यशायाह 42:6; 49:6; 60:3; लूकाल 2:29-32; बळयिर 13:46; 22:21; 26:20; 28:28

7 इन्जि पया पार्तनाता लोताहि पेसिस, तीतुस युसतुस पेदिरतोना लोन अतोग. ओग यहुदि आयोग मति यहुदिरा देवुळतुन मोळ्ळिकंदोग.☆ ओना लोन पार्तनाता लोता कचुल मता.

8 पया पार्तनाता लोतुन ताकिह केवाल, किरिस्पुस पेदिरतोग मुक्याना पूरा लोतोर येसुन विस्वस कीतोर.☆ ओसो कुरित सहरतोर वेल्लाटोर पोलुना पोल्लोतुन केंजिसि, येसुन विस्वस कीतोर, कीसि येसुना पेदिरते एग मीतोर.

9-10 उंद दिया नग्का देवुळ तोहतना लेकाते,☆ येसुसामि पोल्लुहक दिसिस, “नना नीवा तोळ महनन पोलु. नीक बोरे कय बोयोर आयनुर. इद सहरतगा वेल्लाटोरिन नना आचतन. अदिहक केमेन मनमा, रेयवालेवा पोकुर कीसोर अन,” इनजोर इतोग.

11 पया डेडा वर्सा आनाहि, पोलु कुरित सहरते मन्जि, देवुळता पोल्लोतुन वेहचोर मतोग.

लोकुर पोलुन पोसि, गुमसिनगा ओस्तोर

12 पया गलियो पेदिरतोग मन्कल अकाया पटटा☆गुमसि आतोग. अस्के यहुदिर कलियिस पोलुन जग्ळा कीतोर, कीसि ओन नेयम कीयनद जागातगा ओसि, गुमसिन इद्रम वेहतोर.

13 “वेग मन्कल देवुळतुन बेद्रम मोळ्ळकना इनजोर, मन्कलोरिन कागहता बोटटोग, मति वेग वेहतनाड पोल्लोड कायदाता अडम मन्हाताड,” इतोर.

14 पया पोलु वळ्ळकलाह आसोर मतोग, अस्केन गलियो यहुदिरिन इतोग, “ए यहुदिरि! वेग मन्कल बेदाय कसुर कीतिके, इलवेके बेद लाग्वा कबळ कीतिके, नना मीवा पोल्लोतुन केंजेनन.

15 मति इव सबे मीवाडे अडोनाड पोल्लोड कागहतना, पेदिक वेहतना आंदुड.☆ इदिन मीटे ऊळाट, इद्रमताड पोल्लोन नना नेयम केवोन,” इनजोर इतोग.

16 इन्जि ओरिन नेयम कीयनद जागाताहि पंडटोग.

17 पया अगा मतोर युनानिर बाताल कीतोर इतेके, देवुळता पार्तनाता लोता मुक्याल सोस्तिनेस इनवान☆ पोसि, नेयम कीयना जागाता मुनेह नल्हतोर. मति गलियो मुर्तिय पर्वा केवोग.

पोलु अंताकिया सहरते मलयहतोग

18 अद्रमे पया पोलु कुरित सहरतोर विस्वसिरा संगे, वेल्लाडे दियाड मतोग. पया दाय्हनन इनजोर वेहचि, मुने देवुळतुन किरिया कीस मताहकु, किंकिया नाटे☆ अन्जि, तला कोगियतोग☆. पया पोलुना संगे पिरिस्किलालि ओसो अक्विलाल वने☆सुरिया पटटे दायलाह, ओडातगा उदतोर.

19 उदिसि आसिया पटटा इपिसुस सहरते☆ रेगतोर. रेगतापया ओर आळ इर्वर उंद अगदे अतोर. पोलु बार देवुळता पार्तनाता लोन अतोग,☆ अन्जि यहुदिरिहक येसुनाड पोल्लोड वेहतोग.

20 पया ओर ओन रेंड दियाड मन्जि दायलाह अर्जि कीतोर, मति पोलु केंजोग.

21 “देवुळता विचर मतेके, नना ओसो मियगा वायकन”☆ इनजोर वेहचि, इपिसुस सहरताहि (केसरिया सहरते दायलाह,) ओडातगा उदतोग.

22 उदिस यहुदा पटटा केसरिया सहरतगा☆ रेगतोग. रेगिसि येस्सलेम अन्जि, अगडोर विस्वसिरा मुडुन कलियतोग. कलियिस पया, अगडाहि सुरिया पटटा अंताकिया सहरते☆ अतोग.

23 अगा उचुक दियाड मन्जि, ओसोवने पेसिस, गलाति पटटा पुरगिया एरियातोर☆ विस्वसिरिहक दीरा ईसोर तिरियतोग.

इपिसुस सहरते अपुलोस देवुळता पोल्लोतुन वेहतहतोग

24 पया उंद दिया ओर्वोग मिसर देसेमता सिक्ंदरिया सहरते☆ पुटटोग, अपुलोस पेदिरतोग यहुदि मन्कल,☆ इपिसुस सहरते☆ वातोग. ओग पका कागयिस मतोग, ओसो देवुळता साख्रमताड पोल्लोन बेस पुन्ज मतोग.

25 बोगो ओन येसुसामिना कबुरतुन कागहच मतोग. अदिहक ओग पका जिदते, येसुनाड पोल्लोन चुकवालेवा वेहचोर, कागहचोर मतोग. मति देवुळता पेदिरते एते मीहवाल योहन मुने कागहतव पोल्लोड,☆ अचोने ओग पुन्ज मतोग.

☆ 18:7 18:7 13:43; 16:14 ☆ 18:8 18:8 1 कुरिततोर 1:14-15 ☆ 18:9-10 18:9-10 9:10; 16:9 ☆ 18:12 18:12 17:15; 18:1,27; 19:21; रोम सहरतोर 15:26; 1 कुरिततोर 16:15; 2 कुरिततोर 1:1; 9:2; 11:10; 1 तिसलुनितोर 1:7-8 ☆ 18:15 18:15 23:29; 25:19; 1 तिमोति 6:4 ☆ 18:17 18:17 1 कुरिततोर 1:1 ☆ 18:18 18:18 रोम सहरतोर 16:1 ☆ 18:18 18:18 गिनती 6:2,5,9,18; बळयिर 21:24 ☆ 18:18 18:18 18:2,26; रोम सहरतोर 16:3; 1 कुरिततोर 16:19; 2 तिमोति 4:19 ☆ 18:19 18:19 18:21,24; 19:1,17,26; 20:16-17; 1 कुरिततोर 15:32; 16:8; इपिसुसतोर 1:1; 1 तिमोति 1:3; 2 तिमोति 1:18; 4:12; तोहचीत्व पोल्लोड 1:11,18; 2:1 ☆ 18:19 18:19 इपिसुस इतेके आसिया पटटा मोदुल सहर आंदु. ☆ 18:19 18:19 9:20; 13:5,14; 14:1; 17:1,10; 18:4,26; 19:8 ☆ 18:21 18:21 याकुब 4:15 ☆ 18:22 18:22 8:40; 9:30; 10:1,24; 11:11; 12:19; 21:8,16; 23:23,33; 25:1,4,6,13 ☆ 18:22 18:22 6:5; 11:19-27; 13:1; 14:26; 15:22-23,30,35; गलातितोर 2:11 ☆ 18:23 18:23 16:6 ☆ 18:24 18:24 6:9; 28:11 ☆ 18:24 18:24 19:1; 1 कुरिततोर 1:12; 3:5,6,22; 4:6; 16:12; तीतुस 3:13 ☆ 18:24 18:24 18:19,21 ☆ 18:25 18:25 लूकाल 7:29; बळयिर 19:3

26 पया ओग इपिसुस सहरतगा देवुळता पार्तनाता लोन अतोग, अन्जि अगा पका दीराते पोल्लोड वेहन्दोग. उंद दिया पिरिस्किलालि, अक्विलालि. ✧ वेरु ओग वेहतनाड पोल्लोन केंजतोर. केंजिसि ओन तमा लोन ओसि, देवुळताड पोल्लोन ओसो बेस-नेहना तेळियिह कीसीतोर.

27 पया अपुलोस अकाया पटटे ✧ दायलाह विचर कीतोग. विचर कीतस्के, इपिसुसतोर विस्वसिर ओन गिर्दिते अगा लोहतोर. अकायातोर विस्वसिरिहक सीटि रासिस, अपुलोसिन बेस ऊळलाह वेहतोर. ✧ पया ओग अकायाते अतोग. अगा अतस्के, देवुळि देय्वा ईताहकु, येसुन विस्वस कीतोर मन्कलोरिहक पका तोळ ईतोग.

28 बेद्रम इतेके, अगडोर यहुदिरिन येसुये पिसिह केवाल किर्स्तु आंदोग इनजोर, देवुळता सास्त्रमतगडाहि ओरिन बेस-नेहना तोहतोग. ✧ ओर वळहकवाह, सबेटोरा मुनेह देवुळताड पोल्लोड वेहन्दोग. ✧

19

पोलु इपिसुस सहरते सेवा कीस्तोग

1 अद्रमे अपुलोस ✧ अकाया पटटा कुरित सहरतगा मनदहपा, पोलु गलाति पटटाहि पेसिस वानेके, इपिसुस सहरते ✧ एवतोग. एवतस्के अगा ओन्क उच्चुर विस्वसिर कलियतोर.

2 कलियतस्के ओरिन ताल्हकतोग, “मीट येसुन विस्वस कीतिर अस्के, मीवा पोगोन देवुळता पवित्र जीवा रेगताया? ✧” इतोग. इतस्के ओर इतोर, “पवित्र जीवा इतेके बातालि, इद पोल्लो माट बेस्कन केंजोम!” इतोर.

3 इतस्के पोलु ओसो ताल्हकतोग, “पया मीटु बोनाड कगयिस एग मीयना रिज कीतिर?” इतोग. इतस्के ओर इतोर, “एते मीहवाल योहन वेहतपे माट कीतोम,” ✧ इतोर.

4 अस्के पोलु ओरिन बेस तेळियिह कीस वेहतोग: “पापमता अगदाहि मलतोरिनु, योहन देवुळता पेदिरते एग मीहन्दोग. मति ‘नावा पेके ओर्वोग येसु वावाल मन्हतोग, ओना पोगोन मीट विस्वस कीम्हटु,’ ✧ इद्रम योहन कागहच मतोग” इनजोर ओर विस्वसिरिन पोलु वेहतोग.

5 वेहतस्के पया, ओर येसु किर्स्तुना पेदिरते एग मीतोर. ✧

6 मीतापया, पोलु तनाड कयिकेन ओरा पोगोन तासतस्के, ✧ देवुळता जीवा ओरा पोगोन रेगता. रेगतस्के ओर तमा कगयवव बासाने वळहक बोटोर. ✧ ओसो देवुळता कबुर वेहता बोटोर.

7 अगा ओर जोक-जोक बारा मन्कलोर मतोर.

8 अद्रमे पया मूंड नेलाड आनाहि, पोलु देवुळता पार्तनाता लोन अंदोग. ✧ अन्जि, अगडोर यहुदिरा संगे, देवुळि मन्कलोरगा राजेम कीयनद पोल्लोतुन, ✧ रेयवालेवा दीराते तेळियिह कीसि वेहन्दोग.

9 मति उय्तर मन्कलोर कैगम आसि, पोलुनाड पोल्लोड केंजोर. ✧ ओसो येसुना अग मुर्तिय लागो इनजोर, जमा आता मुडा मुनेह पास्क बोटोर. ✧ अदिनेनाहक अद पार्तनाता लोतुन विळिसस, विस्वसिरिन पोसि पोलु पेसिस अतोग. अन्जि तुरनुस इनवाल गूरु कागहतनद लोतगा, लोकुरिन येसुनाड पोल्लोड दिनमे वेहन्दोग.

10 अद्रमे रेंड वर्साड आनाहि कीसोर मतोग. इद्रमि आसिया पटोर ✧ वेल्लाटोर यहुदिर ओसो युनानिर, येसुना पोल्लोतुन केंजतोर.

इस्किवा इनवानाड एळवुर मगकु

11 (पोलु इपिसुस सहरते मनदहपा,) लोकुर मुने बेस्केन ऊळवा-केंजवा मतोर, अद्रमताड देवुळि तना लावताड कबस्किन पोलुना कयदे तोहता. ✧

12 अदिहकु लोकुर पोलुना मेंदुगा दुपटिन ओसो गेंदेन बोय्पिह कीसि, दुक अरतोरा पोगोन ओस तासिन्दुर. ✧ अस्के दुकिनोर सव्रेम आंदुर. ओसो बोरिन देयहक पोस मंदुड, ओरगडाह वने देयहक पेसिस वितिंदुड. ✧

13 उय्तर यहुदिर मतोर, ओर नाहक-नाहक तिरियसोर, गूनिने देयहकिन पेसिह केवालोर मतोर. ✧ ओर वने येसुसामिना पेदिरतुन पोसि, देयहकिन पेसिह कीयलाह ऊळिंदुर. ओर देयहकिन इद्रम इंदुर, “पोलु पोकर कीस्तोग, ओग येसुना पेदिरते मीकु उकुम ईय्हेनोम, पेसिस अन्हट!” इनजोर इंदुर.

14 इस्किवा पेदिरतोग ओर्वोग यहुदि मन्कल, पेर्माल मतोग. ओनाड एळवुर मगकु इद्रम कींदुर.

✧ 18:26 18:26 18:2,18 ✧ 18:27 18:27 18:12 ✧ 18:27 18:27 2 कुरिततोर 3:1 ✧ 18:28 18:28 2:36; 9:22; 17:3; 18:5 ✧ 18:28 18:27-28 1 कुरिततोर 3:6 ✧ 19:1 19:1 18:24; 1 कुरिततोर 1:12; 3:5,6,22; 4:6; 16:12; तीतुस 3:13 ✧ 19:1 19:1 18:19,21,24; 19:17,26; 20:16-17; 1 कुरिततोर 15:32; 16:8; इपिसुसतोर 1:1; 1 तिमोति 1:3; 2 तिमोति 1:18; 4:12; तोहचीतव पोल्लोड 1:11,18; 2:1 ✧ 19:2 19:2 2:38; 8:15-17; 10:44-47; 19:6 ✧ 19:3 19:3 लूकाल 7:29; बळयिर 18:25 ✧ 19:4 19:4 मत्याल 3:11; मार्कल 1:4,7-8; लूकाल 3:16; योहन 1:26-27; बळयिर 13:24 ✧ 19:5 19:5 2:38; 8:12,15-16; 10:48 ✧ 19:6 19:6 8:17; 9:17; 1 तिमोति 4:14; 2 तिमोति 1:6 ✧ 19:6 19:6 मार्कल 16:17; बळयिर 2:4; 10:46 ✧ 19:8 19:8 9:20; 13:5,14; 14:1; 17:1,10; 18:4,19,26 ✧ 19:8 19:8 1:3; 14:22; 20:25; 28:23,31 ✧ 19:9 19:9 7:51; 18:6 ✧ 19:9 19:9 1 कुरिततोर 16:9 ✧ 19:10 19:10 16:6; 19:22,26-27; तोहचीतव पोल्लोड 1:4 ✧ 19:11 19:11 8:13 ✧ 19:12 19:12 5:15 ✧ 19:12 19:12 मार्कल 16:17 ✧ 19:13 19:13 मत्याल 12:27; लूकाल 11:19

15 (मति उंद दिया बाताल आता इतेके,) देयम ओरिन इता, “नना येसुन पुतन, ✧ ओसो पोलुन वने पुतन, मति मीट बोरिर आंदिर?” इता.

16 इतस्के देयम पोस मतोग मन्कल, ओग इस्किवानाड मकिरिन पोसि, ओराड गेंदेड अगनाह, ओरिन पका नल्हचि आरे कीतोग. अवे देबाने ओर पूरा नोमुर्क आसि, अद लोताहि पेसिस विततोर.

17 इपिसुस सहरतगा ✧ मनवालोर, वेल्लाटोर यहुदिरिहक ओसो युनानिरिहक वने, इद पोल्लो एर्का आता. ओर केंजिस पका रेयतोर. रेयिसि येसुसामिना पेदिरतुहक पकाय कदर ईदुर.

18 वेल्लाटोर विस्वसिर बाताल कीदुर इतेके, ओर (इद्रमताड पूजर-गूनिड माट कीदोम इनजोर,) तमाड लाग्वाड कबस्किन सबेटोरा मुनेह कबुल आंदुर. ✧

19 मुनेन पूजर-गूनिड कीसोर मतोर मन्कलोर, तमाड पुस्तकिन जमा कीसि, जमा आतोर मुनेह बोळिसस ईतोर. ओराड पुस्तकिना दारातुन लेका कीतोर, अस्के अविस्कना दारा पनस अजर्क वेंडटाड कोताड आताड.*

20 इद्रमि येसुना पोल्लो पकाय आबुर आसोर अंदु, वेल्लाटोर लोकर अद पोल्लोता पोगोन विस्वस कीसोर अंदुर. ✧

इपिसुस सहरते रोदा पोयहतोर

21 इव पोल्लोड आतापया, पोल मकिदुनिया पटटे, अकाया पटटे अन्जि, ✧ अगडाह येस्सलेम दाय्हनन इनजोर, तना विचर कीतोग. ✧ “येस्सलेम अतापया, अगडाहि रोम सहरते वने नाक दाया पोयगा, ✧” इतोग.

22 पया तना तोळतोर तिमोतिन ✧ ओसो इरास्तुसिन ✧ मुनेन मकिदुनिया पटटे लोहचि, आसिया पटटगान ✧ तना उचुक दियाड मतोग.

23 अद तूकने इपिसुस सहरतगा, येसुसामिना कबुर आबुर आताहकु, बेरा गळबळ आता. ✧

24 इद्रम आता इतेके, देमेतिरियुस पेदिरतोग ओवोर्ग मन्कल मतोग, ओग वेंडिना कबळ कीदोग. ओग वेंडिने अरतिमिस पेदिरता पेनताड गूडिड पंडिसि, ओना संगे कबळ केवालोरिहक बेसता कमय दोर्किदु ✧. † 25 ओग तनगा कबळ केवालोरिन, ओसो वेल्लाटोर इद्रमताड गूडिड पंडवालोर दुसोरिन वने, जमा कीसि इद्रम इतोग, “केंजाट रा! इद दंदा केवालोरल माट पका कमय कीय्हनल इनजोर पुतले.

26 मति इंजेके वेग पोलु बाताल कीयलाह आतोग, अदिन मीट इतेके ऊळसोरिन-केंजसोरिन महनिर. कयदे पंडटव पेन्कु बाताड इलेड, उगसताडे मन्हताड ✧ इनजोर, लोकरिन वेहता बोटोग. अह इनजोर सिरप इपिसुस सहरतगान आयो, मति मावा आसिया पटटोर वेल्लाटोर मन्कलोरिन, तना पोल्लोतुन विस्वस कीयनाह वेहतोग. ✧

27 मति इंजेके वेग मावा दंदातुन बंद कीयनोग. ओसो इद इचोन बेरा अरतिमिस पेनता मंदिरतुन बोरे सीता केवोर आयनुर इन्जि, रेय मन्हता. इंजेके आसिया पटटोर ओसो दुनियातोर लोकर तान मोळिक्हतोर, मति पया तान्क अचोन मान एवोर आयनुर,” इतोग.

28 इद पोल्लो केंजिसि, ओर मन्कलोरिहक पका ओड वाता. ओर अग-ओडतेन, “इपिसुसता अरतिमिस पेनतुहक जोहर!” इनजोर केयलाह आतोर.

29 अद्रमे ओरा सहरतगा पका रोदा पोसि, सहरता मुल बाताल कीतोर, पोलुना संगे नाहक-नाहक ✧ तिरियवालोर गयुस ओसो अरिस्तरकुस ✧, वेर मकिदुनियातोर मन्कलोरिन पोयतोर. वेरिन पोसि कतमतोर गोदुदगा ओळियतोर. 30 अस्के पोलुना वने, अगा ओळियिसि ओरा मुनेह वळ्हकना विचर मता. मति विस्वसिर ओन अगा दायलाह एवोर.

31 पोलुना गोत मनवालोर, बोर आसिया पटटाड साय्बालोर वने ओनु, “निमा उगसलेवा अद गोदुदगा ओळियमा. (ओळियतिन इतेके नीवा पोगोन तिपल वायग बहा,)” इनजोर कबुर लोहतोर. अदिहक पोलु ओळियोग.

32 अद गोदुदगा जमा आतोर नडुम, पकाय गळबळ आता. ओसो माट इगा बाराहक जमा आतल इनजोर, मुडगा वेल्लाटोरिहक मुर्तिय एर्का बार इले आसि. अदिहक अगा जमा आतोर लोकर, तम्क विचर वाताड पोल्लोने रोदा पोस मतोर. ✧

✧ 19:15 19:15 याकुब 2:19 ✧ 19:17 19:17 18:19; 19:1 ✧ 19:18 19:18 याकुब 5:16 * 19:19 19:19 पोलुना कालमते उंद दियाता कूलि, उंदि वेंडटा कोता मता. ✧ 19:20 19:20 6:7; 12:24 ✧ 19:21 19:21 20:1; 1 कुरिततोर 4:19; 11:34; 16:5 ✧ 19:21 19:21 20:16,22; 21:15; रोम सहरतोर 15:25; 2 कुरिततोर 1:16 ✧ 19:21 19:21 23:11; रोम सहरतोर 1:13; 15:23-24,28; 2 कुरिततोर 10:16 ✧ 19:22 19:22 16:1; 17:14-15; 18:5; 20:4; रोम सहरतोर 16:21; 1 कुरिततोर 4:17; 16:10; 2 कुरिततोर 1:1,19; पिलिपितोर 1:1; 2:19 ✧ 19:22 19:22 रोम सहरतोर 16:23-24; 2 तिमोति 4:20 ✧ 19:22 19:22 16:6; 19:10,26-27; तोहचीतव पोल्लोड 1:4 ✧ 19:23 19:23 2 कुरिततोर 1:8 ✧ 19:24 19:24 16:16,19 † 19:24 19:24 अरतिमिस पेनता बोमा पोगोटा बूमतगडाह इळन अरता, इदु जीवाते मनदनद सबे नस्ळतुन अय कीयनद आंदु इनजोर, ओर इंदुर. इपिसुस सहरतगा इद पेनता पेदिर अतद पका बेरा मंदिर मता. ✧ 19:26 19:26 व्यवस्थाविवरण 4:28; देवळताड पाटाड 115:4; यशायाह 44:10-20; यिर्मयाह 10:3-5; बळय़िर 17:29; 1 कुरिततोर 8:4; 10:19; तोहचीतव पोल्लोड 9:20 ✧ 19:26 19:26 19:10 ✧ 19:29 19:29 रोम सहरतोर 16:23-24 ✧ 19:29 19:29 20:4; 27:2; कुलुसितोर 4:10; पिलेमोन 24 ✧ 19:32 19:32 21:34

33 उय्तर यहूदिर सिकंदर इनवाल मन्कनु निल्पिह कीसि, ☆ लोकरिन वेहतलाह मुडा मुनेह लोहतोर. (अदिहक ओगे इद कट्ला पुटिह कीस मनदनोग इनजोर लोकर इंदुर.) अस्के जमा आता मुडन केमेन आयनुर इनजोर, सिकंदर कय तोहतोग. तोहचि माट यहूदिरोम मीक कट्ला केवोम इनजोर वेहतलाह आतोग.

34 अस्के ओग यहूदि मन्कल इनजोर, मुडा मन्कलोरिहक एर्का आता. अदिनेनाहक ओसो रेंड गंटाड आनाहि “इपिसुसता अरतिमिस पेनतुहक जोहर!” इनजोर, बेरा लेडते केयसोर रोदा पोयंदुर.‡

35 अस्के बाताल आता, सहरतोग बाबु ओरिन केमेन कीस इतोग, “इपिसुस सहरतोर मन्कलोरिर, ☆ बेस केंजाटु! बेरा अरतिमिस पेनता मंदिरतुन, ओसो ताना पोगोटाहि अरतद बंडातुन, राका कीयनद जबब्दर मावा सहरतुहक अरता इनजोर, सबेटोरिहक एर्काये.

36 इव पोल्लोड जोलताड इनजोर, बोगे वेहता पगबोग. अदिहक मीट इंजेके केमेन आसि, बेस विचर केवालेवा, बातय केमाटु.

37 मीट इंजेक वेर इर्वुरिन इगा ततिर. मति वेर मावा मंदिरता सामनतुन कलवालो आयोर. ☆ ओसो मावा पेनतुन पास्कवालो वने आयोर.

38 अदिहक देमेतिरियुस ओना तोळतोर बार, बोनातेल पोगोन कसुर वाटनद इतेके, कोरोटूक चालु मन्हाताड. ओसो नेयम केवालो मुख्यालो वने मन्हतोरे. ओरगा अन्जि ओर्विहक-ओर्वोग कसुर तोहता पगयकिर.

39 मति तान्काय वीळिस पोल्लोड कीयना इतेके, सर्करता कायदा मतपु, माट नागमेटोरोम मीवा पोल्लोतुन मीटिड कीस देहतकोम.

40 नेंडु उगसताड पोल्लोनेनाहक, अचोन गळबळ कीतिर! इद कट्लातेनाहकु मावा पोगोन रोदा पोयतनद कसुर वाटनुर बह इनजोर रेय मन्हाता; अस्के ताना इसब माट बेद्रम ईकल?”

41 इनजोर वेहच जमा आता मुडन लेड वेहतोग.

20

पोल मकिदुनिया, अकाया, इव पटिने दास्तोग

1 अद्रमे विस्व कीयनद कट्ला रोमता. पया पोलु विस्वसिरिन तनगा केयतोग. ओर ओनगा वातस्के, ओरिहक दीरा वानाह वेहतोग. वेहचि, दाय्हनन इनजोर ओरिन कलियिस, इपिसुस सहरताहि मकिदुनिया पटटे ☆ दायलाह बेटोदोग.

2 अगा पूरा वेलियतोग, वेलियसोर अगडोर विस्वसिरिन, ओरा विस्वस बेसलाह वेल्लाडे पोल्लोड वेहतोग. पया अगडाहि अकाया पटटे अतोग.*

3 अन्जि अगा मंड नेलाड मतोग. पया सुरिया पटटे ☆ दायलाह ओडातगा उदसोर मनेके, यहूदिर ओन हक्कलाह अग ऊळिहतोर ☆ इनजोर केंजतोग.† केंजतस्के, (समदुरता अगदुन विळिसस,) नना मकिदुनिया पटटुहक अन्जि, बूमता अगदुन पोयतकन इन्जि, विचर कीतोग. ☆ (अस्के मकिदुनियाते नना लूकानन, ओना तोळ मतन.)

4 बिरिया सहरतोग ☆ पुस्स पेदिरतोना मगि सोपतर, तिसलुनि सहरतोर ☆ अरिस्तरकुस ☆ ओसो सिकुन्दुस, दिरबे सहरतोर ☆ गयुस ओसो तिमोति ☆, आसिया पटटोर तुकिकुस ☆ ओसो तुरपिमुस ☆, इच्चुर मावा संगे वातोर.

5 ओरगडाहि बोरो बाताल कीतोर इतेके, मकिदुनियाताहि मुनेन तरोवस सहरते ☆ अन्जि, अगा माक केपतोर.

6 माट ओय्पिह केवव आरिना पंडुम ☆ आनाहि, मकिदुनिया पटटा पिलिपि सहरते ☆ मतोम. पया पंडुम मारतस्के, अगडाहि ओडातगा उदतोम. उदिसि एयुड दियाने तरोवस सहरते एव्सि, माक केपतोरिन कलियतोम, पया माट वारममेंड तरोवस सहरतेन ☆ मतोम.

युतुकुस पेदिरतोग पेकाल जीवा अरयहतोग

7 पया ऐतारम दिया, ☆ किर्स्तुना मोकता सीता कीसि आरिड तिनदलाह, ☆ विस्वसिरा संगे जमा आस मतोम. ☆ अस्के पोलु इमा दिया अगडाहि दायना मताहकु, ओरिहक नडुमनका एवनाह पोल्लोड वेहचोरेन मतोग.

☆ 19:33 19:33 1 तिमोति 1:20; 2 तिमोति 4:14 ‡ 19:34 19:34 यहूदिर बोमान मोळकनदिन लागो इंदुर, अदिहकु नाटेनोर ओरिन बेस ऊळोर.

☆ 19:35 19:35 18:19; 19:10 ☆ 19:37 19:37 रोम सहरतोर 2:22 ☆ 20:1 20:1 16:9; 20:3 * 20:2 20:2 अकाया पटटुन युनान वने इंदुर. ☆ 20:3 20:3 मत्याल 4:24; मार्कल 7:26; लूकाल 2:2; बळयिर 15:23; 18:18; 21:3; गलातितोर 1:21 ☆ 20:3 20:3 9:23-24; 20:19; 23:12-15; 25:3 † 20:3 20:3 सुरिया पटटे ओडाताहि रेगिसि, नना अगडाहि बूमता अगदुहक येस्सलेम दाकन इन्जि, पोलुना विचर मता बहे. ☆ 20:3 20:2-3 रोम सहरतोर 15:26 ☆ 20:4 20:4 17:10 ☆ 20:4 20:4 17:1,13; 1 तिसलुनितोर 1:1; 2 तिसलुनितोर 1:1 ☆ 20:4 20:4 19:29 ☆ 20:4 20:4 14:6,20; 16:1 ☆ 20:4 20:4 16:1; 17:14-15; 18:5; 19:22; रोम सहरतोर 16:21; 1 कुरिततोर 4:17; 16:10; 2 कुरिततोर 1:1,19; पिलिपितोर 1:1; 2:19 ☆ 20:4 20:4 इपिसुसतोर 6:21; कुलुसितोर 4:7-8; 2 तिमोति 4:12; तीतुस 3:12 ☆ 20:4 20:4 21:29; 2 तिमोति 4:20 ☆ 20:5 20:5 16:8; 20:13 ☆ 20:6 20:6 पेसमुळि 12:15; 23:15; बळयिर 12:3 ☆ 20:6 20:6 16:12; पिलिपितोर 1:1; 1 तिसलुनितोर 2:2 ☆ 20:6 20:6 16:8; 20:13 ☆ 20:7 20:7 मत्याल 28:1; मार्कल 16:2; लूकाल 24:1; योहन 20:1; 1 कुरिततोर 16:2; तोहचीतव पोल्लोड 1:10 ☆ 20:7 20:7 लूकाल 24:30; बळयिर 2:42,46; 20:11; 1 कुरिततोर 10:16 ☆ 20:7 20:7 इब्रितोर 10:25

8 माट जमा आस मतोम अद पोगोटा मदलितगा, वेल्लाडे चिमलिड (पोतिह कीस मताहकु, कांका वीळिस मता).

9 पोल् पोल्लोड वेहचोर मनेके, अगा ओर्वोग युतुकुस पेदिरतोम पेकाल, किळिकतगा उदिस कूहकसोर मतोग. कूहकनेके उंदियदेबा, मूड मदलिना लोताहि इळन अरतोम. पया वेर रेगिस ऊळनेके, ओग डोलिस मतोग.

10 मति पोल् इळन रेगतोग, रेगिस ओन गळम ओगडिस ओरिन इतोम, “बहे आयो रेयमाट! वेना जीवा वेनगान मन्हाता,” इतोम.✧

11 पया ओर पोगोन अतोर, अन्जि किस्तुना मोकता सीता कीसि, आरिड किळहचि तितोर.✧ पया पोल् विस्वसिरा संगे पडवियनाह वळहकसोर मतोग. पया अगडाहि अतोम.

12 अद्रमे पया ओग पेकाना लोतोर ओन लोन ओतोर. ओग जीवा अरताहकु, ओर पका गिर्दा आतोर.

पोल् तरोवसताहि मिलेतुस सहरते दास्तोग

13 दायनामुने पोल् माक इद्रम इन्ज मतोग, “मीट ओडाते मुनेह पेसिस, मूसिया एरियाता असुस सहरते अन्जि मन्हाट, नना इद तरोवसताहि बूमता अगदुन पोसि, अगा एवयहनन, पया अगडाहि मीवा संगे ओडातगा उदकन,” इनजोर वेहच मतोग. अदिहक माट मुनेन पेसिस, ओडातगा उदतोम.

14 अद्रमे पया पोल् माक असुस सहरतगा कलियतोम, कलियिस मावा संगे ओडातगा उदतोम. पया माट लेसबोस तोगदा मितुलेने सहरते एवतोम.

15 पया मावा ओडा अगडाहि पेसता, इमा दिया कियुस इनदना तोगदा एरे एवता. पया इमा दिया अगडाहि सामुस इनदना तोगदा वने एवता. ओसो इमा दिया आसिया पटटा✧ मिलेतुस सहरते✧ एवतोम, (अदु इपिसुस सहरता एरे मता).✧

16 पंटाता पंडुमतुहक✧येस्सलेम सहरते एवयलाह,✧ पोल् कंद्रेम आंदोग. अदिहक इपिसुस सहरते रोमतेक अचोन, इदे आसिया पटटगा पका आल्सेम आयगा इन्जि, इपिसुस सहरतुन एगिस दायनद ओडा पोयतकन इनजोर, मुने विचर कीस मतोग.

विस्वसिराड मुक्यालोरा संगे पोल्नाड आक्रि पोल्लोड

17 पया इपिसुस सहरतोर विस्वसिराड मुक्यालोरिहक “मीट मिलेतुस सहरते वासि नाक कलियाट,” इनजोर कबुर लोहतोग.‡

18 ओर वातस्के ओरिन इद्रम इतोम, “नना मुने आसिया पटटे वासि,✧ इगडाह पेसिस अनाहजोम, मीवा संगे बेद्रम मतन इनजोर, मीट पुतिरे.

19 यहुदिर नाक हक्कलाह कोहन्दुर,✧ अस्के नाक पका तिपल वाता. मति नना उड्ला बुदते ताकसोरे, कनिर पोहचोरे, येसुना सेवा कीसोर मतन.

20 नना रेयवालेवा मीवा पायदाताड पोल्लोन बेविने, मीक वेहतलाह तपोन.✧ लोकुरा मुनेह काहहन, ओसो लोहक-लोहक अन्जि वने काहहन इनजोर, मीट पुतिरे.

21 पापमता अगडाहि जर मल्सि,✧ देवुळता पोल्लो केंजिसि, मावा येसुसामिन विस्वस कीयना इनजोर, यहुदिरिहक ओसो युनानिरिहक वेहतन.

22 “इजेके देवुळता जीवा नाक येस्सलेम ओयलाह आता.✧ अगा नाक बाताल आयग इनजोर पुनोन.

23 मति इचोने पुतन: ‘मन्कलोर नीक तिपल कीयनुर ओसो जेलते वाटनुर’ इनजोर, नना तिरियनव सबे सहर्कने, देवुळता जीवा नाक मुनेन वेहचोरेन मन्हाता.✧

24 मति हातेकाय, पिसतेकाय, नावा जीवाता नना पर्वा केवोन.✧ देवुळता दयाता बेसता कबुरतुन पोकर कीम इनजोर, येसुसामि नाक ईतद सेवातुन मारिह कीयनद, इदे नाक बेसु.✧

25 “इजेके नावा पोल्लोतुन केंजाट. देवुळि मन्कलोरगा राजेम कीयनद पोल्लोतुन पोकर कीसोर, नना मियगा तिरियसोर मतन. मति इंजेताहि मीट इपिसुसतोरि, नावा मोकमतुन बेस्केन ऊळविर आयकिर इनजोर पुतन.

26-27 देवुळि मियेनाहक तासिस मतद बेदे पोल्लोतुन मकिह केवालेवा, पूराय वेहतन.✧ अदिनेनाहक नेंड मीकु बेस वेहतलाह वातन, मियगडाह बोगाय देवुळता अगडाहि लेसतेके, ताना जबब्दर नना आयोन.✧

✧ 20:10 20:10 मत्थल 9:24; मार्कल 5:39 ✧ 20:11 20:11 2:42; 20:7 ✧ 20:15 20:15 16:6; 20:4,18 ✧ 20:15 20:15 20:17; 2 तिमोति 4:20 ✧ 20:15 20:15 18:19,21,24; 19:1,17,26; 1 कुरिततोर 15:32; 16:8; इपिसुसतोर 1:1; 1 तिमोति 1:3; 2 तिमोति 1:18; 4:12; तोहचीतव पोल्लोड 1:18; 2:1 ✧ 20:16 20:16 लैव्यवस्था 23:15-21; बळय़िर 2:1; 1 कुरिततोर 16:8 ✧ 20:16 20:16 19:21; 20:22 ‡ 20:17 20:17 इपिसुस सहर मिलेतुस सहरताहि जोक-जोक वीसा एयुड (25) कोस्क जेक मता. ✧ 20:18 20:18 18:19; 19:1 ✧ 20:19 20:19 9:23-24; 20:3; 23:12-15; 25:3 ✧ 20:20 20:20 20:26-27 ✧ 20:21 20:21 2:38; 3:19; 5:31; 11:18; 13:38; 26:20 ✧ 20:22 20:22 19:21; 20:16 ✧ 20:23 20:23 9:16; 21:4,11 ✧ 20:24 20:24 21:13; रोम सहरतोर 8:35-36; 2 कुरिततोर 5:8; पिलिपितोर 3:8-11 ✧ 20:24 20:24 13:25; 2 तिमोति 4:7 ✧ 20:26-27 20:26-27 20:20 ✧ 20:26-27 20:26-27 18:6

28 ओसो आपुना, अहे मियगडोर विस्वसिरा मुडा, बेस राका कीसोर मन्हटु. बह इतेके ओराड मुख्यालोर आयना इन्जि, देवुळता जीवाये मीक निल्पिह कीता. देवुळि तना मगना नेतुरता कर्सा कीसि ओरिन असता, इदिन सीताते तासाटु. अदिहक मीवा नडुम मनदनदु देवुळता गोहडटुन, कोपालोरा लेहका मन्जि, ओरिन बेस ऊळाटु.

29 नना अतस्के, लोळडास्क एरिन पोस ओयना लेहका, जोल कागहवालोर मियगा वायनुर इनजोर, नना पुतन. ओर विस्वसिरिन विळसोर आयनुर.

30 ओसो मीवाय विस्वसिरगडाहि, उय्तर बाताल कीयनुर, विस्वसिरिन तमेह ओयलाह, देवुळता सेतेम पोल्लोतुन मिळहच-मिळहच कागहतनुर इनजोर, नना पुतन.

31 अदिहक उसरते मन्हटु! नना मूड वर्साड मीकु नग्का पिळ्विळ पियल-पोळदु, वगोग-वगोग मन्कन, कनिर पोहच बुद कागहचोर मतदिन सीताते तासाटु.

32 “इजेके नना मीकु देवुळता कयदे विळिसस इय्हनन. ताना दयाता पोल्लोतुन सीता कीसोर मन्हटु. अद्रम सीता कीतेके, अद मीवा विस्वसतुन बेसिह कीसोर दायगा. ओसो बेद बर्कत देवुळि तना पवित्र लोकुरेनाहक तासतद मन्हता, अद बर्कत मीक दोर्कगा.

33 ओसो नना बोनाड वेडिना, बंगर्कना, गेदेना बेस्केन लालस केवोन.

34 इव नावाड कय्किन ऊळाट, इवे कय्कने कबळ कीसि, नावा ओसो नावा तोळतोर मन्कलोरा पिसवग आता, इदिन मीट पुतिर.

35 इद्रम एपुर पेसनाह कबळ कीसि, कबळ कीया पगवोरिन साय्ता कीयनदु इनजोर, नना नावाड सबे कबस्केने कीस तोहतन. अह कीनेके, येसुसामि कुदि वेहतद इद पोल्लोतुन सीता कीयनदु: ‘दुसोनगडाहि एतनदिहकाय, ओन्क ईतेकेने एक्वा गिदी वास्ता,’ ” इनजोर पोलु इतोगा.

36 इव पोल्लोड वेहचि, मिडाड कोटिस, ओरा संगे पार्तना कीतोग.

37-38 पया इजेके नावा मोकमतुन बेस्केन ऊळविर आयकिर इनजोर, पोलु वेहतद पोल्लोतुन सीता कीस, ओर मुख्यालोर पका अळतोर. अळसोर, ओर पोलुन गळम ओगडिस लोंडतोर. ताना पया ओर ओन ओडातगा एवनाह ओसीतोर.

21

पोलु येस्सलेमतके दास्तोग

1 पया अगा माट इपिसुसता विस्वसिरा मुख्यालोरिन दाय्हनोम इन्जि, ओडातगा उदतोम. ओडातगा उदिसि, सीदा अनेके कोस इनदनद तोगदगा एवतोम. ताना पया इमा दिया र्दुस इनदनद तोगदगा एवतोम, अगडाहि पया पतरा सहरते एवतोम.*

2 अगा अतस्के सुरिया पटटा पिनिके एरियाते दायनद ओडा माक दोर्कता. तानगा उदिस माट पेसतोम.

3 अनेक अनेके मावा दावळ बाजे, माकु कुपस्स देसेम दिसता. तान वीळिसि, सुरिया पटटेके मावा ओडातुन पेहतोम, अनेक अनेके अद पटटा सोर सहरते एव्जि, अगा रेगतोम. अगा ओडातोरिहक ओडातगा मतद मादुन रेहतना मता.

4 अगा रेगतस्के, अगडोर विस्वसिरिन माट प्हकतोम अस्के, ओर माक दोर्कतोर, ओरगान माट वारममेड रोमतोम. अस्के येस्सलेम सहरतगा पोलु पकाय तिपल आयनोग इनजोर, अगडोर विस्वसिर देवुळता पवित्र जीवाता बुदते पुतोर. अदिनेनाहक निमा अगा अनमा इनजोर, पोलुनगा वासि इतोर.

5 इन्जाय वारममेटा पया, माट मावा अगदे दायलाह ओडाड नितनद जागातेके पेसतोम. पेसनेके सबेटोर विस्वसिर तमाड लोहकनोर कतमतोरा संगे, माक सहरता पलत एवनाह ओतोर. अस्के माट सबेटोरोम अदे सम्दुरता उस्कोतगा, मिडाड कोटिस पार्तना कीतोम.

6 पार्तना मारतापया, माट अनेके सबेटोरिन माट दाय्हनोम इन्जि, ओडातगा उदतोम. अस्के बेस अन्हटु इन्जि, ओर तमाड लोहक मल्स अतोर.

7 सोर सहरताहि ओडाते अन्जि, पतुलिमयिस सहरतगा एवतोम. अगडोर विस्वसिरिन कलियिस, अगान उंद उस्कंड उंजतोम.

☆ 20:28 20:28 पिलिपितोर 1:1 ☆ 20:28 20:28 इब्रितोर 13:17 ☆ 20:28 20:28 1 कुरिततोर 6:18-20; इपिसुसतोर 1:7; 1 पत्र 1:18-19; तोहचीतव पोल्लोड 5:9 ☆ 20:28 20:28 लूकाल 12:32; योहन 21:15-17; बळयिर 20:29; 1 तिमोति 3:9; 1 पत्र 5:2-4 ☆ 20:29 20:29 यहेजकेल 22:27; मत्याल 7:15; यहूदाल 18 ☆ 20:30 20:30 2 कुरिततोर 11:3 ☆ 20:31 20:31 कुलसितोर 1:28 ☆ 20:32 20:32 14:23 ☆ 20:32 20:32 14:3; 20:24 ☆ 20:32 20:32 26:18; रोम सहरतोर 8:17; इपिसुसतोर 1:14; कुलसितोर 1:11-12; 3:23-24; इब्रितोर 9:15; 1 पत्र 1:4-5 ☆ 20:33 20:33 1 कुरिततोर 9:4-18; 2 कुरिततोर 11:7-12; 12:14-18; 1 तिसलुनितोर 2:5-9 ☆ 20:34 20:34 18:3; 1 कुरिततोर 4:12; 1 तिसलुनितोर 2:9; 4:11; 2 तिसलुनितोर 3:8 ☆ 20:35 20:33-35 1 कुरिततोर 9:12,18; इपिसुसतोर 4:28 ☆ 20:37-38 20:37-38 20:25 ☆ 20:37-38 20:37-38 2 तिमोति 1:4 * 21:1 21:1 इद सहर लुसिया पटटे मता. ☆ 21:2 21:2 11:19; 15:3 ☆ 21:3 21:3 13:4; 21:16 ☆ 21:3 21:3 मत्याल 11:21-22; 15:21; मार्कल 3:8; 7:24,31; लूकाल 4:26; 6:17; 10:13-14; बळयिर 12:20; 21:7 ☆ 21:4 21:4 20:23; 21:11 ☆ 21:7 21:7 12:20; 21:3

8 पया इमा दिया अगडाह पेसिसि, केसरिया सहरते* अन्जि, बेसता कबुरतुन पोकर केवाल* पिलिपना* लोन रोमतोम. (येस्सलेमतगा मुने आचतोर एळवुर सेवकिरगडाहि वेग ओवोर्ग मतोग.)* माट ओना लोन अन्जि अगा मतोम.

9 पिलिपनाड नालुड कुब्रा मयास्क मताड, अविनगा देवुळता कबुर वेहतनद बुद मता.*

10 माट उचुक दियाड पिलिपना लोन रोमतोम. अगा मनदहपा, यहदा पटटाहि देवुळता कबुरतोम अगबुस इनवाल वातोम.†

11 ओग मयगा वासि, पोलुना पेटातुन लेहचि, तनाड कथ्किन-काल्किन तनाय दोहतोग. दोहचि, “बोना इद पेटा आंदु, ओग मन्कन येस्सलेमतोर यहुदिर इद्रमे दोहचि,*यहुदि आयवोरा कयदगा पोस ईयनुर* इनजोर, देवुळता पवित्र जीवा इद्रम इन्हता,” इतोम.

12 इद पोल्लोतुन केंजिसि, माट ओसो अगडोर लोकर, “निमा इंजेक येस्सलेम अनमा, (माट नीवाड काल्काय मोळ्किह्नोम,)” इनजोर पोलुन अर्जि कीतोम.

13 मति पोलु इतोम, “मीट इद्रम बाराहक इह्निर? मीट सबेटोरिर अळसि, नावा जीवातुन उड्ला केमाट. नना येसु किस्तुनिनाहकु येस्सलेमतगा जेलते मनदकन, अचोने आयो, मति ओनेनाहक डोललाह वने तयरे महनन,” इनजोर इतोम.*

14 माट वेहतनव पोल्लोन पोलु मुर्तिय केंजोग, अदिनेनाहक देवुळताये विचर मतप आयि इनजोरे, अचोके पोल्लोड इन्जि, माट केमेन आतोम.

15 अव दियाना पया माट मावा सबे सामनता संगे तयर आसि, येस्सलेम दायलाह पेसतोम.

16 केसरिया सहरतगडाहि* उयतुर विस्वसिर वने, मावा संगे वातोर. येस्सलेमते एवतस्के, वेर माकु कुपस्स देसेमतोग ओवोर्ग मनासोन पेदिरतोना लोन ओसीतोर. ओग पाळनोग विस्वसि मतोग, ओनाय लोतगा माट रोमतोम.

पोलु येस्सलेमताड विस्वसिराड मुक्यालोरिन कलियिहतोग

17 पया येस्सलेमतोर विस्वसिरा मुलु, गिर्दति माक कलियतोर.

18 इमा दिया पोलु माक पोसि, वेरा मुक्याल याकुबनगा ओतोम.* अगा दुसोर सबेटोर मुक्यालोर वने, जमा आस मतोर.

19 अस्के पोलु ओर सबेटोरिन जोहर कीसि, देवुळि पोलुना सेवाते यहुदि आयवोरगा बाताड बाताड कबस्क कीस मता, अव सबेटविन मुर्तिय तपवालेवा वेहतोग.*

20 ओर अद पोल्लोतुन केंजिसि, देवुळतुहक मान ईसि, जोहर कीतोर. कीस पोलुन इतोर, “तमो, मावा पोल्लो केंजा. इगा बेचोको अजर्क विस्वसते वातोर यहुदिर मन्हतोर इनजोर पुतिन. ओर सबेटोर मोसानाड अडोन पका माळिहतोर.*

21 मति नीवा लोप्पा ओर इद्रम केंजतोर इतेके, निमा दुस्राड जातिनोरगा मनवालोर यहुदिरिन, मोसानाड अडोन विळसाट, मीवा पेकोरेनाहक डायना रिज केमाट, यहुदिराड उतुर्किन मागडाट इनजोर काहतिन अले;* इद्रम ओर इडोर यहुदि विस्वसिर केंजतोर.

22 निमा इगा वातिन इनजोर, लोकर निटमे केंजनुर, इंजेके बह कीयना?

23 “अदिनेनाहक इंजेक माट बाताल वेहतह्नोम, अद्रमे कीमु. मयगा इंजेक नालवुर देवुळतुन किरिया कीतोर मन्हतोर.

24 ओराय संगे निमा वने एडना रिजतुन* मारिह कीम.‡ मारिह कीसि, मंदिरतगा ईयनव ओराड पूरा मोकिना कर्सा निमाने कीसीम. अस्के ओर तमाड तलाड कोगियनुरS.* निमा इद्रम कीतिन इतेके, ‘माट पोलुना लोप्पा केंजतव पोल्लोड उगसताडे, ओग वने मोसानाड अडोन माळिहतोग,’ इनजोर सबेटोर यहुदिर पुनदनुर.

25 मति यहुदि आयवोर विस्वसिरिहक बार, इव अडोन नोम पोयो. ओरगा मुने लोहतद सीटटगा वेहतप लेहका, पेन्किहक वाटटव अविड ओसो नेतुरतुन एच तिनमाकिर, नेतुर पोववालेवा हक्कतविनाड अविड तिनमाकिर. साद्याल कबस्क केमाकिर इनजोर रासिस मतोम,”* इन्जि विस्वसिराड मुक्यालोर पोलुन वेहतोर.

26 पया इमा दिया पोलु, ओर नालवुरा संगे मुनेटा दियाता एडना रिजतुन कीसि, मंदिरतगा अतोम. अन्जि एडनाड दियाड बेस्के मारनुड, अस्के आक्रि दियाते ओर नालवुरेनाहि मोकि ईया पोयगा इनजोर, बूमयालोरिन वेहतोग.*

पोलुन मंदिरतगा पोयहतोर

27-28 बूमयालोरिन वेहतपु, अव एळुड एडनाड दियाड मारतापया,* पोलु मंदिरतगा ओसो अतोम. अस्के आसिया पटटोर उयतुर यहुदिर, पोलुन मंदिरता लोप्पा ऊळतोर. ऊळिसि मंदिरतगा मतोर कतमतोर लोकरिन, ओना पोगोन ओड तगहचि, ओन

* 21:8 21:8 8:40; 9:30; 10:1,24; 11:11; 12:19; 18:22; 21:16; 23:23,33; 25:1,4,6,13 * 21:8 21:8 इपिसुसतोर 4:11-12 * 21:8 21:8 6:5; 8:5-6,12-13,26-40 * 21:8 21:8 6:1-6 * 21:9 21:9 लुकाल 2:36-37; 1 कुरिततोर 11:5 † 21:10 21:10 बळयिर 11:28 वचनते वावाल अगबुस, वेगे आंदोग. * 21:11 21:11 9:16; 21:33 * 21:11 21:11 मत्याल 20:17-19; मार्कल 10:33; लुकाल 18:32 * 21:13 21:13 20:24 * 21:16 21:16 8:40; 21:8 * 21:18 21:18 बळयिर 15:13 * 21:19 21:19 15:12; रोम सहरतोर 15:18-19 * 21:20 21:20 15:1; 22:3; रोम सहरतोर 10:2; गलातितोर 1:14 * 21:21 21:21 21:28 * 21:24 21:24 योहन 11:55; बळयिर 21:26; 24:18 ‡ 21:24 21:24 यहुदि आयवोरा बूमते तिरियिस, पोलु कळवोग आस वातोम इन्जि, यहुदिरा विचरते पोलुहक एडना रिज कीयना मता. § 21:24 21:24 नाजरि इनदनद किरिया पोयतोगु कळवोग आतेके, गिनती 6:9-12 वेहतपु, एळुड दियाड एडना रिज कीदोग. आक्रि दिया ओग तला कोगियिदोग, इमा दिया मोक ईदोग. * 21:24 21:24 गिनती 6:13-21; 18:18 * 21:25 21:25 15:20,29 * 21:26 21:26 गिनती 6:13; बळयिर 24:18 * 21:27-28 21:27-28 गिनती 6:9,13-20

पोयतोर.✱ पोयनेके इद्रम केयतोर, “ए इस्रयेलतोरिर, मावा तोळ आम्हटु. मावा जाततोरिनु, मोसानाड अडोनु, ओसो इद्र मंदिरतुन विस्द कीसोर, बेक अतेकाय मन्कलोरिन काहचोरैन मनवाल, वेग ओगे मन्कल आंदोग.✱ युनानि जाततोरिन वने मावा मंदिरता लोप्पा तचि, इद्र मंदिरतुन कळवोग कीतोग,✱” इनजोर केयतोर.

29 ओर मन्कलोर इपिसुस सहरतोग युनानि जाततोग तुरुपिमुसिन✱, पोलुना संगे येस्सलेमते तिरियनेके, ऊळिस मतोर.* अदिहक वेन वने पोलु मंदिरता लोप्पा तच मनदनोग बहे, इनजोर विचर कीतोर. (मति पोलु इतेके अद्रम केवोग).

30 अस्केन पया पूरा सहरमेंड लोकुरिहक एका आता. अदिनेनाहक लोकुर वित वासि, अगा रोदा पोयलाह आतोर. आसि पोलुन पोसि ओन ईळससोर मंदिरतगडाहि पलते पेहचि,✱ मंदिरता अगादुन केहतोर.

31 लोकुर ओन हळकलाह नलहचोर मनेके, पूरा येस्सलेमतगा गळबळ आयलाह आता इनजोर, रोमि लळयमुडा मुक्याहक कबुर दोर्कता.

32 ओग मुक्याल बाताल कीतोग, उयतुर सीपय्किन ओसो दरोगालोरिन पोसि, चट्टिपट विततोग. अस्के मुक्याना संगे सीपय्क वातदिन ऊळिस, लोकुर पोलुन नलहतलाह रोमतोर.

33 पया मुक्याल वासि पोलुन पोयतोग. पोसि ओन रेंड गोल्स्कने दोहता वेहतोग.✱ दोहचि वेग बोगु, बाताल कीतोग इनजोर, लोकुरिन ताल्हक बोटटोग.

34 मति लोकुर विचर वाताड पोल्लोने रोदा पोस मतोर.✱ अदिनेनाहक सेतेम बाताल, इदिन बोरे बह बराबर पुनोर. अदिहक ओग मुक्याल पोलुन सीपय्कना किलेतगा ओया वेहतोग.

35-36 लोकुर पोलुना पोगोन पकाय ओड आसि, ओना पयाह पयाह वासोर, “ओन हळकल रा!” इनजोर केयसोर, ओरा पयाह पयाह वांदुर. अदिहक किलेताड पायरिड तगडनेके, सीपय्क पोलुनु काजिस ओतोर.

37 सीपय्क पोलुन ओसोर मतोर अस्के, पोलु मुक्यान युनानि पोल्लोते इतोग, “निमा उकुम इतेके, नना उंद पोल्लो नीक ताल्हकेनन?” इतोग. इतस्के मुक्याल इतोग, “अरे निमा युनानि पोल्लो पुतिना?”

38 अस्के उंद देबा ओवोर्ग मिसर देसेमतोग मन्कल, रोम सर्करता विस्दतोर नालुड अजर्क लोकुरिन, पेळहकल बूमते जमा कीतोग, ओगे मिसरि मन्कनिन बह आयविन?” इतोग.

39 इतस्के पोलु इतोग, “आयो सायब, आयो, नना यहुदि मन्कनन, किलिकिया पट्टा पका पोकुर आतद तरसुस सहरतोनन आंदन.✱ इंजेके वेर मन्कलोरा संगे नाक वळहकलाह ईम इनजोर, नना नीक अर्जि कीयहनन,” इतोग.

40 इतस्के मुक्याल ओना अर्जतुन कबुल आतोग. पोलु पायरिनगा निचि, केमेन आयलाह ओर लोकुरिन कय तोहतोग. लोकुर केमेन आतापया, ओग ओरा इब्रि पोल्लोते✱ वळहक बोटटोग.

22

पोलु तना साक्सि वेहतहतोग
(9:1-22; 26:9-18)

1 पोलु इद्रम वेहतोग, “मावोरिर, पेदल्कनिर! नावा साक्सितुन मीवा मुनेह नना इंजेक वेहतहनन, इदिन कैजाटु.”

2 इनजोर तमाये इब्रि पोल्लोते पोलु वळहकतस्के,✱ लोकुर पूराय मेक्ने आतोर.

3 अस्के पोलु वेहता बोटटोग, “नना यहुदि मन्कनन, किलिकिया पट्टा तरसुस सहरते पुट्टोनन,✱ मति इदे येस्सलेम सहरतगान बेसतन. इगा गमलियेल गूनगा मन्जि कगयतन.✱ मावाड तादोर-बाबोराड अडोड-उतुर्कना उंद पोल्लो वने तपवा, ओग नाक काहतोग. इंजेके मीट सबेटोरिर कीयना लेहका, नना वने देवुळतुन माळलाह पका जिदतोनन मतन.✱

4 अदिहक येसुसामिना अगदे ताकवालोर आस्क-कोयतोरिन दोहच, जेलतगा वाटिंदन. ओरिन हळकनाह तिपल कीसोर मतन.✱

5 नना इद्रम कीदन इनजोर, मोदुल पेर्माँल ओसो तग्वाड केवालोर मीवा मुनेह साक्सि मन्हतोर. वेरगडाहे नना दमिस्क सहरतोर, मावोर यहुदिरिहक रासतद सीटि ताल्हकिस, अगा दायलाह पेसिस मतन. अगा येसुना अगदे अतोर यहुदिरिहक सिक्सा ईयलाहि, ओरिन दोहचि येस्सलेम ततलाह अनजोर मतन.✱

6 “अनेक अनेके नेक निच मता, अस्के नना दमिस्क सहरता एरे एक्स मतन. अचोटेन दोम्हक्नेन कोंडाड नाहक पगवाह, पोगोटाहि नावा सर्ने बेरा उंद वेहच अरता.

7 अस्के नना नेल अरतन, नेल अरतस्के ‘ए सोलु, ए सोलु, नाक बाराहक तिपल कीया बोटटिन?’ इनजोर इतद आल्का कैजतन.

✱ 21:27-28 21:27-28 26:21 ✱ 21:27-28 21:27-28 6:13; 24:12; 25:8; 28:17 ✱ 21:27-28 21:27-28 24:6

✱ 21:29 21:29 20:4; 2 तिमोति 4:20 * 21:29 21:29 इपिसुस सहर आसिया पट्टे मंदु, अदिहक ओर मन्कलोर वेन बेस पुतोर बहे. ✱ 21:30 21:30 16:19; 26:21 ✱ 21:33 21:33 20:23; 21:11; 22:29; 26:29; 28:20; इपिसुसतोर 6:20; 2 तिमोति 1:16; 2:9

✱ 21:34 21:34 19:32 ✱ 21:39 21:39 9:11 ✱ 21:40 21:40 22:2; 26:14 ✱ 22:2 22:2 21:40 ✱ 22:3 22:3 21:39 ✱ 22:3 22:3 5:34 ✱ 22:3 22:3 21:20; 26:5; रोम सहरतोर 10:2; गलातितोर 1:13-14; पिलिपितोर 3:5-6 ✱ 22:4 22:4 8:3; 22:19-20; 26:9-11; पिलिपितोर 3:6 ✱ 22:5 22:4-5 गलातितोर 1:13-14

8 केंजतस्के 'निमा बोनिन आंदिन, सामि?' इनजोर इतन. अस्के 'निमा बोन तिपल कीयलाह आतिन, ओग नासरेत नाटेनोग येसुनन आंदन,' इतोग.

9 नावा तोळतोर सिरप वेहचतुन ऊळतोर, मति नावा संगे वळ्हकतद पोल्लो ओरिहक तेळियो.

10 पया नना 'बाताल कीकन सामि?' इन्जि ताल्हकतन. अस्के ओग नाक, 'इंजेके तेदिस दमिस्क सहरते अन, देवुळि नीक बेद सेवातेनाहक निल्लिह कीता, अव सबे कबस्कना कबुर नीक अगा दोर्कगा,' इनजोर इतोग.

11 पका वेहच आस मताहकु, नना तोवोन आस मतन. पया नावा तोळतोर नावा कयदुन पोसि, दमिस्क सहरतगा ओतोर.

12 "अद सहरतगा ओवोर्ग अनन्याल पेदिरतोग मन्कल मतोग. ओग मोसानाड अडोने ताकसोर, देवुळतुन बेस मोळ्ळकवाल मन्कल मतोग. दमिस्क सहरतोर सबेतोर यहुदिर ओन्क पका कदर ईदुर.

13 ओग नयगा वास निचि 'सोलु तमो, निमा तोव्म,' इनजोर इतोग. ओग अह इताहे, नना तोव्स ओन ऊळतन.

14 अस्के ओग नाक इद्रम इतोग, 'मावाड तादोर-बाबोरा देवुळता विचर बाताल मन्हाता, अद नीक एर्का आयना, ताना सेतेमतोग मगिन ऊळना, ओसो ओगे मगना तोडटे वेहतनद पोल्लो नीक केंजलाह दोर्कना, इदिनेनाहके देवुळ नीक आचता.

15 इतेके निमा अनेटस्के ऊळतद, केंजतद पोल्लोता, वेल्लाटोर लोकुरिहक देवुळतेनाहक साक्सि ईकिन.✧

16 इंजेके निमा आल्सेम केमा. अले तेदिसि, येसुना पेदिरते एग मीयना रिबज कीम; ओना पेदिर पोस केयिस, पार्तना कीम. अस्के ओग नीवा पापमतुन नोगयनोग,✧ इनजोर इतोग. (अस्के नना येसुना पेदिरते एग मीतन.)

17 "पया नना येस्सलेम सहरतगा मल्लि,✧ मंदिरतगापार्तना कीसोर मतन, अस्के देवुळ तोहतद लेकातुन ऊळतन.

18 अद लेकाते येसु नावा मुनेह निचि, 'अले आल्सेम केवा, चट्टिपेट येस्सलेमताहि पेसिस अन. ऊळा, निमा नावा लोप्पा बेद साक्सि ईह्मनिन अदिन वेर यहुदिर नमोर आयनुर,' इतोग.

19 अस्के नना इतन, 'केंजनुर बहे सामि, बाराहक इतेके नना यहुदिराड वेल्लाडे पार्तनाताड लोहकनगा अन्जि, नीक विस्वस कीतोरिन, जेलतगा वाटिस नल्हता वेहनन.✧

20 ओसो नीवा लोप्पा साक्सि ईतोगु, इस्तिपनिन लोकुर बंडाड उकिस हव्किहपा, नना वने ओरा तोळ आसि, ओन हक्कवालोरिड जगाना राका कीसोर मतन इनजोर, वेर यहुदिर बेस पुतोर,✧ इतन.

21 मति येसु इतोग, 'आयो, यहुदि आयवोरिन नावा पोल्लोतुन वेहतलाह नना नीक जेक-जेक लोहतहनन,✧ इगडाहि अन!✧ इतोग."

22 इद पोल्लो एवनाह लोकुर ओनाड केंजतोर. मति यहुदि आयवोरा पोल्लो इताहकु, "इद्रमतोग मन्कल जीवाते मनमाकेग, वेन हक्काट!"✧ इनजोर पका केयतोर.*

23 पका केयसोर तमा केगस मतव जगान तेंडिस अग्सिसीदुर, ओसो दुरातुन पोगोन तूळहन्दुर.

24 इदिन ऊळिस, लळयमुडा मुख्याल पोलुन सीपयकना किलेता लोप्पा तता वेहतोग. वेहचि "वेन जूताते पका नल्हचि ताल्हकाटु, बाराहक लोकुर इद्रम ओना अडम केयिह्तोर," इनजोर उकुम इतोग.

25 पया सीपयक ओन जूताते नल्हतलाह दोहच मतोर, अस्के पोलु तना ऐ निच मतोग दरोगान इतोग, "सायब, नना रोमि मन्कनन आंदन, नावा नेयमता पयसल आयवा, इद्रम जूताते नल्हतनद बेसेया?" इतोग.✧

26 इदिन केंजिसि, ओग दरोगाल सीपयकना मुख्यानगा अन्जि, "निमा बह कीयलाहि आयहनिन? वेग इतेक रोमि मन्कल आंदोग," इतोग.

27 पया सीपयकना मुख्याल पोलुनगा वासि, "बह निमा रोमि मन्कनिन रा?" इनजोर इतस्के, "इंगो सायब" इनजोर पोलु इतोग.

28 इतस्के सीपयकना मुख्याल इतोग, "नना रोमि मन्कल आयलाह, वेल्लाडे कोताड ईतन," इतोग. इतस्के पोलु इतोग, "मति नना इतेके पुटटगडाहि रोमि मन्कनन आंदन," इनजोर इतोग.

29 इदिन केंजिसि, ओन ताल्हकवालोर सीपयक, चट्टने जूतान नेल विळिसीतोर, पया पोलुन इटोर. ओवोर्ग रोमि मन्कन नना दोहता वेहतन✧ इनजोर, सीपयकना मुख्याल रेयतोग.✧

पोलु पंच उदतोर लोकुरिन वेहतहतोग

30 पया इमा दिया यहुदिर पोलुन बाराहक कसुर ओपतोर इनजोर, निटम पुनदलाह,✧ सीपयकना मुख्याल पेर्मालोरिन, यहुदिराड तगवाड केवालोरिन, जमा आयलाह कबुर लोहतोग. ओर जमा आतस्के, पोलुन तचि पंचता मुनेह निल्लिह कीतोग.

✧ 22:14 22:14 1 कुरिततोर 9:1 ✧ 22:15 22:15 23:11 ✧ 22:16 22:16 2:38; 1 कुरिततोर 6:11; इपिसुसतोर 5:26; इब्रितोर 10:22 ✧ 22:17 22:17 9:26; 26:20 ✧ 22:19 22:19 8:3; 22:4 ✧ 22:20 22:20 7:58—8:1; 26:10 ✧ 22:21 22:21 9:15; 13:46; 15:14; रोम सहरतोर 1:5; 11:13; 15:16; गलातितोर 1:16; 2:7; इपिसुसतोर 3:1,8; 1 तिमोति 2:7; 2 तिमोति 4:17 ✧ 22:21 22:17-21 रोम सहरतोर 15:18-19 ✧ 22:22 22:22 21:36; 25:24 * 22:22 22:22 यहुदिर बेद्रम मोळ्ळिह्तोर, अद्रम दुसाड जातिनोर वने, देवुळता मुनेह निचि मोळ्ळकना इनजोर, यहुदिरिहक विचर वावो. अदिहक वेर यहुदिर पोलु इतद पोल्लोतुहक पका ओड आतोर. ✧ 22:25 22:25 16:37 ✧ 22:29 22:29 21:33 ✧ 22:29 22:29 16:38 ✧ 22:30 22:30 23:28

23

1 पोलु पंचतगा जमा आतोर तग्वाड केवालोरीन, कोंडा मिळ्हा ऊळतोग, ऊळिसि “मावोरिर, इद ऊळाट, नेंड एवनाहि नना जीवाताहि कसुरलेवप मन्जि, देवुळता मुनेह ताकसोर वायलाह आतन,” इनजोर इतोग.✧

2 इतस्के अनन्याल पेदिरतोग मोदुल पेर्माल,✧ पोलुना एरे निच मतोरिन, “ओन चापुळ ईम्हट रा!” इनजोर उकुम ईतोग.✧

3 उकुम ईतस्के पोलु इतोग, “निमा चुना ओकतद गूरेता लेहकाडोनिन सोड केवानिन,✧ देवुळि नीके सिकसा ईयगा. बाराहक इतेके देवुळता साख्रमताड अडोड वेहतपु, नावा नेयम कीयलाहि, निमा उदिसाय मति, साख्रमता विस्दते नाक नल्हतलाहि, उकुम ईयलाह आतिन अय?✧” इतोग.*

4 पया अगा निच मतोर पोलुन इतोर, “उल्टा देवुळता मोदुल पेर्माने मर्लबडिहनिन अय?” इतोर.

5 इतस्के पोलु इतोग, “दादालोरिर, वेग मोदुल पेर्माल इनजोर नना पुन्ज मतेके, अह वळ्हाकोन आवेनन. मीवा मुक्यालोरा इद्रम कदर रेहतनद आयो✧ इनजोर, देवुळता साख्रमतगा रासतद मन्हताये,” इनजोर इतोग.

6-8 अस्के पया इगा जमा आतोरगा, वळ्हा सदुकिरा तुंगातोर, ओसो वळ्हा परसिरा तुंगातोर मन्हतोर इनजोर, पोलुहक एका आता. सदुकिरा विचर इद्रम मन्हता, डोलतोर बेस्केन जीवा अरवोर,✧ ओसो देवतुल्क इलेड, ओसो हानस्क वने इलेड इनजोर इन्हतोर.✧ मति परसिर बार, इव सबे पोल्लोना पोगोन आसा कीस्तोर. अदिनेनाहक पोलु बेसे मेगिस केयलाह बोटटोग, “दादालोरिर, नना परसि मन्कनन!✧ नावा तादोर-बाबोर वने परसिरे मतोर. मन्जाय, नना डोलतोर वने जीवा अरयहतोर इनजोर, विस्वस कीयनेनाहके,✧ वेर नाक पर्हकिस ऊळिहतोर,” इनजोर इतोग. पोलु इव पोल्लोड इतस्के, उदतोर तग्वाड केवालोरे रेंड तूस्क आसि, परसिरा, सदुकिरा नडुम व्हचळ पुटटा.

9 व्हचळ पुटटस्के, ओरा नडुम पकाय रोदा आता. अगा उदतोर परसिरा तुंगाताहि उयतुर साख्रमगूस✧ तेदिसि, “माक इतेके वेग पोलुनगा बाताले तप दिसो.✧ देवुळदीपताहि ओना संगे बेदाय हानाल तेला, इलवेके देवुळता देवतुलि, वेना संगे वळ्हाकिस मनदगा, अद बेद्रमि?” इनजोर बेरा आल्काते इतोर.

10 ओरगा इचोटा जळ्हा आता इतेके, वेन हक्किहतोर तेला इनजोर, सीपय्कना मुक्याल रेयतोग. पया “पोलुन ओरगडाहि पेसिह कीसि, सीपय्कना किलेतगा ओम्हट,” इनजोर सीपय्किन उकुम ईतोग.

11 पया अदे नका, येसुसामि पोलुनगा लेकाते वासि, “पोलु निमा रेयमा! बेद्रम इद येस्सलेम सहरतगा, नावा पोल्लोता साक्सि ईतिन, अद्रमे रोम सहरतगा वने, नावा पोल्लोता साक्सि नीक ईयना मन्हता,” इनजोर वेहतोग.✧

पोलुन यहुदिर हक्कलाह डाव कीस्तोर

12 इमा दिया सकरि, पोलुन हक्कलाह, उयतुर यहुदिर जमा आस विचर कीतोर.✧ विचर कीसि, “इजेक पोलुन हक्कवालेवा, माट गाटो-जावा तिनवल-उनवल. माट अद्रम केवेके, देवुळ माक उंदियदेबा लेट्नेन ईयि तेला,” इनजोर किरिया कीतोर.

13 इद्रम किरिया कीतोस, रेंड वीसाहकाय एक्वाय मतोर.

14 ओर मन्कलोर पेर्मालोरगा ओसो यहुदिराड पेदल्कनगा अन्जि, “माट पोलुन हक्कवालेवा, बाताले तिनीम-उनीम आयकोम, ओन हक्कवेके देवुळि माक उंदियदेबा लेट्नेन ईयि तेला इनजोर, किरिया कीतोम.✧

15 अदिहक मीट इद्रम कीम्हट, इजेक तग्वाड केवालोरा संगे, सीपय्कना मुक्यान बेस तेळियिह कीसि, इद्रम कबुर लोहाट. ‘माट पोलुन ओसोवने बेस ताल्हकना मन्हता. अदिहक ओन ओसो मयगा लोहचीम,’ इनजोर कबुर लोहाट. ओग मियगा एवयनामुनेन, ओन हक्कलाह माट नडुम अगदे मकिस, तयर आस मनदकोम,” इनजोर इतोर.

16 पया इद्रम अगदे केपिसि, पोलुन हक्कलाह आरडाड कीयहपा, पोलुना अनेमगा केंजतोग. केंजिसि ओग सीपय्कना किलेतगा अन्जि, पोलुन वेहतोग.

17 अस्के पोलु द्रोगा सायबान केयिसि, “वेग पेकान सीपय्कना मुक्यानगा ओम सायब, वेग बातालो मति कबुर ततोग अले,” इनजोर इतोग.

18 अस्के ओग द्रोगाल, सीपय्कना मुक्यानगा वेग पेकान ओतोग. ओसि “माट दोहच तासतल ओग पोलु नाक केयिसि, वेग पेकान नियगा तता वेहतोग, वेग नियगा बातालो मति कबुर ततोग अले,” इतोग.

19 पया सीपय्कना मुक्याल ओग पेकाना कयदुन पोसि, बोरे इलवा जागातगा ओसि, “बाताल पोल्लो मन्हता अले, वेहा?” इनजोर ताल्हकतोग.

20 अस्के ओग पेकाल इतोग, “यहुदिराड पेदल्क जमा आसि, इद्रम विचर कीदुर: नाळि पोलु मामान ओसोवने तग्वाड केवालोरा तचि, ओसोवने ओन बेस ताल्हकना मन्हता इनजोर, नियगा अर्जि कीयनुर.

✧ 23:1 23:1 24:16; 1 कुरिततोर 4:3-4; 2 कुरिततोर 1:12; 2 तिमेति 1:3 ✧ 23:2 23:2 24:1 ✧ 23:2 23:2 योहन 18:22

✧ 23:3 23:3 मत्याल 23:27 ✧ 23:3 23:3 व्यवस्थाविवरण 25:2 * 23:3 23:3 मोसानाड अडोड वेहतपु, बोना तेला तोहतद तपु करल आयवालेवा, ओन्कु सिकसा ईयनद आयो. ✧ 23:5 23:5 पेसमुळि 22:28 ✧ 23:6-8 23:6-8 1 कुरिततोर 15:12 ✧ 23:6-8 23:6-8 मत्याल 3:7; 22:23-24; मार्कल 12:18; लूकाल 20:27 ✧ 23:6-8 23:6-8 26:5; पिलिपितोर 3:5 ✧ 23:6-8 23:6-8 24:15,21; 26:8; कुलुसितोर 1:3-5 ✧ 23:9 23:9 मार्कल 2:16; लूकाल 5:30 ✧ 23:9 23:9 23:29; 25:25; 26:31; 28:18 ✧ 23:11 23:11 27:24 ✧ 23:12 23:12 9:23; 23:30 ✧ 23:14 23:14 23:21

21 मति निमा ओरा पोल्लोतुन विस्वस कीस, मामान ओरगा लोहमा सायब. रेंड वीसाहकाय एक्वा मन्कलोर, पोलुन हक्कवालेवा, गाटो-जावा तिनवल-उनवल, ओन हक्कवालेवा तितेके, देवुळि माक लेटनेन ईयि तेला इनजोर, किरिया कीतोर.☆ अदिनेनाहक ओर मकिस केपिह्तोर, इंजेक ओन हक्कलाह तयरे मन्ह्तोर. ओन पंचतगा ओम्हटु इनजोर, निमा उकुम ईयनदिने केपिह्तोर,” इनजोर ओग पेकाल ओरा पोल्लोतुन सीपय्कना मुक्यान वेहतोग.

22 वेहतस्के सीपय्कना मुक्याल इतोग, “निमा नाक मुनेन इव पोल्लोड वेहतिन, मति ओन वेहतन इनजोर बोने वेहमा बहा” इन्जि, ओग पेकान अगडाह लोहचीतोग.

सीपय्क पोलुन पेलिक्स गुमसिनगा ओस्तोर

23 पया वेग मुक्याल इर्वर दरोगालोरिन केयिस इतोग. “पोलुना संगे दायलाह, रेंड नूहक सीपय्कु, कोडाने उदिस अनवालोर मूंड वीसाड दहा (70) मुल, ओसो रेंड नूहक गोगकाड पोयवालोरिन तयर तासाटु. ओर नका नव एगनेके केसरिया सहरते☆ अनिर.

24 ओसो पोलुहक दायलाह, कोडाड तयर कीस तासाटु. अविस्कने पेलिक्स गुमसिनगा☆ पोलुन सुकमते एक्सिह कीयिर,” इनजोर वेहतोग.†

25 वेहचि गुमसिहक सीटि वने रासतोग. अद सीटटगा इद पोल्लो रासतद मता.

26 “नना कलोदियुस लूसियानन, गुमसि पेलिक्स महरज सायबाहक सीटि रासलाह आतन, नीक जोहर.

27 नना पोलु इनवाल मन्कन नियगा लोहतलाह आतन. यहुदिर वेग मन्कन पोसि हक्कसोर मतोर, मति वेग रोमि मन्कल इनजोर नना केंजतस्के,☆ सीपय्कना संगे अगा अन्जि, ओरगडाहि वेन एहतन.☆

28 एहचि, वेना पोगोन ओर बेद पोल्लोता कसुर ओपतोर इनजोर पुनदलाह, ओराड तगवाड केवालोरगा ओतन.☆

29 मति मावा रोमि कायदाता लेहका, जेलतगा तासना तेला, आयवेके हक्कना सिक्सा तेला, इद्रमता लायकता वेना लोप्पा बाताले कसुर दिसो.☆ इव सबे ओराड अडोड-उतुर्कनाड कसुर्क तासतोर☆ इनजोर, नना पुतन.

30 वेन बोरो यहुदिर हक्कलाह डाव तेंडटोर इनजोर, नाक एर्का आताहकु,☆ वेन चट्टिपट नियगा लोहतन. पेलिक्स गुमसिना मुनेह वेनगा मनदनव कसुर्किन तोहाट इनजोर, वेना पोगोन कसुर ओपवालोरिन वेहतन,” इन्जि अद सीटटगा रासतोग.

31 अद्रमे पया नका, सीपय्क तमा मुक्याल वेहतप लेहका, पोलुन नकाडा-नकाने ओतोर. अनेक अनेके अतिपत्रि सहरते एवतोर.‡

32 पया इमा दिया “पोलुन, माट केसरिया सहरतगा ओयकोम” इनजोर, कोडानोर सीपय्क वेहतोर. ओर इद्रम वेहतस्के, पिसतोर सीपय्क येस्सलेमता किलेतगा मलतोर.

33 कोडानोर सीपय्क केसरिया सहरते एवतोर, एवताहे गुमसिनगा सीटटुन ईसि, पोलुन ओना मुनेह ततोर.

34 गुमसि सीटटुन अर्वताहे “निमा बेद पटोनिन” इनजोर पोलुन ताल्हकतोग. ताल्हकतस्के ओग किलिकिया पटटोग☆ इनजोर एर्का आता.

35 एर्का आतस्के, “नीवा पोगोन कसुर वाटवालोर वातस्के, नीवा नेयम कीकन,” इनजोर इतोग. पया पोलुन बेरोग एरोद राजाल§ पंडटद सर्करि लोतगा तास वेहचि, “वेना राका मन्हटु,” इनजोर गुमसि सीपय्किन उकुम इतोग.

24

गुमसिना मुनेह पोलुनगा कसुर्क वाटिह्तोर

1 पया एयुड दियाड आनेके, अनन्या पेर्माल☆ ओसो यहुदिराड उय्तर पेदल्कु, वेरु तिरतुलु पेदिरतोग वकिलिन पोसि, केसरिया सहरते वातोर. वासि पेलिक्स गुमसिना मुनेह,☆ पोलुना पोगोन कसुर तोहतोर.☆

2-3 पया पेलिक्स पोलुन तता वेहतोग. ततस्के तिरतुलु वकिल ओना पोगोन इद्रम कसुर वाट बोटटोग इतेके, “ओ पेलिक्स महरज, निमा राजेम ताकिह कीयनस्केडाह, माट यहुदा पटटोरोम मुर्तिय लळय आयवा मतोम. नीवाय तेल्वतेनाहकु, मावा जाततोर सुद्रेम आसोर दास्तोर, तानेनाहकु नीक जोहर आयि. माट बेक अतेकाय, नीवा मयगा मनदनद इद गूनमता अमेसा सीता कीय्हनोम.

4 नना नीक वेल्लाडे पोल्लोड वेहच तिपल केवोन मति, नीवा गूनमते मावाड रेंड पोल्लोना अर्जतुन केंजा.

5 वेग मन्कल जग्ळा पुटिह केवाल, बूममंड मनवालोर सबेटोर यहुदिरा नडुम कौटेड पुटिह केवाल. ओसो वेग नासरिरा लागवद तुंगाता पेदामन्कल आंदोग.*

☆ 23:21 23:21 23:12,14 ☆ 23:23 23:23 8:40; 9:30; 10:1,24; 11:11; 12:19; 18:22; 21:8,16; 23:33; 25:1,4,6,13 ☆ 23:24 23:24 23:26,33; 24:1,3; 25:14 † 23:24 23:24 पेलिक्स येसु पुटटापया 52-60 वसनि यहुदा पटटा गुमसि मतोग. ☆ 23:27 23:27 22:25-29 ☆ 23:27 23:27 21:32-36 ☆ 23:28 23:28 22:30 ☆ 23:29 23:29 23:9; 25:25; 26:31; 28:18 ☆ 23:29 23:29 18:15; 25:19 ☆ 23:30 23:30 23:19-21 ‡ 23:31 23:31 इदु जोक-जोक डेडा वीसा कोस्कना पय्मम आंदु. ☆ 23:34 23:34 21:39; 22:3 § 23:35 23:35 येसु पुटटस्के बोग राजाल बेत्लेहेम नाटेनोरिन तिपल कीस मतोग, वेगे बेरोग एरोद राजाल आंदोग. (मत्याल अद्यय 2 ऊळाटु) ☆ 24:1 24:1 23:2 ☆ 24:1 24:1 23:24 ☆ 24:1 24:1 25:1,15 * 24:5 24:5 येसु नासरेत नाटे बेर्सिस मतोग, अदिहक ओन विस्वस केवोर यहुदिर, येसुना विस्वसिरिन नासरिर इंदुर.

6 मावा मंदिरतुनकळ्वोग कीयलाह आसोर मतोग, ✧ मति अद्रम केवाह माट वेन पोयतोम. [अस्के माट मावाड अडोना लेकाते वेन सिक्सा ईस मनेरोम.

7 मति सीपय्कना मुक्याल लूसियाल ✧ वासि, मयगडाहि वेन ऊंदिस ओतोम. ✧

8 ओसि वेना पोगोन कसुर वाटटोरिन, नियगा वायलाह वेहतोग. †] इंजेके निमान वेन ताल्हकिस ऊळा, अस्के माट कसुर्क वाटटव सबे पोल्लोन निमा पुनदकिन, ” इतोम.

9 अस्के अगा वास मतोर यहुदिर वने वकिलनेह आसि, इव पोल्लोड निटमे इनजोर इंदुर.

पोल तनाड पोल्लोड पेलिक्स गुमसिन वेहतहतोग

10 पया गुमसि पोलुन निमा वेहा इनजोर कय तोहतोग. अस्के पोलु इद्रम वेहतलाह बोटटोग इतेके, “महरज, निमा वेल्लाडे वर्साड, मावा यहुदा पटटगा नेयम कीसोर मतिन इनजोर पुतन. अदिनेनाहक गिर्दाते नना कसुरलेवोनन इन्जि तोहतहनन.

11 बारा दियाना मुने, नना देवुळतुन मोळकलाह येस्सलेमतगा अन्ज मतन. इद पोल्लो निटम इनजोर, निमा वने ताल्हकिस पुनदा पगयकिन.

12 देवुळता पार्तनाताड लोहकनगा आयि, मंदिरतगा आयि, सहरतगा आयि, नना बोनाय संगे गिटोगटो आयनदिन वेर ऊळोर. ओसो लोकुरिन जमा कीसि, रोदा पोयिह कीयनदिन वने ऊळोर. ✧

13 नावा पोगोन वेर वाटटोर अव कसुर्कनाड पोल्लोड निटमे इनजोर तोहतलाह, वेरगा साक्सि वने इले. ✧

14 “मति इद उंद पोल्लो नना कबुल आयहनन. बेद अगदुन वेर लाग्वा अगदा तुंगा इन्हतोर, अदे येसुसामिन विस्वस कीयनद अगदे नना ताकिस, मावाड तादोर-बाबोरा देवुळतुन माळिहनन. मोसानाड अडोनगा, ओसो देवुळता कबुरतोरा सास्त्रमतगा रासतव सबे पोल्लोन माळिहनन. ✧

15 देवुळि उंद दिया हातोरगडाहि सेतेमतोरिन, लाग्वोरिन तेकिह कीयगा इनजोर, वेर देवुळता पोगोन आसा तासतप लेहका, नना वने आसा तासिहनन. ✧

16 अदिहक देवुळता मुनेह आयि, लोकुरा मुनेह आयि, अमेसा जीवाताहि कसुरलेवप मन्जि, ताकलाह ऊळिहनन. ✧

17 “नना वेल्लाडे वर्साड येस्सलेम इलवा मतन, मति इंजेके मावा गरिब यहुदि जाततोरिनाहक, जमा कीतद दर्मम एक्सिह कीयलाह, ✧ ओसो मंदिरतगा देवुळतुहक मोक ईयलाहि, येस्सलेम वास मतन.

18 मंदिरतगा एडना रिबजतुन मारिह कीतापया, ओर नाक मंदिरतगा ऊळतोर. ✧ अस्के अगा नावा संगे वेल्लाय मुल इलोर आसि, बातय रोदा वने इलो. ✧

19 मति आसिया पटटोर उय्तर यहुदिर अगा वास मतोर, ओरे रोदा पोयलाह बोटटोर. ✧ नावा बातालाय तप मतेक अचोन, नयगा कसुर वाटलाहि ओर इगा वास मनेर.

20 अले वेर इगा नितोरे वेहिर, येस्सलेमते तग्वाड केवालोर अद दिया नावा बाताल कसुर दोर्किह कीतोर.

21 आं ‘डोलतोर वने जीवा अरयहतोर इनजोर, नना विस्वस कीताहकु, नाक पर्हकिस ऊळिहनिर अय!’ इनजोर इद उंद पोल्लोतुन मात्रम, निटमे ओरा मुनेह जोरते केयिस वेहतन, ” ✧ इनजोर पोलु इतोम.

22 पेलिक्स इतेके येसुसामिन विस्वस कीयनद पोल्लोतुन बेस केंजिस मतोग, अदिहक “सीपय्कना मुक्याल लूसियाल ✧ वातापया, नीवा पोल्लोता पयसल कीकन, ” इनजोर वेहच मारिह कीतोम.

23 पया दरोगान इद्रम उकुम ईतोम, “पोलुन दोहवालेवा जेलतगा तासा. ओसो ओना तोळतोर बातालाय ईयलाह वातेके, ओरिन रोमिह केमा, ” ✧ इनजोर इतोम.

पेलिक्सिहकु दुससिलाहकु, येसुना कबुरि

24 उचुक दियाना पया, पेलिक्स तना मुते, यहुदि आंचाळ दुससिलान पोस वातोम. ‡ पया पोलुन केय लोहतोग, पोलु वातस्के येसु किर्स्तुन विस्वस कीयनद पोल्लोतुन, आळ इर्वर केंजसोर मतोर.

25 अस्के देवुळता सेतेमते बेद्रम ताकना, मेंदुदा उळ्बेतुन बेद्रम आत्रे कीयना, ✧ देवुळ आक्रिते दुनियामेटोरा नेयम बेद्रम कीयगा, इव पोल्लोन पोलु वेहतोग. पया इव पोल्लोड केंजिस, पेलिक्स पकाय रेयिस पोलुन इतोम, “इंजेके आस्ता, निमा अन, नाक पुर्सत दोर्कतेक, अचोन नीक केयकन ” इनजोर, ओन लोहतोग.

✧ 24:6 24:6 21:28 ✧ 24:7 24:7 23:26; 24:22 ✧ 24:7 24:7 21:33 † 24:8 24:6-8 अस्के माट मावाड अडोना लेकाते वेन सिक्सा ईस मनेरोम. मति सीपय्कना मुक्याल लूसियाल वासि, मयगडाहि वेन ऊंदिस ओतोम. ओसि वेना पोगोन कसुर वाटटोरिन, नियगा वायलाह वेहतोग. वेल्लाडे पाळनाड मोदुल कापदेहकनगा इद पोल्लो वावो. ✧ 24:12 24:12 24:18; 25:8 ✧ 24:13 24:13 25:7 ✧ 24:14 24:14 25:8; 26:4-7,22-23; 28:23 ✧ 24:15 24:15 दानियेल 12:2; मत्याल 25:46; योहन 5:28-29; 11:24; बळयिर 23:6-8; 26:6 ✧ 24:16 24:16 23:1; 1 कुरिततोर 10:32; 2 कुरिततोर 1:12; 2 तिमोति 1:3; इब्रितोर 13:18 ✧ 24:17 24:17 रोम सहरतोर 15:25-28; 1 कुरिततोर 16:1-4; 2 कुरिततोर 8:1-4; गलातितोर 2:10 ✧ 24:18 24:18 21:26-28 ✧ 24:18 24:18 24:12 ✧ 24:19 24:19 21:27-28 ✧ 24:21 24:21 23:6 ✧ 24:22 24:22 23:26; 24:7 ✧ 24:23 24:23 27:3; 28:16 ‡ 24:24 24:24 इद दुससिलाल, मुने हातोम एरोद अग्रिपा राजाना वीसा मयाळ आंदु. ओसो अद्वय 25 अगा वावाल दुसोग अग्रिपा राजाना एलाळ आंदु. ✧ 24:25 24:25 2 पत्र 1:6

26 पोलु जेलतगडाह पेसलाह, कुस्क्ने नावा कयदे कोताड ईयनोग, इद्रम गुमसिना आसा वने मंदु.✧ अदिहक ऊक-ऊके ओन केयिस गोटीड कीदोग.

27 मति रेंड वर्साड आनेके, पुर्कियुस पेस्तुस पेदिरतोग,✧ पेलिक्सना जागातगा गुमसि आतोग. § पया पेलिक्स दायहपा, पोलु कसुरलेवोग इनजोर पुन्ज तेला, यहुदिरिन गिर्दा कीयलाह,✧ पोलुन जेलतगडाह विळसवाय अतोग.

25

कय्सर राजानके दायलाहि पोलुना अर्जि

- 1 पेस्तुस गुमसि यहुदा पटटा केसरिया सहरते✧ एव्सि, मूड दियाना पया, अगडाह येस्सलेम सहरते अतोग.
- 2 अगा पेर्माँलोर ओसो यहुदिराड पेदल्कु ओनगा वासि, पोलुना पोगोन कसुर तासलाह आतोर.✧
- 3 पोलुन नडुम अगदगान हक्कना मता,✧ अदिनेनाहक “मुर्बत कीसि पोलुन केसरियाताहि येस्सलेम लोहचीम, सायब” इनजोर, पेस्तुस गुमसिन अर्जि कीतोर.
- 4 अस्के गुमसि इतोग, “पोलु इंजेके केसरिया सहरता जेलते मन्हतोग. इंजेक उचुक दियाने, नना वने अगा दाकन.
- 5 अदिहक मियगडाह मुक्या मन्कलोर नावा संगे वायिर! ओग मन्कना पोगोन बाताल कसुर मतेके, ओना कसुरतुन मीटे तोहतकिर,” इतोग.
- 6 अद्रमे पया पेस्तुस गुमसि आट-दहा दियाना लेहका ओरा संगे मन्जि, येस्सलेमताहि केसरिया सहरते मलतोग. अस्के ओना संगे, यहुदिरा मुक्या मन्कलोर वने वातोर. इमा दिया नेयम कीयनद जागातगा उदिसि, पोलुन तता वेहतोग.
- 7 पोलु वातस्के, येस्सलेमताहि वातोर यहुदिर पोलुना सर्ने निचि, ओना पोगोन वेल्लाडे बेराड कसुरक वाटोर.✧ मति अव कसुरकिन ओर करल कीया पगवोर.✧
- 8 अस्के पोलु इतोग, “नना यहुदिराड अडोन बूळे केवोन, मंदिरतगा बाताले तप कबळ केवोन, ओसो रोम राजेमताकय्सर राजाना अडम वने, बाताले पोल्लो वळ्हकोन,” इतोग.✧
- 9 पोलु अद्रम इतापया, यहुदिर गिर्दा आयिर इनजोर,✧ पेस्तुस पोलुन इतोग, “इव पोल्लोना नेयम, येस्सलेमतगा नावा मुनेह आयि इनजोर, निमा तयर मन्हनिना?”✧ इतोग.
- 10 मति पोलु इतोग, “निमा कय्सर राजाना रोमि सर्करता अदिकरते नेयम कीयनन. इंजेक रोम सर्करता कोरोटटे नना नितन, अदिनेनाहक इगाने नावा नेयम आयना गावले. यहुदिराड अडोना बातालतुने बूळे केवोन इनजोर, निमा बेस पुतिन.
- 11 नना हक्कना सिक्सा लायकता कसुर कीतेके, डोललाह तयरे मन्हनन. मति बेव पोल्लोना लोप्पा, वेर यहुदिर नावा पोगोन कसुर वाटलाह आतोर, अव पोल्लोड जोल मतेक, बोगे नाक वेरा कयदे पोस ईया पगवोग. (इंजेके इगा केसरियाते नावा नेयम आयवेके, नाकु रोम सहरतगालोहचीम.) अगाने कय्सर राजाना मुनेह, नावा नेयम आयि इनजोर अर्जि कीयनन,✧ सायब,” इतोग.*
- 12 पया पेस्तुस तनाड मंत्रिना संगे वळ्हकिस “निमा कय्सर राजाना मुनेह नावा नेयम आयि इनजोर अर्जि कीतिन, ओनगान निमा दाकिन,” इनजोर पोलुन इतोग.✧

अग्रिपा राजान, पोलुना लोप्पा, पेस्तुस वेहतहतोग

- 13 बेचोको दियाना पया बाताल आता इतेके, एरेटा पटटा गुमसि अग्रिपा राजाल,† तना एलाळि बेर्निके बार अगा वातोर. वेर केसरिया सहरतगा,✧ पूनोग गुमसि पेस्तुसिन कलियलाहि वातोर.
- 14 एलाग इर्वुर अगा वेल्लाडे दियाड मतोर. अद तूकने पेस्तुस पोलुना नेयमता लोप्पा, अग्रिपा राजानु वेहतोग. “मुनेतोग गुमसि पेलिक्स बाताल कीतोग, ओर्वोग मन्कन इगान जेलते वाटिस अतोग.✧
- 15 बेस्के नना येस्सलेमतगा मतन, अस्के अगडोर पेर्माँलोर ओसो यहुदिराड पेदल्कु, ओना पोगोन कसुर वाटिस, ‘वेग कसुर कीतोग, वेन्क हामुरता सिक्सा ईम’ इनजोर, नाक ताल्हकतोर.✧
- 16 ताल्हकतस्के नना ओरिन इतन, ‘बेचानाह कसुर तोहवाल्लोरा मुनेह, कसुरतोग मन्कल निचि, तना कसुरता लोप्पा बयन एवोग, अचानाह ओन्क सिक्सा ईयना, अद्रमता रोम सर्करता उतुर इले,’ इतन.✧
- 17 अद्रम इतस्के, ओर यहुदिर इगा वातोर, वातस्के नना आलसेम केवालेवा, इमा दिया नेयम कीयनद जागातगा उदतन. उदिसि, ओग पोलु इनवाल मन्कन, नावा मुनेह तता वेहतन.

✧ 24:26 24:26 24:17 ✧ 24:27 24:27 25:1,4,9,12; 26:24-25,32 § 24:27 24:27 येसु पुटटापया 60-62 वर्साने पेलिक्स गुमसिना जागाते, वेग पुर्कियुस पेस्तुस गुमसि आतोग. ✧ 24:27 24:27 12:3; 25:9 ✧ 25:1 25:1 8:40; 9:30; 10:1,24; 11:11; 12:19; 18:22; 21:8,16; 23:23,33; 25:4,6,13 ✧ 25:2 25:2 24:1; 25:15 ✧ 25:3 25:3 9:24; 20:3,19; 23:12-15 ✧ 25:7 25:7 24:5-6 ✧ 25:7 25:7 24:13 ✧ 25:8 25:8 6:13; 21:27-28; 24:12; 28:17 ✧ 25:9 25:9 12:3; 24:27 ✧ 25:9 25:9 25:20 ✧ 25:11 25:11 25:21,25; 26:32; 28:19 * 25:11 25:11 पोलु रोमि मन्कल मताहकु, ओनगा इद्रमता अर्जि कीयनद अदिकर मता. ✧ 25:12 25:12 25:25; 27:1 † 25:13 25:13 बळयि 12:1 वचनते मनवाल एरोद अग्रिपाना मगि, वेग अग्रिपाल आंदोग. ओन राजाल इतेक तेला, रोम सहरते मनवाल बेरोग कय्सर राजाल ओन्क अदिकर ईताहके, राजेम कीदोग. ✧ 25:13 25:13 8:40; 25:1,4,6 ✧ 25:14 25:14 24:27 ✧ 25:15 25:15 25:2-3 ✧ 25:16 25:16 25:4-5

18 ओना पोगोन कसुर वाटवालोर निचि, कसुरताडः पोल्लोड वेहतोर. मति बेद्रम नना विचर कीस मतन, अद्रमता कसुरताडः पोल्लोड वेर वेहोर.

19 मति ओर तमाय दर्मताडः पोल्लोना लोप्पा, ओसो बोगो येसु पेदिरतोग मन्कना लोप्पा, वेर यहुदिर पोलुन कट्टला कींदुर.* वेग येसु डोलिसाय मति जीवात मन्हतोग, इद्रम पोलुना इनमुळ मन्हता.

20 इद्रमताडः पोल्लोन बेद्रम नेयम कीयनद इनजोर, नना एक्बेक आस मतन. अस्के 'इव पोल्लोना नेयम येस्सलेमतगा बेस आयना इन्जि, निमा अगा दाकिना?' इनजोर पोलुन इतन.*

21 इतस्के पोलु इतोग, 'आयो, कय्सर राजानाये मुनेह, नावा नेयम आयि.* ओग नाक नेयम कीसीयनाह, नना जेलतगान मनदकन,' इनजोर इतोग. अदिहक नना ओन कय्सर राजानगा लोहनाहजोम, जेलतगान मनेग इनजोर उकुम ईतन*, इतोग.

22 अस्के अग्रिपा राजाल पेस्तुसिन इतोग, "अले, ओग मन्कल वेहतनदिन, नना वने केंजकन," इतोग. इतस्के पेस्तुस इतोग, "अले, अह इतेके नाळिय केंजकिन," इतोग.

पोलुन अग्रिपा राजाना मुनेह ततहतोर

23 अद्रमे पया इमा दिया, अग्रिपा राजाल, बेर्निके, वेर एलाग इर्बुर,* बेरा गिजुरते वातोर. वासि मीटिड कीयनद बेरा अराते ओळियतोर. सीपयकना मुक्यालोर ओसो सहरतोर साक्कर मन्कलोर अगा वातोर. अस्के "पोलुन पोस वाट" इनजोर, पेस्तुस उकुम ईतस्के, पोलुन ततोर.

24 ततस्के पेस्तुस इतोग, "ओ अग्रिपा राजा ओसो इगा जमा आतोर लोकरिर, वेग मन्कन ऊळलाह आतिर. येस्सलेमतगा वने, इगा वने, वेल्लाटोर यहुदिर नयगा वासि, वेना पोगोन कसुर वाटोर.* वेन जीवात तासनायो इनजोर केयतोर.*

25 नना इसि वेन हक्कना लेहकाडा, वेग बाताले कसुर केवोग इनजोर पुतन.* मति कय्सर राजाना मुनेह, नावा नेयम आयि इनजोर, वेग तनाय अर्जि कीतोग. अदिहक नना वेन रोम सहरते कय्सर राजानगा लोहतलाह विचर कीतन.*

26 मति वेन लोहनेके, नावा कय्सरसामिहक वेना कसुरता लोप्पा बाताल रासिस लोहतकन इनजोर, नना पुनोन. अदिहक मीट वेनाडः केंजतापया, बेदाय पोल्लो नाक रासलाह दोर्कगा बहा इनजोर, इगा मीवा मुनेह वेन ततन. कासा इतेके नीवाडः बुदिडः ताल्हकिहनन, अग्रिपा राजानिन.

27 जेलते मतोग मन्कन, कय्सर राजानगा लोहनेके, ओग बाताल तप कीतोग इनजोर रासवालेवा, उंदियदेबा लोहतनद ओप्पगाया?" इतोग.

26

अग्रिपा राजाहकु पोलु तना साक्सि वेहतहतोग (9:1-22; 22:3-16)

1 पया अग्रिपा राजाल पोलुन इतोग, "इंजेके नीवाडः पोल्लोड वेहता पगयहनन." इतस्के पोलु (नना वळ्हकलाह आतन इन्जि तोहतलाह,) तना कय अहचि, इद्रम पोल्लोड वेहता बोटटोग इतेके,

2-3 "ए अग्रिपा राजानिन, यहुदिर नावा पोगोन वाटटव कसुरताडः पोल्लोना लोप्पा, नाक नीवा लेहकाडोग मन्कना मुनेह वेहतलाह अग दोर्कता इतेके, नना नेंड पका गिर्दा आतन. बह इतेके मावा यहुदिरा मनमुळतुन, ओसो मावाडः अलग-अलग विचर्किन, निमा बेस पुतिन.* इंजेके नना वेहतनाडः पोल्लोन, दया कीसि केंजा इनजोर, नीक जोहर कीयहनन.

4 "मुने नावाय जाततोर नडुम मन्जि, अहे पया येस्सलेमते वने, उड्लस्केडाहि नावा मनमुळ बेद्रम मता, इदिन वेल्लाटोर यहुदिर पुतोर.*

5 मावा यहुदि दर्मताडः अडोन, सबेटकाय पका नोमनद तुंगातोन्न आंदन, इतेके परसिरा तुंगातोन्न, इदिन यहुदिर बेस पुतोर.* इद्र पोल्लो निटम इनजोर तमा विचर मतेके, साक्सि ईयिर.

6 इंजेक इसि इद्रम आता इतेके, देवुळि मावाडः तादोर-बाबोरिहक मुनेन बेद पोल्लो विळिसस मता,* अदे पोल्लो निटम आयगा इन्जि, नना आसा तासतन.* तासताहके नावा नेयम आस्ता.

7 देवुळ इदे पोल्लोतुन निटम कीयनद आसाते, मावाडः बारा कूळिनोर इस्रयेल लोकर, देवुळतुन नगा पिळिवळ, पियल-पोळद मोळकसोर, पोल्लो विळसतदिन अद निटम कीयगाये इनजोर, माळसोरन केपिहतोर.* ओ राजा, नना वने अद्रमे आसा तासतन,* इदिना लोप्पा यहुदिर नावा पोगोन कसुर वाटटोर.

8 देवुळि हातोरिन जीवा अर्हतनद पोल्लोतुन* नना पोकुर कीसोर महनन, इदिन मीट बाराहक नमविर?

* 25:19 25:19 18:15; 23:29 * 25:20 25:20 25:9 * 25:21 25:21 25:11,25; 26:32; 28:19 * 25:21 25:21 25:11-12 * 25:23 25:23 25:13; 26:30 * 25:24 25:24 25:2,7 * 25:24 25:24 22:22 * 25:25 25:25

लूकाल 23:4; बळयिर 23:9,29; 26:31; 28:18 * 25:25 25:25 25:11-12,21; 27:1 * 26:2-3 26:2-3 अग्रिपा राजाहकु, यहुदिरा मोदुल पेर्मान निलिह कीयनद अदिकर, रोम सर्करताहि ईतद मता. अदिहक यहुदिराडः पोल्लोड बेस पुंदोग बहे. * 26:4 26:4 गलातितोर 1:13-14; पिलिपितोर 3:5-6 * 26:5 26:5 22:3; 23:6-8; गलातितोर 1:13-14; पिलिपितोर 3:5 * 26:6 26:6 13:32; रोम सहरतोर 1:2; 4:13; 9:4 * 26:6 26:6 24:15; 28:20 * 26:7 26:7 पिलिपितोर 3:10-11 * 26:7 26:7 24:15; 28:20 * 26:8 26:8 23:6-8; 24:15

- 9 “नना वने मुने अद्रमे, नासरेत नाटेनोग येसुन विस्वस केवालोरीन, पका तिपल कीयना इनजोर, विचर कीसोर मतन.✱
- 10 पया नना अद्रमे येस्सलेमतगा कीतन. सामिना वेल्लाटोर मन्कलोरिन जेलते वाटलाहि, नना पेर्मालोर्गडाहि अदिकर ताल्हकिस जेलते वाटटन.✱ तग्वाड केवालोर् ओरिन हक्कना सिक्सा ईयहपा, ओरिन हक्काट इनजोर इंदन.✱
- 11 बेगा बेगा देवुळता पार्तनाताड लोहक मताड, अगा बेचानाह किर्स्तुनोर येसुन पास्कोर, अचानाह नना ओरिन पका सिक्सा कीदन. ओसो यहुदिरा बूमतुहक अबर मतव सहर्कनगा वने अन्जि, ओरिन तिपल कीदन,✱ अचोन ओरा पोगोन ओड आंदन.✱
- 12 “अद्रमे उंद देबा, पेर्मालोर् नाक दमिस्क सहरते, येसुनाड विस्वसिरिन पोयतलाह, अन इनजोर वेहचि, अद कबळतुन कीयलाहि अदिकर ईतोर. अस्के नना अनजोर मतन.
- 13 अनेके नेक निच मता, अस्के पोगोटाहि पोळदता वेहचतुहकाय एक्वा दीचतद वेहच, नावा ओसो नावा तोळतोर पोगोन, सर्ने वेहच अरतदिन ऊळतन.
- 14 अद वेहच अरतस्के, माट सबेटोरोम नेल देळब अरतोम. अरतस्के नना उंद आल्का इब्रि पोल्लोते✱ इद्रम केंजतन इतेके, ‘ए सोलु, निमा नाक बाराहक तिपल कीयलाह आतिन? कोंदा तूतिरतुन लाता ईतेक बेद्रम गडिहता,†(अद्रमलेहका नावा पोल्लोतुन अडम आसोर मतेके,) निमान आरेम आयकिन,’ इता.
- 15 पया ‘सामि निमा बोनिन आदिन?’ इनजोर नना इतन. अस्के ओग इतोग, ‘निमा बोन तिपल कीयलाह आतिन, ओगे येसुन आंदन.
- 16 अले तेदिस निल्म, बह इतेके निमा नाक ऊळतद पोल्लोतुन, ओसो नीक तोहतकन अव पोल्लोनु, लोकुरिहक वेहतलाह नावा सेवक इनजोर, नीक इंजेक निल्पिह कीयहनन.
- 17 यहुदिरगा ओसो यहुदि आयवोरगा नीक लोहतहनन. नीक बाताले आयवाह, ओरा कयदाहि पिसिह कीकन.
- 18 ओरिन ईकळताहि देवुळता वेहचतगा वायनदु,✱देयमदीपता लावताहि देवुळतके वायनदु, अगा तोहतलाह नीक लोहतहनन. ओर नाक विस्वस कीतेके, ओरा पापमता मापि आयगा, अहे देवुळ आचतोर लोकुरा संगे ओरिहक जागा दोर्कगा,’ इनजोर इतोग.

पोलु तना सेवाता पोल्लोतुन वेहतह्तोग

- 19 “अद्रमे अग्रिपा राजा, पोगोटाहि देवुळि नाक तोहतद लेकाते वेहतदिन बेस केंजिसि, येसु नाक ईतद उकुमतुन माळतन.
- 20 अदिहक मुने दमिस्क सहरतोर यहुदिरिहकु,✱ पया येस्सलेमतोर यहुदिरिहकु,✱ पया पूरा यहुदिरा बूमतगा ओसो यहुदि आयवोरिहक इंका✱ ‘पापमता अगदाहि मल्सि देवुळतगा वाटु,✱ वासि माट मलतोम इन्जि, बेसताड कबस्क कीस तोहाटु’✱ इनजोर, इद पोल्लोतुन पोकुर कीसोर मतन.
- 21 इदिनेनाहके उयतुर यहुदिर नाक मंदिरतगा पोसि हक्कलाह आसोर मतोर.✱
- 22 मति नेंड एवनाह देवुळि नाक तोळ ईता, अदिहक उडलोर-बेरोर सबेटोरिहक साक्सि ईयलाह आतन. देवुळता कबुरतोर ओसो मोसा मुयतोना सास्त्रम, (येसुसामि बाताल कीयनोग इन्जि,) मुनेन वेहच मतोर. अद सास्त्रमतुन विळिसस, नना बेदे वेहोन.
- 23 अद सास्त्रम बाताल वेहतहता इतेके, ‘देवुळ लोहवाल पिसिह केवाल किर्स्तु तिपल आस डोलनोग.✱ डोलिसि ओसोवने डोलतोरगडाहि सबेटोरिहक मुने जीवा अर्सि,✱ ओगे यहुदिरिहक, यहुदि आयवोरिहक, बेसतल कबुरता वेहच तोहवाल आयनोग✱’ इनजोर, सास्त्रमते रासतद मन्हता,” इनजोर पोलु इतोग.

पोलु अग्रिपा राजाना बुदतुन मिळहतलाह ऊळिह्तोग

- 24 इद्रम पोलु तना बयन वेहतहपा, पेस्तुस इतोग, “ए पोलु, निमा कोन बय्माड आतिन डा!✱ पका कगयतिन अदिहक पिसाड आतिन बहे,” इनजोर जोरते केयतोग.
- 25 अस्के पोलु इतोग, “आयो पेस्तुस महरज, नना पिसानन आयोन, सेतेमतुन बेसता बुदते वेहतलाह आतन.
- 26 इव पोल्लोड बोगे पुनवाह आतव आयोड इन्जि, अग्रिपा राजाल वने इव पोल्लोन बेस पुतोग,✱ इद्रम नाक आसा मन्हता. अदिहक मुर्तिय रेयवालेवा, ओना मुनेह वेहतलाह आतन.
- 27 ओ अग्रिपा राजानिन, निमा बाताल इहनिन? देवुळता कबुरतोर मुने रासतव पोल्लोन विस्वस कीयहनिना, केविन? निमा विस्वस कीयहनिन इनजोर, नना पुतन,” इतोग.
- 28 अस्के अग्रिपा राजाल पोलुन इतोग, “गळिहक नाक किर्स्तुना विस्वसि कीयलाहि ऊळिहनिन अय?”

✱ 26:9 26:9 गलातितोर 1:13; 1 तिमोति 1:13 ✱ 26:10 26:10 8:3; 9:1-2,13 ✱ 26:10 26:10 7:58; 8:1; 22:20
 ✱ 26:11 26:9-11 पिलिपितोर 3:6 ✱ 26:11 26:11 मत्याल 10:17; बळय़िर 22:19 ✱ 26:14 26:14 21:40 † 26:14
 26:14 युनानिर बोगाय, बेदे तेला पोल्लो वेहतस्के, केंजवोन इद्रम इंदुर. ✱ 26:18 26:18 योहन 1:5; 2 कुरिततोर 4:4,6; इपिसुसतोर 5:8; कुलुसितोर 1:12-13; 1 तिसलुनितोर 5:5; 1 पत्रु 2:9 ✱ 26:20 26:20 9:19-22 ✱ 26:20 26:20 9:26-29; 22:17-20 ✱ 26:20
 26:20 9:15; 13:46 ✱ 26:20 26:20 3:19 ✱ 26:20 26:20 मत्याल 3:8; लूकाल 3:8 ✱ 26:21 26:21 21:27-28,30-31
 ✱ 26:23 26:22-23 मत्याल 26:24; लूकाल 24:25-27,44-46; योहन 5:39; बळय़िर 3:18,24; 10:43; 13:27,39; 17:3; 28:23;
 1 कुरिततोर 15:3-4 ✱ 26:23 26:23 1 कुरिततोर 15:20,23; कुलुसितोर 1:18; तोहचीतव पोल्लोड 1:5 ✱ 26:23 26:23 यशायाह 42:6; 49:6; लूकाल 2:29-32; 2 कुरिततोर 4:4 ✱ 26:24 26:24 1 कुरिततोर 4:10 ✱ 26:26 26:26 26:2-3

29 इतस्के पोल् इतोग, “गळिकहक आयि, वेल्लाय जोमतुहक आयि, सिरप निमान आयो, इंजेके इगा नावा पोल्लोतुन केंजतोर सबेटोर, इव गोल्स्कने दोहवप मन्जि, नावा लेहका येसु किर्स्तुना विस्वसिर आयिर इनजोर, देवुळतुन अर्जि कीय्हनन,” इतोग।

30 पोल् इद्रम इतापया राजाल, गुमसि, बेर्निके, ओसो ओरा संगे उदिस मतोर सबेटोर तेदतोर।

31 तेदिस अगडाह अबर अन्जि, तमतमा इद्रम वळ्हकलाह आतोर, “वेन हळ्कना इलवेक जेलते वाटना लायकता, बाताले वेग कसुर केवोग,” इतोर.*

32 अग्रिपा राजाल पेस्तुसिन इतोग, “कय्सर राजाना मुनेह नावा नेयम आयि इनजोर, वेग नीक अर्ज केवेक अचोन,* वेन विळ्सनाह आस मनालि,”* इतोग।

27

पोल् ओडाते रोम सहरतके दायलाह पेसिह्तोग

1 पया अगडाहि माकु ओडाते इतालिया पटटे* लोहतलाह, गुमसि विचर कीतोग.* अदिनेनाहक सायबालोर बाताल कीतोर इतेके, पोल्ना संगे जेलतगा मतोर उय्त्तुरिन, यूलियुस पेदिरतोग दरोगाना कयदे विळिसीतोर. वेग यूलियुस इतेके, कय्सर राजाना लळयमुडोग आंदोग।

2 माट आसिया पटटा अद्रमुतियुम सहरताहि वातद ओडातगा उदतोग. अद ओडा आसिया पटटा कचुल मतव सहर्कनगा दायलाह, पेसिस मता. मकिदुनिया पटटा तिसलुनि सहरतोग अरिस्तरकुस* वने, मावा संगे वातोग। (पया केसरिया सहरताहि) पेसतोग।

3 इमा दिया सिदोन सहरतगा* एवतोग. अगा एवतस्के यूलियुस दरोगाल पोल्न गूनम तोहचि,* “वेना गोततोर वेना पिसवगतुहक बाताल गावले इतेक ईयिर” इनजोर, ओगु “अन नीवा गोततोरगा अन्ज वाय” इन्जि, वेन दायलाह ईतोग।

4 पया माट सिदोन सहरताह पेसनेके, मावा मुनेहतेनाह पका वळ्य वासोरेन मंदु. अदिनेनाहक कुपस्स तोगदे* कमी वळ्य वायनद बाजेतुहक, ओडातुन वगवालोरे पेहतोर।

5 पया किलिकिया* ओसो पंपूलिया* पटटा कचुल अन्जि, लुसिया पटटा मूरा इनदनद सहरतगा रेगतोग.*

6 अगा सिकंदरिया सहरताहि वासि, इतालिया पटटके दायलाह पेसनद* दुस्मा ओडातुन, माक ओयवाल दरोगाल ऊळतोग।† अस्के माक तानगा उदलाह वेहतोग।

7 वळ्यु मावा मुनेहतेनाह वासोरेन मंदु, अदिनेनाहक माक तिपल आंदु. मति जम्ने-जम्ने अनेके वेल्लाडे दियाने, आसिया पटटा कनिदुस सहरता एरे एवतोग. वळ्यु माक दिग्ने दायलाह एवाहकु, करते तोग-देसेमता* अबर बाजेतुहक अतोग. बाराहक इतेके आनाह पका वळ्य वायो आंदु. अनेक अनेके सलमोने सहरतुन वीळतोग।

8 वीळनेके, अद तोगदा कचुल-कचुल अनेके, तिपलते मावा ओडातुन, “बेसतल ओडा रेव” इनदनद जागातगा एवतोग. अगडाहि लासेया सहर एरेन मता।

9 अगा मनेक मनेके वेल्लाडे दियाना पया, पापमताह एडना पोल्वाता दिया वने मारिस मता.‡ अद पोल्वाता दिया मारतापया, सम्दुरतगा दोकाड वासोरेन मंदुड.§ अदिहक पोल् ओरिन इद्रम इतोग:

10 “इके केंजाटु! इगडाह पेसतल इतेके, माट पका तिपल आयकल इनजोर, नाक तेळियलाह आता. सिरप ओडातगा मनदनद माले आयो, मति ओडा वने बूळेम आयगा, ओसो माट वने डोलकल बहे,” इतोग।

11 मति पोल् इतद पोल्लोतुन दरोगाल केंजवालेवा, ओडा पंडवाना ओसो ओडाता माल्काना पोल्लोतुन केंजतोग. केजिसि माट इगडाहि पेसकल इतोग.*

12 इद जागा ईडमते मनदलाह अचोन बेस इले इन्जि, वेल्लाटोरे विचर कीस इतोर, “माट इगडाह पेसिसि, बेचोन जल्दि एवया पगयहनल, अचोन जल्दि इदे देसेमता पिनिक्स सहरतगा एव्बि रोमतेके, बेस आयगा,” इतोर. अगडा ओडा रेव, पोळ्द अरयनद बाजेताहि वायनद वळ्यता अडम मता.* अदिहक अगा ईडमतस्के रोमलाह, बाताले तिपल इले आसि।

सम्दुरतगा दूंद वाया बोटटा

* 26:31 26:31 23:9,29; 25:25; 28:18 * 26:32 26:32 25:11,21,25; 28:19 * 26:32 26:32 28:18 * 27:1 27:1 18:2; 27:6 * 27:1 27:1 25:12,25 * 27:2 27:2 19:29; 20:4; क्लुसितोर 4:10; पिलेमोन 24 * 27:3 27:3 मत्याल 11:21 * 27:3 27:3 27:43 * 27:4 27:4 11:19; 13:4; 21:3 * 27:5 27:5 6:9; 15:23,41; 21:39; 22:3; 23:34; गलातितोर 1:21 * 27:5 27:5 13:13 * 27:5 27:5 सिदोन सहरताहि ओडाते मूरा सहरते दायलाह, 10-15 दियाड दलिंग्दुड. * 27:6 27:6 28:10-11 † 27:6 27:6 सिकंदरिया सहर मिसर देसेमते मता. अद देसेमताहि वेल्लाडे ओडाड, अनमता मादुन पोसि, दुस्माड देसेहकनेके अंदुड. * 27:7 27:7 2:9-11; 27:12-13,21; तीतुस 1:5,12 ‡ 27:9 27:9 यहूदि लोकुर वर्सातुहक उंद दिया उपस कीदुर, अद दियातुन पापमताहि एडना पोल्वादिया इंदुर. (लैव्यव्यवस्था 16:29-31; 23:27-29; गिनती 29:7 ऊळाट.) § 27:9 27:9 अद सम्दुरते ईडमताड दियाने, बेरा-बेरा दूंद वायनेनाहकु, ओडाते दायना पका दोकाता पयनम आंदु. अदिहके ईडमतस्केडाड कमसेकम मंड नेलाड, अगा ओडाड मुर्तिय ताकोड. * 27:11 27:10-11 27:21 * 27:12 27:12 अद जागातगा ओडाड नितलाहि, रेंड बेसताड कसा मूलाड मताड.

13 पया पोळद पेसनद अंगुमता तिनळ बाजेतेनाहि, वळय जम्ने-जम्ने वानेके “माट बाताल विचर कीतल, अद्रमलेहकान आयलाह आता” इन्जि, ओडातुन निल्लिह कीयनद कचतुन तेहचि, करेते देसेमताये☆ दडकचुल, ओडातुन ओयलाह आस मतोर.

14 पया अबर अन्जि गळक मनेके, तोगदेनाहि पोळद पेसनद अंगुमता दावळ बाजेतेनाहि बेरा वळय-दूंद तेदता.†

15 अद पका बेरा दूंदि मावा मुनेहतेनाह वांदु, अदिहक ओडातुन पंड पगवोम. पया माट ओरेम आसि, इंजेक वळये ओयि इतोम.

16 अनेक अनेके कलोदा पेदिरता तोगदा कचुल एवतोम. ताना कमि वळय वायनद बाजेतुहक पेससोर मतोम. अस्के कोनि पकाय तिपलते मावा बेरा ओडाता पेके दोहतद उड्ला ओडातुन लेहचि, तान पोगोन गुंज पगतोम.‡

17 गुजिस बेरा ओडातगा वाटोम. पया वेल्लाडे आरडाड कीसि, ओडातगा उदतोर पकाय तिपलते तान आदर ईयलाह, इळतेनाह बेस दोहतोर. पया (इद्रमलेहका दूंदि ओडातुन ओसोर मनेके,) सुरतिस इनदनद पका दोकाता उस्कोतगा,§ ओडा एकिस मुळन्दगा बहा इनजोर रेयतोम. रेयिसि, ओडाता बेदो सामनतुन रेहतोर. अदिहक वळय बेके पांदु, अकेने ओडा जम्ने-जम्ने अंदु.

18 वळयतेनाहक पका जोरते लच्छाड वांदुड, अदिनेनाहक ओडा मुळन्दगा बहा इन्जि, इमा दिया ओडातगा मतद वेल्लाय मादुन, लोकर एतगा अम्सिसीया बोटटोर.☆

19 रेंड दियाना पया वेर ओडा वगहवालोर वने, तमाडे कय्कने ओडातुन वगहतनद वेल्लाय सामनतुन एतगा अम्सिसीतोर.

20 माकु वेल्लाडे दियाड पोळद, उकाड दिसोड, ओसो दूंदते पका लच्छाड वांदुड. अदिहक इंजेक मावा ओडा वने मुळन्दगा, माट पिसोम आयकोम इन्जि, मावा आसातगा आसा इले आस मता.

21 ओडातगा मतोर वेल्लाडे दियाड, गाटो तिनदा वसवाहक उपसिय मतोर. अस्के पोलु ओरा नडुम निचि इतोग, “इके केंजाट! नावा पोल्लो केंजिसि, करेते देसेमताहि पेसवेके बेस आस मनालि.☆ माट इचोन तिपल आयवल आवेलल, ओसो नुस्कन वने आयो आवालि.

22 मति इंजेक दीरा पोस मन्हटु. मयगडाहि ओर्वोग वन डोलोग आयनोग; मति ओडा मान्रम बूळेम आयगा.

23 बेद देवुळ नाक पोयता, बेद देवुळतुन नना माळिहनन, अदे नावा देवुळि नग्का तना देवतुलतुन लोहचि,☆ इद कबुर नाक वेहता:

24 “पोलु! मुर्तिय रेयमा, बाराहक इतेके कय्सर राजाना मुनेह नीकु नितनाय मन्हता.☆ देवुळि तना दयाते, नीवा संगे ओडाते मनवालोर सबेटोरिन वने पिसिह कीयगा,☆’ इनजोर इता.

25 अदिहक मीट बेस दीरा पोयन्हटु, देवुळि नाक बेद्रम वेहता, अद्रमे आयगाये इनजोर, नना विस्वस कीतन.

26 मति माट इतेके, बेदाय तोगदा उस्कोतगा अन्ज, बराबर एककल,☆” इनजोर इतोग.

27 दूंद वासि रेंड वारस्क आस मताड, मति वळय माक विळसवालेवा, अदे अद्रिया सम्दुरतगा तिर्हचोरैन मता. नडुमनग्का आस मता, अस्के ऊळाट माट इंजेक बेदो देसेमता ऐ एवयलाह आतल बहे इनजोर, ओडातुन वगहवालोर पुतोर.

28 पया वेर, इगा बेचोवेलाह कसा मन्हता इनजोर, एतुन लोदिस ऊळलाह, उंद नोंडेते कचतुन दोहचि, तान एतगा विळसतोर. विळसनेके नूटा वीसा (120) कुटाड मता. ओसो उचुन अबर अन्जि लोदनेके, सिरप नालुड वीसाड दहा (90) कुटाड मता.*

29 बेराड-बेराड आद बंडानगा ओडा दल्गागा बहा इनजोर ओर रेयतोर. अदिहक ओडातुन आव्रे कीयलाह, रोमिह कीयनव नालुड कचिन ओडाता पेके दोहचि एतगा रेहतोर. रेहचि बेस्के पडवियतगा इनजोर, अग ऊळसोरैन मतोर.

30 ओडातुन वगहवालोर ओडाताह वितलाहि “माट मुनेहता बाजेताड वने रोमिह कीयनाड कचिड रेहचीय्हनोम” इनजोर नाळेह कीसि, अगा मतद उड्ला ओडातुन☆ तेंडिस, एतगा रेहचोर मतोर.

31 रेहनेके पोलु दुरोगान ओसो सीपय्किन इतोग, “वेर वगहवालोर ओडातगा मनवेके, मीट वने पिसविर आयकिर.”

32 इतस्के सीपय्क उड्ला ओडातुन दोहतव नोंडेन देहचि, अद ओडातुन एतगा अर्हचीतोर.

33 पडवियना वेला, पोलु ओडातगा मतोरिन इतोग, “अले मीट जावा उन्हटु. दूंद वायनद विळसो इनजोर, केपिस-केपिस रेंड वारस्क आताड. मीट इचोक दियाड बाताले तिनविर.

34 मीट तितेकेन पिसकिर इन्जि, नना मीकु अर्जि कीय्हनन. इगा मतोरगडाहि, बोना उंद तलाता केल वने बूळेम आयो आयगा,” इतोग.

35 इन्जि तना सबेटोरा मुनेह आरतुन पोसि, देवुळतुन जोहर कीतोग. कीसि आरतुन किळहच, तिनदलाह बोटटोग.

☆ 27:13 27:13 2:9-11; 27:7,21; तीत्स 1:5,12 † 27:14 27:14 अद वळय दूंदतुन “थरकुलिन” इनजोर इंदु. ‡ 27:16 27:16 वेल्लाटोर उदिस दायनद बेरा ओडा मता. अद ओडा मुळन्दतेके, उड्ला ओडातगा उदिस पेसलाहि, उंद उड्ला ओडातुन, ताना लोप्पा तेला इलवेक पेके तेला दोहच तसिंदुर. पोगोटा चित्र ऊळाट. § 27:17 27:17 लिबुवा देसेमकचुल सम्दुरतगा, पका बेरा उस्को जमा आंदु, अगा वेल्लाडे ओडाड बूळेम आंदुड.

☆ 27:18 27:18 योनाल 1:5; बळयिर 27:38 ☆ 27:21 27:21 27:10-11 ☆ 27:23 27:23 5:19; 8:26; 10:3; 12:7,23 ☆ 27:24 27:24 23:11 ☆ 27:24 27:24 27:44 ☆ 27:26 27:26 27:41; 28:1 * 27:28 27:28 हिंदीते पुरसा इन्जि रासतद मन्हता, उंद पुरसा इतेके जोक-जोक आरुड कुटाड इतेके, बारामेंड लेहका आस्ता. ☆ 27:30 27:30 27:16

36 इदिन ऊळिसि, सबेटोरा जीवातुहक दीरा वाता.☆ पया ओर वने तिनदा बोटटोर.

37 (माट सबेटोरोम कलियिसि ओडातगा 276 इचवोम लोकुरोम मतोम.)

38 पोटामेंड तिन्जि, ओडाता मोतातुन अल्को कीयलाहि, अगा मतव पिसतव कतम गोहकिन, समदुरतगा अगिसीतोर.†

पोलुर उदतद ओडा विरियिहता

39 पया पंडवियतस्के, ओरिहक बेदो देसेम दिसता. ओर इद बेद देसेम इनजोर पुनोर, मति ओरिहक समदुरता उंद कसा मूला दिसता; कसा मूलातगा ओडातुन रोमिह कीयलाह बेसता दडि मता. ओडातुन अद दडटेक तेला ओसि, निल्लिह कीतेक बेस आयगा इनजोर विचर कीतोर.

40 अदिहक ओडातुन रोमिह कीयनव कचिन लेहचि,☆ अविस्किन समदुरतगा विळिसस ईतोर. ओसो ओडा उकुस्किन दोहतव नोंडेन लेहतोर. पया वळ्यु ओडातुन दडटेके ओयि इनजोर, ओडातगा मुनेह मतद गेंदेतुन वेर पोगोन तगहचि, ओडातुन दडटेके ओयलाह वगहन्दुर.

41 मति बेगा रेंड समदुरक कलियिहताड, अद्रमता किंडटगा ओडा अता. अस्के एता लोप्पा मतद उस्को पर्वतगा, ओडाता मुनेहता मूंदोग इळता बाजेतेनाहि दुर्दुर अनज रोमता, मुर्तिय मेलियो. अस्के ओडाता पेकेडेनाह वायनाड लचकाने, अद ओडा विरियलाह आता.

42 अस्के ओडातगा मतोर कसुरतोर नार्स वितनुर इनजोर, सीपय्क ओरिन हक्कलाह विचर कीतोर.☆

43 मति दरोगाल पोलुन पिसिह कीयना विचरतेनाहकु, माट अह केवल इनजोर, सीपय्किन रोमिह कीतोग.☆ पया ओडातगा मतोरिन इद्रम उकुम ईतोग, “बोर नारता पुहनिर, ओरिर चट्टिपट ओडाताहि डेहकिस नारसोरे, दडटगा एक्स मन्हटु.

44 बोर नारता पुनविर, ओरिर ओडाताड बलानगाय, इलवेक बातानगाय, उदिस पेसाटु,” इतोग. इद्रमलेहका सबेटोरोम सुकमतेन, एतगडाह पलते दडटगा एवतोम.☆

28

पोलुर माल्टा तोगदे एवयह्तोर

1 माट दडटगा एवतस्के अगडोरिन कलियिसि, इद माल्टा इनदनद तोगि☆ इनजोर पुतोम.

2 अद नाटेनोर मन्कलोर माक बेस गूनम तोहतोर. ओर बेद्रम कीतोर, पेग वांदु अदिहक इर्डम पोस मता, अस्के किस आगलाह, मयेनाहक किस पोतिह कीसि, माक बेस उदिह कीतोर.

3 पया पोलु एर्कमेंड वग्किड गुम कीसि, किसतगा तचि तोरियसोर मतोग. अस्के किस तेगताहकु, वगक तोलातगडाहि उंद वीसमता तरस पेसता. पेसिस पोलुना कयदुन कस्किस् ऊर्सता.

4 नाटेनोर पोलुना कयदगा तरसि ऊर्सतदिन ऊळतोर, ऊळिसि ओर तमतमा इद्रम इतोर, “वेग बोनो निटम हक्कतोम, अदिहक समदुरताहि पिसिस वातेकाय, नेयम कीयनद पेनु वेन जीवात मनदलाह एवो,” इतोर.

5 मति पोलु अद तरसतुन किसतगा सायिस ईतोग. तरस कस्किसाय मति, ओन्क वीसम तगडो.☆

6 वेर बार ओना मेंदुल तोयिस डोलनोग, इलवेके उंदियदेबा नेल अर्सि डोलनोग इनजोर, नाटेनोर ऊळसोर मतोर. अद्रम वेल्लाय जोम ऊळतोर, मति पोलुहक बाताले आयो. अदिहक पया अद्रमता तमा विचरतुन बदले कीसि, वेग कोन पेन आंदोग इनजोर, इनदा बोटटोर.☆

7 पया अद तोगदा गाथताल पुबलियुस पेदिरतोना बूमि अगा ऐन मता. ओगु माक तना लोन ओतोम. ओसि मूंड दियाड गाटो ईसि बेस-नेहना ऊळतोग.

8 ओना तपेहक दंड पोस विळसवाये मता, ओसो नेतुर पोटा वने दल्लिस मता. अस्के पोलु ओन ऊळलाह, लोप्पा अन्जि, तना कयदुन ओना तलापोगोन तासतोम. तासिस देवुळतुन पार्तना कीसि, ओन सव्रे कीतोग.☆

9 इद्रम आतस्के, अद तोगदोर बोर बोर बेमरतोर मतोर, ओर वने पोलुनगा वातोर. पया पोलु पार्तना कीतस्के, ओर वने सव्रेम आतोर.

10-11 नाटेनोर माक पका कदर ईसि, इनम वने ईतोर.

पोलुर माल्टा तोगदाहि रोम सहरते दास्तोर

माट अद तोगदगा मूंड नेलाड मतोम. पया सिकंदरिया सहरताहि वास मतद ओडाते अगडाहि पेसतोम.☆ इर्डमताड दियाड मारनाहि, अद ओडा माल्टा तोगदगान रोमिस मता. (ताना मुनेहता तलातगा एमोह पेन्कना सीना मता.)* पया माट अगडाहि ओडाते पेसतस्के, अगदे माक बाताल बाताल गावले आस्ताड, अविस्किन नाटेनोर ओडातगा तचि वाटटोर.

☆ 27:36 27:33-36 रोम सहरतोर 12:8 ☆ 27:38 27:38 योनाल 1:5; बळयिर 27:18 † 27:38 27:38 ओडाता मोतातुन कमि कीतेके, अद इचुन पोगोन तेलसोर अन्जि, दडटगा एवयगा बहे इनजोर, ओर अह कीतोर. ☆ 27:40 27:40 27:29 ☆ 27:42 27:42 12:19; 16:27 ☆ 27:43 27:43 27:3 ☆ 27:44 27:44 27:22,34 ☆ 28:1 28:1 27:26 ☆ 28:5 28:5 मार्कल 16:18 ☆ 28:6

28:6 14:11-13 ☆ 28:8 28:8 मत्याल 9:18; मार्कल 5:23; 6:5; 16:18 ☆ 28:10-11 28:10-11 27:6 * 28:10-11 28:10-11 ओडातोर माक राका कीयनव इनजोर, जेयुस पेनता एमोह पेकोरा बोमातुन तासिस मतोर.

12 अद ओडाते सुरकुस सहरते एव्सि, अगा मूंड दियाड मतोम.

13 पया मावा ओडा अगडाह पेसता, पेसतस्के दडटुन तिरियिसि, इतालिया पटटा रेगियुम सहरते एवतोम. ओसो इमा दिया पोळद पेसनद अंगुमता तिनळ बाजेतेनाह वळय वाता. अस्के ओडा अगडाहि पेसिस, दुस्रा दिया माट पुतियुलि सहरते एवतोम.

14 एवतस्के माट कतमतोरोम ओडाताहि रेगतोम. रेगिसि माट विस्वसिरोम अद सहरता विस्वसिरिन कलियतोम. ओर मावा संगे वारममेंड मन्हटु इनजोर इतोर. अदिहक ओरा संगे वारममेंड बार मन्जि, अगडाहि ओसो रोम सहरता अगदुन पोयतोम.

15 रोम सहरतोर विस्वसिर, मयगा वायलाह आतोर इनजोर केंजतोर. अदिनेनाहक उय्तुर मन्कलोर माक कलियलाह, अपियुस बजर एवनाह वास मतोर; उय्तुर मूंड गोदुस्क इनदनद नाग एवनाह वास मतोर.† ओरिन ऊळिसि पोलु गिर्दा आतोम, देवुळतुन जोहर कीतोम.

16 पया माट रोम सहरते एवतोम. एवतस्के (दरोगाल पोलुन जेलते तासवा, उंद लोते तासतोम.) अद लोतगा ओग वगोगे मंदोग, ओसो ओना पहरातुहक ओर्वोग सीपय वने मतोग.

रोम सहरतोर यहुदिरिहक, येसुना बेसता कबुर

17 मूंड दियाना पया बाताल आता इतेके, पोलु अगडोर यहुदि मोदुल मन्कलोरिन तनगा केयतोम, केयिसि इद्रम इतोम, “मावोरिर, नना मावा यहुदि मन्कलोरिन बाताले केवोन.✧ ओसो मावाड तादोर-बाबोर वेहताड अडोन वने देहोन.✧ तेला मति येस्सलेमतगा वेल्लाटोर यहुदिर नाक पोसि, रोमि सीपयकना कयदगा ईतोर.

18 पया रोमि सायबालोर नावा नेयम कीतोर, अस्के नाक हक्कना लेहकाडा बातय कसुर इले इनजोर पुतोर.✧ अदिहक नाक विळिसस ईयलाह आस मतोर.✧

19 मति यहुदिर वेन विळसन आयो इनजोर, गुमसिन कयर कींदुर. अदिहक कयसर राजाना मुनेह नावा नेयम आयि इनजोर, नाकु अर्जि कीयाय पोयता.✧ मति नना नावा जाततोर कसुर तोहतना इनजोर, इद्रमता अर्जि केवोन.

20 मावा इस्रयेल मन्कलोर बोन आसा कीसोर मतोर, ओनाये सेवा कीयनेनाहक, नाक इव गोल्स्कने दोहतोर.✧ इदिनेनाहके इव पोल्लोन मीवा संगे कलियिस वेहतलाह, मीक कबुर लोहच मतन,” इनजोर पोलु इतोम.

21 अस्के ओर मोदुल मन्कलोर इतोर, “मति माक यहुदा पटटोरगडाहि नीवा लोप्पा बेदे सीटि दोर्को. अगडाहि वावालोर यहुदिर वने, नीवा लोप्पा बातय कबुर तवोर, ओसो नीवा बेदे कसुर वने वेहोर.

22 मति निमा बेद तुंगाते म्हानिन, तान सबे देसेहकना लोकुर विस्द कीस्तोर✧ इनजोर, माट पुतोमे. अदिहक निमा माक बाताल वेहतना मन्हता, तान माट केंजकोम,” इनजोर इतोर.

23 पया ओर पलाना दिया नियगा केंजलाह माट वायकोम इनजोर, वेहच अतोर. अद्रमे पया अद वेहच मतद दियाते, वेल्लाटोर यहुदिर ओना लोन वातोर. वातस्के पोलु सकरताहि नुल्ये आनाहि, ओरिन देवुळि बेद्रम मन्कलोरगा राजेम कीयलाह आता, अदिन वेहतोग.✧ अद्रमे मोसानाड अडोना साश्रमते, ओसो देवुळता कबुरतोर साश्रमते रासतपु, येसुये (देवुळ लोहतोग किस्तु राजाल आंदोग, ओने विस्वस कीयना इनजोर,) साक्सि वेहतोग.✧ इद्रमलेहका पोलु ओरिन येसुना कबुर तेळियिह कीस वेहतोग.

24 पया उय्तुर मन्कलोर ओग वेहतद पोल्लो सेतेमे बहे इन्जि इंदुर, उय्तुर बारा नमोर आंदुर.

25 पया ओर ओर्विनाड-ओर्विहक पोल्लोड अरवाहकु, ओना लोताहि पेससोर मतोर. ओर पेसिहपा, पोलु ओरिहक उंद पोल्लोतुन वेहतोग, “देवुळता कबुरतोग यसयाना तोडटे, देवुळता जीवा मीवा तादोर-बाबोरिन उंद सेतेमता पोल्लो वेहच मता,✧ यसयान इद्रम वेहता.

26 ‘ए यसया, इस्रयेल मन्कलोरगा अन्जि, इद्रम वेहा इतेके,
“मीट निटम केंजसोर मनदकिर, मति मीक तेळियो आयगा.

मीट ऊळसोर मनदकिर, मति पुनविर आयकिर.

27 बाराहक इतेके, देवुळता पोल्लो तेळियलाह, वेरा बुद गळस आता.

तमाड केव्कने केनकेनेन केंजिहतोर,

ओसो ऊळवाह कौडान पिहतलाह आतोर.

अद्रम केवेक कोनि, तमाड कौडाने सेतेमतुन ऊळेर,

तमाड केव्कने नावाड केंजेर, तमा बुदते पुनेर,

पुन्जि नयके मल्स वावेर, अस्के नना वेरिन बेस केवेनन,”

इनजोर वेहा’✧

† 28:15 28:15 अपियुस बजरताहि रोम सहर डेडा वीसा एयुड (35) कोस्क मता. ओसो मूंड गोदुस्क इनदनद नाटेनाहि रोम सहर वीसा आरुड (26) कोस्क मता. ✧ 28:17 28:17 25:8 ✧ 28:17 28:17 6:14 ✧ 28:18 28:18 23:29; 25:25; 26:31 ✧ 28:18 28:18 26:32 ✧ 28:19 28:19 25:11,21,25; 26:32 ✧ 28:20 28:20 26:6,7 ✧ 28:22 28:22 1 पत्र 2:12; 3:16; 4:14,16 ✧ 28:23 28:23 1:3; 19:8; 20:25; 23:11; 28:31 ✧ 28:23 28:23 लूकाल 24:27,44-46; योहन 5:39; 12:41; बळयिर 3:18,24; 13:27; 17:3; 26:22-23 ✧ 28:25 28:25 इब्रितोर 3:7 ✧ 28:27 28:26-27 यशायाह 6:9-10; मत्याल 13:14-15; मार्कल 4:12; लूकाल 8:10; योहन 12:40

इता.

28 इंजेके नावा पोल्लोतुन केंजाटु! देवुळि मन्कलोरिन पिसिह कीयनद कबुरतुन, (मीट यहुदिरि पास्कतिर. अदिहक अद कबुरतुन) यहुदि आयवोरगा लोहता, ओर तान केंजनुर, ☆ इदिन पुन्ज मन्हटु, ” इनजोर पोलु इतोग. [

29 ओग इद्रम इतापया, यहुदिर तमतमा पका गिटोगटो आसोर, अगडाहि अतोर.] ‡

30 अद्रमे पया पोलु रोम सहरते पूरा रेंड वर्साडः किरयता लोतगा मनेके, ओना लोन बोर बोर कलियलाह वांदुर, ओरिन लोप्पा ओसि, बेस गूनमते ऊळिंदोग.

31 ओसो बोन्के रेयवालेवा, दीराते देवुळि मन्कलोरगा राजेम कीयनद पोल्लोतुन लोकिरिहक वेहन्दोग. ☆ ओसो किस्तु येसुसामिनाडः पोल्लोन बेदे एक्कुळलेवा काहन्दोग. ☆

☆ 28:28 28:28 यशायाह 42:6; 49:6; 60:3; लूकाल 2:29-32; बळयिर 9:15; 13:46; 18:6; 22:21; 26:20; रोम सहरतोर 11:11

‡ 28:29 28:29 वेल्लाडे मोदुल काम्देहकने इद वचन इले. ☆ 28:31 28:31 मत्याल 4:23; बळयिर 1:3; 14:22; 19:8; 20:25; 28:23

☆ 28:31 28:31 2 तिमोति 2:9

रोम सहरतोर विस्वसिरेनाहकु, किर्स्तुना बळयि पोल् लोहतद सीटि

येसु डोलिसि ओसो जीवा अरतस्के, जोक-जोक 30 वर्साना पया, पोल् कुरित सहरते मतोग. अस्के येसु किर्स्तुना बेसता कबुरतुन, सबेटोर लोकुरिहक वेहतलाहि, पोल् मुचाकेपाते जेकताड देसेहकने तिरियसोर मतोग. अद तूकने तना मुने बेस्केन अनवद, रोम सहरते दायलाह, विचर कीस मतोग.

पोल् इद सीटटुन, रोम सहरतोर विस्वसिरिहक बाराहक रासतोग इतेके, पोल् मतद कुरित सहरता बाजेताड नाहकनके, सेवाता कबळ मारिह कीतोग. ओसो वेल्लाडे वर्सानाहि, रोम सहरते दायलाह विचर कीदोग. अदिनेनाहक रोम सहरता अबरता बाजेता इस्पानिया देसेम दायहपा, रोम सहरतोर विस्वसिरिन कलियिस, रेंड-मूड दियाड ओरा संगे मनदना मता; ओरा संगे मन्जि, पोल्हकु ओसो ओर विस्वसिरिहकु, देवुळता बर्कतता गिर्दा दोर्कगा इन्जि, ओना आसा मता. पया ओग अगडाह दायहपा, पयनमतुहक गर्ज अरयनद ओर ईयनुर इनजोर, पोल्ना आसा मता. अदिहके पोल् इद सीटटुन, अगडोर विस्वसिरिहक रासतोग.

ओसो इद सीटटे देवुळि बेद्रम लोकुरिन पिसिह कीस्ता इन्जि, पोल् बेस-नेहना वेहतहतोग. देवुळता सेतेमि इव एयुड पोल्लोनाग दिसिहता: (1) मन्कलोरा पापमता नेयम कीयनदिनगा (1:18—3:23); (2) पापि मन्कलोरिन किर्स्तुना मेटे, सेतेमतोर कीयनदिनगा (3:23—5:21); (3) देवुळता जीवाता तोळते, मन्कलोरिन तमा पापमता लावताहि विळिसह कीयनदिनगा (6-8); (4) तनाय विचरते मन्कलोरिन आचनदिनगा (9-11); (5) विस्वसिरा बदलेम आतद ताकमुळतगा (12-15). देवुळता सेतेमता लोप्पाडाड इव पोल्लोड कागहतलाह, पोल् इद सीटटुन रासतोग. रोम सहरतोर विस्वसिरगा उयतुर यहुदि जाततोर मंदुर. देवुळि जात-कुलमतुन ऊळवालेवा, किर्स्तुना पोगोन विस्वस कीताहके, सबे जातिनोर विस्वसिरिन पिसिह कीस्ता इन्जि पोल् कागहतोग. अदिहके यहुदिर आयिर, दुस्राड जातिनोर आयिर, सबेटोर विस्वसिर गूनमते ऐगेन मनदना इन्जि पोल् वेहतहतोग.

मुनेता पोल्लो

1 नना पोल्नुन, येसु किर्स्तुना कय इळन मनवानन;✠ ओना बळयि आयलाह देवुळि नाक आचता.✠ तना बेसता कबुर वेहतलाह नाक एगिह कीता.✠

2 अद कबुर निटम आयगा इन्जि, देवुळि वेल्लाय मुने तना कबुरतोर मेटे, पोल्लो विळिस मता,✠ अद माकु पवित्र सास्त्रमतगा दोर्किहता.*

3-4 अद बेसता कबुर इतेके, निटम देवुळता मगि, मावा सामि येसु किर्स्तुना पोल्लो आंदु. मन्कना इसबते, ओगु दाविद राजाना कूळते पुट वातोग.✠ मति देवुळता पवित्र जीवा बार, तना लावते ओन हामुरतगडाहि जीवा अर्हता, अह कीसि ओग देवुळता मगि आंदोग इन्जि तोहता.✠

5 सबे जातिनोर ओना पोल्लोतुन विस्वस कीसि, ओनाड केंजिर,✠ अह कीसि ओना पेदिरतुन मान ईयिर इनजोर, देवुळि येसुना मेटे, नाक ओना बळयि आयलाहि देखा ईता.✠ इव सबे पोल्लोड मीट इतेके पुहनिरे.

6-7 रोम सहरतगा मनवालोर् सबेटोर विस्वसिरि! येसु किर्स्तुना पवित्र मन्कलोर आयलाहि, देवुळि सबे जातिनाहि लोकुरिन केयता.✠ अहे अद मुडगा, देवुळि मीक वने जीवा कीसि, कलियिह कीता. मावा देवुळबाबानाहि ओसो किर्स्तु येसुसामिनाहि, मीक सुकमि, देखा दोर्कि.✠

रोम सहरतोर विस्वसिरिन ऊळलाह, पोल्ना विचर

8 नना इद वेहतलाह आतन: मीट येसुन विस्वस कीतद पोल्लोतुन, पूरा दुनियामेटोर लोकुर केंजतोर.✠ अदिहक मीट येसु किर्स्तुना लोकुर आतिर इनजोरे, मावा देवुळतुन जोहर कीयहनन.✠

9-10 देवुळता मगाना बेसता कबुरतुन पोकुर कीसोरे, नना पूरा जीवाताहि ताना सेवा कीयहनन. नना देवुळतुन पार्तना कीयहपा, ऊक-ऊके मीवा सीता कीयहनन इनजोर,✠ देवुळिये साक्सि मन्हता. ओसो “ए देवुळबाबा, नीवा विचर मतेके, रोम सहरतोर विस्वसिरगा दायलाह, इद मल्का तेला नाक अग दोर्कि” इनजोर, इह वने पार्तना कीयहनन.✠

✠ 1:1 1:1 गलातितोर 1:10; तीतुस 1:1-4 ✠ 1:1 1:1 बळयिर 14:3; 1 कुरिततोर 1:1; 9:1; 2 कुरिततोर 1:1; गलातितोर 1:1; इपिसुसतोर 1:1; कुलुसितोर 1:1-2; 2 तिमोति 1:1-2 ✠ 1:1 1:1 बळयिर 9:15; 13:2; गलातितोर 1:15-16 ✠ 1:2 1:2 लूकाल 1:69-70; रोम सहरतोर 3:21-23; 16:26 ✠ 1:2 1:2 पोल् वेहतव इव पोल्लोड, पूरा सीटटे पया दोर्किहताड. ✠ 1:3-4 1:3-4 मत्याल 1:1; रोम सहरतोर 9:5; गलातितोर 4:4; 1 तिमोति 2:5 ✠ 1:3-4 1:3-4 मत्याल 4:3; मार्कल 1:1; 2 कुरिततोर 13:4 ✠ 1:5 1:5 16:26 ✠ 1:5 1:5 बळयिर 9:15; रोम सहरतोर 15:18-19 ✠ 1:6-7 1:6-7 यहुदाल 1; तोहचीतव पोल्लोड 17:14 ✠ 1:6-7 1:6-7 1 कुरिततोर 1:3; 2 कुरिततोर 1:2; गलातितोर 1:3; इपिसुसतोर 1:2; पिलिपितोर 1:2; कुलुसितोर 1:1-2; 1 तिसलुनितोर 1:1; 2 तिसलुनितोर 1:1-2; 1 तिमोति 1:2; 2 तिमोति 1:1-2; तीतुस 1:1-4; पिलेमोन 3; 2 पत्र 1:2; 2 योहन 3; तोहचीतव पोल्लोड 1:4-5 ✠ 1:8 1:8 1 तिसलुनितोर 1:8 ✠ 1:8 1:8 1 कुरिततोर 1:4; इपिसुसतोर 1:15-16; 5:20; पिलिपितोर 1:3-5; कुलुसितोर 1:3-5; 1 तिसलुनितोर 1:2-3; 2:13; 2 तिसलुनितोर 1:3 ✠ 1:9-10 1:8-10 इपिसुसतोर 1:16; 2 तिमोति 1:3; पिलेमोन 4-5 ✠ 1:9-10 1:9-10 15:23,32

11 बाराहक इतेके, नावा सेवाता मेटे, मीकु देवुळता जीवाताहि बुद दोर्किसि, मीवा विस्वस बेस मेगकना इन्जि, नना मियगा वायलाह ऊळिहन्नन.

12 इतेके नना मीवा संगे मनदकन अस्के, मीवा विस्वसतुन ऊळिस, नना गिर्दा आयकन. अहे नावा विस्वसतुन ऊळिस मीट वने गिर्दा आयकिर. (इद्रम माट ऐगेने गिर्दा आयकल.)

13 यहूदि आयवोरिन बेसता कबुरतुन वेहचि, उय्त्तुरिन विस्वसते ततन. अद्रमे मियगडोर उय्त्तुर मन्कलोरिन वने, विस्वसते ततकन इनजोर, मियगा ऊक-ऊके वायलाह ऊळिदन, मावोरिर;✱ मति इचानाह बेदाय अडम आसोर मता.✱ इद पोल्लोतुन मीट पुनदना इनजोर, नना वेहतलाह आतन.

14 सर्कर मन्कलोर आयिर, गेळा-माळातोर आयिर, कगयतोर आयिर, कगयवोर आयिर, सबेटोरिहक किर्स्तुना बेसता कबुरतुन एव्हिस कीयनद मोता, नावा पोगोन मन्हता.✱

15 अदिनेनाहक मीक रोम सहरतोरिहक वने, बेसता कबुरतुन वेहतलाह नावा गिर्दा मन्हता.

16 मुने यहूदिरिन,✱ पया यहूदि आयवोरिन, किर्स्तुन विस्वस केवालोर सबेटोरिन पिसिह कीयलाहि, इद कबुरतगा देवुळता लाव मन्हता.✱ अदिनेनाहक नना दीराते इदिन वेहतलाह पेगके-मुने आयोन.✱

17 देवुळि बेद्रम मन्कलोरिन तना लेहका सेतेमतोर कीसीस्ता इनजोर, इद कबुर वेहतहता.✱ सुस्ताहि मारेंगा एवनाह, अद पोल्लो विस्वसता लोप्पाडाये!✱ देवुळता साम्रमते वेहतपु: बोर देवुळतुन विस्वस कीसि सेतेमतोर आयलाह ऊळिहतोर, ओरे पिसनुर, ✱ इनजोर रासतद मन्हता.

पापम केवालोरिन देवुळ ओड कीस्ता

18 (किर्स्तुना बेसता कबुर सबेटोरिहके गर्ज मन्हता.) बह इतेके, देवुळतुन सीता केवोर लाग्वोर बह कीस्तोर, तमा लाग्वा बुदते सेतेमतुन मिसिहतोर. अद्रमतोरा पोगोन देवुळि पका ओड आसि, देवुळदीपताह तना सिक्सा अर्हचीयगा इन्जि, तोहतलाह आता.✱

19 बाराहक इतेके, देवुळता लोप्पाडाड पोल्लोड ओरिहक पोळ्ळने दिसिहताड. देवुळिये ओरिहक इव पोल्लोड बेस-नेहना पुन्पिह कीता.✱

20 इतेके देवुळ पंडटव सबेटव, बूम पुटटस्केडाहि लोकुरिहक दिसिहताड. देवुळता बेस्केन मारवद लावु, ताना बुदि, इद मन्कलोरिहक दिसवेक तेला, देवुळ पंडटविन ऊळतेके, इव पोल्लोड ओरिहक बेस-नेहना पुनदनाह आस्ताड.✱ अदिनेनाहक देवुळतुन पुनोम इनजोर, ओर इंजेक इनदा पगवोर.✱

21-22 ओर तान पुतोर निटमे, मति अद देवुळि इनजोर मानेम आयोर. ओसो देवुळ माक बेस ऊळिहता इनजोर, तान जोहर वने केवोर. मति (देवुळि इद्रमता, अद्रमता इनजोर,) उगसताड विचर्क कीयलाह आतोर. माट बुदतोरोम, तेल्वतोरोम इन्हतोर, मति बुदलेवोर आतोर.✱ ओर बुदलेवोरा जीवातगा, गंगा पोयतप लेहका आता.✱

23 अमेसा मनदनद देवुळतुन, निमान बेरा डीसातोनिन इनजोर मोळ्ळकना वाटो, रेंड दियाड मनवालोर मन्कलोरा, पिटेना, जन्वर्कना, तरस्कना लेहकाडाड बोमाड पंडटोर; ओसो अविस्किन पेन्क इनजोर मोळ्ळिहतोर.✱

24-26 देवुळिये अमेसा-अमेसातुहक जोहर कीयना लायकता मन्हता, इंगो निटमे! मति ओर सबेटविन पंडटद देवुळतुन माळवा, देवुळ पुटिह कीतविन माळिहतोर. अह कीसि, देवुळता सेतेमता अगदुन विळिससि, जोलता अगदुन पोयतोर.✱

अदिनेनाहक ओर ओर्विहक-ओर्वो! तमाड मेंदुस्कने लजालेवा करबताड कबस्क कीयिर, ओर्विहक-ओर्वो! साख्वालोरा लेहका आसि, विचर वातप लेहका कीयिर इनजोर, देवुळि ओरिन विळिससीता.✱ बह इतेके वेल्लाडे आस्क वने, आळ इर्वुर उंजतप लेहका, दुसाड आस्कना संगे उंजिहताड.

27 अद्रमे वेल्लाटोर कोयतोर वने, मुतेस्क ततना विळिससि, आळ इर्वुर उंजतप लेहका, लजालेवा दुसोर कोयतोरा संगे उंजिहतोर. इद्रमतोर आस्क-कोयतोर तमा कीतव लाग्वाड कबस्कना इसबते, देवुळ ईयनद सिक्सातुन दोर्किह कीस्तोर.✱

28 ओरिहक देवुळतुन सीता कीयलाह, मुर्तिय विचर वावो. अदिनेनाहक ओरा बुद करबता मनि, ओप्पवव कबस्क कीयिर इनजोर, देवुळि ओरिन विळिससीता.✱

29-30 अदिनेनाहक ओर अमेसा सबे लाग्वाड कबस्क कीस्तोर, कोटुल कीस्तोर, दुसोरिन कौडा कीस्तोर, हक्किहतोर, कूदिड दास्तोर,✱ नाळेह कीस्तोर, जग्ळाड पुटिह कीस्तोर, देवुळता अडम मन्हतोर, पका पोगयिहतोर, लाग्वाड आयडाड

✱ 1:13 1:13 बळयिर 19:21 ✱ 1:13 1:13 15:22-23 ✱ 1:14 1:14 1 कुरिततोर 9:16 ✱ 1:16 1:16 बळयिर 3:26; रोम सहरतोर 2:9 ✱ 1:16 1:16 1 कुरिततोर 1:18,24 ✱ 1:16 1:16 मार्कल 8:38; 2 तिमोति 1:8,12 ✱ 1:17 1:17 2 कुरिततोर 3:9 ✱ 1:17 1:17 3:21-23; 9:30; पिलिपितोर 3:9 ✱ 1:17 1:17 हबक्कूक 2:4; गलातितोर 3:11; इब्रितोर 10:38 ✱ 1:18 1:18 5:9; इपिसुसतोर 2:3; 5:6; कुलुसितोर 3:6 ✱ 1:19 1:19 बळयिर 14:17; 17:24-29; रोम सहरतोर 2:14-15 ✱ 1:20 1:19-20 10:18 ✱ 1:20 1:20 अय्यूब 12:7-9; देवुळताड पाटाड 19:1-6; यिर्मयाह 5:21-22 ✱ 1:21-22 1:21-22 यिर्मयाह 10:14; 1 कुरिततोर 1:20 ✱ 1:21-22 1:21-22 2 राजा 17:15; यिर्मयाह 2:5; इपिसुसतोर 4:17-18 ✱ 1:23 1:23 व्यवस्थाविवरण 4:16-18; देवुळताड पाटाड 106:20; यिर्मयाह 2:11; बळयिर 17:29 ✱ 1:24-26 1:24-26 यशायाह 44:20; यिर्मयाह 10:14; 13:25; 16:19 ✱ 1:24-26 1:24-26 इपिसुसतोर 4:19; 1 तिसलुनितोर 4:5 ✱ 1:27 1:27 लैव्यव्यवस्था 18:22; 20:13; 1 कुरिततोर 6:9 ✱ 1:28 1:28 2 तिसलुनितोर 2:11 ✱ 1:29-30 1:29-30 2 कुरिततोर 12:20

पुटिह कीसोरैन मन्हतोर, तलोग-तपेराड पोल्लोड केंजोर✧. ओराड जीवाड लालुस, मोर्दीप, पोमाडेड, कुळसा, इविस्केने निदिस मन्हताड.✧

31 ओर बुदलेवोर, नाळेह केवालोर, जीवा केवोर, जीवा लोपवोर.✧

32 देवुळता अडो मतपु, इद्रमतोर हामुरता सिक्साता लायक मन्हतोर इनजोर, वेर तमा पुतोर.✧ पुन्जाय मति तमाये अद्रम ताकिहतोर. ओसो अद्रम ताकवालोरिन बेसतोर इनजोर वने गिर्दी आस्तोर.

2

देवुळि लोकुरा नेयम कीयगा

1 दुसोर मन्कलोर इद्रमताड लाग्वाड कबस्क कीस्तोर इनजोर, बोर-बोर दुसोराड कसुर्क तोहतहतोर.✧ ओरगडाह ओर्वोग-ओर्वोग मन्कन, इंजेक वेहतलाह आतन: निमा वने अवे लाग्वाड कबस्क केविना? बेद्रम निमा ओराड कसुर्क तोहतलाह आतन, अद्रमलेहकाने निमा नीवाड वने कसुर्किन तोहतलाह आतन.✧ अदिनेनाहक देवुळता मुनेह, नना कसुरलेवोनन इनदा पगविन.

2 ऊळा, बोर लोकुर इद्रमताड लाग्वाड कबस्क कीस्तोर, ओरिन देवुळि सेतेमते नेयम कीसि सिक्सा ईस्ता इनजोर, माट पुतल.

3 निमा लाग्वाड कबस्क केवालोरडा कसुर्किन तोहतलाह आतन, मति अवे कबस्क निमा वने कीयलाह आतन. इतेके देवुळि नेयम कीयहपा, नना पिहट अरयकन इनजोर, बेद्रम इहनिन?

4 देवुळि नीक बेचोन गूनम तोहतहता, उंदिय देबा नीक सिक्सा एवो, मति निमा तानेके मिळन्दलाहि, अद नीक केपिहता.✧ इव पोल्लोना निमा सीता केविना? केंजा, देवुळता गूनमतुन ऊळिसि, नीवा पापमतुन विळिसिसि, नीक देवुळतेके वाया पोयहता.

5 मति निमा इतेके कैगम आसि, पापमता अगदाहि मलबोन इहनिन.✧ देवुळि तना ओडतुन उंद दिया तोहतगा. अस्के ताना सेतेमता नेयमतुन, सबेटोर ऊळनुर.✧ नेंड निमा ताना पोल्लोतुन केंजविन इतेके, अद दिया नीवा सिक्सातुन बेर्सिह कीयना लेहकान आतन.

6 बह इतेके, ओर्वोग-ओर्वोग मन्कनाड कबस्किन ऊळिसि, देवुळि ओना नेयम कीयगा.✧

7 बोर मन्कलोर ओरम आयवा, बेसताड कबस्क कीसि,✧ देवुळतगडाहे मान, कदर,✧अमेसाता पिसमुळ दोर्किह कीयलाह ऊळिहतोर, ओरिहक देवुळि अमेसाता पिसमुळ ईयगा.✧

8 बोर बार तमेनाहके कदर पर्हीकिहतोर,✧ सेतेमतुन केंजोर, मति लाग्वाड पोल्लोड केंजिहतोर,✧ ओरा पोगोन देवुळ ओड आसि, पका सिक्सा ईयगा.✧

9 लाग्वाड कबस्क कीसोर अनवालोरिहक, देवुळि पका सिक्सा ईयगा. मुने यहुदिरिहक ईयगा,✧ ओरा संगे यहुदि आयवोरिहक वने.

10 मति बेसताड कबस्क कीसोर अनवालोरिहक बार मान, कदर, सुकम ईयगा; मुने यहुदिरिहक ईयगा, ओरा संगे यहुदि आयवोरिहक वने.

11 बह इतेके, देवुळि बोने मोकम ऊळिस नेयम केवो.✧

12-13 इतेके मोसानाड अडोड पुन्ज, पापम कीतोर सबेटोर यहुदिरिहक, अवे अडोड वेहतपु, देवुळ सिक्सा ईयगा.✧ बाराहक इतेके, सिरप अडोड केंजवालोर मन्कलोरिन देवुळि सेतेमतोर इनो. अडोड वेहतप ताकवालोरिने, सेतेमतोर इन्हता.✧ अहे मोसानाड अडोड पुनवोर यहुदि आयवोरिन वने, ओरा पापमतेनाहक देवुळि सिक्सा ईयगा.

14-15 बाराहक इतेके, ओर तमाय बुदते अडोड वेहतप कीस्तोर. अस्के ओर मोसानाड अडोन पुनवेकाय, आपुना जीवातगा अव अडोन तासतप लेहका मन्हतोर. मोसानाड अडोना लेहकाडाड पोल्लोड, ओरा जीवातगा रासिस मन्हताड इनजोर, ओरे तोहतहतोर.✧ ओरा जीवातगा मनदनव अडोना इसबते, ओर कीयनाड कबस्क सेतेमताडा, इलवेक लाग्वाडा इनजोर, ओराड विचर्क वेहतहताड.✧

16 इव सबे पोल्लोड बेस्के आयनुड इतेके, नना पोकर कीयनद बेसता कबुरता इसबते, देवुळता अदिकरते येसु किर्स्तु उंद दिया लोकुरा नेयम कीयनोग अस्के. ओरा जीवातगा मकतव पोल्लोन पुन्जि, ओरा नेयम कीयनोग.✧

यहुदिरगा अडोड मन्जाय, अह ताकोर

✧ 1:29-30 1:29-30 2 तिमोति 3:2 ✧ 1:29-30 1:29-30 तीतुस 3:3 ✧ 1:31 1:31 2 तिमोति 3:3 ✧ 1:32 1:32 6:21-22 ✧ 2:1 2:1 1 कुरिततोर 4:5 ✧ 2:1 2:1 2 शमूएल 12:5-7; मत्याल 7:1; लूकाल 6:37 ✧ 2:4 2:4 पेसमुळि 34:6; रोम सहरतोर 3:25-26; 9:22; 11:22; इपिसुसतोर 1:7; 2:7; 1 तिमोति 1:16; तीतुस 3:4-5; 1 पत्र 3:20; 2 पत्र 3:9,15 ✧ 2:5 2:5 तोहचीतव पोल्लोड 2:21 ✧ 2:5 2:5 2 कुरिततोर 5:10; यहुदाल 6 ✧ 2:6 2:6 देवुळताड पाटाड 62:12; मत्याल 16:27 ✧ 2:7 2:7 लूकाल 8:15; इब्रितोर 10:36 ✧ 2:7 2:7 इब्रितोर 2:7; 1 पत्र 1:7 ✧ 2:7 2:7 मत्याल 25:46 ✧ 2:8 2:8 2 कुरिततोर 12:20; गलातितोर 5:19-21; पिलिपितोर 1:15-17; 2:3; याकुब 3:14,16 ✧ 2:8 2:8 2 तिसलुनितोर 2:12 ✧ 2:8 2:8 2 तिसलुनितोर 1:8 ✧ 2:9 2:9 1:16 ✧ 2:11 2:11 व्यवस्थाविवरण 10:17; बळयिर 10:34; रोम सहरतोर 9:14 ✧ 2:12-13 2:12-13 3:19 ✧ 2:12-13 2:12-13 मत्याल 7:21,24-27; याकुब 1:22-25 ✧ 2:14-15 2:14-15 बळयिर 10:35; रोम सहरतोर 1:19 ✧ 2:14-15 2:12-15 1 कुरिततोर 9:21 ✧ 2:16 2:16 बळयिर 10:42; 17:31; रोम सहरतोर 3:6; 14:10; 2 कुरिततोर 5:10

17 इंजेके मियगडाहि उय्त्तुर यहुदिरोम इह्निर. ओसो मयगा मोसानाड अडोड मन्हाताड, माटे देवुळता लोकुरोम, (अदिहक माक देवुळताहि सिक्सा दोर्को) इनजोर, मीट पोगयिह्निर.*

18 मोसानाड अडोड कगयताहकु, देवुळता विचर मतपु बेद्रम ताकना, ओसो बेसतल अगि बेदु इनजोर, मीट पुतिर.

19 निटमे तोववोरिन देवुळता अग तोहवालोरोम, ईकळते ताकवालोरिहक वेहच एवालोरोम इनजोर, मीट इह्निर.*

20 मोसानाड अडोड माकु पूरा तेल्व ईस्ताड, सेतेम तोहताहताड इनजोर, माटु तेळियवोरिन कागहवालोरोम, देवुळतुन पुनवोरा गूस्रोम इनजोर, मीट इह्निर.

21 मति बेद मीट दुसोरिन कागहतह्निर, अद मीट कुद बाराहक कगयविर? * कलनद आयो इनजोर दुसोरिन वेहतह्निर, मति मीट कुद बाराहक कलिह्निर?

22 साट्याल कबळ केमाट इनजोर दुसोरिन कागहतह्निर, मति मीट कुद बाराहक साट्याल कबळ कीय्ह्निर? पेन-बोमान लागोड इनजोर इह्निर, मति अविस्कनाड रावुळकनगा मनदनद सामनतुन बाराहक कलिस ओय्ह्निर? *

23 मयगा देवुळताड अडोड मन्हाताड इनजोर, मीट पोगयिह्निर.* मति अवे अडोन माळवा, बाराहक देवुळता बदनम कीय्ह्निर? *

24 देवुळता सास्त्रम मीवा लोप्पा करल वेहतहता: यहुदि आयवोरमन्कलोर मीक ऊळिसि देवुळतुन पास्किह्तोर. *

25 मीट मोसानाड अडोड वेहतप ताकतिर इतेके, मीट निटम देवुळता मन्कलोरिर आतिर, मीवा डायना रिबज कीतदिना पाय्दा मन्हाता.* मति मीट अव अडोड माळवेके, डायना रिबजता बाताल पाय्दा? *

26 अद्रमे डायना रिबज केवोर यहुदि आयवोर, अडोड वेहतप ताकतेके, ओर वने देवुळता लोकुरगा कलियनुर, * कलियिसि डायना रिबज कीतपे आयनुर.*

27 अद्रमतोरे मीवा पोगोन कसुर वाटनुर. बह इतेके मीट डायना रिबज कीतिर, ओसो मोसाल रासतव अडोड मियगा मन्हाताड, मति अव अडोन मीट माळविर.*

28 नना इद्रम बाराहक इहनन इतेके, सिरप यहुदि जातते पुटटोर, पोग-पोगोन मेंदुलते डायना रिबज कीतो, निटम यहुदि मन्कलोर (इतेके देवुळता मन्कलोर) आयोर.*

29 निटम यहुदि मन्कल आयना इतेके, जीवाता पोल्लो आंदु. निटमता डायना रिबज कीयनद इतेके, रासतव अडोन नोमनद आयो. मति देवुळतुहक विचर वायनद डायना रिबज इद आंदु: इतेके देवुळता जीवा मन्कना जीवाता पाळना बुदतुन डायिस पोहचीस्ता.* अद्रमतोग मन्कल लोकुराहि आयो मति, देवुळताहि कदर पर्हकिह्तोग.*

3

1 (नावाड इव पोल्लोन केंजिसि, मीट यहुदिरिरिद्रम ताल्हकेरिर:) अह इतेके, यहुदिरोम आस बाताल पाय्दा? डायना रिबज कीस बाताल पाय्दा?

2 (अस्के नना इनेन: यहुदि मन्कल आसि डायना रिबज कीतोग इतेके,) पका पाय्दा दोर्किहता. मोदुल पोल्लो इद इतेके, देवुळि तना सास्त्रमतुन, माक यहुदिरिहके ईस मता.*

3 मति उय्त्तुर यहुदि मन्कलोर, तमा किरिया कीतपु, अद सास्त्रम वेहतप ताकोर.* ओर अद्रम कीताहकु, बह देवुळ वने, तना करल कीतपु, केवो आयगाया?

4 आयो! निटम कीयगाये. देवुळि! नीवा पोल्लो चुकवा सेतेम दिसगा. निमा नेयम कीयहपा, नीवाय पोल्लो ताकगा,* इनजोर रासतप लेहका, सबेटोर जोल मतेक तेला, देवुळि सेतेमे मन्हाता.*

5 उय्त्तुर तमा मन्कना बुदते इद्रम इनेर, “मावा पापमतेनाहकु, देवुळि पका सेतेम दिसिहता. पापमता इद्रम पाय्दा आस्ता इतेके, देवुळि माक सिक्सा ईसि, सेतेमते नेयम केवो,” इनेर.

6 मति अद्रम इनदनद पका बय्तळ पोल्लो आंदु! देवुळि सेतेमते नेयम केवेक अचोन, पूरा बूममेटोरा बेद्रम नेयम कीयगा? *

7 “माट लाग्वाड कबस्क कीताहकु, देवुळता सेतेम बेस-नेहना दिसिहता. अदिहक तान्क एक्वा मान दोर्किहता. इतेके मावा पापमतेनाहक, देवुळि बाराहक मावा नेयम कीयगा?” इनजोर मीट ताल्हकेरिर.*

* 2:17 2:17 मीका 3:11; योहन 5:45; रोम सहरतोर 3:27; 9:4 * 2:19 2:19 मत्याल 23:16-17,19,24,26; योहन 9:40-41

* 2:21 2:21 मत्याल 23:3 * 2:22 2:22 बळयिर 19:37 * 2:23 2:23 2:17 * 2:23 2:20-23 याकुब 3:1 * 2:24

2:24 यशायाह 52:5; येहेजकेल 36:20-21; 2 पत्रु 2:2 * 2:25 2:25 गलातितोर 6:13 * 2:25 2:25 यहुदिरा पेदामुस्तोग अब्रहमिहकु,

देवुळि वेहतद करलता सीना इद डायना रिबज आंदु. अदिहके यहुदि लोकुर पेकाल पुटटापया, आट दियाने पेकाना कोड तोलातुन डायिह्तोर. (पुटमुळि 17:9-14)

* 2:25 2:25 यिर्मयाह 4:4; 9:25-26; 1 कुरिततोर 7:19; गलातितोर 5:3 * 2:26 2:26 2:14-15 * 2:26 2:26 3:30; 8:4;

गलातितोर 6:15; इपिसुसतोर 2:11 * 2:27 2:27 मत्याल 12:41; 1 कुरिततोर 7:19 * 2:28 2:28 योहन 8:39; रोम सहरतोर 9:6;

गलातितोर 6:15; इपिसुसतोर 2:11 * 2:29 2:29 7:6; 1 कुरिततोर 7:19; 2 कुरिततोर 3:6; पिलिपितोर 3:3; कुलुसितोर 2:11 * 2:29

2:29 योहन 5:44; 12:43; 1 कुरिततोर 4:5; 2 कुरिततोर 10:18 * 3:2 3:2 व्यवस्थाविवरण 4:8; देवुळताड पाटाड 147:19; बळयिर 7:38;

रोम सहरतोर 9:4 * 3:2 3:2 पोलु वने यहुदि मन्कल आंदोग. बेदिन माट पाळना सास्त्रम इहनल, अदे यहुदिरा पूरा सास्त्रम आंदु. अद वेलाते पूना सास्त्रम इले

आस मता. * 3:3 3:3 10:16; इब्रितोर 4:2 * 3:4 3:4 देवुळताड पाटाड 51:4 * 3:4 3:3-4 देवुळताड पाटाड 116:11; 2 तिमोति

2:13 * 3:6 3:6 2:16 * 3:7 3:7 9:19

8 इद्रम विचर केवालोर, “माट लाग्वाड कबस्क कीसोर दाकल, अस्के देवुळतुहक मान दोर्कसोर दायगा,” इन्हतोर. ✱ ओसो पोलर वने अद्रमे कागहतहोर इनजोर, उयतुर मावाड कूदिड दास्तोर. ✱ मति वेर कूदिड अनवालोरिहक, देवुळ सिक्सा ईयगा. वेर कतमतोरे अद सिक्साता लायक मन्हतोर.

इद बूमते कसुरलेवोग बोगे इलेग

9 पया बह कीयना? बह माट यहुदिरल, दुस्राड जातिनोरिहकाय कमि कसुरतोरल महनला? आयो, इलवल! यहुदिर मनिर, यहुदि आयवोर मनिर, सबेटोरे पापमते मन्हतोर इनजोर, ✱ नना इंजेकेन मीक तेळियिह कीस मतन. †

10 देवुळता साख्रम इद्रमे वेहतहता:
सेतेमतोग बोगे इलेग, ओर्वोग वने इलेग.

11 तेळियतोग ओर्वोग वने इलेग.

देवुळतुन पुनदलाह बोगे विचर केवोग.

12 सबेटोरे देवुळतगडाहि लेसतोर. कतमतोर बेदे कबळतुहक अरवोर.

बेसता कबळ केवाल बोगे इलेग, ओर्वोग वने इलेग. ✱

13 ओर कयमुल तोडिनोर, ओराड वेंजेहक अमेसा जोल वळ्हकिहताड, ✱

ओराड तोडिने वळ्हकनाड पोल्लोड, तरसता वीसमलेहकाने मन्हताड. ✱

14 ओराड तोडिनाहि, सरपताड ओसो कुळसाताड पोल्लोड पेससोरन मन्हताड. ✱

15 दुसोरिन हक्कलाहि, पका सुर्निस आस्तोर.

16 ओर बेक अतेकाय, अगडा सामनतुन बूळे कीसोर दास्तोर. दुसोरिन तिपल कीसोर दास्तोर.

17 दुसोरा संगे कलियिस, गूनमते मनदनदिन पुनोर. ✱

18 देवुळतुहक रेयिस मनदनद पोल्लोतुन, ओर मुर्तिय सीता केवोर, ✱

इनजोर वेहतहता. ✱

19 इंजेके माक यहुदिरिहके, देवुळि तनाड अडोना साख्रम ईता इनजोर पुहनल. इतेके साख्रमते रासतव इव पोल्लोड, मावाय कसुरतुन तोहतहताड. ✱

इद्रमलेहका देवुळि नेयम कीयहपा, तान बोगे कसुरलेवोनन इनदा पगवोग. पूरा बूममेटोर तमाड लाग्वाड कबस्कनेनाह देवुळता मुनेह जब्दर आयनुर.

20 बाराहक इतेके, अडोना इसबते ताकलाह ऊळतेके, बोगे मन्कल देवुळता मुनेह सेतेमतोग आयोग. ✱ मति इव अडोडे मावा पापमतुन, माक बेस पुन्पिह कीसीस्ताड. ✱

देवुळि लोकुरिन बेद्रम सेतेमतोर कीस्ता

21-23 इद्रमि, यहुदिर आयिर, यहुदि आयवोर आयिर, सबेटोरे पापम कीतोर. कीताहकु, देवुळताहि दोर्कनद मान, कदरतगा एवया पगवोर. ‡ मति इंजेके, अडोड माळवालेवा, मन्कलोरिन सेतेमतोर कीयलाहि, देवुळि ओरिहक दुस्रा अग तयर कीता. ✱ अद अगदा लोप्पा, मोसानाड अडोना साख्रम, अहे देवुळता कबूरतोर साख्रम वने, मुनेन वेहता. ✱ अद अग इद्रम मन्हता इतेके, मन्कलोर येसु किर्स्तुन विस्वस कीतेके, देवुळि ओरिन सेतेमतोर इनजोर इन्हता. ✱ विस्वस केवालोर बोरे मनिर, देवुळि ओरा जात-कुलमतुन ऊळवा, ओरिन सेतेमतोर इनदगा. ✱

24 किर्स्तु येसु मन्कलोरिन पापमताहि विळिसह कीतो, ✱ इद्रम देवुळि तना दयाते, मन्कलोरिन सेतेमतोर कीस्ता. ✱ इद पोल्लोतेनाहक, मन्कलोर देवुळतुहक बाताले ईयना गर्ज इले. ✱

25-26 मन्कलोर तना संगे गूनम आयना इनजोर देवुळि, येसुनु मावा पापमता सिक्सातेनाहक मोक आयलाह, निल्पिह कीता. ✱ येसु तना जीवा ईसि, नेतुर पोहतोग इन्जि, ✱ माट विस्वस कीताहकु, देवुळि माक सेतेमतोर इन्हता. ✱ येसु वायनामुने, मन्कलोरिहक ओरा पापमता सिक्सा देवुळि एवो. बाराहक इतेके, पया येसु ओरा पापमतेनाहकु, मोक अरयनोग इनजोर पुन्जि,

✱ 3:8 3:8 6:1 ✱ 3:8 3:8 2 कुरिततोर 6:8 ✱ 3:9 3:9 7:14; 11:32 † 3:9 3:9 1:18-32 अगा पोल यहुदि आयवोरा पापमतुन तोहतहता; 2:1-29 अगा यहुदि जाततोर पापमतुन तोहतहता. ✱ 3:12 3:10-12 देवुळताड पाटाड 14:1-3; 53:1-3 ✱ 3:13 3:13 देवुळताड पाटाड 5:9 ✱ 3:13 3:13 देवुळताड पाटाड 140:3; याकुब 3:8 ✱ 3:14 3:14 देवुळताड पाटाड 10:7; इपिसुसतोर 4:31 ✱ 3:17 3:15-17 यशायाह 59:7-8 ✱ 3:18 3:18 देवुळताड पाटाड 36:1 ✱ 3:18 3:10-18 1 योहन 1:8 ✱ 3:19 3:19 2:12-13 ✱ 3:20 3:20 देवुळताड पाटाड 143:2; बळयिर 13:39 ✱ 3:20 3:20 4:14-15; 5:20; 7:7-8; 1 कुरिततोर 15:56; 2 कुरिततोर 3:7; गलातितोर 3:22 ‡ 3:21-23 3:21-23 2:7 ऊळट. ✱ 3:21-23 3:21-23 1:17; 4:5; 9:30 ✱ 3:21-23 3:21-23 बळयिर 10:43; रोम सहरतोर 1:2 ✱ 3:21-23 3:21-23 2 कुरिततोर 5:21; गलातितोर 2:16,20; 3:22; इपिसुसतोर 3:12 ✱ 3:21-23 3:21-23 4:11,16-17; 10:3-4,12; 1 कुरिततोर 12:13; 2 कुरिततोर 3:9; गलातितोर 3:28; कुलुसितोर 3:11 ✱ 3:24 3:24 1 कुरिततोर 1:30; इपिसुसतोर 1:7; कुलुसितोर 1:14; इब्रितोर 9:15 ✱ 3:24 3:24 8:30; 1 कुरिततोर 6:11 ✱ 3:24 3:24 4:4-5,16-17; इपिसुसतोर 2:8 ✱ 3:25-26 3:25-26 इब्रितोर 2:17; 1 योहन 2:2; 4:10 ✱ 3:25-26 3:25-26 1 कुरिततोर 5:7; इपिसुसतोर 1:7; इब्रितोर 9:14,28; 1 पत्र 1:18-19; तोहचीतव पोल्लोड 1:4-5 ✱ 3:25-26 3:25-26 5:9,18; 2 कुरिततोर 5:21; इपिसुसतोर 2:13

देवुळि केपिंदु. ✧ इद्रमि, देवुळि सेतेमता मन्हता, अहे येसुन विस्वस केवालोरिन, सेतेमतोर कीयनद मन्हता इनजोर, माट इंजेक पुह्नल.

27 अदिनेनाहक इंजेक, नना अडोड वेहतप ताकताहकु, देवुळता मुनेह सेतेमतोनन आतन इनजोर, बोगे पोगयसोर तिरिय पगवोग. ✧ बह इतेके, माट विस्वस कीयनद इसबतेने, सेतेमतोरल आय्हनल, मावाड कबस्कना इसबते आयो. ✧

28 इदे मोदुल पोल्लो माट काहहतह्नोम: § अडोन माळतेक आयो, मति किस्तुना पोगोन विस्वस तासतेकेने, देवुळि माकु सेतेमतोर इन्हता. ✧

29 (इद पोल्लो वने विचर कीस ऊळाटु,) देवुळि सिरप यहुदिराय देवुळिया? आयो! अदु यहुदिरा वने, यहुदि आयवोरा वने देवुळि. ✧

30 बह इतेके कतमतोरा उंदिय देवुळ मन्हता. ✧ यहुदिर मनिर, यहुदि आयवोर मनिर, ओरा विस्वसता मेटेने, देवुळि ओरिन सेतेमतोर कीस्ता. ✧

31 अह इतेके, माट अडोन माडतप लेहका आतला? आयो! विस्वस कीतेकेने, देवुळता जीवा माकु अडोड वेहतप ताकिह कीस्ता. ✧

4

अब्रहम बेद्रम सेतेमतोग आतोग

1 इंजेके मावा यहुदि मन्कलोरा पेदामुय्तोग अब्रहमना पोल्लो वेहतकन: अब्रहम मुय्तोन देवुळि बेद्रम सेतेमतोनन इता?

2 ओनाड कबस्कने देवुळ ओन सेतेमतोनन इता इतेके, नना बेरोनन इन्जि, ओग पोगयसोर तिरिय पगवोग. ✧ (मति देवुळता मुनेह बोगे अद्रम पोगय पगवोग.) ✧

3 देवुळता साख्रमते रासतपु, अब्रहम देवुळता पोल्लोतुन नमतोग. ओग नमनदिन ऊळिसि, देवुळि ओन सेतेमतोनन इता. ✧ इनजोर रासतद मन्हता, इदिन पुतिरे.

4 इंजेके कबळतुहक अनवाहकु, दोर्कनव कोतानु कूलि इन्हतोर. दर्म कोताड दोर्कताड इनजोर इनोर. ओग कबळ कीताहके, अव कोताड ओन्क दोर्कताड. ✧

5 अद्रमे बोगे मन्कल बेसताड कबस्क कीसि, (कमय कीतप लेहका, देवुळता मुनेह) सेतेमतोग आया पगवोग. मति लाग्वोरिन सेतेमतोर कीयनद देवुळतुन नमिस, ओन्क ताक पोयतगा. अस्केने देवुळि ओन सेतेमतोनन इन्हता. ✧ (इतेके ओन्क कूलि ईयना लेहका आयो, मति दर्म कोताड ईयना लेहका आस्ता.) ✧

6 वेल्लाय मुने दाविद राजाल वने इद्रमे वेहतोग, देवुळि बोर मन्कलोराड कबस्किन ऊळवा, ओरा विस्वसतुहके ओरिन सेतेमतोर इन्हता, ओर देव्वातोर्. देवुळताड पाटानगा दाविद इद्रम रासतोग:

7 बोनाड कसुर्किन देवुळ मापि कीता, ओग देव्वातोर्.

8 बोना पापमतुनदेवुळि सीता केवो, ओग गिर्दातोर्. ✧

इनजोर रासतोग. ✧

9-10 बह सिरप डायना रिबज कीतोर यहुदिरिहके, अद देव्वा दोर्किहताया? डायना रिबज केवोरिहक दोर्कीया? ✧ ओसोवने अब्रहम मुय्तोना पोल्लो तेहतहनन: अब्रहमना विस्वसतुहके, देवुळि ओन सेतेमतोनन इता इनजोर, माट ऊळतल. इद ऊळाट, देवुळि अब्रहमिन बेस्के सेतेमतोनन इता? डायना रिबज कीतस्केया, केवस्के? डायना रिबज केवस्केने इता. *

11 ओग डायना रिबज केवस्केन, देवुळतुन विस्वस कीतोर्. अदिनेनाहक अद ओन सेतेमतोनन इता. ओना विस्वसते ओग देवुळता मुनेह सेतेमतोग आतोग इनजोर तोहतलाह, देवुळि ओन डायना रिबजता सीना कीया वेहता. ✧ इंजेक वने डायना रिबज केवा, देवुळतुन विस्वस केवालोर सबेटोरिन, अद सेतेमतोर इन्हता. ✧ अदिनेनाहक विस्वसतेनाह ऊळिसि, ओरा वने अब्रहम पेदामुय्तोग आस्तोग.

12 इंजेके अब्रहम डायना रिबज केवस्के, बेद्रम विस्वसता अगदे तार्किदोग, अद्रमे डायना रिबज कीतोर यहुदिर वने, विस्वसता अगदे ताकतेक अचोन, विस्वसतेनाह ऊळिसि, ओरा वने अब्रहम पेदामुय्तोग आस्तोग. ✧

करल कीस ईयनद बर्कत, विस्वसतेने दोर्किहता

✧ 3:25-26 3:25-26 बळयिर 14:16; 17:30; रोम सहरतोर 2:4 ✧ 3:27 3:27 2:17,23; 4:2; 1 कुरिततोर 1:29-31 ✧ 3:27 3:27 9:31 § 3:28 3:28 “माट” इतेके पोल् ओसो तना तोळतोर्. ✧ 3:28 3:28 बळयिर 13:39; रोम सहरतोर 5:1; इपिसुसतोर 2:9 ✧ 3:29 3:29 बळयिर 10:34-35; रोम सहरतोर 9:24; 10:12; 15:9; गलातितोर 3:28 ✧ 3:30 3:30 1 तिमोति 2:5 ✧ 3:30 3:30 2:26; 4:9-12,16-17; गलातितोर 3:8 ✧ 3:31 3:31 मत्याल 5:17; रोम सहरतोर 8:4 ✧ 4:2 4:2 3:27 ✧ 4:2 4:2 1 कुरिततोर 1:31 ✧ 4:3 4:3 पुटमुळि 15:6; गलातितोर 3:6; याकुब 2:23 ✧ 4:4 4:4 11:6 ✧ 4:5 4:5 योहन 6:29; रोम सहरतोर 3:21-23 ✧ 4:5 4:4-5 3:24 ✧ 4:8 4:7-8 देवुळताड पाटाड 32:1-2 ✧ 4:8 4:8 2 कुरिततोर 5:19 ✧ 4:9-10 4:9-10 3:30; गलातितोर 3:13-14 ✧ 4:9-10 4:9-10 अब्रहम डायना रिबज कीतदिहकाय, 14 वर्साना मुने, देवुळि ओन सेतेमतोग इता (पुटमुळि 15-17 अद्यय). ✧ 4:11 4:11 पुटमुळि 17:10-11,24 ✧ 4:11 4:11 3:21-23 ✧ 4:12 4:11-12 3:30

13 पूरा ब्रम मीके आयगा इनजोर, देवुळि अब्रहमिहकु, ओना कूळतोरिहकु, पोल्लो विळिसस मता.✠मोसानाड अडोन अब्रहम माळताहकु, अद्रम पोल्लो विळसो; मति ओग विस्वस कीताहकु सेतेमतोग आतोग, अदिहके कीता✠(अब्रहम इतेक मोसाहकाय मुनेता कालमतोग आंदोग).

14-15 देवुळि पोल्लो विळसतद बर्कततुन, मोसानाड अडोड माळवालोर दोर्किह कीस्तोर इतेके, विस्वसता बाताल गर्ज? देवुळ विळसतद पोल्लो वने उगसिन आवालि,✠(बह इतेके, मोसानाड अडोड वेहतप, बोगे ताक पगवोग.)✠ अदिहक अविस्किन माळलाह ऊळवालोरिहक, देवुळता सिक्साये दोर्किहता.✠ मति देवुळि अब्रहमिन पोल्लो विळसतस्के, देवुळताड अडोड इलवाय मताड. अदिहक अडोड देहतनद पोल्लो अस्के मुर्तिय पेसो.✠

16-17 देवुळि बेदिन ईकन इन्जि पोल्लो विळिसस मता,✠ अदिन देवुळतुन विस्वस केवालोर दोर्किह कीस्तोर. अद देवुळता दयातेने, सबेटोर विस्वस केवालोरिहक निटमे दोर्कगा.✠ सिरप मोसानाड अडोन मानेम आयवालोर यहुदि विस्वसिरिहके आयो, मति अब्रहमना लेहका विस्वस केवालोर सबेटोरिहके दोर्कगा.✠ देवुळि अब्रहमिहक विळसतद पोल्लो सास्त्रमतगा इद्रम रासतद मन्हता: नना नीक वेल्लाडे जातिनोरा पेदामुय्तोग कीतन, ✠ इनजोर रासतद मन्हता. इद्रम विस्वस केवालोर माट सबे जातिनोर मन्कलोरिहक, देवुळता मुनेह अब्रहमे पेदामुय्तोग आतोग.✠

हातोरिन जीवा अर्हतनदु, लेवविन मनाह कीयनद देवुळतुन,✠ अब्रहम विस्वस कीतोग.

18-19 नीवा जालपिल लेक पगवप आडगा, ✠ इनजोर देवुळि ओन करल कीस मता. अस्के ओना वयस नूर वर्साड लेहका आस मता,✠ ओना मेंदुल वने कुलिस मता.✠ ओना मुते साराल वने वंजो मता.✠ इंजेके माक जालपिल आयलाह बाताल आसा मनदगा इन्जि, ओग विचर कीतोग. तेला मति ओग विस्वसते कमजोर आयवा, देवुळता करलतगा आसा ताससोरैन मंदोग.✠

20 देवुळि पोल्लो विळसतप कीस्ताया, केवो इनजोर, रेंड विचर्क केवोग, विस्वसतुन विळसोग, मति ओग विस्वसते पका मेगकसोर अतोग. अद विस्वसते ओग देवुळतुहक मान ईतोग.

21 देवुळि पोल्लो विळसतप लेहका कीया पगयहता इनजोर, देवुळता पोगोन ओना पका बर्वस मता.✠

22 इद पोल्लोतेनाहके देवुळि ओन सेतेमतोनिन इता. ✠

23 सास्त्रमते रासतद इद पोल्लो सिरप अब्रहमनेनाहके इले,

24-25 मति मयेनाहक वने रासतद मन्हता.✠ मावा पापमतेनाहके, येसुसामिन हक्कलाह, लोकुरा कयदे देवुळ विळिससीता.✠ अदिहक माट ताना मुनेह सेतेमतोरल आतल.✠ ओसो माक सेतेमतोर कीतद पोल्लोतुन करल कीयलाहिये, अद येसुन हामुरतगडाह तेकिह कीता✠.† मावा येसुसामिन हामुरतगडाह जीवा अर्हतद देवुळता पोगोन, माट विस्वस कीतल.✠ अदिनेनाहक माक वने अद सेतेमतोर इनदगा.

5

देवुळि सेतेमतोर इताहकु, बेद्रमता बर्कत दोर्किहता

1 मावा विस्वसतेनाहकु, देवुळि माक सेतेमतोर कीता इनजोर,✠ मावा किर्स्तु येसुसामिना मोकतेनाहकु, माट देवुळता संगे गूनम आतल.✠

2 माट विस्वस कीताहकु, येसुसामि माकु देवुळता दया दोर्किह कीसीतोग,✠ अद दयाते माट इंजेक पिसिह्नल.✠ ओसो आक्रिते माट देवुळता डीसातुन ऊळसोर, ताना संगे मनदकल इनजोर, इद आसाते बेस-नेहना गिर्दा आतल.✠

3 वेत आसातेन आयो, मति मावाड तिपल्कने वने, बेस-नेहना गिर्दा आतल.✠ बह इतेके, बेस्के माट तिपल्कने अरयह्नल, अस्के माट दीरा पोस मनदनदिन कगयिह्नल.✠

4 अद्रम दीरा पोस मतेके, मावा विस्वस बेस मेकिहता. अस्के देवुळि माक करल कीसीयनद बर्कत, माक दोर्कगा इनजोर, माट आसा तासिह्नल.✠

✠ 4:13 4:13 पुटमुळि 17:4-6; 22:17-18; इब्रितोर 7:6 ✠ 4:13 4:13 9:7-9; गलातितोर 3:16,29; इब्रितोर 11:7 ✠ 4:14-15 4:14-15 गलातितोर 3:18 ✠ 4:14-15 4:14-15 7:7 ✠ 4:14-15 4:14-15 3:20; 7:10-13; गलातितोर 3:10 ✠ 4:14-15 4:14-15 5:13 ✠ 4:16-17 4:16-17 15:8 ✠ 4:16-17 4:16-17 3:24 ✠ 4:16-17 4:16-17 3:21-23; गलातितोर 3:7,13-14 ✠ 4:16-17 4:16-17 पुटमुळि 17:5 ✠ 4:16-17 4:16-17 3:30; 9:7-9; गलातितोर 3:16 ✠ 4:16-17 4:16-17 यशायाह 48:13; 51:2; योहन 5:21; इब्रितोर 11:3 ✠ 4:18-19 4:18-19 पुटमुळि 15:5 ✠ 4:18-19 4:18-19 पुटमुळि 17:17 ✠ 4:18-19 4:18-19 इब्रितोर 11:12 ✠ 4:18-19 4:18-19 पुटमुळि 18:11 ✠ 4:18-19 4:18-19 8:24 ✠ 4:21 4:21 पुटमुळि 18:14; इब्रितोर 10:22; 11:19 ✠ 4:22 4:22 पुटमुळि 15:6 ✠ 4:24-25 4:23-25 15:4; 1 कुरिततोर 9:9-10; 10:11; 2 तिमोति 3:16-17 ✠ 4:24-25 4:24-25 यशायाह 53:4-5; रोम सहरतोर 5:6,8; 8:32; इपिसुसतोर 5:2 ✠ 4:24-25 4:24-25 5:18 ✠ 4:24-25 4:24-25 लैव्यव्यवस्था 16:17; 1 कुरिततोर 15:17; 2 कुरिततोर 5:21 † 4:24-25 4:24-25 8:30 ऊळाट ✠ 4:24-25 4:24-25 बळयिर 2:24; रोम सहरतोर 10:9; 1 पत्रु 1:21 ✠ 5:1 5:1 3:28 ✠ 5:1 5:1 कुलुसितोर 1:20 ✠ 5:2 5:2 इपिसुसतोर 2:8,18; 1 पत्रु 3:18 ✠ 5:2 5:2 1 कुरिततोर 15:1 ✠ 5:2 5:2 12:12; 1 पत्रु 1:6 ✠ 5:3 5:3 मत्थ्याल 5:11-12; 2 कुरिततोर 12:10; याकुब 1:2-3 ✠ 5:3 5:3 लूकाल 21:19; 2 पत्रु 1:6 ✠ 5:4 5:4 याकुब 1:12

5 मावा इद आसातुन, देवुळि बेस्केन देहो आयगा इनजोर, माट पुहनल.✧ बाराहक इतेके, मावा जीवातगा निदिस बल्क अरनाह, देवुळि तना जीवातुन वळता,✧ वळसि अद माक बेचोन जीवा कीस्ता, इदिन तोहता.

6 मुने माट मावा पापमताहि मुर्तिय पिस पगवल, मति देवुळ तासतद कगोते,✧ माट पापि मन्कलोरेनाहक, किर्स्तु तना जीवा ईतो.✧

7 केंजाट, कर्तुळ मन्कनेनाहक, तना जीवा ईयलाह, बोगाय तयर मनदनोगा? आंह बेस गूनमतोग मन्कनेनाहक इसि डोललाह, बोगो ओवोग दीरा कीसि तयर आतेक आयनोग.

8 मति माट पापिरल मतल अस्के, देवुळि किर्स्तुन मयेनाहक डोललाह लोहच मता, अचोन देवुळ माक जीवा कीता ऊळाट!✧

9 मुने माट पापिरल मन्जाय मति, देवुळि अचोन जीवा कीसि, माक पिसिह कीता. मति इंजेके किर्स्तु मयेनाहक नेतुर पोहच डोलताहकु, माट देवुळता मुनेह सेतेमतोरल आतल.✧ अदिहक देवुळि निटमे, माक तना मारंगा सिक्साताहि पिसिह कीयगा.✧

10 नना ओसो तेळियिह कीस वेहतहनन, माट देवुळता कोंटेतोरल मतल अस्केने, मयेनाहक डोललाह अद तना मगिन लोहच मता. इद्रमलेहका माट ताना संगे गूनम आतल.✧ इंजेके गूनम आतापया देवुळि, तना मगि किर्स्तु जीवात मनाहकु, माक सिक्साताहि निटमे पिसिह कीयगा.✧

11 अचोने आयो मति, मावा येसुसामि किर्स्तु, माक देवुळता संगे गूनम कीसीतो.✧ अदिनेनाहक देवुळतुन सीता कीसि, माट बेस-नेहना गिर्दा आयहनल.

आदम बार एगिह कीतो, किर्स्तु बार कलियिह कीस्तोग

12 मुनेतोग मान्वल आदम पापम कीताहकु, इद बूमते पापम पुटटा.✧ वेगे वगोग मन्कना पापमतेनाहक हामुर पुटटा. अदिहके आदमना जालपिलतोर, इतेके सबेटोर, पापम कीताहकु डोलिहतोर.✧

13 देवुळि मोसाना कयदे अडोड ईयनामुने, पूरा बूममेटोर पापम कीदो. मति अस्के मोसानाड अडोड लेवाहकु, बोन्के अडोन देहतनद कसुर दल्गो.✧

14 अस्के वने आदमनगडाह इतेके, मोसाना वेला एवनाह, लोकर पापम कीदुर, अदिहक डोलिदुर.✧ बेद्रम देवुळता तोडटाहि पेसतद अडोतुन आदम देहतोग, ओना लेहका ओर पोल्लोतुन देहोर.✧ तेला मति ओर तमा कीतद पापमतेनाहकु डोलिदुर.

वेग आदम इतेके, पेगे वावाल किर्स्तुना सीना मतोग.✧

15 सीना मतेक वने, आदमना कर्मम ओसो देवुळता दर्मम, इव रेंडिना नडुम, वेल्लाय परक मन्हता. इद्रमे वगोग मन्कल आदम कर्मम कीताहकु, वेल्लाटोर डोलतोर. मति तान्काय वीळिसि, बेचोनो देवुळता दया, दर्मम आंदु! अद दर्मम बेद इतेके, वगोगे मन्कल येसु किर्स्तुना दयाता मेटे, वेल्लाटोरा पापमता मापि आता.✧

16 आदमना कर्मम ओसो देवुळता दर्मम, इव रेंडिनगा इद ओसो परक दिसिहता इतेके, वगोना कर्ममतेनाहकु, सबेटोर देवुळता मुनेह कसुरतोर आतोर. मति देवुळता दर्ममतेनाहकु, माट वेल्लाडे पापमताड कबस्क कीसाय मति, देवुळता मुनेह सेतेमतोरल आतल.✧

17 वगोग मन्कना कर्ममतेनाहकु, कतमतोर हामुरता कय इळन मन्हतोर. मति दुस्रोग मन्कल येसु किर्स्तु कीतद कबळतेनाहकु, माक तान्काय वीळिसि, बर्कत दोर्किहता.✧ बह इतेके देवुळता बेरा दयाते, ओसो ताना दर्ममते, बोर सेतेमतोर आतोर, ओर सबेटोर पापमतुन, हामुरतुन गेल्लिसि, अमेसा पिसनुर.✧

18 इद्रमलेहका आदमना उंदिय पापम कबळतेनाहक, सबेटोर कसुरतोर आतोर. अद्रमे किर्स्तुना उंदिय सेतेम कबळतेनाहकु,✧ सबेटोर देवुळता मुनेह सेतेमतोर आया पगयहतोर;✧ अहे पूना पिसमुळ दोर्किह कीया पगयहतोर.✧

19 वगोग मन्कल आदम, देवुळ वेहतदिन केंजवाहकु, वेल्लाटोर लोकर पापि आतोर.✧ मति दुस्रोग मन्कल येसु किर्स्तु इसि, देवुळ वेहतदिन केंजताहकु,✧ देवुळि वेल्लाटोर मन्कलोरिन सेतेमतोर कीस्ता.

20 देवुळि लोकरिहक अडोड बाराहकु ईता इतेके, ओर अडोड देहचोर, तमा पापम बुदतुन बेस पुनदना इनजोरे.✧ मति लोकर बेचोन पापम कीसोर अतोर, अचोने देवुळता दया वीळसोर अता.✧

✧ 5:5 5:5 देवुळताड पाटाड 119:116; रोम सहरतोर 9:33; इब्रितोर 6:18-19 ✧ 5:5 5:5 बळयिर 2:33; 10:45-46; गलातितोर 4:6; 1 तिसलुनितोर 4:8; तीतुस 3:6 ✧ 5:6 5:6 गलातितोर 4:4 ✧ 5:6 5:6 4:24-25; गलातितोर 2:20 ✧ 5:8 5:8 योहन 3:16; 15:13; रोम सहरतोर 4:24-25; 8:38-39; गलातितोर 2:20; 1 योहन 4:10 ✧ 5:9 5:9 3:25-26 ✧ 5:9 5:9 1:18; 1 तिसलुनितोर 1:10 ✧ 5:10 5:10 2 कुरिततोर 5:18,20; कुलुसितोर 1:21-22; 1 योहन 4:10 ✧ 5:10 5:10 8:34; इब्रितोर 7:25; 1 योहन 2:1 ✧ 5:11 5:11 11:15 ✧ 5:12 5:12 पुटमुळि 3:1-7 ✧ 5:12 5:12 पुटमुळि 3:19; रोम सहरतोर 6:21-23; 1 कुरिततोर 15:21-22,56; याकुब 1:15 ✧ 5:13 5:13 4:14-15 ✧ 5:14 5:12-14 1 कुरिततोर 15:22 ✧ 5:14 5:14 होशे 6:7 ✧ 5:14 5:14 1 कुरिततोर 15:45 ✧ 5:15 5:15 बळयिर 15:11; 2 कुरिततोर 5:14; 1 तिमोति 2:5 ✧ 5:16 5:15-16 8:1-2; 2 कुरिततोर 9:15 ✧ 5:17 5:17 पुटमुळि 3:6,19 ✧ 5:17 5:17 6:14 ✧ 5:18 5:18 3:25-26 ✧ 5:18 5:18 4:24-25 ✧ 5:18 5:17-18 1 कुरिततोर 15:22 ✧ 5:19 5:19 11:32 ✧ 5:19 5:19 पिलिपितोर 2:8 ✧ 5:20 5:20 3:20; गलातितोर 3:19 ✧ 5:20 5:20 6:1; 1 तिमोति 1:13-14

21 (बाराहक इद्रम आता?) सबेटोर मन्कलोरिन, पापम ताकिह कीसोर, हामुरतेके ओसीदु; मति इंजेके देवुळता दया माक ताकिह कीस्ता, मावा किर्स्तु येसुसामिना मेटे, देवुळि माक सेतेमतोर कीस्ता. ✱ माट सेतेमतोरल आताहकु, माक अमेसाता पिसमुळ दोर्किहता.

6

विस्वसिरा पोगोन पापमता बाताले अदिकर इले

1 (लोकुर बेचोन पापमकीसोर अतोर, अचोने देवुळता दया वीळसोर अता इन्जि, नना मीक वेहच मतन.) ✱ अह इतेके, देवुळि इंका ओसो पका दया कीयनाह, माट पापम कीसोरिन दाकल इनजोर, नाक इनेरिर. ✱

2-4 मति नना वेहेनन, अद्रम मूर्तिय विचर कीयना आयो! माट सबेटोरल येसु किर्स्तुना संगे जोळेम आतल इनजोर तोहतलाह, ओना पेदिरते एतगा मुळिन्दस तेदतल. ✱ अस्केने माट ओना संगे डोलतप लेहका आतल. ✱ अहे ओना संगे गुमयातगा मिसतप लेहका आतल. ✱ इद पोल्लोतुन माण्डतिरा? ओसो देवुळबाबाल तना बेरा डीसाते, किर्स्तुन हामुरतगडाहि जीवा अर्हतप लेहका, ✱ माट वने इंजेके पूना पिसमुळते ताक पगयहनल. ✱ अदिनेनाहक पापम कीयनदिना लोप्पा ऊळतेके, माट इंजेके डोलतप लेहका महनल. ✱ इतेके पापम बेद्रम कीसोरिन मनदकल? ✱

5 ओना हामुरतगा माट ओना संगे कलियतप आतल इतेके, ओना तेगमुळते वने निटमे ओना संगे कलियतप आतल, इद्रम माकु पूना पिसमुळ दोर्किहता. ✱

6 मयगा मनदनद पापमता अदिकर बूळेम आयना इनजोरे, मावा पाळना बुदि किर्स्तुना संगे हळ्कनागुतातगा डोलता इनजोर पुतल. ✱ अह आसि, माट इंजेके मुनेता लेहका, पापमता कय इळन मनवल. ✱

7 बाराहक इतेके, डोलतोर पोगोन पापमता बातय अदिकर इले. ✱

8 किर्स्तुना संगे डोलतप लेहका आतल, ✱ अदिनेनाहक इंजेके, किर्स्तुना संगे अमेसा पिससोर दाहहनल ✱ इनजोर वने नमिहनल.

9-10 ओग पापमता विचरते ताकवालेवा, उंदिय मल्का डोलतोग; मति इंजेके ओग देवुळता विचर मतप पिसिहतोग. अदिहक किर्स्तु हामुरतगडाहि जीवा अरतोग, इंजेके ओग ओसो बेस्केन डोलोग आयनोग इनजोर, माट पुतल. इंजेके ओना पोगोन हामुरता बातय अदिकर इले. ✱

11 अद्रमे मीट वने किर्स्तु येसुना संगे जोळेम आताहकु, पापमता विचरते ताकवा, डोलतप लेहका आतिर, मति देवुळता विचर मतप ताकसोर पिसिहनिर, इदिन मीट पुन्हटु.

12 अदिनेनाहक मीवाड रेंड दियाड मनदनव मेंदुस्किन, पापम आवे कीयि इनजोर, पापमता कयदे एमाटु. अविस्किन पापम आवे कीतेके, मीक पापमताड लालुस्कना लेहकाने कीया पोयगा.

13 मीवाड मेंदुस्किन लाग्वाड कबस्क कीयलाह, पापमता कयदे विळिसस एमाटु. मति पापमतुहक डोलिसि, माट पूना जीवा दोर्किह कीतोम इनजोर पुन्जि, ✱ मीवाड मेंदुस्किन सेतेमताड कबस्क कीयलाहि, देवुळता कयदे ईम्हटु. ✱

14 इंजेक मोसानाड अडोड आयो, मति देवुळता दयाये मीक ताकिह कीस्ता, इदिन सीता कीम्हटु. ✱ अदिनेनाहक पापम मीवा माल्काना लेहका आयनद आयो. ✱

पापमता कय इळन मनदनद आयो

15 इंजेके देवुळता दया माक दोर्कताहकु, मोसानाड अडोड वेहतप, माक ताक पोयो. अदिनेनाहक इंजेके माट पापम कीतेक बाताल आयो इनदा पगयहनला? आयो, अद्रम मूर्तिय आयो.

16 इंजेके पापमताड केंजिसाय, देवुळताड केंजिसाय, बेदिनाड केंजिस मीट वरेम आसि महनिर, अदिना कय इळन मनवालोरिर आतिर, इदिन पुनविरा? ✱ पापमताड केंजतेक अचोन, अद मीक देवुळताहि एगिह कीसि, हामुरतेके ओसीस्ता. देवुळताड केंजतेक अचोन, अद मीक सेतेमतोर इन्हता.

17-18 मुने मीट पापमता कय इळन मतिर, मति इंजेके मीक कागहतव देवुळताड पोल्लोन केंजिसि, अव पोल्लोड वेहतप, मीट मीवा जीवाताहि ताकिहनिर. ✱ ओसो देवुळि मीक पापमता कयदाहि विळिसह कीता. ✱ इंजेके मीट देवुळता कय इळन मन्जि, सेतेमते ताकलाह आतिर, देवुळतुहक जोहर आयि!

✱ 5:21 5:21 योहन 1:17; रोम सहरतोर 6:14,23 ✱ 6:1 6:1 5:20 ✱ 6:1 6:1 3:8 ✱ 6:2-4 6:2-4 मत्याल 28:19; बळयिर 2:38; गलातितोर 3:27; 1 पत्र 3:21 ✱ 6:2-4 6:2-4 7:4; कुलुसितोर 2:20-22; 3:2-3; 1 पत्र 2:24 ✱ 6:2-4 6:2-4 कुलुसितोर 2:12 ✱ 6:2-4 6:2-4 बळयिर 2:24 ✱ 6:2-4 6:2-4 7:6; 2 कुरितोर 5:17; 13:4; गलातितोर 6:15; इपिसुसतोर 4:23-24; कुलुसितोर 3:10 ✱ 6:2-4 6:2-4 1 पत्र 2:24 ✱ 6:2-4 6:2-4 1 पत्र 4:2 ✱ 6:5 6:5 2 कुरितोर 4:10; पिलिपितोर 3:10-11; कुलुसितोर 2:12; 3:1 ✱ 6:6 6:6 गलातितोर 2:20; 5:24; 6:14; इपिसुसतोर 4:22; कुलुसितोर 3:9 ✱ 6:6 6:6 7:14,24 ✱ 6:7 6:7 1 पत्र 4:1 ✱ 6:8 6:8 2 कुरितोर 5:14 ✱ 6:8 6:8 2 कुरितोर 4:10; 2 तिमोति 2:11 ✱ 6:9-10 6:9-10 तोहचीतव पोल्लोड 1:18 ✱ 6:13 6:13 1 पत्र 2:24 ✱ 6:13 6:13 7:5; 12:1; कुलुसितोर 3:5; 2 तिमोति 2:15 ✱ 6:14 6:14 5:17,21; 7:4,6; गलातितोर 4:21; 5:18 ✱ 6:14 6:14 8:1-2,12 ✱ 6:16 6:16 योहन 8:34; 2 पत्र 2:19 ✱ 6:17-18 6:17-18 2 तिमोति 1:13 ✱ 6:17-18 6:17-18 योहन 8:32; रोम सहरतोर 8:1-2

19-20 मीक इव पोल्लोड तेळियलाह तिपल मताहकु, नना इद्रम पुन्पिह कीयनव पोल्लोने वेहतहनन. मुने मीट पापमता कय इळन मतिर अस्के, मीक सेतेमता अगदे ताकलाह विचर वावो. ✧ मीवाड मेंदुस्किन करबताड विचर्कना कय इळन मनदलाह ईतिर, अह कीसि देवुळताड अडोन देहचोरन अतिर. ✧ मति इंजेके मीट मीवाड मेंदुस्किन, सेतेमताड विचर्कना कय इळन मनदलाह ईम्हटु. अस्के मीट देवुळता पवित्र लोकरि आयकिर.

21-22 मुने मीट कीतव पापमताड कबस्कना मीक बाताले पाय्दा दोर्को. इंजेके अविस्किन सीता कीतेक, मीक लजा वास्ता. ✧ अव कबस्कना कमय इतेके हामुरिये. ✧ अद बेद्रमता हामुर इतेके, अमेसा देवुळता जीवालेवा मनदनदु. ✧ मति इंजेके देवुळि मीक पापमता कयदाहि विळिसह कीता. ✧ कीसि मीक तनाये कय इळन मनवालोर कीता. कीताहकु, मीक इद पाय्दा दोर्किहता: देवुळि मीकु तना पवित्र अगदे ताकिह कीसि, अमेसाता पिसमुळतेके ओसीस्ता.

23 (अदिहकु माट पापम कीसोरन दाकल इन्जि इनमाट.) बह इतेके, पापमता कमय इतेके, हामुरिये दोर्किहता. ✧ मति मावा किर्स्तु येसुसामि मयेनाहक कीतद कबळतेनाहकु, देवुळि माक तना संगे अमेसा पिसनद दर्म ईस्ता. ✧

7

मर्मिना पोल्लोतुन पोसि, पोल तेळियिह कीस्तोह

1 इंजेके मोसानाड अडोड पुनवालोर मावोर यहुदिरि, मीक नना वेहतलाह आतन. मन्कल जीवात मनेकेने, ओना पोगोन अडोना अदिकर ताकिहता, इद पोल्लोतुन मीट सबेटोरि पुतिरे.

2 मर्मता अडो वने अहे: आंचाळि तना मुजोना संगेन, जोळ आस मनदना इनजोर, अडो मन्हाता, दुस्रोन्क दायलाह पोलो. ✧ मति मुजो डोलतेक अचोन, तान्क अद अडो दल्गो.

3 अदिनेनाहक ताना मुजो जीवात मनेकेन, अद दुस्रोन्क अतेके, तान सिङ्गि आंचाळ इन्हतोर. मति ताना मुजो डोलतेके, ओनाय संगे जोळ मनदनद अडो ताको. इतेके अद राडे आतापया, दुस्रोन्क अतेके, अद सिङ्गि आंचाळ आयो.

4 अद्रमलेहकाने मावोरि, (मुने माट यहुदिरल मोसानाड अडोना संगे जोळ आस मतल). किर्स्तु डोलतस्के, माट वने ओना संगे डोलतप लेहकान आसि, अडोना अदिकरताहि पेसतल. ✧ (रांडे आंचाळ दुस्रोन्क दाया पगतप लेहकाने,) माट वने इंजेके किर्स्तुना संगे हामुरतगडाहि जीवा अरतप आसि, ओना संगे जोळ आतल; जोळ आसि, ओनाय संगे देवुळता बेसता सेवा कीया पगायहनल.

5 माट मुने मन्कना बुदते ताकसोर मतल अस्के, ✧ मावाड मेंदुस्किन पापम कीयलाह, लालुस्क ताकिह कीदुड. ✧ मोसानाड अडोड पुताहकु, अव लालुस्क नेका वीळसोर अताड. ✧ अदिनेनाहक माट पापम कबस्क कीसोरे, अमेसाता हामुरता लायकतोरल मतल. ✧

6 मति इंजेके माट किर्स्तुना संगे डोलतप लेहका आताहकु, मावा पोगोन अडोना बातय अदिकर इले. अदिनेनाहक इंजेक माट पाळना रीतते, रासतव अडोना इसबते सेवा केवल. मति देवुळता जीवा वेहतपु, पूना रीतते कीयहनल. ✧

मोसानाड अडोड पापमतुन पुन्पिह कीस्ताड

7 नना इचोन वेहतस्के, मोसानाड अडोड ओसो पापमि, इव उंदिय पोल्लो इनदनाया? आयो, मुर्तिय आयो! सान्मतगा अडोड रासतव लेवेके, नना पापमतुन पुनोन आवेनन. ✧ दुस्रोना मालसोमतगा कौडा कीयनद आयो इनजोर, ✧ मोसाना अडो उकुम एवेके, कौडा कीयनद पापम इनजोर, नना बह पुनेनन?

8 मति अडोता मेटे, पापम अग दोर्किह कीता; ✧ कीसि नावा जीवातगा, सबे रीतिनाड कौडा कीयनव विचर्क पुटिह कीता. ✧ बाराहक इतेके, पापम केमा इनजोर अडो मतेकेने, मावा जीवातगा, अद पापम कीयनद विचर पुटिहता. ✧

9 मुनेन नना मोसानाड अडोनाड पोल्लोड पुनवा मतन, अस्के नना पर्वालेवा पिसिंदन. मति अडोन पुतापया, कसुर कीतोन्न आंदन इनजोर पुतन.

10 ओसो (देवुळताहि एगिसि, ताना मुनेह) डोलतप लेहका आतोन्न इन्जि पुतन. लोकर अमेसाता पिसमुळता अगदुन पुनिर इनजोर, देवुळि माक अडोड ईता. ✧ मति (अविस्किन देहताहकु,) अवे अडोड नाकु हामुरता अगदे ओसीतप मन्हाताड.

11 बह इतेके अडोना उकुमता मेटे, पापम अग दोर्किह कीता, कीसि नाक नाळेह कीता; ओसो नाक हामुरता अगदे ओसीता.

12 इद्रमलेहका देवुळ ईतव अडोड लागोड इन्जि इनोन. अव सबे देवुळताहि वाताड, सेतेमताड ओसो बेसताड आंदुड. ✧

✧ 6:19-20 6:19-20 मत्याल 6:24; रोम सहरतोर 6:16 ✧ 6:19-20 6:19-20 7:23 ✧ 6:21-22 6:21-22 यहजेकल 16:63; रोम सहरतोर 7:5; 2 कुरितोर 4:2 ✧ 6:21-22 6:21-22 पिलिपितोर 3:19 ✧ 6:21-22 6:21-22 1:32; 5:12; 8:6,13; गलातितोर 6:8 ✧ 6:21-22 6:21-22 योहन 8:32 ✧ 6:23 6:23 5:12 ✧ 6:23 6:23 मत्याल 25:46; रोम सहरतोर 5:21 ✧ 7:2 7:2 1 कुरितोर 7:39 ✧ 7:4 7:4 6:2-4,14; 8:1-2; 10:3-4; गलातितोर 2:19 ✧ 7:5 7:5 8:8 ✧ 7:5 7:5 6:13 ✧ 7:5 7:5 मोसानाड अडोड वावस्के वने, मन्कलोर पापम कीयलाहि विचर कीदुड; मति अडोड वास, पापम केमाट इनजोर इतापया, मन्कलोहक तमा कैगम बुदते अडोड देहतलाह, पका विचर वास्ता. अदिनेनाहक अडोन पुताहकु, मावाड लालुस्क नेका वीळसोर अताड इनजोर, पोलु वेहतलाह आतोना. ✧ 7:5 7:5 6:21-22 ✧ 7:6 7:6 2:29; 6:2-4,14 ✧ 7:7 7:7 3:20; 4:14-15; 5:20 ✧ 7:7 7:7 पेसमुळि 20:17; व्यवस्थाविवरण 5:21 ✧ 7:8 7:8 3:20 ✧ 7:8 7:8 5:20 ✧ 7:8 7:8 1 कुरितोर 15:56 ✧ 7:10 7:10 लैव्यव्यवस्था 18:5; ल्काल 10:28; रोम सहरतोर 10:5; गलातितोर 3:12 ✧ 7:12 7:12 1 तिमोति 1:8

13 अह इतेके, इव बेसताड अडोड नाक डोलनाह कीस्ताडा? अद्रम मुर्तिय केवोड! नावा पापम बुदिये बेसताड अडोना मेटे, नाक हामुरता अगदेके ओसीता. इद्रमलेहका देवुळताड अडोड, नावा पापम बुदतुन पुन्पिह कीताड; ओसो पापम बेचोन लाग्वा मन्हता इनजोर तोहताड.

अडोड वेहतपु माट बाराहक ताक पगवल

14 निटमे, मोसानाड अडोड इतेके, देवुळतगडाड आंदुड इनजोर, माट पुतल. मति नना इसि मन्कना बुदतोनन, ✧ पापमता कय इळन मनवानन. ✧

15 नना बेदिन कीकन इनजोर विचर कीयहनन, अदिन केवोन. मति नना बेदिन केवोन इनजोर विचर कीयहनन, अदिने कीयहनन. नना बेद्रम ताकलाह आतन, अद नाके तेळियो. ✧

16 नना कीयनद कबळतुन लागवद कबळ इन्जि, कबुल आयहनन इतेके, अडोड बेसताड इनजोर मानेम आयहनन. ✧

17-20 मति नयगा मनदनद बुदतगा, बेदे बेसता पोल्लो इले इनजोर पुतन. बेसता कबळ कीयलाहि नाक विचर वास्ताये, मति अदिन नना कीया पगवोन. अदिहक नना बेद बेसता कबळ कीकन इनजोर विचर कीयहनन, अदिन केवोन. मति नना बेद लाग्वा कबळ केवोन इनजोर विचर कीयहनन, अदिने कीयहनन. ✧ अह इतेके लाग्वाड कबस्किन, नना नावा विचरते केवानन आयोन, मति नयगा जागा आस मनदनद पापम बुदिये, नाक अद्रम कीयनाह कीस्ता. ✧

21 इद्रमि बेस्के नना बेसताड कबस्क कीयलाह ऊळिहनन, अस्के अमेसा नावा लोप्पा मनदनद लाग्वा बुदि, नाक रोमिह कीस्ता इनजोर नना पुतन. ✧

22 देवुळताड अडोना लोप्पा, नावा जीवातगा पका गिर्दा आस्ता. ✧

23 मति नावा मेंदुलतगा उंद अलगता बुद दिसिहता, अद नाक देवुळताड अडोन केंजवाह कीस्ता. इद पापमता बुदि नाक दोहतप लेहका कीसि, नावा मेंदुलतुन ताकिह कीस्ता. ✧

24 अलो देवन! इद नावा बेचोटा गोसा! हामुरता अगदे दायनद इद पापि मेंदुलताहि, नाक बोग विळिसह कीयनोग?† ✧

25 मावा किर्स्तु येसुसामिये, नाक विळिसह केवाल आंदोग, देवुळतुहक जोहर आयि! इद्रमलेहका इंजेके नावा जीवाते, देवुळताड अडोन नना माळिहनन. मति बेद बुदि नावा मेंदुलतगा मन्हता, अद पापमता कय इळन मन्हता. ✧

8

देवुळता जीवा ईयनद पिसमुळ

1-2 (मुने नाक पापमताकिह कीसि, अमेसाता हामुरतेके ओसीदु.) मति इंजेके नना येसु किर्स्तुन विस्वस कीताहकु, नयगा मनदनद देवुळता जीवा पापमता, हामुरता कयदगडाहि नाक विळिसह कीता. ✧ अदे जीवा इंजेके नाक ताकिह कीस्ता. (अदिनेनाहक देवुळि कसुरतोरिर इन्जि, मावा नेयम कीयगा इनजोर, माक बातय रेय इले.) ✧ येसु किर्स्तुन विस्वस केवालोरिहक, [मन्कना बुदते ताकवा, देवुळता जीवा वेहतप ताकवालोरिहक,*] देवुळि बेस्केन सिक्सा एवो.

3 माट मन्कना बुदते ताकसोर मताहकु, मोसानाड अडोड केंज पगवा मतल. अद इसबते, अडोड माक पापमता लावताहि विळिसह कीया पगवोड. ✧ मति अडोड कीया पगवदिन, देवुळिये कीता. बेद्रम इतेके, तना वगोग मगिन लोहचीता. ताना मगि, माट पापि मन्कलोरा लेहका मन्कल मारियिस, इद बूमतगा वास मतोग. ✧ अदे मेंदुलते, ओग मावा पापमता सिक्सातुन, तना पोगोन एतोग. ✧

4 देवुळि बाराहक इद्रम कीता? इंजेके माट मन्कना बुदते ताकवालेवा, देवुळता जीवा वेहतप ताक पगयहनल. ✧ इद्रम ताकसोर, उंद पूना रीतते अडोड वेहतप कीयलाह आतल. ✧

5 मन्कना बुदते ताकवालोर बार, मन्कनाडे पोल्लोनागा सीता कीसोर मन्हतोर. ✧ मति देवुळता जीवा वेहतप ताकवालोर बार, देवुळताड पोल्लोनागा सीता कीसोर मन्हतोर. ✧

6 मन्कना बुदि मीवाड विचर्किन ताकिह कीतेके, मीक देवुळ ईयनद पिसमुळ दोर्को आयगा. ✧ मति देवुळता जीवा मीवाड विचर्किन ताकिह कीतेक बार, मीट देवुळता संगे पिसकिर, ओसो सुकमते मनदकिर.

✧ 7:14 7:14 1 कुरिततोर 3:1 ✧ 7:14 7:14 1 राजा 21:20,25; 2 राजा 17:17; योहन 8:34; रोम सहरतोर 3:9; 6:6; गलातितोर 4:3
✧ 7:15 7:15 गलातितोर 5:17 ✧ 7:16 7:16 1 तिमोति 1:8 ✧ 7:17-20 7:17-20 गलातितोर 5:17 ✧ 7:17-20 7:17-20
8:3 ✧ 7:21 7:21 8:2 ✧ 7:22 7:22 2 कुरिततोर 4:16; इपिसुसतोर 3:16; 1 पत्र 3:3-4 ✧ 7:23 7:23 6:19-20; गलातितोर
5:17; याकुब 4:1; 1 पत्र 2:11 † 7:24 7:24 इद वचनतगा पोल् सिरप तनाय लोप्पा इनोग, मति सबेटोर विस्वसिरा लोप्पा वेहतहतोग. ✧ 7:24
7:24 6:6; क्लुसितोर 2:11 ✧ 7:25 7:25 8:1-2 ✧ 8:1-2 8:1-2 योहन 8:32,36; रोम सहरतोर 6:17-18,21-22; 7:4; 1 कुरिततोर
15:45; याकुब 1:25 ✧ 8:1-2 8:1-2 5:16; 8:34 * 8:1-2 8:1-2 मन्कना बुदते ताकवा, देवुळता जीवा वेहतप ताकवालोरिहक इद पोल्लो
सबे मोदुल कागदेहकनाग दोर्को. ✧ 8:3 8:3 बळथिर 13:39; रोम सहरतोर 7:17-20; इब्रितोर 7:18-19; 10:1-4 ✧ 8:3 8:3 गलातितोर 4:4
✧ 8:3 8:3 2 कुरिततोर 5:21; पिलिपितोर 2:7; 1 तिमोति 1:15; इब्रितोर 2:14-15,17; 4:15; 10:8 ✧ 8:4 8:4 गलातितोर 5:16,25
✧ 8:4 8:4 2:26; 3:31 ✧ 8:5 8:5 गलातितोर 5:19-21 ✧ 8:5 8:5 गलातितोर 5:22-25 ✧ 8:6 8:6 6:21-22

7 बह इतेके मन्कना बुदते विचर केवालोर देवुळताड अडोन केंजोर, केंज पगवोर वने. अदिनेनाहक अद्रम विचर केवालोर, देवुळता विस्द मन्हतोर.✧

8 मन्कना बुदते ताकवालोर, देवुळतुहक विचर वातप, मुर्तिय ताक पगवोर.✧

9 मीवा जीवातगा मात्रम, देवुळता जीवा जागा आताहकु, ✧ मीट मन्कना बुद मतप लेहका पिसविर, मति पवित्र जीवा वेहतप लेहका पिसिह्निर. (बोरगा किस्तुना जीवा इले, ओर ओना मन्कलोर आयोर, ✧ इदिन सीता कीम्हट.)

10 किस्तु मीवाड जीवानगा मतेक अचोन, मीवाड मेंदुस्क पापमतुहक डोलतेक तेला, देवुळि मीक सेतेमतोर कीताहकु, ताना जीवा मीक अमेसाता पिसमुळ ईस्ता.✧

11 बेद देवुळि येसुन हामुरतगडाहि तेगिह कीता, ✧ अदे देवुळता जीवा, मीवा जीवातगा जागा आता. ✧ अदे जीवाता लावते, मीट डोलतापया वने, देवुळि येसु किस्तुन कीतप लेहका, मीवाड मेंदुस्किहक वने उंद दिया जीवा ईयगा.✧

12 अदिनेनाहक मावोरिर! देवुळता जीवा वेहतपु, माक ताक पोयहता. मन्कना बुद मतप ताकनदायो.✧

13 मन्कना बुदते माट ताकतेक अचोन, अद अमेसाता हामुरतेकेन ओसीस्ता. ✧ मति देवुळता जीवाता तोळते, मावाड मेंदुस्क विचर कीयनव कबस्किन विळसतेके, ✧ माट देवुळता संगे पिसकल.✧

14 बाराहक इतेके, बोर मन्कलोरिन देवुळता जीवा ताकिह कीस्ता, ✧ ओरे देवुळताड मगक-मयास्क मन्हतोर.✧

15 बहु साकुर केवाल तना मालकाहक रेयिस मनदना लेहका, माकु देवुळताहि रेय वसनद जीवा दोर्कताया? ✧ आयो! ✧ मावा जीवातगा मनदनद पवित्र जीवा, माकु देवुळताड मगक-मयास्क आनाह कीता. ✧ अदिनेनाहक देवुळतुनु, ए नावा बाबानिन इनजोर, केय पगयहनल.✧

16 इंगो, देवुळता जीवा मावा जीवातुन, मीट निटमे देवुळताड मगक-मयास्कनिर इनजोर, ✧ साक्सि ईयलाह आता.✧

17 इद्रमि किस्तुना लेहका, माट वने देवुळताड मगक-मयास्कनल आंदल, अहे ओना लेहका माक वने देवुळबाबाल तनाड मगक-मयास्किहक तासतद बर्कत दोर्कगा. ✧ माट इद बूमते किस्तुना संगे तिपल आयहनल इतेके, पया देवुळदीपते ओना संगे, देवुळताहि मान वने दोर्किह कीकल.✧

वायनद कालमते विस्वसिरिहक दोर्कनद गिर्दा

18 किस्तुनेनाहक विस्वसिरिहक इंजेक तिपल वास्ताये. मति वायनद कालमते, देवुळि तना डीसा तोहचि, बेचोन माक मान ईयगा, ✧ ताना सीता कीतेके, मावा इंजेटा तिपल ओसोय अल्को मन्हता ✧ इन्जि, नना पुहनन.

19-21 (आदम-अवाल बेस्के पापम कीतोर अस्के,) देवुळि ओरिन सरप ईता, ओसो पूरा बूमतगा पीळा अर्हता. ✧ (मन्कलोरिहक इतेके, ओरा कसुरतेनाहक सरप दलगाता, मति) देवुळ पुटिह कीतव सबेटविस्किहक बार, कसुर केवाये पीळा दोर्कता. मति अविस्किहक वने आसा मन्हता. उंद दिया देवुळि तनाड मगक-मयास्कनिर, अद सरपताहि विळिसह कीसि, ओरिहक मान ईयगा, अद मान पोळ्कने दिसगा. ✧ अदे दिया, देवुळि तना पुटिह कीतव सबेटविन वने, अविस्कना पीळाताहि विळिसह कीयगा. ✧ अद दियातुन अवु अग ऊळसोरन मन्हताड.

22 आंचाळि रिकम आयहपा, नोयनद तेदतस्के बेद्रम ऊल्गिहता, अद्रमे अव सबेटव इंजेक एवनाह, ऊल्गतप आंदुड ✧ इनजोर पुतल.

23 अविस्कना संगे माट वने ऊल्गलाह आतले. ओसो पया दोर्कनद बर्कत बेद्रम मनदगा इनजोर तोहतलाहि, देवुळि इंजेकेन माक तना जीवातुन ईता. अद जीवा वेहतपु, उंद दिया मयगा देवुळताड मगक-मयास्क आयनद, पूरा अदिकर दिसगा. ✧ अस्के मावाड मेंदुस्किन तिपल्कनाहि विळिसह कीसि, पूनाड मेंदुस्क माक ईयगा. अद दियातेनाहक, माट पका ऊल्गसोर केपलाह आतल.✧

24 देवुळि माक पिसिह कीतस्के, माक इद आसा दोर्कता. ✧ मति बातालतुनाय कोंडाने ऊळतेके, ताना पोगोन बोगाय बाराहक आसा तासेग? ✧

✧ 8:7 8:7 कुलुसितोर 2:18; याकुब 4:4 ✧ 8:8 8:5-8 7:5; गलातितोर 5:17 ✧ 8:9 8:9 योहन 14:23; 1 कुरिततोर 3:16; 6:18-20; 2 कुरिततोर 6:16; गलातितोर 4:6; 2 तिमोति 1:14; 1 योहन 3:24; 4:13 ✧ 8:9 8:9 योहन 14:17 ✧ 8:10 8:10 गलातितोर 2:20; इपिसुसतोर 3:17; कुलुसितोर 1:25-27 ✧ 8:11 8:11 बळयिर 2:24 ✧ 8:11 8:9-11 1 कुरिततोर 6:17; पिलिपितोर 2:1-2 ✧ 8:11 8:11 योहन 5:21; गलातितोर 6:8 ✧ 8:12 8:12 6:14 ✧ 8:13 8:13 6:21-22 ✧ 8:13 8:13 कुलुसितोर 3:5 ✧ 8:13 8:13 1 कुरिततोर 9:27 ✧ 8:14 8:14 गलातितोर 5:18 ✧ 8:14 8:14 होसे 1:10; मत्याल 5:9; योहन 1:12; रोम सहरतोर 9:26; 2 कुरिततोर 4:5; 6:18; 1 योहन 3:24; तोहचीतव पोल्लोड 21:7 ✧ 8:15 8:15 गलातितोर 5:1 ✧ 8:15 8:15 गलातितोर 2:4; 2 तिमोति 1:7; इब्रितोर 2:14-15 ✧ 8:15 8:15 1 कुरिततोर 2:12; 2 कुरिततोर 11:4; इपिसुसतोर 1:5; 1 योहन 4:17-18 ✧ 8:15 8:15 गलातितोर 4:5-6; 1 पत्र 1:17 ✧ 8:16 8:15-16 8:26 ✧ 8:16 8:16 2 कुरिततोर 1:22; गलातितोर 4:6; 1 योहन 3:1,24; 5:10 ✧ 8:17 8:17 बळयिर 20:32; गलातितोर 3:29; 4:7; इपिसुसतोर 3:5-6; तीतुस 3:7; इब्रितोर 1:2,14 ✧ 8:17 8:17 2 कुरिततोर 1:5,7; पिलिपितोर 3:10-11; कुलुसितोर 1:24; 1 पत्र 4:12-13 ✧ 8:18 8:18 कुलुसितोर 3:4; तीतुस 2:13 ✧ 8:18 8:18 2 कुरिततोर 4:17; 1 पत्र 4:12-13; 5:1 ✧ 8:19-21 8:19-21 पुटमुळि 3:16-19 ✧ 8:19-21 8:19-21 कुलुसितोर 3:4; 1 पत्र 1:7,13; 1 योहन 3:2 ✧ 8:19-21 8:19-21 बळयिर 3:21; 1 कुरिततोर 15:42; कुलुसितोर 1:20; 2 पत्र 3:13; तोहचीतव पोल्लोड 21:1 ✧ 8:22 8:22 यिर्मयाह 12:4,11 ✧ 8:23 8:23 2 कुरिततोर 1:22; 5:5 ✧ 8:23 8:23 2 कुरिततोर 5:2,4; गलातितोर 5:5 ✧ 8:24 8:24 1 तिसलुनितोर 5:8; तीतुस 3:7 ✧ 8:24 8:23-24 4:18-19; 2 कुरिततोर 5:7; इब्रितोर 11:1; 1 योहन 3:2

25 माट इसि कौडाने ऊळवद बर्कततुन आसा कीयहनल. अदिहक अद बर्कत माक दोर्कनाहजोम, माट आरेम आयवा, केपसोर महनल.✧

26 अचोने आयो मति, माक तेळियवाहकु, देवुळता जीवा माक तोळ मन्हता. पार्तना कीयनस्के, देवुळतुन माट बाताल ताल्हकना, बेद्रम ताल्हकना इन्जि पुनवल. मावा तोडटाहि, माट देवुळतुन पोल्लोड वळहक पुनवल, मति ताना जीवा मावा लोप्पाडाहि ऊलगसोर केयिहता. केयिसि, मावा पार्तनातुन देवुळतगा बराबर एव्हिह कीसीस्ता.✧

27 देवुळता विचर मतपे, पवित्र जीवा देवुळता लोकरेनाहक अर्ज कीस्ता.✧ अदिनेनाहक मावाड पोटालोप्पाडाड पोल्लोन पुनदनद देवुळि,✧ तना जीवाताड विचर्किन पुन्हता.

28 देवुळि मुनेन विचर कीस तासतपु,✧ बोन-बोन केयता,✧ ओरे तान जीवा कीस्तोर. ओरिहक बेवे आयिड, देवुळि अव सबेटविना मेटे, ओरेनाहक बेसताडे पोल्लोन पुटिह कीसीस्ता इनजोर,✧ माट पुतल.

29 बाराहक इतेके, बोर बोर नयगा विस्वस तासनुर इनजोर, देवुळि मुनेन पुन्ज मता.✧ नावा मगि येसु ओर सबेटोरा दादाल आयेग इनजोर,✧ देवुळि ओरिन येसुना लेहकाडोर आयलाह,✧ मुनेन आचता.✧

30 बोर-बोरिन आचता, ओरिन तना अगदे ताकलाह, केयता वने. बोर-बोरिन केयता, ओरिन सेतेमतोर कीता वने.✧ बोर-बोरिन सेतेमतोर कीता, ओरिहक पका मान ईयगा वने.✧

देवुळता गूनमताहि माक बेदे एगिह कीया पगवो

31 इचानाह वेहचोर वातन, अव सबे पोल्लोन ऊळिसि, इंजेके उंदिय पोल्लो पेसिहता: देवुळि मावा तोळ मतेके, मावा विस्दतोर बेचुर मतेकाय, माक बाताले आयो!✧

32 देवुळि किस्तुन मयेनाहक डोललाह वने विळिसीता, वेग नावा वगोगे मगि इनजोर, विचर वने केवो, अचोन ताना गूनमि!✧ इतेके तना करल कीस मतपु, इव सबेटविन चिष्टम आयवा, माक निटमे ईयगा.✧

33 देवुळिये माक आचिसि सेतेमतोरिन इन्हता. इतेके मन्कलोर मावा पोगोन कसुर वाटेकाय, बाताल आयो.✧

34 पया देवुळि माक सिक्सा ईया पगयहताया? आयो, अद्रम बेस्केन केवो!✧ येसु किस्तुये मयेनाहक डोलिस मतोग. अचोने आयो मति, देवुळि ओन जीवा अर्हचि, तना तिनळ बाजे ओन उदिह कीता.✧ ओग मावा तोळ मन्जि, अगा मयेनाहक देवुळतुन वळहकिहतोग.✧

35-36 मुनेन दाविद राजाल साम्रमतगा इद्रम रासतोग:

ए देवुळि! माट नीवा मन्कलोरोम इनजोर, लोकर माक जर्मिने हक्कलाह ऊळिहतोर.

एरेन अस्कलाह ओतप लेहका, माक ओयलाह ऊळिहतोर.✧

इनजोर रासतोग. माक तिपल वावालि,✧ लोकरा विस्द वावालि, दुकळ आवालि, गेंदेड दोर्कोड आवेस्कु, दोकाता जागातगा मनेलल, लोकर माक कसेहक-मगस्कने हक्केर. इद्रमताड तिपलक वातेके, किस्तु माक जीवा केवोग इनजोर इनदकला? (आयो! ओग माक जीवा कीसोरिन मन्हतोग.)✧

37 इव तिपलक माक वातेक तेला, माक जीवा कीतोग किस्तु मावा तोळ मनाहकु,✧ माक ओरे कीया पगवोड, माटे पूरा गेल्लिहहनल.✧

38-39 मावा सामि येसु किस्तुन मयेनाहक डोललाह लोहचि, माक इचोन जीवा कीता इनजोर, देवुळि तोहता.✧ हामुर आयि, पिसमुळ आयि, पोगोटाड देवतुलक आयिड, देयहक-बूतहक आयिड, नेटा रेयि आयि, नाळता आल्सुळ आयि, पेन्क-हानास्क आयिड, पोगोटा बूमतगा ओसो इळता बूमतगा देवुळि पुटिह कीतव बेवे आयिड, मयगा मनदनद देवुळता गूनमताहि, माक बेवे एगिह कीया पगवोड इनजोर,✧ नना बेस-नेहना पुतन.

9

यहुदिर किस्तुन पास्कताहकु, पोल् नारज आस्तोग

✧ 8:25 8:25 1 तिसलुनितोर 1:2-3 ✧ 8:26 8:26 योहन 14:16; इपिसुसतोर 6:18 ✧ 8:27 8:27 लूकाल 22:32; इब्रितोर 7:25 ✧ 8:27 8:27 देवुळताड पाटाड 139:1-2; लूकाल 16:15; बळयिर 1:24-25; 1 तिसलुनितोर 2:4 ✧ 8:28 8:28 इपिसुसतोर 1:9 ✧ 8:28 8:28 9:24; 11:29; 1 कुरिततोर 1:9; गलातितोर 1:6,15-16; 5:8; इपिसुसतोर 1:11; 1 तिसलुनितोर 2:11-12; 2 तिसलुनितोर 2:14; 1 पत्र 2:9 ✧ 8:28 8:28 2 कुरिततोर 4:15 ✧ 8:29 8:29 11:2 ✧ 8:29 8:29 कुलुसितोर 1:18; इब्रितोर 1:6 ✧ 8:29 8:29 1 कुरिततोर 15:49; पिलिपितोर 3:21; कुलुसितोर 3:10 ✧ 8:29 8:29 9:23; 1 कुरिततोर 2:7; 2 कुरिततोर 3:18; इपिसुसतोर 1:5,11; 1 पत्र 1:2; 1 योहन 3:2 ✧ 8:30 8:30 3:24 ✧ 8:30 8:30 योहन 17:22-23; रोम सहरतोर 9:23 ✧ 8:31 8:31 देवुळताड पाटाड 118:6; 1 योहन 4:4 ✧ 8:32 8:32 योहन 3:16; रोम सहरतोर 4:24-25 ✧ 8:32 8:32 2 कुरिततोर 6:10 ✧ 8:33 8:33 यशायाह 50:8-9; लूकाल 18:7 ✧ 8:34 8:34 8:1-2 ✧ 8:34 8:34 मार्कल 16:19 ✧ 8:34 8:34 5:10 ✧ 8:35-36 8:35-36 देवुळताड पाटाड 44:22; बळयिर 20:24; 1 कुरिततोर 4:9; 15:30-31; 2 कुरिततोर 1:9; 4:10; 6:9; 11:23 ✧ 8:35-36 8:35-36 2 कुरिततोर 4:8 ✧ 8:35-36 8:35-36 2 कुरिततोर 12:10; इपिसुसतोर 3:18-19 ✧ 8:37 8:37 गलातितोर 2:20; इपिसुसतोर 5:2; तोहचीतव पोल्लोड 1:4-5 ✧ 8:37 8:37 योहन 16:33; 1 कुरिततोर 15:57 ✧ 8:38-39 8:38-39 5:8 ✧ 8:38-39 8:38-39 इपिसुसतोर 3:18-19; 1 पत्र 3:22

1-3 (देवुळता गूनमताहि माक बेवे एगिह कीया पगवोड इतेके,) नावा इस्रयेलतोर यहूदि जाततोर बाराहक एगतोर? ओरेनाहक नना पका आल्सुळते महनन, उंद दिया तपवा, नावा जीवा नोस्ता. येसुन विस्वस केवाहकु, ओरिहक दोर्कनद सिक्सा नाक दोर्कि! ओरा बदलातुहक, देवुळि नाके सरप ईसि, किर्स्तुनगडाह एगिह कीतेक तेला बेसे! ✧ मति ओर पिसिर इनजोर, ओरेनाहक अचोन नना आलिह कीयहनन. ✧ किर्स्तुना मुनेह किरिया, इद निटमे, नना जोल वळ्हकोन, ✧ देवुळता जीवा वने इद पोल्लोता साक्सि मन्हता.

4 ओरिन देवुळि तनाड पिलाड-पेकोर आयलाह आचता, ✧ ओरिहके तना सोबा ओसो डीसा दिसिह कीता. ✧ ओरा संगे करल कीसि, ✧ तनाड अडोना साख्रम ईता. ✧ तन्क बेद्रम माळना इनजोर, ओरिने वेहच मता. ✧ ओसो ओरिहक वेल्लाडे बेसताड पोल्लोन विळिसस मता. ✧

5 देवुळ आचतोर अब्रहम, इसक, याकुब इनवालोर मावा पेदामुय्तोरगडाहिये, ✧ मावा इस्रयेल लोकर पुट वातोर. ✧ ओराय कूळते, देवुळ लोहतोग पिसिह केवाल किर्स्तु, मन्कल मारियिस पुट वातोग. ✧ ओग किर्स्तु कतमतोरा देवुळ आंदोग, ✧ ओन्क अमेसा-अमेसातुहक जोहर आयि. ✧ अमेन.

6 (मीवा जालपिलतुहक नना बर्कत ईकन इनजोर, देवुळि इस्रयेललोकुरा तादोर-बाबोरिन किरिया कीस मता. मति इंजेके किर्स्तुनु इस्रयेलतोर पास्किहतोर इतेके,) देवुळि ओरा संगे कीतद किरियातुन देहता इनजोर, नना इनोन. ✧ मति इस्रयेल देसेमते पुटोर सबेटोर, देवुळता लोकर आयोर, इचोने इहनन. ✧

7-9 अद बह इतेके, अब्रहम मुय्तोना जालपिलतोर सबेटोर देवुळताड पिलाड-पेकोर आयोर. ✧ देवुळि अब्रहमिहक इद्रम पोल्लो विळिसस मता: “पेगेडु इदे वेलाते ओसोवने नना नियगा मल्स वायकन, अस्के नीवा मुते साराहकु, ओर्वोग पेकाल पुटिस मनदनोग,” ✧ इनजोर इता. (ताना पोल्लो विळसतपे, इसकपुटोग.) अब्रहमिहक ओसो दुसोर पेकोर मन्जाय, देवुळि ओनु, “नीवा जालपिलतुन इसकनगडाहे लेकनुर” ✧ इनजोर इता. इव पोल्लोड बाताल तेळियिह कीस्ताड इतेके, अब्रहमनगा पुटोर सबेटोर, देवुळताड पिलाड-पेकोर आयोर; मति देवुळताड मगक-मयास्क, तना पोल्लो विळसतप पुटोग पेकाना कूळताहिये, पुट वायनुर. ✧ †

10 अचोने आयो मति, इद पोल्लो वने मन्हता. मावा तादो इसक मुय्तोग, ओना मुते रिबका सेळो, वेरिहक एमोह पेकोर पुटोर. ✧

11-12 केंजाट, वेर पेकोर पुटनामुनेन, ओसो ओरू बेदाय नेहना-लाग्वा कीयनामुनेन, देवुळि तलिन बाताल वेहच मता, तान सीता कीम्हटु: मुने पुटवाल पेकाल, पया पुटवाना सेवा कीयनोग, ✧ इनजोर इता. देवुळि मन्कनाड कबस्कना इसबते आयो, मति तनाय विचर मतप, मन्कलोरिन आचिहता इनजोर तोहतलाहि, ओर एमोह पेकोरगडाहि, मुनेन ओर्विन बार आचता, ओर्विन बार आचो.

13 ताना साख्रमतगा इहे मन्हता: देवुळि इन्हता, “नना उड्लोग याकुबिन एरे कीतन, मति तमदादाल एसान बार जेक कीतन,” ✧ इनजोर रासतद मन्हता.

देवुळतुहक तनाय विचरते कीयलाह अदिकर मन्हता

14 (ओर एमोह पेकोर बातालाय नेहना-लाग्वा कीयनामुनेने, देवुळि ओर्विन बार आचता, ओर्विन बार जेक कीता इनजोर,) माटु देवुळतगा बाताले सेतेम इले इनदा पगयकला? ✧ आयो! अद्रम मुर्तिय इनदा पगवल!

15 मोसान देवुळि बाताल इता, मीक सीता मन्हताया: “बोना पोगोन दया कीयना, बोना पोगोन जीवा लोपना, अद नावाय विचरते कीयहनन,” ✧ इनजोर इता.

16 इद्रमलेहका बोगाय मन्कना पोगोन देवुळि दया कीस्ता इतेके, ओग मन्कना विचरतुन ऊळिस केवो, ओनाड कबस्किन ऊळिस केवो, मति तनाय विचरते कीस्ता.

17 ताना साख्रमते रासतपु, मोसाना कालमते, देवुळि पिरोन राजान इद्रम इता: “नीवा पोगोन वायनव पीळाना मेटे, नावा डीसातुन तोहतकन. अस्के पूरा बूममेंड नावा पेदिर दायगा, इद पोल्लोतेनाहके, नीक राजाल इनजोर निल्पिह कीतन” ✧ इनजोर रासतद मन्हता.

✧ 9:1-3 9:1-3 पेसमुळि 32:32 ✧ 9:1-3 9:1-3 2 कुरिततोर 12:15 ✧ 9:1-3 9:1-3 2 कुरिततोर 11:10; गलातितोर 1:20; 1 तिमोति 2:7 ✧ 9:4 9:4 पेसमुळि 4:22 ✧ 9:4 9:4 पेसमुळि 40:34; 1 राजा 8:11 ✧ 9:4 9:4 पुटमुळि 17:2; व्यवस्थाविवरण 29:14; लूकाल 1:72; बळयिर 3:25; इपिसुसतोर 2:12 ✧ 9:4 9:4 व्यवस्थाविवरण 4:13-14; देवुळताड पाटाड 147:19 ✧ 9:4 9:4 इब्रितोर 9:1 ✧ 9:4 9:4 बळयिर 2:39; 13:32; रोम सहरतोर 2:17; 3:2; गलातितोर 3:16; इपिसुसतोर 2:12 ✧ 9:5 9:5 बळयिर 3:13; रोम सहरतोर 11:28 ✧ 9:5 9:5 याकुबना दुस्रा पेदिर “इस्रयेल” मता (पुटमुळि 32:28). ओनाय कूळतोर इस्रयेल देसेमतोर आतोर. ✧ 9:5 9:5 मत्याल 1:1-16; रोम सहरतोर 1:3-4 ✧ 9:5 9:5 कुलुसितोर 1:16-19 ✧ 9:5 9:5 इब्रितोर 7:24 ✧ 9:6 9:6 गिनती 23:19 ✧ 9:6 9:6 2:28-29 ✧ 9:7-9 9:7-9 योहन 8:39; गलातितोर 4:23 ✧ 9:7-9 9:7-9 पुटमुळि 18:10,14 ✧ 9:7-9 9:7-9 पुटमुळि 21:12; इब्रितोर 11:17-18 ✧ 9:7-9 9:7-9 4:13,16-17; गलातितोर 4:28; इब्रितोर 11:11 † 9:7-9 9:7-9 अब्रहमना मुते साराहकु मग पुटनोग इनजोर, देवुळि मुनेन किरिया कीस मता. मति वेल्लाडे दियाड आतापया वने, अद नेलाड हक्कवा मता. अदिनेनाहक अब्रहम, तनमुतेना ओर्युलतदिन ततस्के, तान्क पुटवाल पेकाना पेदिर इस्मालि इनजोर तासतोग. ओग इस्मालना जालपिल मन्कना रीतते पुटोर आंदुर इनजोर, पोलु वेहता बोटटोग. ✧ 9:10 9:10 पुटमुळि 25:21 ✧ 9:11-12 9:11-12 पुटमुळि 25:23 ✧ 9:13 9:13 मलाकी 1:2-3 ✧ 9:14 9:14 2 इतिहास 19:7; रोम सहरतोर 2:11 ✧ 9:15 9:15 पेसमुळि 33:19 ✧ 9:17 9:17 पेसमुळि 9:16

18 इद पोल्लोताहि बाताल तेळियनाह आस्ता? देवुळि बोन दया कीयलाह विचर कीस्ता, ओन दया कीस्ता; बोनु (पिरोनना लेहका), कैगम आनाह विचर कीस्ता, ओन कैगम आनाह कीस्ता.✱

19 इंजेके मीट नाक ताल्हकेरिर, “(मयगा बोरा-बोरा कैगम बुदि मनदना इनजोर, देवुळता विचर मता इतेके,) देवुळि मावा पोगोन बाराहक कसुर वाटिहता?✱ ताना विचरतुन बोग रोमिह कीया पगयहतोग?✱” इनजोर इनेरिर.

20 मति इद्रमलेहका देवुळतुन मर्लाबडनद ओपिहताया? माट इतेक वेट मन्कलोरले आंदल, इदिन सीता कीयिड. कुमाल पंडटद अळका, “चेह! नाक इद्रम बाराहक पंडटिन डा?” इनजोर ओन इन्हताया?✱

21 कुमाल तना विचर वातप अळका पंडेग; उंदिय तोळयो गोमाताहि, रेंड तुक्ळेड कीसि, उंदतुन बार बेस सोबाता अळका, उंदतुन बार केनकेनेता अळका इद्रम पंडलाह, ओन्क अदिकर मन्हताया, इले?✱

22 अद्रमलेहकाने देवुळतुहक वने, तना विचर मतप कीयलाह अदिकर मन्हता. तमा पापमते बूळेम आयना लायक मनवाल्लोरा पोगोन, देवुळि ओड आस्ता.✱ मति ओरिन अस्केडस्केन सिक्सा कीसि, तना लावतुन तोहो. ओरा लाग्वातनमतुन आपसोर, वेल्लाजोम केपसोर मन्हता.✱

23 बाराहक इद्रम केपसोर मन्हता इतेके, बोर लोकरिन तना संगे, तना मान-डीसाता जागाते तासना इन्जि, सुस्मुनेन आचता,✱ ओरा पोगोन इंजेके दया कीसि, नना बेचोटा बेरा देवुळतन इनजोर, सबेटोर लोकरिहक तोहतलाह आता; अदिनेनाहके केपिहता.

24 अद आचतोर मन्कलोरल माटे आंदल रा! मावा मुडगा मनदलाहि, सिरप माट यहुदिरिने आचो, मति यहुदि आयवोरिन वने आचता.✱

25 यहुदि आयवोरा लोप्पा देवुळि तना कबुरतोग होसेना संगे इह वेहता:

“बोर मुने नावा मन्कलोर आयोर आस मतोर,
ओरिन इंजेके नावा मन्कलोरिर इनदकन;
बोर मुने नावा गूनमतुन पुनोर आस मतोर,
ओरिहक नावा गूनम तोहतकन. ✱

26 ओसो, बेद जागाते मीट नावा लोकरिर आयविर इनजोर वेहतद मन्हता,
अदे जागाते ओरिन वेर जीवात मनदनद देवुळताड मगक-मयास्कु इनजोर इनदनुर,” ✱
देवुळ वेहतव इव पोल्लोन होसे रासतोग.

27-28 अद्रमे देवुळता कबुरतोग यसयाल वेल्लाय मुनेन, इस्रयेलतोरा लोप्पा इद्रम वेहतोग:
देवुळि तना मुनेन वेहच मतप लेहकान

इद बूमतोर सबेटोरा अदु चट्टिपे नेयम कीयगा, पूराय नेयम कीयगा,
इस्रयेल मन्कलोर समदुरता उस्कोता लेहका, लेक पगवप मन्हतोर,
तेला मति ओरगडाहि उच्चुरे, देवुळता सिक्साताहि पिसनुर. ✱

इनजोर इतोग.

29 ओसो यसयाल इद्रम वने वेहच मतोग:

बेरा डीसाता देवुळि मावा जालपिलतोरगडाहि, उच्चुरिनाय पिसिह केवेके,
माट वने सोदोम-गोमोरा नाहकनोर मन्कलोरा लेहकान, पूरा बूळेम आवेलल, ✱
इनजोर वेहतोग.

यहुदिर तमाड कबस्कना पोगोन विस्वस कीतोर

30 इंजेके बाताल इनदकल? यहुदि आयवोर देवुळता सेतेमतुन पर्वकोर. तेला मति उच्चुर किर्स्तुन विस्वस कीताहकु, देवुळि ओरिन सेतेमतोर कीता.✱

31 मति इस्रयेल लोकर बह आंदुर, मोसानाड अडोड केंजिसि, इवे अडोन कर्तुळते माळतेके, माट सेतेमतोराम आयकोम इंदुर. मति अद्रम ओर ताना मुनेह, सेतेमतोर आया पगवोर.✱

32 बाराहक आया पगवोर इतेके, ओर इस्रयेल लोकर किर्स्तुन विस्वस केवा, मावाडे बेसताड कबस्कने सेतेमतोरल आयकल इनजोर ऊळिंदुर. इद्रमतोरिनाहकु किर्स्तु कोदुर ईस अर्हतनद बंडालेहका मन्हतोग.‡

33 किर्स्तुना लोप्पा मुनेने देवुळि वेहतदु सास्त्रमतगा इद्रम रासतद मन्हता:

✱ 9:18 9:18 पेसमुळि 4:21; 7:3; 9:12; 10:20,27; 11:10; 14:4,17; व्यवस्थाविवरण 2:30; यहोशू 11:20; योहन 12:40; रोम सहरतोर 11:7,25 ✱ 9:19 9:19 3:7 ✱ 9:19 9:19 2 इतिहास 20:6; अय्युब 9:12; दानियेल 4:35 ✱ 9:20 9:20 यशायाह 29:16; 45:9; 64:8; यिर्मयाह 18:6 ✱ 9:21 9:21 2 तिमीति 2:20 ✱ 9:22 9:22 बुदताड पोल्लोड 16:4; 1 पत्र 2:8 ✱ 9:22 9:22 2:4 ✱ 9:23 9:23 8:29-30 ✱ 9:24 9:24 3:29; 8:28 ✱ 9:25 9:25 होशे 2:23; 1 पत्र 2:10 ✱ 9:26 9:26 होशे 1:10; रोम सहरतोर 8:14 ✱ 9:27-28 9:27-28 पुटमुळि 22:17; यशायाह 10:22-23; होशे 1:10; रोम सहरतोर 11:5 ✱ 9:29 9:29 व्यवस्थाविवरण 29:23; यशायाह 1:9; 13:19; यिर्मयाह 49:18; 50:40; आमोस 4:11; 2 पत्र 2:6 ✱ 9:30 9:30 1:17; 3:21-23; 10:6-8; गलातितोर 3:24; इब्रितोर 11:7 ✱ 9:31 9:31 3:27; 10:2-4; 11:7; गलातितोर 5:4 ‡ 9:32 9:32 किर्स्तु वाताहकु, यहुदिर बेस-नेहना गिर्दा आयना मता; मति ओर अडोड वेहतप पिसलाहि विचर कीताहकु, किर्स्तु वातस्के ओन सीता केवोर. ओग हक्कनागुटातगा डोलतद वने, ओरिहक उगस उगस मंदु. अदिनेनाहक किर्स्तु ओरिहक कोदुर ईयलाह कीतद बंडाता लेहकान आतोग.

इद ऊळाट! नना येस्सलेम सहरते बंडालेहकाडोन ओर्विन तासिहन्नन,
ओनगा वेल्लाटोर कोदुर ईस मुटनुर*
मति ओना पोगोन बोर आसा तासनुर, ओर बेस्केने मेसेहने आयोर आयनुर. *
इनजोर रासतद मन्हता.

10

1 मावोर विस्वसिरि! नावा इस्रयेल लोकुरिन देवुळि पिसिह कीयि इनजोर, नावा पूरा जीवाताहि विचर कीसि, इद पोल्लोतेनाहक देवुळतुन अमेसा पार्तना कीसोरेन महनन.

2 देवुळतुन माळलाहि, ओरा पका जिद मन्हता इनजोर, नना ऊळतन.* मति ओर देवुळ वेहता अगदुन पुनोर.

3-4 बह इतेके, देवुळि लोकुरिन बेद्रम सेतेमतोर कीस्ता इनजोर, ओर पुनोर. पुनवाहकु, ओर मोसानाड अडोड केंजिसि ताकतेके, देवुळि माक सेतेमतोर इनदगा इनजोर, विचर कीस्तोर. मति किर्स्तु मयेनाहक मोक आसि, पाळनाड अडोन मारिह कीसि, अद अगदुन बंद कीतो. * कीसि, लोकुर सेतेमतोर आयलाहि, विस्वसता अग तोहतोग. मति इद अगदे, इस्रयेलतोर ताकोम इन्हतोर.*

देवुळि तन्क केयवालोर सबेटोरिने पिसिह कीस्ता

5 सास्त्रमतेमोसाल बह रासतोग इतेके, बोर बोर अडोड माळसोरे पिसलाह ऊळिहतोर, ओरिहक सबे अडोन, बेदिने चुकवालेवा माळ पोयतगा.*

6-8 मति बोर बोर विस्वस कीसि सेतेमतोर आयलाह ऊळिहतोर,* ओरा लोप्पा मोसाल इद्रम वेहतोग इतेके, देवुळता पोल्लो नियगा मन्हता, इतेके नीवा जीवातगा, नीवा तोडटागा मन्हता. अदिनेनाहक “माक पिसिह केवाल किर्स्तुन ततलाहि देवुळदीपतगाबोग तगड पगयनोग?” इनजोर इनमाट. बह इतेके किर्स्तु कुदि माक पिसिह कीयलाहि, इद बूमतगा वातोग. अद्रमे ओसो “किर्स्तुन हामुरताह तेगिह कीयलाह, हानादीपते बोग रेग पगयनोग?” इनजोर वने मीट इनमाट; * बह इतेके, देवुळिये किर्स्तुन हामुरतगडाह तेगिह कीता. अदिनेनाहक देवुळता मुनेह सेतेमतोर आयलाह, माक बाताले कीया पोयो, सिरप विस्वस कीयना अचोने. इंजेके माट इद कबुरतुन पोकर कीयलाह आतोम.

9 अद कबुर इद्रम इतेके, येसुये नावा सामि इनजोर, निमा नीवा तोडटे कबुल आसि,* देवुळि ओन हामुरतगडाहि जीवा अर्हता इनजोर, नीवा जीवाताहि विस्वस कीतेक अचोन, देवुळि नीक पिसिह कीयगा.*

10 बोगे आयि, आपुना जीवाताहि विस्वस कीतेकेने, ओग देवुळता मुनेह सेतेमतोग आस्तोग. अद्रमे आपुना तोडटे कबुल आतेकेने, ओग तना पापमता सिक्साताहि पिसिहतोग.

11 देवुळता सास्त्रमतगा वने, इद्रम रासतद मन्हता: “किर्स्तुन विस्वस केवाल बोगे मनेग, ओग मेसेहने आयोग आयनोग.” *

12 विस्वस केवालोर यहुदिर मनिर, ओसो बोर दुस्सा जाततोर मनिर, कतमतोरा सामि इतेके येसुये! ओन केयवालोर सबेटोरिन, ओग पका बेस ऊळिहतोग.*

13 बोर बोर सामिनु दया कीम इनजोर केयिहतोर, ओर सबेटोर पिसनुर,* इनजोर रासतद मन्हता.

14 मति बोर लोकुर किर्स्तुन विस्वस केवोर, ओर बह केयेर? ओरिहक ओना पोल्लोतुन बोगे एस्सिह केवालेवा, ओर बह विस्वस केवेर? * ओरगा बोगे अनवालेवा, किर्स्तुना कबुर बह एवयगा? *

15 लोहवालोर लेवेके, ओरगा बोग दायनोग? * अदिनेनाहक देवुळता सास्त्रमतगा इद्रम रासतद मन्हता: बेसता कबुरतुन तवालोर वायनदिन ऊळिसि, बेचोन गिर्दा वास्ता! * इनजोर देवुळता कबुरतोग यसयाल वेहतोग.* अद्रमे देवुळि तना कबुरतोरिन पोकर कीयलाहि लोहताये.

16 मति केंजतोरगडाहि उच्चुर अद बेसता कबुरतुन विस्वस केवोर.* इदिने यसयाल इतोग, “ए सामि! माट वेहतद कबुरतुन बोगाय विस्वस कीतोगा?” * इनजोर इतोग.

17 इद्रमलेहका लोकुर किर्स्तुना बेसता कबुरतुन केंजतेकेने, विस्वस कीया पगयहतोर.* बोगाय अद कबुरतुन पोकर कीतेकेने, ओर केंजिहतोर.

18 पया इस्रयेल लोकुर इद कबुरतुन केंजोरा? आयो, ओर केंजतोरे. देवुळता सास्त्रमतगा इद्रम रासतद मन्हता:

* 9:33 9:33 गलातितोर 5:12 * 9:33 9:33 यशायाह 8:14; 28:16; रोम सहरतोर 5:5; 10:11; 1 पत्र 2:6,8 * 10:2 10:2 बळयिर 21:20 * 10:3-4 10:3-4 3:21-23; 7:1-4; 11:7; गलातितोर 3:24; 4:5 * 10:3-4 10:2-4 9:31 * 10:5 10:5 लैव्यव्यवस्था 18:5; नहेम्याल 9:29; यहजेकल 20:11,13,21; पिलिपितोर 3:9 * 10:6-8 10:6-8 9:30 * 10:6-8 10:6-8 व्यवस्थाविवरण 30:12-14 * 10:9 10:9 मत्याल 10:32; लूकाल 12:8; 1 कुरिततोर 12:3; पिलिपितोर 2:11; 1 योहन 4:15 * 10:9 10:9 बळयिर 16:31; रोम सहरतोर 4:24-25; 1 पत्र 1:21 * 10:11 10:11 यशायाह 28:16; रोम सहरतोर 9:33 * 10:12 10:12 बळयिर 10:36; रोम सहरतोर 3:21-23,29 * 10:13 10:13 योएल 2:32; बळयिर 2:21 * 10:14 10:14 यशायाह 52:15; रोम सहरतोर 15:20-21; इपिससतोर 4:21 * 10:14 10:14 बळयिर 8:31; तीतुस 1:1-4 * 10:15 10:15 बळयिर 13:3; रोम सहरतोर 15:24; 3 योहन 6-8 * 10:15 10:15 यशायाह 52:7 * 10:15 10:15 इपिससतोर 6:15 * 10:16 10:16 3:3 * 10:16 10:16 यशायाह 53:1; योहन 12:38 * 10:17 10:17 गलातितोर 3:2,5; 1 तिसलुनितोर 2:13; इब्रितोर 4:2

ओरा कबुर पूरा बूममेंड एवता.

ओरा पोल्लो दुनियाता कोड एवनाह पोकुर आता, ✧

इनजोर रासतद मन्हता. अद्रमे ओर निटम केंजतोर.

19 केंजिसाय ओरिहक तेळियोया? तेळियहताये! मुनेन मोसाना साझमते रासतपु, देवुळि इस्त्रयेल लोकरिन इद्रम इता:

“दुस्राड जातिनोरिहक बर्कत ईसि, मीवा जीवा कर्वनाह कीकन.

नाक पुनवोरिहक देव्वा ईसि, मियगा कोटुल पुटिह कीकन,” ✧

इनजोर देवुळि इता.

20 मोसाना पेकेडोग यसयाल, (दुस्राड जातिनोरा लोप्पा रासिहपा,) देवुळता दीराते इद्रम रासतोग:

नाक पर्हकवोर, नाक दोर्किह कीतोर.

नाक पुनदलाह ऊळवोर, नाक पुनदलाह आतोर, ✧

इनजोर रासतोग.

21 इस्त्रयेल लोकरा लोप्पा बार, देवुळि इद्रम इता: “नयगा मल्स वायिर इनजोर, वेल्लाय जोम ओरा अग ऊळतन. मति ओर कैगम आसि, नावा पोल्लोतुन केंजोर,” ✧ इता, इनजोर यसयाल रासतोग.

11

देवुळि तना इस्त्रयेल लोकरिन जीवा लोपता

1 अदिनेनाहक नना ताल्हकिहनन, देवुळि तना इस्त्रयेल लोकरिन पूराय विळिसीताया?✧ आयो! अद्रम विळिसो! विळिसवाहके कोनि, नावा लेहकाडोरिन वने आचता. नना वने इस्त्रयेल मन्कनने आंदन, अब्रहमना जालपिलतोग✧ बिन्यमिनना कूळतोनन.*

2 इतेके बोर नयगा विस्वस तासनुर इनजोर, देवुळि मुनेन पुन्ज मता,✧ ओर इस्त्रयेल लोकरिन देवुळ विळिसो.✧साझमतगा रासतद देवुळता कबुरतोग एलियांना पोल्लोतुन, मीट पुतिर इसि! ओग देवुळतुन पार्तना कीनिके, इस्त्रयेल लोकरगा इद्रम कसुर वाटटोग:

3 “ए सामि! नीवा कबुरतोरिन ओर हक्कतोर. नियेनाहक मोकिड ईयनव गर्यानि, पिळहपळ कीतोर. बहाल पेनतुन मोळ्कवोनन, नना वगोनने पिसतन. इंजेके नाक वने हक्कलाह ऊळिहतोर!” ✧ इतोग.

4 अस्के देवुळि ओन बाताल पोल्लो मल्हता, सीता मन्हताया? “आयो एलिया, बहाल पेनतुन मोळ्कवोनिन निमा वगोनिन आयविन; अद पेनतुन मोळ्कवा, नाक मोळ्कवालोर एळ्ड अजर्क मन्कलोरिन, ओरा कयदाहि नना पिसिह कीस तासतन,”

✧ इनजोर देवुळि वेहता.

5 अद्रमलेहकाने इंजेके वने, देवुळि दया कीस आचिस तासताहकु, माट उच्चुरे यहुदि लोकरोम,✧ किस्तुन विस्वस कीतोरोम महनोम.✧

6 माट कीतव बेसताड कबस्किन ऊळिस आयो, मति अद दया कीताहके, तान विस्वस कीयलाहि, उच्चुरिन आचता. मावाड कबस्किन ऊळिस आचता इतेके, देवुळता पिसमुळ माक कमय कीतप दोर्कालि, ताना दयाता पोल्लो आयो आवालि.✧

7 इंजेके ओरा इद्रम आता: वेल्लाटोर इस्त्रयेल लोकर देवुळता मुनेह सेतेमतोर आयलाह ऊळतोर, मति आया पगवोर. देवुळ आचतोर उच्चुर इस्त्रयेलतोर सेतेमतोर आतोर; पिसतोरिन बार, तना पोल्लोतुन केंजवाह, कैगम आनाह विळिसता.✧

8 वेर कैगम आयवालोर लोप्पा, देवुळता साझमतगा इद्रम रासतद मन्हता: देवुळ ओरिन पका उस्कंडते मतप लेहका, कीस तासता. अदिहके ओर कौडाड मन्जाय, ताना सेतेमतुन ऊळ पगवोर; केव्क मन्जाय ताना सेतेमता पोल्लोतुन वेनदा पगवोर. नेंड एवनाह वेर अहे मन्हतोर,✧ इनजोर रासतद मन्हता. अद्रमलेहकाने आता.

9 दाविद राजाल वने इदे पोल्लोतुन वेहतोग; (ओग तना कोटुलतोर पोल्लोतुन वेहतहपा,) इद्रम इतोग:

“ए देवुळि! ओयकता वदतगा दोम्हक्ने एकतप लेहका,

ओर सुकमते गाटो तिनदकल इनदहपा, ओरा पोगोन तिपल वास अरयि.

ओर कोदुर ईसि, बौदातगा अरयिर,

ओरा पापमता बूति ओरिहक दोर्कि.

10 देवुळता सेतेमतुन ऊळ पगवाह, ओर गंगाते मनिर.

✧ 10:18 10:18 देवुळताड पाटाड 19:4; रोम सहरतोर 1:19-20; कुलसितोर 1:6-8 ✧ 10:19 10:19 व्यवस्थाविवरण 32:21; रोम सहरतोर 11:11,14 ✧ 10:20 10:20 यशायाह 65:1; रोम सहरतोर 9:30 ✧ 10:21 10:21 यशायाह 65:2 ✧ 11:1 11:1 1 शमूएल 12:22; यिर्म्याह 31:37; 33:24-26 ✧ 11:1 11:1 2 कुरिततोर 11:22; पिलिपितोर 3:5 * 11:1 11:1 याकुब मुय्तोनगडाहे पूरा इस्त्रयेल देसेम पुट्टा. ओनाड बारा माक मतोर, ओरगडाहि इस्त्रयेलतोर बारा कूळिनोर आतोर. वेरे बारा मकिरगडाहि बिन्यमिन वीसा पेकाल मतोग. ✧ 11:2 11:2 8:29 ✧ 11:2 11:2 देवुळताड पाटाड 9:4:14 ✧ 11:3 11:3 1 राजा 19:10,14 ✧ 11:4 11:4 1 राजा 19:18 ✧ 11:5 11:5 2 राजा 19:4; रोम सहरतोर 9:27-28 ✧ 11:5 11:5 9:27-28 ✧ 11:6 11:6 4:4 ✧ 11:7 11:7 मार्कल 6:52; रोम सहरतोर 9:18,31; 11:25; 2 कुरिततोर 3:14; इपिसुसतोर 4:18 ✧ 11:8 11:8 व्यवस्थाविवरण 29:4; यशायाह 29:10; मत्याल 13:13-14

मोताते ओरा मोळ्हकोग अमेसा वडिस मनि,” ✨
इनजोर इतोग.

11 पया इस्रयेलतोर यहूदिर, किस्तुन विस्वस केवस्के, देवुळतगडाहि अमेसा-अमेसातुहक एगतोर इनजोर, नना इनोन. अद्रम आयमाकि वने! यहूदिर किस्तुनाड केंजवाहकु, देवुळता पिसमुळ यहूदि आयवोरगा एवता. ✨ इदिन ऊळिसि, यहूदिरा जीवा कर्विसाय नयगा वायिर इन्जि, ✨ देवुळता विचर मन्हता. †

12 ओर किस्तुन पास्कतद पापम कीताहकु, दुस्राड जातिनोरिहक देवुळता बर्कत दोर्कता. अह इतेके यहूदिर बेस्के किस्तुनके पूरा मलयनुर, अस्के इंजेतदिहकाय वीळिसि, दुनियामेटोरिहक बेचोनो वेल्ला बर्कत दोर्कगा!

उच्चुर तेला यहूदिर विस्वस कीयनुर इन्जि, पोलुना आसा

13 यहूदि आयवोर विस्वसिरि! इंजेके नना मीक वेहतलाह आतन: बेसता कबुर यहूदि आयवोरगा ओम इन्जि, देवुळि नाक बळयि इनजोर मियगा लोहता. ✨ इद पका बेरा सेवा इनजोर, कहटेम कीयहनन.

14 इद्रम कीस, नना नावाय यहूदि जाततोरिन जीवा कर्वनाह केवनन. अस्के मियगा मनदनद बर्कततुन ऊळिसि, ओर उच्चुर तेला किस्तुन विस्वस कीसि पिसिर. ✨

15 इतेके देवुळि यहूदिरिन जेक कीताहकु, दुनियामेटोर लोकरिहक, देवुळता संगे कलियलाह दोर्कता. ✨ इतेके इंजेके अद ओसोवने यहूदिरिन तनगा ऐ कीयगा, अस्के अद बेचोन गिर्दाता पोल्लो आयगा! डोलतोर ओसो जीवा अरतप लेहका आयगा. ✨

16 इह केंजाट, कोडि इन्जि इचुने इतेकाय, पूरा अनम देवुळताय आंदु. ✨ ओसो मराताड मडाड देवुळताड इतेके, तानाड कांदाड वने देवुळताडे आंदुड. (अद्रमे यहूदिराड तादोर-बाबोरिन देवुळ आचताहकु, ओरा जालपिल वने देवुळता लोकरे मन्हतोर.)

17 (यहूदिर इतेके देवुळता वाळुमतगा ओगसतद मराताड कोमाना लेहकाडोर आंदुर. मीट यहूदि आयवोरि बारा, टुटाता मराताड कोमाना लेहकाडोरि.) ओगसतद मराताहि वळगा कोमान एळिपस अर्हतप लेहकान, (देवुळि विस्वस केवोर यहूदिरिन पोहता.) पोहचि, टुटातगडाहि कोमान तचि, अविस्कना जागातगा जोळे कीतप लेहका, देवुळि मीकु ओरगा कलियिह कीता. अह आसि, मुनेताड कोमाड आयिड, ओसो जोळे कीतव कोमाड आयिड, इव सबेटव उदिय मराताड मडाड एग गुंजनाहके पिसिहताड. ✨

18 अदिहक (मीट जोळेम आतोर यहूदि आयवोरि,) देवुळ एळिपस पोहतोर यहूदिरिन पास्कमाट. मीक पास्क वसनेके, इद पोल्लोतुन सीता कीम्हटु: कोमाड मडानेनाहक एग गुंजोड, मति मडाडे कोमानेनाहक एग गुंजिहताड. ✨. ‡

19 मति मीट इनेरि, “माक जागा कीयलाह कोनि, देवुळि अव कोमान एळिपस पोहता,” इनजोर इनेरि.

20 नना वेहतहनन, नितमे! मति इद पोल्लोतुन सीता कीम्हटु: ओर विस्वस केवाहके, देवुळि ओरिन एळिपस पोहतप लेहका कीता; मति मीट विस्वस कीताहके, मीक कलियिह कीता. अदिनेनाहक पोगयसोर तिरियमाट! देवुळतुहक रेयिस मन्हटु. ✨

21 देवुळि ओगसता मराताहि, कोळसतव कोमान वने तासवा, एळिपस पोहता इतेके, मीट टुटाताहि ततव कोमाना लेहकाडोरि, मीट विस्वसतुन विळसतेके, मीवा बह आयगा?

22 इद ऊळाट, देवुळि दया कीयनद वने आंदु, सिक्सा ईयनद वने आंदु. इद पोल्लोतुन सीता कीस ऊळाट! विस्वस केवा तानाड केंजवोरिन सिक्सा ईता. मति मीवा पोगोन बार दया कीता. ✨ मीट विस्वस कीसोर अतेकेने, अद मीक दया कीसोरिन मनदगा. मीट विस्वसतुन विळसतेके, मीक वने एळिपस पोहचीयगा. ✨

23 अद्रमे देवुळि एळिपस पोहतविन, ओसोवने मरातगा जोळे कीया पगयहता; अदिनेनाहक यहूदिर वने देवुळतेके मल्सि, किस्तुन विस्वस कीतेक अचोन, देवुळि ओरिन ओसो तना लोकर कीया पगयहता. ✨

24 मीट यहूदि आयवोर विस्वसिरि इतेके, टुटाता मराताहि एळपतव कोमाना लेहकाडोरि आंदिर. मति यहूदिर बार ओगसतद मराताड कोमाना लेहकाडोर आंदुर. मीक देवुळि तना लोकरगा कलियिह कीता इतेके, सुस्मुनेताहि देवुळता लोकर मतोर यहूदिरिन, तनगा ओसोवने मल्हच ततना, इद देवुळतुहक ओसोय अल्को पोल्लो आंदु! (अदिनेनाहक विस्वस केवोर यहूदिरिन पास्किसि, पोगयसोर तिरियमाट.)

इस्रयेल लोकर सबेटोर पिसनुर

✨ 11:10 11:10 देवुळताड पाटाड 69:22-23 ✨ 11:11 11:11 बळयिर 28:28 ✨ 11:11 11:11 10:19 † 11:11 11:11 इस्रयेल मन्कलोर इतेके वने, यहूदि मन्कलोर इतेके वने, उदिये ✨ 11:13 11:13 बळयिर 9:15; रोम सहरतोर 15:16 ✨ 11:14 11:14 10:19; 1 कुरिततोर 9:22 ✨ 11:15 11:15 5:11; 2 कुरिततोर 5:19 ✨ 11:15 11:15 लूकाल 15:24,32 ✨ 11:16 11:16 गिनती 15:18-21; नहेम्याल 10:27; यहजेकल 44:30 ✨ 11:17 11:17 इपिसुसतोर 2:11-14 ✨ 11:18 11:18 योहन 4:22 ‡ 11:18 11:18 पोल्लु मडाड इनजोर, यहूदिराड पेदामुय्तोरा लोप्पा इतोग (इतेके अब्रहम, इसक, याकुब वेरा लोप्पा). कोमाड इतेके पेदामुय्तोरा जालपिल इनजोर इतोग. ✨ 11:20 11:20 12:3,16; 1 कुरिततोर 10:12; 2 कुरिततोर 1:24; 1 तिमोति 6:17; 1 पत्रु 1:17 ✨ 11:22 11:22 2:4 ✨ 11:22 11:22 योहन 15:2; 1 कुरिततोर 15:2; इब्रितोर 3:6,14 ✨ 11:23 11:23 2 कुरिततोर 3:16; इब्रितोर 3:19

25 मावोर विस्वसिरि! माटे पका तेल्वतोर रोम इन्जि, मीट पोगायनदायो इनजोर, ✨ देवुळि इंजेके इस्त्रयेलतोर लोप्पा पुन्पिह कीतद, इद पोल्लोतुन मीक वेहतलाह आतन: ✨ यहुदि आयवोर बेच्चुर किस्तुन विस्वस कीयनुर इनजोर, देवुळि विचर कीता, अच्चुर कतमतोर देवुळतेके वानाहजोम, उच्चुर इस्त्रयेल मन्कलोर बुदि, देवुळताड केंजवाह कैगम मनदगा. ✨

26 मति ताना पया इस्त्रयेल लोकर सबेटोरिन देवुळि पिसिह कीयगा. इदे पोल्लो वेल्लाड वर्साना मुने, अद वेहच मता: नना लोहवाल विळिसह केवाल, येस्सलेमता सियोन मेटाताहि वायनोग.

ओग नावा इस्त्रयेल लोकराऽपापि बुदतुन माय्पिह कीयनोग.

27 नना ओरा संगे मुने करलकीतपु,

ओरा पापमतुनमापि कीसीकन, ✨

इनजोर साझमते रासतद मन्हता.

28 इंजेके वेल्लाटोर इस्त्रयेल लोकर बेसता कबुरतुन नमवाहकु, देवुळि ओरिन कोटुलतोर इन्हता. ओर नमवाहकु, इद बेसता कबुर मियगा वाता, इद मीक पायदा आता. मति देवुळ ओरा पेदामुय्तोर अब्रहम, इसक, याकुब, वेरिन आचताहकु, इंजेक वने इस्त्रयेलतोरिन जीवा कीस्ता. ✨

29 बाराहक इतेके, “मीवा जालपिलतुन नना नावा लोकर आयना इन्जि आचतन, ✨ ओरिहक बर्कत ईकन” इन्जि, देवुळि ओर पेदामुय्तोरिन करल कीस मता, अद पोल्लोतुन देवुळि बेस्केन माडो.

30 यहुदि आयवोर विस्वसिरि! मीट मुने देवुळता पोल्लोतुन केंजवा मतिर, ✨ मति यहुदिर ताना पोल्लोतुन केंजवाहकु, देवुळि मीक सीता कीसि, मीवा पोगोन दया कीता. ✨

31 मीक सीता कीसि दया कीतप लेहकान, ओर यहुदिरिन वने, उंद दिया सीता कीसि दया कीयगा.

32 इद्रमलेहका, यहुदिर आयिर, यहुदि आयवोर आयिर, सबेटोर नावा पोल्लोतुन केंजवाह, तमाय कैगम बुदते ताकिर ✨ अस्के, सबेटोरिन सीता कीसि, दया कीकन इनजोर, देवुळता विचर मन्हता. ✨

पोल्लु देवुळतुन जोहर कीस्तोग!

33 देवुळता बुदि बेचोन बेरा मन्हता, अद पुनवद पोल्लो बेदे इले! ✨ अदिना लेका-जोका मुर्तिय कीया वावो. अद बेद्रम नेयम कीस्ता, बह बह कीस्ता, इदिन बोगे पुनदा पगवोग. ✨

34 देवुळताड विचर्किन बोग पुनदा पगयहतोग?

तान बोगाय बुद वेहता पगयहतोग? ✨

35 बोगाय देवुळतुन नाक मल्हच ईम इनदलाहि,

मुने बातालाय करा ईस मतोगा? एवोग! ✨

36 बाराहक इतेके, सबे देवुळतगडाहिये पुटटाड, तानाय कयदे सबे ताकिहताड, तानेनाहके सबेटव मन्हताड. ✨ तान्के अमेसा-अमेसातुहक मान आयि! आमेन. ✨

12

मीवा जीवातुन देवुळता कयदे ईम्हटु

1 मावोर विस्वसिरि! मीक इंजेक एवनाह वेहतव, देवुळता दयाताड पोल्लोन सीता कीसीसि, मीट बाताल कीयना इनजोर, मीक अर्जि कीयहनन: नावा मनमुळ इंजेके नयेनाहक इले मति, देवुळतेनाहके मन्हता इन्जि, मीवाड मेंदुस्किन देवुळता सेवातेनाहकु ताना कयदे विळिससीम्हटु. इद्रमताये मोकि देवुळतुहक विचर वास्ता, इदिने देवुळतुन निटम माळना इनजोर इनदना. ✨

2 इद दुनियातोर लेहका ताकलाह मीट ऊळमाटु, ✨ मति देवुळ मीवाड विचर्किन मिळहचि, मीक पूना बुद ईयि. ✨ अस्के बेद्रम ताकना इन्जि देवुळता विचर मन्हता, अदिन मीट पुनदकिर. ✨ इद्रमता ताकमुळि नेहनलि, ओसो देवुळतुहक विचर वायनदु, बाताले तपलेवद आंदु.

✨ 11:25 11:25 12:16 ✨ 11:25 11:25 इपिसुसतोर 1:9; 3:3,9 ✨ 11:25 11:25 लूकाल 21:24; योहन 10:16; रोम सहरतोर 9:18; इपिसुसतोर 4:18 § 11:26 11:26 नावा इस्त्रयेल लोकरा मोदुल कागिदते “याकुबना”; इस्त्रयेल लोकर इतेके, याकुब मुय्तोना कूळतोर आंदुर. ✨ 11:27 11:27 यशायाह 59:20-21; 27:9; इब्रितोर 8:12 ✨ 11:28 11:28 व्यवस्थाविवरण 7:8; 10:15; रोम सहरतोर 9:5 ✨ 11:29 11:29 8:28; 2 पत्र 1:10 ✨ 11:30 11:30 तीतुस 3:3 ✨ 11:30 11:30 15:9 ✨ 11:32 11:32 3:9; गलातितोर 3:22-23 ✨ 11:32 11:32 5:19; इब्रितोर 3:18 ✨ 11:33 11:33 इपिसुसतोर 3:10; कुलुसितोर 2:1-3 ✨ 11:33 11:33 अय्यूब 5:9; 11:7; 15:8 ✨ 11:34 11:34 1 कुरिततोर 2:16 ✨ 11:35 11:34-35 यशायाह 40:13; अय्यूब 35:7; 41:11 ✨ 11:36 11:36 1 कुरिततोर 8:6; 11:12; इपिसुसतोर 4:6; कुलुसितोर 1:16; इब्रितोर 2:10 ✨ 11:36 11:36 गलातितोर 1:5; इपिसुसतोर 3:21; पिलिपितोर 4:20; 1 तिमोति 1:17; 2 तिमोति 4:18; इब्रितोर 13:20-21; 1 पत्र 4:11; 5:11; 2 पत्र 3:18; यहुदाल 25; तोहचीतव पोल्लोड 1:6; 5:13 ✨ 12:1 12:1 6:13; 1 कुरिततोर 6:18-20; इब्रितोर 12:28; 13:15; 1 पत्र 2:5 ✨ 12:2 12:2 मत्थाल 13:22; मार्कल 4:19; लूकाल 8:14; गलातितोर 1:4; याकुब 1:27; 1 पत्र 1:14; 1 योहन 2:15-16 ✨ 12:2 12:2 इपिसुसतोर 4:23-24 ✨ 12:2 12:2 इपिसुसतोर 5:10,17; कुलुसितोर 1:9-10

3 देवुळि नाक देव्या ईस, तना बळयि इनजोर निल्लिह कीता. ☆ अद अदिकरते मियगडाह ओर्विन-ओर्विन नना वेहतहनन: नना विस्वसते बेरोन इनजोर पोमाडेड कीयनदायो, मति देवुळि नाक बेद्रमता बुदि ईता, ☆ अदिना इसबते नना बेद्रमतोग विस्वसिनन इन्जि, ☆ बेसतल बुदते विचर कीम्हटु. ☆

4 बह इतेके, मावा मेंदुदगा कयकु, कालकु, कोंडाड बाताड मन्हताड, अव सबे अलग-अलग कबळ कीस्ताड.

5 अद्रमे माट विस्वसिरल वने, वेल्लाटोरल मतेक तेला, किस्तुना संगे जोळेम आताहकु, उंदिय मेंदुलता लेहका आतल. ☆ अहे माट ओर्विहक-ओर्वोग वने, तुंडिस मतप लेहका महनल.

6 देवुळि माक देव्या ईताहकु, मयगा ओर्वोग-ओर्वोग मन्कहक, अलग-अलग रीतता कबळ कीयलाह बुद ईता. ☆ अद बुद मतपु, माट ताना सेवा कीयना गावले. ☆ देवुळि तना कासा कबुरतुन नीक पुन्पिह कीता इन्जि, ☆ नीवा विस्वस मन्हता इतेके, अद कबुरतुन पोकर कीम.

7 सेवा-साकुर कीयनद बुद दोर्कतोरिर, गिर्दति सेवा-साकुर कीसोर मन्हटु. ☆ देवुळता पोल्लो कागहतनद बुद दोर्कतोरिर, बेस-नेहना कागहचोर मन्हटु. ☆

8 दुसोरिहक दीरा ईयनद बुद दोर्कतोरिर, अहे दीरा ईसोर मन्हटु. ☆ दुसोरिहक दर्म कीयनद बुद दोर्कतोरिर, चिक्टम आयवा दर्म कीसोर मन्हटु. ☆ दुसोरा मुख्याल आस ताकिह कीयनद बुद दोर्कतोरिर, पूरा जीवाताहि ओरिन ताकिह कीसोर मन्हटु. ☆ दुसोरिन जीवा लोपिस तोळ ईयनद बुद दोर्कतोरिर, मीट गिर्दति तोळ ईसोर मन्हटु. ☆

9 दुसोर विस्वसिरिन जीवा कीयनोम इनजोर, मीट सोड केमाटु, मति जीवाताहि जीवा कीम्हटु. ☆ लाग्वाड पोल्लोनगडाह जेक मन्हटु, नेहनाड पोल्लोन अमेसा पोस मन्हटु. ☆

10 तमोग-दादना लेहकान, ओर्विहक-ओर्वोग जीवा कीम्हटु. ☆ ओर्विहक-ओर्वोग उड्ला बुदते मान ईयलाह उसर आम्हटु. ☆

11 कबळ कीयलाह लंडा आयमाटु, मति पूरा जीवाताहि देवुळता सेवा कीम्हटु.

12 देवुळि मीक ईतद आसाते, गिर्दा आस मन्हटु. ☆ तिपलक वातस्के, आरेम आयवा निच मन्हटु. ☆ अमेसा पार्तना कीसोर मन्हटु. ☆

13 देवुळता मन्कलोरिहक गर्ज अरतेक अचोन, तोळ इम्हटु. ☆ बोराय विस्वसिर जेकताहि मीवा लोन वातोर इतेके, ओरिहक गिर्दति जावा-एग कीयलाह, अमेसा तयर मन्हटु. ☆

14 मीक तिपल केवालोरिन, देवुळ मीक सुकमते तासि इनजोर, बर्कतताड पोल्लोड वळ्ळकाटु, सरप एमाटु. ☆

15 गिर्दा केवालोरा संगे मीट वने गिर्दा कीम्हटु. अळवालोरा संगे मीट वने अळम्हटु. ☆

16 मीवा मुडोरगा उंद एकाते मन्हटु. ☆ पोमाडेड कीसोर तिरियमाटु, मति पोहचीतप लेहका मनवालोरा संगे गोत आम्हटु*. नाक सबे एर्का मन्हता, नना बुदतोनन इनजोर इनमाटु. ☆

17-18 सबेटोरिहक बेस ओप्पनव पोल्लोना विचर कीसोर ताकाटु. ☆ मीवा मेटे बेचोन आया पगयहता अचोन, सबेटोरा संगे गूनमते मन्हटु. ☆ बोराय मीवा नुस्कन कीतेके, ओरिन कोदा पोयमाटु. ☆

19 देवुळता सास्त्रमतगा इद्रम रासतद मन्हता: “बद्ला एतनद नावा कबळ. लाग्वाड कबस्क केवालोरिन ननाने बद्ला एतकन” इन्जि देवुळि इन्हता, ☆ इनजोर रासतद मन्हता. अदिनेनाहक नावा गोततोरिर! मीट बद्ला एनमाटु, ओरिन देवुळ ऊळगा. ☆

☆ 12:3 12:3 15:15; 1 कुरिततोर 3:10 ☆ 12:3 12:3 पिलिपितोर 2:13 ☆ 12:3 12:3 इपिससतोर 4:7 ☆ 12:3 12:3 11:20; 2 कुरिततोर 10:13; गलातितोर 6:3 ☆ 12:5 12:4-5 1 कुरिततोर 6:15; 10:17; 12:12-14,27; इपिससतोर 4:4,16,25 ☆ 12:6 12:6 1 कुरिततोर 3:5; 4:7 ☆ 12:6 12:6 1 कुरिततोर 7:7; 12:4; 1 पत्र 4:10 ☆ 12:6 12:6 बळयिर 13:1; 1 कुरिततोर 12:10 ☆ 12:7 12:7 बळयिर 6:3; 1 कुरिततोर 12:28 ☆ 12:7 12:7 बळयिर 13:1; 1 कुरिततोर 14:6,26 ☆ 12:8 12:8 बळयिर 4:36-37; 27:33-36 ☆ 12:8 12:8 2 कुरिततोर 8:2; 9:7,11,13; 1 तिमोति 6:18 ☆ 12:8 12:8 1 कुरिततोर 12:28; 1 तिमोति 5:17 ☆ 12:8 12:6-8 1 कुरिततोर 12:4; 1 पत्र 4:11 ☆ 12:9 12:9 2 कुरिततोर 6:6; याकुब 3:17 ☆ 12:9 12:9 1 तिसलुनितोर 5:15,21-22 ☆ 12:10 12:10 योहन 13:34; इब्रितोर 13:1; 2 पत्र 1:7 ☆ 12:10 12:10 पिलिपितोर 2:3 ☆ 12:12 12:12 5:2 ☆ 12:12 12:12 इब्रितोर 10:32-33,36; याकुब 1:3,12; 5:11 ☆ 12:12 12:12 बळयिर 1:14; 1 तिसलुनितोर 5:17 ☆ 12:13 12:13 15:25; 1 कुरिततोर 16:15-16; 2 कुरिततोर 9:1; गलातितोर 6:2; पिलेमोन 7; इब्रितोर 6:10; 13:16 ☆ 12:13 12:13 मत्याल 25:35; 1 तिमोति 3:2; 1 पत्र 4:9; 3 योहन 5 ☆ 12:14 12:14 मत्याल 5:44; लूकाल 6:28; 1 कुरिततोर 4:12; 1 पत्र 3:9 ☆ 12:15 12:15 अय्यूब 30:25; इब्रितोर 13:3 ☆ 12:16 12:16 15:5; 1 कुरिततोर 1:10; 2 कुरिततोर 13:11; पिलिपितोर 2:1-2; 1 पत्र 3:8 * 12:16 12:16 पोहचीतप लेहका मनवालोरा संगे गोत आम्हटु “साकुर केवालोर कीयनाड कबस्कना लेहकाडाड कबस्क कीयलाह, लजा आयना आयो,” इद्रम वने अर्तम पेसिहता. ☆ 12:16 12:16 बुदताड पोल्लोड 3:7; रोम सहरतोर 11:20,25 ☆ 12:17-18 12:17-18 2 कुरिततोर 8:21 ☆ 12:17-18 12:17-18 मार्कल 9:50; रोम सहरतोर 14:19 ☆ 12:17-18 12:17-18 बुदताड पोल्लोड 20:22; 24:29; 1 तिसलुनितोर 5:15; 1 पत्र 3:9 ☆ 12:19 12:19 व्यवस्थाविवरण 32:35; देवुळताड पाटाड 94:1; 1 तिसलुनितोर 4:6; इब्रितोर 10:30 ☆ 12:19 12:19 2 तिमोति 4:14

20 मति सास्त्रमते रासतपुः मीवा विस्दतोर कवते मतेके, ओरिहक गाटो ईम्हट. ओरिहक एग उनडा वसतेके, एग ईम्हट. अद्रम कीतेके, ओरिहक पका लजा वायगा†.

21 इद्रमलेहका मीवा जीवातगा कौटे बुदि उदमाकि, मति नेहनल कबळ कीसि, अद कौटे बुदतुन मायिह कीम्हट.✧

13

अदिकरते मनवालोरिहक वडिस मनदना

1 केंजाट, सबे अदिकर देवुळताहि वाता. इंजेटा सर्करतुन वने, अदे निल्लिह कीता.✧ अदिनेनाहक मीट सर्करताड सबे पोल्लोन केंजिसि ताकाट.✧

2 अद्रमता अदिकर मनवालोर विस्द आयना इतेके, देवुळता विस्द आतप आस्ता. अद्रम विस्द आयवाल, देवुळताहि सिक्सातुन दोर्किह कीस्तोग.

3 बेसताड कबस्क केवाल सर्करतुहक बाराहक रेयनोग? लाग्वाड कबस्क केवाले रेयनोग. सर्करतुहक रेयवालेवा मनदना इतेके, मीट बेसताड कबस्क कीम्हट. अस्के ओर मीक बेसतोर इनजोर इनदनुर.

4 ओर मीवा पाय्दातेनाहक, देवुळताड सेवकिर आंदुर. मति लाग्वाड कबस्क केवालोरिहक, सिक्सा ईयनद अदिकर ओरगा मन्हाताये. अदिनेनाहक मीट लाग्वाड कबस्क कीतेके, ओरिहक रेयाट. लाग्वाोरिहक सिक्सा ईयलाहिये, सर्कर ताकिह केवालोरिनु देवुळि निल्लिह कीता.✧

5 अदिनेनाहक मीट ओरा पोल्लोते वडिस मनदना, मनवेके मीक सिक्सा वने दोर्किहता, मीवा जीवा वने चुहेम आयो आस्ता.✧

6 सर्करतुन ताकिह केवालोर देवुळता सेवातोर. अदिनेनाहक मीट ओरिहक सिद्वा दोहाट. दोहवेके, ओर तमा कबळतुन बह रोमवा कीयनुर?

7 बोन्क बाताल ईयनद ओपिहता, अदिन ईम्हट. इतेके सिद्वा एनवालोरिहक सिद्वा दोहाट, गरपटि एनवालोरिहक गरपटि दोहाट,✧ अदिकरते मनवालोरिहक रेयिस मान ईम्हट.

ओर्विहक-ओर्वोग बह जीवा कीयना

8-9 देवुळि माक लेकालेवा जीवा कीताहकु, माट वने दुसोरिन जीवा कीयनाय गावले. इद करातुन विळिसिसि, दुस्रा बेदे कराता मोता मियगा मनमाकि. सास्त्रमतगा रासतव मोसानाड अडोन मीट पुतिरे: साखाल कबळ केमा, दुसोन हक्कमा, कलमा, दुसोना मादगा कौडा केमा ✧ इनजोर रासतद मन्हाता. मोसानाड सबे अडोड, सास्त्रमता उंदिय पोल्लोते माळतप आताड. अद बेद इतेके, निमा कुदतुन जीवा कीयना लेहका, दुसोरिन वने जीवा कीम. ✧

10 दुसोरिन जीवा कीतेके, ओरिन बाताले कोटुल कीया वावो. इद्रमलेहका माट जीवा कीतल इतेके, देवुळताड पूरा अडोन माळतप आतल.✧

11 माट मुने किर्स्तुन विस्वस कीयलाह आतल अस्के, देवुळि माक इद ईकळता दुनियाताहि पिसिह कीयनद कगो बेस्के एवयगा इनजोर, अग ऊळिदल. इंजेके अद कगो एरे एवता.✧ अदिहक मीट मीवा निद्रताहि तेदिसि, उसर आम्हट.✧ नना वेहतप लेहका ताकाट.

12 इंजेक ईकळ मारलाह आसि, वियतलाह आता.✧ अदिनेनाहक माट ईकळता लेहकाडाड लाग्वाड कबस्किन पोहचि, देवुळता वेहचते ताकसोरे, ईकळतुन ओरे कीयलाह तयर आयिड.✧

13 ओसो माट वेहचते मनाहकु, बेसता बुदते ताकिड. अद्रमे ओचेरा लेहका केवा, साखाल बुदते विचर वातप केवा, वहचळ केवा, ओसो दुसोरगा जीवा कर्ववा,✧ बेसता अगदे ताकिड.✧

14 मीट मन्कना बुदताड लालुस्किन मुर्तिय सीता केवाह,✧किर्स्तु येसुसामिये मीक आवे कीयेग.✧

† 12:20 12:20 ओरिहक पका लजा वायगा बुदताड पोल्लोड 25:21-22. मोदुल कागिदते “ओरा तलातगा किसतळिमड तासतप आस्ता,” इतेके लाग्वाड कबस्क कीतोन्क बेसताड कबस्क कीसीतेक अचोन, लाग्वाड कबस्क कीतोन्क लजा वास्ता. अद्रम लजा वायनदु, तलातगा किसतळिमड तासतप लेहकान आस्ता.

✧ 12:21 12:20-21 2 राजा 6:22; बुदताड पोल्लोड 25:21-22; मत्याल 5:44; लूकाल 6:27-28; 1 कुरिततोर 4:12; 1 पत्र 3:9 ✧ 13:1 13:1 दानियेल 2:21; 4:17; योहन 19:11 ✧ 13:1 13:1 1 तिमोति 2:2; तीतुस 3:1; 1 पत्र 2:13-14 ✧ 13:4 13:3-4 1 पत्र 2:13-14 ✧ 13:5 13:5 1 पत्र 2:19 ✧ 13:7 13:7 मत्याल 22:21; मार्कल 12:17; लूकाल 20:25 ✧ 13:8-9 13:8-9 पेसमुळि 20:13-17; व्यवस्थाविवरण 5:17-21 ✧ 13:8-9 13:8-9 लैव्यवस्था 19:18; मत्याल 7:12; 19:19; 22:39-40; याकुब 2:8 ✧ 13:10 13:8-10 गलातितोर 5:14; 1 योहन 3:10 ✧ 13:11 13:11 1 पत्र 4:7; 2 पत्र 3:9 ✧ 13:11 13:11 मार्कल 13:37; 1 कुरिततोर 15:34; इपिसुसतोर 5:14; 1 तिसलुनितोर 5:6 ✧ 13:12 13:11-12 1 कुरिततोर 7:29 ✧ 13:12 13:12 इपिसुसतोर 5:11; 6:11-13; 1 तिसलुनितोर 5:8; इब्रितोर 10:25; 12:1; याकुब 5:8; 1 योहन 2:8,18; तोहचीतव पोल्लोड 1:3; 22:10 ✧ 13:13 13:13 1 कुरिततोर 3:3 ✧ 13:13 13:13 लूकाल 21:34; गलातितोर 5:19-21; इपिसुसतोर 5:18; 1 तिसलुनितोर 4:12; 1 पत्र 4:3; 2 पत्र 2:13 ✧ 13:14 13:14 गलातितोर 5:16; 1 पत्र 2:11 ✧ 13:14 13:14 इपिसुसतोर 4:24; कुलुसितोर 2:23; 1 योहन 2:15-16

14

विस्वसते मेकतोर, मेकवोर गूनमते मनदना

1 मियगा बोर बोर विस्वसिर, (इद तिनदलाह पोलिहता, अद तिनदलाह पोलो इनजोर नोमिह्तोर,) ओर विस्वसते मेकवोर आंदुर. ✱ ओरिन मीवा ऐगे ओम्हटु, जेक तासमाटु. ✱ मीवाड विचर्क, मावाड विचर्क, कलियोड इनजोर, ओरा संगे गिटोगटो आयमाटु. ✱

2 विस्वसते मेकतोर विस्वसिरिहक, बेदाय तिनदलाह पोलिहता इनजोर, विस्वस कीस्तोर. मति विस्वसते मेकवोर विस्वसिर जाळिड-जबाडे तिन्हतोर. *

3 अविड तिनवालोर, तिनवोरिन मीवा विस्वस कमि मन्हता इनजोर पास्कमाकिर. ✱ अहे तिनवोर, तिनवालोरिन मीट तपतिर इनजोर, कसुर ओपमाकिर. ✱ बह इतेके मीक सबेटोरिन, देवुळिये तना लोकुर कीता.

4 दुस्रोना सेवा-साकुर केवानगा, कसुर ओपनद कबळ मीवा आयो. ओग कसुर कीतद, केवद, ओनाय माल्काल वेहतनोग. अद्रमलेहकाने बोगाय विस्वसि, कसुर कीतद, केवद, ओना माल्काल देवुळिये वेहतगा. देवुळिये ओना तोळ आताहकु, ओग तना विस्वसताहि अरवालेवा, देवुळता मुनेह बेस नितनोग. अदिहक अद्रमतोन कसुर ओपनदायो. ✱

5 अद्रमलेहकाने बोर बोर विस्वसिर, बेदो उंद दियातुन नोमिह्तोर. ✱ बोर बोर बार, कतमे दियाड बेसताडे इनजोर इन्हतोर. मति (आपुना नोमळि देवुळतुहक विचर वास्ता इनजोर,) ओवोर्ग-ओवोर्ग मन्कना विस्वस मनदना गावले.

6 दियाड नोमवालोर, सामिनेनाहक नोमिह्तोर, अहे सबेटविन तिनवालोर वने, देवुळतुन जोहर कीस तिन्हतोर. इद्रम ओर सामिहक मान ईसि तिन्हतोर. ✱ अविड तिनवोर वने, सामिहक मान ईसि तिनोर आस्तोर. ओर वने सामिन जोहर कीसिये, (तम्क पोलनव जाळिड-जबान तिन्हतोर. इतेके सामिहक मान ईयना, इदे मोदुल पोल्लो आंदु.)

7-8 नना इद्रम बाराहक इहनन इतेके, माटु मावाय अदिकरते ताकवल, मति सामिनाये अदिकरता इन्न महनल. हातेकाय पिसतेकाय, सामिनाये मन्कलोरल आंदल. हातेके, तान्के मान ईसि हायनल, पिसतेके तान्के मान ईसि पिसिहनल. ✱

9 डोलतोर ओसो जीवात मनवालोर विस्वसिरा माल्काल आयलाहिये, किस्तु डोलिस ओसो जीवा अरतो! ✱ ✱

10 उंद दिया देवुळ नेयम कीयनद जागाता मुनेह, माक सबेटोरिहक नितना मन्हता, ✱ इदिन पुनविरा? (अस्के मावा मनमुळ देवुळतुहक ओप्पगाया, ओप्पो इनजोर, तान्के वेहतनद अदिकर मन्हता.) अदिनेनाहक इंजेके मीवा ऐगेटोग विस्वसिन कसुरतो! इनजोर, बाराहक मीट इहनिर? ओन उड्लोग-बेरोग इनजोर बाराहक पास्किहनिर? ✱

11 सामि वेहतद पोल्लो ताना सास्त्रमतगा मन्हता, इदिन सीता कीम्हटु: “नना किरिया कीस वेहतहनन, उंद दिया सबेटोर नावा मुनेह मिंडाड कोटिस नाक मोळकनुर, सबेटोर नाकु देवुळि इनजोर कबुल आयनुर, इद नितम आयगा,” ✱ इनजोर रासतद मन्हता.

12 इतेके माट ओवोर्ग-ओवोर्ग मन्कल देवुळता मुनेह निचि, आपुनाड कबस्कना इसब ईकल, अदे मावा नेयम कीसीयगा. ✱

13 अदिनेनाहक मीवा ऐगेटोग विस्वसिनगा कसुर ओपमाटु. ✱

दुस्रोरीन विस्वसतुन विळसनाह केमाट

मति ऐगेटोर विस्वसिरिन विस्वसताहि लेसिह कीसि, पापमते अर्हतना लेहका, बाताले कीयनद आयो इनजोर सीता कीम्हटु. ✱

14 येसुसामिना जीवा नाक पुन्पिह कीताहकु, नाक सबे तिनदलाह पोलिहता इनजोर नना पुतन. ✱ मति बोग मन्कल बेदाय तिनदनदिन पोलो इनजोर विचर कीस्तोग, कीसि तान तिन्हतोग इतेके, ओग कळवोग आस्तोग. ✱

15 नावा विस्वस पका मेकता, नना विचर वातद तिनदा पगयहनन इनजोर इहनिर, मति मीवा तिनमुळते मीवा ऐगेटोग विस्वसिहकु एक्कुळ आतेके, इद बहु? ओन वने पिसिह कीयलाह, किस्तु तना जीवा ईतोग, अदिनेनाहक मीवा तिनदना तिडटे, ओना विस्वसतुन बूळे केमाटु. ✱ अद्रम कीतिर इतेके, मीट मीवा ऐगेटोन निटमे जीवा केविर. ✱

16 इतेके नना बेसे कीयहनन, मुर्तिय तपोन इनजोर इहनिर, मति (दुस्रोरा विचरते मीट तपिहनिर, अदिनेनाहके) मीवा बदनम आस्ता. अदिहक मीवा तिनदनद तिडटुन आवे कीम्हटु. ✱

17 केंजाट, देवुळि मीवा नडुम राजेम कीयना इतेके, तिनदनव-उनडनव पोल्लोनेके अचोन सीता केमाटु. ✱ सेतेमते ताकना, ओर्विना संगे ओवोर्ग गूनमते मनदना, पवित्र जीवाता गिर्दति निंदिस मनदना, इवे मोदुल पोल्लोड आंदुड. ✱

✱ 14:1 14:1 15:1; 1 कुरिततोर 8:9-12 ✱ 14:1 14:1 15:7 ✱ 14:1 14:1 1 तिसलुनितोर 5:14 * 14:2 14:2 अद देसेमते, आटुमतगा दोर्कनव अविड, पेन बोमाहक मोक इतविनगडाहि मंदुड. अदिहक बोर बोर विस्वसिर अविन तिनोर आंदुर. ✱ 14:3 14:3 ल्काल 18:9 ✱ 14:3 14:3 कुलुसितोर 2:16 ✱ 14:4 14:4 याकुब 4:11 ✱ 14:5 14:5 गलातितोर 4:10 ✱ 14:6 14:6 1 तिमोति 4:3-4 ✱ 14:7-8 14:7-8 1 कुरिततोर 6:18-20; गलातितोर 2:20; पिलिपितोर 1:20-21; 1 तिसलुनितोर 5:10 ✱ 14:9 14:9 पिलिपितोर 2:11; 1 तिसलुनितोर 4:14; तोहचीतव पोल्लोड 1:18; 2:8 ✱ 14:9 14:7-9 2 कुरिततोर 5:15 ✱ 14:10 14:10 2:16 ✱ 14:10 14:10 ल्काल 18:9 ✱ 14:11 14:11 यशायाह 45:23; पिलिपितोर 2:10-11 ✱ 14:12 14:12 मत्याल 12:36; 16:27; गलातितोर 6:5; 1 पत्रु 4:5 ✱ 14:13 14:13 मत्याल 7:13 ✱ 14:13 14:13 1 कुरिततोर 8:9,13 ✱ 14:14 14:14 बळयिर 10:15 ✱ 14:14 14:14 1 कुरिततोर 8:7 ✱ 14:15 14:15 1 कुरिततोर 8:11 ✱ 14:15 14:15 इपिसुसतोर 5:2 ✱ 14:16 14:16 1 कुरिततोर 10:28-30 ✱ 14:17 14:17 1 कुरिततोर 8:8 ✱ 14:17 14:17 15:13; गलातितोर 5:22-23

18 इद्रम कीस किर्स्तुना सेवा कीतिर इतेके, मीवा ताकमुळ देवुळतुहक विचर वायगा, ✨ अहे मन्कलोर वने मीक कदर ईयनुर. ✨

19 अदिनेनाहक माट ओर्विहक-ओर्वोंग गूनमते मन्जि, ✨ ओर्विहक-ओर्वोना विस्वसतुन मेग्किह कीयलाह ऊळिड. ✨

20 देवुळि मीवा मुडगा बेद कबळ कीयलाह आता, तान मीवा तिनदनद पोल्लोतेनाहक बूळे केमाट. देवुळता मुनेह कतमे तिनदलाह पोलिहताड निटमे, ✨ मति मीवा तिंडटेनाहकु, ऐंगेटोर विस्वसिर पापमते अरयहूतोर इतेके, तान तितेके मीट तपिह्निर. ✨

21 मीट अविड, अंगुर जोमा तितेक-उटेक बाताल आयो, मति मीवा तिनमुळता मेटे, मीवा ऐंगेटोंग विस्वसि विस्वसताह लेसतेक अचोन, मीट तान तिनवेकेन बेसु. ✨

22 मीवा विस्वसता इसबते मीट तपविर, मति तान मीट देवुळता मुनेह मीवाय जीवातगा तासाट, दुस्रोरा संगे गोटीड केमाट. बोशु नना तपोन इन्जि कसुरलेवप ताकिहूतोग, ओग देव्यातोगु. ✨

23 मति नना बेद तिह्नन, अद देवुळता मुनेह पोलिहताया पोलोया इनजोर, रेंड विचर्क कीस तिनवाल मात्रम, निटमे देवुळता मुनेह तपिहूतोग. बह इतेके, ओग देवुळतुन विस्वस केवाय तिन्हूतोग. ✨ इद्रमलेहका बेदाय कबळि देवुळतगा विस्वस केवाय कीतेके, अद पापम आस्ता.

15

विस्वसते मेग्कवोरा तोळ आयना

1 माट उयतुर विस्वसिरल विस्वसते बेस मेग्कताहकु, माक विचर वातप ताकनदायो, मति मेग्कवोरा नोमळतुन वने, माट सीता कीयना गावले. ✨

2 ओरिन लजा केवा, ओरा विस्वसतुन मेग्किह कीयना गावले. ✨

3 (माट बह ताकना इनजोर, किर्स्तुमाक तोहचीतोंग. ओग इद बूमतगा मनदहपा,) तन्क विचर वातव कबस्क कीसोर तिरियोंग. अद्रमे मन्कलोरा कदर वने पर्हकोंग. ✨ (मति देवुळबाबाहक विचर वातव कबस्किने कीदोंग.) ✨ सास्त्रमतगा ओना लोप्पा इद्रम रासतद मन्हता इतेके, ए देवुळतिन, नीक पास्कताड पोल्लोड नाक तोकताड, ✨ इनजोर रासतद मन्हता.

4 इद्रमलेहका देवुळता सास्त्रमतगा बाताड बाताड पोल्लोड मुने रासतव मन्हताड, अव पोल्लोड माक कागहतलाहि, रासतव मन्हताड. अविस्किन अर्वतेके माक दीरा दोर्किहता. अद्रमे माट तिपल्कने ओरेम आयवा, देवुळता पोगोन आसा तास पगायहनल. ✨

5 इद दीरा, आसा, देवुळतगडाहि वास्ता. ✨ इदे देवुळि, किर्स्तुना विचर मतपु, मीक उंद एकाते मनदलाहि, तोळ ईयि! ✨

6 अस्के मीट सबेटोरिर उंदिय विचरते, उंदिय लेडते, मावा येसुसामि किर्स्तुना देवुळबाबाहकु मान ईसि, जोहर कीया पगायकिर. ✨

किर्स्तुनगा सबे जातिनोर कलियिहूतोर

7 किर्स्तु बेद्रमलेहका मीक एरे कीतोंग, अद्रमलेहकाने मीट वने ओर्विन-ओर्वोंग एरे कीसि, देवुळतुहक मान ईम्हटु. ✨

8 बह इतेके, किर्स्तुना राजेमते यहूदिरिहक वने, ओसो यहूदि आयवोरिहक वने, जागा मन्हता. वेल्लाडे वर्साना मुने, देवुळि यहूदिरा तादोर-बाबोरिहक पोल्लो विळिसस मता. ✨ अद पोल्लो करल आयना इन्जि, यहूदिरगा ओर्वोंग सेवा केवाना लेहका आसि, किर्स्तु इद बूमते वातोंग, ✨ इदिन सीता कीम्हटु.

9 (ओसो उंद पोल्लोतेनाहक वने, इद बूमते वातोंग. अद बाताल इतेके,) यहूदि आयवोर वने, देवुळि ओरा पोगोन कीतद दयातेनाहकु, तान जोहर कीयिर. अदिना लोप्पा (देवुळताड पाटानगा, दाविद राजाल) इद्रम रासतोंग: ए देवुळि! नना दुस्राड जातिनोरासंगे कलियिसि,

नीक पाटाड ओसि जोहर कीकन, ✨

इनजोर रासतोंग. ✨

10 ओसो इद्रम वने रासतद मन्हता.

ए सबे जातिनोरिर! देवुळता मन्कलोरा संगे मीट वने गिर्दा आम्हटु. ✨

11 ओसो उंद पाटातगा, इद रासतद मन्हता:

ए इस्येलतोर आयवोरिर! मीट सबेटोरिर देवुळतुन जोहर कीम्हटु!

✨ 14:18 14:18 2 कुरिततोर 5:9 ✨ 14:18 14:18 लूकाल 2:52; 2 कुरिततोर 8:21; पिलिपितोर 4:8; 1 पत्र 2:12 ✨ 14:19 14:19 देवुळताड पाटाड 34:14; 1 कुरिततोर 7:15; 2 तिमोति 2:22; इब्रितोर 12:14 ✨ 14:19 14:19 12:17-18; 15:2; 1 कुरिततोर 8:1; 10:23; 14:2-3,26; 2 कुरिततोर 12:19; इपिसुसतोर 4:11-12,29 ✨ 14:20 14:20 बळयिर 10:15 ✨ 14:20 14:20 1 कुरिततोर 8:11-12 ✨ 14:21 14:21 1 कुरिततोर 8:9,13 ✨ 14:22 14:22 1 योहन 3:21 ✨ 14:23 14:22-23 1 कुरिततोर 8:7 ✨ 15:1 15:1 14:1 ✨ 15:2 15:2 14:19; 1 कुरिततोर 9:22; 10:33; 2 कुरिततोर 13:9; पिलिपितोर 2:3-4 ✨ 15:3 15:3 पिलिपितोर 2:5 ✨ 15:3 15:3 2 कुरिततोर 8:9 ✨ 15:3 15:3 देवुळताड पाटाड 69:9 ✨ 15:4 15:4 4:23-25; 1 तिसलुनितोर 1:2-3 ✨ 15:5 15:5 2 कुरिततोर 1:3 ✨ 15:5 15:5 12:16 ✨ 15:6 15:6 तोहचीतव पोल्लोड 1:6 ✨ 15:7 15:7 14:1; कुलुसितोर 3:13 ✨ 15:8 15:8 4:16-17 ✨ 15:8 15:8 मत्याल 15:24; बळयिर 3:26; 2 कुरिततोर 1:20 ✨ 15:9 15:9 2 शमूएल 22:50; देवुळताड पाटाड 18:49 ✨ 15:9 15:9 3:29; 11:30 ✨ 15:10 15:10 व्यवस्थाविवरण 32:43

इद बूमताडः सबे जातिनोर तान जोहर कीयिर. ☆

12 ओसो यसयाल कबुरतोग वने इद्रम रासतोगः

दाविद राजाना कूळतोग* ओर्वोग पुटनोग, ☆

ओग सबे जातिनोरा पोगोन तना राजेम ताकिह कीयनोग,

ओना पोगोन सबे जातिनोर आसा तासनुर, ☆

इनजोर रासतद मन्हता.

13 मीक आसा ईयनद देवूळतुन मीट विस्वस कीयनाहकु, गिर्दाते ओसो सुकमते अद मीवा जीवातुन निहचीयि. अस्के ताना पवित्र जीवाता लावते, ☆ मीवा आसा वीळसोर दायगा. ☆

14 मावोरिर! मीट पका बेस गूमनतोरिर, ओसो देवूळता पोल्लोतुन बेस पुन्जि, ओर्विहक-ओर्वोग बुदिङ-एदिङ बेस वेहता पगयह्निर ☆ इनजोर, नाक पूरा विस्वस मन्हता.

15 मीट देवूळता पोल्लोतुन बेस पुतिर, तेला मति इव सबेटविन मीक ओसो सीता कीस ईयलाहि, पिङम-पङम रासतन. देवूळि नाक देव्वा ईसि, ☆

16 यहुदि आयवोरिहक बेसता कबुर वेहतलाहि, नाक किर्स्तु येसुना बळयि आयना इन्जि लोहता. ☆ बेद्रम देवूळता बूमयाल ताना मुनेह, तान्क विचर वायनद कोड वाटिह्तोग, अद्रमलेहकाने नना पोकुर कीतद कबुरतुन नमवालोर यहुदि आयवोर विस्वसिर, नावा कयदाहि देवूळतुहक वाटटद कोडलेहका मन्हतोर. ☆ देवूळता पवित्र जीवा ओरिन एडिह कीताहकु, ओर वने देवूळता मुनेह पवित्र आतोर.

17 अदिनेनाहक नावा मेटे, किर्स्तु येसु कीतद इद सेवाता बेचोटा बेरा पाय्दा आस्ता, इद पोल्लोतुन वेहतलाह नना मुर्तिय लजा आयोन.

18-19 यहुदि आयवोर नना वेहतव पोल्लोन केंजतोर; नावा कयदे कीतव, बामनाह लेहकाडाड सीनान ऊळतोर. ऊळिसि, केंजिसि, किर्स्तुन विस्वस कीतोर. ☆ इद्रमलेहका देवूळता जीवाता लावते, येस्सलेम सहरताहि ☆ इलुरिकुम पट एवनाह, † नना किर्स्तुना बेसता कबुरताडः सबे पोल्लोन तपवालेवा वेहतन. ☆ इद्रम किर्स्तु नावा कयदे कीतव पोल्लोनु दीराते वेहतहनन, ☆ अविस्किन विळिसि दुस्सा बेदे वेहोन.

20 इद्रमलेहका बेसता कबुरतुन ओयहपा, (किर्स्तुना पोल्लोतुन मुनेन मुर्तिय केंजवोरगा दायलाह विचर कीदन.) दुस्रोग दोहतद जोतातगा नना लोन पंडनद ओप्पो, ☆ अद्रमलेहका दुसोर पोकुर कीतद नाटेनगा दायलाह, नाक विचर वावो. ☆

21 देवूळता साझमतगा किर्स्तुना लोप्पा रासतप लेहका कीयहनन, अद इद्रमलेहका:

मुने बेगा ओना कबुर एव्वो, अगा ओना कबुर एवयगा,

मुने बोर केंजोर, ओर केंजिस पुनदनुर, ☆

इनजोर रासतद मन्हता. ☆

पोल्ल रोम सहरते दायलाह विचर कीस्तोग

22 (इद्रम बेसता कबुर एववव जागानगा तिरियसोर मंदन,) अदिहक इचानाह मियगा वायलाह, नाक अग दोर्को आस मता. ☆

23 मति इंजेके इकेडाड नाहकनगा, नावा कबळ मारिह कीतन. ओसो वेल्लाडे वर्सानाहि मियगा वायलाह, नना अग ऊळिंदन. ☆

24 अदिनेनाहक इद मल्का, मीवा अबरता इस्पानिया देसेम दायहपा, ‡ मियगा वायकन इनजोर, आसा कीयलाह आतन. मियगा रेंड-मूंड दियाडः रोमतेके, नावा जीवातुहक गिर्दा आयगा, पया अगडाह नना पेसकन. इस्पानिया देसेम दायलाहि, नाक गर्ज अरयनद मीट ईकिर इनजोर, नावा आसा मन्हता. ☆

25 मति मियगा वायनामुने, येस्सलेमते मनवालोर सामिना मन्कलोरा सेवा कीयलाह, नाक अगा दया पोयहता. ☆

☆ 15:11 15:11 देवूळताडः पाटाड 117:1 * 15:12 15:12 दाविद राजाना कूळतोग मोदुल कागिदते “यीसा मुय्तोना कूळतोग.” यीसा मुय्तोग इतेके, दाविद राजाना तपे आंदोग. ओराय कूळते येसु किर्स्तु पुट वातोग. ☆ 15:12 15:12 तोहचीतव पोल्लोड 5:5; 22:16 ☆ 15:12 15:12 यशायाह 11:10; मत्थाल 12:21; 1 योहन 3:3 ☆ 15:13 15:13 15:18-19; 1 कुरिततोर 2:4-5; 1 तिसलुनितोर 1:4-5 ☆ 15:13 15:13 14:17 ☆ 15:14 15:14 1 कुरिततोर 8:1; 2 कुरिततोर 8:7 ☆ 15:15 15:15 12:3 ☆ 15:16 15:16 बळयिर 9:15 ☆ 15:16 15:16 1 कुरिततोर 3:5; पिलिपितोर 2:17; 1 पत्र 2:5 ☆ 15:18-19 15:18-19 2 कुरिततोर 12:12 ☆ 15:18-19 15:18-19 बळयिर 22:17-21 † 15:18-19 15:18-19 इलुरिकुम पट इतेके, मकिदुनिया पटुहक दल्लिस मता. ☆ 15:18-19 15:18-19 1 कुरिततोर 2:4-5; 1 तिसलुनितोर 1:4-5 ☆ 15:18-19 15:18-19 बळयिर 15:12; 21:19; रोम सहरतोर 1:5; 2 कुरिततोर 3:5 ☆ 15:20 15:20 1 कुरिततोर 3:10 ☆ 15:20 15:20 2 कुरिततोर 10:15 ☆ 15:21 15:21 यशायाह 52:15 ☆ 15:21 15:20-21 10:14 ☆ 15:22 15:22 1:13; 1 तिसलुनितोर 2:17-18 ☆ 15:23 15:23 बळयिर 19:21; रोम सहरतोर 1:9-11 ‡ 15:24 15:24 इद देसेम बेगा मन्हता इनजोर पुनदलाहि, रोम राजेमता नक्सातुन ऊळट. ☆ 15:24 15:24 10:15 ☆ 15:25 15:25 बळयिर 19:21; 24:17; रोम सहरतोर 12:13

26 येस्सलेमते मनवालोर मावा ऐगेटोर गरिब विस्वसिर तिपलते मन्हतोर इन्जि, मकिदुनिया पटटोर ओसो अकाया पटटोर यहुदि आयवोर विस्वसिर, ओरेनाहक कोताड अर्हिच लोहचीयना इनजोर, विचर कीतोर. इवे कोताड एन्सिह कीयलाहि, नना इंजेके दायलाह आतन.*

27 मुने यहुदि आयवोरिहक देवुळता पोल्लोता गर्ज मता, अस्के येस्सलेमता यहुदि जाततोर विस्वसिर, ओरगा देवुळता पोल्लोतुन एन्सिह कीसीतोर. मति इंजेके येस्सलेमतोर विस्वसिरिहक तिड-बंडटा गर्ज मन्हता. मुने ओरगडाहि माक देवुळता पोल्लो दोर्कता, इदिन सीता कीसि, इकेडोर यहुदि आयवोर विस्वसिर अद गर्जतुन निहतलाहि, पका गिर्दा आस्तोर.*

28 इंजेके नना ओर अर्हतव कोतानु येस्सलेमतोर विस्वसिरगा ओसीयनद कबळतुन मारिह कीसि, ओरा कयदगा बेस-नेहना एन्सिह कीस ईतापया, मियगाहके इस्पानियाता अग पोयतकन.

29 नना मियगा वास कलियकन अस्के, लेकालेवा किर्स्तुना बर्कत माक दोर्कगा इनजोर, नाक एर्का मन्हता.

30-31 मावोर विस्वसिरिहक! माट मावा येसुसामि किर्स्तुना संगे जोळेम आताहकु, ओसो देवुळता जीवा माक ओर्विहक-ओवोर्ग जीवा कीयनाह कीताहकु,* नना मीक उंद अर्जि कीयहनन: यहुदा पटटगा विस्वस केवोरा कयदाहि नना पिसना इनजोर, पार्तना कीयहनन.* ओसो येस्सलेमतगा नना ओसीयनव दर्मम कोतान अगडोर एनिर, § इनजोर पार्तना कीयहनन.* मीट वने बेस्केन मागडवालेवा, इव पोल्लोनेनाहक पार्तना कीसोर मन्हटु.*

32 देवुळि माट ताल्हकतप कीतेके, नना सुकमते मियगा एवयकन.* एवतस्के मीवा संगे कलियसि, नावा जीवातुहक आरम दोर्कगा.

33 सुकम ईयनद देवुळि मीवा सबेटोरा तोळ मनि.*आमेन.

16

रोम सहरतोर विस्वसिरिहक पोलुना जोहर

1 इद सीटटुन नना पीबे पेदिरतद विस्वसि आंचाना कयदे लोहतहनन, अद किंक्रिया* नाटे विस्वसिरा मुडगा, देवुळता सेवा कीस्ता.

2 अद बेस बुदता आंचाळि, वेल्लाटोरिहक तोळ ईता, अहे नाक वने तोळ ईता. अदिनेनाहक अद देवुळता मयाळ आंदु इनजोर, तान बेस-नेहना ऊळाटु. ओसो तान्क बातालाय गर्ज अरतेक, मीट तोळ ईम्हट.*

3 पिरिस्किलाल, अक्विलाल, वेर आळ इर्विरिन आस, नना सीता कीयहनन इनजोर ओरिन वेहाटु.* ओर नावा संगे किर्स्तु येसुना सेवा केवालोर आंदुर इनजोर पुतिरे.

4 ओर तमा जीवाता पर्वा केवा, नाक पिसिह कीयलाहि तयर आस मतोर. इद पोल्लोतुन नना बेस्केन मागडोन, अहे यहुदि आयवोर विस्वसिरा मुडोर वने मागडोर.

5 ओरा लोतगा जमा आयवालोर विस्वसिरा मुडुहक* नना जय येसु इहनन.

ओसो मियगडोर दुधोर विस्वसिरा वने सीता वास्ता. नावा गोतयाल इपनितुसिहक जय येसु इहनन. पूरा आसिया पटटगा किर्स्तुन मुने विस्वस कीतोग ओगे आंदोग.

6 मरियाल मीक तोळ ईयलाहि, पका एपुर पोहच सेवा कीता,* तान्क वने नना जय येसु इहनन.

7 नावा यहुदि जाततोर अन्द्रनिकुस, यूनिया, वेर इर्वुरिहक नना जय येसु इहनन. किर्स्तुनाड बळयिरगडाहि ओर कम आयोर. नना विस्वस कीयनामुनेन, ओर विस्वस कीतोर, ओसो नावा संगे जेलते वने मतोर.*

8 सामिनेनाहक नावा गोतयाल अम्पलियातुसिहक, नना जय येसु इहनन.

9 ओसो नावा गोतयाल इस्तुकुसिना सीता कीयहनन. किर्स्तुना सेवाते मावा ऐगेटोग उरबानुसिहक नना जय येसु इहनन.

10 अपिलेसिहक नना जय येसु इहनन. ओग तिपल्कने विस्वसतुन विळसवा, किर्स्तुन पोस मंदोग. अरिस्तुबुलुसना लोते मनवालोर सबेटोर विस्वसिरिहक, नना जय येसु इहनन.

11 नावा जाततोग एरोदियोनिहक, नना जय येसु इहनन. नरकियुसिना लोतोर विस्वसिरिहक, नना जय येसु इहनन.

* 15:26 15:26 बळयिर 20:2-3; 1 कुरिततोर 16:1,5; 2 कुरिततोर 1:16; 8—9; पिलिपितोर 4:15; 1 तिमोति 1:3-4 * 15:27 15:27 1 कुरिततोर 9:11 * 15:30-31 15:30-31 कुलुसितोर 1:6-8 * 15:30-31 15:30-31 2 कुरिततोर 1:10; 2 तिसलुनितोर 3:2; 2 तिमोति 3:11; 4:17 § 15:30-31 15:30-31 दुस्रा जाततोरगड कोताड एतलाहि, माक विचर वावो इनजोर, उच्चुर पका नोमवालोर यहुदि इंदुर. अदिनेनाहक ओर एनिर इनजोर, पोलु पार्तना ताल्हकतोग. * 15:30-31 15:30-31 2 कुरिततोर 8:4; 9:1 * 15:30-31 15:30-31 2 कुरिततोर 1:11; इपिसुसतोर 6:19-20; कुलुसितोर 4:12 * 15:32 15:32 1:9-10 * 15:33 15:33 16:20; 2 कुरिततोर 13:11; पिलिपितोर 4:9; 1 तिसलुनितोर 5:23; 2 तिसलुनितोर 3:16; इब्रितोर 13:20-21 * 16:1 16:1 बळयिर 18:18 * 16:2 16:2 पिलिपितोर 2:29-30 * 16:3 16:3 बळयिर 18:2-3 अगा वेहतपु, रोम राजेमता कलोदियुस राजाल सबेटोर यहुदिरिन, इतालिया पटटा रोम सहरताहि पेसिस दायलाह उकुम ईस मतोग. अदिहक ओर आळ इर्वुर इतालिया पटटाहि पेसिसि, कुरित सहरतगा वातोर. अगाने पोलु येसुना पोल्लो वेहतलाह वातोग, वातस्के ओरिन कलियतोग. कलियतस्के, ओर पोलुना सेवातुहक तोळ आया बोटोर. बेचोको वर्साना पया, कलोदियुस राजाल हातापया, ओर इर्वुर रोम सहरते मलतोर. * 16:5 16:5 1 कुरिततोर 16:19; कुलुसितोर 4:15; पिलेमोन 1-2 * 16:6 16:6 1 तिसलुनितोर 5:12-13 * 16:7 16:7 पिलेमोन 23

12 तुरुपेनि ओसो तुरुपोसि, इव रेंड आस सामिना सेवा कीयनविस्किहक, नना जय येसु इहन्नन. परसिसिहक वने नना जय येसु इहन्नन, अद बेस गूनमता आंचाळि. पका एपुर पोहचि सामिना सेवा कीता.✠

13 रूपुस ओसो ओना तलोग, वेरिहक नना जय येसु इहन्नन.† ओग पका बेसतोग विस्वसि आंदोग. ओना तलोग इतेके नावा अवाना लेहकाने.

14 असुंकिरितुस, पिलगोन, हिरमेस, पत्रुबास, हिरमोस ओसो ओरा संगे कलियवालो विस्वसिरिहक नना जय येसु इहन्नन.

15 पिल्लगुस, यूलिया, उलुम्पास, नेर्युस ओसो ओना एलाळि, अहे ओरा संगे कलियवालो येसुना लोकरु सबेटोरिहक, नना जय येसु इहन्नन.

16 मीट लोकरुर ओर्विहक-ओर्वोग येसुना पेदिरते जीवा वाटसोरे जोहर कीम्हटु.✠ अहे सबे नाहकने मनवालो किर्स्तुना मुलु वने, मीक जय येसु इन्दलाह आतोर.

आकि उकुम

17 इंजेके, मावोरिर! इद उंद पोल्लोतुन अर्जि कीस वेहतलाह आतन. उयतुर मन्कलोर मन्हतोर, ओरु मीट कगयतव पोल्लोन नमवा, दुस्राडे पोल्लोन कागहचि, विस्वसिरा मुडोरगा कोटेड पुटिह कीस्तोर. ओसो बोर-बोरिन विस्वसतुन विळसनाह कीस्तोर.✠ अदिहक मीट उसरते मन्हटु, ओरगडाहि जेक मन्हटु.✠

18 अद्रमतोर मावा सामि किर्स्तुना सेवा केवोर, मति तमाडे लालुस्क मतप कीसोर तिरियिहतोर.✠ मिडताड-मिडताड पोल्लोड वेहचि, तेळियवोर लोकरुरिन नाळेह कीसि, लेसिह कीस्तोर.✠

19 मीट देवुळता पोल्लोतुन केंजिस ताकिहिनर इनजोर, सबेटोर केंजतोर.✠ अदिनेनाहक नना गिर्दा आतन. बेसताड पोल्लोनेनाहक बुदतोर मन्हटु, मति लाग्वाड पोल्लोने बार, पुनवोरा लेहका मन्हटु.✠

20 दीरा पोस मन्हटु, माक सुकम ईयनद देवुळि,✠ चट्टिपेटे देयहकना मुक्याना लावतुन बूळे कीस, तान मीवा काल इळन वाटगा. मावा येसुसामि किर्स्तुना देखा मियगा मनि,✠आमेन.

21 नावा संगे किर्स्तुना सेवा केवाल तिमोति, मीक जय येसु इन्हतोग.✠ मावा यहुदि विस्वसिर लुकियुस,✠ यासोन,✠ सोसिपत्रुस† वने मीक जय येसु इन्हतोर.

22 बोना कयदे इद सीटुन रास वेहतन, ओग तिरितियुस मीक जय येसु इन्हतोग.

23-24 गयुसना लोतगा माट इर्वोम आस महनोम, ओनाय लोते इद कुरित सहरता विस्वसिरा पूरा मुलु जमा आस्तोर.✠ ओग वने मीक जय येसु इन्हतोग. मावा तोळतोर विस्वसिर कवारतुस, ओसो इद सहरताड कोतान ऊळेवाळे केवाल इरास्तुस,✠ वेर वने मीक जय येसु इन्हतोर.‡

पोल देवुळतुन मान ईस मोळिकहतोग

25 देवुळतुहक जोहर आयि! नना कागहतनद येसु किर्स्तुना बेसता कबुर वेहतपु, देवुळतगा मीवा विस्वसतुन बेस मेग्हिह कीयनद लाव मन्हता.✠ इद कबुरता पोल्लो वेल्लाय जोम आनाह, मकिस मता.✠

26 मति इंजेके अमेसा मनदनद देवुळि, तना कबुरतोर सास्त्रमता मेटे, इद मकतद कबुरतुन, माक पुन्पिह कीयलाह आता.✠ सबे जातिनोर मन्कलोर इद कबुरतुन विस्वस कीसि, देवुळताड केंजिर इनजोर,✠ तान पोकुर कीयलाह, देवुळि उकुम ईता.✠

27 ताना बुदतगा बातय कमि इले, अद येसु किर्स्तुन मयगा लोहताहक, इदे देवुळतुन माट अमेसा-अमेसातुहक जोहर कीकल. आमेन.

✠ 16:12 16:12 1 तिसलुनितोर 5:12-13 † 16:13 16:13 येसुना हक्कनागुटा कांजवाल सिमोन, रूपुसिना तपे आंदोग बहे (मार्कल 15:21).

✠ 16:16 16:16 1 कुरिततोर 16:20; 2 कुरिततोर 13:12; 1 तिसलुनितोर 5:26; 1 पत्रु 5:14 ✠ 16:17 16:17 1 तिमोति 1:3-4; 6:3

✠ 16:17 16:17 मत्याल 7:15; गलातितोर 1:8-9; 2 तिसलुनितोर 3:6,14; तीतुस 3:10; 2 योहन 10 ✠ 16:18 16:18 पिलिपितोर 3:19

✠ 16:18 16:18 कुलुसितोर 2:4; 2 पत्रु 2:3 ✠ 16:19 16:19 1 तिसलुनितोर 1:8 ✠ 16:19 16:19 यिर्मयाह 4:22; मत्याल 10:16;

1 कुरिततोर 14:20 ✠ 16:20 16:20 15:33 ✠ 16:20 16:20 1 कुरिततोर 16:23; 2 कुरिततोर 13:14; गलातितोर 6:18; पिलिपितोर

4:23; 1 तिसलुनितोर 5:28; 2 तिसलुनितोर 3:18; तोहचीतव पोल्लोड 22:21 ✠ 16:21 16:21 बळयिर 16:1 ✠ 16:21 16:21 बळयिर

13:1 ✠ 16:21 16:21 बळयिर 17:5-9 ‡ 16:21 16:21 सोसिपत्रुस ओन “सोपतर” वने इंदुर; बळयिर 20:4 ऊळाट. ✠ 16:23-24

16:23-24 बळयिर 19:29; 1 कुरिततोर 1:14-15 ✠ 16:23-24 16:23-24 बळयिर 19:22; 2 तिमोति 4:20 § 16:23-24

16:23-24 वचन 24ता पोल्लो “किर्स्तु येसुसामिना देखा मीट सबेटोरगा मनि, आमेन,” इद पोल्लो उचुके मोदुल कागदेहकने दोकिहता. ✠ 16:25

16:25 इपिसुसतोर 3:19-20; 1 पत्रु 5:10; यहुदाल 24 ✠ 16:25 16:25 मत्याल 13:35; रोम सहरतोर 11:25; 1 कुरिततोर 2:7; 4:1;

इपिसुसतोर 1:9; 3:3,9; 6:19-20; कुलुसितोर 1:25-27; 2:1-3; 4:3; 1 तिमोति 3:16; 2 तिमोति 1:9 ✠ 16:26 16:25-26 1:2; 2 तिमोति

1:10; तोहचीतव पोल्लोड 10:6-7 ✠ 16:26 16:26 1:5 ✠ 16:26 16:26 1 तिमोति 3:16

कुरित्त सहरतोर विस्वसिरेनाहक, किर्स्तुना बळयि पोलु लोहतदु मुनेता सीटि

इद सीटटुन रासवाल येसु किर्स्तुना बळयि पोलु आंदोग. पोलु इपिसुस सहरते मतस्के, इद सीटटुन कुरित्तोर विस्वसिरेनाहक रासतोग. पोलु दुस्रा मल्का किर्स्तुना बेसता कबुर वेहचोर तिरियिहपा, कुरित्त सहरते विस्वसिरा मुडुन तयर कीतोग. इद पोल्लो किर्स्तुनाड बळयिराड कबस्क 18:1-18 वचनतगा मन्हाता.

पोलु इद सीटटुन बाराहक रासतोग इतेके, ओग अगडोर विस्वसिरा मुडगा मतव, बेव-बेव लागवव पोल्लोन केंजतोग. ओसो अगडा मुडोर मुक्यालोरगडाहि, उंद सीटि पोलुहक दोर्किस मता. अद सीटटगा उचुक पोल्लोन, बह कीयना बह पुनदना इनजोर, रासिसि ताल्हकिस मतोर. अव पोल्लोना लोप्पा वेहतव पोल्लोन, पोलु इद सीटटगा रासतोग. ओसो माट किर्स्तुना मन्कलोरोम इनजोर, उगस इनदनद आयो; मति किर्स्तुना मन्कलोरा लेहकान ताकना इनजोर, इद सीटटगा रासतद मन्हाता. ओसो मावा मनमुळि दिनम पवित्रते बेर्ससोर दायना, ओर्विहक-ओर्वोग जीवा कीयनदे बेरा पोल्लो इनजोर रासतोग. अहे विस्वसिर जमा आतस्के, बह मनदना इनजोर वने रासतोग.

मुनेता पोल्लो

1 देवुळि तना विचरते, किर्स्तु येसुना बळयि आयलाह, निल्पिह कीतोग पोलुनन* इद सीटटुन रासिहनन. नना मावा तोळतोग विस्वसि सोस्तिनेसना संगे इगा महनन.*

2 कुरित्त सहरते मनवालोरीर मीक देवुळता मुडुहक* सीटि रासलाह आतन. देवुळि मीक किर्स्तु येसुना संगे जोळे कीसि, तनेनाहक अलग कीता. तना मन्कलोर आयलाह आचता.* पूरा भूमतगा मावा येसुसामि किर्स्तुन मोळकवालो, सबेटोर मन्कलोरीन वने, अद्रमलेहकाने आचता. येसु किर्स्तु ओरा वने, मावा वने सामिये.*

3 मावा देवुळबाबाल ओसो येसुसामि किर्स्तु मीक देव्या ईयिर, सुकम ईयिर.*

किर्स्तुना मेटे देवुळि बुदि ईता

4 देवुळि मीक किर्स्तु येसुना मेटे देव्या ईता. अदिनेनाहक नना मियेनाहक, नावा देवुळतुन अमेसा जोहर कीयहनन.*

5-7 देवुळता लोप्पा मीट वळहकनव सबे पोल्लोने, ताना लोप्पा मीट पुतव पूरा पोल्लोने, सबे रीतिने, मीट किर्स्तुना संगे जोळेम आताहकु, देवुळि मीक आलिस पिसनाह बुद ईता.* इद बुदि ताना जीवा ईतद बुद आंदु. किर्स्तुना लोप्पा माट मियगा ततद कबुर, निटम इनजोर इद तोहचीता.* इंजेके मावा येसुसामि किर्स्तु ओसोवने वायनद दियातुन केपतिर,* मीक बेदे बुदता कमि इले.

8 तना ओसोवने वायनद दियाते,* मीट बाताले कसुरलेवाह दिसना इन्जि, मावा येसुसामि किर्स्तु मीक आक्रि एवनाह, मेक्किह कीस तासिहतोग.*

9 देवुळि तना मगि, मावा येसुसामि किर्स्तुना संगे, मीक कलियिस मनदलाह केयता.* अद देवुळि बर्वस लायकता आंदु.*

विस्वसिरा मुडगा कोंटेड पटनद ओप्पो

10 मावोर विस्वसिरि! मीट सबेटोरि उंद पोल्लोते मन्हट, मीट कोंटेड आयमाटु;* मति मीट उंद विचरते, उंद एकाते मन्जि, ओर्विहक-ओर्वोग कलियिस मन्हट इनजोर,* मावा येसुसामि किर्स्तुना पेदिरते मीक अर्जि कीयहनन.

11 मावोर विस्वसिरि! नना इद्रम बाराहकु इहनन इतेके, मीट ओर्विहक-ओर्वोग जगळम आयहनिर इनजोर, नाक कलोये इनदनदिना लोतोर मीवा लोप्पा वेहतोर.*

12 अद इद्रमि: मीवा मन्कलोरगडाहि ओर्वोग इन्हतोग “नना पोलुनकेडोनन,” ओर्वोग इन्हतोग “नना अपुलोसनकेडोनन,”* ओर्वोग इन्हतोग “नना पन्नुनकेडोनन*,” ओर्वोग इन्हतोग “नना किर्स्तुनकेडोनन,” इद्रम इन्जि, मीट वळहकलाह आतिर!*

13 इद बेद्रमि? किर्स्तुन तुक्ळेड-तुक्ळेड कीतप लेहका आता अले! हक्कनागुटातगा मियेनाहक नना पोलुनन डोलतना? बह नावाय पेदिरते, मीट एग मीतिरा?

* 1:1 1:1 रोम सहरतोर 1:1; कुलुसितोर 1:1-2; 2 तिमोति 1:1-2 * 1:1 1:1 बळयिर 18:17 * 1:2 1:2 बळयिर 18:1-8 * 1:2 1:2 1:30; 6:11; 1 तिसलुनितोर 5:23 * 1:2 1:2 8:6 * 1:3 1:3 रोम सहरतोर 1:6-7 * 1:4 1:4 रोम सहरतोर 1:8 * 1:5-7 1:5-7 2 कुरित्तोर 6:10; 8:7; 9:11 * 1:5-7 1:5-7 2 तिसलुनितोर 1:10 * 1:5-7 1:5-7 लुकाल 17:30; रोम सहरतोर 8:19-21,23; गलातितोर 5:5; पिलिपितोर 3:20; 1 तिसलुनितोर 1:10; इब्रितोर 9:28; 2 पत्र 3:11-12 * 1:8 1:8 1 तिसलुनितोर 5:1-2 * 1:8 1:8 1 तिसलुनितोर 3:12-13 * 1:9 1:9 रोम सहरतोर 8:28; 1 पत्र 5:10; 1 योहन 1:3 * 1:9 1:9 व्यवस्थाविवरण 7:9; यशायाह 49:7; 1 कुरित्तोर 10:13; 1 तिसलुनितोर 5:24; 2 तिसलुनितोर 3:3; 2 तिमोति 2:13; इब्रितोर 10:23 * 1:10 1:10 11:18 * 1:10 1:10 रोम सहरतोर 12:16; पिलिपितोर 1:27 * 1:11 1:11 2 कुरित्तोर 12:20 * 1:12 1:12 बळयिर 18:24 * 1:12 1:12 पन्नुनकेडोनन मोदुल कागिदते “कय्पानकेडोनन”. पन्नुहक रेंड पेदिक मताड: इब्रि पोल्लोते कय्पा; युनानि पोल्लोते पन्नु. * 1:12 1:12 3:4; गलातितोर 5:19-21

14-15 मियगडोर किरिस्पुस* ओसो गयुस*, वेर इर्वुरिन विळिससि, नना बोने येसुना पेदिरते एग मीहोन. मीहच मतेके, पोल्नुना पेदिरते माट एग मीतोम इनजोर, मन्कलोर इन्ज मनेर. नना अद्रम केवाहकु बेस आता, नना देवुळतुन जोहर कीयहनन.

16 (आं! नना इस्तिपनासना लोतोरिन वने,* येसुना पेदिरते एग मीहतन निटमे. मति ओसो मियगा बोन येसुना पेदिरते एग मीहतन, नाक सीता इले.)

17 किर्स्तु नाक तना पेदिरते एग मीहतलाह लोहोग मति, तना बेसता कबुरतुन पोक्र कीयलाह लोहतोग. मन्कलोरा लेहकाडा बुद कीसि, दुसोरिहक विचर वानाह पोक्र कीयलाहि आयो.* अद्रम पोक्र कीस मतेक अचोन, किर्स्तु हक्कनागुटातगा डोलतद पोल्लो कबळतुहक अरवप आवालि.*

देवुळता लावतुन, बुदतुन, किर्स्तु तोहतोग

18 मन्कलोरिन पिसिह कीयलाहि, किर्स्तु हक्कनागुटातगा डोलतद पोल्लोतुन, अद तेल्वलेवद पोल्लो इनजोर, विस्वसलेवोर बूळेम आयवालोरे इन्हतोर.* देवुळि पिसिह कीतोरल माट बारा, अद पोल्लोतगा देवुळता पिसिह कीयनद लाव मन्हता इनजोर इन्हनल.*

19 इदिना लोप्पा, देवुळि तना सास्त्रमते माक इद्रम वेहतहता:

“बुदतोरिम इनजोर इनवालोरे मन्कलोरा बुदतुन बूळे कीकन.

तेल्वतोरिम इनजोर वेहवालोरा तेल्वतुन कबळतुहक अरवाह कीकन” *

इनजोर रासतप लेहकान आता.

20 अद इसबते देवुळता मुनेह, बुदतोरिम तेल्वतोरिम इनजोर इनवालोरे, बाताले कबळतुहक अरवोर. सास्त्रमगूस बाताले कबळतुहक अरवोर. दुनियातगा बेस-नेहना वळहकवालोरे, बाताले कबळतुहक अरवोर. दुनियातोर बेदिन बुदि इन्हतोर, तान देवुळि बुदलेवद इनजोर तोहता.*

21 इतेके देवुळि मुनेन तना बुदते इद्रम विचर कीता: इद दुनियाता बुदते, मन्कलोर नाक पुनमाकिर इता. माट किर्स्तुना बेसता कबुरतुन पोक्र कीयहनोम. अद पोल्लो बुदता, तेल्वता आयो इनजोर, लोकुर पास्किहतोर. मति मन्कलोर पास्कनद पोल्लोतेन, विस्वस केवालोरे पिसिह कीकन इनजोर, देवुळतुहक विचर वाता.*

22 मावा यहुदि लोकुर इतेके, बामनाड सीनाड तोहचीम्हट, अस्के विस्वस कीकोम इन्हतोर.* यहुदि आयवोर बार बुदता, तेल्वता पोल्लो वेहच ऊळाट, अस्के विस्वस कीकोम इन्हतोर.

23 माट कोनि हक्कनागुटातगा डोलतोग येसुना पोल्लोतुन पोक्र कीयहनोम.* अद पोल्लो यहुदिरिन विस्वस कीया पगवप लेहका कीता.* (बाराहक इतेके देवुळ लोहवाल पिसिह केवाल, अद्रम लजा वानाह डोलवाल आयोग इनजोर, ओर विचर कीतोर.) * यहुदि आयवोरिहक बारा, मावा कबुर बुदलेवद पोल्लो दिसिहता.*

24 मति देवुळि बोरिन-बोरिन केयता, ओर यहुदिर आयिर, यहुदि आयवोर आयिर, ओरिहक देवुळता लावतुन,* ताना बुदतुन* तोहच एवाल किर्स्तुये.

25 (इद बहु? किर्स्तु डोलतद पोल्लोतुन केंजिसि, देवुळि बुद कीस केवो इनजोर, मन्कलोर इन्हतोर. मति) बेदिन बुद कीस केवद पोल्लो इन्हतोर, अद मन्कलोरा बुदतुहकाय एक्वा बुदता आता.* अहे (किर्स्तु डोलतद पोल्लोतुन केंजिसि, देवुळता लाव गुचता इनजोर वने, मन्कलोर इन्हतोर. मति) बेदिन लाव गुचता इन्हतोर, अद पोल्लो मन्कलोरा लावतुहकाय एक्वा लावता आता.*

26 मावोर विस्वसिरि! इद पोल्लोतुन विचर कीस ऊळाट: मियगा वेल्लाटोरिर, मन्कलोरा इसबते बुदतोरिर आयविर, लावतोरिर आयविर, बेरा लोतोरिर आयविर! तेला मति देवुळि मीक केयिसि, तना मन्कलोर कीता.*

27 बुदतोर मन्कलोरा लजा रेहतलाहि, दुनियातोर बोरिन-बोरिन बुदलेवोर इन्हतोर, ओरिन देवुळि आचता.* लावतोर मन्कलोरा लजा रेहतलाहि, दुनियातोर बोरिन-बोरिन कबळतुहक ओजवोर इन्हतोर, ओरिन आचता.

28 दुनियातोर बोरिन-बोरिन उड्लोर इन्हतोर, बोरिन-बोरिन पास्किहतोर, ओरिन देवुळि आचता. दुनियातोर बोरिन-बोरिन बेरोर इन्हतोर, ओरिन इळन रेहतना इन्जि, देवुळि कदरलेवोर, पोहचीतप ऊळतोरिन आचता.

29 बोगे मन्कल देवुळता मुनेह पोगयना आयो इनजोर, अद्रम कीता.*

30 मति देवुळि मीक किर्स्तु येसुना संगे जोळे कीता. किर्स्तुना मेटे माट देवुळतुन पुनदनद बुदि दोर्किह कीतल. किर्स्तुना मेटे माक देवुळ सेतेमतोर कीता,* पवित्र मन्कलोर कीता*. किर्स्तुये माक पापमता सिक्साताहि विळिसह कीतोग.*

* 1:14-15 1:14-15 बळयिर 18:8 * 1:14-15 1:14-15 रोम सहरतोर 16:23-24 * 1:16 1:16 16:15-17 * 1:17 1:17 2:1-2,4-5,13; 2 कुरित्तोर 1:12; 10:10; 11:6 * 1:17 1:17 गलातितोर 2:21 * 1:18 1:18 2:14; 4:10; 2 तिसलुनितोर 2:10; इब्रितोर 12:2 * 1:18 1:18 रोम सहरतोर 1:16; 1 कुरित्तोर 1:24 * 1:19 1:19 यशायाह 29:14 * 1:20 1:20 रोम सहरतोर 1:20-23; 1 कुरित्तोर 3:19 * 1:21 1:21 1 तिमोति 4:16; 2 तिमोति 3:15 * 1:22 1:22 मत्याल 12:38; योहन 6:30 * 1:23 1:23 2:2; गलातितोर 3:1-2; 5:11 * 1:23 1:23 लूकाल 2:34 * 1:23 1:23 इब्रितोर 12:2 * 1:23 1:23 2:14; 4:10 * 1:24 1:24 रोम सहरतोर 1:16; 1 कुरित्तोर 1:18 * 1:24 1:24 लूकाल 11:49; 1 कुरित्तोर 1:30 * 1:25 1:25 2:14; 4:10 * 1:25 1:25 2 कुरित्तोर 13:4 * 1:26 1:26 मत्याल 11:25; 1 कुरित्तोर 1:20; 2:8 * 1:27 1:27 याकुब 2:5 * 1:29 1:29 रोम सहरतोर 3:27; इपिसुसतोर 2:9 * 1:30 1:30 यिर्मयाह 23:5-6; 33:16; 2 कुरित्तोर 5:21; पिलिपितोर 3:9 * 1:30 1:30 1:2; 6:11; 1 तिसलुनितोर 5:23 * 1:30 1:30 रोम सहरतोर 3:24

31 अदिनेनाहक मुनेन देवुळता सास्त्रमतगा रासतप लेहकान, बोगाय पोगयना इतेके, सामि तनेनाहक कीतदिन सीता कीस पोगयेग.*

2

पोलु मन्कलोरा बुदते पोकुर केवोग

1-2 मावोर विस्वसिरर! नना मियगा देवुळता पोल्लोतुन पोकुर कीयलाहि वास मतन अस्के, नावा बुदतुन तोहतना लेहकान, बामनाह वेहवा मतन,* मति येसु किर्स्तु, ओसो हक्कनागुटाता ओना हामुरि, इवे पोल्लोन सीता कीयहनन इनजोर, जिद कीस मतन.*

3 ओसो मुने मीवा सहरते वातस्के, बेस पोकुर कीयलाह पगवा मतन,* इगा किर्स्तुना सेवा बेद्रम कीकन इन्जि, रेयते साडसोर मतन.*

4-5 मीवा विस्वस, मन्कलोरा बुदते आयो, मति देवुळता लावते निलि इनजोरे,* नना मीक पोकुर कीयहपा ओसो वळ्हकिहपा, मन्कलोरा लेहकाडा बुदताड पोल्लोड वेहच, मीक लेसिह केवोन.* मति देवुळि तना जीवाता लावते, नना वेहतनव पोल्लोन निटम इनजोर तोहता.*

देवुळता पोल्लोतुन, ताना जीवाये तेळियिह कीस्ता

6 आ! विस्वसते मेक्कतोरगा* बुदताड पोल्लोन वेहतह्नोमे! मति देवुळतुन पुनवोरा लेहकाडा बुदि आयो, दुनियातोर मुक्यालोरा लेहकाडा बुदि आयो,* ओरा राजेम कोनि इंजेके मायलाह आता!

7 मति देवुळताये बुदता पोल्लोतुन वेहतह्नोम. आक्रिते माट ताना संगेन पिसना इन्जि, अद पोल्लोतुन देवुळि बूमतुन पुटिह केवस्केन, विचर कीस तासिस मता.* इचानाह पुन्पिह केवा मता.* मुनेता कालमते तना पोटातगा तासिस मता.

8 अद ताना बुदता पोल्लोतुन, इद दुनियाता मुक्यालोर पुनोर. पुन्ज मतेके, बेरा डीसातोग सामिन हक्कनागुटातगा मोल्लाड कोटिस हक्कोर आवेर.*

9-10 मति माक बार अद पोल्लोतुन, देवुळि तना जीवाते तोहचीता.* देवुळता सास्त्रमतगा इद्रम रासतद मन्हता:

बोगे बेस्केन ऊळवव,

बोगे बेस्केन केंजवव,

बोना बुदते पुटवव, वेहता वावव पोल्लोन,

तन्क जीवा केवालोर मन्कलोरेनाहक, देवुळि तयर कीस तासता.*

इनजोर रासतद मन्हता.* देवुळता जीवा सबे पोल्लोन पर्हकिहता. देवुळतगडाड पुनवव पोल्लोन इंका पर्हकिहता.

11 बह इतेके मन्कना विचरताड पोल्लोन, सिरप ओग मन्कना जीवाये पुन्हता. अद्रमलेहकाने देवुळता जीवाये, ताना लोप्पाडाड पोल्लोन पुन्हता.

12 अद ताना माक बेचोन देव्या ईता इनजोर पुनदलाहि, ताना जीवातुन माक ईता. देवुळ माक ईतद जीवा, इद दुनियातगडा आयो.*

13 इदे देव्याता लोप्पा मन्कलोरा बुदि माक कागहो,* मति देवुळता जीवा कागहता. तानाड विचर्किन माट अद कागहतव पोल्लोने, तेळियिह कीस वेहतह्नोम.*

14 मति बोगु मन्कना बुदते ताकिहतोग, ओग देवुळता जीवाताड पोल्लोन केंजोग.* ओग अव पोल्लोन बुदलेवव पोल्लोड इन्हतोग.* बाराहक इतेके, देवुळता जीवातेने, अव पोल्लोन बेस-नेहना पर्हकिस ऊळनदु. ओग अद्रम केवाहकु, अविस्किन पुनदा पगवोग.

15 मति बोग देवुळता जीवाते ताकलाह आतोग,* ओग मन्कल सबे पोल्लोन पर्हकिस ऊळिहतोग. मति ओना बुदतुन, बोगे दुस्रोग मन्कल, देवुळता जीवालेवा पुनदा पगवोग.

16 देवुळता सास्त्रमतगा रासतप लेहकान, सामिन कागहता पगयनाह, तानाड विचर्किन बोग पुनदा पगयहतोग? मति बेद्रमता विचर किर्स्तुनगा मन्हता, अद्रमता विचर मयगा मन्हता.*

* 1:31 1:31 यिर्मयाह 9:24; रोम सहरतोर 3:27; 4:2; 2 कुरित्तोर 10:17 * 2:1-2 2:1-2 1:17 * 2:1-2 2:1-2 1:23 * 2:3 2:3 4:10; 2 कुरित्तोर 11:30; 12:5,9-10; 13:4,9 * 2:3 2:3 बळयिर 18:9-10, 2 कुरित्तोर 10:10 ऊळट. * 2:4-5 2:4-5 2 कुरित्तोर 4:7; 12:9; 2 तिमेति 3:5 * 2:4-5 2:4-5 1:17 * 2:4-5 2:4-5 रोम सहरतोर 15:13,18-19; 1 कुरित्तोर 4:20; 2 कुरित्तोर 6:6-7 * 2:6 2:6 इपिसुसतोर 4:13; पिलिपितोर 3:15; इब्रितोर 5:14; 6:1-2 * 2:6 2:6 12:8 * 2:6 2:6 याकुब 3:15 * 2:7 2:7 रोम सहरतोर 8:29 * 2:7 2:7 रोम सहरतोर 16:25; इपिसुसतोर 3:10 * 2:8 2:8 मत्याल 11:25; 1 कुरित्तोर 1:20,26; इपिसुसतोर 4:18 * 2:9-10 2:9-10 मत्याल 11:25; 13:11; 16:17; गलातितोर 1:12; इपिसुसतोर 3:3,5-6 * 2:9-10 2:9-10 यशायाह 64:4; 65:17; याकुब 1:12 * 2:9-10 2:8-10 2 कुरित्तोर 4:3 * 2:12 2:12 रोम सहरतोर 8:15 * 2:13 2:13 1:17 † 2:13 2:13 अद कागहतव पोल्लोने, तेळियिह कीस वेहतह्नोम “अद कागहतव पोल्लोन, माट पवित्र जीवा वेहतप ताकवालोरिन, तेळियिह कीस वेहतह्नोम,” इद अर्तम वने आया पगयहता. * 2:14 2:14 योहन 14:17; याकुब 3:15; यहुदाल 19 * 2:14 2:14 1:18,21,23,25 * 2:15 2:15 3:1; 14:37 * 2:16 2:16 यशायाह 40:13; रोम सहरतोर 11:34 * 2:16 2:16 12:8

3

अलग आस मनदना आयो

1 माबोर विस्वसिरि! मुने नना मीवा संगे मनदहपा, देवुळता जीवाते ताकवालोरीन* वेहतना लेहकान, मीक वेहता पगवोन. मति मन्कना बुदते ताकवालोरीन,*किर्स्तुन विस्वस कीयनद पोल्लोतुन, पूनाड-पूनाड कगयवालोरीन वेहतना लेहकान, मीक वेहमुळ आता.*

2 मीट गाटो तिनदा पगवोरिर, पाल उनवालोर बाला पेकोरा लेहका मंदिर.* अदिहक मीकु, पूना विस्वसिरिहक ओप्पनव अल्लो पोल्लोन काह्मतन. अविस्किहकाय एक्वा बुदताड पोल्लोन, पुनदा पगविर आंदिर. मति नेंड वने पुनदा पगविर, मुर्तिय बेसविर इतेके!

3 इंजेक वने मीट मन्कना बुदते ताकलाह आतिर, अदिनेनाहक मियगा कुळसा मन्हता, गिटोगटो आयनद मन्हता.* पया मीट मन्कना बुदते ताकवालोरीर आयविरा? देवुळतुन पुनवोरा लेहका ताकविरा?

4 नना बाराहक इद्रम इनदलाह आतन? मीवा मुडगा उच्चुर इन्हतोर, माट पोलुनकेडोरोम, उच्चुर इन्हतोर, माट अपुलोसनकेडोरोम.* इद्रम अलग मनाहकु, मीट देवुळतुन पुनवोरा लेहका ताकलाह आह्मनिर!*

5 अले अह इतेके, अपुलोस बोग आंदोग? पोलु बोग आंदोग? वेहाट, माट इतेक वेट देवुळता सेवकिरोम!* माट वेहताहकु, मीट विस्वस कीतिर. माक ओर्विन-ओर्विन येसुसामि बेद कबळतुहक निल्लिह कीतोग,* अदे कबळ कीतोम.

6 बह इतेके, (मीट विस्वसिरि पोर्हकाना लेहकान मन्हनि.) नना वीतवाना लेहकान, कबळ सुरु कीतोन्न,* अपुलोस पेगे एग अर्हतोना लेहकान, (मीक येसुनाड पोल्लोन कगयलाह सायता) कीतोग.* मति मीक बेर्सिह कीतद इतेके देवुळिये!*
7 इतेक तेना बाताल अर्तमि? वीतवाल ओसो एग अर्हवाल बातोरे आयोर,* मति बेर्सिह कीयनद देवुळिये मोदुल आंदु.

8 वीतवाल वने पंटा पंडि इनजोर वीतिहतोग, एग अर्हवाल वने पंटा पंडि इनजोर एग अर्हतहतोग. इद्रम ओर्वोग-ओर्वोग मन्कहक, आपुना-आपुना कबळता इसबते, बूति दोर्कगा.*
9 इंजेके पोलम माल्कानाये आंदु, बूततोर आयो.* अहे बेदाय लोन माल्काले जागा आयलाह दोहतद मन्हता, बेलदकिहक (लोन दोहवालोरिहक) आयो.* अद्रमलेहकाने मीट देवुळताये लोकुरिर आंदिर, तानेनाहके पिसिहनि. माट बारा सिरप देवुळता कबळ ऐगेन केवालोरिम.

10 देवुळि नाक तना देव्वाते ईतद बुदता इसबते,* बेस तेल्वतोग बेलदर जोता दोहतना लेहकान, नना मुने मीक किर्स्तुना पोल्लो वेहतन.* दुसोर मन्कलोर बार ताना पोगोन तेहचोर दायना लेहका, मीक काह्मतहतोर. मति ताना पोगोन तेहचोर अनवाल मन्कल, तना बेद रीतते दोहतहतोग इनजोर, उसरते सीता कीयना गावले.
11 देवुळि मुनेन जोता दोहता. अद जोता येसु किर्स्तु आंदोग, ओगे पिसिह केवाल आंदोग. अदिहक बोगे दुस्सा जोता दोहता पगवोग!*

12 मति बोर बोर ताना पोगोन तेहतहपा बंगर, वेंडि, पका मोलाताड बंडाड इविस्कने तेहतनुर, ओसो बोर बोर बूळेम आयनव मराड, रोंडाड, ईन्दिड इविस्कने तेहतनुर.

13 किर्स्तु बेद दिया तना लोकुरा नेयम कीयलाह वायनोग, अद दिया तना ओर्वोग-ओर्वोग सेवकना कबळतुन, किसते पट ऊळनोग.* इद्रमि ओरा कबळ बेद्रमता इनजोर, पुनाह आयगा.* अस्के ओर कीतद कबळ बेद्रमता इनजोर, किसते पर्हकिस ऊळनद आयगा.

14 अद जोताता पोगोन, ओग मन्कल पंडटद कर्ववालेवा मतेके, ओग मन्कहक देवुळि इनम ईयगा.*

15 ओग पंडटद कर्वतेक बारा, ओना नुस्कन आयगा. अद्रम किर्स्तुनेनाहक कीतद कबळता बाताले पाय्दा मनो, ओग कोनि तना पिसनोग. मति किसताहि पकाय तिपल आस पेसतप लेहकान पिसनोग.*

16 मीट विस्वसिरा मुडगा देवुळता जीवा जागा आस्ता इतेके, मीट देवुळता मंदिर आंदिर.* इद पोल्लोतुन पुनविरा?

17 मीट सबेटोरिर कलियिसि देवुळता मंदिर आंदिर. देवुळता मंदिर पवित्र मन्हता. अदिनेनाहक बोगाय मीक ओर्विहक-ओर्वोन अलग कीसि, अद मंदिरतुन बूळे कीतेक अचोन, देवुळि ओन बूळे कीयगा.

18 बोगे नना बुदतोनन इन्जि नाळेम आयमाकेगा. दुनियातोर लेहकान विचर कीसि, नना बुदतोनन इनजोर इतेक अचोन,* ओग दुनियातोर विचरते बुदलेवोग आयेगा. अस्के ओग देवुळता विचरते बुदतोग आयनोग.

* 3:1 3:1 2:15; गलातितोर 6:1 * 3:1 3:1 रोम सहरतोर 7:14; 1 कुरित्तोर 2:14 * 3:1 3:1 इब्रितोर 5:13 * 3:2 3:2 इब्रितोर 5:12-13; 1 पत्र 2:1-3 * 3:3 3:3 रोम सहरतोर 13:13; 1 कुरित्तोर 1:10-11; 11:18; 2 कुरित्तोर 12:20 * 3:4 3:4 1:12 ऊळट. * 3:4 3:4 गलातितोर 1:11 * 3:5 3:5 रोम सहरतोर 15:16; 2 कुरित्तोर 3:6; 4:1; 5:18; 6:4; इपिसुसतोर 3:7; कुलसितोर 1:25-27; 1 तिमोति 1:12 * 3:5 3:5 रोम सहरतोर 12:6 * 3:6 3:6 4:15; 9:1; 15:1; 2 कुरित्तोर 10:14 * 3:6 3:6 बळयिर 18:27-28; 1 कुरित्तोर 1:12 * 3:6 3:6 15:10; इपिसुसतोर 3:17 * 3:7 3:7 2 कुरित्तोर 12:11 * 3:8 3:8 4:5; 9:17; गलातितोर 6:5 * 3:9 3:9 यशायाह 61:3; मत्याल 15:13 * 3:9 3:9 इपिसुसतोर 2:20-22; 1 पत्र 2:5 * 3:10 3:10 रोम सहरतोर 12:3; 1 कुरित्तोर 15:10; 1 तिमोति 1:13-14; 2 पत्र 3:15 * 3:10 3:10 रोम सहरतोर 15:20; इपिसुसतोर 2:20 * 3:11 3:11 यशायाह 28:16; इपिसुसतोर 2:20; 1 पत्र 2:4-6 * 3:13 3:13 2 तिसलुनितोर 1:8; 1 पत्र 1:7 * 3:13 3:13 4:5 * 3:14 3:14 4:5 * 3:15 3:15 अय्यब 23:10; देवुळताड पाटाड 66:10,12; यहूदाल 23 * 3:16 3:16 रोम सहरतोर 8:9; 1 कुरित्तोर 6:18-20; इपिसुसतोर 2:21-22; इब्रितोर 3:6 * 3:18 3:18 4:10; 8:2; गलातितोर 6:3

19 बाराहक इतेके दुनियातोर बेदिन बुदि इन्हतोर, तान देवुळि बुदलेवद इन्हता. ✧ तेना लोप्पा देवुळता साम्रमतगा इद्रम रासतद मन्हता:

देवुळि, बुदतोर मन्कलोरिन तमा सत्रल बुदतेने एकनाह कीस्ता, ✧

इनजोर रासतद मन्हता.

20 ओसो इद्रम वने रासतद मन्हता:

तम्क बुदतोरम इनवालोरिड विचकिर्न, अव उगसताड इनजोर सामि पुन्हता, ✧

इनजोर रासतद मन्हता.

21 अदिनेनाहक नना मुनेन वेहतप लेहका, नना वेनक्केडोनन, नना ओनक्केडोनन इन्जि, मन्कलोरा लोप्पा बोगे पोगयनद आयो. ✧ देवुळि तनाड सबेटोर सेवकिरिन मीवाय पायदातेनाहक ईता.

22 नना पोलुनन आयि, अपुलोस आयेग, पत्रु आयेग, माट मीवाय पायदातेनाहक सेवा कीय्हनोम. ✧ मीवाय पायदातेनाहक देवुळि दुनियाते मनदनविन पंडटा. मीवा जीवात मनदनदु, मीवा हामुरि, नेंड आयनव पोल्लोड, नाळ आयनव पोल्लोड, कतमतविन देवुळि मीके तना बर्कत दोर्कनाह कीस्ता. ✧

23 अदिहक मीट बोगे मन्कनोरिर आयविर, मति किर्स्तुनोरिर आय्हनिर; ✧ अहे किर्स्तु बार देवुळतगडोग आंदोग. ✧

4

किर्स्तुनाड सेवकिराड तिपल्कु

1 अदिनेनाहक माट सेवकिरा लोप्पा, मीट विचर कीयहपा, वेर किर्स्तुना सेवा केवालोर आंदुर, देवुळि तनाड मकिह कीस तासिस मतव पोल्लोन ✧ वेहतनद कबळतुन, वेरिहक ईता इनजोर, ✧ सीता कीम्हट.

2 ओसो बोन्क बेदाय कबळ ईतद मन्हता, ओग तना माल्काल वेहतपे, कीयना गावले.

3-4 नाक इतेके नावा सेवातगा बातय गल्लि दिसो. ✧ मति नावा कुदता विचर बह ताकगा? सामिये नावा कबळतुन ऊळिसि, नावा नेयम कीयनद अदिकर मनवाल. अदिहक नावा सेवा बेद्रमता इनजोर, नना कुद वने पर्हकिस ऊळोन. अद्रमे निमा तपतिन इनजोर नाक मीटाय, इलवेके मन्कलोरा पंचाय इतेके, नाक पर्वा इले!

5 अदिनेनाहक मीट इंजेकेन बोने पर्हकिस ऊळमाट. ✧ सामि वानाह केपाट. ईकळतगा मनदनविन वेहचतगा ततना लेहका, मन्कलोर तमा पोटालोप्पा मकिह कीस तासतव पोल्लोन, ओगे पेसिह कीयनोग. ✧ अस्के मन्कलोर तमा कीतद कबळता इसबते, निमा बेस कीतिन इनजोर, ओर्विन-ओर्विन देवुळि वेहतगा. ✧

6 मावोर विस्वसिरिर! साम्रमते रासतव पोल्लोहकु वीळिस दायनद आयो इनजोर इन्हतोर. इद पोल्लोता अर्तमतुन मीट कगयना इन्जि, नना अपुलोसना ओसो नावा लोप्पाडाड पोल्लोन पोगोन रासिस तोहतन. अव पोल्लोन बेस कैजतिर इतेके, माट सेवकिरगडाहि ओर्विना लोप्पा बार पोगयना, ✧ दुस्रोना बार कदर रेहतना, इद्रम मीट केविर आयकिर. ✧

7 पोगयवानिन! निमा दुस्रोनिहक बेरोनिन इन्जि, बोग वेहतोग? नियगा मनदनद बुदि, पूरा देवुळि ईताहके कोनि मन्हता! पूरा देवुळिये ईता इतेके, बाराहक पोगय बोटटिन? ✧

8 आयो! पोटा पंजनाह तितोरा लेहकान, किर्स्तुना पोल्लोता लोप्पा, सबे पुतप लेहकान आतिर! देवुळता जीवाताड सबे बुदिड मयगा मन्हताड इनजोर इह्निर! ✧ माट सेवकिरिन पोहचीतप लेहका ऊळिसि, मीट राजालोरा लेहका ताकिह्निर! (गलत विचर कीयलाह आतिर रा!) मीट निटम राजालोर आतेक अचोन ओप्पालि! माट वने मीवा संगे राजेम ताकिह केवेरोम!

9 रोम सर्करतोगसाखाल तिरियिहपा, तना गेलसतोर विस्दतोरिन दोहचि, तना पेगके तासिस तिर्हतहोग, अद्रम) येसु किर्स्तुनाड बळयिरोम माक देवुळि पूरा पेगकेडोर कीता. ✧ माक हामुरता सिक्सा ईतप लेहका आता. ✧ दुनियातोर मन्कलोर ओसो पोगोटाड देवतुल्क ऊळनाह, देवुळि माक तिर्हतप लेहकान आता, इद्रम नावा विचर मन्हता.

10 किर्स्तुना सेवा कीयनाहकु, वेल्लाटोर माक बुदलेवोर इनजोर इन्हतोर. ✧ मीट बार पका बुदतोर किर्स्तुनोरोम इनजोर इह्निर! ✧ मीवा पका अदिकर ताकिहता, लोकुर मीक मान ईस्तोर. माट बारा उड्लोर मन्कलोरा लेहकान आतोम, माक बातय मान दोर्को! ✧

11 नेंड एवनाह माक जावा-एग दोर्को, ✧ उहतलाह गेंदे दोर्को, मन्कलोर माक कुळिमहतोर, इके-अके वेलियसोर महनोम. ✧

✧ 3:19 3:19 1:20; याकुब 3:15 ✧ 3:19 3:19 अय्यूब 5:13; इपिसुसतोर 4:14 ✧ 3:20 3:20 देवुळताड पाटाड 94:11 ✧ 3:21 3:21 4:6 ✧ 3:22 3:22 1:12; 3:5-6 ✧ 3:22 3:21-22 2 कुरित्तोर 6:10 ✧ 3:23 3:23 15:23; 2 कुरित्तोर 10:7 ✧ 3:23 3:23 11:3; 15:28 ✧ 4:1 4:1 रोम सहरतोर 16:25 ✧ 4:1 4:1 9:17; 1 पत्रु 4:10 ✧ 4:3-4 4:3-4 बळयिर 23:1; 2 कुरित्तोर 1:12; 2 तिमोति 1:3 ✧ 4:5 4:5 मत्याल 7:1; लूकाल 6:37 ✧ 4:5 4:5 3:13; 2 कुरित्तोर 4:2; याकुब 5:9 ✧ 4:5 4:5 रोम सहरतोर 2:29; 1 कुरित्तोर 3:8,13-14 ✧ 4:6 4:6 8:1; 13:4; 2 कुरित्तोर 12:20 ✧ 4:6 4:6 3:21 ✧ 4:7 4:7 योहन 3:27; रोम सहरतोर 12:6 ✧ 4:8 4:8 तोहचीतव पोल्लोड 3:17-18 ✧ 4:9 4:9 इब्रितोर 10:32-33 ✧ 4:9 4:9 रोम सहरतोर 8:35-36; 1 कुरित्तोर 15:31 ✧ 4:10 4:10 बळयिर 17:18; 26:24; 1 कुरित्तोर 1:18-25; 2:14 ✧ 4:10 4:10 3:18; 2 कुरित्तोर 11:19 ✧ 4:10 4:10 2:3; 2 कुरित्तोर 6:8 ✧ 4:11 4:11 2 कुरित्तोर 6:5; 11:27 ✧ 4:11 4:11 रोम सहरतोर 8:35-36; 2 कुरित्तोर 11:23-27

12 मावाडे कयकने कबळ कीस पिसिह्नोम. ✨ मन्कलोर माक पळिमड ईस्तोर, मति माट ओरिन देवुळि मीक बर्कत ईयि इनजोर वेहतह्नोम. ✨ माक तिपल कीस्तोर, मति माट केमेन मन्जि आपिह्नोम.

13 मन्कलोर माक बदनम कीस्तोर, मति माट ओरा संगे बेस-नेहना वळ्हकिह्नोम. नेंड एवनाह दुनियातोरिहक माट वियेगलेहका, माचलेहका आतोम. ✨

14 मीवा लजा रेहतलाह, इव पोल्लोन रासोन. ✨ मति नना जीवा कीतोर पिलाड-पेकोरिर इनजोर, मीक बुदि काहत्तलाह आतन. ✨

15 मीट किर्स्तुन विस्वस कीतोरिर, मीक दहा अजर्क काह्वालो गूस्र मनेर, तेला मति वेल्लाटोर तपेर इलेर. बाराहक इतेके, मुने ननाय मियगा किर्स्तु येसुना बेसता कबुर तताहकु, मीट ओना संगे जोळेम आतिर. अदिनेनाहक ननाय मीवा तपेना लेहका आतन. ✨

16 अदिहक नावा लेहकान ताकाट इनजोर, मीक वेहतलाह आतन. ✨

17 इदे पोल्लोतेनाहक नना तिमोतिन ✨ मियगा लोहतन. ✨ ओग नावा जीवा कीतोग मगना लेहकान आतोग. ✨ ओग किर्स्तुना सेवाते, मुर्तिय नाळेह केवोग. किर्स्तुना अगदे नना बेद्रम ताकलाह आतन इनजोर, ओग मीक सीता अर्हचीयनोग. ✨ नना सबे जागाने, सबेटोर विस्वसिरा मुडोरगा वने, अवे पोल्लोन काहत्तह्नन. ✨

18 नना मियगा वावोन आयकन इनजोर, मियगडाहि उच्चुर पोगयसोर तिरियलाह आतोर. ✨

19 नना वायकने, सामिना विचर मतेक अचोन, जल्दि वायकन. ✨ अस्के पोगयसोर तिरियवालोरा सिरप तोडटाड पोल्लोन ऊळोन, मति ओरगा देवुळता लाव बेचोन मन्हता इनजोर वने ऊळकन.

20 देवुळि ओरा जीवातगा राजेम ताकिह कीतेके, अद ओरा तोडटाड पोल्लोने आयो, ओरगडा लावतेन दिसनाह आस्ता! ✨

21 नना मियगा वातस्के, बह कीकन? मीक सिक्सा ईसि सुदे कीयलाह वायकना? ✨ बार जीवा कीसि, कुल्लु जीवाते वायकन? ✨ मीट बह इह्निर?

5

विस्वसिर साखाल कबळ कीयनद आयो

1 इंजेके ओसो उंद पोल्लो तेहतह्नन: मियगा बोगो मति मन्कल साखाल कबळ कीस्तोग इनजोर, निटम केंज वायलाह आता. ओग तना तपे ततद आंचान तासतोग अले! ✨ देवुळतुन पुनवोरिहक वने, इद्रमता कबळ मुर्तिय ओप्पो.

2 ओग मन्कल अद्रमता कबळ कीतोग इनजोर, मीट मुडोर मन्कलोरिर दुकम आसि, ✨ ओन मुडगडाहि पेसिह कीयना मता. मति मीट कोनि पोगयसोर तिरियलाह आतिर! ✨

3 नना मियगा मेंदुल अस्के इलो निटमे! मति सीताते मीवाय संगे मह्नन. ✨ सीताते मीवाय संगे मन्जि, अद्रमता कबळ कीतोनु, मावा येसुसामिना अदिकरते मुनेन नेयम कीतन.

4 इतेके मावा येसुसामिना पेदिरते मीट जमा आयहपा, ✨ नना वने सीताते मीवा संगे मह्नन. ओसो मावा येसुसामिना लाव मावा संगे मन्हता. ✨

5 अस्के येसुसामि ओसोवने पोगोटाहि वायनद दियाते, ओग मन्कना जीवा पिसना इन्जि, ओना पापम बुदि बूळेम आयि. अदिहक देयहकना मुख्याना कयदे विळसतपु, ✨ ओनु मीवा मुडाहि पेहचीम्हट.

6 मीट इतेके बेसतोर विस्वसिरोम इनजोर पोगयलाह आतिर, इद ओप्पो. ✨ ओय्पिह कीतद इचुने पिंडटुन, कोपामेंड नाहतद पिंडटगा काल्हपतेके, पूरा कोपामेंड पिंडटुन अद ओय्पिह कीस्ता इनजोर पुतिर. ✨ अद्रमे मीवा मुडगा वगोग मन्कल पापम कीसोर मतेके, मुडोर सबेटोरिन पापमतगा ओस अर्हतह्नोग.

7 निटम मीट ओयवद पिंडटा लेहकान मह्निर. ओय्पिह केवद पिंडटाड आरिना पंडुमतस्के, मोक आयनद गोरपियोता लेहकान, किर्स्तु मयेनाहक मोक आतोग. ✨ अदिनेनाहक ओयता पिंडटा लेहका मनवाल ओप्पवोग मन्कन, पेसिह कीसीम्हट. अस्के मीट ओयवद पिंडटा लेहकान बेस मनदकिर.

✨ 4:12 4:12 बळयिर 18:3; इपिसुसतोर 4:28 ✨ 4:12 4:12 मत्याल 5:44; लूकाल 6:27-28 ✨ 4:13 4:13 विलापगीत 3:45; 2 कुरित्तोर 6:8 ✨ 4:14 4:14 6:5; 15:34 ✨ 4:14 4:14 2 कुरित्तोर 6:13; 12:14; 1 तिसलुनितोर 2:11-12; पिलेमोन 10; 1 योहन 2:1; 3 योहन 4 ✨ 4:15 4:15 3:6; 2 कुरित्तोर 12:14; गलातितोर 4:19; पिलेमोन 10 ✨ 4:16 4:16 11:1; पिलिपितोर 3:17; 4:9; 1 तिसलुनितोर 1:6; 2 तिसलुनितोर 3:9 ✨ 4:17 4:17 बळयिर 16:1 ✨ 4:17 4:17 16:10 ✨ 4:17 4:17 पिलिपितोर 2:22 ✨ 4:17 4:17 11:2 ✨ 4:17 4:17 7:17; 14:33; 16:1 ✨ 4:18 4:18 2 कुरित्तोर 12:20 ✨ 4:19 4:19 बळयिर 19:21; 1 कुरित्तोर 11:34 ✨ 4:20 4:20 2:4-5; 1 तिसलुनितोर 1:4-5 ✨ 4:21 4:21 2 कुरित्तोर 1:23; 2:1; 10:2; 12:20; 13:1-2,10 ✨ 4:21 4:21 गलातितोर 6:1 ✨ 5:1 5:1 लैव्यव्यवस्था 18:8; व्यवस्थाविवरण 22:30; 27:20 ✨ 5:2 5:2 2 कुरित्तोर 7:8-10 ✨ 5:2 5:2 4:6; 2 कुरित्तोर 12:20 ✨ 5:3 5:3 कुलुसितोर 2:5; 1 तिसलुनितोर 2:17-18 ✨ 5:4 5:4 2 तिसलुनितोर 3:6; इब्रितोर 10:25 ✨ 5:4 5:4 2 कुरित्तोर 13:3,10 ✨ 5:5 5:5 2 कुरित्तोर 12:6-7; 1 तिमोति 1:20 ✨ 5:6 5:6 याकुब 4:16 ✨ 5:6 5:6 मत्याल 16:6,12; गलातितोर 5:9 ✨ 5:7 5:7 मार्कल 14:12; रोम सहरतोर 3:25-26

8 ओयता पिंडतुन आवना पंडुमतस्के पोहतना लेहकान, ☆ विस्वस केवस्के मयगा मतद लाग्वा बुदतुन, कोटे बुदतुन पोहिड. आवना पंडुमतुन ओयवव आरिन तिन्जि माळतप लेहका, नाळेह केवद बुदि ओसो सेतेम बुदि तासिस ताकिड. *

9 साद्याल मन्कलोरा संगे कलियमाट इनजोर, ☆ नना मुनेन सीटटे रासिस मतन.

10 इतेके साद्याल कबळ केवालोर, लालुस मन्कलोरा, नाळेह कीस तिनवालोर, बोमान मोळकवालोर संगे कलियनद आयो इन्जि, इद दुनियातोर पापम केवालोर लोप्पा रासोन. अह मतेके मीक इद बूमतुन विळिससि, बेकेयो दुस्रा बूमतेके दाया पोस मनालि.

11 आयो, (सीटटे नना विस्वसिरा मुडोराये लोप्पा रासतन.) बोगाय विस्वसिनन इन्जि, साद्याल कबळ कीतेक, लालुस कीतेके, बोमान मोळकतेके, ☆ कदर रेहतनव पोल्लोड वळ्हकवाल मतेके, कल लोटि मतेके, नाळेह कीस तिनवाल मतेके, ओना संगे कलियमाट. ओसो ओना संगे तिनदना-उनडना वने केमाट इनजोर वेहतन. ☆

12-13 विस्वस केवोरिन माट नेयम केवालोरल आयवल, ओरिन देवुळि नेयम कीयगा. मति विस्वसिरा मुडोरिन नेयम कीयनद कबळ मीवा आंदु. ☆ अदिनेनाहक देवुळता साश्चमतगा रासतप लेहका: मीवा मुडगडाहि करब कबळ कीतोन पेसिह कीसीम्हट. ☆

6

ऐगेटोर विस्वसिरिन दुनियाता पंचतगा ओयनद ओप्पो

1 इंजेके ओसो उंद पोल्लो तेहतहनन: मीवा मुडगा बोगाय तना ऐगेटोग विस्वसिना संगे जग्ळम आतेके, नेयमतुहक देवुळता मन्कलोरगा अनवा, ☆ देवुळतुन पुनवोरगा दायलाह आतिरा?

2 बह आक्रिता नेयमता दियाते, मीट देवुळता मन्कलोरिन दुनियातोर नेयम कीकिर, ☆ इदिन पुनविरा? पूरा दुनियातोर नेयम केवालोरिन मीटे, इतेके इव उड्लाड-उड्लाड पोल्लोना नेयम कीसीया पगविरा?

3 माट पोगोटाड: देवतुल्लकना इका बेरा नेयम कीकल इनजोर पुहनिर. इतेके दिनमताड पोल्लोना कट्टालातुन बह नेयम कीसीया पगविर?

4 अद्रमताड कट्टालाना नेयम कीसीयलाह, बह मीट विस्वसिरा मुडोर आयवोरिन निल्पिह कीकिरा?

5 मीक लजा वायि इनजोर, इद्रम वेहतलाह आतन! ☆ विस्वसिरा कट्टालातुन बेस-नेहना नेयम कीसीयलाह, बुदतोग मन्कल मीवा मुडगा बोगे इलेग?

6 ओवोर्ग विस्वसि तना ऐगेटोग विस्वसिन पंचतगा ओस्तोग; अचोने आयो, पंच उदवालोर वने विस्वसलेवोरे! इद नेका ओप्पो!

7 मीवा मुडगा बोगाय विस्वसि तना ऐगेटोन पंचतगा ओयलाह आतोग इतेके, इद्रम देवुळता बद्रम कीसि, मीट अस्केन ओरेम आतिरे! इद्रम कीयना बद्ला, नीवा ऐगेटोग विस्वसि, नीक तिपल कीतदिन केमेन आपतेक वने नेका ओप्पालि. ओग नीक नाळेह कीतदिन, निमा मापि कीतेक वने नेका ओप्पालि.

8 मीट अद्रम केवा, मीवाय मुडोर विस्वसिरिन तिपल कीयहनिर, नाळेह कीयहनिर. ☆

9 देवुळतुहक विचर वावाह ताकवालोर मन्कलोरा, अद राजेम कीयनगा मनदा पगवोर इनजोर मीट पुतिर. मीट नाळेम आयमाट. साद्याल कबस्क केवालोर, बोमान मोळकवालोर, दुस्रोराड मुतेस्किन कवालोर, मुजोन विळिससि दुस्रोना कवयनद आंचाळि, आंचाळ-कोय्तोना लेहका कोय्तोग कोय्तोना संगे उंजवालोर, ☆

10 कलेर, लालुस मन्कलोरा, कल लोटिर, कदर रेहतनव पोल्लोड वळ्हकवालोर, नाळेह कीस तिनवालोर, वेर सबेटोर देवुळि राजेम कीयनगा मनदा पगवोर. ☆

11 मीवा मुडगडाहि उच्चुर मन्कलोरिन मुने अद्रमे मतिर. ☆ मति येसुसामि किर्स्तु मयेनाहक डोलताहकु, मावा देवुळि तना जीवाते मीवा जीवातुन नोगता, ☆ नोसि मीक तनेनाहक एगिह कीता, ☆ सेतेमतोर कीता. ☆

देवुळतुहक मान दोर्कनाह, आपुनाड मेंदुस्किन काळडना

12 मीट उच्चुर मन्कलोरिन, माक सबे कीयलाह पोलिहता इहनिर. अद नितमे, मति सबे कबस्कनाहि पायदा दोर्को इहनन. ☆ नाक सबे कीयलाह पोलिहताये, मति बेदिने नाक आवे कीयलाह एवोन.

☆ 5:8 5:8 पेसमुळि 12:19; 13:7; व्यवस्थाविवरण 16:3 ☆ 5:8 5:8 2 कुरित्तोर 2:17 * 5:8 5:8 इस्रयेल लोकर आवना पंडुमतस्के, ओयिह कीतद पिंडतुन पोहचीदुर. अद पंडुमते, ओयवद पिंडाडे आरिड तिरु. ☆ 5:9 5:9 2 कुरित्तोर 6:14; 2 तिसलुनितोर 3:6 ☆ 5:11 5:11 10:7 ☆ 5:11 5:11 इपिसुसतोर 5:18; 2 तिसलुनितोर 3:6 ☆ 5:12-13 5:12-13 6:1-4 ☆ 5:12-13 5:12-13 व्यवस्थाविवरण 17:7; 19:19; 22:21,24; 24:7; 1 कुरित्तोर 5:2 ☆ 6:1 6:1 मत्याल 18:17 ☆ 6:2 6:2 दानियेल 7:18,22,27; मत्याल 19:28; तोहचीतव पोल्लोड 20:4 ☆ 6:5 6:5 4:14 ☆ 6:8 6:8 1 तिसलुनितोर 4:6 ☆ 6:9 6:9 रोम सहरतोर 1:27; 2 कुरित्तोर 12:21; 1 तिमोति 1:9-10; इब्रितोर 13:4 ☆ 6:10 6:9-10 15:50; गलातितोर 5:19-21; इपिसुसतोर 5:5; कुलुसितोर 3:5; तोहचीतव पोल्लोड 21:8; 22:15 ☆ 6:11 6:11 12:2; इपिसुसतोर 2:2-3; कुलुसितोर 3:7; तीतुस 3:3 ☆ 6:11 6:11 बळयिर 22:16; 1 योहन 2:12 ☆ 6:11 6:11 1:2 ☆ 6:11 6:11 रोम सहरतोर 3:24; 8:30 ☆ 6:12 6:12 10:23

13 मीट उच्चुरिर इह्निर, पोटातेनाहक तिंडि मन्हता, तिंडटेनाहक पोटा मन्हता, मति देवुळि इव रेंडिन आसि मायिह कीयगा, ☆ इह्निर. (अदिहक इद बूमतगा मनेके, माक बेदिनाय तिनदलाह पोलिहता इनजोर इह्निर. अद तिनदनद तिंडटा लेहकाने, मावा मेंदुदे वने साद्याल कबळ कीयनद पोलिहता इनजोर, मीट मुर्तिय विचर केमाट.) मावा मेंदुलि साद्याल कबळ कीयलाह आयो, मति सामिन माळना इन्जि, पंडटद मन्हता. (अहे ओसो सामि मावा मेंदुलतगा जागा आयलाह ऊळिहतोग.) ☆

14 देवुळि (मेंदुलतुन मायिह कीयगा इनजोर इनमाट; अदु) येसुसामिना मेंदुलतुन, तना लावते जीवा अर्हचीता; ☆ अद्रमे मावाड मेंदुस्किन वने जीवा अर्हचीयगा. ☆

15 मीवाड मेंदुस्क किस्तुना संगे जोळेम आस मन्हताड, ☆ पुनविरा? अद्रम मनदहपा, अव मेंदुस्किन बोगे आस्कना संगे जोळे कीयनद ओप्पिहताया? मुर्तिय ओप्पो!

16 वेर आळ इर्वुर जोळेम आसि, उंदिय आस मनदनुर ☆ इनजोर देवुळता साङ्गम वेहतहता. अदिनेनाहक बोगे आंचान कय बोयवाल मन्कल, ताना संगे जोळेम आसि, इर्वुर आस उंदिय मेंदुल आस्तोर इनजोर मीट पुतिर.

17 मति बोग सामिना संगे जोळेम आतोग, ओना जीवा, सामिना जीवा उंदिये! ☆

18-20 देवुळि मियगा तना जीवातुन उदिह कीता, अद जीवा मियगा मन्हता, पुनविरा? अद जीवा मनदनद मंदिर मीवा मेंदुलि. ☆ देवुळता मगि मियेनाहक तना जीवा ईयलाह वातोग, अचोटा कर्सा ईसि देवुळि मीक असता. ☆ इतेके मीवा मेंदुलि इंजेके मीवा कुदता आयो, ☆ इव सबे पोल्लोन माङमाट! ☆ अदिहक साद्याल कबळतगडाह जेक मन्हट. ☆ बोगाय मन्कल तना कीतव सबे पापि कबस्कु, मेंदुदा पलते कीस्तोग. मति साद्याल कबळता पापम कीतेके, तनाय मेंदुदा विस्दते पापम कीस्तोग. इव सबे पोल्लोनेनाहक, मेंदुलते बाताल बाताल कीकिर, अव सबे देवुळतुहक मान दोर्कनाह कीम्हट. ☆

7

मुते-मुजोना लोप्पाडाड पोल्लोड

1 विस्वसते मनवालोर मुते-मुजोना लोप्पाडाड पोल्लोन, मीट नाक रासिस मतिर. अविस्किन इंजेके तेळियिह कीसीकन. मुतेन तवा मतेके, मन्कहक ओप्पालि. ☆

2 मति साद्याल कबळ कीयलाह, मीक ओयनव पोल्लोड मन्हताड. अदिनेनाहक ओर्वोर्ग-ओर्वोर्ग कोयतोन्क, तनाय मुते मनदना. ओसो उंद-उंद आंचाहक, तनाय मुजो मनदना.

3 मुजो तना मुतेना मेंदुदा गर्जतुन निहतना. अद्रमे मुते वने, तना मुजोना मेंदुदा गर्जतुन निहतना.

4 तना मेंदुलता पोगोन मुतेहक अदिकर इले, तना मुजोना मन्हता. अद्रमे मुजोहक वने, तना मेंदुलता पोगोन अदिकर इले, तना मुतेना मन्हता.

5 अदिनेनाहक मीवाड मेंदुस्कने, ओर्विहक-ओर्वोर्ग अलग मनमाट. रेंड-मूड दियाड पार्तनातेने मनदकल, अलग मनदकल इनजोर, मुनेन आळ इर्विर विचर आतिर इतेके, गळिकहक अलग मन्हट. मति ताना पया ओसो कलियिस मन्हट. इद्रम मनवेके, कुदतुन आव्रे कीयलाह पगविर आयकिर. अस्के देयहकना मुक्याल मीक साद्याल कबळ कीया वेसनाह कीयगा.

6 अलग आस मनदलाह मीक उकुम एवोन, ☆ मति मीक विचर मतेके, गयक अलग मन्हट इह्नन.

7 मीट सबेटोरिर नावा लेहकान, कुव्रा मन्ज वने गिर्दा आस मनदना इतेक, बेस ओप्पालि इनजोर, नना विचर कीयह्नन. ☆ मति देवुळि ओर्वोर्ग-ओर्वोर्ग मन्कहक अलग-अलग बुदि ईता: ☆ बोन्क-बोन्क कुव्रा मनदलाहि, बोन्क-बोन्क मर्मिड आस मनदलाहि.

8 इंजेके मीट कुव्रा मनवालोरिन, ओसो रांडे आस्किन, इद पोल्लो वेहतहन्न: मीट वने नावा लेहकान मर्मिड आयवा मतेक अचोन, बेस ओप्पगा इह्नन.

9 मति कुदतुन मीट आव्रे कीयलाह पगवेक अचोन, मर्मिड आम्हट. ☆ आंचाळ-कोयतोग कलियनद लालुस कीसोर मनदना वाटो, मर्मिड कीयनद बेस ओप्पिहता.

10 मति मर्मिड कीतोरिन इद उकुम ईयहन्न, मुते तना मुजोनाहि एगिस मनदनद आयो. (नना इतेके इद उकुमतुन एवोन, इद सामिनाहे वाता.) ☆

11 मुते तना मुजोन विळिसस अतेके, दुस्कोन्क दायनद आयो; इलवेके तनाय मुजोनगा मल्स अनि. अहे मुजो वने मुतेन विळसनद आयो.

☆ 6:13 6:13 कुलुसितोर 2:20-22 ☆ 6:13 6:13 1 तिसलुनितोर 4:7 ☆ 6:14 6:14 बळयिर 2:24; 2 कुरित्तोर 13:4 ☆ 6:14 6:14 योहन 6:39-40; 1 कुरित्तोर 15:22-23 ☆ 6:15 6:15 रोम सहरतोर 12:5; इपिसुसतोर 5:30 ☆ 6:16 6:16 पुटमुळि 2:24; मत्याल 19:5; मार्कल 10:8 ☆ 6:17 6:17 योहन 17:21-23; रोम सहरतोर 8:9-11 ☆ 6:18-20 6:18-20 रोम सहरतोर 8:9; 1 कुरित्तोर 3:16 ☆ 6:18-20 6:18-20 बळयिर 20:28; 1 कुरित्तोर 7:23; 2 पत्र 2:1 ☆ 6:18-20 6:18-20 रोम सहरतोर 14:7-8 ☆ 6:18-20 6:18-20 याकुब 4:5 ☆ 6:18-20 6:18-20 2 कुरित्तोर 12:21; गलातितोर 5:19-21; इपिसुसतोर 5:3; कुलुसितोर 3:5; 1 तिसलुनितोर 4:3; 2 तिमोति 2:22; इब्रितोर 13:4 ☆ 6:18-20 6:18-20 रोम सहरतोर 12:1 ☆ 7:1 7:1 7:27 ☆ 7:6 7:6 2 कुरित्तोर 8:8 ☆ 7:7 7:7 9:5 ☆ 7:7 7:7 रोम सहरतोर 12:6 ☆ 7:9 7:9 1 तिमोति 5:14 ☆ 7:10 7:10 मलाकी 2:16; मत्याल 5:32; 19:3-9; मार्कल 10:2-12

12 इंजेके दुस्रो विस्वसिरिन वेहतलाह आतन, इव पोल्लोड सामिनगडाह वावोड, ननाय वेहतहनन: बोगाय विस्वसि मन्कना मुते विस्वस केवो, मति तान्क ओना संगे मनदलाह गिर्दा मन्हता इतेके, ओग तान विळसनद आयो.

13 अद्रमे विस्वसि आंचाना मुजो विस्वस केवोग, मति ओन्क ताना संगे मनदलाह गिर्दा मन्हता इतेके, अद ओन विळसनद आयो.

14 विस्वस केवोग मुजो तना मुतेन कळवोग कीस्तोग इनजोर इनमाटु. आयो, मुतेना विस्वसतेनाहक, ओरा जोळजंतुर पवित्र मन्हता. अद्रमे मुते विस्वस केवेकाय, मुजोना विस्वसतेनाहक, ओरा जोळजंतुर पवित्र मन्हता. अद्रम आयवेके, ओराड पिलाड-पेकोर कळवोग आवेर, मति इंजेके ओर देवुळता मुनेह पवित्र मन्हतोर.

15 मति विस्वस केवोग मुजो, विस्वस कीतद तना मुतेन विळसना विचर कीतेके विळसेग. अद्रमे विस्वस केवद मुते वने, विस्वस कीतोग तना मुजोन विळसना विचर कीतेके विळसि. माट विस्वसिरल दुस्रो संगे कटला आयवा मनदना इन्जि, देवुळता विचर मन्हता, इदिन पुन्हटु. (बहे आयि, जबरदस्ति कीसि, मुजो-मुते ऐगेन मनदनाये इन्जि इनमाटु.)

16 ए विस्वसि आंचानिन, नावा मुजो नाक विळसमाकेग, नावा संगे मन्जि-मन्जि, ओग वने विस्वसते वायनोग इन्जि इनमा. नीवा मुजो निटम विस्वस कीयनोग इन्जि, नीक बह एका मन्हता? अद्रमे विस्वसि मुजोनिन, नीवा मुते नीवा संगे मन्जि, विस्वस कीयगा इन्जि, नीक बह एका मन्हता?

देवुळि केयतस्के मतप, अहलेहकाने मन्हटु

17 सबेटोर विस्वसिरा मुडोरिन नना इद्रम काहहतहनन: सामिनगडाहि मीक बेद्रमता मनमुळ दोर्कता, अद्रमलेहकाने पिसाट. देवुळि मीक तना मन्कलोर आयलाहि आचता अस्के, मीट बेद्रम मतिर, अद्रमलेहकाने मन्हटु इहनन.

18 इद्रमि: देवुळि विस्वस कीयलाह आचनामुने, बोगाय डायना रिबज कीस मतेके, देवुळ आचतापया वने, अद्रमलेहकाने मनेग. ओग तना नोमुर मिलितुन मायिह कीयनद आयो. देवुळि आचनामुने बोगाय डायना रिबज केवा मतेके, देवुळ आचतापया वने, ओग अद्रमलेहकाने मनेग. डायना रिबज केमाकेग!*

19 डायना रिबज कीतेक वने, केवेक वने बार आयो, देवुळि ईतव उकुमतुन माळनदे मोदुल पोल्लो.*

20 देवुळि विस्वस कीयलाह आचतस्के, ओर्वोग-ओर्वोग मन्कल बेद्रम मतोग, अद्रमलेहकाने इंजेक वने पिससोर अनेग.

21 ए ओर्युलतोग विस्वसिननि! निमा ओर्युल मतस्के, देवुळि नीक आचता इतेके, नना ओर्युल कबळ कीयहनन इनजोर आलिह केमा! मति नीवा माल्काल नीक पेसना मोका इतेके, बेस-नेहना पेसा!

22 ओर्युल मन्कन, सामि तना मन्कल आयलाह आचतस्के, ओग ओर्युल मतेक वने, पापमता इसबते सामि विळसिह कीतपे ओग मन्हतोग.* अद्रमलेहकाने ओर्युल आयवोग मन्कन, तना मन्कल आयलाहि देवुळि आचता. ओग किर्स्तुना कय इळन मनवाल आतोगे.*

23 किर्स्तु हक्कनागुटातगा डोलतदिना कर्सा ईसि, देवुळि मीक असता.* अदिनेनाहक मीट मन्कलोरा कय इळन मनमाटु.

24 मावोर विस्वसिरि! ओसो वेहतलाह आतन: देवुळि मीक आचता अस्के, मीट ओर्वोग-ओर्वोग बेद्रम मतिर, अद्रमलेहकाने इंजेके वने, देवुळता संगे पिससोर अन्हटु.

कुब्रा मनवालोरड ओसो रांडे आस्कनाड पोल्लोड

25 कुब्रा मनवालोर पोल्लोतुन ताल्हकिस मतिर, तान रासकन: इद पोल्लोता लोप्पा, नाक सामि ईतद उकुम दोर्को. मति सामि नाक दया कीताहकु, नना वेहतनद पोल्लो केंजना लायकता आंदु.

26 इंजेटा तिपलतुन ऊळिसि, कोय्तोग ओसो आंचाळि तमा बेद्रम मन्हतोर, अद्रमलेहकाने मतेके ओप्पालि इनजोर, नावा विचर मन्हता.

27 निमा मुतेन ततिन इतेके, तान विळसमा. निमा मुतेन तविन इतेके, मुतेन ततलाह पर्हकमा.*

28 मति निमा कुब्रा मन्कनिन, मुतेन ततेके पापम केविन. कुब्रा पिला मुजोहक अतेक वने, पापम केवो. मति मर्मिड आतोर, दिनमता पिसमुळते पकाय तिपल आस्तोर. अदिनेनाहक मर्मिड आयवा मन्जि, अद तिपलते अरमाटु इहनन.

29 मावोर विस्वसिरि! नना इद्रम वेहतहनन: माक इद बूमतगा पिसलाह, वेल्लाड दियाड इलेड. (किर्स्तु जल्दि मल्स वायनोग, माट मनदनद इद बूमि मायना मन्हता. अदिनेनाहक पिसतव दियाने, इद बूमता मनमुळतगा वेल्ला सीता कीयनदायो.)*

30 बेद पोल्लोतेनाहक अळयहनिर, तान इदे बूमता पोल्लो इन्जि, अळसोर मनदनदायो. अहे बेद पोल्लोतेनाहक गिर्दा आयहनिर, तान इदे बूमता पोल्लो इन्जि, गिर्दा आसोर मनदनदायो. ओसो बेद मादुन असतिर, तान रेंड दियाना माल इन्जि, पोयसोर मनदनदायो.

* 7:15 7:15 रोम सहरतोर 14:19 * 7:17 7:17 4:17; 11:16 * 7:18 7:18 बळयिर 15:1-2; गलातितोर 5:3-4 * 7:19 7:19 रोम सहरतोर 2:27,29; गलातितोर 5:6 * 7:19 7:19 रोम सहरतोर 2:25 * 7:22 7:22 योहन 8:32,36; पिलेमोन 16 * 7:22 7:22 रोम सहरतोर 6:21-22; इपिसुसतोर 6:6; कुलसितोर 3:23-24 * 7:23 7:23 6:18-20 * 7:27 7:27 7:1,8 * 7:29 7:29 रोम सहरतोर 13:11-12

31 सबे मालसोम मनवालो मन्कलोर, अदे सीताते मनदनद आयो, अव पोल्लोन विळिससि, देवुळतुहक विचर वानाह पिसना. बह इतेके, इंजेके इद दुनियाते मनदनव बूळेम आयनव मन्हताड.*

32 ओसो उंद पोल्लो वेहतहनन: मीट आल्सुळलेवा मनदना इनजोर, नावा विचर मन्हता. मुतेन तवोर मन्कलोर, सिरप सामि गिर्दा आनाह बेद्रम पिसना इनजोर, सामिनाड पोल्लोना सीता कीसोर मन्हतोर.

33 मति मुतेन ततोर मन्कलोर, आपुना मुतेन बेद्रम गिर्दाते तासना इनजोर, इद दुनियाताड पोल्लोनु आलिह कीस्तोर.

34 अदिनेनाहक ओरु रेंड विचर्क आतप लेहका आस्तोर. अद्रमे मुजोरलेवव आस्कु, ओसो कुव्रा मनदनव पिलाड, तमाड मेंदुस्कने ओसो विचर्कने पवित्र मनदना इनजोर, सामिनाड पोल्लोना लोप्पा आलिह कीस्ताड.* मति मुजोहक अतद आंचाळि, तना मुजोन बेद्रम गिर्दाते तासना इनजोर, इद दुनियाताड पोल्लोनु आलिह कीस्ता.

35 मीवाय पाय्दातेनाहक इनजोर, इद पोल्लोतुन वेहतलाह आतन. पोलु माक उकुम ईतोग इन्जि इनमाट. मति मीट रेंड विचर्कने मनवालेवा, ओप्पनद रीते देवुळतुन माळना इनजोर, इविस्किन मीक बुद काःहतपु वेहतलाह आतन.

36 इंजेके बोगाय मन्कल तना जीवातगा इद्रम विचर केवेग: नना मुदा कर्सा ईतद पिला मुवयलाह आता, तान्क इंजेके आळ इर्वुर आयनद विचर पुट्टा. माट इर्वोम मर्मिड कीयना गावले इनजोर, विचर केवेग. अद्रमता विचर कीतेके, ओग तना विचर मतप मर्मिड कीयना गावले. अद पापम आयो.

37 मति पेकाल-पिला तमा विचर आसि, मर्मिड आयलाह गर्ज इले इनजोर ओरा जिद मन्हता, ओरिन बोरे कयर केवोर, आळ इर्वुर आयवालेवा तम्क आत्रे कीया पगयहतोर इतेके, ओर मर्मिड केवेकेन बेस कीस्तोर.

38 इद्रमि तना कर्सा ईतद पिलाता संगे, मर्मिड आयवाल मन्कल वने बेस-नेहना कीस्तोग. ओसो ताना संगे मर्मिड आयवा मनवाल मन्कल वने, इंका ओसो बेस-नेहना कीस्तोग.

39 अद्रमे ओसो आंचाळि तना मुजो जीवात मनाहजोम, ओना संगेन मनदना. ओकावेला ओग डोलतोग इतेके, तना विचरते बोन्काय दाया पगयहता, मति विस्वस केवाल मन्कहके.*

40 मति नावा विचरते, अद दुस्रो मुजोहक अनवा मतेक अचोन, बेस ओप्पगा. ओसो बेद्रम माट देवुळता जीवाता बुदते वळ्हकिहोनोम इनजोर इहनिर, अद्रमे इव सबे पोल्लोन वेहनेके, नाक वने देवुळता जीवा ताकिह कीस्ता इहनन.*

8

ऐंगेतोग विस्वसिन पापमते अरनाह कीयनद आयो

1 इंजेके पेन-बोमानेनाहक वाटटव अविना* लोप्पा ताल्हकिस मतिर. इद पोल्लोता लोप्पा माट बेस-नेहना पुतोम इन्जि, उच्चुरिर इहनिर.* अद निटमे मति, माट पका पुतोरोम इनवालोर, माट बेरोरोम इन्जि पोगयसोर तिरियिहतोर.* जीवा केवालोर बारा, दुस्रोरा पाय्दातुन ऊळिहतोर.*

2 माट सबे पुतोम इनजोर, बोरे बोरे इतेक तेला,* देवुळता मुनेह ओर इंका वने बेदे पोल्लोतुन पुनोर.*

3 बोरे बारा जीवा कीसोर मन्हतोर, देवुळता विचरते ओरगाने निटमता पुनदनद बुद मन्हता.*

4 इंजेके बोमानेनाहक वाटटव अविड तिनदनदिना लोप्पा,* इद्रम इहनिर इतेके: दुनियातगा मनदनव बोमाड बाताडे आयोड, अव उगसताडे.* निटम देवुळि उंदिय मन्हता, तान विळिससि दुस्रा देवुळि इले,* इनजोर मीट इहनिर.

5 पोगोटा बूमतगा इलवेके इळता बूमतगा, निटम वेल्लाडे देवुळकु ओसो वेल्लाडे सामिड मन्हताड इनजोर, मन्कलोर इन्हतोर.*

6 अह इतेकाय, माट विस्वसिरेनाहक उंदिय देवुळ मन्हता इतेके मावा देवुळबाबाले.* ओगे सबेटविन पुटिह कीतोग. माट ओनेनाहके पिसिहनल.* अद्रमलेहकाने मावा सामि इतेके किस्तु येसुसामि वगोगे!* देवुळि ओना कयदे सबेटविन पुटिह कीता.* ओनाय कयदे माक वने पिसिह कीता.*

7 मति सबेटोर विस्वसिर इद पोल्लोतुन पुनोर. उच्चुर मन्कलोर मुने पेन-बोमानु मोळिकस मर्सताहकु, नेटा दिया एवनाह, पेन-बोमानेनाहक मोळकतव अविड तिनदहपा, अव पेन-बोमाहक वाटटव इनजोर, सीता कीस तिनहतोर. (ओरा नेहना-लाग्वा पुनदनद बुद बेर्सवा मताहकु, इविन तिनदनद पोलिहताया, पोलो इनजोर पुनोर.) अदिनेनाहक अद्रमताड अविड तिताहकु, कळवोग आतोम इनजोर, ओरा जीवा चुहेम आयो.*

* 7:31 7:31 इब्रितोर 12:27; 1 योहन 2:17 * 7:34 7:34 1 तिमोति 5:5 * 7:39 7:39 रोम सहरतोर 7:2; 2 कुरित्तोर 6:14

* 7:40 7:40 2 कुरित्तोर 13:3 * 8:1 8:1 बळयिर 15:20; 1 कुरित्तोर 10:14-28 * 8:1 8:1 रोम सहरतोर 15:14 * 8:1

8:1 4:6 * 8:1 8:1 रोम सहरतोर 14:19; 1 कुरित्तोर 13:4 * 8:2 8:2 3:18 * 8:2 8:2 13:9 * 8:3 8:3 बोरे बारा जीवा

कीसोर मन्हतोर, देवुळता विचरते ओरगाने निटमता पुनदनद बुद मन्हता. वेल्लाडे मोदुल काय्देहकने “देवुळतुन जीवा केवालोरिन बारा, देवुळि बेस-नेहना पुन्हता,”

इनजोर रासतद मन्हता. * 8:4 8:4 बळयिर 15:20 * 8:4 8:4 10:19 * 8:4 8:4 व्यवस्थाविवरण 4:35,39; 6:4; 1 तिमोति 2:5

* 8:5 8:5 2 तिसलुनितोर 2:4 * 8:6 8:6 व्यवस्थाविवरण 4:35,39; 6:4; यशायाह 46:9; यिर्मयाह 10:6-7 * 8:6 8:6 रोम सहरतोर

11:36 * 8:6 8:6 योहन 13:13-16; 1 कुरित्तोर 1:2; इपिसुसतोर 4:5; 1 तिमोति 2:5 * 8:6 8:6 योहन 1:3; कुलुसितोर 1:16; इब्रितोर

1:2 * 8:6 8:6 1 तिमोति 2:5 * 8:7 8:7 रोम सहरतोर 14:14,22-23; 1 कुरित्तोर 10:28-30

8 इंजेके तिनदनद तिंडि माक देवुळतुहक ओप्पनाह केवो इनजोर पुन्हटु.✧ माट अदिन नोमतेके, बाताले नुस्कन आयो, ओसो नोमवेक वने बाताले पाय्दा आयो.

9 उंद पोल्लोतुन सीताते तासाट: मीट विस्वसते बेस मेग्कताहकु, मीवा विचरते सबे पोलिहताड. मति इद पोल्लोता मेटे, पोलिहताया पोलो इनजोर, विस्वसते मेग्कवोरिन पापमते अरनाह कीयनद आयो.✧

10 अद इद्रमि: (पेन बोमाड: निटम देवुळक आयोड इनजोर,) पुतन इनवानिन; निमा बोमाना मंदिरतगा गाटो तिनदकिन. अस्के विस्वसते मेग्कवोग मन्कल नीक ऊळनोग. नीक ऊळतस्के, ओग वने बोमानेनाहक मोक ईतविस्कनाड अविड तिनदलाह रेयोग आयनोग बहे. (बेद कबळतुन ओग पापम कबळ इन्हतोग, अदिने कीयलाह ओन्क दीरा वास्ता.)

11 अद्रम पुतोनिन, निमा कीतद कबळतेनाहकु, विस्वसते मेग्कवोग नीवा ऐंगेटोग विस्वसि, देवुळताहि पूरा जेक आयनोग.✧ निमा अद्रम अग एमा. ओनेनाहक वने किर्स्तु डोलतोग कोनि.

12 इद्रम विस्वसते मेग्कवोर ऐंगेटोर विस्वसिर, बेदिन पोलो इनजोर इन्हतोर, तान ओर कीयनाह कीसि, ओरा विस्व पापम कीय्हनिर.✧ अह कीतिके, किर्स्तुना विस्व वने अद पापम आस्ता.✧

13 अदिनेनाहक नना तिनदनद तिंडा मेटे, नावा ऐंगेटोग विस्वसि पापमते अरतेके, ओग पापमते अरमाकेग इनजोर, नना जीवात मनाह, मुर्तिय अविड तिनीन आयकन.✧ मीट वने इदे विचर कीम्हटु.✧

9

किर्स्तुनाड बळयिरा अदिकर

1 किर्स्तु मीक कीतप लेहका, नाक वने उगसताड अडोनाहि विळिसह केवोगा? नना किर्स्तुना बळयिनन आयोना?✧* मावा येसुसामिन ऊळतोनिन आयोना?✧ सामि नावा मेटे कबळ कीताहकु, मीट नयगडाहि येसुना कबुर केंजिसि, विस्वसिर आतिर.✧

2 (नना मियगा किर्स्तुना बळयि आस वाताहके, मीट इंजेके सामिना संगे जोळेम आतिर.) अदिनेनाहक मीट नावा कबळता सीनालेहकान महनिर. अदिहक दुस्रोर नाक किर्स्तुना बळयि इनजोर इनवेकाय, मियेनाहक तेला नना किर्स्तुना बळयिनने.✧

3 मति (किर्स्तुना बळयिना लेहका केवोन इनजोर,) नाक उच्चुर पर्हकिस ऊळलाह आस्तोर. ओरिन नना इद्रम पोल्लो मल्हतहनन, बेस केंजाट:

4 माट मीवा नडुम सेवा कीताहकु, मावा पिसना-पिसवगता जबब्दर मियगा इलेया?✧

5 अद्रमे किर्स्तुनाड दुस्रोर बळयिर, सामिनाड तमोर,✧ पन्नु, वेर बेक अतेकाय तमाड मुतेस्किन, ऐंगे ओयना लेहकान, विस्वसि मुतेन पोस वेलियलाहि, माक वने अदिकर मन्हता.✧

6 कबळ केवालेवा मियगा उदिस तिनदलाह नना, बार्नबस, सिरप माक इर्वुरिहके अदिकर इलेया? (मीक बेसता कबुरतुन पोक्र कीयलाहि, मावाडे कोताड बाराहक कर्सा केवेरोम?)

7 सीपय कबळ केवाल मन्कल, तनाडे कोताड कर्सा कीसि, अद कबळ कीस्तोगा? लका ओगसतोश, अगडाड पंडिड तिनवा मनदनोगा?✧ कौदाड-एरेंड अय केवाल, अविस्कना पाल उनवा मनदनोगा?

8 नना सिरप मन्कलोरा विचरतेन वेहोन;✧

9 मोसानाड अडोनाग वने इदे पोल्लो रासतद मन्हता: विसनद कौदा कळातगा विसिहपा तिनि,✧ इनजोर रासतद मन्हता. सिरप कौदानेनाहक देवुळि इद पोल्लो वेहो.

10 मयेनाहक वने इद पोल्लो वेहतहता.✧ वीतवालोर मन्कलोर ओसो विसवालोर मन्कलोर, अनम तिनदकन इनजोरेने, आसा कीसोर तमा कहटेम कीस्तोर.✧ अद्रम किर्स्तुना कबळ केवालोर वने, बोर मन्कलोरगा सेवा कीस्तोर, ओरा कयदे तिनदनद आसातेने कबळ कीस्तोर.

11 (बूमतगा वंजिड वीतना लेहकान,) मीवा जीवातगा विस्वसताड पोल्लोन वीततोम. इतेके ताना बद्ला, मीट माक पंटा इनजोर कोताड ईस तोळ ईकिर इनजोर ऊळतोम.✧ इद बह मीक मोतालेहका मन्हताया?

✧ 8:8 8:8 रोम सहरतोर 14:17 ✧ 8:9 8:9 रोम सहरतोर 14:13,21; 1 कुरितोर 10:28-30; 2 कुरितोर 11:29; गलातितोर 5:13

✧ 8:11 8:11 रोम सहरतोर 14:15,20 ✧ 8:12 8:12 मत्याल 18:6; रोम सहरतोर 14:20; 1 कुरितोर 10:28-30 ✧ 8:12 8:9-12

रोम सहरतोर 14:1 ✧ 8:13 8:13 2 कुरितोर 11:29 ✧ 8:13 8:13 रोम सहरतोर 14:13,21; 1 कुरितोर 10:32; 2 कुरितोर 6:3

✧ 9:1 9:1 बळयिर 14:3; रोम सहरतोर 1:1; 2 कुरितोर 12:12; 1 तिसलुनितोर 2:6-7; 1 तिमोति 2:7; 2 तिमोति 1:11 ✧ 9:1 9:1 इद सीटटे

कुरितोर विस्वसिर पोलुन ताल्हकतव पोल्लोनु, ओग मल्हतहतोग. पोलु तना काहहतनद कबळतेनाहक, मयगडाहि कोताड एनोग इतेके, ओनागा बळयिना अदिकर इले

बहे, इनजोर कुरितोर इंदुर. ✧ 9:1 9:1 बळयिर 9:1-7,17; 22:14; 1 कुरितोर 15:8 ✧ 9:1 9:1 बळयिर 18:1-11; 1 कुरितोर 3:6

✧ 9:2 9:2 2 कुरितोर 3:2 ✧ 9:4 9:4 1 तिसलुनितोर 2:9; 2 तिसलुनितोर 3:7-9 ✧ 9:5 9:5 मत्याल 12:46 ✧ 9:5 9:5 7:7-8

✧ 9:7 9:7 व्यवस्थाविवरण 20:6; बुदताड पोल्लोड 27:18 ✧ 9:8 9:8 गलातितोर 1:11 ✧ 9:9 9:9 व्यवस्थाविवरण 25:4; 1 तिमोति

5:18 ✧ 9:10 9:9-10 रोम सहरतोर 4:23-25 ✧ 9:10 9:10 2 तिमोति 2:6 ✧ 9:11 9:11 रोम सहरतोर 15:27; गलातितोर 6:6

12 किस्तुनाड दुसोर सेवकिर मीवाड कोतान तिनदलाह, मावा अदिकर मन्हता इन्हतोर. ओर अद्रम आस्तोर इतेक, ओरिहकाय वीळिसि माक पकाय अदिकर मन्हता. तेला मति मीवाड कोताना अग ऊळिस मनोम. ✧ किस्तुना बेसता कबुरतुन नमलाह एकुळ आयनदायो इनजोर, माट सबे तिपल्किन आपिसि, केमेन मन्हनोम. ✧

13 इह केंजाट, यहुदिरा मंदिरता सेवा केवालोर बूमयालोरिहक ओसो वडेरिहक, मोक ईतद ओसो कोड वाटटद मादगडाहिये, तमा पिसवगतुहक दोर्किहताड इनजोर पुतिरि! ✧

14 अद्रमलेहकाने किस्तुना बेसता कबुरतुन पोकर केवालोरिहक, अद कबुरतुन केंजिसि विस्वस केवालोर तीहतना इनजोर, सामिना उकुम मन्हता. ✧

15 (नाक तीहाट इनजोर मीक वेहतलाह,) नाक अदिकर मन्हता. मति नना इचानाह बोने अद्रम इनोन. इंजेक मन्कलोर नाक तीहिर इनजोर वने, इव पोल्लोड रासोन. ✧ (कोताड एनवालेवा सामिना कबळ कीतन इनजोर,) नना निटम पोगयसोर तिरियलाह आतन. बोगाय नना पोगयनद पोल्लोतुन मायिह कीयना बद्ला, नना डोलतेक तेला बेसु. ✧

16 किस्तुना बेसता कबुरतुन पोकर कीयलाह आतन इनजोर, नना पोगयसोर तिरिय पगवोन. अद कबळतुन देवुळि नावा पोगोन वाटटा, नाक तान कीयाय पोयहता. ✧ केवेक अचोन देवुळि नाक पकाय सिकसा ईयगा.

17 नना नावा विचरते बेसता कबुरतुन वेहतना इतेके, नाक बूत दोर्कालि. ✧ मति इद कबळतुन देवुळि नावा कयदे कीसीता. ✧ अदिनेनाहक नाक विचर वावेक वने, इद कबळतुन कीयाय पोयहता.

18 पया नावा बूत बातालि? नावा अदिकरतुन पोहचि, किस्तुना बेसता कबुरतुन पुनेमते पोकर कीयहनन इन्जि, नाक पोगयलाह दोर्किहता. अदे नावा बूति. ✧

बेसता कबुरतासाटि पोलु बेद्रम पिसिहतोग?

19 नना कोताड एनवाहकु, बोनाये ओर्युलतोन्न आयोन. तेला मति वेल्लाटोर मन्कलोरिन किस्तुनगा ततनेनाहक, सबेटोर मन्कलोरिनाहक ओर्युलतोना लेहकान आतन. ✧

20 नावा ऐगेटोर यहुदिरा संगे मनदहपा, ओर कीयना लेहकान कीयहनन. मोसानाड अडोने ताकवालोर संगे मनदहपा, नना वने अव अडोना लेहकान कीयहनन. नाक इतेक अडोन नोमवेक वन बार आयो, ✧ मति ओरिन किस्तुनगा ततनेनाहक, नना वने ओरा लेहकान कीयहनन.

21 मोसानाड अडोन नोमवोरु ✧ यहुदि आयवोरा संगे मनदहपा, नना वने ओरिन किस्तुनगा ततनेनाहक, मोसानाड अडोन पुनवप लेहकान मन्हन. देवुळताड अडोन पास्कोन, मति निटम किस्तुनाड अडोन माळिहनन. ✧

22 पोहचीतप मनवालोर मन्कलोरिन किस्तुनगा ततलाहि, नना ओरा लेहकान आतन. बह आयि, उच्चुर तेला पिसिर इन्जि, बोर बह मन्हतोर, अहलेहकाने नना वन आतन. ✧

23 बेसता कबुर मतपु नावा ताकमुळ आयि इनजोर, बेसता कबुरतासाटि सबे कीयहनन.

24 कससंगा वेल्लाटोर मन्कलोर कससलाहि दास्तोर, मति गेलसवाहके इनम दोर्किहता इनजोर पुतिर. मीट वने देवुळताहि इनम एतना लेहकान पिसाट. ✧ 25 कससंगा गेलसवालोरिहकु, आकिने पंडटद सोबाता गीळि केगिपिह कीस्तोर. अद वतनव आकिने पंडटद आंदु, तान दोर्किह कीयलाहि, ओर तमाड मेंदुस्किन आवे कीस ताकिहतोर. ✧ माट बारा बेस्केन वागवद गीळता इनम दोर्किह कीयहनन. ✧

26 अदिनेनाहक नना सीनातगा एवयकन इन्जि, जिदते वितिहनन. ✧ निसान लेवगा एसवाना लेहका आयोन. ✧

27 मति दुसोरिहक पोकर केवानन नाके देवुळि इनम एवा मनमाकि इनजोर, नना कुदतुन आवे कीसि, बेसता कबुरतुन पोकर कीयनद सेवा बेस आयना इन्जि, नावा मेंदुलतुन कय इळन तासिहनन. ✧

10

मुनेतोर इस्रयेलतोर लेहकान पेन-बोमान मोळकमाट

1 मावोर विस्वसिरि! मावाड तादोर-बाबोरा पोल्लोतुन वने, मीक सीता कीसीकन: ओर मिसर देसेमताहि पेसतापया, देवुळता मोयुल ओरिन मुळहचि, सबेटोरिन राका कीदु. ✧ ओर सबेटोर एरल समदुरता नडुमतुहक अतोर. ✧

✧ 9:12 9:12 बळयिर 18:3; 20:33-35; 2 कुरित्तोर 12:13; पिलिपितोर 4:17 ✧ 9:12 9:12 2 कुरित्तोर 6:3; 11:12 ✧ 9:13 9:13 लैव्यवस्था 6:16,26; 7:6,31-35; गिनती 5:9-10; 18:8-19,31; व्यवस्थाविवरण 18:1 ✧ 9:14 9:14 मत्याल 10:10; लूकाल 10:7 ✧ 9:15 9:15 बळयिर 18:3; 20:33-35 ✧ 9:15 9:15 2 कुरित्तोर 11:10 ✧ 9:16 9:16 बळयिर 9:15; रोम सहरतोर 1:14 ✧ 9:17 9:17 3:8 ✧ 9:17 9:17 4:1; गलातितोर 2:7; इपिसुसतोर 3:2; कुलुसितोर 1:25 ✧ 9:18 9:18 बळयिर 18:3; 20:33-35; 2 कुरित्तोर 11:7; 12:13 ✧ 9:19 9:19 10:28-30; 2 कुरित्तोर 4:5; गलातितोर 5:13 ✧ 9:20 9:20 गलातितोर 2:19 ✧ 9:21 9:21 रोम सहरतोर 2:12-15 ✧ 9:21 9:21 गलातितोर 6:2 ✧ 9:22 9:22 रोम सहरतोर 11:14; 15:2; 2 कुरित्तोर 11:29; गलातितोर 4:12; 2 तिमोति 2:10 ✧ 9:24 9:24 पिलिपितोर 3:14; 2 तिमोति 4:7; इब्रितोर 12:1 ✧ 9:25 9:25 2 तिमोति 2:5 ✧ 9:25 9:25 2 तिमोति 4:8; याकुब 1:12; 1 पत्र 5:4; तोहचीतव पोल्लोड 2:10; 3:11 ✧ 9:26 9:26 2 तिमोति 4:7; इब्रितोर 12:1 † 9:26 9:26 निसान लेवगा एसवाना लेहका आयोन "नना चुकिस मुटकाड एवोन," इद्रम मोदुल कागिदते रासतद मन्हता. ✧ 9:26 9:25-26 1 तिमोति 6:12 ✧ 9:27 9:27 रोम सहरतोर 8:13 ✧ 10:1 10:1 पेसमुळि 13:21; देवुळताड पाटाड 105:39 ✧ 10:1 10:1 पेसमुळि 14:21-22,29; नहेम्याल 9:11; देवुळताड पाटाड 66:6

2 मोयुल सबेटोरिन मुळहच मता, ओसो देवुळि सम्दुरतुहक अग कीसीताहके, सम्दुरता नडुमतुहक ताकतोर. इद्रमि देवुळि ओर सबेटोरिन मोसा मुय्तोना अदिकरते ताकवालो क्रीता.

3 देवुळि ओरेनाहक पोगोटाहि अर्हचीतद मना इनदनद तिडि,* ओर सबेटोर तिन्जि पिसतोर.*

4 देवुळि ओर सबेटोर मन्कलोरेनाहक, बंडातगडाहि एग पेसिह कीसीस मता. सबेटोर अद एतुन उटोर.* अद बंडा, निटम किस्तुन तोहतनद सीना आंदु. ओगे ओरा ऐगे-ऐगे अंदोग.

5 मति ओर सबेटोर देवुळि ईतद तिडि तिन्जाय, अद ईतद एग उन्जाय, ओर पापम कीताहकु, देवुळि ओरगडाह वेल्लाटोर मन्कलोरिन ओड आता. ओराड सेताड अद पेळहकल बूमतगा चेम्पबटिड आनाह, देवुळि ओरिन बूळे कीता.*

6 ओर लागव पोल्लोन लालुस कीताहकु,* बूळेम आतोर. ओर कीतप लेहका, माट वने कीयनद आयो इनजोर माक काहत्तलाहि, अव पोल्लोड आताड.

7 ओरगडाहि उच्चुर पेन-बोमान मोळकतोर. अविना मुनेह गाटो तितोर, ओसो ओचतोर, अहे लजालेवा कसलाहि तेदतोर,* इनजोर वने, देवुळता सास्त्रमतगा रासतद मन्हता. माट ओरा लेहकान पेन-बोमान मोळकनद आयो इनजोर, इव पोल्लोड रासतव मन्हताड.*

8 उच्चुर मोवब देसेमतविस्कना संगे साट्याल कबळ कीदुर.* अदिनेनाहक उंदिय दियाते वीसा मूंड अजर्क (23,000) मन्कलोर डोलतोर. ओर कीतप लेहका, माट साट्याल कबळ कीयनद आयो.

9 इस्रयेलतोर उच्चुर पापम कीसोर मतोर, ओसो देवुळि बेचानाह केमेन मन्हता इनजोर, ताना पट ऊळिंदुर. अदिनेनाहक देवुळि ओरिन तरस्क कस्किह कीसि, बूळे कीता.* माट ओरा लेहकान देवुळता पट ऊळनद आयो.

10 ओसो उच्चुर देवुळता लोप्पा मुयोग-मुयोग आंदुर. अदिनेनाहक बूळे कीयनद देवतुलता कयदे बूळेम आतोर.* माट वने अद्रम मुयोग-मुयोग आयनद आयो.*

11 दुसोरिहक तेळियिह कीयनेनाहक, इव पोल्लोड मावाड तादोर-बाबोरिहक आताड.* माट इंजेके बूमता आक्रिता वेलाते पिसलाह आतल. अदिहक माक बुद काहत्तलाहि, इव पोल्लोड रासतव मन्हताड.*

12 अदिनेनाहक नना बेस-नेहना विस्वसते मेग्सि महनन इनवालोर मन्कलोर, अद्रमलेहकाने तमा विस्वसताहि अरयनद आयो इन्जि, उसरते मनिर.*

13 बेस्के मियगा पापमताड विचर्क पुटिह कीयनव तिपल्क वास्ताड, अस्के इवे तिपल्कु सबेटोर मन्कलोरिहक वास्ताड इनजोर, सीता कीम्हट. मति देवुळि बर्वस लायकता आंदु.* मीट बेचोन आप पगयहनिर, तान्काय एक्वा तिपलतुन लोहो.* अद्रमताड तिपल्क बातस्के, मीक पापमते अरवाह अग तोहतगा, अस्के दीरा पोयता पगयकिर.

मोक ईतदिन तिनदना लोप्पा

14 गोततोरिर! अदिनेनाहक नना वेहतहनन, (मावाड तादोर-बाबोरा लेहकान आयवा,) पेन-बोमान मोळकनगडाहि जेक मन्हट.*

15 मीट बुद पुतोर मन्कलोरिर इनजोर पुन्जि, नना वेहतलाह आतन. नना वेहतनव पोल्लोन, मीट बेस-नेहना विचर कीस ऊळाट.

16 सामिना कुळिप तिनदहपा, माट उंदिय बट्टिकाताहि अंगुर जोमा उहनल. तानेनाहक सामिन जोहर कीयहनल. माट उंदिय बट्टिकाताहि उनडहपा, किस्तुना नेतुरता मेटे, माट ओना संगे जोळेम आतल इनजोर तोहतहनल.* अहे माट उंदिय आरताड किळकेन तिनदहपा, किस्तुना मेंदुलता मेटे, माट ओना संगे जोळेम आतल इनजोर तोहतहनल.*

17 माट वेल्लाटोर मन्कलोरल महनल, मति उंदिय आरताहि तिनाहकु, माट उंदिय मेंदुलता लेहका आतल.*

18 इंजेके इस्रयेल मन्कलोरिन सीता कीस ऊळाट! मोळकनद जागातगा मोक ईतविन तिन्हतोर.* तिनाहकु ओर सबेटोर अगा गर्यातगा मोळकनदिनगा कलियिहतोर.*

19 नना बह इहनन इतेके: बोमानेनाहक मोक ईयनव अविड, वेत अविडे मन्हताड, बोमानगा वने बेदे जीवा इले.*

20 मति बोमानेनाहक मोळकवालोर मन्कलोर, निटम ऊळतेके, देयहकिहक मोक ईस्तोर, देवुळतुहक आयो.* अदिनेनाहक मीट अविस्किन तिन्जि, देयहकना संगे कलियमाट इहनन. अद नाक ओप्पो.

* **10:3 10:3** इद मनाता लोप्पा पुनदना इतेके, पुस्तकता आक्रिते पुनवव पोल्लोना अर्तमि अगा ऊळाट. * **10:3 10:3** पेसमुळि 16:35; व्यवस्थाविवरण 8:3; नहेम्याल 9:20; योहन 6:31 * **10:4 10:4** पेसमुळि 17:6; गिनती 20:11; देवुळताड पाटाड 78:15 * **10:5 10:5** गिनती 14:26-35,37; 26:65; इब्रितोर 3:17; यहूदाल 5 * **10:6 10:6** गिनती 11:4,34; देवुळताड पाटाड 106:14 * **10:7 10:7** पेसमुळि 32:6 * **10:7 10:7** पेसमुळि 32:4; 1 कुरित्तोर 5:11 * **10:8 10:8** गिनती 25:1-9 * **10:9 10:9** गिनती 21:5-9 * **10:10 10:10** गिनती 16:41-50; 17:5,10 * **10:10 10:10** सिलिपितोर 2:14 * **10:11 10:11** गलातितोर 4:24 * **10:11 10:11** रोम सहरतोर 4:23-25 * **10:12 10:12** रोम सहरतोर 11:20; 2 पत्र 3:17 * **10:13 10:13** 1:9 * **10:13 10:13** 2 पत्र 2:9 * **10:14 10:14** 1 योहन 5:21 * **10:16 10:16** मत्याल 26:27-28; मार्कल 14:23-24; लूकाल 22:20 * **10:16 10:16** मत्याल 26:26; लूकाल 22:19; बळयिर 2:42 * **10:17 10:17** रोम सहरतोर 12:5; 1 कुरित्तोर 12:12-14,27; इपिसुसतोर 4:4,16 * **10:18 10:18** लैव्यव्यवस्था 7:6,14-16; व्यवस्थाविवरण 12:17-18 * **10:18 10:18** इब्रितोर 13:10 * **10:19 10:19** 8:4 * **10:20 10:20** व्यवस्थाविवरण 32:17; देवुळताड पाटाड 106:37; तोहचीतव पोल्लोड 2:14,20; 9:20

21 सामिना कुळपतस्के वने, तिनदना-उनडनगा कलियना, ओसो देयहकनेनाहक मोळकतस्के वने, तिनदना-उनडनगा कलियना, अद्रम मनदनद मीक पोलो.✧

22 अद्रम कीस सामिनु ओड वानाह कीयहनिर! सामि ईयनद सिक्साताहि, बह पिहट अरयकिर?✧ बह माट ओन्काय एक्वा लावतोरल इनजोर इहनिर?✧

23 मीट वेहतहनिर, “माक सबे कीयलाह पोलिहता” इहनिर, मति नना वेहतहनन, “सबे कीयलाह पोलिहता, मति सबे कबळतुहक अरवोड” इहनन.✧ सबे कीयलाह पोलिहताये, मति विस्वसिरा मुडोरिर मीक विस्वसते बेर्साहि, सबे कबळतुहक अरवोड.✧

24 विस्वसि मन्कल तनाय पायदातुन ऊळमाकेग, मति ऐगेटोना पायदातुन वने ऊळेग.✧

25-26 देवुळता साम्रमतगा रासतदिन सीता कीम्हटु: इद भूमि देवुळताय आंदु, इगडा सबे मालु तानाय आंदु. ✧ अदिनेनाहक आटुमते वमनव अविड असिस तिन्हटु.✧ अव बेगडाड इनजोर ताल्हकमाट. कतम सामिनाये आंदु इतेके, अगा पोलनद-पोलवद पोल्लो पेसो.

27 विस्वस केवोग मन्कल मीक गाटो तिनदलाह तना लोन केयतेके, मीक दायलाह विचर वातेक अन्हट. ओग मीक बेद तिनदलाह इतेके, इद पेन-बोमातुहक वाटटद आंदुया इनजोर ताल्हकमाट. पोलनद-पोलवद पोल्लो पेसमाकि.

28-30 मति तिनवालोराग बोगाय, इद पेन-बोमानेनाहक वाटटदु इनजोर वेहतेक अचोन, तान तिनमाट.✧ मीट इद्रम इनेरिर, “दुस्रोन्क पोलिहताया पोलो इनजोर, माट बाराहक तिनीम आयकोम? माट बातालाय तिनदा पगयहनोम. माट देवुळतुन जोहर कीसि, तान तितेके अचोन, मावा पोगोन तिपल बाराहक वास्ता?” इनेरिर.✧ इद सामिनाहि वाता, तितेके बाताल आयो इन्जि, मीट पुतिरे. मति मीक वेहवाल मन्कल, पोलिहताया पोलो इनजोर पुनोग. पुनवाहकु मीट तिनदनदिन ऊळिसि, ओग विस्वसताहि लेसनोग बहे.✧

31 नना बह इहनन, मीट बाताल तितेकाय, उटेकाय, बाताल कीतेकाय, मन्कलोरागडाह देवुळतुहक मान दोर्कनाह सबेटविन कीम्हटु.✧

32 यहुदिरा, यहुदि आयवोरा, ओसो देवुळता विस्वसि मुडोरा बेस्केन अडम आयवालेवा पिसाट.✧

33 नना वने ओर पिसिर इनजोरे, नावाय पायदातुन ऊळवा, सबे पोल्लोने वेल्लाटोर मन्कलोरा पायदातुन ऊळिहनन.✧ अहे सबेटोर मन्कलोरिहक बेस गिर्दा वानाह पिसिहनन.✧

11

1 नना किर्स्तु ताकतद अगदे ताकिहनन. अद्रमलेहका मीट वने नना ताकनद अगदे ताकाटु.✧

तला मुस्क वाटनद पोल्लो

2 मीट नाक सबे पोल्लोने सीता कीयहनिर, अहे नना मीक कागहतव पोल्लोना लेहकाने ताकिहनिर, बेस-नेहना कीयहनिर.✧

3 मति ओसो उंद पोल्लो मन्हता, इदिन मीट पुन्हटु: किर्स्तु इतेके ओर्वीग-ओर्वीग कोयतोना तलालेहका आंदोग,✧ कोयतोना बारा आंचाना तलालेहका आंदोग,✧ अहे देवुळि बार किर्स्तुना तलालेहकान आंदु.✧

4 मीट मोळकलाहि जमा आयहनिर अस्के, बोगाय कोयतोना पार्तना कीनेके, इलवेके देवुळता जीवाता दळमते वळ्हकिहपा,✧ तना तला मुस्क वाटटेके, तना तलातुन, इतेके किर्स्तुन मान एवप लेहका कीस्तोग.

5 मति आंचाना पोल्लो दुस्सा: पार्तना कीयहपा, इलवेके देवुळता जीवाता दळमते वळ्हकिहपा, आंचाळि तला मुस्क वाटवेक अचोन, तना तलातुन, इतेके मुजोनु, मान एवप लेहका कीस्ता.* अद तनाड केल्लिन कोगियतप लेहका, लजाता पोल्लो मन्हता.✧

6 अदिनेनाहक पार्तना कीयहपा, देवुळता जीवाता दळमते वळ्हकिहपा, आंचाळि तला मुस्क वाटवेके, तनाड केल्लिन कोगियि! केल्लिन कोगियनद, बोळकल कीयनद आंचाहक लजाता पोल्लो मतेके, तना तला मुस्क वाटवद वने, अचोने लजाता पोल्लो आंदु.†

✧ 10:21 10:21 2 कुरित्तोर 6:16 ✧ 10:22 10:22 व्यवस्थाविवरण 32:21 ✧ 10:22 10:22 सभोपदेशक 6:10; यशायाह 45:9

✧ 10:23 10:23 6:12 ✧ 10:23 10:23 रोम सहरतोर 14:19 ✧ 10:24 10:24 रोम सहरतोर 15:2; 1 कुरित्तोर 13:5; 2 कुरित्तोर

12:14; पिलिपितोर 2:21 ✧ 10:25-26 10:25-26 देवुळताड पाटाड 24:1; 50:12; 1 तिमोति 4:4 ✧ 10:25-26 10:25-26 बळयिर

10:15 ✧ 10:28-30 10:28-30 8:7,10-12 ✧ 10:28-30 10:28-30 रोम सहरतोर 14:16; 1 कुरित्तोर 9:19 ✧ 10:28-30

10:28-30 8:9 ✧ 10:31 10:31 कुलसितोर 3:17; 1 तिमोति 4:3-4; 1 पत्र 4:11 ✧ 10:32 10:32 बळयिर 24:16; 1 कुरित्तोर

8:13 ✧ 10:33 10:33 2 कुरित्तोर 12:14 ✧ 10:33 10:33 रोम सहरतोर 15:2 ✧ 11:1 11:1 4:16 ✧ 11:2 11:2 4:17;

15:2; 1 तिसलुनितोर 1:6; 3:6; 2 तिसलुनितोर 2:15 ✧ 11:3 11:3 इपिसुसतोर 1:23; 4:15; 5:23; कुलसितोर 1:18; 2:19 ✧ 11:3

11:3 पुटमुळि 3:16 ✧ 11:3 11:3 3:23 ✧ 11:4 11:4 12:10 * 11:5 11:5 आस्क-कोयतोरिन पोल् इद्रमताड अडोड बाराहक

वेहतोग इन्जि, नेड माक तेळियो, मति सीटदुन अर्ववालोरिहक बेस तेळियता. ओरा जाततोरगडा रीत-रिवज्क मतपु, येसुना मुल मोळिकहपा, बेद्रमता मलयळि ओप्पिहता, बेद्रमता ओप्पो इनजोर, पोल् वेहन्दोग. ✧ 11:5 11:5 व्यवस्थाविवरण 21:12 † 11:6 11:6 अद तूकने बेदाय आंचाळि सिङ्गि-बोगे कीयनद कसुरते दोर्कतेके, तान बोळकल कीसि, सबेटोरा मुनेह लजा कीदुर.

7-9 देवुळि कोय्तोन तना लेहका पंडटा. ✨ मुनेतोग कोय्तोग आंचानाहि पुटिस वावोग, (मति देवुळिये ओन पंडटा; पंडटाहकु) ओनेनाहक देवुळतुहक मान दोर्किहता. अदिनेनाहक ओग पार्तना कीयहपा, तला मुस्क वाटनद आयो, (वाटटेके देवुळता मानतुन मुचतप लेहका आयगा). आंचान बारा देवुळि कोय्तोनगडाहि पंडटा. देवुळ आंचानेनाहक कोय्तोन पंडो, मति कोय्तोनेनाहक आंचान पंडटा. ✨ अदिहक आंचानेनाहक कोय्तोन्क मान दोर्किहता. (अह आसि अद पार्तना कीयहपा, तना तला मुस्क वाटनदे.)

10 विस्वसिरा मुल जमा आतस्के, सबेटोर ओप्पनद रीतते मोळिकहतोर इन्जि, पोगोटाड देवतुल्क वने ऊळसोर मन्हताड, इदिन सीता कीम्हट. अविस्केनेनाहक वने आंचाळि, नावा तलाता पोगोन नावा अदिकर मन्हता इन्जि, ओप्पनद रीतते तना तलातुन मुचिस मोळकना.

11 बह मतेकाय, सामिना संगे जोळेम आतोरगा, कोय्तोगलेवा आंचाळ मनदा पगवो, आंचाळलेवा कोय्तोग मनदा पगवोग.

12 सुस्मुनेतद आंचाळि कोय्तोनगडाह तयर आता. इंजेक कोय्तोग आंचानगडाह पुटिहतोग. मति सबेटव देवुळता मेटे तयर आताड. ✨

13 आंचाळि देवुळतुन पार्तना कीयहपा, तला मुस्क वाटवा मनदनद ओप्पिहताया? मीटे विचर कीस ऊळाट.

14-15 कोय्तोग आंचाना लेहकान केल्लिन लाट बेर्सिह कीयनद, ओन्क लजा वास्ता. मति आंचाळि तनाड केल्लिन लाट बेर्सिह कीयनद, तान्क सोबा आस्ता इनजोर, सबेटोर पुतोर. तना तलातुन मुचलाह इनजोर, देवुळि तान्क केल्ल ईता.

16 इद पोल्लोता लोप्पा बोगाय नावा संगे गिटोगटो आयना इतेके, ओग पुनेग: नना इद्रमे कागहतहनन, सबे नाहकने देवुळता मुडोर वने इद्रमे कीस्तोर. ✨

सामिना कुळिप

17 इंजेके ओसो उंद पोल्लो मन्हता. मीट मोळकलाह जमा आयहनिर, मति जमा आयनद पायदा आयवालेवा, मीवा नुस्कन आसोर मन्हता अले. मीट इद्रम कीयनद नाक विचर वावो.

18 मुने इद पोल्लो: मीट विस्वसिरा मुल जमा आतस्के, ✨ मीवाड ओर्विहक-ओर्वोनाड पोल्लोड अरवोड इनजोर, नना केंजतन. ✨ नना केंजतद पोल्लोतगा उचुन सेतेम मनदगा इनजोर इहनन.

19 मियगा पोल्लोड अरवोर मनदनुरे, अस्केन बोर देवुळतुहक निटम विचर वानाह ताकिहतोर इनजोर, मीट सबेटोर मन्कलोरिहक एर्का आयगा. ✨

20-21 मीट सामिन सीता कीयनद कुळिप इनजोर जमा आयहनिर, अस्के मीट दुसोरिन केपवा, आपुना-आपुना गाटोतुन तिनदलाह गाबरते महनिर. बोग-बोग कगवते मन्हतोग! बोग-बोग तिन्जि-उन्जि मन्हतोग! ✨ इद्रम आतेके, तेन सामिना कुळप इनजोर बह इहनिर?

22 इद बह कीतिर? लेवोर विस्वसिरिहक बेसता गाटो तूसवा, ओरिन लजा कीयहनिर, ✨ इद्रम कीस देवुळता मुडुन पास्किहनिर! इद्रम कीयना वाटो, जमा आयनामुने, मीवाड लोहकने तिन्ज वातेक बेस. इद पोल्लोतुन नना बाताल इनजोर वेहतकन? बेस-नेहना कीयलाह आतिर इनदकना? आयो! मुर्तिय अद्रम इनोन.

23 इदिना लोप्पा नना मीक कागहतव पोल्लोड सामिनाहि नयगा वाताड. ✨ अद इद्रमि: येसु किस्तुन तना ऐंगेतोग नाळेह कीस पोसीतोग, अद नग्का येसुसामि आरतुन पोयतोग.

24 पोसि देवुळतुन जोहर कीतोग. पया आरतुन किळहचि, तनाड कगायवालोरिहक तूसिस ईयहपा, इद्रम वेहतोग, “इदु! मियेनाहक नना ईयनद नावा मेंदुलि! नाक सीता कीयलाह, मीट वने आरतुन किळहचि तिनदनद कीसोर मन्हटु,” इनजोर वेहतोग.

25 अद्रमलेहकाने तितापया, अंगुर जोमा मतद बट्टिकेतुन पोयतोग, पोसि “इदिन उन्हटु! इद बट्टिकता अंगुर जोमा, नावा नेतुरता सीना आंदु. देवुळि लोकुरा संगे कीयनद पूना करलतुन, अद नेतुर निल्लिह कीस्ता. ✨ मीट इद्रम बेस्के उनडकिर, अस्के (नावा नेतुर मियेनाहक पोवता इन्जि,) सीता कीस उन्हटु,” इतोग. ✨

26 बह इतेके सामि वानाहजोम, बेस्के-बेस्के जमा आस आरतुन तिहनिर, बट्टिकता अंगुर जोमातुन उहनिर, अस्के मियेनाहक आतद सामिना हामुरता लोप्पा पोकर कीकिर.

27 अदिनेनाहक नना पोगोन रासतपु, सामि डोलतदिन तोहतनद आरतुन, अंगुर जोमातुन बोगाय ओप्पवद रीतते तितेक-उटेके, ओग सामिना मेंदुलतुन, ओना नेतुरतुन पास्किहतोग. ✨

28 अदिनेनाहक ओर्वोग-ओर्वोग मन्कल, मुने तन्क पर्हकिस ऊळेगा. ✨ ऊळिस पया सामिन सीता कीयनद आरतुन तिनेग, अंगुर जोमातुन उनेग.

✨ 11:7-9 11:7-9 पुटमुळि 1:26-27; 5:1; 9:6; याकुब 3:9 ✨ 11:7-9 11:7-9 पुटमुळि 2:18,20-23; 1 तिमीति 2:13 ✨ 11:12 11:12 रोम सहरतोर 11:36 ✨ 11:16 11:16 4:17; 7:17; 14:33 ✨ 11:18 11:18 इब्रितोर 10:25 ✨ 11:18 11:18 3:3-4 ✨ 11:19 11:19 1 योहन 2:19 ✨ 11:20-21 11:20-21 2 पत्रु 2:13 ✨ 11:22 11:22 याकुब 2:6 ✨ 11:23 11:23 15:3; गलातितोर 1:12 ‡ 11:25 11:25 मुने मोसाना मेटे, देवुळि करल कीस मता. मति इंजेके येसु ईयनद मोकता मेटे, देवुळि पूना करल कीयलाह आता. ✨ 11:25 11:25 2 कुरित्तोर 3:6 ✨ 11:25 11:23-25 मत्याल 26:26-28; मार्कल 14:22-24; लूकाल 22:17-20; 1 कुरित्तोर 10:16 ✨ 11:27 11:27 इब्रितोर 10:29 ✨ 11:28 11:28 2 कुरित्तोर 13:5; गलातितोर 6:4

29 सामिन सीता कीयनद आरतुन, अंगुर जोमातुन तिनवालो-उनवालो, ताना अर्तमतुन बेस पुनिर. बाराहक इतेके सामिना मेंदुलतुन पास्कवालो, तमाय पोगोन सिक्सा वानाह कीस्तोर.

30 अदिनेनाहक मियगडाहि वेल्लाटोर मन्कलोर लावलेवप आतोर, दुक अरतोर, वेल्लाटोर डोलतोर वने.

31 मति माट कुदतुन बेस-नेहना पर्हकिस ऊळतेके, देवुळि मावा पोगोन सिक्सा वाटो.

32 मति उंद पोल्लो मन्हता: विस्वस केवोर मन्कलोरा संगे माट बूळेम आयना आयो इनजोरे, सामिनाहि माक सुद्रे कीयनद सिक्सा वास्ता.*

33 अदिहक मावोर विस्वसिरि! सामिना कुळप तिनदलाह जमा आयहनिर अस्के, ओर्विहक-ओर्वोग केपाट.

34 बोन्काय कव वसतेके, ओग तना लोन तिन्ज वायेग. अस्के मीट जमा आतस्के, सबेटोरिहक आलनाह तिनदा दोर्कगा. अद्रम केवेके, देवुळताहि सिक्सा दोर्कगा. इंजेके पिसताड पोल्लोन बह कीयनद, नना मियगा वातस्केन* वेहतकन.

12

देवुळता जीवा ईयनव बुदिङ

1 मावोर विस्वसिरि! देवुळता जीवा ईयनव बुदिनाड पोल्लोन* ताल्हकिस मतिर, अविस्किन मीट पुनदना इनजोर, मीक तेळियिह कीस वेहतहनन.

2 मीट बेस्के देवुळतुन पुनवा मतिर, अस्के अलग-अलग रीतिने, वळहक पुनवव बोमानके लेससोर मतिर, इदिन मीट पुतिरे.*

3 (अस्के देयम पोस वळहकवालोरिन ऊळतिर. पया देवुळता जीवाता दळमते वळहकवालोरिन बह पुनदकिर? अदिनेनाहक बेद निटम देवुळता जीवाता बुदि इनजोर, मीट पुनदना. अद इद्रमि:)* बोगाय मन्कन देवुळता जीवा ताकिह कीतेके, ओग मन्कल बेस्केन येसुन सरप एवोग. अहे देवुळता जीवालेवा बोगे मन्कल येसुनु, सामि इनजोर इनोग.*

4 विस्वसिरगा अलग-अलग रीतताड बुदिङ मन्हताड, मति अविस्किन ईयनद जीवा इतेके उंदिय मन्हता.*

5 विस्वसिर अलग-अलग रीतता सेवा कीस्तोर. मति सबेटोर ओर्विनाये सेवा कीस्तोर, इतेके येसुसामिना.

6 देवुळता पेदिरते विस्वसिर अलग-अलग रीतताड कबस्क कीस्तोर, मति उंदिय देवुळ ओर सबेटोराड कय्कने, सबे कबस्क कीयनाह कीस्ता.*

7 सबेटोर मुडोरिहक पायदा आयना इनजोर,* ओर्वोग-ओर्वोग विस्वसिहक, देवुळता जीवा बुदि ईस्ता.

8 अद बेद्रम बुद ईस्ता इनजोर वेहतहनन: देवुळता जीवा ओर्विहक बुदताड पोल्लोड वळहकनद बुदि ईस्ता,* अदे जीवा दुस्रोन्क, पुनवव पोल्लोन पुन्ज वेहतनद बुदि ईस्ता.*

9 अदे जीवा ओर्विहक बेराड-बेराड पोल्लोनेनाहक देवुळतगा विस्वस कीयनद बुदि ईस्ता,* अदे जीवा दुस्रोन्क बारा दुकतुन सवे कीसीयनद बुदि ईस्ता.

10 अदे जीवा ओर्विहक बामिह कीयनाड कबस्क कीयलाह लाव ईस्ता,* दुस्रोना पोगोन बार दळम अर्सि वळहकनाह कीस्ता.* ओर्विहक बेव देवुळता जीवाताड कबस्कु, बेव तानाड आयोड इनजोर पुनदनद बुदि ईस्ता.* ओर्विहक तन्क तेळियवव बासाने* वळहकनद बुदि ईस्ता,* दुस्रोन्क बार अव बासानाड पोल्लोन पुन्जि, दुस्रोरीहक तेळियिह कीसीयनद बुदि ईस्ता.

11 इव सबे उंदिय जीवाताड बुदिङ मन्हताड. अद तना विचरते इव बुदिनु, ओर्वोग-ओर्वोग विस्वसिहक तूसिस ईस्ता.*

विस्वसिरा मुलु मेंदुलता लेहकाडोर

12 मावा मेंदुलि उंदिय मन्हता, मति तानगा कय्क, काल्क, कौडाड मन्हताड. इव सबेटव दुसाड-दुसाड मतेक तेला, उंदिय मेंदुलतगा कलियिस मन्हताड.* अद्रमे किर्तु वने मेंदुलता लेहकान मन्हतोग.

13 अद इद्रमि: माट यहुदिर आयि, यहुदि आयवोर आयि, ओर्युलतोर आयि, ओर्युल आयवोर आयि, माट सबेटोराड जीवानगा, देवुळ उंदिय जीवातुन वळता.* विस्वसि मन्कल बेस्के येसुना पेदिरते एग मीस्तोग, अस्केने देवुळता जीवा ओन दुसोर विस्वसिरा संगे जोळे कीस्ता.* माट सबेटोरल किर्तुना मेंदुलताड कय्क-काल्क आतपु, इद्रम कीस्ता.

* 11:32 11:32 2 शमूएल 7:14; देवुळताड पाटाड 94:12; 1 तिमोति 1:20; इब्रितोर 12:7-10; तोहचीतव पोल्लोड 3:19 * 11:34 11:34 बळयिर 19:21; 1 कुरित्तोर 4:19; 16:5-7; 2 कुरित्तोर 1:15-16 * 12:1 12:1 14:1 * 12:2 12:2 6:11; इपिसुसतोर 2:11-12; 1 तिसलुनितोर 1:9; 1 पत्र 4:3 * 12:3 12:3 मत्याल 22:43; 1 योहन 4:2-3 * 12:3 12:3 रोम सहरतोर 10:9 * 12:4 12:4 रोम सहरतोर 12:6-8; इपिसुसतोर 4:4-8,11-12; इब्रितोर 2:3-4 * 12:6 12:4-6 इपिसुसतोर 4:4; पिलिपितोर 2:13 * 12:7 12:7 14:26; इपिसुसतोर 4:11-12 * 12:8 12:8 2:6 * 12:8 12:8 2:11,16; 14:6 * 12:9 12:9 मत्याल 17:20; 21:21; 1 कुरित्तोर 13:2 * 12:10 12:10 गलातितोर 3:5 * 12:10 12:10 रोम सहरतोर 12:6; 1 कुरित्तोर 11:4; 13:2,8; 14:1 * 12:10 12:10 1 योहन 4:1 * 12:10 12:10 मावा गाया पोल्लो उंद बासा मन्हता. अद्रमे दुनियाते वेल्लाडे बासाड मन्हताड: गौडि, हिदि, मराटि, उरावि, बंगालि, इद्रमलेहका. * 12:10 12:10 मार्कल 16:17; 1 कुरित्तोर 13:1; 14:2-28 * 12:11 12:11 इब्रितोर 2:3-4 * 12:12 12:12 रोम सहरतोर 12:4-5; 1 कुरित्तोर 10:17 * 12:13 12:13 योहन 7:37-39 * 12:13 12:13 रोम सहरतोर 3:21-23; इपिसुसतोर 2:14,18

- 14 मेंदुलतगा सिरप कयके मनोड, काल्कु, कौडाड मन्हताड, इद्रम वेल्लाडे मन्हताड.✧
- 15 इंजेके काल इनालि, “नना कय आयोन, अदिनेनाहक नना मेंदुलतोनन आयोन” इनजोर इनालि. अद्रम इतेक तेला अद मेंदुलतगडाय आंदु.
- 16 अद्रमे केव इनालि, “नना कौडा आयोन, अदिनेनाहक नना मेंदुलतोनन आयोन” इनजोर इनालि, अद्रम इतेक तेला अद मेंदुलतगडाय आंदु.
- 17 पूरा मेंदुलतगा कौडाडे मतेके, बेद्रम वेनेरल? पूरा मेंदुलतगा केव्के मतेके, बेद्रम मस्केरल?
- 18 मति देवुळि तनाय विचरते, कयकिन, काल्किन, कौडान, केव्किन, मेंदुलतगा आपुना-आपुना जागातगा तासता.
- 19 सबेटव उंदिरित मतेके, मेंदुल बेद्रम मनदगा?
- 20 इद्रमलेहका कयक, काल्क, कौडाड, केव्क अलग-अलग मतेक तेला, मेंदुल उंदिये मन्हता.
- 21 निमा नाक कबळतुहक अरविन इनजोर कौडा, कयदुन इनदा पगवो. अहे निमा नाक कबळतुहक अरविन इनजोर तला, कादुन इनदा पगवो.
- 22 मति मावा मेंदुदगा कबळतुहक ओजवप लेहका दिसनवु, माक पका कबळतुहक ओजनव मन्हताड.
- 23 मावा मेंदुदगा बेविस्किन लजाताड इहनल, अविस्किने एक्वा कदर ईसि, गेंदेने बेस-नेहना मुचिहनल. बेव दुस्रोरिहक दिसनदायो, अविस्कना एक्वा पर्वा कीयहनल.
- 24 मति मुनेताहि कदर मनदनविन, बाराहक कदर एवेलल? माट लजाताड इनदनविस्किन मान ईयना इनजोरे, मावा मेंदुलतुन देवुळि पंडटा.
- 25 मेंदुदाड कयक, काल्क वने तमतमा कोटुल आयवा, तमेनाहक उंदतुहक उंदि तोळ आयिड इनजोर, अद्रम पंडटा.
- 26 अदिनेनाहक मावा मेंदुदगा बेदाय उंदतुहक दुकम पुटटेके, ताना संगे सबेटविहक दुकमे आस्ता. उंदतुहक मान दोर्कतेके, सबेटव ताना संगे गिर्दा आस्ताड.
- 27 अद्रमलेहकाने मीट सबेटोरि कलियिस, किर्स्तुना मेंदुदा लेहकान महनिर. ओवोर्ग-ओवोर्ग मन्जि, ओनाड कयक-काल्कना लेहकान महनिर.✧
- 28 विस्वसिरा मुडगा, देवुळि मुनेन किर्स्तुनाड बळयिरिन निलिपिह कीता. ओरा पेके देवुळता कबुरतोरिन निलिपिह कीता. ओरा पेके देवुळता पोल्लोतुन काहवालोरिन निलिपिह कीता.✧ पया देवुळता लावताड कबस्क कीयनद बुदतोरिन निलिपिह कीता. अहे ओसो दुकतोरिन सत्रे कीसीयनद बुदतोरिन निलिपिह कीता. अहे सायता कीयनद बुदतोरिन निलिपिह कीता. ओसो विस्वसिरा मुडुन ताकिह कीयनद बुदतोरिन✧ निलिपिह कीता. ओसो तमा तेळियवव बासाने वळ्हकनद बुदतोरिन निलिपिह कीता.✧
- 29 विस्वसिरा मुडगा सबेटोर, किर्स्तुनाड बळयिर आयोर, सबेटोर देवुळता कबुरतोर आयोर, ओसो सबेटोर देवुळता पोल्लोतुन काहवालोर आयोर, सबेटोर बामिह कीयनाड कबस्क केवालोर आयोर.
- 30 अहे सबेटोर दुकतोरिन सत्रे कीसीयनद बुदतोर आयोर, सबेटोर तेळियवव बासाने वळ्हकवालोर आयोर. ओसो सबेटोर अव बासानाड पोल्लोन पुन्जि, तेळियिह कीसीया पगवोर.
- 31 मति मीट एक्वा कबळतुहक अरयनव बुदिनु, दोर्किह कीयलाह ऊळसोर मन्हटु.✧ अहे नना इंजेके मीक ओसो बेसतल अगदुन तोहतकन.

13

जीवा कीयनदे सबेटक मोदुल पोल्लो

- 1 अद इद्रम मन्हता: नाक दुनियातोर मन्कलोर वळ्हकनव सबे बासाड, ओसो पोगोटाड देवतुल्क वळ्हकनव सबे बासाड वळ्हकनद बुदि मनालि.✧ मति नना दुस्रोरिन जीवा केवोन इतेके, वेट किळिंगाळ इनाह, नेकनद गिनेता लेहकाडोनन, ओसो डेडेड-डेडेड नेकनद डपता लेहकाडोनन आवेनन.
- 2 नना देवुळता जीवाता दळ्मते वळ्हक पगवेनन,✧ ओसो देवुळि इंजेक एवनाह पेसिह केवा तासतव सबे पोल्लोनु, अहे बुदताड सबे पोल्लोन पुनेनन. मेटान इंका जर्गिह कीयनाह, अचोटा विस्वसते पार्तना केवेनन✧. मति नना दुस्रोरिन जीवा केवेक अचोन, देवुळता मुनेह बाताले कबळतोनन आयोन आवेनन.✧

✧ 12:14 12:12-14 10:17 ✧ 12:27 12:27 रोम सहरतोर 12:5; 1 कुरित्तोर 6:15; 10:17; इपिसुसतोर 1:23; 5:30; कुलुसितोर 1:18,24; 2:19 ✧ 12:28 12:28 बळयिर 13:1; इपिसुसतोर 3:5-6 ✧ 12:28 12:28 रोम सहरतोर 12:7-8 ✧ 12:28 12:28 14:2-3 ✧ 12:31 12:31 14:1,39 ✧ 13:1 13:1 12:10; 14:2-3; 2 कुरित्तोर 12:4 ✧ 13:2 13:2 मत्याल 7:22; बळयिर 13:1; 1 कुरित्तोर 12:10; 14:39 ✧ 13:2 13:2 मत्याल 17:20; 1 कुरित्तोर 12:8-9 ✧ 13:2 13:2 2 कुरित्तोर 12:11

3 नावा जागा-बूमतुन वमिसि, लेवोरिहक तीहेनन, ✨ ओसो किस्तीनाहक मेंदुलते तिपल आय्हनन इन्जि, पोगयसोर मनेनन.* मति नना दुसोरिन जीवा केवेक अचोन, नावा बाताले पाय्दा इले आवालि.

4 दुसोरिन निटम जीवा केवाल, ओराड तपुल्लिन आपसोर मन्हतोग, ✨ दुसोरिन गूनम तोहतह्तोग, दुसोरिन कुळसा केवोग, ✨ ननाय बेरोनन इनजोर वळ्हकसोर तिरियोग, ✨ पोमाडेड केवोग. ✨

5 दुसोरा संगे ओप्पनद रीतते ताकिह्तोग, तनाय पाय्दातुन ऊळोग, ✨ चट्पिट ओड आयोग, ✨ दुसोरा तपतुन सीताते तासिस मनोग. ✨

6 लाग्वाड कबस्कने गिर्दा आयोग, ✨ मति सेतेमताड कबस्कने गिर्दा आस्तोग. ✨

7 बेदे आतेकाय, बेस्केन ओरेम आयोग, सबे पोल्लोन नमसोर मन्हतोग, आसा कीसोर मन्हतोग, सबे तिपल्लिन आपसोर मन्हतोग. ✨

8 देवुळता जीवाता दळ्मते वळ्हकनद बुदि मायगा. तेळियवव बासाने वळ्हकनद बुदि मायगा. मुने पुनवव पोल्लोन पुनदनद बुदि मायगा. मति जीवा कीयनद बेस्केन मायो.

9 इद कालमते माक वेल्लाडे पोल्लोड तेळियोड. पोल्लोड पुनदनद बुदि, अहे देवुळता जीवाता दळ्मते वळ्हकनद बुदि, माक वळ्गाय तोहतह्ताड. ✨

10 मति इद कालमता मारेंगाते माक पूरा तेळियगा. अद तूकने वळ्गा तोहतनदिना गर्ज अरवो आयगा.

11 केंजाट, उड्लस्के, नना उड्लोर पेकोरा लेहकान वळ्हकिंदन, पेकोरा लेहकान विचर कींदन, पेकोरा लेहकाडाय तेल्व मता. मति बेरोनन आतस्के, पेकोरा लेहकाडाड पोल्लोन विळिसीतन. अद्रमे माट वने इंजेके देवुळताड कतम पोल्लोन पुनदा पगवल.

12 अदमतगा ऊळना लेहकान, माट इंजेके बगाड-बगाड ऊळिनल. † मति पया पिडम-पडम ऊळकल. इंजेक नना वळ्गाय पुतन. मति देवुळि नाक पुतप लेहकान, ✨ पया सबेटविन पूरा पुनदकन.

13 इंजेके, विस्वस कीयनदु, आसा कीयनदु, जीवा कीयनदु, इव मूड पोल्लोड अमेसा मनदनव मन्हताड. मति इविस्कनगडाहि जीवा कीयनदे, सबेट्क मोदुल पोल्लो आंदु. ✨

14

देवुळता जीवाते वळ्हकनद बुदतुन पर्हकाटु

1 अदिनेनाहक दुसोरिन जीवा कीयलाह ऊळसोर मन्हटु. ✨ देवुळता जीवाताड बुदिन पर्हकाटु. ✨ कासा इतेके, देवुळता जीवाता दळ्मते वळ्हकनद बुदतुन ✨ पका पर्हकाटु.

2-3 बाराहक इतेके, देवुळता जीवाता दळ्मते वळ्हकवाल, विस्वसिरा विस्वसतुन बेस मेग्हिह कीयलाहि, ओरिहक दीरा ईयलाहि, ओरा जीवातुन सितुर कीयलाहि वळ्हकिह्तोग. ✨ तेळियवद बासाते वळ्हकनद बुदतोग ✨ बारा, मन्कलोरा संगे आयो, मति देवुळता संगे वळ्हकिह्तोग. ओग देवुळता जीवा ईतद, पुनवद बासाते वळ्हकताहकु, अद पोल्लो बोन्के तेळियो.

4 तेळियवद बासाते वळ्हकतेके, वळ्हकवानाय पाय्दा आस्ता. मति देवुळता जीवाता दळ्मते वळ्हकतेके, विस्वसिरा मुडा पाय्दा आस्ता. ✨

5 मीट सबेटोरिर वने तेळियवव बासाने वळ्हकतेके, नना गिर्दा आवेनन. मति तान्काय एक्वा, मीट देवुळता जीवाता दळ्मते वळ्हकना इनजोर, पका विचर कीयनन. बाराहक इतेके, बोगाय तना तेळियवद बासाते वळ्हकिहपा, विस्वसिरा मुडा विस्वस बेस मेग्हि इनजोर, तान मुडोरा बासाते तेळियिह कीस वेहवेक अचोन, ओरिहक बाताले पाय्दा इले. अदिनेनाहक तेळियवव बासाने वळ्हकवाहकाय, देवुळता जीवाता दळ्मते वळ्हकवाले बेरोग.

6 मावोर विस्वसिरि! नना मियगा वासि देवुळि नाक वेहतद पोल्लो वेहेनन, ✨ इलवेके मीट मुने पुनवव पोल्लोन वेहेनन, ✨ इलवेके देवुळता जीवाता दळ्मते वेहेनन, इलवेके मीक काहेनन, ✨ अस्के मीक पाय्दा आयगा! मति इद्रम कीयनद विळिसि, नना पुनवद बासाते वळ्हकतेके, मीक बाताल पाय्दा आयगा?

7 अद्रमे तुर्नजतगा ओसो जेतुरतगा जीवा इले. तेला मति अविस्किन बराबर नेकिह केवेके, बेद पाटाते नेकलाह आता इनजोर, बह पुनाह आस्ता?

✨ 13:3 13:3 मत्याल 6:2 * 13:3 13:3 नावा जागा-बूमतुन वमिसि, लेवोरिहक तीहेनन, ओसो किस्तीनाहक मेंदुलते तिपल आय्हनन इन्जि, पोगयसोर मनेनन. बेव-बेव मोदुल काय्देहकने इद पोल्लो दोर्किहता: “नावा जागा-बूमतुन वमिसि लेवोरिहक तीहेनन, ओसो मन्कलोरा नाक जीवात मनाह बोळसनुर इतेके, तानेनाहक वने तयार आवेनन.” ✨ 13:4 13:4 बुदताड पोल्लोड 10:12; 17:9; 1 तिसलुनितोर 5:14; 1 पत्र 4:8 ✨ 13:4 13:4 इपिसुसतोर 4:32 ✨ 13:4 13:4 8:1 ✨ 13:4 13:4 4:6 ✨ 13:5 13:5 10:24,33; पिलिपितोर 2:21 ✨ 13:5 13:4-5 कुलुसितोर 3:12 ✨ 13:5 13:5 2 कुरित्तोर 5:19 ✨ 13:6 13:6 2 तिसलुनितोर 2:12 ✨ 13:6 13:6 2 योहन 4; 3 योहन 3-4 ✨ 13:7 13:7 9:12 ✨ 13:9 13:9 8:2 † 13:12 13:12 अस्केडाड अदहकु काचताहि पंडटव इलेड, मति कचताहि, इतुळताहि पंडटव मताड. अदिहक ओरिहक तमा मोकम बगाड-बगाड दिसिदु. ✨ 13:12 13:12 8:3 ✨ 13:13 13:13 गलातितोर 5:6 ✨ 14:1 14:1 16:14 ✨ 14:1 14:1 12:1,31 ✨ 14:1 14:1 12:10; 13:2 ✨ 14:2-3 14:2-3 रोम सहरतोर 14:19 ✨ 14:2-3 14:2-3 मार्कल 16:17; 1 कुरित्तोर 12:10; 13:1 ✨ 14:4 14:2-4 रोम सहरतोर 15:2 ✨ 14:6 14:6 इपिसुसतोर 1:17 ✨ 14:6 14:6 12:8; 2 कुरित्तोर 12:1 ✨ 14:6 14:6 बळयिर 2:42; रोम सहरतोर 12:7; इपिसुसतोर 4:11-12

8 अद्रमे ओसो अकुम ऊरतस्के, सीपय्क लळय कीयलाह तयर आस्तोर, * मति बराबर केंजनाह तान ऊरवेके, सीपय्क बह तयर आयनुर?*

9 अद्रमे मीट वने दुसोर पुनदा पगयनद बासाते वेहवेके, मीवा पोल्लोतुन केंजवालोर बह पुनदनुर? इद्रम आतेक पया, मीवा पोल्लो वळ्दे तळतप लेहका आयोया?

10 दुनियाते बेचोको अलग-अलग रीतिनाड बासाड वळ्हकिह्तेर. अविस्कनगडाह बेदे अर्तमलेवद इले.

11 मति अद बासाता अर्तमतुन नना पुनवेके, नावा संगे वळ्हकवाल मन्कना नद्रते, नना दुस्रा जाततोना लेहका दिसकन; अहे नावा नद्रते वने, ओग दुस्रा जाततोना लेहका दिसनोग.

12 अदिनेनाहक मीट देवुळता जीवाताड बुदिन दोर्किह कीयलाह ऊळवालोरिर, विस्वसिरा मुडा विस्वसतुन पूरा मेगकिह कीयनद बुदतुन, दोर्किह कीयलाह ऊळाटु!*

13 अदिनेनाहक तना तेळियवद बासाते वळ्हकवाल, ताना अर्तमतुन वने तेळियिह कीसीयनद बुदतेनाहक पार्तना कीयेग.

14 बाराहक इतेके, नना तेळियवद बासाते पार्तना कीयहपा, नावा जीवाये पार्तना केवालि, मति (अद पार्तनाता अर्तम नाक तेळियवाहकु,) नावा बुदतुहक पायदा इले.

15 पया बह कीकन? नना तेळियवद बासाते नावा जीवाते पार्तना कीकन, ओसो नना तेळियतद बासाते नावा बुदते वने पार्तना कीकन. अहे नना नावा जीवाते पाटा वागकन, नावा बुदते वने पाटा वागकन.*

16 अद्रम केवालेवा, नावा जीवाते मोळिकहनन इनजोर, निमा तेळियवद बासाते देवुळतुन जोहर कीयहनन. इतेके अगा उदतोग नीवा पोल्लोतुन पुनवोग मन्कल, नीवा संगे बह जोहर कीयनोग? बह इतेके निमा बेद बासाते वळ्हकतिन, अदिन ओग पुनोग कोनि.

17 निमा इतेके देवुळतुन बेस-नेहना जोहर कीयहनन, मति इदिने नीक केंजवालोर विस्वस बेस-नेहना मेगको!*

18 नयगा इतेके मीट सबेटोरिहकाय वीळिसि, तेळियवद बासाते वळ्हकनद बुद मन्हता. अद बुदतेनाहक नना देवुळतुन जोहर कीयहनन.

19 मति विस्वसिरा मुल जमा आतस्के, तेळियवव बासाने दहा अजर्क पोल्लोड वळ्हकना वाटो, दुसोर विस्वसिरन कागहतलाहि, नना पुनदनद बासाते रेंड पोल्लोड वळ्हकनदे नाक ओप्पिहता.

विस्वसिरा मुल जमा आतस्के बह मनदना?

20 मावोर विस्वसिरि! मीट इद तेल्वता लोप्पा, उडूलोर पिलाड-पेकोरा लेहका विचर केमाट.* लाग्वाड पोल्लोना लोप्पा, पिलाड-पेकोरा लेहकान पुनवप मन्हटु.* मति मीवा तेल्वते, मीट बेरोरा लेहकान मन्हटु.*

21 साख्रमतगा रासतद मन्हता:

“पुनवद बासा वळ्हकवालोर मेटे,

पुनवोराड तोडिना मेटे, नना वेरिन वळ्हककन,

तेला मति वेर नावाड केंजोर आयनुर,”*

इनजोर सामि इन्हता, इन्जि रासतद मन्हता.

22 इतेके तेळियवव बासाने वळ्हकनदु, विस्वस केवोरेनाहक सीना मन्हता, विस्वसिरेनाहक सीना आयो. मति तेळियतद बासाते देवुळता जीवाता दळ्मते वळ्हकनदु, विस्वस केवालोरिहक सीना मन्हता, विस्वस केवोरिहक आयो. इद बहु?

23 मीट विस्वसि मुल जमा आतस्के, मीट सबेटोरिर तेळियवव बासाने वळ्हकेरिर. अस्के मीट वळ्हकिहपा, येसुना लोप्पा तेळियवोग मन्कल, इलवेके येसुन विस्वस केवोग मन्कल, मियगा ओळियेग. अस्के मीट वळ्हकनदिन केंजिसि, वेर कोन पिसाड आतोर इनजोर इनोगा? (अह इन्जि, मीवा संगे कलियोग आयनोग बहे. इद्रमलेहका मीट तेळियवव बासाने वळ्हकनदु, विस्वसलेवोरिहक देवुळताहि जेक आयनद सीना मन्हता.)

24 मति तेळियतद बासाते मीट देवुळता जीवाता दळ्मते वळ्हकतेक अचोन, येसुन विस्वस केवोग, इलवेके येसुना लोप्पा तेळियवोग मन्कल, तान केंजिहतोग. केंजिसि तना पापम कीतद निटम इनजोर कबुल आयनोग, ओग केंजतव सबे पोल्लोड ओन पर्हकिस ऊळनुड.*

25 ओना पोटालोप्पाडाड मकिह कीतव पोल्लोड पड्ने आयनुड.* पया ओग दंडुम अर्सि, देवुळतुन मोळकनोग, ओसो निटम देवुळि मीवा नडुम मन्हता इनजोर, मीक इनदनोग.*(इद्रमलेहका मीट तेळियतद बासाते वळ्हकतेके, मीट विस्वसिरिहक देवुळता पिसिह कीयनद सीना ऊळलाह दोर्किहता.)

26 मावोर विस्वसिरि! इंजेके इदे पोल्लो मन्हता: मीट देवुळतुन मोळकलाह जमा आतस्के,* ओवोर्ग पाटा ओयेग,*

* 14:8 14:8 गिनती 10:9; यिर्मयाह 4:19; यहजेकल 33:3-6; योएल 2:1 * 14:8 14:8 मुनेता कालमते सीपय्क लळयतुहक दायलाह तयर आयना इतेके, सबेटोर सीपय्क केंजनाह अकुम ऊरिदुर. * 14:12 14:12 रोम सहरतोर 14:19 * 14:15 14:15 इपिसुसतोर 5:19; कुलुसितोर 3:16 * 14:17 14:17 रोम सहरतोर 14:19 * 14:20 14:20 इब्रितोर 5:12-13 * 14:20 14:20 देवुळताड पाटाड 131:2; मत्याल 18:3 * 14:20 14:20 रोम सहरतोर 16:19; इपिसुसतोर 4:13-14 * 14:21 14:21 यशायाह 28:11-12 * 14:24 14:24 योहन 16:8 * 14:25 14:24-25 इब्रितोर 4:12 * 14:25 14:25 यशायाह 45:14; दानियेल 2:47; जकर्याह 8:23 * 14:26 14:26 इब्रितोर 10:25 * 14:26 14:26 इपिसुसतोर 5:19; कुलुसितोर 3:16

ओर्वोग काहेग, ✧ ओर्वोग मकतव पोल्लोन पेसिह कीसीयेग, ओर्वोग तना तेळियवद बासाते वेहेग, ओर्वोग तान तेळियिह कीसीयेग, इव सबे विस्वसिरा मुडा विस्वसतुन बेस-नेहना मेगिह कीयलाह कीयनदु. ✧

27 तेळियवव बासाने वळ्हकना इतेके, इर्वुर-मुवुर मन्कलोर ओर्वोगा पेगे ओर्वोग वळ्हकिर. ओसो ओर्वोग तान पुनदनद बासाते, तेळियिह कीस वेहेग.

28 मति तेळियिह कीसेवाल लेवेके, ✧ तेळियवद बासाते वळ्हकवाल, विस्वसिरा मुल जमा आतगा वळ्हकमाकेग. तनतनाय देवुळता संगे वळ्हकेग.

29 देवुळता जीवाता दळ्मते वळ्हकवालोर इर्वुर-मुवुर वळ्हकिर. दुसोर मन्कलोर बार, बेस-नेहना केजिसि, वेहतव पोल्लोना सेतेम पर्विकिस ऊळिर. ✧

30 ओर्वोग वेहनेक, अगा एरे उदतोरगडाह बोनाय, देवुळि बातालाय पोल्लो वेहतेक अचोन, मुनेतोग केमेन आयेग, पेगेडोग वळ्हकेग.

31 इद्रम कीसि, सबेटोर मन्कलोरिर कगयना, ओसो सबेटोरा जीवा सितुर आयना इन्जि, मीट सबेटोरिर ओर्वोग-ओर्वोग देवुळता जीवाता दळ्मते वळ्हक पगयकिर.

32 देवुळता जीवा बोनाय पोगोन दळ्म अरतेक तेला, ओग तना वळ्हकनदिन आवे कीया पगयहतोग.

33 बह इतेके देवुळि गळ्बळ कीयनद आयो, मति तना लोकुर तान सुकमते मोळ्कना इनजोर, अद विचर कीस्ता.

बेगा बेगा देवुळता मुलु जमा आस्तोर† ✧,

34 अगा विस्वसिरा मुल मोळ्कलाह कलियिहतोर, अस्के आस्क केमेन मनदना. अव वेल्लाड पोल्लोड ताल्हकनद ओप्पो. ✧ गळ्बळ आयनदायो इन्जि, मोसानाड अडोना सास्त्रम वेहतपु, अव तमाड तोडिनु आवे कीसोर, पोल्लोड केजिस मनदना.

35 अविस्किहक बातालाय ताल्हकना मतेके, लोन अन्जि तमाड मुजोरिन ताल्हकिड. ✧ मति मोळ्कनद मुडगा, आस्क विचर वातपु वळ्हकतेके, किर्स्तुना मुडुन बदनम कीतप आस्ता.

36 देवुळता बेसता कबुर बह, मीट कुरित्तोरगडाहिये पेसताया? इलवेके सिरप मियगान एवताया? (अद्रम मुर्तिय आयो! अदिनेनाहक सबेटोर विस्वसिर कीयना लेहकान, मीट कीयना.)

37 बोगाय तन्क देवुळता जीवाता दळ्मते वळ्हकनद बुदि दोर्कतोनन इनजोर इनेग, इलवेके देवुळता जीवा ईतद दुसा बुदि दोर्कतोनन इनजोर इनेग. ✧ इतेके अद्रमतोग मन्कल, इद सीटटे नना रासनव पोल्लोड, सामि ईतव उकुम आंदुड इन्जि पुनेग.

38 मति बोगाय इद उकुमतुन सीता केवेक अचोन, देवुळ वने ओन सीता केवप लेहका आयगा.

39 अदिनेनाहक मावोर विस्वसिरि! नना वेहतहनन, देवुळता जीवाता दळ्मते वळ्हकनद बुदतुनु, दोर्किह कीयलाह ऊळसोर मन्हट. ✧ बोगाय तेळियवव बासाने वळ्हकतेक अचोन, ओन रोमिह केमाट. अद वने आयि.

40 मति सबे पोल्लोड बेस-नेहना कीयना, ओसो ओर्कुलते कीयना गावले.

15

किर्स्तु जीवा अरयनद पोल्लो

1 मावोर विस्वसिरि! नना मियगा पोकर कीतद किर्स्तुना बेसता कबुरतुन, इंजेके ओसो सीता कीसीयलाह आतन. अद कबुरतुन मीट केजिस नमतिर. ✧ ताना पोगोन विस्वस तासिसि, इंजेके निच महनिर. ✧

2 नना मीक वेहतद बेसता कबुरता पोल्लोतुन, मीट मेगिस पोस मतेके, ✧ देवुळि मीक पिसिह कीस्ता. ✧ अद्रम केवेक अचोन, मीट विस्वस कीतद उगसे आस्ता. ✧

3 अद कबुरता सबेटक मोदुल पोल्लोतुन, नाक मुने वेहतपे, मीक काहचीतन; ✧ अद पोल्लो इदे आंदु: देवुळता सास्त्रमतगा मुनेन रासतप लेहका, किर्स्तु मावा पापमतेनाहक मोक आसि डोलतोग. ✧

4 ओग डोलतस्के, मन्कलोर ओना सेन्तातुन गुमयातगा मिसतोर. देवुळता सास्त्रमतगा मुनेन रासतप लेहका, मूड दियाने देवुळि ओन जीवा अर्हचीता. ✧

5 जीवा अरतस्के किर्स्तु पन्हुक दिसतोग. ✧ पया बारा बळयिरिहक दिसतोग. ✧

✧ 14:26 14:26 रोम सहरतोर 12:7 ✧ 14:26 14:26 रोम सहरतोर 14:19; 1 कुरित्तोर 12:7 ✧ 14:28 14:26-28 12:10

✧ 14:29 14:29 1 तिसलुनितोर 5:19-21 † 14:33 14:33 बेगा बेगा देवुळता मुलु जमा आस्तोर इद पोगोटा पोल्लोता संगे वने जोळेम आया

पगयहता. अह इतेके वचन 33 इद्रमलेहका मनदगा: बह इतेके देवुळि गळ्बळ कीयनद आयो, मति बेगा बेगा देवुळता मुलु जमा आस्तोर, अगा तना लोकुर तान

सुकमते मोळ्कना इनजोर, अद विचर कीस्ता. ✧ 14:33 14:33 4:17; 7:17; 11:16; 16:1 ✧ 14:34 14:34 1 तिमोति 2:11-12

✧ 14:35 14:35 इपिसुसतोर 5:22 ✧ 14:37 14:37 2:15; गलातितोर 6:1 ✧ 14:39 14:39 12:31; 13:2 ✧ 15:1 15:1

3:6 ✧ 15:1 15:1 रोम सहरतोर 5:2; 1 कुरित्तोर 16:13; 2 कुरित्तोर 1:24; 1 पत्र 5:12 ✧ 15:2 15:2 11:2 ✧ 15:2 15:2

रोम सहरतोर 11:22 ✧ 15:2 15:2 गलातितोर 3:4 ✧ 15:3 15:3 11:23 ✧ 15:3 15:3 यशायाह 53:5-12; मत्याल 26:24;

योहन 1:29; बळयिर 8:32-33; 17:3; 1 पत्र 2:24 ✧ 15:4 15:4 देवुळताड पाटाड 16:8-10; मत्याल 16:21; बळयिर 2:24,30-31;

26:22-23 ✧ 15:5 15:5 लूकाल 24:33-34 ✧ 15:5 15:5 मार्कल 16:14; लूकाल 24:36; योहन 20:19

6 ताना पया एयुडः न्हकिहकाय एक्वा, मावोर विस्वसि मन्कलोरिहक उंदिय देबा दिसतोग. ओर मन्कलोरिहकाहि उच्चुर डोलतोर, मति वेल्लाटोर इंका जीवात मन्हतोर.

7 ताना पया तनतमोग याकुबिहक दिसतोग. अहे ओसो तनाडः सबेटोर बळयिरिहक दिसतोग.*

8 सबेटोरिहकाय पया नाक वने दिसतोग.* नना दुस्मा रीतते किर्स्तुना बळयिनन आतन.* डोलिस पुटटप लेहका, नना देवुळतुहक बातय कबळतुहक अरवोन आंदन.

9 बाराहक इतेके, मुने देवुळता मुडुन नल्हतना-कोहकना कीसोर मतन.* अदिनेनाहक बोगे नाक किर्स्तुना बळयि इनदना लायक इलो. नना किर्स्तुनाडः बळयिरिहकाह सबेटक उड्लोनन इनजोर पुतन.*

10 मति नना इजेके बळयिनन महनन इतेके, देवुळता दयाते महनन! देवुळि नाक ईतद दया उगस अनो. किर्स्तुनाडः बळयिरिहकाय एक्वा, नना एपुर पेसनाह कहटेम कीतन.* तेला मति निटम इतेके, नावाय लावते नना केवोन, देवुळि तना देव्याते नयगडाहि कहटेम कीता.*

11 अदिनेनाहक नना पोकुर कीतेकाय, किर्स्तुनाडः दुस्मोर बळयिरिहक पोकुर कीतेकाय, माट पोकुर कीयनद पोल्लो उंदिये: अद किर्स्तु हामुरताहि जीवा अरयनद पोल्लो आंद. ताने मीट विस्वस कीतिर.

डोलतोर विस्वसिर जीवा अरयहतोर

12 किर्स्तु डोलतोरगडाह जीवा अरतोग इनजोर मीक पोकुर कीतोम! अह इतेके डोलतोर विस्वसिर ओसोवने जीवा अरवोर इनजोर,* इद्रम मियगडाह उच्चुरिर बाराहक इहनिर?†

13 डोलतोर ओसोवने जीवा अरवोर इतेके, देवुळि किर्स्तुन वने जीवा अर्हो.

14 किर्स्तु ओसोवने जीवा अरवेक अचोन, माट मीक ओना बेसता कबुर पोकुर कीयनद उगसे आता. मीवा विस्वस वने उगसे आता.*

15 ओसो उंद पोल्लो: देवुळि किर्स्तुन ओसोवने जीवा अर्हता इनजोर, मुनेन मीक वेहच मतोम. डोलतोर जीवा अरवेक अचोन, देवुळि किर्स्तुन वने जीवा अर्हता पगवो. इतेके माट देवुळता लोप्पा जोल साक्सि ईतप लेहकान आता.

16 बाराहक इतेके, डोलतोर जीवा अरवोर इतेके, किर्स्तु वने जीवा अरवोग इतप आता.

17 देवुळि किर्स्तुन जीवा अर्हवेके, मीवा विस्वस उगसिन आता, इंका वने मीट पापमता कयदेन महनिर;*

18 ओसो किर्स्तुन विस्वस कीस डोलतोर वने, पूरा देवुळताहि एगतोर.*

19 सिरप इद बूमतगा पिसनद पिसमुळतेनाहक, किर्स्तुना पोगोन आसा तासतल इतेके, माट सबेटोर मन्कलोरिहकाय, एक्वा ओरेम आतोरल आंदल.

20 मति निटम पोल्लो इद आंद: किर्स्तुन डोलतोरगडाह देवुळि ओसोवने जीवा अर्हता!* डोलतोरगडाहि जीवा अरतोग ओगे मुनेतोग आंदोग.*

21 अद इद्रमि मन्हता: ओर्वोग मन्कना मेटे, हामुर वाता.* अहे दुस्मोग मन्कना मेटे बार, डोलतोर ओसोवने जीवा अरयनद वाता.

22 इतेके आदम मुयतोनाहि पुटटोरल, माट सबेटोरल हायनल.* मति किर्स्तुना संगे जोळेम आतोर मन्कलोरिन बार, देवुळि ओसोवने जीवा अर्हतगा.*

23 मति ओर्वोग-ओर्वोग मन्कल, ओर्कुलते जीवा अरयनुर. जीवा अरवालोरगडाहि किर्स्तुये मुनेतोग,* पया ओग ओसोवने वायनोग अस्के, ओना मन्कलोर जीवा अरयनुर.*

24 पया इळता बूमते आयिडः, पोगोटा बूमते आयिड, देवुळता विस्व मनदनव सबे राजेहकिन, सबे अदिकरते मनदनविन, सबे लावताडः देयहक-बूतहकिन, किर्स्तु ओरे कीसि, तना राजेम कीयनद अदिकरतुन, देवुळबाबाना कयदे ईयनोग;* अस्के बूम मारंगा आयगा.

25 विस्वतव सबेटविन ओरे कीयनाहजोम, किर्स्तु राजेम कीसोर मनदनद गर्ज मन्हता.*

26 हामुरि, इद वने मावा पका विस्व मनदनद आंद, आक्रिते किर्स्तु तान वने बूळे कीयनोग.*

* 15:7 15:7 लूकाल 24:36; बळयिरिहक 1:3 * 15:8 15:8 बळयिरिहक 22:6-11; 26:12-18; 1 कुरित्तोर 9:1 * 15:8 15:8 बळयिरिहक 9:1-16 ऊळट. * 15:9 15:9 बळयिरिहक 8:3 * 15:9 15:9 2 कुरित्तोर 12:11; इपिसुसतोर 3:8; 1 तिमोति 1:15 * 15:10 15:10 2 कुरित्तोर 11:23; कुलुसितोर 1:29; 1 तिमोति 4:10 * 15:10 15:10 3:6,10; 2 कुरित्तोर 3:5; पिलिपितोर 2:13 * 15:12 15:12 बळयिरिहक 17:32; 23:6-8; 2 तिमोति 2:18 † 15:12 15:12 कुरित्तोर सहरतोर युनानि जाततोर आंदुर. मन्कल डोलतस्के, ओना जीवा अमेसातुहक पिसिहता, मति मेटुल बेस्केन जीवा अरवो इन्जि, युनानि जाततोर इंदुर. येसुन विस्वस कीतापया वने, उच्चुरा विचर अद्रमे मता. * 15:14 15:14 1 तिसलुनितोर 4:14 * 15:17 15:17 रोम सहरतोर 4:24-25 * 15:18 15:18 1 तिसलुनितोर 4:14,16; तोहचीतव पोल्लोड 14:13 * 15:20 15:20 बळयिरिहक 2:24; 1 पत्र 1:3 * 15:20 15:20 बळयिरिहक 26:23; कुलुसितोर 1:18; तोहचीतव पोल्लोड 1:4-5 * 15:21 15:21 रोम सहरतोर 5:12 * 15:22 15:22 रोम सहरतोर 5:12-14 * 15:22 15:22 रोम सहरतोर 5:17-18 * 15:23 15:23 बळयिरिहक 26:23 * 15:23 15:23 3:23 * 15:23 15:23 6:14; 15:51-52; पिलिपितोर 3:10-11; 1 तिसलुनितोर 4:16 * 15:24 15:24 दानियेल 2:44; 7:14,27; 2 पत्र 1:11 * 15:25 15:25 देवुळताडः पाटाडः 110:1; मत्याल 22:44; इब्रितोर 2:8 * 15:26 15:26 2 तिमोति 1:10; तोहचीतव पोल्लोड 20:14; 21:4

27 देवुळि सबेटविन ओना अदिकरते कीसीता* इनजोर, सास्त्रमतगा रासतद मन्हता. “सबेटविन” इनजोर रासतेके, देवुळतुन विळिसिसि सबेटविन इनजोर, बराबर एर्का आस्ता. इतेके देवुळि सबेटविन किर्स्तुना अदिकरते कीसीतेक तेला, देवुळि तना ओना कयदे इले.

28 सबेटविन ओना अदिकरते कीसीता, मति सबे ओना अदिकरते आतापया, देवुळिये सबेटविन पूरा ताकिह कीयि इनजोर, देवुळता मग इका ताना अदिकरते मनदनोग.*

29 डोलतोर विस्वसिर ओसोवने जीवा अरवेके, डोलतोरैनाहक येसुना पेदिरते एग मीवालोर पया बह कीयनुर? डोलतोर जीवा अरवेके, ओरेनाहक मन्कलोर बाराहक येसुना पेदिरते एग मीस्तोर?‡

30 ओसो माट सेवकिरोम इतेके, दोकाते मन्जि, बेसता कबुरतुन बाराहक पोकर कीयलाह आतोम?*(डोलतोर ओसोवने जीवा अरवेके, नका-पियलि अद्रम बाराहक तिपल आवेरोम?)

31 मावोर विस्वसिरि! मावा किर्स्तु येसुसामि नावा मेटे, मियगा बेचोटा बेरा कबळ कीतोग इन्जि, नना पोगयसोर महनन, इद करलता पोल्लो. ओसो नावा सेवातेनाहक दिनमे हामुरता दोका नाक वास्ता,* इद अचोने करलता पोल्लो.*

32 इपिसुस सहरतगा, गेळा जन्वर्कना बुदलेहकाडोर मन्कलोरा संगे लळेम आतन.* डोलतोर ओसोवने जीवा अरवोर इतेके, ओरा संगे नना लळेम आस, नाक बाताल पायदा दोर्कालि? अह इतेके, इस्रयेलतोर मुने इनदना लेहकान, “नाळ कोनि डोलना मन्हता, अदिनेनाहक तिनदकल, उनडकल, गिर्दति मनदकल,”* इनजोर मनाह आवालि.

33 अद्रम इनवालोरिन मीक नाळेह कीयलाह एमाट. लाग्वोरा संगे गोत आतेके, देवुळतुहक विचर वानाह, ओर मीक पिसलाह एवोर.

34 इव पोल्लोना लोप्पा पुन्ज मन्हट. देवुळतुहक विचर वातप बेस बुदते मन्हट, पापम कीयनद विळसाट.* मीक लजा वानाह उंद पोल्लो इहनन,* मियगा उच्चुर मन्कलोरिर देवुळतुन इका पुनविरे.

जीवा अरतापयाडा मेंदुलि

35 मियगडाहि बोगाय इद्रम इनेग: डोलतोर ओसोवने बेद्रम जीवा अरयहतोर? जीवा अरतापया, ओरिहक बेद्रमता मेंदुल मनदगा इनजोर ताल्हकेग!

36 अद्रम ताल्हकवानिन बुदलेवोनिन! निमा वीतिहनिन अद पेनेमि, डोलतप लेहका बूमता इळन मतेक कोनि, ओसो मोळियहता!*

37 निमा गोहकाय, इलवेके बेव दुस्राड विजाड वीततस्के, मोदुलुन वीतविन, वेट पेनेहकिने वीतिहनिन.

38 मति अद मोळियहपा, देवुळि तना विचरते अद पेनेमतुहक मोदुल ईस्ता. उंद-उंद पेनेमतुहक, अलग-अलग मोदुल मन्हता.*

39 अद्रमे मन्कलोरा मेंदुल दुस्राये, जन्वर्कना मेंदुल दुस्राये, पितेना मेंदुल दुस्राये, मीन्कना मेंदुल दुस्राये.

40 ओसो पोगोटा बूमतगा मनदनव मन्हताड, इद बूमतगा मनदनव मन्हताड. पोगोन मनदनविस्कना सोबा दुस्राये, इद बूमतगा मनदनविस्कना सोबा दुस्राये.

41 पोगोन पोळदता वेहच दुस्राये, नेलाता वेहच दुस्राये, उकाना वेहच दुस्राये. उकाना वेहच वने अलग-अलग मन्हता.

42 डोलतोर ओसोवने जीवा अरयनद अद्रमे. इद मेंदुलि आक्रिते कळियगा, मति देवुळि तान ओसोवने जीवा अर्हतस्के, अद मेंदुल बेस्केन बूळेम आयो आयागा.*

43 इद मेंदुलता अचोन कदर मनो, तान्क तक्वा लाव मन्हता. मति देवुळि तान ओसोवने जीवा अर्हतस्के ताना पका सोबा मनदगा, तान्क पकाय लाव मनदगा.*

44 मावा मन्कना लावतद मेंदुलतुन मन्कलोर पोहतहतोर, मति देवुळि तान ओसोवने जीवा अर्हतस्के, अद देवुळता लावतद मनदगा. मन्कना लावतद मेंदुल माक इंजेक मन्हता. अद्रमे देवुळता लावतद मेंदुल वने मनदगा.

45 देवुळता सास्त्रमतगा इद्रम रासतद मन्हता: मुनेतोग मन्कल आदम जीवाता मान्वल आतोग* इनजोर रासतद मन्हता. अद्रमे पयाडोग आदम, इतेके किर्स्तु, देवुळता पिसमुळ ईयनद जीवा आतोग.*

46 मति देवुळता लावतद मेंदुलि, मुनेता मेंदुल आयो. मुने मनदनद मेंदुलि इतेके मन्कना लावतद, पयाडा मेंदुलि देवुळता लावतद.

47 मुनेतोग मन्कल बूमता तोळ्योते पंडटोग, मति पेगकेडोग मन्कल किर्स्तु, पोगोटोग आंदोग.*

* 15:27 15:27 देवुळताड पाटाड 8:6; मत्याल 28:18; इपिसुसतोर 1:22; इब्रितोर 2:8 * 15:28 15:28 3:23; पिलिपितोर 3:21

‡ 15:29 15:29 उय्दुर कुरित्तोर इद्रम कीदुर, ओरा इद रिबजता लोप्पा माक इंजेक तेळियो. बेस्के-बेस्के हायना वेलाते, विस्वसि मन्कल तना अविस्वसि लोतोरिन येसुनके वाट इनजोर, आक्रिता अर्ज कीदुर. ओग हातापया, पिसतोर बोस येसुन विस्वस कीसि, येसुना पेदिरते एग मीयना रिबज कीदुर. कीतस्के हातोग विस्वसिना सीता कीदुर. इद्रमता पोल्लो आस मनदगा बहे. * 15:30 15:30 2 कुरित्तोर 11:26 * 15:31 15:30-31 रोम सहरतोर 8:35-36

* 15:31 15:31 4:9 * 15:32 15:32 2 कुरित्तोर 1:8 * 15:32 15:32 यशायाह 22:13; 56:12 * 15:34 15:34 रोम सहरतोर 13:11 * 15:34 15:34 4:14; 6:5 * 15:36 15:36 योहन 12:24 * 15:38 15:38 पुटमुळि 1:11 * 15:42 15:42 रोम सहरतोर 8:19-21 * 15:43 15:43 पिलिपितोर 3:21 * 15:45 15:45 पुटमुळि 2:7 * 15:45 15:45 योहन 5:21; 6:57-58; रोम सहरतोर 5:14; 8:1-2 * 15:47 15:47 पुटमुळि 2:7; 3:19; योहन 3:31; 2 कुरित्तोर 5:1

48 बूमतोर सबेटोर मन्कलोर, तोळयोते पंडटोग मन्कना लेहकान आतोर. देवुळता पिसमुळ दोर्कतोर मन्कलोरगा बारा, पोगोटोग मन्कना बुद मन्हाता. ✧ ओरिहक, पोगोटोग मन्कना लेहकान मेंदुस्क वने मनदनुड. ✧

49 इद बूमते माट तोळयोते पंडटोग आदमना लेहकान महनल. ✧ तेला मति इंजेके मावा ताकमुळि, पोगोटोग मन्कल किस्तुना लेहकान मनि. ✧

50 मावोर विस्वसिरि! इदे पोल्लो वेहतलाह आतन: मन्कना लावतद मावा मेंदुलि, देवुळ राजेम ताकिह कीयनगा मनदा पगवो. ✧ इतेके कळियनद मेंदुलि, कळियवदिनगा मनदा पगवो.

51-52 इद केंजाट! इचानाह मन्कलोर पुनवद पोल्लोतुन मीक वेहतहनन: माट मन्कलोरगडाहि उच्चुर मन्कलोरल डोलवल, मति आक्रिता अकुम ऊरतस्के, माट सबेटोरल बद्लेम आयकल. आक्रिता अकुम केंज वायगा. ✧ अस्के देवुळि डोलतोर विस्वसिरिन, बेस्केन कळियवद मेंदुल अग्के, अस्केडा अस्केन ओसोवने जीवा अर्हतगा. ✧ अस्के माट जीवात मनवालोरल बद्लेम आयकल. ✧

53 मावा इद मेंदुलि डोलनदु, ताना पया कळियनदु; मति इद डोलवद, कळियवद मेंदुल मारियना गावले. ✧

54-55 अद्रम आतस्के देवुळता साम्रमतगा मुनेन रासतद पोल्लो करल आयगा: देवुळि हामुरतुन मायिह कीसि गेलसता. ✧

इंजेके हामुर माक बाराहक रेग्पिह कीयना? अद माक बाराहक ओरे कीयना? ✧

इनजोर ताना साम्रमतगा रासतद मन्हाता.

56 पापम कीयनाहकु, हामुरतुहक रेयनाह आस्ता. ✧ मावा पापमि पका लावता इनजोर, मोसानाड अडोड तोहतहताड. (इतेके मोसानाड अडोडलेवा पापमतुन पुनमुळ आयो.) ✧

57 मति मावा येसुसामि किस्तुना मेटे देवुळि, माक पापमतुन ओसो हामुरतुन गेलसनाह कीस्ता. ✧ अदिनेनाहक तान्क जोहर!

58 अदिनेनाहक मावोर गोततोरि! मीवा विस्वसते इळन अरवालेवा, मेगिस मन्हटु. मीट सामिनेनाहक कहेटेम कीयनद कबळ उगस अनो इनजोर पुतिर, अदिनेनाहक सामिना कबळते बेर्ससोर अन्हटु. ✧

16

गर्जतोरिहक कोताड ईयनद पोल्लो

1 कोताड अर्हतनद पोल्लोतुन ताल्हकिस मतिर, अदिन वेहतहनन: येस्सलेम सहरतोर देवुळता मन्कलोरिनाहक, कोताड अर्हतनद पोल्लोता लोप्पा, ✧ गलाति पटोर ✧ विस्वसिरा मुडुन नना बह वेहतन, अद्रम मीट वने कीम्हटु. ✧

2 नना मियगा वानाहजोम केपमाटु, मति मीट ओवोर्ग-ओवोर्ग मन्कल, आपुना-आपुना कमयता इसबते, ऐतारम दिया ✧ उचुक कोताड मुनेन अलग कीस तासिस मन्हटु. ✧

3 पया मियगा वातस्के, मीवा दान लोहतलाह, बोर मन्कलोरिन आचिहनिर, ओर मन्कलोरिन कोताड अग्के येस्सलेम लोहतकन. ✧ (ओर बेस गूनमतोर विस्वसिर इन्जि, येस्सलेमतोर विस्वसिरिहक वेहचि,) सीटि रासिस ओरा कयदे लोहतकन. ✧

4 इलवेक ननाय येस्सलेम दायना इतेके, ओर नावा संगे वायनुर.

पोलु कुरिततगा वायलाह ऊळिहतोग

5 नाक मकिदुनिया पटटगाहक दायना मन्हाता. अगडाह पया मियगा वायकन. ✧

6 आया पगतेके, मियगा वासि मीवा संगे गळक मनदकन. इलवेके ईडम मारनाह मियगा मनदकन, ताना पया नना बेके दायना मन्हाता, अके नाक गर्ज अरयनद ईसि लोहतकिर.

7 इद मल्का वाताहे अनोन. सामिना विचर मतेक अचोन, मीवा संगे गळक मनदकन इनजोर, आसा कीयलाह आतन. ✧

8 मति पंटाता पंडुम* एवनाह, इगा इपिसुस सहरतेन मनदकन. ✧

9 बाराहक इतेके, इगा वेल्लाटोरा पायदा आनाह, सेवा कीयलाह बेस-नेहना अग दोर्कता. ✧ मति विस्द केवालोर मन्कलोर वने वेल्लाटोर मन्हतोर. ✧

✧ 15:48 15:48 2:16 ✧ 15:48 15:48 पिलिपितोर 3:20-21 ✧ 15:49 15:49 पुटमुळि 5:3 § 15:49 15:49 तेला मति इंजेके मावा ताकमुळि, पोगोटोग मन्कल किस्तुना लेहकान मनि. उचुक मोदुल काग्देहकनगा, “उंद दिया पोगोटोग मन्कना लेहकान माक मेंदुल मनदागा,” इद्रम मन्हाता. ✧ 15:49 15:49 रोम सहरतोर 8:29 ✧ 15:50 15:50 योहन 3:5-6; 1 कुरित्तोर 6:9-10 ✧ 15:51-52 15:51-52 मत्याल 24:31 ✧ 15:51-52 15:51-52 योहन 5:28-29; 1 कुरित्तोर 15:22-23 ✧ 15:51-52 15:51-52 1 तिसलुनितोर 4:15,17 ✧ 15:53 15:51-53 2 कुरित्तोर 5:2-4 ✧ 15:54-55 15:54-55 यशायाह 25:8 ✧ 15:54-55 15:54-55 होशे 13:14 ✧ 15:56 15:56 रोम सहरतोर 5:12 ✧ 15:56 15:56 रोम सहरतोर 3:20 ✧ 15:57 15:57 रोम सहरतोर 8:37; इब्रितोर 2:14-15; 1 योहन 5:4 ✧ 15:58 15:58 16:10; गलातितोर 6:9 ✧ 16:1 16:1 बळयिर 24:17 ✧ 16:1 16:1 गलातितोर 4:12 ✧ 16:1 16:1 4:17 ✧ 16:2 16:2 बळयिर 20:7; तोहचीतव पोल्लोड 1:10 ✧ 16:2 16:2 2 कुरित्तोर 8:3; 9:4-5 ✧ 16:3 16:3 2 कुरित्तोर 8:10-11,18-19 ✧ 16:3 16:3 2 कुरित्तोर 3:1 ✧ 16:5 16:5 रोम सहरतोर 15:26 ✧ 16:7 16:5-7 बळयिर 19:21; 1 कुरित्तोर 4:19; 11:34 ✧ 16:8 16:8 बळयिर 2:1 वचनता कालनोट ऊळाट. ✧ 16:8 16:8 बळयिर 18:19 ✧ 16:9 16:9 तोहचीतव पोल्लोड 3:8 ✧ 16:9 16:9 बळयिर 19:9

- 10 ओसो उंद पोल्लो: तिमोति मियगा वातेके, ओन रेयिह केवालेवा तासाट.✧ ओग वने नावा लेहकान, सामिना कबळ केवाल आंदोग.✧
- 11 अदिनेनाहक मियगा बोगे ओन पास्कमाकेग,✧ मति ओन सुकमते नयगा लोहचीम्हटु. ऐंगेओर विस्वसिरा संगे ओग इगा वायनोग इनजोर केपतन.
- 12 मावा ऐंगेओर विस्वसि अपुलोसना पोल्लो✧ इद्रमि: “दुस्रो विस्वसिरा संगे कुरित सहरते अन” इनजोर नना ओन पकाय वेहच ऊळतन. मति इंजेके मियगा वायलाह, ओन्क मुर्तिय विचर इले. पया मोका दोर्कतेक वायनोग.
- 13 इंजेके मीट उसरते मन्हटु. विस्वसते मेगिक्स मन्हटु.✧ दीरा पोस मन्हटु. आरेम आयमाटु.✧
- 14 बाताल कीतेकाय, गूनमते कीम्हटु.✧
- 15-16 मावोर विस्वसिर! मीवा अकाया पटटे, मुनेओर विस्वसिर इतेके इस्तिपनासना लोओर✧ विस्वस कीओर, ओर देवुळता मन्कलोरा सेवा कीयनद कबळतेने मन्हओर इनजोर पुतिर.✧ ओरा लेहकाओर मन्कलोरा पोल्लोतुन कैजिसि मन्हटु इनजोर, नना मीक अर्जि कीहन्नन. अहे ओसो सामिना कबळते तोळ आसि, कहटेम केवालोर सबेओर मन्कलोरा पोल्लोतुन कैजिसि मन्हटु.✧
- 17 मियगडाहि इस्तिपनास, पुरतुनातुस, अकयकुस, वेर मुवुर आसि इगा वाताहकु, नना गिर्दा आतन. जेक मनाहक मीट इगा वाया पगविर, मति वेर वाताहकु, मीटे वातप लेहका आता.✧
- 18 वेर वाताहकु, नावा जीवा ओसो मीवा जीवा वने सुकम आता.✧ अदिनेनाहक वेरा लेहकाओर मन्कलोरीन मान ईम्हटु.✧
- 19 इगा आसिया पटटे मनवालोर विस्वसिरा मुलु, मीक जय येसु इन्हओर. अक्विलाल, पिरिस्किलाल, वेर आळ इर्वुरा लोतगा✧ जमा आयवालोर विस्वसिर✧ सबेओर वने, मीक जय येसु इन्हओर.
- 20 इगओर मावोर विस्वसिर सबेओर, मीक जय येसु इन्हओर. मीट ओर्विहक-ओर्वोग येसुना पेदिरते जीवा वाटसोरे जोहर कीम्हटु.✧
- 21 (इचानाह नना वेहओर वातन, ओर्वोग राससोर अओग.) इंजेके नना पोलुनन, नावा कयदे जय येसु इनजोर रासिसि, इद सीटटुन मारिह कीहन्नन✧:
- 22 बोगाय येसुसामिन जीवा केवेके, ओन्क सरप दल्लि!
- ए सामि, वय!✧
- 23 येसुसामि मीक देव्वा इयेग.✧
- 24 किस्तु येसुना संगे माट जोळेम आताहकु, नना मीट सबेओरीन जीवा कीहन्नन. आमेन.

✧ 16:10 16:10 4:17 ✧ 16:10 16:10 15:58; पिलिपितोर 2:20,22 ✧ 16:11 16:11 1 तिमोति 4:12 ✧ 16:12 16:12 1:12 ✧ 16:13 16:13 15:1; पिलिपितोर 1:27; 1 तिसलुनितोर 3:8; 2 तिसलुनितोर 2:15 ✧ 16:13 16:13 देवुळताड पाटाड 31:24; इपिसुसतोर 3:16; 6:10; कुलुसितोर 1:11-12 ✧ 16:14 16:14 14:1 ✧ 16:15-16 16:15-16 1:16 ✧ 16:15-16 16:15-16 रोम सहरओर 12:13 ✧ 16:15-16 16:15-16 1 तिसलुनितोर 5:12-13; इब्रितोर 13:17 ✧ 16:17 16:17 2 कुरित्तोर 11:9; पिलिपितोर 2:29-30 ✧ 16:18 16:18 2 कुरित्तोर 7:13; पिलेमोन 7 ✧ 16:18 16:18 पिलिपितोर 2:29-30; 1 तिसलुनितोर 5:12-13 ✧ 16:19 16:19 बळयिर 18:2 ✧ 16:19 16:19 रोम सहरओर 16:3-5 ✧ 16:20 16:20 रोम सहरओर 16:16 ✧ 16:21 16:21 गलातितोर 6:11; कुलुसितोर 4:18; 2 तिसलुनितोर 3:17; पिलेमोन 19 ✧ 16:22 16:22 पिलिपितोर 4:5; तोहचीतव पोल्लोड 22:20 ✧ 16:23 16:23 रोम सहरओर 16:20

कुरित सहरतोर विस्वसिरेनाहकु, किर्स्तुना बळयि पोलु लोहतदु पयाडा सीटि

इद सीटटुन रासवाल येसु किर्स्तुना बळयि पोलु आंदोग. पोलु इद सीटटुन मकिदुनिया पटटाहि रासतोग. कुरित सहरते मतोर विस्वसिरा मुडोरिहक, पोलु रासतद इद दुस्रा मल्काता सीटि आंदु.

पोलु इद सीटटुन बाराहक रासतोग इतेके, पोलु मुनेता सीटटे रासतव पोल्लोड, अगडाड सबे कट्टलानु माय्पिह कीयलाह, कबळतुहक अरवोड. अदिनेनाहक पोलु तना किर्स्तुना बळयि मताहकु, तन्क दोर्कतद अदिकरतुन, इद सीटटगा तोहतलाह आतोग. ओसो बेचोन तिपल वातेक तेला, विस्वसिर तान आपिसि बेस-नेहना पिसना इनजोर, इद सीटटे रासतोग.

मुनेता पोल्लो

1 देवुळता विचरते किर्स्तु येसुना बळयि आयलाह, अद निल्पिह कीतोनन पोलुनन. * नना कुरित सहरते मनवालोर देवुळता मुडोरि मीकु, ओसो मीवा अकाया पटटोर सबेटोर देवुळता मन्कलोरिहक, * इद सीटटुन रासिहन्नन. मावा तोळतोग विस्वसि तिमेति, * नावा संगे इगा मन्हतोग.

2 मावा देवुळबाबाल ओसो येसुसामि किर्स्तु, वेर इर्वर मीक देव्वा ईयिर, सुकम ईयिर. *

पोलु देवुळतुन जोहर कीस्तोग

3 मावा सामि येसु किर्स्तुना देवुळबाबाहकु जोहर आयि! * ओग मावा जीवा लोपवाल बाबाल आंदोग. ओग अमेसा जीवातुहक सुकम एवाल देवुळबाबाल आंदोग. *

4 ओग मावाड सबे तिपलकना वेलाते, मावा जीवातुन सितुर कीस्तोग. * बह इतेके ओग बेद्रम मावा जीवातुन सितुर कीस्तोग, अद्रम माट वने बेदाय तिपलते मनवालोर जीवातुन, सितुर कीयना इनजोर.

5 माट किर्स्तुनेनाहक बेचोन एक्वा तिपल आय्हनोम, * अचोन एक्वा किर्स्तुना मेटे, देवुळि मावा जीवातुन सितुर कीस्ता. * अदिनेनाहक माट दुस्रोर मन्कलोर जीवातुन सितुर कीया पगयह्नोम.

6 इंजेके वने माट तिपल आयलाह आतोम इतेके, अद मीवा जीवातुन देवुळ सितुर कीयि, मीक पिसिह कीयि इनजोर. अद मावा जीवातुन सितुर कीस्ता इतेके, मीवा जीवातुन वने सितुर कीस्ता. * अस्के मावा लेहकान मीट वने तिपल आयहपा, तिपलकिन आपिस मनदा पगयह्निर.

7 मावा तिपलते मीट वने कलियिह्निर. * अद्रमे देवुळि मावा जीवातुन सितुर कीयनदिनगा वने, मीट कलियकिर इनजोर पुतोम. * अदिनेनाहक मीट विस्वसते मेगिस मनदकिर इन्जि आसा तासतोम, अद आसा देगवाय मन्हता.

8 मावोर विस्वसिरि. आसिया पटटगा, माट बेद्रम तिपल आतोम इनजोर, मीट पुनदना: मुर्तिय आप पगवप लेहकान, पकाय तिपल वास माक अहचिस मता; ओसोय मेसेहने आस मतोम. मावा जीवा पिसगा इनजोर वने, मुर्तिय आसा इलवा मता. *

9 निटम इंजेक अचोने, माक हामुरता सिकसा दोर्कता इनजोर, विचर कीस मतोम. * माट मावा कुदता पोगोन बर्वस तासवा, डोलतोरिन जीवा अर्हतनद देवुळता पोगोन बर्वस तासना इनजोर, इद्रम आस मता.

10 अद्रम डोलना लेहकाडा तिपल माक वास मता. अद तिपलताहि देवुळि माक पिसिह कीता, ओसो मुनेह वने पिसिह कीसोर मनदगा इनजोर, मावा आसा मन्हता. *

11 मीट वने मावा तोळ आसि, मयेनाहक पार्तना कीय्ह्निर. * बह इतेके मावासाटि वेल्लाटोर मन्कलोर पार्तना कीयनदिन केंजिस, देवुळि तना देव्वाते माक पिसिह कीता. तानासाटि वेल्लाटोर मन्कलोर मयेनाह देवुळतुन जोहर कीयिर. *

पोलुना विचर मिळन्दता

12 दुनियाते माट बाताल बाताल कीतोम, देवुळ ईतद सेतेम बुदते, नाळेह केवद बुदते कीतोम * इन्जि, मावा जीवा वेहतहता, कासा इतेके मीवा संगे ताकिहपा. इदिना लोप्पा माट पोगयिह्नोम. मति अमेसा माट देवुळता देव्वाते कीतोम, मन्कना बुदते आयो. *

* 1:1 1:1 रोम सहरतोर 1:1; तीतुस 1:1-4 * 1:1 1:1 कुरित सहर इतेके अकाया पटटा मोदुल सहर आंदु. * 1:1 1:1 बळयिर 16:1; पिलेमोन 1-2 * 1:2 1:2 रोम सहरतोर 1:6-7 * 1:3 1:3 इपिसुसतोर 1:3; 1 पत्र 1:3 * 1:3 1:3 रोम सहरतोर 15:5 * 1:4 1:4 यशायाह 51:12; 66:13; 2 कुरित्तोर 7:4-7,13 * 1:5 1:5 4:10; पिलिपितोर 3:10-11 * 1:5 1:5 रोम सहरतोर 8:17; 2 तिमेति 3:11 * 1:6 1:6 4:15; 12:15; इपिसुसतोर 3:1,13; 2 तिमेति 2:10 * 1:7 1:7 तोहचीतव पोल्लोड 1:9 * 1:7 1:7 रोम सहरतोर 8:17; 2 तिमेति 3:11 * 1:8 1:8 बळयिर 19:23; 1 कुरित्तोर 15:32; 2 कुरित्तोर 4:8 * 1:9 1:9 रोम सहरतोर 8:35-36 * 1:10 1:10 रोम सहरतोर 15:30-31; 2 कुरित्तोर 6:9; 1 तिमेति 4:10 * 1:11 1:11 रोम सहरतोर 15:30-31; पिलिपितोर 1:19; पिलेमोन 22 * 1:11 1:11 4:15; 9:11-12 * 1:12 1:12 2:17 * 1:12 1:12 बळयिर 23:1; 1 तिसलुनितोर 2:10; इब्रितोर 13:18 * 1:12 1:12 1 कुरित्तोर 1:17; याकुब 3:15

13-14 मीट अर्विस पुनदनव पोल्लोने, माट पड्ने रासलाह आतोम, बेदिने मकिह केवोम. इंजेके माक केनकेने पुतिर, आक्रि एवनाह माक पूरा पुनजोर दाकिर इनजोर, आसा कीतन. अस्के मावा येसुसामि ओसोवने वायनद दियाते, माट मीवा लोप्पा पोणयकोम, अद्रमे मीट वने मावा लोप्पा पोणय पणयकिर.✧

15 इद्रमे बर्वस कीसि, नयगडाहि मीक रेंड मल्काड पाय्दा दोर्कि इनजोर, मुने मियगाने वायलाह विचर कीस मतन.✧

16 अद इद्रम मता: मियगाहके मकिदुनिया पटटे दाकन, अहे अगडाहि ओसोवने मियगा मलयकन; अस्के मीट नाक यहूदा पटटे दायनद अगदे लोहतकिर इनजोर, विचर कीस मतन.✧

17 मति इंजेके मियगा वावोन! अदिनेनाहक रेंड विचर्क केवाल इनजोर, नाक इनेरिर! नना अद्रमतोनन आयोन. मन्कना बुदते ताकवाल्लोरा लेहका,✧ मीक इंगो वायहनन इनदना, मति जीवातगा आयो वावोन इनदना, इद्रमलेहका रेंड वेंजेहकना बुदतोनन आयोन.

18 नना रेंड विचर्कनोनन आयोन✧ इन्जि, देवुळ नावा सेतेमता साक्सि मन्हता.✧

19 बह इतेके देवुळता मगि येसु किर्स्तुना पोल्लोतुन, नना, सीलास,✧ तिमोति, माट मुवोम आस मियगा पोकर कीतोम.✧ अगा येसु किर्स्तु वने इंगो, आयो इनजोर, इद्रम रेंड विचर्कने वेहोग. ओग अमेसा तोडटा पोल्लो पेसतपु, अहे केवाल आंदोग.✧

20 देवुळि वेल्लाडे पोल्लोड विळिसस मता; अव सबे पोल्लोड येसुनगाने करल आताड.✧ अदिनेनाहक येसुनेनाहके माट आमेन (इतेके इंगो, निटमे) इनजोर, देवुळतुन मान ईयहनल.✧

21 माक मीवा संगे किर्स्तुनगा जोळे कीसि, विस्वसते मेगिकिह कीयनदु, ओसो माक तनेनाहक आचतदु, देवुळिये आंद.

22 माट ताना मन्कलोरल इनजोर, तना जीवातुन मयगा सीना लेहका तासता.✧ तान मावा जीवातगा इसर ईतप लेहका ईता.✧

पोलु कुरित्तोरगा अनवदिना लोप्पा

23 मीक तेहचि लजा वानाह केवोन इनजोर, मियगा वावोन.✧ नावा इद पोल्लो सेतेम इलवेके, देवुळिये नाक एळिह.✧

24 मीट विस्वसते मेगिस नितिरे इनजोर पुतोम,✧ अदिनेनाहक मीट बह विस्वस कीयना इनजोर वेहचि, मीवा पोगोन अदिकर ताकिह कीयलाह ऊळोम.✧ मति मीट बेस गिर्दाते पिसलाह, माट वने तोळ आयहनोम, अचोने!

2

1 मियगा वासि, मीक ओसोवने दुकम आनाह केवोन इनजोर, उंदिय विचर कीतन, अदिहक मियगा वावोन.✧

2 ननाये मीक दुकम आनाह कीतन इतेके,✧ मीटे नाक गिर्दा आनाह कीया पणयकिर.

3 मीट नाक गिर्दा आनाह कीतेके, मीट वने गिर्दा आयकिर इनजोर, मीट सबेटोरा पोगोन नावा बर्वस मन्हता. मति नना वातस्के, नाक गिर्दा आनाह कीयना वाटो, नाक दुकम आनाह कीकिर बहे इनजोर रेयतन.✧ अदिनेनाहक चट्टिपट मियगा वावा मुने, उंद सीटि लोहच मतन.✧

4 अद सीटि रासिहपा, नावा जीवा चुहेम आयो मति वेल्लाय दुकमते, कनिकर्क पोहच-पोहच रासतन.✧ मति मीक नारज कीयलाह तान लोहोन, मीक पकाय जीवा कीतन इनजोर, मीट पुनदना इन्जि, लोहतन.✧

गल्लि कीतोन मापि कीयना

5 मियगडोग दुकम आनाह केवाल मन्कल, ओग नाके आयो, मति मीक सबेटोरिन वने, दुकम आनाह कीतोम,✧ बोरिहक एक्वा, बोरिहक तक्वा.* (ओना तप वीळिस तोहतलाह ऊळोन.)

6 मीवा मुडोर वेल्लाटोर मन्कलोर वेहचि, ओन्क बेद सिक्सा ईतिर, अद इंजेके आस्ता.✧

7 अदिहक ओना कसुरतुन मापि कीम्हटु, कीसि ओन मानेह कीम्हटु.✧ इलवेके ओग पकाय दुकम आसि, पूरा आसालेवप आयनोग बहे.

8 अदिनेनाहक ओन निटम जीवा कीतिर इनजोर तोहचीम्हट.

9 मुनेता सीटटे, मीट ओन सिक्सा ईयना इन्जि, वेहच मतन. नना वेहतनव सबे पोल्लोन, मीट केंजिहनिरा, केंजविरा इनजोर ऊळलाह✧ वने, नना सीटि लोहच मतन.

✧ 1:13-14 1:13-14 5:12; 1 तिसलुनितोर 2:20 ✧ 1:15 1:15 1 कुरित्तोर 4:19; 2 कुरित्तोर 12:14; 13:1-2 ✧ 1:16 1:16 बळयिर 19:21; रोम सहरतोर 15:26; 1 कुरित्तोर 11:34 ✧ 1:17 1:17 10:2-3; 11:18 ✧ 1:18 1:18 2:17 ✧ 1:18 1:18 6:8 ✧ 1:19 1:19 1 पत्र 5:12 ✧ 1:19 1:19 2 तिसलुनितोर 1:1-2 ✧ 1:19 1:19 इब्रितोर 13:8 ✧ 1:20 1:20 रोम सहरतोर 15:8 ✧ 1:20 1:20 तोहचीतव पोल्लोड 3:14 ✧ 1:22 1:22 1 तिसलुनितोर 4:8 ✧ 1:22 1:22 रोम सहरतोर 8:16,23; 2 कुरित्तोर 5:5; इपिसुसतोर 1:14 ✧ 1:23 1:23 1 कुरित्तोर 4:21; 2 कुरित्तोर 2:1 ✧ 1:23 1:23 11:10; गलातितोर 1:20 ✧ 1:24 1:24 1 कुरित्तोर 15:1 ✧ 1:24 1:24 रोम सहरतोर 11:20; 2 कुरित्तोर 4:5; 11:20-21; 1 पत्र 5:3 ✧ 2:1 2:1 1 कुरित्तोर 4:21; 2 कुरित्तोर 1:23; 12:21 ✧ 2:2 2:2 7:8 ✧ 2:3 2:3 13:10 ✧ 2:3 2:3 1:23 ✧ 2:4 2:4 7:8,12 ✧ 2:4 2:1-4 12:20 ✧ 2:5 2:5 1 कुरित्तोर 5:1-2 * 2:5 2:5 विस्वसिरा मुडगा वेग कसुरतोग बोग आंदोग इन्जि, माक एर्का इले. 1 कुरित्तोर अद्यय 5 अगा, पोलु बोगो साद्वाल कबळ कीतोना लोप्पा, रासिस मतोग; पोलु ओनाय लोप्पा इगा रासिहतोग इन्जि, बोर-बोरा विचर मन्हता. दुस्रो विचरते, बोगो दुस्रो कसुरतोग मनदनोग. ✧ 2:6 2:6 1 कुरित्तोर 5:4-5; 2 कुरित्तोर 7:11 ✧ 2:7 2:7 गलातितोर 6:1; इपिसुसतोर 4:32 ✧ 2:9 2:9 7:15; 10:6

10 मीट बोनाय, बेदाय गल्लितुन मापि कीतेके, तान नना वने मापि कीयहनन. बेदिनाय मापि कीतन, इतेके अद मीवा पायदातेनाहक नना कीतन इनजोर, किस्तु पुतोग.

11 मापि केवेक अचोन, देयहकना मुख्याल माक एगिह कीस्ता. बह इतेके ताना सत्रलतनमतुन माट पुतले.✧

तरोवस सहरतगा, पोलुना जीवा चुहेम आयो

12 मीक अद सीटटुन रासतापया, नना किस्तुना बेसता कबुरतुन पोकर कीयलाह, तरोवस सहरते✧ अन्ज मतन. अगा सामिना कबळ कीयलाहि, ओना मेटे नाक अग दोर्किस मता.

13 नावा ऐगेटोग विस्वसि तीतुस वने✧ अगा वासि, मियकेडा कबुर ततनोग इनजोर, अग ऊळसोर मतन.✧ मति ओग अगा वावोग; वावाहकु नावा जीवा चुहेम आयो.✧ जीवा चुहेम आयवाहकु, नना तरोवस सहरतोरिन दायहनन इनजोर वेहचि, मकिदुनिया पटटे वातन.†

पोलु पोकर कीयनद पोल्लोता गबु

14 देवुळतुहक जोहर आयि! अद माट सेवकिरिन, तना गेल्समुळते किस्तुना संगे पोल्ता आयलाह, कलियिह कीता.✧ ओसो बेद्रम अतर्नेयदा गब, बेके अतेकाय गम-गम एस्किहता, अद्रम माट बेके अतेकाय, देवुळि मावा पोल्लोतुन केंजवालोर मन्कलोरगा किस्तुन पुनाह कीस्ता.

15 (इतेके गम-गम एस्कनद गबता लेहकान आतोम.) किस्तु माक देवुळतेनाहक, दूपम उंडिह कीयना लेहकान आतोम.✧ गबु पूरा गमरेम आयना लेहकान, देवुळतुन विस्वस कीसि पिसवालोर वने, विस्वस केवा तानगडाह जेक आयवालोर वने, माट वेहतस्के, किस्तुना पोल्लोतुन केंजिहतोर.

16 विस्वस केवा देवुळतगडाहि जेक आयवालोरिहक, मावा पोल्लो हामुरता गबता लेहकान आस्ता. किस्तुन विस्वस कीस पिसवालोरिहक बारा, पिसनदिना गबता लेहकान आस्ता.✧ मति देवुळि लाव एवेक अचोन, इद्रम ताना कबळ कीयलाह, बोगे लायक इलोग.✧

17 वेल्लाटोर नाळेह केवालोर माट लायकतोरोग इन्जि, तम्क पायदा दोर्कि इनजोरेने, देवुळता पोल्लोतुन पोकर कीस्तोर. माट बार अद्रमतोरोग आयोम.✧ देवुळिये माक इद कबळ कीयलाह लोहता. माट ताना मुनेह सेतेमते पोकर कीयहनोम, किस्तुना अदिकरते वळहकिहनोम.✧

3

पूना करलतुन पोकर केवालोर बळयिर

1 इद्रम रासताहकु, माट मावाय लोप्पा ओसोवने पोगयिहनोम इनजोर इहनिर बहे?✧ अद्रम आयो! पोलर सेतेम मन्कलोर इनजोर, दुसोर मन्कलोर मावा लोप्पा रासतद सीटटुनु, मियगा ततलाहि माक गर्ज इले. माट दुस्रा नाग दायहपा, मियगडाहि अद्रमता सीटटा गर्ज वन इले.✧ उच्चुर मन्कलोर अद्रम कीस्तोर, मति माट केवोम.

2 मावा मेटे मीट विस्वस कीताहकु, माट सेतेम मन्कलोरोम इनजोर तोहतनद, सीटटा लेहकाडोरिर मीटे,✧ पुनविरा? मीट मावा जीवातगा रासतद सीटटा लेहकान आतिर. माट मीक बेचोन जीवा कीयहनोम, मीवा बेचोन पर्वा कीयहनोम इन्जि, माट बेक अतेकाय, सबेटोर ऊळिसि पुन्हतोर.

3 किस्तु रासिसि, मावा कयदे लोहतद सीटटा लेहकान मीट महनिर इनजोर, सबेटोर पुतोर. अद सीटि सयते रासतद आयो, मति जीवात मनदनद देवुळता जीवाते रासतद मन्हता. मोसानाड अडोना लेहका तेप्ळे बंडानगा✧ रासतद आयो, मति मन्कलोरा जीवातगा रासतद मन्हता.✧

4 किस्तुना मेटे देवुळतगा मावा पूरा बर्वस मताहके, माकु इव पोल्लोन वेहतलाह दीरा दोर्कता.✧

5 माट इव सबे कबस्क मावा बुदते कीया पगवोम, अदिनेनाहक माटे इविन कीतोम इनजोर इनोम. देवुळिये मावा कयदे सबे आया पगनाह कीता.✧

6 देवुळि इजेके मन्कलोरा संगे पूना करल कीता. अद करलतुन पोकर कीयनद सेवा कीयलाह, माक ओप्पे कीता.✧ अद पूना करल मोसाल रासतव अडोना इसबते आयो, मति देवुळता जीवाता इसबते आंदु.✧(बोगे रासतव अडोन पूरा नोम पगवोग,) अदिहक अवु माक हामुरतेके ओसीस्ताड. देवुळता जीवा बार, माक अमेसाता पिसमुळतके ओसीस्ता.✧

✧ 2:11 2:11 लूकाल 22:31; 2 कुरित्तोर 4:4; इपिसुसतोर 6:11-13; 1 पत्रु 5:8-9 ✧ 2:12 2:12 बळयिर 16:8 ✧ 2:13 2:13 तीतुस 1:1-4 ✧ 2:13 2:13 7:13-14; 8:6,16,23; 12:18; गलातितोर 2:1,3; 2 तिमोति 4:9-11; तीतुस 1:1-4 ✧ 2:13 2:13 7:4-7

† 2:13 2:13 2:14 इडाहि 7:3 एवनाह, तीतुसना पोल्लोतुन विळिसि, पोलु तनाय सेवाता लोप्पा, वेल्लाडे पोल्लोन तेळियिह कीस वेहतहतोग. ✧ 2:14

2:14 कुलुसितोर 2:15 ✧ 2:15 2:15 इपिसुसतोर 5:2; पिलिपितोर 4:18 ✧ 2:16 2:15-16 पिलिपितोर 1:28 ✧ 2:16 2:16 3:5

✧ 2:17 2:17 4:2; गलातितोर 1:6-9; 2 पत्रु 2:3 ✧ 2:17 2:17 1 कुरित्तोर 5:8; 2 कुरित्तोर 1:12,18; 6:7; 1 तिसलुनितोर 2:4; 1

पत्रु 4:11 ✧ 3:1 3:1 5:12; 10:12,18; 12:11 ✧ 3:1 3:1 बळयिर 18:27; 1 कुरित्तोर 16:3 ✧ 3:2 3:2 1 कुरित्तोर 9:2

✧ 3:3 3:3 पिसमुळि 24:12; 31:18; 32:15-16 ✧ 3:3 3:3 यिर्मयाह 31:33; यहजेकेल 11:19; 36:26 ✧ 3:4 3:4 इपिसुसतोर

3:12 ✧ 3:5 3:5 रोम सहरतोर 15:18-19; 1 कुरित्तोर 15:10; 2 कुरित्तोर 2:16 ✧ 3:6 3:6 यिर्मयाह 31:31; लूकाल 22:20; 1

कुरित्तोर 3:5 ✧ 3:6 3:6 1 कुरित्तोर 11:25 ✧ 3:6 3:6 योहन 6:63; रोम सहरतोर 2:29

7 मुनेता करलताड अडोड तेप्ले बंडानगा* रासतव मताड. अविस्किन इस्रयेल मन्कलोरगा ईयहपा, मोसाना मोकमतगा देवुळता डीसाता वेहच मांजसोर मता. मति अद वेहच कमि आनेक वने, ओर ओनगा मांजनदिन ऊळ पगवोर.* अडोना सेवा मन्कलोरिन कसुरतोर कीसि, ओरिन हामुरतके ओसीस्ता* इनजोर वेहतने. हामुरतके ओसीयनद सेवातगा इचोन लाव मतेक अचोन,

8 देवुळता जीवाता सेवातगा, तान्काय एक्वा लाव मनो? मन्हताये.

9 मन्कलोरिन कसुरतोर कीयनद सेवातुहक,* इचोन लाव मतेक अचोन, मन्कलोरिन देवुळता मुनेह, सेतेमतोर कीयनद सेवातगा,* तान्काय बेचोन वीळिस लाव मन्हता!

10 बाराहक इतेके, मोसानाड अडोना लावु, इंजेटा करलता लावतगा एवो. रेडिन आसि ऊळतेक अचोन, निटम मुनेता लाव मायतप लेहकान आता.

11 अडोना पोल्लो मायनद मता. मति अदे अचोन लाव अगके मता, इतेके अमेसातुहक मनदनद बेसता कबुरता पोल्लो, बेचोन वीळिस लाव अगके मनदगा?

12 अदिनेनाहक माट इद्रमता आसा तासताहके, पका दीराते पोकुर कीयह्नोम.*

13 मोसा मुय्तोग कीतप लेहका, (माट काह्रतव पोल्लोड मुळहतव, मिसतव पोल्लोड इलेड). ओग इस्रयेलतोरिहक देवुळताड पोल्लोड वेहतहपा, ओना मोकम मांजिंदु. मति अद वेहच मायनदिन लोकुर ऊळमाकिर इनजोर, ओग तना मोकमतुन गेंदेते मुळहच मतोग.*

14 मति देवुळता वेहच मोसानाड केंजतोर बुदते ओळियो, ओर गळस आतोर.* नेंड वने इस्रयेलतोर यहूदि मन्कलोर, तमा जमा आयनगा, देवुळि ईस मतद पाळना करलता अर्वनदिन केंजितोर.* मति ओरा बुदतुन बातालो मुळहतप लेहकान मताहकु, ओर सेतेम पोल्लोतुन पुनोर.* किस्तुये ओरा बुदतुन तेगिय पगयहतोग.

15 इंगो निटमे, नेंड एवनाह ओर तमा जमा आयनगा, मोसाल रासतव पोल्लोन अर्वनद केंजतेक तेला मति, गेंदे मुळहतप लेहकान ओरा बुदतुन बातालो मुळहच मन्हता. मताहकु, अव पोल्लोना अर्तम ओरिहक तेळियो.

16 मति ओकावेला बोगाय येसुसामिनके मिळिन्दहतोग, अस्के येसुसामि अद गेंदेतुन तेंडिसि, ओन्कु देवुळतुन पुनदनद बुद ईस्तोग.*

17 सामिना जीवा मयगा जागा आस्ता. बेगा सामिना जीवा मन्हता, अद मन्कलोरिन विळिसह कीस्ता.*

18 इंजेके माट सबेटोर विस्वसि मन्कलोरल, मोसाना लेहका आयवल. मावा मोकमतुन मुळहच मतद गेंदे तेंडटप लेहकान आता. अदमतगा ऊळना लेहकान, माट इंजेके येसुसामिना मान-डीसातुन ऊळिह्नल.* ओसो ओग तना जीवाता मेटे, माक बदले कीसोर दायलाह आतो. माट ओना लेहकान आयना इन्जि, बेस-नेहना बदलेम आसोर दायलाह आतल.*

4

मावा कयदे पका मोलाता विस्वसता पोल्लो

1 माक दया कीसि, तना ईतद पूना पोल्लोतुन पोकुर कीयनद सेवातुन, देवुळि माक ईता.* अदिनेनाहक माट दीरा विळिसोम.*

2 मति इद्रम कीयह्नोम: मकिस मकिस लजा वानाह कीयनव कबस्कनगा सीता केवोम,* सत्रल बुदते ताकोम, देवुळता पोल्लोतुन एल्लम मिळहच वेहोम,* मति देवुळता मुनेह सेतेम पोल्लोतुन पड्ने पोकुर कीयह्नोम. मावाड केंजवालोर, ओर सेतेमतोर इनजोर, मावा पोल्लोतुन नमिर इन्जि, माट इद्रम ताकिह्नोम.*

3 माट पोकुर कीयह्नोम अद बेसता कबुरता पोल्लो, मिसतप लेहका मतेके, अद सिरप देवुळतगडाहि सिक्सा दोर्कवालोरिहक अद्रम मन्हता.*

4 ओरु किस्तुन विस्वस केवा, इद दुनियातुन राजेम कीयनद देयहकना मुक्यानु,* देवुळ इनजोर ताना कय इळन मन्हतोर. ओरिहक बेसता कबुर तेळियमाकि इनजोर, अद ओरा बुदतुन गंगा पोय्पिह कीता. अदिहक ओरिहकु बेसता कबुरता वेहच दिसो.* अद बेसता कबुर इतेके, किस्तुना मान-डीसातुन तोहतहता, ओन ऊळतेके देवुळतुन ऊळतप आंदु.*

5 अदिहक येसु किस्तुये सामि आंदोग इनजोर, माट पोकुर कीयह्नोम, मावाय लोप्पाडा पोल्लोतुन केवोम.* माट इतेके ओना पोल्लो केंजताहकु, मीवाड सेवकिरोम आंदोम.*

* 3:7 3:7 पेसमुळि 31:18 * 3:7 3:7 पेसमुळि 34:29-35 * 3:7 3:7 रोम सहरतोर 3:20; गलातितोर 3:10 * 3:9 3:9 इब्रितोर 12:18-21 * 3:9 3:9 रोम सहरतोर 1:17; 3:21-23 * 3:12 3:12 बळयिर 4:13,29; इपिसुसतोर 6:19-20; 1 तिसलुनितोर 2:2 * 3:13 3:13 पेसमुळि 34:33-35 * 3:14 3:14 रोम सहरतोर 11:7; 2 कुरित्तोर 4:4 * 3:14 3:14 बळयिर 13:15; 15:21 * 3:14 3:14 4:3 * 3:16 3:16 पेसमुळि 34:34; रोम सहरतोर 11:23 * 3:17 3:17 यशायाह 61:1-2; योहन 8:32; गलातितोर 4:6; 5:13 * 3:18 3:18 योहन 17:22-24; 2 कुरित्तोर 4:4,6 * 3:18 3:18 रोम सहरतोर 8:29 * 4:1 4:1 1 कुरित्तोर 3:5 * 4:1 4:1 लुकाल 18:1; इपिसुसतोर 3:13; 2 तिसलुनितोर 3:13 * 4:2 4:2 रोम सहरतोर 6:21-22; 1 कुरित्तोर 4:5 * 4:2 4:2 इपिसुसतोर 4:14 * 4:2 4:2 2:17; 5:11-12; 1 तिसलुनितोर 2:3 * 4:3 4:3 1 कुरित्तोर 2:8-10; 2 कुरित्तोर 3:14 * 4:4 4:4 योहन 12:31 * 4:4 4:4 बळयिर 26:18; 2 कुरित्तोर 2:11; 3:14; इब्रितोर 6:4-6; 1 योहन 2:11 * 4:4 4:4 योहन 1:18; 2 कुरित्तोर 3:18; पिलिपितोर 2:6; 1 तिमोति 1:11; इब्रितोर 1:3 * 4:5 4:5 1 तिसलुनितोर 2:6-7 * 4:5 4:5 1 कुरित्तोर 9:19; 2 कुरित्तोर 1:24

6 देवुळि तना इद बूमतुन पुटिह कीयहपा, ईकळताहि वेहच दीचि इन्जि, वेहचतुन पुटिह कीता.✧ अदे देवुळि तना लावतुन माट पुनदना इनजोर, मावा जीवातगा तना वेहचतुन पोतिह कीता.✧ तना लावतुन येसु किस्तुना मेटे तोहचीता.✧

7 बंगर-वेंडिन रेंड दियाना अळकातगा तासना लेहकान,✧ बेसता कबुरतुन देवुळि मयगा ईता. इद बेसता कबुरता वेहता वावप मनदनद लावु, मयगडाह आयो, मति तानगडाहिये मन्हता इनजोर तोहतलाह, अद्रम कीता.✧

8 ईनाह-आनाह माक तिपल्क वासोरेन मन्हताड,✧ मति माट इळन अरवोम.✧ वेल्लाडे मल्काड बह कीयना इनजोर गाबर आतोम,✧ मति पूरा आसालेवप आयोम.

9 मन्कलोर माक पकाय तिपल ईस्तोर,✧ मति देवुळि माक विळिसस एवो.✧ माक इळन अर्हतहोर, मति ओसोवने तेदिह्नोम.✧

10 येसुनेनाहकु माट अमेसा हामुरता दोकाते अरयह्नोम.✧ इद्रमलेहका ओना जीवा मावाड मेंदुस्कनगा मन्जि, माक पिसिह कीस्ता इनजोर,✧ मन्कलोर ऊळिहोर.

11 निटमे माट जीवात मनाहजोम, येसुनेनाहकु अमेसा हामुरता दोकाते अरयह्नोम. ओना जीवा मावाड रेंड दियानाड मेंदुस्कनगा मन्जि, माक पिसिह कीस्ता इनजोर, मन्कलोर ऊळना इन्जि, माट दोकाते अरयह्नोम.✧

12 इद्रम मीक बेसता कबुरतुन पोक्र कीयनाहकु, माक हामुरता दोका मन्हता. मति अद कबुर मियगा एवताहकु, मीक देवुळ ईयनद पिसमुळ मन्हता.

13 देवुळता साख्रमतगा बोगो ओवोर्ग, “नना देवुळतुन विस्वस कीतन, अदिनेनाहक वळ्हकतन”✧ इनजोर रासतोग. अदे बुदते माट वने देवुळता पोल्लोतुन विस्वस कीसि, अद पोल्लोतुन मन्कलोरिन पोक्र कीयलाह आतोम.

14 येसुसामि डोलतस्के, देवुळि ओन ओसोवने जीवा अर्हता इनजोर, माट पुह्नल.✧ माट येसुना संगे जोळेम आताहकु, माक वने जीवा अर्हतगा,✧ ओसो मीवा संगे माक वने तना मुनेह निल्पिह कीयगा इनजोर पुतोम.✧ (पुन्जि माकु वळ्हकलाह दीरा दोर्किहता.)

15 इव सबे पोल्लोड मियेनाहके आयलाह आताड; देवुळता दया वेल्लाटोरगा पोक्र आयि इनजोर, आयलाह आताड.✧ पोक्र आतेक अचोन, वेल्लाटोर मन्कलोर देवुळता डीसातेनाहक तान जोहर कीयनुर, अदिनेनाहक वेल्लाटोर मन्कलोर देवुळतुन मान ईसि मोळिहोर.✧

विस्वसता मनमुळि

16 अदिनेनाहक माट ओरेम आयोम. मावा मेंदुल दिनम मुवसोर दायलाह आता, मति मावा लोप्पा मनदनद जीवा, दिनम पूना आसोर दायलाह आता.✧

17 बाराहक इतेके, इव गळकनाड तिपल्किन माट आपताहकु, माक देवुळताहि बेस्केन मायवद बर्कत दोर्कगा.✧ अद बर्कत अचोन बेरा मनदगा इतेके, ताना मुनेह इंजेटाड तिपल्क ओसोय अल्को दिसिहताड.✧

18 बाराहक इतेके, माटु दिसनव पोल्लोना पोगोन आयो, मति दिसनव पोल्लोना पोगोन कोंडा कीतल.✧ दिसनव पोल्लोड गळके मन्हताड, दिसनव पोल्लोड बारा अमेसातेनाहक मन्हताड.

5

1 केंजाट! मावा मेंदुलि इद बूमतगा माट मनदनद गुळसेलेहकाडा मन्हता. गुळसेतुन मुटिह कीयना लेहकान, मावा मेंदुल वने बूळेम आयगा.✧ मति अद्रम आतेक वने, माक मनदलाहि कयदे पंडवद, अमेसा मनदनद, पूना लोन देवुळि ईयगा इन्जि माट पुतल.✧ अद दिसवद लोन देवुळता जागातगा मन्हता.*

2 माट इद मेंदुलते मनदहपा, पूना गेंदे उहपिह कीयना लेहकान, देवुळि पोगोटा तना जागाता पूना मेंदुलतुन, माक बेस्के उहपिह कीयगा इनजोर ऊल्गिह्नल.✧†

3 देवुळि माक तान उहपिह कीतस्के, मेंदुललेवा वेट जीवाये आस मनवल.

✧ 4:6 4:6 पुटमुळि 1:3; इब्रितोर 6:4-6 ✧ 4:6 4:6 बळयिर 26:18; 2 पत्र 1:19 ✧ 4:6 4:6 3:18 ✧ 4:7 4:7 अय्युब 4:19; 10:9; 33:6; विलापगीत 4:2; 2 कुरित्तोर 5:1 ✧ 4:7 4:7 न्यायियों 7:2; 1 कुरित्तोर 2:4-5 ✧ 4:8 4:8 1:8; 7:4-7 ✧ 4:8 4:8 रोम सहरतोर 8:35-36 ✧ 4:8 4:8 गलातितोर 4:20 ✧ 4:9 4:9 योहन 15:20-21; रोम सहरतोर 8:35-36 ✧ 4:9 4:9 देवुळताड पाटाड 129:2; इब्रितोर 13:5 ✧ 4:9 4:9 देवुळताड पाटाड 37:24; बुदताड पोल्लोड 24:16; मीका 7:8 ✧ 4:10 4:10 रोम सहरतोर 6:5; 8:35-36; गलातितोर 6:17; 1 पत्र 4:12-13 ✧ 4:10 4:10 रोम सहरतोर 6:8 ✧ 4:11 4:8-11 6:4,9; 1 पत्र 4:14 ✧ 4:13 4:13 देवुळताड पाटाड 116:10 ✧ 4:14 4:14 बळयिर 2:24 ✧ 4:14 4:14 1 तिसलुनितोर 4:14 ✧ 4:14 4:14 इपिसुसतोर 5:27; यहूदाल 24 ✧ 4:15 4:15 रोम सहरतोर 8:28; 2 कुरित्तोर 1:6 ✧ 4:15 4:15 1:11 ✧ 4:16 4:16 यशायाह 40:29,31; रोम सहरतोर 7:22; कुलुसितोर 3:10; 1 पत्र 4:14 ✧ 4:17 4:17 2 तिमोति 2:10; 1 पत्र 5:10 ✧ 4:17 4:17 रोम सहरतोर 8:18 ✧ 4:18 4:18 5:7; इब्रितोर 11:1 ✧ 5:1 5:1 अय्युब 4:19; 1 कुरित्तोर 15:47; 2 कुरित्तोर 4:7 ✧ 5:1 5:1 मार्कल 14:58; बळयिर 7:48; इब्रितोर 9:11,24 ✧ 5:1 5:1 देवुळ ईयनद लोन इतेके, माट डोलतापया, देवुळि माक ईयनद पूना मेंदुलि. ✧ 5:2 5:2 रोम सहरतोर 8:23; 1 कुरित्तोर 15:51-52 † 5:2 5:2 किस्तुं ओसोवने वातस्के, इद बूमते जीवात मनदनद मेंदुलि चटने बदलेम आसि, पोगोटा मेंदुलतुन केगनाह आयगा इनजोर, पोलुहक विचर वायलाह आता.

4 इद मेंदुलते मनदहपा, माट मोताते मन्जि ऊल्गिहन्नल. इतेके डोलतस्के इद मेंदुलतुन विळिसस दाकल इनजोर ऊल्गवल. मति इद मेंदुलता बद्ला, पोगोटा पूना मेंदुल दोर्कि इनजोर, ऊल्गलाह आतल. ✧ अस्के हामुरतुन पिसमुळ गेलसता इतप लेहका आस्ता.

5 इद पोल्लोतेनाहक माक तयर कीतद देवुळिये. अदे इसबते, इसर ईतप लेहकान, तना जीवातुन माक मुनेन ईता. ✧

6 अदिनेनाहक माट दीरा पोयसोर महनोम. ओसो इद बूमता मेंदुलते मनाहकु, माट सामि मनदनगा मनदा पगवल इनजोर पुहन्नल. ✧

7 (बह इतेके ऊळनव पोल्लोना इसबते माट पिसवल, मति विस्वस कीयनव ऊळवव पोल्लोनाये इसबते पिसिहन्नल.) ✧

8 अदिनेनाहक दीरा पोस महनोमे, मति इद मेंदुलतुन विळिससि, पोगोन किर्स्तुनगा मनदनदिन पका विचर कीय्हनोम, इद मेंदुलते मनदनदिन आयो! ✧

9 अदिनेनाहक माट इद मेंदुलते मतेकाय, मनवेकाय, सामिहक विचर वानाह पिसना ✧ इनजोर ऊळिह्नोम. ‡

10 बाराहक इतेके, किर्स्तु नेयम कीयनद जागाता मुनेह, माट सबेटोरल नितना मन्हता. ✧ इद बूमतगा मनदहपा, माट कीतव कबस्क बेसताड आयिड, लागवव आयिड, अविस्कना इसबते, माक ओर्विहक-ओर्विहक ओग बर्कत ईयनोग, इलवेके सिक्सा ईयनोग. ✧

किर्स्तु डोलताहकु, देवुळता संगे गूनमि

11 अदिनेनाहक सामिहक रेयिस पिसनदिन पुतोम. पुताहकु, मावा पोल्लोतुन विस्वस कीम्हटु इनजोर, मन्कलोरिन तेळियिह कीय्हनोम. ✧ मावाड विचर्क देवुळतुहक पोळ्ळने दिसिहताड! मीवा जीवातुहक वने, मावाड विचर्क पोळ्ळने दिसिस मनदनुड इन्जि, नना आसा कीतन. ✧

12 माट बेसतोरम इनजोर, ओसो उंद मल्का तोहतलाह, इद पोल्लो इनोम. ✧ मति उच्चुर मन्हतोर, ओर उगस मन्कलोरिहक दिसनव पोल्लोना इसबतेने वळ्हकिह्तोर. मति तमा जीवालोप्पाडा पोल्लोतुन सीता केवोर. अद्रमतोर मन्कलोरिह मुनेह, मावा लोप्पा मीट पोगयलाह, मीक अग ईयलाह आतोम. ✧

13 उच्चुर मन्कलोर माक ऊळिस पिसाड आतोर इनजोर इतेके, ✧ देवुळतेनाहक अद्रमलेहकाने मनि. उच्चुर माक बेस बुदतोर इनजोर इतेके, मीवा पाय्दातेनाहक अद्रमलेहकाने मनि.

14 माट बह मतेकाय, किर्स्तु माक जीवा कीतोग, अदे पोल्लो माक पूरा ताकिह कीस्ता. अदिहक इद्रम विचर कीतोम: ओग वगोग सबेटोर मन्कलोरिह जागाते डोलिस मतोग. अदिहक ओना हामुरते माट सबेटोरल कलियतल, ओना संगे हातप आतल. ✧

15 बेद्रम इतेके, पूना पिसमुळ दोर्किह कीतोर मन्कलोर, इंजेटाहि तमेनाहक पिसमाकिर. मति किर्स्तु डोलिसि ओसोवने जीवा अरतोग, ओनेनाहक पिसिर इनजोर, ✧ ओग सबेटोरिनाहक डोलिस मतोग. ✧

16 अदिनेनाहक इंजेटाहि मुनेह, बोने माट मन्कना विचर मतपु, ऊळनद आयो. ✧ इद्रम मुने माट किर्स्तुन वने, मन्कना विचर मतपु ऊळिस मतोग. मति इंजेके ओन माट अद्रम ऊळोम.

17 बह इतेके, इंजेके बोर बोर किर्स्तुना संगे जोळेम आतोर, ओर पूना मन्कलोर आतोर. ओरगा मतव पाळनाड पोल्लोड मायताड. इंजेके ओरा पूरा पिसमुळ पूना आता. ✧

18 इव सबे पोल्लोड देवुळताहि वाताड. किर्स्तुना हामुरता मेटे, अद माक तना संगे कलियिह कीता. ✧ ओसो मन्कलोरिन तना संगे कलियिह कीयनद सेवातुन, माक ईता. ✧

19 अद इद्रमि: देवुळि पूरा बूमतोर मन्कलोरिह पापमता इसब तासवा, ✧ ओरिन किर्स्तुना हामुरता मेटे, तना संगे कलियिह कीता. ✧ कलियिह कीयनद कबुरतुन मन्कलोरिह ओयलाह, माक निल्लिह कीता.

20 अदिनेनाहक माट किर्स्तुनेनाहक वळ्हकवालोर मन्कलोरिम आतोम. ✧ देवुळि माक मियगा लोहचि, अर्ज कीयना लेहका आता. ✧ अदिनेनाहक माट किर्स्तुनेनाह मीक अर्जि कीय्हनोम, देवुळता संगे गूनम आम्हटु. ✧

21 किर्स्तु पापमलेवा मतोग. ✧ मतेक तेला माट ओना संगे जोळेम आसि, देवुळता मुनेह सेतेमतोर आयना इनजोर, देवुळि मावा पापमतुन ओना पोगोन वाटिसि, मावा बद्लाते ओन्क सिक्सा ईता. ✧

✧ 5:4 5:4 रोम सहरतोर 8:23; 1 कुरित्तोर 15:51-54 ✧ 5:5 5:5 रोम सहरतोर 8:23; 2 कुरित्तोर 1:22 ✧ 5:6 5:6 इब्रितोर 11:13-14

✧ 5:7 5:7 रोम सहरतोर 8:24; 2 कुरित्तोर 4:18 ✧ 5:8 5:8 योहन 12:26; पिलिपितोर 1:23 ✧ 5:9 5:9 रोम सहरतोर 14:18; कुलुसितोर

1:9-10; 1 तिसलुनितोर 4:1 ‡ 5:9 5:9 इद वचनता अर्तम इद्रम वने आया पगयहता: सामि ओसोवने वातस्के, माट जीवात मतेकाय, डोलिस मतेकाय,

ओन्क विचर वानाह पिसना इनजोर ऊळिह्नोम. ✧ 5:10 5:10 इब्रितोर 9:27 ✧ 5:10 5:10 मत्याल 16:27; रोम सहरतोर 2:16; इपिसुसतोर

6:8 ✧ 5:11 5:11 इब्रितोर 10:31; 12:29; यहूदाल 23 ✧ 5:11 5:11 4:2 ✧ 5:12 5:12 3:1 ✧ 5:12 5:12 1:13-14;

पिलिपितोर 1:26 ✧ 5:13 5:13 मार्कल 3:21; 2 कुरित्तोर 11:1,16-21; 12:6-7,11 ✧ 5:14 5:14 रोम सहरतोर 5:15; 6:6-8;

गलातितोर 2:20; कुलुसितोर 3:2-3 ✧ 5:15 5:15 2 कुरित्तोर 12:10 ✧ 5:15 5:15 रोम सहरतोर 14:7-9 ✧ 5:16 5:16 योहन

8:15; 2 कुरित्तोर 11:18; पिलिपितोर 3:4 ✧ 5:17 5:17 यशायाह 65:17; योहन 3:3; रोम सहरतोर 6:2-4; इब्रितोर 8:13; तोहचीतव पोल्लोड

21:4-5 ✧ 5:18 5:18 रोम सहरतोर 5:10; इपिसुसतोर 2:16 ✧ 5:18 5:18 1 कुरित्तोर 3:5 ✧ 5:19 5:19 देवुळताड पाटाड

32:1-2; रोम सहरतोर 4:8; 1 कुरित्तोर 13:5 ✧ 5:19 5:19 रोम सहरतोर 11:15 ✧ 5:20 5:20 इपिसुसतोर 6:19-20 ✧ 5:20

5:20 6:1 ✧ 5:20 5:20 रोम सहरतोर 5:10 ✧ 5:21 5:21 बळयिर 3:14; इब्रितोर 4:14-15; 7:26; 1 पत्र 2:22; 1 योहन 3:5

✧ 5:21 5:21 रोम सहरतोर 3:21-23,25-26; 4:24-25; 8:3; 1 कुरित्तोर 1:30; गलातितोर 3:13-14

6

माक जीवा कीम्हटु इन्जि पोलुना अर्जि

1 माट देवुळता संगे कबळ कीय्हनोम, अदिनेनाहक मीक अर्जि कीस वेहतहनोम. ✧ मीट देवुळता दयातुन दोर्किह कीतिर, ताना लेहकान पिसाट. तान सीता केवालेवा मनमाट. ✧

2 देवुळता साख्रमतगा अद तना वेहतद पोल्लो इद्रम रासतद मन्हता:

“ओप्पनद कगोते नना मीवाड केंजतन,

मीक पिसिह कीयनद दियाते, नना साय्ता कीयलाह वातन,” ✧

इनजोर इता, इदिन सीता कीम्हटु. नना मीक वेहतलाह आतन, देवुळता ओप्पनद कगो इदे आंदु. अद पिसिह कीयनद दिया इदे आंदु.

3 मावा सेवातुन बोरे पास्कनद आयो इन्जि, बेदे पोल्लोते, दुसोरिहक एगुळ आयमाकि इनजोर पिसिहनोम. ✧

4 मति सबे पोल्लोने, माट देवुळता सेवातोरुम इनजोर तोहतहनोम. ✧ रीतरितीनाड तिपल्कने, दोकाने, कंडिसतनमते, दीरा पोस महनोम. ✧

5 मन्कलोर माक नलहतहतोर, जेलते वाटिहतोर, ✧ लोकुरिन जमा कीसि, मावा विस्द रोदा पोयहतोर, ✧ बागिस-दोगिस कहटेम कीय्हनोम, उस्कंडलेवा महनोम, कखते महनोम. ✧

6 इद्रम मन्जाय मति, माट कसुरलेवा पिससोरे, देवुळता बुदतुन पुनजोरे, ✧ बेदे पोल्लोते मुयोग आयवा, दुसोरिन गूनम तोहचोरे, ✧ ओरिन जीवाताहि जीवा कीसोरे, ✧ देवुळता जीवा वेहतप ताकसोरे, ✧

7 सेतेम पोल्लोतुन पोकर कीसोरे, ✧ देवुळता लाव माक ताकिह कीतप ताकसोरे, ✧ ईनाह-आनाह विस्द वातेक तेला, देवुळ माक ईतद सेतेमि मावा कयदे तल्वरलेहकाडा, अहे माक राका कीयनद वने मन्हता. ✧

8 दुसोर माक मान ईतेकाय, पास्कतेकाय, ✧ माक लागोर इतेकाय, बेसतोर इतेकाय ✧; उच्चुर माक नाळेह केवालोर इतेकाय, माट सेतेमतेन ताकिहनोम. ✧

9 उच्चुर माक अदिकरलेवोर इन्हतोर, वेल्लाटोर बार माक किर्स्तुनाड बळयिर इन्जि, बेस पुन्हतोर. डोललाह आतोर इनजोर, मन्कलोर माक इन्हतोर, ✧ मति इदु! माट जीवातेन महनोम. ✧ देवुळि माक सुद्रे कीसोर मन्हताये, मति मावा जीवातुन ओयो.

10 दुकम आतेक तेला, बेस गिर्दा आस महनोम. ✧ माट कोताडलेवोरुम महनोम, मति वेल्लाटोर मन्कलोर देवुळता बेरा बर्कततुन दोर्किह कीयनाह कीय्हनोम. ✧ मयगा बाताले इलवेक तेला, किर्स्तुनगडाह दोर्कनव सबेटव मयेनाहके मन्हताड. ✧

11 कुरित सहरतोरिर! मीक पकाय जीवा कीय्हनोम, मीक मकिह कीतद पोल्लो बेदे मावा जीवातगा इले.

12 माट मीक जेक तासोम, मीक बारा मावा ऐ वाया वसो. ✧

13 तपेना लेहकान मीक वेहतलाह आतन: माट बेद्रम मीक जीवा कीय्हनोम, अद्रम माक वने कीम्हटु! ✧

विस्वसिराड, विस्वस केवोराड, पोल्लोड कलियोड

14 विस्वस केवोरा संगे, उंदिय जुवाते जोळ आस मनमाट. ✧ बेसता पोल्लो लाग्वा पोल्लोता संगे, जोळेम आया पगयहतयाया? वेहच ओसो ईकळ गोत आया पगयहताडा? ✧

15 किर्स्तु ओसो देयहकना मुक्याल* बह गोत आस मन्हतोर? विस्वस कीतोना, विस्वस केवोना संगे, बाताल कबळ मन्हता?

16 देवुळ मनदनद मंदिरतगा बह बोमाड मन्हताडा? ✧ साख्रमतगा देवुळि वेहतद इद पोल्लो रासतद मन्हता:

नना नावा मन्कलोर मनदनगा जागा आयकन. ✧ ओरा नडुम तिरियकन. ✧

नना ओरा देवुळ आयकन. ओर नावा मन्कलोर आयनुर, ✧

इनजोर रासतद मन्हता. अद इसबते माटे जीवात मनदनद देवुळता मंदिर! ✧

✧ 6:1 6:1 5:20 ✧ 6:1 6:1 इब्जितोर 4:1; 12:15 ✧ 6:2 6:2 यशायाह 49:8 ✧ 6:3 6:3 1 कुरित्तोर 8:9,13; 9:12 ✧ 6:4 6:4 1 कुरित्तोर 3:5 ✧ 6:4 6:4 बळयिर 9:16; 2 कुरित्तोर 4:8-11; 11:23-27; 12:10 ✧ 6:5 6:5 बळयिर 16:23; 2 कुरित्तोर 11:23 ✧ 6:5 6:5 बळयिर 19:23-34 ✧ 6:5 6:5 1 कुरित्तोर 4:11; 2 कुरित्तोर 11:27 ✧ 6:6 6:6 11:6 ✧ 6:6 6:6 1:23; 2:10; 13:10 ✧ 6:6 6:6 रोम सहरतोर 12:9 ✧ 6:6 6:6 1 कुरित्तोर 2:4-5; कुलसितोर 3:12; 1 तिसलुनितोर 1:4-5 ✧ 6:7 6:7 2:17; 4:2; याकुब 1:18 ✧ 6:7 6:7 1 कुरित्तोर 2:4-5 ✧ 6:7 6:7 10:4; इपिसुसतोर 6:11-17 ✧ 6:8 6:8 1 कुरित्तोर 4:10 ✧ 6:8 6:8 रोम सहरतोर 3:8; 1 कुरित्तोर 4:13; 2 कुरित्तोर 12:16 ✧ 6:8 6:8 1:18; 4:2; 1 तिसलुनितोर 2:3-4 ✧ 6:9 6:9 रोम सहरतोर 8:35-36 ✧ 6:9 6:9 1:10; 4:11 ✧ 6:10 6:10 योहन 16:22; 2 कुरित्तोर 7:4-7; पिलिपितोर 2:17; 4:4; कुलसितोर 1:24; 1 तिसलुनितोर 1:6 ✧ 6:10 6:10 1 कुरित्तोर 1:5-7; 2 कुरित्तोर 8:9; तोहचीतव पोल्लोड 2:9 ✧ 6:10 6:10 बळयिर 3:6; रोम सहरतोर 8:32; 1 कुरित्तोर 3:21-22 ✧ 6:12 6:11-12 7:2-3 ✧ 6:13 6:13 1 कुरित्तोर 4:14 ✧ 6:14 6:14 व्यवस्थाविवरण 22:10 ✧ 6:14 6:14 1 कुरित्तोर 5:9; 7:39; इपिसुसतोर 5:6-7,11; 1 योहन 1:6 ✧ 6:15 6:15 देयहकना मुक्याल “बलियाल” इनजोर वने इन्हतोर. ✧ 6:16 6:15-16 1 कुरित्तोर 10:21 ✧ 6:16 6:16 पेमसुळि 25:8; योहन 14:23 ✧ 6:16 6:16 तोहचीतव पोल्लोड 2:1 ✧ 6:16 6:16 पेमसुळि 29:45; लैव्यव्यवस्था 26:11-12; यिर्मयाह 31:1; यहैजकेल 37:27; तोहचीतव पोल्लोड 21:7 ✧ 6:16 6:16 रोम सहरतोर 8:9

17 इद्रम वने रासतद मन्हता:

“अदिनेनाहक ओरगडाहि पेसिस वाटु,
ओरगडाह एगिस मन्हटु.✧

कळवोगाआतदिन इटमाट, ✧

अस्के नना मीक ऐ कीकन.

18 नना मीवा बाबानन आयकन.

मीट नावाड मक-मयास्क आयकिर” इनजोर, बेरा डीसाता सामि इन्हता,✧
इनजोर रासतद मन्हता.

7

1 गोततोरिर! इद्रम देवुळि मावा संगे मनदलाह पोल्लो विळसताहकु, मावा मेंदुलतुन ओसो मावा जीवातुन, सिरसिर कीस मनदकल, कळवोगा आयवा! देवुळतुन रेयिस, पूरा पवित्र आसोर दाकल.✧

2 अलेट रा! मावा संगे गोत आम्हटु! माट बोनाय संगे लाग्वाड केवोम, बोने एळहोम, बोने नाळेह कीस तिनीम.✧

3 मीट माक इद्रम इतिर इनजोर, नना मीक कसुर वाटोन. नना मुनेन वेहतपु, मीक इचोन जीवा कीय्हनोम इतेके,✧ हातेकाय पिसतेकाय, माट मीवा ऐगेन महनोम.✧

पोलु गिर्दा आस्तोग

4-7 मकिदुनिया पटटे एक्स मतोम अस्के, माक मुर्तिय आरम दोर्को आसि.* मावा सर्ने तिपल्के मताड. मन्कलोर माक जगळम कीदुर. मावा जीवा वने पका रेयिस मता.✧ मति मेसेहने मनवालोर जीवातुन सितुर कीयनद देवुळि, तीतुसिन मयगा लोहचि, मावा जीवातुन सितुर कीसीता.✧ सिरप ओग वाताहके आयो, मति ओग मियगडा कबुर वने ततोग. मीट ओना जीवातुन सितुर कीसीतिर. नाक ऊळलाह पकाय मीवा जीवा पर्हीकिहता; ओसो मीट गल्लि कीताहकु, आलिह कीय्हनिर; अहे नावा संगे गूनम आयलाह, पकाय मीवा जीवा पर्हीकिहता इनजोर वने वेहतोग. मीट माक जीवा कीतिर इनजोर नना पुताहकु, बाताले मकिह केवालेवा, वेहतलाह आतन. मीवा लोप्पा नना पोगयिहन्न.✧ मीट नावा जीवातुन सितुर कीतिर.✧ माट पकाय तिपल आतेक तेला, नना ओसोय गिर्दाते महन्न.✧

8 नना मीक रासतद सीटटुन अर्विसि, गळक मीट दुकम आस मतिर. विस्वसिरिन दुकम आनाह कीतन इनजोर, मुने आल्सिंदन, मति इंजेक आल्सोन.✧

9 इंजेके गिर्दा आतन, मीट दुकम आतिर इनजोर आयो, मति मीवा दुकमतेनाहकु, मीट पापमता अगदाहि देवुळतके मलतिर इनजोर. मीट देवुळतुहक विचर वातप दुकम आस मतिर. अदिनेनाहक इंजेके मयेनाह मीवा विस्वसता बाताले नुस्कन आयो.

10 माट देवुळतुहक विचर वातप दुकम आतेकेने, पापमता अगदाहि देवुळतके मलयहन्नल. अद इसबते देवुळि माक पिसिह कीस्ता. अद्रमता दुकम आतेक, ताना लोप्पा आल्समुळ आयो.✧ मति देवुळतगा मलवा, उगस दुकम आतेक बारा, इद्रमता दुकमि माक देवुळता पिसमुळताहि जेक कीस्ता.

11 देवुळतुहक विचर वातप दुकम आस मतिर. अदिनेनाहक मीक बेस-नेहना आता ऊळाट! इंजेके मीट सेतेम मन्कलोरिर इनजोर तोहतलाह आतिर, गल्लि कीतोन ऊळिस, ओड आतिर. ओना सिक्साते कलियकोम इनजोर रेयतिर.✧ इंजेके नाक ऊळलाहि, पकाय मीवा जीवा पर्हीकिहता. नावा संगे गूनम आयलाह, मीवा जीवा पर्हीकिहता. गल्लि कीतोन नेयम कीयलाह आतिर. ओसो मीट सबे पोल्लोने, मुर्तिय कसुरलेवोरिर इनजोर तोहतिर.

12 नना मुने मीक सीटि रासिस मतन, तान कसुर कीतोनेनाहक रासोन. अहे ओग बोना विस्व कसुर कीतोग, ओनेनाहक वने रासोन. मति देवुळता मुनेह, मीट मावा बेचोन पर्वा कीय्हनिर, इदिन तोहतलाह मीक मोका दोर्कि इन्जि, रासिस मतन.✧

13 अदिनेनाहक माक दीरा दोर्कता.

अचोने आयो मति, मीट सबेटोरा गूनमतुन ऊळिस, तीतुसना जीवा वने सितुर आता. अदिनेनाहक ओग गिर्दा आतोग. ओग गिर्दा आतदिन ऊळिसि, माट इंका पका गिर्दा आतोम.✧

✧ 6:17 6:17 तोहचीतव पोल्लोड 18:4 ✧ 6:17 6:17 यशायाह 52:11 ✧ 6:18 6:18 2 शम्एल 7:14; 1 इतिहास 17:13; यशायाह 43:6; रोम सहरतोर 8:14 ✧ 7:1 7:1 1 पत्र 1:17; 1 योहन 3:3 ✧ 7:2 7:2 12:15 ✧ 7:3 7:3 पिलिपितोर 1:7 ✧ 7:3 7:2-3 6:11-13 * 7:4-7 7:4-7 तीतुसिन कलियलाह, पोलु मकिदुनिया पटटे अन्ज मतोग इन्जि, 2:13 अगा वेहतद मता. 2:14 अगडाहि 7:3 एवनाह, तीतुसना पोल्लोतुन विळिसि, पोलु तनाय सेवाता लोप्पा, वेल्लाडे पोल्लोन तेळियिह कीस वेहतदतोग. इगा मकिदुनिया पटटे बाताल आता इन्जि, पोलु ओसो वेहचोर दास्तोग. ✧ 7:4-7 7:4-7 4:8 ✧ 7:4-7 7:4-7 2:13 ✧ 7:4-7 7:4-7 8:24; 9:2-3; 10:8; पिलिपितोर 1:26; 2 तिसलुनितोर 1:4 ✧ 7:4-7 7:4-7 1:3-4 ✧ 7:4-7 7:4-7 6:10 ✧ 7:8 7:8 2:2,4 ✧ 7:10 7:8-10 1 कुरित्तोर 5:2 ✧ 7:11 7:11 2:6 ✧ 7:12 7:12 2:4,9 ✧ 7:13 7:13 1 कुरित्तोर 16:18; 1:4; 7:4-7

14 नना तीतुसनगा मीवा लोप्पा पोगयिस मतन. नना पोगयतद निटमे इनजोर, मीट तोहतिर. अदिनेनाहक पोगयिस मतन इनजोर, इंजेक नाक लजा वावो.✧ माट अमेसा मीक निटमे वेहतना लेहकान, नना मीवा लोप्पा तीतुसिन वेहतद वने, निटम इनजोर करल आता.✧

15 ओग मियगा वास मतोग अस्के, मीक काह्तोग अद पोल्लोतुन मीट सबेटोरिर केंजतिर. केंजिसि तान मानेम आतिर, ओसो रेयसोर, ओना पोल्लोतुहक वरेम आसोर, ओन बेस-नेहना ऊळतिर इनजोर, ओग सीता कीस्तोग.✧ कीसि मीक ओसोय जीवा कीस्तोग.

16 सबे पोल्लोने नाक मियगा पूरा बर्वस मन्हता इनजोर, नना गिर्दा आतन.

8

गरिब विस्वसिरिहक दान ईयनद पोल्लो

1 मावोर विस्वसिरि! मकिदुनिया पट्टोर सबेटोर विस्वसिरा मुडोरिहकु देवुळि देय्वा ईताहकु,* ओर बह कीतोर, अदिन मीक वेहतहनन:

2 अद इद्रमि: ओर पकाय तिपलते मतोर. ओसो पकाय गरिब आस मतोर, तेला मति ओर पका गिर्दा आस मताहकु, दुस्रोर गरिब विस्वसिरेनाहक, मुर्तिय चिष्टम आयवा, कोताड ईतोर.✧

3 ओर तमा बेचोक ईया पगतोर, अचोक कोताड ईतोर,✧ तान्काय वीळिस वने, तमाय कुसिते ईतोर. ओर ईतदिना ननाय साक्सि महनन.

4 देवुळता मन्कलोरिन साय्ता कीयनद सेवातगा, माक वने कलियलाह ईम्हट, देय्वा ईम्हटु इनजोर, ओर माक पकाय अर्जि कीतोर.✧

5 माट बेद्रम विचर कीस मतोम, तान्काय एक्वा ओर कीतोर. इतेके माट सामिनेनाहके पिसकोम इन्जि, मुनेन करल कीस मतोर. पया देवुळता विचर मतप, मावा पोल्लो केंजलाह वने, तयर आतोर.

6 इंजेके मीवा मुडगा अळन्दम दान ईया वेहतोगु, ओग तीतुसिये!✧ अदिनेनाहक अद कबळतुन मारिह कीयलाह वने, मीक वेहेगा इनजोर, माट ओन अर्ज कीतोम.✧

7 मीट विस्वस कीयलाह, पोल्लोड वळहकलाह, देवुळताड विचर्किन पुनदलाहि, जिदते सेवा कीयलाहि, माट काह्तपु जीवा कीयलाहि, बेस-नेहना कगयतिर.✧ इंजेके देवुळता मन्कलोरिहक दान ईयनद कबळ वने, बेस-नेहना कीम्हट.✧

8 इद पोल्लोतुन उकुम ईयना लेहका इनोन,✧ मति दुसाड नाहकनोर विस्वसिर इद कबळते मीक वीळतोर. ओरा अचोन, मीट वने निटम जीवा कीयहनिरा बहु इनजोर, पर्हकिस ऊळलाह वेहतलाह आतन.

9 मावा येसुसामि किर्स्तु माक बेचोन गूनम तोहतोग इनजोर पुतिरे. इतेके ओग कतमतविना माल्काल मन्जि, ओनगा सबे मताड; मति मीक देवुळता बेरा बर्कत दोर्कना इन्जि, मियेनाहक मन्कल आस गरिब आतोग,✧ इदिन सीता कीम्हट.✧

10-11 अदिनेनाहक इंजेके नावा विचरतुन, मीक वेहतलाह आतन: मीट कोताड अर्हतना इनजोर, नीरताहि विचर कीयलाह आतिर, कोताड ईयलाह वने सुरु कीतिर.✧ इंजेके अद कबळतुन मारिह कीम्हट. इद मीक बेस आस्ता. कोताड अर्हतना इनजोर, मीवा विचर मता, अद्रमे बेचोक अर्हता पगयहनिर, अचोक अर्हाट.✧

12 कोताड ईयना इनजोर विचर मतेके, मियगा लेवेक आयो, मति मियगा बेचोक मन्हताड, ताना इसबते ईयनद इन्जि, देवुळतुहक विचर वास्ता.✧

13 मीट दुस्रोरनाहक ईयनाहकु, ओरिहक सुकम दोर्कालि, मति मीक इतेके गर्ज अर्वालि, इन्जि इनोन. इद्रम आयवा, बोगे एक्वा-तक्वा आयवालेवा, सबेटोर बराबर मनदना इन्जि, मावा विचर मन्हता.

14 इंजेके मियगा आलिस पिसनाह मन्हता, अदिनेनाहक गर्ज अरतोरिहक ईयना.✧ बेस्के उंद दिया मीक गर्ज अरतेके, अस्के ओरगा आलिस पिसनाह मतेके, ओर मीवा गर्जतुन निहतनुर बहे. इद्रम बोगे एक्वा-तक्वा आयवालेवा, सबेटोर बराबर मनदना.

15 इदे पोल्लो देवुळता सास्त्रमतगा रासतद मन्हता:

बोग वेल्लाडे जमा कीतोग, ओन्क आलिस पिसोड;

बोग उचुके जमा कीतोग, ओन्क कमि आयोड,✧

✧ 7:14 7:14 8:24; 9:2-3; 10:8; 2 तिसलुनितोर 1:4 ✧ 7:14 7:13-14 2:13 ✧ 7:15 7:15 2:9 * 8:1 8:1 बळयिर 16-17 ऊळतेके, मकिदुनिया पट्टे कमसेकम मंड सहर्कनगा विस्वसिरा मुल मतोर इन्जि, माक तेळिथिहता: पिलिपि, तिसलुनि, बिरिया. इद पटि कुरित सहर मनदना अकाया पट्टुहक दलिस मता. ✧ 8:2 8:2 रोम सहरतोर 2:4; 12:8 ✧ 8:3 8:3 1 कुरित्तोर 16:2; 2 कुरित्तोर 8:10-11 ✧ 8:4 8:4 बळयिर 24:17; रोम सहरतोर 15:30-31; 2 कुरित्तोर 9:1,12-13 ✧ 8:6 8:6 2:13 ✧ 8:6 8:6 12:18 ✧ 8:7 8:7 रोम सहरतोर 15:14; 1 कुरित्तोर 1:5-7 ✧ 8:7 8:7 9:8 ✧ 8:8 8:8 1 कुरित्तोर 7:6 ✧ 8:9 8:9 मत्थाल 20:28; रोम सहरतोर 15:3; पिलिपितोर 2:6-8 ✧ 8:9 8:9 6:10 ✧ 8:10-11 8:10-11 1 कुरित्तोर 16:2-3; 2 कुरित्तोर 9:2 ✧ 8:10-11 8:10-11 8:3,19 ✧ 8:12 8:12 मार्कल 12:43-44; लूकाल 21:3-4; 2 कुरित्तोर 9:7 ✧ 8:14 8:14 बळयिर 4:34-35; 2 कुरित्तोर 9:12 ✧ 8:15 8:15 पेसमुळि 16:18

इनजोर रासतद मन्हता. †

तीतुस ओसो ओना तोळतोर

16 माट मियेनाहक बेचोन आलिह कीय्हनोम, अचोन तीतुस वने आलिह कीस्तोग. ✧ अद आल्सुळतुन ओना जीवातगा वाटटद देवुळतुन जोहर कीय्हनोम.

17 माट ओन मियगा वायलाह अर्जि कीतस्के, ओग केंजतोग. केंजिसि तनाय विचरते, गिर्दा आसि, मियगा वायलाह आतोग. ✧

18 ओना संगे ओवोर्ग ऐंगेतोग विस्वसिन वने लोहतह्नोम. बेसता कबुरतुन पोकर कीयनद सेवाते, सबेटोर विस्वसिरा मुडगा, ओना पेदिर दास्ता.

19 ओसो विस्वसिरा मुडोर वने, माट दान कोतान ओयनस्के, वेने मावा तोळ वायेग इनजोर निल्पिह कीतोर. ✧ माट इव दान कोताड ओयनद दर्ममता सेवा कीयलाह आतोम, इदिन ऊळिसि, मन्कलोर सामिन मान ईयिर इनजोर, कीयलाह आतोम. ओसो देवुळता मन्कलोरिहक तोळ ईयलाह, मावा बेचोन जिद मन्हता इनजोर तोहतलाह, ✧ कीयलाह आतोम.

20 माट वेल्लाडे दान कोतान ओप्पे कीयलाह आतोम, इद कबळते माक बोगे कसुर ओपना आयो इन्जि, उसरते मन्हनोम.

21 सिरप देवुळता मुनेह मावाड कबस्क ओप्पनव आयो, मति मन्कलोरा मुनेह वने, माट कसुरलेवप दिसना इन्जि, सीता कीसोर मन्हनोम. ✧

22 तीतुसना ओसो ओना तोळतोना संगे, ओसो ओवोर्ग मावा ऐंगेतोग विस्वसिन लोहतलाह आतोम. ओग देवुळता सेवातगा गिर्दति मनवाल इनजोर वेल्लाडे पोल्लोने, वेल्लाडे मल्काड पर्हकिस ऊळतोम. मियगा ओग पका आसा कीताहकु, इंजेके मियगा वायलाह ओना ओसोय जिद मन्हता.

23 तीतुसना लोप्पा बोगाय ताल्हकतेक, इद्रम वेहाट: ओग नावा तोळतोग आंदोग; अहे नावा संगे मियगा सेवा कीयलाह आतोग. ✧ ओना संगे वावालोर इर्वुर मन्कलोरा लोप्पा, इद्रम वेहाट: ओर मावा ऐंगेतोर विस्वसिर आंदुर, विस्वसिरा मुडोर आचिस लोहतोर. ओरा सेवातेनाहक किस्तुहकु मान दोर्किहता.

24 अदिहक मीट ओरिन जीवा कीतिर इनजोर तोहचीम्हट. इदिन ऊळिसि, माट बाराहकु मीवा लोप्पा पोगयिह्नोम इन्जि, ✧ सबेटोर विस्वसिरा मुडोर पुनदनुर.

9

गिर्दति दान ईयना इन्जि, पोल् वेहतहतोग

1 देवुळता मन्कलोरिहक कोताड अर्हिचि, सेवा कीयनद पोल्लोतुन, मीक रासना नाक गर्ज इले. ✧

2 बह इतेके कोताड ईयलाह, मीट पका विचर आतिर इनजोर, नना पुतन. नीरिताहि अकाया पटटोर विस्वसिर, कोताड ईयलाह तयर मन्हतोर इनजोर, मीवा लोप्पा मकिदुनिया पटटोर विस्वसिरिन वेहतन. ✧ मीट गिर्दा आतदिन केंजिसि, अगडोर वेल्लाटोर मन्कलोर वने, कोताड ईयलाह तयर आतोर.

3 मीट तयर मन्हनिर इनजोर, नना मकिदुनियातोरिन वेहच मतन. मीवा लोप्पा माट पोगयनद पोल्लो, जोल आयमाकि इनजोर, नना विचर कीय्हनन. ✧ अदिनेनाहक मीट कोताड अर्हिचि तयर मनदकिर इनजोर करल कीयलाहि, वेर तोळतोर विस्वसिरिन मुनेन लोहतलाह आतन.

4 मकिदुनियातोर बोराय नावा संगे मियगा वातस्के, मीट कोताड लोहतलाह तयर इलवेके, मीवा पोगोन बर्वस कीस मतोम इनजोर, माक लजा वायगा. अहे मीक वने लजा वायगा.

5 बेस-नेहना दान कोताड ईकोम इनजोर, मुनेन पोल्लो विळिसस मतिर. अविस्किन मीट चिळ्टम आयवा, ओप्पे कीस तासना इन्जि, वेर तोळतोर विस्वसिरिन, मुनेन मियगा कबुर लोहतना इनजोर, विचर कीतन. ✧ पया माट मियगा वातस्के, अद दान तयर मनदगा. अव दान कोतान जबरदस्ति मियगडाह ऊंदना लेहका आयो, मति मीवा विचरतेन, मीट ओप्पे कीस तासना इन्जि, नना वेरिन लोहतहनन. ✧

6 इद पोल्लोतुन सीता कीम्हटु: बोग उचुने विजा वीतिहतोग, ओन्क उचुने अनम दोर्कगा. ओसो बोग वेल्ला विजा वीतिहतोग, ओन्क वेल्ला अनम दोर्कगा. ✧

† 8:15 8:15 इस्रयेलतोर पेळ्कल बूमते तिरियनेके, ओर मना तिडि तिदुर. अस्के अद तिडटुन पेहकतस्के, ओर्विहक-ओर्विहक तमा लोता मुडा इसबते, बराबर आलनाह दोर्कता. ✧ 8:16 8:16 2:13 ✧ 8:17 8:17 12:18 ✧ 8:19 8:18-19 1 कुरित्तोर 16:3; 2 कुरित्तोर 12:18 ✧ 8:19 8:19 8:10-11; 9:2 ✧ 8:21 8:21 बुदताड पोल्लोड 3:4; रोम सहरतोर 12:17-18; 1 तिमोति 3:7; 1 पत्रु 2:12 ✧ 8:23 8:23 2:13; पिलेमोन 17 ✧ 8:24 8:24 7:4-7,14 ✧ 9:1 9:1 रोम सहरतोर 15:30-31; 2 कुरित्तोर 8:4 ✧ 9:2 9:2 8:10-11,19 ✧ 9:3 9:2-3 7:4-7,14 ✧ 9:5 9:5 12:17 ✧ 9:5 9:4-5 1 कुरित्तोर 16:2 ✧ 9:6 9:6 बुदताड पोल्लोड 11:24; 22:9; गलातितोर 6:7,9

7 अदिनेनाहक बोगे पेगके-मुनेह आसोर एमाकेग, अहे दान ईयनद अडोटुन नोमिय पोयतगा इनजोर वने एमाकेग. बेस गिर्दाति दान ईयनद, देवुळतुहक विचर वास्ता.☆ अदिहकु ओवोर्ग-ओवोर्ग मन्कल, बेचोक ईकन इनजोर विचर कीतोग, अचोके ईयेग.☆

8 मीट सबे बेसताड कबस्किन कीसोर दायनाह, सबे पोल्लोने मीक गर्ज अरयनव, सबेटव अमेसा मियगा मनदलाह, सबे बर्कततुन आलिस पिसनाह, देवुळि मीक ईया पगयहता.☆

9 इदे पोल्लो देवुळता साम्रमतगा रासतद मन्हता:
सेतेमतोग मन्कल चिष्टम आयवा, लेवोरिहक पकाय ईस्तोग,
ओना दर्ममतुन मन्कलोर अमेसा सीता कीस्तोर,☆
इनजोर रासतद मन्हता.

10 देवुळि वीतवाल मन्कहक विजा ईस्ता, ओसो ओन्क तिनदलाह, अनम पुटिह कीस्ता.☆ अदे देवुळि मीवा वने मालसोमतुन बोलिह कीयगा, कीसि वेल्लाटोरिहक मीवा दर्ममता पायदा दोर्कगा.

11 मीट अमेसा चिष्टम आयवा ईयलाह, मीक सबे रीतिना बर्कत ईयगा.☆ अहे मीट मावा कयदे लोहतनव कोताड दोर्कवालोर मन्कलोर, अविस्किनेनाहक देवुळतुन जोहर कीयनुर.

12 बह इतेके, दान कोताड अर्हतनद सेवा कीतेके, देवुळता मन्कलोरा गर्जते, ओरिहक तोळ ईयनाह आस्ता.☆ अचोने आयो मति, ओरिहक तोळ ईतस्के, ओरा जीवाताहि देवुळतुहक जोहरता पोल्लो पेससोरन दास्ता.☆

13 मीट इद सेवा कीसि, निटम मीट विस्वसिरि इनजोर, देवुळता मन्कलोरिहक तोहतिर. कुरित सहरतोर विस्वसिर, किर्स्तुना बेसता कबुरतुन नमवालोरम इतोर. अहे अद कबुरतुन केंजिसि, माकु ओसो दुस्रोर विस्वसिरिहक, चिष्टम आयवा कोताड अर्हचीतोर इनजोर, ओर देवुळतुन जोहर कीयनुर.☆

14 ओसो देवुळि मीक पकाय देय्वा ईता इनजोर, मीवा पोगोन जीवा वाटिसि, मियेनाहक पार्तना कीयनुर.

15 देवुळ माक ईतद देय्वा बेचोन बेरा मन्हता, अद वेहता वावो!☆ तान्क जोहर आयि.

10

पोलु तना सेवाता लोप्पा वेहतहतोग

1 पोलु मावा संगे मनदहपा, उड्ला बुदते मन्हतोग, मयगडाहि जेक मनदहपा बारा, पका कळक मन्हतोग इनजोर,☆ नाक मन्कलोर इन्हतोर. इंजेके ननाय पोलुनन, गूनमते वळहकवाल, कुलुल बुदते मनवाल किर्स्तुना पेदिरते,☆ मीक उंद पोल्लो वेहतहनन,

2 अद इद्रम मन्हता: पोलुर दुनियातोर लेहकान ताकिहतोर इनजोर, मियगा वावालोर उच्चुर मन्कलोर माक पास्किहतोर.☆ नना अके वातस्के, ओरिन कळकते वळहककन इनजोर, विचर कीयलाह आतन.☆ मति मीवा संगे नना अद्रम वळहकनाह आयमाकि! नना मीक अर्जि कीयहनन.☆

3 इह केंजाट! माट वने दुस्रोरा लेहका दुनियातेन म्हनोम! मति दुनियातोर लेहका लळेम आयोम.

4 माट इद दुनियाता बुदते, तेल्वते वने, लळेम आयोम, मति देवुळता लावते लळेम आय्हनोम. लळेम आसि, मन्कना बुदते बेसता कबुरता अडम मेगिकिस मनदनव, सबे विचर्किन बूळे कीयहनोम.☆

5 मन्कना बुदते विचर कीयनदिन आरे कीयहनोम, अहे देवुळतुन पुनवाह कीयनद, मोर्दोप बुदताड सबे पोल्लोन आरे कीयहनोम.☆ मन्कलोरा उंद-उंद केंगम विचरतुन मिळहि, किर्स्तुना पोल्लोतुन केंजनाह कीयहनोम.

6 मीट किर्स्तुना उकुमता लेहकान, पूरा ताकलाह आयकिर अस्के, माट अद्रम ताकोम इनवालोर सबेटोरिन, सिक्सा ईयलाह माट तयर म्हनोम.☆

7 मीवा मोकम मुनेह बेव पोल्लोड दिसिहताड, अविना लोप्पा बेस विचर कीम्हटु.☆* नना किर्स्तुना मन्कनन इनजोर इनवाल मन्कल, तना किर्स्तुना मन्कल आतप लेहकान, माट वने किर्स्तुनोरम आंदोम, इदिन पुनेग!☆

8 मीवा विस्वसतुन बेर्सिह कीयलाह, सामिनाहि माक अदिकर दोर्कता, तान बूळे कीयलाह आयो.☆ इद्रमता अदिकर ईतोग इनजोर, नना पका पोगयतेक तेला, ताना लोप्पा लजा आयोन.☆

9 पोलु तना सीटटाड पोल्लोने, माक रेय्पेह बह केवोग इनजोर, विचर केमाट. नना अद्रम केवोन.

☆ 9:7 9:7 पेसमुळि 25:2; पिलेमोन 14 ☆ 9:7 9:7 व्यवस्थाविवरण 15:10; 1 इतिहास 29:17; रोम सहरतोर 12:8; 2 कुरित्तोर 8:12

☆ 9:8 9:8 8:7; इपिससतोर 3:20; पिलिपितोर 4:11,19 ☆ 9:9 9:9 देवुळताड पाटाड 112:9 ☆ 9:10 9:10 यशायाह 55:10

☆ 9:11 9:11 रोम सहरतोर 12:8; 1 कुरित्तोर 1:5-7 ☆ 9:12 9:12 8:14 ☆ 9:12 9:11-12 1:11 ☆ 9:13 9:12-13 मत्थ्याल

5:16; रोम सहरतोर 12:8; 2 कुरित्तोर 8:4 ☆ 9:15 9:15 रोम सहरतोर 5:15-16 ☆ 10:1 10:1 1 कुरित्तोर 2:3-5; 2 कुरित्तोर 10:10

☆ 10:1 10:1 मत्थ्याल 11:29 ☆ 10:2 10:2 रोम सहरतोर 8:4; 2 कुरित्तोर 1:17 ☆ 10:2 10:2 11:21 ☆ 10:2 10:2 1

कुरित्तोर 4:21; 2 कुरित्तोर 13:1-2,10 ☆ 10:4 10:4 6:7; इपिससतोर 6:11-13; 1 तिमोति 1:18 ☆ 10:5 10:5 यशायाह 2:11-12

☆ 10:6 10:6 2:9 ☆ 10:7 10:7 योहन 7:24 * 10:7 10:7 मीवा मोकम मुनेह बेव पोल्लोड दिसिहताड, अविना लोप्पा बेस विचर कीम्हटु.

“मीट मोकम ऊळिसि माट बेद्रमतोरम इनजोर इहनिर,” इद अर्तम वने आया पगयहता. ☆ 10:7 10:7 1 कुरित्तोर 3:23 ☆ 10:8 10:8 12:19;

13:10 ☆ 10:8 10:8 7:4-7

10 नना इद्रम बाराहक वेहतहनन इतेके, “पोलु तनाड सीटिने बेराड-बेराड, पका कळक पोल्लोड रासिहतोग, मति मावा संगे मनदहपा, लावलेवप लेहकान दिसिहतोग, ओग बेस-नेहना वळहक पुनोग” इनजोर, उच्चुर इन्हतोर.✧

11 अद्रम इनवालोर मन्कलोर इद्र पोल्लोतुन पुनिर: मियगडाहि जेक मनदहपा, मावाड सीटिनाड पोल्लोने, बेद्रम मावा अदिकर तोहतहनोम, अद्रमलेहकाने मीवा संगे मनदहपा वने, मावा अदिकर अचोने ताकिहता.✧

12 उच्चुर तम्क बेचोन बेरोरोम इनजोर, तमाय कबळतुन ऊळिस इन्हतोर. तमतमाय निच जोकिस ऊळिहतोर, ओसो तम्क बेरोरोम इनजोर इन्हतोर. अद्रमतोर मन्कलोर तेल्वलेवोर आंदुर. माट कोनि ओरा मुडोरोम आयोम, ओरा संगे निच जोकिस ऊळवालोराम आयोम. ओर तेला बेरोर आयिर, माट अचोटोरोम आयोम!✧

13 मति मावा लोप्पा वेहतहनन: माट केवद कबळता लोप्पा पोगयवालोराम आयोम! मियगा एक्स मन्जि, बेसता कबुरतुन पोकुर कीतोम, इद्र देवुळि ईतद कबळ आंदु. बेचोन कबळ देवुळि माक ईता, अचोने कबळता लोप्पा माट पोगयवालोराम आंदोम.✧

14 माटे मुने मियगा किर्स्तुना बेसता कबुरतुन ततोम.✧ अदिनेनाहक मियगा माट कीसीतद कबळता लोप्पा, माट पोगयतेक वने बार आयो, मावा अंदतुन वेंडिस अतप लेहका आयो.

15 दुसोर कीतद कबळतुन, माटे कीतोम इनजोर पोगयवालोराम आयोम;✧ मीवा विस्वस बेसनेक-बेसनेके, मीवा पटटगा मावा सेवा वने पका बेसगा इनजोर, इद्रम आसा मन्हता. मति देवुळि बेचोन अंद ईयगा, अचोने कीकोम.

16 पेगके मीवा पटटा अबर वने, बेसता कबुरतुन पोकुर कीयनाह आयगा.✧ अगा बोगे सेवा केवव पटिनगा माट अतेके, दुसोर कीतद कबळतुन, माटे कीतोम इनजोर पोगयनद पोल्लो पेसो.

17 मति देवुळता सास्त्रमतगा रासतप लेहका, पोगयवाल मन्कल सामि तनेनाहक कीतदिन, सीता कीस पोगयेग.✧

18 अदिकरतोनेन इनवाल मन्कनगा, सामि ईतद अदिकर इले;✧ मति बोन्क सामिनाहि अदिकर दोर्किहता,✧ ओगो नितम अदिकरतोग आंदोग.✧

11

जोल काहवालोर लोप्पा पोल्लुना रेयि

1 नना बुदलेवोना लेहकान वेहचोर मनाहक,✧ ओड आयमाटु, गळक आपिस केंजाट. मुर्बत कीसि केंजसोर मन्हटु.

2 (ओर्वीग मन्कल तना मयान मुदा कर्सा कीयना लेहकान,) इंजेके मीट किर्स्तुनाये मुडोरिर इनजोर, ओना संगे नना मीवा मुदा कर्सा कीसीतप लेहका आतन.✧ अदिनेनाहक मीट ओना तपलेवद मर्मपिलातिन मनदना इनजोर, देवुळि उसरते मतप लेहका, नना अचोने उसरते महनन.

3 मति बेद्रम एदेन वाळुमते तरस वासि, मुनेता आंचाळ अवानु, तना सत्रल बुदते एग्हिह कीता,✧ अद्रमलेहकान बोराय वासि, मीक पवित्रते, उंद विचरते मन्जि, किर्स्तुन मोळकवाह लेसिह कीयनुर बहा✧ इनजोर रेयतन.

4 अद्र बह इतेके, माट मीक येसुना पोल्लोतुन पोकुर कीतोम, मति पूनोर मन्कलोर वासि, माट वेहतदिन विळिससि, ओना लोप्पा दुस्राड पोल्लोन पोकुर कीयहपा, बेस केंजतिर!✧ मीट मुने देवुळता जीवातुन दोर्किह कीतिर, मति ओर दुस्रा जीवाता पोल्लोतुन वेहनेके, मीट अंदे पोल्लोतुन नमतिर.✧ माट मीक वेहतद बेसता कबुरतुन विळिससि, ओर वेहतद दुस्रा कबुरतुन बेस केंजतिर!✧ अदिनेनाहक मीट लेसतिरा बहु इनजोर रेयतन.

5 किर्स्तुनाड बळयिरगाहक माट सबेटोरिहक बेरोरोम इनजोर, ओर तम्क इन्हतोर, मति नना इतेके, ओरिहकाय कमितोनन आयोन!✧

6 नाक वळहकलाह कोनि तेळियो,✧ मति सेतेम पोल्लोता लोप्पा, नना बुद पुनवोनन आयोन.✧ इदिन माट सबे पोल्लोने, सबे रीतिने, मीक पोळवने तोहतोम.

7 मियगडाहि कोताड एनवा, पुनेमते देवुळता बेसता कबुरतुन मियगा पोकुर कीतन;✧ मीट बेरोर आयना इनजोर, नाके उड्लोनन कीतन! इद्र बह पापम आताया?

8 मियगा सेवा कीयलाह, नना दुस्राड नाहकनोर विस्वसिरा मुडोरगडाहि दान एतन, पुतिरा?✧

✧ 10:10 10:10 1 कुरित्तोर 1:17; 2 कुरित्तोर 11:6,21; 12:6-7; गलात्तितोर 4:13-14 ✧ 10:11 10:11 13:1-2 ✧ 10:12 10:12 3:1 ✧ 10:13 10:13 रोम सहरतोर 12:3 ✧ 10:14 10:14 1 कुरित्तोर 3:6 ✧ 10:15 10:15 रोम सहरतोर 15:20 ✧ 10:16 10:16 बळयिर 19:21 ✧ 10:17 10:17 यर्मयाह 9:24; 1 कुरित्तोर 1:31 ✧ 10:18 10:18 3:1 ✧ 10:18 10:18 1 कुरित्तोर 4:5 ✧ 10:18 10:18 रोम सहरतोर 2:29 ✧ 11:1 11:1 5:13 ✧ 11:2 11:2 होशे 2:19-20; इप्सुसतोर 5:26-27; तोहचीतव पोल्लोड 14:3-4 ✧ 11:3 11:3 पुटमुळि 3:1-7,13; योहन 8:44; 1 तिसलुनितोर 3:5; 1 तिमोति 2:14; तोहचीतव पोल्लोड 12:9 ✧ 11:3 11:3 इप्सुसतोर 4:14,22 ✧ 11:4 11:4 1 कुरित्तोर 3:11; 1 तिमोति 1:3-4 ✧ 11:4 11:4 रोम सहरतोर 8:15 ✧ 11:4 11:4 गलात्तितोर 1:6 ✧ 11:5 11:5 12:11; गलात्तितोर 2:6 ✧ 11:6 11:6 1 कुरित्तोर 1:17; 2 कुरित्तोर 10:10 ✧ 11:6 11:6 6:6; इप्सुसतोर 3:4 ✧ 11:7 11:7 बळयिर 18:3; 1 कुरित्तोर 9:18; 2 कुरित्तोर 12:13 ✧ 11:8 11:8 1 कुरित्तोर 4:12; 9:6; पिलिपितोर 4:15,18

9 नना मियगा मतन अस्के, नाक कोताना गर्ज अर्स मताये! मति नना बोनाय पोगोन मोता वाटोन. ✧ मकिदुनिया पटटाहि वास मतोर विस्वसिर, ✧ नावा गर्जतेनाहक पूरा तोळ ईतोर. ✧ इचानाह नना मियगडोग बोनाय पोगोन मोता वाटोन, इंजेक मुनेह वने अद्रमलेहकान मोता वाटोन. ✧

10 इद पोल्लोतुन नना पोगयसोर तिरियिह्नने. किस्तु नाक ईतद सेतेमते वेहतह्नन रा ✧: मीवा अकाया पटटोग बोगे नाक पोगयवाह कीया पगवोग. ✧

11 नना मियगा बोनाय पोगोन मोता वाटोन इनजोर, मीक जीवा केवाहक इहनना? अद्रम आयो! मीक जीवा कीयहनन इन्जि, देवुळिये पुन्हता.

12 पोलुना ओसो ओना गोततोर लेहकान, माट वने कबळ कीतोम इनजोर पोगयलाह, जोल पोल्लोड काहवालोर अग ऊळिहतोर. अद्रम पोगयलाह, नना ओरिहक अग एवोन. अदिनेनाहक बेद्रम इचानाह बोनाडे कोताड एनवा मतन, अद्रमलेहकाने मुनेह वने मनदकन. ✧ (मति ओर अद्रम मनदा पगवोर; बह इतेके ओर लोकुराड कोताड तिन्जिये पिसिहतोर.)

13 ओर येसु किस्तुनाड बळयिरोम इनजोर, नाळेह कीस्तोर. किस्तुनाड बळयिर आयनद सोड कीसोर, दुप्पोरिन लेसिह केवालोर आंदुर. ✧

14 इद बामनाह लेहकाडा पोल्लो आयो, बह इतेके देयहकना मुख्याल वने, देवुळता दीचनद देवतुलता लेहकान मारियिस, नाळेह कीस्ता. ✧

15 अदिनेनाहक ताना सेवातोर वने, सेतेमते ताकवालोर सेवातोर लेहकान मारियिहतोर इतेके, इद बेरा पोल्लो आयो! मति आक्रिते ओरिहक तमा कीयनद कबळता इसबते, सिक्सा दोर्कगाये.

किस्तुना बळयि आताहकु, पोलुना तिपलि

16 ओसो वेहतहनन: नाक बुदलेवोग इनजोर, बोगे विचर केमाकेग. अद्रम विचर कीतिके वने बार आयो, कीम्हटु; अह इतेके नाक इंका उचुन एक्वा पोगयलाह अग दोर्कि! ✧

17 इंजेक नना वेहतलाह आतन, अद पोल्लो सामिना विचर मतप आयो; ओर्वोग बुदलेवोना लेहकान, पोमाडेडते इनदलाह आतन. ✧

18 वेल्लाटोर मन्कलोर, तमा कीतव कबस्कना लोप्पा, मन्कना बुदते पोगयिहतोर इतेके, ✧ नना वने पोगयकन. ✧

19 बाराहक इतेके, मीट बुद मतोरोम इहनिर; ✧ मति बुदलेवोराड पोल्लोन, ओड आयवा आपिस, बेस केंजिहनिर.

20 इतेके ओर मीक ओर्युलतोर लेहका ऊळतेक तेला. ✧ रेयिह कीस तितेके तेला, नाळेह कीस तितेक तेला, ✧ केमेन महनिर. तम्क बेरोरोम इन्हतोर, लजा वानाह मीक चापुळ ईस्तोर, अस्के वने बाताले इनविर, केमेन महनिर.

21 (माट बारा मीक अद्रम केवोम, अचोन अदिकर तोहोम, ✧ नाक लजा वानाह इनदलाह आतन!) ✧ मति जोल मन्कलोर पोगयलाह दीरा कीस्तोर, नना वने दीरा कीस पोगयिहनन. ✧ (इंगो! बुदलेवोना लेहकान इनदलाह आतन!) ✧

22 ओर तम्क इब्रि जाततोर मन्कलोरोम इनजोर इन्हतोर, नना वने इब्रि मन्कनने. ओर, इस्येल मन्कलोरोम इन्हतोर, नना वने इस्येल मन्कनने. ✧ ओर, अब्रहमना कूळतोरोम इन्हतोर, नना वने अब्रहमना कूळतोने. ✧

23 ओर तम्क किस्तुना सेवकिरोम इन्हतोर, (नना पिसाड आतप लेहकान इहनन,) नना कोनि ओरिहकाय एक्वा महनन! नना एक्वा कहटेम कीतन, एक्वा जेलते मतन, एक्वा देबाड तितन, ऊक-ऊके हामुर एवतप लेहकान आस मतन; ✧

24 यहदिर नाक उंद कमि रेंड वीसाड देबाड. ✧ जूटे रोमवालेवा, एयुड मल्काड नल्हतोर.

25 रोमि मन्कलोर मूंड मल्काड नाक बळगाते नल्हतोर. ✧ उंद मल्का लोकुर नाक बंडाड उकिस हक्कसोर मतोर. ✧ नना सम्दुरतगा पयनम अनेके, मूंड मल्काड ओडाड विरियताड. अस्के उंद मल्का नग्का पिळ्विळ पियल-पोळ्डु, सम्दुरतगान एगिस मतन.

26 अमेसा नाहक-नाहक तिरियिंदन, अनेके बैरेहक वने ओसोर मताड, कलेरा रेय मंदु, नावाय यहुदि जाततोर ओसो यहुदि आयवोर मन्कलोर वने, नाक कोटुल कीदुर. सहर्कनगा वने तिपल आंदन, पेळ्हकल बूमतुहक अनेक वने तिपल आंदन, सम्दुर वेंडिस अनेक वने तिपल आंदन, विस्वसिरोम इनजोर नाळेह केवालोर मन्कलोर वने, नाक तिपल कीदुर. ✧

✧ 11:9 11:9 1 तिसलुनितोर 2:9 ✧ 11:9 11:9 बळयिर 18:5 ✧ 11:9 11:9 पिलिपितोर 4:10 ✧ 11:9 11:9 12:13-14,16 ✧ 11:10 11:10 रोम सहरतोर 9:1-3; 2 कुरित्तोर 1:23 ✧ 11:10 11:10 1 कुरित्तोर 9:15 ✧ 11:12 11:12 1 कुरित्तोर 9:12 ✧ 11:13 11:13 बळयिर 20:30; गलातितोर 1:7; 2:4; पिलिपितोर 3:2,18; तीतुस 1:10-11; 2 पत्र 2:1; तोहचीतव पोल्लोड 2:2 ✧ 11:14 11:14 गलातितोर 1:8 ✧ 11:16 11:16 12:1 ✧ 11:17 11:17 12:6-7,11 ✧ 11:18 11:18 1:17; 5:16; पिलिपितोर 3:3-4 ✧ 11:18 11:18 12:1 ✧ 11:19 11:19 1 कुरित्तोर 4:10 ✧ 11:20 11:20 गलातितोर 2:4; 4:3,9 ✧ 11:20 11:20 मार्कल 12:40; 2 कुरित्तोर 12:16 ✧ 11:21 11:21 10:10 ✧ 11:21 11:20-21 1:24 ✧ 11:21 11:21 10:2 ✧ 11:21 11:16-21 5:13 ✧ 11:22 11:22 पिलिपितोर 3:5 ✧ 11:22 11:22 रोम सहरतोर 11:1 ✧ 11:23 11:23 बळयिर 16:23; रोम सहरतोर 8:35-36; 1 कुरित्तोर 15:10; 2 कुरित्तोर 6:5 ✧ 11:24 11:24 व्यवस्थाविवरण 25:3 ✧ 11:25 11:25 बळयिर 16:22 ✧ 11:25 11:23-25 बळयिर 14:19; गलातितोर 6:17 ✧ 11:26 11:26 1 कुरित्तोर 15:30; गलातितोर 2:4

27 बेसता कबुरतुन पोकर कीयनदिना लोप्पा तिपल आसि, एपुर पेसनाह कहटेम कीतन.✧ वेल्लाडे मल्काड, निद्रलेवा तिपल आस मतन. जावा-एग दोर्कवा तिपल आंदन.✧ वेल्लाडे मल्काड सेवा कीसोर, गाटो तिनदलाह पुर्सत दोर्को. ईडमते मुचलाह, वेल्लाडे मल्काड गेंदेड आलोड.✧

28 इंका ओसो बाताड वेहतकन, सबे नाहकना विस्वसिरा मुडा लोप्पा वने, दिनम नाक आल्सूळ वासोर मन्हाता.

29 बोगाय विस्वसि मन्कल कमजोर आतेके, नना वने अद्रमे आतप लेहका आय्हनन.✧ ओर्वोग विस्वसि मन्कन, बोराय पापमतके लेसिह कीतेके, नावा जीवा चुहेम आयो.

30 नना पोगयिहन्नन इतेके, नावा लावते कीया पगवव कबस्कना लोप्पा पोगयिहन्नन.✧

31 येसुसामिना बाबाल (ओन्क अमेसातुहक जोहर आयि!), मावा देवुळबाबाना किरिया रा, नना जोल वळ्ळकोन!✧

32 दमिस्क सहरतगा मतन अस्के, अरितास राजाना गुमसि बह कीतोग इतेके, नना पेसतस्के, नाक पोयतना इनजोर, सहरता अगदगा सीपय्किन निल्पिह कीस मतोग.✧

33 मति विस्वसिर नाक बेरा कुचातगा उदिह कीसि, सहरता किले गूरेता किळिकताहि पलते रेहतोर.✧ इद्रमलेहका नना गुमसिना कयदाहि पिसतन.

12

देवुळता लावतेनाहक पोगयना

1 इद्रम पोगयतेके, नाक बाताले पायदा दोर्को, दोर्कवेकाय नाक पोगय पोयतहताये;✧ सामि नाक लेकाते पुन्पिह कीतव पोल्लोनु, ओसो नाक तोहतव पोल्लोन वेहतकन:✧

2 किस्तुन विस्वस कीतोग, ओर्वोग मन्कन पुतन. चोव्दा वर्साना मुने, देवुळि सबेटक पोगोटा बूमतगा, ओन ओस मता.✧ ओग मन्कल मेंदुल अगके अतोगा, बार ओना जीवा गळक पोगोन अन्ज मता, नना पुनोन, देवुळिये पुन्हाता.*

3 ओग मन्कल मेंदुल अगके अतोगा, बार ओना जीवा गळक पोगोन सुकमता जागातगा अन्ज मता, नना पुनोन, देवुळिये पुन्हाता.

4 ओग मन्कन देवुळि सिंगर्दीपतगा✧ ओस मता. ओग अगा मन्कलोर वळ्ळकलाह पोलवव, वेहता वावव, पोल्लोन केंजतोग.

5 इद्रमतोग मन्कना पोल्लोतुन वेहचि, नना पोगयकन! मति नावा लोप्पा वेहतना इतेके, सिरप नावा लावते कीया पगवव पोल्लोने वेहच पोगयकन.✧ दुम्राड पोल्लोन वेहचि पोगयोन.

6-7 नयगा पोगयलाह वेल्लाडे पोल्लोड मन्हाताड; अविस्किन पोगयतेके, नना बुदलेवोनन आयोन आवेनन;✧ सेतेमतोनने आवेनन; मति नना पोगयोन. बाराहक इतेके, नना कीयनव कबस्किन, ओसो वेहतनव पोल्लोन, मन्कलोर ऊळिहतोर. अविस्किन ऊळिसि, नना बेद्रमतोनन इनजोर पुनिर, अदे बेसु. मति देवुळि नाक पका बेराड-बेराड पोल्लोन लेकाते तोहता इन्जि, मन्कलोर नाक मान ईयनद ओप्पो.

अदिनेनाहक अविस्कना लोप्पा, नना पका पोमाडेड कीयनद आयो इनजोर, देवुळि नाक दुकम ईयनद उंद तिपल ईता.✧देयहकना मुख्याल लोहतपु,✧ इद तिपल नाक अमेसा सिकसा कीसोरेन मन्हाता.†

8 अद तिपल नयगडाहि जेक आयि इनजोर, मूंड मल्काड सामिन अर्जि कीस ऊळतन.✧

9 मति येसुसामि नाक इद्रम इतोग: “इद तिपलता संगे नना नीक देवा ईतन, अदे आस्ता. बाराहक इतेके नीक लाव लेवस्केन, नावा लाव नियगा पका ताकिहता,”✧ इनजोर इतोग. अदिनेनाहक इंजेके नाक लाव लेवस्के, किस्तुना लाव नयगा ताकना इनजोर, बेस-नेहना गिर्दति पोगयिहन्नन.

10 नाक लाव लेवस्केन, नना किस्तुना लावते मेकिहन्नन.✧ अदिनेनाहक नना लाव लेवस्के गोसा आयहपा, मन्कलोर नाक लजा कीयहपा, नाक नल्हतना-कोहकना कीयहपा, तिपल आयहपा, इव सबे पोल्लोड किस्तुनेनाहक आयहपा, नना बेस गिर्दा आय्हनन.✧

पोलु कुरित्तोर विस्वसिरेनाहक आलिह कीस्तोग

✧ 11:27 11:27 1 तिसलुनितोर 2:9; 2 तिसलुनितोर 3:7-8 ✧ 11:27 11:27 पिलिपितोर 4:12 ✧ 11:27 11:23-27 रोम सहरतोर 8:35-36; 1 कुरित्तोर 4:11; 2 कुरित्तोर 6:4 ✧ 11:29 11:29 1 कुरित्तोर 8:9,13; 9:22 ✧ 11:30 11:30 1 कुरित्तोर 2:3; 2 कुरित्तोर 12:1 ✧ 11:31 11:31 1:23; गलातितोर 1:20 ✧ 11:32 11:32 बळयिर 9:24 ✧ 11:33 11:33 बळयिर 9:25 ✧ 12:1 12:1 11:16,18,30 ✧ 12:1 12:1 1 कुरित्तोर 14:6; गलातितोर 1:12; इपिसुसतोर 3:3 ✧ 12:2 12:2 यहजेकल 8:3; बळयिर 8:39; 1 तिसलुनितोर 4:17; तोहचीतव पोल्लोड 12:5 * 12:2 12:2 पोल्लोहक पोगयनद विचर वावो. अदिनेनाहक इद लेकातुन वेहतहपा, दुम्राग मन्कल कलात वातप लेहका वेहतहता. मति तनाय पोल्लोतुन वेहतहता आतो! इनजोर, वचन 1 ओसो 6-7, इविस्कनाहि माक दिसिहता. ✧ 12:4 12:4 लूकल 23:43; तोहचीतव पोल्लोड 2:7 ✧ 12:5 12:5 1 कुरित्तोर 2:3 ✧ 12:6-7 12:6-7 5:13; 11:16-17 ✧ 12:6-7 12:6-7 10:10 ✧ 12:6-7 12:6-7 अय्यूब 2:6; मत्याल 4:1; मार्कल 1:13; 1 कुरित्तोर 5:5 † 12:6-7 12:6-7 इद बेद्रमता तिपल इन्जि पोलु वेहो. मेंदुलता दुक आया पगयहता, दुम्राग विस्द वने आया पगयहता. ✧ 12:8 12:8 मत्याल 26:44 ✧ 12:9 12:9 1 कुरित्तोर 2:4-5; इपिसुसतोर 3:16; पिलिपितोर 4:13 ✧ 12:10 12:10 13:4 ✧ 12:10 12:10 रोम सहरतोर 5:3; 8:35-36; 1 कुरित्तोर 2:3; 2 कुरित्तोर 5:15; 6:4; 2 तिसलुनितोर 1:4; 2 तिमोति 3:11

11 नना बेदिहक ओजोन! ✨ मति माटे किर्स्तुनाड बळयिरगा पका बेरोरोम इनजोर, उच्चुर जोल वेहचोर तिरियिह्तोर. निटमे ओरिहकाय नना बेदे पोल्लोते उड्लोनन आयोन. ✨ अदिहक नावा लोप्पा मीट पोगयना मता! मति मीट केमेन मताहकु, ननाय पोगयतन, ✨ ओसो बुदलेवोना लेहकान आतन! ✨ पोगयलाह मीटे नाक तगहतप लेहका कीतिर!

12 नना मियगा मनदहपा, तिपल्किन आपसोर, देवुळता सेवा कीतन. अस्के देवुळ तोहतव सीनाड, मन्कलोर बामनाह लेहकाडाड कबस्कु, देवुळता लावताड कबस्क, नावा कयदे आताड. नना निटम येसु किर्स्तुना बळयिनन ✨ इनजोर, इव पोल्लोड तोहंदुड. ✨

13 इचोन कबळ मियगा आता. नना मियगा बाताल कबळ विळसतन? बेदिना लोप्पा, दुसोर विस्वसिरा मुडुहकाय कमि आतिर? सिरप उंदिय विळसतन! मियगा मोता अरवा मतन! ✨ इदे तप आता अय? अले नावा तपतुन मापि कीम्हटु!

14 ऊळाट! इंजेक मुचाकेपाते, मियगा वायलाह तयर आतन. ✨ इंजेक वने मियगा मोता अरवोन आयकन! ✨ विस्वसता मेटे, मीट नावाड पिलाड-पेकोरा लेहकान आतिर. पिलाड-पेकोर तलोग-तपेरेनाहक मालसोम जमा केवोर, मति तलोग-तपेरे पिलाड-पेकोरेनाहक जमा केमुळ आस्ता. ✨ अदिनेनाहक नाक मियगडा मालसोम गावल आयो, ✨ मीवा जीवाये नाक गावले.

15 मीवा पाय्दातेनाहक कोताड आयिड, लाव आयि, बेदे आयि, कर्सा कीयलाह तयर महनन; नना बेचोन कीया पगयहनन, अचोन सबे कीयलाह तयर महनन. ✨ मति नना मीक बेचोन एक्वा जीवा कीतन, ✨ अचोने कमि मीट नाक जीवा कीतिर अले. ✨

16 अद पोल्लो मनि! नना मियगा मोता वाटोन; ✨ मति पोलु तना सन्नल बुदते माक नाळेह केवाल इनजोर इहनिरा? ✨

17 नना उच्चुर मन्कलोरिन मियगा लोहच मतन, ✨ ओरा मेटे मीक कोताना लोप्पा नाळेह कीस मतना? आयो!

18 मियगा वायलाह, नना तीतुसिन लोहच मतन. ओगु ओर्वोग तोळतोग विस्वसिना संगे, मियगा वास मतोग. ✨ तीतुस मियगा कोताड ताल्हकिस मतोग? ताल्हकोग. तीतुस ओसो नना उंदिय विचरतोरोम मतोम, ओसो उंदिय रीतते ताकतोम. ✨

19 मयगा कसुर इले इन्जि, मीक तोहतलाह इचोन वेहतोम इनजोर, विचर कीयहनिरा? अद्रम आयो! माट इतेके देवुळता मुनेह, किर्स्तुना अदिकरते वळहकलाह आतोम. नावा गोततोरिर! माट बाताल कीयहनोम, अद सबे मीवा विस्वस बेर्सना इनजोर, कीयलाह आतोम. ✨

20 बाराहक इतेके, नना मियगा वातस्के, मीक विचर वावदिन नना कीयनाह आयो बहा; नाक विचर वावदिन मीट कीकिर बहा इनजोर रेयतन. इतेके जळम, ✨ कुळसा, ओडु, ✨ कुदता पाय्दा ऊळना, ✨ कूदिड, ✨ गुरागुरा वळहकसोर तिरियना, मोर्दीप, ✨ रोदा पोयतना, इव पोल्लोड मियगा दिसनुड बहे इनजोर रेयतन. ✨

21 ओसो इद्रम वने रेयतन: मियगडोर विस्वसिर उच्चुर, ओर्विहक-ओर्वोग साट्याल कबस्क, लजालेवा करब कबस्क, इद्रमता पापम कीदुर. ✨ ओर तमा पापमता अगदाहि मलवदिन ऊळिसि, नाक दुकम आनाह आयो बहा; ✨ इद्रम नावा देवुळि नाक मीवा मुनेह, लजा वानाह केवो बहा इनजोर रेयतन. ✨

13

पोलुनाड आक्रि पोल्लोड

1-2 देवुळता साङ्गम वेहतपु, कमसेकम इर्वुर-मुवुर मन्कलोरा साक्सिते, नीवा पोल्लो करल आयि. ✨ अद्रमलेहकाने मीक रेंड मल्काड, मीवा पापमतुन विळसाटु इन्जि, वेहच मतन. ✨ नना दुस्रा मल्काते मियगा वास मतन, अस्के पापम कीतोरीन, अहे सबेटोरिन, रेयिह कीस मतन. इंजेक नना मियगडाह जेक महनन. मति केंजाट, इद सीटटे मीट सबेटोरिन वेहतलाह आतन, नना मुचाकेपाते मियगा वायकन. ✨ वातस्के मीट अद्रमलेहकाने पापमते मतेके, नना बोने विळसोन आयकन! ✨

3 “नीवा तोडटे किर्स्तु वळहकिहतोग इनजोर, बह पुतोम?” इहनिर. नना ओना अदिकरते पापम कीतोरीन सिक्सा ईकन, अस्के किर्स्तु नावा तोडटे वळहकिहतोग इनजोर पुनदकिर. ✨ मीक सिक्सा ईया पगवाह, किर्स्तु लावलेवोग आयोग.

✨ 12:11 12:11 1 कुरित्तोर 3:7; 13:2 ✨ 12:11 12:11 1 कुरित्तोर 15:9-10; 2 कुरित्तोर 11:5 ✨ 12:11 12:11 3:1 ✨ 12:11 12:11 5:13; 11:16-17 ✨ 12:12 12:12 बळयिर 14:3; 1 कुरित्तोर 9:1 ✨ 12:12 12:12 रोम सहरतोर 15:19; इब्रितोर 2:3-4 ✨ 12:13 12:13 1 कुरित्तोर 9:12,18; 2 कुरित्तोर 11:7,9 ✨ 12:14 12:14 1:15; 13:1-2 ✨ 12:14 12:13-14 11:9 ✨ 12:14 12:14 1 कुरित्तोर 4:14-15 ✨ 12:14 12:14 1 कुरित्तोर 10:24,33 ✨ 12:15 12:15 रोम सहरतोर 9:1-3; 2 कुरित्तोर 1:6; पिलिपितोर 2:17; कुलुसितोर 1:24; 1 तिसलुनितोर 2:8 ✨ 12:15 12:15 11:11 ✨ 12:15 12:15 7:2 ✨ 12:16 12:16 11:9 ✨ 12:16 12:16 6:8; 11:20 ✨ 12:17 12:17 9:5 ✨ 12:18 12:18 8:17-19 ✨ 12:18 12:18 2:13; 8:6 ✨ 12:19 12:19 रोम सहरतोर 14:19; 2 कुरित्तोर 10:8; 1 तिसलुनितोर 5:11 ✨ 12:20 12:20 1 कुरित्तोर 3:3 ✨ 12:20 12:20 गलातितोर 5:19-21 ✨ 12:20 12:20 रोम सहरतोर 2:8 ✨ 12:20 12:20 रोम सहरतोर 1:29-30; याकुब 4:11; 1 पत्रु 2:1-3 ✨ 12:20 12:20 1 कुरित्तोर 4:18; 5:2 ✨ 12:20 12:20 2 कुरित्तोर 2:1-4; याकुब 3:14 ✨ 12:21 12:21 1 कुरित्तोर 6:9 ✨ 12:21 12:21 1 कुरित्तोर 6:18-20; 2 कुरित्तोर 2:1 ✨ 12:21 12:21 13:1-2 ✨ 13:1-2 13:1-2 व्यवस्थाविवरण 17:6; 19:15; मत्याल 18:16 ✨ 13:1-2 13:1-2 व्यवस्थाविवरण 19:15, इद वचनता लोप्पा, पोलुना कालमते यहुदि लोङ्कुर इद्रमलेहका इंदुर: पापम केवानु सिक्सा ईयनामुने, निमा पापम कीयनदिन विळसा इन्जि, ओन 2-3 मल्काड वेहतनु. ✨ 13:1-2 13:1-2 12:14 ✨ 13:1-2 13:1-2 1:23 ✨ 13:3 13:3 मत्याल 10:19-20; 1 कुरित्तोर 5:4; 7:40

4 निटमे किर्स्तुन लाव लेवस्के, हव्कनागुटातगा वेळहतोर;✧ मति इंजेके ओग देवुळता लावते जीवात मन्हतोग.✧ किर्स्तु मतप लेहकान, माट वने लावलेवोरोमे.✧ मति माट मियगा वासि, मीक सुट्टे कीकोम अस्के, माट वने देवुळता लावते, किर्स्तुना संगे जीवात महनोम✧ इन्जि ऊळकिर.

5 मीट नाक पर्हकिस ऊळना वाटो, मीवा विस्वस निटम मन्हताया इन्जि, मीट कुदतुने पर्हकिस ऊळाट.✧ अद्रम ऊळतस्के, मीवा जीवातगा येसु किर्स्तु मन्हतोग इनजोर, पुनमुळ आस्ता. अद्रम लेवेके, मीट ओना लोकुरिर आयविरे कोनि.

6 अद्रम पर्हकिस ऊळतेके, मयगा वने बळयिरा अदिकर निटम मन्हता इनजोर, मीट पुनदकिर बहे.

7 मीट मावाड केंजवा, बाताले लाग्वा कबळ कीयना आयो इनजोर, मियेनाहक देवुळतुन पार्तना कीय्हनोम. मयगा किर्स्तुनाड बळयिरा अदिकर मन्हता इनजोर, मीट रेयिस ताकलाह, इदिन इनोन. अद अदिकर माट मीक तोहवेक वने बार आयो, मति मीट सेतेमते ताकनदे, माक विचर वास्ता.

8 मीट सेतेम कागहमुळतुन माळतेके, माट मीवा विस्द बेद्रम आयकोम? माट अद्रम आयवा, मीवा तोळे मनदकोम!

9 माट लावलेवोरोम दिसतेक बार आयो, मीट लावतोर मतेक, माट गिर्दा आय्हनोम.✧ मीट मीवा ताकमुळते तपतव पोल्लोन सुट्टे कीसि, देवुळतुहक विचर वानाह पिसना इनजोर,✧ पार्तना कीय्हनोम.

10 मीवा विस्वसतुन बेर्सिह कीयलाहि, सामिनाहि माक अदिकर दोर्कता, तान बूळे कीयलाहि आयो. मियगा वातस्के, इद अदिकरते मीक कळकते वेहतनाह आयमाकि इनजोर,✧ इंजेक मियगडाह जेक मनदहपा, इव पोल्लोन रासलाह आतन.✧

11 मावोर विस्वसिरिर! इव नावाड आक्रिताड पोल्लोड आंदुडः बेस गिर्दाते मन्हटु, सुट्टेम आसोर मन्हटु, सुकमते मन्हटु, उंदिय विचरते मन्हटु, ओर्विहक-ओर्वोग कलियिस-मेलियिस मन्हटु.✧ अस्के माक जीवा कीयनद, सुकम इयनद देवुळि, मीवा ऐगे मनदगा.✧

12 मीट देवुळता लोकुरिर इन्जि, ओर्विहक-ओर्वोग जीवा वाटसोरे जोहर कीम्हटु.✧

13 इगडोर देवुळता मन्कलोर सबेटोर, मीक जय येसु इन्हतोर.

14 मीक सबेटोरिहक येसुसामि किर्स्तु देखा ईयेग,✧ देवुळि जीवा कीसोर मनि. ताना पवित्र जीवा मियगा कलियसोर मनि✧.

✧ 13:4 13:4 पिलिपितोर 2:7-8; 1 पत्रु 3:18 ✧ 13:4 13:4 रोम सहरतोर 1:3-4; 6:2-4; 1 कुरित्तोर 1:25; 6:14 ✧ 13:4 13:4 1 कुरित्तोर 2:3 ✧ 13:4 13:4 12:10 ✧ 13:5 13:5 1 कुरित्तोर 11:28 ✧ 13:9 13:9 1 कुरित्तोर 4:10 ✧ 13:9 13:9 रोम सहरतोर 15:2; इपिसुसतोर 4:11-12; 1 तिसलुनितोर 3:10 ✧ 13:10 13:10 2:3 ✧ 13:10 13:10 1 कुरित्तोर 4:21; 5:4; 2 कुरित्तोर 10:8,10 ✧ 13:11 13:11 मार्कल 9:50; रोम सहरतोर 12:16 ✧ 13:11 13:11 रोम सहरतोर 15:33; इपिसुसतोर 6:23 ✧ 13:12 13:12 रोम सहरतोर 16:16; 1 कुरित्तोर 16:20 ✧ 13:14 13:14 रोम सहरतोर 16:20 ✧ 13:14 13:14 पिलिपितोर 2:1-2

गलाति पटटोर विस्वसिरेनाहकु, किर्स्तुना बळयि पोलु लोहतद सीटि

इद सीटटुन रासवाल येसुना बळयि पोलु आंदोग. पोलु इद सीटटुन, गलाति पटटोर विस्वसिरिहक रासतोग. ओरगा वेल्लाटोर यहूदि आयबोर मतोर. इद सीटि बाराहक रासतोग इतेके, अद तुकने जोल कागहवालोर यहूदिर, गलाति पटटोर विस्वसिरगा वातोर. वासि, तमाड अडोड (मोसा मुय्तोग वेहच मतपु, तमाड मँदुस्कने डायना रिबज कीयनदु, तिडटाड अडोड, पोल्वा-पंडुमताड अडोड) माळलाह पोकुर कीदुर. माळवालेवा मीटु देवुळता मुनेह सेतेमतोरिर आया पगविर इनजोर ओर इंदुर. अदिनेनाहक पोलु यहूदि कागहवालोर पोगोन ओड आतोग. ओसो गलातितोर विस्वसिर ओराड केंजिस नमिस मतोर, इदिन केंजिस पोलुहक पका दुकम आता. अदिनेनाहक पोलु गलातितोरिन तेळियिह कीयलाह, इद सीटि रासतोग.

पोलु सीटटगा इह इन्हतोग इतेके, नना पोकुर कीयनद कबुरिये, बेसता कबुर आंदु; इद कबुर नाकु मन्कना मेटे दोर्को मति, किर्स्तुये नाक तेन पुन्पिह कीतोग. ओसो येसु किर्स्तुन विस्वस केवालोर, मोसानाड अडोना कय इळन इलेर; अव अडोड सिरप मन्कना पापमतुने तोहतहताड. मति मन्कलोर येसु किर्स्तुन विस्वस कीतेकेन, सेतेमतोर आस्तोर. येसुना मेटेने ओर विस्वसिर विस्वसते निच मन्हतोर इनजोर, पोलु इद सीटटगा वेहतहतोग. ओसो देवुळता जीवा माक ताकिह कीतपु, माट ताना पेगे ताकना गावले, ओर्विहक-ओर्वोग जीवा कीसि सेवा-साकुर कीयना गावले.

1 नना पोलुनन, येसु किर्स्तुना बळयिनन, ✧ ननाये इद सीटि रासवानन. नना मन्कना कयदे बळयिनन आयोन, ओसो मन्कना मेटे वने बळयिनन आयोन; मति येसु किर्स्तु, ओसो वेन हामुरताहि तेकिह कीतोग देवुळबाबाल, वेर इर्वुर नाकु बळयि आयनोग इन्जि तासतोर. ✧

2 मीट गलाति पटटे मनवालोर किर्स्तुना मुडोरिर, ✧ मीके इद सीटि रासिहन्न, इगा मनवालोर विस्वसिरा सगे ऐगेन कलियिस, इद सीटि रासिस लोहतहन्न.

3 मावा देवुळबाबाल, ओसो मावा सामि येसु किर्स्तु, वेर इर्वुर मीकु देव्या ईयिर, सुकम ईयिर. ✧

4 येसु किर्स्तु मावा पापमता सिकसा एचि, हक्कनागुतातगा तना जीवा इंतोग इन्जि, मीट पुतिर. ✧ माट इद दुनियाताड लाग्वाड विचर्कनाहि, लाग्वाड कबस्कनाहि पिहट अरयना इन्जि, मावा देवुळबाबाना विचर मता. ✧ अदिनेनाहक येसुसामि तना जीवा इंतोग.

5 ओन्क सबेटोर अमेसा-अमेसातुहक मान ईयिर. ✧ आमेन!

उंदिय बेसता कबुर आंदु

6 पया अचोन चट्टिपट मीटु देवुळतुन पेगे कीतिर इतेके! बेद देवुळ मीकु किर्स्तुना दयाते मनदलाह केयता, ✧ ताना बेसता कबुरतुन पोहचि, बेदो दुस्राय अलगता कबुरतुन नमतिर अले! ✧

7 अद कबुर इतेके बेसतल आयो मति, मीक लेसिह केवालोर बोर मन्हतोर, ओर तान बेसता कबुर इन्जि, किर्स्तुना सेतेमता कबुरतुन मिळहतलाह ऊळिहतोर. ✧

8 मति माट मीक कागहतद पोल्लोतुन विळिससि, दुस्रा अलगता पोल्लो बोगाय मीक कागहतेके, देवुळ ओन बूळे कीयि! माट कागहतेक वने, पोगोटा देवतुल कागहतेक वने, ✧ अद्रमतोन देवुळि बूळे कीयि!

9 माट मुने मीक वेहच मतोम, इंजेक ओसो नना सीता कीसीयन्नन, बेस केंजाटु. मीट मुने नमतद बेसता कबुरतुन विळिससि, अलगता कबुर मीक बोर वेहतहतोर, ओरिन देवुळि बूळे कीयि. ✧

10 बह इंजेके लोकुराहि मान दोर्कना इन्जि, नना ऊळिहन्नना? बारा देवुळता देव्या दोर्कना? ✧ बह मन्कलोरिन नना गिर्दा केवानन आयहन्नना? मन्कलोरिन नना गिर्दा केवानन आस मतेके, किर्स्तुना कय इळन ✧ नना मनोन आवेनन.

पोलु वेहतद कबुर देवुळता आंदु

11 मावोरिर, बेस केंजाटु! बेद बेसता कबुरतुन नना मीक वेहच मतन, अद मन्कना बुदता आयो. ✧

12 मन्कनगडाहि नना इद कबुरतुन केंजोन, मन्कनगडाहि नना कगयोन वने. मति नाकु येसु किर्स्तुये अदिन पुन्पिह कीतोग. ✧

13-14 (नाकु मन्कनगडाहि इद बेसता कबुर दोर्को, मति किर्स्तुनगडाहे दोर्कता इतेके,) यहूदि जाततोरगा नावा मुनेटा मनमुळता लोप्पा मीट केंजिस मतिर. ✧ नना अस्के देवुळता मुडुन पकाय कुळसा अंदन. ओरिन बूळे कीयलाह ओरा पेगे दल्लिस मंदन. ✧

✧ 1:1 1:1 रोम सहरतोर 1:1; तीतुस 1:1-4 ✧ 1:1 1:1 बळयिर 9:15 ✧ 1:2 1:2 बळयिर 16:6; 1 कुरिततोर 16:1 ✧ 1:3 1:3 रोम सहरतोर 1:6-7 ✧ 1:4 1:4 योहन 1:29; गलातितोर 2:20; 1 तिमोति 2:6 ✧ 1:4 1:4 रोम सहरतोर 12:2; इपिसुसतोर 5:16; 1 योहन 5:19 ✧ 1:5 1:5 रोम सहरतोर 11:36 ✧ 1:6 1:6 रोम सहरतोर 8:28; गलातितोर 5:8 ✧ 1:6 1:6 2 कुरिततोर 11:4; गलातितोर 2:2,5,14; 1 तिमोति 1:3-4 ✧ 1:7 1:7 बळयिर 15:24; 2 कुरिततोर 11:13; गलातितोर 2:4; 5:10 ✧ 1:8 1:8 2 कुरिततोर 11:14 ✧ 1:9 1:6-9 रोम सहरतोर 16:17; 2 कुरिततोर 2:17 ✧ 1:10 1:10 1 तिसलुनितोर 2:4 ✧ 1:10 1:10 रोम सहरतोर 1:1; पिलिपितोर 1:1 ✧ 1:11 1:11 1 कुरिततोर 3:4; 9:8 ✧ 1:12 1:12 1 कुरिततोर 2:9-10; 11:23; 2 कुरिततोर 12:1; गलातितोर 2:2 ✧ 1:13-14 1:13-14 बळयिर 26:4-5 ✧ 1:13-14 1:13-14 बळयिर 8:3; 9:21

मावा यहूदि रीतरिवजतुन माळलाहि, नावा ऐंगेटोरिहकाय वीळिस बेचोनो मुनेह मंदन. इतेके नावाड मुनेतोर तादोर-बाबोर कागहतनाड उतुर्क कायलाहि, नावा पकाय जिदि मंदु, इदिन मीट पुतिर.*

15-16 पया बेद देवुळि तना देव्याते नना पुटनामुनेन नाक आचता, आचिसि दुस्राड-दुस्राड देसेहकनोरगा, ताना मगि येसु किर्स्तुना बेसता कबुर वेहतना इन्जि नाकु केयता,* इदे देवुळि नाकु तना मगिन पुन्पिह कीयलाह, विचर कीता इन्जि, मीट पुतिर.* अस्के नना बोनगाने बुदिङ ताल्हकलाह अनोन;

17 अहे नाकाय मुने बळयिर आतोरिन कलियलाह, येस्सलेम सहरतके अनोन.* मति दमिस्क सहरताहि अरब देसेमते अन्जि,* अगा गळके बह मन्जि, दमिस्क सहरतके ओसो मल्ल वातन.

18 ताना पया मूड वर्साड आनेके, पन्नुन कलियलाह नना येस्सलेमतके अन्जि,* ओनगा पंद्रा दियाड मतन.

19 दुसोर येसुनाड बळयिरिन इतेके, नना ऊळोन मति, सिरप येसुना तमोग याकुबिये कलियतोः.*

20 देवुळता मुनेह किरिया कीस वेहतहनन, नना बेव मीक रासतन, अवु जोल आयोड, निटमताडे!*

21 ताना पया नना सुरिया, किलिकिया†, अव पटिनके अतन.*

22 इंजेके नाकु यहूदा पटटे मनवालो किरस्तुना मुल* बेस्केन कलियोर आसि, ओसो ओर नाक पुनोर वन आसि.

23 नाक पुनोर तेला मति, “बोग मुने माक विस्वसिरिन पका तिपल कीदोग, येसुना कबुरतुन माय्पिह कीयलाह ऊळिंदोग, अदे कबुरता पोकर इंजेक ओग कीसोर मन्हतोग!”* इनजोर, नावा लोप्पा यहूदा पटटोर विस्वसिर केंजिंदुरे.

24 केंजिसि, नावा साक्सितुहक देवुळतुन जोहर कीदुर.

2

मुनेतोर बळयिर पोलुन बळयि इनजोर मानेम आस्तोर

1 ताना पया चोव्दा वर्साड आनेके, नावा ऐंगेटोग बार्नबसना संगे,* नना ओसो येस्सलेमतके अतन,* अस्के नावा तोळतोग तीतुसिन वने माट पोस अतोम.*

2 अगा देवुळिये नाक ओसीताहकु नना अतन.* अन्जि अगडोर विस्वसिरगा, बोर मोदुल मन्कलोर मन्हतोर, ओरगा अतन. दुस्राड जातिनोरगा नना कागहतद बेसता कबुरतुन,* ओरिन ओर्के एगिह कीस वेहतन. निमा कागहतद कबुर देवुळतागडाहे वाता इनजोर, ओर पेदल्क नाक इनदनुर बहे; अस्के नावा पूरा कहेटेम उगसे अनो आयगा इन्जि, नावा आसा मता.*

3 मति नावा तोळतोग तीतुस,* यहूदि आयवोग मतोग तेला मति, वेन इंका यहूदिरा डायना रिज नोमलाह जबर्दस्ति केवोर.

4 इद पोल्लो बह पुटटा इतेके, अगा सोड केवालो जोल विस्वसिर वास मतोर.*किर्स्तु येसु बेद्रम माकु यहूदिराड अडोनगडाहि विळिसह कीतोग,* ताना आगडा गुंजलाहि, ओर कुस्वने नेडिस मतोर.* माटु ओरा पोल्लोतुन केंजिसि, अव अडोने ओसो ताकना, इद्रमताये विचरते वातोर.*

5 मति ओरा पोल्लोतुन माट मुर्तिय केंजोम! मीट गलातितोरिर येसुसामिना सेतेम कबुरतुन विळसनदायो इन्जि,* ओरा पोल्लोतुन माट मुर्तिय केंजोम!

6 पया ओर मोदुल मन्कलोर इतेके — ओर मुनेताहि पेदल्क आंदुर, तान नना मुर्तिय सीता केवोन.* अहे मोकम ऊळिसि, देवुळि मन्कहक कदर एवो.* नना कागहतद बेसता कबुरतगा, ओर बेदे पोल्लो मिळहतलाह वेहोर.

7 (मति याकुब,*पन्नु, योहन, वेर मुवुरिन येस्सलेमते येसुसामिना मुडगा मुक्यालो इन्हतोर, वेर बाताल कीतोर?) बेद्रम पन्नुहकु, देवुळि यहूदिरिहक* बेसता कबुर वेहतलाह अदिकर ईता, अद्रम नाकु यहूदि आयवोर दुस्राड जातिनोरिहक वेहतलाह अदिकर ईता* इन्जि, वेर मुवुर ऊळतोर.

8 इतेके बेद देवुळि डायना रिज माळवालो यहूदिरगा, तना बळयि आयलाह पन्नुहक लाव ईता, अदे देवुळि दुस्राड जातिनोरगा दायलाह, नाक वने लाव ईता.

* 1:13-14 1:13-14 बळयिर 22:3-5 * 1:15-16 1:15-16 यशायाह 49:1,5; यिर्मयाह 1:5; बळयिर 9:15; रोम सहरतोर 1:1; 8:28; गलातितोर 2:9 * 1:15-16 1:15-16 1 तिमोति 1:13-14 * 1:17 1:17 बळयिर 9:20 * 1:17 1:17 इद अरब देसेम बेगा मन्हता इनजोर पुनदलाहि, रोम राजेमता नक्सतानु ऊळाट. इगा वेल्लाटोर नोहाना कुट्टमळतोर, अब्रहमना कुट्टमळतोर, एसाना कुट्टमळतोर मतोर. वेर अरब देसेमते अलग-अलग एरियाने मतोर. अद देसेमता बूमि पेळ्हकल बूमि मता, पोलम कीयलाह ओप्पो आंदु. अदिनेनाहक अगडोर लोकर, उंद जागातगडाहि दुस्रा जागाते अन्जि, तमाड एर्दे-गोरेन मेहवालो-कोपालोर मतोर. * 1:18 1:18 बळयिर 9:22-26 * 1:19 1:19 मार्कल 6:2-3; बळयिर 12:17 * 1:20 1:20 रोम सहरतोर 9:1-3; 2 कुरिततोर 1:23; 11:31 † 1:21 1:21 किलिकिया पोलुना नाग, तरसुस सहर, किलिकिया पटटे मता. * 1:21 1:21 बळयिर 9:30 * 1:22 1:22 1 तिसलुनितोर 2:14 * 1:23 1:23 बळयिर 9:21 * 2:1 2:1 बळयिर 4:36-37 * 2:1 2:1 बळयिर 11:30; 12:25 * 2:1 2:1 2 कुरिततोर 2:13 * 2:2 2:2 1:12 * 2:2 2:2 1:6 * 2:2 2:2 पिलिपितोर 2:16 * 2:3 2:3 2 कुरिततोर 2:3; 8:23 * 2:4 2:4 बळयिर 15:1; 2 कुरिततोर 11:26; गलातितोर 1:7 * 2:4 2:4 5:1,13; याकुब 1:25 * 2:4 2:4 2 पन्नु 2:1; यहूदाल 3-4 * 2:4 2:4 रोम सहरतोर 8:15; 2 कुरिततोर 11:13,20 * 2:5 2:5 1:6; कुलसितोर 1:3-5 * 2:6 2:6 2 कुरिततोर 11:5; 12:11 * 2:6 2:6 बळयिर 10:34 * 2:7 2:7 बळयिर 12:17 * 2:7 2:7 यहूदिरिहक मोदुल कागिदते “डायना रिज कीतोरिहक”. * 2:7 2:7 1 कुरिततोर 9:17; 1 तिसलुनितोर 2:4; 1 तिमोति 1:11

9 ओसो बेद्रमता देखा नाकु देवुळ ईता इन्जि, ✱ वेर मुखर मुख्यालोर पुतोर. देवुळ नाकु इद्रमता अदिकर ईता, देखा ईता इन्जि, वेर नाकु ओसो बार्नबसिनु गोत ओगडिसि, मावा संगे करल कीतोर. इतेके माट इर्वीम दुस्राड जातिनोरगा सेवा कीयना, ✱ ओर बार यहूदिरगा सेवा कीयना इनजोरे.

10 “(मीट यहूदि आयबोरक्के अन्हटु,) मति मावोर गरिब यहूदिरिन मात्रम सीता कीम्हटु,” इन्जि ओर इतोर. अद्रमे कीयलाह, नाक वने गिर्दा मंदु, ✱ (इद्रम ओर मुखर मुख्यालोर नाक करल कीतोर.)

पोलु पन्नुन तेर्हतहोतोग

11 मनेक मनेक पया पन्नुं अंताकिया सहरते ✱ वातोग. ओग (अगा बेचोको दियाड मनेके) बेरा उंद तप कीतोग! ओग तपिस माताहकु, ओना मोकम मुनेह नना ओना अडम वळ्हकतन.

12 इद बेद्रम आता इतेके, अस्के येस्सलेम सहरताहि याकुबेनाह वातोर उयतुर मन्कलोर अगा वास मतोर. ओर वायनामुने, पन्नु यहूदि आयबोर विस्वसिरा बतते उदिस गाटो तिंदोग. ✱ मति ओर येस्सलेमतोर वातापया, ओग यहूदि आयबोरिन जेक तासलाह बोटोग, ओरा संगे उदोग आंदोग. डायना रिबजता पोकुर केवालोर तंगातोरिहक रेयिस, ✱ ओग इद्रम कींदोग.

13 ओसो ओन ऊळिसि, मावा यहूदि जाततोर दुसोर विस्वसिर वने, अद्रमे सोड कीतोर. अदिहकु बार्नबस इंका सोड केवालोर संगे कलियलाह बोटोग.

14 कलियिस तेला मति, वेर देवुळता सेतेम कबुर वेहतपु ताकोर आंदुर, ✱ तेन ऊळिसि नना कतमतोर मुनेह पन्नुन तेर्हतन. ✱ “निमा इतेक यहूदिनिन आस तेला, किर्स्तुनगा वाताहकु यहूदिराड अडोन विळिसिसि, यहूदि आयबोरा लेहकाने तार्किदिन; ✱ मति इंजेके दुस्रा जाततोरिन निमा बेद्रमि मावा यहूदिराड अडोड नोमलाह जबर्दस्त कीय्हनिन? ‡

15 “माट यहूदिरल दुस्रा जाततोरल आयवल (ओरिन पाप्यहलोर इन्हतोर, ऊळविन!), ✱ माट यहूदि जातते पुटटल, अयो? ✱

16 इंजेके मोसानाड अडोन माळतेक आयो, मति किर्स्तुना पोगोन विस्वस तासतेकेने, देवुळि माकु सेतेमतोर इन्हता. ✱ बह इतेके अडोन माळताहकु, बोगे देवुळता मुनेह सेतेमतोग आयोग इन्जि, सास्त्रम वेहतहता. ✱ अडोन माळतेक आयो, मति येसु किर्स्तुना पोगोन विस्वस तासतेकेने, देवुळि मन्कनु सेतेमतोग इन्हता इन्जि पुताहकु, ✱ माट यहूदि विस्वसिरल इंका किर्स्तु येसुना पोगोन विस्वस कीतल.

17 पया किर्स्तुन विस्वस कीसि, माट सेतेमतोर आयलाह ऊळिहनल, (अह आसि माट किर्स्तुन विस्वस केवालोरल, दुस्राड जातिनोरा संगे उदना-तेदना कीय्हनल. इद्रम कीसोर मनाहकु,) लोकुर माकु पाप्यहलोर इन्हतोर इतेके, ✱ बह किर्स्तु पापमतुन बोल्गिह कीयलाह वातोग इनजोर इहनिना? अद्रम मुर्तिय आयो!

18 बेदिन नना मुने लेहच पोहतन, अदिन ओसो नना निल्पिह कीतन इतेके, नना कसुरतोने इन्जि तोहतहनन.

19 बह इतेके, मुने यहूदिराड अडोन माळसोर-माळसोरे, नना पिसलाह ऊळिदिन. मति इंजेके देवुळतेनाहके पिसना इन्जि, नना अव अडोन लेहच पोहतन. इतेके नना अडोहकु डोलतप लेहकाने आतन. ✱ किर्स्तुना संगे हक्कनागुटातगा वेळहतप लेहकाने आतन. ✱

20 हक्कनागुटातगा वेळहतप आतन इतेके, नना जीवात बह मनदकन? आयो, नावा पाळना जीवा हाता, ✱ इंजेके किर्स्तुना जीवाये नावा लोप्पा जागा आता. ✱ पया इद मेंदुदगा नना जीवात महनन इतेके, देवुळता मगि किर्स्तुना पोगोन विस्वस कीसिये पिसिहनन. ✱ ओगे नाकु जीवा केवाल, ✱ नयेनाहकु तना जीवा एवाल आंदोग. ✱

21 यहूदिराड अडोन नोमताहकु, देवुळ माकु सेतेमतोर इता इतेके, किर्स्तु मयेनाहकु हास पया बाताल पायदा? ✱ मति ओग हाताहके, देवुळता दया माकु दोर्कता इन्जि, अद दयातुनु पेक्के तासिसि, नना मल्स अडोनके अनोन.” (इद्रमि येसुसामि नाकु पुन्पिह कीतव इव पोल्लोड नना पन्नुन वेहतन.)

3

विस्वस कीतेकेने मन्कलोर सेतेमतोर आस्तोर

✱ 2:9 2:9 रोम सहरतोर 12:3 ✱ 2:9 2:9 1:15-16 ✱ 2:10 2:10 बळयिर 24:17 † 2:11 2:11 पन्नु मोदुल कागिदते “कय्या”. पन्नुहक रेंड पेदिक मताड: इब्रि पोल्लोते कय्या; युनानि पोल्लोते पन्नु. ✱ 2:11 2:11 बळयिर 11:19; 15:1 ✱ 2:12 2:12 बळयिर 11:3 ✱ 2:12 2:12 बळयिर 11:2 ✱ 2:14 2:14 1:6; कुलुसितोर 1:3-5 ✱ 2:14 2:14 1 तिमोति 5:20 ✱ 2:14 2:14 बळयिर 10:28 ‡ 2:14 2:14 यहूदिराड अडोड वेहतपु, यहूदि आयबोरा संगे तिनदना पोलो आंदु. ✱ 2:15 2:15 1 शम्पल 15:18; लूकाल 24:6-7 ✱ 2:15 2:15 पिलिपितोर 3:5 ✱ 2:16 2:16 रोम सहरतोर 3:21-23; 9:30 ✱ 2:16 2:16 देवुळताड पाटाड 143:2; रोम सहरतोर 3:20 ✱ 2:16 2:16 बळयिर 13:39; गलातिर 3:11,24; इब्रितोर 7:18-19 ✱ 2:17 2:17 बळयिर 11:2-3 ✱ 2:19 2:19 रोम सहरतोर 7:4,6; 1 कुरिततोर 9:20 ✱ 2:19 2:19 5:24; 6:14 ✱ 2:20 2:20 2 कुरिततोर 5:14; पिलिपितोर 3:10-11 ✱ 2:20 2:20 रोम सहरतोर 6:6; 8:10; गलातिर 5:24; कुलुसितोर 3:4 ✱ 2:20 2:20 रोम सहरतोर 3:21-23; 8:10; 14:7-8 ✱ 2:20 2:20 रोम सहरतोर 8:37 ✱ 2:20 2:20 रोम सहरतोर 5:6,8; 8:37; गलातिर 1:4 ✱ 2:21 2:21 1 कुरिततोर 1:17; गलातिर 3:21

1 ए गलातितोर बुदलेवोरिर! येसु किर्स्तुहकु बेद्रम हक्कनागुटाता सिकसा दोर्कता, अवटे माक बह अमेसाता पिसमुळ दोर्किहता, ✧ इदिन मीकु नना पिडम-पडम वेहच मतन. इतेके बोरो मति (मीक अडोने ताकलाह कागहचि) मूसेड कीतोरे, इद बेस आयो!

2 इद उदिय पोल्लो नाक मीट वेहाटु! देवुळि तना पवित्र जीवातुन मीक बह ईता, मीट अडोन माळताहकु ईताया, बारा किर्स्तुनाड केजिसि, विस्वस तासताहकु ईता? ✧

3 मीवा लोप्पा देवुळता जीवा बेद कबळ सुरु कीता, अद कबळतुन इंजेक बह मीट मीवाय लावते मारिह कीयहनिरा? अचोन मीट बुदलेवोरिरा?

4 (अडोन नोमिसि सेतेमतोरिर आयलाह ऊळिहनिर इतेके,) मीट किर्स्तुनगा आसा कीताहकु, अचोन तिपल एतिर; अद पूरा उगसेन अताया? ✧

5 इतेके देवुळि तना पवित्र जीवा मीक ईस्ता, मियेनाहकु बामिह कीयनाड कबस्क कीस्ता ✧ बहु? मीट अडोन माळताहकु कीस्ताया, बार किर्स्तुनाड केजिसि, विस्वस तासताहकु कीस्ताया? ✧

6 (अब्रहममुत्तोग बाताल कीतोग, ऊळविर?) अब्रहम देवुळता पोल्लोतुन नमतोग. ओग नमनदिन ऊळिसि, देवुळि ओन सेतेमतोनिन इता, ✧ इन्जि सास्त्रमते रासतद मन्हता.

7 इतेके देवुळता पोल्लोतुन नमवालोरु, विस्वस केवालोरु, वेर अब्रहमना कूळतोरे आंदुर, ✧ इदिन सीताते तासाटु.

8 इंजेके विस्वसतुहके, सबे जातिनोर सेतेमतोर आयना इन्जि, मुनेताहि देवुळता विचर मता. मताहकु, अद अब्रहम मुत्तोन मुनेने इद बेसता कबुर वेहता, सबे जातिनोरिहकु नीवा मेटे बर्कत दोर्कगा, ✧ इद्रम सास्त्रमते रासतद मन्हता. ✧

9 इतेके अडोन नोमवालोरिहक आयो, मति अब्रहम मुत्तोन लेहका विस्वसते ताकवालोरिहके, देवुळता बर्कत दोर्किहता.

10 बोर अडोन नोमिसि सेतेमतोर आयलाह ऊळिहतोर, ओर कतमतोरिहक सरपे दलिहता. बाराहक इतेके बोर अडोना पुस्तकते रासतवु, कतम अडोन नोमसोर मनोर, ओरिहक सरप दलिहता, ✧ इन्जि सास्त्रमते रासतद मन्हता. ✧ इद्रमलेहका विस्वसते ताकवालोरिहक बर्कत दोर्किहता, अडोन नोमवालोरिहक बार सरप दलिहता. ✧

11 इंजेके बोर देवुळतुन नमिसि, सेतेमतोर आयलाह ऊळिहतोर, ओरे पिसनुर, ✧ इन्जि सास्त्रम वेहतहता. अदिनेनाहकु अडोन नोमवालोरगा ओर्विन वने, देवुळि सेतेमतोग इनो, इद्रम सबेदोरिहक दिसिहता. ✧

12 अडोन नोमवालोर इतेके, देवुळतगा विस्वस केवाये नोमिहतोर; बोर अडोन नोमिहतोर, अविस्कनेन ताकनुर, ✧ इद्रम सास्त्रम वेहतहता.

13-14 मति दुस्साड जातिनोरिहक इंका, किर्स्तु येसुनगा विस्वस कीताहकु, अब्रहमिहक ईतद बर्कत दोर्कगा. ✧ ओसो देवुळ मुने पोल्लो विळसतपे, ताना पवित्र जीवा माक विस्वसिरिहक दोर्कगा, ✧ इद्रमता विचरते, किर्स्तुये माकु अडोना संगे वातद सरपताहि पिसिह कीतोग. माक सरपताहि पिसिह कीयलाहि, ओग तनाय पोगोन सरप एतोग. ✧ बह इतेके बोगाय मरातगा वेळहतोग सरपतोग आस्तोग ✧ इन्जि, सास्त्रमते रासतद मन्हता.

मोसानाड अडोड ओसो देवुळता करल

15 मावोरिर, पुनिह कीयनद उंद पोल्लो नना मीक वेहतकन. मन्कलोर कीतद करलतुन वने ताको इनदा वावो, अगा पूनाड पोल्लोड एक्वा वाटिसि ताकगा इनदा वन वावो. ✧

16 इंजेके अब्रहम मुत्तोहकु, देवुळि पोल्लो विळिसस वेहन्द, “नीकु ओसो नीवा कूळतोन्कु* बर्कत ईकन” इन्जि. ✧ इतेके नीवाड कूळतोरिहकु† ईकन इन्जि, देवुळ वेल्लाटोरा लोप्पा वेहो, मति नीवा कूळतोन्कु‡ इन्जि, ओर्विनाये लोप्पा वेहचि. ओग कूळतोग बोग इतेके, येसु किर्स्तुये आंदोग.

17 बेस केजाटु! अब्रहम मुत्तोहकु देवुळ कीतद इद करलतुन इतेके, नालुड नूहकु डेडा वीसा (430) वर्साना पया ✧ ईतव मोसानाड अडोड, बह माय्पिह कीस्ताडा? माय्पिह केवाहकु, देवुळ विळसतद पोल्लो इंजेक वने ताकिहता. ✧

18 अडोन माळताहकु देवुळता बर्कत दोर्कता इतेके, अद बर्कत देवुळ विळसतद पोल्लोतुहक दोर्को आवालि. ✧ अब्रहमिहकु इतेके, देवुळि ओन पोल्लो विळसताहके, ताना बर्कत दोर्कता, ✧ बेद उद अडोतुन माळताहकु आयो.

✧ 3:1 3:1 1 कुरिततोर 1:23; गलातितोर 5:11 ✧ 3:2 3:2 रोम सहरतोर 10:17; इब्रितोर 4:2; 6:4-6 ✧ 3:4 3:4 1 कुरिततोर 15:2
 ✧ 3:5 3:5 1 कुरिततोर 12:10; इब्रितोर 2:3-4 ✧ 3:5 3:5 रोम सहरतोर 10:17 ✧ 3:6 3:6 पुटमुळि 15:6; रोम सहरतोर 4:3,22
 ✧ 3:7 3:7 लूकाल 19:9; रोम सहरतोर 4:16-17; 9:7-9; गलातितोर 6:16 ✧ 3:8 3:8 पुटमुळि 12:3; 18:18 ✧ 3:8 3:8 रोम सहरतोर 3:30 ✧ 3:10 3:10 व्यवस्थाविवरण 27:26 ✧ 3:10 3:10 रोम सहरतोर 4:14-15 ✧ 3:10 3:10 2 कुरिततोर 3:7 ✧ 3:11 3:11 हबक्कुक 2:4; रोम सहरतोर 1:17; इब्रितोर 10:38 ✧ 3:11 3:11 2:16 ✧ 3:12 3:12 लैव्यव्यवस्था 18:5; रोम सहरतोर 7:10
 ✧ 3:13-14 3:13-14 रोम सहरतोर 4:9-10,16-17 ✧ 3:13-14 3:13-14 बळयिर 2:33 ✧ 3:13-14 3:13-14 2 कुरिततोर 5:21; गलातितोर 4:5 ✧ 3:13-14 3:13-14 व्यवस्थाविवरण 21:23 ✧ 3:15 3:15 इब्रितोर 6:16 * 3:16 3:16 कूळतोन्कु मोदुल कागिदते पेनेमतुहक ✧ 3:16 3:16 पुटमुळि 22:18; लूकाल 1:54-55; रोम सहरतोर 4:13,16-17; 9:4 † 3:16 3:16 कूळतोरिहकु मोदुल कागिदते पेनेहकिहकु ‡ 3:16 3:16 कूळतोन्कु मोदुल कागिदते पेनेमतुहक ✧ 3:17 3:17 पुटमुळि 15:13; पेसमुळि 12:40; बळयिर 7:6 ✧ 3:17 3:17 इपिसुसतोर 2:12 ✧ 3:18 3:18 रोम सहरतोर 4:14-15 ✧ 3:18 3:18 इब्रितोर 6:13-14

19 मोसानाड अडोन पया देवुळि बाराहकु ईता इतेके, अब्रहम मुय्तोना कूळतोन्क, इतेके किर्स्तुहकु, देवुळि पोल्लो विळिसस मता, अयो? ओग वानाहजोम, माट पापमतोरल आरुह्नल इदिन पुनदलाहिये, देवुळि माक अडोड वने ईता.✧ इव अडोनु देवुळ तनाड देवतुल्लकना मेटे ईता,✧ मोसा मुय्तोग अस्के कलियिह केवाल मतोग.✧

20 कलियिह केवाना गर्ज इंजेके ईवुराये नडुम अरयहता.✧ देवुळ बारा वगाये मन्जि, (बोगे कलियिह केवाल लेवस्के, तनाय कुसिते अब्रहम मुय्तोहकु पोल्लो विळसता).

मोसानाड अडोड ऊळेवाळे केवानलेहकाडाड

21 अह इतेके मोसानाड अडोड, देवुळ विळसतव पोल्लोना विस्द मन्हताडा? अद्रम मुर्तिय आयो! माक पिसिह कीया पगयहता, इद्रमता बेदाय अडो मतेके, निटमे अडोन नोमिसिये, माट सेतेमतोरल आवेरल.✧

22 मति साङ्गम वेहतपु, पूरा दुनिया पापमते दोहतद मन्हता.✧ पोल्लो विळिसस मतद बर्कत येसु किर्स्तुनगा विस्वस तासतेकेने, माक विस्वसिरिहक दोर्कना इन्जि,✧ इद्रम आता.

23 मति विस्वसता कालम वायनामुने, माकु यहुदिराड अडोड राका कीतप आंदुड. इतेके विस्वसता अगि पुनाहजोमु, माट दोहतप लेहका मंदल.✧

24 इतेके किर्स्तुन नमिसिये माट सेतेमतोरल आयना✧ इन्जि, ओग वानाहजोम, अडोड इतेके माक ओर्वोग ऊळेवाळे केवानलेहकाने आंदुड.✧§

25 पया विस्वसता कालम वातस्के, इंजेके ऊळेवाळे केवाना इळन माट इलवल.

26 मीट कतमतोरिर इतेके, किर्स्तु येसुन नमताहकु, देवुळताड मगक-मयास्कनिर आरुह्निर.✧

27 इतेके किर्स्तुना पेदिरते एतगा मुळिन्दस तेदतोर, ओर कतमतोर किर्स्तुना संगे जोळेम आसि, ओन केगतप लेहका आस्तोर.✧

28 यहुदि जाततोग आयेग, दुस्सा जाततोग आयेग, ओर्युलतोग आयेग, माल्काल आयेग, आंचाळ आयि, कोय्तोग आयेग, इद्रम उड्लोग-बेरोग बातय इले; मीट सबेटोर विस्वसिरि इतेके, किर्स्तु येसुना राजेमते उंदिय महनिर, इदिन सीता कीम्हटु.✧

29 मीट किर्स्तुना संगे जोळेम आतोरिर इतेके, मीट अब्रहम मुय्तोना कूळतोरिर आदिर, अहे देवुळ अब्रहमिन पोल्लो विळसतपु, तानाड मगक-मयास्किहक तासतद बर्कत दोर्कतोरिर.✧

4

माट ओर्युलतोरल आयवल, देवुळताड मगकनले

1 देवुळता बर्कत दोर्कतोरिर इतेके बहु? इंजेके साव्करना तूस एनवाल मगि, बेचानाह उड्लोग मन्हतोग, अचानाह ओग पूरा लोता सम्सरमता माल्काल मन्ज तेला, तान काळडलाह ओन्क बातय अदिकर इले, ओर्युलतोना लेहकाने मन्हतोग.

2 तपे वेहतद कगो एवनाहजोम, ओना पोगोन ऊळेवाळे केवालोर, मालसोमता जबब्दर एनवालोर मन्हतोर.

3 अद्रमलेहका माट वने, उड्लोरा लेहका पुनवोरल मतस्के, दुनियाताड अड्ळमताड उतुर्कना लेकाने,✧ माट एकिस मंदल.✧

4 पया देवुळ वेहतद कगो एवतस्के, अदु तना मगिन इद बूमते लोहता.✧ ओग आंचाना पोटाताहि पुटटोग,✧मोसानाड अडोड नोमवालोर यहुदि जाततोरगा पुट वातोग.✧

5 अडोना नोमळते दोहतप मतोरिनु लेहतना इन्जिये, देवुळता मगि वासि, तना जीवा ईतोग.✧ माट वने देवुळताड मगक-मयास्क आयना इन्जिये, ओग माक विळिसह कीतोग.✧

6 माट देवुळताड मगकनल आताहकु, देवुळि तना मगना जीवातुन, मावा जीवातगा लोहता.✧ अद जीवा अगा देवुळतुन “बाबा! बाबा!” इनजोर केयसोर मन्हता.✧

7 अदिनेनाहक माट इंजेके ओर्युललेहकाडोरल मुर्तिय आयवल, मति मगकनल. माट मगकनल आतल इतेके, देवुळबाबाना बर्कत माक दोर्कगाये!✧ इद पूरा कबळ देवुळिये कीता.

पोल्लु गलातितोरिनाहक आलिह कीस्तोग

✧ 3:19 3:19 रोम सहरतोर 5:20 ✧ 3:19 3:19 बळयिर 7:53 ✧ 3:19 3:19 पेसमुळि 20:19; व्यवस्थाविवरण 5:5 ✧ 3:20 3:20 1 तिमोति 2:5; इब्रितोर 8:6; 9:15; 12:24 ✧ 3:21 3:21 2:21; इब्रितोर 7:18-19 ✧ 3:22 3:21-22 रोम सहरतोर 3:20 ✧ 3:22 3:22 रोम सहरतोर 3:21-23 ✧ 3:23 3:22-23 रोम सहरतोर 11:32 ✧ 3:24 3:24 रोम सहरतोर 9:30; गलातितोर 2:16 ✧ 3:24 3:24 रोम सहरतोर 10:3-4 § 3:24 3:24 रोमि साव्कर लोकुर तमाड उड्लोर पिलाड-पेकोरिहक बुद तेळियनाहजोम, ओरिन ऊळेवाळे कीयलाह, ओसो ओरिन बुद काह्मलाह ओर्युलतोरिन तासिंदुर. अद्रमलेहकाने साङ्गमताड अडोड वने, येसु किर्स्तु वानाहजोम, ऊळेवाळे केवाना लेहका मताड. ✧ 3:26 3:26 रोम सहरतोर 8:14; गलातितोर 4:5 ✧ 3:27 3:27 रोम सहरतोर 6:2-4 ✧ 3:28 3:28 योहन 17:11; रोम सहरतोर 3:21-23,29; इपिसुसतोर 2:14-15; पिलेमोन 16 ✧ 3:29 3:29 रोम सहरतोर 4:13; 8:17; गलातितोर 4:28; 6:16 ✧ 4:3 4:3 कुलुसितोर 2:8,20-22; इब्रितोर 5:12 ✧ 4:3 4:3 रोम सहरतोर 7:14; 2 कुरिततोर 11:20; गलातितोर 4:24-25 ✧ 4:4 4:4 मार्कल 1:15; रोम सहरतोर 5:6 ✧ 4:4 4:4 योहन 1:14; रोम सहरतोर 1:3-4; 8:3 ✧ 4:4 4:4 लूकाल 2:21-24,27 ✧ 4:5 4:5 रोम सहरतोर 10:3-4 ✧ 4:5 4:5 रोम सहरतोर 8:14; गलातितोर 3:13-14,26 ✧ 4:6 4:6 रोम सहरतोर 5:5; 8:9,16; 2 कुरिततोर 3:17 ✧ 4:6 4:6 मार्कल 14:36; रोम सहरतोर 8:15 ✧ 4:7 4:7 रोम सहरतोर 8:17

- ८ मति मुने मीट सेतेम देवुळतुन पुनवाहकु, जोल देवुळकना कय इळन मतिर.✠
 ९ इंजेक बार मीट देवुळता ऐ वातिर (आयो, देवुळिये मीक ऐ कीता), मीट बेद्रमि दुनियाताड अडळमताड पाय्दालेवाड उतुर्कना पेगके,✠ ओसो मल्स दायलाह आतिर? अविस्कना लेकाने बेद्रम मीट ओसो एकलाह ऊळिहनिर?✠
 १० इतेके वारमतुनु, नेलानु, पोल्वानाड कगोन, वर्सानु, मीट नोमिहनिर.✠
 ११ नना मियगा बेद कहटेम कीतन, अद पूरा उगसे अता बहे इन्जि, नना मियेनाहक आलिह कीय्हनन.✠
 १२ मति बेद्रम नना मीवा लेहका अडोन नोमवोनन आतन,✠ अद्रमे मावोरिर, मीट वने नावा लेहका आम्हटु. अडोनेके मलमाटु इन्जि, नना मीवाड काल्क अरयह्नन.
 इचानाह नाक बेस्केन मियेनाहि तिपल वावो.
 १३ नाकु दुक अरताहके, नना मियगा मुने वास मतन. वासि मीकु किर्स्तुना बेसता कबुर वेहता पगतन, इदिन मीट पुतिर.
 १४ अस्के नावा दुकतेनाहक, मीकु तिपल आस तेला, मीट नाक सेटबेट ऊळविर.✠ मति लोन देवतुल वातपे, नाकु बेस ऊळतिर, किर्स्तु येसु कुदि लोन वातपे ऊळतिर.✠
 १५ नयेनाहकु मीटु बेदाय सेवा कीयलाह तयर मंदिर, अचोन नावा पोगोन जीवा कींदिर इन्जि, नना मीवा लोप्पा वेहता पगयकन! आया पगतेके, मीट मीवाड कोंडाड इंका तेंडिस नाक एवेरिर! मीवा अद मुनेता गिर्दा बह आसि मायता?
 १६ इतेके नना मीकु सेतेमताड पोल्लोड वेहचि, मीवा कोंटेतोनन आतन बहे!✠
 १७ ओर जोल कबुर वेहवालोर बार, मीक गोत कीयलाह ऊळिहतोर, मति मीवा पाय्दातेनाहक आयो; मीट ओराये मुडगा कलियना इन्जि, मयगडाहि मीकु अलग कीयलाह ओर ऊळिहतोर.
 १८ मीक गोत कीयना इतेके, मीवा पाय्दातेनाहक कीतेके बेसु! नना मियगा मतस्के, अहे कीदन. मति नना अगा मनवेक वने, दुस्रो मीवा पाय्दातेनाहक गोत कीतेके बेस आवालि.
 १९ इंगो रा, इह केंजाट बाबा, किर्स्तुना बुदि मियगा पुटनाहजोम,✠ रिक्कम आयनद मगतलिना पोटातगा आतप लेहका, नावा पोटातगा मळमळ आस्ता.✠
 २० इंजेके मीवा इद कट्लातेनाहकु, नना एकबेक आतन.✠ अदिहकु मियगा वासि अलग रीतते वळ्ळकेनन, इद्रम नावा गिर्दा मन्हता.

अब्रहमनाड मुतेस्क माक बाताल तोहतहताड

- २१ मीट मोसानाड अडोड माळवालोरिर केंजाट, सास्त्रमते मोसा मुय्तोग बाताल रासतोग, तान पुनविरा?✠
 २२ अब्रहम मुय्तोहकु ईवुर पेकोर पुटटोर, ओबोंग इतेके ओर्युल आंचाना पोटाताहि पुटटोग, दुस्रो बार ओर्युल आयवद मोदुल मुतेना पोटाताहि पुटटोग✠ इन्जि, सास्त्रम वेहतहता.
 २३ मति ओर्युल आंचाना पेकाल इस्मालि इतेके, मन्कना विचरतेने पुटटोग आंदोग; मोदुल मुतेना पेकाल बार, देवुळ विळसतद पोल्लोतुहक पुटटोग आंदोग, (ओग मावा पेदामुय्तोग इसकि).✠
 २४ इव पोल्लोड इतेके, पुन्पिह कीयनव पोल्लोड आंदुड.✠ इतेके इव रेंड आस्कु, रेंड करल्कना लेहका आंदुड. उंद करल इतेके, सीनय इनदनद मेटाता करल आंदु✠(अगाने देवुळि इप्पयेल लोकरिहक दहा अडोड ईसि करल कीता)✠. इद करल इतेके, आगर इनदनद ओर्युल आंचाना लेहका, ओर्युल पेकोरिने पुटिह कीस्ता.
 २५ (इद सीनय मेटा इतेके, अरब देसेमते मन्हता.) अद ओर्युलतद आगर इतेके, इद दुनियाता येस्सलेमतोरा लेहका आंदु. बह इतेके, येस्सलेमतोर यहुदिर वने, सीनय मेटातगा ईतव अडोना कय इळन मन्हतोर.✠
 २६ देवुळदीपता येस्सलेम बार, ओर्युल आयवद मोदुल मुतेनलेहका मन्हता, (तानाड पेकोर ओर्युलतोर आयोर). अदु माट विस्वसिरा तलोग आंदु, देवुळदीपता येस्सलेम.✠
 २७ सास्त्रमते रासतपु,
 एय मगमियाळ आयवद वंजो आंचानिन, निमा गिर्दा कीम.
 ओ पुटिह केवद आंचानिन, निमा गिर्दाते केया.
 बह इतेके वंजो आयवद आंचानाड पेकोरिहकाय वीळिसि,
 वंजो आंचानाड पेकोर वेल्लाटोर मन्हतोर.✠

✠ ४:८ ४:८ इपिसुसतोर २:१२; १ तिसलुनितोर ४:५; २ तिसलुनितोर १:८ ✠ ४:९ ४:९ ४:३; कुलुसितोर २:२०-२२ ✠ ४:९ ४:८-९ २ कुरिततोर ११:२० ✠ ४:१० ४:१० रोम सहरतोर १४:५; कुलुसितोर २:१६ ✠ ४:११ ४:११ पिलिपितोर २:१६ ✠ ४:१२ ४:१२ १ कुरिततोर ९:२२ ✠ ४:१४ ४:१३-१४ २ कुरिततोर १०:१० ✠ ४:१४ ४:१४ मत्याल १०:४०; १ तिसलुनितोर २:१३; इब्रितोर १३:२ ✠ ४:१६ ४:१६ आमोस ५:१० ✠ ४:१९ ४:१९ इपिसुसतोर ४:१३ ✠ ४:१९ ४:१९ १ कुरिततोर ४:१५; १ तिसलुनितोर २:६-७ ✠ ४:२० ४:२० २ कुरिततोर ४:८ ✠ ४:२१ ४:२१ रोम सहरतोर ६:१४ ✠ ४:२२ ४:२२ पुटमुळि २१ ऊळाट. ✠ ४:२३ ४:२३ पुटमुळि १७:१६-१९; १८:१०-१४; २१:१; रोम सहरतोर ९:७-९; इब्रितोर ११:११ ✠ ४:२४ ४:२४ १ कुरिततोर १०:११ ✠ ४:२४ ४:२४ व्यवस्थाविवरण ३३:२ ✠ ४:२४ ४:२४ पेसमुळि १९—२० ऊळाट. ✠ ४:२५ ४:२४-२५ ४:३ ✠ ४:२६ ४:२६ इब्रितोर १२:२२; तोहचीतव पोल्लोड ३:१२; २१:२,१० ✠ ४:२७ ४:२७ यशायाह ५४:१

28 मावोरिर, मीट वने इंजेके इसकिनलेहका देवुळ विळसतद पोल्लोतेनाहके, तानाड मगकनिर आतिर, मन्कना विचरतेनाहक आयो.✧

29 मति अस्के मन्कना विचरते पुटटोग पेकाल, देवुळ विळसतद पोल्लोते पुटटोग पेकानु, बेद्रम कुळसा अदोग✧, अद्रम नेंड वने मन्हता.✧

30 मति साम्रम बाताल वेहतहता? ओर्युल आंचाना पेकाहकु, मोदुल मुतेना पेकाना संगे तपेना तूस मुर्तिय दोर्को आयगा. अदिहकु ओर्युलतदिन, ताना पेकानु पलत पेहचीम!✧ इनजोर वेहतहता.

31 इतेके मावोरिर, माट ओर्युलता लेहकाडाड अडोनाड मगकनल आयवल, मति ओर्युल आयवद लेहकाडा विस्वसताड मगकनल आंदल.

5

1 ओसो माट अडोना इळन ओर्युलतोर लेहका मनदनदायो इन्जिये, किर्स्तु माक पिहट अर्हतोग. अदिनेनाहकु मीवा विस्वसते मीटु मेगिस मन्हट,✧ मति मीट ओर्युलतोर लेहका, पूहतद अडोना जुवा कांजमाट.✧

डायना रिज केमाट!

2 ननान पोलुनन मीक वेहतहनन, बेस केंजाट! मीट यहुदिरा डायना रिजतुन नोममाट. अह कीसि सेतेमतोर आयलाह ऊळतेके, किर्स्तुना मोकि मीकु बातय पायदाता आयो आयगा.✧

3 पया डायना रिज माळवालोरिहक सिरप इद अडोतुन आयो, मति यहुदिराड कतमे अडोन नोमिय पोयतगा इन्जि, नना सेतेम वेहतहनन.✧

4 मीट अडोन नोमिसि सेतेमतोर आयलाह ऊळवालोरिर, किर्स्तुनाहि अलग आतिर, ओना दयातुन पोहचीतिरे!✧

5 नना इद्रम बाराहक इहनन? माट विस्वसिरल इतेके किर्स्तुन नमिसिये सेतेमतोरल आतल; सेतेमतोरनाहकु देवुळ तासतद बर्कतता आसाते माट महनल.✧ इद आसा देवुळता जीवातगडाहिये वास्ता.

6 इतेके किर्स्तु येसुन नमतेके, डायना रिज कीयनदु बार आयो, केवद वन बार आयो;✧ येसुनगा विस्वस तासिसि, दुसोरिन जीवा कीयना, इदे मोदुल पोल्लो आंदु.✧

7 मीट मुने विस्वसते बेस विततप आंदिर. मति इंजेक इसि, बोगो मीवा अगदे अडम वाताहके, येसुना सेतेम अगदे मीट ताकविर, इद बेस आयो!

8 इद्रमता नाळेह कीयनद बुदि इतेके, मीक आचतद देवुळताहि✧ वावो.

9 ओयिह कीतद इचुने पिडटुन, कोपामेंड नाहतद पिडटगा काल्हपतेके, पूरा पिडि ओयिहता, इद पोल्लो इतेके मीट केंजतिरे;✧ (ओरा जोल कबुरतुन नमतेके अहे आयगा.)

10 मीट वने नावा पोल्लोतुन कबुल कीकिरे इन्जि, देवुळतेनाहि नावा बर्वस मन्हता.✧ मीक तिपल केवाल पया, बोगो मनेग, ओन्क देवुळता सिकसा दोर्कगाये.✧

11 इंजेके नाक इंका डायना रिजता पोकुर कीस्तोग इन्जि, उयतुर इन्हतोर. मावोरिर, नना इद्रम पोकुर कीतन इतेके, यहुदिर नाक विस्द केवोर आवेर.✧ हव्कनागुटातगा येसुसामि ईतद मोकतेनाहके पिसमुळ दोर्किहता इन्जि, नना पोकुर कीताहकेने, यहुदिर नाक पका ओड आस्तोर.✧

12 मीक डायना रिज कीम्हट इनजोर तिपल केवालोर, तम्क कुदिय कतमे डायिस पोहतेके, बायलालोर लेहका आतेक बेस आवालि!

मन्कना बुदि ओसो देवुळता जीवाता बुदि

13 मति मावोरिर, मीक इतेके, अडोना जुवाताहि पिहट अरयलाह देवुळ केयता.✧ अदिहकु नना इद्रम रासिहनन. मीट मात्रम माट विचर वातप कीकोम, इद्रम इनदनदायो मति, जीवा कीसि मीट ओर्विना-ओर्वोग सेवा-साकुर कीम्हट.✧

14 बाराहक इतेके, मोसानाड सबे अडोड साम्रमता उंदिय पोल्लोते माळतप आताड, अद बेद इतेके निमा कुदतुन जीवा कीतपु, दुसोरिन जीवा कीम.✧

15 मति मीट ओर्विहक-ओर्वोग नल्हतना, कोहकना, वहचना कीसोर महनिर! इदिनेनाहकु आक्रिते मीट ओर्विन-ओर्वोग बूळे कीयनदायो इन्जि, उसरते मन्हट.

✧ 4:28 4:28 रोम सहरतोर 9:7-11; गलातितोर 3:29 ✧ 4:29 4:29 पुटमुळि 21:9; योहन 8:35 ✧ 4:29 4:29 5:11 ✧ 4:30 4:30 पुटमुळि 21:10,12 ✧ 5:1 5:1 1 कुरिततोर 16:13 ✧ 5:1 5:1 योहन 8:32,36; बळयिर 15:10; रोम सहरतोर 8:15; 11:20; गलातितोर 2:4 ✧ 5:2 5:2 बळयिर 15:1 ✧ 5:3 5:3 रोम सहरतोर 2:25; याकुब 2:10 ✧ 5:4 5:4 रोम सहरतोर 9:31; 1 कुरिततोर 7:18; इब्रितोर 4:1; 12:15; 2 पत्र 3:17 ✧ 5:5 5:5 1 कुरिततोर 1:5-7 ✧ 5:6 5:6 6:15; कुलुसितोर 3:11 ✧ 5:6 5:6 1 कुरिततोर 7:19; 13:13; कुलुसितोर 1:3-5; 1 तिसलुनितोर 1:2-3; याकुब 2:17 ✧ 5:8 5:8 रोम सहरतोर 8:28; गलातितोर 1:6 ✧ 5:9 5:9 मत्याल 16:6,12; 1 कुरिततोर 5:6 ✧ 5:10 5:10 पिलिपितोर 3:15 ✧ 5:10 5:10 1:7 ✧ 5:11 5:11 4:29; 6:12 ✧ 5:11 5:11 रोम सहरतोर 9:33; 1 कुरिततोर 1:23; गलातितोर 3:1 ✧ 5:13 5:13 2 कुरिततोर 3:17; गलातितोर 2:4 ✧ 5:13 5:13 1 कुरिततोर 8:9; 9:19; इपिसुसतोर 5:21; 1 पत्र 2:16 ✧ 5:14 5:14 लैव्यव्यवस्था 19:18; मत्याल 7:12; 22:40; रोम सहरतोर 13:8-9,10; गलातितोर 6:2

16 इंजेके नना वेहतहनन, बेस केंजाटु! देवुळता जीवा मीक बह ताकिह कीस्ता, अहे ताकाटु; अस्के मीवा मन्कना बुदते, मीट मुर्तिय ताकविर आयकिर.✧

17 बह इतेके मावा मन्कना बुदि, देवुळता जीवाता अडम मन्हता; ओसो देवुळता जीवा इतेके, मावा मन्कना बुदता अडम मन्हता. इव रेंड इतेके बेस्केन ओडोड, अदिहकु मीक बेद कीयना विचर मन्हता, अदिन मीट कीया पगविर.✧

18 पया बेचानाह मीक देवुळता जीवा ताकिह कीस्ता,✧ अचानाह मीट अडोना इळन इलविर.✧

19-21 इंजेके मावा मन्कना बुदताड कबस्किन माट पुहनले. अव आंदुड सिङ्गि-साट्याल आयना, लजालेवा विचर वातप कीयना,✧ बोमापूजा, ओदे, कोंटेड, वहचळि, कोंडा वेयना, ओडु,✧ दुस्रोरा सीता केवा कुदताये पायदातुन ऊळनदु,✧ मुडा नडुम पटपट कीयना,✧ कुळसा, कल लोटि आयना, इद्रमताड वेल्लाडे पोल्लोड मन्हताड.✧ इद्रमताड कबस्किन केवालोरीहक इतेके, देवुळता राजेमते जागा मुर्तिय दोर्को आयगा.✧ इद्र पोल्लो नना मुनेन वेहतन, अद्रम इंजेक ओसो मीक वेहतहनन.

22-23 देवुळता जीवा बारा, मावा जीवातगा मोन्हटटेके, मयगा इद्रमता पंटा पुटिहता:✧ माट दुस्रोरीन जीवा कीयहनल, माट गिर्दति महनल,✧ सुकमते महनल,✧ बेदाय पोल्लोतुहक चट्ने ओड आयवा महनल, दुस्रोरीन जीवा वाटिहनल, माट चिष्टमलेवा महनल, माट पोल्लो विळसतपे कीयहनल, कुलुल बुदते ताकिहनल, कुदतुन आवे कीयहनल.✧ इद्रम ताकतेके, माक यहुरिडाड अडोड अडम आयोड.✧

24 इंजेके किर्स्तु येसुन नमवालोर इतेके, तमा मन्कना बुदतुन, हक्कनागुटातगा बूळे कीतपे मन्हतोर; अद्र मन्कना बुद डोलता इतेके, माट तानाड लाग्वाड विचर्कने ताकवल.✧

पवित्र जीवाता पेगे ताकना

25 इद्रमलेहका देवुळता पवित्र जीवाते माट पिसिहनल, अहे अद्र जीवा माक ताकिह कीतपु, माट ताना पेगे ताकिड वने.✧

26 नना बेरोनन इन्जि, माट मनवल आयकल, इतेके ओर्विन-ओर्वोग लजा केवल, ओर्विहक-ओर्वोग कुळसा केवल.✧

6

1 मति मावोरि, ओर्विना-ओर्वोग सेवा कीम्हटु. बोगाय मीवा ऐंगेटोग विस्वसि पापमते एकतदिन ऊळतेके, बोर पवित्र जीवाता पेगे ताकवालोरि महनिर,✧ मीट ओनगा अन्जि, कुलुल बुदते ओनु सेतेमता अगदे ताटु.✧ मति ततहपा, मीट वने अद्रमता पापमते एकनदायो इन्जि, उसरते मन्हटु.

2 मीट ओर्विना-ओर्वोग तिपलतुन-मोतातुन कांजाटु. इदे रीतते किर्स्तु वेहतद अडोतुन माळकिर.✧

3 बोगाय विस्वसि केनकेनेतोग मन्जि, नना दुस्रोकाय बेरोनन इन्जि, दुस्रोरा सीता केवोग इतेके, ओना विचर चुकिहता.✧

4 मति मीट ओर्वोग-ओर्वोग दुस्रोनाड कबस्किन जोकवा, आप-आपुनाड कुदताड कबस्किन जोकनदु.✧ अस्के नीवाडे कबस्किन ऊळिसि, नना बेद्रमतोनन इन्जि पुनदकिन. मति दुस्रोकाय बेरोनन इनदा वावो.

5 बाराहक इतेके देवुळ नीके ईतद जब्दरतुन, निमा एतना गावले.✧

6 देवुळता पोल्लो केंजवालोर, तमा सबे बेसता मालसोमता कोडि, पोल्लो कागहवालोरिहक ईयिर.✧

7 ओसो मीट नाळेम आयमाटु. देवुळि मावाड कबस्किन ऊळो, नेयम केवो इन्जि, देवुळतुन बोगे नाळेह कीया पगवोग.✧ इतेके मीट बेव वीतिहनिर, अविने कोयकिर.✧

8 इतेके बोर तमा मन्कना बुद वेहतपु, लाग्वाड कबस्क वीतिहतोर, ओरिहक अदे मन्कना बुदतुहकु, बूळेम आयनद सिक्साता पंटा दोर्कगा.✧ बोर बार देवुळता जीवा वेहतपु बेसताड कबस्क वीतिहतोर, ओरिहक देवुळता जीवाये ईतदु अमेसाता पिसमुळता पंटा दोर्कगा.✧

9 अद्रमे माट बेसताड कबस्क कीयलाह, बेस्के लंडा आयनदायो. इद्रम माट ओरम आयवेके,✧ देवुळ तासतद कगोते माक अव कबस्कना पायदा दोर्कगा.✧

✧ 5:16 5:16 रोम सहरतोर 8:4; 13:14; इपिसुसतोर 2:3 ✧ 5:17 5:17 रोम सहरतोर 7:15,17-20,23; 8:5-8 ✧ 5:18 5:18 रोम सहरतोर 8:14 ✧ 5:18 5:18 रोम सहरतोर 6:14; 1 तिमोति 1:9-10 ✧ 5:19-21 5:19-21 1 कुरिततोर 6:9,18-20 ✧ 5:19-21 5:19-21 2 कुरिततोर 12:20; 1 योहन 3:15 ✧ 5:19-21 5:19-21 रोम सहरतोर 2:8 ✧ 5:19-21 5:19-21 1 कुरिततोर 1:11-12 ✧ 5:19-21 5:19-21 रोम सहरतोर 13:13 ✧ 5:19-21 5:19-21 1 कुरिततोर 6:9-10 ✧ 5:22-23 5:22-23 मत्याल 7:16-20 ✧ 5:22-23 5:22-23 1 तिसलुनितोर 1:6 ✧ 5:22-23 5:22-23 रोम सहरतोर 14:17 ✧ 5:22-23 5:22-23 रोम सहरतोर 5:1-5; कुलुसितोर 3:12-15 ✧ 5:22-23 5:22-23 1 तिमोति 1:9-10 ✧ 5:24 5:24 रोम सहरतोर 6:6; गलातिर 2:20; 6:14; 1 पत्र 2:11 ✧ 5:25 5:25 रोम सहरतोर 8:4; पिलिपितोर 3:3 ✧ 5:26 5:26 पिलिपितोर 2:3 ✧ 6:1 6:1 1 कुरिततोर 2:15; 3:1 ✧ 6:1 6:1 1 कुरिततोर 4:21; 2 कुरिततोर 2:7; 2 तिसलुनितोर 3:15; 2 तिमोति 2:25; इब्रितोर 12:13; याकुब 5:19 ✧ 6:2 6:2 योहन 13:34; रोम सहरतोर 12:13; 1 कुरिततोर 9:21; गलातिर 5:14; याकुब 1:25; 2:12 ✧ 6:3 6:3 बळयिर 5:36; रोम सहरतोर 12:3; 1 कुरिततोर 3:18; पिलिपितोर 2:3-4 ✧ 6:4 6:4 1 कुरिततोर 11:28 ✧ 6:5 6:5 रोम सहरतोर 14:12; 1 कुरिततोर 3:8 ✧ 6:6 6:6 1 कुरिततोर 9:11,14 ✧ 6:7 6:7 अय्यूब 13:9 ✧ 6:7 6:7 2 कुरिततोर 9:6 ✧ 6:8 6:8 अय्यूब 4:8; होशे 8:7; रोम सहरतोर 6:21-22 ✧ 6:8 6:8 रोम सहरतोर 8:11; याकुब 3:18 ✧ 6:9 6:9 2 तिसलुनितोर 3:13 ✧ 6:9 6:9 मत्याल 10:22; मार्कल 13:13; लूकाल 21:19; 1 कुरिततोर 15:58; 2 कुरिततोर 4:1; 9:6; इब्रितोर 12:3

10 अदिनेनाहकु माक बह मोका दोर्किहता, अह माट सबेटोरेनाहक बेसताड कबस्क कीयिड, ✧ कास कीसि मावोर विस्वसिरेनाहकु. (इद्रमलेहका माट देवुळता जीवाता पेगके ताकना गावले.)

देवुळतगडाहे कदर पर्हकनदु

11 इंजेके इव आक्रिताड पोल्लोड, नना नावाय कुदता कयदे रासिहन्न. ✧ अदिहक मीक इगा बेराड-बेराडे अक्सर्क दिसिहताड.

12 बोर यहुदिरा मान दोर्किह कीयलाह ऊळिहतोर, ओरे मीकु डायना रिबज कीयलाह जबर्दस्त कीस्तोर. ✧ हक्कनागुटातगा ईतद मोकतेनाहके माट देवुळतगा सेतेमतोरल आय्हनल, इद्रम पोक्कुर कीतेके, यहुदिर माक विस्द कीयनुर इन्जिये, ओर मीकु इद्रम कीया वेहतहतोर. ✧

13 बह इतेके डायना रिबज नोमवालोरे कुदि मोसानाड अडोन माळोर आस्तोर. ✧ मीट ओराड केंजिसि, डायना रिबज कीतिर इतेके, ओर पोगयना इन्जिये ओर मीकु डायलाह वेहतहतोर. ✧

14 नाक बार अद्रमता दुनियातोरा कदर मुर्तिय गावल आयो; मति नना हक्कनागुटातगा हातोरा सामि येसु किर्स्तुन नमवानन इन्जिये पोगयिहन्न. अद हक्कनागुटातेनाहके, इद दुनियाताड पोल्लोड नाक पट अरवोड, अहे नावा ताकमुळि दुनियातोरिहकु पट अरवो. ✧

15 नाक अद्रमता कदर गावल आयो, बह इतेके डायना रिबज कीयनद वन बार आयो, केवद वन बार आयो; देवुळि मावा लोप्पा पूना जीवा पुटिह कीता, अदे मोदुल पोल्लो आंदु. ✧

16 इद पोल्लोते बोर ताकनुर, ओर सबेटोरिहकु देवुळि सुकम ईयि, ओसो किर्स्तुन नमवालोरे इम्रयेलतोरा पोगोन इंका, ✧ देवुळि दया कीयि. ✧

17 ओसो इंजेटाहि मियगडाहि बोरो जोल काहमुळतुन केंजिसि, नाक तिपल कीयनदायो. बाराहक इतेके येसुसामिना कबुरतुन पोक्कुर कीताहकु, विस्दतोरा देबाना सीना नावा मेंदुदगा मन्हता. ✧

18 मावोरिर, येसुसामि किर्स्तुना देव्वा मियगा मनि. ✧ आमेन.

✧ 6:10 6:10 बुदताड पोल्लोड 3:27; 1 तिसलुनितोर 5:15 ✧ 6:11 6:11 1 कुरिततोर 16:21; कुलुसितोर 4:18; 2 तिसलुनितोर 3:17; पिलेमोन 19 ✧ 6:12 6:12 बळयिर 15:1 ✧ 6:12 6:12 5:11 ✧ 6:13 6:13 रोम सहरतोर 2:25 ✧ 6:13 6:13 पिलिपितोर 3:3 ✧ 6:14 6:14 रोम सहरतोर 6:6; गलाति० 2:20; 5:24; पिलिपितोर 3:18; कुलुसितोर 2:20-22 ✧ 6:15 6:15 रोम सहरतोर 2:26,28; 6:2-4; गलाति० 5:6; इपिसुसतोर 2:10,15; पिलिपितोर 3:3 ✧ 6:16 6:16 रोम सहरतोर 9:6; गलाति० 3:7,29 ✧ 6:16 6:16 1 पत्र 1:3; यहुदाल 2 ✧ 6:17 6:17 2 कुरिततोर 4:10; 11:23-25 ✧ 6:18 6:18 रोम सहरतोर 16:20

इपिसुस सहरतोर विस्वसिरेनाहकु, किर्स्तुना बळयि पोलु लोहतद सीटि

इद सीटटुन रासवाल येसुना बळयि पोलु आंदोग. पोलु इद सीटटुन रोम सहरता जेलतगा मतस्के, इपिसुस सहरतोर विस्वसिरेनाहक रासतोग. इपिसुस सहर आसिया पटटा मोदुल सहर मता. अद पका बेरा सहर मता. अद सहरतगा पोलु कीतद सेवाताड पोल्लोड बळयिराड कबस्क इद पुस्तकता 19 अद्ययतगा मन्हाताड.

पोलु इद सीटटुन बाराहक रासतोग इतेके, पोगोटा बूमतगा मनदनव ओसो इळता बूमतगा मनदनव सबेटविन येसु किर्स्तुना कयदे ईयलाहि, देवुळि मुनेन विचर कीस तासता. इद पोल्लोतुन पोकुर कीयलाहि, पोलु इद सीटि रासतोग. ओसो यहुदिर, यहुदि आयवोर उंदिय आया पगवोर इनजोर, इपिसुसतोर विस्वसिर इंदुर. मति किर्स्तुन विस्वस कीतोर उंदिय मुल आतोर. ओर उंदिय मेंदुल आतोर. किर्स्तुना मेंदुलता लेहकाडोर आतोर. देवुळता जीवा मनदनद जागा आतोर. ओसो विस्वसिर देवुळताड पिलाड-पेकोर आताहकु, ओर्विहक-ओर्वोग जीवा कीम्हट इनजोर, पोलु इद सीटटगा रासलाह आतोग.

मुनेताड पोल्लोड

1 नना पोलुनन, देवुळता विचर मतपु, येसु किर्स्तुना बळयिनन आतन. ✱ मीट इपिसुस सहरते मनवालोर देवुळता मन्कलोरिहक इद सीटि रासलाह आतन. मीट किर्स्तु येसुन विस्वस कीसोर दायलाह आतिर.

2 मावा देवुळबाबानाहि ओसो किर्स्तु येसुसामिनाहि मीक सुकमि, देव्या दोर्कि. ✱

किर्स्तुना मेटे माक दोर्कतद बर्कत

3 देवुळतुहक जोहर आयि! अद तना मगि किर्स्तुना मेटे, पोगोन देवुळदीपतगा मनदनव सबे देखान माक ईता. ✱

4 इतेके ताना मुनेह माट पवित्र मनदना, बाताले कसुरलेवा मनदना इनजोर, ✱ इद बूमतुन पुटिह कीयनामुनेन, माक किर्स्तुना मेटे आचता. ✱

5 माक जीवा कीसि, येसु किर्स्तुना मेटे तनाड पिलाड-पेकोर कीयलाहि, ✱ माक मुनेन आचता. ✱ इद्रम कीयलाहि मुनेन विचर कीस मता, अहे ताना गिर्दा मता.

6 ताना जीवा कीतोग मगि ✱ किर्स्तुना लोकरल माट आताहकु, अद मावा पोगोन लेकालेवा दया कीता. माट तान मान ईसि जोहर कीयना इनजोर, माक अद्रम दया कीता.

7 मावा पोगोन पका दया कीता, ✱ अदिनेनाहक तना मगि नेतुर पोहच डोलताहकु, ✱ मावा पापमतुन मापि कीसि, ✱ ओना मेटे माक पापमताहि विळिसह कीता. ✱

8 माक आलिस पिसनाह दया कीता, अदिनेनाहक सबे रीतिना बुदि ओसो तेल्व ईता.

9 देवुळि मुने मकिह कीस तासिस मतद पोल्लोतुन, इंजेके माक पुनाह कीता. ✱ इद्रम कीयलाहि ताना गिर्दा मता. मुनेन तना विचर कीस मतपु, ✱ किर्स्तुना मेटे इंजेके अद पोल्लोतुन पेसिह कीता.

10 अद पोल्लो इद्रम मन्हाता: देवुळि तना विचर कीतद कगो एवतस्के, ✱ पोगोटा बूमतगा मनदनव, ओसो इळता बूमतगा मनदनव, सबेटविन जमा आनाह कीसि, येसु किर्स्तुना कयदे ईयनदु. ✱

11 ओना संगे माक जोळे कीसि, तना मन्कलोर कीयलाहि माक आचता. ✱ तना विचर कीस मतपु, माक मुनेन आचता. ✱ अद तना बेद्रम विचर कीता, अद इसबते सबे कीता. ✱

12 इतेके मुनेन किर्स्तुना पोगोन आसा तासतोरल माट, देवुळतुहक मान ईसि जोहर कीयना इनजोर, अद्रम कीता.

13 मीक पिसिह कीयनद बेसता कबुरता सेतेमतुन, मीट केंजिसि किर्स्तुन विस्वस कीतिर. ✱ विस्वस कीताहकु, देवुळि पोल्लो विळिसस मतपु, तना पवित्र जीवातुन मीवा पोगोन वने उदिह कीता. ✱ कीसि मीवा पोगोन किर्स्तुना मन्कलोर इनजोर, सीना तासतप लेहका कीता. ✱

14 अद मयेनाहक तासतव बेसताड पोल्लोनु, पेगेके माट दोर्किह कीकल इनजोर, ✱ तना जीवातुन इंजेकेन इसर ईतप लेहका माक ईता. देवुळि माक पूरा विळिसह कीयनद दिया एवनाह, ✱ अद इसर मन्हाता. ✱ माट तान्क मान ईसि जोहर कीयना इनजोर, देवुळि अद्रम कीता.

✱ 1:1 1:1 रोम सहरतोर 1:1; तीतुस 1:1-4 ✱ 1:2 1:2 रोम सहरतोर 1:6-7 ✱ 1:3 1:3 2 कुरिततोर 1:3 ✱ 1:4 1:4 5:27; कुलुसितोर 1:22 ✱ 1:4 1:4 2:10; 2 तिसलुनितोर 2:13-14; 2 तिमेति 1:9; 1 पत्र 1:20 ✱ 1:5 1:5 रोम सहरतोर 8:14-15 ✱ 1:5 1:5 रोम सहरतोर 8:29 ✱ 1:6 1:6 मत्याल 3:17; मार्कल 1:11; लूकाल 3:19-22; कुलुसितोर 1:13 ✱ 1:7 1:7 रोम सहरतोर 2:4; इपिसुसतोर 2:4,7; 3:8 ✱ 1:7 1:7 बळयिर 20:28; रोम सहरतोर 3:25-26 ✱ 1:7 1:7 बळयिर 2:38 ✱ 1:7 1:7 रोम सहरतोर 3:24 ✱ 1:9 1:9 रोम सहरतोर 11:25; 16:25; इपिसुसतोर 3:5-6 ✱ 1:9 1:9 रोम सहरतोर 8:28 ✱ 1:10 1:10 मार्कल 1:15; गलातितोर 4:4 ✱ 1:10 1:10 पिलिपितोर 2:10; कुलुसितोर 1:15-16,20 ✱ 1:11 1:11 व्यवस्थाविवरण 4:20; तीतुस 2:14 ✱ 1:11 1:11 रोम सहरतोर 8:29 ✱ 1:11 1:11 3:11 ✱ 1:13 1:13 4:21; कुलुसितोर 1:3-5; याकुब 1:18 ✱ 1:13 1:13 लूकाल 24:49; बळयिर 1:4-5; गलातितोर 3:13-14 ✱ 1:13 1:13 4:30 ✱ 1:14 1:14 बळयिर 20:32 ✱ 1:14 1:14 1 कुरिततोर 1:30 ✱ 1:14 1:14 2 कुरिततोर 1:22

पोलु विस्वसिरेनाहक पार्तना कीस्तोग

15 अदिनेनाहक देवुळि माक इचोन कीसीताहकु, मीट येसुसामिन विस्वस कीतदिन, ओसो देवुळता सबेटोर लोकुरिन मीट जीवा कीयनदिन, नना केंजताहकु,✧

16 नना पार्तना कीयहपा, मियेनाहक ऊक-ऊके पार्तना कीसोर महनन.✧ ओसो देवुळतुन जोहर कीसोर महनन.✧

17 नना इद्रम पार्तना कीयहनन: मावा येसुसामि किर्स्तुना देवुळतुन, डीसातोग बाबान मीट पूरा पुनदना इन्जि,✧ ओग मीक तना बुदि ईयेग, तनाड विचकिन मीक पुन्पिह कीयेग.✧

18 बेचोक बेसताड पोल्लोन आसा कीयलाहि तना माक केयता,✧ अचोकिन पुनदलाहि; ओसो मीट नावा पका मोलातोर मन्कलोरि इन्जि, देवुळ मीक इन्हता.✧ इदिन पुनदलाहि, देवुळि मीवा बुदतगा पुन्पिह कीयि.✧

19-20 ओसो हामुरतगडाहि किर्स्तुन जीवा अर्हचि,✧ देवुळदीपतगा तना तिनळ बाजे राजेम ताकिह कीयलाहि उदिह कीयहपा,✧ अद बेरा लाव तोहता. माट विस्वस कीतोरा तोळ आयलाह, तानगा अदे बेरा लाव मन्हता, ताना लाव बेस्केन मारो,✧ इदिन मीक पुन्पिह कीयि इनजोर, पार्तना कीयहनन.✧

21 अदिकर ताकिह कीयनव देवतुल्कु, देयहकु, इव सबेटविहकाय किर्स्तुय बेरोग आंदोग.✧ इंजेके वने, वायनद कालमते वने, अदिकरताड पेदिर्क बेचोक मन्हताड, अव सबेटविहकाय ओनाय पेदिर बेरा आंदु,✧

22 सबेटविन ओग ताकिह कीयेग इनजोर, देवुळि ओना कयदे ईता.✧ ओने सबेटविन ताकिह केवाल कीसि, विस्वसिरा मुडुन ताकिह कीयलाह वने, ओने निल्पिह कीता.✧

23 किर्स्तु विस्वसिरा मुडा तलाता लेहकाडोगु,✧ विस्वसिर बार ओना मेंदुलता लेहकाडोर,✧ विस्वसिरा मुलु ओसो किर्स्तु, उंदिय मेंदुल आतोर. ओसो सबे पोल्लोन पूरा कीसेवाल किर्स्तुये.✧

2

विस्वसिरा पिसमुळि बेद्रम बदलेम आता

1 मीट मुने देवुळताड अडोनू बूळे कीसोर मतिर, ओसो पापम कीसोर मतिर. अदिनेनाहक डोलतप लेहका मतिर.✧

2 देवुळतुन पुनवोर ताकिहतोर, अदे अगदे मीट मुने ताकिदिर.✧ पोगोन वळ्दे मनदनव देयहकना मुख्याल बह ताकिह कीदु, अद्रमलेहकाने ताकिदिर. इंजेक वने देवुळताड पोल्लोड केंजवोरिन, अवे देयहकना मुख्याल ताकिह कीस्ता.✧

3 निटमे माट सबेटोरल वने, ओरा लेहकाने ताकिंदल. मावा लाग्वा बुदि बेद्रम लालुस कीदु, अद्रमे कीदल.✧ मावा मेंदुलि ओसो मावा बुदि बेद्रम ओसोर मंदु, अद्रमे लाग्वाड कबस्क कीसोर मंदल.✧ लाग्वाड कबस्क कीसोर मनाहकु, देवुळि लाग्वोर सबेटोरिहक निटम सिक्सा ईयना लेहका, माक वने सिक्सा ईस मनालि.✧

4 मति मावा पोगोन देवुळ वेल्लाय वीळिस जीवा लोपता.✧ माक अद पका जीवा कीताहकु,✧

5 बह कीता इतेके, मावा पापमते माट डोलतोर लेहकान मतल, मति माक पूना पिसमुळ ईसि, किर्स्तुना संगे माक वने जीवा अर्हता. देवुळि दया कीताहके, मीट पिसतिर.✧

6 किर्स्तु येसुना संगे माक जोळे कीसि, ओना संगे माक वने जीवा अर्हता,✧ अर्हचि पोगोन देवुळदीपतगा किर्स्तु उदिस राजेम ताकिह कीयनद जागातगा,✧ माक उदिह कीता.

7 किर्स्तु येसुन लोहचि, माक पका जीवा कीसि, माक वेहता वावप वेल्लाय दया कीता इनजोर,✧ वायनद कालमते सबेटोरिन तोहतलाह, अद्रम कीता.✧

8 देवुळि मीक दया कीताहकु, मीट किर्स्तुन विस्वस कीतिर, अदिनेनाहक मीक पिसिह कीता.✧ देवुळता पिसमुळतुन दोर्किह कीयलाह, मीट बाताले केविर; इद पूरा देवुळता दर्म आंदु.✧

9 अदिनेनाहक नना बेसताड कबस्क कीताहकु, देवुळि नाक पिसिह कीता इनजोर, मियगा बोगे बह पोगयमाकेग.✧

✧ 1:15 1:15 पिलेमोन 4-5 ✧ 1:16 1:16 रोम सहरतोर 1:9-10; कुलुसितोर 1:9-10 ✧ 1:16 1:16 रोम सहरतोर 1:8 ✧ 1:17 1:17 4:13 ✧ 1:17 1:17 1 कुरिततोर 14:6 ✧ 1:18 1:18 4:4; कुलुसितोर 1:25-27; 2:1-3 ✧ 1:18 1:18 3:16 ✧ 1:18 1:18 कुलुसितोर 1:9-10 ✧ 1:19-20 1:19-20 बळयिर 2:24 ✧ 1:19-20 1:19-20 मार्कल 16:19; बळयिर 2:33; इपिसुसतोर 2:6 ✧ 1:19-20 1:19-20 3:7; पिलिपितोर 3:21; 1 पत्र 4:11 ✧ 1:19-20 1:19-20 3:7; 6:10; कुलुसितोर 1:29 ✧ 1:21 1:21 3:10; 6:11-13 ✧ 1:21 1:21 मत्याल 28:18; इपिसुसतोर 4:10; कुलुसितोर 1:16; 2:10 ✧ 1:22 1:22 देवुळताड पाटाड 8:6; 1 कुरिततोर 15:27 ✧ 1:22 1:22 4:15; 5:23; कुलुसितोर 1:18; 2:19 ✧ 1:23 1:23 1 कुरिततोर 11:3 ✧ 1:23 1:23 1 कुरिततोर 12:27 ✧ 1:23 1:23 3:18-19; 4:10; कुलुसितोर 3:11 ✧ 2:1 2:1 4:18; कुलुसितोर 2:13-14 ✧ 2:2 2:2 5:6; कुलुसितोर 3:7 ✧ 2:2 2:2 योहन 12:31; इपिसुसतोर 4:17; 6:11-13; 1 पत्र 4:3 ✧ 2:3 2:3 1 योहन 2:15-16 ✧ 2:3 2:3 1 कुरिततोर 6:11; गलातितोर 5:16-17 ✧ 2:3 2:3 रोम सहरतोर 1:18; कुलुसितोर 1:21; 2 पत्र 2:14 ✧ 2:4 2:4 1:7; तीतुस 3:4-5 ✧ 2:4 2:4 योहन 3:16 ✧ 2:5 2:5 बळयिर 15:11 ✧ 2:6 2:6 कुलुसितोर 2:12 ✧ 2:6 2:6 1:19-20 ✧ 2:7 2:7 रोम सहरतोर 2:4; इपिसुसतोर 1:7 ✧ 2:7 2:7 1 तिमोति 1:16; तीतुस 3:4-5 ✧ 2:8 2:8 बळयिर 15:11; रोम सहरतोर 5:2; 1 पत्र 1:4-5 ✧ 2:8 2:8 रोम सहरतोर 3:24; इब्रितोर 6:4-6 ✧ 2:9 2:9 रोम सहरतोर 3:28; 1 कुरिततोर 1:29; 2 तिमोति 1:9

10 निटमे देवुळिये माक किर्स्तु येसुना संगे जोळे कीसि, माक पूना पुटमुळ, पूना जीवा ईता. ✧ किर्स्तुना संगे जोळेम आसि, माट बेसताड कबस्क कीसोर ताकना इनजोर, ताना विचर मता. ✧ अव कबस्किन अद मुनेन तयर कीता.

किर्स्तुना मेटे सबेटोर विस्वसिर उंदिये

11 पुटगडाहि मीट यहुदि आयवाहकु, डायना रिज केविर. डायना रिज कीतोम इनजोर इनवालोर, यहुदि मन्कलोर आंदुर. मीक डायना रिज केवोर इनजोर, वेर यहुदिर पास्किह्तोर. (डायना रिज वने तमा मेंदुलतगा, मन्कना कयदे कीयनद कबळ आंदु.) ✧ किर्स्तुन विस्वस केवस्के, मीट बेद्रम मतिर, अदिन सीता कीस ऊळाटु. ✧

12 अस्के मीट किर्स्तुना संगे कलियवा मतिर; इस्रयेल मन्कलोर मुल आयवा मताहकु, मीक देवुळता सास्त्रम दोर्को. ✧ देवुळि इस्रयेल मन्कलोरिन वेल्लाडे मल्काड तना पोल्लो करल कीस मता, ✧ मीट अव करल्कनगा कलियविर आस मतिर. इद बूमतगा आसालेवा, देवुळलेवा मतिर. ✧

13 मुने देवुळतगडाहि मीट जेक मतिर. मति इंजेके किर्स्तु येसुना मेटे, देवुळि मीक तना एरे तता. ✧ किर्स्तु तना नेतुर पोहच डोलताहकु, देवुळ अद्रम कीता. ✧

14 यहुदिरिन ओसो यहुदि आयवोरिन ओग कलियिह कीसि, माक उंदिय मुल कीतोम. मावा नडुम गूरे अडम आतप लेहका, माट रेंड तुंगाड आसि, कलियवा मतल. मति किर्स्तु तना डोलिसि, मावा नडुम गूरेता लेहका, अडम मतद कोटुलतुन पिळहपळ कीतोम. ✧

15 यहुदिरिन ओसो यहुदि आयवोरिन, पूना मन्कन पुटिह कीतप लेहका, कतमतोरिन उंदिय कीतोम. इद्रम रेंड आसि तुंगाना मुडुन कलियिह कीतोम. ✧ अद्रम काल्हपलाहि, मोसानाड अडोना रीतरिवज्किन मायिह कीतोम. इद्रम यहुदिर ओसो यहुदि आयवोरिन कलियिह कीतोम. ✧

16 हक्कनागुटातगा डोलताहकु, रेंड आस तुंगाना मुडोर ओर्विहक-ओर्वोग पोस मतद कोटुलतुन मायिह कीतोम. अद्रम डोलताहकु, इकेडा-अकेडा मुडुन, देवुळता संगे कलियिह कीस, उंदिय मेंदुलतोर कीसीतोम. ✧

17 किर्स्तु वासि, देवुळता संगे कलियनद कबुरतुन पोकर कीतोम. ✧ तानगडाहि जेक मतोरिर, मीक वने अदे कबुर पोकर कीतोम. ताना एरे मतोरिहक वने अदे कबुरतुन पोकर कीतोम. ✧

18 बह इतेके, इंजेके देवुळतगडा जीवा, यहुदिरगा ओसो यहुदि आयवोरगा वने मन्हता. अदिनेनाहक इंजेके माट रेंड आस तुंगाना मन्कलोरल, किर्स्तुना मेटे देवुळबाबानगा दाय पगयहनल. ✧

19 यहुदि आयवोरिर, मीट मुने देवुळतुन पुनवालेवा, ताना मन्कलोरगा कलियवा मतिर. ✧ इंजेके ओरा संगे देवुळता मन्कलोरिर आतिर, ओरा संगे ताना लोतोरिर वने आतिर. ✧

20 जोता दोहचि ताना पोगोन लोन पंडटप लेहकाने, किर्स्तुनाड बळयिर ओसो देवुळता जीवाते वळहकवालोर काहृतव पोल्लोनाहि, देवुळ वने मीट विस्वसि मुडुन निलिपिह कीयलाह आता. ✧ किर्स्तु येसुये ताना मूलाता आदर बंडालेहका आतोम. ✧

21 (मीट विस्वसि मुल ओना संगे जोळेम आस महनिर.) लोन पंडिहपा, पूरा लोतुन बेस जोळे कीसोर अतप लेहका, मीट सामि मनदनद पवित्र लोन आयलाहि, किर्स्तु मीक तहचोर दायलाह आतोम. ✧

22 किर्स्तुना संगे मीट जोळेम आताहकु, ओग मीक वने दुसोर विस्वसिरा संगे, जोळे कीसोर दायलाह आतोम. ओसो मीट देवुळता जीवा मनदनद जागा आयलाहि, ✧ मीक विस्वसि मुडुन पंडसोर दायलाह आतोम. ✧

3

यहुदि आयवोरगा सेवा कीयलाहि, देवुळि पोलुन आचता

1 इव सबे पोल्लोन सीता कीसि, नना पोलुनन (मियेनाहक पार्तना कीयहनन) ... * नना मीट यहुदि आयवोरगा, किर्स्तु येसुना कबळ कीताहके, ✧ जेलते महनन. ✧

2 मियेनाहक इद कबळ कीयलाहि, देवुळि नाक देखा ईता, ✧ इद पोल्लोतुन वने मीट केंजिस मनदकिर.

✧ 2:10 2:10 गलातितोर 6:15 ✧ 2:10 2:10 1:4; 4:1,24; 2 तिमोति 2:21; तीतुस 2:14 ✧ 2:11 2:11 रोम सहरतोर 2:26,28 ✧ 2:11 2:11 5:8 ✧ 2:12 2:12 रोम सहरतोर 9:4; कुलसितोर 1:21 ✧ 2:12 2:12 गलातितोर 3:17; इब्रितोर 8:6 ✧ 2:12 2:11-12 1 कुरिततोर 12:2; गलातितोर 4:8; इपिसुसतोर 4:18; 1 तिसलुनितोर 4:13 ✧ 2:13 2:13 यशायाह 57:19; बळयिर 2:39 ✧ 2:13 2:13 रोम सहरतोर 3:25-26; कुलसितोर 1:20 ✧ 2:14 2:11-14 यशायाह 9:6; रोम सहरतोर 11:17; 1 कुरिततोर 12:13; गलातितोर 3:28; कुलसितोर 3:11,15 ✧ 2:15 2:15 गलातितोर 3:28; 6:15; कुलसितोर 1:21-22; 3:10-11 ✧ 2:15 2:15 कुलसितोर 2:13-14 ✧ 2:16 2:16 2 कुरिततोर 5:18; इपिसुसतोर 3:5-6; 4:4; कुलसितोर 1:20,22; 3:15 ✧ 2:17 2:17 बळयिर 10:36 ✧ 2:17 2:17 यशायाह 57:19 ✧ 2:18 2:18 रोम सहरतोर 5:2; 1 कुरिततोर 12:13; इपिसुसतोर 3:12; 4:4; इब्रितोर 4:16; 7:25; 10:19-20,22 ✧ 2:19 2:19 1 पत्र 2:11 ✧ 2:19 2:19 पिलिपितोर 3:20; इब्रितोर 12:22-23 ✧ 2:20 2:20 मत्थाल 16:18; 1 कुरिततोर 3:10; इपिसुसतोर 3:5-6 ✧ 2:20 2:20 देवुळताड पाटाड 118:22; लुकाल 20:17; 1 कुरिततोर 3:11 ✧ 2:21 2:21 4:15-16; कुलसितोर 2:19 ✧ 2:22 2:22 3:17 ✧ 2:22 2:20-22 1 कुरिततोर 3:9,16 * 3:1 3:1 पोलु इगा पार्तनाता पोल्लोतुन रोमिह कीस्तोग, दुस्राड पोल्लोन वेहता बोटिह्तोग. पया वचन 14 अगा पार्तनाता पोल्लोतगा मल्स वास्तोग. ✧ 3:1 3:1 2 कुरिततोर 1:6 ✧ 3:1 3:1 4:1; 2 तिमोति 1:8; पिलेमोन 1-2,8-9,23 ✧ 3:2 3:2 1 कुरिततोर 9:17; कुलसितोर 1:25-27

- 3 देवुळि तना मकिस मतद पोल्लोतुन नाक तोहचीता, ✨ अद पोल्लोता लोप्पा नना पोगोन उचुन-उचुन रासतन. ✨
- 4 नना रासतन अव पोल्लोन मीट अर्वतस्के, किर्स्तुना लोप्पा मकिस मतद पोल्लो, नाक बेद्रम तेळियता इनजोर, मीट पुनदकिर. ✨
- 5-6 अद पोल्लो इद्रम मन्हता: यहुदि आयवोर बेसता कबुरतुन विस्वस कीतोर, कीताहकु देवुळता बर्कत किर्स्तुन विस्वस कीतोर यहुदिरा संगे, ओरिहक वने दोर्किहता. ✨ ओर ओसो यहुदि विस्वसिर, उंदिय मेंदुलतोर आतोर. ✨ अदिनेनाहक किर्स्तु येसुनोरेनाहक, देवुळि पोल्लो विळिसस मतविन, पूरा दोर्किह कीतोर. ✨ देवुळि तासिस मतद इद पोल्लोतुन, मुनेटा कालमतोर मन्कलोरिहक तोहवा मता. मति इंजेके किर्स्तुनाड पवित्र बळयिरिहक, ओसो देवुळता कबुरतोरिहक, तना जीवाता मेटे तोहचीता. ✨
- 7 देवुळि नयगा तना लावतुन पका ताकिह कीताहकु, ✨ नाक इद बेसता कबुरतुन पोकर कीयनद सेवाता देव्वा दोर्कता. ✨
- 8 देवुळता मन्कलोर सबेटोरिहकाय, ननाय ओसोय उड्लोनन. ✨ तेला मति देवुळि नाक इद देव्वा ईता: इतेके किर्स्तुनगा बेचोन लेकालेवा बर्कत दोर्किहता इनजोर, ✨ यहुदि आयवोरगा अन्जि, कबुर वेहतनद सेवा नावा कयदे ईता. ✨
- 9 सबेटविन पुटिह कीतद देवुळि, ✨ इद पोल्लोतुन मुने वेल्लाय जोम आनाह, पुन्पिह केवा तासिस मता. मति इंजेके अद पोल्लोतुन सबेटोर मन्कलोरिहक तोहतनद कबळतुन वने, नाक देव्वा कीसि ईता. ✨
- 10 इद्रम आसि विस्वसिरा मुडा मेटे, पोगोटा बूमतगा मन्जि अदिकर ताकिह कीयनव देवतुल्किनु, देयहकिनु, ✨ देवुळि उंद पोल्लो तोहतना मता. अद बेद इतेके, सबे पोल्लोने ताना बुदि बेचोटा बेरा मन्हता इन्जि, अव पुनिड इनजोरे. ✨
- 11 सुस्मुनेताहि देवुळि इद्रम कीयलाहि, विचर कीस मता. ✨ इंजेके मावा सामि किर्स्तु येसुना कयदे तान पूरा कीता.
- 12 येसु किर्स्तुना संगे माट जोळेम आताहकु, ओन विस्वस कीताहकु, इंजेके रेयवालेवा, दीराते, बर्वसते, देवुळता एरे माट दाया पगयह्नल. ✨
- 13 अदिनेनाहक नना जेलतगा मियेनाहक सिक्सा आयनदिन ऊळिस, मीट ओरेम आयमाटु इनजोर, मीक वेहतहनन. ✨ (किर्स्तुनगा मनदनद बर्कततुन, मीट यहुदि आयवोरगा एन्सिह कीताहके, नाक इद्रम आता इतेके,) नावा तिपलतेनाहक वने, मीवाय पायदा आस्ता. ✨

किर्स्तु माक बेचोन जीवा कीतोग

- 14 (अद्रमलेहकाने देवुळि मीट यहुदि आयवोरिहक कीतव) सबेटविन सीता कीसि, नना मिंडाड कोटिसि, पोगोटोग देवुळबाबान (मियेनाहक पार्तना कीयहनन):
- 15 पोगोटाड आयिड, बूमतोर आयिर, सबेटोराड लोहकना पेदल इतेके पोगोटोग देवुळबाबाले.
- 16 ओन इद्रम पार्तना कीयहनन: ओना पका बेरा डीसाता इसबते, ✨ मीवा जीवातुहक, तना जीवाता मेटे, पका लाव ईयेगा. ✨
- 17 ओसो मीट किर्स्तुन विस्वस कीताहकु, मीट ओना गूनमते ऊटिस, मेगिस मनदना इन्जि, ✨ ओग मीवा जीवातगा जागा आयेगा. ✨
- 18-19 अह मतेके, वेहता वावप अचोन लेकालेवा, ✨ किर्स्तु माक जीवा कीस्तोग इनजोर, ✨ मीटु ओसो देवुळता मन्कलोर सबेटोर पुनजोर दाकिर. अद्रम आसोर, मीवा गून देवुळता गूनता लेहका बाताले कमिलेवा मनदगा. ✨
- 20 इंजेके देवुळि मावा जीवातगा तना लावते कबळ कीसोरेन मन्हता. ✨ माट बेचोन ताल्हकिहनल, विचर कीयहनल, तान्काय वीळिस-वीळिसि कबळ कीसीया पगयह्ता. ✨
- 21 विस्वसिरा मुडगा ओसो किर्स्तु येसुनगा, तान्क अमेसा-अमेसातुहक मान दोर्कसोरेन मनि. ✨ आमेन.

4

उंदिय मेंदुलि मति दुस्राड-दुस्राड कबस्कु

- 1 इव सबे पोल्लोनेनाहकु, देवुळि मीक तना मन्कलोर आयना इन्जि केयता, तेन सीता कीसि, तान्क विचर वातपु ताकाटु. ✨ मीट इद्रम ताकना इन्जि, नना सामिनेनाहक जेलते मनवानन, ✨ मीवाड काल्काय अरयहनन.

✨ 3:3 3:3 रोम सहरतोर 11:25; 16:25; 1 कुरिततोर 2:9-10; 2 कुरिततोर 12:1; इपिसुसतोर 6:19-20; 2 पत्र 3:15 ✨ 3:3 3:3 1:9-10 ✨ 3:4 3:4 2 कुरिततोर 11:6 ✨ 3:5-6 3:5-6 गलातितोर 3:29 ✨ 3:5-6 3:5-6 2:16 ✨ 3:5-6 3:5-6 रोम सहरतोर 8:17 ✨ 3:5-6 3:5-6 1 कुरिततोर 2:9-10; 12:28; इपिसुसतोर 1:9; 2:20; 2 पत्र 3:2 ✨ 3:7 3:7 1:19-20 ✨ 3:7 3:7 1 कुरिततोर 3:5; इपिसुसतोर 1:19-20; कुलुसितोर 1:23 ✨ 3:8 3:8 1 कुरिततोर 15:9 ✨ 3:8 3:8 1:7 ✨ 3:8 3:8 बळयिर 9:15; 1 तिमोति 2:7 ✨ 3:9 3:9 तोहचीतव पोल्लोड 4:11 ✨ 3:9 3:9 रोम सहरतोर 11:25; 16:25; इपिसुसतोर 6:19-20 ✨ 3:10 3:10 1:21; 6:11-13; कुलुसितोर 2:10,15 ✨ 3:10 3:10 रोम सहरतोर 11:33; 1 कुरिततोर 2:7 ✨ 3:11 3:11 1:11 ✨ 3:12 3:12 रोम सहरतोर 3:21-23; 2 कुरिततोर 3:4; इपिसुसतोर 2:18; इब्रितोर 10:35; 1 पत्र 3:18; 1 योहन 2:28 ✨ 3:13 3:13 2 कुरिततोर 4:1 ✨ 3:13 3:13 2 कुरिततोर 1:6 ✨ 3:16 3:16 1:18 ✨ 3:16 3:16 रोम सहरतोर 7:22; 1 कुरिततोर 16:13; 2 कुरिततोर 12:9 ✨ 3:17 3:17 1 कुरिततोर 3:6; कुलुसितोर 1:23; 2:7 ✨ 3:17 3:17 योहन 14:23; इपिसुसतोर 2:22 ✨ 3:18-19 3:18-19 पिलिपितोर 4:7 ✨ 3:18-19 3:18-19 रोम सहरतोर 8:35-36,38-39 ✨ 3:18-19 3:18-19 1:23; कुलुसितोर 2:10 ✨ 3:20 3:20 रोम सहरतोर 16:25 ✨ 3:20 3:20 2 कुरिततोर 9:8 ✨ 3:21 3:21 रोम सहरतोर 11:36 ✨ 4:1 4:1 2:10; पिलिपितोर 1:27; कुलुसितोर 1:9-10; 2:6; 1 तिसलुनितोर 2:11-12; 4:1 ✨ 4:1 4:1 3:1

2 इतेके मीटु उडुला बुदतोरिर आम्हट, कुलल बुदते मन्हट, दुस्रो मीक तिपल कीतेक वने, ओड आयवा केमेन मन्हट. ✨
दुस्रो तपतुन गूनमते आपिसि, ओर्विहक-ओर्वोग जीवा कीम्हट. ✨

3 देवुळता गूनमते ताना जीवा मीक कलियिह कीता, अदिहक मीट पूरा जीवाताहि, उंदि एकाते मनदलाह ऊळाट. ✨

4 सबेटोर विस्वसिरा मुल उंदिय मेंदुलि. ✨ अद मुडगा मनदनद देवुळता जीवा उंदिय आंदु. सबेटोर विस्वसिरिन देवुळ उंदिय आसाते पिसलाह केयता. ✨

5 येसुसामि वगोगे मावा सामि. ✨ माट कतमतोरल ओनाय पेदिरते एग मीतल. ओसो विस्वसता उंदिय अगदे ताकिहन्नल.

6 मावा कतमतोरा ओर्वोगे देवुळबाबाल आंदोग. ओग माक कतमतोरिन ताकिह कीस्तोग. मावा कतमतोरा मेटे तना बुदतुन पुन्पिह कीस्तोग. मयगा कतमतोरगा जागा वने आस्तोग. ✨

7 मति किर्स्तु तना विचर कीतद इसबते, अलग-अलग सेवातेनाहक, माक ओर्वोग-ओर्वोग मन्कहक देव्वा तूसिस ईतोग. ✨

8 देवुळता सांम्रमतगा, तेना लोप्पा मुनेन रासतद मन्हता:

ओग पोगोन अतोग अद वेलाते,

तना पोस दोहतोर कोंटेतोरिन तना पेगके वाटिस ओतोग. ✨

लोकुरिहक बेसतल माल ईतोग. ✨*

इनजोर रासतद मन्हता. ✨

9 (पोगोन अतोग इनजोर इतेके, मुनेन ओग इळता बूम एवनाह रेगतोग इनजोर आस्ता.

10 इळन रेगतोग, पोगोन तडतोग, ओर्वोगे आंदोग, ओग किर्स्तुये. सबेटविन पूरा ताकिह कीयलाहि, ✨ पोगोटा बूमतुहकाय अबर अतोग. ✨)

11-12 देवुळता मन्कलोरिन ताना सेवातेनाहक ओप्पे कीयलाहि, किर्स्तुन विस्वस कीतोरा मुल, विस्वसते बेस मेगिस मनदलाहि, ✨ अलग-अलग सेवातेनाहक, विस्वसिरिन निल्पिह कीतोग. ✨ उच्चुरिन ओनाड बळयिर आयलाह निल्पिह कीतोग; उच्चुरिन देवुळता जीवाते वळहकवालो आयलाह, उच्चुरिन बेसता कबुर पोकर कीसोर तिरियलाह, ✨ उच्चुरिन विस्वसिरा मुडुन ऊळेवाळे कीसोर ओरिन काहत्ताह ✨ निल्पिह कीतोग. ✨

13 माट सबेटोरल उंदिय एकाते, देवुळता मगिन विस्वस कीसोर ओन पुनजोर मनदना, ✨ सबे पोल्लोने किर्स्तु बेद्रम बाताले कमिलेवा मन्हतोग, अद्रमलेहकाने माट वने आयना इन्जि, ✨ ओना विचर मन्हता.

14 अदिनेनाहक वायनव दियाणे, माट उडुलोरा लेहका मनवल. ✨ बोळसे मन्कलोर तमा सत्रल बुदते, माक लेसिह कीयनदायो. ✨ ओर काहत्तव दुस्राड-दुस्राड पोल्लोन केंजिसि, वळ्यु इके-अके तिर्हतनद ओडाता लेहका माट आयनदायो. ✨

15 अद्रम आयवा, माट ओर्विहक-ओर्वोग जीवा कीसोर, देवुळता सेतेमता पोल्लो वळहककल. इद्रमलेहका माट बेसिसि सबे पोल्लोने, मावा तलाता लेहकाडोग ✨ किर्स्तुना लेहका आयकल. ✨

16 बेद्रम पूरा मेंदुलि सीराना मेटेने जोळेम आस मन्हता; ओसो कयक-कालक, कोंडाड बाताड, आपुना-आपुना कबळतुन बेस कीतेकेन, मेंदुलि बेस बेसिहता; अद्रमलेहकाने विस्वसिरा मुल वने, ओर्विहक-ओर्वोग जीवा कीसि, तम्क देवुळि ईतद कबळतुन बेस-नेहना कीतेकेन, विस्वसते बेसिसोर दास्तोर. ✨

किर्स्तुनगाने पूना पिसमुळ दोर्किहता

17 अदिनेनाहक नना सामिना अदिकरते मीक इद्रम वेहतलाह आतन: देवुळतुन पुनवोर ताकनद अगदे ताकमाट. ✨ ओर बेव विचर्कने ताकिहतोर, अव सबे उगसताड आंदु. ✨

18 ओरा बुद कैगम आसि, ✨ गंगा पोयतप लेहका आता. देवुळता अगदुन, ताना पोल्लोतुन, मुर्तिय पुनोर. ✨ अदिनेनाहक तानगडाह एगिसि, देवुळ ईयनद पिसमुळतुन दोर्किह केवोर. ✨

✨ 4:2 4:2 1 पत्र 3:8 ✨ 4:2 4:2 कुलसितोर 3:12-13 ✨ 4:3 4:3 कुलसितोर 3:14-15 ✨ 4:4 4:4 रोम सहरतोर 12:4-5 ✨ 4:4 4:4 1 कुरिततोर 12:4-6; इपिसुसतोर 1:18; 2:16,18 ✨ 4:5 4:5 1 कुरिततोर 8:6 ✨ 4:6 4:6 रोम सहरतोर 11:36 ✨ 4:7 4:7 रोम सहरतोर 12:3; इब्रितोर 2:3-4 ✨ 4:8 4:8 कुलसितोर 2:15 ✨ 4:8 4:8 देवुळताड पाटाड 68:18 * 4:8 4:8 मुनेटा कालमते लळयतुहक अतोर सीपयकु, तम्क ओरेम आतोरिन दोहचि तंदुर, ओसो ओरेम आतोर लोकरगडाह दोर्कतद मादुन तमा लोकुरिहक तूसिस ईदुर. अद्रमलेहकाने देवुळता कोंटेतोरिन, किर्स्तु ओरे कीसि माक देव्वा ईतोग. ✨ 4:8 4:4-8 1 कुरिततोर 12:4 ✨ 4:10 4:10 1:23 ✨ 4:10 4:10 1:19-21; इब्रितोर 4:14-15; 7:26 ✨ 4:11-12 4:11-12 रोम सहरतोर 14:19; 2 कुरिततोर 13:9 ✨ 4:11-12 4:11-12 1 कुरिततोर 12:7 ✨ 4:11-12 4:11-12 बळयिर 21:8 ✨ 4:11-12 4:11-12 1 कुरिततोर 14:6 ✨ 4:11-12 4:11-12 बळयिर 13:1; 1 कुरिततोर 12:4 ✨ 4:13 4:13 योहन 6:69; इपिसुसतोर 1:17; पिलिपितोर 3:8,10-11 ✨ 4:13 4:13 1 कुरिततोर 2:6; 14:20; गलातितोर 4:19; कुलसितोर 1:28; 2 पत्र 1:4 ✨ 4:14 4:14 1 कुरिततोर 14:20 ✨ 4:14 4:14 1 कुरिततोर 3:19; 2 कुरिततोर 4:2; 11:3 ✨ 4:14 4:14 इब्रितोर 13:9; याकुब 1:6; यहूदाल 12 ✨ 4:15 4:15 1:22 ✨ 4:15 4:15 1 कुरिततोर 11:3; 1 पत्र 2:1-3 ✨ 4:16 4:16 रोम सहरतोर 12:4-5; इपिसुसतोर 2:21; 1 पत्र 2:1-3 ✨ 4:17 4:17 2:2 ✨ 4:17 4:17 कुलसितोर 2:18; 1 पत्र 1:18-19; 2 पत्र 2:18 ✨ 4:18 4:18 मार्कल 3:5; रोम सहरतोर 11:7 ✨ 4:18 4:17-18 बळयिर 3:17; 17:30; रोम सहरतोर 1:21-22; इब्रितोर 5:2; 9:7; 1 पत्र 1:14 ✨ 4:18 4:18 2:1,12

- 19 ओरिहक मूर्ति लजा वावो, ओर विचर वातपु करबताड कबस्क कीयलाह गिर्दा आस्तोर. सबे रीतिनाड साखाल बुदताड कबस्कन कीसोरन मन्हतोर. ओरा लालुस बेस्केन मारो.✧
- 20 मति किर्स्तुना लोप्पा मीट कगयतिर, अव पोल्लोड इद्रमताड आयोड,✧ (अदिनेनाहक ओरा लेहका माट पिसनद आयो).
- 21 मीट किर्स्तुना लोप्पाडाड पोल्लोन निटम केंजतिर, ओसो येसु वेहतद सेतेम पोल्लोतुन ओनाड सेवकिरगडाहि कगयतिर.✧
- 22 इद काहमुळता इसबते, मीट मुने तार्किदिर अद पाळना बुदतुन पोहचीम्हटु.✧ मीट अद मुनेता बुदते मनदहपा, लाग्वाड कबस्क कीयलाह लालुस कीदिर. अद लालुस मीक लेसिह कीसि बूळे कीदु.✧
- 23 ओसो मीट कगयतप, देवुळ मीक पूना बुदि, पूनाड विचर्क ईयि.✧
- 24 अद पूना बुदतुन, देवुळि तना सेतेम पोल्लोता मेटे, तना लेहका सेतेम कीता, पवित्र कीता.✧ अदिनेनाहक मीवा पाळना बुदतुन पोहचि, देवुळ ईतद पूना बुदते ताकाटु.✧
- 25 इंजेके पूनोर मन्कलोर आताहकु, इद्रमलेहका मन्हटु: माट उंदिय मेंदुलतोरल महनल,✧ अदिनेनाहक जोल वळहकनदिन विळिसि, ओर्विहक-ओर्वीना संगे सेतेम वळहकाटु. ✧
- 26 बेचोन ओड वातेक तेला, अद ओड मीक पापमते अर्हमाकि.✧ पोळद अनवाये मीवा ओड रेगि!
- 27 मीवा जीवातगा देयहकना मुक्यान नेडलाह अग एमाटु.✧
- 28 मियगा बोर बोर मुने कलसोर वातोर, ओर इंजेके कलमाकिर. मति तमाड कय्कने नाळेह केवालेवा, कबळ कीयिर. अस्के ओर तमा कहटेमते कमय कीसि, गर्ज अरतोरिहक ईया वने पगयनुर.✧
- 29 बेदे लाग्वा पोल्लो मीवा तोडटगडाहि पेसमाकि,✧ मति केंजवालोरिहकु पायदा आयनव पोल्लोड पेसिड! ओरिहक बातालता गर्ज मन्हता, तान ऊळिसि, ओरा कबळतुहक अरयनव पोल्लोड वळहकाटु.✧
- 30 मीट देवुळता मन्कलोरि आतिर, आकि दियाते देवुळि मीक पूरा विळिसह कीयगा इनजोर तोहतलाहि, तना पवित्र जीवातुन, मीक उद सीनाता लेहका ईता.✧ अदिनेनाहक देवुळता पवित्र जीवातुन दुकम आनाह केमाट.✧
- 31 कोटुल कीयना, ओड आयना, कुळसा आयना, वर्कयना, लजा कीयना, इव सबेटविस्किन लाग्वाड पोल्लोना संगे, मीवा जीवातगडाह जेक कीम्हटु.✧
- 32 ओर्विहक-ओर्वीग गूनमते मन्हटु, ओसो दुसोरिन ऊळिस जीवा लोपवालोरि आम्हटु. किर्स्तुना मेटे देवुळि मीवा पापमतुन मापि कीता.✧ अद्रमे मीट वने ओर्वीना-ओर्वीग कीतव कसुकिन मापि कीसीम्हटु.✧

5

वेहचता पिसमुळि

- 1 मीट देवुळताड पिलाड-पेकोरि आतिर, अद मीक जीवा कीता, अदिनेनाहक देवुळ कीयना लेहका, मीट वने कीम्हटु.✧
- 2 किर्स्तु माक जीवा कीसि, मयेनाहक डोलिस मन्जि, तना मेंदुलतुन गम-गम एस्कतद, देवुळतुहक विचर वायनद मोक ईतोग.✧ बेद्रम किर्स्तु माक जीवा कीतोग, अद्रम मीट वने ओर्विहक-ओर्वीग जीवा कीसोर मन्हटु.✧
- 3 साखाल कबळि, करब बुदताड सबे कबस्क, लालुस, इव कबस्कन मीट कीयनद आयो. इविस्कना लोप्पा वळहकनद वन आयो. इव पोल्लोड देवुळता मन्कलोरिहक ओप्पना लेहकाडाड आयोड.✧
- 4 लजाताड पोल्लोड, बुदलेवव पोल्लोड, करबताड कळ्डे पोल्लोड, इव मीक ओप्पना लेहकाडाड आयोड.✧ मति देवुळतुन जोहर कीयनव पोल्लोडे, मीक ओप्पनव पोल्लोड आंदुड.
- 5 साखाल मन्कल, करब बुदतोग मन्कल, कोताना, सामनता लालुस आयवाल मन्कल (अद्रम कीयना इतेके, बोमापूजा कीतपे आस्ता), किर्स्तु ओसो देवुळि राजेम ताकिह कीयनगडा मुडोग आया पगवोग,✧ इद पोल्लोतुन बेस-नेहना पुनदकिर!

✧ 4:19 4:19 रोम सहरतोर 1:24-26,28; कुलुसितोर 3:5; 1 तिमोति 4:2 ✧ 4:20 4:20 मत्याल 11:29 ✧ 4:21 4:21 रोम सहरतोर 10:14; इपिसुसतोर 1:13; कुलुसितोर 1:6-8; 2:7 ✧ 4:22 4:22 रोम सहरतोर 6:6; इब्रितोर 12:1; याकुब 1:21; 1 पत्र 2:1-3 ✧ 4:22 4:22 2 कुरिततोर 11:3; इब्रितोर 3:13 ✧ 4:23 4:23 रोम सहरतोर 12:2; कुलुसितोर 3:10 ✧ 4:24 4:24 2 पत्र 1:4 ✧ 4:24 4:24 रोम सहरतोर 6:2-4; 12:2; 13:14; इपिसुसतोर 2:10; कुलुसितोर 3:12 ✧ 4:25 4:25 रोम सहरतोर 12:4-5 ✧ 4:25 4:25 जकर्याह 8:16; कुलुसितोर 3:9 ✧ 4:26 4:26 देवुळताड पाटाड 4:4; याकुब 1:20 ✧ 4:27 4:27 याकुब 4:7 ✧ 4:28 4:28 लूकाल 3:11; बळयिर 20:35; 1 कुरिततोर 4:12; 1 तिसलुनितोर 4:11-12; 2 तिसलुनितोर 3:7-8,11-12; 1 तिमोति 6:18; तीतुस 3:14 ✧ 4:29 4:29 मत्याल 12:34; इपिसुसतोर 5:4; कुलुसितोर 3:8 ✧ 4:29 4:29 सभोपदेशक 10:12; रोम सहरतोर 14:19; कुलुसितोर 4:6; 1 तिसलुनितोर 5:11 ✧ 4:30 4:30 1:13 ✧ 4:30 4:30 यशायाह 63:10 ✧ 4:31 4:31 रोम सहरतोर 3:14; कुलुसितोर 3:8,19; 1 पत्र 2:1-3 ✧ 4:32 4:32 मत्याल 6:14-15 ✧ 4:32 4:32 1 कुरिततोर 13:4; 2 कुरिततोर 2:7; इपिसुसतोर 5:1; कुलुसितोर 3:12-13; 1 पत्र 3:8 ✧ 5:1 5:1 मत्याल 5:48; लूकाल 6:36; इपिसुसतोर 4:32; पिलिपितोर 2:15 ✧ 5:2 5:2 पेसमुळि 29:18,25; योहन 6:51; 13:34; रोम सहरतोर 4:24-25; 8:37; 2 कुरिततोर 2:15; इपिसुसतोर 5:25; इब्रितोर 7:27; 9:14; 10:12 ✧ 5:2 5:2 रोम सहरतोर 14:15; कुलुसितोर 3:14 ✧ 5:3 5:3 1 कुरिततोर 6:18-20 ✧ 5:4 5:4 इपिसुसतोर 4:29 ✧ 5:5 5:5 1 कुरिततोर 6:9-10

6 बोगे कबळतुहक अरवव पोल्लोड कागहच, मीक लेसिह कीयलाह एमाटु.☆ देवुळता पोल्लो केंजवोर अद्रमताड कबस्क कीस्तोर,☆ अदिनेनाहक अद ओरिहक निटम पका सिकसा ईस्ता.☆

7 अदिनेनाहक ओर अद्रमताड कबस्क कीयहपा, मीट कलियमाटु.☆

8 मुने मीट ईकळते मतप लेहका ताकिदिर,☆ मति इंजेके मीट सामिना लोकुरिर आताहकु, देवुळता वेहच मियगा मन्हता.☆ अदिनेनाहक वेहचतगा मनवालोरा लेहकान ताकाटु.☆

9 अह ताकतेके मीट बेसताड केवालोरिर, कर्तुळते मनवालोरिर, सेतेमते पिसवालोरिर आयकिर.

10 अमेसा सामिहक विचर वायनव पोल्लोड बेव इनजोर पुन्हटु.☆

11 ईकळते ताकवालोरिड पाय्दालेवाड कबस्कनगा कलियमाटु.☆ मति ओराड कबस्किन पिडम-पडम तेळियिह कीम्हटु.☆

12 ओर मकिस मकिस कीयनव कबस्किन वळहकलाह वने लजा वास्ता.

13 ईकळते मनदनद मादुन वेहचतगा ततस्के, अद निटम बाताल मालु इनजोर दिसिहता.☆ अद्रमे मकिस मकिस कीयनव कबस्किन पेसिह कीयहपा, अव बेद्रमताड इनजोर दिसिहताड.

14 बेव कबस्कनगा वेहच दीचिहता, अव वने दीचिहताड. अदिनेनाहक इद्रम वेहतद मन्हता:

“ए पापमते उंजवानिन! तेदा!

देवुळतगडाहि एगिसि, डोलतप लेहका मनवानिन.

इंजेके जीवा अर्मु!☆

किर्स्तु तना वेहचतुन नीवा पोगोन अर्हतनोग☆”

इनजोर वेहतद मन्हता.*

15 अदिनेनाहक नना वेहतलाह आतन: मीट बेद्रम ताकलाह आतिर इनजोर, बेस-नेहना ऊळाट! बुदलेवोरा लेहका ताकमाटु! बुदतोर, तेल्वतोर लेहका ताकाटु!

16 इद कालमतोर लोकुर लागोर,☆ अदिनेनाहक किर्स्तुना साक्सि आयलाह, मीक मोका दोर्कतेके, तान विळसमाट. (पया मीक मोका दोर्को आयगा.)☆

17 तेल्वलेवा मनमाटु, मति सामिहक विचर वायनद पोल्लो बाताल इनजोर, बेस पुन्हटु.☆

18 कल उन्जि ओचिस मनमाट. अद्रम मतेक अचोन, मीवा रिमाते तिरियसोर, ओप्पवव कबस्क कीकिर.☆ मति मीट अद्रम मनवा, देवुळता जीवाते पूरा निंदिस मन्हटु.☆

19 निंदिस मन्जि, देवुळता सास्त्रमताड पाटाड ओसो रीतरीतिनाड पाटाड, इविस्कने सामिना जोहर कीसोर, मीवा पूरा जीवाताहि ओसोर मन्हटु.☆

20 ओसो मावा येसुसामि किर्स्तुना पेदिरते, सबे पोल्लोनेनाहक, देवुळबाबान अमेसा जोहर कीसोर मन्हटु.☆

21 मीट किर्स्तुन मान ईयनाहकु, मीवा मुडोर सबेटोरिर ओर्विहक-ओर्वोर्ग वरेम आस मन्हटु.☆

मुजोर-मुतेस्क बेद्रम मनदना

22 अद्रमे मीट मुतेस्कनिर, सामिहक वरेम आस मतप लेहका, मीवाड मुजोरिहक वरेम आस मन्हटु.☆

23 बाराहक इतेके, तला मेंदुलतुन ताकिह कीतप लेहका, किर्स्तु विस्वसिरा मुडुन ताकिह कीस्तोग.☆ अद मुडुन पिसिह वन कीतोग ओगे. मुजो वने तनमुतेना तलालेहकान मन्हतोग.☆

24 विस्वसिरा मुलु किर्स्तुहक वरेम आस मनदना लेहकान, मुतेस्क वने सबे पोल्लोने तमाड मुजोरिहक वरेम आस मनदना.

25 मुजोरिर! किर्स्तु विस्वसिरा मुडुन जीवा कीतप लेहकान, मीट वने मीवाड मुतेस्किन जीवा कीम्हटु.☆ ओग विस्वसिरा मुडुन जीवा कीतोग, ओसो ओरेनाहक तना कुदि जीवा ईतोग.☆

26 ओरिन एगलेहकाडा तना पोल्लोते एडिह कीस,☆ तनेनाहक एगिह कीयलाहि,☆

27 मुर्तिय कसुरलेवा, बाताले कमिलेवा, बाताले डागिललेवा, पूरा पवित्रता सोबा अग्के तनगा ततलाहि,☆ तना जीवा ईतोग.☆

☆ 5:6 5:6 कुलुसितोर 2:8 ☆ 5:6 5:6 2:2 ☆ 5:6 5:6 रोम सहरतोर 1:18; कुलुसितोर 3:6 ☆ 5:7 5:6-7 2 कुरिततोर 6:14

☆ 5:8 5:8 2:11 ☆ 5:8 5:8 बळयिर 26:18; कुलुसितोर 1:11-13 ☆ 5:8 5:8 1 योहन 2:8 ☆ 5:10 5:10 रोम सहरतोर 12:2

☆ 5:11 5:11 2 कुरिततोर 6:14; 2 योहन 11 ☆ 5:11 5:11 रोम सहरतोर 13:12; 1 तिमोति 5:20,22 ☆ 5:13 5:13 योहन 3:20-21

☆ 5:14 5:14 यशायाह 26:19; 60:1; रोम सहरतोर 13:11 ☆ 5:14 5:14 लूकाल 1:76-79 * 5:14 5:14 पोगोटा पोल्लो सास्त्रमता

वचन आयो, मति पोलुना कालमता बेदो उंद पाटा मनदगा बहे. ☆ 5:16 5:16 गलातितोर 1:4 ☆ 5:16 5:15-16 कुलुसितोर 4:5 ☆ 5:17

5:17 रोम सहरतोर 12:2; 1 तिसलुनितोर 4:3 ☆ 5:18 5:18 बुदताड पोल्लोड 20:1; 23:31-32; 1 कुरिततोर 5:11; 1 तिसलुनितोर 5:7

☆ 5:18 5:18 रोम सहरतोर 13:13 ☆ 5:19 5:19 1 कुरिततोर 14:15,26 ☆ 5:20 5:20 रोम सहरतोर 1:8 ☆ 5:21 5:21

गलातितोर 5:13; पिलिपितोर 2:3 ☆ 5:22 5:22 1 कुरिततोर 14:34-35; कुलुसितोर 3:18; तीतुस 2:5; 1 पत्रु 3:1 ☆ 5:23 5:23 1:22

☆ 5:23 5:23 1 कुरिततोर 11:3 ☆ 5:25 5:25 कुलुसितोर 3:19; 1 पत्रु 3:7 ☆ 5:25 5:25 5:2 ☆ 5:26 5:26 योहन 15:3;

17:17; बळयिर 22:16; कुलुसितोर 3:16; तीतुस 3:4-5; 2 पत्रु 1:9 ☆ 5:26 5:26 तीतुस 2:14; इब्रितोर 10:9-10,14,22,29; 13:12

☆ 5:27 5:27 2 कुरिततोर 4:14; इपिसुसतोर 1:4 ☆ 5:27 5:26-27 2 कुरिततोर 11:2; तोहचीतव पोल्लोड 14:3-4

28 मुजोर आपुनाड-आपुनाड मेंदुस्किन बेद्रम जीवा कीस्तोर, अद्रम तमाड मुतेस्किन वने जीवा कीयना. ✧ तमाड मुतेस्किन जीवा केवालोर, तम्क वने जीवा कीस्तोर.

29 माट मावाड मेंदुस्किन जीवा कीयहनले. किस्तु विस्वसिरा मुडुन अय कीयना लेहका, माट वने मावाड मेंदुस्किन तीहतहनल, अय कीयहनल.

30 माट सबेटोरल किस्तुना मेंदुलतोरल, ✧ अदिनेनाहक किस्तु माक अय कीस्तोग.

31 मुजो ओसो मुतेना पोल्लोता लोप्पा देवुळता साझम इद्रम वेहतहता: अदिनेनाहक मुतेन ततस्के, कोय्तोग तनाड तलोग-तपेना अदिकरते मनवा, वेर आळ इर्वुर जोळेम आसि, उंदिय आस मनदनुर, ✧ इनजोर वेहतहता.

32 इद वचनतगा मकिस मतदु, पका मोदुल पोल्लो आंदु, नना किस्तुना ओसो विस्वसिरा मुडा लोप्पाडा पोल्लोतुन वेहतलाह आतन. ✧

33 मति देवुळता साझमताड पोल्लोड मियेनाहक वने रासतव मन्हाड. मीट ओर्वोग-ओर्वोग मुजो कुदतुन जीवा कीयना लेहका, आपुना-आपुना मुतेन जीवा कीयना. ✧ उंद-उंद मुते वने आपुना-आपुना मुजोहक मान ईयि. ✧

6

पिलाड-पेकोर बेद्रम पिसना

1 पेकोरि! मीट सामिना संगे जोळेम आताहक, मीवाड तलोग-तपेराड पोल्लोने वेरम आस मन्हुट! अद्रम कीयनदे ओपिहता. ✧

2-3 नीवा तलोग-तपेहक मान ईम इनजोर, देवुळि उकुम ईता. अद्रम कीतेक अचोन नियेनाहक सबे बेस मनदनुड, इद बूमतगा वेल्लाडे दियाड पिसकिन इनजोर वने, करल कीता. ✧ करलता संगे कलियतद इद मुनेता उकुम आंदु. ✧

4 तपेरि! मीवाड पिलाड-पेकोरिन उगस ओड वानाह केमाटु, ✧ मति ओरिन सामिनाड पोल्लोड काहचि, अविस्कने बुदि वेहचोर अय कीम्हटु. ✧

ओर्युलतोग ओसो माल्काल बेद्रम मनदना

5 ओर्युलतोरि! इद बूमतगा मीवाड माल्कालोर मनवालोर पोल्लोते, वेरम आस ताकाट. मीट किस्तुना पोल्लोतुन केंजिस मतप लेहकान, ओरिहक रेयिस मन्जि, बेरोर इनजोर मान ईसि, आपुना जीवाताहि ओरा पोल्लोतुन केंजिस ताकाटु. ✧

6 सिरप ओर ऊळिहपा, बेसता कबळ कीकन इनजोरिन, मीट कबळ केमाटु, ✧ मति माट किस्तुना ओर्युलतोरिम इन्जि, ✧ मीवा जीवाताहि देवुळता विचर मतप कीम्हटु.

7 लोकुरा सेवा कीयना लेहका आयो, मति सामिना सेवा कीयना लेहका, जिदते मीवा कबळतुन कीम्हटु. ✧

8 ओर्युलतोग आयेग, ओर्युल आयवोग आयेग, तना कीयनद बेसता कबळता इसबते, देवुळि ओन्क बूति ईयगा इनजोर, ✧ मीट पुतिरे.

9 माल्कालोरि! मीट वने मीवा ओर्युलतोरिन बेस-नेहना तासाटु. मीवा ओसो ओरा माल्काल पोगोन मन्हतोग, ✧ ओग मोकम ऊळिस नेयम केवाल आयोग ✧ इदिन पुन्जि, ओरिन रेयिह कीयना, दगाड ईयना, इद्रम केमाटु. ✧

देयहकिन बेद्रम लळय कीयना

10 इंजेके आक्रिते इव पोल्लोड रासिहनन: बेरा लावता सामिनाहि, मीवा जीवातुहक लाव दोर्कि. ✧

11-13 केंजाट, मन्कलोर संगे मावा लळय इले, ✧ मति इद बूमतगा ईकळता राजेमतुन ✧ ताकिह कीयनव, देयमदीपते मनदनव लागाड देयहक, इविस्कना संगे मन्हाता. ✧ अदिहक (लळय केवाल सीपय, तना संगे वीसाड पोयतना लेहका,) मीट वने देयहकना मुक्याना संगे लळय कीयलाहि, देवुळताड सबे वीसान पोयम्हटु. अस्के मीट देयहकना मुक्यानाड नाळेह कीयनव आयडाना अडम निचि, तान गेल्स पगयकिर. ✧ बेस्के अद मीक बूळे कीयलाहि ऊळगा, अस्के ताना मुनेह निचि, तान गेल्स पगयकिर. लळयतेनाहक मीट पूरा तयर आस मन्जि, देवुळताड वीसान पोस मन्जि निता पगयकिर. ✧

14 इद्रमलेहका तयर मन्हुट: (लळयतस्के सीपयक बेस वितना इन्जि,) नंडटगा पेटा दोहतप लेहकान, मीट देवुळता सेतेम पोल्लोतुन पोस ताकाटु. ✧ अर्युलतुन राका कीयलाहि, कचता जगा केगतप लेहकान, मीवा कर्तुळ मीक देयहकना डावताहि

✧ 5:28 5:28 1 पत्र 3:7 ✧ 5:30 5:30 1 कुरिततोर 6:15; 12:27 ✧ 5:31 5:31 पटमुळि 2:24; मत्याल 19:5; मार्कल 10:7-8; 1 कुरिततोर 6:16 ✧ 5:32 5:32 तोहचीतव पोल्लोड 19:7 ✧ 5:33 5:33 1 पत्र 3:7 ✧ 5:33 5:33 1 पत्र 3:2,5-6 ✧ 6:1 6:1 बुदताड पोल्लोड 6:20; 23:22; कुलुसितोर 3:20 ✧ 6:2-3 6:2-3 पेसमुळि 20:12; व्यवस्थाविवरण 5:16 ✧ 6:2-3 6:2-3 1 तिमोति 5:4 ✧ 6:4 6:4 कुलुसितोर 3:21 ✧ 6:4 6:4 पटमुळि 18:19; व्यवस्थाविवरण 6:7; 11:19; देवुळताड पाटाड 78:4; बुदताड पोल्लोड 22:6; 2 तिमोति 3:15 ✧ 6:5 6:5 1 तिमोति 6:1; तीतुस 2:9; 1 पत्र 2:18 ✧ 6:6 6:5-6 कुलुसितोर 3:22 ✧ 6:6 6:6 1 कुरिततोर 7:22 ✧ 6:7 6:7 कुलुसितोर 3:23-24 ✧ 6:8 6:8 2 कुरिततोर 5:10; कुलुसितोर 3:11,23-25 ✧ 6:9 6:9 अय्यब 31:13-14; योहन 13:13-16; कुलुसितोर 4:1 ✧ 6:9 6:9 व्यवस्थाविवरण 10:17; बळयिर 10:34 ✧ 6:9 6:9 लैव्यव्यवस्था 25:43 ✧ 6:10 6:10 1 कुरिततोर 16:13; इपिसुसतोर 1:19-20; 2 तिमोति 2:1; 1 पत्र 4:11 ✧ 6:11-13 6:11-13 2 कुरिततोर 10:4 ✧ 6:11-13 6:11-13 बळयिर 26:18; कुलुसितोर 1:13 ✧ 6:11-13 6:11-13 1:21; 2:2; 3:10 ✧ 6:11-13 6:11-13 2 कुरिततोर 2:11 ✧ 6:11-13 6:11-13 रोम सहरतोर 13:12; याकुब 4:7 ✧ 6:14 6:14 यशायाह 11:5

राका कीयि. ✧ 15 किर्स्तु माक देवुळता संगे कलियिह कीतोग, इद बेसता कबुरतुन नमिसि, सुकमते निच मन्हटु. सीपय्कनाड काल्क बळस अनवाहु, बेस मेग्हिह कीस तासनव बूटुकना लेहकान, ✧ (इद पोल्लो मीक मीवा विस्वसते कोदुर ईस अरयलाह एवो).

16 तम्क राका कीयलाहि सीपय्क बेरा डालि पोयहतोर, अद्रमलेहकान मीट विस्वसतुन पोस मन्हटु. देयहकना मुक्यानाड* किसताड कानिनलेहकाडाड आयडानाहि, ✧ मीवा विस्वसिये मीक राका कीस्ता.†

17 सीपय्कु तमा तलातुन राका कीयलाहि कचता टोपि मुचिहतोर, अद्रमलेहकाने देवुळि मीक गेल्लिह कीयनद पोल्लोतुन बेस-नेहना पोस मन्हटु. ✧ (देयहकना मुक्याल मीवा अडम वास्ता अस्के, सीपय्क तमाड तल्वर्क पोयतपु.) देवुळता पोल्लोतुन मीट वळहकाटु, अद पोल्लो देवुळता जीवा मीक ईतद तल्वर आंदु. ✧

18 अद जीवा मीक ताकिह कीयना लेहका, अमेसा सबे पोल्लोनेनाहकु, पार्तना कीसि देवुळतुन वेहाटु. ✧ देवुळता मन्कलोर सबेटोरेनाहक, ओरेम आयवा पार्तना कीसोर मन्हटु. ✧

19-20 मन्कलोर मुने पुनवालेवा मंदुर, अद पोल्लोतुन बेसता कबुरते, देवुळि इंजेके पुन्पिह कीता. तान पोकुर कीयलाहि, किर्स्तु नाक लोहतोग. ✧ अदिनेनाहक कोनि इंजेके नना जेलतगा महनन. नना तान पोकुर कीयनाये, अद नावा कबळ आंदु. अद इसबते देवुळि नावा तोडटगा पोल्लोड ईयि, नना रेयवालेवा वेहतलाहि, नयेनाहक वने पार्तना कीम्हटु. ✧

सीटटा आक्रिता पोल्लो

21-22 तुकिकुस इनवाल ✧ नयगडा सबे कबुरतुन मीक वेहतनोग, ओसो मीवा जीवातुहक दीरा ईयनोग, अदे कबळतेनाहक ओन मियगा लोहतन. ✧ ओग सामिना सेवाते मावा ऐगेतोग ओसो बेस गोततोग आंदोग, अहे बर्वस लायकतोग आंदोग.

23 मावोर विस्वसिरि, मीक सबेटोरिहक सुकम दोर्कि! देवुळबाबाल ओसो येसुसामि किर्स्तु मीक ओर्विहक-ओर्वोग जीवा कीयनाह, किर्स्तुनगा विस्वस ताससोरेन मनदनाह कीयिर. ✧

24 मावा येसुसामि किर्स्तुन रोमवालेवा जीवा केवालोर सबेटोरा पोगोन देवुळि देय्वा ईयि.

✧ 6:14 6:14 यशायाह 59:17; 1 तिसलुनितोर 5:8 ✧ 6:15 6:15 यशायाह 52:7; रोम सहरतोर 10:15 * 6:16 6:16 देयहकना मुक्यानाड मोदुल कागिदते "लाग्वदिनाड". ✧ 6:16 6:16 देवुळताड पाटाड 7:13; 120:4 † 6:16 6:16 मुनेटा कालमते सीपय्कु लळय आयनामुने, राकातुहक पोयनव डालिनु, एतगा बेस नाहचि तासिंदुर. अदिनेनाहक लळय आतस्के, विस्वसतोर एसतव किसताड कानिड अविस्किन दल्लिसि पिन्दुड. ✧ 6:17 6:17 यशायाह 59:17 ✧ 6:17 6:16-17 1 तिसलुनितोर 5:8 ✧ 6:17 6:17 यशायाह 49:2; होशे 6:5; इब्रितोर 4:12 ✧ 6:18 6:18 लकाल 18:1; रोम सहरतोर 8:26; कुलुसितोर 1:3-5; 1 तिसलुनितोर 5:17; यहूदाल 20 ✧ 6:18 6:18 रोम सहरतोर 12:12; पिलिपितोर 4:6; कुलुसितोर 4:2; 1 तिमोति 2:1 ✧ 6:19-20 6:19-20 रोम सहरतोर 16:25; 2 कुरिततोर 5:20; इपिसुसतोर 3:3,9 ✧ 6:19-20 6:19-20 रोम सहरतोर 15:30-31; 2 कुरिततोर 3:12; पिलिपितोर 1:20; कुलुसितोर 4:3-4; 1 तिसलुनितोर 5:25 ✧ 6:21-22 6:21-22 बळयिर 20:4 ✧ 6:21-22 6:21-22 कुलुसितोर 2:1-3 ✧ 6:23 6:23 2 कुरिततोर 13:11

पिलिपि सहरतोर विस्वसिरेनाहकु, किर्स्तुना बळयि पोलु लोहतद सीटि

इद सीटटुन रासवाल, येसुना बळयि पोलु आंदोग. ओग रोम सहरता जेलतगा मतोग, अस्के इद सीटटुन रासतोग. पिलिपि सहरतोर विस्वसिरा मुलु, पोलुना मेटेन विस्वसते वातोर. इद पोल्लो बळयिराड कबस्कु 16:12-40 वचनतगा रासतद मन्हता.

पोलु इद सीटटुन बाराहक रासतोग इतेके, पिलिपितोर विस्वसिर ओनेनाहक कोताड लोहच मतोर. अव कोताड दोर्कताड इनजोर वेहतलाहि, ओसो रोम सहरतगा ओन्क बाताल बाताल तिपल आता, इदिन वने वेहतलाहि, इद सीटटुन रासतोग. अहे ओसो सबेटोर विस्वसिर ओर्विहक-ओर्वोग जीवा कीयलाहि, किर्स्तुना बुद मतपु सबेटोर विस्वसिर उड्ला बुदतोर आस मनदलाहि, ओसो उंद एकाते मनदलाहि, पोलु इद सीटटे पिलिपितोर विस्वसिरगा इद्रमलेहका कमि मनदनव पोल्लोना लोप्पा रासिह्तोग. बेदे आयि, माट अमेसा देवुळ ईयनद गिर्दति निंदसोर मनदना इन्जि, इद सीटि माक कागहतहता.

मुनेताड पोल्लोड

1 नना येसु किर्स्तुना कय इळन मनवानन पोलुनन आंदन. ✱ नावा तोळतोग सेवक तिमोति बार ✱ इद सीटि, पिलिपि सहरते मनवालोर ✱ येसु किर्स्तुन विस्वस कीतोर देवुळता मन्कलोरिहक रासलाह आतोम. मीट विस्वसिरेनाहकु, मीवा मुडगा मनवालोर मुक्यालोरिनाहकु, ✱ ओसो सेवा केवालोरिनाहकु, ✱ इद सीटि लोहतलाह आतोम.

2 मावा देवुळबाबानाहि ओसो किर्स्तु येसुसामिनाहि, मीक सुकमि, देव्या दोर्कि. ✱

पिलिपितोर विस्वसिरेनाहक पोलु पार्तना कीस्तोग

3-5 मीट बेसता कबुरतुन केंजिसि विस्वस कीतिर, अस्केडाह इतेके, इंजेक एवनाह, तान पोकुर कीयनद कबळते, मीट नाक तोळ ईसोर वायलाह आतिर. ✱ अदिहक बेस्के मीक सीता कीयहनन, अस्के मावा देवुळतुन जोहर कीयहनन. ✱ ओसो मीट सबेटोरिनाहक नना अमेसा देवुळतुन पका गिर्दति पार्तना कीयहनन. ✱

6 देवुळि मियगा इद बेसतल कबळ कीयलाह सुरु कीता, अद कबळतुन कीसोरन मनदगा. अद्रमे येसु किर्स्तु ओसो वायनद दिया एवनाह, तान मारिह कीयगाये, इद पोल्लोतगा नावा पूरा बर्वस मन्हता.

7 मीट सबेटोरिन इद्रम सीता कीयनद नाक बेस ओप्पिहता. बह इतेके नना इगा जेलते मनदहपा, ✱ मीट सबेटोरिन नावा तोळ आतिर. ओसो किर्स्तुना विस्वसतोरिन पोल्लो मल्हचि, ओना बेसता कबुर सेतेम मन्हता इनजोर करल कीयनद, इद नावा कबळते वने, मीट तोळ आतिर. अदिनेनाहक मीक नना जीवा कीयहनन. ✱

8 येसु किर्स्तु मीक जीवा कीतपे, नना वने मीक जीवा कीयहनन, देवुळिये इद पोल्लोता साक्सि मन्हता. अदिहक मीक ऊळलाह पका नावा जीवा पर्वकिहता. ✱

9 मीट ओर्विहक-ओर्वोग वीळिसि जीवा कीसोर दायना, ✱ देवुळतुन बेस पुनदना, ✱ देवुळतुहक विचर वायनव पोल्लोड बेव इनजोर, पुनदनद बुद दोर्कना इन्जि, ✱ नना पार्तना कीयलाह आतन. ✱

10 इद्रम आतेके, बेसताड-बेसताड पोल्लोड बेव इनजोर पुनदा पगयकिर. इद्रमलेहका किर्स्तु वायनोग अस्के, मीट नेहनोरि ओसो कसुरलेवोरि मनदकिर.

11 बेद्रम इतेके, येसु किर्स्तु मीक देवुळता मुनेह सेतेमतोर कीताहकु, मीवा ताकमुळतुन ऊळिसि, ✱ वेल्लाटोर मन्कलोर तान बेरा डीसाता इन्जि, मान ईस जोहर कीयिर इनजोर, इह वने नना पार्तना कीयलाह आतन.

पोलु जेलते मनाहकु, बेसता कबुर पोकुर आस्ता

12 मावोर विस्वसिरि! नना जेलते महनन निटमे, मति इद पोल्लोतुन पुन्हटु: नना जेलते महनन तेला मति, नाक इद्रम आताहकु, किर्स्तुना बेसता कबुर इका नेका पोकुर आयलाह आता. ✱

13 बह आता इतेके, नना किर्स्तुना सेवातेनाहके जेलते महनन इनजोर, ✱ बेरोग राजानाड सबेटोर पहरातोर, ✱ ओसो इगडोर सबेटोर लोकर पुतोर.

14 अद्रमे नना जेलते मनाहकु, वेल्लाटोर विस्वसिर सामिनेनाहक दीरा कीतोर. कीसि मुर्तिय रेयवालेवा दीराते देवुळता पोल्लोतुन बेस पोकुर कीस्तोर. ✱

✱ 1:1 1:1 गलातितोर 1:10 ✱ 1:1 1:1 बळयिर 16:1 ✱ 1:1 1:1 बळयिर 16:12 ✱ 1:1 1:1 बळयिर 20:28; 1 तिमोति 3:1; तीतुस 1:7 ✱ 1:1 1:1 1 तिमोति 3:8 ✱ 1:2 1:2 रोम सहरतोर 1:6-7 ✱ 1:3-5 1:3-5 4:15 ✱ 1:3-5 1:3-5 रोम सहरतोर 1:8 ✱ 1:3-5 1:3-5 इपिसुसतोर 1:16 ✱ 1:7 1:7 इपिसुसतोर 6:20; 2 तिमोति 2:9; पिलेमोन 10,13 ✱ 1:7 1:7 2 कुरिततोर 7:3 ✱ 1:8 1:8 4:1 ✱ 1:9 1:9 1 तिसलुनितोर 3:12-13 ✱ 1:9 1:9 कलुसितोर 1:9-10 ✱ 1:9 1:9 पिलेमोन 6 ✱ 1:9 1:9 1 तिसलुनितोर 4:1 ✱ 1:11 1:11 याकुब 3:18 ✱ 1:12 1:12 मत्याल 10:18; मार्कल 13:9; लूकाल 21:13 ✱ 1:13 1:13 2 तिमोति 2:9 ✱ 1:13 1:13 राजानाड वेर पहरातोर तुंगाते 9000 पहरातोर मतोर. रोम सहरतोर पोलिसिरा तुंगा अलगता मता. ✱ 1:14 1:14 बळयिर 4:31; 2 कुरिततोर 3:12

15-17 उच्चुर बार नाक कुळसा आसि, नावा जीवातुन कर्विह कीयलाहि, किर्स्तुना पोल्लोतुन पोक्र कीस्तोर. निटम पोक्र आयि इनजोर पोक्र केवोर, मति तमेनाहक कदर पर्हकलाहि☆ पोक्र कीस्तोर. नना जेलते मनेके, नावा जीवातुन नोय्पिह कीयलाहि, ओर अह कीस्तोर. उच्चुर बार बेसतल बुदते पोक्र कीस्तोर. बेसता कबुरतुन वेहतलाहि, देवुळि नाक निल्पिह कीता इनजोर, ओरिहक एका आता. अदिनेनाहक ओर नाक जीवा कीसि, बेसता कबुरतुन पोक्र कीस्तोर.

18 बहे आयि. सोडते आयि, सेतेमते आयि! बह तेला किर्स्तुना पोल्लो पोक्र आयलाह आता इनजोर, नना पका गिर्दा आयहनन.

किर्स्तुना पेदिरतुन बेरा कीयलाहिये पोल् पिसिहतोग

इद ओसो उंद पोल्लोते नना गिर्दा आयकन:

19 मीट नयेनाहक पार्तना कीयलाह आतिर.☆ ओसो येसु किर्स्तुना जीवा नाक पका तोळ ईस्ता, अदिहक देवुळि नावा सेतेमतुन तोहतगाये इनजोर पुतन.

20 अद दिया नावा सेवाते बेदे लजाता पोल्लो दिसो आयगा इनजोर, नावा पूरा आसा मन्हता. बह इतेके, इचानाह बेद्रम नना दीराते किर्स्तुना सेवा कीतन, अद्रमे इंजेक वने कीयलाह आतन.☆ नना हातेकाय, पिसतेकाय, नावा सेवाते किर्स्तुना पेदिर बेरा आयगा.

21 बाराहक इतेके, नावा विचरते पिसना इतेके, किर्स्तुने मान ईस पिसना. हायना इतेक बार, ओनेकेन दायना, इद नावा पायदाये आयगा.☆

22 इंजेके नना इद मेंदुलते जीवात मतेकेने, किर्स्तुनाहक बेस-नेहना कबळ केमुळ आस्ता. अदिनेनाहक पिसलाह विचर कीकना, बार डोललाह विचर कीकन, वेहता पुनोन.

23 नडुम एकतप लेहका आतन. नाक इतेके, इद मेंदुलतुन विळिसस किर्स्तुनके दायना, इदे पका विचर वास्ता.☆

24 मति इंजेके नावा सेवाता मीक गर्ज अरयहता, अदिहक नना इद मेंदुलते जीवात मनदनदे बेसु.

25 इदिन पुन्जि, मीट मीवा विस्वसते बेर्सिसि, पका गिर्दा आसोर दायना इन्जि, नना पिसकने, इद पोल्लोतगा नावा पूरा बर्वस मन्हता.☆

26 अदिनेनाहक नना मियगा वायकन अस्के, किर्स्तु येसुना देव्वाते पोल् पिहट अरतोग इनजोर, मीट किर्स्तु येसुहकु पका मान ईकिर.☆

विस्वसते मेग्सि निच मनदना

27 उंद पोल्लो मात्रम सीता कीम्हटु: किर्स्तुना बेसता कबुर वेहतपे मीट ताकाटु.☆ अस्के मीट विस्वसते मेक्सिसि, उंदि विचरते निच महनिर इनजोर,☆ नना मियगा वातेकाय, वावेकाय केंजकन. अहे बोगे अद विस्वसतुन विळिसनाह कीयनद आयो इन्जि, मीट उंदिय एकाते कहटेम कीयहनिर इनजोर, इदिन वने नना केंजकन.☆

28 अह कीनेके, बेदे पोल्लोतेनाहकु मीट मीवा विस्वदोरिन ऊळिसि रेयमाटु. मीट रेयवालेवा मतेके, देवुळ मीक पिसिह कीयगा, मति ओरिन निटमे बूळे कीयगा इनजोर, अदे पोल्लो ओरिहक सीना मन्हता. इद सीना देवुळतगडाहिये वाता.☆

29 बह इतेके देवुळि मीक देव्वा ईता, सिरप किर्स्तुन विस्वस कीयलाहिये आयो, मति ओनेनाहक तिपल आयलाह वने देव्वा ईता.☆

30 किर्स्तुनाहक इंजेके माट ऐगे लळेम आयलाह आतल. मुने वने नना इद्रम तिपल आयनदिन ऊळतिर.☆ इंजेक वने नना बेद्रम तिपलते महनन इनजोर, केंजलाह आतिर.☆

2

उड्ला बुदते ताकाटु

1-2 मीट इंजेके किर्स्तुना संगे जोळेम आताहकु, मीक दीरा वास्ता. देवुळि मीक जीवा कीसि, मीवा जीवातुहक सितुर ईयलाह आता. ओसो मीक तना जीवा ईसि, मियगा जागा आता.☆ अह कीसि मीकु तना दया कीयनद, जीवा वाटनद बुदि ईता. इव सबे पोल्लोड निटम आताहकु, मीवाड विचर्क अमेसा ओर्विहक-ओर्वोना संगे कलियिस मनिड. देवुळि मीक जीवा कीतपु, मीट वने ओर्विहक-ओर्वोंग जीवा कीम्हटु. मीट सबेटोरिर उंदिय एकाते मन्जि, देवुळता अगदे ऐगेन ताकाटु.☆ अह ताकतिर इतेके, नावा गिर्दा पूरा आयगा.

☆ 1:15-17 1:15-17 रोम सहरतोर 2:8; पिलिपितोर 2:3 ☆ 1:19 1:19 2 कुरिततोर 1:11 ☆ 1:20 1:20 इपिसुसतोर 6:19-20
 ☆ 1:21 1:21 रोम सहरतोर 14:7-8 ☆ 1:23 1:23 योहन 12:26; 2 कुरिततोर 5:8; 2 तिमोति 4:6 ☆ 1:25 1:25 2:24; पिलेमोन
 22 ☆ 1:26 1:26 2 कुरिततोर 5:12; 7:4-7; पिलिपितोर 2:16 ☆ 1:27 1:27 इपिसुसतोर 4:1 ☆ 1:27 1:27 1 कुरिततोर 16:13;
 पिलिपितोर 4:1 ☆ 1:27 1:27 1 कुरिततोर 1:10 ☆ 1:28 1:28 2 कुरिततोर 2:15-16; 2 तिसलुनितोर 1:5-7 ☆ 1:29 1:29 मत्थाल
 5:11-12; बळयिर 14:22 ☆ 1:30 1:30 बळयिर 16:14-40 ☆ 1:30 1:30 कुलुसितोर 1:29; 1 तिसलुनितोर 2:2; 1 तिमोति 6:12; 2
 तिमोति 4:7; इब्रितोर 10:32-33; 12:1 ☆ 2:1-2 2:1-2 योहन 14:17; 17:22-23; रोम सहरतोर 8:9-11; 2 कुरिततोर 13:14; याकुब 4:5
 ☆ 2:1-2 2:1-2 रोम सहरतोर 12:16; पिलिपितोर 4:2; कुलुसितोर 3:12

- 3 मियगडाहि बोगे तना कुदता कदर पर्हकमाकेग, ✧ अहे उगसताड पोमाडेड केमाकेग. मति कुदि उड्ला बुदतोग आसि, दुसोरिन आपुहकाय वीळिसि, कदरतोर लेहकाने ऊळना. ✧
- 4 सिरप आपुनाय पायदातेनाहक बोगे बाताले केमाकेग, मति दुसोरा पायदातेनाहक वने ऊळेग. ✧
- 5 बेद्रम येसु किर्स्तुना बुद मता, अद्रमे मीवा वने बुद मनि. ✧
- 6 ओग पूरा देवुळिय मतोग. ✧
अद्रम मन्ज तेला, देवुळता बराबरतोनन इनजोर ✧
अद अदिकरतुन पोस मनोग.
- 7 मति ओग अद अदिकरतुन पूरा विळसतोग,
विळिसि ओर्युलतोना लेहका आतोग. ✧
आसि मन्कल मारियिस, इद बूमतगा वातोग. ✧
- 8 मन्कल आसि, ओग इचोन उड्ला बुदतोग आतोग इतेके, ✧
देवुळबाबाना पोल्लोतुन केंजिसि, तना जीवा वने ईतोग. ✧
हक्कनागुटाता हामुर ओसोय लजाता मन्ज तेला*, अदिन वने ओग तना पोगोन एतोग. ✧
- 9 अदिनेनाहक देवुळि ओन सबेटोरिहक बेरोग कीता,
ओसो सबे पेदिर्किहकाय, ओनाय पेदिरतुन बेरा कीता. ✧
- 10 देवुळदीपते मनवालोर, हानादीपते मनवालोर,
इद बूमते मनवालोर ✧ सबेटोर, येसुन दंडुम अरयिर.
- 11 अहे सबेटोराड वेंजेहकु, “येसु किर्स्तुये कतमतोरा सामि” इनजोर कबुल आसि, ✧
देवुळबाबाहक मान ईयिर इनजोर, ✧ देवुळि येसुन इद्रम कीता. ✧

इद बूमतगा वेहचता लेहका मीट दीचाट

- 12 अदिनेनाहक गोततोरिर, मीक वेहतलाह आतन: नना मियगा मतन अस्के, बेद्रम मीट नना कागहतव पोल्लोन केंजिस ताकतिर, अद्रमलेहका इंजेक वने नना मियगडाहि जेक मनदहपा, इंका पका जिदते मीट अव पोल्लोन केंजिस ताकाट. बेद पिसमुळता अगदे देवुळि मीक ताकिह कीयलाह आता, अदे अगदे मीट तान रेयिसि, उड्ला बुदते ताकसोर मन्हट. ✧
- 13 बाराहक इतेके देवुळिये इद्रम ताकलाह, मियगा विचर्क पुटिह कीस्ता, ओसो तान्क विचर वायनव कबस्क कीयलाह, तोळ वने ईस्ता. ✧
- 14 बाताल कीतेक तेला मुयोग आयवा, गिटोगटो आयवा कीसोर मन्हट. ✧
- 15 अस्के मीट कसुरलेवोरिर, लागवदिन पुनवोरिर, देवुळताड पेकोरिर दिसकिर. ✧ तेलवेरा ओसो करब बुदतोर मन्कलोरा नडुम मन्जि, ✧ पोगोटाड उकाना लेहका, ईकळते मांजवालोरिर दिसकिर. ✧
- 16 मीट देवुळता पिसमुळ ईयनद पोल्लोतुन पोस विळसमाट. अद्रम मीट मतेके, नना मियगा पूरा दोगनाह, कहटेम कीतद उगसिन अनो इनजोर, ✧ किर्स्तु वायनद दिया वेहता पगयकन. वेर मावोर बेसतोर विस्वसिर इनजोर, मीवा लोप्पा इनदा पगयकन. ✧
- 17 बूमयालोर देवुळतुहक जन्वरता पूरा मोक ईतप लेहका, मीट अगा पिलिपि सहरते, मीवा विस्वसतेनाहकु, तिपल आसोरिन महनिर, अद्रम मीट देवुळतुन माळिहनिर. (नाक इगा रोम सहरतेहक्कतेक वने,) नावा नेतुर मीवा मोकतगा वळपतप आयगा. ✧ अदिहक नना बेस गिर्दा आयकन. ✧ इंगो! मीवा संगे बेस गिर्दा आयकन. ✧
- 18 अद्रम मीट वने बेस गिर्दा आम्हट. नावा संगे बेस गिर्दा आम्हट. ✧

तिमोति ओसो इपप्रुदितुस, वेरा पोल्लो

- ✧ 2:3 2:3 रोम सहरतोर 2:8; पिलिपितोर 1:15-17 ✧ 2:3 2:3 रोम सहरतोर 12:10; गलातितोर 5:26; इपिसुसतोर 5:21; कुलुसितोर 3:12; 1 पत्र 3:8 ✧ 2:4 2:3-4 रोम सहरतोर 15:1-2; गलातितोर 6:3 ✧ 2:5 2:5 मत्याल 11:29; रोम सहरतोर 15:3 ✧ 2:6 2:6 योहन 1:1; 2 कुरिततोर 4:4 ✧ 2:6 2:6 योहन 5:18; 10:33 ✧ 2:7 2:7 मत्याल 20:28; मार्कल 10:45 ✧ 2:7 2:7 योहन 1:14; रोम सहरतोर 8:3 ✧ 2:8 2:8 मत्याल 11:29 ✧ 2:8 2:8 मत्याल 26:39; मार्कल 14:36; लूकाल 22:42; योहन 10:18; रोम सहरतोर 5:19; इब्रितोर 5:8 ✧ 2:8 2:8 हक्कनागुटातगा वेळहतोग मन्कन लोकुर उस्किंदुर-पास्किंदुर. ओसो सबेटोर ऊळनाह, ओन कूळल कीसि वेळहंदुर. ✧ 2:8 2:6-8 2 कुरिततोर 8:9; 13:4; इब्रितोर 12:2,4 ✧ 2:9 2:9 मत्याल 28:18; बळयिर 2:33; इब्रितोर 1:9; 2:9 ✧ 2:10 2:10 इपिसुसतोर 1:10; तोहचीतव पोल्लोड 5:3,13 ✧ 2:11 2:11 योहन 13:13-16; रोम सहरतोर 10:9; 14:9 ✧ 2:11 2:10-11 यशायाह 45:23; रोम सहरतोर 14:11 ✧ 2:11 2:9-11 इपिसुसतोर 1:21 ✧ 2:13 2:13 रोम सहरतोर 12:3; 1 कुरिततोर 12:6; 15:10; इब्रितोर 13:20-21 ✧ 2:14 2:14 1 कुरिततोर 10:10; 1 पत्र 4:9 ✧ 2:15 2:15 मत्याल 5:45; इपिसुसतोर 5:1 ✧ 2:15 2:15 व्यवस्थाविवरण 32:5; बळयिर 2:40 ✧ 2:15 2:15 मत्याल 5:14-16; 2 पत्र 3:14 ✧ 2:16 2:16 यशायाह 49:4; गलातितोर 2:2; 4:11; 1 तिसलुनितोर 3:5 ✧ 2:16 2:16 1:26 ✧ 2:17 2:17 गिनती 28:6-7; रोम सहरतोर 15:16; 2 कुरिततोर 12:15; 2 तिमोति 4:6 ✧ 2:17 2:17 1 योहन 3:16 ✧ 2:17 2:17 2 कुरिततोर 6:10; 12:15 ✧ 2:18 2:18 3:1

- 19 येसुसामिना विचर मतेके, नना नावा तोळतोग तिमोतिन* मियगा चट्पिटे लोहतकन इनजोर, आसा कीयलाह आतन. ओग मल्स नयेके वायनोग अस्के, मियगडा कबुरतुन केंजिसि, निटमे नावा जीवातुहक सितुर आयगा.
- 20 नावा लेहकान मीक निटम आलिह केवाल,* ओन विळिसिसि इगा बोगे इलेग. मीट बेस महनिरो, इलविरो इनजोर, ओग इगा अमेसा आलिह कीसोर मन्हतोग.
- 21 दुसोर आपुनाड-आपुनाड विचर्कने ताकिहतोर, किर्स्तुना विचर बाताल मन्हता, तान बोरे सीता केवोर.*
- 22 मति तिमोति अद्रमतोग आयोग. ओग सेतेम बुदतोग आंदोग, इदिन मीट इतेके पुतिरे.* मगि तपेना सेवा कीतप लेहका,* किर्स्तुना बेसता कबुरतुन पोकुर कीयलाह, नावा संगे कबळ कीतोग.*
- 23 जेलताहि नाक विळिसनुरा, विळसोरा, इद पोल्लो एर्का आतस्के, ओन नना मियगा लोहचीकन इनजोर, विचर कीयलाह आतन.
- 24 मति नाक मियगा वायलाह चट्पिटे अग दोर्कगा इनजोर, सामिना पोगोन नना आसा तासतन.*
- 25 (तिमोति मियेके पया वायनोग निटमे, मति) इंजेके मावा तोळतोग विस्वसि मियगडोग इपपुदितुन* मियगा मल्हच लोहतलाह, विचर कीयलाह आतन. ओग बेसता कबुर वेहतलाह नावा संगे तोळ आंदोग, ओसो अद कबुरतेनाहक नावा संगे लळेम आयवाल वने आंदोग. नावा सायता कीयलाह, मीट ओन लोहच मतिर.
- 26 मति ओग मीक ऊळलाह पका आलिह कीदोग. ओग बेमरते मतदिन मीट केंजतिर, केंजिसि मीट पका आलिह कीयहनिर इनजोर ओन्क एर्का आतस्के, ओना जीवा चुहेम आयो.
- 27 ओग निटम इचोन बेमरते मतोग इतेके, पूरा डोलनाह आस मतोग. मति देवुळि ओना पोगोन दया कीताहकु सत्रेम आतोग. ओग सत्रेम बार आयवा मतेके, जेलते मनदनद नावा दुकमता पोगोन, इद ओसो दुकम अर्स मनालि. मति अद्रम आयवा, देवुळि नावा पोगोन वने दया कीता.
- 28 अदिहक ओन मियगा चट्पिट लोहतलाह, विचर कीयलाह आतन. ओन ऊळकिर अस्के, मीक बेस गिर्दा आयगा; ओसो नावा जीवातुहक वने सितुर आयगा.
- 29-30 बेद सेवातुन जेकताहि मीट नयेनाहक कीया पगविर, अद सेवातुन ओग इगा वासि नयेनाहक कीसीतोग.* अद सेवा कीनेके, ओना जीवा दोकाते अर्स मता, किर्स्तुना कबळतेनाहक डोलसोर मतोग. अदिनेनाहक ओग मियगा वायनोग अस्के, सामिना सेवक इनजोर, ओन मीट बेस गिर्दाते कलियाट. ओना लेहका सेवा केवालोरिहक बेस कदर ईम्हटु.*

3

सेतेमता अगि बेद्रमता

- 1 मावोर विस्वसिरि! इव सबे पोल्लोन वेहचि, इद उंद पोल्लो इहनन: मीट सामिना देय्वाते गिर्दा आसोर मन्हटु.* मुने वेहतव पोल्लोन ओसो वेहतलाहि, नाक कयर वावो,* मीट विस्वसताह इळन अरयनद आयो इनजोर वेहतहनन.
- 2 देवुळता मुनेह सेतेमतोर आयलाह, डायना रिज* कीम्हटु इनजोर, मीक विस्वसिरिन काहवालो वातोर. उसरते मन्हटु! ओर पोटागंजिर कतमतोर लाग्वाड कबस्क केवालोर आंदुर.*
- 3 (ओर मन्कलोर डायना रिज कीयनद पोल्लो वेहतलाह आतोर.) माट बारा येसुन विस्वस कीतोरले, निटम डायना रिज कीतोरल आंदल,* ओर आयोर. बाराहक इतेके, माट देवुळता जीवा वेहतपु तान मोळिकहनल.* ओसो किर्स्तु येसु माक पका बेरा गूनम तोहतोग इनजोर, गिर्दा आयहनल. ओसो मावा मन्कना बुदतगा बर्वस तासवा, तान डायिस पोहतप लेहका पिसिहनल.*
- 4 मन्कना बुदता पोगोन बर्वस तासना इतेके, नना पका तासेनन.* आपुनाड कबस्कनगा बर्वस तासिस, बोगाय पोगयसोर तिरियतेके, नना ओन्काय पका पोगयसोर तिरियेन.
- 5 मोसानाड अडोन तपवालेवा नोमवालोर परसिरा† तुंगातोनन आंदन.* नना पुटिस वारममेंड आतापया, अवे अडोड वेहतपु, नावा डायना रिज कीतोर.* नना इस्रयेल जाततोनन, बिन्यमिनना कूळतोनन आंदन, नावाड तादोर-बाबोर कतमतोर इस्रयेल जाततोर.*
- 6 अडोड नोमलाहि नना इचोन जिदतोनन मतन इतेके, विस्वसिरा मुडुन तिपल कीसोर मंदन.* अहे बोर अडोड नोमिसि सेतेमतोर आयलाह ऊळिंदुर, ओर नावा बेदे तप तोहता पगवोर.*

* 2:19 2:19 1:1 * 2:20 2:20 1 कुरिततोर 16:10; 2 तिमोति 3:10 * 2:21 2:21 1 कुरिततोर 10:24,33; 13:5; 2 तिमोति 3:2 * 2:22 2:22 बळयिर 16:2 * 2:22 2:22 1 कुरिततोर 4:17 * 2:22 2:22 बळयिर 16:3; 1 कुरिततोर 16:10; 2 तिमोति 3:10 * 2:24 2:24 1:25; पिलेमोन 22 * 2:25 2:25 4:18 * 2:29-30 2:29-30 1 कुरिततोर 16:17; पिलिपितोर 4:10 * 2:29-30 2:29-30 रोम सहरतोर 16:2; 1 कुरिततोर 16:18 * 3:1 3:1 2:18; 4:4 * 3:1 3:1 2 पत्रु 1:12 * 3:2 3:2 "डायना रिज" इद पोल्लोता अर्तम पुनदना इतेके, बायबलता आक्रि पुनवव पोल्लोना अर्तमि मन्हता, इदिन अर्वाट. * 3:2 3:2 2 कुरिततोर 11:13 * 3:3 3:3 गलातितोर 6:16 * 3:3 3:3 गलातितोर 5:25 * 3:3 3:3 रोम सहरतोर 2:29; 9:6; गलातितोर 6:13,15 * 3:4 3:4 2 कुरिततोर 5:16; 11:18 † 3:5 3:5 "परसिर" इद पोल्लोतुन पुनदना इतेके, बायबलता आक्रिते मनदनद पुनवव पोल्लोना अर्तमि मन्हता, इदिन अर्वाट. * 3:5 3:5 बळयिर 22:3; 23:6-8 * 3:5 3:5 पुटमुळि 17:12 * 3:5 3:5 रोम सहरतोर 11:1; गलातितोर 2:15 * 3:6 3:6 बळयिर 8:3; 22:4-5; 26:9-11 * 3:6 3:6 गलातितोर 1:13-14

7 इव सबे पोल्लोन नना मुने पका पायदाताड इनजोर इंदन, मति इंजेके किर्स्तुन पुताहकु, इव सबे नुस्कनताडे इनजोर नना पुतन.✧

8 अचोने आयो मति, नावा सामि येसु किर्स्तुन पुनदनदे मोदुल पोल्लो आंदु.✧ तान्काय एक्वा पायदाता पोल्लो बेदे इले. निटम ओनेनाहक सबे पोल्लोन दुरा इहनन, किर्स्तुने दोर्किह कीयलाहि, नना इद्रम इहनन.✧

9 ओना संगे जोळेम आस मनदलाहि, नना अव पोल्लोन वियेग इनजोर नेहच पोहतन. मोसानाड अडोन नोमिस, देवुळता मुनेह नना सेतेमतोग आयलाह ऊळोन.✧ मति नना किर्स्तुन विस्वस कीताहके, देवुळि नाक सेतेमतोनिन इता.✧

10-11 सेतेमता अगि बेद इतेके, किर्स्तुन पुनदना;✧ बेद लावते किर्स्तुन देवुळि जीवा अर्हता, अद लावतुन पुनदना;✧ ओग तिपल आतप लेहकान, नना वने तिपल आसि, ओना तिपलतगा कलियना;✧ बह आयि, देवुळि नाक जीवा अर्हचीयि✧ इनजोर किर्स्तु डोलतोग, अदमलेहका नावा मन्कना बुद डोलिस मनदना;✧ इव पोल्लोना पोगोन नावा विचर मन्हता.✧ (अदिनेनाहक बेव पोल्लोन मुने पका पायदाताड इंदन, अविस्किन इंजेके विळसलाह आतन.)

12 पोगोन बेव पोल्लोन रासतन, अव नावा मनमुळतगा पूरा आताड इनजोर वेहोन. अगा एवतन इनजोर इनोन, मति बेगा एव्हिह कीयलाह किर्स्तु नाक पोयतोग,✧ अगा एवयलाह नना वितलाह आतन.✧

13 मावोर विस्वसिरि! अगा नना एवतन इनजोर इनोन, मति इद कबळ कीयहनन: पेगके अरतव पोल्लोन सीता केवा,✧ नावा मुनेह मनदनद सीनातगा एवयलाहि वितलाह आतन.

14 सीनातगा एववालोरिहक देवुळि बेद इनम ईकन इनजोर केयिहता,✧ अद इनमतुन किर्स्तु येसुना मेटे दोर्किह कीयलाह, नना वितलाह आतन.✧

15 माट देवुळतुन बेस पुतोरल,✧ इदे विचरते मनदकल. ओसो बेदाय पोल्लोते मीवा दुस्सा विचर मतेके, ताना लोप्पा वने देवुळि मीक सेतेम तोहतगा.✧

16 तेला मति, मीट देवुळता लोप्पा इचानाह बेव पोल्लोन पुतिर, अव पोल्लोन पोसि मीट ताकसोर मन्हटु.

सेतेम काहवालोर ओसो जोल काहवालोर

17 मावोर विस्वसिरि! बेद्रम ताकना इनजोर, माट मीक तोहचीतोम. मीट सबेटोरिर नाक ऊळिसि, उंदिय विचरते नावा लेहकान ताकाटु.✧ ओसो मावा लेहका ताकवालोरिन बेस-नेहना ऊळिसि, ओरा लेहकाने कीम्हटु.

18 नना इद्रम बाराहक इहनन इतेके, किर्स्तु हक्कनागुटातगा डोलतद पोल्लोतुन, वेल्लाटोर मन्कलोर पास्कसोर ताकिहतोर.✧ ओरा पोल्लोतुन नना अमेसा मीक वेहचोर मतन. इंजेक वने अळसोर-अळसोर वेहतलाह आतन.

19 ओर दायनद अगि बूळेम आयनेके ओस ईस्ता.✧ ओर तमा पोटातेनाहक लालुस्क कीसोर ताकिहतोर.✧ तमाड करबताड विचर्कने पोगयसोर तिरियिहतोर.✧ ओर दुनियाताड पोल्लोनगाने सीता कीसोर मन्हतोर.✧

20 मति माट बार इद दुनियाता लोकरल आयवल, माट पोगोटा देवुळदीपता लोकरल आंदल.✧ अगडाहिये माक पिसिह केवाल येसुसामि किर्स्तु वायनोग इनजोर, ओना अग ऊळसोर महनल.✧

21 सबेटविन ताकिह कीयलाहि, ओनगान लाव मन्हता.✧ अद लावते✧ मावा मेंदुलतुन बदले कीसीयनोग. इतेके इद कळियनद मावा मेंदुलतुन, तना बेस्केन बूळेम आयवद मेंदुलता लेहकान, पूरा बदले कीसीयनोग.✧

4

सुकमते बेद्रम मनदना

1 अदिनेनाहक मावोरिर, नना रासतन अद इसबते, सामिनाड पोल्लोड केंजिस मेग्सिस मन्हटु.✧ गोततोरिर, मीक ऊळलाह पका नावा जीवा पर्हकिहता. मियेनाहके नाक गिर्दा वास्ता, नावा कहटेमता पायदा मीटे आंदिर.✧

2 यूवादिया! सुनतुके! मीट रेंड आसि आस्कनिर, सामिना मेटे एलाग रेंडिस्कनिर महनिर. अदिनेनाहक मीट रेंडिस्कनिर आसि, उंदिय एकाते गूनम आस मन्हटु इनजोर, मीक वेहतहनन.✧

✧ 3:7 3:7 लूकाल 14:33 ✧ 3:8 3:8 यिर्मयाह 9:24; योहन 17:3; इपिसुसतोर 4:13 ✧ 3:8 3:7-8 इब्रितोर 11:25-26 ✧ 3:9 3:9 रोम सहरतोर 10:5 ✧ 3:9 3:9 रोम सहरतोर 1:17; 9:30; 1 कुरिततोर 1:30 ✧ 3:10-11 3:10-11 यिर्मयाह 9:24; योहन 17:3; इपिसुसतोर 4:13; 2 पत्रु 1:3 ✧ 3:10-11 3:10-11 इपिसुसतोर 4:13 ✧ 3:10-11 3:10-11 रोम सहरतोर 8:17 ✧ 3:10-11 3:10-11 बळयिर 26:7; 1 कुरिततोर 15:23; तोहचीतव पोल्लोड 20:5 ✧ 3:10-11 3:10-11 रोम सहरतोर 6:5; 8:35-36; गलातितोर 2:20; कुलुसितोर 2:20-22; 3:2-3 ✧ 3:10-11 3:10-11 रोम सहरतोर 6:5; 8:17 ✧ 3:12 3:12 बळयिर 9:5-6 ✧ 3:12 3:12 1 तिमोति 6:12 ✧ 3:13 3:13 लूकाल 9:62 ✧ 3:14 3:14 इब्रितोर 3:1 ✧ 3:14 3:14 1 कुरिततोर 9:24; इब्रितोर 6:1-2 ✧ 3:15 3:15 1 कुरिततोर 2:6 ✧ 3:15 3:15 योहन 6:45; गलातितोर 5:10; 1 तिसलुनितोर 4:9 ✧ 3:17 3:17 1 कुरिततोर 4:16; पिलिपितोर 4:9; 1 पत्रु 5:3 ✧ 3:18 3:18 2 कुरिततोर 11:13; गलातितोर 6:14; इब्रितोर 10:29 ✧ 3:19 3:19 2 तिसलुनितोर 1:9 ✧ 3:19 3:19 रोम सहरतोर 16:18; तीतुस 1:12 ✧ 3:19 3:19 रोम सहरतोर 6:21-22; यहूदाल 13 ✧ 3:19 3:19 रोम सहरतोर 8:5-6; कुलुसितोर 3:2-3; 2 तिमोति 3:4 ✧ 3:20 3:20 इपिसुसतोर 2:19; कुलुसितोर 3:1; इब्रितोर 12:22 ✧ 3:20 3:20 1 कुरिततोर 1:5-7 ✧ 3:21 3:21 1 कुरिततोर 15:28 ✧ 3:21 3:21 इपिसुसतोर 1:19-20 ✧ 3:21 3:21 रोम सहरतोर 8:29; 1 कुरिततोर 15:43,48; कुलुसितोर 3:4 ✧ 4:1 4:1 1 कुरिततोर 16:13; पिलिपितोर 1:27 ✧ 4:1 4:1 1:8; 1 तिसलुनितोर 2:19 ✧ 4:2 4:2 पिलिपितोर 2:1-2

3 नावा सेतेमतोग तोळतोनिन*! अव रेंड आसि आस्कु उंदिय एकाते मनदलाहि, अविस्किहक तोळ आमु. बाराहक इतेके किलेमेन्सना ओसो नावा ऐगे कबळ केवाल्लोरा संगे कलियिसि, अव रेंड आसि आस्कु, बेसता कबुरतुन पोकुर कीयलाहि कहटेम कीताड. ओर सबेटोराड पेदिर्क, देवुळतगा मनदनद अमेसातुहक पिसवाल्लोरा पुस्तकतगा रासतव मन्हाताड, इदिन सीता कीम्हट.*

4 मीट सबेटोरिर सामिना देव्वाते गिर्दा आसोर मन्हट. ओसो वेहतलाह आतन, गिर्दा आसोर मन्हट.*

5 सामि वायनद दिया ऐन एवता,* इदिन सीता कीसि, मीट कुल्लु बुदता मन्कलोरिर इनजोर, सबेटोर पुनदना गावले, अद्रम पिसाट.

6 बेदे पोल्लोतेनाहक आलिह केमाट,* मति सबे पोल्लोतेनाहक पार्तनाते देवुळतुन अर्जि कीस, मीवा गर्जतुन वेहाट.* देवुळि माक बेस ऊळिहता इनजोर, मीट तान जोहर कीसोर ताल्लकाट.

7 अस्के मीवा तिपलता नडुम वने, देवुळि तना सुकम मीक ईयगा, इद पोल्लो बोन्के तेळियो.* अह कीसि मीवा जीवातुन, मीवा बुदतुन आल्लुळते अरवाह राका कीयगा.* मीट किर्स्तु येसुना संगे जोळेम आताहकु, देवुळ अद्रम कीयगा.

8 मावोरिर! इद उंद पोल्लो पिसता, बेव पोल्लोड बेस-नेहना, असलताड मन्हाताड, अवे पोल्लोने सीता कीसोर मन्हट: इतेके बर्वस लायकताड पोल्लोड, मानेम आयना लेहकाडाड पोल्लोड, सेतेमताड पोल्लोड, पवित्र पोल्लोड, गिर्दाताड पोल्लोड, बेस विचर वायनव पोल्लोड, इविस्किने सीता कीसोर मन्हट.*

9 मीट नयगडाहि कगयिसि दोर्किह कीतिर, नयगडाह केंजतिर, नयगा ऊळतिर, अव पोल्लोड वेहतपु, काळडसोर मन्हट.* अस्के मीक सुकम ईयनद देवुळि मीवा तोळ मनदगा.*

पोल्लु विस्वसिरिन जोहर कीस्तोग

10 नाक (दान लोहचि तोळ ईयना इनजोर,) मीट इंजेक सीता कीतिर.* अदिनेनाहक सामिना इद देव्वातुन ऊळिसि, नना पकाय गिर्दा आतन. मुनेतगडाह मीवा इद्रमताये बुद मता, मति अस्के मीक अग दोर्को आस मता,* मति बाताल आयो.

11 नाक गर्ज अरताहकु नना इद्रम इनोन, बाराहक इतेके नना बह मतेक तेला, बेस सुकमते मनदलाह कगयतन.*

12 बाताले लेवस्के बह पिसना, अद वने पुतन; मतस्के बह पिसना, इदिन वने पुतन. बेद्रम आतेकाय, बेदे वेला आयि, कगवते मतेक वने, पोटा निदिस मतेक वने, मतस्के पिसलाह वने, गर्ज अरतस्के पिसलाह वने, नना कगयतन.*

13 किर्स्तु नाक लाव ईस्तोग,* अदिनेनाहक नना बह तेला पिस पगयहनन.*

14 तेला मति नाक अळसन पुटटस्के, मीट नाक तोळ ईतिर, बेस कीतिर.*

15 ए मावोर पिलिपितोरिर! नना मुने बेसता कबुर मियगा पोकुर कीसोर मतन, अस्के नना मीवाय मकिदुनिया पटटाहि पेसिस मतन.* पेसतस्के मीवाय मुलु नाक कोताड ईस तोळ ईतोर.* दुसोर बोरे विस्वसिरा मुलु नाक तोळ एवोर. इद पोल्लोतुन मीट इतेके पुतिरे.

16 अचोने आयो मति, नना तिसलुनि सहरते मतन अस्के वने,* नावा गर्जतेनाहक मीट रेंड-मूड मल्काड कोताड लोहचि, नाक तोळ ईतिर.

17 मियगडाहि नाक दान गावले इनजोर इनोन,* मति मीट कीयनव बेसताड कबस्कनेनाह, मीक देवुळता बर्कत दोर्कसोरेन मनि इनजोर, नावा विचर मन्हाता.

18 इपद्रुदितुना कयदे* मीट लोहतिर, अव नाक दोर्कताहकु, इंजेके नयगा सबे मन्हाता, आलिसि पिसनाह वने मन्हाता. मीट ईतद दान, देवुळतुहक विचर वायनद, बेस गम-गम एस्कतद मोकलेहका आता.*

19 नना सेवा कीतद देवुळतगा आलनाह पिसनाह बर्कत मन्हाता. अदिनेनाहक मीक बाताल गर्ज अरतेक तेला, माट किर्स्तु येसुना लोकुर आताहकु, देवुळिये अदिन पूरा कीसीयगा.*

20 मावा देवुळबाबाहकु अमेसा-अमेसातुहक मान आयि, आमेन.*

21 किर्स्तु येसुना मन्कलोर सबेटोर मियगडोरिन “पोल्लु जय येसु वेहतोग” इनजोर वेहचीम्हट. इगा नावा संगे मनवालोरे विस्वसिर वने मीक जय येसु वेहतलाह आतोर.

* **4:3 4:3** पिलिपितोर विस्वसिरा मुडगा बोनो ओर्विन पोल्लु वेहततोग, मति ओना पेदिर वेहोग. * **4:3 4:3** लूकाल 10:20; तोहचीतव पोल्लोड 3:5; 20:15 * **4:4 4:4** 2 कुरिततोर 6:10; पिलिपितोर 2:18; 3:1; 1 तिसलुनितोर 5:16 * **4:5 4:5** 1 कुरिततोर 16:22; इब्रितोर 10:37; याकुब 5:8-9 * **4:6 4:6** मत्याल 6:25; 1 पत्रु 5:7 * **4:6 4:6** इपिससतोर 6:18; 1 तिमोति 5:5 * **4:7 4:7** यशायाह 26:3; योहन 14:27; इपिससतोर 3:18-19 * **4:7 4:7** 1 पत्रु 1:4-5 * **4:8 4:8** रोम सहरतोर 14:18 * **4:9 4:9** 1 कुरिततोर 4:16; पिलिपितोर 3:17 * **4:9 4:9** रोम सहरतोर 15:33 * **4:10 4:10** 2 कुरिततोर 11:9 * **4:10 4:10** 2:29-30 * **4:11 4:11** 2 कुरिततोर 9:8; 1 तिमोति 6:6,8; इब्रितोर 13:5 * **4:12 4:12** 2 कुरिततोर 11:27 * **4:13 4:13** 1 तिमोति 1:12 * **4:13 4:13** 2 कुरिततोर 12:9; इपिससतोर 3:16; कुल्लुसितोर 1:11-12 * **4:14 4:14** इब्रितोर 10:32-33; तोहचीतव पोल्लोड 1:9 * **4:15 4:15** रोम सहरतोर 15:26 * **4:15 4:15** 2 कुरिततोर 11:8-9; पिलिपितोर 1:3-5 * **4:16 4:16** बळथिर 17:1; 1 तिसलुनितोर 2:9 * **4:17 4:17** 1 कुरिततोर 9:11-12 * **4:18 4:18** 2:25 * **4:18 4:18** पेसमुळि 29:18; 2 कुरिततोर 2:14-15; 11:8; इब्रितोर 13:16 * **4:19 4:19** 2 कुरिततोर 9:8 * **4:20 4:20** रोम सहरतोर 11:36

22 इगडोर सबेटोर देवुळता मन्कलोर, मीक जय येसु वेहतलाह आतोर — कासा इतेके बेरोग राजाना राजमिदेतगा सेवा केवालो विसवसिर.

23 येसुसामि किर्स्तुना देख्वा मियगा सबेटोरगा मनि. ☆

कुलसि सहरतोर विस्वसिरेनाहकु, किर्स्तुना बळयि पोल् लोहतद सीटि

मावा मेंदुल बेस पिसना इन्जि, तलाये मोदुल आंदु. तला इलवा मतेके, माट बेद्रम विचर केवेरल? विचर केवालेवा, माट जन्वर्कना लेहका मनेलल! अद्रमे विस्वसिरा मुलु बेस पिसना, बेस ताकना इन्जि, मुडा तला, इतेके किर्स्तु, बेचोन मोदुल मनदगा! कुलसि पुस्तकता मोदुल कबुर बेद इतेके, किर्स्तुये विस्वसिरा मुडा तला आंदोग. सबे पोल्लोने ओगे मुनेतोग आंदोग (1:18). किर्स्तु माट विस्वसि मुडा तला आंदोग, मावा जीवाता पिसमुळता मोदुल ओगे, माक अग तोहवाल, माक बुदिङ वेहवाल, माक आसा एवाल ओगे आंदोग. विस्वसिरा मुलु ओनाय आंदु, ओनाय पेदिर मावा पोगोन उदताहकु, माट बोना मुडोरोम आंदोम इन्जि लोकर पुन्हतोर. माट ओना लोकरल आसि, ओना संगे उंदिय मेंदुल आतप जोळेम आसि, ओर्विना संगे ओर्वोग बह ताकना इन्जि, ओगे माक काहहतहोग.

कुलसितोर विस्वसिर इद सेतेम पोल्लोता लोप्पा रेंड विचर्क आंदुर. ओर किर्स्तुन पिसिह केवाल इनजोर नमिस मतोर, मति मावा लेहका, ओरा सीता वेल्लाडे गलत पोल्लोनगा वने अंदु. जोल काहवालोरड केंजिसि, ओरगा बोर देवतुल्किन मोळकलाह आतोर, बोर दुस्राड रीत-रिवज्कनेके सीता कीयलाह आतोर, बोर दुस्राड दर्मनाड पोल्लोन येसुना बेसता कबुरतगा काल्हपलाह आतोर. मति किर्स्तु मावा पिसमुळता सिरप उंद तूस अचोने आयोग, मावा पूना पिसमुळ ओनगाने मन्हता, ओनेनाहके माट दिनमे पिसिह्नल (3:11). किर्स्तु मावा तलालेहका निटमे मन्हतोग इतेके, दुस्रो माक किर्स्तुनोर इनजोर पुन्हतोर. मीट किर्स्तुन दोर्किह कीतिर इतेके, पोल् कुलसितोरिन वेहतपु, किर्स्तुना संगे ताकाटु, ओना पोल्लोते, ओनाड अडोने ऊटिस मन्हटु (2:6-7). इद्रम मतेके, मीट देवुळता पोल्लोते अमेसा निदिस मनदकिर (3:16). बोगाय विस्वसि आयना इतेके, पाळना पिसमुळतुन पोहचि, किर्स्तुनगा पूना पिसमुळतुन पोयतना. विस्वसते वातस्के, मीवा पापम बुदतुन, किर्स्तुना संगे गुमयाते मिसतप लेहका आता, अह आसि देवुळि मीक पूना पिसमुळ ईता. अदिनेनाहक सबे पापमताड कबस्किन, हक्कनागुटातगा मोल्लाड कोटटपु बूळे कीयनद वने, मीवा विचर मनदना गावले.

मुनेता पोल्लो

1-2 नना पोलुनन, देवुळता विचर मतपु, येसु किर्स्तुना बळयिनन आंदन. ✨ कुलसि सहरते मनवालोर देवुळता मन्कलोरि मीक इद सीटि रासलाह आतन. मावा तोळतोग विस्वसि तिमोति वने, ✨ इगा नावा संगे मीक जय येसु वेहतहोग. मीट किर्स्तुन विळसवा विस्वस कीयह्निर इनजोर माट पुतोम. मावा देवुळबाबानाहि मीक सुकमि, देखा दोर्कि. ✨

कुलसितोरेनाहक पोल् पार्तना कीस्तोग

3-5 देवुळता बेसता कबुरि, सेतेमता पोल्लो आंदु. ✨ अद पोल्लोतुन मीट मुने केंजतिर, केंजताहकु पोगोन देवुळदीपतगा जागा दोर्कनद आसा मियगा पुटटा. ✨ अद आसातेनाहकु, येसु किर्स्तुन विस्वस कीसोरेन मन्हनिर, ओसो देवुळता सबेटोर लोकरिन जीवा कीयह्निर. ✨ अदिनेनाहक माट मियेनाहक ऊक-ऊके पार्तना कीयह्नोम ✨ अस्के, मावा येसुसामि किर्स्तुना बाबाल देवुळतुन अमेसा जोहर कीयह्नोम. ✨

6-8 अद बेसता कबुरतुन, इपपरास इनवाल ✨ मियगा एव्हिह कीसीतोग. ओग सामिना सेवाते मावा ऐगेटोग ओसो बेस गोततोग आंदोग, अहे बर्वसलायकतोग आंदोग. (माट मीवा सहरतगा एवया पगवोम,) मति मावा जागाते ओग मीक सेतेम बुदते किर्स्तुना कबुरतुन काहचि, मीवा सेवा कीतोग. देवुळता जीवा मियगा जागा आताहकु, मीट ताना मन्कलोरिन जीवा कीयह्निर इनजोर, ओगे माक वेहतोग. ✨ मीट ओनगडाहि बेसता कबुरतुन केंजतिर, ओसो देवुळता दयाता पोल्लो सेतेम मन्हता इनजोर पुतिर. ✨ पुतस्के, अद कबुरता पोल्लो मीवा जीवातुन बदले कीयलाह आता. अद्रमलेहकाने अद कबुर बूममेंड आबुर आसि, वेल्लाटोर आस्क-कोय्तोरा जीवातुन बदले कीयलाह आता. ✨

9-10 अदिनेनाहक माट इपपरासनाहि मीवा कबुरतुन केंजतगडाहि, मियेनाहक ऊक-ऊके पार्तना कीसोर मन्हनोम. ✨ मियेनाहक देवुळता बाताल विचर मन्हता, इद मीक तेळियना इन्जि, देवुळता जीवा मीक पूरा बुदि ईयि इनजोर, पार्तना कीयलाह आतोम ✨. बाराहक इतेके, देवुळि मियेनाहक विचर कीस तासतद पोल्लोतुन पुतेक अचोन, सबे पोल्लोने येसुसामिन मान ईसि, ओन्क विचर वानाह ताककिर. ✨ इतेके मीट सबे रीतिनाड बेसताड कबस्क कीसोर, देवुळतुन बेस पुनजोर दाकिर ✨.

✨ 1:1-2 1:1-2 रोम सहरतोर 1:1; तीतुस 1:1-4 ✨ 1:1-2 1:1-2 पिलेमोन 1-2 ✨ 1:1-2 1:1-2 रोम सहरतोर 1:6-7 ✨ 1:3-5 1:3-5 गलातितोर 2:5,14 ✨ 1:3-5 1:3-5 बळयिर 23:6-8; इपिसुसतोर 1:13; 2 तिमोति 4:8; 2 पत्र 1:12 ✨ 1:3-5 1:3-5 गलातितोर 5:6; इपिसुसतोर 1:15 ✨ 1:3-5 1:3-5 इपिसुसतोर 6:18 ✨ 1:3-5 1:3-5 रोम सहरतोर 1:8 ✨ 1:6-8 1:6-8 4:12 ✨ 1:6-8 1:6-8 रोम सहरतोर 15:30-31 ✨ 1:6-8 1:6-8 इपिसुसतोर 4:21 ✨ 1:6-8 1:6-8 रोम सहरतोर 10:18 ✨ 1:9-10 1:9-10 इपिसुसतोर 1:16; 2 तिसलुनितोर 1:11 ✨ 1:9-10 1:9-10 रोम सहरतोर 12:2; इपिसुसतोर 1:17-18; पिलेमोन 6 ✨ 1:9-10 1:9-10 2 कुरिततोर 5:9; इपिसुसतोर 4:1 ✨ 1:9-10 1:9-10 पिलिपितोर 1:9; 2 पत्र 1:8

11-12 ओसो इद्रम वने पार्तना कीयलाह आतोमः मीक बेदाय तिपल वातेक वने, मीट आरेम आयवा, ओड आयवा, विस्वसते निच मनदलाहि, देवुळि तना पका बेरा डीसाते मीक लाव ईयि. ✧ ओसो मीट बेस गिर्दाते देवुळतुन जोहर कीसोर मनदना इनजोर, पार्तना कीयलाह आतोम. बाराहक इतेके, पोगोन तना वेहचतगा पिसवालो ओना मन्कलोरैनाहक, मावा देवुळबाबाल वेल्लाय बर्कत तासतोग. ओसो मीक वने अगडा तूस दोर्कना लायकतोर कीतोग. ✧

13 ईकळते मतप लेहकान, देयहकना कयदे मतल. मति देवुळि माक देयहकना कयदाहि विळिसह कीसि, तना पका जीवा कीतोग मगना राजेमतगा तचीता. ✧

14 ओगे माक विळिसह केवाल आंदोग, ✧ ओनाय मोकतेनाहकु मावा पापमता मापि आता.

किर्स्तु बोगु? ओग माक बाताल कीसीतोग?

15 देवुळबाबाल दिसोग ✧ मति, ओना मगि येसुन ऊळतस्के, देवुळबाबान ऊळतपे आंदु, ✧ दुनियाते पंडटव सबेटविना पोगोन येसुनाय अदिकर मन्हता.

16 बाराहक इतेके, देवुळि ओनाय मेटे सबे पुटिह कीता. ✧ पोगोटा बूमताड, इळता बूमतगडाड, दिसनवु, दिसववु, राजेम कीयनव देयहक-बूतहक, लाव तोहतनव देवतुल्लुक, अदिकरते मनदनव पेन्कु, ✧ इव सबेटविन ओनाय मेटे पुटिह कीता. ✧ ओन्के मान दोर्कना इन्जि, देवुळि इद्रम कीता. ✧

17 सबेटकाय ओगे मुनेतोगु, ✧ ओना मेटेन सबे पंडटव निच मन्हताड. ✧

18 ओसो माट विस्वसिरा मुलु मेंदुलता लेहकाडोरल, किर्स्तु तान ताकिह कीयनद तलाता लेहकाडोग, ✧ ओनाय मेटे माट पिसिह्नल. हामुरताहि जीवा अरवालोर्गडाहि, ओगे मुनेतोग आंदोग, ✧ इद्रमलेहका सबे पोल्लोने ओगे मुनेतोग. ✧

19 देवुळता पूरा बुदि ओनगा जागा आयना इन्जि, देवुळता गिर्दा मता. ✧

20 मन्कना पापमतेनाहकु, इद्र बूमता सबे नस्ळ आयि, ओसो पोगोटा बूमताड आयिड, सबेटव देवुळताहि जेक आताड. मति ताना मगि किर्स्तु, हक्कनागुटातगा नेतुर पोहच डोलताहकु, इव सबेटविन ओना मोकतेनाहकु, तना संगे कलियिह कीयलाहि, देवुळि विचर कीता. ✧

21 मीट मुने मीवाड लाग्वाड विचर्कने, देवुळता संगे विस्व आस एगतप लेहका मंदिर, अहे लाग्वाड कबस्क कीसोर मंदिर. ✧

22 अद्रम मन्जाय मति, ताना मगि मन्कना मेंदुल अके, बूमतगा वास मियेनाहक डोलताहकु, देवुळि मीक तना संगे कलियिह कीता. ✧ मीट ताना मुनेह नितस्के पवित्र मनदना, बाताले डागिललेवा मनदना, बाताले कसुरलेवा मनदना इनजोर, तना संगे कलियिह कीता. ✧

23 मति मीट मेलियवालेवा, मेक्सिसि विस्वस कीसोर मनदना गावले, ✧ ओसो बेसतल कबुरतुन केंजताहकु, मीवा जीवातगा पुटटद आसातुन, विळसवालेवा मनदना गावले. मीट केंजतद बेसतल कबुर पूरा बूमतगा पोक्र आयलाह आता. ✧ नाक वने, अदे सेवा कीयलाहि देवुळि निलिपिह कीता. ✧

विस्वसिरैनाहक पोल् पळेम आस्तोग

24 माट विस्वसिरा मुलु, किर्स्तुना मेंदुलता लेहकान म्हनल. ✧ तना मेंदुलतेनाहकु, किर्स्तुना तिपल इंका मारोये, ओना तिपलते नना वने कलियिह्नन. ✧ अदिनेनाहक नावा मेंदुगगा तिपल आतेक तेला, गिर्दातेन म्हनन. ✧

25-27 नना सबे जातिनोरगा वेहतलाह आतन, अद पोल्लोतुन मुनेता कालमते, अस्केडोर मन्कलोरिहक, देवुळि पुन्पिह केवा मता. मति इंजेके अद पोल्लोतुन, तना मन्कलोरिहक पुन्पिह कीयलाह विचर कीता. ✧ इद्र बाताल पोल्लो आंदु इतेके, किर्स्तु मीवाड जीवानगा जागा आस्तोग; अदिनेनाहक देवुळि मियेनाहक, पोगोन तासतद पका बेसतल बर्कतता तूस मीक दोर्किहता इनजोर, ✧ मीक वने इंजेके आसा दोर्कता, इदे अद पोल्लो आंदु. ✧ मीवा पाय्दातेनाहकु देवुळि तना पूरा पोल्लोतुन तपवालेवा पोक्र कीयनद कबळतुनु, नावा कयदे कीसीता. ✧ कीसीताहके नना विस्वसिरा मुडा सेवकनन आतन. ✧

✧ **1:11-12 1:11-12** 1 कुरिततोर 16:13; मिलिपितोर 4:13 ✧ **1:11-12 1:11-12** बळयिर 20:32 ✧ **1:13 1:13** इपिसुसतोर 1:6; 5:8; 6:11-13 ✧ **1:14 1:14** रोम सहरतोर 3:24; 1 कुरिततोर 1:30; इपिसुसतोर 1:7 ✧ **1:15 1:15** 1 तिमोति 1:17; इब्रितोर 11:27 ✧ **1:15 1:15** योहन 1:18; 14:9 ✧ **1:16 1:15-16** योहन 1:3; इपिसुसतोर 1:10 ✧ **1:16 1:16** इपिसुसतोर 1:21; कुलुसितोर 2:15 ✧ **1:16 1:16** रोम सहरतोर 11:36; इब्रितोर 1:2 ✧ **1:16 1:16** तोहचीतव पोल्लोड 3:14 ✧ **1:17 1:17** योहन 1:1; 8:58 ✧ **1:17 1:17** इब्रितोर 1:3 ✧ **1:18 1:18** इपिसुसतोर 1:22-23 ✧ **1:18 1:18** बळयिर 26:23; 1 कुरिततोर 15:20 ✧ **1:18 1:18** रोम सहरतोर 8:29 ✧ **1:19 1:16-19** रोम सहरतोर 9:5; कुलुसितोर 2:9 ✧ **1:20 1:20** रोम सहरतोर 5:1; 8:19-21; 2 कुरिततोर 5:18,20; इपिसुसतोर 1:10; 2:13-14,16 ✧ **1:21 1:21** इपिसुसतोर 2:3,12 ✧ **1:22 1:21-22** 2 कुरिततोर 5:18; इपिसुसतोर 2:15-16; 1 पत्रु 3:18 ✧ **1:22 1:21-22** रोम सहरतोर 5:10; इपिसुसतोर 1:4 ✧ **1:23 1:23** इपिसुसतोर 3:17; कुलुसितोर 2:7 ✧ **1:23 1:23** 1 तिमोति 3:16 ✧ **1:23 1:23** इपिसुसतोर 3:7 ✧ **1:24 1:24** 1 कुरिततोर 12:27 ✧ **1:24 1:24** 2 कुरिततोर 1:5 ✧ **1:24 1:24** रोम सहरतोर 8:17; 2 कुरिततोर 6:10; 12:15; 2 तिमोति 2:10 ✧ **1:25-27 1:25-27** मत्थाल 13:11; रोम सहरतोर 16:25; कुलुसितोर 2:1-3; 4:3 ✧ **1:25-27 1:25-27** इपिसुसतोर 1:18; 3:16 ✧ **1:25-27 1:25-27** रोम सहरतोर 8:10 ✧ **1:25-27 1:25-27** इपिसुसतोर 3:2 ✧ **1:25-27 1:25-27** 1 कुरिततोर 3:5

28 ओगे किर्स्तुन माट सबे जातिनोरिहक, पोकर कीयलाह आतोम. किर्स्तुना संगे तुंडिस मनवालो सवेटोरिन किर्स्तुनगा बेस विस्वसते मेगिह कीसि, देवुळता मुनेह निल्लिह कीयना इनजोर, ✧ माट देवुळ ईतद बुदते सवेटोरिन कागहतह्नोम, सुदे कीयह्नोम. ✧

29 इदे पोल्लोतेनाहक नना एपुर पेसनाह कबळ कीसि, पळेम आयलाह आतन. किर्स्तुना बेरा लाव नाक ताकिह कीताहक, नना कहटेम कीयलाह आतन. ✧

2

1-3 मीट कुलुसि नाटेनोर विस्वसिरि, इद पोल्लोतुन बेस पुन्हटु. मीट नावा मोकमतुन ऊळवेक तेला मीकु, लोदिकिया सहरतोर विस्वसिरेनाहकु, ✧ ओसो मीवा पटटोर सवेटोर विस्वसिरेनाहकु, नना पका पळेम आयलाह आतन. मीवा जीवातगा दीरा वायना, ✧ मीट सवेटोरि ओर्विहक-ओर्वोग जीवा कीसोर कलियिस मनदना, ओसो देवुळतगा मकतद पोल्लो, मीक पका बेस-नेहना तेळियेना इन्जि, ✧ नना पळेम आयलाह आतन. ✧ देवुळतगा मकतद पोल्लो इतेके किर्स्तुये आंदोग. ✧ देवुळता पूरा बुदि ओसो ताना जीवाताड कतम पोल्लोड, बेरा मालसोमलेहका किर्स्तुनगा जमा आस मन्हताड. ✧

4 नना इद पोल्लोतुन बाराहक रासलाह आतन इतेके, मीक बोरे मिडताड-मिडताड पोल्लोने नाळेह कीस लेसिह कीयनायो. ✧

5 नना कोंडाने दिसलाह मियगा इलेन; मति सीताते मीवा संगेन महनन. ✧ मीट मीवा पिसमुळते बेस-नेहना पिसलाह आतिर इनजोर, ओसो किर्स्तुन पका मेगिसि विस्वस कीतिर इनजोर केंजिसि, ✧ पका गिर्दा आयलाह आतन.

किर्स्तुना संगे तुंडिस मनदना

6 मीट किर्स्तु येसुन मावा मालकाल इनजोर, ओनाड पोल्लोड केंजलाह आतिर, अद्रमलेहकान येसुना अगदे ताकसोर मन्हटु. ✧

7 मरानाड मडाड ऊटटप लेहका, मीट विस्वसते ओनगा बेस ऊटिस मन्हटु; ✧ ओसो मीट ओनाड पोल्लोने बेर्सोर मन्हटु. अस्के इपरासनाहि मीट येसुना सेतेम पोल्लो कगयतपु, विस्वसताहि इळन अरवा, मेगिसि मनदकिर; ✧ देवुळतुन अमेसा पका जोहर कीसोर मनदकिर.

8 इदिन पुन्ज मन्हटु! मन्कलोर वासि, मन्कना बुदताहि पुटटव पोल्लोनु, (देवुळताड पोल्लोड इनजोर) कागहतह्नोर. ओर पका बुदतोर दिसतेक तेला, ओराड पोल्लोड उगसताड ओसो जोल पोल्लोड आंदुड. लोकुर वेहतव अव इद दुनियाताड अडळमताड पायदालेवाड उतुर्कनाड पोल्लोड आंदुड; ✧ किर्स्तुनगाड वातव आयोड. अदिनेनाहक अव पोल्लोड कागहचि तमा कयदे कीयलाहि, ओरिहक मीट अग एमाटु. ✧

9 बाराहक इतेके, देवुळता पूरा बुदि किर्स्तु इनजोर मेंदुल अगके मन्हता. ✧

10 राजेम कीयनव पेन्कु, ओसो अदिकर ताकिह कीयनव देवतुल्लु, इविस्कना पोगोन किर्स्तुनाये अदिकर मन्हता. ✧ मीट ओना संगे जोळेम आतिर, अदिहक इंजेके मियगा बाताले कमि इले. ✧

11 (माट यहुदिरोम इतेके, मन्कना तोलातुन डायिसि, डायना रिजकीयह्नोम;) विस्वसिरा डायना रिज बार, मन्कना कयदे कीतद आयो. (किर्स्तुहकु हक्कनागुटातासिक्सा आतस्के,) मीवा पापम बुदि ओना मेंदुलता संगे जोळेम आता, अस्केने ओना संगे मीवा वने डायना रिज आतप आता. ✧

12 मीट येसुना पेदिरते एतगा मुळिन्दस तेदतस्के, मीवा पापम बुदतुन, किर्स्तुना संगे गुमयाते मिसतप लेहका आता. ✧ देवुळि बेद बेरा लावते ओन डोलतोरगाहि जीवा अर्हता, अदे लावता पोगोन मीट विस्वस कीतिर. ✧ कीताहकु (अद मीक पूना पिसमुळ ईता. पूना पिसमुळ दोर्कताहके,) मीट वने किर्स्तुना संगे जीवा अरतप लेहका आतिर. ✧

13-14 मीट मुने पुन्जि कसुर्क कीदि, मीट यहुदिर आयवाहकु, देवुळता लोकुर आयवा मतिर, अदिनेनाहक देवुळता मुनेह डोलतप मतिर. ✧ मति देवुळि मावाड सबे कसुर्किन मापि कीता. ओसो माक सिक्सा आयना इन्जि, मावाड कसुर्क तोहतनद सीटि मावा विस्व मता. मति अद सीटुनु, देवुळि किर्स्तुना संगे हक्कनागुटातगा मोल्लाड कोटटप लेहका मायिह कीता. ✧ इद्रमलेहका देवुळि माक कसुरलेवोर कीसि, किर्स्तुना संगे जीवा अर्हता.

✧ 1:28 1:28 4:12 ✧ 1:28 1:28 बळयिर 20:31; इपिसुसतोर 4:13; कुलुसितोर 3:16 ✧ 1:29 1:29 1 कुरिततोर 15:10; इपिसुसतोर 1:19-20; पिलिपितोर 1:30; कुलुसितोर 2:1-3,12 ✧ 2:1-3 2:1-3 4:13,15-16; तोहचीतव पोल्लोड 1:11 ✧ 2:1-3 2:1-3 इपिसुसतोर 6:21-22; कुलुसितोर 4:7-8 ✧ 2:1-3 2:1-3 1 तिसलुनितोर 1:4-5 ✧ 2:1-3 2:1-3 कुलुसितोर 1:29 ✧ 2:1-3 2:1-3 रोम सहरतोर 16:25-26; कुलुसितोर 1:25-27; 4:3 ✧ 2:1-3 2:1-3 यशायाह 11:2; रोम सहरतोर 11:33; इपिसुसतोर 1:18; 2 पत्र 1:5 ✧ 2:4 2:4 रोम सहरतोर 16:18 ✧ 2:5 2:5 1 कुरिततोर 5:3 ✧ 2:5 2:5 1 पत्र 5:9 ✧ 2:6 2:6 इपिसुसतोर 4:1 ✧ 2:7 2:7 इपिसुसतोर 3:17 ✧ 2:7 2:7 इपिसुसतोर 4:21; इब्रितोर 13:9; यहुदाल 20 ✧ 2:8 2:8 गलातितोर 4:3,9 ✧ 2:8 2:8 इपिसुसतोर 5:6; 1 तिमोति 6:20; इब्रितोर 3:12 ✧ 2:9 2:9 कुलुसितोर 1:19 ✧ 2:10 2:10 इपिसुसतोर 1:21-22; 3:10 ✧ 2:10 2:10 इपिसुसतोर 3:18-19 ✧ 2:11 2:11 रोम सहरतोर 2:29; 7:24; कुलुसितोर 3:5 ✧ 2:12 2:12 रोम सहरतोर 6:2-4 ✧ 2:12 2:12 बळयिर 2:24; कुलुसितोर 1:29 ✧ 2:12 2:12 रोम सहरतोर 6:5; इपिसुसतोर 2:6; कुलुसितोर 3:1 ✧ 2:13-14 2:13-14 इपिसुसतोर 2:1,5 ✧ 2:13-14 2:13-14 इपिसुसतोर 2:15; 1 पत्र 2:24

15 इंजेके इद्रम आता इतेके, अदिकरते ताकिह कीयनव देयहकना लावतुन, देवुळि अविस्किनगडाहि किर्स्तुना हव्कनागुताता मेटे, पूरा तेंडिस पोहता.☆ पोहचि अव देयहक पूरा ओरम आताड इन्जि, अविस्किन सबेटोर ऊळनाह, दोहच तिर्हतप लेहका कीता.☆

16 (अदिनेनाहक इद्र दुनियाताड अडोड-उतुर्क कागहवालोरिहक, मीट अग एमाट इनजोर वेहतन.) इतेके तिनदना-उनडना नोमळतुन माळविर,☆ वसीमेटा पोल्वा केविर, आम्स आयनस्के पोल्वा केविर, पोल्वादियातुन नोमविर इनजोर,☆ बोने बह मीवा पोगोन कसुर पुटिह कीयलाह एमाट.☆

17 (किर्स्तु वावस्के, देवुळि तना लोकुरिहक इव अडोड ईस मता.) इविस्किन बाराहक ईता इतेके, वायना कालमते देवुळि तना लोकुरा संगे बेद्रम कलियना इन्जि तोहतलाह, ईस मता. मति इंजेके किर्स्तुना मेटे, देवुळि माक गट्ने कलियिहता.☆ (अदिहक इंजेके इद्रमताड अडोड वेहवालोरिहक पोल्लो नेंजमाट.)

18 मीक जोल कागहवालोर इद्रम वेहतहत्तोर, “मावा लेहका तिपलता नोमळ कीयना, पोगोटाड देवतुल्किन मोळकना,” इन्हत्तोर. इद्रम वेहचि, मीट देवुळता राजेमता लायकतोरिर आयविर इनजोर, मीवा पोगोन कसुर ओपलाह एमाट. अद्रमतोर मन्कलोर इद्रम-इद्रमताड लेकाड ऊळतोम इनजोर, तमाय मन्कना बुदते उगसे पोगयसोर तिरियिहत्तोर.☆

19 (बेद्रम तला मेंदुलतुन ताकिह कीस्ता, अद्रमे किर्स्तु माक विस्वसिरिन ताकिह कीस्तोग.☆) अविड, सीराड, पूरा मेंदुलतुन जोळे कीस तासिहताड, ओसो अद्रमे मेंदुलताड कय्क-काल्क बाताड, ऐगेन बेर्सिहताड वने. अद्रमलेहकाने माट विस्वसि मन्कलोरल, ओर्विहक-ओर्वोग तुंडिस महनल. ओसो देवुळता देखा दोर्कताहकु, ऐगेन बेर्सिहनल.☆ मति जोल कागहवालोर, मावा तलालेहकाडोग किर्स्तुनाड केंजवाहकु, मावोर आयोर.

दुनियाताड अडोड-उतुर्कने ताकनद आयो

20-22 तेन बोयमाट, तान तिनमाट, इदिन इटमाट इनजोर मीट नोममाट. तिनदनद मालु कबळतुहक अरयहताये; मति तितापया, अद्र कबळतुहक अरवो.☆ अद्रमता मादा पोगोन, मन्कलोरि अडोड पुटिह कीसि, दुसोरिन कागहतहत्तोर.☆ मीवा मन्कना बुदि किर्स्तुना संगे डोलताहकु,☆ इद्र दुनियाताड अडळमताड अडोड-उतुर्क☆ मीक दोहच तास पगवोड. पया मीट दुनियातोर लेहका अद्रमताड पोल्लो नेंजिसि बाराहक पिसलाह आतिर?☆

23 इद्रमताड अडोड-उतुर्क पुटिह केवालोर पका बुदतोर, देवुळतुन कर्तुळते नोमवालोर लेहका दिसिहत्तोर. बह इतेके माट उड्ला बुदतोरम इन्जि, ओरु सबेटोरिन तोहतहत्तोर, ओसो तमाड मेंदुस्किन पकाय तिपल कीसि आव्रे कीस्तोर.☆ मति निटम ऊळतेके, इव अडोड-उतुर्क मावा पापम बुदतुन आव्रे कीयलाह,☆ मुर्तिय कबळतुहक अरवोड.

3

1 नना मुने रासतप, मीट विस्वसिरिन देवुळताहि पूना पिसमुळ दोर्किह कीसि, किर्स्तुना संगे जीवा अरतप लेहका आतिर.☆ * इंजेके ओग पोगोन देवुळदीपते देवुळता तिनळ बाजे उदिस मन्हतोग.☆ अदिहक मीट देवुळदीपताड पोल्लोनगाने, सीता कीसोर मन्हट.☆

2-3 ओग डोलतस्के, मीट वने मीवा पाळना पिसमुळतुहक डोलतप लेहकान आतिर.☆ इंजेके मीट ओना संगे, पूना पिसमुळते पिसलाह आतिर. अद्र पिसमुळतुन किर्स्तु, देवुळदीपतगा बेस तासिहतोग; तान बोगे बूळे कीया पगवोग. अदिनेनाहक इद्र बूमतगडाड पोल्लो न आयो, मति देवुळदीपतगडाड पोल्लोने, सीता कीसोर मन्हट.☆

4 मावा पिसमुळ किर्स्तुनगाने मन्हता.☆ ओग सबेटोर ऊळनाह, पका डीसाते ओसो दिसनोग अस्के, मीट वने ओना डीसाते कलियकिर.☆

पाळना बुदि ओसो पूना बुदि

5 मावा पिसमुळ किर्स्तुनगाने मनाहकु, इद्र बूमताड विचर्किन हव्किस पोहाट: इतेके साट्याल कबळ, साट्याल बुदि, लाग्वाड विचर्क, लालुस कीयना.☆ बेदिनेनाहक मीवा लालुस मन्हता, अदिने मीट मोळिकहनिर.☆

6 देवुळता पोल्लो केंजवोर, इद्रमताड कबस्क कीस्तोर. अद्र ओरिहक निटम सिक्सा ईयगा,☆ इदिन सीताते तासाट.

☆ 2:15 2:15 1:16 ☆ 2:15 2:15 2 कुरितोर 2:14; इपिसुसोर 3:10; 4:8; 1 योहन 4:4 ☆ 2:16 2:16 1 तिमोति 4:3; इब्रितोर 9:8-10 ☆ 2:16 2:16 1 इतिहास 23:31; 2 इतिहास 31:3; नहेम्याल 10:33; गलातितोर 4:10 ☆ 2:16 2:16 रोम सहरतोर 14:3 ☆ 2:17 2:17 इब्रितोर 8:5; 10:1 ☆ 2:18 2:18 रोम सहरतोर 8:7; इपिसुसोर 4:17 ☆ 2:19 2:19 1 कुरितोर 11:3; 12:27 ☆ 2:19 2:19 इपिसुसोर 2:21; 4:16 ☆ 2:20-22 2:20-22 1 कुरितोर 6:13 ☆ 2:20-22 2:20-22 यशायाह 29:13; मत्याल 15:9; मार्कल 7:7; तीतुस 1:13-14 ☆ 2:20-22 2:20-22 रोम सहरतोर 6:2-4,11; पिलिपितोर 3:10-11; कुलसितोर 3:2-3 ☆ 2:20-22 2:20-22 गलातितोर 4:3,9 ☆ 2:20-22 2:20-22 गलातितोर 4:8; 6:14 ☆ 2:23 2:23 1 तिमोति 4:3,8 ☆ 2:23 2:23 रोम सहरतोर 13:14 ☆ 3:1 3:1 रोम सहरतोर 6:5 * 3:1 3:1 2:12 ऊळाट. ☆ 3:1 3:1 देवुळताड पाटाड 110:1; मार्कल 16:19 ☆ 3:1 3:1 पिलिपितोर 3:20 ☆ 3:2-3 3:2-3 रोम सहरतोर 6:2-4,11; 2 कुरितोर 5:14; कुलसितोर 2:20-22; पिलिपितोर 3:10-11 ☆ 3:2-3 3:2-3 मत्याल 16:23; पिलिपितोर 3:19-20; 1 पत्र 4:2 ☆ 3:4 3:4 योहन 11:25-26; गलातितोर 2:20 ☆ 3:4 3:4 रोम सहरतोर 8:18,19-21; पिलिपितोर 3:21; 1 योहन 2:28 ☆ 3:5 3:5 मत्याल 15:19; मार्कल 7:21-22; रोम सहरतोर 6:13; 8:13; 1 कुरितोर 6:9-10,18-20; इपिसुसोर 4:19; कुलसितोर 2:11 ☆ 3:5 3:5 इपिसुसोर 5:5; 1 तिमोति 6:9-10; इब्रितोर 13:5 ☆ 3:6 3:6 रोम सहरतोर 1:18; इपिसुसोर 5:6

- 7 मीट वने मुने अद्रमतोर ताकनद अगदे तार्किदिर, अस्के अद्रमताड कबस्क कीसोर मतिर.✧
- 8 मति इजेके, ओड आयना, गुरागुरा आयना, कुळसा कीयना, बदनम कीयना, करब पोल्लोड तोडटाह पेहतना, इव सबे विळसाट.✧
- 9 अहे ओर्विहक-ओर्वोग जोल वळहकमाट. बाराहक इतेके मीट किस्तुनगा वातस्के, मीवा पाळना बुदतुन, ओसो तानाड लाग्वाड कबस्किनु, कतम पोहतिर.✧
- 10 अह कीसि, देवुळ मीक ईतद पूना बुदतुन पोयतिर. इद पूना बुदतुन, देवुळिये पुटिह कीता.✧ मीट तान बेस पुन्जि, ताना लेहका आयना इन्जि, देवुळि अद बुदतुन बदले कीसोरेन मन्हता.✧
- 11 पूना पिसमुळ दोर्किह कीताहकु, डायना रिबज कीतोग यहुदि मन्कल मनेग, डायना केवोग यहुदि आयवोग मनेग,✧ कगयतोग मनेग, गेळा-माळातोग मनेग, ओर्युलतोग मनेग, मता मन्कल मनेग,✧ इव पोल्लोड देवुळता मुनेह बेराड आयोड. बाराहक इतेके किस्तुये मोदुल आंदोग, ओग माट सबेटोर विस्वसिरगा मन्हतोग.✧
- 12 देवुळि मीक आचता, आचिसि तना मन्कलोर इनजोर अलग कीता,✧ अहे मीक जीवा कीता. अदिनेनाहक पूना गेंदे उहतप लेहका, (मीवा पूना पिसमुळतुन पोयम्हट; इतेके) दुस्रोरेन जीवा लोपाट, दुस्रोरेन गूनम तोहाट, उड्ला बुदते ताकाट, कुलुल बुदते मन्हट, बेदाय पोल्लोतुहक चट्ने ओड आयमाट.✧
- 13 दुस्रो मीक तप तासतेक तेला, कोदा पोयमाट, गूनमते आपाट. ओर्विहक-ओर्वोनगा कसुर मतेके, सामि मीवा कसुरतुन मापि कीतप लेहका, मीट वने मापि कीम्हट.✧
- 14 इव सबे कीम्हट, मति इविस्किन वीळिसि, ओर्विहक-ओर्वोग जीवा कीम्हट.✧ अह कीसोर मतेके, माट विस्वसिरल उंदिय विचरते पूरा कलियिस मनदकल.✧
- 15 मीट सबेटोरि उंदिय मेंदुललेहका महनिर,✧ देवुळ मीक ऐगेन गूनमते मनदलाह केयता. अदिहक किस्तु ईतद गूनम मीक ताकिह कीयि.✧ देवुळता बेरा दयातुन, सीता कीसोर मन्हट.✧
- 16 अद्रमे किस्तुना पोल्लो मीवा जीवातगा गडि, अदे मीक ताकिह कीयि.✧ देवुळ ईतद बुदते, ओर्विहक-ओर्वोग बुदिड-एदिड कागहचोर मन्हट.✧ देवुळता साश्चमताड पाटाड, ओसो रीतरीतिनाड पाटाड, इविस्कने देवुळतुन जोहर कीसोर, मीवा पूरा जीवाताहि ओसोर मन्हट.✧
- 17 बाताल कीतेकाय, बाताल वळहकतेकाय, सबे येसुसामिना पेदिरतुन मान ईसि कीम्हट.✧ ओना मेटे माक देवुळबाबाना दया दोर्किता इन्जि, देवुळतुन जोहर कीसोर मन्हट.✧

विस्वसिरा मनमुळि

- 18 मुतेस्कनिर! मीवाड मुजोरा पोल्लोते वरेम आस मन्हट.✧ सामिन विस्वस कीयनव आस्किहक, अद्रम कीयनद ओपिहता.
- 19 मुजोरिर! मीवाड मुतेस्किन जीवा कीम्हट.✧ अविस्कना मुनेह कोकळमते मनमाट.✧
- 20 पेकोरिर! सबे पोल्लोने मीवाड तलिस्क-तपेराड पोल्लोड केंजाट! पेकोर अद्रम मनदनदे, देवुळतुहक विचर वास्ता.✧
- 21 तपेरिर! मीवाड पिलाड-पेकोरिन ओड वानाह केमाट. अद्रम कीतेके, पेकोर बाताले केवा, ओरेम आस्तोर.✧
- 22 ओर्युलतोरिर! इद बूमतगा मनवालोर मीवाड माल्कालोराड सबे पोल्लोन केंजाट. सिरप ओर ऊळिहपान, ओरिन गिर्दा कीयलाह कबळ केमाट, मति देवुळतुन रेयिसि, मीवा जीवाताहि कबळ कीम्हट.✧
- 23-24 मिथेनाहक पोगोन तासतद त्सतुन इनम इनजोर, देवुळि मीक ईयगा, इदिन पुतिर.✧ अदिनेनाहक मीट बेदाय कबळ कीतेके, मन्कलोरेनाहक आयो मति सामिनेनाहक कीतल इनजोर, अद कबळतुन पूरा जीवाताह कीम्हट. मीट सामि किस्तुनाये ओर्युलतोरिर आंदिर, इदिन पुन्हट.✧
- 25 देवुळि बोनाये मोकम ऊळिस नेयम केवो.✧ अदिनेनाहक माल्काल मनेग, ओर्युलतोग मनेग, लाग्वा कबळ केवाना कबळता इसबतेन, देवुळि सिक्सा ईयगाये.✧

✧ 3:7 3:7 1 कुरिततोर 6:11 ✧ 3:8 3:8 इपिसुसतोर 4:22,29,31; 5:4 ✧ 3:9 3:9 रोम सहरतोर 6:6; इपिसुसतोर 4:22,25 ✧ 3:10 3:10 गलातितोर 6:15; इपिसुसतोर 4:24 ✧ 3:10 3:10 रोम सहरतोर 6:2-4; 8:29; 12:2; 2 कुरिततोर 4:16 ✧ 3:11 3:11 1 कुरिततोर 7:19 ✧ 3:11 3:11 इपिसुसतोर 6:8 ✧ 3:11 3:11 रोम सहरतोर 3:21-23; इपिसुसतोर 1:23; 2:14-15 ✧ 3:12 3:12 लूकाल 18:7 ✧ 3:12 3:12 1 कुरिततोर 13:4-5; 2 कुरिततोर 6:6; गलातितोर 5:22-23; इपिसुसतोर 4:24; पिलिपितोर 2:1-3 ✧ 3:13 3:12-13 रोम सहरतोर 15:7; इपिसुसतोर 4:2,32 ✧ 3:14 3:14 इपिसुसतोर 5:2; 1 योहन 3:10 ✧ 3:14 3:14 योहन 17:23; इपिसुसतोर 4:3 ✧ 3:15 3:15 इपिसुसतोर 2:16 ✧ 3:15 3:15 इपिसुसतोर 2:14; पिलिपितोर 4:7 ✧ 3:15 3:12-15 गलातितोर 5:22-23; इपिसुसतोर 4:3 ✧ 3:16 3:16 इपिसुसतोर 5:26; याकुब 1:21 ✧ 3:16 3:16 1:28 ✧ 3:16 3:16 1 कुरिततोर 14:15 ✧ 3:17 3:17 1 कुरिततोर 10:31 ✧ 3:17 3:17 इपिसुसतोर 5:20 ✧ 3:18 3:18 इपिसुसतोर 5:22; तीतुस 2:5; 1 पत्र 3:1 ✧ 3:19 3:19 इपिसुसतोर 5:25 ✧ 3:19 3:19 1 पत्र 3:7 ✧ 3:20 3:20 इपिसुसतोर 6:1 ✧ 3:21 3:21 इपिसुसतोर 6:4 ✧ 3:22 3:22 इपिसुसतोर 6:5-6; 1 तिमोति 6:1; तीतुस 2:9; 1 पत्र 2:18 ✧ 3:23-24 3:23-24 बळयिर 20:32; 1 पत्र 1:4-5 ✧ 3:23-24 3:23-24 1 कुरिततोर 7:22; इपिसुसतोर 6:7 ✧ 3:25 3:25 व्यवस्थाविवरण 10:17; बळयिर 10:34; इपिसुसतोर 6:9 ✧ 3:25 3:23-25 इपिसुसतोर 6:8

4

1 माल्कालोरि! मीक वने देवुळदीपतगा ओवोर्ग माल्काल मन्हतोग इनजोर, सीता कीम्हटु. अदिनेनाहक मीवा ओर्युलतोगा संगे सेतेमते ताकाट, मुर्तिय सेट्बेट केवा बेस ऊळाट.*

पार्तना बह कीयना, साक्सि बह वेहतना

2 मीट अमेसा रोमवालेवा पार्तना कीसोर मन्हटु. बेस बुदते मन्जि, देवुळता बेरा दयातुन सीता कीसोर पार्तना कीम्हटु.*

3 अद्रमे ओसो मयेनाहक वने पार्तना कीम्हटु. किर्स्तुना लोप्पा मन्कलोर मुने पुनवा मंदुर, अद पोल्लोतुन पोकर कीताहकु,* नना जेलते महनन.* अदे पोल्लोतुन सबेटोरिहक माट पोकर कीयलाहि, देवुळि अग तेगयि इनजोर,* पार्तना कीम्हटु.

4 तान पोकर कीयनद नावा कबळ आंदु, नना तान बेस तेळियनाह, पड्ने पोकर कीयना इनजोर, पार्तना कीम्हटु.*

5 किर्स्तुन पुनवोरा संगे मनदहपा, बेस बुदते मन्हटु.* ओरिन किर्स्तुना लोप्पा साक्सि वेहतलाह, मीक मोका दोर्कतेके, तान विळसमाट.*

6 मीवा तोडटाड पोल्लोड अमेसा गूनमताड, लोकरिहक विचर वायनव मनिड. अस्के मीक रीतरीतिनाड पोल्लोड ताल्हकवालोरिन, बराबर पोल्लोड मल्हता पगयकिर.*

आक्रिताड पोल्लोड

7-8 तुकिकुस इनवाल* नयगडा सबे कबुरतुन मीक वेहतनोग, ओसो मीवा जीवातुहक दीरा ईयनोग. अदे कबळतेनाहक ओन मियगा लोहतन.* ओग सामिना सेवाते मावा ऐगेटोग ओसो बेस गोततोग आंदोग, अहे बर्वसलायकतोग आंदोग.

9 ओना संगे मियगडोग उनेसिमुसिन वने, मियगा लोहतलाह आतन. ओग नावा संगे मन्जि, इंजेके बेस बर्वसलायकतोग विस्वसि आतोग, नावा गोततोग वने आतोग.* ओग तुकिकुस बार मियगा वासि, इगडाड सबे पोल्लोन मीक वेहतनुर.

10 अरिस्तरकुस* नावा संगे जेलते मन्हतोग. ओग मीक जय येसु इन्हतोग. बार्नबसना कुटुमतोग मार्कल वने,* मीक जय येसु इन्हतोग. (नना मीक मुनेन वेहतप लेहका, मार्कल मियगाहक वातेके, ओन बेस ऊळाट.)

11 युसतुस येसु इनवाल वने, मीक जय येसु इन्हतोग. देवुळता राजेमता कबुरतुन पोकर कीयनद कबळते, वेर मुवुरे यहुदि विस्वसिर नावा संगे सेवा कीस्तोर. वेर नावा संगे मनाहकु, नावा जीवातुहक पका दीरा वास्ता.

12 मियगडोग इपपरास, येसु किर्स्तुना सेवक आंदोग, इंजेके नावा संगे मन्हतोग.* ओग वने मीक जय येसु इन्हतोग. मीट विस्वसते मेग्सि मनदना, देवुळि मियेनाहक तासिस मतव पोल्लोन मीट बेस-नेहना पुनदना, देवुळताड विचर्किन पूरा पुन्जि, अद्रमलेहका ताकना इनजोर,* अमेसा ओरेम आयवा मियेनाहक पार्तना कीस्तोग.*

13 मियेनाहकु, ओसो लोदिकियातोर विस्वसिरेनाहकु,* ओसो हियरापुलिसतोर विस्वसिरेनाहकु, ओग पका कहेटेम कीयलाह आतोग. इद पोल्लोता साक्सि नना महनन.

14 नावा गोततोग डाक्टर लूकाल ओसो देमस* इगा मन्हतोर. ओर वने मीक जय येसु इन्हतोर.

15 लोदिकियातोर विस्वसिरिन ओसो नुपान, अहे ताना लोतगा जमा आयवालोर विस्वसिरा मुडुन,* नयेनाह जय येसु वेहाट.

16 इह केंजाट. इद सीटटुन मीट अर्वतापया, तेन लोदिकिया सहरतोर विस्वसिरिहक लोहचि, अगा वने अर्वलाह वेहाट.* मीट बार लोदिकियातोर विस्वसिरा मुडुहक,* नना लोहतद सीटटुन ताल्हकाट. ताल्हकिसि तान मीवा कुलसितोर विस्वसिरगा अर्वलाह वेहच केंजाट.

17 ओसो अरकिपुसिन* इद्रम वेहाटु: “सामि नीवा कयदे ईतद सेवातुन मारिह कीमु,”* इनजोर वेहाट.

18 इंजेके नना पोलुनन, नावाय कयदे मीक जय येसु इनजोर* रासलाह आतन.* नना जेलते महनन इनजोर सीता कीसि, नयेनाहक पार्तना कीम्हटु.* देवुळि मीक देखा ईयि.*

* 4:1 4:1 इपिसुसतोर 6:9 * 4:2 4:2 बळयिर 1:14; इपिसुसतोर 6:18 * 4:3 4:3 कुलसितोर 1:25-27; 2:1-3 * 4:3 4:3 रोम सहरतोर 16:25 * 4:3 4:3 बळयिर 14:27; 2 तिमोति 4:2 * 4:4 4:4 इपिसुसतोर 6:19-20 * 4:5 4:5 1 तिसलुनितोर 4:12 * 4:5 4:5 इपिसुसतोर 5:15-16 * 4:6 4:6 इपिसुसतोर 4:29; 1 पत्र 3:15 * 4:7-8 4:7-8 बळयिर 20:4 * 4:7-8 4:7-8 2:1-3 * 4:9 4:9 पिलेमोन 10-16 * 4:10 4:10 बळयिर 19:29 * 4:10 4:10 बळयिर 12:12; 2 तिमोति 4:9-11 * 4:12 4:12 1:6-8; पिलेमोन 23 * 4:12 4:12 1:28 * 4:12 4:12 रोम सहरतोर 15:30-31; याकुब 1:4 * 4:13 4:13 2:1-3 * 4:14 4:14 2 तिमोति 4:9-11; पिलेमोन 24 * 4:15 4:15 रोम सहरतोर 16:5 * 4:16 4:16 1 तिसलुनितोर 5:27 * 4:16 4:15-16 2:1-3 * 4:17 4:17 पिलेमोन 1-2 * 4:17 4:17 2 तिमोति 4:5 * 4:18 4:18 1 कुरिततोर 16:21 * 4:18 4:18 इचानाह पोलु वेहतव पोल्लोनु, दुस्रो रासिदोग. * 4:18 4:18 इब्रितोर 13:3 * 4:18 4:18 1 तिमोति 6:21; तीतुस 3:15

तिसलुनि सहरतोर विस्वसिरेनाहकु, किर्स्तुना बळयि पोलु लोहतदु मुनेता सीटि

“आक्रिता परिक्षा एप्रिल 3 तारिक बेसतारम दिया 10 एगसोरे मनदगा” इनजोरे गुरजि आबुर कीतोग. बराबर अदे वेलाते तासतद मता.

पिसिह केवाल किर्स्तु येसु इद दुनियाते वायनेनाहक वने, बूम पुटनामुनेने देवुळि बराबर कगो तासता. तान कगो एवता इन्हतोर, बराबर कगो, निल्पिह कीतद कगो (गलातितोर 4:4). ओना निल्पिह कीतद बराबर कगोते, बेत्लेहेम इनदनद जागाते बराबर ओग पुटोग.

येसु किर्स्तु ओसो वने वास्तोग. अद दुस्रा कगो निल्पिह कीतद मन्हता, मति अद निल्पिह कीतद कगोतुन, देवुळतुन विळिसिसि बोगे पुनोग. इद 1 तिसलुनितोर पुस्तकता उंद मोदुल कबुर आंदु. इद केपा येसु कुस्वने वावोग आयनोग. 4:16-17 वेहतपु, ओग मोदुल देवतुलता आल्का, ओसो देवुळता अकुम ऊरनद लेडता संगे, देवुळदीपतगडाह वायनोग. ओग मोयुलपोगोन वायनोग, अस्के किर्स्तुन विस्वस कीस डोलतोर, मुने जीवा अरयनुर. ताना पयाये जीवात मनवालोरे विस्वसिर, ओरा संगे सामिन कलियलाह, मेंदुल अस्के मोयुलपोगोन वळदे दायनुर, इद्रमे येसुना लोकुर अमेसा ओना संगे मनदनुर.

तिसलुनितोर विस्वसिर यहूदि आयवोर मतोर. ओर विस्वस कीतस्केडाहे, तमा विस्वसतेनाहक तिपलते अन्दूर. अगडोर येसुना विस्वदतोर, पोलुन वने सहरताहि पूंडिस मतोर. ओरिहक किर्स्तुनाड पोल्लोन कागहता पगावाहकु, पोल इद सीटटुन रासिस लोहतोग. देवुळतुहक विचर वानाह ताकना, दिनमे बेस कबळ कीस पिसना, येसु ओसो वायनेनाहक तयर मनदना, ओना अग ऊळसोर मनदना, इव पोल्लोन कागहताह इद सीटि रासतोग. इव पोल्लोड मयेनाहक वने मन्हताड. येसुन केपसोर इद बूमते माट मनाहजोम, आपुना ऐंगेओर विस्वसिरिन दीरा ईयना, ओसो माट येसुनेनाहके पिसिह्नल इनजोर, दुस्रोरा मुनेह मावा बेसतल साक्सि मनदना गावले.

जोहरता पोल्लो

1 नना पोलुनन, सीलास* ओसो तिमोति*, माटु इद सीटटुन मीक तिसलुनि सहरते मनवालोरे विस्वसिरा मुडुहक* रासलाह आतोम. मीट देवुळबाबाना संगे, ओसो येसुसामि किर्स्तुना संगे जोळेम आतोरिर, मीक देवुळताहि सुकमि, देय्वा दोर्कि.*

तिसलुनितोर विस्वसिरा ताकमुळि

2-3 मीट येसु किर्स्तुन विस्वस कीताहकु, बाताल बाताल कबळ कीतिर, ओसो दुस्रो विस्वसिरिन जीवा कीताहकु,* ओरा संगे बह कहेटम कीतिर, अहे ओसो मावा येसुसामि किर्स्तुना पोगोन बह मेक्सि आसा तासतिर इनजोर,* मावा देवुळबाबाना मुनेह सीता कीसोर म्हनोम. ओसो मियेनाहक पार्तना कीयहपा, मीट सबेटोरेनाहक अमेसा देवुळतुन जोहर कीयह्नोम.*

4-5 देवुळि जीवा कीतोर मावोर विस्वसिरि! येसु किर्स्तुना बेसता कबुरतुन मियगा पोकर कीतोम अस्के, अद सिरप तोडटा पोल्लोय आयो. मति अद कबुरता मेटे, देवुळता जीवा तना लाव तोहता.* अह आसि, अद कबुर देवुळताहे वाता इन्जि, मीवा पूरा बर्वस मता.* इदिन ऊळिसि, अद मीक तना मन्कलोर आयना इन्जि आचता इनजोर,* माट पुतोम. अदिनेनाहक वने जोहर कीयह्नोम.

मीट विस्वस कीसि बेद्रमतोरिर आतिर इन्जि, माट ऊळतोम. अद्रमे माट मियगा मनदहपा बेद्रमलेहका ताकतोम, अदिन मीट वने पुतिर,* मीवा पाय्दातेनाहक माट अद्रम ताकतोम.

6 मीट वने येसुन विस्वस कीताहकु, पकाय तिपलते अरतिर. तेला मति देवुळता जीवा, मीक ईतद गिर्दीते, बेसता कबुरतुन नमतोर.* अचोन तिपलते वने, बेसता कबुरतुन नमताहकु, मावा लेहका ओसो सामिना लेहका ताकलाह आतिर.*

7 अदिनेनाहक इंजेके मीवा मकिदुनिया पटटोर सबेटोर विस्वसिर, ओसो अकाया पटटोर सबेटोर विस्वसिर, मीक ऊळिस ताकना लेहकान आतिर.*

8 बह इतेके, सामिना पोल्लो मियगडाहिये, ईनाह-आनाह मन्कलोरगा पोकर आसोर एवता. ओसो मीट देवुळतुन बेद्रम विस्वस कीतिर, अद पोल्लो वने पोकर आता. सिरप मकिदुनिया पटटे ओसो अकाया पटटेन आयो, मति सबे जागाने पोकर आता.* अदिनेनाहक इंजेके, मीवा विस्वसता लोप्पा माक बाताले वेहतलाह गर्ज इले.

9 माट मियगा वातोम अस्के, मीट बह माक बेस-नेहना ऊळतिर,* ओसो बह पेन-बोमान मोळकना विळिसिसि, जीवात मनदनद निटम देवुळतुन माळलाह, तानेके मिळन्दतिर,*

* 1:1 1:1 सीलासिन सिलवानुस वने इंदुर. ओसो ओना लोप्पा बळयिरा पुस्तकते 15:22—18:5 इव अद्यय्कने अर्वलाह दोर्किहता. * 1:1 1:1 बळयिर 16:1 * 1:1 1:1 बळयिर 17:1-4 * 1:1 1:1 रोम सहरतोर 1:6-7 * 1:2-3 1:2-3 गलातितोर 5:6; 1 तिसलुनितोर 3:6; 1 तिमोति 1:13-14; इब्रितोर 6:10 * 1:2-3 1:2-3 रोम सहरतोर 8:25; 15:4 * 1:2-3 1:2-3 रोम सहरतोर 1:8-9 * 1:4-5 1:4-5 रोम सहरतोर 15:13; 1 कुरिततोर 4:20; 2 कुरिततोर 6:6 * 1:4-5 1:4-5 कुलुसितोर 2:1-3 * 1:4-5 1:4-5 2 पत्र 1:10 * 1:4-5 1:4-5 2:10 * 1:6 1:6 बळयिर 13:52; 2 कुरिततोर 6:10; गलातितोर 5:22-23 * 1:6 1:6 बळयिर 17:5-10; 1 कुरिततोर 4:16 * 1:7 1:7 4:10; 1 पत्र 5:3 * 1:8 1:8 रोम सहरतोर 1:8; 16:19; 2 तिमोति 2:9 * 1:9 1:9 2:1 * 1:9 1:9 बळयिर 14:15; 1 कुरिततोर 12:2; 1 योहन 5:21

10 बह मीट देवुळता मगि, तना जागाताहि ओसो वायनद दियातुन, अग ऊळसोर म्हनिर, ✧ इव सबे पोल्लोन लोकुर वेहतलाह आतोर. देवुळ जीवा अर्हतोग ताना मगि येसुये, ✧ देवुळ ईयनद आक्रिता सिक्साताहि माक पिसिह कीस्तोग. ✧

2

पोलु विस्वसिरा संगे बेद्रम मंदोग

- 1 मावोर विस्वसिरि! माट मियगा वास मतद उगसिन आयो इनजोर, ✧ मीट वने पुतिरे.
- 2 मीवा सहरते वावस्के, पिलिपि सहरतगा पकाय तिपल आतोम. अगडोर मन्कलोर माक बेद्रम उस्कतोर-पास्कतोर, इद मीट पुतिरे. ✧ अद्रमलेहका मियगडोर लोकुर वने माक पकाय विस्व कीसाय मति, देवुळता बेसता कबुरतुन मीक वेहतलाहि, दीरा पोस मतोम; मावा देवुळि माक दीरा ईस मता. ✧
- 3 मीक विस्वस कीया वेहतोम, अद वेलाते माट लेसिस मतोम इन्जि आयो, ✧ अहे लाग्वा विचरते कीतोम इन्जि वने आयो, ✧ ओसो मीक नाळेह कीयलाह इन्जि वने, अद्रम वेहोम. ✧
- 4 मति देवुळि माक सेतेम ऊळिस आचता, ओसो बेसता कबुरतुन मावा कयदे ईता, अदिहक वेहतह्नोम. ✧ माट मन्कलोरिहक गिर्दा वानाह वेहोम, मति मावा विचरतुन पर्हकिस ऊळनद देवुळतुहक, ✧ गिर्दा वानाह वेहतह्नोम. ✧
- 5 मीक गिर्दा वानाह वेहचि, नाळेह कीयलाहि मियगा वावोम. मावा लालुसतुन मकिह कीसि, मीक नाळेह कीयलाहि वने वावोम, ✧ देवुळिये मावा साक्सि मन्हता. इदिन मीट वने पुतिर.
- 6-7 मियगा मनदहपा, माट येसु किर्स्तुनाड बळयिरोम, ✧ अदिनेनाहक मीट माक मान ईयना इनजोर वेहतलाह, माक अदिकर मताये. मति मीट आयि, बोर दुसोर आयिर, मन्कलोर माक इद्रम मान ईयिर इनजोर, माट विचर केवोम. ✧ मति पाल ऊहतनद तलोग, तनाड पिलाड-पेकोरिन बेद्रम बेस-नेहना अय कीस्ता, ✧ अद्रम माट वने मीवा संगे उड्लोरा लेहका, कुलुल बुदते मतोम. ✧
- 8 मीक पकाय जीवा कीस मताहकु, देवुळता बेसता कबुरतुन मीक गिर्दाते काह्नोम. अचोने आयो मति, मीवा पाय्दातेनाहक, मीवा संगे पोत्ता आयलाह ऊळिंदोम, अचोन मीक जीवा कीतोम. ✧
- 9 मावोर विस्वसिरि! मियगा मनदहपा, माट बेद्रम एपूर पेसनाह कह्तेम कीतोम, इदिन मीट सीता कीय्हनिर! ✧ मियगडाहि बोनगाने माट ताल्हकिस तिनदनद आयो इन्जि, ✧ नग्का पिळ्विळ पियल-पोळ्दु, कबळ कीस तितोम! ✧ अद्रम मनजोरे मीक देवुळता बेसता कबुरतुन पोक्र कीतोम.
- 10 मीट विस्वसिरि पुतप लेहका, माट मीवा संगे मनदहपा, मावा ताकमुळ पवित्र, सेतेमता ओसो कसुरलेवा मता, ✧ इदिना मीट साक्सि म्हनिर, ओसो देवुळ वने साक्सि मन्हता. ✧
- 11-12 देवुळि मीकु तना राजेमतोर मन्कलोर कीयलाहि, तना डीसातगा काल्हपलाहि केयलाह आता. ✧ अदिनेनाहक तान्क विचर वानाह ताकाट इनजोर वेहतोम. ✧ वेहचि, तपे तनाड पिलाड-पेकोरिन कीयना लेहकान, मीवा ओवोर्ग-ओवोर्ग मन्कना जीवातुहक दीरा ईसोर, बुद काह्नोम, तेळियिह कीसोर मतोम, इदिन मीट पुतिरे. ✧
- 13 माट मीक देवुळता पोल्लोतुन वेहतोम अस्के, मीट तान मन्कलोरा आयो, मति देवुळता पोल्लो इनजोर केंजतिर. ✧ अदिनेनाहक वने, माट अमेसा देवुळतुन जोहर कीय्हनोम, ✧ अद निटम देवुळता पोल्लोये! अद पोल्लो इंजेके मीक विस्वस कीतोम, देवुळतुहक विचर वानाह पिसलाह, बद् ले कीयलाह आता. ✧
- 14 इतेके बेद्रम यहुदा पटटगा, किर्स्तु येसुना विस्वसिरा मुडुन, ✧ तमाय यहुदि मन्कलोर पकाय तिपल कीतोर, अद्रमे मीवा देसेमतोर वने मीक तिपल कीतोर. ✧ अदिनेनाहक यहुदि विस्वसिरिहक आतप लेहकान, मीक वने आता. ✧
- 15 यहुदि देवुळता कबुरतोर उय्तिरि हक्कतोर, ✧ ओसो येसुसामिन वने हक्कतोर! ✧ ओसो माट बेगा बेगा सामिना कबुर पोक्र कीतोम, अव नाहकनाहि ओर माक पंडटोर. इद्रम कीस मन्जि, ओर देवुळतुहक विचर वावोर. ओर सबे जातिनोर मन्कलोरिन वने कोटुल कीस्तोर.

✧ 1:10 1:10 मत्याल 16:27; 1 कुरिततोर 1:5-7; 1 तिसलुनितोर 4:16 ✧ 1:10 1:10 बळयिर 2:24 ✧ 1:10 1:10 रोम सहरतोर 5:9; 1 तिसलुनितोर 2:16; 5:9 ✧ 2:1 2:1 1:9; 2 तिसलुनितोर 1:10 ✧ 2:2 2:2 बळयिर 16:19-24; पिलिपितोर 1:30 ✧ 2:2 2:2 बळयिर 17:1-9; 2 कुरिततोर 3:12 ✧ 2:3 2:3 2 तिसलुनितोर 2:11 ✧ 2:3 2:3 4:7 ✧ 2:3 2:3 2 कुरिततोर 4:2 ✧ 2:4 2:3-4 2 कुरिततोर 6:8; गलातितोर 2:7 ✧ 2:4 2:4 रोम सहरतोर 8:27 ✧ 2:4 2:4 2 कुरिततोर 2:17; गलातितोर 1:10 ✧ 2:5 2:5 बळयिर 20:33; 2 पत्र 2:3 ✧ 2:6-7 2:6-7 1 कुरिततोर 9:1-2 ✧ 2:6-7 2:6-7 योहन 5:41,44; 2 कुरिततोर 4:5 ✧ 2:6-7 2:6-7 गलातितोर 4:19 ✧ 2:6-7 2:6-7 2 तिमोति 2:24 ✧ 2:8 2:8 2 कुरिततोर 12:15 ✧ 2:9 2:9 2 कुरिततोर 11:27 ✧ 2:9 2:9 1 कुरिततोर 9:4; पिलिपितोर 4:16 ✧ 2:9 2:9 बळयिर 18:3 वचनतगा रासतपु, पोलुर अगा टमिड पंडनद दंदा कीदुर. ✧ 2:9 2:9 बळयिर 18:3; 1 कुरिततोर 9:4-10; 2 कुरिततोर 11:9 ✧ 2:10 2:10 1:4-5 ✧ 2:10 2:10 2 कुरिततोर 1:12 ✧ 2:11-12 2:11-12 रोम सहरतोर 8:28; 1 तिसलुनितोर 5:24; 2 तिसलुनितोर 1:10; 1 पत्र 5:10 ✧ 2:11-12 2:11-12 इपिसुसतोर 4:1 ✧ 2:11-12 2:11-12 1 कुरिततोर 4:14 ✧ 2:13 2:13 रोम सहरतोर 10:17; गलातितोर 4:14 ✧ 2:13 2:13 रोम सहरतोर 1:8 ✧ 2:13 2:13 इब्रितोर 4:2,12 ✧ 2:14 2:14 गलातितोर 1:22 ✧ 2:14 2:14 बळयिर 17:5; 1 तिसलुनितोर 3:4; 2 तिसलुनितोर 1:4-5 ✧ 2:14 2:14 इब्रितोर 10:32-34 ✧ 2:15 2:15 मत्याल 5:12; बळयिर 7:52 ✧ 2:15 2:15 लूकाल 24:20; बळयिर 2:23

16 बेद्रम इतेके, यहूदि आयवोर पिसनासाटि, ओरिहक देवुळता पोल्लो वेहतकोम इह्नोम, मति यहूदिर माक वेहतलाह एवोर. ✨ इद्रम कीसि ओरा पापम वीळसोर दास्ता, ✨ इंजेक देवुळि ओड आता. अद ओरिहक सिक्सा ईयगाये. ✨

विस्वसिरिन ऊळलाह पोलुना जीवा पर्हकिहता

17-18 मावोर विस्वसिरि! नना पोगोन रासतपु, † गळिकहक मन्कलोर मियगडाहि माक एगिह कीस मतोर, अस्के ओर्विहक-ओर्वोंग सिरप मोकम ऊळवा मतल, मति मावा सीता मीवाय संगे मंदु. ✨ अदिहक ओसोवने मीवा मोकम ऊळलाह, मावा पकाय जीवा पर्हकिद, मियगा वायलाह अग ऊळसोरेन मंदोम. ✨ नना पोलुनन रेंड-मूंड मल्काड वायलाह ऊळतन, मति देयहकना मुक्याल अडम आस मता. ✨

19 मीक पकाय ऊळ वसिस मता. बाराहक इतेके, मावा येसुसामि वायनोग अस्के, ओना मुनेह मीट वने मावा संगे मनदकिर इनजोर, माक आसा तासनाह कीतिर. ✨ अस्के मीट माक गिर्दा आनाह कीकिर. ✨ माट मावा कबळतुन बेस-नेहना मारिह कीतोम इनजोर, पोगयनाह केवालोरिर मीट! ✨

20 इंगो! माक पोगयनाह केवालोरिर, माक गिर्दा आनाह केवालोरिर मीट! ✨

3

तिमोति पोलुनगा तिसलुनितोरा कबुर ततहतोग

1 अदिनेनाहक ताना पया मीक ऊळवालेवा मनदा पगवाहके, नना ओसो सीलास एतेंस सहरते मन्जि, *

2-3 मावा तोळतोग तिमोतिन मियगा लोहतलाह विचर कीतोम. ओग किस्तुना बेसता कबुर पोकुर कीयनद कबळते, मावा ऐगेटोग देवुळता सेवा केवाल आंदोग; इंजेके किस्तुनाहक वायनव तिपल्कनेनाहकु, बोगे पेके-मुनेह आयमाकेग इनजोर, मीवा विस्वसतुन मेगिकिह कीसीयलाह, मीवा जीवातुन सितुर कीसीयलाह, ओन लोहतोम. माट विस्वसिरल किस्तुनेनाहक तिपल आयना इन्जि, देवुळता विचर मन्हता इनजोर, मीट पुतिरे. ✨

4 माट मियगा मनदहपा, माक तिपल वायना मन्हता इनजोर, मुनेन मीक वेहचोर मतोम, ✨ अद्रमलेहकाने आता, ✨ इदिन मीट पुतिरे.

5 अदिनेनाहक मीट विस्वसते म्हनिरो, इलविरो इनजोर, नावा जीवा गाबर आताहकु, तान पुनदलाहि, तिमोतिन मियगा लोहतन. लोकरगा पापमता विचर पुटिह कीयनद देयहकना मुक्याल, मीक वने विस्वस विळसनाह कीता बहे, माट पका कहटेम कीस, मीक देवुळता पोल्लो कागहतद कबळ उगसिन आता बहे इनजोर, रेयिस मतन. ✨

6 मति इंजेके तिमोति मियगडाहि मलतोग, ओसो मीट विस्वसतुन विळसविर, इंजेके वने लोकरिन जीवा कीसोर म्हनिर इनजोर, ✨ बेसता कबुर ततोम. मीक ऊळलाह पकाय मावा जीवा पर्हकना लेहकान, माक ऊळलाह पकाय मीवा वने जीवा पर्हकिहता इनजोर वेहतोग, अद्रमलेहका मीट बेस-नेहना मावा सीता कीसोर म्हनिर. ✨

7 अदिनेनाहक मावोर विस्वसिरि! मीट विस्वस विळसवदिन ऊळिस मन्जि, मावा तिपलते ओसो दुकमते वने, मावा जीवातुहक सुकम आता.

8 इंजेके मीट सामिन मेक्सि विस्वस कीताहकु, ✨ मावा जीवातगा जीवा वातप लेहकान आता.

9 मीवा लोप्पा देवुळता मुनेह बेस-नेहना गिर्दा आतोम, अद माक बेस-नेहना गिर्दा आनाह कीताहकु, माट तान बेचोन जोहर कीतेके वने आलो! ✨

10 मुने मियगडाहि दरिमरिते पेसतोम, मीक विस्वसता लोप्पा कागहतलाह, वेल्लाडे पोल्लोड पिसिस मताड. ✨ अदिहक मीक ओसो ऊळलाहि इनजोर, माट नमका पिळ्विळ पियल-पोळ्दु, देवुळतुन पका पार्तना कीयलाह आतोम. ✨

11 इंजेके मियगा वासि मीक कलियलाहि, मावा देवुळबाबाल ओसो मावा येसुसामि, वेर इर्वुर माक अग दोर्किह कीयिर. ✨

12-13 माट मीक जीवा कीतप लेहका, मीट वने विस्वसिरि, ओर्विहक-ओर्वोंग जीवा कीयनद, ओसो सबेटोर मन्कलोरिन वने जीवा कीयनद पका वीळसोर अनि, बेर्ससोर अनि इनजोर, पार्तना कीयलाह आतोम. ✨ मावा सामि येसु तनाड सबे पवित्र

✨ 2:16 2:16 बळयिर 9:23; 13:45; 14:2,5; 17:5,13; 18:12; 21:21-22,27-28; 25:2,7 ✨ 2:16 2:16 पुटमुळि 15:16; दानिय्येल 8:23; मत्थ्याल 23:32-33 ✨ 2:16 2:16 1:10 † 2:17-18 2:17-18 वचन 2 ऊळाट. ✨ 2:17-18 2:17-18 1 कुरिततोर 5:3 ✨ 2:17-18 2:17-18 3:10-11 ✨ 2:17-18 2:17-18 रोम सहरतोर 15:22-23 ‡ 2:17-18 2:17-18 पोलु मुने तिसलुनि सहरते, येसुना कबुरतुन पोकुर कीतस्के, वेल्लाटोर येसुन विस्वस कीतोर. इदिन ऊळिसि अगडोर यहूदिरा जीवा कर्वता, अदिहक ओर पोलुना विस्वते लोकरिन तहचि, सहरते कट्टला पुटिह कीतोर. कीसि पोलुन पंचतगा ततलाह ऊळतोर, मति पोलु ओरिहक दोर्कोंग. दोर्कवाहकु, विस्वसिरिन पंचतगा ततोर, पया मुक्यालोर विस्वसिरगडाह जमानत एचि, ओरिन विळसतोर. पोलु अदे नमका सहरताहि पेसिस अतोग. अदिनेनाहक पया, पोलुहक अगा ओसो दायलाह एकुळ आंदु. बळयिर 17:1-10 ऊळाट. ✨ 2:19 2:19 3:12-13; 5:23; 2 तिसलुनितोर 2:1; 2 पत्र 1:16 ✨ 2:19 2:19 पिलिपितोर 4:1 ✨ 2:19 2:19 2 तिसलुनितोर 1:4 ✨ 2:20 2:20 2 कुरिततोर 1:13-14 * 3:1 3:1 पोलुन तिसलुनि सहरताहि पंडटापया, ओग बिरिया सहरते अतोग, ताना पया एतेंस सहरते वातोग. सीलास, तिमोति इर्वुर आसि अगा वासि, ओन कलियतोर. (बळयिर 17:10-15) ✨ 3:2-3 3:2-3 बळयिर 9:16; 14:22 ✨ 3:4 3:4 2 तिसलुनितोर 2:5 ✨ 3:4 3:4 2:14 ✨ 3:5 3:5 2 कुरिततोर 11:3; पिलिपितोर 2:16 ✨ 3:6 3:6 1:2-3; पिलेमोन 4-5 ✨ 3:6 3:6 1 कुरिततोर 11:2 ✨ 3:8 3:8 1 कुरिततोर 16:13 ✨ 3:9 3:9 1:2-3 ✨ 3:10 3:10 2 कुरिततोर 13:9 ✨ 3:10 3:10 2:17-18; 2 तिमोति 1:3 ✨ 3:11 3:11 2:17-18 ✨ 3:12-13 3:12-13 पिलिपितोर 1:9; 1 तिसलुनितोर 4:1

देवतुलकना संगे† ओसोवने वायहपा, ✨ मावा देवुळबाबाना मुनेह मीट बाताले कसुरलेवा, पापमलेवा मनदना, अद्रम मनदलाहि, येसुसामि मीवा जीवातुन मेक्किह कीयेग ✨ इनजोर वने, पार्तना कीयलाह आतोम.

4

देवुळतुहक गिर्दा वानाह मनदनद मनमुळि

1 मावोर विस्वसिरि! नना इंजेके आक्रिताड पोल्लोड वेहतहनन; देवुळतुहक गिर्दा वानाह ताकना इनजोर, ✨ मीक कागहच मतोम. अहे मीट मनदलाह आतिरे. मति इंका ओसो मीट अद्रमलेहकाने, मुनेह वने बेर्ससोर अन्हट इनजोर, माट येसुसामिना पेदिरते मीक अर्ज कीयलाह आतोम. ✨

2 येसुसामि माक अदिकर ईताहकु, मीक बाताल बाताल उकुम ईस मतोम, अदिन मीट पुतिर.

3 मीट पापमलेवा पवित्र आसोर दायना इनजोर, देवुळता विचर मन्हता. ✨ इतेके: साद्याल कबळताहि जेक मनदना; ✨

4 पवित्रते मन्जि, दुस्रोरा मुनेह मीट कदरलेवा मनदनद आयो इन्जि, मीट ओर्वोग-ओर्वोग मन्कल साद्याल बुदते ताकवा, आपुना मेंदुलतुन आवे कीयना.

5 देवुळतुन पुनवोर लोकर ✨ साद्याल विचर्कने ताकिहतोर, अद्रमलेहका मीट कीयनद आयो. ✨

6 बोगे तना तोळतोग विस्वसिना (मुतेन कव्स मन्जि,) मावोग विस्वसिय कोनि इनजोर, ओना अडम पापम कीयनद आयो. ✨ इद्रमताड कबस्क केवालोरिहक, सामिनाहि सिक्सा दोर्किहता; ✨ अदिहक अद्रम बेस्केन केमाट इनजोर, माट मीक मुनेन कळक पोल्लोते वेहच मतोम.

7 बाराहक इतेके देवुळि माक पवित्रते मनदलाह केयता; साद्याल कबळ कीयलाह आयो. ✨

8 अदिनेनाहक इद पोल्लोतुन बोग पास्किहतोग, ओग मन्कनु पास्कोग मति, देवुळतुन पास्किहतोग. इतेके, तना पवित्र जीवातुन मीवा जीवातगा उदिह कीयनदु, ✨ अद देवुळतुन पास्किहतोग.

9 इंजेके ओर्विहक-ओर्वोग तमोग-दादाना लेहका जीवा कीयनद पोल्लोतुन, मीक रासलाहि गर्ज इले. ओर्विहक-ओर्वोग जीवा कीमहटु इनजोर, देवुळि तनाय मीक कागहता. ✨

10 मीवा मकिदुनिया पटटोर सबेटोर विस्वसिरिन, मीट जीवा कीयहनिरे. ✨ मति मावोर विस्वसिरि! इंका ओसो पका जीवा कीसोर मन्हटु इनजोर, माट मीक वेहतलाह आतोम. ✨

11 माट मीवा संगे मनदहपा, मीक उकुम ईतप लेहकान, दुस्रोरीहक तिपल एवा, आपुना-आपुना कबळ-कामतुन ऊळाटु, ✨ लंडा आयवा कहटेम कीमहटु. ✨

12 इद्रम मतेके, मीवा ताकमुळि विस्वस केवोरिहक विचर वानाह मनदगा, अहे मीट बोनाय पोगोन मोता आयविर. ✨

डोलतोर विस्वसिर बेगा दास्तोर?

13 मावोरिर, मीट डोलतोर विस्वसिरेनाहक, आसालेवोरा लेहका दुकम आयनद आयो इन्जि, ✨ माट मीकु तेळियिह कीस वेहतहनोम.

14 डोलतोर विस्वसिरा बह आस्ता इतेके, येसु डोलिसि जीवा अरतोग, ओसो मल्स वायनोग इन्जि, माट विस्वस कीयहनल. अद्रमे डोलतोर विस्वसिरिन, देवुळि मेंदुल अंके जीवा अर्हचि, ओरिन येसुना संगे देवुळदीपते ततगा. ✨

15 माटु सामि वेहतद पोल्लोते मीक इद्रम वेहतहनोम इतेके, येसु मल्स वायनस्के, इद बूमते जीवात मनवालोर विस्वसिर, डोलतोर विस्वसिरिहकाय मुने देवुळदीपते अनोर. ✨

16 येसुसामि देवुळदीपताहि इळन रेगनोग, रेगतस्के बेरा लेडते उकुम ईयनदु, मोदुल देवतुलता आल्का, ✨ देवुळता अकुम ऊरनदु, ✨ इव सबे केंज वायनुड. ✨ अस्के किस्तुन विस्वस कीस डोलतो, मुने जीवा अरयनुर. ✨

† 3:12-13 3:12-13 सबे पवित्र देवतुलकना संगे “सबेटोर पवित्र लोकुरा संगे,” इद अर्तम वने आया पगयहता. ✨ 3:12-13 3:12-13 जकर्याह 14:5; 1 तिसलुनितोर 2:19 ✨ 3:12-13 3:12-13 1 कुरिततोर 1:8; 2 तिसलुनितोर 2:17; याकुब 5:8 ✨ 4:1 4:1 2 कुरिततोर 5:9; इपिसुसतोर 4:1 ✨ 4:1 4:1 पिलिपितोर 1:9; 1 तिसलुनितोर 3:12-13; 2 तिसलुनितोर 1:3 ✨ 4:3 4:3 इपिसुसतोर 5:17 ✨ 4:3 4:3 1 कुरिततोर 6:18-20 ✨ 4:5 4:5 गलातितोर 4:8; इपिसुसतोर 2:12 ✨ 4:5 4:5 रोम सहरतोर 1:24-26 ✨ 4:6 4:6 लैव्यव्यस्था 18:20; मत्याल 14:3-4; 1 कुरिततोर 6:8 ✨ 4:6 4:6 रोम सहरतोर 12:19; इब्रितोर 13:4 ✨ 4:7 4:7 1 कुरिततोर 6:13; 1 तिसलुनितोर 2:3; 2 तिसलुनितोर 2:13; 1 पत्र 1:15 ✨ 4:8 4:8 रोम सहरतोर 5:5; 2 कुरिततोर 1:22; गलातितोर 4:6; 1 योहन 3:24 ✨ 4:9 4:9 यशायाह 54:13; यिर्मयाह 31:33-34; योहन 6:45; 13:34; 1 योहन 2:27 ✨ 4:10 4:10 1:7 ✨ 4:10 4:10 3:12-13 ✨ 4:11 4:11 1 पत्र 4:15 ✨ 4:11 4:11 बळयिर 18:3; इपिसुसतोर 4:28 ✨ 4:12 4:12 रोम सहरतोर 13:13; इपिसुसतोर 4:28; कुलुसितोर 4:5 ✨ 4:13 4:13 इपिसुसतोर 2:12 ✨ 4:14 4:14 रोम सहरतोर 14:9; 1 कुरिततोर 15:14,18; 2 कुरिततोर 4:14 ✨ 4:15 4:15 1 कुरिततोर 15:51-52; 1 तिसलुनितोर 5:10 ✨ 4:16 4:16 यहूदाल 9 ✨ 4:16 4:16 मत्याल 24:31 ✨ 4:16 4:16 1:10; 2 तिसलुनितोर 1:5-7 ✨ 4:16 4:16 1 कुरिततोर 15:18,22-23; तोहचीतव पोल्लोड 20:5

17 ताना पयाये माट जीवात मनवालोरल, ओरा संगे सामिन कलियलाह, मेंदुल अगके मोयुलपोगोन वळदे दाकल*, * इद्रमे माट अमेसा ओना संगे मनदकल.*

18 इव पोल्लोड वेहचि पया, ओर्विहक-ओर्वोग दीरा ईसोर मन्हटु.

5

सामि ओसो वायनेनाहकु तयर मन्हटु

1-2 कले नग्का कुस्क्ने वायना लेहकान, सामि ओसो वायनद दिया* वने मनदगा इनजोर,* मीट बेस पुतिर. अदिनेनाहक मावोर विस्वसिरि! इंजेके येसुसामि बेस्के मल्स वायनोग, अस्के बह बह आस्ता इनजोर, मियेनाहक रासलाहि गर्ज इले.

3 इंजेके सुकम मन्हता, रेय इले इनजोर मन्कलोर इनदहपा,* दोम्हक्ने ओरा पोगोन बेरा गोसा वायगा.* पोटात मनदनद आंचाहक दोम्हक्ने नोननद सुरु आस्ता, अद्रमलेहकाने आयगा. मन्कलोर बेगाने मकिस पिस पगवोर.

4 मति मावोर विस्वसिरि, मीट ईकळते मतप, देवुळतुन पुनवोरा लेहका मनविर. अदिनेनाहक कले कुस्क्ने वातस्के, जीवा गाबर आयना लेहकान, अद दिया वातस्के, मीट गाबर आयविर आयकिर.

5 मीट सबेटोर विस्वसिरि वेहचते मतप लेहकान, पियलते मतप लेहकान, बेस बुदते मनवालोरि आंदिर. उच्चुर मन्कलोर कीयना लेहकान, माट नग्का ईकळते मतप लेहका, उंजिस मनवालोर दुनियाता मन्कलोरल आयवल.*

6 अदिनेनाहक विस्वस केवोरा लेहका, बाताले पुनवा उंजतप मनवल. मति सामिना अग ऊळसोर उसरते मनदकल, बेसतल बुदते मनदकल.*

7 उंजवालोर इतेके नग्का उंजिहतोर, ओचवालोर नग्का ओचिहतोर;*

8 माट बारा पियलता वेहचते पिसवालोर मन्कलोरल, माट ओचवा, बेसतल बुदते मनदकल.* सीपय तना अर्युलतुन राका कीयलाहि, कचता जगा केगयना लेहकान, विस्वसतुन ओसो जीवा कीयनद पोल्लोतुन, अमेसा पोस मनदकल.* ओसो सीपय तना तलातुन राका कीयलाहि, कचता टोपि मुचना लेहकान, देवुळि माक पिसिह कीयनद पोल्लोतुन आसा कीकल.* इवु (विस्वस, जीवा कीयनद, आसा कीयनद) माक ईकळताड सबे आकाड-दोकानाहि राका कीयनुड.*

9 नना इव पोल्लोन बाराहक रासतन इतेके, सिकसा ईयलाहि देवुळि माक निलिपिह केवो,* मति मावा येसुसामि किस्तु मयेनाहक डोलताहकु, माक पिसिह कीयलाहि निलिपिह कीता.*

10 मावा येसुसामि ओसो वायहपा, माट जीवात मतेकाय, डोलिस मतेकाय, माट ओना संगे पिसना इनजोर, ओग मयेनाहक डोलिस मतोग.*

11 अदिनेनाहक मीट इंजेके कीयनिर अद्रमलेहकान, ओर्विहक-ओर्वोग दीरा ईम्हटु, ओसो ओर्विहक-ओर्वोना विस्वसतुन बेसिह कीम्हटु.*

आक्रिताड पोल्लोड

12-13 मावोर विस्वसिरि! मियगा उच्चुर कहेम कीसोर, मीक सामिना अगदे ताकिह कीस्तोर,* अहे मीक सेतेमता अग तोहतहतोर. ओरिन मान ईम्हटु. ओर अद्रमता सेवा कीयनाहकु, ओरिन जीवा कीसि, ओरिहक पूरा कदर ईम्हटु.* ओर्विहक-ओर्वोग गूनमते मन्हटु इनजोर, मीक अर्जि कीयनोम.*

14 मावोर विस्वसिरि! ओसो उंद पोल्लो वेहतहनन: कबळतुहक लंडालोरिन बुदि कागहाटु,* आरेम आतोरा जीवातुहक दीरा ईम्हटु,* विस्वसते मेगवोरिहक तोळ ईम्हटु,* सबेटोर मन्कलोर संगे ओड आयवा मन्हटु.*

15 उसरते मन्हटु, बोगे बोना लाग्वाता बद्ला लाग्वाड कीयनदायो.* मति ओर्विहक-ओर्वोग ओसो सबेटोर मन्कलोरिहक वने, बेसताड कबस्क कीसीयलाह, अग ऊळसोर मन्हटु.*

16 अमेसा बेस गिर्दा आसोर मन्हटु.*

17 दिनम पार्तना कीसोर मन्हटु.*

* 4:17 4:17 2 कुरिततोर 12:2; तोहचीतव पोल्लोड 1:7 * 4:17 4:17 नना जीवात मनेकेने, येसुसामि मल्स वायनोग इन्जि, पोलुना आसा मता बहे, अदिहक इद्रम रासतोग. * 4:17 4:15-17 योहन 12:26; 1 कुरिततोर 15:51-52; 1 तिसलुनितोर 5:10; 2 तिसलुनितोर 2:1 * 5:1-2 5:1-2 1 कुरिततोर 1:8 * 5:1-2 5:1-2 मत्याल 24:43-44; लूकाल 21:34; 2 पत्र 3:10 * 5:3 5:3 यिर्मयाह 6:14; 8:11; यहजेकल 13:10 * 5:3 5:3 2 तिसलुनितोर 1:9 * 5:5 5:4-5 बळयिर 26:18; 1 योहन 2:8 * 5:6 5:6 रोम सहरतोर 13:11; 1 पत्र 1:13 * 5:7 5:7 बळयिर 2:15; इपिसुसतोर 5:18; 2 पत्र 2:13 * 5:8 5:8 1 पत्र 1:13 * 5:8 5:8 यशायाह 59:17; इपिसुसतोर 6:14 * 5:8 5:8 रोम सहरतोर 8:24 * 5:8 5:8 रोम सहरतोर 13:12; इपिसुसतोर 6:16-17 * 5:9 5:9 1:10 * 5:9 5:9 2 तिसलुनितोर 2:13-14 * 5:10 5:10 रोम सहरतोर 14:7-9; 1 तिसलुनितोर 4:17; 2 तिमोति 2:11 * 5:11 5:11 2 कुरिततोर 12:19; इपिसुसतोर 4:29; यहुदाल 20 * 5:12-13 5:12-13 रोम सहरतोर 16:6,12; 1 कुरिततोर 15:10 * 5:12-13 5:12-13 1 कुरिततोर 16:15-16,18; 1 तिमोति 5:17 * 5:12-13 5:12-13 मार्कल 9:50 * 5:14 5:14 2 तिसलुनितोर 3:6,11,15 * 5:14 5:14 यशायाह 35:4 * 5:14 5:14 रोम सहरतोर 14:1 * 5:14 5:14 1 कुरिततोर 13:4 * 5:15 5:15 मत्याल 5:44; लूकाल 6:27-28; रोम सहरतोर 12:17-18 * 5:15 5:15 रोम सहरतोर 12:9; गलातितोर 6:10 * 5:16 5:16 पिलिपितोर 4:4 * 5:17 5:17 रोम सहरतोर 12:12; इपिसुसतोर 6:18

18 मीक बाताल आतेकाय, देवुळतुन जोहर कीम्हटु.✧ मीट किर्स्तु येसुना मुडगा मनवालोरिर, अद्रमलेहकाने कीयना इनजोर, देवुळता विचर मन्हता.

19-20 देवुळता जीवाता दळमते बोगाय वळ्हकनदिन पास्कमाट. पास्कतेके देवुळता जीवाता कबळतुन रोमिह कीतप आस्ता.

21 मति सबे पोल्लोड (देवुळतगडाह मन्हताडा, इलेड इनजोर,) सेतेम पर्हकिस ऊळाट. बेव सेतेम पोल्लोड मन्हताड, अविस्किन पोस मन्हटु.✧

22 सबे रीतिनाड लाग्वाड पोल्लोनगडाहि जेक मन्हटु.✧

23 सुकम ईयनद देवुळि मीक पूरा पवित्र कीयि;✧ मीवा बुदतुन, मीवा जीवातुन, मीवा मेंदुलतुन पूरा राका कीयि; अस्के मावा येसुसामि किर्स्तु ओसो वायहपा,✧ मीट बेदे कसुरलेवा मनदकिर.✧

24 मीक केयतद देवुळि✧ अद्रमलेहकाने मीक तासिहता, बाराहक इतेके, ताना वेहतद पोल्लो अमेसा करलताये.✧

25 मावोर विस्वसिरिर! मयेनाहक वने पार्तना कीम्हटु.✧

26 मीट सबेटोरिर ओर्विहक-ओर्वोग येसुना पेदिरते जीवा वाटसोरे जोहर कीम्हटु.✧

27 इद सीटटुन अगडोर सबेटोर विस्वसिर केंजनाह अर्वाटु इनजोर,✧ नना सामिना अदिकरते वेहतलाह आतन.

28 मावा येसुसामि किर्स्तुना देव्या मियगा मनि.✧

✧ 5:18 5:18 इपिसुसतोर 5:20 ✧ 5:21 5:19-21 1 कुरिततोर 14:29; 1 योहन 4:1 ✧ 5:22 5:21-22 रोम सहरतोर 12:9 ✧ 5:23 5:23 रोम सहरतोर 15:33; 1 कुरिततोर 1:2,30 ✧ 5:23 5:23 2:19 ✧ 5:23 5:23 2 पत्र 3:14 ✧ 5:24 5:24 2:11-12 ✧ 5:24 5:24 1 कुरिततोर 1:9 ✧ 5:25 5:25 इपिसुसतोर 6:19-20; 2 तिसलुनितोर 3:1; इब्रितोर 13:18 ✧ 5:26 5:26 रोम सहरतोर 16:16; 1 कुरिततोर 16:20; 2 कुरिततोर 13:12; 1 पत्र 5:14 ✧ 5:27 5:27 कुलुसितोर 4:16 ✧ 5:28 5:28 रोम सहरतोर 16:20

तिसलुनि सहरतोर विस्वसिरेनाहक, किर्स्तुना बळयि पोलु लोहतदु पयाडा सीटि

इद सीटि रासवाल, किर्स्तुना बळयि पोलु आंदोग. पोलु इद सीटटुन, तिसलुनि सहरतोर विस्वसिरेनाहक रासतोग. तिसलुनितोर विस्वसिरेनाहक लोहतद, इद पोलुना दुस्रा मल्काता सीटि आंदु.

इद सीटि पोलु बाराहक रासतोग इतेके, किर्स्तु ओसो मल्स वायनद पोल्लोता लोप्पा, तिसलुनि सहरतोर विस्वसिर एक्बेक आंदुर. पोलु मुने लोहतद सीटटा पोल्लो, ओरिहक बराबर तेळियो. किर्स्तु दोम्हक्ने वायनोग इनजोर, पोलु वेहच मतोग. मति ओरिहक, किर्स्तु चट्टिपट वायनोग इनजोर तेळियता. अदिहक इद पोल्लो निटम आतेके, कबळ कीस बाताल पाय्दा इनजोर, उच्चुर मन्कलोर कबळ केवोर आंदुर, लंडा आस मंदुर. अदिनेनाहक ओरा इद्रमता गलत विचरतुन जेक कीयलाह, पोलु इद दुस्रा मल्काता सीटि रासतोग. ओसो मुनेता सीटटे, किर्स्तु वातस्के जीवात मनवालोर विस्वसिर, वळ्दे अन्जि ओन कलियनुर इन्जि, पोलु रासिस मतोग (1 तिसलुनितोर 4:17). मति उच्चुर मन्कलोर्, अद दिया वाता इनजोर इंदुर, अदिहक अगडोर विस्वसिर कंद्रेम आस मतोर. इद पोल्लोतुन ओसो बेस-नेहना तेळियिह कीयलाह, पोलु ओरिहक इद सीटि रासतोग.

जोहरता पोल्लो

1-2 नना पोलुनन, सीलास ओसो तिमोति, ✱ माटु इद सीटटुन मीक तिसलुनि सहरते मनवालोर, विस्वसिरा मुडुहक ✱ रासलाह आतोम. मीट देवुळबाबाना संगे, ओसो येसुसामि किर्स्तुना संगे जोळेम आतोरिर, मीक ओरगडाहि सुकमि, देखा दोर्कि. ✱

किर्स्तु वायहपा, देवुळि सबेटोरा नेयम कीयगा

3 मावोर विस्वसिरि! मीवा विस्वस पकाय बेर्ससोर दायलाह आता. ओसो मीट ओर्विहक-ओर्वोर्ग पका जीवा कीसोर दायलाह आतिर. ✱ अदिनेनाहक मीवासाटि माट देवुळतुन अमेसा जोहर कीयना गावले. ✱ अद्रम कीयनद ओजिहता वने.

4 अदिनेनाहक माट (नाहक-नाहक वेलियिहपा,) इद पोल्लोतुन वेहतहोनोम: तिसलुनितोर विस्वसिरिन, लोक्कुर पकाय तिपल कीस्तोर, पकाय सिक्सा कीस्तोर. ✱ तेला मति ओर दीरा पोस मन्हतोर, विस्वस कीसोरेन मन्हतोर इनजोर, ✱ देवुळता विस्वसिरा मुडा मुनेह, मीवा लोप्पा पोगयिहोनोम. ✱

5-7 मीट येसुनेनाहक तिपल आताहकु, देवुळता राजेमता लायकतोरिर आतिर. मति बेस्के येसुसामि तना लावतव देवतुल्कना संगे, ✱ देवुळदीपताहि रेगतद दिसनोग ✱ अस्के, देवुळि सबेटोर मन्कलोरा नेयम कीयगा. अद तूकने मीट येसुनेनाहक तिपल आयवालोरिर ओसो माट वने, ताना राजेमते दायना लायक महनल इन्जि, देवुळि माक आरम ईयगा. ✱ मीक तिपल केवालोरिहक बारा, देवुळि निटम सिक्सा ईयगा. ✱ इद्रमलेहका (मीवा पोगोन इचोन विस्व वातेक तेला, मीट दीरा पोस महनिर,) इद पोल्लो देवुळता नेयम सेतेम मन्हता इन्जि, पोळ्क्नेन तोहतहता.

8 देवुळतुन पुनवोर, ✱ येसुसामिना बेसता कबुरतुन केंजवोरिहक ✱ सिक्सा ईयलाह, येसु मळगनद किसते ओसो वायनोग. ✱

9 इद बेद्रमता सिक्सा इतेके, ओर सामिनाहि जेक मन्जि, ओना बेरा डीसातुन बेस्केन ऊळवा, अमेसा-अमेसातुहक बूळेम आयनद जागाते मनदनुर. ✱

10 येसुसामि ओसो मल्स वायनोग अस्के, पवित्र लोक्कुरगा तना डीसातुन तोहतनोग. ✱ ओन विस्वस कीतोर सबेटोर, ओन बामनाह ऊळनुर. माट ओना लोप्पा वेहतद साक्सितुन, मीट विस्वस कीतिर, ✱ अदिनेनाहक मीट वने ओरगा कलियकिर. ✱

11 इव पोल्लोन सीता कीसि, माट अमेसा मियेनाहक पार्तना कीय्होनोम. ✱ देवुळि मीक बह मनदलाह केयता, अहे मनदलाहि, मीट येसुन विस्वस कीताहकु, मीक विचर वातव सबे बेसताड कबस्व कीयलाहि, देवुळि मीक लाव ईयि इनजोर, पार्तना कीय्होनोम.

12 अह आसि, मावा देवुळता ओसो येसुसामि किर्स्तुना देखाते, मीवा ताकमुळतेनाहक येसुसामिहकु मान दोर्कगा; अहे ओग वने मीक मान ईयनोग. ✱

2

किर्स्तु वायनामुने, लागवोग मन्कल दिसनोग

✱ 1:1-2 1:1-2 2 कुरिततोर 1:19 ✱ 1:1-2 1:1-2 बळयिर 17:1-4; 1 तिसलुनितोर 1:1 ✱ 1:1-2 1:1-2 रोम सहरतोर 1:6-7 ✱ 1:3 1:3 1 तिसलुनितोर 3:12-13; 4:10 ✱ 1:3 1:3 रोम सहरतोर 1:8 ✱ 1:4 1:4 1 तिसलुनितोर 2:14 ✱ 1:4 1:4 2 कुरिततोर 12:10 ✱ 1:4 1:4 2 कुरिततोर 7:4-7; 1 तिसलुनितोर 2:19 ✱ 1:5-7 1:5-7 यहूदाल 14 ✱ 1:5-7 1:5-7 लूकाल 17:30; 1 तिसलुनितोर 4:16 ✱ 1:5-7 1:5-7 पिलिपितोर 1:28 ✱ 1:5-7 1:5-7 पेसमुळि 23:22; तोहचीतव पोल्लोड 19:2 ✱ 1:8 1:8 गलातितोर 4:8 ✱ 1:8 1:8 रोम सहरतोर 2:8 ✱ 1:8 1:8 पेसमुळि 3:2; 19:18; यशायाह 66:15; यहजेकेल 1:13; दानियेल 7:9; 1 कुरिततोर 3:13; इब्रितोर 10:27; 1 पत्र 4:17; 2 पत्र 3:7; तोहचीतव पोल्लोड 14:10 ✱ 1:9 1:9 यशायाह 2:10,19,21; पिलिपितोर 3:19; 1 तिसलुनितोर 5:3 ✱ 1:10 1:10 यशायाह 49:3; योहन 17:10; 1 तिसलुनितोर 2:11-12 ✱ 1:10 1:10 1 कुरिततोर 1:5-7; 1 तिसलुनितोर 2:1 ✱ 1:10 1:10 1 तिमोति 3:16 ✱ 1:11 1:11 कुलुसितोर 1:9-10 ✱ 1:12 1:12 यशायाह 24:15; 66:5; मलाकी 1:11; मत्थाल 5:16; योहन 17:22-23

1 मावोर विस्वसिरिर! इंजेके मावा येसुसामि किर्स्तु ओसोवने वायनदिना लोप्पा, अहे माट ओनगा जमा आयनदिना लोप्पा, ✧
उंद पोल्लो वेहतहनन:

2 सामि ओसो मल्स वायनद दिया वाताये इनजोर, माट देवुळता लेकाते वेहतोम, इलवेके काह्तोम, इलवेके सीटटे रासिस लोहतोम इनजोर, मीट केंजतेके, जल्दि कंद्रेम आयमाट, रेयमाट. ✧

3 इद्रम बेदाय रीतते, बोगे मन्कनाड पोल्लोने मीट लेसमाट. मुने सबेटोर मन्कलोर देवुळता पोल्लोतुन केंजोम इनजोर, विस्द कीयनद कालम वायगा. ✧ पया देवुळताड अडोन पास्कवाल मन्कल दिसनोग. ✧ (ओना लाग्वा बुदि, ओन पूरा बूळेम आयनेकेन ओसीयागा.) ताना पयाये सामि वायनद दिया वायगा.

4 ओग लाग्वोग मन्कल ननाये निटम देवुळतन इनजोर वेहचि, ✧ देवुळता मंदिरतगा उदनोग. मन्कलोर मोळकनव सबे पेन्क-हानास्क, सबे देवुळक ✧ नावा मुनेह बाताड इलेड इनजोर, ओग पोगयनोग. ✧

5 नना मीवा संगे मतस्के, मीक इव पोल्लोन वेहतन, सीता इलेया? ✧

6-7 इंजेक वने देवुळताड अडोन केंजवद बुदि, दुनियाता मन्कलोरिन कुस्क्ने ताकिह कीस्ता इनजोर, मीट पुतिर. ✧ इदे बुदतेनाहकु ओग देवुळताड अडोन पास्कवाल मन्कल, तनाय कगोते सबेटोरिहक दिसनोग. ✧ इंजेके ओर्विना राजेम ताकिहता, *
मति उंद दिया ओग मायनोग.

8 ओग मायतस्केने, देवुळताड अडोन पास्कवाल दिसनोग. ✧ मति येसुसामि वातस्के, ओग अडोन पास्कवान तना ऊकुरते हक्कनोग. ✧ येसुसामि वायनदिन ऊळिसिये, ✧ ओग लाग्वोग बूळेम आयनोग.

9 ओग अडोन पास्कवाल देहकना मुक्याना सबे लाव अके वायनोग. बामनाह लेहकाडाड कबस्किन सीनाड इनजोर तोहतनोग, ✧ ओसो इव देवुळताड इनजोर, मन्कलोर इनाह ओरिन नाळेह कीयनोग. ✧

10 सबे रीतिनाड लाग्वाड कबस्क तोहतनोग; ओनाड कबस्कु, बूळेम आयनद अगदे अनवालोरिन ✧ नाळेह कीयनुड. ओरु येसु किर्स्तुना पिसिह कीयनद सेतेम पोल्लोतुन केंजोर.

11 ओर सेतेम पोल्लोतुन केंजवाहकु, जोलतुन नमिर इनजोर, देवुळि ओरिन पूरा लेसनाह कीयगा. ✧

12 अस्के सेतेम पोल्लोतुन नमवा, लाग्वा कबळते गिर्दा आतोर सबेटोर मन्कलोरिन, देवुळि कसुर तोहतगा. ✧

बेसता कबुरतुन विस्वस कीसोर दायना

13 मति मावोर विस्वसिरिर, सामि जीवा कीतोरिर! मीट पवित्र जीवाता मेटे सिरसिर आसि, सेतेम पोल्लोतुन नमिसि पिसना इन्जि, ✧ देवुळि मुनेताहि मीक आचता. अदिनेनाहक मीवासाटि माकु देवुळतुन अमेसा जोहर कीयलाह ओप्पिहता. ✧

14 बेद बेसता कबुरतुन माट मीक पोकर कीतोम, ताना मेटेने देवुळि मीक केयता. ✧ मावा येसुसामि किर्स्तुना डीसाते मीट कलियना इनजोर, मीक केयता. ✧

15 अदिनेनाहक मावोर विस्वसिरिर! मीवा विस्वसते मेक्सि मन्हुट. ✧ माट मावा तोडटे आयि, सीटटे आयि, काह्तव पोल्लोन पोस ताकाट. ✧

16 माक जीवा कीतोग, माक दया कीसि, बेस्केन मायवद दीरा, अहे बेसतल आसा ईतोग, मावा देवुळबाबाल ओसो मावा येसुसामि किर्स्तु; ✧

17 वेरु मीवा जीवातुन सितुर कीयिर, मीट अमेसा बेसताड कबस्क कीयलाहि, बेसताड पोल्लोड वळ्हकलाहि मीक मेक्किह कीयिर. ✧

3

पोलु तिसलुनितोरिन पार्तना कीयलाह वेहतहतोग

1 मावोर विस्वसिरिर! आक्रिते इद पोल्लो वेहतहनन: माट येसुसामिना पोल्लोतुन पोकर कीयलाह आतोम. अदिनेनाहक अद पोल्लो चट्पिट दुनियामेंड पोकर आयि, ओसो मियगा आतप लेहका, सबेटोर लोकुर वने तान मान ईसि केंजिर इनजोर, मयेनाहक पार्तना कीम्हुट. ✧

✧ 2:1 2:1 मार्कल 13:27; 1 तिसलुनितोर 2:19; 4:15-17 ✧ 2:2 2:2 1 योहन 4:1 ✧ 2:3 2:3 1 तिमोति 4:1 ✧ 2:3 2:3 दानियेल 7:25; 8:25; 11:36; तोहचीतव पोल्लोड 13:5-8 ✧ 2:4 2:4 यशायाह 14:14; यहजेकल 28:2 ✧ 2:4 2:4 1 कुरिततोर 8:5 ✧ 2:4 2:4 तोहचीतव पोल्लोड 13:5 ✧ 2:5 2:5 1 तिसलुनितोर 3:4 ✧ 2:6-7 2:6-7 तोहचीतव पोल्लोड 17:5,7 ✧ 2:6-7 2:3-7 1 योहन 4:3 * 2:6-7 2:6-7 पोलु बोना लोप्पा वेहन्दोग इन्जि माक एर्का इले, मति पोलुना सीटटुन अर्ववालोरिहक एर्का मता. ✧ 2:8 2:8 दानियेल 7:25; 8:25; 11:36; तोहचीतव पोल्लोड 13:5-8 ✧ 2:8 2:8 यशायाह 11:4; तोहचीतव पोल्लोड 2:16; 19:15 ✧ 2:8 2:8 1 तिमोति 6:14; 2 तिमोति 4:1,8; तीतुस 2:13 ✧ 2:9 2:9 मत्याल 24:24; मार्कल 13:22 ✧ 2:9 2:9 याकुब 3:15 ✧ 2:10 2:10 1 कुरिततोर 1:18 ✧ 2:11 2:11 1 राजा 22:22; रोम सहरतोर 1:28; 1 तिसलुनितोर 2:3; 2 तिमोति 4:4 ✧ 2:12 2:12 रोम सहरतोर 2:8; 1 कुरिततोर 13:6 ✧ 2:13 2:13 1 तिसलुनितोर 4:7; 1 पत्रु 1:2 ✧ 2:13 2:13 1:3 ✧ 2:14 2:13-14 इपिसुसतोर 1:4; 1 तिसलुनितोर 5:9; 1 पत्रु 1:4-5 ✧ 2:14 2:14 रोम सहरतोर 8:28; 2 पत्रु 1:3 ✧ 2:15 2:15 1 कुरिततोर 16:13 ✧ 2:15 2:15 1 कुरिततोर 11:2; 2 तिसलुनितोर 3:6; तीतुस 1:9 ✧ 2:16 2:16 योहन 3:16 ✧ 2:17 2:17 1 तिसलुनितोर 3:12-13; 2 तिसलुनितोर 3:3; 1 पत्रु 5:10 ✧ 3:1 3:1 1 तिसलुनितोर 5:25

2 अहे ओसो सबेटोर विस्वस केवोर, अदिनेनाहक विस्व केवालोर मन्कलोरगडाहि, तेल्वे मन्कलोरगडाहि, देवुळि माक पिसिह कीयना इनजोर वने पार्तना कीम्हटु.✠

3 मति सामि किर्स्तु सेतेमतोग आंदोग. ओग मीक मेगिह कीयनोग,✠ ओसो देयहकना मुक्याल* मियगा वावाह, मीक राका कीयनोग.✠

4 मीक माट उकुम ईतप लेहका, मीट कीयलाह आतिर. मुनेह ओसो सामि मीक ताकिह कीताहकु, मीट कीसोरेन मनदकिर इन्जि, सामिनगा नावा बर्वस मन्हता.

5 देवुळि मीक बेचोन जीवा कीता इनजोर पुनदलाहि, ओसो येसु किर्स्तु बेद्रम तिपलते दीरा पोस मेगिस मतोग, अद्रम मीट वने तिपलते दीरा पोस मेगिस मनदलाहि,✠ सामि मीक ताकिह कीयनद.

कबळ कीयलाह लंडा आयवालोरिन पोलु तेहंतह्तोग

6 इंजेके मावोर विस्वसिरि! मावा येसुसामि किर्स्तुना पेदिरते, मीक उकुम ईयलाह आतोम✠: उच्चुर विस्वसिर कबळतुहक लंडालोर आतोर, माट मीक काहृतव पोल्लोना लेहका ताकोर.✠ अद्रम मनवालोर संगे गोत आयमाट.✠

7-8 माट मियगा मतस्के, बेद्रम मनदना इन्जि तोहतोम. बोनगान ताल्हकिसि तिनीम. मति बोनगान मोता आयनद आयो इनजोर, नग्का पिळ्विळ पियल-पोळद तिपल आसि, एपूर पोहच कबळ कीस तितोम.✠ मीट वने मावा लेहकान मनदना✠ इनजोर पुतिर.

9 (मियगा मोता आयलाह,) माक अदिकर मताये, मति माट अद्रम आयोम.✠ मीट वने मावा लेहकान मनदना इनजोर,✠ मीक तोहतलाहि, (मावाड कय्कने कबळ कीस तितोम).

10 कबळतुहक लंडा आयवाल मन्कल तिनमाकेग इनजोर, माट मियगा मनदहपा उकुम एवोमा?

11 माट इद्रम बाराहक रासिह्नोम इतेके, मियगा उच्चुर विस्वसिर कबळतुहक लंडा आसि तिरियिह्तोर. आपुना कबळ-काम केवा, दुस्रोराड कबस्कनगा कय्क वाटिह्तोर इनजोर,✠ माट केंजतोम.✠

12 अद्रमतोर मन्कलोर केमेन आस कबळ कीसि, आपुना कहटेमतुन तिनिर इनजोर,✠ येसुसामि किर्स्तुना पेदिरते, ओरिन अर्ज कीसि उकुम ईय्हनोम.✠

13 मति मावोर विस्वसिरि! मीट इतेके आरेम आयवा, बेसताड कबस्क कीसोर मन्हटु.✠

14 इद सीटटे माट रासतद पोल्लोतुन बोगाय केंजवेके, ओन ऊळिस मन्हटु, ओन्क लजा वानाह ओना संगे कलियमाट.✠

15 मति ओन कोटुलतोना लेहका वने ऊळमाट, मावोग विस्वसि इनजोर सीता कीसि, ओन बुद वेहाटु.✠

आक्रिताड पोल्लोड

16 सुकम एवाल सामिनाहि मीक अमेसा सबे रीतिने सुकम दोर्कि.✠ सामि मीट सबेटोरा तोळ मनदना✠ इनजोर, पार्तना कीय्हनोम.

17 इचानाह नना वेहचोर वातन, ओवोर्ग राससोर अतोग. इंजेके नना पोल्लुनन, नावाय कयदे मीक जय येसु इनजोर, रासलाह आतन.✠ नना इद्रमे सबे सीटिनगा, ननाय रास वेहतन इनजोर, मारिह कीय्हनन.†

18 मावा येसुसामि किर्स्तुना देव्या मियगा मनि.✠

✠ 3:2 3:2 रोम सहरतोर 15:30-31 ✠ 3:3 3:3 1 कुरिततोर 1:9; 2 तिसलुनितोर 2:17 * 3:3 3:3 देयहकना मुक्याल मोदुल कागिदते "लागवदु". ✠ 3:3 3:3 1 तिसलुनितोर 5:24 ✠ 3:5 3:5 तोहचीतव पोल्लोड 1:9 ✠ 3:6 3:6 1 कुरिततोर 5:9 ✠ 3:6 3:6 2:15 ✠ 3:6 3:6 रोम सहरतोर 16:17; 1 कुरिततोर 5:11; 1 तिसलुनितोर 5:14; 2 तिमोति 3:5 ✠ 3:7-8 3:7-8 2 कुरिततोर 11:27; इपिसुसतोर 4:28 ✠ 3:7-8 3:7-8 1 तिसलुनितोर 1:6 ✠ 3:9 3:9 1 कुरिततोर 9:4; 1 तिसलुनितोर 2:6-7 ✠ 3:9 3:9 1 कुरिततोर 4:16; 1 पत्रु 5:3 ✠ 3:11 3:11 1 तिमोति 5:13; 1 पत्रु 4:15 ✠ 3:11 3:11 1 तिसलुनितोर 5:14 ✠ 3:12 3:10-12 1 तिसलुनितोर 4:11 ✠ 3:12 3:11-12 इपिसुसतोर 4:28 ✠ 3:13 3:13 2 कुरिततोर 4:1; गलातितोर 6:9 ✠ 3:14 3:14 रोम सहरतोर 16:17; तीतुस 2:7-8; 2 योहन 10 ✠ 3:15 3:15 गलातितोर 6:1; 1 तिसलुनितोर 5:14 ✠ 3:16 3:16 रोम सहरतोर 15:33 ✠ 3:16 3:16 रुति 2:4 ✠ 3:17 3:17 1 कुरिततोर 16:21; गलातितोर 6:11; कुलुसितोर 4:18; पिलेमोन 19 † 3:17 3:17 पोलु सीटि लोहन्दोग अस्के, सीटिटाड पोल्लोन वेहचोर अंदोग, दुस्रो बार राससोर अंदोग. सीटि मारिहपा, पोलु तनाय कयदे रासिस मारिह कीदोग. ✠ 3:18 3:18 रोम सहरतोर 16:20

तिमोतिनेनाहकु किर्स्तुना बळयि पोलु लोहतदु मुनेता सीटि

इद सीटदुन रासवाल किर्स्तुना बळयि पोलु आंदोग. पोलु इद सीटदुन, तिमोति इनवाल लेयोनेनाहक रासिहतोग. वेग तिमोतिना तपे युनानि जाततोग मतोग, ओना तलोग बार यहुदि जातता मता. वेग तिमोतिना नाटे, पोलु तना सेवातुहक वातस्के, इर्वुरा कलियमुळ आता (बळयिर 16:1-3 ऊळाट). ताना पया तिमोति पोलुना सेवाते तोळ आंदोग. पया पोलु तिमोतिन इपिसुसतोर विस्वसिरा मुडुन ताकिह कीयलाह तासतोग.

पोलु इद सीटदुन बाराहक रासतोग इतेके, इपिसुस सहरता विस्वसिरा मुडा नडुम, जोल कागहवालोर मतोर. ओरा लोप्पा बेद्रम उसर मनदना, येसुना सेवा बेद्रम कीयना इनजोर, पोलु तिमोतिन वेहतहतोग. ओसो विस्वसिरा मुडगा आस्क-कोय्तोर बेद्रम मनदना, मुक्यालोर ओसो सेवा केवालोर बेद्रमतोर मनदना, रांडे आस्कना बेद्रम तोळ ईयना इनजोर वेहतहतोग. अहे ओसो किर्स्तुनाड पोल्लोन विस्वसिरिहक बेस-नेहना कागहतलाह, पोलु इद सीटदुगा तिमोतिन वेहतहतोग.

तिमोतिहक पोलुना जोहर

1 नना पोलुनन इद सीटि रासवानन. माक पिसिह कीतद देवुळि, ✧ ओसो माक आसा एवाल येसु किर्स्तु, ✧ वेर इर्वुर नाकु येसु किर्स्तुना बळयि आयना इन्जि तासतोर. ✧

2 तिमोति, नीके नना इद सीटि रासिहनन. विस्वसताड पोल्लोन निमा नयगडाहि कागयसोर वातिन इन्जि, निमा नावाये मगना लेहकाडोनिन. ✧ मावा देवुळबाबाल ओसो मावा येसुसामि किर्स्तु, नीकु देव्या ईयिर, जीवा लोपिर, अह आसि निमा सुकमते पिसा. ✧

जोल कागहवालोरिन रोमिह कीयनदु

3-4 इंजेके इपिसुस सहरते उय्तर लोकर जोल कागहवालोर मन्हतोर. ✧ ओरु जोला-जमाताड लेकाड-जोकाड कीसि, लाट-लाट साभ्रहक पुटिह कीस वेहतहतोर. ✧ अवटे जगळा-बोबाये पुटिहता. ✧ मति विस्वस कीतेकेने, देवुळताड विचर्कु करल आयनुड. अदिनेनाहकु इपिसुस सहरताहि, मकिदुनिया पटटके दायलाह पेसतन अस्के, ✧ “तिमोति, निमा इगाने मन्जि, वेर जोल कागहवालोरिन रोमिह कीम,” इनजोर नीक वेहच मतन.

5 ओरिन बाराहकु रोमिह कीयलाह वेहतन इतेके, अगा विस्वसिर जगळा-बोबा केवालेवा, गूनमते मनदना गावले. गूनमते मनदना इन्जि, बेसताड विचर्कु, नेहना-लाग्वा पुन्जि ताकनद बुदि, ✧ ओसो देवुळतगा सेतेमता विस्वस मनदना गावले. ✧

6 इविन विळिसि, ओर जोलताड कागहवालोर उगसता वळ्हकमुळतके मिळन्दतोर. ✧

7 ओरु मोसानाड अडोड कागहवालोर गूसर आयलाह ऊळिहतोर. मति ओर पका पुतोर लेहका वळ्हकतेकाय, ओर बाताड कागहतहतोर, अद ओरिहके तेळियो. ✧

8 मोसानाड अडोड बेसे मन्हताड इनजोर माट पुहनल, ✧ मति अविस्किन बराबर कागहतना गावले.

9-10 इद पोल्लो माक एर्का मन्हता इतेके, सेतेमतोर मन्कलोरैनाहक कायदा तासोर. ✧ मति कायदातुन माळवोरु, कैगम आयवालोरु, ✧ देवुळतुन नमवोरु, पाप्यहलोरु, ✧ देवुळतके सीता केवोरु, देवुळतुन मान एवोरु, ✧ तलोग-तपेन हक्कवालोरु, मन्कन हक्केर, सिङ्गि-साट्याल आयवालोरु, ✧ आंचाळ-कोय्तोग कलियतपु कोय्तोना संगे कोय्तोग मनवालोरु, ✧ मन्कन कलिस वमवालोरु, ✧ जोलहालोरु, जोल साक्सि एवालोरु, ✧ ओसो बोराय सेतेमता कागहमुळतुन ✧ माळवोरु, वेरा लेहकाडोरैनाहके कायदा तासिहतोर. ✧

11 इद सेतेमता कागहमुळ इतेके, मावा कूब असलता, डीसाता देवुळता बेसता कबुर आंदु. ✧ इद बेसता कबुर दुसोरिन वेहतलाहि, देवुळ नाकु निल्पिह कीता. ✧

पोलु देवुळता बेरा देव्याता लोप्पा वेहतहतोग

12 नीवा पोगोन नना बर्वस तास पगयकन इन्जि, मावा येसुसामि किर्स्तु तना बेसता कबुर वेहतनद सेवातेनाहक, नाक निल्पिह कीतो. ✧ अद सेवा कीयलाह, लाव वने ईतो. ✧ अदिहक निमा बेचोनु गूनम तोहवानिन सामि इन्जि, ओन इहनन.

✧ 1:1 1:1 तीतुस 1:1-4 ✧ 1:1 1:1 तीतुस 2:13 ✧ 1:1 1:1 रोम सहरतोर 1:1; तीतुस 1:1-4 ✧ 1:2 1:2 2 तिमोति 1:1-2 ✧ 1:2 1:2 रोम सहरतोर 1:6-7; यहुदाल 2 ✧ 1:3-4 1:3-4 रोम सहरतोर 16:17; 2 कुरिततोर 11:4; गलातितोर 1:6-7 ✧ 1:3-4 1:3-4 4:7; 2 तिमोति 4:4; 2 पत्र 1:16 ✧ 1:3-4 1:3-4 6:3-4; 2 तिमोति 2:23 ✧ 1:3-4 1:3-4 रोम सहरतोर 15:26 ✧ 1:5 1:5 3:9; 2 तिमोति 1:3; इब्रितोर 13:18; 1 पत्र 3:16,21 ✧ 1:5 1:5 2 तिमोति 1:5; 2:22 ✧ 1:6 1:6 तीतुस 1:10 ✧ 1:7 1:7 याकुब 3:1 ✧ 1:8 1:8 रोम सहरतोर 7:12,16 ✧ 1:9-10 1:9-10 गलातितोर 5:22-23 ✧ 1:9-10 1:9-10 तीतुस 1:10 ✧ 1:9-10 1:9-10 1 पत्र 4:18; यहुदाल 15 ✧ 1:9-10 1:9-10 2 तिमोति 3:2 ✧ 1:9-10 1:9-10 1 कुरिततोर 6:9 ✧ 1:9-10 1:9-10 लैव्यवस्था 18:22 ✧ 1:9-10 1:9-10 मन्कन कलिस वमवालोरु पेसमुळि 21:16; यहजेकल 27:13; तोहचीतव पोल्लोड 18:13 ✧ 1:9-10 1:9-10 तोहचीतव पोल्लोड 21:8,27; 22:15 ✧ 1:9-10 1:9-10 4:6 ✧ 1:9-10 1:9-10 यहुदाल 15 ✧ 1:11 1:11 2 कुरिततोर 4:4 ✧ 1:11 1:11 गलातितोर 2:7; 1 तिमोति 2:7; तीतुस 1:1-4 ✧ 1:12 1:12 बळयिर 9:15; 1 कुरिततोर 3:5 ✧ 1:12 1:12 पिलिपितोर 4:13; 2 तिमोति 4:17

13 ननान कोनि मुने येसुन उस्किस्-पास्किस् वळ्ळहकतोनन, येसुनोरिनु तिपल कीतोनन, ✱ पका मोर्दोप मन्कनन मतन. तेला मति, पुनवालेवा ओग इद्रमताड कबस्क कीस्तोग, इंकातेला ओग नाक नमोग इन्जि, ✱ किर्स्तु येसुसामि नाक दया कीतोग.

14 ओसो बल्क अरतपु, ओग नाक देव्वा ईतोग, अह आसि इंजेक नावा ओनगा विस्वस मन्हता, ओनगडाहि जीवा कीयनद बुद वाता. ✱

15 इदिन बह सीता कीम: पापि लोकुरिन पिसिह कीयलाहि, येसु किर्स्तु इद बूमते वास मतोग. ✱ इद पोल्लो सेतेमताये, इदिन माट पेक्के-मुने आयवा, नम पगयहनल. पापि लोकुरगडाहि, ननान कोनि मुक्यानन आंदन. ✱

16 मति अदिनेनाहके येसुसामि नाक दया कीतोग. नना पापि लोकुरगडाह मुक्यानन मन्ज तेला, नावा पापमताहि नना मल्स वायलाह, येसु किर्स्तु वेल्लाजोमताह केपसोर मतोग. ✱ पया नयिद्रमतोर पापि लोकुरिन इंका, येसुसामि मापि कीस्तोग, तान ऊळिसि दुसोर वने ओन नमलाह आयनुर. नमिसि ओरिहक ओना संगे अमेसाता पिसमुळ दोर्कसोर दायगा, इद्रम येसुसामिना विचर मता. अदिनेनाहक नाक इंका ओग गूनम तोहतोग.

17 अदिहकु मावा अमेसा मनदनदु, बेस्केन मायवदु, मन्कहक दिसवदु ✱ देवुळराजाल, अदे सेतेम देवुळ इनजोर, ✱ तान्कु अमेसा-अमेसातुहक मान आयि, जोहर आयि. अहे आयि. ✱

तिमोतिना जबब्दरि

18 इंजेके तिमोति नावा पेकानिन, पोगोन रासतद बेद जबब्दरि नीक ईतन, अद पूना पोल्लो आयो. इतेके मुने देवुळता कबुरतोर नीवा लोप्पा बाताड बाताड वेहतोर, ✱ अहलेहकाने नना नीकु इव पोल्लोड वेहतहनन. इव पोल्लोनु सीता कीतेके, निमा जोल काहमुळतुनु विस्व कीसोर मनदा पगयकिन. ✱

19 येसुनगा कीतद विस्वसतुन विळसवा, नेहना-लाग्वा पुन्जि ताकनद बुदतुन पोसि, निमा वेहचोर अन. ✱ इद्रमता बुदतुन विळिसि, उय्तर लोकुर तमा विस्वसतुन मुळहचीतुर. ✱

20 ओरा नडुमि अगा उमनेयाल, ✱ सिकंदर, ✱ वेर ईवुर मन्कलोर मन्हतोर. ओरु किर्स्तुना मुडुन कलियना आयो इनजोर, नना ओरिनु गळिकहकु पेहचीतन. देयहकना मुक्याल ओरिन बह कीयना, कीयि, ✱ अस्के देवुळतुन उस्किस्-पास्किस् वळ्ळहनदायो इन्जि, ओरिहक बुद वायगा. ✱

2

मोळ्ळनदिना लोप्पा अडोड

1 इह केंजा, नीक नना वेहतहनन. सबेटोरेनाहक पार्तना कीयना, सबेटोर पापमताहि पिसना इन्जि देवुळतुन ताल्हकना, ✱ देवुळ माक बेस ऊळता इन्जि जोहर कीयना, इदे मोदुल पोल्लो आंदु. ✱ इदिन निमा काहतना गावले.

2 राजालोर ओसो अदिकरते मनवालोर सबेटोर, बेसता बुदते राजेमतुन काळडना इन्जि, ओरेनाहक वने पार्तना कीयना गावले. ✱ अस्के माट रेयलेवा देवुळ वेहतव अडोने तिरिय पगयकल, दुसोरिहक विचर वानाह ताक पगयकल, अह आसि मावा मनमुळ सुकमते दायगा.

3-4 कतमतोर देवुळता सेतेम पोल्लोतुन पुन्जि, ✱ पापमताहि पिसलाह तनेके मिळन्दना इन्जि, देवुळता विचर मन्हता. ✱ अदिहकु इद्रमलेहका पार्तना कीयनदु, माक पिसिह कीयनद देवुळतुहकु बेस विचर वास्ता.

5 उदिय देवुळ मन्हता, ✱ ओसो मन्कलोरिन देवुळतगा कलियिह केवाल, वगोगे मन्कल मन्हतोग, इतेके येसु किर्स्तु. ✱

6 माट पापमते दोहतप मतल, मति वेग तना जीवाता कर्सा ईसि, माक विळिसिह कीतोग. ✱ (अदिनेनाहक कतमतोर पापमताहि पिसना इन्जि, देवुळता विचर मन्हता.) इद पोल्लो सबेटोर लोकुरिन पुन्जिह कीयनद कगो इंजेक एवता. ✱

7 अदिनेनाहक इद सेतेम पोल्लोतुनु, यहुदि आयवोर वने नमना इन्जि, निमा ओरेके अन्जि वेहवाल-काहवाल, नावा बळयिनिन आयकिन, इह इनजोर देवुळ नाक लोहता; ✱ नना जोल वळ्ळकोन, सेतेमे वेहतहनन. ✱

8 पया बेगा बेगा मावोर विस्वसिर मोळ्ळकलाह कलियिहतोर, मोळ्ळनस्के कोयतोर ओड आयवा, वहचळ आयवा, सेतेमता जीवाते, कयिकन तेहचि, ✱ देवुळतुन पार्तना कीयना इन्जि, नावा विचर मन्हता.

✱ 1:13 1:13 बळयिर 8:3; 9:1 ✱ 1:13 1:13 बळयिर 26:9 ✱ 1:14 1:13-14 रोम सहरतोर 5:20; 1 कुरिततोर 3:10; गलातितोर 1:13-16; 1 तिसलुनितोर 1:2-3; 1 तिमोति 2:15; 4:12; 6:11; 2 तिमोति 1:13; 2:22; तीतुस 2:2 ✱ 1:15 1:15 मत्याल 1:21; मार्कल 2:17; लूकल 15:1-32; 19:10; रोम सहरतोर 8:3 ✱ 1:15 1:15 1 कुरिततोर 15:9 ✱ 1:16 1:16 रोम सहरतोर 2:4; इपिसुसतोर 2:7 ✱ 1:17 1:17 कुलुसितोर 1:15 ✱ 1:17 1:17 योहन 5:44; 1 तिमोति 6:15 ✱ 1:17 1:17 रोम सहरतोर 11:36; 1 तिमोति 6:16 ✱ 1:18 1:18 4:14 ✱ 1:18 1:18 2 कुरिततोर 10:4; 1 तिमोति 6:12; 2 तिमोति 2:3-4; 4:7 ✱ 1:19 1:19 3:9; तीतुस 1:9 ✱ 1:19 1:19 2 तिमोति 2:18 ✱ 1:20 1:20 2 तिमोति 2:17 ✱ 1:20 1:20 2 तिमोति 4:14 ✱ 1:20 1:20 1 कुरिततोर 5:5 ✱ 1:20 1:20 1 कुरिततोर 11:32 ✱ 2:1 2:1 इपिसुसतोर 6:18 ✱ 2:1 2:1 पिलिपितोर 4:6 ✱ 2:2 2:2 एज़ा 6:10; रोम सहरतोर 13:1 ✱ 2:3-4 2:3-4 2 तिमोति 2:25; तीतुस 1:1-4; इब्रितोर 10:26 ✱ 2:3-4 2:3-4 यहजेकल 18:23,32; योहन 3:17; 1 तिमोति 4:10; तीतुस 2:11; 2 पत्र 3:9 ✱ 2:5 2:5 रोम सहरतोर 3:30; 1 कुरिततोर 8:4 ✱ 2:5 2:5 मत्याल 1:1; रोम सहरतोर 1:3-4; 5:15; 1 कुरिततोर 8:6; गलातितोर 3:20; 1 योहन 2:1 ✱ 2:6 2:6 मत्याल 20:28; मार्कल 10:45; गलातितोर 1:4; तीतुस 2:14 ✱ 2:6 2:6 मार्कल 1:15; गलातितोर 4:4; 1 तिमोति 6:15; तीतुस 1:1-4 ✱ 2:7 2:7 बळयिर 9:15; 1 कुरिततोर 9:1; 1 तिमोति 1:11 ✱ 2:7 2:7 रोम सहरतोर 9:1-3 ✱ 2:8 2:8 देवुळताड पाटाड 24:4; 63:4; लूकल 24:50; याकुब 4:8

9 अद्रमलेहका आस्क बारा नना मलियकन इन्जि, गेंदेड उहतनद आयो, सिंङ्गिड-पोहळेस्कना लेहका उहतनद आयो. केल्किन एंडिसि सोनोड-कूरोड, मोतिड केगयना ओसो मिळस्कनव गेंदेड उहतना, इद्रमता सोबाता पोमाडेड केमाकिड.*

10 अद्रम मलियवा, माट देवुळतुन नमिस ताकनविस्कनोम इन्जि, अवु नेहनाड कबस्क कीयनदु. इद्रमतेने अविस्किहक सोबा आयगा.

11 मीट मोळकलाह जमा आयहनिर अस्के, बोगाय देवुळता पोल्लो काहहनस्के, आस्कु पूरा वडिसि, केमेन मन्जि कागयिड.*

12 मीटु कोय्तोरिन काहमाटु, ओरा पोगोन अदिकर ताकिह केमाटु. कोय्तोर देवुळता पोल्लो काहहनस्के, मीट केमेन उदिसि केंजाटु इन्जि, नना आस्किन वेहतहनन.*

13 नना इद बाराहकु वेहतहनन इतेके, आदमिन देवुळ मुने पंडटा, अवान बारा पया पंडटा.*

14 ओसो आदम कोनि नाळेम आयोग, आंचाळ बारा नाळेम आसि कसुरतद आता.*†

15 मति आस्कु कुदताड विचर्किन आवे कीसि, येसुसामिन नमसोरे, दुसोरिन गूनम तोहचोरे,* देवुळतुन रेयिस ताकसोर मतुड इतेके, अविस्किहक देवुळता पिसमुळ दोर्कगा. तमाड पिलाड-पेकोरिन बेस आयहपा, (मुनेता आंचाहक ईतद नोपता सरप दलगतके तेला,)* अवु तमा विस्वसतेनाहक पिसनुड.

3

विस्वसिरा मुडगा बेद्रमतोर मुक्यालोर तासना

1 बोराय विस्वसिरा मुडगा मुक्यानन आयकन इनजोर ऊळिहतोर, ओरा विचर बेसतलिये, इद पोल्लो सेतेमताये.*

2 बेद्रमतोग मुक्यान निल्लिह कीयना इतेके, ओनगा कसुर दिसवप मनवाल, दुस्राड बेविस्किने ऊळवा उंदिय मुतेन पोस मनवाल,* बेस बुदते तिरियवाल, तनाड विचर्किन आवे कीस ताकवाल, सबेटोरिहक विचर वानाह ताकवाल,* बोरे आयि ओना लोन वातेके ओरिन बेस ऊळवाल,* देवुळता पोल्लो बेस काहवाल,* इद्रमलेहका मनदना गावले.

3 ओग कल लोटि मनदनद आयो, नलहतना-कोहकना केवाल मनदनद आयो, वहचळ केवाल मनदनद आयो,* मति गूनमते वळहकवाल मनदना,* ओसो कोताना लालुस मनदनद आयो.*

4 मुक्यानाड पिलाड-पेकोर इतेके, ओना पोल्लोते वरेम आसि, ओन पूरा कदर ईसि ताकना, इद्रमलेहका ओगु तना लोतोरिन बेस तिर्हता गावले.

5 (तनाय लोतोरिन ओन्क तिर्हतलाह वायो इतेके, देवुळता मुडुन ओग बह तिर्हता पगयनोग?)

6 ओगु वेल्लाजोमताहि येसुसामिन नमिस ताकवाल मनदना गावले. पूना-पूना विस्वसते वातोनु मुक्याल तासमा. तासतेके ("नना सबेटोरिहकाय नेहना मन्कनन इन्जि, ओर नाक मुक्याल आयलाह तासतोर," इद्रम इनजोरे,) ओग पोमाडेड आयनोग बहे.* अस्के देयहकना मुक्याहक ईतद सिक्सा इद्रमतोन्कु वने दोर्कगा, (बह इतेके अद वने नना बेरोनन इन्जि, देवुळताहि एगता).

7 येसुन नमवोर वने, ओग कर्तुळ मन्कल इन्जि ऊळनुर, इद्रमलेहका मुक्याल ताकना गावले.* अद्रम ताकवेके, ओना लजा दायगा, (अस्के ओनाड बोरे केंजोर आयनुर). इद्रम आयना इन्जि, देयहकना मुक्याल ऊळसोर मन्हता.*

विस्वसिरा मुडगा बेद्रमतोर सेवा केवालोर तासना

8 अद्रमलेहका विस्वसिरा मुडगा, सेवा केवालोरिन* वने तासनदु,* बेद्रमतोर सेवा केवालोरिन निल्लिह कीयना इतेके, नाटेनोर ओरिन कदर एवालोर मनदना गावले. ओरु कल लोटिर मनदनद आयो,* नाळेह कीस तिनवालोर मनदनद आयो.* ओसो ओरगा रेंड वेंजेहकना बुद मनदनद आयो.

9 ओरु किर्स्तुना लोप्पा देवुळ पुन्पिह कीतव पोल्लोन पोसि नमसोरे, जीवाताहि सेतेमते ताकना गावले.*

10 मुक्यालोर लेहका, सेवा केवालोरिन वने, मुने पर्हकिस ऊळना गावले. पया ओरगा बाताले तप दोर्कवेकेने, ओर विस्वसिरा मुडगा सेवा केवालोर आयिर.*

11 अद्रमलेहका सेवा कीयनवु†, नाटेनोर कदर ईयनव मनदना, कूदिड अनववु,* बेस बुदते तिरियनवु, सबे पोल्लोने सेतेमते मनदना गावले.

* 2:9 2:9 1 पत्र 3:3-4 * 2:11 2:11 1 पत्र 3:2 * 2:12 2:11-12 1 कुरिततोर 14:34; तीतुस 2:5 * 2:13 2:13 पुटमुळि 2:18-23 ऊळाट. * 2:13 2:13 पुटमुळि 2:7,22; 1 कुरिततोर 11:7-9 * 2:14 2:14 पुटमुळि 3:6,13; 2 कुरिततोर 11:3 † 2:14 2:14 आदम इतेके, पुन्जि-वेन्जि कसुर कीस मतोग. * 2:15 2:15 1:14 ‡ 2:15 2:15 पुटमुळि 3:16 ऊळाट. * 3:1 3:1 बळयिर 20:28 * 3:2 3:2 5:9 * 3:2 3:2 तीतुस 2:2 * 3:2 3:2 रोम सहरतोर 12:13; 1 तिमोति 5:10; इब्रितोर 13:2 * 3:2 3:2 2 तिमोति 2:24; तीतुस 1:6-8 * 3:3 3:3 2 तिमोति 2:24 * 3:3 3:3 तीतुस 3:2 * 3:3 3:3 6:9-10; 2 तिमोति 3:2; इब्रितोर 13:5 * 3:6 3:6 6:4; 2 तिमोति 3:4 * 3:7 3:7 बळयिर 6:3; 16:2; 2 कुरिततोर 8:21 * 3:7 3:7 6:9-10; 2 तिमोति 2:26 * 3:8 3:8 सेवा केवालोरिन इंग्रजिते अद्रमतोरिन "डीकन" इन्हतोर. * 3:8 3:8 पिलिपितोर 1:1 * 3:8 3:8 तीतुस 2:3 * 3:8 3:8 तीतुस 1:7; 1 पत्र 5:2 * 3:9 3:9 1:5,19 * 3:10 3:10 5:22 † 3:11 3:11 सेवा कीयनवु "ओराड मुतेस्कु" इद वने आया पगयहता. * 3:11 3:11 2 तिमोति 3:3; तीतुस 2:3

12 सेवा केवालोर इतेके, दुस्राड बेविस्किने ऊळवा उंदिय मुतेन पोस मनवालोर, तमाड पिलाड-पेकोरिनु, तमाड लोहकने मनवालोरिन बेस ताकिह केवालोर आयिर.

13 विस्वसिरा मुडगा बोर बेस-नेहना सेवा कीस्तोर, ओरा पेदिर पेसगा, किर्स्तु येसुनगा ओरा विस्वस पका मेग्कगा.✧

इद सीटटा लोप्पा पोल् वेहतहताग

14-15 इंजेके नियके चट्टिपट वायकन इन्जि, नावा आसा मन्हता.✧ मति बहाय आसि, आल्सेम आतेक बारा, इद सीटि नीक रासिसीयहनन. देवुळता लोतोर बेद्रम ताकना, तेन निमा पुनदना इन्जि, इव पोल्लोड नीक वेहतहनन. देवुळता लोतोर बोर इतेके, किर्स्तुन नमवालोर जीवात मनदनद देवुळता मुल्.✧ बेद्रमलेहका रायिना, जोताना, आदरते लोन नितहता, अद्रमलेहकाने विस्वसिरा मुल् बेगा बेस ताकिहतोर, अगा देवुळता सेतेम पोल्लो नितहता.✧

16 ओसो किर्स्तुना लोप्पा, देवुळ पड्ने कीतव पोल्लोड पका असलताड मन्हताड, इद करलिये.✧

“किर्स्तु मान्वल आसि माक दिसतोग.✧

ओगु देवुळता मग इन्जि, पवित्र जीवा तोहता.

ओग हामुरताहि तेगकतस्के, देवतुल्क साक्सि मताड.✧

ओग तना डीसाते कलियनाहु, देवुळि ओन पोगोन ओता.✧

ओना कबुर दुस्राड जातिनोरगा आबुर आता.

दुनियामेदोर लोकुर ओन नमतोर.”✧

4

जोलताड कागहवालोर लोप्पा

1 इंजेके इव आक्रिताड दियाणे बह बह आयगा, तेना लोप्पा देवुळता जीवा पड्ने वेहतहता,✧ केंजा. उच्चुर लोकुर जोलताड कागहवालोरड केंजिसि, विस्वसताहि लेसनुर.✧ नाळेह कीयनव देयहक कागहतपु, वेर कागहवालोर अविस्कनाड अडोड-उतुर्किन वेहतनुर.✧

2 वेर इतेके, नाळेह केवालोर जोलहालोर. बेद्रम कासता कच दलगाताहकु, (मैंदुल कर्विस बातय पुनो,) अद्रम वेर नेहना-लागवा बुदतुन मुर्तिय पुनोर.✧

3 मर्मिड कीयलाह लागो,✧ ओसो बेव उचुक तिंडिनु तिनदलाह पोलो, इद्रम वेर कागहतहतोर.✧ (देवुळता विचर बारा अह इले.) अव तिंडिनु, देवुळता सेतेम पोल्लोतुन पुनवालोर विस्वसिर, तान जोहर कीसि तिनदना इन्जि, देवुळ अविस्किन पुटिह कीता.✧

4 बह इतेके, नना पुटिह कीतव कतमे बेस मन्हताड इन्जि, देवुळ इन्हता. (इव देवुळता कयदाहि वाताड इन्जि,) माट तान जोहर कीसि अविस्किन तिनदना,✧ (अस्के माट कळवोगआयवल). अदिहक बेदाय तिडटुन पोलो इनदनद आयो.✧

5 देवुळता पोल्लोते ओसो पार्तनाते, अद तिंडि देवुळता मुनेह बेस पोलिहता. (बह इतेके, सबे तिनदनव तिंडिड बेसताडे इनजोर, ताना पोल्लो वेहतहता.)✧

तिमोति बह मनदना

6 नना वेहतव इव पोल्लोड विस्वसिरिन कागहा. निमा विस्वसताड पोल्लोनु, ओसो इचानाह केंजसोर वातिन अव बेसताड पोल्लोन कगयिसि, विस्वसते बेसीतिन.✧ बेसीताहकु किर्स्तु येसुना बेसतोग सेवक आयकिन.✧

7 सेळोस्क वेहतनव पीटोना लेहकाडाड, देवुळतुन सीता केवव पोल्लोनु, ओसो बुदलेवव पोल्लोन केंजमा.✧ मति निमा देवुळतुहक विचर वानाह पिसलाह, कगयसोर मनु.✧

8 मैंदुलतुन बेस तासतेके, माक उचुने पायदा आस्ता,✧ मति देवुळतुहक विचर वानाह पिसतेके, सबे रीतिने पायदा आस्ता.✧ बह इतेक, अद्रम मतेके इंजेके वने, पया वने, देवुळता पिसमुळ दोर्किह कीयहनल इनजोर,✧ बेस-नेहना पुन्ज महनल.

9 इद पोल्लो सेतेमताये ओसो सबेदोर केंजना लायकता आंद.

✧ 3:13 3:13 मत्थाल 25:21 ✧ 3:14-15 3:14-15 4:13 ✧ 3:14-15 3:14-15 इब्रितोर 10:21; 1 पत्र 2:5 ✧ 3:14-15 3:14-15 2 तिमोति 2:19 ✧ 3:16 3:16 रोम सहरतोर 16:25 ✧ 3:16 3:16 योहन 1:14; 1 पत्र 1:20 ✧ 3:16 3:16 लूकाल 24:4; 1 पत्र 1:12 ✧ 3:16 3:16 मार्कल 16:19; 1 पत्र 1:21 ✧ 3:16 3:16 रोम सहरतोर 16:26; कुलुसितोर 1:23; 2 तिसलुनितोर 1:10 ✧ 4:1 4:1 बळयिर 28:25; इब्रितोर 3:7 ✧ 4:1 4:1 2 तिसलुनितोर 2:3-7; 2 तिमोति 3:1; 2 पत्र 3:3 ✧ 4:1 4:1 याकुब 3:15; 1 योहन 4:6 ✧ 4:2 4:2 इपिसुसतोर 4:19 ✧ 4:3 4:3 इब्रितोर 13:4 ✧ 4:3 4:3 कुलुसितोर 2:16,23 ✧ 4:3 4:3 पुटमुळि 1:29; 9:3; रोम सहरतोर 14:6; 1 कुरिततोर 10:31 ✧ 4:4 4:4 रोम सहरतोर 14:6; 1 कुरिततोर 10:31 ✧ 4:4 4:4 1 कुरिततोर 10:25-26 ✧ 4:5 4:5 पुटमुळि 1:25,31; इब्रितोर 11:3 ✧ 4:6 4:6 1:9-10 ✧ 4:6 4:6 2 तिमोति 3:10 ✧ 4:7 4:7 1:3-4 ✧ 4:7 4:7 इब्रितोर 5:14 ✧ 4:8 4:8 कुलुसितोर 2:23 ✧ 4:8 4:8 6:3,5-6; 2 तिमोति 3:5 ✧ 4:8 4:8 देवुळताड पाटाड 37:9; बुदताड पोल्लोड 19:23; मत्थाल 6:33

10 इद पोल्लोतेनाहक माट एपुर पेसनाह कहटेम कीतोम, ओसो लळेम आयलाह आतोम. ✧ जीवात मनदनद देवुळता पोगोन आसा तासतोम. ✧ अद सबेटोरिन पिसिह कीस्ता, कासा इतेके विस्वसिरिनु. ✧

11 इव पोल्लोना उकुम ईस कागहा. ✧

12 निमा लेयोनिन इनजोर, बोगे नीक पास्कमाकेग. ✧ मति निमा बेद्रम वळ्हकिहनिन, बेद्रम देवुळतुहक विचर वातप ताकिहनिन, बेद्रम जीवा कीयहनिन, बेद्रम विस्वस कीयहनिन, ✧ विस्वसिर इविन ऊळिसि, बेस कगयिर. ✧

13 नना अके वानाहजोम, ✧ देवुळता सास्त्रमताड पोल्लोन विस्वसिरा मुनेह अर्वना, ओरिहक दीरा वानाह वेहतना, ओरिन कागहतना, ✧ इद कबळते मन.

14 विस्वसिराड मुक्यालोर नीवा पोगोन तमाड कयक तासतोर, ✧ अह कीसि देवुळि इतद पोल्लो वेहचि, नीक ताना कबळतेनाहक निल्लिह कीतोर. ✧ अस्के देवुळता जीवाते नीक दोर्कतद बुदतुन मागडमा.

15 इवे पोल्लोन सीता कीसोर मन. इवे पोल्लोड वेहतप ताका. अस्के निमा विस्वसते बेर्ससोर दायनद सबेटोर मन्कलोरिहक दिसगा.

16 निमा बह पिसिहनिन, बेव पोल्लोड कागहतहनिन, इदिन सीतात तासा. अस्के नीकु ओसो नीवाड केंजवालोरिन वने, पिसिह कीया पगयकिन. ✧

5

तिमोति विस्वसिरा संगे बेद्रम मनदना

1 मुस्तोरिन दगाड एमा, मति ओरिन नीवा बाबाना लेहकाडोर इन्जि वळ्हका. ✧ लेयोर कोयतोरिन, नीवाड दादाल-तमोरा लेहकाडोर इन्जि, ✧

2 सेळोस्किन नीवा तलिना लेहकाडाड इन्जि वळ्हका. लेया आस्किन नीवाड एलास्क-अकास्क इन्जि, बेदे गलत विचर केवा, बेसतल बुदते वळ्हका.

रांडे आस्किन ऊळेवाळे कीयनदिना लोप्पा

3 गतलेवव रांडे आस्किहक मान-दान ईम. ✧

4 मति बेदाय रांडे आंचानाड पिलाड-पेकोर आयि, बापि इनवालोर पिलाड-पेकोर आयि मतेके, ओर मुने तमाय लोता रांडे आंचान अय कीयलाह कगयना. इद्रमलेहका मुने तम्क अय कीतदु तमा तलिन, काकोन, बापिन वने अय कीयना. इद्रम कीतेके, देवुळि गिर्दा आस्ता. ✧

5 मति बोगे लेवा निटम वगय मनदनद रांडे आंचाळि, देवुळता पोगोन आसा तासिहता. ✧ ओसो नग्का पिळ्विळ पियल-पोळ्डु, नाक सायता कीम सामि इनजोर, देवुळतुन अर्जि कीसोर ओसो पार्तना कीसोर मन्हता. ✧

6 मति तमाय कुसितेनाहक पिसनव रांडे आस्कु, जीवात मतेक वने, डोलतप लेहकान मन्हताड. ✧

7 अदिनेनाहक विस्वसिर बोन्के कसुर दिसवप मनदलाह, ओरिन उकुम ईम. ✧

8 अहे ओसो बोगाय मन्कल, तना जीवातोरिन ओसो तना लोतोरिन अय केवेक अचोन, ओग विस्वस विळसतप लेहकान आतोग, ओग विस्वस केवोरिहकाय एक्वा लागवोग आंदोग. ✧

9 दर्म दोर्कतव आस्कनाड पेदिर्क रासतद सीटटगा, सबेटव रांडे आस्कनाड पेदिर्क रासनद आयो. सिरप मूंड वीसाड वर्साड वयस मन्जि, ओर्वोगे मुजोहक अन्ज मतद ✧ आंचाना पेदिर रासनद.

10 ओसो, बेद्रमविस्कनाड पेदिर्क रासना इनजोर वेहतहन्न: बेसता कबळ कीस्ता इनजोर दुसोर वळ्हकनदु, ✧ पिलाड-पेकोरिन अय कीतदु, दुसोरिन लोन केयिस जावा-एग ईतदु, ✧ देवुळता मन्कलोरिन ओर्युलतदिना लेहका सेवा कीतदु, तिपलते मतोरिहक तोळ आतदु, बेसताड कबस्क कीयना विचरते मतदु, इद्रमता आंचाना पेदिरतुने रासनद.

11 लेया आस्क रांडे आतेक अचोन, अविस्कनाड पेदिर्किन रासमा. बाराहक इतेके, अविस्कनगा मुनेता लेहकान किर्स्तुना सीता मनो. मति बेस्के मुजोहक दायनद गिर्दाता सीता पुटिहता, अस्के अव मुजोहक दायलाह विचर कीस्ताड.

12 अद्रम कीसि, मुने करल कीस मतदिन मिळहतहताड. * अदिनेनाहक कसुरतव आस्ताड.

✧ 4:10 4:10 1 कुरिततोर 15:10 ✧ 4:10 4:10 6:17 ✧ 4:10 4:10 योहन 4:42; 2 कुरिततोर 1:10; 1 तिमोति 2:3-4; 6:17
✧ 4:11 4:11 5:7; 6:2 ✧ 4:12 4:12 1 कुरिततोर 16:11; तीतुस 2:15 ✧ 4:12 4:12 1:14 ✧ 4:12 4:12 तीतुस 2:7-8
✧ 4:13 4:13 3:14-15 ✧ 4:13 4:13 2 तिमोति 3:15-17 ✧ 4:14 4:14 बळयिर 6:6; 1 तिमोति 5:22; 2 तिमोति 1:6 ✧ 4:14
4:14 1:18 ✧ 4:16 4:16 1 कुरिततोर 1:21 ✧ 5:1 5:1 तीतुस 2:2 ✧ 5:1 5:1 तीतुस 2:6 ✧ 5:3 5:3 बळयिर 6:1; 9:39
✧ 5:4 5:4 इपिसुसतोर 6:2-3 ✧ 5:5 5:5 1 कुरिततोर 7:34; 1 पत्र 3:5 ✧ 5:5 5:5 लुक्काल 2:36-37; पिलिपितोर 4:6; 2 तिमोति 1:3
✧ 5:6 5:6 2 तिमोति 3:6; तोहचीतव पोल्लोड 3:1 ✧ 5:7 5:7 4:11 ✧ 5:8 5:8 तीतुस 1:16 ✧ 5:9 5:9 3:2 ✧ 5:10
5:10 बळयिर 9:36; 1 तिमोति 6:18; तीतुस 2:7-8; 3:8; 1 पत्र 2:12 ✧ 5:10 5:10 3:2 * 5:12 5:12 बह इतेके: इव लेया रांडे आस्कु,
विस्वसिरा मुडा सेवा कीयलाह, ओसोवने मर्मिड केवोम इन्जि, करल कीस मताड.

13 ओसो अव आस्क लोन बाताले कबळ केवोड, लोहक-लोहक वेलियिहताड. पकाय लंडाते मन्हताड, सिरप कबळतेन लंडा आयो मति, टेटे-टेटे वळ्हकसोर वने मन्हताड. दुस्रोना कबळतगा कय वाटिहताड,✧ ओसो लाग्वाड पोल्लोड वळ्हकिहताड.

14 अदिनेनाहक लेया आंचाळ रांडे आतेक अचोन, कोटुलतोरिहक वळ्हकलाह अग दोर्कवाह,✧ इद्रम कीयि: मुजोहक अनि, पिलाड-पेकोर कंजि, लोन पोस मनि.✧

15 इद्रम बाराहक इहनन इतेके, इंजेकेन उचुक लेया रांडे आस्क, किर्स्तुनगडाहि लेसिसि देयहकना मुक्यानेके मिळ्णदताड.

16 बेदाय विस्वसि आंचाना लोताड आस्क रांडे मतेके, अद अव आस्किन अय कीयना. विस्वसिरा मुडा पोगोन मोता वाटनद आयो. बेव रांडे आस्किन अय कीयलाह बोगे इलेग, अविस्किन विस्वसिरा मुलु अय कीयिर.

विस्वसिराड मुक्यालोरा लोप्पाडा पोल्लो

17 बोगाय विस्वसिरा मुक्याल, विस्वसिरा मुडुन बेस-नेहना ताकिह कीतोग इतेके, ओन्क बेस मान ईयना, ओसो बेस दान ईयना.✧ कासा इतेके, देवुळता पोल्लोतुन वेहतना, काहृतना कीयनद कहटेम केवालोरिहक पका मान ईयना.✧

18 देवुळता साङ्गमतगा इद्रम रासतद मन्हता: विसनद कौदा कळातगा विसिहपा तिनि✧ इनजोर रासतद मन्हता. अद्रमलेहकाने कबळ केवाहकु, बूति दोर्कना गावले.✧ अदिनेनाहक विस्वसिरिन ताकिह केवालोर मुक्यालोरिहक, विस्वसिरा मुल बूति ईयना.

19 बोगाय विस्वसिरा मुक्याना पोगोन, कसुर ओपतेक अचोन, कमसेकम इर्वुर-मुवुर साक्सि एवालेवा, तान केंजमा.✧

20 पापम कीतोर मुक्यालोरिन, विस्वसिरा मुडा मुनेह तेर्हा.✧ अस्के दुस्रो पापम केवा, रेयिस मनदनुर.

21 देवुळि, किर्स्तु येसु, ओसो देवुळ आचतव देवतुल्लु, वेरा मुनेह नना नीक वेहतलाह आतन:✧ नना वेहतनव इव पोल्लोन पोस मन. मन्कलोरा मोकम ऊळिस, बेदे कबळ केमा. सबेटोरिन उंदिय विचरते ताकिह कीम.

22 ओसो विस्वसिरा मुडुन ऊळेवाळे कीयलाह, मुक्यान निल्लिह कीकन इनजोर, बोनाय पोगोन विचर केवालेवा, कंद्रेमते कय्क तासिस निल्लिह कीयलाह ऊळमा.✧ पया इद्रमतोग लाग्बोग पेसतेके, निमा ओना पापमतगा कलियकिन.✧ निमा इतेक, पापमतहि जेक आम.✧

23 (तिमोति, पवित्रते मनदकन इन्जि, वेट एगे उनजोर मनमा. निमा अमेसा बेमर आनाहकु, ओसो नीवा पोटा नोयनाहकु, उचुन ओयतद अंगुर जोमा वने उनु.)

24 (इद्रम चट्टिपट मुक्यालोरिन निल्लिह केमा इनजोर, नना बाराहक वेहतहनन इतेके:) उच्चुर मन्कलोरा पापम, दुस्रोहक पोळ्कने दिसिहता. ओरिन पर्हकिस एर्का कीयनामुनेन, ओरा पापम बुदतुन पुनदनाह आस्ता. मति उच्चुर मन्कलोरा पापम बार, अस्केडस्केन दिसो, पया पेके दिसिहता इनजोर.

25 ओसो अद्रमलेहकाने वेल्लाटोराड बेसताड कबस्क वने, दुस्रोहक पोळ्कने दिसिहताड, दिसवेक तेला पया पेके लोकुरिहक एर्का आयनुड.✧

6

ओर्युलतोर विस्वसिर बह मनदना

1 दुस्रोरा कय इळन मनवालोर ओर्युलतोर विस्वसिर, तमा माल्कालोरिहक मान ईसि, अमेसा ओरा पोल्लोते वरेम आस मनदना.✧* अह मतेके, मन्कलोरा ओरा बेसता कबळतुन ऊळिहतोर, अस्के देवुळता पेदिरतुन, ताना पोल्लोतुन बोगे पास्कोग.✧

2 विस्वसि ओर्युलतोना माल्काल वने, विस्वसि मतेक अचोन, नावा माल्काल नावा ऐगेटोग विस्वसि आंदोग, ओना पोल्लो केंजवेक बाताले आयो इनजोर, विचर कीयनद आयो. ओर्युलतोना बेस-नेहना कबळ कीतेक अचोन, माल्काहक पायदा दोर्किहता. ओग वने विस्वसि, देवुळि ओन जीवा कीता, अदिनेनाहक ओन्क इंका एक्वा सेवा कीसीयना.

निमा इव पोल्लोन काहचि, ओर्युलतोरिन इद्रम ताकलाह वेहा.✧

कोतान जीवा केवालोर लेसिहतोर

3 इंजेके बोगाय माट काहृतव पोल्लोन विळिससि, दुस्राड पोल्लोड काहृतहतोग, मावा येसुसामि किर्स्तुनाड सेतेम पोल्लोन✧ केंजोग आस्तोग, अमेसा देवुळतुहक विचर वानाह, पिसिह कीयनव सेतेम पोल्लोन✧ वने केंजोग आस्तोग;✧

✧ 5:13 5:13 2 तिसलुनितोर 3:11; 1 पत्र 4:15 ✧ 5:14 5:14 6:1 ✧ 5:14 5:14 1 कुरिततोर 7:9; तीतुस 2:5 ✧ 5:17 5:17 रोम सहरतोर 12:8 ✧ 5:17 5:17 1 तिसलुनितोर 5:12-13 ✧ 5:18 5:18 व्यवस्थाविवरण 25:4; 1 कुरिततोर 9:9 ✧ 5:18 5:18 लैव्यव्यवस्था 19:13; व्यवस्थाविवरण 24:15; मत्याल 10:10; लकाल 10:7 ✧ 5:19 5:19 व्यवस्थाविवरण 17:6; 19:15; मत्याल 18:16 ✧ 5:20 5:20 गलातितोर 2:14; इपिसुसतोर 5:11; 2 तिमोति 4:2 ✧ 5:21 5:21 6:13; 2 तिमोति 2:14 ✧ 5:22 5:22 3:10; 4:14 ✧ 5:22 5:22 इपिसुसतोर 5:11 ✧ 5:22 5:22 2 योहन 11 ✧ 5:25 5:25 तोहचीतव पोल्लोड 14:13 ✧ 6:1 6:1 इपिसुसतोर 6:5; कुलुसितोर 3:22 * 6:1 6:1 अद कालमते ओर्युल कबळ बेद्रम मंदु, इदिन पुनदलाह पुस्तकता आक्रिते पुनवव पोल्लोना अर्तमि, अगा ऊळाट. ✧ 6:1 6:1 5:14; तीतुस 2:5 ✧ 6:2 6:2 4:11; 5:7 ✧ 6:3 6:3 1:9-10 ✧ 6:3 6:3 तीतुस 1:1-4 ✧ 6:3 6:3 रोम सहरतोर 16:17; 1 तिमोति 1:3-4; 4:8

4 अद्रममोग पकाय पोमाडेड आतोग, मुर्तिय बातय पुनोग, ओना बुदि करब आताहकु, पोल्लोने गिटोगटो आस्तोग.☆ ओसो उड्लाड-उड्लाड पोल्लोन बेराड कीसि जगळम पुटिह कीयलाह आस्तोग.☆ अदिनेनाहक ओनगडाह कुळसा पुटिहता, ओड पुटिहता, उस्कना-पास्कना पुटिहता, लाग्वा विचर कीयनद पुटिहता.☆

5 इद्रमतोर लाग्वा बुदतोर आंदुर, ओसो सेतेम पोल्लोताहि जेक आतोर,☆ रोमवालेवा जगळम आसोर मन्हतोर. इद्रमतोर देवुळतुन माळिसि, पका कोताड कमय कीसि माक पायदा आस्ता इनजोर, विचर कीस्तोर.☆

6 मति मतेकाय, लेवेकाय, सुकमते मनदनदे बेसु.☆ अह मन्जि, देवुळतुहक विचर वानाह ताकतेकेने, बेरा पायदा दोर्किहता.☆

7 बह इतेके, माट बूमतगा पुटटस्के बाताले पोस वावल, अद्रमे हातस्के बाताले पोस दाया पगवल.☆

8 अदिनेनाहक मयगा तिनदलाह तिडि ओसो केगयलाह गेंडेड मतेक अचोन, इवटेन गिर्दा आस मनदना.☆

9-10 कोतान जीवा कीयनाहके, सबे रीतिनाड लाग्वाड कबस्क पुटिहताड.☆ उच्चुर कोतानगा जीवा वाटटाहके, विस्वसताहि लेसतोर. ओसो वेल्लाय दुकमतुन, तमा जीवातगा ततोर. अदिहक मता मन्कलोर आयलाह विचर केवालोरगा, पापमते अर्हतनद दोका पुटिहता.☆ (मोलुल वदतगा एकना लेहकान,) इद्रमता मनमुळ पापमता वदतके ओसीस्ता.☆ ओरा जीवातगा बुदलेवव, दोकाताड विचर्क पुटिहताड, अव ओरिन पूरा बूळेम आयनके ओसीस्ताड.☆

तिमोति बेद्रम मनदना इनजोर पोल् वेहतहतोग

11 मति तिमोति! (निमा वेर मन्कलोर लेहका आयविन,) निमा देवुळता मन्कनिन. अदिनेनाहक इव लाग्वाड पोल्लोनाहि अबर विता.☆ अविस्कनगडाह जेक मन्जि, इद्रमलेहका मनदलाह पर्हका: सेतेमते पिसना, देवुळतुहक विचर वानाह पिसना,☆ विस्वसते ताकना, जीवा कीयना,☆ तिपलते विस्वसतुन विळसवा मनदना,☆ कुलुल बुदते मनदना.

12 विस्वसतेनाहक (बेचोन तिपल वातेक तेला, अदिना संगे) ओरेम आयवा लळेम आम.☆ अमेसाता पिसमुळतुन पका पोयम, इदे पिसमुळतुहक देवुळि नीक केयता.☆ इद पिसमुळ दोर्किह कीतन इनजोर, निमा वेल्लाटोर मन्कलोर मुनेह साक्सि वेहतित वने.☆

13 सबेटविस्किहक जीवा ईयनद देवुळता मुनेह, ओसो पुन्तियु पिलाति गुमसिहक सेतेम पोल्लोता साक्सि ईतोग किर्स्तु येसुना मुनेह,☆ इंजेके नना नीक उंद उकुम ईयलाह आतन.☆

14 इतेके, नना नीक वेहतव पोल्लोन तपवालेवा, नियगा कसुर दिसवपु, केंजिस ताका. मावा येसुसामि किर्स्तु ओसो वानाहजोम,☆ केंजसोर मन.

15 ओग वायनद कगोते,☆ देवुळि ओन दिसिह कीयगा. डीसाता देवुळि पूरा दुनियातुन ताकिह कीयनद अदे, राजालोरा राजाल अदे, सामिरा सामि अदे आंदु.☆

16 बेस्केन डोलवदु अदे,☆ अद बोगे एवया पगवद वेहचतगा मन्हता,☆ तान बोगे मन्कल ऊळोग, ओसो बेस्केन ऊळ वने पगवोग,☆ ताने सबेटोर मान ईयिर. राजेम कीयनद लाव, अमेसा-अमेसातुहक तानाय मनि. अहे आयि.☆

17 इद दुनियातोर मता मन्कलोरिन☆ इद्रम उकुम ईम: ओर पोगयसोर तिरियमाकिर.☆ कोताड नेंड मन्हताड, नाळि मनोड. अदिनेनाहक कोताना पोगोन आसा तासमाकिर, मति देवुळता पोगोन आसा तासिर.☆ माट सुकमते मनदलाहि, अदे माक सबे मादुन आलिस पिसनाह ईस्ता.☆

18 मता मन्कलोर बेसताड कबस्क कीसोर मनिर. (कोताने मता मन्कल आयना लेहका,) बेसताड कबस्कने मता मन्कलोर आयिर, चिच्टम आयमाकिर. बेदाय मादुन दुसोरिहक तूसीसीयिर.☆ (तिमोति! इद्रम मनदलाहि, ओरिन उकुम ईम.)

19 ओर इद्रम मतेक अचोन, पोगोन देवुळता जागातगा, पका बर्कत जमा कीतप आस्ता.☆ (लोता जोता दोहतना लेहकान,) अगा मनदलाह जोता दोहतप लेहकान आस्ता. अस्के बह पिसना इन्जि, देवुळता विचर मन्हता, अद्रमे ओर पिसनुर.

20 मन्कलोर देवुळतुन सीता केवा, लाग्वाड-लाग्वाड वेहतहतोर. (माट कागहतद पोल्लोतुन विळिसस,) एल्लम पोल्लो कागहतहतोर; ओसो अदिन निटम बुदता पोल्लो इन्हतोर. तिमोति, निमा ओरगा अनमा,☆ मति देवुळि नीवा कयदे ईतद कबळतुन बेस-नेहना तासा.☆

☆ 6:4 6:4 3:6 ☆ 6:4 6:4 बळयिर 18:15; 2 तिमोति 2:14 ☆ 6:4 6:4 1:3-4 ☆ 6:5 6:5 2 तिमोति 3:8; तीतुस 1:15
 ☆ 6:5 6:5 तीतुस 1:11; 2 पत्र 2:3 ☆ 6:6 6:6 पिलिपितोर 4:11; इब्रितोर 13:5 ☆ 6:6 6:5-6 4:8 ☆ 6:7 6:7 अय्युब 1:21;
 सभोपदेशक 5:15 ☆ 6:8 6:8 बुदताड पोल्लोड 30:8; मत्याल 6:31; पिलिपितोर 4:11 ☆ 6:9-10 6:9-10 कुलुसितोर 3:5; 1 तिमोति 3:3
 ☆ 6:9-10 6:9-10 बुदताड पोल्लोड 15:27; 23:4; 28:20; लूकाल 12:21 ☆ 6:9-10 6:9-10 3:7 ☆ 6:9-10 6:9-10 तीतुस
 2:12; याकुब 5:1 ☆ 6:11 6:11 2 तिमोति 2:21-22 ☆ 6:11 6:11 2 तिमोति 3:17 ☆ 6:11 6:11 1:14 ☆ 6:11 6:11
 2 तिमोति 3:10 ☆ 6:12 6:12 1 कुरिततोर 9:25-26; पिलिपितोर 1:30; 1 तिमोति 1:18; यहूदाल 3-4 ☆ 6:12 6:12 पिलिपितोर 3:12
 ☆ 6:12 6:12 2 तिमोति 2:2 ☆ 6:13 6:13 मत्याल 27:2; योहन 18:37 ☆ 6:13 6:13 5:21 ☆ 6:14 6:14 2 तिसलुनितोर
 2:8 ☆ 6:15 6:15 2:6 ☆ 6:15 6:15 1:17; तोहचीतव पोल्लोड 17:14; 19:16 ☆ 6:16 6:16 1:17 ☆ 6:16 6:16
 देवुळताड पाटाड 104:2; याकुब 1:17; 1 योहन 1:5,7 ☆ 6:16 6:16 योहन 1:18; 1 योहन 4:12 ☆ 6:16 6:16 1:17 ☆ 6:17
 6:17 2 तिमोति 4:9-11 ☆ 6:17 6:17 देवुळताड पाटाड 62:10; लूकाल 12:20; रोम सहरतोर 11:20 ☆ 6:17 6:17 4:10; 6:9-10
 ☆ 6:17 6:17 बळयिर 14:17 ☆ 6:18 6:18 रोम सहरतोर 12:8; इपिसुसतोर 4:28; 1 तिमोति 5:10 ☆ 6:19 6:19 मत्याल 6:20
 ☆ 6:20 6:20 कुलुसितोर 2:8; 2 तिमोति 2:16 ☆ 6:20 6:20 2 तिमोति 1:12,14

21 उच्चुर अद बुदता पोल्लो दोर्किह कीतोम इनजोर इन्हतोर, मति तमा विस्वसताहि पेग्के अरतोर; ☆ (ओरगा निमा अनमा.)
देवुळि मीक देय्वा ईयि. ☆

तिमोतिनेनाहकु किर्स्तुना बळयि पोलु लोहतदु पयाडा सीटि

इद सीटटुन रासवाल, किर्स्तुना बळयि पोलु आंदोग. पोलु तिमोतिहक इद सीटि लोहतस्के, रोम सहरता जेलतगा मतोग. तिमोति बेसता कबुरतुन पोकर कीयलाहि, पोलुना संगे तिरिथिंदोग. पया पोलु ओनु, इपिसुस सहरता विस्वसिरा मुडुन ताकिह कीयलाह, अद सहरते मनदलाह वेहतोग.

पोलु इद सीटटुन बाराहक रासतोग इतेके, रोम सरकारतोर तन्क हक्कलाह ऊळिहतोर इनजोर, पोलु पुन्ज मतोग. अदिनेनाहक तना डोलनामुनेन, तिमोति तनगा वायेग इनजोर, इद सीटि रासतोग. ओसो देवुळता सेवा बेद्रम कीसोर दायना इनजोर ओन कागहतलाह, ओसो इपिसुस सहरतोर विस्वसिरगा मतव, लाग्वाड पोल्लोना लोप्पा बह कीयना इनजोर, ओन वेहतलाहि इद सीटि रासिस लोहच मतोग.

मुनेटा पोल्लो

1-2 तिमोति, नना पोलुनन, नीक सीटि रासलाह आतन. मन्कलोर किर्स्तु येसुन विस्वस कीतेके, अमेसाता पिसमुळतुन दोर्किह कीस्तोर इनजोर, देवुळि मुनेन पोल्लो विळसता. अद पोल्लोता कबुर ओयलाहि नना पोलुनन, देवुळता विचर मतपु, किर्स्तु येसुना बळयिनन आतन, ✧ इदिन सीता कीमु. नीक नना नावा मगना लेहका जीवा कीयहनन. ✧ मावा देवुळबाबाल ओसो मावा येसुसामि किर्स्तु, नीकु देय्वा ईयिर, जीवा लोपिर, अह आसि निमा सुकमते पिसा. ✧

किर्स्तुनेनाहक लजा आयनद आयो

3 नना देवुळता मुनेह आयि, लोकुरा मुनेह आयि, अमेसा जीवाताहि कसुरलेवप मन्जि, देवुळतुन माळलाह ऊळिहनन. ✧ मावाड तादोर-बाबोर वने, अद्रमलेहकाने देवुळतुन माळतोर. ओसो नीक सीता कीयहपा, देवुळतुन नना जोहर कीयहनन. नका पिळिवळ पियल-पोळद पार्तना कीयहपा, ✧ माडवालेवा नीक सीता कीयहनन, तिमोति. ✧

4 नना नियगडाहि पेसतस्के, नीवा कनिरतुन सीता कीतन, ✧ नीक ऊळलाह नावा जीवा पर्हकिहता. नीक ऊळतेक अचोन, नाक बेस-नेहना गिर्दा आस्ता. ✧

5 नीवा विस्वस निटमता विस्वस इनजोर, नना सीता कीतन. ✧ मुने नीवा काको लोयिस, अद्रमे विस्वसता मता. पया नीवा यायालि यूनिके वने, अद्रमे विस्वसता मता. ✧ निमा वने अद्रमताय विस्वसतोनिन इनजोर, नावा बर्वस मन्हता.

6 अदिनेनाहक नना नीक इद पोल्लो वेहतहनन. मुने नीवा पोगोन नना कयक तासिस पार्तना कीतन, अस्के देवुळि नीक सेवा कीयनद बुदि ईता. ✧ अद बुदतुन काळडा इनजोर, नीक सीता कीसीयलाह आतन.

7 बाराहक इतेके, देवुळि माक रेयिस मनदनद जीवा एवो, ✧ मति माक लावता, दुस्रोनिन जीवा कीयनदु, कुदतुन आवे कीयनद जीवा ईता. ✧

8 अदिनेनाहक मावा सामिना साक्सि ईयलाह, निमा लजा आयमा. अद्रमलेहकाने ओना सेवा कीयनाहक, नना जेलते महनन; इद पोल्लोतेनाहक वने निमा लजा आयमा. ✧ मति देवुळि नीक ईतद लावते, बेसता कबुरतेनाहक नावा संगे तिपल आम. ✧

9 देवुळि माक पिसिह कीसि, तनाय पवित्र लोकुर आयलाह माक आचता. ✧ माट बेसताड कबस्क कीताहकु आयो, मति तना मुनेन विचर कीस मतद पोल्लोता इसबते, माक आचता. ✧ किर्स्तु येसुना मेटे, माक ताना दया दोर्कना इन्जि, अद सुस्मुनेताहि विचर कीस मता. ✧

10 इंजेके माक पिसिह केवाल किर्स्तु येसु बूमतगा वास मताहकु, देवुळि मावा पोगोन दया कीता इनजोर तोहचीता. ✧ किर्स्तु हामुरता लावतुन बूळे कीतोऱ, ओसो बेसता कबुरतुन विस्वस केवालोर मन्कलोर, अमेसा-अमेसातुहक देवुळता संगे पिसिहतोर इनजोर तोहतोग. ✧

11 इदे बेसता कबुरतुन पोकर कीयलाह, कागहतलाह इनजोर, देवुळि नाक किर्स्तुना बळयि इनजोर निल्पिह कीता. ✧

✧ 1:1-2 1:1-2 रोम सहरतोर 1:1 ✧ 1:1-2 1:1-2 तीतुस 1:1-4 ✧ 1:1-2 1:1-2 रोम सहरतोर 1:6-7; 1 तिमोति 1:2 ✧ 1:3 1:3 बळयिर 23:1; 1 तिमोति 1:5 ✧ 1:3 1:3 1 तिमोति 5:5 ✧ 1:3 1:3 रोम सहरतोर 1:9-10; 1 तिसलुनितोर 3:10 ✧ 1:4 1:4 बळयिर 20:37-38 ✧ 1:4 1:4 4:9-11,21 ✧ 1:5 1:5 1 तिमोति 1:5 ✧ 1:5 1:5 बळयिर 16:1; 2 तिमोति 3:15 ✧ 1:6 1:6 1 तिमोति 4:14; इब्रितोर 6:1-2 ✧ 1:7 1:7 योहन 14:27; रोम सहरतोर 8:15 ✧ 1:7 1:7 2 पत्र 1:6 ✧ 1:8 1:8 मार्कल 8:38; इपिसुसतोर 3:1 ✧ 1:8 1:8 2:3,9; 4:5 ✧ 1:9 1:9 रोम सहरतोर 8:28-30 ✧ 1:9 1:9 इपिसुसतोर 2:9 ✧ 1:9 1:9 रोम सहरतोर 16:25; इपिसुसतोर 1:4; तीतुस 1:1-4 ✧ 1:10 1:10 रोम सहरतोर 16:26; तीतुस 2:11 ✧ 1:10 1:10 1 कुरिततोर 15:26; इब्रितोर 2:14-15 ✧ 1:11 1:11 1 कुरिततोर 9:1

12 अदिनेनाहक नाकु इव तिपल्क वाताड, वातेक तेला नना लजा आयोन.✧ बाराहक इतेके, नना बोन विस्वस कीतन इनजोर पुतन. (नना देवुळतुन विस्वस कीतन,) नना ताना कयदे तासिसीतद नावा जीवातुन*, अदु किर्स्तु मल्स वायनद दिया एवनाह, राका कीस तास पगयहता† इनजोर, बेस-नेहना पुतन.✧

13 निमा नयगडाहि केंजतव पोल्लोडे चुकवव आंदुड. अविस्किने पोस मन.✧ ओसो निमा किर्स्तु येसुना संगे जोळेम आताहकु, ओन विस्वस कीसोर मन, दुसोरिन जीवा कीसोर मन.✧

14 देवुळि बेसता पोल्लोतुन नीवा कयदगा ईता. अद पोल्लोतुन बोगे मिळहतनद आयो इन्जि, मयगा मनदनद देवुळता पवित्र जीवाता मेटे,✧ तान बेस-नेहना राका कीस मन.✧

15 आसिया पटटोर वेल्लाटोर विस्वसिर नाक तोळ एवोर.✧ अगडोर पुगिलुस ओसो इरमुगिनेस इनवालोर वने, नाक तोळ एवोर इनजोर पुतिन.

16 उनेसिपुस्स इनवाना लोतोर पोगोन, सामिना दया वायि.✧ नना जेलते मनदनदिन ऊळिस, ओग लजा आयवा, नाक ऊळलाह वातोग. ओसो वेल्लाडे मल्काड नाक तोळ ईतोग.

17 ओग इगा रोम सहरते वातस्केन, रोमवालेवा नाक पर्वकिस दोर्किह कीतोग.

18 तना नेयम कीयनद दियाते, सामिनाहि ओन्क दया दोर्कि. नना इपिसुस सहरते मतस्के वने, ओग नाक बेद-बेद सेवा कीसीतोग, इदिन निमा बेस-नेहना पुतिन.

2

किर्स्तु येसुना कबळतुन नाळेह केवा कीम

1 अदिनेनाहक बाबा, किर्स्तु येसुना मेटे, देवुळि माक देखा ईता. अद देखाते, दीराते सेवा कीसोर मन.✧

2 नना कागहतव पोल्लोन, वेल्लाटोर मन्कलोरा मुनेह निमा केंजतिन.✧ अव पोल्लोन काळडलाहि, दुसोरिन कागहतना लायकतोर सेतेमतोरिहक वेहा.

3 किर्स्तु येसुना सेवा कीदोम, आदिनेनाहकु माट तिपल आतोम. ओवोर्ग बेसतोग सीपय तिपल आस्तोग, अद्रमलेहका निमा वने ओना सेवा कीयनाहकु, मावा संगे तिपल आम.✧

4 लळय केवाल सीपयि तन्क कबळ ईतोग सायबान, गिर्दी कीयलाहि ऊळिहतोग, अदिनेनाहक दुस्राड कबस्कने एकोग.✧

5 अहे कसवाल मन्कल, अगडा अडो मतप वितवेक अचोन, ओन्क इनम दोर्को.✧

6 अद्रमे ओसो एपुर पेसनाह कास्तकारि केवाल मन्कहके, मुनेता पंटा दोर्कना गावले.✧

7 नना वेहतहनन अव पोल्लोना लोप्पा सीता कीम, देवुळि सबे पोल्लोने नीक तेल्व ईयगा.

8 दाविद राजाना कूळतोग, येसु किर्स्तुन सीता कीम.✧ हामुरगडाहि देवुळि ओन जीवा अर्हता.✧ नना पोकुर कीयनद इदे बेसता कबुर आंदु.

9 इदे बेसता कबुरतुन पोकुर कीयनाहक, नना तिपल आयलाह आतन; लागवोग मन्कन दोहतप लेहकान, नाक दोहचि जेलते वाटटोर.✧ मति देवुळता पोल्लोतुन इतेके, बोगे दोहच तास पगवोग.✧

10 अदिनेनाहक देवुळि आचतोर लोकुरेनाहक,✧ सबे तिपल्किन आपसोर केमेन महनन.✧ ओर किर्स्तु येसुन विस्वस कीताहकु, देवुळि ओरिन पिसिह कीयि, ओसो ओर अमेसातुहक मनदनद, ताना डीसाता वेहचतगा मनिर इनजोर,✧ इव तिपल्किन आपिहनन.✧

11 इद पोल्लो सेतेमताये:

माट किर्स्तुना संगे डोलतप लेहकान आतल,

इतेके ओनाय संगे जीवात मनदकल.✧

12 तिपल्किन आपसोर केमेन मतेक अचोन,

ओना संगे राजेम ताकिह कीकल,✧

मति ओन पुनोम इनजोर इतेक अचोन,

✧ **1:12 1:12** रोम सहरतोर 1:16 * **1:12 1:12** नना ताना कयदे तासिसीतद नावा जीवातुन “अद नावा कयदे कीसीतद सेवातुन” इद अर्तम वने आया पगयहता. † **1:12 1:12** (नना देवुळतुन विस्वस कीतन,) नना ताना कयदे तासिसीतद नावा जीवातुन, अदु किर्स्तु मल्स वायनद दिया एवनाह, राका कीस तास पगयहता “नना किर्स्तुन विस्वस कीतन, नना ओना कयदे तासिसीतद नावा जीवातुन, ओग मल्स वायनद दिया एवनाह, राका कीस तासलाह पगयहता,” इद अर्तम वने आया पगयहता. ✧ **1:12 1:12 1** तिमोति 6:20 ✧ **1:13 1:13** रोम सहरतोर 6:17-18; 2 तिमोति 2:2; 3:14; तीतुस 1:9 ✧ **1:13 1:13 1** तिमोति 1:14 ✧ **1:14 1:14** रोम सहरतोर 8:9 ✧ **1:14 1:14 1** तिमोति 6:20 ✧ **1:15 1:15 4:9-11,16** ✧ **1:16 1:16 4:19** ✧ **2:1 2:1** इपिसुसतोर 6:10 ✧ **2:2 2:2 1** तिमोति 6:12; 2 तिमोति 1:13 ✧ **2:3 2:3 1:8** ✧ **2:4 2:3-4 1** तिमोति 1:18; 2 पत्र 2:20 ✧ **2:5 2:5 1** कुरिततोर 9:25; 2 तिमोति 4:8 ✧ **2:6 2:6 1** कुरिततोर 9:10 ✧ **2:8 2:8** मत्थ्याल 1:1 ✧ **2:8 2:8** बळयिर 2:24 ✧ **2:9 2:9** पिलिपितोर 1:7,13; 2 तिमोति 1:8 ✧ **2:9 2:9** बळयिर 28:31; 1 तिसलुनितोर 1:8; 2 तिमोति 4:17 ✧ **2:10 2:10** तीतुस 1:1-4 ✧ **2:10 2:10** कुलुसितोर 1:24 ✧ **2:10 2:10 2** कुरिततोर 4:17 ✧ **2:10 2:10 1** कुरिततोर 9:22; 2 कुरिततोर 1:6 ✧ **2:11 2:11** रोम सहरतोर 6:8; 1 तिसलुनितोर 5:10 ✧ **2:12 2:12** मत्थ्याल 19:28; लूकाल 22:29

- ओग वने माक पुनोन इनजोर इनदनोग.✧
 13 ओनगा मावा बर्वस कम मतेकाय, ओग बर्वसतोगे मनदनोग,✧
 ओग मावा लेहका आयोग, ओना गूनम बेस्केन मिळन्दो.✧

सामिहक विचर वानाह ओना कबळ कीम

- 14 मियगडोर विस्वसिरिन नना वेहतन, अव पोल्लोन सीता कीसीसोर मन. पोल्लोने गिटोगटो आयमाट इनजोर, देवुळता मुनेह ओरिन बेस वेहा.✧ अद्रम आतेके, बाताले पायदा दोर्को, मति केंजवालोरा विस्वस बूळेम आस्ता.✧
 15 निमा इद्रम मन: देवुळि नीक ऊळिस बेस गिर्दा आनाह मनदलाह, अद्रम मन.✧ बेस-नेहना कबळ कीतेके, लजा अरनाह आयो. निमा देवुळता सेतेम पोल्लोतुन तपवालेवा कागहचि,✧ बेस-नेहना कबळ केवाल मन्कना लेहकान मन.
 16 देवुळतुन सीता केवा, उगस-उगसताड पोल्लोड वळ्हकवालोरागा अनमा. अद्रम वळ्हकवालोरा देवुळतगडाहि पका जेक आसोर दास्तोर.✧
 17 ओर वेहतनव पोल्लोड, कळियनद नोमुरता लेहकान, पूरा पोकर आस मन्कलोरा विस्वसतुन बूळे कीस्ताड. उमनेयाल✧ ओसो पिलेतुस इनवालोरा, अद्रमताड पोल्लोड कागहतहोर.
 18 डोलतोर जीवा अरयनद कगो मारता इनजोर वेर कागहचि, सेतेम पोल्लोताहि लेसतोर.✧ अदिनेनाहक उच्चुर मन्कलोरा विस्वसतुन बूळे कीयलाह आतोर.✧*
 19 (अद्रम कीतेक तेला, लोतुन मेग्हिह कीयनद जोताता लेहकान,) देवुळताड निटम विस्वसिर, विस्वसते मेग्हिस निच मन्हतोर.✧ जोतातागा माल्काना पेदिर रासतपु, (ओरा ताकमुळ इव पोल्लोड तोहतहता:)सामि तना मन्कलोरिन पुन्हाता✧ ओसो “बोर सामिनोरोम इन्हतोर, ओर लाग्वाड कबस्कनाहि जेक मनिर,”✧ इनजोर तोहतहता.
 20 इदिन सीता कीम्हटु: उंद बेरा लोतगा बंगर-वेंडिनाड गिनेड-कस्लाड मन्हाताड, अहे मराताड, तोळ्योताड वने मन्हाताड. बंगरतविन, वेंडटविन, एळमतोर वातस्के काळिडहोर, दुसान बार केनकेनेता कबळतेनाहक काळिडहोर.✧
 21 (विस्वसिरा लोप्पा वने इद्रमलेहकाने.) नना पोगोन वेहतव लाग्वाड कबस्कनाहि, बोग तन्क सुद्रे कीस्तोग,✧ ओग एळमतोर वातस्के काळिडनद मादा लेहकान, तना माल्काल देवुळता कबळतेनाहक एगिस मन्हतोग. ओसो देवुळता कबळतुहक अरयहतोग, सबे बेसताड कबस्क कीयलाह तयर आस मन्हतोग.✧
 22 अदिनेनाहक तिमोति, लेयोर मन्कलोरागा मनदनव लालुस्कनाहि जेक विता.✧ बेसता विचरते सामिना पेदिरतुन केयवालोरा संगे मन्जि, सेतेमते पिसलाह, सामिन विस्वस कीस पिसलाह, जीवा कीसोर मनदलाह,✧ ओर्विहक-ओर्वोग कलियिस मनदलाह पर्हका.✧
 23 बुदलेवव, उगसताड पोल्लोने गिटोगटो आयनगडाह जेक मन. अद्रमताड पोल्लोड सिरप जळम पुटिह कीस्ताड इनजोर पुतिने.✧
 24 सामिना सेवक मन्कल जळम आयनद आयो,✧ मति सबेटोर मन्कलोरा संगे कुलुल बुदते मनदना.✧ दुसोरिन देवुळता पोल्लो कागहतलाह उसर मनदना,✧ तिपलते दीरा पोस मनदना.
 25 ओसो विस्व केवालोरा, कुलुल बुदते तेळियिह कीयना.✧ अद्रम कीतेके, देवुळि ओरिन वने पापमता अगदाहि मल्हचि, सेतेमतुन पुनाह कीतेक कीयगा बहे.✧
 26 ओसो नाक विचर वायनदिन कीथिर इनजोर, देयहकना मुक्याल ओरिन एग्हिह कीस तासता. ओर वने बुदि दोर्किह कीसि, देयहकना मुक्याना वदताहि, पिहट अरतेक अरयनुर बहे.✧

3

आक्रिताड दियाने मन्कलोर बह मनदनुर

- 1 मति इद पोल्लोतुन पुन्ज मन: आक्रिताड दियाने✧ वेल्लाया तिपल वायगा.✧

✧ 2:12 2:12 मत्याल 10:33; लकाल 12:9; यहूदाल 3-4 ✧ 2:13 2:13 रोम सहरतोर 3:3-4; 1 कुरिततोर 1:9 ✧ 2:13 2:13 गिनती 23:19; तीतुस 1:1-4; इब्रितोर 6:18; याकुब 1:17 ✧ 2:14 2:14 1 तिमोति 5:21; 2 तिमोति 4:1 ✧ 2:14 2:14 1 तिमोति 6:4; तीतुस 3:9 ✧ 2:15 2:15 रोम सहरतोर 6:13 ✧ 2:15 2:15 याकुब 1:18 ✧ 2:16 2:16 1 तिमोति 6:20; 2 तिमोति 3:13; तीतुस 3:9 ✧ 2:17 2:17 1 तिमोति 1:20 ✧ 2:18 2:18 1 कुरिततोर 15:12; 1 तिमोति 6:21 ✧ 2:18 2:18 1 तिमोति 1:19; तीतुस 1:11 * 2:18 2:18 ओर मन्कलोर जीवा अरयनदिना लोप्पा बाताड कागहनुर इन्जि, नेंड बोन्के तेळियो. मति ओर येसुना सेतेम कबुरतुन मिळहचि, तमाय बुदते कागहचि, लोकुरिन लेसिह कीदुर. ✧ 2:19 2:19 यशायाह 28:16-17; 1 तिमोति 3:14-15 ✧ 2:19 2:19 गिनती 16:5; योहन 10:14-15 ✧ 2:19 2:19 लूकाल 13:25-27 ✧ 2:20 2:20 रोम सहरतोर 9:21 ✧ 2:21 2:21 1 तिमोति 6:11 ✧ 2:21 2:21 इपिसुसतोर 2:10; 2 तिमोति 3:17; 4:9-11; तीतुस 3:1 ✧ 2:22 2:22 1 कुरिततोर 6:18-20; 1 तिमोति 6:11 ✧ 2:22 2:22 1 तिमोति 1:14 ✧ 2:22 2:22 रोम सहरतोर 14:19; 1 तिमोति 1:5 ✧ 2:23 2:23 1 तिमोति 1:3-4; 6:4; तीतुस 3:9; याकुब 4:1 ✧ 2:24 2:24 1 तिमोति 3:3; तीतुस 1:7 ✧ 2:24 2:24 1 तिसलुनितोर 2:6-7 ✧ 2:24 2:24 1 तिमोति 3:2 ✧ 2:25 2:25 गलातितोर 6:1; 1 पत्र 3:16 ✧ 2:25 2:25 1 तिमोति 2:3-4; 2 तिमोति 3:7 ✧ 2:26 2:26 1 तिमोति 3:7 ✧ 3:1 3:1 इब्रितोर 1:2 ✧ 3:1 3:1 1 तिमोति 4:1; 2 तिमोति 4:3

2 मन्कलोर दुस्रोरीन सीता केवा, कुदतासाटिये आलिह कीयनुर, ✧ कोताना लालुस कीयनुर, ✧ पोगयसोर तिरियनुर, मोर्दोप आयनुर, देवुळतुन पास्कनुर, ✧ तलोग-तपेरा पोल्लो केंजोर आयनुर, ✧ दुस्रो बेस कीतदिन सीता केवोर आयनुर, देवुळतुन मुर्तिय सीता केवोर आयनुर, ✧

3 ओर्विहक-ओर्वोर्ग जीवा केवोर आयनुर, ओर्विहक-ओर्वोर्ग मापि केवोर आयनुर, ✧ कूदिङ दायनुर, ✧ विचर वातप कीयनुर, गेळा जन्वरता लेहका बोनाडे केंजोर आयनुर, बेसताङ पोल्लोन विस्द कीयनुर, ✧

4 तम्क नमवालोरीन नाळेह कीयनुर, विचर केवालेवा कंद्रेमते बातालाय कीयनुर, वळहकनुर, पोमाडेङ कीसोर तिरियनुर. ✧ देवुळतुन जीवा केवा, कुदता गिर्दातुन जीवा कीयनुर. ✧

5 वेर अमेसा देवुळतुन सेवा कीतप लेहका, सोङ कीयनुर; मति ताना लावतुन निटम मानेम आयोर आयनुर. ✧ तिमोति, निमा इद्रमतोर मन्कलोरगडाह जेक मन. ✧

6 वेरगडाहि उच्चुर बह कीस्तोर: तेल्वलेवव, पका पापम कीताहकु, जीवा चुहेम आयवव, दुसाङ-दुसाङ लाग्वाङ लालुस्कनगा सीता कीस मनदनव आस्कनाङ ✧ लोहक-लोहक तिरियिह्तोर, ओसो अव आस्किन तमाङ कय्कने कीस्तोर. ✧

7 अद्रमताङ आस्क अमेसा कगयसोर मन्हताङ, मति सेतेमतुन बेस्केन पुनदा पगवोङ. ✧

8 बेद्रम मुनेटा कालमते यनेस ओसो यम्बरेस इनवालोर, (मिसर देसेमतोर गूनयालोर) मोसा मुय्तोन ✧ विस्द कीस मतोर, अद्रमे इंजेटा कालमते वेर मन्कलोर सेतेमता विस्द कीस्तोर. ✧ वेर ओसोय लाग्वा बुदतोर आंदुर; येसुन विस्वस कीयनद पोल्लो वेरिहक मुर्तिय तेळियो. ✧

9 मति बेद्रम मिसरतोर गूनयालोर बुदलेवद कबळि मन्कलोरिहक पोळ्कने दिसता, ✧ अद्रमे वेरा वने बुदलेवद कबळि सबेटोर मन्कलोरिहक दिसगा. अदिनेनाहक मन्कलोरिन वेर नाळेह कीसोरेन दाया पगवोर.

तिमोति बेद्रम पिसना

10 मति तिमोति, निमा इतेके नना बाताल कागहतन, बेद्रम ताकतन, बेद पोल्लोतेनाहक पिसलाह आतन, इदिन बेस-नेहना पुतिन; नावा विस्वसतुन, नना तिपल्किन आपनदिन, जीवा कीयनदिन, तिपलते ओरेम आयवा मनदनदिन वने, बेस-नेहना पुतिन. ✧

11 पिसिदिया एरियाता अंताकिया सहरतगा, ✧ इकुनियुम सहरतगा, ✧ लुम्बा सहरतगा, ✧ मन्कलोर नाक तिपल कीतदिन, नना सिक्सा आतदिन, मन्कलोर नाक बेद्रमताङ तिपल्क ईतोर, इव तिपल्किन नना आपतदिन वने पुतिन. ✧ सामि नाक तोळ आताहकु, नना अव सबे तिपल्कनाहि पिसतन. ✧

12 अद्रमे बोर बोर किर्स्तु येसुन विस्वस कीसि, देवुळतुहक विचर वातप लेहका पिसलाह ऊळिह्तोर, ओर सबेटोरिन लोकर तिपल कीयनुरे. ✧

13 मति लाग्वोर ओसो सोङ केवालोर, दुस्रोरीन नाळेह कीसोर दास्तोर; ओसो दुस्रो वने वेरिन नाळेह कीसोर दास्तोर; अद्रम वेर पका लाग्वोर आसोर दास्तोर. ✧

14 मति निमा मात्रम सेतेम पोल्लोन कगयतिन, नीक कागहवालोर बर्वस लायकतोर आंदुर इनजोर पुतिन, पुन्जि निमा अव पोल्लोन नमतिन; अव पोल्लोङ वेहतप ताकसोर मन. ✧

15 उड्लस्केडाह देवुळता साङ्गमताङ पूरा पवित्र पोल्लोन पुतिन. ✧ येसु किर्स्तुन विस्वस कीतेके, देवुळि पिसिह कीस्ता इनजोर, अव पोल्लोङ नीक बुदि ईया पगयहताङ. ✧

16 देवुळता साङ्गमताङ सबे पोल्लोन रासतोर जीवाते, अव पोल्लोङ देवुळता जीवाताहि पुटटाङ. अवे पोल्लोने, दुस्रोरीहक सेतेम कागहतनाह आस्ता; लाग्वाङ केवालोरिन तेळियिह कीयनाह आस्ता; गल्लि केवालोरिन सुद्रे कीयनाह आस्ता; देवुळतुहक विचर वानाह पिसलाहि, बुदि कागहतनाह आस्ता. ✧

17 देवुळता मन्कल बोगे मनेगा, सबे बेसताङ कबस्क कीयनेनाहक, ओन पूरा तयर कीयलाहि, ✧ देवुळता साङ्गमताङ पोल्लोङ कबळतुहक अरयहताङ. ✧

✧ 3:2 3:2 पिलिपितोर 2:21 ✧ 3:2 3:2 लूकाल 16:14; 1 तिमोति 3:3 ✧ 3:2 3:2 2 पब्रु 2:10-12 ✧ 3:2 3:2 रोम सहरतोर 1:29-30 ✧ 3:2 3:2 1 तिमोति 1:9-10; यहूदाल 18 ✧ 3:3 3:3 रोम सहरतोर 1:31 ✧ 3:3 3:3 1 तिमोति 3:11 ✧ 3:3 3:3 तीतुस 1:8 ✧ 3:4 3:4 1 तिमोति 3:6 ✧ 3:4 3:4 पिलिपितोर 3:19 ✧ 3:5 3:5 1 कुरिततोर 2:4-5; 1 तिमोति 4:8 ✧ 3:5 3:5 मत्थ्याल 7:15; 2 तिसलुनितोर 3:6 ✧ 3:6 3:6 1 तिमोति 5:6; तीतुस 3:3 ✧ 3:6 3:6 यहूदाल 3-4 ✧ 3:7 3:7 1 तिमोति 2:3-4; 2 तिमोति 2:25 ✧ 3:8 3:8 पेसमुळि 7:11 ✧ 3:8 3:8 बळयिर 13:8 ✧ 3:8 3:8 1 तिमोति 6:5 ✧ 3:9 3:9 पेसमुळि 7:11-12; 8:18; 9:11 ✧ 3:10 3:10 पिलिपितोर 2:20,22; 1 तिमोति 4:6; 6:11; 2 तिमोति 4:2 ✧ 3:11 3:11 बळयिर 13:14,45,50 ✧ 3:11 3:11 बळयिर 14:1-7,19 ✧ 3:11 3:11 बळयिर 14:8-20 ✧ 3:11 3:11 2 कुरिततोर 1:5,7; 12:10 ✧ 3:11 3:11 रोम सहरतोर 15:30-31; 2 तिमोति 4:17 ✧ 3:12 3:12 योहन 15:20; बळयिर 14:22 ✧ 3:13 3:13 2:16; तीतुस 3:3 ✧ 3:14 3:14 1:13; तीतुस 1:9 ✧ 3:15 3:15 इपिसुसतोर 6:4; 2 तिमोति 1:5 ✧ 3:15 3:15 देवुळताङ पाटाङ 119:98-99; 1 कुरिततोर 1:21 ✧ 3:16 3:16 रोम सहरतोर 15:4; 2 पब्रु 1:20-21 ✧ 3:17 3:17 1 तिमोति 6:11; 2 तिमोति 2:21; इब्रितोर 13:20-21 ✧ 3:17 3:16-17 रोम सहरतोर 4:23-25; 1 तिमोति 4:13

4

बेसता कबुरतुन पोकर कीम

1 देवुळि ओसो किर्स्तु येसु (ओगे किर्स्तु उंद दिया तना राजेमतुन निल्पिह कीयलाह मल्स वायनोग; * अस्के हातोरा-पिसतोरा नेयम केवाल आयनोग *); वेरा अदिकरते नना नीक इद उकुम ईयहनन: *

2 बेसता कबुरतुन पोकर कीम. * मन्कलोरिहक केंजलाह विचर वातेकाय, वावेकाय, वेहचोर मन. मुर्तिय ओङ आयवा, मन्कलोरिन सुदे कीसोर, * लाग्वा कबळ कीतेक तेहचोर, दीरा ईसोर, देवुळता पोल्लोतुन बेस-नेहना कागहचीम. *

3 बह इतेके, वायनाङ दियाने सेतेम पोल्लोतुन, मन्कलोर केंजोर आयनुर. * मति तमाय विचरतेनाहक, तमाङ केव्हिहक बेद पोल्लो केंज वसिहता, अद पोल्लो कागहवालोर वेल्लाटोर मन्कलोरिन, तमगा जमा कीयनुर. *

4 कीसि सेतेमतुन केंजलाह, केव पायवा मनदनुर, मति मन्कलोर पुटिह कीतव पीटोङ केंजलाह, केव ओगनुर. *

5 निमा मात्रम अमेसा सबे पोल्लोने उसर मन. * तिपल आयहपा ओरेम आयमा, * बेसता कबुरतुन वेहचोर मन. नीवा कयदे ईतद सेवातुन मारिह कीम. *

6 बेद्रम देवुळतुहक मोक ईयहपा, अंगुर जोमातुन वळिपहत्तोर, अद्रमलेहकान नावा जीवातुन वने देवुळतेनाहक ईयनद दिया एवता, नावा हायना वेला एवता. *

7 (ओर्विहक-ओर्वोग लळेम आयवालोर, पूरा लाव कीस लळेम आयना लेहकान,) नना पूरा लाव कीसि, बेचोको तिपल्कना नडुम, नावा सेवातुन विळसोन. * (कःसवाल मन्कल जेक वितिसि, सीनातगा एवयना लेहकान,) देवुळ नाक ईतद कबळतुन नना मारिह कीतन. * देवुळ नावा पोगोन बर्वस तासतपु, नना सेतेमते ताकतन, (बेस्केन पेङ्के अरवोन). *

8 (गेल्सवालोरिहक दोर्कना लेहकान,) देवुळि इंजेटाहि नयेनाहक उंद राजटोपि तासता, अदु सेतेमते पिसवालोरिहक ईयनद इनम आंदु. * सेतेमते नेयम केवाल येसुसामि, तना नेयम कीयनद दियाते, अद राजटोपतुन नाक ईयनोग. सिरप नाके आयो, सामि ओसोवने मल्स वायनदिन * गिर्दति केपवालोर सबेटोर मन्कलोरिहक ईयनोग. *

पोलु तिमोतिन जल्दि वायलाह वेहतहतोग

9-11 देमस इनवाल दुनियाता गिर्दातुन पसंद कीसि, * नाक विळिससि तिसलुनि सहरते अतोग. * किरिस्केन्सु इनवाल गलाति पट्टे अतोग. तीतुस बार दलमतिया पट्टे अतोग. * सिरप लूकाले नावा संगे मन्हतोग. * अदिहक निमा नयगा बेचोन चट्पिट वाया पगायहनिन, अचोन चट्पिट वायलाह तयर आम. * देवुळता सेवाते मार्कल नाक पका कबळतुहक अरयनोग, * अदिनेनाहक निमा नयगा वायहपा, मार्कन पोस वाय. †

12 नना तुकिकुसिन * इपिसुस सहरते लोहतन.

13 निमा वानेके तरोवस सहरते * करपुसना लोतगा, नना विळिसस वातद कोटजगा तय. ओसो नावाङ सीटिङ तय, कासा इतेके तोलानगा रासतव सीटिङ ततलाहि मुर्तिय माङडमा.

14 ओसो कोल्से कबळ केवाल सिकंदर पेदिरतोग, * नाक पका लाग्वाङ कीतोग. ओग कीतव कबस्कना इसबते, येसुसामि ओन्क बद्ला ईयनोग. *

15 ओना लोप्पा निमा वने उसरते मन. माट कागहतव पोल्लोन ओप्पोङ इनजोर, ओग पका माक विस्द कीतोग.

16 नावा मुनेता नेयमतस्के, नना नावा लोप्पा कोरोट्टे वेहतलाह अतन, अस्के नयेनाह साक्सि ईयलाह बोगे तोळ वावोग. * सबेटोर नाक विळिसस अतोर. देवुळि इद पोल्लोतुन सीताते तासिस ओरिहक सिक्सा एमाकि. *

17 मति येसुसामि नावा संगे निचि, नाक लाव ईतोग. * बह इतेके नावा नेयम कीयनगा, यहुदि आयवोर सबेटोर केंजनाह, नावा मेटे बेसता कबुर पूरा पोकर आयना इनजोरे. (ओसो नेयम केवाल बेरोग साख्वाल, नाक हामुरता सिक्सा ईस मनेग,) मति सामि नाक तोळ आताहकु, नना पिसतन. *

18 अद्रमे सबे लाग्वाङ पोल्लोनाहि येसुसामि नाक पिसिह कीयनोग, ओसो नाक पोगोन तना राजेम ताकिह कीयनगा, बेस-नेहना ओयनोग. * ओन्के अमेसा-अमेसातुहक मान आयि. आमेन! *

* 4:1 4:1 2 तिसलुनितोर 2:8 * 4:1 4:1 बळयिर 10:42 * 4:1 4:1 1 तिमोति 5:21; 2 तिमोति 2:14 * 4:2 4:2 कुलसितोर 4:3 * 4:2 4:2 3:10 * 4:2 4:2 1 तिमोति 5:20; तीतुस 1:13-14; 2:15 * 4:3 4:3 3:1 * 4:3 4:3 यहुदाल 18 * 4:4 4:4 2 तिसलुनितोर 2:11; 1 तिमोति 1:3-4; तीतुस 1:13-14 * 4:5 4:5 1 पत्र 1:13 * 4:5 4:5 1:8 * 4:5 4:5 कुलसितोर 4:17 * 4:6 4:6 पिलिपितोर 1:23; 2:17; 2 पत्र 1:14 * 4:7 4:7 पिलिपितोर 1:30; 1 तिमोति 1:18 * 4:7 4:7 बळयिर 20:24; 1 कुरिततोर 9:24,26; पिलिपितोर 3:14 * 4:7 4:7 तोहचीतव पोल्लोङ 2:10 * 4:8 4:8 1 कुरिततोर 9:25; 2 तिमोति 2:5; याकुब 1:12 * 4:8 4:8 2 तिसलुनितोर 2:8 * 4:8 4:8 कुलसितोर 1:3-5 * 4:9-11 4:9-11 1 तिमोति 6:17 * 4:9-11 4:9-11 देमस पोलुना संगे कबळ केवाल आंदोग. वेग तिसलुनि सहरतोग मतोग बहे, अदिहक पोलुन विळसतस्के अकेन अतोग. * 4:9-11 4:9-11 2 कुरिततोर 2:13 * 4:9-11 4:9-11 कुलसितोर 4:14 * 4:9-11 4:9-11 1:4 * 4:9-11 4:9-11 2:21 * 4:9-11 4:9-11 कुलसितोर 4:10; पिलेमोन 24 † 4:9-11 4:9-11 मार्कना लोप्पा पुनदना इतेके बळयिर 12:12, 12:25, 13:13, 15:36-40 अर्वाट. * 4:12 4:12 बळयिर 20:4; इपिसुसतोर 6:21-22; कुलसितोर 4:7-8 * 4:13 4:13 बळयिर 16:8 * 4:14 4:14 बळयिर 19:33; 1 तिमोति 1:20 * 4:14 4:14 देवुळताङ पाटाङ 62:12; रोम सहरतोर 12:19 * 4:16 4:16 1:15 * 4:16 4:16 बळयिर 7:60 * 4:17 4:17 1 तिमोति 1:12 * 4:17 4:17 रोम सहरतोर 15:30-31; 2 तिमोति 2:9; 3:11 * 4:18 4:18 इब्रितोर 11:16; 2 पत्र 1:11 * 4:18 4:18 रोम सहरतोर 11:36

- 19 पिरिस्किलान ओसो ताना मुजो अक्विलान जय येसु वेहा,‡ अहे उनेसिपुस्स इनवाना लोतोरिहक जय येसु वेहा.✠
- 20 इरास्तुस✠ कुरित सहरतगान महनन इतोग. तुरपिमुस✠ बेमर मताहकु, ओन मिलेतुस सहरतगान विळिसस वातन.
- 21 निमा इर्डमताड दियाड वायनामुनेन, इके वायलाह तयर आम.✠ यूबुलुस, पूदेन्स, लीनुस ओसो कलोदिया वेरु, ओसो इगडोर सबेटोर विस्वसिर, नीक जय येसु वेहतलाह आतोर.
- 22 सामिना जीवा नीवा संगे मनि. देवुळि मीक सबेटोरिहक देख्वा ईयि.✠

‡ 4:19 4:19 वेर आळ इर्वुरा लोप्पा पुनदना इतेके, बळयिर 18:1-3 अर्वाट्ट. ✠ 4:19 4:19 1:16 ✠ 4:20 4:20 बळयिर 19:22; रोम सहरतोर 16:23-24 ✠ 4:20 4:20 बळयिर 20:4; 21:29 ✠ 4:21 4:21 1:4 ✠ 4:22 4:22 कुलुसितोर 4:18; 1 तिमोति 6:21

तीतुसनेनाहकु किर्स्तुना बळयि पोल् लोहतद सीटि

इद सीटटुन रासवाल किर्स्तुना बळयि पोल् आंदोग. इद सीटटुन पोल् तीतुस इनवाहक रासतोग. तीतुस यहूदि आयवोग मतोग; पोल् सेवा कीनेके, वेग येसुन विस्वस कीतोग. कीसि पोल्नुना संगे सेवाते तोळ आंदोग. पोल् तिमोतिना मुनेता सीटि रासतस्के, तीतुसिहक वने इद सीटि रासतोग.

पोल् इद सीटटुन बाराहक रासतोग इतेके, पोल् ओसो तीतुस करते तोग-देसेमतगा, बेसता कबुरतुन ऐगे पोकुर कीतोर, अस्के अगा विस्वसिरा मुल तयर आतोर. पया “पूनोर विस्वसिरिन ऊळेवाळे कीसोर मनदलाह, विस्वसिराड मुक्यालोरिन निल्पिह कीम” इनजोर, पोल् तीतुसिन अगान विळिसस अतोग. ओसो ओर मुक्यालोर बेद्रमतोर मनदना, इद वने वेहतोग. इद सीटटगा विस्वसिरिन सेतेमताड पोल्लोड बेद्रम काहगतना, विस्वसिर बेद्रम मनदना इनजोर, पोल् तीतुसिन वेहतहतोग. ओसो उगसताड पोल्लोने गिटोगटो आयवालेवा मनदलाह वने, पोल् तीतुसिन इद सीटटगा वेहतहतोग.

सुस्ताड पोल्लोड

1-4 तीतुस, नना पोल्नुन, देवुळता कय इळन मन्जि, ✱ येसु किर्स्तुना बळयिनन, ✱ नीक इद सीटि रासलाह आतन. ✱ माट इर्वल उंदिय पोल्लोतुन विस्वस कीताहकु, ✱ निमा नावा निटम मगाना लेहकान आतिन. ✱ देवुळबाबानाहि ओसो माक पिसिह केवाल किर्स्तु येसुनाहि ✱ नीक सुकमि, देखा दोर्कसोर मनि! ✱ नना अमेसाता पिसमुळता आसातेनाहक, ✱ येसुना सेवा कीयहनन. देवुळ आचतोर मन्कलोर विस्वसते बेर्सना, अहे देवुळता अगदे ओसीयनद सेतेमतुन पुनदना इन्जि, ✱ येसुसामि नाक बळयि इनजोर निल्पिह कीतोग. इद पिसमुळतुन देवुळ आचतोर मन्कलोर दोर्किह कीयनुर इनजोर, ✱ बूमतुन पुटिह केवस्केन, देवुळि पोल्लो विळसता; ✱ देवुळि बेस्केन जोल वळहको. मति इंजेके देवुळि तना कगोते, तना पोल्लोतुन पिसिह कीता. ✱ माक पिसिह कीयनद देवुळि, ✱ तना पोल्लोतुन पोकुर कीयनद कबळतुन, नावा कयदे ईसि, नाक उकुम ईता. ✱

मुक्यालोरिन निल्पिह कीयनद पोल्लो

5 करते इनदनद तोग-देसेमतगा ✱ पिसिस मतद कबळतुन बेस-नेहना ओर्कुल कीकिन, ओसो सबे नाहकनगा विस्वसिरा मुडुन ताकिह कीयलाहि, मुक्यालोरिन निल्पिह कीकिन इनजोर वेहचि, ✱ नना नीक करते देसेमतगा विळिसस वातन. इद्रम कीम इनजोर, मुनेन नीक उकुम ईतन.

6 इद्रमतोर मन्कलोरिन मुक्यालोर इन्जि निल्पिह कीम: ओर बाताले कसुर दोर्कवप मनदना, दुस्त्राड बेविस्किने ऊळवा उंदिय मुतेन पोस मनवालोर, ओराड पिलाड-पेकोर विस्वसिर मनदना, ओर लजालेवा करब कबस्क केवालोर, कैगम आयवालोर इनजोरे, ओरिन बोगे इनवोग मनदना. (अद्रमतोर मन्कलोर मतेक अचोन, ओरिन विस्वसिरा मुक्यालोरइनजोर, निल्पिह कीम.)

7 विस्वसिरा मुडुन ताकिह केवाल मन्कल, देवुळता लोतुन ताकिह केवाना लेहकान आंदोग. ✱ अदिहक ओग बाताले कसुर दिसवोग, कैगम आयवोग, केनेन ओड आयवोग, कल लोटि आयवोग, जगळम केवोग, ✱ कोताना लालुस केवोग मनदना गावले. ✱

8 अहे ओसो बोराय ओना लोन वातेके बेस ऊळवाल, बेसता पोल्लोतुन विचर केवाल, ✱ बेस बुद कीसि तिरियवाल, सेतेमते मनवाल, देवुळतुहक रेयसोर मनवाल, कुदतुन आब्रे केवाल मनदना गावले. ✱

9 येसुनाड बळयिर काहगतद बेस्केन चुकवद कबुरतुन बेस-नेहना पोस मनवाल मनदना. ✱ अस्केन चुकवाड पोल्लोन काहचि, केंजवालोरिहक दीरा ईया पगयहतोर, ओसो सेतेम पोल्लोतुन ✱ पास्कवालोर मन्कलोरिन सुद्रे कीया पगयहतोर.

जोल काहवालोर पोल्लो

10 नना इद्रम बाराहक रासिहनन इतेके, करते तोग-देसेमतगा कैगम आयवालोर वेल्लाटोर मन्हतोर. ✱ अहे उगसताड वेहतहतोर, ✱ ओसो मन्कलोरिन नाळेह कीस्तोर. उच्चुर यहूदि विस्वसिर कोनि, इद्रम पका कीस्तोर. ओर बह इन्हतोर इतेके, सबेटोर विस्वसिर डायना रिंवज कीयना इनजोर इन्हतोर.

11 इद्रमलेहका ओप्पवव पोल्लोन काहचि, वेल्लाडे लोहकनोरिन लेसिह कीस्तोर. ✱ लाग्वा कबळते कोताड कमय कीयलाह, इद्रम कीस्तोर. ✱ इद्रमताड ओप्पवव पोल्लोड काहवालोरिन, केमेन कीयना गावले. ✱

✱ 1:1-4 1:1-4 याकुब 1:1; तोहचीतव पोल्लोड 1:1 ✱ 1:1-4 1:1-4 रोम सहरतोर 1:1 ✱ 1:1-4 1:1-4 2 कुरिततोर 2:13 ✱ 1:1-4 1:1-4 यहूदाल 3-4 ✱ 1:1-4 1:1-4 2 तिमोति 1:1-2 ✱ 1:1-4 1:1-4 2:13 ✱ 1:1-4 1:1-4 रोम सहरतोर 1:7 ✱ 1:1-4 1:1-4 3:7 ✱ 1:1-4 1:1-4 1 तिमोति 2:3-4; 6:3 ✱ 1:1-4 1:1-4 2 तिमोति 2:10 ✱ 1:1-4 1:1-4 रोम सहरतोर 1:2; 2 तिमोति 1:9 ✱ 1:1-4 1:1-4 1 तिमोति 2:6; 2 तिमोति 2:13 ✱ 1:1-4 1:1-4 लूकाल 1:47; तीतुस 2:10; 3:4-5 ✱ 1:1-4 1:1-4 रोम सहरतोर 10:14; 1 तिमोति 1:11 ✱ 1:5 1:5 बळयिर 27:7 ✱ 1:5 1:5 बळयिर 14:23 ✱ 1:7 1:7 पिलिपितोर 1:1 ✱ 1:7 1:7 2 तिमोति 2:24 ✱ 1:7 1:7 1 तिमोति 3:3,8 ✱ 1:8 1:8 2 तिमोति 3:3 ✱ 1:8 1:6-8 1 तिमोति 3:2-4 ✱ 1:9 1:9 2 तिसलुनितोर 2:15; 1 तिमोति 1:19; 2 तिमोति 1:13 ✱ 1:9 1:9 2:1 ✱ 1:10 1:10 1 तिमोति 1:9-10 ✱ 1:10 1:10 1 तिमोति 1:6 ✱ 1:11 1:11 2 तिमोति 2:18 ✱ 1:11 1:11 1 तिमोति 6:5 ✱ 1:11 1:10-11 2 कुरिततोर 11:13

12 करेते देसेमतोग ओर्वीग सेहनाल, तनाय देसेमतोर मन्कलोरिन इद्रम वेहतोग: “करेतेतोर मन्कलोर जोलहालोह, जन्वरता बुदतोर, लंडालोर, उळ्बेर,” ✧ इतोग.

13-14 ओग सेहनाल वेहतद पोल्लो निटमे. अदिनेनाहक यहुदिर वेहतनव उगसताड पीटोन, सेतेमतुन पास्कवालोर उकुमतुन केंजवा, ✧ सेतेम कागहमुळतुन पोस नमिर ✧ इनजोर, विस्वसिरिन तेहचोर मन! ✧

15 देवुळता मन्कलोरिहक सबे तिनदलाह पोलिहता. ✧ मति पापमते करब आसि, किस्तुन विस्वस केवा मनवालोरिहक, बाताले पोलो. ओराड विचर्क करबे, अहे ओरा नेहना-लाग्वदिन पुनदनद बुद वने करबे! ✧

16 देवुळतुन पुतोम इनजोर, सबेटोरा मुनेह ओर वेहतहतोर. ✧ मति ओर जोल कीयलाह आतोर इनजोर, ओराड कबस्क तोहतहताड. ✧ ओर देवुळतुहक एङ वानाह मन्हतोर, ओर ताना पोल्लोतुन केंजवोर आंदुर, अहे बेदे बेसता कबळतुहक ओजोर. ✧

2

मुडगा अलग-अलग मन्कलोरिन कागहतनद पोल्लो

1 मति निमा मात्रम अद्रम मनमा. निमा देवुळताड सेतेम पोल्लोना इसबते, विस्वसिरिन वेहा. ✧

2 ओसो मुयोरिन इद्रम कागहा: बेस बुदते मनिर, दुसोरिहक ओप्पनाह ताकिर, कुदतुन आब्रे कीयिर, विस्वसते मेक्सि मनिर, ✧ दुसोरिन बेस जीवा कीयिर, ✧ तिपलते ओरेम आयवा निच मनिर. ✧

3 अद्रमे सेळो आस्किन वने इद्रम कागहा: अमेसा देवुळतुन रेयसोर ताकिड, बोनाडे कूदिड अनमाकिड, ✧ कल लोटि आयमाकिड, ✧ बेसताड पोल्लोड कागहतनव आयिड.

4 अस्के अवु लेया आस्किन इद्रम कागहा पगायहताड: “नीवा मुजोन, नीवाड पिलाड-पेकोरिन जीवा कीम;

5 कुदतुन आब्रे कीम, दुसोन कवमा, लोता कबळते लंडा आयमा, ✧ गूनमते ताका, नीवा मुजोना पोल्लोते वरेम आस मन, ✧” इनजोर लेया आस्किन कागहा पगायहताड. आंचाळ इद्रम मतेक अचोन, दुसोर देवुळता पोल्लोतुन पास्कोर. ✧

6 अद्रमे लेयोर मन्कलोरिन वने, कुदतुन आब्रे कीमहटु इनजोर कागहा. ✧

7-8 सबे पोल्लोने मन्कलोर नीक ऊळिस कायना लेहका, निमाये बेसताड कबस्क कीस तोहा. ✧ मावा लोप्पा बेदे लाग्वा पोल्लो वळ्हक पगावाह, नीक विस्द केवालोर मन्कलोरिहक लजा वायना लेहका, ✧ जोल इनजोर वेहता पगावपे, निमा सेतेमते कागहा. मन्कलोर नीवा पोल्लोतुन केंजना लेहका बेस कागहा.

9 ओर्युलतोरिन इद्रम कागहा: ओर तमा माल्कालोरा पोल्लोते वरेम आस मनिर, ओरिहक गिर्दा वायना लेहका कबळ कीयिर, ओरिन पोल्लो मल्हमाकिर. ✧

10 कले कबळ केमाकिर, मति माल्काल ओरगा बर्वस कीतप लेहका, नाळेह केवालेवा कबळ कीयिर. इद्रम सबे पोल्लोने, माक पिसिह कीयनद देवुळि ✧ कागहतद पोल्लोतुन, मन्कलोर मान ईयना लेहका कबळ कीयिर.

देवुळि मयेनाहक बाताल कीस्ता?

11 सबेटोर मन्कलोरिन पापमताहि पिसिह कीयलाहि, देवुळि तना दयातुन पुन्पिह कीयलाह आता. ✧

12 ओसो देवुळता दया माक इद्रम बुदि कागहतलाह आता इतेके: माट देवुळतुन सीता केवा मनदनद आयो, इद दुनियाताड विचर्कनगा सीता वाटनद आयो. ✧ मति कुदतुन आब्रे कीसि, देवुळतुहक विचर वानाह मनदना, अमेसा कर्तुळते इद बूमतगा पिसना इनजोर, कागहतलाह आता.

13 माट इद्रम पिससोर, पका बेसता पोल्लोतुन आसा कीयलाह आतल इतेके: माक पिसिह केवाल बेरोग येसु किस्तु देवुळि, ✧ तना डीसाते बूमतगा वायनद दिसगा इनजोर, ✧ आसा कीयलाह आतल. ✧

14 मुने माट देवुळता अडोतुन पास्कनव कबस्क कीसोर मतल. मति अव कबस्कनाहि, किस्तु माक विळिसह कीतो. ✧ अह कीसि, माक तना मन्कलोर कीयलाह, ✧ एडिह कीतो. ✧ कीसि माक बेसताड कबस्कने गिर्दा आयवालोर कीयलाहि, किस्तु मावासाटि तनाय विचरते, तना जीवा ईतो. ✧

✧ 1:12 1:12 पिलिपितोर 3:19 ✧ 1:13-14 1:13-14 3:11 ✧ 1:13-14 1:13-14 कुलुसितोर 2:20-22; 2 तिमोति 4:4; तीतुस 2:2 ✧ 1:13-14 1:13-14 2 तिमोति 4:2; तीतुस 2:15 ✧ 1:15 1:15 रोम सहरतोर 14:20 ✧ 1:15 1:15 1 तिमोति 6:5 ✧ 1:16 1:16 1 योहन 2:4 ✧ 1:16 1:16 1 तिमोति 5:8 ✧ 1:16 1:16 3:3; यहूदाल 3-4 ✧ 2:1 2:1 1:9 ✧ 2:2 2:2 1:13-14 ✧ 2:2 2:2 1 तिमोति 1:14 ✧ 2:2 2:2 1 तिमोति 5:1 ✧ 2:3 2:3 1 तिमोति 3:11 ✧ 2:3 2:3 1 तिमोति 3:8 ✧ 2:5 2:5 1 तिमोति 5:14 ✧ 2:5 2:5 इपिसुसतोर 5:22; 1 तिमोति 2:11-12 ✧ 2:5 2:5 1 तिमोति 6:1 ✧ 2:6 2:6 1 तिमोति 5:1 ✧ 2:7-8 2:7-8 1 तिमोति 4:12; 5:10; 1 पत्र 5:3 ✧ 2:7-8 2:7-8 2 तिसलुनितोर 3:14; 1 पत्र 2:12 ✧ 2:9 2:9 इपिसुसतोर 6:5; कुलुसितोर 3:22; 1 तिमोति 6:1 ✧ 2:10 2:10 तीतुस 1:1-4; 3:4-5 ✧ 2:11 2:11 1 तिमोति 2:3-4; 2 तिमोति 1:10; तीतुस 3:4-5 ✧ 2:12 2:12 1 तिमोति 6:9-10; तीतुस 3:3; याकुब 1:27 ✧ 2:13 2:13 1 तिमोति 1:1; तीतुस 1:1-4; 2 पत्र 1:1 ✧ 2:13 2:13 रोम सहरतोर 8:18; 2 तिसलुनितोर 2:8 ✧ 2:13 2:13 इब्रितोर 9:28; यहूदाल 21 ✧ 2:14 2:14 देवुळताड पाटाड 130:8; 1 पत्र 1:18-19 ✧ 2:14 2:14 पेसमुळि 19:5; व्यवस्थाविवरण 4:20; 7:6; 14:2; 1 पत्र 2:9 ✧ 2:14 2:14 यहजेकेल 37:23; इपिसुसतोर 1:11; 5:26; इब्रितोर 1:3; 2 पत्र 1:9; 1 योहन 1:7,9 ✧ 2:14 2:14 इपिसुसतोर 2:10; 1 तिमोति 2:6; तीतुस 3:8; 1 पत्र 3:13

15 अदिनेनाहक तीतुस नना वेहतहनन, इव सबे पोल्लोन विस्वसिरिन वेहचि, ओरिहक दीरा ईम. पूरा अदिकरते कळक पोल्लोते वेहचोर मन. बोगे नीक पास्कमाकेग.✧

3

विस्वसिर बह मनदना

1 विस्वसि मन्कलो, मुक्यालोरिन ओसो अदिकरते मनवालोरिन सीता कीसि, ओरा पोल्लो केंजिसि मनिर.✧ सबे बेसताड कबस्क कीयलाहि तयर मनिर.✧

2 बोनाडे कूदिड अनमाकिर, जगळम केमाकिर, ओड आयमाकिर, सबेटोरा संगे गूनमते मनिर इनजोर, ओरिहक सीता कीसीम.✧

3 मुने माट वने बुद तेळियवोरल मतल. पोल्लोड केंजवोरल मतल. माट नाळेम आस मतल. दुस्राड-दुस्राड लाग्वाड लालुस्कना कय इळन मन्जि, विचर वातप कीदल.✧ लाग्वाड कीदल, कुळसा अंदल. दुस्रोहक एड वावालोरल मंदल, ओसो माट वने ओर्विहक-ओर्वोग कोटुल कीदल.✧

4-5 मति देवुळि तना मगिन लोहचि, मन्कन बेचोन जीवा कीस्ता इन्जि, तना गूनम तोहचीता.✧ ओसो माक पिसिह कीता.✧ माट बेसताड कबस्क कीतल इनजोर, माक पिसिह केवो;✧ मति माक ऊळिस, तनाय दयाते पिसिह कीता.✧ पापम एडनाह मावा जीवातुन नोगता,✧ ओसो तना पवित्र जीवाते मावा जीवातुन पूना कीसि, माक पूना पुटमुळ ईता.✧

6 माक पिसिह केवाल येसु क्रिस्तुना मेटे, मावा जीवातगा निदिस बल्क अरनाह, देवुळि तना जीवातुन वळता.✧

7 इद्रमलेहका देवुळि माक दया कीसि सेतेमतोर कीता, कीताहकु माट इंजेके तानगडाहि अमेसाता पिसमुळता तूस दोर्किह कीकल इनजोर, आसा कीयलाह आतल.✧

8 इंजेके नना रासतन अव पोल्लोड जोलताड आयोड. नना नीक वेहतहनन, इव मोदुल पोल्लोड इन्जि, इविस्किन तेळियिह कीसोर मन. अस्के देवुळतुन विस्वस कीतो, बेसताड कबस्क कीयना सीतातेन मनदनुर.✧ नना वेहतव पोल्लोड सबेटकाय बेसताड, ओसो मन्कलोरिहक पायदाताड पोल्लोड आंदुड.

पोलु तीतुसिन बुदि कागहतहतोग

9 मति उगसताड पोल्लोने गिटोगटो आयनगा, जोला-जमाताड लेकाड-जोकाड कीयनगा, यहुदिराड अडोना लोप्पा जगळा-बोबा कीयनगा अनमा.✧ अव पोल्लोड उगसताड, पायदालेवाड आंदुड.✧

10 विस्वसिरा संगे गिटोगटो आसि, कोटेड पुटिह केवाल मन्कन, उंद-रेंड मल्काड अद्रम केमा इनजोर, वेहच ऊळा. ओग केंजवेके, ओन जेक तासा.✧

11 इद्रमतोग बेसता अगदाहि लेसतोग, ओग कुदि कसुर आतोग इनजोर, ओनाय पापम तोहता,✧ इदिन निमा पुतिन.

आक्रिताड पोल्लोड

12 नना नीवा बदलाते, ओर्विन कबळ कीयलाहि लोहतकन: अरतिमास* इनवान, इलवेके आसिया पटटोग तुकिकुसिन✧. ओरगडाह बोगाय अके वातेके, निमा नयगा नीकुपुलिस† सहरते वायलाह तयर आयकिन. नना ईड-मतस्के नीकुपुलिस सहरते मनदलाह, विचर कीतन.

13 जेनास‡ इनवाल वकिल ओसो अपुलोस§, वेर ईवुर मियेके वासि रोमनुर. वेरा पयनमते वेरिहक बेस-नेहना सार-बार कीस लोहा. वेरिहक बातालताये कमि आयमाकि.✧

14 इद्रमलेहका मावोर विस्वसिर बाताले कबळतुहक अरवा मनदनद आयो. पका गर्ज मता मन्कलोरा गर्जतुन निहतलाह, बेसताड कबस्क कीयलाह कगायसोर मनिर.✧

15 इगा नयगा मनवालोर सबेटोरा नीक जय येसु वेहतलाह आतोर. ओसो माक जीवा केवालोर, (मावा तोळतोर विस्वसिरिन,) पोलु जय येसु वेहतोग इनजोर वेहा. मीट सबेटोरिहक देवुळि देखा ईयि.✧

✧ 2:15 2:15 1 तिमोति 4:12; 5:20; 2 तिमोति 4:2; तीतुस 1:13-14; 1 पत्र 4:11 ✧ 3:1 3:1 रोम सहरतोर 13:1 ✧ 3:1 3:1 2 तिमोति 2:21 ✧ 3:2 3:2 1 तिमोति 3:3; याकुब 3:17 ✧ 3:3 3:3 रोम सहरतोर 11:30; कुलुसितोर 3:7; 2 तिमोति 3:6; तीतुस 1:16; 2:12 ✧ 3:3 3:3 रोम सहरतोर 1:29-30; 1 कुरितोर 6:11; 2 तिमोति 3:13 ✧ 3:4-5 3:4-5 रोम सहरतोर 2:4; तीतुस 2:11; 1 पत्र 2:1-3 ✧ 3:4-5 3:4-5 1:1-4; 2:10 ✧ 3:4-5 3:4-5 इपिसुसतोर 2:9 ✧ 3:4-5 3:4-5 इपिसुसतोर 2:4; 1 पत्र 1:3 ✧ 3:4-5 3:4-5 योहन 3:5; इपिसुसतोर 5:26 ✧ 3:4-5 3:4-5 योहन 3:3,7; 1 पत्र 3:21 ✧ 3:6 3:6 रोम सहरतोर 5:5 ✧ 3:7 3:7 मत्थाल 25:34; मार्कल 10:17; रोम सहरतोर 8:17,24; तीतुस 1:1-4 ✧ 3:8 3:8 1 तिमोति 5:10; तीतुस 2:7-8,14 ✧ 3:9 3:9 1 तिमोति 1:3-4; 2 तिमोति 2:14 ✧ 3:9 3:9 2 तिमोति 2:16,23 ✧ 3:10 3:10 मत्थाल 18:15-16; रोम सहरतोर 16:17; 2 योहन 10 ✧ 3:11 3:11 1:13-14 * 3:12 3:12 अरतिमास, वेना लोप्पा पूना सांमते बाताले एक्वा वेहतद इले. ✧ 3:12 3:12 बळयिर 20:4; इपिसुसतोर 6:21-22; कुलुसितोर 4:7-8; 2 तिमोति 4:12 † 3:12 3:12 नीकुपुलिस, इद्र एपिसस इनदनद पटटा उंद सहर आंदु. तान दोहवाल रोम राजेमता ओगुस्तस कयसर राजाल आंदोग, ओगे येसु पुटटस्के सिरगंचि कीयलाह वेहच मतोग (लूकल 2:1). ‡ 3:13 3:13 जेनास, वेना लोप्पा पूना सांमते बाताले एक्वा वेहतद इले. § 3:13 3:13 अपुलोस, वेना लोप्पा बळयिर 18:24 वचनते ऊळट, वेग पोलुना बेस तोळतोग मतोग. ✧ 3:13 3:13 3 योहन 6 ✧ 3:14 3:14 इपिसुसतोर 4:28 ✧ 3:15 3:15 कुलुसितोर 4:18

पिलेमोनिहकु किर्स्तुना बळयि पोलु लोहतद सीटि

इद सीटटुन रासवाल येसुना बळयि पोलु आंदोग. पोलु कुलुसि सहरतोर विस्वसिरिहक सीटि लोहतस्के, इद सीटटुन बने रासतोग. इद सीटटुन पोलु पिलेमोनिहक रासतोग. पिलेमोन कुलुसि सहरते मतोग. पोलु ओन कलियिसि, बेसता कबुर वेहतस्के, ओग विस्वसि आतोग.

पोलु इद सीटटुन बाराहक रासतोग इतेके, पिलेमोन उनेसिमुस इनवान ओर्युल तासिस मतोग, मति उनेसिमुस तना माल्कानगडाहि रोम सहरते विततोग. विततस्के, अगा ओग पोलुन कलियिसि विस्वस कीतोग, कीसि पोलु जेलते मनदहपा, ओना सेवा कीसीतोग. पया ओसोवने नीवा माल्कानगा मल्स अन इनजोर, पोलु वेहच ऊळतोग, मति उनेसिमुस रेयतहकु केंजोग. रोम सर्करताड अडोना इसबते, विततोर ओर्युलतोरिन, तमाड माल्कालोर हव्किंदुर. अदिनेनाहक पोलु पिलेमोनिहक सीटि लोहचि, उनेसिमुसिन ऐंगेटोग विस्वसि इनजोर ओसो तासा, ओन्क सिक्सा एमा इनजोर, इद सीटटे वेहतलाह आतोग.

मुनेताड पोल्लोड

1-2 नना पोलुनन, किर्स्तु येसुना सेवा कीयनाहक जेलते महनन, ✨ मावा तोळतोग तिमोति बार, ✨ इद सीटटुन पिलेमोनिहक रासलाह आतोग: पिलेमोन, मावा गोतयानिन ओसो ऐंगेटोग सेवकनिन, (नीक जय येसु)! ओसो मियगड विस्वसि अपियाहकु, मावा संगे बेसता कबुरतासाटि लळेम आयवाल अरकिपुसिहक, ✨ अहे नीवा लोतगा जमा आयवालोर विस्वसिरा मुडुहक, ✨ (मयेनाह जय येसु)!

3 मावा देवुळबाबानाहि ओसो किर्स्तु येसुसामिनाहि, मीक सुकमि, देव्या दोर्कि. ✨

पिलेमोन बह जीवा कीतोग, बह विस्वस कीतोग

4-5 पिलेमोन तमो! निमा येसु किर्स्तुन विस्वस कीतदिन, सबेटोर देवुळता मन्कलोरिन जीवा कीयनदिन केंजतन. ✨ अदिनेनाहक बेस्के नियेनाहक पार्तना कीयहनन, अस्के नीक सीता कीस, नियेनाहक देवुळतुन जोहर कीयहनन. ✨

6 नीवा विस्वसतेनाहकु, बेद्रम निमा दुसोर विस्वसिरिन साय्ता कीयहनन इनजोर केंजतन. अह कीताहकु, किर्स्तुनेनाहक माक दोर्कनव सबे बेसताड देव्यान, निमा पुनजोरेन दाकिन इन्जि, ✨ नना पार्तना कीयहनन.

7 तमो! देवुळता मन्कलोरिन जीवा कीसि, ओरा जीवातुन पकाय दळदळ आनाह कीतिन. ✨ अद्रम कीसि, निमा नाक बेस-नेहना गिर्दा आनाह कीतिन, नावा जीवातुहक सुकम आनाह कीतिन.

पिलेमोनिहक पोलुना अर्जि

8-9 अदिनेनाहक बेद ओप्पिहता, तान कीकिन इन्जि, नीक जीवा कीसि, नना पोलुनन अर्जि कीयलाह आतन. ✨ नना किर्स्तुना (बळयिनन इनजोर, अदिकरते) नीक उकुम ईया पगयहनन. मति नना मुयोनन आतन, किर्स्तु येसुना सेवा कीयनाहक, जेलते महनन इन्जि, ✨ नावा अर्जतुन केंजा.

10 (नीवा वित वातोग ओर्युलतोग) उनेसिमुसना लोप्पा, ✨ नीक अर्जि कीयलाह आतन; ✨ ओग नावा मगना लेहका आतोग. ✨ नना इगा जेलते मनदहपा, ओग विस्वस कीताहकु, नना ओना तपेना लेहका आतन. ✨

11 मुने ओग नीक बेदे कबळतुहक ओजोग, मति इंजेके ओग माक इर्वुरिहक आसि, पका कबळतुहक ओजवाल आतोग. †

12 उनेसिमुसिन नना पका जीवा वाटिहनन, ओन मुर्तिय विळस वसो. तेला मति इंजेके मल्हच नियगा लोहतलाह आतन.

13 नना बेसता कबुरतुन पोकुर कीयनाहक, जेलते महनन. ✨ (इगा नावा संगे निमा मतेके, नाक सेवा-साकुर कीसेवेनिन.) नीवा जागते ओग नाक सेवा-साकुर कीस ईयेग इनजोर, ओन इगा नावा संगे तासलाह ऊळतन.

14 मति नीवा पोल्लोलेवा, नना बाताले कीयलाह विचर केवोन. बाराहक इतेके निमा कीयनद बेसतल कबळि जबरदस्ति ते केवा, नीवा कुसिते कीयना इनजोर, नना ऊळिहनन. ✨

15 उनेसिमुस अमेसा-अमेसातुहक नियगा मनदलाहि, ओग गळिकहक नियगडाहि एगतोग बहे! ✨

16 इंजेके निमा ओन ओर्युलतोग इनजोर तासमा, मति ओग किर्स्तुन विस्वस कीताहकु, मावा तमोनलेहका आतोग. ✨ नना ओन जीवा कीतन, इंजेके निमा ओन ओर्युलतोग इनजोर वने, सामिन विस्वस कीताहकु तमोग इनजोर वने, पका जीवा कीमु. ✨

✨ 1:1-2 1:1-2 इपिसुसतोर 3:1 ✨ 1:1-2 1:1-2 2 कुरिततोर 1:1; कुलुसितोर 1:1-2 ✨ 1:1-2 1:1-2 कुलुसितोर 4:17 ✨ 1:1-2 1:1-2 रोम सहरतोर 16:5 ✨ 1:3 1:3 रोम सहरतोर 1:6-7 ✨ 1:4-5 1:4-5 इपिसुसतोर 1:15; कुलुसितोर 1:3-5; 1 तिसलुनितोर 3:6 ✨ 1:4-5 1:4-5 रोम सहरतोर 1:8-10 ✨ 1:6 1:6 पिलिपितोर 1:9; कुलुसितोर 1:9-10 ✨ 1:7 1:7 रोम सहरतोर 12:13; 1 कुरिततोर 16:18; पिलेमोन 20 ✨ 1:8-9 1:8-9 रोम सहरतोर 12:1 ✨ 1:8-9 1:8-9 इपिसुसतोर 3:1 ✨ 1:10 1:10 कुलुसितोर 4:9 ✨ 1:10 1:10 पोलुना कालमते बोर ओर्युलतोर मंदुर, ओरिहक बृति दोर्को आंदु. ओर पूरा माल्कालोराय मालसोमलेहका मंदुर. माल्कालोर ओरिन बेचानाह विळसोर आंदुर, अचानाह ओर पूरा माल्कालोराय कय इळन मंदुर. ✨ 1:10 1:10 1 कुरिततोर 4:14 ✨ 1:10 1:10 1 कुरिततोर 4:15 † 1:11 1:11 उनेसिमुस इद पेदिरता अर्तमि "कबळतुहक ओजवाल" इद्रम आस्ता. ✨ 1:13 1:13 पिलिपितोर 1:7 ✨ 1:14 1:14 2 कुरिततोर 9:7; 1 पत्र 5:2 ✨ 1:15 1:15 पटमुळि 45:5,8 ✨ 1:16 1:16 मत्थ्याल 23:8; गलातितोर 3:28 ✨ 1:16 1:16 1 कुरिततोर 7:22

17 सामिना कबळते निमा नाक नीवा ऐंगेटोग इनजोर इतेक अचोन, ✧ नीवा लोतगा नाक बेस-नेहना केयिस उदिह कीयना लेहकान, ओन वने केया.

18 मति ओग नीवा बेदाय नुस्कन कीतोग इतेके, नियगडाहि बातालाय तेंडतोग इतेके, अद नावा करा आयि.

19 नना नीक निहच ईय्हनन इनजोर, नना पोलुनन नावाय कयदे रासिसि करल कीय्हनन. ✧ मति उंद पोल्लो माण्डमा, (नना पोक्कुर कीताहकु, निमा किर्स्तुन विस्वस कीसि, पूना पिसमुळतुन दोर्किह कीतिन. अदिनेनाहक) निमाने नाक करा म्हानिन.

20 इंगो रा तमो! सामिनेनाहकु, उनेसिमुसना पोल्लोते नाक गिर्दा ईम! किर्स्तुनगा निमा नावा ऐंगेटोग विस्वसिनिन इनजोर, नावा जीवातुन दळदळ आनाह कीम. ✧

21 नावा पोल्लोतुन केंजिहनिन इनजोर, बर्वस कीस रासलाह आतन. नना वेहता पोल्लोतुहकाय, एक्वा वने कीकिन इनजोर पुतन.

22 मीट नयेनाहक पार्तना कीयलाह आतिर. अदिहक देवुळि मीवा पार्तनातुन केंजिसि, नाक जेलतगडाह विळिसह कीयगा इनजोर, नावा आसा मन्हता. ✧ नाक विळसतस्के मियगा वायकन, नयेनाहक रोमलाह उंद अरा तयर कीस तासा.

आक्रिता पोल्लो

23 किर्स्तु येसुना सेवा कीयनाहक, इपपरास ✧ नावा संगे जेलते मन्हतोग, ✧ ओग नीक जय येसु वेहतोग.

24 अद्रमलेहकाने नावा संगे कबळ केवालोर मार्कल, ✧ अरिस्तरकुस, ✧ देमस, लूकाल, ✧ वेर वने नीक जय येसु वेहतलाह आतोर.

25 येसुसामि किर्स्तुना देय्वा मियगा मनि. आमेन. ✧

✧ 1:17 1:17 2 कुरिततोर 8:23 ✧ 1:19 1:19 1 कुरिततोर 16:21; गलातितोर 6:11; कुलुसितोर 4:18; 2 तिसलुनितोर 3:17 ✧ 1:20 1:20 1:7 ✧ 1:22 1:22 2 कुरिततोर 1:11; पिलिपितोर 1:25; 2:24; इब्रितोर 13:19 ✧ 1:23 1:23 कुलुसितोर 1:6-8; 4:12 ✧ 1:23 1:23 रोम सहरतोर 16:7; इपिसुसतोर 3:1 ✧ 1:24 1:24 बळयिर 12:12; 2 तिमोति 4:9-11 ✧ 1:24 1:24 बळयिर 19:29 ✧ 1:24 1:24 कुलुसितोर 4:14 ✧ 1:25 1:25 गलातितोर 6:18

इब्रितोरेनाहक रासतद सीटि

इद सीटटुन बोग रासतोग, अद पोल्लो सीटटे वेहतद इले. इद सीटि रासवाल तिपलते मतोरु, यहुदि (इतेके इब्रितोर) विस्वसिरिहक रासतोग.

इद सीटटुन बाराहक रासतोग इतेके, यहुदि विस्वसिरिहकु येसुना विस्वदतोरगडाहि, पका तिपल वाताहकु, वेल्लाटोर यहुदि विस्वसिर येसुन विळिसि, यहुदिराड रीत-रिवज्जिन ओसोवन नोमकोम इन्जि, विचर कीयलाह आतोर. अदिहक मीट आरेम आयवा, येसुन पोयसोर मन्हटु इनजोर, ओरिहक दीरा ईयलाह, सीटि रासवाल वेल्लाडे पोल्लोड रासतोग. येसु, देवुळता मगि मन्ज तेला, तिपल वातस्के आपिसि, तना बाबाना पोल्लो कैजिंदोग; देवुळबाबाना मगि मताहकु, मुनेतोर कबुरतोरिहकाय, पोगोटाड देवतुल्किहकाय, मोसाहकाय वने एक्वा बेरोग आंदोग. अमेसातुहक ओगे पेर्मांल; पाळना सास्त्रमतोर सबेटोर पेर्मांलोरिहकाय एक्वा बेरोग. ओग मावासाटि तनाय जीवाता मोक ईतोग, अदु देवुळतुहक विचर वातप आलनद मोक आंदु. आलताहकु, इंजेक बेदे दुस्त्रा मोक ईयलाह गर्ज इले. ओन विस्वस कीतेक अचोन, पापमताहि, रेयताहि, हामुरताहि विळिसह कीस्तोग; इनजोर इद सीटि रासवाल विस्वसिरिहक तोहचीयलाह आतोग. इस्रयेल मन्कलोरा तादोर-बाबोरा विस्वसतुन तोहच मन्जि, मीट वने आक्रि एवनाह विस्वस विळसवा निच मन्हटु इनजोर, इनदलाह आतोग.

देवुळि तना पूरा कबुरतुन तना मगना मेटे मारिह कीता

1 मुनेता कालमते देवुळि मावाड तादोर-बाबोरा संगे वळ्हकिंदु. ✱ ओरिन (पिडम-पडम वळ्हको; मति) तना कबुरतोर मेटे, ऊक-ऊके अलग-अलग रीतिने, ✱ तना पोल्लो वेहंदु. ✱

2 मति इंजेके, इद आक्रिता कालमते बार, ✱ तना मगिन लोहता, लोहचि ओना मेटे मावा संगे वळ्हकता. ✱ ओनाय मेटे इळता, पोगोटा ब्रमतगा मनदनव सबेटविस्किन पंडटा. ✱ पंडिसि ओनाये अदिकरते सबेटविन ईसीता. ✱

3 ओनगा देवुळता डीसा दीचिहता, देवुळि बेद्रमता इन्जि, ओनगाने माक बराबर दिसिहता. ✱ ओग तना पोल्लोता लावते सबेटविन आव्रे कीस्तोग. ✱ मन्कलोरा पापमतुन एडिह कीतापया, ✱ पोगोन मनदनद बेरा डीसाता देवुळता तिनळ बाजे, राजेम ताकिह कीयलाहि उदतोग. ✱

देवुळता मगिये सबे देवतुल्किहकाय बेरोग

4 इद्रमलेहका देवुळि तना मगिहकु, देवतुल्किहकाय एक्वा अदिकर ईता, इतेके ओगे देवतुल्किहकाय पका बेरोग.

5 देवुळि तना मगना लोप्पा इद्रम इता:

“निमा नावा मगनिन,

नेटाहि नना नीवा तपेनन.” ✱

इनजोरे ओसो,

“नना ओना बाबानन मनदकन,

ओग नावा मग मनदनोग.” ✱

इनजोर वने पोगोटाड देवतुल्किन, बेदिने बेस्केन देवुळि इनो.

6 ओसो, तना बेरा अदिकरता मगिन, ✱ देवुळता जागातगा ततहपा, देवुळि इता,

“नावाड सबे देवतुल्क ओन दंडुम अरयिड,” ✱

इनजोर इता.

7 देवतुल्कना लोप्पा बारा इद्रम इन्हता:

“नावा सेवा कीयनव नावाड देवतुल्किन,

वळ्दा लेहकान पंडटन, मळगनद किसता लेहकान पंडटन,” ✱

इनजोर इन्हता.

8 मति तना मगिन बार इद्रम इता:

“ए देवुळतिन, नीवा राजकुर्सि अमेसातेनाहक मनदगा,

नीवा राजेम कीयनद सेतेम मन्हता.

✱ 1:1 1:1 योहन 9:29; इब्रितोर 11:17-18; 12:25 ✱ 1:1 1:1 गिनती 12:6,8; योएल 2:28 ✱ 1:1 1:1 बळयिर 2:30-31; 3:21; इब्रितोर 9:19; 1 पत्र 1:10-12 ✱ 1:2 1:2 2 तिमोति 3:1; इब्रितोर 9:26 ✱ 1:2 1:2 योहन 1:14; 12:49; इब्रितोर 2:3-4; 5:8; तोहचीतव पोल्लोड 19:13 ✱ 1:2 1:2 योहन 1:3; इब्रितोर 11:3 ✱ 1:2 1:2 देवुळताड पाटाड 2:8; मत्याल 28:18; रोम सहरतोर 8:17; इब्रितोर 2:8 ✱ 1:3 1:3 2 कुरिततोर 4:4; कुलुसितोर 1:15 ✱ 1:3 1:3 कुलुसितोर 1:17 ✱ 1:3 1:3 तीतुस 2:14; इब्रितोर 9:14 ✱ 1:3 1:3 देवुळताड पाटाड 110:1; मार्कल 16:19; इब्रितोर 8:1; 10:12; 12:2 ✱ 1:5 1:5 देवुळताड पाटाड 2:7; बळयिर 13:33; इब्रितोर 5:5 ✱ 1:5 1:5 2 शमूएल 7:14 ✱ 1:6 1:6 रोम सहरतोर 8:29 ✱ 1:6 1:6 देवुळताड पाटाड 97:7; 1 पत्र 3:22 ✱ 1:7 1:7 देवुळताड पाटाड 104:4

- 9 सेतेम नीक बेस विचर वास्ता,
लाग्वद नीक मुर्तिय विचर वावो.
अदिनेनाहक नना नीवा देवुळतन,
नीवा संगेतोरगडाहि, नीके गिर्दा वानाह राजाल आयलाह आचतन. ☆
- 10 सामि! सुस्सुने निमान पूरा बूमता जोता दोहतोनिन,
निमान पोगोटा बूमतगा मनदनव सबेटविन पंडटोनिन. ☆
- 11 निमा अमेसा मनदकिन; मति निमा पुटिह कीतव मायनुड.
सबे पाळनाड गेंदेन पोहतना लेहका, अविस्किन पोहमुळ आयगा; ☆
- 12 पाळना गेंदेतुन ऊर्हतना लेहका,
निमा अविस्किन ऊर्हचि मळता वाटकिन.
गेंदेनु बदले कीयना लेहका, अविस्किन बदले कीकिन ☆
मति निमा मुर्तिय बदलेम आयविन आयकिन. ☆
निमा अमेसा-अमेसातुहक मनदकिन. ” ☆
- इनजोर इता.
13 इदिन ओसो सीता कीम्हटु: देवुळि तना मगिन इतद इद पोल्लोतुन, तनाड बेवे देवतुल्किन बेस्केन इद्रम इनो:
“बेचानाह नना नीवा कोटुलतोरिन, नीवाड काल्कना इळन तच एवोन, ☆
अचानाह नावा तिनळ बाजेता राजगादेतगा उदिस मन, ” ☆
- इनजोर इनो.
14 पोगोटाड देवतुल्क राजेम कीयनव आयोड, देवुळता सेवा कीयनव जीवाड. बोर-बोरिहक देवुळता पिसमुळ दोर्किहता, ☆
ओरा सेवा कीयलाहे, अद लोहतनव जीवाड आंदुड. ☆

2

माक पिसिह कीतद पोल्लोतुन पास्कनद आयो

- 1 देवुळता मगि इचोन बेरोग आताहकु, माट केंजतव ओना लोप्पाडाड सेतेम पोल्लोन, पका मेगिक्स विस्वस कीसोर दायना.
अस्के माट विस्वसताहि लेसवल.
- 2 पोगोटाड देवतुल्कना मेटे, देवुळि मावाड तादोर-बाबोरिहक पका करलता पोल्लो कागहता. ☆ अद अचोन करलता मता इतेके, बोगाय अद पोल्लोता बेदाय अडोटुन देहतेक अचोन, कसुरतोन्क ओप्पनद सिक्सा दोर्किदु. ☆
- 3-4 (देवतुल्क ततद कबुरतुन केंजवोर, सिक्साताहि पिस पगवा मतोर;) इतेके मन्कलोर पिसना लोप्पाडा बेरा कबुरतुन, माट पास्कतेक अचोन, बेद्रम पिस पगयकल? ☆ मुने तान वेहतोरा, मावा येसुसामिये. ☆ पया सामिनाड केंजतोरा, अद पोल्लो निटमे इनजोर, माक तोहचीतोर. ☆ ओरा साक्सि सेतेम मन्हता इन्जि तोहतलाहि, देवुळि ओरा कयदे बामिह कीयनाड सीनाड, बेरा लावताड कबस्क कीस तोहता. ☆ ओसो तना जीवाता मेटे, तना विचर मतपु, विस्वसिरिहक अलग-अलग बुदिड तूसीसीता; ☆ इद्रमता बेरा कबुरतुन, मुर्तिय पास्कनद आयो.

मन्कलोरिन पिसिह कीयलाहि, येसु मन्कल मारियिस वातोरा

- 5 इंजेके पूना दुनिया आयगा इनजोर, माट इहनल. अद दुनियातुन ताकिह कीयलाहि, देवतुल्किन देवुळि निल्लिह केवो.
- 6 मति देवुळता सास्त्रमतगा, अद दुनियातुन ताकिह कीयलाहि, मन्कने निल्लिह कीता इनजोर, रासतद मन्हता. अद इह मन्हता:
मन्कलोर नीवा मुनेह बेद्रमतोर, निमा ओरा सीता कीय्हनिन?
माने-मन्कल बेचोटोरा, ओन निमा पर्वा कीय्हनिन?
- 7 मन्कलोरा नीवा मुनेह बातय इलेर,
तेला मति, निमा मान्वनु मान-डीसाते निल्लिह कीतिन, ☆
ओनु देवतुल्किहकाय इचुने कमि कीतिन.
- 8 निमा पुटिह कीतव सबेटविन, ओना अदिकरते कीसीतिन. ☆

☆ 1:9 1:8-9 देवुळताड पाटाड 45:6-7; पिलिपितोर 2:9; इब्रितोर 2:9 ☆ 1:10 1:10 देवुळताड पाटाड 102:25 ☆ 1:11 1:11 यशायाह 51:6; इब्रितोर 8:13 ☆ 1:12 1:11-12 12:27; तोहचीतव पोल्लोड 6:14 ☆ 1:12 1:12 इब्रितोर 13:8 ☆ 1:12 1:11-12 देवुळताड पाटाड 102:26,27 ☆ 1:13 1:13 10:13 ☆ 1:13 1:13 देवुळताड पाटाड 110:1; मत्याल 22:44; मार्कल 12:36; लुकाल 20:42-43 ☆ 1:14 1:14 मत्याल 25:34; मार्कल 10:17; रोम सहरतोर 8:17; इब्रितोर 6:12 ☆ 1:14 1:14 देवुळताड पाटाड 103:20-21; दानियेल 7:10 ☆ 2:2 2:2 बळयिर 7:53; गलातितोर 3:19 ☆ 2:2 2:2 10:28 ☆ 2:3-4 2:3-4 10:29; 12:25 ☆ 2:3-4 2:3-4 1:2 ☆ 2:3-4 2:3-4 मार्कल 16:20; लुकाल 1:1-4; 1 योहन 1:1 ☆ 2:3-4 2:3-4 योहन 5:36; 14:12; बळयिर 5:15-16; 8:6-8; 2 कुरिततोर 12:12; यहूदाल 17 ☆ 2:3-4 2:3-4 1 कुरिततोर 12:4,11; गलातितोर 3:5; इब्रितोर 6:4-6 ☆ 2:7 2:7 रोम सहरतोर 2:7,10 ☆ 2:8 2:6-8 देवुळताड पाटाड 8:4-6

इनजोर रासतद मन्हता. ✧ सबेटविना पोगोन इनजोर इतेके, देवुळि बेदिने विळसो; मति इंजेके सबेटविना पोगोन अदिकर मन्कना कयदे दिसो. ✧

9 मति ओर्विन माट पुतल. देवुळि गळिकहक, ओन पोगोटाड देवतुलिकहकाय, उचुने उड्लोग कीस मता. ओग आंदोग येसु. मावा पोगोन देवुळि दया कीताहकु, सबेटोर मन्कलोरेनाहक, येसु डोलिस मतोग. ओग पकाय तिपल आस डोलताहकु, देवुळि ओन मान-डीसाते निल्पिह कीता. ✧

10 सबेटव देवुळतेनाहक मन्हताड; ताना मेटे सबे तयर आताड. ✧ वेल्लाटोर मन्कलोरिन तनाड मगक-मयास्क कीसि, पोगोन तना मान-डीसाते काल्हपलाहि, अद विचर कीस मता. मन्कलोरिन तनाड मगक-मयास्क कीयलाहि, देवुळि तना मगि येसुन निल्पिह कीता. माक पिसिह कीयनद सेवातेनाहक, येसुन पूरा ओप्पे कीयना इन्जि, ✧ देवुळि ओन पका तिपल अरनाह कीता. ✧ इद्रम कीयनद देवुळतुहक बेस ओप्पता.

11 माट पापि मन्कलोरिन, येसु पूरा पवित्र कीतो. ✧ कीताहकु ओना बाबाल, मावा वने देवुळबाबाल आतो. ✧ अदिनेनाहक नावाड तमोर-एलास्क इनजोर माक इनदलाह, येसुहक लजा वावो. ✧

12 अदिहक देवुळतुन येसु इतद पोल्लो, ताना साखमतगा इद्रम रासिस मन्हता:

नना नावाड तमोर-एलास्कहक, नीवा डीसाता लोप्पा वेहतकन,

लोक्कुर जमा आस मोळकना जागातगा अन्जि, नना पाटाड ओसि, नीक जोहर कीकन. ✧

इनजोर रासिस मन्हता.

13 ओसो रासिस मन्हता:

नना देवुळता पोगोन बर्वस तासकन;

इदु! नना वातन! देवुळि नाक ईतोर पिलाड-पेकोरा सगे, नना वातन. ✧

इनजोर रासिस मन्हता.

14-15 (वेर पिलाड-पेकोर इतेके माटे!) माट कयक-काल्क मनवालोरल मताहकु, येसु वने मावा लेहका कय-कादोग आसि वातो. ✧ जीवात मनाहजोम, मयगा हामुरता रेय मताहकु, देयहकना मुक्याना अदिकर मावा पोगोन मता. मति येसु तना हामुरता मेटे, ताना अदिकरतुन बूळे कीतो. ✧ कीसि माकु हामुरता रेयताहि विळिसह कीतो. ✧

16 नितमे येसु पोगोटाड देवतुलिकन सायता कीयलाह वावो; मति अब्रहम मुयतोना जालपिलतोरिहके, सायता कीयलाह वातो. *

17 अदिनेनाहक ओग सबे पोल्लोनगा, तनाड तमोर-एलास्कना लेहकान आयनद गर्ज मता. ✧ इद्रमलेहका ओग देवुळता सेवाते, दया केवाल बर्वसलायकतो. ✧ पेर्मांल आसि, ✧ मन्कलोरा पापमतेनाहकु, तनाय जीवाता मोक ईतो. ✧

18 बेरा तिपलते ओन्क वने ओरेम आयनद विचर वास मता. ✧ अदिनेनाहक बेस्के तिपलते माक अद्रमता विचर वास्ता, अस्के ओग माकु सायता कीया पगयहतोग.

3

येसु मोसाहकाय बेरोग

1 अदिनेनाहक मावोर पवित्र विस्वसिरि! ✧ देवुळि मीक बेद पिसमुळते केयता, ✧ अवटे मीट वने कलियतिर. अदिनेनाहक येसुना लोप्पाडा पोल्लोतुन बेस-नेहना विचर कीस ऊळाट! ✧ ओग देवुळ लोहतोग (माक पिसिह केवाल), ✧ ओसो मावा पेर्मांल इन्जि, ✧ माट कबुल आयहनल. ✧

2 बेद सेवातेनाहक देवुळि मोसान केयता, अदिन ओग देवुळता लोतोरगा तपवालेवा कीतो. ✧ अद्रमे बेद सेवातेनाहक देवुळि येसुन निल्पिह कीता, अदिन ओग वने तपवालेवा कीतो.

3-4 लोतुन पंडवाल इतेके मन्कले मन्हतोग. मति देवुळ बारा सबेटविन पंडटा. बेद्रम लोतुन पंडवाल अद लोतुहकाय एक्वा मान-कदरतोग आस्तोग, अद्रमे येसु मोसाहकाय एक्वा, पका मान-कदरता लायकतो. ✧ आंदोग. ✧

5 मोसाल देवुळता लोतोरगा, सबे पोल्लोने तपवालेवा सेवा कीतो; ✧ मति ओग सिरप सेवके मतोग. ✧ वायनद कालमते देवुळि पुन्पिह कीयनव सेतेम पोल्लोनु, ओना कबळ मुनेन तोहचीता. ✧

✧ 2:8 2:8 1 कुरिततोर 15:27; इब्रितोर 1:2 ✧ 2:8 2:8 1 कुरिततोर 15:25 ✧ 2:9 2:9 बळयिर 2:30-33; 3:13-14; इब्रितोर 1:9; 12:2; 1 पत्रु 1:21 ✧ 2:10 2:10 रोम सहरतोर 11:36 ✧ 2:10 2:10 12:2 ✧ 2:10 2:10 5:9; 7:28 ✧ 2:11 2:11 10:9-10 ✧ 2:11 2:11 3:1 ✧ 2:11 2:11 मत्याल 12:49-50; मार्कल 3:34-35; लूकाल 8:21; योहन 20:17 ✧ 2:12 2:12 देवुळताड पाटाड 22:22 ✧ 2:13 2:13 यशायाह 8:17-18 ✧ 2:14-15 2:14-15 योहन 1:14; इब्रितोर 10:5 ✧ 2:14-15 2:14-15 योहन 12:31; रोम सहरतोर 8:3; 2 तिमोति 1:10 ✧ 2:14-15 2:14-15 रोम सहरतोर 8:15; 1 कुरिततोर 15:57 ✧ 2:16 2:16 माट यहूदि आयवोर विस्वसिरल वने, अब्रहमना जालपिलतोर लेहका आयहनल. रोम सहरतोर 4:9-16 ओसो 9:6-8 ऊळाट. ✧ 2:17 2:17 पिलिपितोर 2:7 ✧ 2:17 2:17 3:1; 5:10; 6:20; 7:26; 8:1; 9:11; 10:21 ✧ 2:17 2:17 रोम सहरतोर 3:25-26; 8:3; इब्रितोर 5:2 ✧ 2:18 2:18 4:14-16 ✧ 3:1 3:1 2:11; 10:19-20 ✧ 3:1 3:1 पिलिपितोर 3:14 ✧ 3:1 3:1 13:22 ✧ 3:1 3:1 योहन 17:3 ✧ 3:1 3:1 2:17; 4:14-15; 5:5; 6:20; 7:26; 8:1; 9:11; 10:21 ✧ 3:1 3:1 10:23 ✧ 3:2 3:2 पेसमुळि 40:16; गिनती 12:7 ✧ 3:3-4 3:3-4 2 कुरिततोर 3:7-11 ✧ 3:5 3:5 पेसमुळि 40:16; गिनती 12:7 ✧ 3:5 3:5 पेसमुळि 14:31; गिनती 12:7 ✧ 3:5 3:5 व्यवस्थाविवरण 18:18-19

6 मति किर्स्तु बारा, देवुळता मग मन्जि, देवुळता लोतोरिन ऊळसोर मनवाल आतोग.☆ अदिहक माट आसा कीतल अद पोल्लोतगा रेयवालेवा, आक्रि एवनाह मेग्सि आसा ताससोर मतेके,☆ माट वने ताना लोतोरल आयहनल.☆

इस्रयेलतोर लेहका विस्वस केवा मनदनद आयो

7 अदिनेनाहक देवुळता जीवा इतद पोल्लो,☆ देवुळता सास्त्रमतगा इद्रम रासिस मन्हता:

नेड देवुळि वेहतनदिन केंजतेक अचोन,

8 केंजोम इनजोर कैगम आयमाट. ☆

मीवाड तादोर-बाबोर पेळ्हकल बूमतगाहक दायहपा, अद्रम कोनि कीतोर;
ओसो नना बेचानाह आपसोर मनवानन इनजोर, नावा पट ऊळतोर, ओसो नाक ओड तहचीतोर.

9 रेंड वीसाड वर्साड आनाह, नना कीतव बेसताड कबस्किन ऊळतोर.☆

अस्के वने, नना बेचानाह आपसोर मनवानन,
नना बेद्रमतोनन इनजोर, पट ऊळिंदुर.

10 अदिनेनाहक नना वेर मन्कलोरिन ओड आतन ओसो इतन,

“वेरा बुदि सेतेम पोल्लोताहि अमेसा लेससोर मन्हता;
नना तोहतनद अगदे ताकवालोर आयोर” इनजोर इतन, ओसो;

11 “आरम कीथिर इनजोर, नना वेरेनाहक तासतद जागातगा, वेर मुर्तिय एव्वोर आयनुर,”☆इनजोर ओडते किरिया कीतन,☆
इनजोर रासिस मन्हता.

12 अदिनेनाहक मावोर विस्वसिरि, जीवात मनदनद देवुळतुन विळिसस दायना लेहकाडा लाग्वद बुदि, विस्वस केवद बुदि,
मियगा मनमाकि!☆

13 देवुळता सास्त्रमतगा, “नेडु” इनजोर रासिस मन्हता. उंद-उंद दिया वायहपा, तान “नेड” इहनल. अदिनेनाहक पापमि
मीवा विचरतुन नाळेह कीसि, गद्रम कीयनद आयो इन्जि, दिनम मीट ओर्विहक-ओर्वीग दीरा ईसोर मन्हटु.☆

14 अहे माट मुने कीतद विस्वसतुन, आक्रि एवनाह विळसवालेवा मतल इतेकेने, माट किर्स्तुनाड सबे पोल्लोने पोल्ला
आयकल.☆

15 पोगोन रासतपु:

“नेड देवुळि वेहतनदिन केंजतेक अचोन,

केंजोम इनजोर कैगम आयमाट,”☆
इनजोर रासतद इद पोल्लोतुन ओसो ऊळकल.

16 देवुळता पोल्लोतुन केंजिसि, तान ओड वानाह कीस मतोर बोरु?☆मिसर देसेमताहि मोसाल पेहच ततोर, ओरे सबेटोर!☆

17 रेंड वीसाड वर्साड देवुळि बोरिन ओड आस मता? पापम कीतोर मन्कलोरिन ओड आस मता. ओर पापम कीताहकु,
पेळ्हकल बूमतगाने डोलतोर!☆

18 आरम कीयलाह, ओरेनाहक तासतद जागातगा एवमाकिर इनजोर, देवुळि बोर मन्कलोर लोप्पा ओडते किरिया कीता?☆
ताना पोल्लोतुन केंजवोराय लोप्पा.☆

19 ओर मन्कलोर देवुळतुन विस्वस केवाहकु,☆ आरम दोर्कनद देसेमतगा ओळिय पगवोर इनजोर, माक एर्का आस्ता.

4

1 मीक आरम ईकन इनजोर, देवुळि मुनेन पोल्लो विळिसस मता. अद पोल्लो इंजेक वने अरयहता. अदिनेनाहक आरम
दोर्कनगा एव्वोम आयकोम बहा इनजोर, मीट ओर्वीग-ओर्वीग रेयिस मन्हटु.☆

2 बेसतल कबुरतुन इस्रयेलतोर केंजतप लेहकान, माट वने केंजतल; मति ओर केंजतस्के, अद कबुरतुन विस्वस केवोर.
अदिनेनाहक केंजिसाय, ओरिहक बाताले पाय्दा इले.☆

3-4 मति माट विस्वस कीतोरल, देवुळ ईतद आरम कीयनगा एवयहनल.☆ देवुळता सास्त्रमतगा,
देवुळि तना पूरा कबळतुन मारिह कीस, वारमता आक्रि दियाते रोमता.☆

इनजोर वारमता आक्रि दियाता पोल्लो रासिस मन्हता. इद्रमि तना पूरा बूमतुन पंडटस्केडाहि, आरम कीयनद जागा तासताये!
(मति विस्वस केवोरिन)

☆ 3:6 3:6 1:2 ☆ 3:6 3:6 10:19-21,23; 11:1 ☆ 3:6 3:6 रोम सहरतोर 11:22; 1 कुरिततोर 3:16; 1 तिमोति 3:14-15;
इब्रितोर 4:14-15; 6:11,18; 7:18-19 ☆ 3:7 3:7 1 तिमोति 4:1; इब्रितोर 9:8-10; 10:15-17 ☆ 3:8 3:7-8 4:7 ☆ 3:9
3:9 बळयिर 7:36 ☆ 3:11 3:11 4:3-4,5 ☆ 3:11 3:7-11 देवुळताड पाटाड 95:7-11 ☆ 3:12 3:12 कुलुसितोर 2:8; इब्रितोर
12:25 ☆ 3:13 3:13 इस्रयेलतोर 4:22; इब्रितोर 10:24-25 ☆ 3:14 3:14 रोम सहरतोर 11:22 ☆ 3:15 3:15 देवुळताड पाटाड
95:7-8 ☆ 3:16 3:16 यिर्मयाह 32:29; 44:3,8 ☆ 3:16 3:16 गिनती 14:2,11,30; व्यवस्थाविवरण 1:35; यहुदाल 5 ☆ 3:17
3:17 गिनती 14:29; 1 कुरिततोर 10:5 ☆ 3:18 3:18 गिनती 14:23; व्यवस्थाविवरण 1:34-35; इब्रितोर 4:2 ☆ 3:18 3:18 रोम सहरतोर
11:30-32; इब्रितोर 4:6,11 ☆ 3:19 3:19 योहन 3:18,36; रोम सहरतोर 11:23 ☆ 4:1 4:1 2 कुरिततोर 6:1; गलातितोर 5:4; इब्रितोर
12:15 ☆ 4:2 4:2 रोम सहरतोर 3:3; 10:17; गलातितोर 3:2; 1 तिसलुनितोर 2:13; इब्रितोर 3:18 ☆ 4:3-4 4:3-4 3:11 ☆ 4:3-4
4:3-4 पुटमुळि 2:2

“आरम कीयिर इनजोर नना वरेनाहक तासतद जागातगा,
वेर मुर्तिय एव्वोर आयनुर इनजोर, ओडते किरिया कीतन,”✠
इनजोर इता.

5 “आरम कीयिर इनजोर नना वरेनाहक तासतद जागातगा, वेर मुर्तिय एव्वोर आयनुर,”✠

इनजोर आरम कीयनद पोल्लोतुन, देवुळि ओसोवने इता.✠

6 ओसो, बेसतल कबुरतुन पोक्कुर कीतदिन केंजतोर मुनेतोर मन्कलोर, देवुळता पोल्लो केंजवाहकु, आरम कीयनगा एवया पगवोर;✠ मति उयतुर अगा ओळियना इन्जि, अद आरम कीयनद जागा नेंड वने दोर्किहता.

7 अदिनेनाहक ओसो उंद दियातुन देवुळि आचता. तान “नेंडु” इनजोर इन्हता. (पेळहकल बूमते देवुळताड केंजवोरा पोल्लोता पया,) वेल्लाडे वर्साना पेऱ्के, दाविद राजाना तोडटे देवुळि इता:

नेंड देवुळि वेहतनदिन केंजतेक अचोन,

केंजोम इनजोर कैगम आयमाट.✠

इनजोर इता. इद पोल्लोतुन पोगोन रासतन.

8 आरम कीयनद जागा ईकन इनजोर, देवुळि पोल्लो विळिसस मता. इद पोल्लोतुन अर्विसि, माक बाताल तेळियिहता? कनान इनदनद देसेमते, मावाड तादोर-बाबोरिन यहोसा मुय्तोग ओस मतोग.* अद देसेम आरम कीयनद जागा आया पगवो.✠ आस मतेके, आरमतेनाहक ओसो उंद दियातुन देवुळि वेहो आवालि.

9 अदिनेनाहक इदे पोल्लो मन्हता: देवुळि बेद्रम वारमता आक्रि दियाते तना कबळताहि रोमता,✠ अद्रम तना मन्कलोरैनाहक वने, आरम कीयनद जागा मन्हता.

10 बेद्रम देवुळि तनाड कबस्कनाहि रोमता,✠ अद्रमे ताना मन्कलोर, देवुळि तासतद आरम कीयनगा ओळियिसि, तमाड कबस्कनाहि रोमिहतोर.✠

11 अदिनेनाहक माट वने अगा, आरम कीयनद जागातगा एवयलाहि जिद कीयिड. मयगडाहि बोगे, मुनेतोर मन्कलोर लेहकान, देवुळता पोल्लो केंजवाहक, बूळेम आयनद आयो.✠

12 बाराहक इतेके, देवुळ वेहतद पोल्लो जीवात मन्हता. मावा लोप्पा कबळ कीस्ता.✠ रेंड बाजेड वायव मनदनद तल्वर कसेग बेद्रम बोकातुन, मुळगुंजतुन पगक पहतना लेहका गडिहता;✠ तान्काय एक्वा वीळिस, देवुळता पोल्लो मन्कलोर जीवातुन, बुदतुन पगक पहतना लेहका गडिहता.✠ अद मन्कलोर सीतातुन, विचरतुन पर्हकिस ऊळिहता.✠

13 देवुळि पुटिह कीतद बेदे आयि, तानाड कोंडानाहि मक पगवो;✠ मति सबेटव तान्क पोळ्क्ने दिसिहताड.✠ तान्के माक पूरा इसब ईया पोयहता.

येसु मावा बेरोग पेर्माल

14-15 मति मयेनाहक बेरोग पेर्माल मन्हतोग; ओग आंदोग देवुळता मगि येसु. ओग देवुळदीपते देवुळबाबाना बाजे उदिस मन्हतोग.✠ मावा लेहकान ओन्क वने, पापम कीया वेसनाह सबे रीतिनाड विचर्क वाताड, तेला मति ओग बेस्केन पापम केवोग.✠ अदिहक ओग मावा कमजोरतुन ऊळिस, जीवा लोपवाल आंदोग.✠ अदिनेनाहक येसुनगा विस्वस कीयनद बेद पोल्लोतुन माट कबुल आय्हनल, अद पोल्लोतुन विळसवालेवा, मेऱ्किस पोस मनदना गावले.✠

16 माक बेस्के गर्ज अरयहता, अस्के देवुळ माक ऊळिस जीवा लोपि, दया कीस तोळ ईयि इनजोर, दया कीयनद देवुळता ऐरे, माट दीरा पोस दाकल.✠

5

1 देवुळता साश्चमतुन ऊळतेके, बोगाय पेर्मानु, ओना ऐगेतोर बूमयालोरगडाहि आचिस, देवुळ निल्लिह कीस्ता. देवुळि मन्कलोर पापमतुन मापि कीयि इनजोरे, ओग पेर्माल मन्कलोरैनाह देवुळतुहक मोक ईस्तोग, कोड वाटिहतोग.✠

2 पेर्माल तनाय कमजोर मनाहकु,✠ पुनवालेवा गल्लि केवालोर संगे, ओग कुल्ल बुदते ताक पगयहतोग.✠

3 अदिनेनाहक ओन्क दुस्रो पापमतेनाहक वने, तनाय पापमतेनाहक वने, मोक ईया पोयहता.✠

✠ 4:3-4 4:3-4 देवुळताड पाटाड 95:11 ✠ 4:5 4:5 देवुळताड पाटाड 95:11 ✠ 4:5 4:5 3:11 ✠ 4:6 4:6 3:18 ✠ 4:7 4:7 3:7-8,15 ✠ 4:8 4:8 इद पोल्लोतुन पुनदलाहि यहोशू पुस्तकतुन अर्वाट. ✠ 4:8 4:8 यहोशू 22:4 ✠ 4:9 4:9 पुटमुळि 2:2-3 ✠ 4:10 4:10 पुटमुळि 2:2-3 ✠ 4:10 4:9-10 तोहचीतव पोल्लोड 14:13 ✠ 4:11 4:11 3:18; 2 पत्र 2:6 ✠ 4:12 4:12 1 तिसलुनितोर 2:13 ✠ 4:12 4:12 यिर्मयाह 23:29; बळयिर 7:38 ✠ 4:12 4:12 इपिसुसतोर 6:17; तोहचीतव पोल्लोड 1:16 ✠ 4:12 4:12 योहन 12:48; 1 कुरिततोर 14:24-25 ✠ 4:13 4:13 2 इतिहास 16:9; देवुळताड पाटाड 33:13-15 ✠ 4:13 4:13 अय्यूब 26:6 ✠ 4:14-15 4:14-15 इपिसुसतोर 4:10; इब्रितोर 3:1; 6:20; 8:1; 9:24; 1 पत्र 3:22 ✠ 4:14-15 4:14-15 योहन 8:46; 2 कुरिततोर 5:21; इब्रितोर 7:26 ✠ 4:14-15 4:14-15 2:17-18; 5:2 ✠ 4:14-15 4:14-15 3:6 ✠ 4:16 4:16 इपिसुसतोर 2:18; इब्रितोर 2:17; 7:18-19 ✠ 5:1 5:1 7:27; 8:3; 9:8-10; 10:11 ✠ 5:2 5:2 7:28 ✠ 5:2 5:2 इपिसुसतोर 4:18; इब्रितोर 2:17-18; 4:14-15; 9:7; याकुब 5:19; 1 पत्र 2:25 ✠ 5:3 5:3 लैव्यवस्था 9:7; 16:6; इब्रितोर 7:27; 9:7

4 यहूदिरा पेर्माँल आयनद कबळ, पकाय बेरा मन्हता. बोगे तनाय विचरते पेर्माँल आया पगवोग;✧ मति मुनेतोग पेर्माँल, मोसाना दादाल आसून पेर्मान निल्पिह कीतप लेहका;✧ अद कबळ कीयलाहि, देवुळि ओन निल्पिह कीतेकेने आया पगयहतोग.

5 अद्रमलेहकाने किस्तु वने पेर्माँ कबळ कीयलाहि, बेरातनम पर्हकोग.✧

“निमा नावा मगनिने;

नेटाहि नना नीवा तपेनन,”✧

इनजोर देवुळि ओन इता. अद इसबते पेर्माँ कबळ कीयलाह, ओन निल्पिह कीता.✧

6 देवुळता सास्त्रमतगा ओसो उंद जागातगा,

“निमा इतेके मेल्लिकेसेदेकना लेहकान, अमेसातुहक बूमयाल मनदकिन,”✧

इनजोर देवुळि ओन वेहतद रासिस मन्हता.

7 येसु इद बूमतगा मतोग अस्के, तनाहक हामुरताहि पिसिह कीया पगयनद देवुळतुन जोरते केयसोर, अळसोर पार्तना कीदोग, अर्जि कीदोग.✧ ओग देवुळतुन मान ईताहकु, अद ओना पार्तनातुन केंजता.

8 ओग तना देवुळता मगि मन्जाय मति,✧ तिपल आसोर ताना पोल्लो केंजलाह कगयतोग.✧

9 देवुळि येसुनेनाहक तासतव सबे कबस्किन, ओग पूरा मारिह कीतोग; कीसि तना पोल्लो केंजवालो सबेदोरिन, अमेसातुहक पिसिह केवाल आतोग.✧

10 अहे मेल्लिकेसेदेक पेर्माना लेहकान, देवुळि ओन पेर्माँल कीता.✧

मीट विस्वसते बेर्सविर

11 वेग मेल्लिकेसेदेकना लोप्पाडाड पोल्लोड वेल्लाडे मन्हताड. वेहेनन; मति मीट केंजलाह लंडा आंदिर. अदिनेनाहक मीक तेळियिह कीयलाह तिपल मन्हता.✧

12 मीट वेल्लाय मुने विस्वसिरि आतिर.✧ इचोटे विस्वसता पोल्लोतुन, दुप्पोरिहक कागहवालो आयना मता. मति देवुळताड पोल्लोनु, ओसोवने सुस्ताहि मीक कागहतना लेहका आता अले!✧ इंका वने पाल उनवालो पिलाड-पेकोरा लेहकान महनिर, गाटो तिनदा पुतुरा लेहका आयविर.✧

13 इजेके पाल उनवालो पिलाड-पेकोरा लेहकाडोर मन्कलोर, विस्वसताड पोल्लोने कगयवोरा लेहकान मन्हतोर.✧ अदिनेनाहक ओरिहक सेतेमते ताकनव पोल्लोड तेळियोड.

14 मति विस्वसते बुद पुतोर,✧ गाटो तिनवालोर लेहकान मन्हतोर. ओर तमा विचरते बेसतल बेदु, लागवद बेदु इनजोर, पुनदनद कगयतोर.✧

6

मीवा विस्वसतुन विळसमाटु

1-2 अदिनेनाहक नना बह इहनन: माट किस्तुना लोप्पाडाड सुस्तव पोल्लोन विळसकल; इतेके अडळमताड पायदालेव कबस्किन पोहचीयना,✧ देवुळतुन विस्वस कीयना, एडिह कीयनव रिज्जक, कय्क तासिस बर्कत ईयना,✧ डोलतोर ओसोवने जीवा अरयना,✧ अमेसातुहक ताकनद देवुळता आक्रि नेयम,✧ इव सबे पोल्लोड माट सुस्ते कगयतव पोल्लोड आंदुड. (माट इविस्किने ओसो कगयसोर मनवल;) इविन विळसिस अबर दाकल, ओसो विस्वसते बुद पुतोर कगयनव पोल्लोन✧ कगयकल.✧

3 देवुळता विचर मतेके, माट अद्रमे कीकल.

4-6 बोर देवुळतगा विस्वस कीसि, पया तमा विस्वसतुन विळसहतोर, ओरिन माट बेद्रम जर मल्हतकल? ओर देवुळता सेतेमता वेहचतगा वास मतोर,✧ पोगोटाहि देवुळ ईयनद बर्कततुन दोर्किह कीस, तान पुन्ज मतोर;✧ दुप्पोर विस्वसिरा सगे, ओर वने देवुळता जीवातुन दोर्किह कीस मतोर.✧ देवुळता पोल्लो बेसतल इनजोर पुतोर;✧ वायनद कालमते देवुळि तोहचीयनद लावतुन, बेस-नेहना पुतोर. अद्रमतोर तमा विस्वसतुन विळसतेक अचोन, देवुळता मगिन ओसोवने हक्कनागुटातगा वेळहतप लेहका, ओसोवने दुप्पोरा मुनेह, ओना लजा रेहतप लेहका कीस्तोर.✧ अदिनेनाहक ओरिन विस्वसलेवद अगदाहि ओसोवने जर मल्हतलाह, मुर्तिय पगनाह आयो.✧

✧ 5:4 5:4 गिनती 16:40; 18:7; 1 शमूएल 13:9-13; 2 इतिहास 26:18 ✧ 5:4 5:4 पेसमुळि 28:1; 1 इतिहास 23:13 ✧ 5:5 5:5 योहन 8:54 ✧ 5:5 5:5 देवुळताड पाटाड 2:7; इब्रितोर 1:5 ✧ 5:5 5:5 3:1 ✧ 5:6 5:6 पुटमुळि 14:18; देवुळताड पाटाड 110:4; इब्रितोर 6:20; 7:17,20-21 ✧ 5:7 5:7 मत्याल 26:39,42,44; 27:46,50; मार्कल 14:36,39; 15:34,37; लूकल 22:41,44; 23:46 ✧ 5:8 5:8 1:2 ✧ 5:8 5:8 पिलिपितोर 2:8 ✧ 5:9 5:9 2:10; 9:12 ✧ 5:10 5:10 2:17; 3:15 ✧ 5:11 5:11 2 पत्र 3:16 ✧ 5:12 5:12 10:32-33 ✧ 5:12 5:12 गलातितोर 4:9; इब्रितोर 6:1-2 ✧ 5:12 5:12 1 कुरिततोर 3:2 ✧ 5:13 5:13 1 कुरिततोर 3:1; 14:20 ✧ 5:14 5:14 1 कुरिततोर 2:6; इपिसुसतोर 4:13; इब्रितोर 6:1-2 ✧ 5:14 5:14 1 तिमोति 4:7 ✧ 6:1-2 6:1-2 9:14 ✧ 6:1-2 6:1-2 बळयिर 6:6 ✧ 6:1-2 6:1-2 बळयिर 17:31-32 ✧ 6:1-2 6:1-2 तोहचीतव पोल्लोड 20:11-15 ✧ 6:1-2 6:1-2 1 कुरिततोर 2:6 ✧ 6:1-2 6:1-2 पिलिपितोर 3:14; इब्रितोर 5:14 ✧ 6:4-6 6:4-6 2 कुरिततोर 4:4,6; इब्रितोर 10:32-33 ✧ 6:4-6 6:4-6 योहन 4:10; इपिसुसतोर 2:8 ✧ 6:4-6 6:4-6 गलातितोर 3:2; इब्रितोर 2:3-4 ✧ 6:4-6 6:4-6 1 पत्र 1:24-25; 2:1-3 ✧ 6:4-6 6:4-6 10:29 ✧ 6:4-6 6:4-6 मत्याल 19:26; इब्रितोर 10:26-27; 2 पत्र 2:21-22

7 मुसूर पेगादुन ऊतिस मन्जि, अगा कास्तकारि केवालोर मन्कलोरैनाहकु, बेस अनम पंडिह कीयनद बूमतगा, देवुळता बर्कत मन्हता; (उच्चुर विस्वसिर वने अद्रमता बूमलेहकाडोरे.)

8 मति अद बूमि अकल रोंडा ओसो कोये जपिड पुटिह कीता इतेके, अद बाताले कबळतुहक अरवो. अद बूमता माल्काल तान सरप ईयनोग, अस्के अद बोळसना लायक मनदगा. ☆ (वेर विस्वसताहि पेगके अरतोर मन्कलोर, अद्रमता बूमलेहकाडोरे.)

9 माट जीवा कीतोर विस्वसिरि! माट इद्रमताड रेय वेसनाड पोल्लोड इह्नोम, तेला मति मीवा ताकमुळतुन ऊळिसि, मीक देवुळता पिसमुळ निटम दोर्कता इन्जि, माक बर्वस मन्हता.

10 बाराहक इतेके मीट देवुळतेनाहक कबळ कीतिर; तान जीवा कीसि, ताना मन्कलोरा सेवा कीतिर; इंजेक वने कीयलाह आतिरे. ☆ देवुळि सेतेमता मनाहकु, इव पोल्लोन अद मागडो. ☆

11 मीट इद्रम कीसोर मनदना इनजोर, मावा जीवा पर्व्हिकहता: आक्रि एवनाह मीट आसा कीयनव पोल्लोन दोर्किह कीयनासाटि, इद्रमताये जिद कीस मनदना. ☆

12 अदिनेनाहक लंडा आयमाट; मति बोर मन्कलोर तिपल्किन आपसोर, देवुळतगा विस्वस ताससोर, ☆ अद पोल्लो विळिसस मतविन दोर्किह कीस्तोर, ☆ ओरा लेहकाने ताकना. ☆

देवुळि करल कीस वेहतद पोल्लो

13-14 (तिपल्किन आपसोर देवुळतगा बह विस्वस तासना इनजोर, माक अब्रहममुय्तोग बेस-नेहना तोहतोग:) “नीक निटमे वेल्लाय करयि-बर्कत ईकन. नीवा जालपिलतुन बोल्गिह कीकन,” इन्जि, तन्काय बेरोग इलवाहकु, देवुळि तनाय पेदिरते ओतिसि, अब्रहमिहकु पोल्लो विळसता. ☆

15 अब्रहम पया ओरेम आयवा केमेन केपतोग, केपिसि देवुळि पोल्लो विळिसस मतदिन दोर्किह कीतोग. ☆

16 मन्कलोर ओतिहपा, तन्काय बेरोग मन्कलोरा पेदिर पोसिये ओतिहतोर; अद्रम ओततस्के, पोल्लो दोहतहतोर. ☆ ताना पेगके पोल्लो करल आता इनजोर, अद तोहतहता. ☆

17 नना विळसनद पोल्लोतुन बेस्केन देहोन आयकन इन्जि, ☆ देवुळि तना पोल्लो विळसतदिन, दोर्किह केवालोर मन्कलोरिहक तोहतना मता. ☆ अदिनेनाहक अद (तनाय पेदिर पोस) ओतता.

18 मावा मुनेह तासतद आसाता पोल्लोतुन पोसि, ☆ अद माक राका कीयि इनजोर, माट देवुळतगा वित वातल. तनगा वित वावालोरिहक दीरा ईयना इन्जि, देवुळि पोल्लो वने विळसता, ओसो ओतता वने. देवुळि पोल्लो विळसनेक वने मुर्तिय जोल वळ्हक पगवो, ओतनेक वने मुर्तिय जोल वळ्हक पगवो. ☆ इव रेंड आस पोल्लोड बद्दलेम आयनव आयोड. ☆

19 माट आसा तासतल अद पोल्लो, रेय वेसवाह मावा जीवातुन तासिहता; अद बेस्केन देगो, बेस्केन मायो. अद आसा माक देवुळताहि लेसलाह एवो, मति सबेट्क पवित्र गूडटगा* मनदनद देवुळतके सीदा ओसीस्ता. ☆

20 अद जागातगा येसु मयेनाहकु मुनेने ओळियतोग. ☆ मेल्किसेदेकना लेहकान, ओग मावा अमेसातुहक पेर्माल आतोग. ☆

7

मेल्किसेदेक बूमयाल वने, राजाल वने मतोग

1-3 वेग मेल्किसेदेक इनवाल इतेके, सालेम सहरता राजाल मतोग. ओसो सबेट्क बेरा डीसाता देवुळता बूमयाल मतोग. ओना पेदिरता अर्तम इतेके “सेतेमतोग राजाल,” ओसो इब्रि पोल्लोते सालेमता अर्तमि “सुकम” आंदु. इतेके ओन सुकमता राजाल वने इनदा पगयहनल. मेल्किसेदेकना तलोग-तपे बोर आंदुर, ओनाड तादोर-बाबोर बोर आंदुर, ओना पुटटद ओसो डोलतदिना लोप्पा वने, देवुळता सास्त्रमतगा बाताले रासतद इले. ओग देवुळता मगना लेहकान, अमेसा बूमयाल मन्हतोग. अब्रहम मुय्तोग नालवुर राजालोरा संगे लळय आसि, ओरिन ओरे कीस मल्स वायहपा, वेग मेल्किसेदेक ओन कलियतोग, ओसो ओन बर्कतताड पोल्लोड वळ्हकतोग. अस्के अब्रहम (तना ओरे कीतोरगडाहि ततद) सबे मादुन, दहा तूस्क कीसि, अगडाह उंद तूस ओन्क ईतोग. ☆

4 अदिनेनाहक मेल्किसेदेक बेचोन बेरोग मन्कल मतोग, विचर कीस ऊळिड अले! मावा पेदामुय्तोग अब्रहम इंका, लळयते गेलसतद बेसतल मादा तूस ओन्क ईतोग. ☆

5 मोसानाड अडोनगा उंद उकुम मन्हता: बूमयालोर आयवालोर लेवि तेगदोरगडाहे वायनदु; * दुसोर इस्रयेलतोर, तमा कमयता

☆ 6:8 6:8 पुटमुळि 3:17-18; व्यवस्थाविवरण 29:22-25 ☆ 6:10 6:10 रोम सहरतोर 12:13; 1 तिसलुनितोर 1:2-3; इब्रितोर 10:32-34

☆ 6:10 6:10 मल्याल 10:42; 25:40; बळयिर 10:4 ☆ 6:11 6:11 3:6; 10:22 ☆ 6:12 6:12 2 तिसलुनितोर 1:4; याकुब 1:3;

तोहचीतव पोल्लोड 13:10 ☆ 6:12 6:12 1:14 ☆ 6:12 6:12 13:7 ☆ 6:13-14 6:13-14 पुटमुळि 22:16-17; लूकाल 1:73;

गलातितोर 3:18 ☆ 6:15 6:15 पुटमुळि 12:4-5; 21:5; इब्रितोर 9:15 ☆ 6:16 6:16 पेसमुळि 22:11 ☆ 6:16 6:16 गलातितोर

3:15 ☆ 6:17 6:17 देवुळताड पाटाड 110:4; बुदताड पोल्लोड 19:21 ☆ 6:17 6:17 11:9 ☆ 6:18 6:18 3:6; 7:18-19

☆ 6:18 6:18 गिनती 23:19 ☆ 6:18 6:18 2 तिमोति 2:13 * 6:19 6:19 सबेट्क पवित्र गूडि बेद्रमता, तेना लोप्पा 9:1-5 अर्वाट.

☆ 6:19 6:18-19 लैव्यव्यवस्था 16:2,15; रोम सहरतोर 5:5; इब्रितोर 9:3,7; 10:19-20 ☆ 6:20 6:20 योहन 14:2; इब्रितोर 4:14-15

☆ 6:20 6:20 देवुळताड पाटाड 110:4; इब्रितोर 2:17; 3:1; 5:6; 7:17 ☆ 7:1-3 7:1-3 पुटमुळि 14:17-20 ☆ 7:4 7:4 पुटमुळि

14:20 * 7:5 7:5 लेविना तपे याकुब मुय्तोग आंदोग, ओनगडाहे सबेटोर इस्रयेलतोर पुटटोर. अब्रहम इतेके याकुबना तादो आंदोग.

दहा तूस्कनाहि उंद तूस, बूमयालोर आतोरिहक कोड ईयनदे.✧ ओर सबेटोर, लेवि तेगदोर इंका, अब्रहमना कूळतोर आंदुर. (आतेक तेला कोड ईयनदे.)

6 मति मेल्किसेदेक इतेके, लेविना कूळतोग आयोग.† आयवेक वने, अब्रहम मुय्तोग ओन्क दहा तूस्कनाहि उंद तूस इतोग. (इतेके मेल्किसेदेक अब्रहमिहक बेरोग.) दुस्रा पोल्लो: अब्रहमिने देवुळि मुनेन पोल्लो विळिसस मता;✧ मति मेल्किसेदेक अब्रहमिहक वने बर्कतताड पोल्लोड इतोग.✧

7 इंजेके बेरोग उड्लोन्क बर्कतताड पोल्लोड इन्हतोग इन्जि माट पुतले, (इतेके मेल्किसेदेक अब्रहमिहकाय बेरोग).

8 ओसो उंद पोल्लो: इंजेक मावोर यहूदिर मावा बूमयालोरिहक कोड ईस्तोर; ओर बूमयालोर आक्रि डोलवालोर मन्हतोर. मति मेल्किसेदेक बार डोलतोग इनजोर, देवुळता साम्रमतगा रासतद इले.

9-10 ओसो उंद पोल्लो: लेविना तेगदोर बूमयालोर कोड एतहतोर. (अब्रहम इतेके लेविना तादोना तपे.) अदिनेनाहक अब्रहमना मेंदुलतगा लेविना विजा मता. इतेके अब्रहम मेल्किसेदेकिहक कोड वाटिहपा, लेवि वने तमपेपिना मेटे, मेल्किसेदेकिहक कोड वाटटोग इतप आता. (कोड एनवाल तनाय कोड वाटटोग; इतेके मेल्किसेदेक लेविहकाय बेरोग बूमयाल.)

मेल्किसेदेकना लेहकान बूमयाल, येसुसामि

11 लेवि तेगदोरगडाहि देवुळि (आस्नमुय्तोन आचता. आचिसि आस्नना तेगदोरिन,) बूमयालोर आयलाहि निल्लिह कीता. ओराय सेवाता जोतातगा, मोसानाड अडोड नितहताड.✧ अस्के वने ओरा सेवा मोळकवालोरिन पूरा एडिह कीया पगवो. अदिनेनाहक आस्नना लेहकान आयवा, मेल्किसेदेकना लेहकान ओर्वोग बूमयाना गर्ज अरयहता.✧

12 बूमयालोरिन निल्लिह कीयनद अडो मिळन्दतेके, सबे अडोड वने मिळन्दना गावले.✧

13-14 अदिनेनाहक (इंजेके मेल्किसेदेकना लेहकान, दुस्रो बूमयाल) मावा येसुसामि वातोग. ओनाय लोप्पा माट वळहकिहनोम; येसु इतेके (लेविना कूळतोग आयोग, ओग) यहूदाना कूळते पुट वातोग.†✧ यहूदाना कूळतोर बूमयालोर आयनदिना लोप्पा, मोसाल बाताले इनोग. ओसो अद कूळतोग बोगे बेस्केन वने बूमयाल मनोग.

15 मति मेल्किसेदेकना लेहकान ओर्वोग बूमयाल वातस्के, (अडोनाड पोल्लोड बड्लेम आताड इनजोर,) इंजेक माक पोळ्कने दिसिहताड.

16 पलाना कूळतोग बूमयाल मनदना इनजोर, मोसानाड अडोनागा रासतद मन्हता; येसु अद इसबते बूमयाल आयोग; मति ओनगा अमेसातुहक पिसनद लाव मन्हता, अद इसबते बूमयाल आतोग.

17 ओना लोप्पा देवुळता साम्रम इह वेहतहता:

निमा मेल्किसेदेकना लेहकान अमेसातुहक बूमयाल मनदकिन,✧

इनजोर साम्रमतगा रासतद मन्हता.✧

18-19 इद्रमलेहका मुनेता अडो मोळकवालोरिन, पूरा एडिह कीया पगवाहकु, अद कबळतुहक अरवो; अदिनेनाहक अद इंजेक बेद्रम ताकगा?✧ मति ताना बड्लाते माकु तान्काय एक्वा बेसतल आसा दोर्कता. इंजेके माट (येसुन आसा कीसि,) देवुळता एरे दाया पगयहनल.✧

20-21 ओसो उंद पोल्लो मन्हता: आस्नना कूळतोर बेदे किरियालेवा बूमयालोर आतोर; मति येसु बूमयाल आयहपा, सामि ओन इद्रम इता:

“निमा अमेसातुहक बूमयाल मनदकिन इनजोर, सामि किरिया कीता, ✧

अद तना पोल्लोतुन बेस्केन मिळ्हो,”✧

इनजोर रासतद मन्हता. अद्रम देवुळि किरिया कीताहकु, ओग बूमयाल आतोग.

22 अदिनेनाहक इंजेके देवुळता पूना करल, मुनेता करल कीतद पाळना पोल्लोतुहकाय, एक्वा बेसतल इनजोर, येसु इसर ईतप आतोग.✧

23 ओसो उंद पोल्लो मन्हता: बूमयालोर अमेसा मनदा पगवोर, ओर मुय्तोर आसि डोलिहतोर. अदिनेनाहक (कबळ रोमनद आयो इनजोर,) वेल्लाटोर बूमयालोर मन्हतोर.

24 येसु बार बेस्केन डोलोग,✧ अदिनेनाहक ओना बूमयातनम बेस्केन दुस्रोना कयदे अनो.

25 ओसो माट येसुना मेटे, देवुळता एरे अनवालोरिनाहक, ओग अमेसाये देवुळतुन अर्ज कीसोर मन्हतोग.✧ इद्रमलेहका ओग माक पूरा कतम पिसिह कीयलाह पगयहतोग.✧

✧ 7:5 7:5 गिनती 18:21-28; 2 इतिहास 31:4-5 † 7:6 7:6 मेल्किसेदेकना कालमते लेवि पुटवाय मतोग. ✧ 7:6 7:6 रोम सहरतोर 4:13

✧ 7:6 7:6 पुटमुळि 14:19-20 ✧ 7:11 7:11 9:6; 10:1 ✧ 7:11 7:11 8:7 ✧ 7:12 7:12 9:8-10 ‡ 7:13-14

7:13-14 यहूदाल, लेविना तमोग मतोग. पुटमुळि 29:34-35 ऊळाट. ✧ 7:13-14 7:13-14 यशायाह 11:1; मीका 5:2; मत्थाल 2:5-6; तोहचीतव

पोल्लोड 5:5 ✧ 7:17 7:17 देवुळताड पाटाड 110:4 ✧ 7:17 7:17 5:6; 6:20 ✧ 7:18-19 7:18-19 बळयिर 13:39; गलातितोर

2:16; 3:21; इब्रितोर 9:8-10 ✧ 7:18-19 7:18-19 3:6; 4:16; 6:18; 10:1,22; याकुब 4:8 ✧ 7:20-21 7:20-21 5:6

✧ 7:20-21 7:20-21 देवुळताड पाटाड 110:4 ✧ 7:22 7:22 8:6,8 ✧ 7:24 7:24 यशायाह 9:7; योहन 12:34; रोम सहरतोर 9:5

✧ 7:25 7:25 रोम सहरतोर 8:27,34; इपिसुसतोर 2:18; इब्रितोर 9:24; 1 पत्रु 3:18; 1 योहन 2:1 ✧ 7:25 7:25 रोम सहरतोर 5:10

26 येसु पवित्र मनवाल, बाताले कसुरलेवोग, पापमता डागिल आयवोग, पापि मन्कलोरगडाहि एगिस मन्जि, ✨ इंजेके पोगोन देवुळदीपतगा, सबेट्क बेरा कदरता जागाते उदवाल. ✨ इद्रमतोग पेर्माल मयेनाहक बेस ओपिहतोग. ✨

27 आस्नना कूळतोर पेर्मालोर बारा, मुने तमाय पापमतेनाहकु मोक ईस्तोर, पेग्के दुस्रोर मन्कलोरा पापमतेनाहकु मोक ईस्तोर; अद्रम दिनम कीस्तोर. ✨ मति येसु अद्रम आयोग; ओग कतमतोरा पापमतेनाहकु, उंदिय देबा ✨ हक्कनागुटातगा तनाय जीवा ईतोग. ✨

28 मोसानाड अडोना इसबते, लावलेवोर मन्कलोर पेर्मालोर आस्तोर; ✨ मति मोसानाड अडोना वेल्लाडे वर्साना पया, देवुळि किरिया कीसि, तना मगिन पेर्माल इन्जि निल्पिह कीता. वेग मगि बाताले कमिलेवोग मन्जि, अमेसातुहक पेर्माल आंदोग. ✨

8

येसु पूना करलता पेर्माल आंदोग

1 इचानाह वेहचोर वातदिना मोदुल पोल्लो इदे: बोग पोगोन बेरा डीसाता देवुळता तिनळ बाजे राजेम कीयलाहि उदतोग, ✨ ओगे मयेनाहक पेर्माल मन्हतोग. ✨

2 (बेद रावुळतुनदेवुळि मोसा मुय्तोन पंड वेहता, अद इद बूमतगा मन्कलोरा कयदे पंडटद्.) ✨ निटमता रावुळ बारा देवुळदीपतगा मन्हता, तान देवुळिये पंडटा. ✨ अदे रावुळता सबेट्क पवित्र गूडटगा, मावा येसु पेर्माल सेवा कीस्तोग. ✨

3 पेर्मालोरा कबळ इतेके, देवुळतुहक मोक ईयनद, कोड वाटनद इन्जिये, माट पुतल. ✨ अद इसबते, मावा येसु पेर्माल वने बातालाय ईयना. ✨

4 बूमतगा पया मोसानाड अडोड वेहतप लेहका, कोड वाटलाहि, वेल्लाटोर बूमयालोर मन्हतोर. अदिनेनाहक येसु इंजेके बूमते मन्ज मतेके, बूमयाल वने आयोग आवेग.

5 मोसाल देवुळता रावुळतुन निल्पिह कीयनामुने, देवुळि ओन वेहच मता, “निमा नावा संगे मेटातगा मतिन, अस्के नना नीक बाताल बाताल तोहतन, बराबर अद्रमलेहकाने, नावा रावुळतुन पंडकिर,” ✨ इनजोर इता. इतेके इद बूमतगा बूमयालोर सेवा कीयनद जागा, पोगोन देवुळदीपते मनदनद रावुळ बेद्रम मन्हता इन्जि तोहतहता; ✨ ताना दळमता लेहकान मन्हता. ✨

6 मति इंजेके देवुळता पूना करलते, माक कलियिह केवाल येसुये आंदोग. ✨ इद करल इतेके, मुनेता करलतुहकाय पका बेसतल आंद. बह इतेके इद पूना करलते, देवुळि विळिसस मतव पोल्लोड, मुनेता करलताड पोल्लोहकाय एक्वा बेसताड. ✨ इद्रमलेहका इद बूमतोर पेर्मालोरिहकाय, येसुहकु पका बेसतल सेवा दोर्कता.

7 मुनेता करलतगा बाताले तप इलवेक अचोन, पूना करलता बाताले गर्ज मनो आवालि. ✨

8 मति देवुळि तना मन्कलोरगा तप ऊळता इन्जि, सास्त्रम माक इद्रम वेहतहता:

“इदु! नना इस्रयेलराजेमता संगे, अहे यहुदा राजेमता संगे

पूना करल कीयनव दियाड एवयलाह आताड. ✨*

9 ओराड तादोर-बाबोरा कयदुन पोस, मिसर देसेमताहिनना तच मतन,

अस्केडा करलता लेहकान, इद पूना करल मनो. ✨

पाळना करल वेहतप ओर ताकोर; अदिनेनाहक नना ओरिन सीता केवोन.

10 मति पेग्के इस्रयेलतोर संगे, इद्रमता करल कीकन:

नना नावाड अडोनु, ओरा सीतातगा तासकन;

ओरा जीवातगा, अव अडोनु नना रासकन;

नना ओरा देवुळतन मनदकन; ओर नावा मन्कलोर मनदनुर; ✨

11 उड्लोर आयिर, बेरोर आयिर, सबेटोर नाक पुनदनुर; ✨

अदिनेनाहक ओर तमा तमा नाटेनोर मन्कलोरिन,

तमा तमा जीवा-तलातोरिन,

देवुळतुन पुन्हट इन्जि, कागहचीयनद गर्ज इले आयगा;

12 ओराड लागवाड कबस्किन, नना मापि कीकन;

✨ 7:26 7:26 2 कुरितोर 5:21; इब्रितोर 4:14-15 ✨ 7:26 7:26 इपिसुसतोर 4:10 ✨ 7:26 7:26 2:17; 3:1 ✨ 7:27 7:27 लैव्यवस्था 9:7; इब्रितोर 5:1,3; 8:3 ✨ 7:27 7:27 9:12,26,28; 10:9-10 ✨ 7:27 7:27 9:14; 10:12 ✨ 7:28 7:28 5:2 ✨ 7:28 7:28 2:10; 3:1 ✨ 8:1 8:1 देवुळताड पाटाड 110:1; इब्रितोर 1:3 ✨ 8:1 8:1 2:17; 3:1; 4:14-15 ✨ 8:2 8:2 9:1 ✨ 8:2 8:2 इब्रितोर 9:11,24; तोहचीतव पोल्लोड 21:3 ✨ 8:2 8:2 10:11 ✨ 8:3 8:3 5:1; 7:27; 9:8-10; 10:11 ✨ 8:3 8:3 3:1 ✨ 8:5 8:5 पेसमुळि 25:40 ✨ 8:5 8:5 तोहचीतव पोल्लोड 15:5 ✨ 8:5 8:5 कुलसितोर 2:17; इब्रितोर 9:23; 10:1; 13:10 ✨ 8:6 8:6 लूकाल 22:20; 1 तिमोति 2:5; इब्रितोर 7:22; 9:15; 12:24 ✨ 8:6 8:6 इपिसुसतोर 2:12; इब्रितोर 7:22 ✨ 8:7 8:7 7:11 ✨ 8:8 8:8 लूकाल 22:20; इब्रितोर 7:22; 9:15; 12:24 * 8:8 8:8 देवुळता कबुरतोग यिर्मयाल इव पोल्लोन रासतोग. अद तूकने इस्रयेलतोरारड रेंड राजेहक मताड: उतर बाजे इस्रयेल राजेम, दक्किन बाजे यहुदा राजेम. देवुळता मंदिर यहुदा राजेमते मता. ✨ 8:9 8:9 पेसमुळि 19:5; 24:6-8; व्यवस्थाविवरण 5:2-3 ✨ 8:10 8:10 इब्रितोर 10:15-17 ✨ 8:11 8:11 यशायाह 54:13; योहन 6:45; 1 योहन 2:27

ओरा पापमतुन, नना बेस्केन सीतात तासोन आयकन,” इनजोर सामि इता, ✨
इन्जि साम्रम वेहतहता.

13 देवुळि पूना करल कीयहनन इनजोर इता. इतेके मुनेता करलतुन कबळतुहक ओजवाह कीता. कबळतुहक ओजवद बेदे आयि, तान पोहमुळ आस्ताये. ✨

9

इद बूमता रावुळि ओसो पोगोटा रावुळि

1 इस्त्रेलतोर सगे कीतद मुनेता करलतगा, देवुळतुन मोळकनव अडोड मताड. अव अडोन माळलाह, इद बूमतगा उंद रावुळ पंडटद मता. ✨

2 अद रावुळि इद्रम मता: (उंद पळ्दा गेदेतुन अडम वेळहच मन्जि, ✨ अद रावुळतुन रेंड अराड कीस मतोर. ✨) मुनेहता अरातगा चिमलिना गुटा मता, ✨ ओसो मेजा मता. ✨ मेजापोगोन देवुळतुहक वाटटव आरिड तासिस मताड. ✨ इद अरातुन पवित्र गूड इंदुर. ✨ 3 पळ्दा गेदेता पेक्केडा अरातुन, सबेट्क पवित्र गूड इंदुर. ✨

4 तानगा बंगरते माचतद दूपम बोळसनद मेजा मता. ✨ ओसो बंगरते माचतद संदुक वने मता, अद देवुळता करलता सीना मता. ✨ अद संदुकता लोप्पा बंगरता कोपा मता. कोपाता लोप्पा पोगोटाहि अरतद मना तिडि मता. ✨ ओसो संदुकता लोप्पा आस्नना डुडि मता. अद डुडि कोळिसस मता. ✨ ओसो देवुळताड अडोड कोटिस मतव, रेंड तेप्ळे बंडाड मताड. ✨ 5 संदुकता पोगोन (देवुळि अगा मनदनदिना सीना इनजोरे, रेंड) राका कीयनविस्कनाड बोमाड मताड. ✨ संदुकता पोगोन, पापमतुन मापि कीयनद जागातुन, तमाड मारेने मुळहच मताड. ✨ अव पोल्लोन इंजेके ओर्कुलते वेहतलाह, पुरसत इले. ✨

6 इद्रम देवुळता रावुळतुन तयर कीस मतोर. मुनेहता अरातगा, बूमयालोर अमेसा ओळियसोर, ओसो सेवा कीसोर मंदुर. ✨

7 मति पेक्केडा अरातगा, (सबेटोर बूमयालोर पोगोन मनवाल)पेर्माल ओगे अंदोग, वर्सातुहक उंदिय मल्का. ✨ ओळियहपा पया, तना कीता पापमतेनाहक, ओसो इस्त्रेल मन्कलोर चुकिस कीता पापमतेनाहक वने, ✨ मोकता नेतुर अंके अंदोग. ✨ (अन्जि तान देवुळतेनाहक वळहपिंदोग.) नेतुरलेवा ओळियनद ओन्क पोलो आंदु.

8-10 देवुळता रावुळतगा मोळकनद पोल्लो उंदि सीना आंदु, इवटे देवुळता जीवा माकु, इद कालमता लोप्पा कागहतलाह ऊळिहता. ✨ मोळकनस्के तिनदनव-उनडनव, ✨ एडिह कीयनव रिबज्कनाड ✨ अडोड मन्हाताड. मति इवटे माट सिरप पलतेनाहे एडिहनल. माटु कोडिड वाटिहनल, मोकिड ईयहनल, ✨ मति इव मावा जीवातुन एडिह कीया पगवोड. ✨ बाराहक इतेके, इद रावुळताड अडोड मनाहजोम, माटु सबेट्क पवित्र गूडटे ओळिय पगवल. ✨ मति देवुळता पूना करल निताहकु, अव अडोड इंजेक दल्गोड. ✨

11 मति इंजेके बह आता? पूना करलताड बेसताड पोल्लोन पोसि, ✨किस्तु मावा पेर्माल आस वातोम. ✨ मन्कलोर कयदे तयर आतद, इद बूमतगा मनदनद रावुळते ✨ ओळियोग; मति पोगोन मनदनद रावुळते ओळियतोम. अद पोगोटा रावुळिये निटमता आंदु, बूमता रावुळतुहकाय ओसोय बेसतलि. ✨

12 मावोर बूमयालोर कीयना लेहकान, एर् नेतुर, कौंदा पियोता नेतुर अंके ✨ ओळियोग; मति (तना हक्कनागुटागडोलताहकु,) तनाय नेतुर अंके, उंदिय मल्का, ✨ सबेट्क पवित्र गूडटगा ओळियतोम. ✨ ओसो अद इसबते, माक कतम पापमताहि, अमेसातुहक विळिसह कीतोम. ✨

✨ 8:12 8:12 यशायाह 43:25; यिर्मयाह 50:20; मीका 7:18-19; रोम सहरतोर 11:27; इब्रितोर 10:15-17 ✨ 8:12 8:8-12 यिर्मयाह 31:31-34 ✨ 8:13 8:13 2 कुरिततोर 5:17; इब्रितोर 1:11 * 9:1 9:1 अद रावुळ मोसाना कालमते पंडटद मता. इद सीटि रासनद कालमते, रावुळता बदलाते येस्सलेम सहरतगा यहूदिरा मंदिर मता. ✨ 9:1 9:1 पेसमुळि 25:8; रोम सहरतोर 9:4; इब्रितोर 8:2; 9:24 ✨ 9:2 9:2 पेसमुळि 26:31-33; 40:3; मत्याल 27:51 ✨ 9:2 9:2 पेसमुळि 26:1-30 ✨ 9:2 9:2 पेसमुळि 25:31-39 ✨ 9:2 9:2 पेसमुळि 25:23-29 ✨ 9:2 9:2 पेसमुळि 25:30; लैव्यव्यवस्था 24:5-9; मत्याल 12:4; मार्कल 2:26; लूकाल 6:4 ✨ 9:2 9:2 पेसमुळि 40:22-25 ✨ 9:3 9:3 पेसमुळि 26:33; इब्रितोर 6:18-19; 10:19-20 ✨ 9:4 9:4 पेसमुळि 30:1-8; 37:25-26 ✨ 9:4 9:4 पेसमुळि 25:10-22; 37:1-9; तोहचीतव पोल्लोड 11:19 ✨ 9:4 9:4 पेसमुळि 16:32-34 † 9:4 9:4 इद मनाता लोप्पा पुनदना इतेके, पुस्तकता आकिते पुनवव पोल्लोना अर्तीमि अगा ऊळाट. ✨ 9:4 9:4 गिनती 17:8-10 ✨ 9:4 9:4 पेसमुळि 25:16; 31:18; 32:15; व्यवस्थाविवरण 9:9,11,15; 10:3-5 ‡ 9:5 9:5 इविस्किन इब्रि पोल्लोते “कस्बिम” इंदुर. अव उंद रीतताड देवतुलक मताड. ✨ 9:5 9:5 पेसमुळि 25:17-22; लैव्यव्यवस्था 16:2; 1 राजा 8:7 § 9:5 9:5 देवुळि पापमतुन मापि कीयनद जागा, संदुकता पोगोटा बाजे मता. तान बंगरते माचिस मता. देवुळता पेर्माल ताना पोगोन, मोक ईतव जन्वर्कना नेतुर इल्हकिंदोग; तान ऊळिस देवुळि तना मन्कलोर पापमतुन मापि कीदु. ✨ 9:6 9:6 गिनती 18:2-6; इब्रितोर 7:11 ✨ 9:7 9:7 पेसमुळि 30:10; लैव्यव्यवस्था 16:12-17,34; इब्रितोर 6:18-19; 10:3-4 ✨ 9:7 9:7 गिनती 15:25; इपिसुसतोर 4:18 ✨ 9:7 9:7 लैव्यव्यवस्था 16:11,14; इब्रितोर 5:2-3 ✨ 9:8-10 9:8-10 3:7 ✨ 9:8-10 9:8-10 लैव्यव्यवस्था 11:2-47; गिनती 6:3; कुलुसितोर 2:16; इब्रितोर 13:9 ✨ 9:8-10 9:8-10 लैव्यव्यवस्था 11:25; गिनती 19:13; मार्कल 7:4 ✨ 9:8-10 9:8-10 5:1; 8:3 ✨ 9:8-10 9:8-10 10:1 ✨ 9:8-10 9:8-10 7:18-19 ✨ 9:8-10 9:8-10 योहन 14:6; इब्रितोर 7:12; 10:19-20 ✨ 9:11 9:11 10:1 ✨ 9:11 9:11 2:17; 3:1 ✨ 9:11 9:11 मार्कल 14:58; 2 कुरिततोर 5:1; इब्रितोर 9:1 ✨ 9:11 9:11 8:2 ✨ 9:12 9:12 लैव्यव्यवस्था 4:3; 16:6,15 ✨ 9:12 9:12 7:27 ✨ 9:12 9:12 13:12 ✨ 9:12 9:12 5:9; 1 पत्र 1:18-19

13 डागिललेवा मनदनद एरैता नेतुर, कोंदाता नेतुर, ✧ बोळसतद पडा पियोता नेगु, ✧ इविस्किन इल्हकतेके, कळवोग आतोग मन्कल एडिहतोग इनजोर मुनेता अडो इन्हता.

14 अह इतेके, किर्स्तुना नेतुर बेचोन वीळिस एडिह कीया पगयहता! ✧ देवुळता अमेसा मनदनद जीवा, ओन तना जीवातुन देवुळतुहक मुर्तिय डागिललेवद मोक ईयनाह कीता. ✧ मावा जीवातुन हामुरतके ओसीयनव लाग्वाड कबस्कनाहि, ओना नेतुर एडिह कीस्ता. ✧ कीयनाहकु, माट जीवात मनदनद देवुळतुन माळ पगयहनल. ✧

15 देवुळि ईस मतद पाळना करलतुन देहतोर पाप्यहलोरिन विळिसह कीयलाह, किर्स्तु डोलतोग. ✧ डोलताहकु, ओग देवुळि आचतोरगा पूना करल ततहतोग. देवुळि मुनेन पोल्लो विळसतपु, ताना अमेसा मनदनद बर्कतता तूस, ✧ पूना करलते कलियवालोरिहक दोर्किहता. ✧

16-17 बोगाय मन्कल तना डोलतापया, तना जागा-बूम बोन्क आयना इनजोर, रासिस तासेग; ओग डोलतस्केन, अद कागिद ताकिहता. ओग जीवात मनदहपा, अद ताको. देवुळ कीतद करल अद्रमलेहकाने मन्हता.

18 अदिहक देवुळ कीतद पाळना करल वने, नेतुरतेने निल्लिह कीतद आंदु.

19 अदिनेनाहक मोसाल इद्रम कीतोग. अडोना इसबतव सबे उकुम्किन, सबेटोर इस्रयेल मन्कलोरिहक वेहतोग. ✧ वेहचि कोंदा पियोता ओसो एरैता नेतुरतुन, एता संगे काल्हपिस, तुल्स* कोमातगा रेंगाल गोरे केल्लक दोहचि, ✧ अडोड रासिस मतद सास्रमता पोगोन, ओसो सबेटोर मन्कलोर पोगोन वने, नेतुर इल्हकतोग. ✧

20 इल्हकिसि, “देवुळि मीवा संगे कीतद करलतुन, इदे नेतुरता मेटे निल्लिह कीस्ता,” ✧ इनजोर वेहतोग.

21 इद्रमे रावुळता पोगोन, ओसो मोळकलाह काळडनव कस्लाड-कोपाना पोगोन वने, नेतुरतुन इल्हकतोग. ✧

22 निटमे मोसानाड अडोड वेहतपु, जोक-जोक सबे मालु नेतुरतेने एडनदु. नेतुर पोववालेवा पापमता मापि आयो. ✧

किर्स्तु डोलताहकु पापमता मापि आस्ता

23 इद बूमतगा मोळकनव सबेटव, पोगोन देवुळता जागातगा मनदनविस्कना दळमलेहकाने मन्हताड. ✧ इगा मनदनविस्कन जन्वरता नेतुरते एडिह कीयना गर्ज मन्हता; मति पोगोन देवुळता जागातगा मनदनव निटमताड. अविस्किन एडिह कीयलाहि (जन्वरता नेतुर ओप्पो;) तान्काय बेसताड मोकिड गावल आस्ताड.

24 अदिनेनाहक मन्कलोर पंडटद सबेटक पवित्र गूडटगा, किर्स्तु ओळियोग. मन्कलोर पंडटद जागा, पोगोन मनदनद सबेटक पवित्र गूडटा वेट दळिम, अचोने! ✧ निटमता सबेटक पवित्र गूड इतेके देवुळदीपि, ओग अगाने ओळियतोग. ✧ मयेनाह वेहतलाहि, ✧ देवुळता मुनेह नितलाहि ओळियतोग. ✧

25 बूमतगा मनदनद रावुळता सबेटक पवित्र गूडटगा, यहुदिरा पेर्मांल वर्सा-वर्सातुहक नेतुर पोस ओळियिहतोग, मति अद जन्वरता नेतुरि; तना कुदता आयो. ओग ओळियना लेहकान, किर्स्तु वर्सा-वर्सातुहक तना जीवाता मोक ईयलाह ओळियोग.

26 अद्रम आस मतेके, ओग बूम पुटटस्केडाहि, वेल्लाडे मल्काड तिपल आस डोलिस मनेग. अद्रम आयो, पापमतुन मायिह कीयनेनाहक, ✧ तना नेतुर ईस मोक आयलाह, इद आक्रिता वेलाते, ✧ उंदिय मल्का वातोग. ✧

27 सबेटोर मन्कलोर उंदिय मल्का डोलनदु, ✧ ताना पेके देवुळि ओरा नेयम कीयगा. ✧

28 अद्रमे किर्स्तु उंदिय मल्का, ✧ वेल्लाटोर मन्कलोर पापमतुन ओयलाह, ✧ तना नेतुर पोहच डोलतोग. ✧ ओग ओसोवने दिसनोग; ✧ इद मल्का पापमतुन ओयलाह वावोग, मति तनेनाहक केपतोरिन, ✧ पूरा पिसिह कीयलाहि वायनोग.

10

1 मोसानाड अडोना इसबते, मन्कलोर वर्सा-वर्सातुहक जन्वर मोक ईस्तोर. मोक ईयनद बेस्केन रोमो, अमेसा ईसोरिन मन्हतोर; इतेके अव अडोनाड पोल्लोड, पयाडाड बेसताड पोल्लोना दळमलेहका मन्हताड. ✧ अव निटम पोल्लोड आयोड. अदिनेनाहक देवुळतगा अनवालोर मन्कलोरिन, ✧ ओरा पापमताहि पूरा एडिह कीया पगवोड. ✧

✧ 9:13 9:13 लैव्यवस्था 16:15; इब्रितोर 10:3-4 ✧ 9:13 9:13 गिनती 19:9,17-18 ✧ 9:14 9:14 इपिसुसतोर 1:7; इब्रितोर 13:12 ✧ 9:14 9:14 इपिसुसतोर 5:2; इब्रितोर 7:27; 10:9-10,12 ✧ 9:14 9:14 रोम सहरतोर 3:25-26; इब्रितोर 1:3; 6:1-2; तोहचीतव पोल्लोड 7:14; 14:5 ✧ 9:14 9:13-14 10:29 ✧ 9:15 9:15 रोम सहरतोर 3:24 ✧ 9:15 9:15 बळयिर 20:32 ✧ 9:15 9:15 गलातितोर 3:20; इब्रितोर 6:15; 8:6,8; 10:34,36; 11:39; 12:24 ✧ 9:19 9:19 1:1 * 9:19 9:19 तुल्स मराटिते “एजोब” इनजोर मन्हता. ✧ 9:19 9:19 गिनती 19:6,18 ✧ 9:19 9:19 10:22; 12:24 ✧ 9:20 9:19-20 पेसमुळि 24:7-8; मत्याल 26:28; मार्कल 14:22-24; लूकाल 22:19-20 ✧ 9:21 9:21 पेसमुळि 24:6; 40:9; लैव्यवस्था 8:15,19; 16:14-16 ✧ 9:22 9:22 लैव्यवस्था 17:11; 1 योहन 1:7 ✧ 9:23 9:23 8:5 ✧ 9:24 9:24 9:1 ✧ 9:24 9:24 2 कुरिततोर 5:1; इब्रितोर 8:2 ✧ 9:24 9:24 7:25 ✧ 9:24 9:24 4:14-15; 1 योहन 2:1 ✧ 9:26 9:26 1 योहन 3:5,8 ✧ 9:26 9:26 1:2; 1 पत्र 1:20; 4:7 ✧ 9:26 9:26 7:27; 1 पत्र 3:18 ✧ 9:27 9:27 पुटमुळि 3:19 ✧ 9:27 9:27 2 कुरिततोर 5:10; इब्रितोर 10:27; 1 योहन 4:17-18 ✧ 9:28 9:28 7:27; 1 पत्र 3:18 ✧ 9:28 9:28 यशायाह 53:12; 1 पत्र 2:24 ✧ 9:28 9:28 रोम सहरतोर 3:25-26; इब्रितोर 10:9-10 ✧ 9:28 9:28 बळयिर 1:11 ✧ 9:28 9:28 1 कुरिततोर 1:5-7; तीतुस 2:13 ✧ 10:1 10:1 कुलुसितोर 2:17; इब्रितोर 7:11; 8:5; 9:11 ✧ 10:1 10:1 10:22 ✧ 10:1 10:1 रोम सहरतोर 8:3; इब्रितोर 7:18-19; 9:8-10

2 पूरा एडिह कीस मतेके, ओर उंदिय मल्काते सिरसिर आवेर. इंका वने पापम मन्हता इनजोर, तमा जीवा इनो आवालि. अदिनेनाहक अचोटके, पया मोक ईयनद गर्ज मनो आवालि.

3-4 मति कौंदाना, एर्रेना नेतुरि, पापमतुन मुर्तिय मायिह कीया पगवो. ✨ मायिह कीयना वाटो, इव मोकिड वसांतुहक, ✨ इंका वने पापम मन्हता इन्जि, सीता कीसीसोरेन मन्हताड. ✨

5 अदिनेनाहक किर्स्तु बूमते वातोग, अस्के देवुळतुन इद्रम इतोग:
“मन्कलोर मोक ईयनदिन, कोड वाटनदिन, निमा विचर केविन;
मति नयेनाहक उंद मेंदुल तयर कीतिन. ✨

6 बोळसतद जन्वरता मोकि, नीक गिर्दा वावो,
पापम मायि इनजोर ईयनद मोकते, निमा गिर्दा आयविन,

7 अस्के नना इतन,
‘ए देवुळि! सास्त्रमतगानावा लोप्पा रासतप लेहकान,
नीक विचर वायनदिन कीयलाह वातन,’ ” ✨
इनजोर इतोग. *

8 इंजेके इद पोल्लोतुन पुनदकल: मोसानाड अडोना इसबते, पापमता मापि आयलाह, रीतरितिनाड मोकिड ईयना, कोडिड वाटना गावले. तेला मति इविस्कनगा देवुळि गिर्दा आयो इन्जि, किर्स्तु इन्हतोग. ✨

9-10 ओसो इन्हतोग: “नीक विचर वायनदिन कीयलाह वातन,” ✨ इन्हतोग. देवुळता विचर मतपु, येसु किर्स्तु उंदिय मल्का, तना मेंदुलतुन मोक आयलाह ईतोग. ✨ इद मोकता मेटे, देवुळि माक पवित्र कीता. ✨ इद्रमलेहका किर्स्तु मुनेता करलतुन मायिह कीसि, पूना करलतुन निल्पिह कीस्तोग.

11 मुनेता करलता इसबते, बूमयालोर जर्मिने गर्याता मुनेह निचि सेवा कीस्तोर, ओसो अमेसा अवे मोकिड ईसोरेन मन्हतोर; ✨ ओरा सेवा बेस्केन मारो. ✨ मति अद्रमताड मोकिड ईयनदु, पापमतुन मायिह कीया पगवो. ✨

12 मति किर्स्तु पापमतुन मायिह कीयलाहि, उंदिय मल्का अमेसातुहक तना मेंदुलतुन मोकि इन्जि ईतोग. ✨ ओसो (राजेम ताकिह कीयलाहि,) देवुळता तिनळ बाजे (पका कदरता जागाते) उदतोग. ✨

13 ओसो अस्केडाहि तना कोटुलतोरिन देवुळि ओना काल इळन तच ईयनाहजोम केपतोग. ✨

14 बाराहक इतेके किर्स्तु उंदिय मल्का, तना मेंदुलतुन मोक ईसि, तना सेवातुन मारिह कीतोग. अह कीसि, देवुळि तनेनाहक अलग कीतोर मन्कलोर पापमतुन, ओग अमेसातुहक पूरा मायिह कीतोग. ✨

15-17 देवुळता जीवा वने इद निटम इनजोर, सास्त्रमते इद्रम साक्सि ईस्ता: ✨

“पेगके ओरा संगे इद्रमता करलकीकन:
ओरा जीवातगा नावाड अडोनु नना रासकन;
नना अव अडोनु, ओरा सीतातगा तासकन,”
इनजोर सामि इन्हता, ✨

इद्रम सास्त्रमते रासतद मन्हता.

पया “ओरा पापमतुन, ओर अडोन देहतदिन,
नना बेस्केन सीतात तासोन आयकन,” ✨

इनजोर वने इता.

18 देवुळि इद्रमलेहका मावा पापमतुन मापि कीतेके, पापमतुन मायिह कीयलाहि (बाराहक मोक ईयनाह आयगा?) मोक ईयलाह मुर्तिय गर्ज इले.

रेयवालेवा देवुळतगा दाकल

19-20 अदिनेनाहक मावोर विस्वसिरि! येसु किर्स्तु नेतुर पोहच डोलिस मताहकु, माट देवुळतके दायलाह, मयेनाहकु पूना, जीवा ईयनद अग तयर कीसीतोग. ✨ (पोगोटा सबेट्क पवित्र गूडटगा,) पळ्दा गेंदेतगाहक अतप लेहका, ओग तना मेंदुदा मोक ईसि ओळियतोग. ✨ ओना मेटे, माट वने अद पवित्र गूडटगा ओळियलाह, दीरा पोयतल. ✨

✨ 10:3-4 10:3-4 9:12-13 ✨ 10:3-4 10:3-4 9:7 ✨ 10:3-4 10:1-4 रोम सहरतोर 8:3 ✨ 10:5 10:5 इब्रितोर 2:14-15; 1 पत्र 2:24 ✨ 10:7 10:5-7 देवुळताड पाटाड 40:6-8 * 10:7 10:7 इद सीटि रासवाल, देवुळताड पाटाड पुस्तकताहि, किर्स्तु इतद पोल्लोतुन तेंडिस मन्जि, इगा रासतोग. ✨ 10:8 10:8 मार्कल 12:33; रोम सहरतोर 8:3 ✨ 10:9-10 10:9-10 देवुळताड पाटाड 40:7-8 ✨ 10:9-10 10:9-10 योहन 6:51; इब्रितोर 7:27; 9:14,28; 1 पत्र 3:18 ✨ 10:9-10 10:9-10 योहन 17:19; इपिसुसतोर 5:26; इब्रितोर 2:11; 13:12 ✨ 10:11 10:11 5:1; 8:3 ✨ 10:11 10:11 8:2 ✨ 10:11 10:11 मीका 6:6-8 ✨ 10:12 10:12 इपिसुसतोर 5:2; इब्रितोर 7:27; 9:14 ✨ 10:12 10:12 देवुळताड पाटाड 110:1; इब्रितोर 1:3 ✨ 10:13 10:13 देवुळताड पाटाड 110:1; इब्रितोर 1:13 ✨ 10:14 10:14 इपिसुसतोर 5:26 ✨ 10:15-17 10:15-17 3:7 ✨ 10:15-17 10:15-17 8:10 ✨ 10:15-17 10:15-17 यर्मयाह 31:33-34; इब्रितोर 8:12 ✨ 10:19-20 10:19-20 9:8-10 ✨ 10:19-20 10:19-20 6:19; 9:3 ✨ 10:19-20 10:19-20 इपिसुसतोर 2:18; इब्रितोर 3:1,6

- 21 किस्तुये मावा बेरोग पेर्माल;✧ ओग देवुळता लोतोरिन ताकिह केवाल आंदोग।✧
- 22 मावा जीवा माक कसुर तोहवा, मावा जीवातगा किस्तुना नेतुर इल्हकतप लेहका आता।✧ माट पवित्र एते बिळबिळ एग मीतप लेहका आतल।✧ इव सबे पोल्लोन पुन्जि, मावा विस्वस मेगिस मन्जि,✧ माट पूरा जीवाताहि देवुळता एरे अनिड।✧
- 23 माक पोल्लो विळसतद देवुळि, माक नाळेह केवो।✧ अदिनेनाहक माट कबुल कीतद आसातुन रेंड विचर्क केवा, मेगिस पोयिड।✧
- 24 ओर्विहक-ओर्वोग जीवा कीयलाहि, बेसताड कबस्क कीसीयलाहि, ओर्विहक-ओर्वोग बेद्रम दीरा ईकल इनजोर, विचर कीस ऊळिड, ओसो अद्रमलेहकाने कीयिड।
- 25 उच्चुर ऐगेन जमा आयनदिन विळसतोर, ओरा लेहकान माट जमा आयनदिन विळसवल।✧ विस्वसते मेगिस मनदलाहि, ओर्विना-ओर्वोग तोळ आयकल. सामि वायनद दिया एवयलाह आता, इदिन मीट पुतिर।✧ अदिनेनाहक माट ओसोय जिदते इद्रम कीसोर मनदकल।✧
- किस्तुन पास्कनद आयो
- 26 नना इव पोल्लोन बाराहक रासतन इतेके, माट बेद सेतेम मन्हता इनजोर पुतल।✧ इद्रम पुन्ज-वेन्ज पापम कीसोर मतेके, अद्रमता पापमतुन मायिह कीयलाहि, इंजेके बेदे मोकि इले।✧
- 27 मति ताना बद्लाते रेयतुहक साड-सोर, देवुळता नेयमतुन केपनदु;✧ ओसो देवुळतुन विस्व केवालोरिन बूळे कीयलाह, पका मळगसोर मनदनद किसतुन केपनद मन्हता।✧
- 28 मोसानाड अडोन पास्कवाल मन्कन, ईर्वुर-मुवुर साक्सि इतेक अचोन, दया केवा हक्कना इनजोर, अडोनगा रासिस मन्हता, इदिन मीट पुतिर।✧
- 29 मोसानाड अडोन पास्कतेक, अद्रम आस्ता इतेके, देवुळता मगिनु तना कादे विहकतप लेहका केवाल, पूना करलते माक पवित्र कीयनद किस्तुना नेतुरतुन✧कळवोग इनवाल, तन्क दया तोहतनद देवुळता जीवातुन उस्कना-पास्कना केवाल,✧ इद्रमतोग मन्कहक बेचोन सिक्सा दोर्कगा?✧(विचर कीस ऊळाट अले!)✧
- 30 देवुळि इता, “बद्ला एतनद कबळ नावा, ननाने बद्ला एतकन.” ओसो “सामि तना मन्कलोरा नेयम कीयगा,”✧ इनजोर इता।✧ इदिन माट पुतल.
- 31 जीवात मनदनद देवुळता कयदे सिक्सा दोर्कना इतेके, पकाय रेय वसनद पोल्लो मन्हता।✧
- 32-33 अळन्दम मीट बेसतल कबुरतुन विस्वस कीस, देवुळता वेहचतगा वातस्के,✧ मीक बेद्रम कीदुर इनजोर, सीता कीस ऊळाट!✧ बेस्के-बेस्के नाटेनोर मन्कलोरा मुनेह, विस्वतोर मीक लजा अर्हन्दुर,✧ मीक तिपल कीदुर; बेस्के-बेस्के दुसोर विस्वसिरिहक इद्रम आयहपा, मीट ओरिहक साय्ता कीतिर।✧ इद्रमलेहका विस्वसतेनाहक वेल्लाय तिपलते पळ्ठेम आसोर मतिर. (अस्के वने मेगिस मतिर।✧)
- 34 विस्वसतेनाहक जेलते मतोरा दुकमते, मीट वने कलियतिर।✧ मीक पोगोन देवुळतगा बेचोन बेसतल, बेस्केन बूळेम आयवद मालसोम दोर्किहता इनजोर पुन्ज मतिर।✧ अदिनेनाहक मन्कलोर मीक विस्व कीसि, मीवा सामनतुन ऊंदिस ओयनस्के, मीवा गिर्दातुन ऊंद पगवोर।✧
- 35 मीट देवुळतगा बर्वस तासताहकु, अद मीक बेरा इनम ईयगा. अदिनेनाहक इंजेके बाताले आयि, मीवा बर्वसतुन विळसमाटु।✧
- 36 मीट आरेम आयवा मनदना।✧ अस्के देवुळि विचर कीतदिन मीट कीसि, तान मारिह कीकिर।✧ अह कीस देवुळि मीक पोल्लो विळिसस मतदिन, मीट दोर्किह कीकिर।✧
- 37 देवुळता साखमतगा किस्तुना पोल्लो इद्रम रासिस मन्हता:

✧ 10:21 10:21 2:17; 3:1 ✧ 10:21 10:21 1 तिमोति 3:14-15; इब्रितोर 3:6 ✧ 10:22 10:22 यहजेकेल 36:25; इब्रितोर 9:19; 12:24 ✧ 10:22 10:22 बळयिर 22:16; तीतुस 3:4-5; 1 पत्र 3:21 ✧ 10:22 10:22 6:11 ✧ 10:22 10:22 रोम सहरतोर 4:21; इपिसुसतोर 2:18; इब्रितोर 7:18-19; 10:1 ✧ 10:23 10:23 1 कुरिततोर 1:9; इब्रितोर 11:11 ✧ 10:23 10:23 3:1,6 ✧ 10:25 10:25 बळयिर 2:42; 20:7; 1 कुरिततोर 5:4; 11:18; 14:26 ✧ 10:25 10:25 रोम सहरतोर 13:12 ✧ 10:25 10:24-25 3:13 ✧ 10:26 10:26 1 तिमोति 2:3-4 ✧ 10:26 10:26 गिनती 15:30; इब्रितोर 6:4-6; 2 पत्र 2:20-22 ✧ 10:27 10:27 योहन 5:28-29; इब्रितोर 9:27 ✧ 10:27 10:27 यशायाह 26:11; 2 तिसलुनितोर 1:8; इब्रितोर 12:29 ✧ 10:28 10:28 व्यवस्थाविवरण 17:2-7; 19:15; मत्याल 18:16; इब्रितोर 2:2 ✧ 10:29 10:29 पेसमुळि 24:8; मत्याल 26:28; मार्कल 14:24; लूकाल 22:19-20; इपिसुसतोर 5:26; इब्रितोर 9:13-14; 13:20-21; तोहचीतव पोल्लोड 1:4-5 ✧ 10:29 10:29 मत्याल 12:31; मार्कल 3:28; लूकाल 12:10; बळयिर 5:3; इब्रितोर 6:4-6 ✧ 10:29 10:29 1 कुरिततोर 11:27; पिलिपितोर 3:18; इब्रितोर 2:3-4 ✧ 10:29 10:29 6:4-6 ✧ 10:30 10:30 व्यवस्थाविवरण 32:35-36 ✧ 10:30 10:30 रोम सहरतोर 12:19 ✧ 10:31 10:31 2 कुरिततोर 5:11 ✧ 10:32-33 10:32-33 6:4-6 ✧ 10:32-33 10:32-33 5:12 ✧ 10:32-33 10:32-33 1 कुरिततोर 4:9 ✧ 10:32-33 10:32-33 पिलिपितोर 4:14; 1 तिसलुनितोर 2:14 ✧ 10:32-33 10:32-33 रोम सहरतोर 12:12; पिलिपितोर 1:30; तोहचीतव पोल्लोड 2:5 ✧ 10:34 10:34 मत्याल 25:36; 1 तिसलुनितोर 2:14; इब्रितोर 6:10; 13:3 ✧ 10:34 10:34 9:15; 11:16; 13:14; 1 पत्र 1:4-5 ✧ 10:34 10:34 मत्याल 5:12 ✧ 10:35 10:35 इपिसुसतोर 3:12 ✧ 10:36 10:36 मत्याल 24:13; लूकाल 21:19; इब्रितोर 12:1 ✧ 10:36 10:36 रोम सहरतोर 2:7; 12:12 ✧ 10:36 10:36 9:15; 11:39

गळक मज्जि वावाल मन्कल निटम एवयनोग, ओग आल्सेम केवोग, ☆

38 अचानाह नावा सेतेमतोर मन्कलोर नाक नमताहके पिसनुर.

मति बोगाय पेगेके गुचतेक अचोन, ओग नाक विचर वावोग, ☆

इनजोर रासतद मन्हता.

39 माट मात्रम पेगेके गुचिस मज्जि, बूळेम आयवालोरल आयवल; मति विस्वस कीसि पिसवालोर मन्कलोरल आंदल.

11

विस्वसते मेग्सिस मतोर मुनेतोर मन्कलोर

1 विस्वस इतेके बाताल? विस्वस इतेके, माट आसा कीयनव पोल्लोड निटम आयनुडे इनजोर, ☆ उंदिय विचरते मनदना; ओसो माट ऊळवव पोल्लोड निटम मन्हताडे इनजोर, नमसोर मनदना. ☆

2 मावाड तादोर-बाबोर देवुळतुन विस्वस कीताहके, ओर तान्क बेस विचर वातोर. ☆

3 विस्वस कीताहकु, देवुळता तोडटा पोल्लोते, पूरा दुनिया पुटटा इनजोर पुतल. ☆ इतेके माक दिसनविन, दिसवद मादाहि देवुळिये पुटिह कीता इनजोर, ☆ विस्वस कीयहनल.

4 विस्वस कीताहकु, आदमना मगि हाबेल मुय्तोग वने, देवुळतुहक मोक ईस मतोग. तमदादाल कायन मुय्तोग वने, देवुळतुहक कोड वाटिस मतोग. मति हाबेल मुय्तोग विस्वस कीताहकु, तमदादाल ईतदिहकाय, बेस ओप्पनद मोक ईतोग. ☆ ओना विस्वसतुन ऊळिसि, देवुळि ओन सेतेमतोनिन इता. ओग ईतद वने विचर वाता. ☆ ओग डोलतापया, नेंड वने ओना विस्वस माक काहताहता. ☆

5 विस्वस कीताहकु, हनोक डोलवाये मायतोग, ओनु मेंदुल अंके जीवाते मनेकेने देवुळि तेहचि ओता. अद ओन ओयनामुने, ओग तान्क विचर वातप लेहका ताकतोग इनजोर, सान्म वेहतहता. ☆*

6 निटमे विस्वस केवालेवा, देवुळतुहक विचर वानाह पिसनाह आयो. देवुळतगा वावालोर मन्कलोर, देवुळि निटम मन्हता इनजोर, विस्वस कीयना गावले; ओसो तान जिद कीस पर्वकवालोरिहक, अद इनम ईस्ता इनजोर, विस्वस कीयनदु.

7 विस्वस कीताहकु, नोहा मुय्तोग (उड्रा वायगा इनजोर,) देवुळ वेहतद पोल्लोतुन नमतोग. नमिसि, तना लोतोर मन्कलोर पिसलाहि, ओडा पंडटोग. ☆ ओग बेस्केन उड्रातुन ऊळोग, तेला मति रेयिस मज्जि, तानाड केंजिस ताकतोग. इद्रम देवुळता पोल्लोतुन केंजिस मज्जि, बूमतगा दुसोर मन्कलोर कसुरतोर इनजोर तोहचीतोग. इद्रमलेहका विस्वसतेनाहकु, देवुळता मुनेह सेतेमतोर आयवालोरगा, ओग वने कलियतोग. ☆

8 विस्वस कीताहकु, अब्रहम देवुळताड केंजिसि, पुनवद बूमतगा दायलाह पेसतोग. देवुळि ओन, “नना तोहतकन अद देसेमते दाकिन, अद पूरा बूमि नना नीक ईकन” इनजोर, पोल्लो विळसता. ☆ तान विस्वस कीताहकु, ओग तना बेके दायनद इनजोर पुनोग, मति पेसतोग. ☆

9 विस्वस कीताहकु, देवुळ ओन ओसीतद देसेमतगा जागा आसि, ओग पर्गेनलेहकान टमिड तेहचि, अगा मतोग. ☆ ओना मगि इसक मुय्तोन, पया इसकना मगि याकुब मुय्तोन वने, देवुळि अद्रमलेहकाने पोल्लो विळिसस मता. ☆ ओर वने अद्रमलेहकाने टमिड तेहचि मंदुर. ☆

10 देवुळि तनाय नक्सा कीस पंडटद, अमेसातुहक नितनद पोगोटा सहरतगा ☆ पिसलाहि, अब्रहम अग ऊळसोर मतोग. ☆ (अदिनेनाहक टमिड तेहचि मंदोग.)

11 विस्वस कीताहकु, ओगु तनमुते साराल बारा, वेल्लाय वयस आस तेला, पेकान पुटिह कीया पगतोग. नीक मगि ईकन इनजोर, देवुळि ओनु पोल्लो विळिसस मता. पोल्लो विळिसस मतद देवुळि, तना पोल्लोतुन मिळो इनजोर, ☆ ओग तना जीवातगा विस्वस कीस मतोग. †☆

☆ 10:37 10:37 पिलिपितोर 4:5; 2 पत्र 3:9; तोहचीतव पोल्लोड 22:20 ☆ 10:38 10:37-38 हबक्कुक 2:3-4; रोम सहरतोर 1:17; गलातितोर 3:11 ☆ 11:1 11:1 3:6 ☆ 11:1 11:1 रोम सहरतोर 8:24; 2 कुरिततोर 4:18; इब्रितोर 11:27 ☆ 11:2 11:2 11:39 ☆ 11:3 11:3 पुटमुळि 1:3-30; देवुळताड पाटाड 33:6,9; योहन 1:3; 1 तिमोति 4:5; इब्रितोर 1:2; 2 पत्र 3:5 ☆ 11:3 11:3 रोम सहरतोर 4:16-17 ☆ 11:4 11:4 यहूदाल 11 ☆ 11:4 11:4 पुटमुळि 4:4 ☆ 11:4 11:4 पुटमुळि 4:10; इब्रितोर 12:24 ☆ 11:5 11:5 पुटमुळि 5:22-24 * 11:5 11:5 सबेटोरिहक मुनेतोग मन्कल आदमिहकु, ओसो ओर्वाग मगि मतोग. ओना पेदिर सेत मता. हनोक इतेके, सेतना कूळतोग मतोग. ☆ 11:7 11:7 1 पत्र 3:20 ☆ 11:7 11:7 पुटमुळि 6:9,13-22; रोम सहरतोर 4:13; 9:30 ☆ 11:8 11:8 पुटमुळि 12:7 ☆ 11:8 11:8 पुटमुळि 12:1,4-5,7; 13:15; बळयिर 7:2-4 ☆ 11:9 11:9 पुटमुळि 12:8; 13:3,18; 18:1,9; बळयिर 7:5 ☆ 11:9 11:9 पुटमुळि 26:3-5; 28:13-15; इब्रितोर 6:17 ☆ 11:9 11:9 पुटमुळि 24:67; 26:25; 35:1 ☆ 11:10 11:10 तोहचीतव पोल्लोड 21:2,14 ☆ 11:10 11:10 12:22; 13:14 ☆ 11:11 11:11 10:23 † 11:11 11:11 विस्वस कीताहकु, ओगु तनमुते साराल बारा, वेल्लाय वयस आस तेला, पेकान पुटिह कीया पगतोग. नीक मगि ईकन इनजोर, देवुळि ओनु पोल्लो विळिसस मता. पोल्लो विळिसस मतद देवुळि, तना पोल्लोतुन मिळो इनजोर, ओग तना जीवातगा विस्वस कीस मतोग. बेव मोदुल कायेहकने इद्रमता पोल्लो वास्ता: “विस्वस कीताहकु, साराल आंटळि वने, वेल्लाय वयस आस तेला, नेलाड हळ्किसि, पेकान पुटिह कीया पगतोग. नीक मगि ईकन इनजोर, देवुळि तानु पोल्लो विळिसस मता. पोल्लो विळिसस मतद देवुळि, तना पोल्लोतुन मिळो इनजोर, अद तना जीवातगा विस्वस कीस मता.” ☆ 11:11 11:11 पुटमुळि 17:19; 21:1-2; रोम सहरतोर 9:7-9

12 इद्रमलेहका वगोग मन्कल अब्रहम, तना मेंदुल डोलतप आस तेला, वेल्लाटोरा पेदामुय्तोग आतोग.☆ ओना जालपिल पोयोटाड उकाना लेहकान, सम्दुर दडटा उस्कोता लेहकान, लेक पगवपे पुटोर.†☆

13 इद्रम देवुळतुन विस्वस कीतोर मन्कलोर सबेटोर, अद पोल्लो विळिसस मतदिन दोर्किह कीयनाह, जीवात मनोर;☆ मति देवुळतुन विस्वस कीसोरन डोलतोर. देवुळि पोल्लो विळिसस मतदिन, सिरप जेकताहि ऊळतप लेहका ऊळिसि, बेस गिर्दा आतोर.☆ अद्रम कीस, इद बूमतगा माटु पर्गेरोम, केर्देरोम इन्ज मतोर.☆

14 इद्रम वळहकवालोर मन्कलोर, तमाय देसेम इनजोर, उंद देसेमतुन पर्हकिहमतोर इन्जि तोहचीतोर.☆

15 तमा विळिसस वातद देसेमतुन सीता कीसोर मन्ज मतेके, मल्स दायलाह अग दोर्किस मनालि. ओर मल्स अन्ज मनोर; मति अद देसेमतुन सीता केवोर.☆

16 सीता केवा, अद देसेमतुहकाय पका बेसतल जागा, पोगोन देवुळ मनदनद जागाते, देवुळ तयर कीतद सहरते☆ दायलाह, विचर कीस मतोर.☆ अदिनेनाहक वेर मन्कलोरिन मावोर इनदलाह, देवुळतुहक गिर्दा वास्ता.☆

17-18 विस्वस कीताहकु, देवुळि अब्रहमना पट ऊळतस्के, ओग तना मगि इसकिन मोक ईयलाह तयर मतोग. इसकनगडाहे नीवा जालपिलतुन लेकनुर इनजोर, देवुळि ओन पोल्लो विळिसस मता.☆ तेला मति वेगे इसकिन मोक ईयलाहि, अब्रहम तयर मतोग.☆

19 तना मगिन मोक ईतैक तेला, देवुळि ओन ओसोवने जीवा अर्हता पगयहता इनजोर, विस्वस कीस मतोग.☆ नितमे अब्रहमिहकु तनमगि इसकि, हामुरताहि जीवा अरतप लेहका दोर्कतोग.☆

20 विस्वस कीताहकु, इसक मुय्तोग तनाड इर्वुर मगकु, याकुब ओसो एसाल वेरिन, वायनव दियाणे वेरिहक बाताल बाताल आयगा इन्जि, बर्कतताड पोल्लोड वेहतोग.☆

21 विस्वस कीताहकु, याकुब मुय्तोग तना डोलिहपा, योसेप मुय्तोनाड इर्वुर मगकिरिन, वगोन-वगोन केयिस मन्जि, बर्कतताड पोल्लोड वेहतोग. पया तना डुडटगा रोयिसि, देवुळतुन मोळकतोग.☆

22 विस्वस कीताहकु, योसेप मुय्तोग तना डोलिहपा, इसयेल मन्कलोर मिसर देसेमताहि पेसिसि, ओसो तमा कनान देसेमते मलयनुर इनजोर वेहतोग; ओसो ओर दायहपा, तनाड बोकाड पोस दायना इनजोर, उकुम ईस मतोग.☆†

23 विस्वस कीताहकु, मोसाल पुटटस्के, ओना तलोग-तपे ओन मूंड नेलाड मकिह कीस तासिस मतोर. (इब्रितोरिहक पुटटोर सबेटोर पेकोरिन हक्कना इनजोर, राजाल उकुम ईस मतोग.) मावा पेकाल मामुलतोग आयोग इन्जि, मोसाना तलोग-तपे पुतोर, पुन्जि ओर राजाना उकुमतुन रेयवा मतोर.†☆

24 विस्वस कीताहकु, मोसाल बेर्सतापया, दुसोर मन्कलोर ओन पिरोन राजाना मयाना मगि इनजोर इनदहपा, (अद नितम मतेकाय,) नाक अद्रम इनमाकिर इतोग.☆

25-26 ओग देवुळि ईयनद मारेंगाता इनमतगा सीता वाटिस मतोग. अदिनेनाहक “पापमता गळक मनदनद गिर्दाति मनोन. देवुळता मन्कलोरा संगे तिपल आयनद, तान्काय एक्वा बेस. देवुळ आचतोग राजान पासकतप लेहका☆ नाक पास्किर; मिसर देसेमताड बंगर-वेंडिन तासनदिहकाय, नना अद्रम तिपल आयनद एक्वा मोलाता,☆” इतोग.

27 विस्वस कीताहकु, मोसाल मिसरि राजाना ओडतुन रेयवा, मिसर देसेमतुन विळिसस अतोग.☆ मन्कलोर ऊळ पगवद देवुळतुन, तना ऊळतप लेहकान, मेक्सिस मतोग.☆

☆ 11:12 11:12 रोम सहरतोर 4:18-19 † 11:12 11:12 अब्रहमे इब्रि जाततोर पेदामन्कल आतोग. इब्रि मन्कलोरा “इसयेल” इनजोर, दुस्रा पेदिर वने मता. ☆ 11:12 11:12 पुटमुळि 15:5; 22:17; 32:12 ☆ 11:13 11:13 मत्याल 13:17; इब्रितोर 11:39 ☆ 11:13 11:13 योहन 8:56 ☆ 11:13 11:13 पुटमुळि 23:4; 47:9; 1 इतिहास 29:15; देवुळताड पाटाड 39:12; 1 पत्र 1:1 ☆ 11:14 11:13-14 2 कुरिततोर 5:6 § 11:15 11:15 अब्रहम मुय्तोग बेबिलोन देसेमता ऊर नाटे पुटिस मतोग (पुटमुळि 11:28). मति कनान देसेमते वातापया, ओग तना पुटटद देसेमते बेस्केन मलवोग. इसक, याकुबि अद देसेमताहि पिलान ततोर, मति अगा बेस्केन जागा आयोर. ☆ 11:15 11:15 पुटमुळि 24:6-8 ☆ 11:16 11:16 तोहचीतव पोल्लोड 21:2 ☆ 11:16 11:16 2 तिमोति 4:18; इब्रितोर 10:34; 11:40; 12:22; 13:14 ☆ 11:16 11:16 पुटमुळि 26:24; 28:13; पेसमुळि 3:6,15; 4:5 ☆ 11:17-18 11:17-18 पुटमुळि 21:12; रोम सहरतोर 9:7-9; इब्रितोर 1:1 ☆ 11:17-18 11:17-18 याकुब 2:21 ☆ 11:19 11:19 रोम सहरतोर 4:21 ☆ 11:19 11:19 पुटमुळि 22:1-18 * 11:19 11:19 अब्रहम तना मगिन कसेटे अस्कलाहि कय तेहतोग, अचोटेन “नीवा मगिन हक्कमा,” इनजोर देवुळि केयता. पुटमुळि 22:9-12 ऊळाट. ☆ 11:20 11:20 पुटमुळि 27:27-29,39-40 ☆ 11:21 11:21 पुटमुळि 47:31; 48:1,5,15-16,20 ☆ 11:22 11:22 पुटमुळि 50:24-25; पेसमुळि 13:19 † 11:22 11:22 नीवा जालपिल नालुड नूहक वर्साड, दुस्रा देसेमतोरा कय इळन मनदनुर इन्जि, देवुळि अब्रहमिन वेहच मता. मति ओरिन तिपल केवालोरिहक सिक्सा ईसि, नावा लोकुरिन अगडाह पेहच ततकन, इद ओसो वेहता. (पुटमुळि 15:13-14) देवुळता इदे पोल्लोतुन विस्वस कीसि, योसेप इद्रम वेहतोग. † 11:23 11:23 मिसर देसेमतोर इब्रितोरिन ओर्युल तासिस मतोर, ओसो पकाय तिपल कीदुर. ओरा जाततुन पूरा बूळे कीसीयना इनजोर, मिसर देसेमतोग राजाल ऊळिंदोग. अदिनेनाहक इब्रि आस्क पेकान पुटिह कीतिके, ओर बाला पेकोरिन हक्कना इनजोर, राजाल उकुम ईस मतोग. ☆ 11:23 11:23 पेसमुळि 1:22—2:2 § 11:24 11:24 मोसाल पुटटस्के, तना तलोग ओन मूंड नेलाड एक्वाह तासिस मता. ताना पेके ओन उंद डालातगा वाटिस, बैरटगा विळिससीता. ओन मिसर देसेमता राजाना मयाळ दोर्किह कीता, ओसो तना लोन ओस अय कीता. (पेसमुळि 2:3-10) ☆ 11:25-26 11:25-26 देवुळताड पाटाड 89:51; इब्रितोर 13:13 ☆ 11:25-26 11:25-26 लूकाल 14:33; 1 पत्र 4:14 ☆ 11:27 11:27 पेसमुळि 2:15; 10:28-29; 12:50-51; 13:17-18 ☆ 11:27 11:27 कुलुसितोर 1:15; इब्रितोर 11:1

28 विस्वस कीताहकु, मोसाल आविस अतदिन सीता कीयनद पंडुमतुन सुरु कीतोग. ओग (इस्रयेल मन्कलोरिन इद्रम इतोग: “मिसर देसेमतोराड) माळा पेकोरिन हक्कलाह, देवुळि पोगोटा देवतुलतुन लोहतहता; अद मीवाड माळा पेकोरिन इतनद आयो इन्जि, (मीवा लोता अगदा तेलप मुंडातुन,) गोरेपियोता नेतुर इल्हकाटु,”* इतोग.*

29 विस्वस कीताहकु, बूमतगाहक ताकना लेहकान, इब्रितोर एरल सम्दुरता नडुमतुहक मनदनद, वततद अगदुहक ताकिस वेंडटोर; मति मिसर देसेमतोर अद्रम वेंडलाह आयहपा, (सम्दुरता एग मल्स वासि,) ओर कतमतोरिन मुळहता.†*

30-31 विस्वस कीताहकु, यरिगो सहरतद राहब इनदनद बोगे आंचाळि, (इस्रयेलतोरिहक तोळ ईता. अदिनेनाहक) तना सहरतुन कुस्वने ऊळलाह वास मतोर इस्रयेल मन्कलोरिन, तना लोतगा बेस-नेहना तासिस मता.* पया इस्रयेल मन्कलोर वासि, यरिगो सहरता किलेता सर्ने, एळुड दियाड तिरियतोर. ओर देवुळतुन विस्वस कीताहकु, सहरता किले अर्सि, पिळहपळ आता. (अस्के ओर अद सहरते मनवालोर देवुळताड केंजवोर कतमतोरिन हक्कतोर.) राहब मात्रमि तना विस्वसतेनाहकु पिसता.*

32 ओसो बेचोन वेहचोर दाकन? गिदोन,* बाराक,* साम्सोन,* इपताल,* दाविद राजाल, सामुवेललेहकाडोर देवुळता कबुरतोर, वेरा पोल्लो वेहेनन; (मति बेचोहपा वेहतकन!) पुरसत दोर्को!

33 वेर मन्कलोर देवुळतुन विस्वस कीसि, (बेराड-बेराड कबस्क कीतोर). उच्चुर दुस्राड देसेहकनोर राजालोरिन ओरे कीतोर; उच्चुर सेतेमताड कबस्क कीसि, देवुळि पोल्लो विळिसस मतदिन दोर्किह कीतोर; उच्चुर सिडपुल्कनाड तोडिन बंद कीसि पिसतोर;*

34 उच्चुर मळगनद किसबटटाहि पेसिस वातोर;* उच्चुर तल्वरते हक्कसोर मनवालोरगडाहि पिहट अरतोर; उच्चुर कमजोर आस मनदहपा, लावतोर आतोर; लळयते पका पळयोर आसि, दुस्राड देसेहकनोर सीपय्किन पूडटोर.

35 विस्वस कीताहकु उचुक आस्कु, डोलिस मतोर तमा मन्कलोरिन, ओसोवने जीवा अरतद दोर्किह कीताड.*

विस्वस कीतोर दुस्रो बारा, तमा कोटुलतोरगडाहि देबाड तिनजोर-तिनजोर डोलतोर. डोलतापया माक देवुळि पका बेसतल पिसमुळ ईयगा इन्जि, आसा कीसोर मतोर. अदिनेनाहक (माट देवुळतुन विळिसहनोम,) माक विळिससीम्हटु इनजोर इनवालेवा, तिपल आसोरे डोलतोर.

36 उच्चुर विस्वस कीतोरिन, तमा कोटुलतोर मागतोर, ओसो जूटटे नल्हतोर; उय्तिरिन दोहच ओसि, जेलते वाटटोर.

37 उय्तिरिन बंडाड उकिस हक्कतोर;* उय्तिरिन आरेते पगक पहतोर. [उय्तिरिन विस्वस विळिसनाह कीस ऊळतोर.‡] उय्तिरिन तल्वरते हक्कतोर. विस्वस कीतोर उच्चुर मन्कलोरिन, पकाय तिपल कीताहकु, ओर लोन-दुवरलेवा तिरियतोर; तमगा गेंदेड लेवाहकु, गोरे तोलाड, एरे तोलाड उहंदुर; दुस्रो कय इळन मंदुर.

38 इद्रम विस्वस कीतोर पेळहकल बूमतगा, मेटानगा तिरियंदुर, ओसो बंडा पांजानगा, गळदानगा जागा पोयंदुर.* ओरा ऐगे मनदलाहि, इद दुनियातोर ओप्पोर आसि.

39 वेर सबेटोर मन्कलोर तमा विस्वसतेनाहकु देवुळतुहक बेस विचर वातोर;* विचर वातेक तेला, वेर देवुळि पोल्लो विळिसस मतदिन, दोर्किह केवाय मतोर.*

40 बाराहक इतेके, सिरप ओरेनाहके आयो, मति मयेनाहक वने, देवुळि पका बेसता पोल्लोतुन मुनेन तासता.* देवुळि मीक बर्कत ईकन इन्जि, पोल्लो विळिसस मता; ओरा संगे माक देवुळ जमा कीतस्केने, अद पोल्लो पूरा करल आयगा इन्जि, ताना विचर मता.*

12

देवुळि तनाड पिलाड-पेकोरिन सुद्रे कीस्ता

1 अदिनेनाहक (माट बह कीयनद इनजोर, तेळियिह कीसीकन:) विस्वसिरा इचोटा बेरा मुडा साक्सि, मावा सर्ने निच (मतप लेहकान, माक दीरा ईसोरेन) मन्हता. देवुळि मयेनाहक बेद अग तयर कीता, (अद अगदे वितिड. बेस वितना इन्जि,) रोमिह

* 11:28 11:28 पेसमुळि 12:3-13,21-24,29-30 * 11:28 11:28 मोसाले इस्रयेल मन्कलोरिन मिसर देसेमतोग राजाना कयदाहि विळिसह कीस, तमा देसेम ओसीतोग; मति मुने राजाल विळिसवा मतोग. अदिनेनाहक देवुळि मोसान इता, “निमा इस्रयेल मन्कलोरिन इद्रम वेहा: नका नना मिसर देसेमतोरा माळा मक्किरिन हक्कन. मीट इस्रयेल मन्कलोरिन उंद गोरेपियोतुन नयेनाहक मोक ईस मन्जि, ताना नेतुरतुन मीवा लोता अगदा तेलप मुंडानगा इल्हकाट; पया तान बोळिसस मन्जि, कयतद पुला अस्के तिन्हट. नका नना नेतुर इल्हकतव इस्रयेल मन्कलोराड लोहकिन आविस मन्जि, कसुम दायहनन; मिसर देसेमतोरा माळा मक्किरिन हक्किहनन. मीट इदिन वर्सातुहक-वर्सातुहक सीता कीस मन्जि, पंडुम कीयना. अद आविस अतद पंडुम आस्ता,” इनजोर इता. † 11:29 11:29 मोसाल इस्रयेल मन्कलोरिन तमा देसेम तचोर मतोग अस्के, अडम पकाय बेरा एरल सम्दुर मता. बेद्रम वेंडकल इनजोर, ओर आल्ससोर मनदहपा, देवुळि अद सम्दुरतुन रेंड बाजेड एगिह कीस मन्जि, नडुमतुहक अग तेंडटा. * 11:29 11:29 पेसमुळि 14:21-29 * 11:30-31 11:30-31 याकुब 2:25 * 11:30-31 11:30-31 यहोशू 2:8-14; 6:12-23 * 11:32 11:32 न्यायियों 6—8 * 11:32 11:32 न्यायियों 4—5 * 11:32 11:32 न्यायियों 13—16 * 11:32 11:32 न्यायियों 11—12 * 11:33 11:33 न्यायियों 14:6; 1 शमूएल 17:34-36; दानियेल 6:22 * 11:34 11:34 दानियेल 3:23-25 * 11:35 11:35 1 राजा 17:23; 2 राजा 4:36-37 * 11:37 11:37 1 राजा 21:13; 2 इतिहास 24:21 ‡ 11:37 11:37 उय्तिरिन विस्वस विळिसनाह कीस ऊळतोर. इद पोल्लो सबे मोदुल काय्देहकने दोर्को. * 11:38 11:38 1 राजा 18:4,13; 19:9 * 11:39 11:39 11:2 * 11:39 11:39 9:15; 10:36; 11:13 * 11:40 11:40 11:16 * 11:40 11:40 12:23; तोहचीतव पोल्लोड 6:11

कीयनव पुहतव गेंदेना लेहकाडाड सवे पोल्लोन तेंडकल, माक ऊर्सतद पापमतुन लेहतकल.✧ ओसो आरेम आयवा, मावा मुनेह मनदनद अग पोसि सीदा वितकल.✧

2 वितिहपा येसुनगाने कोंडा वाटिड. मावा विस्वसतुन पुटिह केवाल ओगे; मावा विस्वसतुन तपवाह कीसेवाल ओगे.✧ इद बूमते मनदहपा, देवुळि ओनेनाहक तासिस मतद गिर्दातुने सीता कीतोग; अदिनेनाहक हळकनागुटाता सिक्साता लजातुन✧ सीता केवा, ओग तान आपतोग.✧ इंजेके देवुळता तिनळ बाजे, राजेम ताकिह कीयलाहि उदतोग.✧

3 ओग बूमते मनदहपा, पापि मन्कलोर ओन पकाय विस्व कीस मतोर, अस्के वने केमेन आपतोग.✧ मीट वने विस्वसता लोप्पा बागिसि, आरेम आयमाट, येसुन सीता कीम्हटु.✧

4 पापि मन्कलोर मीक तिपल कीयनस्के, * (येसुहक आतप लेहका,) मीक इंका मीवा जीवा ईयनाह पण्ळेम आया पोयो.✧

5-6 तनाड पिलाड-पेकोर इनजोर, मीवा जीवातुन दीरा ईयलाहि, देवुळि मीवा बाबाल इन्जि, तना सास्त्रमतगा इतद पोल्लोतुन माण्डतिरा? अद इद्रम मन्हता:

“नावा मगनिन! सामि तना बोरिन-बोरिन जीवा कीस्ता, ओरिन सुद्रे कीस्ताये. ✧

बोरिन-बोरिन तनाड पिलाड-पेकोर इनजोर मानेम आस्ता, ओर सबेटोरिन सिक्सा ईस्ताये. अदिनेनाहक अद नीक सुद्रे कीयहपा पास्कमा;

अद नीक तेर्हतहपा, निमा आरेम आयमा,”✧

इनजोर रासतद मन्हता.

7 देवुळि मीक तनाड पिलाड-पेकोर इनजोर, सुद्रे कीस्ता. अदिनेनाहक तिपल वायहपा, देवुळि मीक सुद्रे कीस्ता इनजोर पुन्जि, आपसोर मन्हटु. तना पेकान सुद्रे केवोग, बोगाय तपे मन्हतोगा?✧

8 देवुळि तनाड सबेटोर पिलाड-पेकोरिन सुद्रे कीस्ताये.✧ मीक सुद्रे केवेक, मीट पया तानाड निटमताड पिलाड-पेकोरि आयविर. पोर्हका† पिलाड-पेकोरा लेहकाडोरि आवेरिर.

9 मावाड लोहकने मावाड तपेर माक सुद्रे कीतोर. अस्के माट ओरिन मान ईदल. ओरिने अचोन मान ईदल इतेके, मावा पोगोटोग देवुळबाबाल माक सुद्रे कीयहपा, ओनगडा पिसमुळ दोर्किह कीयलाहि, ओना पोल्लोते ओसोय वडिस मनदना गावले.

10 मावाड तपेर तम्क बेद्रम तेळियिस मता, अद्रम माक गळकनेनाहक सुद्रे कीतोर. मति देवुळबाबाल, माट वने तना लेहकान पवित्र आयना इन्जि,✧ मावा पायदातेनाहक माक सुद्रे कीस्तोग.✧

11 देवुळि माक सुद्रे कीयहपा, माक इंजेके गिर्दा वास्ताया? वावो. माक दुकम आस्ता;✧ मति तान मर्सीतोरिहक, पेगेके पायदा दोर्किहता. आल्सुळलेवा पिसनाह आस्ता; सेतेमते पिसनाह आस्ता.✧

12 (देवुळता अगदे वितनेके,) मीट कमजोर आतव दंडा कयकना लेहकान, कमजोर आतव मिंडाना लेहकान आतोरि! मीट दीरा पोसि जिदते विताटु.✧

13 इके-अके आयवा, विस्वसता सीदा दायनद अगदे ताकसोर मन्हटु.✧ अस्के मियगा विस्वसते कूटटप मनवालोर्, लेसिस अनवा, तमा विस्वसते मेगिस मनदनुर.✧

देवुळतुन पास्कनद आयो

14 दुसोर मन्कलोरा संगे कलियिस मनदलाह ऊळाट.✧ देवुळतेनाहक पवित्रते पिसलाह ऊळाट.✧ अद्रम पिसवोग बोगे देवुळता एरे दाया पगवोग.

15 मियगडाहि बोगे देवुळि दया कीयनद अगदाहि लेसमाकेग.✧ अद्रमतोग लेसतोग मन्कना विस्वस केवद वीसम, वेल्लाटोरिन तिपल कीसि कळवोग कीस्ता.✧

16 इसकना मगि एसाना लेहकान बोगे साखाल कबळ केमाकेग, अहे देवुळतुन मुर्तिय सीता केवप मनमाकेग. ओग तनगा मनदनद माळा मगना अदिकरतुन सीता केवा, उंद पूटाता गुगानेनाहक, अद अदिकरतुन तनतमिहक वमिसीतोग.✧

17 ताना पेगेके बह आता, अदिन मीट इतेक पुर्तिरे: तना तपे तन्क बर्कत ईयेग इनजोर, ओनगा अतोग; मति तना तपे (वीस्रा पेकाहक बर्कत ईस मताहकु,) माळा पेकाहक ईया पगवोग. एसाल पकाय अळस ऊळतोग, मति तना चुकतदिन मिळहतलाहि, ओन्क अग दोर्को.✧

✧ 12:1 12:1 रोम सहरतोर 13:12; इपिसुसतोर 4:22 ✧ 12:1 12:1 1 कुरिततोर 9:24,26; पिलिपितोर 1:30; इब्रितोर 10:36 ✧ 12:2 12:2 2:10 ✧ 12:2 12:2 1 कुरिततोर 1:18,23; इब्रितोर 13:13 ✧ 12:2 12:2 पिलिपितोर 2:8-9; इब्रितोर 2:9 ✧ 12:2 12:2 देवुळताड पाटाड 110:1; इब्रितोर 1:3 ✧ 12:3 12:3 योहन 7:7; 1 पत्र 2:23 ✧ 12:3 12:3 गलातितोर 6:9; तोहचीतव पोल्लोड 2:3 ✧ 12:4 12:4 पापि मन्कलोर मीक तिपल कीयनस्के, “पापमता विस्व मीट लळेम आयनस्के” इद अर्तम वने आया पगयहता. ✧ 12:4 12:4 पिलिपितोर 2:8; इब्रितोर 10:32-34 ✧ 12:5-6 12:5-6 देवुळताड पाटाड 119:75; तोहचीतव पोल्लोड 3:19 ✧ 12:5-6 12:5-6 अय्युब 5:17; बुदताड पोल्लोड 3:11-12 ✧ 12:7 12:7 व्यवस्थाविवरण 8:5; 2 शमूएल 7:14; बुदताड पोल्लोड 13:24; 19:18; 23:13-14 ✧ 12:8 12:8 1 पत्र 5:9 † 12:8 12:8 सिङ्गि-साखाल आसि पुटिह कीतोरिन, पोर्हका पिलाड-पेकोर इन्हतोर. ✧ 12:10 12:10 2 पत्र 1:4 ✧ 12:10 12:7-10 1 कुरिततोर 11:32 ✧ 12:11 12:11 1 पत्र 1:6 ✧ 12:11 12:11 यशायाह 32:17; याकुब 3:17-18 ✧ 12:12 12:12 यशायाह 35:3 ✧ 12:13 12:13 बुदताड पोल्लोड 4:26 ✧ 12:13 12:13 गलातितोर 6:1 ✧ 12:14 12:14 रोम सहरतोर 14:19 ✧ 12:14 12:14 रोम सहरतोर 6:22 ✧ 12:15 12:15 2 कुरिततोर 6:1; गलातितोर 5:4; इब्रितोर 4:1 ✧ 12:15 12:15 व्यवस्थाविवरण 29:18 ✧ 12:16 12:16 पुटमुळि 25:27-34 ✧ 12:17 12:17 पुटमुळि 27:36-38

18-21 इस्रयेल मन्कलोरिहक देवुळताड अडोड दोर्कतस्के, ओर सीनय मेटातगा जमा आस मतोर; (अदु इद बूमते मनदनद कय बोयनद मेटा आंदु,) मेटातगा ओरिहक पका मळगनद किसु, ईकळ-गंगा, दूद-मुर्गम दिसता. ✧ पका जोरते अकुम ऊरनदु. ✧ देवुळता बेरा लेडु, ओरिहक केंज वाता. ✧ अद लेडतुन केंजिसि, ओर पका रेयते, देवुळ इद्रम माक वळहकमाकि इन्जि, मोसान कालगडेम अरतोर. ✧ “मन्कल आयेग, जन्वर आयि, अद मेटातुन इटटेके, बंडाड उकिस हव्कनद सिक्सा ईयनदे,” ✧ इनजोर देवुळि उकुम ईस मता. पकाय रेयिस मताहकु, अद उकुमतुन केंजलाह, पगवोर आस मतोर. सीनय मेटातगा आतद पूरा, निटम अचोन रेय वसनाह मता इतेके, मोसाल वने, “नना रेयतुहक साडलाह आतन,” ✧ इनजोर इतोग. ✧ मति मीट इतेके, इद बूमते मनदनद मेटातगा वाविर.

22 मति मीट सियोन मेटातगा, इतेके देवुळदीपता येस्सलेमतगा वातिर. ✧ अद जीवात मनदनद देवुळता सहर आंदु, अगा लेक पगवप मनदनव देवतुल्क गिर्दति जमा आताड. ✧

23 अगडाड सेतेमतोर मन्कलोराड जीवाना मुडगा मीट कलियतिर. अद मुडगा, सबेटोरिहक देवुळि माळा मगना अदिकर ईता, ✧ सबेटोराड पेदिर्क देवुळता पुस्तकतगा रासतव मन्हाताड, ✧ सबेटोर (किर्स्तुना मोकतेनाहकु,) मुर्तिय पापमलेवोर आसि मन्हतोर. ✧ मीट सबेटोरा, सबेटविना नेयम कीयनद देवुळतगाने वातिर. ✧

24 ओसो देवुळता पूना करलते, माक कलियिह केवाल येसुनगा ✧ वातिर. आदमना मगि हाबेल मुय्तोना नेतुर इतेके, (तमदादान बदूला एतलाह,) देवुळतुन केयना लेहकान आस मता; ✧ मति पूना करलते मीवा पोगोन इल्हकतप मतदु, येसुना नेतुर बारा, ओसोय बेसतलि; ✧ (अद मीवा पापमतुन मापि कीम इनजोर,) केयना लेहकान आता. ✧

25 अदिनेनाहक उसरते मन्हटु! देवुळ वेहतनदिन पास्कमाट. इद बूमते मतोग, (तना कबुरतोग मोसाना कयदे,) देवुळि कबुर वेहतस्के, ✧ केंजोम इनजोर इस्रयेल मन्कलोर कैगम आतोर. ओर अद्रम कीताहकु, सिक्साताहि पिस पगवोर. इतेके अद इंजेके, देवुळदीपते मनवाल (ताना मगना मेटे) माक वेहतहपा, केंजोम इनजोर कैगम आतेके, माट सिक्साताहि बह पिस पगयकल? ✧ मुर्तिय पगवल!

26 अद सीनय मेटाताहि वळहकिहपा, ताना लेडते बूम गलजता; ✧ मति इंजेके, अद इद्रम पोल्लो विळसता: “ओसो उंद मल्का नना गल्लिह कीकन, इद मल्का सिरप इळता बूमतुने आयो, मति पोगोटा बूमते मनदनव सबेटविन वने गल्लिह कीकन,” ✧ इनजोर वेहता.

27 “ओसो उंद मल्का” इनजोर इता. इद पोल्लोताहि, देवुळि तना पुटिह कीतव सबेटविन, गल्लिह कीसि तेंडगा; ✧ मति ताना पोगोटा राजेम गल्लो; अद मेलियवा मनदगा इनजोर, बेस-नेहना पुनाह आस्ता. ✧

28 माट इद गलजवद राजेमतोर मन्कलोरल आतल. अदिनेनाहक देवुळतुन जोहर कीसि तान रेयसोर, मान ईसोर, तान्क विचर वातप लेहका मोळककल. ✧

29 बह इतेके मावा देवुळि दुमोग-दुमोग कर्विह कीयनद किसलेहकाडा आंदु. ✧

13

देवुळतुहक विचर वानाह बह पिसना

1 मीट उंदिय लोतोर लेहकान, ओर्विहक-ओर्वोग जीवा कीसोर मन्हटु. ✧

2 अगदुहक अनवालोर विस्वसिर मियगा वातेके, ओरिन पुनवेक तेला, बेस ऊळाटु. ✧ बह इतेके, इद्रम कीसि उच्चुर मन्कलोर पुनवालेवाये, देवतुल्किहक वने जावा-एग कीसीतोर. ✧

3 (तमा विस्वसतेनाहक) जेलते मनवालोरिन मागडमाट. ✧ मीट वने ओरा संगे जेलते मनदना लेहकान विचर कीम्हटु. (तमा विस्वसतेनाहक) उच्चुर मन्कलोर तिपल आस्तोर, मीट कुदि तिपल आतप लेहका, ओरिन सीता कीम्हटु. ✧

✧ 12:18-21 12:18-21 पेसमुळि 19:12,16-20; 20:18; व्यवस्थाविवरण 4:11; 5:22 ✧ 12:18-21 12:18-21 पेसमुळि 19:16,19; 20:18 ✧ 12:18-21 12:18-21 पेसमुळि 19:19; व्यवस्थाविवरण 4:12 ✧ 12:18-21 12:18-21 पेसमुळि 20:19; व्यवस्थाविवरण 5:25; 18:16 ✧ 12:18-21 12:18-21 पेसमुळि 19:12-13 ✧ 12:18-21 12:18-21 व्यवस्थाविवरण 9:19 ✧ 12:18-21 12:18-21 2 कुरिततोर 3:9 ✧ 12:22 12:22 गलातितोर 4:26; पिलिपितोर 3:20; इब्रितोर 11:10,16; 13:14; तोहचीतव पोल्लोड 14:1 ✧ 12:22 12:22 यहूदाल 14 ✧ 12:23 12:23 पेसमुळि 4:22 ✧ 12:23 12:23 लूकाल 10:20 ✧ 12:23 12:23 10:14; 11:40; तोहचीतव पोल्लोड 14:3-4 ✧ 12:23 12:22-23 पुटमुळि 18:25; देवुळताड पाटाड 50:6; 94:2; इपिसुसतोर 2:19 ✧ 12:24 12:24 1 तिमोति 2:5; इब्रितोर 8:6,8; 9:15 ✧ 12:24 12:24 पुटमुळि 4:10; इब्रितोर 11:4 ✧ 12:24 12:18-24 2 कुरिततोर 3:7-13 ✧ 12:24 12:24 9:19; 10:22; 1 पत्र 1:2 ✧ 12:25 12:25 1:1 ✧ 12:25 12:25 2:3-4; 3:12; 10:28-29 ✧ 12:26 12:26 पेसमुळि 19:18; न्यायियों 5:4-5 ✧ 12:26 12:26 हामै 2:6 ✧ 12:27 12:27 यशायाह 34:4; 54:10; 1 कुरिततोर 7:31; इब्रितोर 1:11-12; 2 पत्र 3:10 ✧ 12:27 12:27 दानिय्येल 2:44; इब्रितोर 13:14; तोहचीतव पोल्लोड 21:4 ✧ 12:28 12:28 रोम सहरतोर 12:1; इब्रितोर 13:20-21; 1 पत्र 1:17 ✧ 12:29 12:29 व्यवस्थाविवरण 4:24; 9:3; यशायाह 33:14; 2 तिसलुनितोर 1:8; इब्रितोर 10:27; 2 पत्र 3:7 ✧ 13:1 13:1 रोम सहरतोर 12:10; 1 तिसलुनितोर 4:9; 1 पत्र 1:22 ✧ 13:2 13:2 मत्थाल 25:35; गलातितोर 4:14; 1 पत्र 4:9; 3 योहन 5 ✧ 13:2 13:2 पुटमुळि 18:1-5; 19:1-2 ✧ 13:3 13:3 मत्थाल 25:36; कुलुसितोर 4:18; इब्रितोर 10:34 ✧ 13:3 13:3 रोम सहरतोर 12:15

4 देवुळि सबे रीतिनाड सिङ्गि-साथाल कबस्क केवालोरीन नेयम कीयगा.✠ अदिनेनाहक मुते-मुजो देवुळता मुनेह किरिया कीतपु, ऐगेन सेतेमते मनदना गावले.✠

5 देवुळि कुदि इद्रम इता:

“नना नीक बेस्केन विळसोन;

नीक बेस्केन अय केवा मनोन,”✠

इनजोर इता.✠ अदिनेनाहक मीट कोताना लालुसते मनमाट. मियगा बाताल मन्हता, तानवटेन गिर्दाते मन्हटु.✠

6 देवुळि इताहकु, माट वने

“सामि नाक सायता कीस्ता;

नना बेस्केन रेयोन;

माने-मन्कल नाक बाताले कीया पगवोग,”✠

इनजोर दीराते इनदा पगयहनल.

7 मीक देवुळता पोल्लोतुन वेहचि, अग तोहतोरिन सीता कीम्हटु. ओरा ताकमुळतुन विचर कीस ऊळाट; ओर देवुळता पोगोन आकि एवनाह विस्वस तासिस मतप लेहकान, मीट वने विस्वस तासाट.✠

8 येसु किर्स्तु मुने वने, इंजेक वने, अमेसा-अमेसातुहक बेस्केन वने, बट्लेम आयवाल आयोग.✠

9 अदिहक बोगाय वासि, मीट पुनवव, पूनाड पोल्लोड कागहचि, मीक देवुळता सेतेम पोल्लोताहि लेसिह कीयलाह एमाटु.✠ इव तिनदनव, इव तिनवव इनजोर मन्कलोर वेहतनव अडोन केंजताहक आयो;✠ मति देवुळि मीक दया कीताहकु, मीवा जीवा मेकनद बेसु.✠ अद्रमताड अडोन केंजिसि ताकवालोरिहक बातालाय दोर्कताया? बाताले दोर्को!

10 (येसु डोलिस मन्जि, तना नेतुर ईतदिन विस्वस कीतल. तान विस्वस केवालेवा,)मोसानाड अडोना इसबते, सेवा केवालोर बूमयालोरिहकु, मावा बर्कततगा कलियलाह अदिकर इले.✠

11 पापमतुन मायिह कीयलाहि, जन्वर्कना मोक ईस्तोर. मोक ईतापया, पेर्माल नेतुरतुन सबेट्क पवित्र गूडटगा ओस्तोग; अविस्कनाड मेंदुस्किन बार, तमा डेराता अबर बोळिसहतोर.✠

12 अद्रमलेहकाने येसु वने, तना नेतुरते मन्कलोरा पापमतुन एडिह कीयलाहि,✠ येस्सलेम सहरता पलते, तिपल आसि डोलतोग.

13 इंजेक माट वने, ओग लजा अरतप लेहकान, लजा अरयकल.✠ ओना संगे पलते दायना लेहकान, (पाळना करलता नोमळतुन विळिसि, अद करलतुन नोमवालोर मुनेह) कदरलेवा मनदलाह, माट तयर आयकल.*

14 इद बूमतगा माक अमेसातुहक मनदलाह, बेदे नाग इले. माट कोनि इंजेके पोगोटा सहरते मनदकल इनजोर, ताना अग ऊळिहनल.✠

15 अदिनेनाहक माट येसु कीतदिन सीता कीसि, देवुळतुन अमेसा जोहर कीयिड. मावा तोडटे ताना पेदिर पोयतकल. इद तानेनाहक मोक ईतप लेहकान आस्ता.✠

16 ओसो बेसताड कबस्क कीयनदिन, आपुना मादुन ओर्विहक-ओर्वोग तूसनदिन, विळसमाट.✠ इव वने देवुळतेनाहक मोक ईयना लेहकान मन्हताड. इविस्कने अद गिर्दा आस्ता.✠

17 मीवा मुडा मुक्यालोर, मीवाड जीवाना राका कीस्तोर. तमा कीयनद इद कबळता लोप्पा, ओर देवुळतुहक इसब ईयनुर.✠ अदिनेनाहक इद कबळतुन ओर नारजते आयो, मति गिर्दाते कीयनाह, ओरा पोल्लोते वेरम आस मन्हटु.✠ ओर नारज आस कीतेके, मीक बाताले पायदा दोर्को आयगा.

18 माट कसुरलेवप ताकिहनोम इनजोर, मावा जीवा पुन्हता.✠ सबे पोल्लोने माट देवुळतुहक ओप्पनाह कीयलाह ऊळिहनोम.✠ इदिनेनाहक मयेनाहक पार्तना कीसोर मन्हटु.✠

19 मियगा चट्पिट वायलाह नाक अग दोर्कि इनजोर, पार्तना कीसोर मन्हटु इन्जि, नना मीक अर्जि कीयहनन.✠

✠ 13:4 13:4 1 कुरिततोर 6:9,18-20; 1 तिसलुनितोर 4:6 ✠ 13:4 13:4 बुदताड पोल्लोड 5:15-20; 1 कुरिततोर 7:2-5; 1 तिमोति 4:3

✠ 13:5 13:5 व्यवस्थाविवरण 31:6,8; यहोशू 1:5 ✠ 13:5 13:5 2 कुरिततोर 4:9 ✠ 13:5 13:5 लूकाल 3:14; कुलुसितोर 3:5; 1

तिमोति 3:3; 6:6 ✠ 13:6 13:6 देवुळताड पाटाड 118:6; 56:11 ✠ 13:7 13:7 6:12; 1 पत्रु 4:11 ✠ 13:8 13:8 2 कुरिततोर

1:19; इब्रितोर 1:12; यहूदाल 25 ✠ 13:9 13:9 इपिसुसतोर 4:14 ✠ 13:9 13:9 कुलुसितोर 2:16; इब्रितोर 9:8-10 ✠ 13:9 13:9

कुलुसितोर 2:7 ✠ 13:10 13:10 1 कुरिततोर 10:18; इब्रितोर 8:5 ✠ 13:11 13:11 पेसमुळि 29:14; लैव्यव्यवस्था 4:12,21; 9:11;

16:27 ✠ 13:12 13:12 इपिसुसतोर 5:26; इब्रितोर 9:12,14; 10:9-10 ✠ 13:13 13:13 लूकाल 9:23; इब्रितोर 11:25-26; 12:2

* 13:13 13:13 इद सीटि यहूदि विस्वसिरिहक रासतद मता. ओर पाळना करलतुन विळसतेके, अद करलतुन नोमवालोर यहूदिर, ओर विस्वसिरिन जेक तासेर.

अह आसि, ओर विस्वसिरिहक तमाय जाततोर कदर दोर्को आवालि. ✠ 13:14 13:14 10:34; 11:10,16; 12:22,27 ✠ 13:15 13:15

यशायाह 57:19; होशे 14:2; रोम सहरतोर 12:1 ✠ 13:16 13:16 रोम सहरतोर 12:13 ✠ 13:16 13:16 पिलिपितोर 4:18 ✠ 13:17

13:17 यशायाह 62:6; यहजेकेल 3:17; बळयिर 20:28 ✠ 13:17 13:17 1 कुरिततोर 16:15-16; 1 तिसलुनितोर 5:12-13 ✠ 13:18

13:18 बळयिर 24:16; 1 तिमोति 1:5 ✠ 13:18 13:18 2 कुरिततोर 1:12 ✠ 13:18 13:18 1 तिसलुनितोर 5:25 ✠ 13:19

13:19 पिलेमोन 22

20-21 सुकम ईयनद देवुळि, तना विचर कीतप लेहका मीट कीयनाह, मीक सबे बेसताड पोल्लोड ईयि. ✧ येसु किर्स्तुना मेटे, मावा ताकमुळतगा तान्क विचर वातव पोल्लोड आयिड. ✧ किर्स्तु येसुना नेतुरता मेटे, देवुळि मावा संगे अमेसातुहक मनदनद पूना करलतुन निल्पिह कीयलाह आता. ✧ इद पूना करल नितना इन्जि, देवुळि येसुन ओसोवने हामुरताहि जीवा अर्हता, ✧ इद्रमि येसु किर्स्तु मावा बेरोग कोपाल आतोग. ✧ ओने मन्कलोर अमेसा-अमेसातुहक मान ईयिर. आमेन. ✧

आक्रिताड पोल्लोड

22 मावोर विस्वसिरि! नना मीक बेरा लाट सीटि रासोन. ✧ नना मीक बुदि काग्हचि, रासतद पोल्लोतुन सीता कीसोर केंजाट इन्जि, मीक अर्जि कीयहनन. ✧

23 मावा ऐंगेटोग तिमोति जेलताहि पेसतोग, इदिन मीट पुनदना इन्जि, कबुर वेहतहनन. ओग इगा चट्पिट एवतेके, माट ऐगे मियगा वायकोम.

24 मीवाड मुख्यालोर सबेटोरिन, ओसो मियगडोर देवुळता मन्कलोर सबेटोरिन, जय येसु इन्हटु. इतालिया पटटोर विस्वसिर, ✧ मीक जय येसु इनदलाह आतोर.

25 देवुळता देव्वा मीट सबेटोरगा मनि. आमेन.

✧ 13:20-21 13:20-21 रोम सहरतोर 15:33; 2 तिमोति 3:17; 1 पत्रु 5:10 ✧ 13:20-21 13:20-21 पिलिपितोर 2:13; इब्रितोर 12:28; 1 योहन 3:22 ✧ 13:20-21 13:20-21 यशायाह 55:3; यिर्मयाह 32:40; यहेजकेल 37:26; जकर्याह 9:11; इब्रितोर 10:29 ✧ 13:20-21 13:20-21 बळयिर 2:24 ✧ 13:20-21 13:20-21 यशायाह 63:11; योहन 10:11 ✧ 13:20-21 13:20-21 रोम सहरतोर 11:36 ✧ 13:22 13:22 1 पत्रु 5:12 ✧ 13:22 13:22 3:1 ✧ 13:24 13:24 बळयिर 18:2

याकुब रासतद सीटि

याकुब इतेके येसुसामिना तमोग ओर्वोग मतोग. (पुटमुळि पुस्तकते वावाल इसकना मणि याकुब, वेग आयोग. किस्तुना बळयि योहनना दादाल याकुब, वेग वने आयोग.) येसुसामि डोलिस जीवा अरतापया, याकुबिहक दिसतोग. अद तूकने बहे, याकुब ओन देवुळ लोहतोग किस्तु आंदोग इनजोर, विस्वस कीतोग; मुने ओग येसुन नमोग आंदोग (योहन 7:5). कीसि पया, ओग येसुसलेम सहरतोर यहुदि विस्वसिरा मुक्याल मन्जि, देवुळता सेवा कीदोग. अस्के सबेटोर यहुदि विस्वसिर, लोकुरा विस्वतेनाहक, दुस्राड-दुस्राड देसेहकने बिरोबटो आस मतोर. ओर विस्वसिर तिपल्कने दीरा पोस मनदलाहि, इद सीटटुन रासतोग.

याकुब इद सीटटुन रासतद कालमते, वेल्लाटोर यहुदि विस्वसिर गरिब मतोर, ओरगा ओसोय कमि जागा-बूम मता. वेल्लाटोर यहुदि विस्वसिर कूल-बूत अन्जि पिसवालोर मतोर. मति उय्तर बोर-बोर लोकुर पका साव्कर मतोर; नाहक-नाहक अन्जि, दंदा कीदुर. विस्वसिरगा वेल्लाटोर लोकुर साव्किहक बारा मान ईदुर, मति गरिब लोकुरिहक कदर एवोर आंदुर. विस्वसिराड इद्रमताड गलितु सुद्रे कीयलाहि, याकुब इद सीटटुन रासतोग.

“मीट देवुळता पोल्लोतुन सिरप केव्कने केंजवालोरिरे आयमाटु, मति अद्रमलेहका ताकवालोरिरे वने आम्हटु. सिरप केंजवालोरिरे बार मतेके, मीट कुदतुने नाळेह कीयन्हिर,” इन्जि याकुब रासतोग (1:22). नेंड वने वचन बेस पुहनन इनवालोर वेल्लाटोर तिरियिह्ते, मति वचन वेहतप ताकोर. निमा देवुळता पोल्लो वेहतप ताकतिन इतेके, दुस्रो वने नीक ऊळिसि येसुनके वायनुर.

याकुबनेनाह जोहर

1 नना याकुबनन, ✨ देवुळता ओसो किस्तु येसुसामिना सेवकनन आंदन. ✨ मावा इस्रयेल लोकुर बारा कूळिनोर, दुस्राड-दुस्राड देसेहकने बिरोबटो आसि मनवालोर, ✨ सबेटोर विस्वसिरिहक नयेनाह जोहर!*

देवुळतुन विस्वसते ताल्हकना

2 मावोर विस्वसिरि, मियगा बेस्के मीवा आसातुन देहतनव अलग-अलग रीतताड पोल्लोड वायनुड, अस्के मीट पका गिर्दा आम्हटु. ✨

3 बेस्के मीट विस्वसते मन्जि आरेम आयविर, अस्के मीक दीरा पोयतनद लाव दोर्किहता इनजोर पुनदकिर. ✨

4 मीट आकि एवनाह दीरा पोस मन्हटु, अस्के मीवा विस्वस बेस मेक्कगा. ✨ ओसो मीवा ताकमुळतगा बाताले कमि आयो आयगा. ✨

5 मियगडाह बोन्क बुदता कमि मन्हता, ओग देवुळतुन ताल्हकेग, अस्के देवुळ ओन्क ईयगा. ✨ बाराहक इतेके, तान ताल्हकवालोर कतमतोरिहके, अद नारज केवा लेकालेवा ईस्ता. ✨

6 मति ताल्हकनेके, पूरा आसा देवुळतगान मनदना गावले. ताल्हकिहपा मुर्तिय रेंड विचर्क आयना आयो. ✨ बह इतेके, रेंड विचर्कनोग मन्कल, वळयते ईनाह-आनाह वायनव सम्दुरतगडाड लक्काना लेहका मन्हतोग. ✨

7 अद्रमतोग मन्कल देवुळतगडाह नाक बातालाय दोर्कगा इन्जि, विचर वने केमाकेग.

8 ओग रेंड विचर्कनोग मन्कल आंदोग, ✨ बेद कीतेकाय मुर्म अरनाह केवोग.

देवुळ ईयनद कदरतेनाहक गिर्दा आयना

9 देवुळि तना मुनेह माक कदर ईता इनजोर, कदरलेवोर विस्वसिर गिर्दा आयना गावले. ✨

10 साव्कर लोकुर बार, रोंडातगा पूयनद पुंगेगता लेहका वागिस मायिह्ते. ✨ अदिनेनाहक (देवुळि साव्किन उड्लोर कीयहपा,) “देवुळ माक उड्लोर कीयगा” इनजोर तेला, ओर गिर्दा आयिर!†

11 पोळद पेसतस्के पका एद तेगयहता, अस्के पका एद दल्लिसि, रोंडा वतिहता. ओसो ताना पुंगेग वने ऊसिहता. ऊसतापया ताना सोबा मारिहता. ✨ अद्रमलेहकाने साव्कर लोकुर वने, तमा कमयता पेःके अन्ज-अनजि बूळेम आयनुरे.

देवुळि बोने पापमते अरयनाह केवो

✨ **1:1 1:1** बळयिर 12:17 ✨ **1:1 1:1** रोम सहरतोर 1:1; तीतुस 1:1-4 ✨ **1:1 1:1** योहन 7:35; 1 पत्र 1:1 * **1:1 1:1** येसु पुटटिहक रेंड अजर्क वर्साना मुने, अब्रहम मुय्तोग मतोग, ओना मणि इसक, इसकना मणि याकुब इनवाल आंदोग. याकुबना दुस्रा पेदिर इस्रयेल आंदु. वेगडाहि बारा माक पुटटोर, ओर इस्रयेल लोकुरा बारा कूळिनोर पेदामुय्तोर आंदुर. येसु देवुळदीपते तगडापया, इस्रयेलतोर बारा कूळिनोर यहुदि विस्वसिर, लोकुरा विस्वतेनाहक दुस्राड-दुस्राड देसेहकने बिरोबटो आस मतोर. ओर विस्वसिरिहक इद सीटटुन याकुब रासतोग. ✨ **1:2 1:2** मत्याल 5:12; याकुब 5:11; 1 पत्र 1:6 ✨ **1:3 1:3** लकाल 21:19; रोम सहरतोर 12:12; इब्रितोर 6:12; 1 पत्र 1:7 ✨ **1:4 1:3-4** 2 पत्र 1:6 ✨ **1:4 1:4** कुलुसितोर 4:12 ✨ **1:5 1:5** 1 राजा 3:9-12 ✨ **1:5 1:5** मत्याल 7:7 ✨ **1:6 1:6** मत्याल 21:21; मार्कल 11:23; याकुब 5:15 ✨ **1:6 1:6** इपिसुसितोर 4:14 ✨ **1:8 1:8** 4:8; 2 पत्र 2:14 ✨ **1:9 1:9** लकाल 14:11 ✨ **1:10 1:10** यशायाह 40:6; 1 पत्र 1:24-25 † **1:10 1:10** याकुबना पुस्तकते बेगा बेगा साव्किना पोल्लो वास्ता, अद अविस्वसिरा लोप्पाडा पोल्लो मन्हता. ✨ **1:11 1:11** यशायाह 40:7-8

12 पापमते अर्हतनव पोल्लोड वातेक तेला, बोर लोकुर विस्वसते मेक्सि निच मन्हतोर, ओर देव्वातोस.✠ ओर दीरा पोसि देवुळतुन विळसवाहकु, ओरिहक देवुळतेनाह अमेसाता पिसमुळता इनम दोर्कगा.✠ बह इतेके, नाक बोर जीवा कीस्तोर, ओरिहक अद अमेसाता पिसमुळता इनम ईकन इन्जि, देवुळि पोल्लो विळिसस मता.✠

13 बेस्के पापमते अर्हतनव पोल्लोड वास्ताड, अस्के देवुळिये नावा पट ऊळिहता इनजोर, बेस्केन देवुळता तप तोहतना आयो. बाराहक इतेके, लाग्वा विचर कीसि, देवुळता पट ऊळनद आयो, अहे देवुळ वने पापम कबळ कीयेग इनजोर, बोनाय पट ऊळो.

14 मति मन्कना लालुसिये ओन नाळेह कीसि तनेके गुंजिहता, गुंजिसि ओन तनगा एग्हिह कीसि, पापम कीयनाह कीस्ता.

15 पया (आंचाळ नेलाड हक्सि रिकम आयना लेहका.) मन्कना जीवातगा लालुस वने बेर्सिसि, पापमतुन पुटिह कीस्ता.✠ पया अद पापम बेर्सिसि, आक्रिते ओन देवुळताह एग्हिह कीस्ता.✠

16 मावोर विस्वसिरि! मीट इद्रमलेहका देवुळता तप तोहचि, नाळेम आयमाट.

17 बाराहक इतेके पोळदतुन, नेलातुन, उकानु पुटिह कीतोग देवुळबाबानगडाह,✠ सबे बेसताड माचलेववु बर्कत्कु वास्ताड.✠ मति (पोळदता, नेलाता वेहच बेद्रम एक्वा-तक्वा मिळन्दसोर दास्ता, अद्रमलेहकाडा मावा देवुळ आयो.✠) ताना गूनम बेस्केन मिळन्दो.✠

18 माट देवुळता सेतेमता कबुरता मेटे, पूना पुटमुळ दोर्किह कीतल.✠ इद्रम आयि इनजोर, देवुळि मुनेन विचर कीस मता. अद विचर मतपु, इद बूमतगा पुटिह कीतव सबेटविनगडाह, मुने माके पूना जीवा ईसि, तनेनाहक अलग कीस तासता.✠

देवुळता पोल्लो केंजतप ताकनदे

19 मावोरिर! मीट सबेटोरिर बेस उसरते केंजना गावले, वळहकलाह कंद्रेम आयना आयो,✠ ओसो चट्पिट ओड वने आयनद आयो,✠ इव पोल्लोन सीताते तासाट.

20 बाराहक इतेके मन्कना ओडु, देवुळता सेतेम अगदे बोने ताकिह कीया पगवो.✠

21 अदिनेनाहक मीवा जीवातगडाहि सबे रीतिना माचतुन, ओसो लाग्वाड कबस्किन, जेक कीम्हट.✠ कीसि देवुळ मीवा जीवातगा ओम्सतद पोल्लोतुन, कुलुल बुदते मोन्हटलाह ईम्हट. अद पोल्लो मीक पिसिह कीया पगयहता.✠

22 मीट देवुळता पोल्लोतुन सिरप केक्कने केंजवालोेरि आयमाट, मति अद्रमलेहका ताकवालोेरि वने आम्हट.✠ सिरप केंजवालोेरि बार मतेके, मीट कुदतुने नाळेह कीय्हनिर.

23 बोग देवुळता पोल्लोतुन केंजलाह केंजिहतोग, मति अद्रमलेहका ताकोग इतेके, ओगु तना मोकमतुन अदमतगा बेस ऊळवाना लेहका मन्हतोग.

24 ओग तन्क अदमतगा ऊळिहतोग, मति अबर अतस्के, नना बेद्रम दिसिहनन इनजोरे, तना मोकमतुन अस्केने माण्डिहतोग.

25 मति बोग पापमताहि विळिसह कीयनव,✠ चुकवालेवा ताकिह कीयनव, देवुळताड अडोन बेस सीता कीसोर, अविस्किन माण्डवालेवा, अडोड वेहतप केवाल मन्हतोग,✠ अद्रम कीसोर मनेके, देवुळि ओन्क देव्वा ईयगा.✠

देवुळतुन गिर्दा कीयनद पोल्लो

26 इंजेके मियगा बोगाय मन्कल, नना देवुळता संगे कर्तुळते महनन इनजोर इन्हतोग, मति तना वेंजेटुन आव्रे केवा, तना तन्के नाळेह कीस्तोग, अद्रमतोना कर्तुळतनम उगसताये आंदु.✠

27 मति मूरा-मूरि पिलाड-पेकोरा, ओसो रांडे आस्कना तिपलतुन ऊळिसि, ओरा साय्ता कीयना.✠ ओसो इद दुनियाताड सबे लाग्वाड कबस्कनगडाहि, कुदतुन जेक तासना,✠ इद्रमताये ताकमुळ मावा देवुळबाबाना विचरते, तपलेवद निटमता कर्तुळ आंदु.✠

2

बोनाय मोकम ऊळिस ताकना आयो

1 मावोरिर! मीट देवुळता डीसाते मनवाल, मावा सामि येसु किस्तुन विस्वस कीतिर. अदिनेनाहक बोनाय मोकम ऊळिस बह ताकमाट.✠

✠ 1:12 1:12 लूकल 6:22; याकुब 5:11 ✠ 1:12 1:12 रोम सहरतोर 5:4 ✠ 1:12 1:12 पेसमुळि 20:6; 1 कुरिततोर 2:9-10; 9:25; याकुब 2:5 ✠ 1:15 1:15 अय्यूब 15:35; देवुळताड पाटाड 7:14; यशायाह 59:4 ✠ 1:15 1:15 ओन देवुळताह एग्हिह कीस्ता मोदुल कागिदते "हामुरतुन पुटिह कीस्ता". ✠ 1:15 1:15 रोम सहरतोर 5:12 ✠ 1:17 1:17 देवुळताड पाटाड 136:7; 1 तिमोति 6:16 ✠ 1:17 1:17 3:17 ✠ 1:17 1:17 1 योहन 1:5 ✠ 1:17 1:17 मलाकी 3:6; 2 तिमोति 2:13 ✠ 1:18 1:18 2 कुरिततोर 6:7; इपिसुसतोर 1:13; 2 तिमोति 2:15; 1 पत्र 1:3 ✠ 1:18 1:18 तोहचीतव पोल्लोड 14:3-4 ✠ 1:19 1:19 बुदताड पोल्लोड 10:19; 17:27 ✠ 1:19 1:19 बुदताड पोल्लोड 16:32; सभोपदेशक 7:9 ✠ 1:20 1:20 मत्याल 5:22; इपिसुसतोर 4:26 ✠ 1:21 1:21 इपिसुसतोर 4:22 ✠ 1:21 1:21 कुलुसितोर 3:16; याकुब 5:20 ✠ 1:22 1:22 मत्याल 7:24-27; रोम सहरतोर 2:12-13; याकुब 2:14-20 ✠ 1:25 1:25 योहन 8:32; गलातितोर 2:4; याकुब 2:12 ✠ 1:25 1:25 गलातितोर 6:2 ✠ 1:25 1:25 योहन 13:17 ✠ 1:26 1:26 देवुळताड पाटाड 39:1; 141:3; याकुब 3:2-12 ✠ 1:27 1:27 व्यवस्थाविवरण 14:29; अय्यूब 31:16-17,21; देवुळताड पाटाड 146:9; यशायाह 1:17,23 ✠ 1:27 1:27 रोम सहरतोर 12:2; तीतुस 2:12; याकुब 4:4; 2 पत्र 1:4 ✠ 1:27 1:27 2 पत्र 3:14 ✠ 2:1 2:1 बळयिर 10:34

2 मीटे सीता कीस ऊळाट, मीवा पार्तनातगा ओर्वोग मन्कल बंगरताड मुदाड केसि, बेसता मलयळि केस वावेग. ओसो दुस्रो गरिब मन्कल बार कळन्जतद जगा केस वावेग.

3 बेसता जगा केगतोन ऊळिसि, “इगा बेरोर उदनद जागातगा उदा!” इनजोर इनेरिर, गरिब मन्कन बार, “इगा निच मन रा! उदना इतेक बार नेल उदा,” इनजोर इनेरिर.

4 इद्रम कीसि, लाग्वाड विचर्कने मीवाय नडुम उड्लोर-बेरोर इनजोर, मोकम ऊळिस ताकवालोरिर आयविरा?*

5 मावोर विस्वसिरिर, केंजाट! इद दुनियातोर इसबते बोर गरिबते मन्हतोर, ओरिन विस्वसते बेरोर कीयलाह, देवुळि आचताया, आचो?* नावा राजेम मियेनाहके आयगा इन्जि, देवुळि तन्क जीवा केवालोरिनाहक पोल्लो विळिसस मता इन्जि पुतिर;* अदे राजेम गरिबतोर विस्वसिरिहक आयगाया, आयो?*

6 मीट बार गरिब मन्कलोर कदर रेहतिर.* मति मीक मुळहवालोर, ओसो पंचतगा ईळिसस ओयवालोर, साव्कर मन्कलोर आयो रा?

7 ओसो पिसिह केवाल किस्तुना बेसता पेदिर मीक अरता,* अद पेदिरतुन वने पास्कवालोर, वेरे साव्कर मन्कलोर आयो रा?

8 ओसो निटम मीट देवुळता राजेमताड अडोड माळतिर इतेके, पका बेस कीयहनिर.* देवुळता सास्त्रम वेहतपु, निमा कुदतुन जीवा कीतपु, दुसोरिन वने जीवा कीम.*

9 मति दुसोन उड्लोग-बेरोर इनजोर ऊळतिर इतेक मात्रम, मीट पापम कीयहनिर.* पया देवुळताड अडोनु माळवद कसुर, मीवा पोगोन उदगा.

10 बोगाय मन्कल देवुळताड अडोड पूरा माळिसाय मति, उंदाय अडोतुन तपतोगा इतेके, ओग अडोना पूरा सास्त्रम माळवदिना कसुरतोगा आस्तोग,* पुनविरा?

11 बह इतेके साट्याल कबळ कीयनद आयो* इनजोर वेहतदे देवुळि, दुसोन हक्कनद आयो* इनजोर वने वेहता. निमा साट्याल कबळ केविन, मति हक्कतिन इतेके, निमा अडोन माळवोनिन आयहनिर.

12 मीक पापमताहि विळिसह कीयनव देवुळताड अडोनु माळतिरा, माळविरा?* अविस्कना इसबते, देवुळ मीवा नेयम कीयगा. अदिहक मीवा तोडटाड पोल्लोड, मीवाड कबस्क, अव अडोड वेहतपु मनिड.

13 बह इतेके, बोग दुसोरा पोगोन दया केवोग, देवुळ वने नेयम कीयनद दियाते, ओना पोगोन दया केवो आयगा. मति दया केवालोर मन्कलोर, नेयमतुहक रेयोर आयनुर.*

बेसताड कबस्क केवेके, विस्वस उगसताये

14 मावोर विस्वसिरिर! बोगाय मन्कल किस्तुन विस्वस कीयहनन इनजोर वेहेग, मति तना विस्वसतुन तोहतलाह, बेसताड कबस्क केवोग इतेके, ओना विस्वसता बाताल पाय्दा आयगा?* बह इद्रमता विस्वस ओन पिसिह कीया पगयहताया?

15 इंजेके बोगाय विस्वसि मन्कल नियगा वास्तोग, ओन्क ईडमते केगयलाह गेदेड इलेड, दिनम तिनदलाह तिडि वने आलो.*

16 अस्के निमा ओन ऊळिसि, “सुकमते अन! देवुळि नीकु बेस मलडनाड गेदेड ईयि! पोटामेंड पंजनाह गाटो ईयि,” इनजोर इहनिर, मति ओना मेंदुदुहक बेव गर्ज मन्हताड, अव ओन्क एविन इतेके, ताना बाताल पाय्दा?*

17 इद्रमलेहका विस्वस कीसि, बेसताड कबस्क केवेक अचोन, मीवा विस्वस बाताल कबळता?*

18 बोगाय नाकु “नियगा विस्वस मन्हताया?” इनजोर इनेग. नना इतेक “नना बेसताड कबस्क केवानन. निमा बेसताड कबस्क केवाये, नीवा विस्वसतुन नाक तोहतहनिर. नना बार बेसताड कबस्कनेने, नावा विस्वसतुन तोहतकन,”* इनदकन.

19 इंजेके देवुळि उंदिय मन्हता इनजोर, मीट विस्वस कीतिर बेसे.* मति देयहक वने मीवा लेहका अद पोल्लोतुन विस्वस कीस्ताड, ओसो (देवुळ माक सिक्सा ईयगा इनजोर,) रेयिसि साडिहताड.*

20 एय बुदलेवोग मन्कनिन! बेसताड कबस्क केवालेवा, वेट विस्वस बाताले कबळता आयो! इचोन वने पुनविना?*

21 अद्रमे मावा पेदामुय्तोग अब्रहम, देवुळता पोल्लोतुन केंजिसि, तना मगि इसकिन मोक ईयलाह गर्यातगा तासतोग.* ओग अद्रम कीसि, तना विस्वसतुन तोहतस्के, देवुळि ओन सेतेमतोनिन इता इनजोर,* इद पोल्लोतुन मीट बेस पुहनिर.

22 ऊळाट, ओना विस्वस ओसो ओग कीतव कबस्क कलियिस मताड,* ओनाड कबस्कनेन ओना विस्वस करल दिसता.

23 इद्रमलेहका अब्रहम मुय्तोग देवुळता पोल्लोतुन नमतोग, अस्के देवुळि ओन सेतेमतोनिन इता* इनजोर, देवुळता

* 2:4 2:4 योहन 7:24 * 2:5 2:5 अय्युब 34:19; लूकाल 12:21; 1 कुरिततोर 1:27-28; तोहचीतव पोल्लोड 2:9 * 2:5 2:5 1:12 * 2:5 2:5 लूकाल 6:20 * 2:6 2:6 1 कुरिततोर 11:22 * 2:7 2:7 बळयिर 11:26; 1 पत्रु 4:16 * 2:8 2:8 मत्याल 7:12 * 2:8 2:8 लैव्यवस्था 19:18; रोम सहरतोर 13:8-9 * 2:9 2:9 बळयिर 10:34 * 2:10 2:10 मत्याल 5:19; गलातितोर 5:3 * 2:11 2:11 पेसमुळि 20:14; व्यवस्थाविवरण 5:18 * 2:11 2:11 पेसमुळि 20:13; व्यवस्थाविवरण 5:17 * 2:12 2:12 गलातितोर 6:2; याकुब 1:25 * 2:13 2:13 मत्याल 5:7; 18:32-35; लूकाल 6:37; याकुब 3:17 * 2:14 2:14 1:22 * 2:15 2:15 मत्याल 25:35-36; लूकाल 3:11 * 2:16 2:16 1 योहन 3:17-18 * 2:17 2:17 गलातितोर 5:6 * 2:18 2:18 मत्याल 7:16-17; लूकाल 6:43-44 * 2:19 2:19 व्यवस्थाविवरण 6:4; मार्कल 12:29 * 2:19 2:19 मत्याल 8:29; मार्कल 1:24; 5:7-8; लूकाल 4:34; बळयिर 19:15 * 2:20 2:14-20 याकुब 1:22 * 2:21 2:21 पुटमुळि 22:9-12; इब्रितोर 11:17-18 * 2:21 2:21 पुटमुळि 22:16-18 * 2:22 2:22 योहन 6:29 * 2:23 2:23 पुटमुळि 15:6; रोम सहरतोर 4:3

साम्प्रतंगा रासतद इद पोल्लो करल दिसता. ओसो अब्रहमिन देवुळता गोततोग* इनजोर वने इंदुर.

24 अदिहक सिरप विस्वस कीतेकेन आयो, मति बेसताड कबस्क कीतेकेने, देवुळि माकु सेतेमतोरिर इन्हता इनजोर, माक तेळियिहता.

25 अद्रमे राहब पेदिरता बोगे आंचाना पोल्लोतुन पुतिरे. (ताना सहरतुन ऊळलाह अन्ज मतोर,) इस्रयेलतोर आयडाड गुंजवालोरिहक, अद आंचाळ तना लोते मकलाहि जागा ईता. अह कीस पया (ओरिन बोरे ऊळवस्के,) दुस्रा अगदे मल्हच लोहचीता.* अद अद्रम (देवुळतुन विस्वस कीसि,) इद कबळ कीताहकु, देवुळता मुनेह अद सेतेमतद आता.*

26 निटमे बेद्रम ऊकुरलेवा मेंदुल डोलिहता, अद्रमलेहकाने बेसताड कबस्क केवालेवा, विस्वस वने डोलिस मन्हता.

3

मन्कना वेंजेग

1 मावोर विस्वसिरि! मियगडाहि वेल्लाटोरिर मात्रम, विस्वसिरिन कागहतनद कबळ कीकोम इनजोर, विचर केमाटु! बाराहक इतेके, माट कागहवालोरिन देवुळि पका कळकते नेयम कीयागा,* इदिन मीट इतेक पुतिरे.

2 माट सबेटोरल ऊक-ऊके तपिह्नले.

मति बोग मन्कल पोल्लो वळ्ळकनेक तपोग, ओग बेस बुदतोग मन्कल आंदोग. ओसो ओग तना पूरा मेंदुन वने, आव्रे कीया पगयहतोग.*

3 माट कोंदातुन आव्रे कीयलाह, ताना मुक्तुहक कय-कासा दोहतहनल; दोहचि ताना पूरा मेंदुन बेक इतेक अके तिर्हता पगयहनल.*

4 अद्रमे ओसो ऊळाट, सम्दुरते ताकनव ओडाड वने पका बेराड मन्हताड, बेरा वळ्यते दास्ताड. मति ओडाड वगहवालोर, तमा विचरते बेक इतेक अके, उड्ला उकुळते अविस्किन मल्हता पगयहतोर. 5 इद्रमलेहकाने, मावा मेंदुगा वने उड्ला उंद वेंजेग मन्हता, अदु बेराड-बेराड पोल्लोड पोगयिहता.* ओसो अद्रमे ऊळाट, इचुटा किसतळमते पूरा गेळा कर्विहता!*

6 मावा वेंजेग वने किसतळमता लेहकान मन्हता. तानगा कतम लाग्वाड पोल्लोडे निदिस मन्हताड.* अद मावा मेंदुगा मज्जि, मावा पूरा मेंदुन करब कीस्ता.* ओसो मावा पूरा मनमुळतुन बोळिससि, (अमेसा कट्ला पुटिह कीस्ता). अद्रमता किसु देयमदीपताहे पेशिहता.*

7 ऊळाट, सबे जातिनाड गेळा जन्वकिन्नु, पिटेन्नु, सबे मीन्किन्नु, मन्कल आव्रे कीया पगयहतोग, अद्रम आव्रेम आताड वने.

8 मति आपुना वेंजेटुन मात्रम, बोगे आव्रे कीस तास पगवोग. अद बेस्केन रोमवदु लाग्वद आंदु, तानगा हामुर ईयनद वीसम निदिस मन्हता.*

9 माटु इदे वेंजेटे, मावा सामि देवुळबाबान जोहर कीयहनल; ओसो इदे वेंजेटे, देवुळि तना लेहका पंडटोर मन्कलोरिन सरप ईयहनल.*

10 इद्रम उंदिय तोडटे जोहर कीयनदु ओसो सरप ईयनदु पेशिहता. मावोर विस्वसिरि! माट इद्रम कीयनद बेस आयो.

11 उंदिय कनिरतगडाहि बेस मिडतद एगु, ओसो मिडवद एगु, पेस पगयहताया?

12 बहु तोया मरातगा लिमा कायाड* आदिहताडा? इलवेके अंगुर तोंडातगा रेंगाबेट्रिड† आदिहताडा? (आदोड, इद्रम बेस्केन आद पगवोड.)* अद्रमलेहकाने ओवुर एता कनिरतगडाह वने, बेस मिडतद एग बेस्केन पेस पगवो.*

देवुळतगडा बुदि

13 ओसो बोग मीवा नडुम बुदतोग, तेल्वतोग मतेके, ओग उड्ला बुदते ताकसोरे, तना बुदताड कबस्क कीस तोहेग.*

14 मति मीवा जीवातगा, मियेनाहके कदर पर्हकनव,* ओसो जीवा कर्वनव, विचर्क निदिस मताड इतेके, बुदतोराम इनजोर, पोगयसोर तिरियमाटु. सेतेमतुन मकिह कीसि, जोल वळ्ळकमाटु.*

15 इद्रमता बुदि देवुळतगडाहि वावो, मति मन्कना बुदतगडा,* इद दुनियातगडा,* देयमदीपतगडा आंदु.*

16 बेगा कुदतेनाहक कदर पर्हकनदु, जीवा कर्वनदु मन्हता, अगा कट्ला मन्हता, ओसो सबे रीतिनाड लाग्वाड कबस्क वने मन्हताड.

* 2:23 2:23 2 इतिहास 20:7; यशायाह 41:8 * 2:25 2:25 राहब पेदिरता आंचाळि यहुदि आयवद मता, ओसो बोगे कबळ कीन्दु, मति देवुळि कनान देसेमतुन इस्रयेलतोरिहक ईता इनजोर, विस्वस कीसि, ताना देसेमतुन ऊळलाह अन्ज मतोर इस्रयेलतोर आयडाड गुंजवालोरिन, तना सहरतोरगडाह मकिह कीसि, दुस्रा अगदुहक मल्हच लोहतनद बेसता कबळ कीता (यहोश् 2 अद्यय ऊळाट). * 2:25 2:25 यहोश् 2:4,6,15 * 2:25 2:25 इब्रितोर 11:30-31 * 3:1 3:1 रोम सहरतोर 2:20-23; 1 तिमोति 1:7 * 3:2 3:2 मत्याल 12:34-37 * 3:3 3:3 देवुळताड पाटाड 32:9 * 3:5 3:5 देवुळताड पाटाड 12:3-4; 73:8-9 * 3:5 3:5 बुदताड पोल्लोड 26:20-21 * 3:6 3:6 बुदताड पोल्लोड 16:27 * 3:6 3:6 मत्याल 12:36-37; 15:11,18-20 * 3:6 3:6 मत्याल 5:22 * 3:8 3:8 देवुळताड पाटाड 140:3; रोम सहरतोर 3:13 * 3:9 3:9 पुटमुळि 1:26; 1 कुरिततोर 11:7-9 * 3:12 3:12 तोया मरातगा लिमा कायाड मोदुल कागिदते “अजिर मरातगा जयतुन कायाड”. † 3:12 3:12 रेंगाबेट्रिड मोदुल कागिदते “अजिर पंडिड”. * 3:12 3:12 मत्याल 7:16; लूकाल 6:43-44 * 3:12 3:12 1:26 * 3:13 3:13 1 पत्र 2:12 * 3:14 3:14 रोम सहरतोर 2:8 * 3:14 3:14 2 कुरिततोर 12:20 * 3:15 3:15 यहुदाल 19 * 3:15 3:15 1 कुरिततोर 2:6; 3:19 * 3:15 3:15 1 कुरिततोर 2:14; 2 कुरिततोर 1:12; 2 तिसलुनितोर 2:9; 1 तिमोति 4:1; तोहचीतव पोल्लोड 2:24

17 मति देवुळतगडा बुद मनवाल, ☆ देवुळतगान पूरा सीता तासिहतोग, दुस्रोरा संगे गूनमते मन्हतोग, कुलल बुदते ताकिहतोग, ☆ दुस्रोरा पोल्लो केंजिहतोग, जीवा लोपिहतोग, ☆ अमेसा बेसताड कबस्क कीस्तोग, उड्लोग-बेरोग इद्रम इनोग, ओसो सोड केवाल आयोग. ☆

18 ओसो ओर्विहक-ओर्विन गूनमते काल्हपवालोर मन्कलोस, गूनमता विजा वीतिहतोर, पया सेतेमताड कबस्कना पंटा ओरिहक दिसिहता. ☆

4

जग्ळाड-बोबाड बेगडाह पुटिहताड?

1 मीवा नडुम जग्ळाड-बोबाड बेगडाह पुटिहताड? ☆ मीवाड लालुस्क मीवा जीवातुन आव्रे कीयलाह ऊळिहताड, ☆ अगडाहे कोनि इव सबे जग्ळाड पुटिहताड. ☆

2 मीटु बेव गावले इनजोर विचर कीयहनिर, अव मीक दोर्कोड. अदिनेनाहक मीट दुसोरिन हक्किहनिर. ☆ दुस्रोरा मादगा कोंडा वाटिहनिर, मति मीक अव दोर्कोड. अदिहक जग्ळाड-बोबाड कीयहनिर, अद्रम कीसाय मति, मीक अव दोर्कोड. बह इतेके, मीट देवुळतुन ताल्हकविर.

3 ओसो मीट ताल्हकलाह ताल्हकिहनिर मति, बेसतल बुदते ताल्हकविर. अदिनेनाहक मीक दोर्कोड, बह इतेके मीट ताल्हकतस्के, दोर्कनविन मीवाय गिर्दातुहक पोहतलाह ताल्हकिहनिर. ☆

4 एय देवुळतुन जीवा केवोरिर, दुनियातुन जीवा कीयना इतेके, देवुळता संगे विस्द आयना लेहका आस्ता. बोग मन्कल दुनियातुन जीवा कीयलाह ऊळिहतोग, ओग मन्कल देवुळता विस्दतोग आस्तोग, ☆ मीक इद पोल्लो एर्का इलेया?

5 देवुळता सांम्रमतुन बेस सीता कीम्हटु. मावा लोप्पा तना तासतद जीवाता संगे, देवुळि जोळेम आयलाह ऊळिहता. * ☆

6 (बोगाय देवुळता विस्दतोग आतेक तेला, ओना पोगोन) देवुळ एक्वा दया तोहतहता. ☆ अदिनेनाहक ताना सांम्रमतगा इद्रम रासतद मन्हता:

नना बेरोनन इनवानु, देवुळि अडम मन्हता,

मति नना उड्लोनन इनवानु, देवुळि दया कीस्ता. ☆

7 अदिहक मीट देवुळता पोल्लोते वडिस मन्हटु. ☆ देयहकना मुक्यानाड केंजमाटु. अस्के अद मियगडाहि वितगा. ☆

8 देवुळता एरे मीट वातेके, देवुळ वने मीवा एरे वायगा. ☆ एय पाप्यहलोरिर! करब आतव कयकिन नोगतप लेहका, ☆ (लाग्वाड कबस्क केवा, मीवा ताकमुळतुन बेस) कीम्हटु. ☆ मीट रेंड विचर्क केवा, ☆ मीवा पूरा जीवा देवुळतगान मनि. ☆

9 (माट पापि मन्कलोरोम इन्जि,) दुकम आस अळम्हटु, केयाटु. मीट कवयनदिन विळिससि, दुकम आम्हटु; ओसो गिर्दा आयनदिन विळिससि, मेसेहने आम्हटु. ☆

10 सामिना मुनेह मीट उड्ला बुदतोरिर आम्हटु. अह आतिर इतेके, मीकु तना मुनेह बेरा कीयगा. ☆

कसुर वाटनद अदिकर मीक इले

11 मावोरिर! ओर्विहक-ओर्विना विस्द वळ्हकमाटु. बोगु तना ऐंगेतोग विस्वसिना विस्द वळ्हकिहतोग, इलवेके ओनगा कसुर वाटिहतोग, ओग देवुळताड अडोना विस्द वळ्हकिहतोग. ☆ ओसो देवुळताड अडोन चुकताड इन्हतोग. अद्रम बार मीट देवुळताड अडोड चुकताड इतिर इतेके, अडोड वेहतप ताकवालोरिर आयविर. ☆ मति मीटे नेयम केवालोर लेहका मन्जि तपिहनिर.

12 अडोड ईयनदु, ओसो नेयम कीयनदु, सिरप देवुळिये आंदु. ☆ तान्के पिसिह कीयनद ओसो बूळे कीयनद अदिकर मन्हता. ☆ मति मीकु मीवा ऐंगेतोना पोगोन कसुर वाटनद अदिकर बोग ईतोग?

मावा पिसमुळ देवुळता कयदे मन्हता

☆ 3:17 3:17 1:17 ☆ 3:17 3:17 तीतुस 3:2 ☆ 3:17 3:17 लुकाल 6:36; याकुब 2:13 ☆ 3:17 3:17 रोम सहरतोर 12:9
 ☆ 3:18 3:18 यशायाह 32:17; होशे 10:12; गलातितोर 6:8; पिलिपितोर 1:11; इब्रितोर 12:11 ☆ 4:1 4:1 तीतुस 3:9 ☆ 4:1 4:1 रोम सहरतोर 7:23 ☆ 4:1 4:1 2 तिमोति 2:23 ☆ 4:2 4:2 5:6; 1 योहन 3:15 ☆ 4:3 4:3 1 योहन 3:22; 5:14 ☆ 4:4 4:4 मत्याल 6:24; योहन 15:19; रोम सहरतोर 8:7; याकुब 1:27; 1 योहन 2:15-16 * 4:5 4:5 देवुळि मावा संगे जोळेम आयलाह ऊळिहता, मति माट सिङ्गि आंचाना लेहका दुनियातुन जीवा कीतिके, देवुळि ओड आस्ता. ☆ 4:5 4:5 1 कुरिततोर 6:18-20; पिलिपितोर 2:1-2 ☆ 4:6 4:6 यशायाह 54:7-8 ☆ 4:6 4:6 देवुळताड पाटाड 138:6; बुदताड पोल्लोड 3:34; मत्याल 23:12; 1 पत्र 5:5 ☆ 4:7 4:7 1 पत्र 5:6 ☆ 4:7 4:7 इपिसुसतोर 4:27; 6:11-13; 1 पत्र 5:8-9 ☆ 4:8 4:8 2 इतिहास 15:2; जकर्याह 1:3; मलाकी 3:7; इब्रितोर 7:18-19 ☆ 4:8 4:8 1 तिमोति 2:8 ☆ 4:8 4:8 अय्यूब 17:9; यशायाह 1:16; 1 पत्र 1:22 ☆ 4:8 4:8 1:8 ☆ 4:8 4:8 यिर्मयाह 4:14; 1 योहन 3:3 ☆ 4:9 4:9 लुकाल 6:25 ☆ 4:10 4:10 यहजेकेल 21:26; लुकाल 1:52; 1 पत्र 5:6 ☆ 4:11 4:11 मत्याल 7:1; रोम सहरतोर 14:4; 2 कुरिततोर 12:20; याकुब 5:9 ☆ 4:11 4:11 1:22 ☆ 4:12 4:12 यशायाह 33:22; याकुब 5:9 ☆ 4:12 4:12 मत्याल 10:28

13 इद उंद पोल्लो केंजाटु! मियग्डाह उच्चुर इद्रम इह्निर: “नैड तेला, नाळ तेला, इग्डाह पलाना सहरते दाकल. अगा वर्समिंड मन्जि दंदा कीकल, कीसि वेल्लाडे कोताड कमय कीकल” इह्निर.✧

14 मति नाळता दियाते मीक बह आयगा, इदिन वने मीट पुनविर! मीवा पिसमुळ इतेके, गळ्ळे दिसिसि पया मायनद मूळमलेहकाडा आंदु.✧

15 अदिनेनाहक मीट अमेसा इद्रम इनदना गावले, “देवुळता विचर मतेके, माट जीवात मनदकोम, ओसो इद आयवेक अद कबळ कीकोम,” इनदना.✧

16 मति मीट इतेके, पका पोमाडेड कीसोर बोळिसह्निर, इद्रमता पोमाडेड कीयनद लागो.✧

17 अदिनेनाहक बोग बेसता कबळ कीयलाह पुन्हतोग, मति अदिन केवोग इतेके, ओग पापम कीस्तोग.✧

5

लालुस मनवालोर् साव्कर्कना लोप्पाडा पोल्लो

1 एय साव्कर मन्कलोरिर! मीवा पोगोन पका सिक्सा वायना मन्हता, अदिनेनाहक केयसोर अळ्म्हटु!✧

2 मीवा अनम कळियलाह आता, मीवाड गेंदेनु एल्म तिनदलाह आता.✧

3 मीवाड बंगर्क-वेंडिनु सिलुम पोयलाह आता. देवुळि नेयम कीयहपा, मीवा पोगोन लालुसता कसुर मन्हता इनजोर, अद सिलुम साक्सि ईयगा. इद आक्रि कालमते, मियेनाहक बंगर्क-वेंडिड जमा कीतिर. (मति मीवाड बंगर्क-वेंडिड सिलुम पोस बूळेम आयना लेहका, देवुळि) मीक देयमदीपता किसते बूळे कीयगा.

4 इह केंजाट! मीटु लोकुरिन पोलमतगा कोया वेहतिर, मति ओरिहक बूति एविर. इद्रम बूत एवद पापमतुन देवुळ ऊळता.✧ ओसो बूतिनोरा केयनद लेड वने, बेरा डीसाता सामिनगा एवता.✧

5 मीट इद बूमतगा सबे रीतिनाड विचर्क वातप ताकतिर.✧ मति (बेद्रम नैड नग्का नाक अस्कनुर इन्जि, एरै पुनवा बेस मेयिहता, अद्रम) मीट वने देवुळ माक बूळे कीयलाह आता इनजोर पुनवा,✧ गिर्दा-वेळकाते म्हन्निर.

6 ओसो सेतेमतोर मन्कलोरिन कोरोटटे ओसि, जोल कसुर वाटिस, ओरिन हक्कनाह कीतिर,✧ ओर मीक रोमिह केवोर वने.

दीरा पोय्म्हटु, पार्तना कीम्हटु

7 अदिनेनाहक मावोरिर, येसुसामि ओसोवने वानाहजोम, दीरा पोस केपाटु. ऊळाट, बेद्रम पोलमता कबळ केवालोर्, पोलमते वीततद तमा पिसवगता अनमतेनाहकु, सुस्मुनेता पेगदुन ओसो मारेंगा पेगदुन केपिह्तोर.✧

8 अद्रमलेहका मीट वने ओरेम आयवा, दीरा पोस केपाटु,✧ बह इतेके सामि वायनद दिया एरेन एव्स मन्हता.✧

9 मावोरिर, ओर्विहक-ओर्वोर्ग मुयोग आसोर मनमाटु. अद्रम आतिर इतेके, मीवा पोगोन कसुर उदगा. ऊळाट! नेयम केवाल येसुसामि अगदगान एवयलाह आतोग.✧

10 वेल्लाय मुने देवुळता कबुरतोर् तानाड पोल्लोड वेहन्दुर, ओसो ओर बेद्रम तिपल्किन आपिसि, ओरेम आयवा दीरा पोस मंदुर, अदिन सीता कीम्हटु. ओसो मीट वने ओरा लेहकान मन्हटु.

11 इद पोल्लो केंजाट, तिपल्कने ओरेम आयवा दीरा पोस मनवालोर्, देवुळतोर इह्नल.✧ मुनेतोग अयुब मुय्तोग बेरा तिपलते ओरेम आयवा, बेद्रम दीरा पोस मतोग, ओसो आक्रिते देवुळतग्डाह ओन्क बेद्रम बर्कत दोर्कता, इदिन इतेक मीट केंजतिर ओसो पुतिर वने.✧ इद्रमे देवुळि अमेसा जीवा लोपनदु, दया कीयनद आंदु.✧

12 मति मावोरिर! सबेट्क बेरा पोल्लो इद आंदु इतेके, मीट बेस्केन किरिया ओतनाय आयो. अद देवुळदीपता वने आयो, इद बूमता वने आयो, ओसो दुस्सा बेदे रीतता किरिया केमाटु. मीवा वळ्ळकमुळि इंगो इतेके इंगो, आयो इतेके आयो इन्हटु. इद्रम कीतिर इतेके, देवुळ मीवा पोगोन कसुर वाटो आयगा.✧

13 मियगा बोगाय तिपलते मतेके, पार्तना कीयेग. बोगाय बेस सुकमते मतेके, देवुळतुन जोहर कीसोर पाटाड ओयेग.

14 ओसो मीवा नडुम बोगाय बेमरते मन्जि तेद पगवेके, ओगु विस्वसिरा मुडा मुक्यालोर् केयेग. ओर वासि, येसुसामिना पेदिरते, ओन नेय ओकिस ओनेनाहक पार्तना कीयिर.✧

✧ 4:13 4:13 बुदताड पोल्लोड 27:1; लूकाल 12:18-20 ✧ 4:14 4:14 अय्यूब 7:7; देवुळताड पाटाड 39:5; 102:3; 144:4 ✧ 4:15 4:15 बळयिर 18:21 ✧ 4:16 4:16 1 कुरिततोर 5:2,6; 1 योहन 2:15-16 ✧ 4:17 4:17 लूकाल 12:47; योहन 9:41; 2 पत्र 2:21-22 ✧ 5:1 5:1 यशायाह 13:6; यहजेकेल 30:2; लूकाल 6:24; 1 तिमोति 6:9-10 ✧ 5:2 5:2 अय्यूब 13:28; यशायाह 50:9; मत्याल 6:19-20 ✧ 5:4 5:4 लैव्यवस्था 19:13; अय्यूब 24:10-11; यिर्मयाह 22:13; मलाकी 3:5 ✧ 5:4 5:4 पेसमुळि 2:23; व्यवस्थाविवरण 24:15; अय्यूब 31:38-39 ✧ 5:5 5:5 यहजेकेल 16:49; लूकाल 16:19; 1 तिमोति 5:6; 2 पत्र 2:13 ✧ 5:5 5:5 यिर्मयाह 12:3; 25:34 ✧ 5:6 5:6 4:2 ✧ 5:7 5:7 व्यवस्थाविवरण 11:14; यिर्मयाह 5:24; योएल 2:23 ✧ 5:8 5:8 लूकाल 21:19; 1 तिसलुनितोर 3:12-13 ✧ 5:8 5:8 रोम सहरतोर 13:12; 1 पत्र 4:7 ✧ 5:9 5:9 1 कुरिततोर 4:5; मिलिपितोर 4:5; याकुब 4:11-12; 1 पत्र 4:5 ✧ 5:11 5:11 मत्याल 5:10; रोम सहरतोर 12:12; याकुब 1:2,12 ✧ 5:11 5:11 अय्यूब 1:21—2:10; 42:10,12 ✧ 5:11 5:11 पेसमुळि 34:6; देवुळताड पाटाड 103:8 ✧ 5:12 5:12 मत्याल 5:34-37 ✧ 5:14 5:14 मार्कल 6:13; 16:18

15 ओरु विस्वसते कीतद पार्तनाते, ✧ बेमरतोग बेस आयनोग. सामि ओन बेमरतगडाहि तेहतगा. ओसो ओग पापम कीस मतेक तेला, ओना पापमतुन मापि कीयगा. ✧

16 अदिनेनाहक मीट कीतद पापमतुन, ओर्विहक-ओर्वोग कबुल आम्हटु, ✧ ओसो ओर्विनेनाहक-ओर्वोग पार्तना कीम्हटु. अस्के मीट बेमरताहि बेस आयकिर. सेतेमतोग मन्कना पार्तनाते पका लाव मन्हता. ✧

17 मुनेतोग कबुरतोग एलियान सीता कीम्हटु! ओग मावा लेहकाडोगे मन्कल मतोग. ✧ मति इस्रयेल देसेमतगा पेग अरमाकि इनजोर, गोंडगोंड आसि पार्तना कीतोग. कीताहकु मूंड वर्साड आरुड नेलाड, अद देसेमतगा पेग अरवो आसि. ✧

18 पया ओसोवने पेग अरयि इनजोर पार्तना कीतोग, अस्के पोगोटाहि पका पेग अरता, ✧ ओसो बूमतगडाहि अनम पुटटा.

19 ओसो मावोरिर! मियगडाह बोगाय देबुळता सेतेम अगदाहि लेसतेक अचोन, ✧ ओन ओसोवने बोगाय दुस्रोग, सेतेमता अगदे मल्हच ततोग इतेके, ✧

20 मल्हच तवाल मन्कल, लेसिस मतोग मन्कना वेल्लाय पापमतुन मापि कीयनाह कीसि, ओन बूळेम आयवाह पिसिह कीस्तोग, ✧ इदिन पुनेग.

✧ 5:15 5:15 1:6 ✧ 5:15 5:15 1 योहन 5:16 ✧ 5:16 5:16 मत्याल 3:6; मार्कल 1:5; बळयिर 19:18 ✧ 5:16 5:16 पुटपुळि 18:23-32; योहन 9:31 ✧ 5:17 5:17 बळयिर 14:15 ✧ 5:17 5:17 1 राजा 17:1; लूकाल 4:25 ✧ 5:18 5:18 1 राजा 18:42-45 ✧ 5:19 5:19 इब्रितोर 5:2 ✧ 5:19 5:19 मत्याल 18:15; गलातितोर 6:1 ✧ 5:20 5:20 बुदताड पोल्लोड 10:12; याकुब 1:21; 1 पत्रु 4:8

किर्स्तुना बळयि पत्रु रासतदु मुनेता सीटि

येसुसामिन नमवालोर माट विस्वसिरिहक वने वेल्लाडे तिपल्क, अड्सन्क, हामुरलेहकाडाड आकाड-दोकाड वास्ताड. इद्रमताड मोकानस्के, माट बेद्रम दीरा पोस मनदना इन्जि, येसुसामिना बळयि पत्रु इद सीटटे रासिहतोग. इगडोरल माट आयवल, आटुम वातोर लेहका रेंड दियानोरा लेहका महनल, तेना सीता पत्रु कीसीस्तोग. मीट बोरिर येसुनेनाहकु तिपलते मनवालोरिर, इद सीटटुन अर्विसि, देवळतगा आसाते मन्हट. येसु वने इद ब्रमतगा मनदनस्के, देवळतगा आसा तासिसि, वेल्लाय तिपलतुन आपतोग इन्जि सीता कीम्हट. तिपल्क वातेकाय, वावेकाय, मावा मनमुळि, ताकमुळि देवळता मुनेह पवित्र मनदना, इदे पोल्लो आंदु. लोतोर संगे, माल्कालोरा-ओर्युलतोर संगे, ओसो मावा ऐंगेओर विस्वसिरा संगे माट बह ताकना, इव कतमतविन पत्रु वेहतहतोग.

पत्रु विस्वसिरिन जोहर कीस्तोग

1 नना पत्रुनन, येसु किर्स्तुना बळयिनन, ✧ इद सीटि रासिहनन. पुंतुस, ✧ गलाति, ✧ कपदुकिया, ✧ आसिया ओसो बितुन्या, ✧ इव रोम राजेमताड पटिने बिरोबटो आसि मतोर, ✧ इद दुनियाते रेंड दियाड मनवालोर, ✧

2 देवळ आचतोर लोकरिहकु ✧ रासिहनन. मावा देवळबाबाल मीक मुनेने आचिसि, तना पवित्र जीवाता मेटे, मीकु तना पवित्र लोकर कीतोग. ✧ बाराहक इतेके, मीट येसु किर्स्तुना पोल्लो केंजिसि ताकना, ✧ ओसो हक्कनागुटातगा मियेनाहक पोवतद ओना नेतुरते, मीवा पापम एडना इन्जिये, ✧ देवळ मीकु आचता.

अमेसाता मनमुळता आसा

देवळताहि मीकु लेकालेवा सुकमि, देखा दोर्कसोर मनि! ✧

3 मावा सामि येसु किर्स्तुना देवळबाबाहकु जोहर आयि! ✧ ओगे माकु पका जीवा लोपताहकु, माकु पूना मनमुळ दोर्कता. ✧ इद बेद्रमता मनमुळ इतेके, देवळबाबाल येसुसामिनु हामुरताहि जीवा अर्हचीताहकु, माकु उंदि बेस्केन मायवद आसा दोर्कता. ✧

4-5 ओसो मयेनाहकु इन्जि, देवळदीपते बेरा उंदि जीवाता बर्कत तासतद मन्हटा. ✧ अद उंदि बेस्केन बूळेम आयवद, माचलेवदु, वागवदु बर्कत आंदु. ✧ इद बर्कत आक्रिता दियाते देवळि सबेओर विस्वसिरिहक तोहतागा. ✧ अदु बर्कत मीक दोर्कनाहजोमु, देवळि तना लावते मीकु काप आडगा, ✧ बाराहक इतेके, मीट देवळता पोगोन बर्वस तासिहनिर इनजोरे. ✧

6 अदिनेनाहकु मीट पका गिर्दा आम्हट. इजेके गयक मीकु तिपलते रीतरीतिनाड दुकहकिन आप पोयतगा; ✧ तेला मति गिर्दा आम्हट. ✧

7 इव दुकहकु मीवा विस्वसता पट ऊळिहताड. बह इतेके वेल्ला दाराता बंगरि, किसतगा वाटिस जूत कीतेक तेला, ✧ आक्रिते बूळेम आस्ताये. मति मीवा विस्वस इका बंगरतुहकाय एक्वा दाराता. अदिनेनाहकु अदु मीवा विस्वस, किसलेहकाडा तिपलताहि दीराते पेसिस वाता इतेके, मीट असलतोरिर इन्जि, देवळि मीकु वेल्ला कदर ईयगा. ✧ इद बेस्के आयगा इतेके, येसु किर्स्तु पूरा दुनियातोरिहक दिससोरे वायनोग, अस्केने. ✧

8 मीट येसुसामिन बेस्केने ऊळवेकाय, ओन जीवा कीह्हनिर; ओग दिसवेकाय ओन नमिह्हनिर. ✧ मीट नमिसि, वेहता वावप अचोन गिर्दा आय्हनिर.

9 मीट ओन नमताहके, ताना पायदा इन्जि, ओग मीवा जीवातुन पिसिह कीस्तोग.

10 इद पिसिह कीयना पोल्लोता लोप्पा, देवळता देखा मीक दोर्कगा इन्जि, ✧ मुनेता कालमतेने ताना कबुरतोर वेहचि; मति ओरिहक वने इद पोल्लो पूरा तेळियवाय मता. अदिहके ओरु इद बहु इनजोरे, आचसोरे पर्हकिंदुर.

11 अस्के किर्स्तु बह तिपल आसि हायनोग, ओसो ताना पया बह ओन्कु देवळदीपते देवळतेनाह कदर दोर्कगा इनजोरे, ✧ ओर कबुरतोर लोप्पा मतदु किर्स्तुना जीवा ओरिहक वेहता. ✧ मति ओरु इद पोल्लो बेद कालमते आयगा, ओसो बेद्रम आयगा इनजोर, आलिह कींदुर. ✧

✧ 1:1 1:1 2 पत्रु 1:1 ✧ 1:1 1:1 बळयिर 2:9-11 ✧ 1:1 1:1 बळयिर 16:6 ✧ 1:1 1:1 बळयिर 2:9-11 ✧ 1:1 1:1 बळयिर 16:7 ✧ 1:1 1:1 याकुब 1:1 ✧ 1:1 1:1 इब्रितोर 11:13; 1 पत्रु 2:11 ✧ 1:2 1:2 रोम सहरतोर 8:29 ✧ 1:2 1:2 2 तिसलुनितोर 2:13 ✧ 1:2 1:2 1:14,22 ✧ 1:2 1:2 इब्रितोर 10:22; 12:24 ✧ 1:2 1:2 2 पत्रु 1:2 ✧ 1:3 1:3 2 कुरिततोर 1:3 ✧ 1:3 1:3 गलातितोर 6:16; तीतुस 3:4-5; याकुब 1:18; 1 पत्रु 1:23 ✧ 1:3 1:3 1 कुरिततोर 15:20; 1 पत्रु 3:15,21; 1 योहन 3:3 ✧ 1:4-5 1:4-5 योहन 14:2; बळयिर 20:32; रोम सहरतोर 8:17; कलुसितोर 3:23-24 ✧ 1:4-5 1:4-5 5:4 ✧ 1:4-5 1:4-5 4:12-13; 5:1 ✧ 1:4-5 1:4-5 योहन 10:28; पिलिपितोर 4:7; 2 तिसलुनितोर 2:13-14; इब्रितोर 10:34; यहूदाल 1 ✧ 1:4-5 1:4-5 इपिसुसतोर 2:8 ✧ 1:6 1:6 4:12-13; 5:10 ✧ 1:6 1:6 रोम सहरतोर 5:2; इब्रितोर 12:11; याकुब 1:2 ✧ 1:7 1:7 1 कुरिततोर 3:13 ✧ 1:7 1:7 रोम सहरतोर 2:7,10; याकुब 1:3; तोहचीतव पोल्लोड 3:18 ✧ 1:7 1:7 लूकाल 17:30; रोम सहरतोर 8:19; 1 पत्रु 4:12-13; 5:1 ✧ 1:8 1:8 योहन 20:29; 1 योहन 4:20 ✧ 1:10 1:10 1:13 ✧ 1:11 1:11 मत्याल 26:24; लूकाल 24:26,44 ✧ 1:11 1:11 2 पत्रु 1:21 ✧ 1:11 1:10-11 2 पत्रु 1:19

12 इव गोटीङ मात्रम ओरेनाहक आयोड, मति वायना कालमतोरेनाहक इतेके, मियेनाहक मन्हताड इन्जि, देवुळि ओरिहक पुन्पिह कीता. ✧ अद्रमे मावा कालमते अव सबे गोटीनु, येसुना मेटे बेसता कबुर वेहवालो, देवुळदीपताहि लोहतद देवुळता पवित्र जीवाता लावते, ✧ मीकु वेहतोर. ✧ देवतुलक इंका इव असलताड गोटीङ बेद्रम आस्ताड, इदिन पुनदलाह ऊळसोरेन मन्हताड! ✧

पवित्र आम्हट!

13 अदिनेनाहक मीटु बेस बुदते मन्जि, उसरते मन्हटु. ✧ ओसो येसु किर्स्तु मल्स वायना वेलाते, ✧ मीकु दोर्कना बर्कततगा ✧ पूरा आसा कीस मन्हटु. ✧

14 मीटु देवुळताडे मगक-मयास्क आयहनिर इन्जि, ताना पोल्लो केंजाटु. ✧ मुने मीटु देवुळतुन पुनवाहक, पापमताड विचर्कने ताकिदिर. ✧ इंजेक ओसो पापमता अगदे मल्स अनमाटु. ✧

15 मति मीक आचतद मीवा देवुळि बेचोन पवित्र मन्हता, अद्रमे मीट वने मीवाड सबे कबस्कने, विचर्कने पवित्र मन्हटु. ✧

16 पवित्र साख्रमते वने देवुळि इहे वेहतहता, नना पवित्र महनन इन्जि, मीट वने पवित्र आम्हटु. ✧

17 मीटु “ए बाबा!” इन्जि केयिसि मोळकनद देवुळि, ✧ बेस्केने मोकम ऊळिसि नेयम केवो, ✧ अद मीवा ताकमुळतुन ऊळिसि नेयम कीस्ता. अदिहके मीटु इद दुनियाते पयनम अनवाना लेहका आसि, रेंड दियाड मनदहपा, ✧ देवुळतुन रेयिसि ताकाटु. ✧

18-19 मीवाड तादोर-बाबोराड अडळमताड उतुर्कनाहि, देवुळ मीकु बह कीसि विळिसह कीता, तान मीट पुहनिर. ✧ अद मीकु बूळेम आयनदु बंगरताड, वेंडटाड कोताना जमानत कीसि, विळिसह केवो. मति बेदे डागिललेवदु, कसुरलेवदु मोक आयनदु गोरपिलालेहकाडोग किर्स्तु, ✧ ओना नेतुरता जमानत कीसि, मीकु विळिसह कीता. ✧

20 इदे कबळतुहक इन्जि, देवुळि येसुनु इदू बूमि पुटनामुनेने, आचिस मता; ✧ मति इंजेके इव आक्रिताड दियानेन, ✧ येसु मियेनाहक इन्जि, इद बूमते वासि, दुनियातोरिहक दिसतोग. ✧

21 येसु मियेनाहक बाताल कीतोग, तान ऊळिसि मीटु देवुळता पोगोन विस्वस तासिहनिर. देवुळि येसुनु हामुरताहि जीवा अर्हीचि, ओन्कु बेरा पेदिर ईसि तासता. ✧ तासताहक, मीटु देवुळता पोगोन विस्वस तासिसि, करलता आसाते महनिर. ✧

22 येसुना सेतेमता कबुरतुन केंजिस ताकताहक, मीटु पापमताहि एडटिर. ✧ अदिहक मीटु ओर्विहक-ओर्वीग सेतेमते जीवा कीया पगयहनिर. अद्रमे इंजेके मीवा लेहका विस्वसिर आतोरिन, मीटु पूरा जीवाताह जीवा कीम्हटु. ✧

23 येसुना कबुर केंजिस नमताहक, इंजेके मीटु पूना पुटटप आतिर. ✧ तलोग-तपेराहि पुटटद जीवा डोलिहताये; मति देवुळता अमेसा मनदनदु बेस्केन मिळन्दवदु पोल्लो केंजताहक, माक पूना जीवा दोर्कता, अद बेस्केन डोलो. ✧

24-25 इदिन माट पुहनल बाराहक इतेके देवुळता कबुरतोग ओर्वीग वेहतोग:

माने-मन्कलोर रोंडाये

ओरा डीसा पुंगेहके.

रोंडा इंका वतिहता

पुंगेहक इंका रालिहताड,

मति देवुळता पोल्लो अमेसा-अमेसातुहक मन्हता! ✧

अदे मीटु केंजतदु येसुना लोप्पा बेसता कबुरि. ✧ अहे, इंगो!

2

1-3 इंजेके मीटु देवुळि बेचोन बेस गूनमता मन्हता इन्जि पुतिर. ✧ इतेके मीटु मीवाड सबे लाग्वाड कबस्किन विळिससीम्हटु: सबे कुळसा, सबे सोडु, नाळेह कीयनद बुदि, ओसो जीवा कर्वतप आयनदु, कूदिङ दायनदु, ✧ इविन विळिससीम्हटु. ✧ इंजेक

✧ **1:12 1:10-12** इब्रितोर 1:1 ✧ **1:12 1:12** बळयिर 2:2-4 ✧ **1:12 1:12 1:24-25; 4:6** ✧ **1:12 1:12 1** तिमोति 3:16 ✧ **1:13 1:13 1** तिसलुनितोर 5:6,8; 2 तिमोति 4:5; 1 पत्र 4:7; 5:8 ✧ **1:13 1:13 1:7** ✧ **1:13 1:13 1:10** ✧ **1:13 1:13** रोम सहरतोर 8:19 ✧ **1:14 1:14 1:2** ✧ **1:14 1:14** इपिसुसतोर 4:18 ✧ **1:14 1:14** रोम सहरतोर 12:2; 1 पत्र 4:2-3 ✧ **1:15 1:15 1** तिसलुनितोर 4:7; 1 योहन 3:3 ✧ **1:16 1:16** लैव्यव्यवस्था 11:44-45; 19:2; 20:7 ✧ **1:17 1:17** देवुळताड पाटाड 89:26; यिर्मयाह 3:19; मत्थ्याल 6:9; रोम सहरतोर 8:15 ✧ **1:17 1:17** बळयिर 10:34 ✧ **1:17 1:17 2:11** ✧ **1:17 1:17** रोम सहरतोर 11:20; 2 कुरिततोर 7:1; इब्रितोर 12:28 ✧ **1:18-19 1:18-19** इपिसुसतोर 4:17 ✧ **1:18-19 1:18-19** योहन 1:29; तोहचीतव पोल्लोड 5:6,9-10,12 ✧ **1:18-19 1:18-19** मार्कल 14:12; बळयिर 20:28; रोम सहरतोर 3:25-26; 1 कुरिततोर 6:18-20; तीतुस 2:14; इब्रितोर 9:12; तोहचीतव पोल्लोड 14:5 ✧ **1:20 1:20** बळयिर 2:23; इपिसुसतोर 1:4; तोहचीतव पोल्लोड 13:8 ✧ **1:20 1:20** इब्रितोर 1:2; 9:26 ✧ **1:20 1:18-20 1** तिमोति 3:16; 1 योहन 3:5 ✧ **1:21 1:21** योहन 17:5,24; 1 तिमोति 3:16; इब्रितोर 2:9 ✧ **1:21 1:21** रोम सहरतोर 4:24-25; 10:9; 1 पत्र 1:3 ✧ **1:22 1:22** याकुब 4:8 ✧ **1:22 1:22** योहन 13:34; रोम सहरतोर 12:10; इब्रितोर 13:1; 1 पत्र 2:17; 3:8; 4:8; 2 पत्र 1:7 ✧ **1:23 1:23** योहन 3:3; 1 पत्र 1:3 ✧ **1:23 1:23** योहन 1:13; तीतुस 3:4-5; याकुब 1:18 ✧ **1:24-25 1:24-25** यशायाह 40:6,8; याकुब 1:10 ✧ **1:24-25 1:24-25** इब्रितोर 6:4-6; 1 पत्र 1:12; तोहचीतव पोल्लोड 14:6 ✧ **2:1-3 2:1-3** देवुळताड पाटाड 34:8; तीतुस 3:4-5; इब्रितोर 6:4-6 ✧ **2:1-3 2:1-3 2** कुरिततोर 12:20 ✧ **2:1-3 2:1-3** इपिसुसतोर 4:22,31

पुटटोग कस्मुल बाला पेकाल बेद्रम पाल उनडलाह गिर्दा आस्तोग, अद्रमे मीटु इंका मीवा जीवातुहकु, पाललेहका मनदनदु देवुळता पोल्लोतुन पुनदलाह, गिर्दा आम्हटु. ☆ इद्रमता पाल उनजोर मतिर इतेके, मीट देवुळतके दायनद वेला एवनाहि, विस्वसते बेर्ससोर मनदकिर. ☆

देवुळता लोकुर जीवात मनदनव बंडानलेहकाडोर

4 दुनियाते विस्वसलेवोर मन्कलोर, येसुनु अड्ळमतोग इन्जि पोहचीतप ऊळतोर, ☆ मति देवुळ ओनु कूब असलतोग इन्जि आचिसि, (तना लोतुहकु आदर ईयनद मोदुल-बंडा इन्जि) तासता. ओगु जीवात मनदनदु बंडाता लेहका मन्हतोग.

5 ओना ऐ वाताहकु, मीट इंका जीवात मनदनव बंडानलेहका आसि, देवुळि तना जीवातुहक जागा कीयलाह, मीकु लोनलेहका दोहतहता. ☆ मीटु इजेके देवुळतुहक इन्जि अलग आतिर; मीटु बूमयालोरा लेहका मन्जि, ☆ येसु किस्तुनेनाहि देवुळबाबान गिर्दा कीयलाहि मोक ईतपु, आपुनाड विचकिंन पोहचि, देवुळता विचर मतप ताकिहनिर. ☆

6 अद पोल्लोता लोप्पा पवित्र सास्त्रमते वने देवुळि इहे इन्हता:

नना येस्सलेम सहरते बंडालेहकाडोन ओर्विन तासिहन्नन,

ओगु नना आचतोगु असलता आदर ईयनद मोदुल-बंडालेहकाडोग, ☆

ओना पोगोन बोर बर्वस तासिहतोर, ओर बेस्केने मेसेहने आयोर आयनुर. ☆

7 बोर येसुन नमिहतोर, ओरिहक ओग असलतोगे! मति बोर ओन नमोर, ओरा लोप्पा सास्त्रम इह वेहतहता:

बेद बंडातुन बेल्दकु पोहचीतप ऊळतोर,

अदे बंडा इजेके आदरता मोदुल-बंडा आता. ☆

(अद्रमे ओर नमवोर येसुसामिन पोहचीतप ऊळिहतोर.) ☆

8 “अदु ओरिहक कोदुर ईयनद बंडालेहका आसि,

मुटिह कीयनद आदलेहका आता,” ☆

इन्जि इंका पवित्र सास्त्रम वेहतहता. तना पेकाना लोप्पा देवुळता वेहतद पोल्लोन केंजवाहकु, नमवाहकु, ओर कोदुर ईसि अरयहतोर. ☆ ओर अरयिर इनजोर, देवुळ ओरिन आचिस तासता. ☆

9 मति मीटु अद्रमतोरि आयविर. मीटु देवुळ आचतोरि ☆ येसुराजानाड बूमयालोरि, ☆ मीट पवित्र आयना इन्जि वेगुर आतोरि, ओसो देवुळताये लोकुरि. ☆ बेद देवुळि मीकु ईकळताहि केयिसि, ☆ बेस्केन ऊळवद वेहचते तता, ☆ अदे देवुळताड असलताड कबस्किन, दुओरिहक मीट वेहतकिर इन्जिये, (अद मीकु इचोन कदर ईस तासता).

10 देवुळता कबुरतोग ओर्वोग, मुने मीवा लोप्पा इह रासतोग:

मुने मीटु बोनाय लोकुरि आयविर,

मति इजेके मीटु देवुळता लोकुरि आतिर.

मुने मीटु देवुळता गूनमतुन पुनविर,

मति इजेक मीटु देवुळता गूनमतुन पुतिर. ☆

11 ए नावाड गोतयालोरि, मीवा देवुळदीपता लोताहि मीटु जेक आसि, इद दुनियाते रेंड दियाड महनिर. ☆ अदिहके मीक नना वेहतहन्नन, अमेसा मीवा जीवाता अडम मनदनव विचर्कनाहि, इतेके मीवाड लाग्वाड विचर्कनाहि, जेक आम्हटु. ☆

12 देवुळतुन पुनवोरा नडुम मनदहपा, मीटु कसुरलेवपु असल मन्हटु. ओर मीकु “वेर लाग्वोरे!” इन्जि कसुर तोहतेकाय, ☆ मीवा असलता ताकमुळतुन ऊळनुर. ऊळिसि पया पेगके ओर इंका देवुळता मोकम ऊळनद दियाते, देवुळतुन मान ईयनुर. ☆

अदिकरते मनवालोरिड पोल्लोड केंजना

13-14 येसुसामिहकु मान दोर्कना इन्जि, इद दुनियाते अदिकरते मनवालोर पोल्लोते वग्डिस मन्हटु: बेरोग राजाल मनेग, ओसो ओग लोहवालोर अदिकरतोर मनिर, ओराड पोल्लोड केंजसोर ताकाटु. बाराहक इतेके ओर अदिकरतोर, बेसता कबळ कीतोनु कदरते ऊळना, लाग्वा कबळ कीतोन बारा सिक्सा ईयना इन्जि, राजाल ओरिन लोहतोग. ☆

☆ 2:1-3 2:1-3 मत्याल 18:3; 19:14; मार्कल 10:14; लूकाल 18:16; 1 कुरिततोर 3:2; 14:20 ☆ 2:1-3 2:1-3 इपिससतोर 4:15-16; इब्रितोर 5:12 ☆ 2:4 2:4 2:7 ☆ 2:5 2:5 1 कुरिततोर 3:9; 1 तिमेति 3:14-15 ☆ 2:5 2:5 यशायाह 61:6; 66:21; 1 पृ 2:9; तोहचीतव पोल्लोड 1:6 ☆ 2:5 2:5 रोम सहरतोर 12:1; 15:16; तोहचीतव पोल्लोड 20:6 ☆ 2:6 2:4-6 1 कुरिततोर 3:11; इपिससतोर 2:20 ☆ 2:6 2:6 यशायाह 28:16; रोम सहरतोर 9:32-33 ☆ 2:7 2:7 देवुळताड पाटाड 118:22; मत्याल 21:42; मार्कल 12:10-11; लूकाल 20:17; बळयिर 4:11 ☆ 2:7 2:7 2:4 ☆ 2:8 2:8 यशायाह 8:14 ☆ 2:8 2:8 रोम सहरतोर 9:32-33; 1 कुरिततोर 1:23 ☆ 2:8 2:8 रोम सहरतोर 9:22; यहूदाल 3-4 ☆ 2:9 2:9 यशायाह 43:20; व्यवस्थाविवरण 10:15 ☆ 2:9 2:9 यशायाह 61:6; 66:21; 1 पृ 2:5; तोहचीतव पोल्लोड 1:6; 20:6 ☆ 2:9 2:9 पेसमुळि 19:5-6; व्यवस्थाविवरण 4:20; 7:6; 14:2; तीतुस 2:14; तोहचीतव पोल्लोड 1:6; 5:9-10 ☆ 2:9 2:9 रोम सहरतोर 8:28 ☆ 2:9 2:9 यशायाह 9:2; 42:16; बळयिर 26:18; 2 कुरिततोर 4:6 ☆ 2:10 2:10 होशे 1:10; 2:23; रोम सहरतोर 9:25-26 ☆ 2:11 2:11 लैव्यव्यवस्था 25:23; देवुळताड पाटाड 39:12; इपिससतोर 2:19; इब्रितोर 11:13; 1 पृ 1:1,17 ☆ 2:11 2:11 रोम सहरतोर 7:23; 13:14; गलातितोर 5:24; 1 योहन 2:15-16 ☆ 2:12 2:12 बळयिर 28:22 ☆ 2:12 2:12 मत्याल 5:16; 9:8; रोम सहरतोर 14:18; पिलिपितोर 2:15; तीतुस 2:7-8; 1 पृ 2:15; 3:16; 4:11,16 ☆ 2:13-14 2:13-14 रोम सहरतोर 13:1,3-4

15 देवुळता विचर बह मन्हता, बुदलेवा मीवा अडम वळहकवालोर, मीवा असलता ताकमुळतुन ऊळिसि, मीवा पोगोन कसुर ओपलाह बातय दोर्कवाहकु, केमेन आयना इन्जि.✧

16 (मीटु देवुळता लोकुरिर आताहकु,) इंजेके बोराय कय इळन इलविर, निटमे! अदिनेनाहकु मीटु माक विचर वातपु कीकोम इन्जि, लाग्वाड कबस्कने दलगमाटु. मति माट देवुळता कय इळन मनवालोरोम इन्जि,✧(ताना पोल्लो केंजसोर) बेस मन्हटु.✧

17 इतेके, सबेटोरिहक मान ईयना,✧ आपुनाड ऐंगेटोर विस्वसिरिन तमोग-दादानलेहका जीवा कीयना.✧ देवुळतुहकु रेयिस मनदना, ओसो राजानु मान ईसि ताकना.✧

18 मीट ओर्युलतोरिर, मीवाड माल्कालोरा पोल्लोते वरेम आस मन्हटु;✧ सिरप गूनमतोरगाने आयो, मति कळकते मनवालोर माल्कालोरगा वने, ओराड पोल्लोड केंजिस तिरियाटु.✧

19 बोगाय कसुर-कायदालेवा तिपल अरतेके, ओगु देवुळ नाक ऊळिहता, तान सीता कीसि, अद तिपलतुन दीरा पोसि आपतेके, ओना पोगोन देवुळि गिर्दा आस्ता.✧

20 मीटु कसुर कीसि, देबाड तिन्जि दीरा पोसि आपतेके, मीक ओसो बाताल बेरातनमि? मति बेसतल कबळ कीस तेला देबाड तिनेके, मीट दीरा पोस आपतिर इतेके, देवुळि मीवा पोगोन बेचोन गिर्दा आस्ता!✧

21 इद्रमे मनदना इन्जि, देवुळि मीकु केयता.✧ येसु किर्स्तु इंका मयेनाहकु तिपल अर्सि, माकु उंदि अग तोहतोग.✧ ओना कोजता पेके कोज वाटिस, मीट ओना लेहका दीरा पोसि ताकना इन्जि.✧

22 ओगु बातय कसुर केवोग, ओना तोडटाहि बेस्केने नाळेह कीयनद पोल्लो पेसो.✧

23 ओना मोकम एग रेहतोर, मति ओगु कोदा पोसि बोनाय मोकम एग रेहोग. बेचोन तिपल अर्स तेला, नाक अह कीयनद मति ऊळाट इन्जि, मुर्तिय दगाड एवोग.✧ मति सेतेमते नेयम कीयनद देवुळतुन नमिसि, ताना कयदे तन्क विळिससीतोग.✧

24 माटु मावा पापमताड विचर्कनाहि पिहट अर्सि, सेतेमते ताकनेनाहकु,✧ ओगु मावा पापमता सिकसातुन तना मेंदुदा पोगोन एचि,✧हक्कनागुटातगा डोलतोग.✧ ओगु देबाड तिन्ज नोमुर आताहके, मीट मीवा जीवाते बेस आतिर.✧

25 मुने मीटु लेसताड गोरनलेहका, अग विळिसस अनजोर मतिर.✧ मति इंजेके मीवा जीवातुन काप आडवाल कोपानगा मीट मल्स वातिर.✧

3

मुते-मुजोना ताकमुळि

1 अद्रमे मर्मिड आताड आस्कनिर, मीट मीवाड मुजोरा पोल्लोते वडिस मन्हटु. ओरु विस्वसते वावेकाय, येसुनगा वायु इनजोर माट वेहवाये, मावा असलता ताकमुळतुन ऊळिस तेला, मावाड मुजोर विस्वसते वायनुर इन्जि, मीट ओरा पोल्लोते वडिस मन्हटु.✧

2 बह इतेके, मीटु सेतेमते ताकनदिन, ओसो मुजोराये पोल्लोते तिरियनदिन✧ ऊळिसि, देवुळतुन पुनदलाह गिर्दा आयनुर.

3-4 बेस-नेहना तला ऊळिसि मिंचना, वेल्लाय दाराताड मिळस्कनाड दुमेड-दम्राड केगयना, ओसो रीतरीतिनाड तूळनाड गेंदेड उहतना, इद्रमता पलत दिसनद सोबाता पोमाडेड केमाटु.✧ मीटु इद्रम मलियवा, बुदते उड्ला आसि उड्ला पोल्लोते वळहकना, इद्रमता बूळेम आयवद जीवाता सोबाते मलियसि मन्हटु.✧ इद्रमता सोबातुन देवुळि बेस इन्हता.

5 इद्रमलेहकाने मुनेता कालमताड देवुळतुन माळनव आस्कु तान नमिसि, तमाड मुजोर वेहताड पोल्लोने वडिस मन्जि, अदे माक सोबा इन्जि मताड.✧

6 अब्रहम मुयतोना मुते, साराल सेळो अहे कीदु. तना मुजोनु “माल्का,” इन्जि वळहकिदु, ओगु वेहतप काळिडंदु.✧ मीटु नेहना कबळ कीसोरे, मुजोरिन ओसो बार्किया रेयकिर,✧ मति सारानाय रीतते ताकनविस्कनिर आयकिर.

✧ 2:15 2:15 2:12; 3:17 ✧ 2:16 2:16 रोम सहरतोर 6:21-22; 1 कुरिततोर 7:22 ✧ 2:16 2:16 योहन 8:32; गलातितोर 5:13; याकुब 1:25 ✧ 2:17 2:17 रोम सहरतोर 12:10; 13:7 ✧ 2:17 2:17 1:22 ✧ 2:17 2:17 बुदताड पोल्लोड 24:21; मत्याल 22:21; मार्कल 12:17; लूकाल 20:25; 1 पत्र 2:13-14 ✧ 2:18 2:18 इपिसुसतोर 6:5; कुलुसितोर 3:22 ✧ 2:18 2:18 1 तिमोति 6:1 ✧ 2:19 2:19 रोम सहरतोर 13:5; 1 पत्र 3:14,16-17 ✧ 2:20 2:20 3:17; 4:15 ✧ 2:21 2:21 बळयिर 14:22; 1 पत्र 3:9 ✧ 2:21 2:21 3:18; 4:1,12-13 ✧ 2:21 2:21 मत्याल 11:29; 16:24; 1 योहन 2:6 ✧ 2:22 2:22 यशायाह 53:9; 2 कुरिततोर 5:21; तोहचीतव पोल्लोड 14:5 ✧ 2:23 2:21-23 3:14 ✧ 2:23 2:23 यशायाह 53:7; इब्रितोर 12:3; 1 पत्र 3:9 ✧ 2:24 2:24 रोम सहरतोर 6:2-4,13 ✧ 2:24 2:24 इब्रितोर 10:5 ✧ 2:24 2:24 यशायाह 53:4,11; रोम सहरतोर 6:2-4,11; 1 कुरिततोर 15:3; कुलुसितोर 2:13-14; इब्रितोर 9:28 ✧ 2:24 2:24 यशायाह 53:5 ✧ 2:25 2:25 यशायाह 53:6; इब्रितोर 5:2 ✧ 2:25 2:25 योहन 10:11; इब्रितोर 13:20-21; 1 पत्र 5:4 ✧ 3:1 3:1 इपिसुसतोर 5:22; कुलुसितोर 3:18; तीतुस 2:5; 1 पत्र 3:1 ✧ 3:2 3:2 इपिसुसतोर 5:33; 1 तिमोति 2:11 ✧ 3:3-4 3:3-4 यशायाह 3:18-23; 1 तिमोति 2:9 ✧ 3:3-4 3:3-4 रोम सहरतोर 7:22 ✧ 3:5 3:5 1 तिमोति 5:5 ✧ 3:6 3:5-6 पुटमुळि 18:12; इपिसुसतोर 5:33 ✧ 3:6 3:6 3:14

7 मुजोरिर, मीट वने मीवाड मुतेस्किहक कदर ईम्हटु. मीवा लेहका अविस्किहक लाव इले, ✨ मति देवुळता दयाते दोर्कनद पूना मनमुळते, मीवा ऐगे अविस्किहक वन तूसु अचोने! इदे बुदते मीवाड मुतेस्कना पोटालोप्पाडाड विचर्किन पुनदलाह पर्हकाटु. ✨ इद्रम मीट मीवाड आस्कना संगे मनविर इतेके, देवुळि मीवा पार्तनातुन कैजो आयगा.

येसुनेनाहक तिपल एतना

8 (नना बेव-बेव वेहतन, अविना) मोदुल पोल्लो इदे आंदु: मीट सबेटोरिर उंदिय विचरते मन्जि, ✨ ओर्विहक-ओर्वोर्ग जीवा लोपवाल, तमोग-दादानलेहका जीवा केवाल, ✨ दुस्रोरेनाहक जीवा उनेम आयवाल, इद्रमलेहका मन्हटु. ✨ नना बेरोनन इन्जि पोगयनदायो. ✨

9 लाग्वाता बद्ला लाग्वा केमाटु, सरपता बद्ला सरप एमाटु. दुस्रो मीकु अह कीतेकाय, मीट ओरिहक गूनम तोहाटु, बर्कतताड पोल्लोड वळहकाटु. ✨ मीट इह कीसि, मीक देवुळताहि बर्कत दोर्कना इन्जि, ताना विचर मन्हता. ✨

10 पवित्र साङ्गम वेहतपु,
नीकु गिर्दाता मनमुळ गावले इतेके,
बेसताड दियाड ऊळना इतेके
नीवा पोटाताहि लाग्वाड पोल्लोड
नीवा तोडटाहि जोल पोल्लोड पेसनायो.

11 लाग्वाड कबस्किन विळिससि, बेसताड कबस्क कीमु
सबेटोरगा अमेसा गूनमते मनदलाह पर्हका.

12 इद्रमतोर मन्कलोरिन देवुळि जीवा कीस बेस ऊळसोर मन्हता,
ओरा कोळव कीयनदिन, केव्क ओगिस कैजसोर मन्हता.

मति अदु लाग्वोरा अडम आस्ता. ✨

13 मीट अमेसा बेस कीयलाहि गिर्दाते मतेके, ✨ मीक लाग्वा केवालोर वेल्लाटोर मनदनुरा? ✨

14 मति मीट बेसताड कबस्क कीयनस्के, दुस्रो मीक तिपल कीतेकाय, देवुळि मीक देव्वा ईयगा. ✨ अदिहक ओरु पळिमड
ईतेकाय, मीट रेयमाटु. बार कीयनुरो इनजोर, आलिह केमाटु. ✨

15 मति येसु किर्स्तु मावा सामि इन्जि, मीवा जीवाते ओन मान ईसि मोळकाटु. येसुनगा मीट आसा तासतिर, ✨ ताना लोप्पा
“इद बह रा?” इन्जि बोराय ताल्हकतेके, मीट (आलिह केवा,) ओरिहक तेळियिह कीस वेहतलाह, अमेसा तयर मन्हटु. ✨

16 मति ओरिहक गूनमते, उड्ला पोल्लोते वेहाटु. ✨ मीवा कसुर तोहतलाह, बातय दोर्कवप मन्हटु. ✨ अस्के बोर मीकु
अडम वळहकिहतेर, ✨ ओर इंका मीट किर्स्तुना लोकर आताहकु असल ताकिहनिर, तेन ऊळिसि पया तमाय लजा आयनुर,
(लजा आसि तमाड तोडिन मुचनुर). ✨

17 मीट बेसताड कबस्क कीसि, देबाड तिनदना इनजोरे, देवुळता विचर मन्हता बहे. ✨ अह आतेके, लाग्वाड कबस्क
कीसि देबाड तिनदना वाटो, असल मन्जि देबाड तिनदना बेसु, इदिन सीता कीम्हटु. ✨

18 किर्स्तु इंका मावा पापमतेनाहकु देबाड अर्सि डोलतोग, इद पोल्लोतुन मागडमाटु. ओग सेतेमतोग मन्जाय, माकु देवुळतगा
कलियिह कीयलाह, माट पाप्यहलोरेनाहकु हातोग. ✨ ओना उंदिय मल्का डोलमुळ आता. ✨ लोकर ओनु हळकताहकु, ओना
मैदुल डोलता. ✨ तेला मति जीवाते तेगिसि, ✨

19 ओग अन्जि हानादीपतगा दोहच मताड हानस्किनु, देवुळता कबुर वेहतोग.

20 इव हानस्कु बेव इतेके, मुनेता कालमतोग नोहा मुय्तोग ओडा पंडनेके, देवुळता पोल्लो कैजवोराड जीवाड; ✨ अस्केडोर
लोकर तमा पापमताहि मिळिन्दसि, देवुळतुन नमनुर इन्जि, ओडा मारनाहजोमु देवुळ अग ऊळसोर मता. ✨ मति सिरपि आटे
लोकर देवुळतुन नमिसि, अद ओडाते उदताहकु, बूममैड आतद उड्ताह पिसतोर. ✨

✨ 3:7 3:7 1 कुरिततोर 12:22-24 ✨ 3:7 3:7 इपिसुसतोर 5:25,28,33; कुलुसितोर 3:19 ✨ 3:8 3:8 रोम सहरतोर 12:16 ✨ 3:8 3:8 1:22 ✨ 3:8 3:8 इपिसुसतोर 4:32 ✨ 3:8 3:8 इपिसुसतोर 4:2; पिलिपितोर 2:3; 1 पत्र 5:5 ✨ 3:9 3:9 मत्याल 5:44; लूकाल 6:27-28; रोम सहरतोर 12:14,17-18,20-21; 1 कुरिततोर 4:12; 1 तिसलुनितोर 5:15 ✨ 3:9 3:9 2:21,23 ✨ 3:12 3:12 देवुळताड पाटाड 34:12-16 ✨ 3:13 3:13 तीतुस 2:14 ✨ 3:13 3:13 बुदताड पोल्लोड 16:7 ✨ 3:14 3:14 मत्याल 5:10; याकुब 1:12; 5:11; 1 पत्र 2:19-23; 4:15-16 ✨ 3:14 3:14 यशायाह 8:12-13; 1 पत्र 3:6 ✨ 3:15 3:15 1:3 ✨ 3:15 3:15 कुलुसितोर 4:6 ✨ 3:16 3:16 2 तिमोति 2:25 ✨ 3:16 3:16 1 तिमोति 1:5; इब्रितोर 13:18; 1 पत्र 3:21 ✨ 3:16 3:16 4:4 ✨ 3:16 3:16 2:12 ✨ 3:17 3:17 2:15; 4:19 ✨ 3:17 3:16-17 1 पत्र 2:19-20; 4:15-16 ✨ 3:18 3:18 रोम सहरतोर 5:2; इपिसुसतोर 3:12; इब्रितोर 7:25; 1 पत्र 2:21 ✨ 3:18 3:18 इब्रितोर 9:26,28; 10:9-10 ✨ 3:18 3:18 2 कुरिततोर 13:4; कुलुसितोर 1:22; 1 पत्र 4:1 ✨ 3:18 3:18 4:6 ✨ 3:20 3:20 पुटमुळि 6:3-5,13-14; इब्रितोर 11:7 ✨ 3:20 3:20 रोम सहरतोर 2:4 ✨ 3:20 3:20 पुटमुळि 7:7; 2 पत्र 2:5

21 अद पोल्लोता लेहकाने, इंजेके (मीटु विस्वसिर आतिर अस्के,) येसुना पेदिरते एग मीताहकु, बेद लावते देवुळि येसु किर्स्तुनु हामुरताहि जीवा अर्हता, अदे लावते मीट पिसिह्निर. ✱ इद बेदमता इतेके, मेंदुदा माच एडगा इनजोरे, मीयनद आयो; मति नावा जीवा कसुरलेवप आयि इन्जि, ✱ पूरा जीवाताहि देवुळतुन ताल्हकनद आंदु. ✱

22 इंजेके येसु किर्स्तु देवुळदीपतगा अन्जि, देवुळबाबाना तिनळ बाजे (बेरा अदिकरता गादेते) उदतोग. ✱ (अदु बेचोन बेरा अदिकरता गादे इतेके,) सबे देवतुल्कु, सबे अदिकरते मनदनव लावताड जीवाड, ओना कय इळनु कीसीतव मन्हताड. ✱

4

विस्वसिरा मनमुळ

1 बहलेहका किर्स्तु मयेनाहकु देबाड तितोग, ✱ ओना लेहकाडा विचरते मन्जि, देबाड अरतेकाय तिनदकोम इन्जि, दीराते मन्हट. ✱ बाराहक इतेके, बोर तमा मेंदुदगा तिपल एतहतोर, ओर पापम कीयना विचरताहि पिहट अरयहतोर. ✱

2 अहे मीट पिसनाड दियाड एवनाहि, मीटु लाग्वाड विचर्कने ताकलाह गिर्दा आयवा, देवुळता विचरते तिरियसोरे मनदकिर. ✱

3 मुने मीटु देवुळतुन पुनवोरिर मतिर अस्के, लाग्वा विचरते तिरियताहकु, गोचुर आयना, सिङ्गि-साट्याल आयना, कल लोटि आयना, वेल्लाटोर कलियिसि कडा रिमाते विचर वातप कीयना, बोमान मोळकना, इद्रमताड मीट कीदिर. ✱ मीट मुने अह कीताड दियाड मारताड, इंजेटाहि अद्रमताड केमाटु. ✱

4 इंजेके मीवा पाळना गोततोर, इद्रमताड लाग्वाड कबस्कने, मीट ओरिहक संग आयवाहकु, बयल आस्तोर. अदिहके ओरु बह इतेक अह वळहकना, कूदिड दायना कीस्तोर. ✱

5 मति हातोर, पिसतोर नेयम कीयनद देवुळता मुनेह, ओरिहक लेका-जोका ईयाय पोयतगा, ✱ इद पोल्लो मीट सीताते तासाटु.

6 इदिनेनाहकु येसुना बेसता कबुरि हातोरिहक वने, (वेर हायनामुनेन) वेहतद मता. ✱ वेर हातोरिहक, सबेटोर पापि मन्कलोरा लेहका, तमाड मेंदुस्कने हामुरता सिक्सा कोनि दोर्कताये. तेला मति अद बेसता कबुरतुन नमताहकु, वेराड जीवाड देवुळलेहका अमेसा पिससोर मनदा पगयनुड. ✱ अदिहक ओरिहक बेसता कबुर वेहतद मता.

7 इंजेके इद दुनियाताड आकि दियाड गट्नेन एवताड. इद पोल्लोतुन सीता कीसि, मीट पार्तना कीयनस्के, उसरते मनदना इन्जि, अक्ने मन्हट. ✱

8 सबेटकाय बेसतल पोल्लो बेद इतेके, ओर्विहक-ओर्वोंग अमेसा पूरा जीवाताहि जीवा कीसोर मन्हट. ✱ अह कीतिर इतेके, मीटु ओर्वोंग-ओर्विना पापमतुन मापि कीकिर. ✱

9 बोराय जेकताहि मीवा लोन वातोर इतेके, जीवाते मुयोग आयवा, ✱ ओरिन बेस ऊळाटु. ✱

10 देवुळि ओर्विहक-ओर्विहक रीतरीतिनाड कबस्क कीयलाह, बुद ईता. ✱ मीट देवुळ ईतव बुदिनु जबदरते काळडवालोरा लेहका मन्हट. ✱ मन्जि, देवुळ तूसीसीतव बुदिनु, मीटु ओर्विहक-ओर्वोंग कबळ अरयलाह काळडाटु. ✱

11 बोन्क देवुळता पोल्लो वेहतलाह बुद दोर्कता, ओगु सेतेमते देवुळताड पोल्लोनु कुद देवुळिये वेहतपु, अद्रम वेहतना. ✱ बोन्क सायता कीयलाह बुद दोर्कता, ओगु देवुळ ईतद लावते, दुस्रोहक सायता कीयना. ✱ अस्के वेरु येसु किर्स्तुनाये लोकुर इन्जि, दुनियातोर देवुळबाबाहकु मान ईयनुर. ✱ सबे मान, डीसा, राजेम अमेसा अमेसात्कु सिरप ओन्के आयि! अहे आयि! ✱

विस्वसते वाताहकु लोकुरा कुळसा

12-13 ए नावाड गोततोरिर, मीवा पोगोन वातदु किस मळगतपु, बेहरा तिपलतेनाहकु बयल आयमाटु. माक इद बेदमता तिपल वाता रा इन्जि, आलिह केवाये गिर्दा आम्हट. ✱ बाराहक इतेके, मीट इंका येसु किर्स्तुनाड तिपल्कने पोल्ला आतिर. ✱ अद्रमे ओगु मल्स वासि, सबेटोरिहक तना डीसा तोहतनोग अस्के, ✱ मीट इंका ओना डीसाते कलियिसि, पका गिर्दा आयकिर. ✱

14 मीटु किर्स्तुना लोकुरिर मताहकु, बोगाय मीवा मोकम एग रेहतेके, ✱ मीट देव्वातोरिरे. ✱ बाराहक इतेके, मीवा पोगोन

✱ 3:21 3:21 तीतुस 3:4-5; 1 पृष्ठ 1:3 ✱ 3:21 3:21 1 तिमोति 1:5; 1 पृष्ठ 3:16 ✱ 3:21 3:21 रोम सहरतोर 6:2-4; तीतुस 3:4-5; इब्रितोर 9:14; 10:22 ✱ 3:22 3:22 मार्कल 16:19; इब्रितोर 1:3; 4:14-15; 6:20 ✱ 3:22 3:22 रोम सहरतोर 8:38-39; इब्रितोर 1:6 ✱ 4:1 4:1 3:18 ✱ 4:1 4:1 2:21 ✱ 4:1 4:1 रोम सहरतोर 6:7 ✱ 4:2 4:2 रोम सहरतोर 6:2-4; कुलुसितोर 3:2-3 ✱ 4:3 4:3 1 कुरिततोर 12:2 ✱ 4:3 4:3 रोम सहरतोर 13:13; इपिसुसतोर 2:2; 4:17-24; 1 पृष्ठ 1:14 ✱ 4:4 4:4 3:16 ✱ 4:5 4:5 बळयिर 10:42; रोम सहरतोर 14:12; 2 तिमोति 4:1; याकुब 5:9 ✱ 4:6 4:6 1:12 ✱ 4:6 4:6 3:18 ✱ 4:7 4:7 रोम सहरतोर 13:11; इब्रितोर 9:26; याकुब 5:8; 1 पृष्ठ 1:13; 1 योहन 2:18 ✱ 4:8 4:8 1:22 ✱ 4:8 4:8 बुदताड पोल्लोड 10:12; 1 कुरिततोर 13:4; याकुब 5:20 ✱ 4:9 4:9 पिलिपितोर 2:14 ✱ 4:9 4:9 रोम सहरतोर 12:13; 1 तिमोति 3:2; इब्रितोर 13:2 ✱ 4:10 4:10 1 कुरिततोर 4:7 ✱ 4:10 4:10 1 कुरिततोर 4:1 ✱ 4:10 4:10 रोम सहरतोर 12:6-7 ✱ 4:11 4:11 बळयिर 7:38; 2 कुरिततोर 2:17; तीतुस 2:15; इब्रितोर 13:7 ✱ 4:11 4:11 रोम सहरतोर 12:6-8; इपिसुसतोर 1:19-20; 6:10 ✱ 4:11 4:11 1 कुरिततोर 10:31; 1 पृष्ठ 2:12 ✱ 4:11 4:11 रोम सहरतोर 11:36 ✱ 4:12-13 4:12-13 1:6-7 ✱ 4:12-13 4:12-13 रोम सहरतोर 8:17; 2 कुरिततोर 4:10; 1 पृष्ठ 2:21 ✱ 4:12-13 4:12-13 1:7 ✱ 4:12-13 4:12-13 रोम सहरतोर 8:18; 1 पृष्ठ 1:4-5; 5:1; यहूदाल 24 ✱ 4:14 4:14 योहन 15:21; इब्रितोर 11:25-26 ✱ 4:14 4:14 मत्थाल 5:11; लूकाल 6:22; बळयिर 5:41; याकुब 1:12

देवुळता जीवाता दळम मन्हाता, अद मीकु देवुळता डीसा तोहतागा.✧

15 मीटु हळ्कतिर, कलतिर, बोबाड अरतिर, दुस्रोना कबळते कय बोयतिर✧ इतेके, देबाड तिनदलाह ओप्पकिर.✧

16 मति माट किर्स्तुनोरोम इन्जि देबाड तितेके,✧ ताना लजा आयवा, किर्स्तुना पेदिर माक अरता इनजोरे, देवुळतुन जोहर कीम्हटु.✧

17 बाराहक इतेके देवुळि इद दुनियातुन नेयम कीयनद वेला एवता. अद मुने तनाये लोकुरा नेयम कीयगा.✧ देवुळि माक वने नेयम कीयगा इतेके, देवुळता बेसता कबुर केंजवोरा बेचोन गोसा आयगा!✧

18 सास्त्रमते रासतपु,
सेतेमतोग मन्कहके बेरा तिपलते पिसमुळ आस्ता इतेके
देवुळता सीता केवोर पापि लोकुर, वेरा बह आयगा?✧

19 अदिहक, मीट देवुळता विचरते तिपल आयवालोरिर,✧ अमेसा बेसताड कबस्क कीसोर मन्हटु. मीक पुटिह कीतोर्ग, सेतेमतोग देवुळबाबाना कयदे, मीवा जीवातुन विळिसीम्हटु, (बाराहक इतेके ओग मीक वेहतद पोल्लोतुन करल कीयनोर्ग).

5

मुक्यालोरिहक, लेयोरिहकु बुदिङ-एदिङ

1 इंजेके येसुना मुडगा मनवालोर, मीक मुक्यालोरिहक उंद पोल्लो. नना इंका मुक्यानन, येसु किर्स्तुना तिपलतुन कोंडामेंड ऊळतोनन,✧ ओसो ओगु मल्स वायहपा, ओना कदरते, डीसाते कलियवानन आंदन.✧

2 नना मीक वेहतहनन, मीवा नडुम मनदनदु देवुळता गोहडटुन, कोपालोरा लेहका मन्जि, ओरिन बेस ऊळाटु.✧ इद कबळ सारातुहक इनजोर केवा, देवुळता विचर इहे मन्हाता इन्जि, गिर्दति कीम्हटु.✧ मालसोम दोर्कगा इन्जि आयो,✧ मति देवुळतुन सेवा कीयहनन इन्जि, जीवातगडाहि गिर्दति कीम्हटु.

3 मीट ऊळेवाळे कीयना इन्जि, देवुळि ईतोर लोकुरा पोगोन पका अदिकर ताकिह केवा,✧ ओरिहक अग तोहवानलेहका मन्हटु.✧

4 इद्रम मतिर इतेके, सबेटोरा बेहरा कोपाल येसु वानेके,✧ मीकु बेस्केने मायवदु, बूळेम आयवदु डीसाता पायदा दोर्कगा.✧

5 इहलेहका मीट लेयोरिर वने, बेरोरा पोल्लोते वडिस मन्हटु. ओसो मीटु सबेटोर विस्वसि लोकुरिर बुदते उड्ला आसि, ओर्विहक-ओर्वोर्ग सायता आम्हटु.✧ बाराहक इतेके (पवित्र सास्त्रमवने इहे इन्हाता):

नना बेरोनन इनवानु, देवुळि अडम आस्ता,
मति नना उड्लोनन इनवाहकु, देवुळि देखा ईस्ता.✧
(इद पोल्लो मीट सीताते तासाटु.)

6 अदिनेनाहकु मीटु बेरा लावता देवुळता मुनेह, माट उड्लोरोम इन्जि ताकतिर इतेके, ओप्पनद कगोते देवुळि मीक बेरा कीयगा.✧

7 देवुळिये मीकु सीता कीस्ता इनजोर, मीवा कतम आल्सुळतुन ताना कयदे विळिसीम्हटु.✧

पट ऊळना मोका

8 उसर आम्हटु! सीताते मन्हटु!✧ मीवा अडम मनदनद देयहकना मुक्याल, कहचनद सिङ्गुललेहका, बोन पोसि पिळह-पळह कीस तिनदकन इनजोरे तिरियिहता.✧

9 मति मीट विस्वसते निच मन्जि,✧ ताना अडम मन्हटु.✧ दुनियामेंड मनवालोर विस्वसिर, इद्रमताये तिपलते मन्हतोर इन्जि,✧ मीट सीता कीम्हटु.

✧ 4:14 4:14 2 कुरिततोर 4:10-11,16 ✧ 4:15 4:15 1 तिसलुनितोर 4:11; 2 तिसलुनितोर 3:11; 1 तिमोति 5:13 ✧ 4:15 4:15 2:19-20; 3:17 ✧ 4:16 4:16 बळयिर 5:41; याकुब 2:7; 1 पृष्ठ 4:14 ✧ 4:16 4:16 2:12; 3:14,16-17 ✧ 4:17 4:17 यिर्मयाह 25:29; यहजेकेल 9:6; आमोस 3:2 ✧ 4:17 4:17 2 तिसलुनितोर 1:8 ✧ 4:18 4:18 बुदताड पोल्लोड 11:31; लूकाल 23:31; 1 तिमोति 1:9-10 ✧ 4:19 4:19 3:17 ✧ 5:1 5:1 लूकाल 24:48; 1 योहन 1:1 ✧ 5:1 5:1 रोम सहरतोर 8:18; 1 पृष्ठ 1:4-5,7; 4:12-13 ✧ 5:2 5:2 योहन 21:16; बळयिर 20:28 ✧ 5:2 5:2 पिलेमोन 14 ✧ 5:2 5:2 1 तिमोति 3:8 ✧ 5:3 5:3 यहजेकेल 34:4; मत्थाल 20:25-26; मार्कल 10:42-43; 2 कुरिततोर 1:24 ✧ 5:3 5:3 योहन 13:13-16; पिलिपितोर 3:17; 1 तिसलुनितोर 1:7; 2 तिसलुनितोर 3:9; 1 तिमोति 4:12; तीतुस 2:7-8 ✧ 5:4 5:4 इब्रितोर 13:20-21; 1 पृष्ठ 2:25 ✧ 5:4 5:4 1 कुरिततोर 9:25; 1 पृष्ठ 1:4-5 ✧ 5:5 5:5 3:8 ✧ 5:5 5:5 बुदताड पोल्लोड 3:34; मत्थाल 23:12; लूकाल 14:11; याकुब 4:6 ✧ 5:6 5:6 मत्थाल 23:12; लूकाल 14:11; 18:14; याकुब 4:10 ✧ 5:7 5:7 देवुळताड पाटाड 55:22; मत्थाल 6:25; पिलिपितोर 4:6 ✧ 5:8 5:8 1:13 ✧ 5:8 5:8 योहन 8:44; 2 कुरिततोर 2:11 ✧ 5:9 5:9 इपिसुसतोर 6:11-13; कुलसितोर 2:5 ✧ 5:9 5:8-9 याकुब 4:7 ✧ 5:9 5:9 इब्रितोर 12:8

10 माक कतम देव्वाड ईयनद देवुळि, येसु किर्स्तुना संगे, मीकु बेस्केन मायवदु डीसाते कलियलाह केयता. ☆ इद रेंड दियाना मनमुळते, मीटु गयक तिपल आतापया, ☆ देवुळ मीकु ओसोवने बेस कीसि तासगा. अद मीवा विस्वसतुन मेग्किह कीसि, मीक लाव ईसि, निल्पिह कीयगा. ☆

11 देवुळि अमेसा अमेसात्कु राजेम कीयि! अहे आयि! ☆

आक्रिता जोहर

12 नना मीकु इद उड्ला सीटि, ☆ नावा तमोगलेहका मनवाल, कर्तुळ विस्वसि सीलास, ☆ वेना साय्ताते रासिस लोहतहन्नन. मीकु बाताले आयि, देवुळता देव्वा मियगा अमेसा तोळ मन्हता इन्जि, मीकु तेळियिह कीयलाहि, ओसो पेग्के-मुनेह आलिह केवा, मीट विस्वसतुन पोस मन्हटु इन्जि बुद वेहतलाह, ☆ नना इद सीटि रासतन.

13 मीवा लेहका बेबिलोनते मनवालोर विस्वसिर मीवा सीता कीय्हनोम इन्हतोर. * मार्कल इंका नावा पेकानलेहका मन्हतोग, ☆ ओग वने मीवा सीता कीय्हनन इन्हतोग.

14 मीट लोकुरिर ओर्विहक-ओर्वोग जीवा वाटसोरे जोहर कीम्हटु. ☆ किर्स्तुना लोकुरिर सबेटोरिर बेस पिसाटु.

☆ 5:10 5:10 1 कुरिततोर 1:9; 2 कुरिततोर 4:17; 1 तिसलुनितोर 2:11-12; 2 तिमोति 2:10; 2 पत्र 1:3 ☆ 5:10 5:10 1:6 ☆ 5:10 5:10 रोम सहरतोर 16:25; 2 तिसलुनितोर 2:17; 3:3; इब्रितोर 13:20-21 ☆ 5:11 5:11 रोम सहरतोर 11:36 ☆ 5:12 5:12 इब्रितोर 13:22 ☆ 5:12 5:12 2 कुरिततोर 1:19 ☆ 5:12 5:12 1 कुरिततोर 15:1 * 5:13 5:13 अद कालमते वेल्लाटोरे लोकुर रोम सहरतुन पेदिर पोयतलाह रेयिसि, तान बेबिलोन इनजोर इंदुर. ☆ 5:13 5:13 बळयिर 12:12,25; 15:37,39; कुलुसितोर 4:10; 2 तिमोति 4:9-11; पिलेमोन 24 ☆ 5:14 5:14 रोम सहरतोर 16:16; 1 कुरिततोर 16:20; 2 कुरिततोर 13:12; 1 तिसलुनितोर 5:26

किर्स्तुना बळयि पत्र रासतदु पयाडा सीटि

इद सीटटुन रासवाल, किर्स्तुना बळयि पत्र आंदोग. इद सीटटुन रासतस्के, ओग मुय्तोग आस मतोग; इद सीटि रासिसि मंड वसनि रोम सर्करतोर ओन हक्कतोर. ओना मुनेता सीटटुन बोर विस्वसिरिहक रासिस मतोग, ओरिहके इद दुस्रा सीटटुन वने रासतोग.

पत्र इद सीटटुन बाराहक रासतोग इतेके, विस्वसिर सेतेम पोल्लोतुन विस्वस कीसोर अनिर, येसु ओसो वायनदिना अग ऊळसोर मनिर, ओसो जोल पोल्लोड कागवालोरगा बर्वस तासमाकिर इनजोर, इद सीटि रासतोग. अहे तना डोलतापया वने, विस्वसिर इद सीटटाड पोल्लोन सीता कीसोर मनिर, इनजोर वने रासतोग.

मुनेताड पोल्लोड

1 नना सिमोन पत्रुनन, येसु किर्स्तुना सेवकनन, ओना बळयिनन, ✱ मीट विस्वसिरिहक इद सीटि रासलाह आतन. माक पिसिह केवाल मावा देवुळि येसु किर्स्तु, ✱ बोनाये मोकम ऊळवा, मावा संगे सेतेमते ताकिहतोग. अदिहक ओनगडाहि, माट बळयिरिहक दोर्कतद विस्वसता बराबरेन, मीक वने दोर्कता.

2 मीट देवुळतुन ओसो मावा येसुसामिन निटम पुताहकु, ✱ देवुळता देव्या ओसो सुकमि, मियगा पका बोल्यासोर अनि. ✱

विस्वसता ताकमुळते बेर्ससोर अन्हट

3 देवुळि बेरा डीसाता मनाहकु, बेस गूनमता मनाहकु, माक तना मन्कलोर आयलाह केयता. ✱ माट तान निटम पुताहकु, ✱ माट तान्क विचर वातप पिसना इनजोर, माक सबे ईता. ✱ देवुळता बेरा लावतेनाहकु इव सबे दोर्कताड.

4 देवुळि बेरा डीसाता, बेस गूनमता मनाहकु, पका दाराता, पका बेरा बर्कत ईतन इनजोर, पोल्लो विळसता. ✱ इद बर्कत मीक दोर्कताहकु, देवुळतुन पुनवोरा लेहकान, मीट लालुस कीसि पूरा बूळेम आयवा, ✱ तना बेद्रम मन्हता, अद्रमलेहकाने मीट वने आयना इनजोर, ✱ देवुळि अह कीता.

5 अद मीक इचोन कीसीताहकु, मीट वने बेस-नेहना पिसलाह बेचोन कीया पगयहनिर, अचोन कीम्हट. किर्स्तुन विस्वस कीतिर; विस्वस कीसोर बेसता गूनमतोर वने मन्हट. बेसता गूनमतोर मन्जि, देवुळता बुदतुन पुनजोर वने अन्हट. ✱

6 ताना बुदतुन पुनजोर, कुदतुन आव्रे कीयलाह वने कगयादु; ✱ आव्रे कीसि, तिपल्किन आपसोर मनदलाह वने कगयादु; ✱ अद्रम मन्जि, देवुळतुन माळसोर ताकादु. ✱

7 अद्रम ताकसोर, मीवा तोळतोर विस्वसिरा संगे गूनमते मनदलाह ऊळादु; ✱ अद्रम मन्जि, सबेटोर मन्कलोरिन वने जीवा कीसोर अन्हट.

8 इव पोल्लोड मीवा जीवातगा मन्जि, बेर्ससोर अतेक अचोन, मीट मावा येसुसामि किर्स्तुन पुनदनदु ✱ उगस अनो आयगा, मति मीट पकाय कबळतुहक ओजवालोरिर आयकिर. ✱

9 बोरगा बार इव पोल्लोड इलेड, ओर तमा जीवाते बेस तोववोरा लेहका आतोर. ✱ इतेके तमा मुने कीतद पापमतुन देवुळि एडिह कीतदिन ✱ मागडतोर.

10 अदिनेनाहक मावोर विस्वसिरिर, इव पोल्लोड मियगा मन्हताडा, इलेडा इन्जि पर्हकिस ऊळादु. देवुळि निटम मीक आचिसि, तना मन्कलोर आयलाह केयता इनजोर, ✱ मीट पकाय जिदते करल कीयलाह ऊळादु. अद्रम मीट कीसोर मतिर इतेके, बेस्केन मीवा विस्वसते पेगके अरविर. ✱

11 अद्रम मतेके, मावा सामि, माक पिसिह केवाल येसु किर्स्तु, अमेसाता राजेम ताकिह कीयहपा, पकाय गिर्दा आसि, मीक बेस-नेहना उदिह कीयनोग. ✱

12 इंजेके मीक कागहतद सेतेम कबुरतुन बेस पोस मन्जि, मीट ताकलाह आतिरे. ✱ तेला मति इव पोल्लोन मीक सीता कीसीयलाह, नना अमेसा तयर मनदकन. ✱

13 नना जीवात मनाहजोम, मीट इव पोल्लोन पोस मनदलाह, मीक सीता अर्हचोर उसर कीयनद ✱ बेस ओप्पिहता इनजोर, विचर कीयलाह आतन. ✱

✱ 1:1 1:1 1 पत्र 1:1 ✱ 1:1 1:1 तीतुस 2:13 ✱ 1:2 1:2 योहन 17:3; पिलिपितोर 3:8; 2 पत्र 1:8; 2:20; 3:18 ✱ 1:2 1:2 रोम सहरतोर 1:6-7; 1 पत्र 1:2 ✱ 1:3 1:3 1 तिसलुनितोर 2:11-12; 2 तिसलुनितोर 2:14; 1 पत्र 5:10 ✱ 1:3 1:3 योहन 17:3; पिलिपितोर 3:8; 2 पत्र 1:8; 2:20 ✱ 1:3 1:3 1:6 ✱ 1:4 1:4 3:9,13 ✱ 1:4 1:4 याकुब 1:27; 2 पत्र 2:18-20 ✱ 1:4 1:4 इपिसुसतोर 4:13,24; इब्रितोर 12:10; 1 योहन 3:2 ✱ 1:5 1:5 कुलुसितोर 2:1-3 ✱ 1:6 1:6 बळयिर 24:25; 2 तिमोति 1:7 ✱ 1:6 1:6 लूकाल 21:19; रोम सहरतोर 5:3; याकुब 1:3-4 ✱ 1:6 1:6 1:3 ✱ 1:7 1:7 रोम सहरतोर 12:10; 1 पत्र 1:22 ✱ 1:8 1:8 योहन 17:3; पिलिपितोर 3:8; 2 पत्र 2:20 ✱ 1:8 1:8 कुलुसितोर 1:9-10 ✱ 1:9 1:9 1 योहन 2:11 ✱ 1:9 1:9 इपिसुसतोर 5:26 ✱ 1:10 1:10 मत्थ्याल 22:14; रोम सहरतोर 11:29; 1 तिसलुनितोर 1:4-5; 2 पत्र 1:3 ✱ 1:10 1:10 3:17; यहूदाल 24 ✱ 1:11 1:11 1 कुरिततोर 15:24; 2 तिमोति 4:18 ✱ 1:12 1:12 कुलुसितोर 1:3-5; 2 योहन 1-2 ✱ 1:12 1:12 पिलिपितोर 3:1 ✱ 1:13 1:13 3:1 ✱ 1:13 1:12-13 यहूदाल 5

14 मावा येसुसामि किर्स्तु नाक पोळ्क्ने वेहतप लेहकान, * नना डोलनद वेला ओसोय ऐन एवता इनजोर पुतन. *
 15 अदिनेनाहक नना हातापया वने, मीट इव पोल्लोन अमेसा सीता कीसोर मनदलाहि, पकाय जिदते कीकन इनजोर, विचर कीयलाह आतन.

पत्र तना ऊळतव पोल्लोन रासतोग

16 (इव पोल्लोन बाराहक सीता कीसोर मनदना इतेके,) मावा येसुसामि किर्स्तु तना लावते मयगा वातदिन, माट ओनाड बळयिरोम मीक वेहतोम. * वेहतस्के, पका सन्नल बुदते मन्कलोर पुटिह कीतव पीटोन कैजिस वेहोम; * आयो, ओना मिळ्स्कनद डीसातुन मावाड कोंडाने ऊळतोम. *

17 अद इद्रम मन्हता: बेरा डीसाता देवुळि तना लेडते, “वेग नावा मगि; नना वेन जीवा कीतन; वेन ऊळिस गिर्दा आतन” इनजोर, देवुळबाबाल ओन मान ईसि, बेरोग कीतोग. (कीतस्के माट अगा मतोम.)

18 देवुळ रगतद मेटातगा माट येसु किर्स्तुना संगे मतोम अस्के, पोगोन देवुळता जागाताहि वातद इद लेडतुन, माट मावाड केळ्क्ने कैजतोम. *

19 अदिनेनाहक देवुळता कबुरतोर वेहतव पोल्लोड नितम इनजोर, इंजेके बेस-नेहना पुतोम. * ओराड पोल्लोन कैजिस मीट ताकतिर इतेक, बेस आयगा; ईकळतगा चिमलि वेहच ईयना लेहकान, अव पोल्लोड मीक वेहच ईस्ताड. पडवियना लेहकान, * किर्स्तु ओसोवने वायनोग. विय उकाता लेहकान, ओग मीवा जीवातगा वेहच कीसीयनोग, * अस्के मीक सबे पोल्लोड तेळियनुड. * अद दिया एवनाह, अव पोल्लोन कैजिस ताकाट.

20 मुने मीट इद पोल्लोतुन पुनदना: देवुळता सास्त्रमतगा ताना कबुरतोर रासतव पोल्लोन, तमाय बुदते पुन्जि रासोर आंदुर.

21 ओरु मन्कना बुदते तानाड पोल्लोन पुटिह केवोर; * मति देवुळता जीवा ओरा पोगोन उदतापयाने, अव पोल्लोन वेहतोर. *

2

जोल कागहवालोरा लोप्पा पत्र मुनेन वेहतह्तोग

1 मति देवुळता कबुर वेहवालोरोम इनजोर, नाळेह केवालोर, मुने देवुळता मन्कलोरा नडुम मंदुर. * अद्रम इंजेके वने, जोल पोल्लोड कागहवालोरा मियगा मनदनुर. विस्वसतुन बूळे कीयनव जोल पोल्लोन, कुस्क्ने पोकर कीयनुर. * आपुना जीवाता कर्सा ईस ओरिन असतोग * माल्काना पोल्लो कैजवा ताकनुर. * इद्रम कीसि, ओर कुद चट्पिटे गोसातगा अरयनुर.

2 वेल्लाटोर ओराड कैजिसि, ओरा लेहका आसि, लजालेवा लाग्वाड कबस्क कीयनुर. * अदिनेनाहक सेतेमता अगादा बदनम आयगा. *

3 जोल पोल्लोड कागहवालोरा कोताना लालुसतुहक, तमाय पुटिह कीतव पोल्लोन वेहतनुर. * ओसो अविस्किन वेहचि, मीक नाळेह कीयनुर. * ओरिन सिक्सा ईयनद देवुळि, वेल्लाय जोमताहि तयर मन्हता. अद ओरिन बूळे कीयगा; अद कूर्कसोर मनो. *

4 अद इद्रमि: पापम कीतव पोगोटाड देवतुल्किन वने, देवुळि विळसो; अविस्किन गोल्स्कने दोहचि, देयमदीपते मनदनद ईकळ गंगाता सिक्सा-बोंदातगा वाटिसीता. * वाटिसि तना नेयम कीयनद दियातेनाहक तासता.

5 अहे मुने मतद बूमतगा मतोरिन वने, अद विळसो; तन्क पास्कतोरिन बूळे कीयलाहि, उड्रातुन लोहचीता. * मति देवुळता सेतेम अगादे ताकाट इनजोर, पोकर कीतोग नोहा मुय्तोन मात्रम, ओना एळवुर लोतोरा संगे उड्राताहि पिसिह कीता. *

6 अद्रमे सोदोम-गोमोरा सहर्कने मतोरिन वने, अद विळसो; पूरा नेग आनाह, ओराड सहर्किन बूळे कीसीता, अद्रम ओरिन सिक्सा ईता. * ओसो तान पास्कवालोरा इद्रमे आस्तोर इनजोर, इद पोल्लो तोहतहता. *

7-8 (सेतेमतोरिन बारा, देवुळि पिसिह कीयलाह पुन्हता. अदे सोदोम सहरतगा मतोग) लोट इनवाल, देवुळतुहक ओप्पनाह ताकतोग. अद सहरतोर लजालेवा लाग्वाड कबस्क कीदुर. * वेग सेतेमतोग लोट, ओरा नडुम मन्जि, दिनमे ओर कीयनव लाग्वाड कबस्किन ऊळिंदोग, कैजिंदोग. ऊळसोर, कैजसोर, ओग पका मेसेहने आसि, ओना जीवा मुर्तिय चुहेम आयो आंदु. अदिहक देवुळि अद सहरतुन बूळे कीयनामुने, ओन पिसिह कीता. *

* 1:14 1:14 योहन 13:36; 21:19 * 1:14 1:14 2 तिमोति 4:6 * 1:16 1:16 मार्कल 13:26; 14:62; 1 तिसलुनितोर 2:19

* 1:16 1:16 1 तिमोति 1:3-4 * 1:16 1:16 इद पोल्लोतुन पुनदलाह, मार्कल 9:2-8 ऊळाट. * 1:18 1:16-18 मत्याल 17:1-8; मार्कल 9:2-8; लूकल 9:28-36 * 1:19 1:19 1 पत्र 1:10-11 * 1:19 1:19 लूकल 1:76-79 * 1:19 1:19 तोहचीतव पोल्लोड 22:16 * 1:19 1:19 2 कुरिततोर 4:6 * 1:21 1:21 यिर्मयाह 23:26 * 1:21 1:20-21 2 शमूएल 23:2; बळयि 1:16-17; 2 तिमोति 3:16; 1 पत्र 1:11 * 2:1 2:1 व्यवस्थाविवरण 13:1-5; यिर्मयाह 6:13 * 2:1 2:1 2 कुरिततोर 11:13; 1 योहन 4:1; यहूदाल 3-4 * 2:1 2:1 1 कुरिततोर 6:18-20 * 2:1 2:1 यहूदाल 3-4 * 2:2 2:2 पुटमुळि 19:5-9; 2 पत्र 2:7-8,18; यहूदाल 3-4,7 * 2:2 2:2 रोम सहरतोर 2:24 * 2:3 2:3 1 तिमोति 6:5; 2 पत्र 2:14; यहूदाल 16 * 2:3 2:3 रोम सहरतोर 16:18; 2 कुरिततोर 2:17; 1 तिसलुनितोर 2:5 * 2:3 2:3 व्यवस्थाविवरण 32:35 * 2:4 2:4 यहूदाल 6; तोहचीतव पोल्लोड 20:1-3 * 2:5 2:5 3:6 * 2:5 2:5 पुटमुळि 6:1—7:24; 1 पत्र 3:20 * 2:6 2:6 पुटमुळि 19:24; यहूदाल 7 * 2:6 2:6 यशायाह 1:9; मत्याल 10:15; 11:23; लूकल 10:12; रोम सहरतोर 9:29; इब्रितोर 4:11 * 2:7-8 2:7-8 पुटमुळि 19:5-9; 2 पत्र 2:2,18; यहूदाल 3-4 * 2:7-8 2:7-8 पुटमुळि 19:1-16,29

9 इव सबे पोल्लोन मीक बाराहकु सीता कीसीयहनन इतेके, सामि तन्क माळवालोरीन तिपलताहि बेद्रम विळिसह कीयना, ✧ ओसो लाग्वोरिन सिक्सा ईयनासाटि, नेयम कीयनद दिया एवनाह बेद्रम तासना, इविस्किन पुन्हता इनजोर, ✧ इव पोल्लोड तोहतहताड.

10 तमा मन्कना बुद वेहतपु, करबताड लालुस्कने ताकवालोरीन, ✧ सामिना अदिकरतुन पास्कवालोरीन कोनि, पका सिक्सा ईस्ता.

जोल पोल्लोड कागहवालोरीन वेर मन्कलोर, बेदिहके बह रेयोर, पका कैगम आस्तोर; ओसो रेयवालेवा बेरा लावताड देयहकिन बाताडे आयोड इन्जि पास्किहोर*, ✧

11 पोगोटाड देवतुल्क बारा, अव देयहकिहकाय एक्वा लावताड मन्जाय मति, सामिना मुनेह अविस्किन पास्कोड†, ✧

12 मति वेर जोल कागहवालोरीन इतेके, तमा पुनवव पोल्लोना लोप्पा पास्किहोर. वेर विचर कीया पुनवव, बुदलेवव जन्वर्कना लेहकाडोर आंदुर. ✧ इद्रमताड जन्वर्क बेदे कबळतुहक अरवाहकु, अविन पोस हक्कनाय ओजिहता. अद्रमलेहकाने देवुळि वेरिन बूळे कीयगा.

13 वेर लागवव कबस्क कीस्तोर, अविस्कना इसबते वेरिहक सिक्सा दोर्कगा. पियल-पोळद रिमाते मनदनदे, वेरिहक गिर्दा वास्ता. ✧ मीवा संगे कुळप तिनदहपा वने, वेर मीक नाळेह कीयलाह गिर्दा आस्तोर. ✧ अदिनेनाहक डागिललेहकान, माचलेहकान मीवा मुडगा लजा वानाह मन्हतोर.

14 वेरा नद्र साठ्याल बुदते निदिस मन्हता, पापम पोल्लोन पर्वकसोरिन मन्हता. विस्वसते मेग्वोरिन नाळेह कीसि, पापमतके ओस्तोर. ✧ लालुस आयनदिना लोप्पा कोनि, वेर पका पुतोर. ✧ देवुळि वेरिन सिक्सा ईस्ताये. ✧

15 वेर सीदा दायनद अगदुन विळिसस लेसतोर. ✧ वेर मन्कलोर बहोर इनवाल मुय्तोना मगि, बलामि इनवाना अगदुन पोयतोर. ✧ वेग बलामि इतेके, लागवद कबळताड कोतान जीवा कीस मतोग. ‡

16 मति ओना मूका गाळिद, मन्कना लेडते वळ्हकिसि, ओन तेर्हता; अह कीसि, ओग गूनयान बयतळ कबळ केवाह रोमिह कीसीता. ✧

17 वेर जोल पोल्लोड कागहवालोरीन वततव चुवाना लेहकाडोर; वळ्दे तेळिस दायनद मोयुलता लेहकाडोर, (इतेके मेसेहने केवालोरीन) आंदुर. § वेरनाहक देवुळि अमेसाता ईकळतुन तासता. ✧

18 वेर पोमाडेड पोल्लोड वळ्हकिहोर, मति अव पोल्लोड बेदिहके अरवोड. ✧ अह वळ्हकिसि, वेर लजालेवा लाग्वाड कबस्कना मेटे, लेसतोर मन्कलोरगडाह पेसिसि, सेतेमता अगदे पूनाड-पूनाड वातोर मन्कलोरिन, ✧ मेंदुदाड लालुस्कने एग्हिह कीस्तोर. ✧

19 मीट बेदे अडोता कय इळन इलविर इनजोर, पूना विस्वसिरिन पोल्लो विळिसहोर. पोल्लो विळिससाय मति, वेर तमाय बूळे कीयनव लालुस्कना कय इळन मन्हतोर. बाराहक इतेके, बोनाय बेद पोल्लो आत्रे कीस्ता, ओग ताना कय इळन मन्हतोरो. ✧

20 वेर मन्कलोरा बेचोटा बेरा गोसा! मावा सामि, माक पिसिह केवाल येसु किस्तुन पुताहकु, ✧ दुनियाताड सबे रीतिना पापमताहि पिहट अरतोर. ✧ अह आस तेला, ओसोवने अदे पापमता कय इळन अन्जि एकतोर इतेके, ✧ मुने मतदिहकाय इंजेके एक्वा सिक्साता लायकतोर आतोर. ✧

21-22 इतेके, वेर देवुळता सेतेम अगदुन पुनवा मन्ज मतेके, वेरिहक बेस ओप्पिस मनालि. ✧ “नयु तना ककतदिने नाकलाह मलयहता, ✧ नोगतद पदि मल्स चिकलातगाने दोळगलाह दास्ता,” अद्रमलेहकाने आतोर; वेर देवुळ तोहतद अगदुन पुन्ज मन्जि, अद पवित्र अगदुन विळिससि, (तमा पाळना अगदुने ओसोवने पोयतोर). ✧

3

सीटिड बाराहक लोहतन इन्जि पत्र वेहतहतोग

✧ 2:9 2:9 1 कुरिततोर 10:13 ✧ 2:9 2:9 तोहचीतव पोल्लोड 3:10 ✧ 2:10 2:10 3:3; यहुदाल 16,18 * 2:10 2:10 बेरा लावताड देयहकिन बाताडे आयोड इन्जि पास्किहोर “पोगोन मनदनव देवतुल्किन पास्किहोर” इद अर्तम वने आया पगयहता. ✧ 2:10 2:10 यहुदाल 8 † 2:11 2:11 अव देयहकिहकाय एक्वा लावताड मन्जाय मति, सामिना मुनेह अविस्किन पास्कोड “वेर मन्कलोरिहकाय एक्वा लावताड मन्जाय मति, सामिना मुनेह वेरिन पास्कोड” इद अर्तम वने आया पगयहता. ✧ 2:11 2:11 यहुदाल 9 ✧ 2:12 2:10-12 2 तिमोति 3:2; यहुदाल 10 ✧ 2:13 2:13 रोम सहरतोर 13:13; 1 तिसलुनितोर 5:7 ✧ 2:13 2:13 1 कुरिततोर 11:20-21; याकुब 5:5; यहुदाल 12 ✧ 2:14 2:14 याकुब 1:8; 2 पत्र 2:18; 3:16 ✧ 2:14 2:14 2:3 ✧ 2:14 2:14 इपिसुसतोर 2:3 ✧ 2:15 2:15 बळयिर 13:10 ✧ 2:15 2:15 गिनती 22:5,7; व्यवस्थाविवरण 23:4; नहेम्याल 13:2; यहुदाल 11; तोहचीतव पोल्लोड 2:14 ‡ 2:15 2:15 देवुळता मन्कलोरिन सरप ईम इनजोर, मोवब देसेमता राजाल बलाकि इनवाल, बलामिहक कोताड ईस मतोग. ✧ 2:16 2:16 गिनती 22:21,23,28,30-35 § 2:17 2:17 बेव-बेव चुवाड आसा वानाह एग मतप दिसिहताड, मति लोप्पा वतिस मन्हताड. बेद-बेद मोयुलि पेग वायगा इनजोर, गिर्दा वानाह मन्हता, मति वळ्दे तेळिस दास्ता. वेर जोल कागहवालोरीन वने, अद्रमे पलतेनाह कर्तुळते मतप, देवुळता जीवाते निदिस मतप दिसिहतोर, मति वेर लोप्पा अद्रम इलेर. वेरगडाह मन्कलोरिहक बातय पायदा दोर्को. ✧ 2:17 2:17 यहुदाल 12 ✧ 2:17 2:17 यहुदाल 13 ✧ 2:18 2:18 इपिसुसतोर 4:17; यहुदाल 16 ✧ 2:18 2:18 1:4; 2:20 ✧ 2:18 2:18 2:2,7-8,14; 3:17 ✧ 2:19 2:19 योहन 8:34; रोम सहरतोर 6:16 ✧ 2:20 2:20 1:2,3,8 ✧ 2:20 2:20 याकुब 1:27; 2 पत्र 1:4; 2:18 ✧ 2:20 2:20 2 तिमोति 2:4 ✧ 2:20 2:20 मत्याल 12:45; लूकाल 11:26 ✧ 2:21-22 2:20-22 इब्रितोर 10:26 ✧ 2:21-22 2:21-22 बुदताड पोल्लोड 26:11 ✧ 2:21-22 2:21-22 यहजेकेल 18:24; इब्रितोर 6:4-6; 10:26-27; याकुब 4:17

1 नावा गोततोरिर! मीक लोहतदु इद नावा दुस्सा मल्काता सीटि आंदु; मीवा विचर सेतेम पोल्लोनके मनि इनजोर सीता कीसीयलाह, इव सीटिन लोहतन.✧

2 वेल्लाय मुने, देवुळता पवित्र कबुरतोर तानाड पोल्लोन वेहतोर;✧ ओसो मावा पिसिह केवाल येसुसामि किस्तु ईतद उकुम, ओनाड बळयिरा तोडटे मियगा वाता. इव मीट कगयतव पोल्लोन सीता कीम्हटु इनजोर,✧ नना वेहतलाह आतन.✧

सामि ओसोवने वायनद दिया

3 मुने मीट इद पोल्लोतुन पुनदना गावले: आक्रिताड दियाने, आपुना लालुसते ताकवालो वायनुर,✧ ओर मीक कवयनुर,✧ ओसो

4 इद्रम इनदनुर: “ओसोवने वायकन इनजोर, किस्तु पोल्लो विळिसस अतोग, ओग बेगाडोग?✧ मावाड तादोर-बाबोर वने डोलतोर! अस्केडाहि बाताले बद्लेम आयो! देवुळि बूमतुन पुटिह कीतस्के सबेटव बेद्रम मताड, अद्रमलेहकाने इंजेक वने मन्हाताड,” इनदनुर.

5 ओर उंद पोल्लोतुन पुनजाय मति, तान सीता केवोर. अद इद्रमि: सुस्मुने पोगोटा बूमि, देवुळ इतद पोल्लोतेन पुटटा. ओसो देवुळ वळहकिसिये, इळता बूमतुन एग मतगडाहि पुटिह कीता, अह कीसि वततद बूमतुन, एतगडाहि एगिह कीता.✧

6 अहे देवुळ तना पोल्लोतेन अस्के मतद बूमतुन, एतगान मुळहता ओसो बूळे कीता.✧

7 मति इंजेक मनदनद पोगोटा बूमतुन, ओसो इळता बूमतुन, किसते बूळे कीयलाहि, तना इतद पोल्लोतेने तासता.✧ तानाड केंजवोरिन नेयम कीसि, ओरिन बूळे कीयनद दिया एवनाह अविस्किन तासता.✧

8 नावा गोततोरिर! उंद पोल्लोतुन मात्रम सीता कीम्हटु: देवुळतुहक उंद दिया इतेके, अजर वर्साना लेहकान; ओसो अजर वर्साड उंद दियाता लेहकान मन्हाताड.✧

9 सामि तना पोल्लो विळिसस मतदिन केवालेवा, आल्सेम कीयलाह आता इनजोर, उच्चुर मन्कलोर विचर कीस्तोर.✧ मति अद्रम आयो;✧ बोगे बूळेम आयनद आयो इन्जि, देवुळता विचर मन्हाता. सबेटोर मन्कलोरिहक पापमता अगदाहि जर मलयलाह, मोका दोर्कि इनजोर, अद मियेनाहक आपसोर केपिहता.✧

पोगोटा बूमि ओसो इळता बूमि पूना आयगा

10 मति मन्कलोरिहक एर्का लेवस्के, कले वायना लेहकान, सामि ओसोवने वायनद दिया वायगा.✧ अस्के पोगोटा बूमि पका नेकसोर मायगा, अगा मनदनव सबेटव कर्विसि बूळेम आयनुड.✧ इळता बूमि, ओसो तानगा कीतव सबे कबस्क पड्ने आयनुड.✧

11-12 इंगो, निटमे देवुळि निल्लिह कीतद दियाते पोगोटा बूमि किसते बूळेम आयगा; अगा मनदनव सबेटव दगडातुहक कारियनुड.✧ इव सबे आयनुड इन्जि पुहनिर इतेके, अद दियाता अग ऊळसोर, पवित्रते ताकना गावले.✧ अमेसा मीट देवुळता विचर मतप लेहका कीयना गावले. अद्रम ताकतेके, मीटु अद दिया चट्टिपट एवनाह कीकिर.✧

13 मति देवुळि पोल्लो विळसतपु, पूना पोगोटा बूमि ओसो इळता बूमि तयर आस्ता इनजोर, माट अग ऊळिह्नल.✧ अगा मनवालो सबेटोर सेतेमेतेन ताकनुर.✧

14 नावा गोततोरिर! इव पोल्लोड आयनुड इनजोर, मीट अग ऊळलाह आतिर. अग ऊळसोर, पापमता डागिललेवा, कसुरलेवा मन्जि,✧ नावा संगे कलियिस मतोर इनजोर, देवुळ इनाह पिससोर मन्हटु.✧

15 देवुळि मियेनाहक आपिस केपिहता, इदिनु पिसमुळ दोर्किह कीयलाह, मीक अग ईता इनजोर पुन्हटु.✧ इदे पोल्लोतुन, माट जीवा कीतोग, मावा तोळतोग पोल् वने, देवुळि औन्क ईतद बुदते मीक रासतोग.✧

16 तनाड सबे सीटिने, इदे पोल्लोतुन रासिहतोग. ओनाड सीटिने उचुक पोल्लोड पुनदा पगवप मुस्किल मन्हाताड.✧ तेळियवोर ओसो कमजोर विस्वसतोर मन्कलोर्,✧ अव पोल्लोना अर्तमतुन मिळहच मन्ज वेहतहोर. सास्त्रमताड दुस्साड पोल्लोन वने, अहे कीस्तोर. इद्रम कीसि, ओर तमाय जीवातुन बूळे कीस्तोर.

✧ 3:1 3:1 1:13 ✧ 3:2 3:2 लूकाल 1:69-70; बळयिर 3:21; इपिसुसतोर 3:5-6 ✧ 3:2 3:1-2 यहूदाल 5 ✧ 3:2 3:2 यहूदाल 17 ✧ 3:3 3:3 2:10 ✧ 3:3 3:3 1 तिमोति 4:1; यहूदाल 18 ✧ 3:4 3:4 यशायाह 5:19; यिर्मयाह 17:15; यहजेकेल 12:22,27; मत्थाल 24:48 ✧ 3:5 3:5 पुटमुळि 1:2,6-10; देवुळताड पाटाड 24:2; 136:6; इब्रितोर 11:3 ✧ 3:6 3:6 पुटमुळि 7:10-24; 2 पत्र 2:5 ✧ 3:7 3:7 3:10,11-12 ✧ 3:7 3:7 यशायाह 66:15; 2 तिसलुनितोर 1:8; इब्रितोर 12:29; यहूदाल 7 ✧ 3:8 3:8 देवुळताड पाटाड 90:4 ✧ 3:9 3:9 1:4 ✧ 3:9 3:9 हबक्कूक 2:3; रोम सहरतोर 13:11; इब्रितोर 10:37 ✧ 3:9 3:9 रोम सहरतोर 2:4; 1 तिमोति 2:3-4; तोहचीतव पोल्लोड 2:21 ✧ 3:10 3:10 मत्थाल 24:43-44; लूकाल 12:39-40; 1 तिसलुनितोर 5:1-2; तोहचीतव पोल्लोड 3:3; 16:15-16 ✧ 3:10 3:10 यशायाह 24:19; 34:4; मीका 1:4; मत्थाल 24:35; 2 पत्र 3:7,11-12; तोहचीतव पोल्लोड 6:14; 21:1 ✧ 3:10 3:10 इब्रितोर 12:27 ✧ 3:11-12 3:11-12 यशायाह 24:19; 34:4; मीका 1:4; 2 पत्र 3:7,10 ✧ 3:11-12 3:11-12 1 कुरिततोर 1:5-7 ✧ 3:11-12 3:11-12 यहूदाल 21 ✧ 3:13 3:13 यशायाह 65:17; 66:22; रोम सहरतोर 8:19-21; 2 पत्र 1:4 ✧ 3:13 3:13 यशायाह 60:21; तोहचीतव पोल्लोड 21:27 ✧ 3:14 3:14 पिलिपितोर 2:15; याकुब 1:27 ✧ 3:14 3:14 1 तिसलुनितोर 5:23; 1 योहन 3:3 ✧ 3:15 3:15 रोम सहरतोर 2:4 ✧ 3:15 3:15 1 कुरिततोर 3:10; इपिसुसतोर 3:3 ✧ 3:16 3:16 इब्रितोर 5:11 ✧ 3:16 3:16 2:14

17 नावा गोततोरिर! मीट इव पोल्लोन मुनेन पुतिर, अदिनेनाहक उसरते मन्हटु. अद्रम मनवेके, मीट मीवा विस्वसताहि पेगके अर्सि, ☆ देवुळताड केंजवोरा नाळेमते एग्सिस, लेसकिर बहा! ☆

18 अद्रम आयवा, माक पिसिह केवाल मावा किस्तु येसुसामिना देव्वाते ओसो बुदते, बेस बेर्ससोर अन्हटु. ☆ इंजेक वने, अमेसा-अमेसातुहक वने, ओने मन्कलोर मान ईसि मोळिकर! आमेन. ☆

☆ 3:17 3:17 तोहचीतव पोल्लोड 2:5 ☆ 3:17 3:17 1 कुरिततोर 10:12; गलातितोर 5:4; 2 पत्र 1:10; 2:18 ☆ 3:18 3:18 1:2
 ☆ 3:18 3:18 रोम सहरतोर 11:36

किर्स्तुना बळयि योहन रासतदु मुनेता सीटि

इद सीटटुन बोग रासतोग इन्जि, सीटटे रासतद इले. मति “येसुनाड माट केंजतोम, मावाड कोंडाने ऊळतोम, बेस-नेहना ऊळिसि, मावाड कय्कने वने इटिस ऊळतोम,” इद्रम रासतद मन्हता. इद पोल्लोतुन ऊळिसि, मुनेतोग पेदामन्कल, येसुना बळयि योहनिये इद सीटटुन रासतोग इन्जि, मुनेतोर विस्वसिराड पेदल्क इंदुर. योहन रासतदु बेसता कबुरि ओसो तोहचीतव पोल्लोड, इव पुस्तकिन रासवाल योहन वेगे आंदोग. इद सीटटुन रासनस्के, वेग वेल्लाय मुय्तोग आस मतोग. ओसो योहन आसिया पटटा इपिसस सहरतेन मतोग. अद तूकने आसिया पटटोर लोकुर वेल्लाटोरे, येसुना पोगोन विस्वस कीस मतोर. ओर विस्वसिरा नडुमि, येसुना विस्व पोकुर केवालोर लोकुर वासि, देवुळता मगि मन्कल मारियिस इद बूमते वावोग, ओसो बळयिर पोकुर कीतोग येसु देवुळ लोहतोग किर्स्तु आयोग, ओसो मन्कल डोलिस बेस्केन जीवा अरवोग इनजोर, अगडोर विस्वसिरिहकु, इद्रमताड जोल पोल्लोन कागहनदुर.

अदिनेनाहक अगडोर विस्वसिरिन उसर कीयलाह, योहन रासिहतोग. इतेके अद्रम जोल कागहवालोरड पोल्लोन केंजनदायो. मति निटमतोग विस्वसि मन्कन इद्रम पुनदनाह आस्ता इन्जि योहन कागहतहतोग: (1) देवुळ लोहतोग पिसिह केवाल येसु किर्स्तु मन्कल मारियिस वातोग; ओग पूरा देवुळिय आंदोग, पूरा मन्कल वने आंदोग इन्जि, निटमतोर विस्वसिर नमिहतोर. (2) निटमतोर विस्वसिर देवुळता वचन वेहतपे ताकिहतोर. (3) निटमतोर विस्वसिर देवुळताहि पूना पुटमुळ दोर्कतोर, तमा ऐगेतोर विस्वसिरिन जीवा कीस्तोर. इद्रम जीवा कीयनदु देवुळतागडाह मन्हता. देवुळि तना मगिन मावासाटि इद बूमते लोहचि, अद माक बेचोन जीवा कीता, इद पोल्लोतुन तोहचीता. अद्रमे देवुळता मगिन मीट विस्वस कीस मतेके, मीकु निटमे अमेसाता पिसमुळ दोर्कताये इनजोर, योहन इद सीटटुन रासतोग.

येसु डोलिसि ओसोवने जीवा अरतदिना साक्सि

1 बोग बूम पुटवस्केडाह मन्हतोग, ✱ ओना लोप्पा माट मीक वेहतलाह आतोम. ओनाड माट केंजतोम, ✱ मावाड कोंडाने ऊळतोम, ✱ बेस-नेहना ऊळिसि, मावाड कय्कने वने इटिस ऊळतोम. ✱ ओनाय मेटे देवुळि माक वळ्हकिसि, पिसमुळ ईस्ता. ✱

2 बोग देवुळता पिसमुळ आंदोग, ओन देवुळि मन्कल मारियिह कीस लोहताहकु, माट ओन ऊळतोम, अद पोल्लोता साक्सि माट ईयलाह आतोम. ✱ ओसो माट ओन पुनदनामुने, ओग देवुळबाबाना संगे मतोग, ओग अमेसाता पिसमुळ एवाना लोप्पा, ✱ मीक वेहतलाह आतोम.

3 देवुळबाबाना मगि येसु किर्स्तुन माट ऊळतोम, ओनाड केंजतोम. ✱ मीट वने मावा संगे कलियिस मनदना इन्जि, ओना कबुरतुन मीक वेहतह्नोम. माट सबेटोरल ऐगेन कलियिस मतल इतेके, देवुळबाबाल ओसो येसु किर्स्तु, वेरा संगे कलियिस मतप आस्ता. ✱

4 मीट वने मावा संगे कलियिसि, माक पका गिर्दा वायि इनजोर, ✱ मीकु इव पोल्लोन रासलाह आतन.

देवुळि वेहचलेहकाडा आंदु

5 येसु किर्स्तुनगडाह बेद पोल्लो केंजतोम, अदिन मीक वने वेहतलाह आतोम. अद इद्रम मन्हता, देवुळि वेहचलेहका मन्हता. तानगा मुर्तिय ईकळ इले. ✱

6 अदिनेनाहक माट देवुळता संगे कलियिस मह्नोम इनजोर वेहचि, ईकळते मतेक अचोन, ✱ माट जोल मन्कलोरल, ✱ ओसो सेतेमते ताकवोरल आंदल. ✱

7 मति देवुळि बेद्रम वेहचते मन्हता, ✱ अद्रमलेहका माट वने ताना वेहचते ताकतेके, ✱ ओर्विहक-ओर्वोग कलियिस मह्नल. ओसो देवुळता मगि येसुना नेतुर, मावा सबे पापमतुन एडिह कीस्ता. ✱

8 मयगा बेदे पापम इले इनजोर इतेक अचोन, मयगा मुर्तिय सेतेम इले. माट कुदि नाळेम आयहनल. ✱

9 अदिनेनाहक मावा पापमतुन मकिह केवालेवा, देवुळता मुनेह कबुल आतेक अचोन, ✱ अद मावा पापमतुन मापि कीस्ता. ओसो सबे लाग्वाड कबस्कना पापमताहि, माक एडिह कीस्ता. इद्रमलेहका देवुळि तना वेहतप लेहका कीसि, तना सेतेम तोहतहता.

10 बोगे मन्कल पापम केवोग इलेग, इनजोर देवुळि इन्हता. अदिहक माट पापम केवोम इनजोर इतेक अचोन, देवुळतुन जोल कीयहनल; ताना पोल्लोतुन मावा जीवातगा तासवल. ✱

✱ 1:1 1:1 योहन 1:1-2; 1 योहन 2:13-14 ✱ 1:1 1:1 बळयिर 4:20; 1 योहन 1:3 ✱ 1:1 1:1 इब्रितोर 2:3-4 ✱ 1:1 1:1 नावा साक्सि सेतेम मन्हता इनजोर, योहन इद्रम इतोग. ✱ 1:1 1:1 1 पत्र 5:1 ✱ 1:2 1:2 4:2 ✱ 1:2 1:2 5:11,13,20 ✱ 1:3 1:3 1:1 ✱ 1:3 1:3 योहन 17:3,21; 1 कुरितोर 1:9 ✱ 1:4 1:4 योहन 3:29 ✱ 1:5 1:5 1 तिमोति 6:16; याकुब 1:17 ✱ 1:6 1:6 योहन 8:12; 1 योहन 2:11 ✱ 1:6 1:6 2:4; 4:20 ✱ 1:6 1:6 योहन 3:21; 2 कुरितोर 6:14 ✱ 1:7 1:7 1 तिमोति 6:16 ✱ 1:7 1:7 यशायाह 2:5 ✱ 1:7 1:7 तीतुस 2:14; इब्रितोर 9:22; तोहचीतव पोल्लोड 7:14 ✱ 1:8 1:8 अय्यब 15:14; बुदताड पोल्लोड 20:9; रोम सहरतोर 3:10-18; 1 योहन 2:4; 4:20 ✱ 1:9 1:9 देवुळताड पाटाड 32:5; बुदताड पोल्लोड 28:13; तीतुस 2:14 ✱ 1:10 1:10 योहन 3:33; 1 योहन 2:14; 4:20; 5:10

2

येसु किर्स्तु मावा तोळ मन्हतोग

1 ए पेकोरिर! ✧ मीट पापम केमाटु इनजोर, इव पोल्लोन नना मियेनाहक रासलाह आतन. मति मयगडाह बोगाय पापम कीतेके, माकु देवुळबाबाना संगे गूनम केवाल ओर्वोग तोळतोग मन्हतोग. ओगे सेतेमतोग येसु किर्स्तु आंदोग. ✧

2 मावा पापमता मापि आयना इन्जि, मावा सिक्सातुन तना पोगोन एचि, डोलिस मतोग. ✧ सिरप मावाय आयो, मति पूरा दुनियामेटोरा पापमतेनाहक डोलिस मतोग. ✧

3 माट देवुळता उकुमतुन केंजिस अद्रम ताकतेकेने, तान माट बेस पुहनल इन्जि, मावा जीवातगा एकां आस्ता. ✧

4 बोगु नना देवुळतुन पुतन इनजोर इन्हतोग, ✧ मति तानाड अडोन माळोग इतेके, ओग जोल मन्कल आंदोग. ओनगा सेतेम इले. ✧

5 मति बोगु देवुळता पोल्लोतुन केंजिसि अद्रम ताकिहतोग, ओनगा निटमे देवुळता गूनम मन्हता. ✧ इदिन ऊळिसि, माट देवुळता संगे जोळेम आस महनल इनजोर, माक तेळियिहता.

6 बोगु देवुळता संगे जोळेम आस महनन इन्हतोग, ✧ ओना ताकमुळि येसुना ताकमुळता लेहकाने मनदना गावले. ✧

ओर्विहक-ओर्वोग जीवा कीयनद पोल्लो

7 मावोरिर! नना मीकु पूना अडो रासोन, मति मुनेताहि मीट पुतदु, पाळना अडोतुने रासलाह आतन. ✧ मीट विस्वसते वातगडाहि केंजतद पोल्लोये, इद पाळना अडो आंदु. ✧

8 मति इद अडोता उंद पूना अर्तम इंजेक माक दिसिहता. ईकळ-गंगा मायलाह आता, सेतेमता वेहच इंजेके दीचलाह आता. ✧ अदिनेनाहक अद अडोता पूना अर्तम, येसुना पिसमुळतगा ओसो मीवा पिसमुळतगा वने निटम आता.

9 बोगु देवुळता वेहचते महनन इन्हतोग, मति तना तोळतोग विस्वसिन कोटुल कीस्तोग इतेके, ✧ ओग इंका वने ईकळ-गंगातेन मन्हतोग.

10 बोगु तना तोळतोग विस्वसिन जीवा कीस्तोग, ओग वेहचते मनवाल आंदोग. ✧ ओनगा पापमते अर्हतनद बेदे पोल्लो इले.

11 मति बोगु तना तोळतोग विस्वसिन कोटुल कीस्तोग, ओग ईकळते मन्हतोग, अहे ईकळते ताकिहतोग. ✧ ईकळ ओनु तोववाह कीता, ✧ अदिनेनाहक ओग बेके दास्तोग, अदिन वने पुनोग.

12 ए पेकोरिर, येसु किर्स्तुना मेटे, मीवा पापमता मापि आता इन्जि, ✧

मीक इव पोल्लोड रासलाह आतन.

13 ए पाळनोर विस्वसिरि*, बूम पुटवगडाह मनवाल येसु किर्स्तुनु,

मीट पुतिर इन्जि, मीक रासलाह आतन.

ए पूनोर विस्वसिरि†, मीट देयहकना मुक्यान‡ आरे कीतिर इन्जि, ✧

मीक रासलाह आतन.

14 ए पेकोरिर, मीट देवुळबाबान पुतिर इन्जि, ✧

मीक इव पोल्लोड रासलाह आतन.

ए पाळनोर विस्वसिरि, बूम पुटवगडाह मनवाल येसु किर्स्तुनु,

मीट पुतिर इन्जि, ✧ मीक रासलाह आतन.

ए पूनोर विस्वसिरि, मीवा विस्वस मेगकता; देवुळता पोल्लो मीवा जीवातगा मन्हता. ✧

मीट देयहकना मुक्यान आरे कीतिर इन्जि, ✧ मीक रासलाह आतन.

15-16 (इंजेके जमा आतोरिन वेहतलाह आतन:) इद दुनिया ईयनद गिर्दातुन पर्हकना, ✧ आपुनाड कोंडाहक दिसतदिन लालुस कीयना, इद दुनियाता मालसोमते पोमाडेड कीयना, ✧ इव सबे पोल्लोड देवुळबाबानाड आयोड, मति ओन पुनवोराड

✧ 2:1 2:1 1 कुरिततोर 4:14 ✧ 2:1 2:1 रोम सहरतोर 5:10; 1 तिमोति 2:5; इब्रितोर 9:24 ✧ 2:2 2:2 रोम सहरतोर 3:25-26; इब्रितोर 2:17; 1 योहन 4:10 ✧ 2:2 2:2 योहन 4:42; 11:51-52; 1 योहन 3:5; 4:14 ✧ 2:3 2:3 योहन 14:15; 15:9-10; 1 योहन 2:4,14; 3:6,22,24; 4:7; 5:3; तोहचीतव पोल्लोड 12:17; 14:12 ✧ 2:4 2:4 तीतुस 1:16 ✧ 2:4 2:4 1:6,8; 2:3; 4:20 ✧ 2:5 2:5 योहन 14:23; 1 योहन 4:12,17-18; 2 योहन 6 ✧ 2:6 2:6 योहन 15:4 ✧ 2:6 2:6 योहन 13:13-16; 15:9-10; 1 पत्रु 2:21; 1 योहन 3:3; 4:17-18 ✧ 2:7 2:7 योहन 13:34; 1 योहन 3:11,23; 4:21; 2 योहन 5 ✧ 2:7 2:7 योहन 15:12 ✧ 2:8 2:8 रोम सहरतोर 13:12; इपिसुसतोर 5:8; 1 तिसलुनितोर 5:4-5 ✧ 2:9 2:9 2:11; 3:15; 4:20 ✧ 2:10 2:10 3:14 ✧ 2:11 2:11 योहन 12:35; 1 योहन 1:6; 2:9; 3:15; 4:20 ✧ 2:11 2:11 2 कुरिततोर 4:4; 2 पत्रु 1:9 ✧ 2:12 2:12 बळयिर 13:38; 1 कुरिततोर 6:11

* 2:13 2:13 पाळनोर विस्वसिरि मोदुल कागिदते "तपेरिर". वचन 14ते अहे. † 2:13 2:13 पूनोर विस्वसिरि मोदुल कागिदते "लेयोरिर". वचन 14ते अहे. ‡ 2:13 2:13 देयहकना मुक्यान मोदुल कागिदते "लाग्वदिन". वचन 14 अगा वने. ✧ 2:13 2:13 योहन 16:33; 1 योहन 2:14; 4:4; 5:4-5,18; तोहचीतव पोल्लोड 12:11 ✧ 2:14 2:14 योहन 14:7; 1 योहन 2:3 ✧ 2:14 2:13-14 1:1 ✧ 2:14 2:14 योहन 5:38; 8:37; 1 योहन 1:10 ✧ 2:14 2:14 2:13 ✧ 2:15-16 2:15-16 रोम सहरतोर 13:14; इपिसुसतोर 2:3; 1 पत्रु 2:11 ✧ 2:15-16 2:15-16 याकुब 4:16

आंदुड. अदिनेनाहक इद दुनियातुन, ओसो इद दुनिया मीक ईयनद बेदिने, मीट जीवा केमाटु.✧ बोग इदिन जीवा कीस्तोग, ओग देवुळतुन जीवा केवोग.✧

17 इद दुनिया ओसो, देवुळतुन पुनवोराड लालुस्क मायसोर दास्ताड,✧ मति बोग देवुळता विचर मतप ताकिहतोग, ओग ताना संगे अमेसा जीवात मनदनोग.

किर्स्तुना विस्दतोर

18 पेकोरिर! आक्रिता वेला एवता.✧ किर्स्तुना मोदुल विस्दतोग वायनोग इनजोर मीट केंजतिर. अद्रमलेहकाने इंजेक वने, किर्स्तुना विस्दतोर वेल्लाटोर वातोर.✧ अदिनेनाहक आक्रिता वेला वाता✧ इनजोर माट पुतल. \$

19 ओर मन्कलोर मावाय मुडगडाहि पेसतोर, मति निटम ओर मुनेताहि मावोर आयवा मतोर.✧ अद्रम आस मतेके, मावाय संगे मनेर. ओर माक विळिसस अताहकु, ओर बोरे मावा तोळतोर आयोर इनजोर, माक एका आस्ता.✧

20 मति मीक इतेके, किर्स्तु तना पवित्र जीवा ईसि निल्लिह कीतोग, अदिहक इंजेके मीट सबेटोरिर सेतेमतुन पुहनिर.✧

21 मीट सेतेमतुन पुनविर इनजोर नना रासोन, मति मीट सेतेमतुन पुतिर, सेतेमताहि बेदे जोल पुटो इनजोर वने पुतिर.✧ अदिनेनाहक रासलाह आतन.

22 ओसो बोगु येसुन देवुळ लोहतोग पिसिह केवाल किर्स्तु आयोग इन्हतोग, ओग जोल मन्कल आंदोग. इद्रमतोगु किर्स्तुना विस्दतोग आंदोग, ओगु देवुळबाबान ओसो ओना मगिन जेक तासिहतोग.✧

23 बोगु देवुळता मगिन जेक तासिहतोग, ओनगा देवुळबाबाना तोळ इले. मति बोग ओना मगिन (नावा पिसिह केवाल इन्जि) कबुल कीस्तोग, ओनगा देवुळबाबाना तोळ मन्हता.✧

24 मति मीट बेद पोल्लो विस्वस कीतगडाह केंजतिर, अद पोल्लो मीवा जीवातगा मनि. अद्रम मता इतेके, मीट मगना संगे ओसो देवुळबाबाना संगे जोळेम आस मनदकिर.✧

25 येसु माक अमेसाता पिसमुळ ईकन इनजोर, पोल्लो विळसतोग.✧

26 मीक लेसिह कीयलाह ऊळवालोर, ओरा लोप्पा नना इव पोल्लोन रासलाह आतन.✧

27 मति मीवा जीवातगा इतेके, येसु किर्स्तुना मेटे दोर्कतद देवुळता पवित्र जीवा मन्हता. अदिनेनाहक बोगे दुप्रोग मन्कल मीक काहहतनद गर्ज इले. किर्स्तुना मेटे दोर्कतद पवित्र जीवा मीक सबे काहहतता.✧ अद जीवा सेतेमता आंदु, जोलता आयो. अदिनेनाहक अद काहहतप लेहकाने, किर्स्तुना संगे जोळेम आस मन्हट.

28 ए पेकोरिर, किर्स्तुना संगे जोळेम आस मन्हट. अद्रम मतेके, ओग बेस्के इद बूमते मल्स वायनोग, अस्के माट रेयवल आयकल. ओसो ओग वायहपा, ओना मुनेह लजा आयवालेवा मनदकल.✧

29 ओसो किर्स्तु सेतेमतोग आंदोग इनजोर, मीट पुतिर इतेके, मियगडाहि बोरु सेतेमताड कबस्क कीस्तोर, ओरिहक पुटमुळि देवुळिये ईता, इदिन वने पुन्हट.✧

3

माट देवुळताड पिलाड-पेकोरल

1 ऊळाट, मावा देवुळबाबाल माकु नावाड मगक-मयास्क इन्जि इन्हतोग,✧ अचोन ओग माक जीवा कीस्तोग!✧ इंजेक माट निटमे देवुळताड पिलाड-पेकोरल आंदल. मति इद पोल्लो दुनियातोरिहक एका इले, बाराहक इतेके ओर देवुळतुन वने पुनोर.✧

2 ए गोटतोरिर, इंजेके माट देवुळताड पेकोरल महनल निटमे! मति पया वायना कालमते माट बेद्रमतोरल आयकल, इद पोल्लोतुन पुनवल.✧ तेला मति माक इद पोल्लो एका मन्हता इतेके, किर्स्तु देवुळदीपताहि बेस्के मल्स वायनोग अस्के,✧ किर्स्तु बह मन्हतोग, अद्रमे ओग माक दिसनोग.✧ दिसतस्के, माट वने ओना लेहका आयकल.✧

3 बोर ओना पोगोन निटम इद्रमता आसा तासिहतोर,✧ ओर सबेटोरु मावा किर्स्तु बेद्रम पवित्र मन्हतोग, अद्रमे ओर वने पापम कीयनदिन विळिससि, पवित्र आस्तोर.✧

✧ 2:15-16 2:15-16 रोम सहरतोर 12:2 ✧ 2:15-16 2:15-16 याकुब 4:4 ✧ 2:17 2:17 1 कुरिततोर 7:31 ✧ 2:18 2:18 1 पत्र 4:7 ✧ 2:18 2:18 4:1,3 ✧ 2:18 2:18 रोम सहरतोर 13:12 \$ 2:18 2:18 आक्रिता वेला इतेके, येसु किर्स्तु ओसोवने बूमतगा वायनद वेलाता मुनेता वेला आंदु. ✧ 2:19 2:19 2 योहन 7 ✧ 2:19 2:19 1 कुरिततोर 11:19 ✧ 2:20 2:20 यहुदाल 5 ✧ 2:21 2:21 3:19-20 ✧ 2:22 2:22 4:3; यहुदाल 3-4 ✧ 2:23 2:23 4:2,15; 5:1; 2 योहन 9 ✧ 2:24 2:24 4:15 ✧ 2:25 2:25 5:11,13,20 ✧ 2:26 2:26 3:7; 4:7; 2 योहन 7 ✧ 2:27 2:27 1 तिसलुनितोर 4:9; इब्रितोर 8:11 ✧ 2:28 2:28 इपिसुसतोर 3:12; कुलुसितोर 3:4; 1 योहन 3:2,21; 4:17-18 ✧ 2:29 2:29 3:7; 5:1; 3 योहन 11 ✧ 3:1 3:1 योहन 1:12; 11:52; रोम सहरतोर 8:14,16 ✧ 3:1 3:1 योहन 3:16; 1 योहन 4:9-10 ✧ 3:1 3:1 योहन 15:18,21; 16:3 ✧ 3:2 3:2 रोम सहरतोर 8:19-21,23-24 ✧ 3:2 3:2 लुकाल 17:30; कुलुसितोर 3:4; 1 योहन 2:28 ✧ 3:2 3:2 योहन 17:24; 2 कुरिततोर 3:18 ✧ 3:2 3:2 रोम सहरतोर 8:29; 2 पत्र 1:4 ✧ 3:3 3:3 रोम सहरतोर 15:12; 1 पत्र 1:3 ✧ 3:3 3:3 योहन 17:19; 2 कुरिततोर 7:1; 1 पत्र 1:15; 2 पत्र 3:14; 1 योहन 2:6

4 बोर पापम कीसोर मन्हतोर, ओर देवुळताड अडोना विस्द आस्तोर. पापम कीयना इतेके, देवुळताड अडोना विस्द आयनदे.✧

5 मति मावा पापमता सिक्सातुन तेहच ओयलाह,✧ किर्स्तु वास मतोग इनजोर, मीट पुतिर.✧ ओसो ओग पापमलेवोग आंदोग,✧ इद पोल्लो वने मीक एर्काय मन्हता.

6 अदिनेनाहक बोर किर्स्तुना संगे जोळेम आस मन्हतोर, ओर पापम कीसोर मनोर. ओसो बोर पापम कीसोर मन्हतोर, ओर किर्स्तुन बेस्केन ऊळोर; ओसो किर्स्तु बोग आंदोग इनजोर वने पुनोर.✧

7 ए पेकोरिर! बोरिने मीक नाळेह कीयलाह एमाटु.✧ बोग सेतेमताड कबस्क कीसोर ताकिहतोग, ओगु किर्स्तुना लेहका सेतेमतोग आंदोग.✧

8 मति बोर पापम कीसोर मन्हतोर, ओर देयहकना मुक्याना लोकुर आंदुर. बह इतेक, अदु सुस्मुनेताहिये पापम कीसोर वायलाह आता.✧ तानाड कबस्किन बूळे कीयलाहिये, देवुळता मगि वातोग.✧

9 ओर देवुळताड मग-मयास्क आतोर, ओर पापम कीसोर मनोर.✧ बाराहक इतेके ताना जीवा ओरगा मन्हता. ओर पापम कीसोर मनदा पगवोर, बह इतेके ओर देवुळताड मग-मयास्क आतोर.

10 इद्रमलेहका देवुळता पेकोर ओर,✧ ओसो देयहकना मुक्याना पेकोर ओर✧ इनजोर, पुनमुळ आस्ता. ओर सेतेमते ताकोर, ओसो तमा ऐंगेओर विस्वसिरिन जीवा केवोर, ओर देवुळता लोकुर आयोर.✧

जीवा कीसोर मनदना

11 माट ओर्विहक-ओर्वोग जीवा कीसोर मनदना,✧ इद पोल्लोतुन इतेके, मीट सबेटोरिर विस्वसते वाताडाह केंजतिर.✧

12 मीट कायनुना* लेहका मनमाटु. ओग देयहकना लेहका, लाग्वा बुदतोग मतोग; ओसो तना तमिन हक्कतोग. बाराहक हक्कतोग? बह इतेके तनाड कबस्क लाग्वाड मताड, मति तना तमिनाड कबस्क बार सेतेमताड मताड,✧ अदिनेनाहक तनतमिन हक्कतोग.✧

13 मावोरिर! इद दुनियाता लोकुर मीक कोंटे कीस्तोर अस्के, मीट बाममाटु.✧

14 माट इंजेके हामुरता लावताहि पेसिसि, देवुळता पिसमुळतुन दोर्किह कीतल इनजोर, माक एर्का मन्हता.✧ बाराहक इतेके, माट मावा ऐंगेओर विस्वसिरिन जीवा कीयहनल.✧ मति बोर अद्रम जीवा केवोर, ओर हातप लेहकाने मन्हतोर.

15 बोग मन्कल तना ऐंगेओर विस्वसिरिन जीवा केवोग,✧ ओना बुदि, हक्के मन्कना बुदता लेहका मन्हता.✧ हक्के मन्कना जीवातगा, अमेसाता पिसमुळ इले,✧ इदिन मीट पुतिर.

16 येसुसामि मयेनाहक तना जीवा ईतोग.✧ अस्केडाहिये जीवा कीयनद पोल्लोतुन माट पुतल. अदिनेनाहक माट वने मावा ऐंगेओर विस्वसिरासाटि गर्ज अरतेके, जीवा वने ईयलाह तयर मनदना गावले.✧

17 बोर विस्वसिरगा तम्क पिसलाह, बेचोनो मालसोम मन्हता, मति मालसोमलेवोर विस्वसिर पका तिपल आस्तोर. लेवोरा तिपलतुन ऊळिसि, मता मन्कलोरा जीवा उचुन वने नोयो इतेके, अद्रमतोर मन्कलोरा मयगा देवुळता गूनम मन्हता इन्जि, बेद्रम इनदा पगयनुर?✧

18 अदिनेनाहक पेकोरिर! माट सिरप तोडटा पोल्लो वळ्हकिस जीवा कीयनद आयो. मति देवुळता सेतेम पोल्लोतुन नमिसि, दुस्रोनाहक बेसताड कबस्क कीयना गावले.✧

येसुन विस्वस केवालोर देवुळताड पेकोर

19-20 इद्रमलेहका ओर्विहक-ओर्वोग जीवा कीतेकेने, माट देवुळता सेतेम अगदे ताकिहनल इनजोर, माक एर्का आयगा.✧ ओसो माट देवुळता मुनेह, दीराते रेयवालेवा मनदकल. अस्के मावा बुदि माक कसुर तोहतेकाय, मावा बुदतुहकाय वीळिसि, देवुळता बुद एक्वा मन्हता, अद मावा लोप्पा पूरा पुन्जि, (माक गूनम तोहतहता).

21 मावोरिर! मावा बुदि माक कसुर तोहवेके, देवुळतुन दीराते वळ्हकलाह, निटमे माक अग दोर्कगा.✧

✧ 3:4 3:4 5:17 ✧ 3:5 3:5 इब्रितोर 9:26 ✧ 3:5 3:5 योहन 1:29; 1 पत्र 1:18-20; 1 योहन 2:2 ✧ 3:5 3:5 2 कुरिततोर 5:21; 1 पत्र 1:18-19 ✧ 3:6 3:6 2:3; 3 योहन 11 ✧ 3:7 3:7 2:26 ✧ 3:7 3:7 2:29; 4:17-18 ✧ 3:8 3:8 योहन 8:44; 1 योहन 3:10 ✧ 3:8 3:8 योहन 12:31; 16:11; इब्रितोर 2:14-15; 9:26 ✧ 3:9 3:9 3:6; 5:18 ✧ 3:10 3:10 3:1 ✧ 3:10 3:10 मत्याल 13:38-39; योहन 8:44; 1 योहन 3:8 ✧ 3:10 3:10 रोम सहरतोर 13:8-10; क्लुसितोर 3:14; 1 तिमोति 1:5; 1 योहन 4:8 ✧ 3:11 3:11 योहन 15:12; 1 योहन 4:7,11-12,21; 2 योहन 5 ✧ 3:11 3:11 2:7 ✧ 3:12 3:12 कायनु ओसो हाबेल, वेर आदम-अवानाड इवुर मग मतोर. वेरडाह बेरोग दादाल कायनुना जीवा, तना तमिन ऊळिसि कविदु. अदिनेनाहक कायनु तनतमिनु हक्कतोग. (पुटमुळि 4:8) ✧ 3:12 3:12 इब्रितोर 11:4; यहूदाल 11 ✧ 3:12 3:12 बुदताड पोल्लोड 29:10; योहन 8:40 ✧ 3:13 3:13 योहन 15:18; 17:14 ✧ 3:14 3:14 योहन 5:24 ✧ 3:14 3:14 योहन 13:35; 1 योहन 2:10; 5:2 ✧ 3:15 3:15 2:9,11 ✧ 3:15 3:15 मत्याल 5:21-22; योहन 8:44; याकुब 4:2 ✧ 3:15 3:15 गलातितोर 5:19-21; तोहचीतव पोल्लोड 21:8 ✧ 3:16 3:16 योहन 10:11; 15:13 ✧ 3:16 3:16 पिलिपितोर 2:17; 1 योहन 4:17-18 ✧ 3:17 3:17 व्यवस्थाविवरण 15:7; याकुब 2:15-16; 1 योहन 4:20 ✧ 3:18 3:18 2 योहन 3 ✧ 3:19-20 3:19-20 2:21 ✧ 3:21 3:21 रोम सहरतोर 14:22; इपिसुसतोर 3:12; 1 योहन 2:28; 5:14

22 अस्के माटु देवुळतुहक विचर वातप कीयनल,✧ ओसो तानाड अडोड माळसोर ताकिह्नल.✧ अदिहक माक गर्ज मतद तान ताल्हकतेके, अद माक दोर्किहता.✧

23 अद्रमे तना मगि येसु किर्स्तुना पोगोन, माट विस्वस कीयना इनजोर, देवुळ उकुम ईता.✧ अद्रमे माट ओर्विहक-ओर्वोग जीवा कीयना इनजोर बार, किर्स्तु उकुम ईतोग.✧

24 ओसो बोग देवुळता उकुमतुन केंजिस ताकिहतोग, ओग ताना संगे जोळेम आस मन्हतोग,✧ अहे अद वने ओना जीवातगा जागा आस्ता.✧ इद्रमलेहका देवुळि मावा जीवातगा जागा आस्ता इनजोर, माक ईतद ताना पवित्र जीवाते, माट पुनदा पगयहनल.✧

4

देवुळता जीवा, ओसो लेसिह कीयनद जीवा

1 मावोरिर! नयगा देवुळता जीवा मन्हता इनवालोर, सबेटोरा पोगोन विस्वस तासमाट. (देवुळता कबुर वेहवालोराम इनजोर,) जोल कबुरतोर वेल्लाटोर, दुनियाते तिरियसोर नाळेह कीस्तोर.✧ अदिनेनाहक ओरगा नितम देवुळता जीवा मन्हताया, इले इनजोर, सेतेमतुन पर्हकिस ऊळाट.✧

2 ओरगा नितम देवुळता जीवा मन्हताया, इले इनजोर, मीट इद्रमलेहका ऊळकिर: येसु किर्स्तु मन्कल मारियिस, इद बूमते वातोम इनजोर बोर वेहतहतोर, ओर देवुळता जीवाताहि वळ्हकिहतोर.✧

3 मति बोर, येसु किर्स्तु मन्कल मारियिस वावोग इनजोर वेहतहतोर, ओर देवुळता जीवाताहि वळ्हकोर.✧ इद्रमतोर इतेके, येसु किर्स्तुना विस्दतोर आंदुर. किर्स्तुना मोदुल विस्दतोग वायनोग इनजोर, मीट केंजिस मतिर. मति ओग विस्दतोना बुदि, इंजेक इंका इद दुनियाते मन्हता.✧

4 ए पेकोरिर! मीट देवुळताहि पुटोरिर आंदिर.✧ मियगा मनदनद ताना पवित्र जीवा, दुनियाते मनदनद देयहकना मुक्याहकाय, एक्वा बेरा लावता आंदु.✧ अदिनेनाहक मीट ओर जोल काहवालोरिन गेल्सतिर.✧

5 (देवुळता पोल्लो ततोम इनजोर नाळेह केवालोर,) इद दुनियाता बुदतोर आंदुर. अदिनेनाहक दुनियाताडे पोल्लोड वळ्हकिहतोर. अहे इद दुनियातोर लोकर ओराड केंजिहतोर.✧

6 मति माट देवुळता लोकरल.✧ बोर देवुळतुन पुतोर, ओर मावा पोल्लोतुन केंजिहतोर;✧ मति बोर देवुळतुन पुनोर, ओर मावा पोल्लोतुन केंजोर. इद्रमलेहका सेतेमता पवित्र जीवा ओरगा मन्हताया,✧ बार लेसिह कीयनद जीवा मन्हता इनजोर,✧ माक पुनमुळ आस्ता.

जीवा कीयनद देवुळिये

7 गोतयालोरिर! माट ओर्विहक-ओर्वोग जीवा कीयना गावले.✧ जीवा कीयनद पोल्लो देवुळतगडाये आंदु. बोर जीवा कीस्तोर, ओर देवुळताड पिलाड-पेकोर आसि, तान पुतोर.✧

8 देवुळि जीवा कीयनद आंदु.✧ अदिनेनाहक बोर दुसोरिन जीवा केवोर, ओर तान पुनोर.✧

9 तना मगना मेटे, माक पिसमुळ दोर्कि इनजोर, देवुळि तना वगोगे मगिन इद दुनियाते लोहच मता. इद्रम कीसि, नना लोकरिन जीवा कीयनन इनजोर तोहता.✧

10 बेद्रम जीवा कीयना इनजोर, माट देवुळतुन जीवा कीसि तोहवल. मति देवुळिये इद पोल्लोतुन बेस-नेहना तोहता.✧ बेद्रम इतेके, अद माक जीवा कीता, ओसो तना मगि मावा पापमता सिक्सातुन तना पोगोन एचि डोलेग इनजोर, ओन लोहच मता.✧ इदे नितम जीवा कीयनद आंदु.✧

11 अदिनेनाहक मावोरिर! देवुळि माक इचोन जीवा कीता इतेके, माट वने ओर्विहक-ओर्वोग जीवा कीयना गावले.✧

12 बोगे बेस्केन देवुळतुन ऊळोग;✧ मति माट ओर्विहक-ओर्वोग जीवा कीतेकेने, देवुळि मावा जीवातगा जागा आस्ता.✧ जागा आसि, मयगा मनदनद ताना गूनमि लोकरिहक पूरा दिसिहता;✧ (अस्के देवुळतुन ऊळवेकाय, ओर तान पुनदा पगयहतोर.)

✧ 3:22 3:22 योहन 8:29; इब्रितोर 13:20-21; 1 योहन 5:14 ✧ 3:22 3:22 2:3 ✧ 3:22 3:22 अय्यूब 22:16-27; मत्याल 7:7; 21:22; योहन 9:31; याकुब 4:3 ✧ 3:23 3:23 योहन 6:29; 1 योहन 4:15; 5:13 ✧ 3:23 3:23 2:7 ✧ 3:24 3:24 योहन 6:56; 10:38; 1 योहन 2:3 ✧ 3:24 3:24 2:3; 4:15 ✧ 3:24 3:24 योहन 14:17; रोम सहरतोर 8:9,14,16; 1 तिसलुनितोर 4:8; 1 योहन 4:13 ✧ 4:1 4:1 यिर्मयाह 14:14; 2 पत्र 2:1; 1 योहन 2:18; 2 योहन 7; तोहचीतव पोल्लोड 2:2 ✧ 4:1 4:1 यिर्मयाह 29:8; 1 कुरिततोर 12:10; 1 तिसलुनितोर 5:19-21; 2 तिसलुनितोर 2:2 ✧ 4:2 4:2 योहन 1:14; 1 योहन 1:2; 2:23 ✧ 4:3 4:2-3 1 कुरिततोर 12:3 ✧ 4:3 4:3 2 तिसलुनितोर 2:3-7; 1 योहन 2:18,22; 2 योहन 7 ✧ 4:4 4:4 4:6 ✧ 4:4 4:4 रोम सहरतोर 8:31; कुलुसितोर 2:15 ✧ 4:4 4:4 2:13-14; 5:4 ✧ 4:5 4:5 योहन 15:19; 17:14,16 ✧ 4:6 4:6 योहन 8:23; 1 योहन 4:4; 5:19 ✧ 4:6 4:6 योहन 8:47; 10:3-5; 18:37 ✧ 4:6 4:6 योहन 14:17 ✧ 4:6 4:6 1 तिमोति 4:1 ✧ 4:7 4:7 3:11; 4:11; 2 योहन 5 ✧ 4:7 4:7 1 योहन 2:3,29; 5:1 ✧ 4:8 4:8 4:7,16 ✧ 4:8 4:8 3:10 ✧ 4:9 4:9 योहन 3:16-17; 1 योहन 4:16; 5:11,13,20 ✧ 4:10 4:10 रोम सहरतोर 5:8,10; 1 योहन 4:19 ✧ 4:10 4:10 रोम सहरतोर 3:25-26; इब्रितोर 2:17; 1 योहन 2:2 ✧ 4:10 4:9-10 3:1 ✧ 4:11 4:11 4:7; 2 योहन 5 ✧ 4:12 4:12 योहन 1:18; 1 तिमोति 6:16; 1 योहन 4:20 ✧ 4:12 4:11-12 1 योहन 2:5; 3:11 ✧ 4:12 4:12 2:5; 4:17-18

13 देवुळि तना पवित्र जीवातुन, मावा जीवातगा उदिह कीता. अदिनेनाहक माट ताना संगे जोळेम आतल. ओसो अद मयगा जागा आस्ता इनजोर, माट पुह्नल.✧

14 इद दुनियातोरिन पिसिह कीयलाहि, देवुळबाबाल तना मगिन लोहतोग इनजोर,✧ माट ऊळतोम. ओसो अद पोल्लो निटमे मन्हता इनजोर, साक्सि मन्हनोम.

15 येसुये देवुळता मगि इनजोर, बोर कबुल कीस्तोर, ओरा जीवातगा देवुळ जागा आस्ता;✧ ओसो ओर वने देवुळता संगे जोळेम आस मन्हतोर.✧

16 देवुळि माक जीवा कीता इनजोर इंजेके पुतल,✧ ओसो इद पोल्लोता बर्वसते ताकिह्नल. देवुळि जीवा कीयनद आंदु.✧ अदिनेनाहक बोर जीवा कीसोर मन्हतोर, ओर ताना संगे जोळेम आस मन्हतोर. ओसो अद वने ओरगा जागा आस्ता.✧

17-18 देवुळि इद दुनियाते मावा ताकमुळतुन ऊळिसि, येसुना ताकमुळतुन ऊळतप आंदु.✧ अदिनेनाहक देवुळि सबेटोर लोकुरा नेयम कीयहपा,✧ माट रेयवालेवा दीरा पोस मनदकल.✧ सिक्सातुहक मन्कलोर रेयिह्तोर, मति बोग देवुळता गूनमते निंदिस मन्हतोग,✧ ओनगा रेय वसनद पोल्लो मनो.✧ ओग देवुळता नेयमते बाताल सिक्सा दोर्कगा इन्जि रेयोग. मति बोग विस्वसि देवुळता गूनमते निंदिस मनोग, ओगु नेयमतेनाहक रेयिह्तोग.

19 देवुळिये मुने माक जीवा कीता, अदिनेनाहक माट जीवा कीयह्नल.✧

20 बोगाय, नना देवुळतुन जीवा कीयह्नन इद्रम इन्हतोग, मति तना ऐंगेटोग विस्वसिन कोंटे कीस्तोग इतेके, ओग जोल मन्कल आंदोग.✧ तनाड कोंडाहक दिसवाल ऐंगेटोग विस्वसिन जीवा केवोग इतेके,✧ तन्क दिसवद देवुळतुन✧ ओग बह जीवा कीया पगयह्तोग?✧

21 देवुळि माक इद्रम उकुम ईता: बोग देवुळतुन जीवा कीस्तोग, ओग तना ऐंगेटोग विस्वसिन वने जीवा कीयना गावले.✧

5

माट दुनियाताड लाग्वाड कबस्कनगा एकवल

1 येसुये देवुळ लोहतोग पिसिह केवाल इनजोर, बोर बोर विस्वस कीस्तोर, ओर देवुळताड मग-मयास्क आस्तोर.✧ ओसो बोगाय तना बाबान जीवा कीस्तोग, ओगु बाबानगडाहि पुटोर सबेटोरिन वने जीवा कीस्तोग.✧

2 अद्रमे माट देवुळतुन जीवा कीसि, ताना उकुमतुन केंजिस अद्रम ताकतेके, तानाड मग-मयास्किन माट जीवा कीयह्नल इनजोर,✧ माक एर्का आस्ता.

3 तानाड अडोन माळसोर ताकतेके, माट देवुळतुन जीवा कीयह्नल इन्जि, माक एर्का आस्ता.✧ अद्रमे तानाड अडोड माळलाह, वेल्ला तिपलताड इलेड.✧

4 बाराहक इतेके बोर देवुळताड मग-मयास्क आस्तोर, ओर इद दुनियाताड सबे लाग्वाड कबस्कने एगोर. इंजेक माट देवुळता पोगोन विस्वस कीतल, अदिनेनाहके दुनियाताड सबे लाग्वाड कबस्कनगा एकवल.✧

5 येसुये देवुळता मगि इनजोर बोग विस्वस कीस्तोग,✧ ओग इद दुनियाताड लाग्वाड कबस्कनाहि पिहट अरयह्तोग.✧

येसुना साक्सि

6 बोग देवुळताहि इद ब्रमतगा वातोग, ओग वासि देवुळता पेदिरते एग मीतोग. ओसो हव्कनागुटातगा नेतुर पोहचि, (मोक आयलाह वास मतोग,) ओग येसु किर्स्तुय आंदोग. ओग बोग आंदोग इन्जि, सिरप ओना एग मीयना रिबजिये तोहो, मति ओना नेतुर पोहच मोक आयनद कबळ वने तोहतहता. इद्रम देवुळता पवित्र जीवा, इद पोल्लोता साक्सि ईस्ता. बाराहक इतेके, देवुळता पवित्र जीवा सेतेमता मन्हता.✧

7-8 येसुना साक्सि ईयनव मूंड मन्हताड:✧ पवित्र जीवा, देवुळता पेदिरते मीतद एगु ओसो येसु पोहतद नेतुरि.✧ इव मूंड आस कलियिसि साक्सि ईस्ताड.

9 माट इतेके मन्कलोर ईतद साक्सितुन केंजिसि, इद सेतेमे मन्हता इह्नल. मति देवुळि ईयनद साक्सि इतेके, मन्कलोरा साक्सितुहकाय, बेचोनो वीळिस बेरा, ओसो पका बर्वस लायकता आंदु!✧ बह इतेके देवुळि तना मगना लोप्पा साक्सि ईता.✧

✧ 4:13 4:13 रोम सहरतोर 8:9; 1 योहन 3:24 ✧ 4:14 4:14 योहन 3:17; 4:42; 1 योहन 2:2 ✧ 4:15 4:15 रोम सहरतोर 10:9; 1 योहन 2:23; 3:23; 5:1,5 ✧ 4:15 4:15 2:24; 3:24 ✧ 4:16 4:16 4:9 ✧ 4:16 4:16 4:7-8 ✧ 4:16 4:16 4:12-13 ✧ 4:17-18 4:17-18 योहन 17:22-23; 1 योहन 2:6; 3:7,16 ✧ 4:17-18 4:17-18 इब्रितोर 9:27 ✧ 4:17-18 4:17-18 2:28 ✧ 4:17-18 4:17-18 2:5; 4:12 ✧ 4:17-18 4:17-18 रोम सहरतोर 8:15 ✧ 4:19 4:19 4:10 ✧ 4:20 4:20 1:6,8,10; 2:4,9,11 ✧ 4:20 4:20 3:17 ✧ 4:20 4:20 4:12 ✧ 4:20 4:20 1 पत्र 1:8 ✧ 4:21 4:21 लैव्यवस्था 19:18; मत्याल 5:43-44; 22:37-39; योहन 13:34; 1 योहन 2:7; 3:11 ✧ 5:1 5:1 1 योहन 2:22-23,29; 4:15 ✧ 5:1 5:1 4:7 ✧ 5:2 5:2 3:14 ✧ 5:3 5:3 योहन 14:15; 1 योहन 2:3; 2 योहन 6 ✧ 5:3 5:3 मत्याल 11:30; 23:4 ✧ 5:4 5:4 योहन 16:33; 1 कुरिततोर 15:57; 1 योहन 2:13; 4:4 ✧ 5:5 5:5 4:15; 5:1 ✧ 5:5 5:4-5 2:14-15 ✧ 5:6 5:6 मत्याल 3:16-17; मार्कल 1:10-11; लूकल 3:19-22; योहन 15:26; 16:13-15 * 5:6 5:6 अस्के बोर जोल काहवालोर तिरियंदुर. देवुळता पेदिरते येसु एग मीतस्के, ओना मेदुलतगा किर्स्तुना जीवा ओळियता, पया ओग डोलनामुने, ओनगडाहि किर्स्तुना जीवा पेसिस अता, इद्रम ओर काहन्दुर. ✧ 5:7-8 5:7-8 व्यवस्थाविवरण 19:15 ✧ 5:7-8 5:7-8 योहन 19:34 ✧ 5:9 5:9 योहन 5:34,37; 8:18 ✧ 5:9 5:9 मत्याल 3:17; मार्कल 1:11; लूकल 3:19-22; योहन 5:32,37

10 अदिनेनाहक देवुळता मगि येसुसामिन बोग विस्वस कीस्तोग, ओग इद साक्सितुन तना जीवातगा तासिह्तोग.✱ मति बोग विस्वस केवोग, ओग देवुळतुन जोल इन्ह्तोग.✱ बाराहक इतेके देवुळ कुद तना मगना लोप्पा ईतद साक्सिता पोगोन, ओग विस्वस केवोग इनजोरे.

11 देवुळि ईतद साक्सि इद्रम मन्हता इतेके, देवुळि माक अमेसाता पिसमुळ ईता, अद पिसमुळि ताना मगि येसुसामिनगा दोर्किहता.✱

12 बोग देवुळता मगना संगे जोळेम आसि मन्ह्तोग, ओनगा अद पिसमुळ मन्हता. मति बोग येसुसामिन विस्वस केवोग, ओनगा मात्रम अद पिसमुळ इले.✱

देवुळता अमेसाता पिसमुळि

13 देवुळता मगि येसुसामिना पोगोन विस्वस केवालोरिर,✱ अमेसाता पिसमुळ इंजेके मियगान मन्हता इन्जि,✱ मीट पुनदना इनजोर, रासलाह आतन.

14 देवुळता विचर मतपु, माट तान बातालाय ताल्हकतेके, अद मावा पोल्लोतुन केंजिहता इनजोर, माक दीरा मन्हता.✱

15 देवुळि मावा ताल्हकनदिन केंजिहता इनजोर, माट पुहनल इतेके, माट बाताल तान ताल्हकतल, अद माक दोर्कताये इनजोर वने, माक एर्का मन्हता.✱

16 बोगाय तना तोळतोग विस्वसिनु, देवुळताहि एगिह केवद† पापम कीयहपा ऊळतेके, ओनेनाहक ओग पार्तना कीयना गावले. पापम केवाल पापमताह मलतेके, देवुळि ओन्क पूना पिसमुळ ईयगा.✱ इद्रमता पापमते बोर दल्लिस मन्ह्तोर, ओरिन अद पापम देवुळताहि एगिह केवो आयगा, ओरेनाहके नना इव पोल्लोड वेहतलाह आतन. मति बेद पापम देवुळताहि एगिह कीस्ता‡, अद पापम केवानेनाहक मीट पार्तना कीम्हटु इनजोर नना वेहोन.✱

17 सबे लाग्वाड कबस्कु पापमे आस्ताड,✱ मति सबे पापम कबस्कु देवुळताहि एगिह केवोड§.

18 बोर् देवुळताड मक्क-मयास्क आस्तोर, ओर पापम कीसोर मनोर इनजोर, माक एर्काय मन्हता.✱ देवुळता मगि येसुसामि ओरिन ऊळेवाळे कीस्तोग, देयहकना मुक्याल* ओरिन बोय पगवो.✱

19 ताना कयदे इद पूरा लाग्वा दुनिया मन्हता,✱ मति माट इतेके देवुळता लोकुरल आंदल इनजोर, माट पुहनल.✱

20 देवुळता मगि येसुसामि इद बूमतगा वासि, सेतेम देवुळतुन पुनदना इन्जि, ओग माक बुद ईतोग.✱ माट इंजेके इदे नितम देवुळता संगे जोळेम आतल इतेके, ताना मगि येसु किर्स्तुना संगे जोळेम आतल. सेतेम देवुळ ओसो अमेसाता पिसमुळ एवाल वेगे आंदोग.✱ माक विस्वसिरिहक इव सबे पोल्लोड एर्काय मन्हताड.

21 अदिनेनाहक पेकोरिर, मीटु सबे जोल पेन-बोमानगडाह जेक मन्हटु.✱

✱ 5:10 5:10 रोम सहरतोर 8:16; तोहचीतव पोल्लोड 12:17 ✱ 5:10 5:10 योहन 3:33; 1 योहन 1:10 ✱ 5:11 5:11 योहन 1:4; 3:36; 1 योहन 1:2; 2:25; 4:9; 5:13,20 ✱ 5:12 5:12 योहन 3:15-16,36 ✱ 5:13 5:13 3:23 ✱ 5:13 5:13 1:2; 2:25; 4:9; 5:11,20 ✱ 5:14 5:14 मत्याल 7:7; योहन 14:13-14; याकुब 4:3; 1 योहन 3:21-22 ✱ 5:15 5:15 मार्कल 11:24 † 5:16 5:16 देवुळताहि एगिह केवद मोदुल कागिदते “हामुरतके ओसेवद”. ✱ 5:16 5:16 याकुब 5:15 ‡ 5:16 5:16 देवुळताहि एगिह कीस्ता मोदुल कागिदते “हामुरतके ओसीस्ता”. ✱ 5:16 5:16 1 योहन 3:14; 5:12 ✱ 5:17 5:17 3:4 § 5:17 5:17 देवुळताहि एगिह केवोड मोदुल कागिदते “हामुरतके ओसेवोड”. ✱ 5:18 5:18 3:9 * 5:18 5:18 देयहकना मुक्याल मोदुल कागिदते “लाग्वदु”. ✱ 5:18 5:18 योहन 14:30; 1 योहन 2:13; यहुदाल 21 ✱ 5:19 5:19 योहन 12:31; 17:15; गलातितोर 1:4 ✱ 5:19 5:19 4:6 ✱ 5:20 5:20 लूकाल 24:45 ✱ 5:20 5:20 योहन 1:1; 1 योहन 1:2; 5:11,13 ✱ 5:21 5:21 1 कुरिततोर 10:7,14; 1 तिसलुनितोर 1:9

किर्स्तुना बळयि योहन रासतद दुस्त्रा मल्काता सीटि

इद सीटुन बोग रासतोग, इद पोल्लो सीटटे रासतद इले. मति “नना मुनेतोग पेदामन्कनन” इद्रम रासतद मन्हता. इद पोल्लोतुन ऊळिसि, मुनेतोग पेदामन्कल योहनिये इद सीटुन रासतोग इन्जि, मुनेतोर पेदल्क इंदुर. इद सीटि “देवुळ आचतद बायिनेनाहकु ओसो तानाड पिलाड-पेकोरेनाहकु” इन्जि रासतद मन्हता. “बायि ओसो तानाड पिलाड-पेकोर” इतेके, बेदो उंदि विस्वसिरा मुडुहक रासतद मन्हता इनजोर, बोर बोर इन्हतोर. ओसो बोर-बोर, उंद बेदो विस्वसि आंचाहकु, ओसो तानाड पिलाड-पेकोरिहक रासतद मन्हता, इनजोर इन्हतोर.

इद सीटुन योहन बाराहक रासतोग इतेके, वेर विस्वसिर बेस येसु कागहतप सेतेमते ताकिंदुर, मति वेरा एरियाते वेल्लाटोर जोल कागहवालोर नाग-नाग वेलियसोर, लोकरिन लेसिह कीसोर मतोर. अदिनेनाहकु इद्रमतोर जोल कागहचि, देवुळतगडाह जेक ओयवालोरगडाह मीट उसरते मन्हट, ओरिन जेक तासिसि मीवाड लोहकने वायलाह एमाट. अहे सबेटोर विस्वसिरि विस्वसते बेस मेकिंस मन्हट, आपुना मनमुळतुन बेस तासाट, ओर्विहक-ओर्वोग जीवा कीस देवुळता पोल्लोतुन केंजिसि पिसाट इन्जि, योहन इद सीटटगा रासलाह आतोग.

ओर्विहक-ओर्वोग जीवा कीयनद पोल्लो

1-2 नना नीवा पेदामन्कनन इद सीटुन रासिहन्न. * देवुळ आचतद बायिनेनाहकु, * ओसो तानाड पिलाड-पेकोरेनाहकु, रासलाह आतन. * देवुळता सेतेम पोल्लो मावा जीवातगा मन्हता, ओसो मावा संगे अमेसा मनदगा वने. * अद सेतेम पोल्लो वेहतपु, नना मीक जीवा कीतन. (नना वगोनने आयो, देवुळ तोहतद सेतेमतुन पुतोर सबेटोर वने, मीक जीवा कीस्तोर. *) इद सेतेमतुन पुन्जि, माट विस्वस कीतल.

3 माट सेतेमतुन पुताहकु, ओर्विहक-ओर्वोग जीवा कीयलाह आतल. * अदिनेनाहक मावा देवुळबाबाल ओसो ओना मगि येसु किर्स्तु, माक देव्वा ईयनुर, जीवा लोपनुर, सुकमते तासनुर. *

4 बायि, नना नीवाड उच्चुर पिलाड-पेकोरा पोल्लोतुन केंजतन. देवुळबाबाल माक बेद उकुम ईतोग, अदिना लेहका ओर सेतेमते ताकलाह आतोर इनजोर केंजिसि, नना पका गिर्दा आतन. *

5 केंजा! नना नीक पूना उकुम रासोन; मति माट मुने केंजतल, अदे उकुमतुन रासलाह आतन. इतेके माट ओर्विहक-ओर्वोग जीवा कीयना, इदे अद उकुम आंदु. *

6 मीट विस्वस कीतस्केडाहि केंजिहन्निर अद्रमलेहकाने, (ओर्विहक-ओर्वोग जीवा कीम्हट इनजोर,) देवुळि उकुम ईता. ताना उकुम केंजिस ताकनदे, नितम जीवा कीयनद आंदु. *

जोल कागहवालोरगडाह उसरते मनदना

7 लोकरिन नाळेह कीस लेसिह केवालोर वेल्लाटोर, दुनियाते पेसतोर. * येसु किर्स्तु मन्कल मारियिस इद बूमते वावोग इनजोर, ओर वेहतलाह आतोर. इद्रम वेहवालोर लेसिह केवालोर, ओसो किर्स्तुना विस्वसतोर आंदुर. *

8 उसरते मन्हट! माट इचानाह बेदिनेनाहक कहेतेम कीतोम, अदिन मीट मायिह केमाट. (देवुळि इनम ईकन इनजोर पोल्लो विस्सता,) अद पूरा इनम मीक दोर्कना, अद्रमलेहका पिसाट.

9 किर्स्तु कागहतव पोल्लोनु, बोग विस्वस केवा जेक दास्तोग, ओग देवुळता संगे जोळेम आयोग. * मति किर्स्तु कागहतव पोल्लोन, बोग विस्वस कीसोर मन्हतोग, ओग देवुळबाबाना ओसो ओना मगना संगे वने, जोळेम आस मन्हतोग. *

10 अदिनेनाहक वेहतलाह आतन, किर्स्तु कागहतव पोल्लोन कागहवोग मन्कल, मियगा कागहतलाह वातेके, ओन मीवा लोते केयमाट, ओसो जोहर वने केमाट. *

11 अद्रमतोन्क तोळ आयवाल मन्कल, ओनाड लाग्वाड कबस्कने कलियिह्तोग. *

12 इंजेके मीक वेहतलाहि, नयगा वेल्लाडे पोल्लोड मन्हताड; मति अविस्किन नना सीटटे रासोन. बह इतेके ननाने मियगा वायकन अस्के, माट ओर्विहक-ओर्वोग मोकम मुनेह वळहककल इन्जि, आसा कीयलाह आतन. * अस्के माट बेस-नेहना गिर्दा आयकल.

* 1:1-2 1:1-2 3 योहन 1 * 1:1-2 1:1-2 13 * 1:1-2 1:1-2 बायि इतेके पूरा विस्वसि मुल. तानाड पिलाड-पेकोर इतेके, मुडोर मन्कलोर मनदसुर. इलवेके बायि, तानाड पिलाड-पेकोर इतेके, बेदो विस्वसि आंचळि, ओसो तानाड पिलाड-पेकोर मनदसुर. अस्के पका विस्वसतेनाहकु, वेल्लाटोर विस्वसि मकिंस मन्जि, येसुन मोळिंकंदुर. इद सीटि विस्वसतोग कयदे दोर्कतेके, बोरिहक रासतद मन्हता इन्जि, ओरिहक एका आयना आयो, इदिनेनाहक योहन इद्रम रासतोग बहे. * 1:1-2 1:1-2 2 पत्र 1:12 * 1:1-2 1:1-2 1 योहन 3:18; 2 योहन 3; 3 योहन 1 * 1:3 1:3 1-2 * 1:3 1:3 रोम सहरतोर 1:6-7 * 1:4 1:4 1 कुरिततोर 13:6; 3 योहन 3 * 1:5 1:5 योहन 13:34-35; 15:12,17; 1 योहन 2:7; 3:11; 4:7,11 * 1:6 1:6 योहन 14:15; 1 योहन 2:5; 5:3 * 1:7 1:7 1 योहन 2:19,26; 4:1 * 1:7 1:7 1 योहन 4:2-3 * 1:9 1:9 3 योहन 9 * 1:9 1:9 योहन 7:16; 8:31; 1 योहन 2:23 * 1:10 1:10 रोम सहरतोर 16:17 * 1:11 1:11 इपिसुसतोर 5:11; 1 तिमोति 5:22; यहूदाल 23 * 1:12 1:12 3 योहन 13-14

13 देवुळ आचतद[☆] नीवा एलानाड[†] पिलाड-पेकोर, मीक जय येसु इनदलाह आतोर.

[☆] **1:13 1:13 1-2** [†] **1:13 1:13** एलाळि इतेके, इदु वचन 1ता “बायिना” एलाळि. इगा इद्रम तेळियिहता इतेके, इदु बेदाय विस्वसि आंचाळ मनदगा, आयवेके बेदाय विस्वसि मुलु.

किर्स्तुना बळयि योहन रासतदु मुचाकेपाता सीटि

इद सीटटुन रासवाल येसु किर्स्तुना बळयि योहन आंदोग, तना गोततोग गयुस पेदिरतोन्क रासतोग. गयुस किर्स्तुना पोल्लोतुन बेस केंजिसि ताकिंदोग. विस्वसिर ओनगा अतेके, ओरिहक बेदाय कबळ कीसीयहपा, नाळेह केवालेवा कीसीदोग. पुनवोर सेवकिर मतेक तेला, बेस जागा-पग्सा कीदोग, अहे सबेटोर विस्वसिरिन पका जीवा कीदोग. गयुसना इद कबुरतुन केंजिसि, योहन पका गिर्दा आसि, इद सीटि रासिहतोग.

ओसो दियुत्रिपे इनवाल, विस्वसिरा मुडा सेवक मतोग, मति येसुना सेतेमता कबुरतुन पोकर केवालोर, देवुळताड सेवकिरिन बोन्नगान वायलाह एवोग आंदोग. दुसोरिन वने ओर सेवकिरेनाहक जागा-पग्सा कीयलाह एवोग आंदोग. अदिहक नना अगा वासि, ओन सुद्रे कीकन इनजोर, योहन इद सीटटगा रासिहतोग.

योहन गयुसिहक सीटि रासिहतोग

1 नना मुनेतोग पेदामन्कनन आंदन. ✧ नावा गोतयानिन गयुस, इद सीटि नीक रासलाह आतन. नना नावा जीवाताहि नीक जीवा कीयहनन. ✧

2 नावा गोतयानिन! नीवा जीवा देवुळता संगे जोळेम आसि सुकमते मन्हता, अद्रमलेहका सबे पोल्लोने निमा सुकमते मनदना. बेदे रोगमि, दुकि आयवा बेस मनदना इनजोर, नना पार्तना कीयलाह आतन.

3 उय्तर विस्वसिर वासि, गयुसि निटमे सेतेमते ताकसोर पिसलाह आतोग इनजोर, कबुर ततोर. अदिनेनाहक नना पका गिर्दा आतन. ✧

4 नावाड पेकोर सेतेमते ताकसोर पिसलाह आतोर इनजोर केंजिसि, नावा जीवातुहक बेस गिर्दा आता. ✧ बेदे दुस्रा पोल्लो तान्काय वीळिस नाक गिर्दा एवो. ✧

विस्वसिरा सेवा-साकुर कीयना

5 नावा गोतयानिन! मावोर विस्वसिर नियगा वातेके, निमा ओरिहक बेदाय कबळ कीसीयहपा, नाळेह केवालेवा कीसीयहनिन. पुनवोर विस्वसिर मतेक तेला, ओरिन बेस ऊळिहनिन. ✧

6 निमा ओरिन पका जीवा कीतिन इन्जि, ओर नीवा बेसतल साक्सि इगडोर विस्वसिरा मुडुहक वेहतोर. देवुळतुहक विचर वानाह, निमा ओर सेवाकिरा सेवा-साकुर कीसि लोहतेके बेसु! ✧

7 ओर किर्स्तुना सेवातुहक पेसतोर, साय्तातेनाहक ओरु विस्वस केवोरगा अनोर.

8 ओरु सेतेम पोल्लोन वेहतनद कबळ केवालोर आंदुर. अदिनेनाहक माट अद्रमतोरिहक साय्ता कीयना गावले. ✧ अद्रम कीतेके, माट वने ओरा संगे सेतेमतेनाहक कबळ केवालोर लेहका आयकल.

9 नना विस्वसिरा मुडुहक, उंद सीटि वने रासिस लोहच मतन. मति दियुत्रिपे इनवाल, विस्वसिरा मुडगा तना अदिकर ताकिह कीयलाह बोटटोग. अदिहक ओग नना वेहतनदिन केंजोग. ✧

10 अदिनेनाहक नना अगा वासि, ओग बाताल बाताल कीयलाह आतोग, अदिन सबेटोर विस्वसि मुडोरिन वेहतकन. ओग नावा पोगोन, करबताड पोल्लोने जोल कसुर वाटिहतोग; अचोने आयो, उननाटोर विस्वसिर ओनगा अतेके, ओरिन बेस गिर्दाति ऊळोग. ✧ ओसो विस्वसिरिन वने, अद्रमलेहका कीयलाहि एवोग. अद्रम केवालोरिन विस्वसिरा मुडाहि पलते पेहचीस्तोग. ✧

11 नावा गोतयानिन! लाग्वा कबळ केवालोर लेहका आयो, मति बेसता कबळ केवालोर लेहका कीम. ✧ बेसता कबळ केवाल मन्कल देवुळतोग आंदोग. ✧ मति लाग्वा कबळ केवाल देवुळतुन पुनोग. ✧

12 देमेतिरियुस इनवान सबेटोर बेसतोग इनजोर इन्हतोर. ✧ सेतेमता इसबते वने, ओग बेसतोग मन्कल आंदोग. ओग बेसतोग इनजोर, माट वने वेहतलाह आतोग. माट वेहतनद सेतेम इनजोर, निमा इतेके पुतिने. ✧

आक्रिता जोहर

13 नीक वेहतलाह नयगा ओसो वेल्लाडे पोल्लोड मन्हताड, मति अव पोल्लोन इद्रम सीटटे रास वसो.

14 मति नीक बेस्के कलियकन अस्केन, माट ओर्विहक-ओर्वोग मोकम मुनेह वळहककल इन्जि, नना आसा कीयलाह आतन. ✧

15 देवुळि नीक सुकम ईयि. इगडोर मावोर नीक जय येसु वेहतहतोर. मियगडोर मावोरिन ओर्विन-ओर्विन नयेनाह जय येसु वेहा.

✧ 1:1 1:1 2 योहन 1-2 ✧ 1:1 1:1 2 योहन 1-2 ✧ 1:3 1:3 2 योहन 4 ✧ 1:4 1:4 1 कुरिततोर 4:14 ✧ 1:4 1:3-4 1 कुरिततोर 13:6 ✧ 1:5 1:5 रोम सहरतोर 12:13; इब्रितोर 13:2 ✧ 1:6 1:6 तीतुस 3:13 ✧ 1:8 1:6-8 रोम सहरतोर 10:15 ✧ 1:9 1:9 2 योहन 9 ✧ 1:10 1:10 2 योहन 10; 3 योहन 5 ✧ 1:10 1:10 योहन 9:34 ✧ 1:11 1:11 देवुळताड पाटाड 34:14; 37:27 ✧ 1:11 1:11 1 योहन 2:29; 3:10 ✧ 1:11 1:11 1 योहन 3:6 ✧ 1:12 1:12 बळयिर 6:3; 1 तिमोति 3:7 ✧ 1:12 1:12 योहन 19:35; 21:24 ✧ 1:14 1:13-14 2 योहन 12

किर्स्तुना सेवक यहूदाल रासतद सीटि

इद सीटटुन रासवाल किर्स्तुना सेवक यहूदाल आंदोग. (इद सीटटुन रासवाल यहूदाल, येसुन पोसीतोग यहूदाल इस्केर्योत आयोग.) यहूदाल इद सीटटुन बाराहक रासतोग इतेके, उच्चुर जोल कागहवालोर मन्कलोर, विस्वसिरा मुडगा नेडिसि, मुडोरिन नाळेह कीस लेसिह कींदुर. इद पोल्लोतुन विस्वसिरिहक तेळियिह कीयलाहि, इद सीटटुन रासतोग. ओसो देवुळि उंदिय मल्का ईतद, विस्वसता सेतेम पोल्लोतेनाहक लळेम आम्हटु इनजोर, यहूदाल इद सीटटुगा रासतोग.

मुनेता पोल्लो

1 नना यहूदानन, येसु किर्स्तुना सेवकनन, याकुबना तमोनन.* बोरिन देवुळबाबाल आचतोग, जीवा कीतोग, ओसो येसु किर्स्तु मल्स वानाहजोम बेस-नेहना तासतोग,✧ ओरिहके इद सीटि रासलाह आतन.

2 देवुळि मीक ऊळिस पका दया कीयि, सुकम ईयि, जीवा कीयि.✧

जोल कागहवालोर

3-4 नावा गोततोरि! देवुळि माट सबेटोर मन्कलोरिन पिसिह कीतद पोल्लोतुन✧ रासलाहि, नाक पकाय विचर वास मता. मति उच्चुर मन्कलोर मावा मुडगा कुस्के नेडतोर. ओरिहक देवुळताहि सिक्सा दोर्किहता इनजोर, मुनेन ताना साङ्गमतगा रासतद मन्हता.✧ ओर देवुळतुन माळवोर मन्कलोर.✧ अद तना दयाते मावा पापमतुन मापि कीस्ता इतेके, माट विचर वातपु बातय कीया पगयहनल इनजोर कागहतहोर.✧ ओसो मावा वगोगे माल्काल येसुसामि किर्स्तुना अदिकरते मनोर.✧ अदिहक मीट ओरा अडम मन्जि, येसुसामि माक ईतद कबुरतेनाहक लळेम आयना इन्जि,✧ इंजेक मीक रासलाह आतन. इद कबुरतुन बोगे बेस्केन मिळहतनदनायो इन्जि, येसुसामि तान माक पोकुर कीया वेहतोग.

5 नना इंजेके बेव पोल्लोतुन वेहतहनन, अविन मीट पुतिरे;✧ मति मीक ओसो सीता कीसीयलाह आतन.✧ अव इद्रम मन्हताड: सामि† तना इस्रयेल मन्कलोरिन मिसर देसेमतोरा कयदाहि पिसिह कीसि, अद देसेमताहि पेहच तच मता; मति पया ओरा मुडगडाहि, विस्वस केवोरिन बूळे कीसीता.✧

6 अहे वळगा देवतुल्कु, देवुळ ईतद तमा अदिकरतुन वीळिसि, देवुळ अविनेनाहक तासतद जागातुन विळसताड. देवुळि अविस्किन गोल्स्केने दोहचि, अमेसातेनाहक मनदनद ईकळ गंगाता सिक्सा-बोदातगा वाटिसि, नेयम कीयनद दियातेनाहक तासता.✧

7 इद्रमलेहकाने सोदोम-गोमोरा, इव सहर्कनोर, अहे ऐ-गूरे मतव नाहकनोर मन्कलोर वने, अव देवतुल्क कीतप लेहका कीतोर; इतेके मुर्तिय ओप्पव साट्याल कबस्क कीसोर मंदुर.✧ देवुळि ओरिन अमेसातेनाहक मळगसोर मनदनद किसतगा वाटिस सिक्सा ईता.✧ ओरिहक अद्रम आतदिन ऊळिसि, सबेटोर मन्कलोर रेयिस मनदना इनजोर, इद पोल्लो तोहतहता.

8 इव सबे पोल्लोतुन पुन्जाय मति, मीवा मुडगा नेडतोर मन्कलोर वने अद्रमलेहकाडोरे! देवुळ माक कलाते वळहकता इन्जि, ओर पोगयिहोर. अहे तमाड: मंदुस्केने पापम कीसि, कळवोग आस्तोर. ओर सामिना अदिकरतुन पास्किहोर, अहे बेरा लावताड देवतुल्किन-देयहकिन, लेवाड-मताड वळहकिस पास्किहोर.✧

9 मीकायल इनदनद मोदुल देवतुल बार,✧ (ओरा लेहका वळहको). मोसा मुय्तोग डोलतस्के, ओना सेताता लोप्पा,✧ मीकायल देवतुलि, देयहकना मुक्याना संगे गिटोगटो आता. अस्के अद, देयहकना मुक्यान लेवाड-मताड वळहकिस कसुर ओपो; मति “सामि नीक तेहिं,” इनजोर इता, अचोने.†✧

10 मति वेर मन्कलोर तमा पुनवव पोल्लोना लोप्पा, लेवाड-मताड वळहकिस पास्किहोर. विचर कीया पुनवव जन्वर्कना लेहका, ओरिहक बेस्काय बाताल कीया वसिहता, अदे ओर विचर केवालेवा कीस्तोर.✧ अवे पोल्लोना मेटे, तमा कुद बूळेम आस्तोर.

11 वेरिहक गोसा आयि! वेर, (तना तमिन हक्कतोग) कायनुना✧ अगादे ताकवालोर. बलामि✧ इनवाल कोतानेनाहक पापम कीतोग, वेर वने ओना लेहकान कीयलाह कंद्रेम आस्तोर.✧ कोराल✧ इनवाना लेहका, वेर वने देवुळतुन विस्द कीताहकु,

* 1:1 1:1 याकुब, यहूदाल, वेर येसुनाड तमोर आंदुर (मत्याल 13:55; मार्कल 6:3). ✧ 1:1 1:1 योहन 17:11-12; रोम सहरतोर 1:6-7; 1 पत्र 1:4-5 ✧ 1:2 1:2 गलातितोर 6:16; 1 तिमोति 1:2 ✧ 1:3-4 1:3-4 तीतुस 1:1-4 ✧ 1:3-4 1:3-4 1 पत्र 2:8 ✧ 1:3-4 1:3-4 गलातितोर 2:4; 2 तिमोति 3:6 ✧ 1:3-4 1:3-4 2 पत्र 2:2,7-8 ✧ 1:3-4 1:3-4 2 तिमोति 2:12; तीतुस 1:16; 2 पत्र 2:1; 1 योहन 2:22 ✧ 1:3-4 1:3-4 1 तिमोति 6:12 ✧ 1:5 1:5 1 योहन 2:20 ✧ 1:5 1:5 2 पत्र 1:12-13; 3:1-2 † 1:5 1:5 सामि बेव मोदुल कागदेहकने “सामि” रासतद मन्हता, बेविस्केने “येसु”, बेविस्केने “देवुळि”. ✧ 1:5 1:5 पेसमुळि 12:51; 1 कुरिततोर 10:5-10; इब्रितोर 3:16-17 ✧ 1:6 1:6 रोम सहरतोर 2:5; 2 पत्र 2:4; यहूदाल 13; तोहचीतव पोल्लोड 20:2-3 ✧ 1:7 1:7 पुटमुळि 19:5; 2 पत्र 2:2 ✧ 1:7 1:7 पुटमुळि 19:24-25; मत्याल 25:41; 2 तिसलुनितोर 1:8-9; 2 पत्र 2:6; 3:7 ✧ 1:8 1:8 2 पत्र 2:10 ✧ 1:9 1:9 दानियेल 10:13,21; 12:1; 1 तिसलुनितोर 4:16; तोहचीतव पोल्लोड 12:7 ✧ 1:9 1:9 व्यवस्थाविवरण 34:6 ‡ 1:9 1:9 इद पोल्लो पवित्र साङ्गमते दोर्को, मति यहूदिरा बेद उंद दुसा पुस्तकते मता. अद पुस्तक इंजेक मायतद मन्हता. ✧ 1:9 1:9 जकर्याह 3:2; 2 पत्र 2:11 ✧ 1:10 1:10 2 पत्र 2:12 ✧ 1:11 1:11 पुटमुळि 4:3-8; इब्रितोर 11:4; 1 योहन 3:12 ✧ 1:11 1:11 गिनती 22:1-35; 31:16; तोहचीतव पोल्लोड 2:14 ✧ 1:11 1:11 2 पत्र 2:15 ✧ 1:11 1:11 गिनती 16:1-35

कोरान बूळे कीतप लेहका, वेरिन वने देवुळि बूळे कीयगा. §

12 मीट किस्तुन सीता कीस ऐगेन कलियनद कुळपतुहक जमा आयहपा, ✧ वेर वने मीवा संगे कलियिहूतोर; अगा मन्जि, वेरु मीट विस्वसिरिहक एकुळ आयवालोरो दोकानोर मन्हूतोर. ✧ कुळप तिनदनगा बोराय पर्वा केवालेवा, आपुना पोटातेनाहके ऊळिहूतोर. ✧ वेरु, वळदे तेळिस दायनद ✧ मोयुलता लेहकाडोर आंदुर. ✧ ओसो वागताहकु, आदनद कालमते आदवव मरानु, मन्कलोर नळिकहूतोर; इद्रम वेरु मुर्तिय आदवव वागतव मराना लेहकान मन्हूतोर. ✧

13 उड्डातस्के एग गोकिहपा, बोमुल अके गादा पेसना लेहकान, ✧ वेर मन्कलोर तमाड लजा वानाह मनदनव कबस्किन पेसिह कीस्तोर. ✧ ओसो आपुना जागातुन विळिसस वेलियनव उकाना लेहका, (वेर वने आपुना विचर वातपे केवालोरो). वेर अमेसा-अमेसातुहक सिकसा आयना इन्जि, देवुळि ईकळ गंगाता जागातुन तयर कीस तासता. ✧

14 आदमनाहि एळुड पीळिने पुटटोग हनोक इनवाल वने, ✧ वेर मन्कलोरा पोल्लोतुन, देवुळता जीवाते मुनेन इद्रम वेहतोग: “ऊळाट, सामि तनाड लेक पगावप मनदनव देवतुलकना संगे वायनोग. ✧

15 ओग सबेटोर मन्कलोरिन नेयम कीयलाह वायनोग. देवुळतुहक विचर वावाह कीतव लाग्वाड कबस्क कीतोरिनु, अहे तना विरुद ओप्पवव पोल्लोड वळहकतोरिनु, सिकसा ईयलाह, वायनोग!” ✧ इनजोर, हनोक मुनेन वेहतोग. *

16 वेर जोलतोर इलेके, मुयोग-मुयोग आयवालोरो; ✧ अमेसा दुसोरिन कसुर ओपवालोरो; तमाड लालुस्क मतप केवालोरो; ✧ तमाड तोडिने पोमाडेड पोल्लोड वळहकवालोरो; आपुना पायदातेनाहक दुसोरिन मिडताड-मिडताड वळहकवालोरो आंदुर. ✧

यहूदाल विस्वसिरिन बुद वेहतहूतोग

17 मति, नावा गोततोरिर! मावा येसुसामि किस्तुनाड बळयिर मुनेन वेहतव पोल्लोन, मीट सीता कीम्हटु. ✧

18 ओर मीक इद्रम वेहचोर मंदुर: “आक्रिताड दियाने देवुळतुन कवालोरो मन्कलोर पेसनुर; ओर तान्क ओप्पनाह ताकवा, तमाड लालुस्कना इसबते ताकनुर,” ✧ इनजोर वेहचोर मंदुर. ✧

19 वेर मन्कलोर दुसोरिन ओर्विहक-ओर्विन कोंटेड पुटिह केवालोरो; वेर मन्कना बुदते ताकवालोरो; वेरगा देवुळता पवित्र जीवा इले. ✧

20 मति नावा गोततोरिर! मीट देवुळताहि दोर्कतव पवित्र पोल्लोने बेस मेगिक्स मनदना इन्जि, ओर्विहक-ओर्वोग तोळ आम्हटु. ✧ देवुळता पवित्र जीवा मीक वेहतप, पार्तना कीम्हटु. ✧

21 मावा येसुसामि किस्तु माक तना दया तोहचि, अमेसाता पिसमुळ ईयनद दियातेनाहक केपाटु; अद्रम केपसोर, देवुळता गूनमते निच मन्हटु. ✧

22 उच्चुर मन्कलोर तमा विस्वसते उन्क-मन्क आस्तोर; ओरिन ऊळिस दया कीम्हटु.

23 उच्चुर मन्कलोरिन देयमदीपता किसताहि पेहतना लेहकान, पिसिह कीम्हटु. ✧ ओसो उच्चुर मन्कलोरिन ऊळिस, दया कीम्हटु; मति ओर कीयनद पापमते, मीट वने एकनद आयो इनजोर, उसरते मन्हटु; ओरा पापमता माच मीक तुंडमाकि. ✧

देवुळतुन मान ईयनद पार्तना

24 मीट पापमते अरवालेवा, मीक राका कीयलाहि देवुळि पगायहता. ✧ मीक बेदे कसुरलेवा, पका गिर्दा आनाह कीसि, तना मिळस्कनद डीसाता मुनेह, निल्पिह कीया पगायहता. ✧

25 मावा येसुसामि किस्तुना मेटे, माक पिसिह कीयनद, अद वगाय देवुळि. ✧ अदे देवुळतुहक, अता कालमते वने, इंजेक वने, अमेसा-अमेसातेनाहक डीसा तानाये; मान तानाये; लाव तानाये; अदिकर तानाये इनजोर, ✧ मन्कलोर इनिर. आमेन.

§ 1:11 1:11 कायन वाटद कोडटुन देवुळि एनो; मति तना तमिना मोकतुन एता इनजोर ओड आसि, तना तमोग हाबेलिन हव्कतोग. ओसो बलामि पेदिरतोग गूनयाल बार, बलाकि इनवाल मोवब देसेमतोग राजानगडाहि कोताड एचि, इसयेल मन्कलोरिन पापम कीयनाह कीतोग. ओसो मोसाल इसयेल मन्कलोरिन ताकिह केमाकेग इनजोर, कोराल विरुद कीतोग; अदिनेनाहक देवुळि ओन ओसो ओना तोळतोरिन बूळे कीता. ✧ 1:12 1:12 1 कुरिततोर 11:20-22 ✧ 1:12 1:12 इब्रितोर 13:9 ✧ 1:12 1:12 2 पत्र 2:13 ✧ 1:12 1:12 इपिसुसतोर 4:14 ✧ 1:12 1:12 बुदताड पोल्लोड 25:14 ✧ 1:12 1:12 2 पत्र 2:17 ✧ 1:13 1:13 यशायाह 57:20 ✧ 1:13 1:13 पिलिपितोर 3:19 ✧ 1:13 1:13 2 पत्र 2:17; यहूदाल 6 ✧ 1:14 1:14 पुटमुळि 5:18,21-24 ✧ 1:14 1:14 दानिय्येल 7:10; मत्थाल 16:27; 2 तिसलुनितोर 1:5-7; इब्रितोर 12:22; तोहचीतव पोल्लोड 5:11 ✧ 1:15 1:15 1 तिमोति 1:9-10 * 1:15 1:15 इद पोल्लो पवित्र साङ्गमते रासतद इले, मति यहूदिरा बेद दुस्रा साङ्गमते दोर्किहता. ✧ 1:16 1:16 गिनती 16:11,41; 1 कुरिततोर 10:10 ✧ 1:16 1:16 2 पत्र 2:10; यहूदाल 18 ✧ 1:16 1:16 2 पत्र 2:3,18 ✧ 1:17 1:17 इब्रितोर 2:3-4; 2 पत्र 3:2 ✧ 1:18 1:18 बळयिर 20:29; 2 तिमोति 3:1-2; 4:3; 2 पत्र 2:10; 3:3; यहूदाल 16 ✧ 1:18 1:18 1 तिमोति 4:1 ✧ 1:19 1:19 1 कुरिततोर 2:14 ✧ 1:20 1:20 कुलुसितोर 2:7; 1 तिसलुनितोर 5:11 ✧ 1:20 1:20 इपिसुसतोर 6:18 ✧ 1:21 1:21 तीतुस 2:13; इब्रितोर 9:28; 2 पत्र 3:11-12; 1 योहन 5:18 ✧ 1:23 1:23 अमोस 4:11; जकर्याह 3:2; 1 कुरिततोर 3:15 ✧ 1:23 1:23 जकर्याह 3:3-4; 2 कुरिततोर 5:11; 2 योहन 11; तोहचीतव पोल्लोड 3:4 ✧ 1:24 1:24 2 पत्र 1:10 ✧ 1:24 1:24 रोम सहरतोर 16:25; 2 कुरिततोर 4:14; 1 पत्र 4:12-13; तोहचीतव पोल्लोड 14:5 ✧ 1:25 1:25 लूकाल 1:47; योहन 5:44; 1 तिमोति 1:17 ✧ 1:25 1:25 रोम सहरतोर 11:36; इब्रितोर 13:8

येसु तना बळयि योहनिहक तोहचीतव पोल्लोड

इद पुस्तकतुन रासवाल येसुना बळयि योहन आंदोग. येसु किर्स्तुन विस्वस कीताहकु, विस्वसिरिन लोकर तिपल कीसोर मनदहपा, इद पुस्तक रासमुळ आता. येसुना साक्सि ईताहकु, योहनिन सिक्सा ईयलाह, सम्दुर नडुम मनदनद तोगदगा दोहच तासिस मतोर. इद पुस्तकतुन रासनस्के, योहन पका मुय्तोग मतोग.

योहन इद पुस्तकतुन बाराहक रासतोगा इतेके, येसु तोहतव पोल्लोना मेटे, तिपलते मनवालोर विस्वसिरा जीवातुन सितुर कीसीयलाहि, तिपलते वने विस्वसतुन विळसवा, दीरा पोस मनदलाहि, इद पुस्तकतुन रासतोगा. वायना कालमते आयनव पोल्लोन, योहनिहकु येसुसामि लेकाते तोहतोग, ओसो रासिस तासलाह वेहतोग. इव पोल्लोन अर्विसि, येसु बेचोन डीसातोग आंदोग इन्जि, माक तेळियिहता. ओग बूमतोर राजालोरिन ताकिह केवाल आंदोग (1:5). ओसो ओग जल्दि इद बूमते मल्लस वायनोग. अदिहकु तिपलते मनवालोर विस्वसिर मन्कलोरिन रेयमाकिर, मति येसुना डीसातुन सीता कीसि, दीरा पोयिर.

वेल्लाडे सेतेमताड पोल्लोड इद पुस्तकतगा चित्रना रूपते तोहतव मन्हाताड. बेद्रम इतेके, देयहकना मुख्याल अहे देवुळता अडम मनवालोर बूमतोर राजालोर, इद पुस्तकते पका रेय वेसनाह रकस्क इन्जि दिसिहतोर. ओसो अलग-अलग रंगताड कोडाड, पापेड, गंदाळ पिटेड, दिचिड, बोगे आंचाळि, इद्रमलेहकाडाड चित्राड दोर्किहताड. बेस्के-बेस्के इवु माक तेळियलाह मुस्किळ मन्हाताड. मति इदे मोदुल पोल्लोतुन सीताते तासनदु: येसु किर्स्तुये आक्रिते पूरा गेल्लसवाल आंदोग; अहे ओन विस्वस केवालोर सबेटोर, ओना गेल्लसमुळते कलियिहतोर. आक्रि एवनाह विस्वसतुन विळसवा मनवालोरिहक, देवुळि पोगोटा पूना बूमि, ओसो इळता पूना बूमि पंडिसि, अगा तासिहता इनजोर, इद पुस्तकतगा रासिस मन्हाता. देवुळि कुदि अमेसा-अमेसातुहकु अगा ओरा ऐगे मनदगा.

इद पुस्तकताड पोल्लोड

1 इंजेके जल्दि आयनव पोल्लोन, माक माळवालोरिहक तोहचीम इनजोर, देवुळि अव पोल्लोन, येसु किर्स्तुहक तोहच मता. येसु किर्स्तु, तना देवतुलतुन लोहचि, अविस्किन नाक तोहतोग. नना योहननन येसुना सेवकनन, इंजेके अव पोल्लोन रासलाह आतन.

2 नना ऊळतव सबेटविन रासतन. नना रासतव पोल्लोड देवुळताड आंदुड. इव पोल्लोड येसु किर्स्तुना लोप्पा साक्सि ईस्ताड.

3 इव पोल्लोड करल आयनद कगो एवयलाह आता. अदिनेनाहक इव पोल्लोन, विस्वसिरा मुल केंजनाह, जोरते अर्ववाल मन्कल देवतातोग! अहे अर्वनदिन केंजिसि, इगा रासतव पोल्लोड वेहतप ताकवालोर मन्कलोर वने देवतातोर.

एळुड सहर्कनोर विस्वसिरिहक, येसु रासलाह वेहतहतोग

4-5 नना योहननन, आसिया पट्टाड एळुड सहर्कना विस्वसिरा मुडेनाहक, इव पोल्लोड रासलाह आतन: मुनेताह अमेसा मतदु, इंजेके वने मनदनदु, ओसोवने वायनद देवुळि, ओसो तना राजकुर्सीता मुनेह मनदनव, तानगडाड एळुड जीवाड*; ओसो देवुळतेनाहक बर्वस लायकता साक्सि एवाल, हामुरताहि जीवा अरवालोरगडाहि मुनेतोग, अहे बूमतोर राजालोरिन ताकिह केवाल येसु किर्स्तु, वेरु मीक देव्या ईयिर, सुकम ईयिर. येसु किर्स्तु माक जीवा कीतोग, ओसो तना नेतुर पोहचि, माक मावा पापमताहि विळिसह कीतोग.

6 कीसि माक तना राजेमतोर कीतोग, ओसो तना देवुळबाबाना बूमयालोर कीतोग. अदिनेनाहक मान ओसो राजेमि, अमेसा-अमेसातुहक ओनाय मनि! आमेन.

7 ऊळाट, ओग मोयुलते वायलाह आतोग; सबेटोर ओन ऊळनुर. ओन मोल्लाड कोटिस हक्कतोर इंका ऊळनुर. दुनियाताड सबे जातिनोर, ओनेनाहक अर्युल पासोर केयनुर. इंगो आमेन.

8 मुनेताह अमेसा मतदु, इंजेके वने मनदनदु, ओसोवने वायनद, बेरा डीसाता देवुळि इद्रम इन्हाता: “सबेटविना मोदुल वने ननाये, सबेटविना कोड वने ननाये” इनजोर सामि इन्हाता.

* 1:1 1:1 दानियेल 2:28-29 * 1:1 1:1 22:6 * 1:1 1:1 रोम सहरतोर 1:1; तीतुस 1:1-4 * 1:2 1:2 6:9; 12:17; 20:4 * 1:3 1:3 रोम सहरतोर 13:12; तोहचीतव पोल्लोड 22:7 * 1:3 1:3 लूकाल 11:28; तोहचीतव पोल्लोड 22:7 * 1:4-5 1:4-5 22:16 * 1:4-5 1:4-5 4:8; 16:5 * 1:4-5 1:4-5 इव एळुड जीवाड बेद्रमताड आंदुड इन्जि, वेहतद इले. यहदिरा विचरते एळुड नंबरता अर्तम इतेके पूरा, बातय कमिलेवा. यशायाह 11:2, जकर्याह 4:2,10 ऊळाट; अहे इद पुस्तकते 3:1; 4:5; 5:6. * 1:4-5 1:4-5 3:1; 4:5; 5:6 * 1:4-5 1:4-5 2:13; 3:14 * 1:4-5 1:4-5 1 कुरिततोर 15:20 * 1:4-5 1:4-5 17:14 * 1:4-5 1:4-5 रोम सहरतोर 1:6-7 * 1:4-5 1:4-5 रोम सहरतोर 8:37 * 1:4-5 1:4-5 रोम सहरतोर 3:25-26; इपिसुसतोर 1:7; इब्रितोर 10:29 * 1:6 1:6 1 पत्रु 2:5; तोहचीतव पोल्लोड 5:9-10 * 1:6 1:6 मय्याल 6:13; रोम सहरतोर 11:36; 15:6 * 1:7 1:7 दानियेल 7:13; 1 तिसलुनितोर 4:17 * 1:7 1:7 जकर्याह 12:10; योहन 19:36-37 * 1:8 1:8 4:8; 19:6 † 1:8 1:8 सबेटविना मोदुल वने ननाये, सबेटविना कोड वने ननाये मोदुल कागिदते “अल्पा वने ननाये, ओमिगा वने ननाये”. इव रेंड इतेके युनानि बासाता मुनेता, आक्रिता अक्सर आंदु. * 1:8 1:8 यशायाह 41:4; तोहचीतव पोल्लोड 21:6; 22:13

पतमुस तोगदगा योहन लेका ऊळिह्तोग

9 नना योहननन, मीवा ऐंगेटोग विस्वसिनन. माट ऐंगेन येसु किर्स्तुना राजेमतोर मन्कलोरल आतल. ओनेनाहक माट ऐंगे तिपल आय्हनल. ✧ ओसो ऐंगेन तिपलते दीरा पोस म्हनल. ✧ नना देवुळता पोल्लो ओसो येसुना लोप्पा साक्सि वेहताहकु, ✧ नाक सिक्सा ईयलाह, सम्दुर नडुम मनदनद पतमुस ‡ इनदनद तोगदगा तासिस मतोर.

10 अगा मनदहपा, सामिना दिया ऐतारमते, ✧ देवुळता जीवाता दळ्म नयगा अरता. ✧ अस्के नावा पेगडेके अकुम नेकतप लेहका, जोरते वळ्हकनद कैजतन.

11 अद लेड नाक इद्रम इता: “निमा ऊळनविन पुस्तकतगा रासिसि, ✧ एळुड सहर्कना विस्वसिरा मुडुहक लोहचीम: ✧ इतेके इपिसस सहर, ✧ सुमुरना सहर, पिरगमुन सहर, तुवातिरा सहर, ✧ सरदिस सहर, पिलदिलपिया सहर, ओसो लोदिकिया सहर, ✧ इव सहर्कु,” इनजोर इता.

12 इतस्के नाक इद्रम वेहवाल बोग इनजोर, मिळिन्दस ऊळतन. अस्के बंगरताड एळुड चिमलि गुटाड दिसताड. ✧

13 अविस्कना नडुमि माने-मन्कना नडुम पुटटोना ✧ लेहका, ओवोर्ग मन्कल दिसतोग; § ओना गेंदे काल्कनगा एवनाह, नेल बोयिस मता. अर्युलतगा बंगरता नूदे अर्हतद, दुपट दोहच मतोग. ✧

14 ओनाड केलकु कोंगाबूलाना लेहकान, ओसोय पांङ्गि* मताड; ✧ ओनाड कोंडाड किस मळगना लेहकाडाड मताड. ✧

15 ओनाड नला कालकु, कोल्मतगा वाटटद इतुळता लेहकान मिळिस्कंदुड. ✧ ओना लेड गोदोग उसतप लेहका जोरते नेकिंदु. ✧

16 ओग तना तिनळ कयदे, एळुड उकाड पोस मतोग. ✧ ओना तोडटगडाहि रेंड बाजेड वाय्व मनदनद, ओळतद तल्वर कसेग पेसिस मता. ✧ ओना मोकमि नेक निता पोळदलेहका दीचिंदु. ✧

17 नना ओन ऊळिसि, मेग्यतप लेहकान ओनाड काल्कनगा अरतन. ✧ अरतस्के ओग नावा पोगोन, तना तिनळ कय तासिस इद्रम इतोग: “रेयमा! ✧ ननाय सुस्तोनन, ननाय मारेंगातोनन; ✧

18 ओसो जीवात मनवानन. ✧ नना डोलिस मतन, मति ऊळा! इजेके अमेसा-अमेसातुहक जीवात म्हनन. ✧ हानादीपताड तालम कय्कु नयगाने मन्हताड, (ताना अगदुन तेगयिसि,) हातोरिन तेगिकेह कीयनद अदिकर नयगान मन्हता. ✧

19 अदिनेनाहक बेव पोल्लोड निमा ऊळिहनिन, बेव आसोर मन्हताड, ओसो बेव पया आयनव मन्हताड, ✧ अविस्कन इका रासा. ✧

20 नावा तिनळ कयदे एळुड उकानु ऊळतिन, ✧ ओसो बंगरताड एळुड चिमलि गुटान ऊळतिन. अविस्कनगा उंद पोल्लो मकतद मन्हता. अद इद्रमि: एळुड उकाड इतेक एळुड सहर्कना विस्वसिरा मुडुन ऊळसोर मनदनव देवतुलकु आंदुड. एळुड चिमलि गुटाड इतेके, एळुड सहर्कना विस्वसिरा मुडाड सीनाड आंदुड,” इनजोर इतोग.

2

इपिसस सहरता विस्वसिरा मुडेनाहक कबुर

1 अस्के नावा संगे वळ्हकतोग इतोग, “इपिसस सहरता विस्वसिरा मुडा देवतुलतुहक इद्रम रासा: एळुड उकान तना तिनळ कयदे पोसि, ✧ बंगरताड एळुड चिमलि गुटाना नडुम तिरियवाल, ✧ मीट विस्वसिरिन इनदलाह आतोग:

2 मीट बेद्रम ताकलाह आतिर, विस्वसते मनदलाह बेद्रम कहटेम कीय्हनिर; तिपलते बह दीरा पोस म्हनिर, इव सबे पुतन. ✧ लाग्वोर मन्कलोर मीक मुर्तिय विचर वावोर. येसु किर्स्तुनाड बळयिरोम इनजोर, नाळेह केवालोर लोप्पा पर्हकिस ऊळतिर, ऊळिसि ओर जोलतोर मन्कलोर इनजोर एर्का कीतिर, ✧ इदिन वने पुतन.

3 नाक नमताहकु पकाय तिपल आतिर, ✧ तेला मति अद तिपलते दीरा पोस म्हनिर, आरेम आयविर. ✧ नना इव सबे पोल्लोन पुतन.

✧ 1:9 1:9 2 कुरिततोर 1:7; पिलिपितोर 4:14 ✧ 1:9 1:9 2 तिसलुनितोर 3:5; तोहचीतव पोल्लोड 3:10 ✧ 1:9 1:9 6:9; 20:4
‡ 1:9 1:9 इद्र पतमुस तोगि, इंजेटा तुकि इनदनद देसेमता कचुल मनदनद सम्दुरतगा मन्हता. ✧ 1:10 1:10 बळयिर 20:7 ✧ 1:10 1:10 4:2;
17:3; 21:10 ✧ 1:11 1:11 10:4; 22:7 ✧ 1:11 1:11 22:16 ✧ 1:11 1:11 बळयिर 18:19 ✧ 1:11 1:11 बळयिर
16:14 ✧ 1:11 1:11 कुलुसितोर 2:1-3 ✧ 1:12 1:12 पेसमुळि 25:37; 37:23; जकर्याह 4:2; तोहचीतव पोल्लोड 2:1 ✧ 1:13

1:13 यहजेकेल 1:26; दानिय्येल 7:13; 10:16; मत्याल 8:20; तोहचीतव पोल्लोड 14:14 § 1:13 1:13 माने-मन्कना नडुम पुटटोग इतेके येसुये.

✧ 1:13 1:13 दानिय्येल 10:5; तोहचीतव पोल्लोड 15:6 * 1:14 1:14 कोंगाबूलाना लेहकान, ओसोय पांङ्गि हिदीते श्वेत ऊन वरन पाले के से

✧ 1:14 1:14 दानिय्येल 7:9 ✧ 1:14 1:14 दानिय्येल 10:6; तोहचीतव पोल्लोड 2:18; 19:12 ✧ 1:15 1:15 यहजेकेल 1:7;

दानिय्येल 10:6; तोहचीतव पोल्लोड 2:18; 10:1 ✧ 1:15 1:15 यहजेकेल 1:24; 43:2; तोहचीतव पोल्लोड 14:2; 19:6 ✧ 1:16 1:16

2:1; 3:1 ✧ 1:16 1:16 इब्रितोर 4:12; तोहचीतव पोल्लोड 2:12,16; 19:15 ✧ 1:16 1:16 मत्याल 17:2; तोहचीतव पोल्लोड 10:1

✧ 1:17 1:17 दानिय्येल 8:17; 10:9 ✧ 1:17 1:17 दानिय्येल 8:18; 10:10,12 ✧ 1:17 1:17 यशायाह 41:4; 44:6; 48:12;

तोहचीतव पोल्लोड 2:8; 22:13 ✧ 1:18 1:18 लुकाल 24:5; तोहचीतव पोल्लोड 4:9-10 ✧ 1:18 1:18 रोम सहरतोर 6:9-10; 14:9;

तोहचीतव पोल्लोड 2:8 ✧ 1:18 1:18 अय्युब 38:17; तोहचीतव पोल्लोड 6:8; 9:1; 20:13 ✧ 1:19 1:19 4:1 ✧ 1:19 1:19

10:4 ✧ 1:20 1:20 2:1; 3:1 ✧ 2:1 2:1 1:16,20 ✧ 2:1 2:1 2 कुरिततोर 6:16; तोहचीतव पोल्लोड 1:12-13 ✧ 2:2

2:2 3:1,8,15 ✧ 2:2 2:2 2 कुरिततोर 11:13; 1 योहन 4:1 ✧ 2:3 2:3 योहन 15:21 ✧ 2:3 2:3 इब्रितोर 12:3

4 मति मीवा उंद पोल्लो नाक विचर वावो: मीट नाक मुने बेद्रम जीवा कीदिर, अद्रम इंजेके जीवा केविर.*

5 अदिनेनाहक इंजेक वेहतलाह आतन: नयगडाहि बेचोन जेक आतिर, इदिन सीता कीसोर मन्हटु.* सीता कीसोर नयके जर मल्महटु;* मुने ताकतप लेहकान ताकाटु.* इलवेके नना मियगा वासि, मीवा चिमलि गुटातुन, ताना जागाताहि तेंडकन (अस्के, मीवा वेहच पूरा पिवयगा.)*

6 “मति उंद कबळ मीट बेस कीतिर. नना नीकुलयि इनदनद तुंगातोर मन्कलोर कीयनव कबस्किन, एण्ड आय्हनन. अद्रम मीट वने ओर कीयनव कबस्किन एण्ड आय्हनर.

7 देवुळता जीवा विस्वसिरा मुडुन वेहतनद पोल्लोतुन पुनवालोर, बेस-नेहना केंजिसि, विचर कीस ऊळिर.* बोर बोर लाग्वाड पोल्लोन ओरे कीयनुर,* ओरिहक पोगोन सिंगदीपतगडा* हामुरलेवा जीवा ईयनद मराता पंडटुन* तिनदलाह ईकन.

सुमुरना सहरता विस्वसिरा मुडेनाहक कबुर

8 “सुमुरना सहरता विस्वसिरा मुडा देवतुलतुहक इद्रम रासा: सुस्तोग, मारेंगातोग,* डोलिसि जीवा अरतोग,* मीट विस्वसिरिन इनदलाह आतोग:

9 नना मीवा तिपलतुन पुतन,* मीट गरिबतोरिर इनजोर वने पुतन. मति मीट विस्वसता इसबते मता मन्कलोरिर आंदिर.* मियगा उच्चुर तम्क देवुळ आचतोरुम* इनजोर नाळेह कीस्तोर, मति ओर देयहकना मुक्याना मुडोर आंदुर.* ओसो ओर मीक पास्कनदिन वने पुतन.

10 मीट तिपल आयकिरे, मति तान्क रेयमाट. केंजाट! देयहकना मुक्यानाड केंजिसि, ताना मुडोर मियगडोर उच्चुरिन जेलते वाटिहते. इद्रम देवुळिये मीवा विस्वसता पट ऊळिहता.* दहा दियाड मीट तिपल आयकिर; मति जीवा अनाह, विस्वस विस्सवा मन्हटु.* अस्के नना मीकु अमेसाता पिसमुळता इनम ईकन.*

11 देवुळता जीवा विस्वसिरा मुडुन वेहतनद पोल्लोतुन पुनवालोर, बेस-नेहना केंजिसि, विचर कीस ऊळिर.* बोर बोर लाग्वाड पोल्लोन ओरे कीयनुर,* ओर उंदिय मल्का डोलनुर. ताना पेगके दुस्रा मल्का डोलोर आयनुर.*

पिरगमुन सहरता विस्वसिरा मुडेनाहक कबुर

12 “पिरगमुन सहरता विस्वसिरा मुडा देवतुलतुहक इद्रम रासा: रेंड बाजेड वाय्व मनदनद ओळतद तल्वर कसेग पोयतोग,* मीट विस्वसिरिन इनदलाह आतोग:

13 देयहकना मुक्याल राजेम कीयनद जागातगा मीट महनिर इनजोर, नना पुतन. मियगडोग मन्कल अतिपस इनवाल, नाक नमसोरे, नावा लोप्पा साक्सि ईसोर मतोग.* ईताहकु, अगडोर देयहकना मुक्याल मनदनद, मीवा सहरतोर मन्कलोर ओन हक्कतोर. मीवा मन्कन हक्कतस्के वने, मीट नाक पोस विळसविर, नाक विस्वस कीयनदिन विळसविर* इनजोर पुतन.

14 मति उच्चुक पोल्लोना लोप्पा नना मीवा अडम महनन, अद इद्रमि: वेल्लाय मुने बलामि पेदिरतोग गूनयाल, मोवब इनदनद देसेमतोग बलाकि इनवाल राजान इद्रम काह्तोग: ‘निमा अन्जि, इस्रयेल मन्कलोरिन एक्किह कीयलाह, ओरिन पेन-बोमानेनाहक मोळकतविन तिनाह, ओसो साट्याल कबळ कीयनाह कीम,’* इनजोर काहच मतोग.* इंजेके मीवा मुडोर उच्चुर मन्कलोर, बलामि काह्तप लेहकान कीस्तोर. इद पोल्लो नाक विचर वावो.

15 अद्रमे ओसो मियगा उच्चुर मन्कलोर, नीकुलयि तुंगातोर काहमुळतुन पोस ताकिहते.

16 अदिनेनाहक इंजेके पापमता अगदाहि जर मल्महटु.* इलवेक नना चट्पिट मियगा वासि, नावा तोडटाहि पेसनद तल्वर कसेगते,* अद्रम ताकवालोरिहक सिक्सा ईकन.

17 देवुळता जीवा विस्वसिरा मुडुन वेहतनद पोल्लोतुन पुनवालोर, बेस-नेहना केंजिसि विचर कीस ऊळिर.* बोर बोर लाग्वाड पोल्लोन ओरे कीयनुर,* ओरिहक ओर्विहक-ओर्विहक देवुळदीपतगा मकिह कीस तासतद ‘मना’ इनदनद तिंडि ईकन.* ओसो उंद पांड्रि बंडा वने ईकन. अद बंडातगा पूना पेदिर रासतद मनदगा.* अद बंडा बोन्क दोर्कगा, ओगे अद पेदिरतुन पुनदनोग.*

* 2:4 2:4 यिर्मयाह 2:2; मत्याल 24:12 * 2:5 2:5 2 पत्र 3:17 * 2:5 2:5 3:3,19 * 2:5 2:5 इब्रितोर 10:32-33 * 2:5 2:5 1:20 * 2:7 2:7 मत्याल 11:15; तोहचीतव पोल्लोड 3:6,13,22; 13:9; 22:17 * 2:7 2:7 3:5,12,21; 21:7 * 2:7 2:7 यहेजकेल 28:13; 31:8-9; लूकाल 23:43 * 2:7 2:7 पुटमुळि 2:9; 3:22; बुदताड पोल्लोड 3:18; 11:30; 13:12; 15:4; तोहचीतव पोल्लोड 22:2,14 * 2:8 2:8 यशायाह 44:6; 48:12; तोहचीतव पोल्लोड 1:17; 22:13 * 2:8 2:8 रोम सहरतोर 14:9; तोहचीतव पोल्लोड 1:18 * 2:9 2:9 1:9 * 2:9 2:9 2 कुरिततोर 6:10; याकुब 2:5 * 2:9 2:9 देवुळ आचतोरुम मोदुल कागिदते “यहदिरोम”. ओर निटमे यहदि जाततोर मतोर बहे, मति देवुळता इसबते देवुळता लोकुरा लेहका ताकोर. * 2:9 2:9 3:9 * 2:10 2:10 3:10 * 2:10 2:10 2 तिमोति 4:7; तोहचीतव पोल्लोड 12:11 * 2:10 2:10 1 कुरिततोर 9:25; याकुब 1:12; तोहचीतव पोल्लोड 3:11 * 2:11 2:11 मत्याल 11:15; तोहचीतव पोल्लोड 3:6,13,22 * 2:11 2:11 3:5,12,21; 21:7 * 2:11 2:11 20:6,14; 21:8 * 2:12 2:12 इब्रितोर 4:12; तोहचीतव पोल्लोड 1:16 * 2:13 2:13 1:4-5; 11:3; 17:6 * 2:13 2:13 3:8; 12:11; 14:12 * 2:14 2:14 गिनती 25:1-2; बळयिर 15:29; 1 कुरिततोर 10:20 * 2:14 2:14 गिनती 31:16; 2 पत्र 2:15 * 2:16 2:16 3:3,19 * 2:16 2:16 2 तिसलूनितोर 2:8; तोहचीतव पोल्लोड 1:16 * 2:17 2:17 3:6,13,22 * 2:17 2:17 3:5,21; 21:7 † 2:17 2:17 इद मनाता लोप्पा पुनदना इतेके, पुस्तकता आक्रिते पुनवव पोल्लोना अर्तिमि अगा ऊळट. * 2:17 2:17 यशायाह 56:5; 62:2; 65:15 * 2:17 2:17 3:12; 14:3-4; 19:12

तुवातिरा सहरता विस्वसिरा मुडेनाहक कबुर

18 “तुवातिरा सहरता विस्वसिरा मुडा देवतुलतुहक इद्रम रासा: किस मळगना लेहकाडाड कोंडानोग, ओसो मिळ्स्कनद इतुळता लेहकाडाड नला काल्कनोग देवुळता मगि, ✧ मीट विस्वसिरिन इनदलाह आतोग:

19 मीट बेद्रम ताकलाह आतिर, बेद्रम नाक जीवा कीतिर इनजोर पुतन. ✧ मीवा विस्वसतुन, मीवा सेवातुन, तिपलते दीरा पोस मनदनदिन इंका पुतन. मीट नाक विस्वस कीतस्केडा सेवातुहकाय, इंजेक एक्वा सेवा कीयलाह आतिर.

20 मति उंद पोल्लो नाक विचर वावो: मीवा मुडगा इजेबेलना✧ लेहकाडा आंचाळि, ✧ नना देवुळता कबुर वेहतनदिनन इनजोर, नाळेह कीस्ता; ओसो नाक माळवालोरिन साट्याल कबळ कीयलाह, पेन-बोमानेनाहक मोळकतविन तिनदलाह काहचि लेसिह कीस्ता. ✧ मीट तान लेसिह कीयलाह इय्हनिर. इद नाक विचर वावो.

21 पापमता अगदाहि जर मलयि इनजोर, नना तान्क मोका ईतन; ✧ मति सिङ्गि कबळता अगदाहि मलयलाह, तान्क विचर वावो. ✧

22 केंजाट! तान तेद पगवाह दुकते अर्हतलाह आतन. तानाड लाग्वाड कबस्कने कलियवालोर, अद काहहतद पापमता अगदाहि मलवेके, ✧ ओरिन वने पकाय सिक्साते अर्हतकन. ✧

23 अद काहहतव पोल्लोन केंजवालोरिहक हामुर ईकन. ✧ अस्के नना मन्कलोराड विचर्किन, ओसो ओराड पोटालोप्पाडाड सबे पोल्लोन प्हकिस ऊळवानन इनजोर, ✧ सबे नाहकने विस्वसिरा मुडोर पुनदनुर. अहे मीट ओर्वोग-ओर्वोग मन्कना ताकमुळता इसबते, नना मीक सिक्सा ईकन. ✧

24 “मति तुवातिरा सहरतगा, अद आंचाना पोल्लोते ताकवोर मन्कलोरिर! देयमदीपताड मकतव पोल्लोड इनजोर वेहतहोर, ✧ अव पोल्लोन मीट पुनविर. मीवा पोगोन इतेके, एक्वा मोताताड अडोन नना वाटोन. ✧

25 मति इद पोल्लो मात्रम सीता कीम्हटु: नना वानाह मियगा मनदनद विस्वसतुन पका पोस मन्हटु. ✧

26-28 बोर बोर लाग्वाड पोल्लोन आरे कीयनुर, ✧ मारेंगा एवनाह नना वेहतप कीसोर मनदनुर, ओरिहक नावा बाबाल नाक ईतद अदिकरतुन ईकन. ✧

कचता डुडटे अळकान पेगक-पगक कीयना लेहकान ✧

ओर जाति-जातिनोरिन, पूरा अदिकरते ताकिह कीयनुर. ✧

ओरिहक विय उका* वने ईकन. ✧

29 देवुळता जीवा विस्वसिरा मुडुन वेहतनद पोल्लोतुन पुनवालोर, बेस-नेहना केंजिसि, विचर कीस ऊळिर. ✧

3

सरदिस सहरता विस्वसिरा मुडेनाहक कबुर

1 “सरदिस सहरता विस्वसिरा मुडा देवतुलतुहक इद्रम रासा: देवुळतगडाड एळुड जीवानु बूममैंड लोहवाल, ✧ एळुड उकान पोयतोग, ✧ मीट विस्वसिरिन इनदलाह आतोग: मीट बेद्रम ताकलाह आतिर इनजोर, नना पुतन. ✧ मीवा विस्वस जीवात मन्हता इनजोर, लोकर इन्हतोर; मति निटम ऊळतेके, अद डोललाह आता. ✧

2 मीवा ताकमुळि नावा देवुळ विचर कीतप दिसो. अदिनेनाहक उसरते मन्हटु. इंजेके मीवा पिसतद इचुटा विस्वस डोलनामुनेन, तान बोल्लिह कीम्हटु.

3 मुने मीट बेद्रम देवुळता पोल्लोतुन केंजिसि, तान मीवा जीवातगा तासतिर, इदिन सीता कीस ऊळाट. सीता कीसि ताना लेहका पिसाट. पापमता अगदाहि मल्हटु. ✧ मीट उसरते मनवेक अचोन, कले वायना लेहकान, नना मियगा दोम्हकने वायकन. ✧ नना बेद वेलाते वायकन, इदिन मीट मुर्तिय पुनविर आयकिर. ✧

4 “मति सरदिस सहरतगा उच्चुर विस्वसिर मन्हतोर. तमाड गेंदेन कळ्जवप तासना लेहकान, ✧ तमा ताकमुळतुन वने,

✧ 2:18 2:18 मत्याल 4:3; 16:16; मार्कल 1:1; तोहचीतव पोल्लोड 1:14-15 ✧ 2:19 2:19 3:1,8,15 ✧ 2:20 2:20 वेल्लाय मुने इसयेल मन्कलोरिन, अहब राजाल ताकिह कीदोग; ओना मुते इजेबेल, ओरिन देवुळतुन विळिसस, बहाल इनदनद पेनतुन मोळकनाह कीदु, तुवातिरा सहरता विस्वसिरा मुडगा वने, उच्चुर मन्कलोर इजेबेल कीतप लेहका, दुम्राड पेन-बोमान मानेम आयलाह, विस्वसिरिन लेसिह कीयलाहि आंदुर. लेसिह कीयनद मुडुन इजेबेल इनजोर, इद वचनतगा इनदलाह आतोग. पेन-बोमान मोळकनदिन साट्याल कबळ कीतप इनजोर, इद वचनतगा इनदलाह आतोग. ✧ 2:20 2:20 1 राजा 16:31; 21:25; 2 राजा 9:7,22,30 ✧ 2:20 2:20 बळयिर 15:29; 1 कुरिततोर 10:20 ✧ 2:21 2:21 2 पत्र 3:9 ✧ 2:21 2:21 रोम सहरतोर 2:5; तोहचीतव पोल्लोड 9:20-21; 16:9,11 ✧ 2:22 2:22 3:3,19 ✧ 2:22 2:22 17:1-2; 18:9 ✧ 2:23 2:23 केंजवालोरिहक हामुर ईकन “केंजवालोरि पोगोन पीळा अर्हतकन”, इद अर्तम वने आया पगयहता. ✧ 2:23 2:23 देवुळताड पाटाड 7:9; 26:2; 139:1; यिर्मयाह 11:20; 17:10; लूकाल 16:15 ✧ 2:23 2:23 देवुळताड पाटाड 62:12; तोहचीतव पोल्लोड 20:12-13; 22:12 ✧ 2:24 2:24 याकुब 3:15 ✧ 2:24 2:24 बळयिर 15:28 ✧ 2:25 2:25 3:11 ✧ 2:26-28 2:26-28 3:5,12; 21:7 ✧ 2:26-28 2:26-28 3:21; 20:4 ✧ 2:26-28 2:26-28 यशायाह 30:14; यिर्मयाह 19:11 ✧ 2:26-28 2:26-28 देवुळताड पाटाड 2:8-9; तोहचीतव पोल्लोड 12:5; 19:15 ✧ 2:26-28 2:26-28 गिनती 24:15-19 अगा विय उका इतेके, देवुळ लोहवाल पिसिह केवाना अदिकरता सीना मन्हता. येसुये देवुळ लोहतोग पिसिह केवाल राजाल आंदोग, तना राजेम कीयनद अदिकरते, तना लोकर वने कलियिहतोर. ✧ 2:26-28 2:26-28 22:16 ✧ 2:29 2:29 2:7 ✧ 3:1 3:1 1:4-5 ✧ 3:1 3:1 1:16,20; 2:1 ✧ 3:1 3:1 2:2,19 ✧ 3:1 3:1 1 तिमोति 5:6 ✧ 3:3 3:3 2:5,16,22 ✧ 3:3 3:3 1 तिसलुनितोर 5:1-2; 2 पत्र 3:10; तोहचीतव पोल्लोड 16:15-16; 22:7 ✧ 3:3 3:3 मत्याल 24:43; लूकाल 12:39-40 ✧ 3:4 3:4 यहूदाल 23

बेस-नेहना तासतोर. ओर माचलेवव पांङ्गि गेंदेड केगतपु, ✧ सेतेमते नावा ऐगे-ऐगे ताकनुर; ओर अद्रम ताकना लायके मन्हतोर.

5 बोर बोर लाग्वाड पोल्लोन गेल्सनुर, ✧ ओर वने इद्रमे पांङ्गि गेंदेड उहतनुर. ओराड पेदिर्क, देवुळतगा मनदनद अमेसातुहक पिसवाल्लोरा पुस्तकतगा रासतव मन्हताड. ✧ तानगडाहि ओराड पेदिर्किन बेस्केने एडिह केवोन आयकन. ✧ वेर नावा मन्कलोर इनजोर, नावा बाबाना मुनेह, ओसो ओनाड देवतुल्कना मुनेह वेहतकन. ✧

6 देवुळता जीवा विस्वसिरा मुडुन वेहतनद पोल्लोतुन पुनवाल्लोर, बेस-नेहना केंजिसि, विचर कीस ऊळिर. ✧

पिलदिलपिया सहरता विस्वसिरा मुडेनाहक कबुर

7 “पिलदिलपिया सहरता विस्वसिरा मुडा देवतुलतुहक इद्रम रासा: पवित्र मनवाल, सेतेम वळहकवाल, ✧ नीवा मुडोरिहक कबुर लोहतलाह आतोग. दाविदना राजेमता अदिकर वेनाय कयदे मन्हता. वेग तेगयतद अगदुन, बोगे केहता पगवोग; वेग केहतद अगदुन बोगे तेगय पगवोग. ✧ वेनाड केंजाटु:

8 मीट बेद्रम ताकलाह आतिर, इदिन नना पुतन. ✧ मीवा लाव उचुने मन्हता, मति मीट नाक विळसवा, दीराते नावा पोल्लोतुन केंजसोर मंदिर. ✧ अदिनेनाहक ऊळाट, मीट ओळियलाह नना अग तेगयतन, तान बोगे केहता पगवोग. ✧

9 “केंजाट! उच्चुर तम्क देवुळ आचतोरुम* इनजोर नाळेह कीस्तोर, मति ओर देयहकना मुक्याना मुडोर आंदुर. ✧ ऊळाट, ओरिन नना मीवाड काल्किन मोळकनाह कीकन. ✧ अस्के नना मीक जीवा कीतन इनजोर, ओर पुनदनुर. ✧

10 मीट तिपल आयहपा, नना मीक वेहतपु, तिपलतुन दीराते आपसोर मतिर. ✧ अदिनेनाहक पूरा बूमते मनवाल्लोरा पट ऊळलाहि, ✧ बेद तिपल इंजेके बूमतगा वायलाह आता, अद तिपलताहि नना मीक पिसिह कीस तासकन. ✧

11 ऊळाट! नना चट्टिपेटे वायना मन्हता. ✧ वातस्के मीट गेल्सतिर इन्जि, देवुळता पिसमुळतुन इनम इनजोर ईकन. ✧ तान बोगे ऊंदना आयो इन्जि, मीवा विस्वसतुन पका पोस मन्हटु. ✧

12 बोर बोर लाग्वाड पोल्लोन गेल्सनुर, ✧ ओरिन नावा देवुळता मंदिरतगा, रायि मुंडाता लेहकान निल्लिह कीकन. ✧ बोगे ओरिन अगडाहि जर्गिह केवोग आयनोग. ओरा पोगोन नावा देवुळता पेदिरतुन रासकन. ✧ अहे ओर नावा देवुळता सहरतोर आयनुर; अद सहर इतेके, नावा देवुळता जागातगडाहि रेगनदु पूना येस्सलेम. ✧ ओसो नावाय पूना पेदिरतुन वने ओरा पोगोन रासकन. ✧

13 देवुळता जीवा विस्वसिरा मुडुन वेहतनद पोल्लोतुन पुनवाल्लोर, बेस-नेहना केंजिसि, विचर कीस ऊळिर. ✧

लोदिकिया सहरता विस्वसिरा मुडेनाहक कबुर

14 “लोदिकिया सहरता विस्वसिरा मुडा देवतुलतुहक इद्रम रासा: आमेन इनदनद पेदिरतोग ✧ इतेके, बर्वस लायकतोग निटम साक्सि एवाल, ✧ बोना मेटे देवुळि सबेटविन पुटिह कीता, ✧ ओगु मीट विस्वसिरिन इनदलाह आतोग:

15 मीट बेद्रम ताकलाह आतिर, इदिन नना पुतन. ✧ मीवा ताकमुळ बेद्रम मन्हता इतेके, मीट (सितुर ईयनद) किर्डतद एता लेहका वने इलविर, अहे (पोटातुन सवे कीयनद) कासतद एता लेहका वने इलविर! किर्डिसाय मनदना, इलवेके कासिसाय मनदना, अस्के नाक बेस ओप्पालि. †

16 आयो रा, मीट तोडटुहक विचर वावद केनकेने मलमल आतद एता लेहकान आतिर. अदिनेनाहक मीक नावा तोडटाहि उळ्सीयलाह आतन.

17 (विस्वसता इसबते) मीट नसिबलेवोरिर आतिर; दुसोर मीक ऊळिस मान वसना लेहका आतिर; गतलेवोरिर आतिर. (विस्वसता इसबते) गुडिरिर आतिर, कूळल आतिर. मति तान पुनवा, मता मन्कलोरोम आतोम, आलनाह-पिसनाह माक मन्हता, माक बेदिनाय गर्ज इले इहनिर. ✧

✧ 3:4 3:4 4:4; 6:11; 7:9,13-14; 19:8,14; 14:3-4 ✧ 3:5 3:5 2:7,11,17,26-28; 21:7 ✧ 3:5 3:5 पिलिपितोर 4:3
 ✧ 3:5 3:5 पिसमुळि 32:32-33; देवुळताड पाटाड 69:28; लूकाल 10:20; तोहचीतव पोल्लोड 13:8; 17:8; 20:12,15; 21:27 ✧ 3:5
 3:5 मत्याल 10:32; लूकाल 12:8 ✧ 3:6 3:6 2:7,11,17 ✧ 3:7 3:7 6:10; 19:11 ✧ 3:7 3:7 यशायाह 22:22 ✧ 3:8
 3:8 2:2,19 ✧ 3:8 3:8 2:13 ✧ 3:8 3:8 बळयिर 14:27 * 3:9 3:9 2:9 अगा मनदनद नोटदुन ऊळाट. ✧ 3:9 3:9 2:9
 ✧ 3:9 3:9 यशायाह 45:14; 49:23; 60:14 ✧ 3:9 3:9 यशायाह 43:4; योहन 17:22-23 ✧ 3:10 3:10 योहन 17:6; तोहचीतव
 पोल्लोड 1:9 ✧ 3:10 3:10 2:10; 8:13; 11:10; 13:8,14; 17:8 ✧ 3:10 3:10 2 पत्र 2:9 ✧ 3:11 3:11 22:7,12,20
 ✧ 3:11 3:11 1 कुरिततोर 9:25; तोहचीतव पोल्लोड 2:10 ✧ 3:11 3:11 2:25 ✧ 3:12 3:12 2:7,11,26-28; 21:7 ✧ 3:12
 3:12 1 राजा 7:21 ✧ 3:12 3:12 14:1; 22:4 ✧ 3:12 3:12 गलातितोर 4:26; तोहचीतव पोल्लोड 21:2,9-14 ✧ 3:12 3:12
 यशायाह 62:2; तोहचीतव पोल्लोड 2:17 ✧ 3:13 3:13 2:7,11,17 ✧ 3:14 3:14 2 कुरिततोर 1:20 ✧ 3:14 3:14 1:4-5;
 19:11 ✧ 3:14 3:14 योहन 1:3; तोहचीतव पोल्लोड 21:6; 22:13 ✧ 3:15 3:15 2:2,19 † 3:15 3:15 लोदिकिया सहरता उंद
 बाजेता सहरतगा, कासतद एग पेसनाड कनिक मताड. अहे ओसो दुस्रा बाजेता सहरतगा, किर्डतद, एडटदु एग पेसनाड कनिक मताड. लोदिकिया सहरतुहक पोडनद
 बेरा एदतस्के वतिदु. अदिनेनाहक ओरिहक जेकताहि नळ-तोंडाते एग तता पोन्नु. नळ-तोंडाते वायनद एग मलमल आंदु, काल्डिन्दु, एस्किंदु, अद एतुन उन्जि,
 लोङ्गर बेमर आंदुर, पोटाड नोंदुड. इद सहरतोर विस्वसिरा मुडा ताकमुळतुन ऊळिसि, किस्तुहक वने अहे दलगता. ✧ 3:17 3:17 होशे 12:8; जकर्याह
 11:5; लूकाल 6:20,24; 1 कुरिततोर 4:8

18 अदिनेनाहक नना मीक बुद कागहतहनन, केंजाट: मीट (विस्वसता इसबते) मता मन्कलोरि आयलाहि, नयगडाहे किसते कारियिह कीसि, जूत कीतद बेसता बंगरतुन असाट. ✧ कूळल आसि लजा अर्स मनदनदिन दुस्रो ऊळवाह, नयगडाहे उहतलाह पांङ्गि गेदेडः असाट. ✧ मीवाड कौडानगा ओकलाह, नयगडाहे मत असाट, अस्के तोवयकिर! §

19 बोरिन-बोरिन नना जीवा कीतन, ओरिन सुदे कीयलाह तेहंतहनन. ✧ अदिनेनाहक जिद कीसि, मीवा लेसिस दायनद अगदाहि मल्महटु. ✧

20 केंजाट! नना मीवा दारावंडटगा निच केयलाह आतन. बोर बोर नावा लेडतुन केंजिसि अगदुन तेगयनुर, ओरगा निटम ओळियकन, ओसो ओरा संगे नना उदिसि, माट ऐगेन तिनदकोम, उनडकोम. ✧

21 बोर बोर लाग्वाड पोल्लोन गेलसनुर, ✧ ओरिन नना नावा संगे राजेम ताकिह कीयलाह अदिकर ईकन. बेद्रम नना लाग्वाड पोल्लोन गेलसिसि, ✧ नावा बाबाल उदिस ताकिह कीयनद राजकुर्सतगा ओना संगे उदतन, अद्रम ओरिन उदिह कीकन. ✧

22 देवुळता जीवा विस्वसिरा मुडुन वेहतनद पोल्लोतुन पुनवालो, बेस-नेहना केंजिसि, विचर कीस ऊळिर, ✧ इनजोर येसु किर्स्तु वेहतोग.

4

पोगोन देवुळदीपतगा योहन ऊळतव पोल्लोड

1 इव पोल्लोड आतापया, ऊळाट, पोगोन देवुळदीपतगा अग तेगयिस मतदिन, नना योहननन ऊळतन. ✧ मुने बेरा अकुम नेकतप लेहका, नावा संगे वळहकतद लेडु, ✧ इंजेके नाक इद्रम इता: “इगा पोगोन देवुळदीपतगा वय. ✧ इंजेक मुनेह आयनव पोल्लोन, नीक तोहतहनन,” ✧ इता.

2 अद अद्रम इतस्केन, देवुळता जीवाता दळम नयगा अरता. अस्के नना ऊळतन: उंद राजकुर्सि देवुळदीपतगा मता. अद राजकुर्सतगा बेदो उदिस मता. ✧

3 राजकुर्सतगा उदिस मतदु, मिळस्कनव हीरा ओसो मानिक इनदनव बंडाना लेहकान मिळिस्कंदु. ✧ अद राजकुर्सता सर्ने, मरकत इनदनद बंडाता लेहकान मिळस्कनद देवुळविल मता. ✧

4 राजकुर्सता सर्ने वीसा नालुड कुर्सिड मताड. अव कुर्सिनगा वीसा नालवुर पेदल्क उदिस मतोर. ✧ ओर पांङ्गि गेदेड केग्स मतोर; ✧ ओसो तमाड तलानगा, राजालोर केगयना लेहकाडाड बंगरताड राजटोपिड केग्स मतोर.

5 अद राजकुर्सतगा मिळस्कसोर, गुळजसोर मंदु. ✧ ओसो राजकुर्सता मुनेह, एळुड चिमलिड पोतसोर मताड. ✧ अव चिमलिड देवुळतगडाड एळुड जीवाड आंदुड. ✧

6 अद राजकुर्सता मुनेह, अदमलेहका पडुने दिसनद समदुरलेहकान मता. ✧ राजकुर्सता नडुमि ओसो ताना सर्ने, नालुड जीवात मनदनव दिंचिड मताड. ✧ अविस्किहक पेगेकेह-मुनेह वेट कौडाडे मताड. ✧

7 मुनेता दिंचि सिडपुललेहका मता. दुस्रा दिंचि बार कौदा पियोलेहका मता. ओसो उंद दिंचता तोडि बार मन्कना तोडलेहका मता. उंद दिंचि बार पगयनद गंदालता लेहका मता. ✧

8 इव नालुड आस दिंचिहकु, आरुड-आरुड मारेड मताड. ✧ अविस्कना पूरा मेंदुलमेंडु, ओसो मारेना इळन वने, वेट कौडाडे मताड. ✧ अवु नका पिळ्विळ, पियल-पोळद रोमवा, ✧ इद्रम इनजोर मन्हाताड:

“ए सामि देवुळतिन, निमान पवित्र, पवित्र, पवित्रतोनिन! ✧

निमा बेरा लावता देवुळतिन!

निमान मुनेताह जीवात मतोनिन, इंजेके वने जीवात मनवानिन, ओसोवने वावानिन,” ✧

इनजोर इन्हाताड.

9 अव जीवात मनदनव दिंचिड राजकुर्सतगा उदतदिन, ✧ अमेसा-अमेसातुहक जीवात मनदनदिन, ✧ कदर, मान, जोहर आयि इनदहपा,

✧ 3:18 3:18 1 पत्र 1:7 ‡ 3:18 3:18 पांङ्गि गेदेड इतेके सेतेमि. ✧ 3:18 3:18 16:15-16 § 3:18 3:18 लोदिकिया सहरते बंगरि, गेदेड, मत्कु, इविस्कना दंदा तार्किदु. ✧ 3:19 3:19 बुदताड पोल्लोड 3:12; 1 कुरिततोर 11:32; इब्रितोर 12:5-6 ✧ 3:19 3:19 2:5,16,22 ✧ 3:20 3:20 योहन 14:23 ✧ 3:21 3:21 2:7,11,17; 21:7 ✧ 3:21 3:21 17:14 ✧ 3:21 3:21 मत्याल 19:28; तोहचीतव पोल्लोड 2:26-28; 5:9-10; 20:4,6 ✧ 3:22 3:22 2:7,11,17; 22:16 ✧ 4:1 4:1 19:11 ✧ 4:1 4:1 1:10 ✧ 4:1 4:1 11:12 ✧ 4:1 4:1 1:19; 22:6 ✧ 4:2 4:2 1 राजा 22:19; यशायाह 6:1; यहजेकेल 1:26; दानिय्येल 7:9 ✧ 4:3 4:3 21:11,20 ✧ 4:3 4:3 यहजेकेल 1:28; तोहचीतव पोल्लोड 10:1 ✧ 4:4 4:4 5:6,8,14; 11:16; 19:4 ✧ 4:4 4:4 3:4-5,18 ✧ 4:5 4:5 पेसमुळि 19:16; तोहचीतव पोल्लोड 8:5; 11:19; 16:18 ✧ 4:5 4:5 पेसमुळि 25:37; जकर्याह 4:2 ✧ 4:5 4:5 1:4-5 ✧ 4:6 4:6 यहजेकेल 1:22; तोहचीतव पोल्लोड 15:2; 21:18,21 ✧ 4:6 4:6 यहजेकेल 1:5; तोहचीतव पोल्लोड 5:6; 6:1,6; 7:11; 14:3-4; 15:7; 19:4 ✧ 4:6 4:6 यहजेकेल 1:18; 10:12 ✧ 4:7 4:7 यहजेकेल 1:10; 10:14 ✧ 4:8 4:8 यशायाह 6:2 ✧ 4:8 4:8 यहजेकेल 1:18; 10:12 ✧ 4:8 4:8 7:15 ✧ 4:8 4:8 यशायाह 6:3 ✧ 4:8 4:8 1:4-5,8,17 ✧ 4:9 4:9 5:1,7,13 ✧ 4:9 4:9 दानिय्येल 4:34; 12:7; तोहचीतव पोल्लोड 10:6-7; 15:7

10 वेर वीसा नालवुर पेदल्क वने, राजकुर्सतगा उदतदिनाड काल्क अर्सि,✧ अमेसा-अमेसातुहक जीवात मनदनदिन✧ मोळ्किहोतोर. ओसो तमाड राजटोपिन, राजकुर्सता मुनेह तासिसि, इद्रम इन्होतोर:

11 “ए मावा सामिनिन, मावा देवुळतिन!

निमान सबेटविन पुटिह कीतिन.

अव नीवाय विचरते मन्हताड.

नीवाय विचरते अव पुटटाड.✧

अदिनेनाहक निमान डीसाता, मानता, बेरा लावता लायकतोनिन आदिन,✧”

इनजोर इन्होतोर.

5

लेहता पगवाह वटे मेततद तोला सीटि

1 पया नना ऊळतन अस्के, राजकुर्सतगा उदतदिना✧ (इतेके देवुळता) तिनळ कयदगा ऊर्हतद तोला सीटि मता.✧ अद तोला सीटटा लोप्पा ओसो पलते, पोल्लोड रासिस मताड.✧ अद सीटटुन बोगे लेहता पगवाह, सीटटगा एळुड जागाने वटे मेतिस मता.✧

2 अस्के उंद पका लावता देवतुलतुन ऊळतन.✧ अद जोरते इद्रम केयता, “इद तोला सीटटगा मेततदिन तेंडिसि, तान लेहतना लायकतोग बोगे मन्हतोग?” इता.

3 मति पोगोन देवुळदीपतगा, इद बूमतगा, हानादीपतगा वने,✧ बोगे सीटटुन लेहचि, तानगडा पोल्लोतुन अर्वना लायकतोग दोर्कोग.

4 सीटटुन लेहचि, तानगडा पोल्लोतुन अर्वना लायकतोग बोगे दोर्कवाहकु, नना योहननन पकाय अळया बोटटन.

उंद गोरपिला तोला सीटटुन लेहतहता

5 पया पेदल्कनगडाहि ओर्वोग नयगा वासि, “अळमा! इद ऊळा! बोन यहुदाना पुळगता सिडपुल इन्होतोर,✧ ओग दाविद राजाना कूळतोग,✧ तना कोटुलतोरिन गेलसतोग.* अदिनेनाहक तोला सीटटगा एळुड जागानगा मेततद वटेतुन तेंडिसि, तान लेहतलाह ओग लायक मन्हतोग,” इनजोर वेहतोग.

6 अचोटेने उंद गोरपिलातुन✧ ऊळतन.† राजकुर्सता ओसो नालुड दिचिना,✧ वीसा नालवुर पेदल्कना नडुम✧ निच मता. तान मुनेने बोगो मति हक्किस मतप लेहकान दिसिंदु.✧ तान्क एळुड कोहक मताड, ओसो एळुड कौंडाड मताड.✧ अव कौंडाड पूरा बूमतगा, देवुळ लोहतव तानाड एळुड जीवाड!✧

7 अद गोरपिला वासि, राजकुर्सतगा उदिस मतदिना✧ तिनळ कयदगडाहि, अद तोला सीटटुन एता.

8 गोरपिला अद तोला सीटटुन एतस्के, नालुड जीवात मनदनव दिचिड✧ ओसो वीसा नालवुर पेदल्कु,✧ ताना मुनेह अर्सि मोळ्कतोर.✧ ओर ओर्वोग-ओर्वोग, तमाड कयकने उंद जेतुरि,✧ ओसो दूपम उर्जनद बंगरता कस्ला पोस मतोर. अद कस्लामेंड दूपम मता. अद दूपम इतेके देवुळता मन्कलोरा पार्तना आंदु.✧ 9-10 मोळ्किसि ओर इद्रम पूना पाटा वागतोर:

“नीक मन्कलोर हक्किस मतोर,✧

निमा नीवा नेतुर पोहच डोलतिन.

अद नेतुरता कर्सा कीसि, सबे पुळ्गिनाहि, दुस्राड-दुस्राड पोल्लोड वळ्कवालोर्गडाहि,

सबे देसेहकनोरगडाहि, सबे जातिनोरगडाहि, मन्कलोरिन देवुळतेनाहक अलग कीतिन.✧

ओसो ओरिन मावा देवुळता राजेमतोर कीतिन, तानाड बूमयालोर् वने कीतिन,

ओर पूरा बूमते राजेम कीयनुर.✧

अदिहक तोला सीटटुन एतलाहि,

ओसो तानगा मेततद वटेतुन तेंडलाहि, निमान लायकतोनिन!✧”

इनजोर पूना पाटा वागतोर.✧

✧ 4:10 4:10 5:8,14; 7:11; 11:16; 19:4 ✧ 4:10 4:9-10 1:18 ✧ 4:11 4:11 बळयिर 14:15; इपिसुसतोर 3:9; तोहचीतव पोल्लोड 10:6-7; 14:7 ✧ 4:11 4:11 5:9-10,12; 19:1 ✧ 5:1 5:1 4:9 ✧ 5:1 5:1 10:2 ✧ 5:1 5:1 यहजेकल 2:9-10 ✧ 5:1 5:1 यशायाह 29:11; दानियेल 12:4 ✧ 5:2 5:2 10:1; 18:21 ✧ 5:3 5:3 पिलिपितोर 2:10 ✧ 5:5 5:5 पुटमुळि 49:9; इब्रितोर 7:13-14 ✧ 5:5 5:5 यशायाह 11:1,10; रोम सहरतोर 15:12; तोहचीतव पोल्लोड 22:16 * 5:5 5:5 बोन यहुदाना पुळगता सिडपुल इन्होतोर, ओग दाविद राजाना कूळतोग, तना कोटुलतोरिन गेलसतोग इतेके येसु किस्तु आंदोग. ✧ 5:6 5:6 योहन 1:29; तोहचीतव पोल्लोड 13:8 † 5:6 5:6 गोरपिला इतेके येसु किस्तु आंदोग. ✧ 5:6 5:6 4:6 ✧ 5:6 5:6 4:4 ✧ 5:6 5:6 13:8 ✧ 5:6 5:6 जकर्याह 4:10 ✧ 5:6 5:6 1:4-5 ✧ 5:7 5:7 4:9 ✧ 5:8 5:8 4:6 ✧ 5:8 5:8 4:4 ✧ 5:8 5:8 4:10 ✧ 5:8 5:8 14:2; 15:2 ✧ 5:8 5:8 देवुळताड पाटाड 141:2; तोहचीतव पोल्लोड 8:3-4 ✧ 5:9-10 5:9-10 13:8 ✧ 5:9-10 5:9-10 1 कुरिततोर 6:18-20; तोहचीतव पोल्लोड 7:9; 10:11; 11:9; 13:7; 14:3-4,6; 17:15 ✧ 5:9-10 5:9-10 1 पत्र 2:9; तोहचीतव पोल्लोड 1:6; 3:21; 20:4 ✧ 5:9-10 5:9-10 4:11 ✧ 5:9-10 5:9-10 देवुळताड पाटाड 33:3; 40:3; 98:1; 149:1; यशायाह 42:10; तोहचीतव पोल्लोड 14:3-4

देवतुल्क येसु किस्तुन मोळ्किहताड

11 पया नना ऊळतन: राजकुर्सि ओसो नालुड जीवात मनदनव दिचिड☆ ओसो पेदल्कु, वेरा सर्ने तिरियनव लाकिनाड-लाकिड, कोटिनाड-कोटिड लेक पगवाह देवतुल्क मताड.☆ नना अविस्कना लेड केंजतन.

12 अव जोरते इद्रम इताड:

“मन्कलोर इद्र गोरपिलातुन हव्किस मतोर,

मति इंजेके अदिकर तानाये, सबे मालसोम तानाये, बुदि तानाये, लाव तानाये,
मान तानाये, डीसा तानाये, तान जोहर कीकल,☆

अदे अद्रम कीयना लायकता आंदु,”☆

इनजोर इताड.

13 अस्के पोगोटा बूमतगा मनदनव, इद्र बूमतगा मनदनव, हानादीपतगा मनदनव, सम्दुरतगा मनदनव,☆ देवुळ पंडटव सबे इद्रम इनदनद केंजतन:

“राजकुर्सतगा उदतदिन,☆ ओसो गोरपिलातुन जोहर कीकल.

मान, डीसा, राजेमि अमेसा-अमेसातुहक अविस्कनाये मनि,”☆

इनजोर इताड.

14 इतस्के नालुड आस जीवात मनदनव दिचिड,☆ “इंगो आमेन” इनजोर इताड. अहे ओसो पेदल्कु दंडुम अर्सि मोळ्कतोर.☆

6

मुनेटा मेततद वटेतुन किस्तु तेंडिह्तोग

1 पेदल्क मोळ्कतापया, अद्र तोला सीटटगा मेततव एळुड वटेनाहि,☆ उंद वटेतुन गोरपिला तेंडनदिन ऊळतन. अद्र तेंडिह्पा, नालुड दिचिगंडाहि,☆ उंद दिचि गुळ्जतप लेहकाडा लेडते☆ “पेसा” इनजोर इता.

2 इतस्के ऊळाट, उंद पांड्रि कोडातुन नना ऊळतन.☆ ताना पोगोन ओर्वोग उदिस मतोग. ओग कान-विल पोस मतोग. ओसो ओन्क राजटोपि ईतद मता.☆ ओग लळयते गेलसलाहि, तना कोटुलतोरिन गेलससोर, बूमतेके पेसतोग.

दुस्सा मेततद वटेतुन किस्तु तेंडिह्तोग

3 पया मेततद दुस्सा वटेतुन गोरपिला तेंडटा. अस्के दुस्सा दिचि, “पेसा” इनजोर इता.

4 इतस्के रेंगाल कोडा पेसतद☆ नना ऊळतन. ताना पोगोन ओर्वोग उदिस मतोग. (ओग वने बूमतेके पेससोर मतोग,) कयदे बेरा तल्वर कसेग पोसि. पूरा बूमतोरिन, ओर्विहक-ओर्वोग जगळम आसि हव्कनाह कीयलाहि, ओनगा अदिकर मता.

मेततद मूंड मल्काता वटेतुन किस्तु तेंडिह्तोग

5 पया मेततद मुचा मल्काता वटेतुन गोरपिला तेंडटा. अस्के ओसो उंद दिचि, “पेसा” इनजोर इता. इतस्के कार्यल कोडातुन नना ऊळतन.☆ ताना पोगोन उदिस मतोग, किलोकाटा पोस मतोग.

6 अचोटेने नालुड दिचिना नडुमताहि,☆ उंद लेड इद्रम इनदनद केंजतन: “पोळ्दमेटा कूलते किलोमेंडे गोहपिंड असनाह आस्ता, अचोके कोताने मूंड किलोड सेन जोना पिंड असनाह आस्ता; मति नेयदुन ओसो अंगुर जोमातुन कय इटमा,”☆ इनजोर अद्र इता.*

मेततद नालुड मल्काता वटेतुन किस्तु तेंडिह्तोग

7 पया मेततद नालुड मल्काता वटेतुन गोरपिला तेंडटा. अस्के ओसो उंद दिचि, “पेसा” इनजोर इनदनद केंजतन.

8 अस्के दुमाल कोडातुन नना ऊळतन.☆ ताना पोगोन ओर्वोग उदिस मतोग. ओना पेदिरि हामुर इनजोर मता. ओसो ओना पयाह पयाह, हानादीप पेदिरतोग मतोग.☆ बूममेटोरिन नालुड तूस्क कीसि, उंद तूस्तोरिनु लळयते, दुकळते, बेमरते, गेळा जन्वर्कने हव्कलाहि, देवुळि ओरिहक अदिकर इता.☆

मेततद एयुड मल्काता वटेतुन किस्तु तेंडिह्तोग

☆ 5:11 5:11 4:6 ☆ 5:11 5:11 दानिय्येल 7:10; इब्रितोर 12:22; यहूदाल 14 ☆ 5:12 5:12 7:12 ☆ 5:12 5:12 योहन 1:29; तोहचीतव पोल्लोड 4:11; 13:8 ☆ 5:13 5:13 पिलिपितोर 2:10 ☆ 5:13 5:13 4:9 ☆ 5:13 5:13 रोम सहरतोर 11:36; तोहचीतव पोल्लोड 1:6 ☆ 5:14 5:14 4:6 ☆ 5:14 5:14 4:4,10 ☆ 6:1 6:1 5:1 ☆ 6:1 6:1 4:6 ☆ 6:1 6:1 14:2; 19:6 ☆ 6:2 6:2 जकर्याह 1:8; 6:3; तोहचीतव पोल्लोड 19:11 ☆ 6:2 6:2 जकर्याह 6:11; तोहचीतव पोल्लोड 9:7; 14:14; 19:12 ☆ 6:4 6:4 जकर्याह 1:8; 6:2 ☆ 6:5 6:5 जकर्याह 6:2,6 ☆ 6:6 6:6 4:6 ☆ 6:6 6:6 7:3; 9:4 * 6:6 6:6 तिडि दोर्को आस्ता, दहा पटिड एक्वा दारा कीस वमिह्तोग इनजोर, इद्र वचन वेहतलाह आता. अद्र कालमते, जयतुन मराता पडिनाहि नेय तेंडिदुर. नेय ओसो अंगुर जोमातुन कय इटमा इतके जयतुन मराना, अंगुर-तोंडानाड वाळुहकिन बूळे कीयनदायो. ☆ 6:8 6:8 जकर्याह 6:3 ☆ 6:8 6:8 बुदताड पोल्लोड 5:5; होशे 13:14; मत्याल 11:23; तोहचीतव पोल्लोड 1:18; 20:13-14 ☆ 6:8 6:8 यिर्मयाह 14:12; 15:2-3; 24:10; 29:17-18; यहजेकेल 5:12,17; 14:21

9 ताना पया मेततद एयुड मल्काता वटेतुन, गोरपिला तेंडटा. अस्के मुने बूमतगा मनदहपा, देवुळता पोल्लो वेहताहकु, येसुना साक्सि ईताहकु, ✧ कोटुलतोर बोरिन हव्किस मतोर, ✧ ओराड हानस्किन दूपम बोळसनद जागाता इळन नना ऊळतन. ✧

10 अव हानस्कु देवुळतुन बेरा लेडते इद्रम केयताड: “ए पवित्र मनवानिन, सेतेमतोग सामिनिन! ✧ बूमतगा माक हव्कतोरिन बेचानाह नेयम केवालेवा, सिक्सा एवालेवा केपसोर मनदकिन?” ✧ इनजोर केयताड.

11 अस्के अव उंद-उंदतुहक, पांड्रि गेंदे केगयलाह दोर्कता. ✧ पया देवुळि अविस्किन इता, “मीवा ऐगेटोर विस्वसिर बूमतगा नाक माळिहतोर. ओरिन वने मीक हव्कतप लेहकान, हव्कना मन्हता. बेचुर डोलना इनजोर नना विचर कीस तासतन, अचुर डोलनाह, ✧ मीट वने गळक केपिस मन्हटु,” ✧ इनजोर इता.

मेततद आरुड मल्काता वटेतुन किर्स्तु तेंडिहतोग

12 पया मेततद आरुड मल्काता वटेतुन गोरपिला तेंडटा. अस्के बूम पकाय गल्जतदिन नना ऊळतन. ✧ ओसो कार्यल गोंगळिता लेहकान, पोळदु कार्यल आता. ✧ नेला बार नेतुरलेहका गंजता.

13 दूंद वायहपा, तोया कायाड इळन रालना लेहका, उकाड पोगोटाहि बूमतगा रालताड. ✧

14 केततुन उळहतप लेहकान, पोगोटा बूमि मायता. ✧ सबे मेटाड ओसो समदुरता नडुम मनदनव तोगिड, तमाड जागानाहि जर्गताड. ✧

15 जर्गतस्के, बूमतोर राजालोर, मुख्यालोर, सायबालोर, साव्कर मन्कलोर, अदिकरते मनवालोर, ओर्युलतोर, ओर्युल आयवोर, सबेटोर बोर बोर पांजानगा, बोर बोर मेटानाड बंडानगा वितिस मकतोर. ✧

16-17 मकिसि अव मेटानु, कोको-बंडानु इद्रम इतोर, “राजकुर्सतगा उदतदिना ओसो गोरपिलाता, ओड आसि सबेटोरिन नेयम कीयनद दिया एवता! ✧ बोगे पिस पगवोग. ✧ अदिनेनाहक मावा पोगोन अम्हटु, राजकुर्सतगा उदतदिना कयदाहि, ओसो गोरपिलाता ओडताहि, माक पिसिह कीम्हटु,” इनजोर इतोर. ✧

7

देवुळि तना मन्कलोरिन सीना तासिस एगिह कीस्ता

1 पया नालुड देवतुल्क अताड, अन्जि बूमताड नालुड मूलानगा निचि, बूमतगडाड नालुड बाजेना वळदुन रोमिह कीतदिन ऊळतन. अदिहक बूमतगा, समदुरतगा, मरानगा मुर्तिय वळय कःसवा मता. ✧

2 अव नालुड आस देवतुल्किहक, बूमतगा ओसो समदुरतगा, पीळा लोहतलाह अदिकर ईतद मता. पया ओसो उंद देवतुलि, पोळद पेसनद बाजेताहि पेसिस वायनद ऊळतन. (अदु मन्कलोराड तला-कपरानगा तासलाह) जीवात मनदनद देवुळता सीनातुन पोस मता. ✧ पोसि अव नालुड आस देवतुल्किन, जोरते इद्रम इता:

3 “रोमाटु! मावा देवुळतुन माळवालोरडाड तला-कपरानगा, माट बेचानाह सीना तासोम, ✧ अचानाह बूमतगा, समदुरतगा, मरानगा पीळा लोहमाट,” इता. ✧

4 अस्के सीना दोर्कतोर लोकुरा लेकातुन नना केंजतन: इस्त्रेल लोकुराड सबे कूळिनाहि, उंद लाक, रेंड वीसाड, नालुड अजर्क (1,44,000) मन्कलोरिहक सीना दोर्कता. ✧

5-8 ओर इस्त्रेलतोर बारा कूळिनोर मतोर: यहूदा मुय्तोना कूळि, रुबेन मुय्तोना कूळि, गाद मुय्तोना कूळि, आसेर मुय्तोना कूळि, नप्तालि मुय्तोना कूळि, मनसे मुय्तोना कूळि, सिमियोन मुय्तोना कूळि, लेवि मुय्तोना कूळि, इसाकर मुय्तोना कूळि, जाबलुन मुय्तोना कूळि, योसेप मुय्तोना कूळि, बिन्यामिन मुय्तोना कूळि. उंद-उंद कूळतोरगडाहि बारा अजर्क (12,000) मन्कलोरिहक, इतेके सबेटोर कलियिसि, उंद लाक, रेंड वीसाड, नालुड अजर्क (1,44,000) मन्कलोरिहक, देवुळता सीना दोर्कता.

सबे जातिना मुल देवुळतुन मोळिकहतोर

✧ 6:9 6:9 1:2,9; 12:11,17 ✧ 6:9 6:9 20:4 ✧ 6:9 6:9 पेसमुळि 29:12; लैव्यवस्था 4:7; तोहचीतव पोल्लोड 14:18; 16:7 ✧ 6:10 6:10 3:7 ✧ 6:10 6:10 व्यवस्थाविवरण 32:43; देवुळताड पाटाड 79:10; जकर्याह 1:12; लूकाल 18:7; तोहचीतव पोल्लोड 16:5; 18:20; 19:2 ✧ 6:11 6:11 3:4-5; 7:9 ✧ 6:11 6:11 इब्रितोर 11:40 ✧ 6:11 6:11 10:6-7 ✧ 6:12 6:12 मत्याल 24:7; मार्कल 13:8; तोहचीतव पोल्लोड 8:5; 11:13,19; 16:18 ✧ 6:12 6:12 यशायाह 13:10; योएल 2:10,31; 3:15; मत्याल 24:29; मार्कल 13:24 ✧ 6:13 6:12-13 मत्याल 24:29; मार्कल 13:25; तोहचीतव पोल्लोड 8:10; 9:1 ✧ 6:14 6:14 देवुळताड पाटाड 102:26; यशायाह 34:4; 51:6; इब्रितोर 1:11-12; 2 पत्रु 3:10; तोहचीतव पोल्लोड 20:11 ✧ 6:14 6:14 यहजेकेल 38:20; नहम 1:5; तोहचीतव पोल्लोड 16:20 ✧ 6:15 6:15 यशायाह 2:10-11,19,21; 24:21; तोहचीतव पोल्लोड 18:23; 19:18 ✧ 6:16-17 6:16-17 यशायाह 63:4; योएल 1:15; 2:1-2,11,31; तोहचीतव पोल्लोड 16:14 ✧ 6:16-17 6:16-17 देवुळताड पाटाड 76:7; नहम 1:6; मलाकी 3:2 ✧ 6:16-17 6:16-17 होशे 10:8; लूकाल 23:30; तोहचीतव पोल्लोड 9:6 ✧ 7:1 7:1 8:7; 9:4 ✧ 7:2 7:2 9:4 ✧ 7:3 7:3 पुटमुळि 4:15; यहजेकेल 9:4,6; तोहचीतव पोल्लोड 13:16; 14:1,9; 20:4; 22:4 ✧ 7:3 7:3 6:6 ✧ 7:4 7:4 14:1,3-4

9 इव पोल्लोड आतापया, नना ऊळतन: सबे जातिनोर, सबे कूळिनोर, सबे देसेहकनोर, दुस्राड-दुस्राड बासाड वळ्ळकवालोरा मन्कलोरा मुलु, राजकुर्सता मुनेह, गोरपिलाता मुनेह निच मतोर. ✧ बोगे लेक पगवाह मुल मतोर. मुडा मन्कलोरा पांड्रि गेंदेड उहचि मतोर. ✧ ओसो गजर मराताड कोमाड पोस मतोर. ✧

10 पोसि गिर्दति इद्रम केयतोर:

“राजकुर्सतगा उदतद मावा देवुळतिन, ओसो गोरपिलातिन,
मियगडाहे मावा पिसमुळ वास्ता!” ✧

इनजोर केयतोर.

11 केयिहपा, राजकुर्सता, पेदल्कना ओसो नालुड दिचिना ✧ सर्ने, सबे देवतुल्कु निच मताड. पया अव राजकुर्सता मुनेह दंडुम अर्सि, देवुळतन मोळकताड; ✧ ओसो इद्रम इताड:

12 “आमेन! मावा देवुळिये सबेटूक बेरा,

डीसा तानाये, बुदि तानाये,

तान जोहर कीकल, तान मान ईकल,

अदिकर तानाये, लाव तानाये, आमेन!” ✧

इनजोर इताड.

13 इतस्के पया, अचोटेने पेदल्कनाहि ओर्वोगा नाक ताल्हकतोग, “वेर पांड्रि गेंदेड उहतोर मन्कलोरा बोर आंदुर, बेगडाह वातोर, पुतिना?” इतोग.

14 इतस्के, “नना पुनोन बाबा, निमान वेहा” इतन. इतस्के ओग इतोग, “वेर मन्कलोरा पकाय गोसा आतोर; ✧ मति आक्रि एवनाह आपिस वातोर. गोरपिलाता नेतुरता मेटे, ✧ वेर सिर्तम आसि, ✧ डागिललेवोर आतोर. ✧

15 अदिनेनाहक वेर इंजेके देवुळता राजकुर्सता मुनेह निच मन्हतोर.

ताना मंदिरतगा मन्जि, नग्का पिळ्ळिळ पियल-पोळ्द तान माळिहतोर. ✧

राजकुर्सतगा उदतद, वेरा नडुम जागा आसि, वेरिन राका कीयगा. ✧

16-17 राजकुर्सतगा मनदनद गोरपिला, वेरिन अग तोहतगा;

ओसो देवुळता पिसमुळ ईयनद एताड कनिर्कनगा ओसीयगा; ✧

अदिनेनाहक इंजेके वेरिहक कग्व वसो आयगा,

एग उनडा वसो आयगा, एद दल्गो आयगा, कांका पोयो आयगा. ✧

देवुळि तनाय वेराड सबे तिपल्किन जेक कीसि,

वेराड सबे कंड्रिन उम्चिसीयगा,” ✧

इनजोर इतोग.

8

मेततद आक्रिता वटेतुन किर्स्तु तेंडिहतोग

1 पया बह आता, मेततद एळुड मल्काता वटेतुन, गोरपिला तेंडटा. ✧ अचोटेने पया पोगोन देवुळदीपतगा गळक मेकर्ने आता.

2 अस्के देवुळता मुनेह नितनव, एळुड देवतुल्किन ऊळतन. ✧ देवुळि अविस्किहक एळुड अकुहक ईता.

3 देवुळता राजकुर्सता मुनेह, बंगरते माचतद दूपम बोळसनद मेजा मता. ✧ उंद देवतुलि दूपम उर्ननद बंगरता कस्ता पोसि, अद मेजातगा वास निता. नितस्के देवुळताड सबेटोर मन्कलोरा पार्तनाता संगे उर्नलाहि, तान्क वेल्लाया दूपम दोर्कता. ✧

4 अस्के देवतुल उर्नतद दूपमता उंडुलि, देवुळता मन्कलोरा पार्तनाता संगे, देवुळता मुनेह एवता. ✧

5 ताना पया अद देवतुल बह कीता, दूपम बोळसनद मेजाताड किसतळिमन, तना दूपम उर्ननद कस्तातगा निहता. ✧ निहचि, अविस्किन इळता बूमतगा अर्हचीता. ✧ ईतस्के पया, पकाय गुळन्जना, नेकना, मिळस्कना, बूम गलजना इद्रम इळता बूमतगा दिसता. ✧

एळुड देवतुल्कु एळुड अकुहक ऊरिहताड

✧ 7:9 7:9 5:9-10; 22:3 ✧ 7:9 7:9 3:4-5; 6:11 ✧ 7:9 7:9 लैव्यव्यवस्था 23:40 ✧ 7:10 7:10 देवुळताड पाटाड 3:8; तोहचीतव पोल्लोड 12:10; 19:1 ✧ 7:11 7:11 4:6 ✧ 7:11 7:11 4:10 ✧ 7:12 7:12 5:12 ✧ 7:14 7:14 दानियेल 12:1; मत्याल 24:21; मार्कल 13:19 ✧ 7:14 7:14 इब्रितोर 9:14; 1 योहन 1:7 ✧ 7:14 7:14 12:11; 22:14 ✧ 7:14 7:13-14 3:4-5 ✧ 7:15 7:15 4:8; 13:6; 22:3 ✧ 7:15 7:15 लैव्यव्यवस्था 26:11; येहेजकेल 37:27; योहन 1:14; तोहचीतव पोल्लोड 21:3 ✧ 7:16-17 7:16-17 देवुळताड पाटाड 23:1-3; मत्याल 2:5-6; योहन 4:14; 10:11; तोहचीतव पोल्लोड 14:3-4; 21:6; 22:1,17 ✧ 7:16-17 7:16-17 देवुळताड पाटाड 121:5-6; यशायाह 49:10 ✧ 7:16-17 7:16-17 यशायाह 25:8; तोहचीतव पोल्लोड 21:4 ✧ 8:1 8:1 5:1; 6:1 ✧ 8:2 8:2 9:1,13; 11:15 ✧ 8:3 8:3 पेसमुळि 30:3; गिनती 4:11; तोहचीतव पोल्लोड 9:13; 14:18 ✧ 8:3 8:3 पेसमुळि 30:1; तोहचीतव पोल्लोड 5:8 ✧ 8:4 8:4 देवुळताड पाटाड 141:2 ✧ 8:5 8:5 लैव्यव्यवस्था 16:12 ✧ 8:5 8:5 येहेजकेल 10:2 ✧ 8:5 8:5 पेसमुळि 19:16; तोहचीतव पोल्लोड 4:5; 6:12; 11:13,19; 16:18

- 6 पया अकुहक पोस मतव एल्लुड देवतुल्लु, तमाड अकुहक ऊरलाह तयर आताड.
- 7 मुनेता देवतुलि तना अकुमतुन ऊरता, ऊरतस्के आदुर्कु ओसो किसु, ☆ नेतुरता संगे कलियिस, ☆ बूमतगा अरताड. अरतस्के, बूमताड मूड चेकानाहि, उंद चेका बूमि कर्वता. ओसो मूड चेकानाहि उंद चेकाताड मराड कर्वताड. ☆ अहे सबे पहना रोंडा कर्विस नेग आता. ☆
- 8 पया दुसा देवतुलि तना अकुमतुन ऊरता. ऊरतस्के, किस कर्वनद उंद बेरा मेटालेहकान, बातालो मति सम्दुरतगा अरता. अरतस्के, सम्दुरताड मूड चेकानाहि उंद चेका सम्दुर, नेतुर मारियता. ☆
- 9 नेतुर मारियताहकु, अगडाड सबे जन्वर्क डोलताड. ☆ अगा मतव ओडाड वने बूलेम आताड.
- 10 मूड मल्काता देवतुलि, तना अकुमतुन ऊरता. ऊरतस्के बेरा उंद उका, तोरे किसलेहकान मळगसोर, पोगोटाहि अरयलाह आता. ☆ अस्के बूमतगाड बैरहकु, एग पेसनाड कनिर्कु, इविस्कनाड मूड चेकानाहि उंद चेकाताड बैरहकनगा, ओसो एग पेसनाड कनिर्कनगा, इद उका अरता.
- 11 अद अरतस्के, मूड चेकानाहाहि उंद चेकाता बेसतल एग कयता. एग कयताहकु, अद एग उटोर वेल्लाटोर मन्कलोर डोलतोर. अदिहक अद उकातुन कयमुलि इन्हतोर. ☆
- 12 नालुड मल्काता देवतुलि तना अकुमतुन ऊरता. ऊरतस्के पोळ्दु, नेला, उकानगा पीळा अरता. पीळा अरतस्के, अव मुनेता लेहका दीचोड. ☆ अदिनेनाहक पियलि नालुड गंटाड, पोळ्दता वेहच इलवा मता. ☆ अहे नग्काटुहक नालुड गंटाड नेलाता, उकाना वेहच इलवा मता.
- 13 अद्रमलेहकाने पया उंद गंदाल पिटे, पोगोटाहि पगयिस वायनद ऊळतन. अद पका जोरते इद्रम इनदनद केंजतन: “इंजेके पिसतव मूड देवतुल्लु, तमाड अकुहक ऊरना मन्हाता. अव अकुहक नेकिहपा, सबेटोर बूमतोरिहक बेचोन गोसा, गोसा, गोसा!” ☆ इनजोर इनदनद केंजतन.

9

एयुड मल्काता देवतुलि अकुम ऊरिहता

- 1 अद्रमलेहकाने पया एयुड मल्काता देवतुलि, ☆ तना अकुम ऊरता. ऊरतस्के, उंद उका पोगोटाहि बूमतगा अरतदिन ऊळतन. ☆ अद उकातुहक, देयमदीपता सिक्सा-बोंदाता तालम कय ईतद मता. ☆
- 2 अद तालम कयदे, देयमदीपता सिक्सा-बोंदातुन तेगयता. तेगयतस्के, बेरा किसबट्टाहि पेसना लेहका, पका पोया पेसता. ☆ अद देयमदीपता सिक्सा-बोंदाता पोया उंडिसि, पोळ्दता वेहचतुन मुचता. अदिहक ईकळ आता. ☆
- 3 अद उंडुलताहि वेल्लाडे पापेड पेसिस, बूमतगा वाताड. ☆ मिचो कोळहतप लेहकान कोळहतलाहि, ☆ देवुळि अविस्किहक लाव ईता.
- 4 ओसो अविस्किन इद्रमता उकुम ईतद मता: “मीट रोंडान, पोर्हकान, मरान बूळे केमाट; ☆ मति बोराड तला-कपरानगा देवुळता सीना इले, ☆ ओरिन कोळहाट.
- 5 मीट ओरिन हक्कमाट; मति एयुड नेलाड आनाह, पकाय वर्केयनाह कीम्हटु,” इनजोर उकुम ईतद मता. मन्कन मिचो कोळहतस्के वर्केयना लेहकान, अव पापेड कोळहतस्के, मंटातुहक वर्केयनुर.
- 6 अस्के अद तिपलतुन आप पगवाहकु, मन्कलोर हामुरतुन पर्हकनुर; मति ओरिहक हामुर दोर्को आयगा. ओर डोललाह विचर कीयनुर; मति डोल पगवोर आयनुर. ☆
- 7 लळयतेनाहक तयर कीतव कोडाना लेहकान, अव पापेड दिसिंदुड. ☆ अविस्कनाड तलानगा बंगरताड राजटोपिना लेहकाडाड मताड. ☆ ओसो अविस्कनाड मोकाहकु, मन्कलोराड मोकाहकना लेहकान मताड.
- 8 अविस्कनाड केल्लु आस्कनाड केल्लकना लेहकान मताड. ओसो अविस्कनाड पल्लु, डुवस्कनाड पल्लकना लेहकान मताड. ☆
- 9 अविस्कनाड अर्युस्कु कचताड जगाना लेहका मताड*. ओसो अव पापेड पगयिहपा, वेल्लाडे कोडा गाडाड लळयतस्के नेकतप लेहकान नेकिंदुड. ☆

☆ 8:7 8:7 11:19; 16:21 ☆ 8:7 8:7 पेसमुळि 9:23-25; यशायाह 28:2; येहेजकेल 38:22; योएल 2:30 ☆ 8:7 8:7 जकर्याह 13:8; तोहचीतव पोल्लोड 9:15,18; 12:4 ☆ 8:7 8:7 7:1; 9:4 ☆ 8:8 8:8 11:6 ☆ 8:9 8:8-9 16:3 ☆ 8:10 8:10 यशायाह 14:12; तोहचीतव पोल्लोड 6:13; 9:1 ☆ 8:11 8:11 यिर्मयाह 9:15; 23:15 ☆ 8:12 8:12 पेसमुळि 10:21-23; यशायाह 13:10; येहेजकेल 32:7; योएल 2:10,31; 3:15; तोहचीतव पोल्लोड 6:12-13; 12:4 ☆ 8:12 8:12 16:10 ☆ 8:13 8:13 3:10; 9:12; 11:14; 12:12 ☆ 9:1 9:1 8:2 ☆ 9:1 9:1 6:13; 8:10 ☆ 9:1 9:1 लुकाल 8:31; तोहचीतव पोल्लोड 1:18; 17:8; 20:1 ☆ 9:2 9:2 पुटमुळि 19:28; पेसमुळि 19:18 ☆ 9:2 9:2 योएल 2:2,10; तोहचीतव पोल्लोड 6:10 ☆ 9:3 9:3 पेसमुळि 10:12-15 ☆ 9:3 9:3 2 इतिहास 10:11,14; येहेजकेल 2:6 ☆ 9:4 9:4 6:6; 7:1; 8:7 ☆ 9:4 9:4 येहेजकेल 9:4; तोहचीतव पोल्लोड 7:2-3 ☆ 9:6 9:6 अय्यब 3:21; 7:15; यिर्मयाह 8:3; तोहचीतव पोल्लोड 6:16-17 ☆ 9:7 9:7 योएल 2:4 ☆ 9:7 9:7 6:2 ☆ 9:8 9:8 योएल 1:6 * 9:9 9:9 अविस्कनाड अर्युस्कु कचताड जगाना लेहका मताड “अव केगतव कोटजगाड कचताड जगाना लेहका मताड” इद अर्तम वने आया पगयहता. ☆ 9:9 9:9 यिर्मयाह 47:3; योएल 2:5

10 अविस्कनाड तोकाड, मिचो तोकाना लेहकान मताड. अव तोकानगा काटाड मताड. मन्कलोरिन एयुड नेलाड आनाह, अळसिह कीयलाहि, अविस्किहक लाव दोर्किस मता; अद लाव अविस्कनाड तोकानगा मता.

11 अविस्कना उंद राजाल मता. अद देयमदीपता सिक्सा-बोंदातुन ऊळेवाळे कीयनद देयम मता. इन्नि जाततोर बासाते, ताना पेदिर अबदोन इनजोर मता, अहे युनानि जाततोर बासाते अपुलयोन इनजोर मता. (इव रेंड आस पेदिर्कना अर्तीमि, “बूळे कीयनद” इनजोर आस्ता.)

12 इद मुनेता पीळा मारता, मति केंजाट, ताना पया ओसो रेंड बेराड पीळाड वायना मन्हताड!*

आरुड मल्काता देवतुलि अकुम ऊरिहता

13 आरुड मल्काता देवतुलि, तना अकुम ऊरता. ऊरतस्के, देवुळता मुनेह मतद, बंगरते माचतद दूपम बोळसनद मेजाताड नालुड मूलानगडाहि, उंद लेड केंज वाता.

14 अद लेड आरुड मल्कातद देवतुलतुन इद्रम इता: “बेव नालुड देवतुल्क बेरा परात इनदनद बैरेटगा* दोहतव मन्हताड, अविस्किन निमा विळिसस ईम,” इता.

15 अदे वर्सा, अदे नेला, अदे दिया, अदे गटकातेनाहक देवुळि अविस्किन तयर कीस मता. इंजेके बूममेटोर मन्कलोरिन मूंड तूस्क कीसि, उंद तूस मन्कलोरिन हक्कलाहि, आरुड मल्काता देवतुलि अविस्किन विळिससीता.

16 पया कोडाना पोगोन उदिस मतोर सीपय्किन नना ऊळतन. ओरा लेकातुन नना केंजतन, ओर वीसा कोटिना मुल मतोर.

17 कोडाड ओसो अविस्कनगा उदिस मतोरिन, नना लेकाते ऊळिहपा, अव नाक इद्रम दिसताड: कोडानगा उदतोर अर्युलतगा कचताड जगाड केस मतोर, अव जगाड किसलेहका कम्कल मताड, पोगोटा बूमता रंगलेहका मताड, किसतळिमना लेहका एल मताड. अव कोडानाड तलाड, डुवल तलालेहका मताड, अविस्कनाड तोडिनाहि किसु, पोया ओसो किसतळिमड पेसिंदुड.*

18 अविस्कनाड तोडिनाहि पेसनव किसु, पोया, किसतळिमड, इव मन्कलोरिन हक्कनव मूंड पीळाड मताड. अव पीळाने बूममेटोर मन्कलोराड, मूंड तूस्कनगडाह उंद तूस मन्कलोर डोलतोर.

19 अव कोडाना लावु अविस्कनाड तोडिनगा, तोकानगा मता. ओसो तरस्कना लेहका, अविस्कनाड तोकानगा तलाड मताड. अवटे अवु मन्कलोरिन तिपल कीदुड.

20 इव मूंड आस पीळाने डोलवालेवा पिसतोर मन्कलोर्, इचोन तिपल आस तेला, तमाड लाग्वाड कबस्कनाहि मलवोर, देवुळताड केंजोर.* ओर देयहकिन ओसो बंगरते, वेंडिते, इतुळते, बंडाने, मराने पंडटव बोमान मोळकसोरिन अंदुर.* अव बोमाड इतेके, तोवया पगवोड, वेनदा पगवोड, ताक पगवोड.*

21 अहे ओसो मन्कलोरिन हक्कना, ओदेड पंडना,* साट्याल कीयना, कले कीयना, इव कबस्कनाहि, ओर मुर्तिय मलवोर.*

10

योहन तोला सीट्टुन तिन्हतोग

1 अद्रमलेहकाने पया पकाय लावता ओसो उंद देवतुलि,* देवुळदीपताहि इळन रेगनदिन ऊळतन.* अद मोयुलतुन गेंदेता लेहकान उहचि मता. ताना तलापोगोन उंद देवुळविल मता.* ताना मोकमि पोळदलेहका दीचिंदु.* ओसो तानाड काल्क किसगुटाना लेहकान मताड.*

2 अद देवतुलि लेहच मतद उड्ला तोला सीट्टुन, तना कयदे पोस मता.* अदु तना तिनळ कादुन बार सम्दुरतगा, दावळ कादुन बार बूमतगा वाटिस मता.

3 पया अद डुवल कहचना लेहकान, बेरा लेडते केयता.* अद देवतुलि अद्रम केयतस्के, एळुड मल्काड गुळ्जतप लेहकाडाड पोल्लोड केंज वाताड.*

4 केंज वातस्के, नना योहननन अव पोल्लोन रासलाह बोटटन.* अचोटेने देवुळदीपताहि, उंद लेड इद्रम इता: “गुळ्जिहपा वेहतव पोल्लोन रासमा, अविस्किन मकिह कीस तासा,”* इनजोर इता.

5 सम्दुरतगा ओसो बूमतगा, तनाड काल्किन वाटिस निच मतद देवतुलि, तना तिनळ कयदुन पोगोन देवुळदीपतके आहता.*

6-7 आहचि इद्रम ओतता: “एळुड मल्काता देवतुलि तना अकुम ऊरनद दियाते,* देवुळि तना इचानाह पुन्पिह केवद पोल्लोतुन, निटम आनाह कीयगा. इद दियाते अव पोल्लोड निटम आयनुड इनजोर,* तना सेवा कीतोर कबुरतोरिन अद मुनेन

* 9:11 9:11 अय्यब 26:6; 28:22; 31:12; बुदताड पोल्लोड 15:11 * 9:12 9:12 8:13; 11:14 * 9:13 9:13 पेसमुळि 20:2-3,10; तोहचीतव पोल्लोड 8:3 * 9:14 9:14 पुटमुळि 2:14; 15:18; व्यवस्थाविवरण 1:7; यहोशू 1:4; तोहचीतव पोल्लोड 16:12 * 9:15 9:15 8:7 * 9:17 9:17 11:5 * 9:20 9:20 2:21 * 9:20 9:20 1 कुरिततोर 10:20 * 9:20 9:20 देवुळताड पाटाड 115:4-7; 135:15-17; दानियेल 5:23 * 9:21 9:21 18:23 * 9:21 9:20-21 2:21; 21:8 * 10:1 10:1 5:2 * 10:1 10:1 18:1; 20:1 * 10:1 10:1 4:3 * 10:1 10:1 मत्याल 17:2 * 10:1 10:1 1:15-16 * 10:2 10:2 5:1 * 10:3 10:3 होशे 11:10 * 10:3 10:3 देवुळताड पाटाड 29:3-9 * 10:4 10:4 1:11,19 * 10:4 10:4 दानियेल 8:26; 12:4,9; तोहचीतव पोल्लोड 22:10 * 10:5 10:5 व्यवस्थाविवरण 32:40; दानियेल 12:7 * 10:6-7 10:6-7 11:15 * 10:6-7 10:6-7 17:16-18

वेहच मता.☆ अद दिया ऐन एवता,☆” इता. इन्जि, पोगोटा बूमि ओसो अगा मनदनव, इळता बूमि ओसो अगा मनदनव, सम्दुर ओसो तानगा मनदनव, इव सबेटविन पंडटद,☆ अमेसा-अमेसातुहक जीवात मनदनद☆ देवुळता पेदिर पोस ओतता.

8 मुने देवुळदीपताहि नना केंजतद लेडु, ओसोवने नाक इद्रम इता: “अन! सम्दुरतुन ओसो बूमतुन ओय्हकिस नितद देवतुलता कयदाहि, लेहच मनदनद तोला सीटटुन ओम,” इनजोर इता.

9 इतस्के नना तानगा अन्जि, “अद उडूला तोला सीटटुन नाक ईम,” इनजोर इतन. इतस्के अद नाक इता, “इडु! तिन! इद नीवा तोडटुहक ओग्वेनेयदा लेहका मिडगा; मति नीवा पोटातुन कयमुल कीयगा,” इनजोर इता.☆

10 इतस्के नना ताना कयदाहि, अद तोला सीटटुन ओस तितन. अद नितम नावा तोडटुहक ओग्वेनेयदा लेहका मिडिस मता; मति नना तान लोपतन अस्के, नावा पोटातुन कयमुल कीता.

11 तोला सीटटुन तितापया, नाक इद्रमता उकुम केंज वाता: “इजेके वायनद कालमते वेल्लाडे देसेहकनोरिन, वेल्लाडे जातिनोरिन, वेल्लाडे बासानोरिन, वेल्लाटोर राजालोरिन,☆(ओरा लोप्पा आयनव पोल्लोन,) देवुळता जीवा नीक वेहतप लेहकान, निमा ओसोवने वेहतकिन,☆” इनजोर इता.

11

देवुळता साक्सि एवालोर इर्वुर मन्कलोर

1 अद्रमलेहकाने पया, बोगो मति कहतलाहि नाक लाट डुडि इतोग.☆ इतस्के नाक इद्रमता उकुम केंज वाता, “अले! तेदिसि देवुळता मंदिरता मोळकनद जागातुन, ओसो अगडा गर्यातुन कहा, अहे अगा मोळकवालोरिन लेका.

2 मति मंदिरता रेसातुन,☆ नाक पुनवोर लोकुरा कयदे इतन. अदिनेनाहक तान कहमा. ओर मन्कलोर, मूंड वर्साड आरुड नेलाड आनाह,☆ नावा पवित्र येस्सलेम सहरतुन, तमा काल इळन तासनुर.☆

3 ओर अद्रम कीयनव दियाने, नावा साक्सि एवालोर☆ इर्वुर मन्कलोरिहक, नावा पोल्लो वेहतनद अदिकर ईकन. ओर पोता-गेदेड उहचि,☆* उंद अजर रेंड नूहक मूंड वीसाड (1260) दियाड एवनाह, नावा पोल्लोतुन पोकर कीयनुर,” इन्जि सामिना उकुम नयगा वाता.

4 (देवुळि तना मुनेतोग ओर्वोग कबुरतोनु, लेका तोहच मता; अद लेकाते, पूरा बूमता सामिना मुनेह निच मनदनव रेंड जयतुन मराड:† ओसो रेंड चिमलिड दिसताड.☆ अस्के वेर इर्वुर साक्सि एवालोर लोप्पाने, देवुळि तोहच मता.)

5 वेरिन बोराय बूळे कीयलाहि आतेके, वेर इर्वुर मन्कलोरिहक तोडिनाहि, किस पेसिस ओरिन बूळे कीस्ता.☆ वेरा कोटुलतोर नितम इद्रमलेहकाने डोलिहतोर.

6 वेर इर्वुर मन्कलोर देवुळता पोल्लोतुन वेहतहपा, पेग अरमाकि इनजोर, तान रोमिह कीयलाहि, ओरिहक अदिकर दोर्कता.☆ बेस्के ओरिहक विचर वास्ता, अस्के एतुन नेतुर मारियिह कीयलाहि,☆ बूममेटोरिन दुसाड-दुसाड पीळाने तिपल कीयलाहि, ओर इर्वुरिहक अदिकर मन्हता.

7 ओर देवुळता साक्सितुन वेहतनद मारिह कीतस्के, देयमदीपता सिक्सा-बोदाताहि,☆ किस्तुना विस्दतद रकस पेसिस वास्ता,☆ वासि ओर इर्वुरिन लळय कीस्ता. अह कीसि, ओरिन गेल्लिस हक्किहता.☆

8 ओराड सेताड अद बेरा सहरता अगदगा अर्स मन्हताड. अदे सहरतगा, ओरा सामिन वने, हक्कनागुटातगा मोल्लाड कोटिस हक्किस मतोर. सोदोम सहरतोर लेहकाने,☆ अहे मिसर देसेमतोर लेहकाने,☆(अद बेरा सहरतोर वने ओसोय लाग्वोर)!!☆‡

9 सबे देसेहकनोर, सबे कूळिनोर, दुसाड-दुसाड बासाड वळ्हकवालोर, सबे जातिनोर,☆ मूंड दियाना वळ्गा एवनाह, ओराड सेतान ऊळिहतोर. ओराड सेतान गति कीयलाह एवोर.☆

10 वेर इर्वुर हातोर देवुळता कबुरतोर, बूमतोर मन्कलोरिन पकाय तिपल कीस मतोर. अदिहक वेर डोलतोर इनजोर, बूममेटोर गिर्दा आस्तोर.☆ ओसो तमा सोमताहि, ओर्विहक-ओर्वोग माल ईस्तोर.☆

☆ 10:6-7 10:6-7 आमोस 3:7; रोम सहरतोर 16:25-26 ☆ 10:6-7 10:6-7 6:11; 12:12; 16:17; 21:6 ☆ 10:6-7 10:6-7 पेसमुळि 20:11; 4:11 ☆ 10:6-7 10:6-7 4:9 ☆ 10:9 10:9 यिर्मयाह 15:16; यहजेकेल 2:8; 3:1-3 ☆ 10:11 10:11 5:9-10; 11:9 ☆ 10:11 10:11 यहजेकेल 37:4,9 ☆ 11:1 11:1 यहजेकेल 40:3; जकर्याह 2:1; तोहचीतव पोल्लोड 21:15-16 ☆ 11:2 11:2 यहजेकेल 40:17 ☆ 11:2 11:2 दानिय्येल 7:25; 12:7; तोहचीतव पोल्लोड 12:6; 13:5 ☆ 11:2 11:2 लूकाल 21:24 ☆ 11:3 11:3 2:13 ☆ 11:3 11:3 पुटमुळि 37:34; 2 शमूएल 3:31; 1 राजा 21:27; 2 राजा 19:1-2; नहेम्याल 9:1; एस्तर 4:1; देवुळताड पाटाड 69:11; योएल 1:13; योनाल 3:5-6,8 * 11:3 11:3 यहूदि लोकुर बेदाय दुक्रम पुटटेके, पोता-गेदेड उहन्दुर. † 11:4 11:4 जयतुन मराना नेयदे चिमलि पोतिहता. ☆ 11:4 11:4 जकर्याह 4:1-14 ☆ 11:5 11:5 2 राजा 1:9-12; यिर्मयाह 5:14; तोहचीतव पोल्लोड 9:17-18; 13:13 ☆ 11:6 11:6 1 राजा 17:1; लूकाल 4:25 ☆ 11:6 11:6 पेसमुळि 7:17-20; तोहचीतव पोल्लोड 8:8; 16:3-4 ☆ 11:7 11:7 9:1 ☆ 11:7 11:7 13:1-3; 17:8 ☆ 11:7 11:7 दानिय्येल 7:21; तोहचीतव पोल्लोड 12:17; 13:7 ☆ 11:8 11:8 पुटमुळि 18:20; यशायाह 3:9; यिर्मयाह 23:14; यहजेकेल 16:49 ☆ 11:8 11:8 पेसमुळि 3:9 ☆ 11:8 11:8 यिर्मयाह 23:14; यहजेकेल 23:19,27 ‡ 11:8 11:8 सोदोम सहर करब कबस्केने निदिस मता. मिसर देसेम बार देवुळता लोकुरिन तिपल कीयनद देसेम मता. ☆ 11:9 11:9 5:9-10; 10:11 ☆ 11:9 11:9 1 राजा 13:22; देवुळताड पाटाड 79:2-3 ☆ 11:10 11:10 3:10 ☆ 11:10 11:10 नहेम्याल 8:10,12; एस्तर 9:19,22

11 मति मंड दियाना वळगा आतापया, देवुळि लोहतद ऊकुरि डोलतोरगा ओळियिहता. ओळियतस्के, ओर तेदिस नितह्तोर.✧ तेदिस नितस्के, ऊळवालोर पका रेयिह्तोर.

12 अद्रमलेहकान पया, ओर इर्वुर आसि पोगोन देवुळदीपताहि जोरते “इगा पोगोन वाटु”✧ इनजोर इतद लेडतुन केंजिह्तोर. केंजतस्के, ओर इर्वुर मोयुदगा पोगोन देवुळतेके दास्तोर.✧ ओर अनेके, विस्द केवालोर ओरिन ऊळिह्तोर.

13 अचोटेने बूमि पकाय गल्लिहता.✧ सहरता दहा चेकाना बूमताहि, उंद चेका सहर बल अरयहता. बूम गल्लतस्के, एळुड अजर्क लोकर डोलिह्तोर. पिसतोर लोकर पकाय रेयिह्तोर. रेयिसि, पोगोटा देवुळतुन मान ईसि मोळिह्तोर.✧

14 केंजाट, दुसा गोसा मारता, मति ऊळाट! मुचाकेपाता गोसा✧ चट्टिपेटे वायलाह आता. S

एळुड मल्काता देवतुलि अकुम ऊरिहता

15 पया एळुड मल्काता देवतुलि अकुम ऊरता.✧ अस्के देवुळदीपतगा वेल्लाडे लेडिड जोरते पेसताड.✧ अव इद्रम इताड, “दुनियाता राजेम पूरा मावा देवुळता, ओसो अद आचतोग पिसिह केवाल राजाना आता.✧ इंजेके अद अमेसा-अमेसातुहक राजेम ताकिह कीस्ता,✧” इनजोर इताड.

16 इतस्के देवुळता मुनेह राजकुर्सिनगा उदिस मतोर, वीसा नालवुर पेदल्लु,✧ देवुळता मुनेह दंडुम अर्सि तान मोळकतोर.✧

17 मोळिसि इद्रम इतोर:

“ए सामि! बेरा लावता देवुळतिन!

अमेसा मतदु, नेंड वने मनदनद देवुळतिन!✧

इंजेके निमा नीवा लावतुन तोहचि, राजेम ताकिह कीयलाह सुरु कीतिन.✧

अदिनेनाहक माट नीक जोहर कीयहनोम.

18 नीक माळवोर ओड आस मतोर,✧

मति इंजेके निमा ओड आसि.✧

हातोर नेयम कीयनद कगो एवता.✧

नीवा कबुर वेहवालोर सेवातोरिहक,

नीवा पवित्र लोकरिहक,

नीक रेयिस ताकवालोर उड्लोर-बेरोरिहक✧, इनम ईयनद कगो एवता.

ओसो बूमतुन बूळे कीतोरिनु, बूळे कीयनद कगो एवता,✧”

इनजोर इतोर.

19 इतस्के अचोटेने देवुळदीपतगा मनदनद मंदिरता अगि पड्ने आता.✧ आतस्के, अगा देवुळि मन्कलोरिहक करल कीस मतद पोल्लोतुन, तासिस मतद संदुकतुन नना ऊळतन.✧ अस्के पका मिळस्कता, नेकता, गुळ्ळजता, बूम गल्लजता, ओसो पकाय आदुर्क अरताड.✧

12

आंचाळि ओसो मासुंडि

1 अचोटेने पोगोटा बूमतगा बेरा सीना दिसता. अद इद्रम मता इतेके: उंद आंचाळ* दिसता, अद आंचाळि पोळदतुन गेंदेता लेहकान उहचि मता.✧ ओसो नेलातुन विहकिस मता. अहे (महारानि केगयना लेहका,) तना तलातगा राजटोपि केम्स मता. अद राजटोपतगा बारा उकाड मताड.

2 अद आंचाळि मेंदुदे मता. पया ताना रिकम आयनद कगो एवताहकु, नोप तेदिस मता. अदिनेनाहक अद नोपतुहक केयसोर मता.

3 पया ओसो उंद सीना देवुळदीपतगा दिसता. अद इद्रम मता: ऊळाट, उंद बेरा नेत्रल मासुंड तरस मता,✧ तान्क एळुड तलाड, दहा कोहक मताड.✧ ओसो एळुड तलानगा, एळुड राजटोपिड केम्स मता.

✧ 11:11 11:11 यहजेकेल 37:5,9,10,14 ✧ 11:12 11:12 4:1 ✧ 11:12 11:12 2 राजा 2:11; बळयिर 1:9 ✧ 11:13 11:13 6:12; 8:5; 16:18 ✧ 11:13 11:13 14:7; 16:9; 19:7 ✧ 11:14 11:14 8:13; 9:12 § 11:14 11:14 मुनेता गोसा 9:1-12 अगा वेहतद मन्हता, दुसा गोसा 9:13-21 अगा वेहतद मन्हता. ✧ 11:15 11:15 10:6-7 ✧ 11:15 11:15 19:1,6 ✧ 11:15 11:15 12:10 ✧ 11:15 11:15 पेसमळि 15:18; दानियेल 2:44; 7:14,27; लुक्काल 1:33 ✧ 11:16 11:16 मत्याल 19:28; तोहचीतव पोल्लोड 4:4 ✧ 11:16 11:16 4:10; 5:8,14; 7:11 ✧ 11:17 11:17 16:5 ✧ 11:17 11:17 19:6 ✧ 11:18 11:18 देवुळताड पाटाड 2:1 ✧ 11:18 11:18 देवुळताड पाटाड 2:5; 110:5 ✧ 11:18 11:18 दानियेल 7:10; तोहचीतव पोल्लोड 20:12 ✧ 11:18 11:18 देवुळताड पाटाड 115:13; तोहचीतव पोल्लोड 13:16; 19:5,18 ✧ 11:18 11:18 13:10; 18:8 ✧ 11:19 11:19 14:15,17; 15:5 ✧ 11:19 11:19 इब्रितोर 9:4 ✧ 11:19 11:19 4:5; 8:5,7; 16:18,21 * 12:1 12:1 “उंद आंचाळि” इतेके, इस्रयेल देसेमि. ✧ 12:1 12:1 देवुळताड पाटाड 104:2 ✧ 12:3 12:3 यशायाह 27:1; तोहचीतव पोल्लोड 13:2; 16:13; 20:2-3 ✧ 12:3 12:3 दानियेल 7:7,20,24; तोहचीतव पोल्लोड 13:1; 17:3,7,9-13,16-18

4 ताना तोका, मंड तूस्कनाहि उंद तूस पोगोटाड उकान गुजिसि, बूमतगा अर्हचीता.☆ अह कीसि पया, अद आंचाळि रिकम आतस्के, ताना मगिन लोपलाहि,☆ आंचाना मुनेह निच मता.

किस्तुर्तु इनवाल पेकाल

5 अद आंचाळ पया पेकान† रिकम आता. मति अद मासुंड तरसि ओग पेकान लोपनामुनेने, देवुळि ओन तना राजकुर्सतगा ओता.☆ अगडाहि ओग सबे जातिनोरिन पूरा अदिकरते ताकिह कीयनोग.☆

6 ओतस्के पया, अद आंचाळि पेळ्हकल बूमतगा वितता. अगा उंद अजर रेंड नूहक मूंड वीसाड (1260) दियाड एवनाह,☆ तान अय कीयलाह, देवुळि तानेनाहक जागा तयर कीस मता.

देयहकना मुक्याना संगे मीकायल लळेम आस्ता

7 पया देवुळदीपतगा उंद लळय आता. मीकायल इनदनद देवुळता देवतुलि☆ तना तोळतव देवतुल्किन पोसि, ओसो मासुंडि तना तोळतविनः पोसि, ईनाह-आनाह लळय आताड.

8 मति मासुंडि गेलस पगवो. अदिनेनाहक देवुळदीपतगा मनदलाह, तान्क जागा दोर्को.

9 पया मीकायल तना तोळतव देवतुल्कना संगे, मासुंडतुन ओसो ताना तोळतविन बूमतगा अर्हचीता.☆ अद मासुंडि इतेके सुस्मुनेता तरसि! तान देयहकना मुक्याल वने इन्हतोर, ओसो सयतन वने इन्हतोर.† अदे बूममेटोरिन नाळेह कीसोर वाता☆.

10 अचोतेने देवुळदीपतगाह जोरते उंद लेड इद्रम केंज वाता: “मावोरिन देवुळता मुनेह, नग्का पिळ्विळ पियल-पोळ्द कसुर ओपसोर मतदिन,☆ इंजेके बूमतगा अर्हचीतद मन्हता. इंजेके देवुळि तना मन्कलोरिन पिसिह कीयनद कगो वाता.☆ देवुळि तना लावते राजेम ताकिह कीयलाह आता. इंजेके अद आचतोग राजाल, तना अदिकरतुन तोहतलाह आतोग.☆

11 गोरपिलाता नेतुर मावाड सबे कसुर्किन एडिह कीता☆ इदिन पुन्जि, मावोर विस्वसिर मासुंडता कसुर ओपतदिन रेयोर. माट येसुनोरोग इन्जि साक्सि ईताहकु,☆ हामुर वायगा इन्जि पुतोर, पुन्जाय मति ओर तमा जीवाता पर्वा केवोर.☆ इद्रमलेहका ओर मासुंडतुन ओरे कीतोर.☆

12 अदिनेनाहक ए देवुळदीपतगा मनवालोरिर!☆ मीट गिर्दा आम्हटु!☆ मति ए इळता बूमतगा, ओसो सम्दुरतगा मनवालोरिर! मीक बेरा गोसा वायगा.☆ देयहकना मुक्याल इंजेके मियगा रेगता. इंजेके तना कबळ कीयलाह, एक्वा दियाड इलेड इनजोर अद पुता, पुताहकु पका ओड आता,”☆ इनजोर अद लेड इता.

13 पया मासुंडि तन्क बूमतगा अर्हचीतोर इनजोर, ओड आसि बह कीता इतेके, ओग पेकान रिकम आतद आंचान तिपल कीयलाहि, ताना पेक्केह दलगाता.

14 मति अद्रम आताहकु, आंचाळि मासुंडताहि पगयिसि, पेळ्हकल बूमतगा विति, अगा मूंड वर्साड आरुड नेलाड एवनाह☆ तान्क पिसवगा दोर्कि इनजोर, देवुळि आंचाहक बेरा गंदाल पिटेताड मारेड ईता.☆

15 ईतस्के मासुंडि बह कीता, अद आंचान एग मुळिह इनजोर, तना तोडटाहि एतुन बेरगलेहकान, ताना पेक्केडाहि पोडिह कीता.

16 मति बूमि अद आंचाहक सायता कीता. अद बूमि बह कीता इतेके, मासुंडि तना तोडटाहि पोडिह कीतद एतुन ऊतता.

17 अदिनेनाहक मासुंड तरसि आंचाना पोगोन ओड आता; आसि तानाड पिसतोर पेकोरा संगे, लळेम आयलाह अता.☆ तानाड पेकोर इतेके, देवुळताड अडोन माळवालोर,☆ ओसो येसुना साक्सि एवालोर मन्कलोरु.☆ पया अद मासुंडि सम्दुरता दडटगा अन्ज निता.*

13

सम्दुरतगा रकस

☆ 12:4 12:4 दानियेल 8:10; तोहचीतव पोल्लोड 8:12 ☆ 12:4 12:4 मत्याल 2:16 † 12:5 12:5 “पेकान” इतेके किस्तुर्तु. ☆ 12:5 12:5 2 कुरिततोर 12:2-4 ☆ 12:5 12:5 देवुळताड पाटाड 2:9; तोहचीतव पोल्लोड 2:26-28 ☆ 12:6 12:6 11:2 ☆ 12:7 12:7 दानियेल 10:13,21; 12:1; यहूदाल 9 ‡ 12:7 12:7 “तोळतविन” इतेके देयहकिन. ☆ 12:9 12:9 लूकाल 10:18; योहन 12:31 § 12:9 12:9 सुस्मुनेता तरसिये आदम ओसो अवाल, वेरिन पापम कीयलाहि कागहता (एटमुळि 3:1-7). ☆ 12:9 12:9 एटमुळि 3:1; 2 कुरिततोर 11:3; तोहचीतव पोल्लोड 13:14; 20:2-3,8,10 ☆ 12:10 12:10 अय्यब 1:11; 2:5; जकर्याह 3:1; लूकाल 22:31 ☆ 12:10 12:10 7:10 ☆ 12:10 12:10 11:15 ☆ 12:11 12:11 7:14 ☆ 12:11 12:11 6:9 ☆ 12:11 12:11 लूकाल 14:26; 2 तिमोति 4:7; तोहचीतव पोल्लोड 2:10,13 ☆ 12:11 12:11 1 योहन 2:13; तोहचीतव पोल्लोड 15:2 ☆ 12:12 12:12 13:6 ☆ 12:12 12:12 18:20 ☆ 12:12 12:12 8:13 ☆ 12:12 12:12 10:6-7 ☆ 12:14 12:14 दानियेल 7:25; 12:7 ☆ 12:14 12:14 पेसमुळि 19:4; व्यवस्थाविवरण 32:11; यशायाह 40:31 ☆ 12:17 12:17 11:7; 13:7 ☆ 12:17 12:17 1 योहन 2:3; तोहचीतव पोल्लोड 14:12 ☆ 12:17 12:17 1 योहन 5:10; तोहचीतव पोल्लोड 1:2; 6:9; 19:10 * 12:17 12:17 पया अद मासुंडि सम्दुरता दडटगा अन्ज निता. उचुक बायबस्किनगा इद पोल्लो 12:18 ते वास्ता, ओसो उचुक बायबस्किनगा 13:1 ते वास्ता.

1 पया उंद रकस समुद्रताहि पेसिस वायनद ऊळतन.☆ तान्क दहा कोहक मताड, ओसो एळुड तलाड मताड.☆ दहा कोहकनगा दहा राजटोपिड मताड.☆ * तानाड एळुड तलानगा देवुळतुन पास्कना लेहकाडाड पेदिर्क रासतव मताड.☆

2 नना ऊळतन अद रकस, नेगलता लेहका मता.☆ तानाड नला कालकु, एळजताड नला कालकना लेहका मताड.☆ ताना तोडि, डुवलता तोडटा लेहका मता.☆ इंजेक अद मासुंडि बह कीता इतेके,☆ तना राजेम ताकिह कीयनद लावतुन, ओसो बेरा अदिकरतुन, रकसता कयदे ईता.☆

3 रकसता उंद तलातगा, जीवा तिनदनद बेरा नोमुर आस मता; मति अद हामुर ईतप लेहका मतद नोमुर सव्रेम आता. अद नोमुर सव्रेम आतदिन, बूमेटोर लोकर ऊळिस बामतोर.☆ बामिसि तान मानेम आस, ताना पयाह अतोर.☆

4 इद रकसता लेहका बेरा बेदे इले, ताना संगे लळेम आया पगवाल बोगे इलेग इन्जि,☆ रकसतुन वने मोळकतोर. पया मासुंडि तना अदिकरतुन रकसतुहक ईताहकु, लोकर मासुंडतुन वने मोळकतोर.

5 देवुळि अद रकसतुन वळ्हकलाह ईता. ईतस्के अद पया देवुळतुन पास्कनव पका बेराड-बेराड पोल्लोड वळ्हकता.☆ रेंड वीसाड रेंड (42) नेलाड आनाह,☆ तन्क विचर वातव कबस्क कीयलाहि, रकसतुहक देवुळि अदिकर ईता.

6 पया अद रकस पकाय देवुळतुन पास्क बोटटा. अद ताना पेदिरतुन, ताना जागातुन (इतेके ताना संगे देवुळदीपतगा मनवालोरिन)☆ पास्क बोटटा.

7 देवुळता मन्कलोर संगे लळेम आसि ओरिन गेल्सलाह, तान्क अदिकर दोर्कता.☆ ओसो सबे कळिनोरिन, सबे देसेहकनोरिन, दुसाड-दुसाड बासाड वळ्हकवालोरिन, सबे जातिनोरिन☆ ताकिह कीयलाहि, तान्क अदिकर दोर्कता.†

8 मन्कलोर हव्किस मतद गोरेपिलाता☆ अमेसातुहक पिसवालोर पुस्तकतगा, बोराड-बोराड पेदिर्क दुनिया पुटवस्केन रासतव मन्हाताड,☆ ओर रकसतुन माळोर आयनुर. मति ओरिन विळिससि, बूमतगा मनवालोर सबेटोर, अद रकसतुन मोळकनुर.☆

9 पुनवालोर बेस-नेहना केंजिसि, विचर कीस ऊळिर:☆

10 बोरिन-बोरिन जेलते मनदलाह देवुळि तासता,

ओरिन जेलते ओयनुर.☆

बोरिन-बोरिन तल्वरते डोललाह देवुळि तासता,

ओरिन तल्वरते कोटनुर.☆

इवटेने देवुळता मन्कलोर तिपल्किन आपसोर मनदनद, ओसो विस्वसतुन विळसवा मनदनद दिसिहता.☆

बूमतगा रकस

11 पया दुसा उंद रकसः बूमतगाहि पेसिस वायनद ऊळतन.☆ तान्क गोरेपिलाता लेहका रेंड कोहक मताड. अद वळ्हकनस्के बार, मासुंडता लेहका वळ्हकिंदु.

12 इद दुसा रकस बह कीस्ता इतेके, मुनेता रकसता पूरा अदिकरतुन पोसि, ताना मुनेह राजेम ताकिह कीस्ता. कीसि अद मुनेता नोमुर सव्रेम आतद रकसतुन, पूरा बूमतोर लोकर मोळकनाह कीस्ता.☆

13 ओसो मन्कलोर ऊळनाह, पोगोटाहि इळता बूमतगा किस अरनाह कीस्ता;☆ अद्रमताड बेराड-बेराड सीनान तोहचीस्ता.☆

14 मुनेता रकसता मुनेह सीना तोहतलाह, तान्क अदिकर दोर्किहता. अद सीना तोहचि, बूमतगा मनवालोर सबेटोर मन्कलोरिन, अद नाळेह कीस्ता.☆ अद पयाडा रकस बूमतगा मनवालोरिन इद्रम इन्हता: “तल्वर कसेगते नोमुर आसि, सव्रेम आतद रकसता बोमा पंडाटु,” इन्हता.

15 इतस्के ओर बोमा पंडिहतोर. बोमातुन जीवा अर्हतलाहि, दुसा रकसतुहक अदिकर दोर्किहता. अदिनेनाहक अद बोमा जीवा अर्सि वळ्हकिहता, ओसो तन्क मोळकवोर सबेटोर मन्कलोरिन हव्कलाह वेहतहता.☆

☆ 13:1 13:1 दानियेल 7:3; तोहचीतव पोल्लोड 11:7; 15:2; 16:13; 17:8 ☆ 13:1 13:1 12:3 ☆ 13:1 13:1 17:12

* 13:1 13:1 “दहा कोहकु” इतेके दहा राजालोः; 17:12 ऊळट. ☆ 13:1 13:1 दानियेल 11:36; तोहचीतव पोल्लोड 17:3 ☆ 13:2 13:2 दानियेल 7:6 ☆ 13:2 13:2 दानियेल 7:5 ☆ 13:2 13:2 दानियेल 7:4 ☆ 13:2 13:2 12:3 ☆ 13:2 13:2 16:10 ☆ 13:3 13:3 17:8 ☆ 13:3 13:1-3 11:7 ☆ 13:4 13:4 18:18 ☆ 13:5 13:5 दानियेल 7:8,11,20; 11:36; 2 तिसलुनितोर 2:4 ☆ 13:5 13:5 11:2 ☆ 13:6 13:6 7:15; 12:12 ☆ 13:7 13:7 दानियेल 7:21; तोहचीतव पोल्लोड 11:7; 12:17 ☆ 13:7 13:7 5:9-10 † 13:7 13:7 इद रकस किस्तुना मोदुल विस्दतोन तोहतहता. 1 योहन 2:18 ऊळट. ☆ 13:8 13:8 5:6,9-10,12 ☆ 13:8 13:8 देवुळताड पाटाड 69:28; 1 पत्र 1:20; तोहचीतव पोल्लोड 3:5 ☆ 13:8 13:8 3:10 ☆ 13:9 13:9 2:7,11,17; 3:6,13,22 ☆ 13:10 13:10 यिर्मयाह 15:2; 43:11 ☆ 13:10 13:10 पुटमुळि 9:6; मत्याल 26:52; तोहचीतव पोल्लोड 11:18 ☆ 13:10 13:10 इब्रितोर 6:12; तोहचीतव पोल्लोड 14:12 ‡ 13:11 13:11 दुसा रकस इतेके, मुनेता रकसता जोल कबुरतदु (16:13, 19:20, 20:10 ऊळट). ☆ 13:11 13:11 16:13 ☆ 13:12 13:12 14:9,11; 16:2; 19:20; 20:4 ☆ 13:13 13:13 1 राजा 18:38; लूकाल 9:54; तोहचीतव पोल्लोड 11:5; 20:9 ☆ 13:13 13:13 मत्याल 24:24; तोहचीतव पोल्लोड 16:14; 19:20 ☆ 13:14 13:14 2 तिसलुनितोर 2:9-11; तोहचीतव पोल्लोड 3:10; 12:9 ☆ 13:15 13:15 दानियेल 3:6

16 ओसो अद दुस्रा रकस बह कीस्ता इतेके, बूमतोर सबेटोर उड्लोर-बेरोर, मतोर-लेवोर, माल्कालोर-ओर्युलतोर, ✧ वेर सबेटोर तमा तिनळ कयदगा, इलवेके तमा तला-कपरातगा सीना रासनाह कीस्ता. ✧

17 इद सीनालेवा मन्कलोर बेदे मादुन असलाह, वमलाह पगवोर. इद सीना इतेके, रकसता पेदिरतुन तोहतहता, ✧ इलवेके अद पेदिरता लेकातुन तोहतहता. ✧

18 बेस बुदतुन पोय्म्हटु. ✧ तेल्वतोर मन्कलोर रकसता लेकातुन लेकिर. अद लेका ओर्वोंग मन्कन तोहतहता. अद लेका आरुड नूहक मूंड वीसाड आरुड (666) इचोन मन्हता.

14

गोरेपिला ओसो ताना मन्कलोर

1 अद्रमलेहकाने नना येस्सलेमता सियोन मेतातगा, ✧ गोरेपिला निच मतदिन ✧ ऊळतन. ताना संगे उंद लाक रेंड वीसाड नालुड अजर्क (1,44,000) मन्कलोर निच मतोर. ओराड तला-कपरानगा गोरेपिलाता पेदिर, ओसो ताना बाबाना (इतेके देवुळबाबाना) पेदिर रासतव मताड. ✧

2 पया देवुळदीपताहि उंद लेड केंजतन. अद लेड, एताड राल्क नेकना लेहकान, गुळ्जना लेहकान नेकिस मता. ✧ ओसो जेतुर एचना लेहका वने नेकिस मता. ✧ 3-4 पया ओर उंद लाक रेंड वीसाड नालुड अजर्क (1,44,000) मन्कलोर, देवुळता राजकुर्सता मुनेह, नालुड दिचिना मुनेह, ✧ पेदल्कना मुनेह, पूना पाटा वागतोर. ✧ ओरिन विळिसस, बोरे अद पाटातुन कगय पगवोर. ✧ पूरा बूमतोर मन्कलोरगडाहि, देवुळि ओरिने कर्सा ईसि, विळिसह कीस मता. ✧ ओर देवुळतेनाहक ओसो गोरेपिलातेनाहक अलग आतोर. ✧ बेस्केन साट्याल कबळ केवोर कोय्तोरा लेहका, ओर गोरेपिलातुन विळिससि बेदिने मोळ्कोर*. ओर गोरेपिला तोहतद अगदेने तार्किदुर. ✧

5 ओराड तोडिनाहि बेस्केन जोल पोल्लो पेसो. ओर बाताले कसुरलेवोर मतोर. ✧

मूंड देवतुल्क मूंड कबुर्क ततहताड

6 पया नना उंद देवतुलतुन मोयुदगा पगियनदिन ऊळतन. तानगा बूमतगा मनवालोर सबे जातिनोर, कूळिनोर, दुस्राड-दुस्राड बासाड वळ्ळकवालोर, सबे देसेहकनोर मन्कलोरगा पोकुर कीयलाहि, बेस्केन मिळ्न्दवद बेसता कबुर मता. ✧

7 अद जोरते इद्रम इता: “देवुळि नेयम कीयनद दिया एवता. अदिनेनाहक तान्क रेयाट, तान्क मान ईम्हटु. ✧ पोगोटा बूमि, इळ्ता बूमि, समदुर ओसो एताड कनिर्क, इविस्किन पंडटद देवुळतुन मोळ्काट,” ✧ इनजोर इता.

8 अद अतापया दुस्रा देवतुल वाता, वासि इद्रम इता: “बूळेम आता, बूळेम आता, पका बेरा बेबिलोन इनदनद सहर ✧ बूळेम आता ✧. † बेद्रम बोगे आस्कु, तमगा वावालोर कोय्तोरिन, साट्या बुदता रिमा वानाह कीस्ताड, अहलेहका बेबिलोन सहरतोर सबे जातिनोरिन कागहचि, ओरिन सेतेम देवुळतुन विळिससि, बोमान मोळ्कनद गिर्दा वानाह कीतोर,” ✧ इता.

9 अद अतापया, ओसो उंद देवतुल वाता. वासि जोरते इता, “बोर बोर रकसतुन ओसो ताना बोमातुन मोळ्किसि, ताना सीनातुन तमा तला-कपरातगा आयि, कयदगा आयि, तासिह्तोर, ✧ ओरा इद्रम आयगा:

10 ओर देवुळतगडाड देवतुल्कना मुनेह, गोरेपिलाता मुनेह, ✧ किसतगा ओसो किसतळ्मिनगा पकाय तिपल आयनुर. ✧ देवुळि तना पूरा मळगनद ओडतुन, इचुन तेला तक्वा केवालेवा, ओरा पोगोन अर्हचीयगा. ✧

11 ओर रकसतुन ओसो ताना बोमातुन मोळ्कतोर, ताना पेदिरता सीना तासतोर. ✧ अदिनेनाहक ओर नग्का पिळ्ळिळ पियल-पोळ्द आरमलेवा, तिपल आसोर मनदनुर. ओरिन तिपल कीयनद किसु बेस्केन पिवो आयगा. ✧

✧ 13:16 13:16 11:18; 19:5,18 ✧ 13:16 13:16 7:3; 14:9; 16:2; 20:4 ✧ 13:17 13:17 14:11 ✧ 13:17 13:17 15:2 ✧ 13:18 13:18 17:9 ✧ 14:1 14:1 देवुळताड पाटाड 2:6; इब्रितोर 12:22 ✧ 14:1 14:1 5:6 ✧ 14:1 14:1 यहजेकेल 9:4; तोहचीतव पोल्लोड 3:12; 7:3-4 ✧ 14:2 14:2 1:15; 6:1 ✧ 14:2 14:2 5:8 ✧ 14:3-4 14:3-4 4:6 ✧ 14:3-4 14:3-4 7:4 ✧ 14:3-4 14:3-4 2:17 ✧ 14:3-4 14:3-4 5:9-10 ✧ 14:3-4 14:3-4 इब्रितोर 12:23; याकुब 1:18 * 14:3-4 14:3-4 बेस्केन साट्याल कबळ केवोर कोय्तोरा लेहका, ओर गोरेपिलातुन विळिससि बेदिने मोळ्कोर मोदुल कागिदते “ओर कुत्रा मन्कलोर आंदुर, बेविस्कनाये संगे आंचाळ-कोय्तोग आयवालेवा, कळ्ळवोग आयोर.” दुस्राड देवुळकना, पेन्कना संगे जोळेम आयनदु इतेके, देवुळता मुनेह साट्या पापमलेहका आंदु, इद्रम पवित्र साङ्गमते ऊक-ऊके वेहतद मन्हता. ✧ 14:3-4 14:3-4 2 कुरिततोर 11:2; तोहचीतव पोल्लोड 3:4; 7:16-17; 17:14 ✧ 14:5 14:5 देवुळताड पाटाड 32:2; सपन्याह 3:13; मलाकी 2:6; योहन 1:47; इब्रितोर 9:14; 1 पत्र 1:18-19; 2:22; यहदाल 24 ✧ 14:6 14:6 1 पत्र 1:24-25; तोहचीतव पोल्लोड 5:9-10 ✧ 14:7 14:7 11:13; 15:4 ✧ 14:7 14:7 4:11 ✧ 14:8 14:8 दानिय्येल 4:30; तोहचीतव पोल्लोड 16:19; 17:5; 18:10 ✧ 14:8 14:8 यशायाह 21:9; यिर्मयाह 51:8; तोहचीतव पोल्लोड 18:2-3 † 14:8 14:8 अद कालमते बोर बोर रोम सहरतुन, बेबिलोन इनजोर इंदुर. ✧ 14:8 14:8 यिर्मयाह 51:7; तोहचीतव पोल्लोड 17:1-2,4; 18:2-3 ✧ 14:9 14:9 7:3; 13:12,15-16; 16:2 ✧ 14:10 14:10 मार्कल 8:38 ✧ 14:10 14:10 पुटमुळि 19:24; यहजेकेल 38:22; 2 तिसलुनितोर 1:8; तोहचीतव पोल्लोड 19:20; 20:10,14-15; 21:8 ✧ 14:10 14:10 देवुळताड पाटाड 75:8; यशायाह 51:17; यिर्मयाह 25:15-16,27; तोहचीतव पोल्लोड 16:19; 18:6; 19:15 ✧ 14:11 14:11 13:12,16,17 ✧ 14:11 14:11 यशायाह 34:10; तोहचीतव पोल्लोड 18:9,18; 19:3

12 अदिनेनाहक इद पोल्लोतुन सीता कीसि, देवुळताड अडोड वेहतप माळसोरे, ✧ येसुन विस्वस कीयनदिन विळसवोर, देवुळता पवित्र मन्कलोर तमा तिपलते दीरा पोस मनदना, ✧” इनजोर इता.

13 पया देवुळदीपताहि उंद लेड इद्रम वेहतनद केंजतन: “इद्रम रासा: ‘इंजेताहि सामिन विस्वस कीसोर डोलतोर मन्कलोरिहक सुकम दोर्कगा’ इनजोर रासा,” इता. देवुळता जीवा वने इद्रम इन्हता: ✧ “इंगो! निटमे! ओर कीतव बेसताड कबस्किन, देवुळि अमेसा सीताते तासगा. ✧ अदिनेनाहक ओर डोलतस्के, तिपललेवा ओरिहक आरम दोर्कगा, ✧” इनजोर इता. ✧

बूमता पंटा कोयवालो

14 पया नना उंद पांडि मोयुल मतदिन ऊळतन. अद मोयुदगा ओवोर्ग उदिस मतोग. ओग माने-मन्कना नडुम पुटोना ✧ लेहका दिसिंदोग. ओग तना तलातगा बंगरता राजटोपि केम्स मतोग. ✧ ओना कयदगा, पका ओळतद एटळ मता.

15 अस्के उंद देवतुलि मंदिरतगडाहि पेसता, ✧ पेसिसि मोयुदगा उदिस मतोन जोरते इद्रम इता: “बूमतगडा पंटा अयता. ✧ पंटा कोयनद वेला एवता. अदिनेनाहक नीवा एटळ पोस कोयम, ✧” इता.

16 इतस्के पया, मोयुदगा उदिस मतोग, तना एटळते बूमतगडा पंटातुन कोयतोग. ‡

17 अस्के ओसो उंद देवतुलि, देवुळदीपतगडा मंदिरतगडाहि पेसता. ✧ तानगा वने ओळतद एटळ मता.

18 अस्के दूपम बोळसलाह अदिकर मनदनद उंद देवतुलि, दूपम बोळसनद मेजाताहि पेसता. ✧ पेसिसि, एटळ पोयतद देवतुलतुन जोरते इता: “बूमतगडा अंगुर पंडिड पंडटाड. ✧ नीवा ओळतद एटळते, अव अंगुर गुतिन कोयम,” इनजोर इता.

19 इतस्के, अद देवतुलि बूमतगडा अंगुर गुतिन, तना एटळते कोयता. कोसि (अंगुर पंडिन काल्कने ओय्हकिस,) जोमा पेगनद बेरा बोंदातागा वाटटा. अद बोंदाता पेदिरि देवुळता ओडु इनजोर मन्हता. ✧ 20 सहरता पलते मतद अंगुर्क ओय्हकनद बोंदातागा, अव अंगुर गुतिन ओय्हकिस पेगतोर. ✧ पेगतस्के, पूरा डेडा नूर कोस्क एवनाह इतप, नेतुर पोळडता. अद नेतुर जोक-जोक डेडा मिटरता निल्क एवनाह निदिस अता.

15

आक्रिताड एळुड पीळाड पोयतव देवतुल्लु

1 पया देवुळदीपतगा ओसो उंद सीना ऊळतन. ✧ अद बेरा, बामनाह लेहकाडा सीना मता. अद इद्रमि: एळुड बेराड पीळान पोसि, एळुड देवतुल्लु देवुळदीपतगा मताड. ✧ इव आक्रिताड पीळाड आंदुड; इव पीळाड आतापया, देवुळता ओड रेगागा.

2 ओसो समदुरता लेहकाडदिन ऊळतन. अद अदमता लेहका, ओसो किस काल्हपतप लेहका दिसिंदु. ✧ बोर मन्कलोर मुनेता रकसता बोमातुन ✧ मोळकवा, तमाड मँदुस्कनगा ताना पेदिरता लेकातुन रासवा, ✧ तान गेल्लिस मतोर, ✧ ओर अद समदुरता दडटगा निच मतद ऊळतन. ओर देवुळि ईतव जेतुर्क पोस निच मतोर. ✧

3 ओर देवुळता सेवातोग मोसा मुय्तोना ✧ पाटातुन ✧ (तान गोरपिलाता पाटा वने इन्हतोर), इद्रम वागतोर:

“ए बेरा डीसाता, सामि देवुळतिन!

नीवाड कबस्क बेराड, बामिह कीयनव मन्हताड! ✧

ए सबे जातिनोरा राजानिन! ✧

निमा बेदाय कीतिके, निटमे कीय्हनिन, सेतेमते कीय्हनिन. ✧

4 ए सामिनिन! सिरप निमान पवित्रतोनिन! ✧

अदिनेनाहक नीक कतमतोर रेयिस ताकनुर. ✧

नीवा पेदिर पोस नीक कतमतोर मान ईयनुर.

नीवा सेतेमताड कबस्किन सबेटोर ऊळतोर. ✧

अदिनेनाहक सबे जातिनोर नीवा मुनेह वासि मोळकनुर, ✧”

✧ 14:12 14:12 12:17 ✧ 14:12 14:12 1 योहन 2:3; तोहचीतव पोल्लोड 2:13; 13:10 ✧ 14:13 14:13 22:17 ✧ 14:13 14:13 1 तिमोति 5:25 ✧ 14:13 14:13 इब्रितोर 4:9-10; तोहचीतव पोल्लोड 20:6 ✧ 14:13 14:13 1 कुरिततोर 15:18 ✧ 14:14 14:14 दानिय्येल 7:13; तोहचीतव पोल्लोड 1:13 ✧ 14:14 14:14 6:2 ✧ 14:15 14:15 11:19; 15:6; 16:17 ✧ 14:15 14:15 यिर्मयाह 51:33; मत्याल 13:38-41 ✧ 14:15 14:15 योएल 3:13; मार्कल 4:29 ‡ 14:16 14:16 मार्कल 4:26-29, लूकाल 10:2, योहन 4:35-38, इद्रमलेहकाडाड वचन्किन ऊळिसि, इद अद्ययते वचन 14-16 सेतेमतोरा लोप्पा वेहतहता इन्जि, उय्तुर इन्हतोर. वचन 17-18 बारा लाग्वोरा सिक्साता लोप्पा वेहतहता. मति दुस्रोरा विचरते, इव सबे वचन्क लाग्वोरा नेयमता लोप्पा मन्हताड. ✧ 14:17 14:17 11:19; 15:6; 16:17 ✧ 14:18 14:18 6:9; 8:3; 16:7 ✧ 14:18 14:18 योएल 3:13 ✧ 14:19 14:19 यशायाह 63:2-3; तोहचीतव पोल्लोड 19:15 ✧ 14:20 14:20 यशायाह 63:3; विलापगीत 1:15; तोहचीतव पोल्लोड 19:15 ✧ 15:1 15:1 12:1,3 ✧ 15:1 15:1 16:1; 17:1-2; 21:9 ✧ 15:2 15:2 4:6 ✧ 15:2 15:2 13:1 ✧ 15:2 15:2 13:17 ✧ 15:2 15:2 12:11 ✧ 15:2 15:2 5:8 ✧ 15:3 15:3 पेसमुळि 14:31 ✧ 15:3 15:3 व्यवस्थाविवरण 32:1-43 ✧ 15:3 15:3 देवुळताड पाटाड 111:3 ✧ 15:3 15:3 यिर्मयाह 10:7 ✧ 15:3 15:3 व्यवस्थाविवरण 32:3-4; तोहचीतव पोल्लोड 16:7 ✧ 15:4 15:4 16:5 ✧ 15:4 15:4 यिर्मयाह 10:7; तोहचीतव पोल्लोड 14:7 ✧ 15:4 15:4 19:8 ✧ 15:4 15:4 देवुळताड पाटाड 86:9; यशायाह 66:23

इनजोर वागतोर.

5 पया देवुळदीपतगा, देवुळि तना लोकुरा नडुम मनदनदिना साक्सि तोहतनद रावुळि* मता. ताना लोप्पा पवित्र गूडटुन तेगायतदिन, नना ऊळतन.*

6 बेव एळुड देवतुल्क बूमतगा एळुड पीळान वळसीयनव मताड, अवे पवित्र गूडटाहि पेसनदिन ऊळतन.* अव उहच मतव गेंदेड पूरा गुलगुल मताड, पूरा वेडिस मताड, मांजसोर मताड.* अव देवतुल्क, तमाड अर्युस्कनगा बंगरताड पाटाड दोहच मताड.*

7 पया नालुड दिचिनगडाह उंद बह कीता इतेके,* अव एळुड देवतुल्किहक, बंगरताड एळुड कस्लाड ईता. अव कस्लाड अमेसा-अमेसा जीवात मनदनद* देवुळता ओडते निदिस मताड.*

8 देवुळता डीसा ओसो लावु, पूरा रावुळतुन पोयाते निहता.* एळुड देवतुल्क पोस मतव एळुड बेराड पीळाड मारनाह, बोरे रावुळतगा ओळिय पगवोर.*

16

देवुळता ओडताड एळुड कस्लाड

1 पया उंद लेडु मंदिरतगडाहि, जोरते एळुड देवतुल्किन इद्रम वेहतनद नना केंजतन: “अन्हट! एळुड कस्लानगा मनदनद, देवुळता ओडतुन बूमतगा वळसीम्हट”* इनजोर इता.

2 इतस्के मुनेता देवतुलि अन्जि, तना कस्लातुन बूमतगा वळता. वळतस्के, रकसता सीनातुन रासतोरिहक, ताना बोमातुन मोळ्कतोरिहक* कृतव बोटाड पेसताड.*

3 पया दुसा देवतुलि, तना कस्लातुन समदुरतगा वळता. वळतस्के, अगडा एगु, डोलतोग मन्कना नेतुरता लेहका, कार्यल आता. आताहकु एताड सबे जन्वर्क डोलताड.*

4 पया मूड मल्काता देवतुलि, तना कस्लातुन बैरहकनगा ओसो एताड कनिक पेसनगा वळता. वळतस्के अगडा एग नेतुर मारियता.*

5 मारियतस्के, पूरा एता पोगोन अदिकर मनदनद देवतुलि, देवुळतुन इता, “ए पवित्रतोनिन!* अमेसा मतोनिन, नेंड वने मनवानिन!* निमा इद्रमता सिक्सा लोहचि, सेतेमते नेयम कीतिन!”

6 नीवाड पवित्र मन्कलोरिन, ओसो नीवा कबुरतोरिन लाग्वोर मन्कलोर हक्कतोर, ओरा नेतुर पोहतोर.* इंजेके निमा एतुन नेतुर मारियिह कीसि, ओर लाग्वोर मन्कलोरिन, नेतुरतुने उनडनाह कीतिन.* ओर इद्रमताये सिक्सा दोर्कना लायक मन्हतोर,”* इनजोर इता.

7 अचोटेन टूपम बोळसनद मेजाताहि,* उंद लेड इद्रम वेहतनद नना केंजतन: “इंगो, ए बेरा डीसाता सामि देवुळतिन! ओर लाग्वोरा नेयम सेतेमते कीतिन, ओरिहक ओजनद सिक्सा ईतिन,”* इनजोर अद लेड इता.

8 पया नालुड मल्काता देवतुलि तना कस्लातुन पोळदतगा वळता. वळतस्के, पोळदता कांका इचोन वीळता इतेके, बूमता मन्कलोरिहक किस दगळलेहका दलगता.

9 पकाय कांकाते मन्कलोर तिपल आंदुर, आसि इव बेराड पीळाना पोगोन अदिकर मनदनद देवुळतुन, उस्कना-पास्कना कीदुर. मति तमा पापमता अगदाहि मलवोर, अहे देवुळतुन मान ईस मोळ्कोर.*

10 पया एयुड मल्काता देवतुलि, तना कस्लातुन मुनेता रकसता राजकुर्सतगा वळता. वळतस्के, ताना राजेमते ईकळ पोयता.* अस्के मन्कलोर पकाय सिक्सा आसि, मंटातुहक तमाड पल्क कोर्किदुर.

11 तमा मंटातेनाहक, ओसो तमाड बोटेनेनाहक, पोगोटा देवुळतुन उस्कना-पास्कना कीतोर. मति तमा पापमता अगदाहि मलवोर.*

12 पया आरुड मल्काता देवतुलि, तना कस्लातुन परात इनदनद बेरा बैरेटगा वळता.* वळतस्के अद बैरेग इळकता*. इळकताहकु, पोळद पेसना बाजेतकेडोर राजालोरिहक, तमाड सीपय्किन पोस वायलाह अग दोर्कता. ओरिहक अग दोर्कि इनजोर, अद देवतुलि बैरेटुन इळकनाह कीता.*

* 15:5 15:5 पेसमुळि 38:21; गिनती 1:50; बळयिर 7:44; इब्रितोर 8:5 * 15:5 15:5 11:19 * 15:6 15:6 14:15,17
 * 15:6 15:6 19:8 * 15:6 15:6 1:13 * 15:7 15:7 4:6 * 15:7 15:7 4:9; 10:6-7 * 15:7 15:7 21:9
 * 15:8 15:8 21:11 * 15:8 15:8 पेसमुळि 19:18; 40:34-35; लैव्यव्यवस्था 16:2; 1 राजा 8:10-11; 2 इतिहास 5:13-14; यशायाह 6:4 * 16:1 16:1 देवुळताड पाटाड 79:6; यिर्मयाह 10:25; यहजेकेल 22:31; सपन्याह 3:8; तोहचीतव पोल्लोड 15:1 * 16:2 16:2 13:12,15-17; 14:9 * 16:2 16:2 पेसमुळि 9:9-11; व्यवस्थाविवरण 28:35 * 16:3 16:3 पेसमुळि 7:17-21; तोहचीतव पोल्लोड 8:8-9; 11:6 * 16:4 16:4 पेसमुळि 7:17-20; देवुळताड पाटाड 78:44; तोहचीतव पोल्लोड 11:6 * 16:5 16:5 15:4 * 16:5 16:5 1:4-5,8,17; 4:8; 11:17 * 16:5 16:5 योहन 17:25; तोहचीतव पोल्लोड 6:10 * 16:6 16:6 17:6; 18:24 * 16:6 16:6 यशायाह 49:26 * 16:6 16:6 19:2 * 16:7 16:7 6:9; 14:18 * 16:7 16:7 15:3; 19:2 * 16:9 16:9 2:21; 11:13 * 16:10 16:10 पेसमुळि 10:21-22; तोहचीतव पोल्लोड 8:12; 9:2; 13:2 * 16:11 16:11 2:21 * 16:12 16:12 9:14 * 16:12 16:12 यशायाह 11:15-16; 44:27; यिर्मयाह 51:36 * 16:12 16:12 यशायाह 41:2,5; 46:11

अर-मगिदोन इनदनद जागा

13 अचोटेने नना ऊळतन: मासुंडता तोडटाहि, ☆ समदुरतगडाह पेसतद रकसता तोडटाहि, ☆ जोल कबुर वेहतनद बूमतगडा रकसता ☆ तोडटाहि, मूंड देयहक पेसताड: ☆ अव देयहक पडेनलेहका दिसताड.

14 अव देयहकिहक बामिह कीयनव सीनाड तोहतनद लाव मता. ☆ अव देयहक लळयतेनाहक, पूरा बूमतोर राजालोरिन जमा कीयलाह पेसताड: ☆ बेरा लावता देवुळि पूरा बूमतोरिन नेयम कीयनद दियातस्के, अद लळय आयगा. ☆

15-16 पया ओर राजालोरिन, इब्रि बासाते अर-मगिदोन इनदनद जागातगा, ☆ अव देयहक तताड: ☆. * (किर्स्तु इद्रम वेहतलाह आतोग, “ऊळाट! मन्कलोर पुनवस्के, कले वायना लेहकान, नना वायकन. ☆ बोग उंजवालेवा उसरते मन्हतोग, ओग देय्वातोग. ओग तनाड जगाड केस मतप मन्हतोग. अद्रम मनवेके, लोकुर ऊळनाह, कूळलिय लजा वानाह ताकमुळ आयगा, ☆” इनजोर किर्स्तु वेहतलाह आतोग.)

देवुळता ओड मतद एळुड मल्काता कस्ता

17 पया एळुड मल्काता देवतुलि, तना कस्तातुन मोयुदगा वळता. वळतस्के, रावुळतगडा देवुळता राजकुर्सताहि, ☆ उंद लेड जोरते इद्रम पेसता: “इजेके मारता!” ☆ इनजोर इता.

18 अचोटेने मिळस्कता, नेकता, गुळन्नजता, बूमि पकाय गलजता. ☆ मन्कलोर बूमतगा मनदलाह आतोर, अस्केडाहि इचोन पका बेस्केन गलजवा मता. ☆

19 बूमि गलजतस्के, बेरा बेबिलोन सहर ☆ मूंड तुक्ळेड आता. ☆ दुस्राड देसेहकनाड सहर्क वने पूरा बूळेम आताड. देवुळि तना पूरा मळगनद ओडतुन, बेबिलोन सहरता पोगोन अर्हचीयलाह सीता कीता. ☆

20 अस्के समदुरता नडुम मनदनव सबे तोगिड मायताड; सबे मेटाड वने मायताड. ☆

21 ओसो पोगोटाहि रेंड वीसाड किलोड इचोटाड आदुर बंडाड मन्कलोरा पोगोन अरताड. ☆ आदुर्कनेनाह मन्कलोर पकाय तिपल आतोर. अदिनेनाहक आदुर्कना पीळातुहकु, ☆ मन्कलोर देवुळतुन उस्कना-पास्कना कीतोर.

17

बेबिलोन सहरता पोल्लो

1-2 अद्रमलेहकाने पया, एळुड कस्ताड पोयतव देवतुलकनगडाहि, ☆ उंद देवतुल बह कीता, नयगा वासि इद्रम इता: ☆ “इजेके वेल्लाडे कसानगा उदतद, (बेरा सहरतुन ऊळकिन, तान) पका लागवद बोगे आंचाळ इन्हतोर. ☆ ताना संगे साद्याल कबळ कीतप लेहका, बूमतोर राजालोर, (बोमान मोळकनद) ताना पापमते कलियतोर. ☆ अद बोगे आंचाना साद्या बुदता रिमा आतप लेहका, बूमतगा मनवालोर (सेतेम देवुळतुन विळिसस, बोमान मोळकलाह गिर्दा) आतोर. ☆ दय! देवुळि अद सहरतुहक बेद्रम सिकसा ईस्ता इनजोर, नीक तोहतकन,” ☆ इता.

3 अचोटेने देवुळता जीवाता दळम नयगा अर्सि, देवतुल नाक पेळ्हकल बूमतगा ओता. ☆ ओसि नाक उंद लेका तोहता. अद लेकाते अगा, उंद रेंगाल रकसता पोगोन उदतद आंचान नना ऊळतन. अद रकसता पूरा मेंदुलमेंड, देवुळतुन पास्कनव पेदिर्क मताड. अहे तान्क एळुड तलाड ओसो दहा कोहक ☆ मताड.

4 अद आंचानाड गेंदेड, डुंगा पंड रंगताड, ओसो रेंगाल रंगताड मताड. ओसो अद आंचाळि बंगरते, मिळस्कनव बंडाने, मोतिने पंडटव दुमेड-दग्रान केस मता. ☆ ताना कयदगा बंगरता कस्ता मता. अद कस्ता देवुळतुहक एड वानाह, ताना करब बुदताड कबस्कने निदिस मता. ☆

5 ताना तला-कपरातगा पेदिर रासिस मता, अद पेदिरता अर्तम बोरे पुनवप मता. ☆ अद इद्रम मता: “बेरा बेबिलोन सहर: ☆ बूमतगडा बोगे आस्कना कबळि, ओसो एड वानाह मनदनव करब कबस्कु, इडाहिये पुटटाड,” इनजोर रासिस मता.

6 ओसो अद आंचाळ ओचिस मतद ऊळतन. येसुना साक्सि मन्जि डोलतोर ☆ देवुळता पवित्र मन्कलोरा नेतुर उन्जि, अद आंचाळ ओचिस मता. ☆ नना तान ऊळिस पका बामतन.

☆ 16:13 16:13 12:3 ☆ 16:13 16:13 13:1-10 ☆ 16:13 16:13 13:11-18 ☆ 16:13 16:13 18:2-3; 20:10
 ☆ 16:14 16:14 13:13 ☆ 16:14 16:14 17:14; 19:19; 20:8 ☆ 16:14 16:14 6:16-17 ☆ 16:15-16 16:15-16
 न्यायियो 5:19; 2 राजा 23:29-30; 2 इतिहास 35:22; जकर्याह 12:11 ☆ 16:15-16 16:15-16 19:19 * 16:15-16 16:15-16
 अर-मगिदोन जागा इजेके, मगिदो इनदनद मेटा. ☆ 16:15-16 16:15-16 मत्याल 24:43-44; तोहचीतव पोल्लोड 3:3; 22:7 ☆ 16:15-16
 16:15-16 3:18 ☆ 16:17 16:17 14:15 ☆ 16:17 16:17 10:6-7; 14:15,17; 21:6 ☆ 16:18 16:18 4:5; 6:12; 8:5;
 11:19 ☆ 16:18 16:18 दानियेल 12:1; मत्याल 24:21 ☆ 16:19 16:19 17:5,16-18; 18:10,18-19,21 ☆ 16:19 16:19
 17:1-2 ☆ 16:19 16:19 14:8-10; 18:5 ☆ 16:20 16:20 6:14; 20:11 ☆ 16:21 16:21 8:7; 11:19 ☆ 16:21
 16:21 पेसमुळि 9:18-25 ☆ 17:1-2 17:1-2 15:1,7 ☆ 17:1-2 17:1-2 21:9 ☆ 17:1-2 17:1-2 यशायाह 1:21; यिर्मयाह
 2:20; नहम 3:4; तोहचीतव पोल्लोड 19:2 ☆ 17:1-2 17:1-2 2:22; 18:2-3,9 ☆ 17:1-2 17:1-2 14:8 ☆ 17:1-2 17:1-2
 16:19 ☆ 17:3 17:3 1:10 ☆ 17:3 17:3 12:3; 13:1 ☆ 17:4 17:4 येहेजकेल 28:13; तोहचीतव पोल्लोड 18:12-13,16
 ☆ 17:4 17:4 यिर्मयाह 51:7; तोहचीतव पोल्लोड 14:8; 18:6 ☆ 17:5 17:5 2 तिसलुनितोर 2:6-7 ☆ 17:5 17:5 14:8; 16:19
 ☆ 17:6 17:6 2:13 ☆ 17:6 17:6 16:6; 18:24

7 अस्के नाक ततद देवतुल इता, “निमा बाराहक बामतिन? इद आंचाना पोल्लो, ओसो इद उदतद एळुड तलानदु, दहा कोहकनदु रकसता पोल्लो मकिस मन्हता. ✱ नना अद पोल्लोतुन नीक वेहतहनन.

8 अद इद्रमि: निमा ऊळतिन अद रकस मुने मता, इंजेक इले; ✱ मति अद देयमदीपता सिक्सा-बोदाताहि, इंजेक तेदगा. अस्केने देवुळि तान पूरा बूळे कीयगा. ✱ बूम पुटटस्केडाहि, उच्चुर मन्कलोराड पेदिर्क, अमेसातुहक पिसवाल्लोरा पुस्तकतगा रासतव मन्हताड. ✱ अद पुस्तकते बोराड पेदिर्क रासतव इलेड, इतेके इद दुनियातोर मन्कलो, ✱ ओरु अद हातद रकस तेगकतदिन ऊळिसि बामनुर. ✱

9 रकसताड एळुड तलाड इतेके एळुड मेटाड. अद आंचाळ अव मेटाना पोगोन उदता. * ओसो अव एळुड तलाड इतेके, एळवुर राजालोर वने. इद पोल्लोतुन पुनदलाह, बेस विचर कीम्हटु. ✱

10 एळवुर राजालोरगडाहि, एयवुराड राजेहक बूळेम आताड. ओबोर्ग इंजेके राजेम कीस्तोग. ओसो ओबोर्ग वायनोग. ओग वातस्के, गळके राजेम ताकिह कीयनोग.

11 मुने मता, इंजेके इले, अद रकस इतेके, आट मल्कातोग राजाल आंदोग. अद एळवुर राजालोरा लेहकाडाये; मति तान वने देवुळि बूळे कीयगा.

12 निमा ऊळतिन अव दहा कोहक वने, दहा राजालोर. ✱ ओर इंका वने राजेम ताकिह केवोर; मति ओर रकसता संगे राजालोरा लेहकान मनदलाह, गळिकहक अदिकर दोर्किह कीयनुर. ✱

13 ओर सबेतोर तमा लावतुन, ओसो अदिकरतुन, रकसतुहक ईकल इनजोर, उंद विचर आयनुर. ✱

गोरेपिला गेल्लिहता

14 “गोरेपिलाता संगे वेर राजालोर लळय कीयनुर; ✱ मति गोरेपिला सामिरा सामि, राजालोरा राजाल मताहकु, ✱ अद तना केयतोर, आचतोर, विस्वसिरा संगे, ✱ वेर राजालोरिन गेल्लगा. ✱

15 अद बोगे आंचाळ उदिस मतव कसान ऊळतिन, अव कसाड इतेके, बूमतगडोर सबे कूळिनोर, ईनाह-आनाह मुडा लोकर, सबे जातिनोर, दुस्राड-दुस्राड बासाड वळहकवालोर आंदुर. ✱

16-18 निमा ऊळतिन अद आंचाळि, बूमतोर राजालोरिन ताकिह कीयनद बेरा सहर† आंदु. ✱ निमा ऊळतिन, अव दहा कोहक ओसो रकस बह कीयनुड, अद बोगे आंचान कोटे कीयनुड. कीसि तानाड गेंदेड कुळहचि, तान कूळल कीयनुड. ✱ अह कीस तानाड अविड तिनदनुड‡, तान किसते बोळसनुड. ✱ देवुळताड सबे पोल्लोड निटम आनाहि, ✱ ओर राजालोर, रकसतुहक राजेम ईकल इनजोर, उंद एका आसि, रकसताड केंजसोर मनिर इनजोर, देवुळि इद विचरतुन ओरा बुदतगा वाटटा,” इनजोर इता.

18

बेबिलोन सहर बूळेम आता

1 पया ओसो उंद देवतुल, पोगोन देवुळता जागाताहि रेगनद ऊळतन. ✱ तान्क पकाय अदिकर मता. ताना सोबाता वेहचते पूरा बूमतगा वेहच आता.

2-3 अद जोरते इद्रम केयता:

“बेबिलोन सहरता लाग्वद साट्याल कबळता रिमाते, सबे जातिनोर कलियतोर. ✱

बूमतोर राजालोर ताना संगे साट्याल कबळ कीतोर. ✱

ताना बेह्रा मादगडाहि, बूमतगा दंदा केवालोर मन्कलोर साव्कर आतोर. ✱

अदिहक बूळेम आता, बूळेम आता, बेरा बेबिलोन सहर बूळेम आता! ✱

इंजेके अद सहर देयहक मनदनद जागा आता.

सबे देयहक अगा मन्हताड. ✱

✱ 17:7 17:7 2 तिसलुनितोर 2:6-7; तोहचीतव पोल्लोड 12:3; 13:1 ✱ 17:8 17:8 13:1 ✱ 17:8 17:8 9:1; 11:7 ✱ 17:8

17:8 देवुळताड पाटाड 69:28; तोहचीतव पोल्लोड 3:5; 13:8 ✱ 17:8 17:8 3:10 ✱ 17:8 17:8 13:3 * 17:9 17:9 रोम सहर एळुड मेटानगा दोहतद मता. ✱ 17:9 17:9 13:18 ✱ 17:12 17:12 दानियेल 7:24; तोहचीतव पोल्लोड 13:1 ✱ 17:12 17:12

18:10 ✱ 17:13 17:9-13 12:3; 13:1 ✱ 17:14 17:14 16:14 ✱ 17:14 17:14 1 तिमोति 6:15; तोहचीतव पोल्लोड 1:4-5; 19:16 ✱ 17:14 17:14 मत्याल 22:14; रोम सहरतोर 1:6-7 ✱ 17:14 17:14 3:21 ✱ 17:15 17:15 5:9-10

† 17:16-18 17:16-18 बेरा सहर इतेके रोम इनदनद सहर आंदु. ✱ 17:16-18 17:16-18 16:19 ✱ 17:16-18 17:16-18 यहजेकल 16:37,39; तोहचीतव पोल्लोड 18:17,19 ‡ 17:16-18 17:16-18 तानाड अविड तिनदनुड तेना अर्तम इतेके, ताना मालसोमतुन कयदे कीयनुर.

✱ 17:16-18 17:16-18 12:3; 13:1; 18:8 ✱ 17:16-18 17:16-18 10:6-7; 19:9 ✱ 18:1 18:1 10:1; 17:1,7; 20:1

✱ 18:2-3 18:2-3 यिर्मयाह 51:7; तोहचीतव पोल्लोड 14:8 ✱ 18:2-3 18:2-3 17:1-2 * 18:2-3 18:2-3 इगा “साट्याल कबळ” इतेके वेल्लाडे देसेहकनोर तमा मालसोमतुन बोल्गिह कीयलाह, देवुळताड अडोन देहचि, बेबिलोन सहरता संगे दंदा कीतोर. ✱ 18:2-3 18:2-3 यहजेकल 27:9-25 ✱ 18:2-3 18:2-3 यशायाह 21:9; यिर्मयाह 51:8; तोहचीतव पोल्लोड 14:8 ✱ 18:2-3 18:2-3 16:13

सबे पोलवव पिटेड अगा गूडाड पंडटाड, ☆”†
इता.

4 ताना पया, पोगोन देवुळता जागाताहि, ओसो उंद लेड केंजतन. अद इद्रम इता:
“ए नावा मन्कलोरिर! मीट ताना पापमते कलियमाट!

ताना सिक्सा मीक दोर्कमाकि! तानगडाहि पेसिस वाटु! ☆

5 ताना पापम पोगोटा बूमतगा एवनाह, कुपा कीतप लेहका आता. ☆

ताना लागवद कबळतुनु, देवुळि इंजेके सीता कीसि, तान्क सिक्सा ईयगा. ☆

6 ‡ अद दुसोरिहक लागवाड कबस्क कीतप लेहका, तान्क अहे कीम्हटु.

आयो, तान्कुरेंड पटिड बद्ला ईम्हटु. ☆

अद दुसोरिहक ईतद बेचोन एर्स मंदु,

तान्काय रेंड पटिड एक्वा एतदिन, ताना कस्लातगा वळसीम्हटु. ☆

7 अद सहर तना इद्रम सीता कीयलाह आता: नना रानिना लेहकान उदतन!

नना रांडे आंचानुन आयोन!

नना बेस्केन दुकम आयोन आयकन इनजोर, सीता कीयलाह आता. ☆

अदिनेनाहक अद बेचोन पोगयिंदु,

बेचोन विचर वातप सबे बेसता मादुन दोर्किह कींदु,

अचोन तान्क सिक्सा ईम्हटु, दुकम ईम्हटु. ☆

8 तान नेयम कीयनद डीसाता देवुळि, तान्काय लावता मन्हता. ☆

अदिनेनाहक तानगा उंदिय दियाते, तिपल्क वास अरयनुड इतेके:

हामुरि, दुकमि, दुकळि इव सबे अरयनुड. ☆

ओसो अद सहर किसते कर्विस, बूळेम आयगा,” ☆

इनजोर इता.

बेबिलोन सहरतगा दंदा केवालोर अळयहतोर

9 अद सहरता संगे साट्याल कबळ कीतोर, ताना संगे दंदा कीसि साव्कर आतोर राजालोर, ☆ अद सहर कर्वनद उंडुलतुन ऊळनुर. ☆ ऊळिसि, तानेनाहक अर्थुल पासोर अळयनुर. ☆

10 ओर अद सहरताड तिपल्कनेनाहक रेयिसि, जेक निचि इद्रम इनदनुर: “अलो! बेरा सहरतिन! बेबिलोनतिन, बेरोर राजालोरा सहरतिन! नीक बेचोन गोसा वाता! ☆ गट्कामेटेन नीक सिक्सा दोर्कता, ☆” इनदनुर.

11 ओसो इद बूमतगा दंदा केवालोर मन्कलोर, इंजेके तमा मादुन असवालोर बोरे इलेर इनजोरे, ☆ अद सहर कर्वनदिन ऊळिस, दुकमते अळयना-केयना कीयनुर. ☆

12 तमाड बंगर्क, वेंडिड, मिळ्स्कनव बंडाड, मोतिड, राजालोर केगयनव पका दाराताड गेंदेड, ☆ गम-गम एस्कनव नळकतव मराड, एन-पल्कने पंडटद मालु, पकाय मोलाताड मराने पंडटद मालु, इतुळता मालु, कचता मालु, सोबाताड बंडाने पंडटद मालु,

13 बेस गब वायनव मस्लाड, दूपमि, गम-गम एस्कनद अतर्नेय, बेस-नेहना एस्कतद एवेगि, अंगुर जोमा, जयतुन नेयु, असलता गोहक पिंडि ओसो गोहकु, कौदाड-मूरेड, गोरेड, एरेंड, कोडाड, कोडा गाडाड, ☆ ओर्युलतोर, ☆ इव सबेटविन असवालोर बोरे इलेर इनजोर अळयनुर.

14 ओसो सहरतुन इनदनुर, “निमा पकाय विचर कीतिन, अद बेसता माल इंजेके नीक दोर्को. नियगा मतदु वेल्ला दाराता मालु, ओसो पका सिंग्रमता मालु, इंजेके मायता. नियगडोर मन्कलोरिहक, अद इंजेके मुर्तिय दोर्को,” इनदनुर.

15 इद मादुन अद सहरतोर मन्कलोरिहक वमिसि, साव्कर आतोर दंदा केवालोर, ताना तिपलतुन ऊळिसि, रेयिस मन्जि, जेक नितनुर. निचि अळसोर, दुकम आसोर इद्रम इनदनुर:

☆ 18:2-3 18:2-3 यशायाह 34:11,13-15; सपन्याह 2:14 † 18:2-3 18:2-3 बेव मोदुल कापदेहकने इद पोल्लो ओसो वास्ता: “पोलवव एड वानाह मनदनव सबे जन्वर्क अगान जागा पोयताड.” ☆ 18:4 18:4 यशायाह 52:11; यिर्मयाह 50:8; 51:6,9,45; 2 कुरिततोर 6:17 ☆ 18:5 18:5 यिर्मयाह 51:9 ☆ 18:5 18:5 16:19 ‡ 18:6 18:6 वचन 4-5 बूमतगा मनवालोर देवुळता मन्कलोरिहक वेहतद मन्हता. मति इडाहि बेव पोल्लोड मन्हताड, अवु देवुळता सिक्सा ततनविस्किहक वेहतव मन्हताड बेहे. ☆ 18:6 18:6 देवुळताड पाटाड 137:8; यिर्मयाह 50:15,29 ☆ 18:6 18:6 14:10; 17:4 ☆ 18:7 18:7 यशायाह 47:7-8; सपन्याह 2:15; देवुळताड पाटाड 10:5-6; सभोपदेशक 8:11 ☆ 18:7 18:7 यहजेकेल 28:2-8 ☆ 18:8 18:8 यिर्मयाह 50:34; तोहचीतव पोल्लोड 11:17-18 ☆ 18:8 18:8 यशायाह 47:9; यिर्मयाह 50:31-32 ☆ 18:8 18:8 17:16-18 ☆ 18:9 18:9 17:1-2 ☆ 18:9 18:9 14:11; 19:3 ☆ 18:9 18:9 यहजेकेल 26:16-17; 27:35; तोहचीतव पोल्लोड 2:22 ☆ 18:10 18:10 14:8; 16:19 ☆ 18:10 18:10 17:12 ☆ 18:11 18:11 यहजेकेल 27:9-25 ☆ 18:11 18:11 यहजेकेल 27:27-34 ☆ 18:12 18:12 17:4 ☆ 18:13 18:13 यहजेकेल 27:12-22; तोहचीतव पोल्लोड 17:4 ☆ 18:13 18:13 ओर्युलतोर यहजेकेल 27:13; 1 तिमोति 1:9-10

16 “अलो! निमा बेरा सहरतिन! राजालोर केगयनव पका दाराताड गेंदेड उहचि, बंगर्क, मिळस्कनव बंडाड ओसो मोतिड केगतद, रानिना लेहका मतिन.☆

17 इंजेक ऊळा! नियगा मता इचोक कोताड ओसो मालु, गट्कामेटेन बूळेम आताड,”☆ इनजोर इनदनुर. समदुरतगा ओडाड पंडवालो, ओडाने अनवालो, ओडानाड माल्कालो,☆ ओसो अगा कबळ-काम केवालोर सबेटोर, सहरताहि जेक नितनुर.

18 निचि अद सहर कर्वनद उंडुलतुन ऊळनुर,☆ ऊळिसि “इचोटा बेरा सहरता लेहका बेद सहर मन्हता!”☆ इनजोर केयनुर.

19 ओसो दुकम आताहकु, तमाड तलानगा दुरातुन वाटनुर. वाटिसि इद्रम अळसोर केयनुर, “इद सहरतगा पकाय मालसोम मताहकु, ओडानोर अद मालसोमते साव्कर आतोर. मति इंजेके गट्कामेटेन इद बूळेम आस्ता!”☆ इनजोर जोरते केयनुर.

20 ए देवुळदीपतगा मनवालोरि! देवुळता मन्कलोरि! किर्स्तुनाड बळयिरि! देवुळता कबुरतोरि! अद सहर मीक कोटुल पोस मताहकु, मियेनाहक देवुळि तान्क इंजेके सिक्सा ईता.☆ अदिनेनाहक गिर्दा आम्हटु!☆

21 अस्के उंद पका लावता देवतुलि,☆ बेरा जेता बंडाता लेहकाडा बंडातुन तेहचि, समदुरतगा वाटसोरे इता, “देवुळि बेरा सहर बेबिलोनतुन,☆ इद्रमे तेहच वाटिसीयगा, ओसो बूळे कीयगा. ताना पया अद सहर मुर्तिय दिसो आयगा.☆

22 बेबिलोन सहरतिन! नियगा ओसो बेस्केन जेतुर एचनद, पाटा वागनद, सनय ऊरनद, अकुम ऊरनद केंज वावो आयगा. मिश्रि, कुमालोर, कोल्से कबळ केवालोर, इद्रमलेहकाडोर दंदा केवालोर इंजेके नियगा मनोर आयनुर. जेता बंडाते पिंड नोगनद लेड, इंजेके नियगा केंज वावो आयगा.☆

23 इंजेके ईकळ आयहपा, चिमलिड पोतिह कीयलाहि, मन्कलोर मनोर आयनुर. मर्मिना गिर्दाते एंदना-पागना केंज वावो आयगा.☆ नियगा दंदा केवालोर पूरा बूमतोरिहक बेरोर मंदुर.☆ नियगडोर मन्कलोर तमाड ओदेने, सबे जातिनोरिन लेसिह कीदुर.☆

24 इद बेरा सिक्सा नीवा पोगोन बाराहक अरता इतेके, नियगा देवुळता कबुरतोरिन, पूरा बूमतगा देवुळता मन्कलोरिन, ओसो दुमोर मन्कलोरिन, नियगडोर हक्कतोर इनजोरे,”☆ इन्जि अद देवतुल इता.

19

गोरेपिलाताड मर्मिड

1 इव सबे आतापया, पोगोन देवुळदीपतगा वेल्लाय मुलु रोदा पोयतना लेहका, रोदा पोयतनद केंजतन.☆ ओर इद्रम इतोर: “हलेलुया!”☆ मावा देवुळिये मन्कलोरिन पिसिह कीयनदु;☆

अदे मान ईयना लायकता आंदु, अदे लावता देवुळि.☆

2 अद सेतेमते नेयम कीस्ता.☆

इतेके अद बेरा बोगे आंचाळि, तना सिङ्गि कबळते, पूरा बूमतोरिन करब कीस मता.☆

देवुळतुन माळवालोरिन अद आंचाळ हक्कताहकु,

देवुळि ओरेनाहक इंजेके तान्क सिक्सा ईसि बद्दला एता,”☆

इनजोर रोदा पोयतोर.

3 ओर ओसो उंद मल्का इतोर,

“हलेलुया! अद सहर कर्वनद उंडुलि, अमेसा-अमेसा पेससोरेन मनदगा,”☆

इनजोर रोदा पोयतोर.

4 वीसा नालवुर पेदल्लुकु, ओसो नालुड आस जीवात मनदनव दिचिड☆, “आमेन, हलेलुया” इनजोर, राजकुर्सतगा उदिस मतद देवुळतुन, दंडुम अर्सि मोळकतोर.☆

5 अस्के राजकुर्सतगडाहि उंद लेड इद्रम इता:

“ए देवुळतुन माळवालोरि! तान्क रेयवालोर उड्लोरि, बेरोरि!☆

☆ 18:16 18:16 17:4 ☆ 18:17 18:17 17:16-18 ☆ 18:17 18:17 यहजेकेल 27:28-29 ☆ 18:18 18:18 14:11

☆ 18:18 18:18 यहजेकेल 27:32; तोहचीतव पोल्लोड 13:4 ☆ 18:19 18:18-19 16:19; 17:16-18 ☆ 18:20 18:20

6:10; 19:2 ☆ 18:20 18:20 यिर्याह 51:48; तोहचीतव पोल्लोड 12:12 ☆ 18:21 18:21 5:2; 10:1 ☆ 18:21 18:21

16:19 ☆ 18:21 18:21 यिर्याह 51:63-64; यहजेकेल 26:21 ☆ 18:22 18:22 यशायाह 24:8; यिर्याह 25:10; यहजेकेल 26:13

☆ 18:23 18:23 यिर्याह 7:34; 16:9 ☆ 18:23 18:23 यशायाह 23:8; तोहचीतव पोल्लोड 6:15 ☆ 18:23 18:23 न्हम 3:4;

तोहचीतव पोल्लोड 9:21 ☆ 18:24 18:24 मत्याल 23:35; तोहचीतव पोल्लोड 16:6; 17:6 ☆ 19:1 19:1 11:15 * 19:1

19:1 “हलेलुया” इद इब्रि पोल्लो आंदु, इद पोल्लोता अर्तमि, “सामिहक जोहर आयि” इद्रम आस्ता. ☆ 19:1 19:1 7:10 ☆ 19:1 19:1 4:11

☆ 19:2 19:2 देवुळताड पाटाड 19:9; तोहचीतव पोल्लोड 16:7 ☆ 19:2 19:2 17:1-2 ☆ 19:2 19:2 व्यवस्थाविवरण 32:43; 2

राजा 9:7; 2 तिसलुनितोर 1:5-7; तोहचीतव पोल्लोड 6:10; 16:6; 18:20 ☆ 19:3 19:3 यशायाह 34:10; तोहचीतव पोल्लोड 14:11; 18:9

☆ 19:4 19:4 4:4,6 ☆ 19:4 19:4 4:10; 5:8,14; 7:11; 11:16 ☆ 19:5 19:5 13:16

मावा देवुळतुन जोहर कीम्हटु,”✧

इनजोर इता.

6 इतस्के पया वेल्लाटोर लोकर रोदा पोयतना लेहकाडा लेड केंजतन. एताड राल्क नेकना लेहका, ओसो पका गुळ्जना लेहका, अद केंज वांदु.✧ अद लेड इद्रम इंदु:

“हलेलुया! सामि, मावा देवुळि,

बेरा डीसाता, राजेम ताकिह कीस्ता.✧

7 माट गिर्दा-वेळका आयिड! ताना जोहर कीयिड!✧

ऊळाट, गोरेपिलाताड मर्मिड एवताड.✧

मर्मिनेनाहक मर्मपिला तयर आता.✧

8 तान्क उहतलाह गुलगुल मनदनद,

मिळ्स्कनद, डागिललेवद गेंदे दोर्कता.”✧

इद गुलगुल मनदनद गेंदे इतेके, देवुळता मन्कलोर कीतव सेतेमताड कबस्क आंदुड.✧

9 पया अद देवतुल नाक इता, “इद्रम रासा: गोरेपिलाता मर्म-कुळपतुहक केयतोर, ओर देव्वातोर,”✧ इनजोर इता. ओसो, “इव पोल्लोड देवुळताड सेतेम पोल्लोड आंदुड,”✧ इनजोर इता.

10 इतस्के नना अद देवतुलतुन दंडुम अरयलाह, तानाड काल्क अरतन;✧ मति अद इता, “नाक दंडुम अरमा! नीवा लेहकान, नीवा ऐगेटोर विस्वसिरा लेहकान, नना वने येसुनेनाहक साक्सि ईसोर,✧ देवुळतुन माळवाने!✧ देवुळतुने मोळका. बह इतेके येसुना साक्सि ईयनदे, देवुळता सेतेम कबुर वेहतनाह आस्ता,” इनजोर इता.

किर्स्तु पांडि कोडातगा उदिस, लळेम आस्तोग

11 पया देवुळदीप पडुने आस मतद ऊळतन.✧ अगा उंद पांडि कोडा मता.✧ ताना पोगोन ओर्वोग उदिस मतोग. ओना पेदिर बर्वस लायकतोग, सेतेमतोग.✧ ओग सेतेमते नेयम कीसि, लळय कीस्तोग.✧

12 ओनाड कौडाड किस मळगना लेहकाडाड मताड.✧ ओना तलातगा वेल्लाडे राजटोपिड मताड.✧ ओना पेदिर वने रासिस मता. ओन विळिसस, अद पेदिरतुन बोगे दुस्रोग मन्कल पुनोग.✧

13 ओग नेतुर इल्हकिस मतद गेंदे उहचि मतोग.✧ ओन देवुळता पोल्लो इनजोर इंदुर.✧

14 देवुळदीपतोर सीपय्क पांडि कोडाना पोगोन उदिस, ओना पयाह पयाह अंदुर. ओर उहच मतव गेंदेड गुलगुल मताड, पांडि मताड, डागिललेवा मताड.✧

15 तना विस्दताड जातिनोर सबेटोरिन कोटलाहि, ओना तोडटाहि ओळतद तल्वर कसेग पेसिस मंदु.✧ ओग तना राजडुडि पोसि, ओरा पोगोन राजेम कीयनोग.✧ ओरिन बेरा डीसाता देवुळता ओडता बौदातगा वाटिसीयनोग; अगा ओरिन अंगुर जोमा पेगतपु, ओग ओरिन तनाड काल्कने विहकनोग.✧

16 ओना गेंदेतगा ओसो कोगकतगा† तना पेदिर रासिस मता. अद इद्रम मता: “सबेटोर राजालोरा राजाल,✧ सामिरा सामि” इनजोर मता.✧

17 अचोटेने उंद देवतुल पोळदतगा निच मतद ऊळतन: अद पोगोन पगियनव सबे गंदाल पिटेन‡ जोरते इद्रम इता: “अलेट! देवुळि तयर कीतद कुळप तिनदलाह, जमा आम्हटु!✧ अगा मीक पकाय तिनदलाह दोर्किहता.

18 राजालोर, साय्बालोर, सीपय्क, कोडाड ओसो अविस्कना पोगोन उदिस पंडवालोर, ओर्युलतोर, ओर्युल आयवोर, साव्कर्क, उड्लोर, बेरोर, सबेटोर✧ मन्कलोराड अविड तिनदकिर,”✧ इनजोर इता.

19 इतस्के नना ऊळतन: अद सम्दुरतगा रकस,§ बूमतगडोर राजालोर, ओराड सबेटोर सीपय्क जमा आस मतोर. ओर पांडि कोडाता पोगोन उदतोना, ओसो ओनाड सीपय्कना संगे लळय कीयलाह, जमा आस मतोर.✧

✧ 19:5 19:5 देवुळताड पाटाड 115:13; 134:1; 135:1; तोहचीतव पोल्लोड 11:18 ✧ 19:6 19:6 येहेजकेल 1:24; तोहचीतव पोल्लोड 1:15; 6:1; 11:15 ✧ 19:6 19:6 देवुळताड पाटाड 93:1; 97:1; 99:1; तोहचीतव पोल्लोड 1:8; 11:17 ✧ 19:7 19:7 11:13 ✧ 19:7 19:7 मत्थ्याल 22:2; 25:10; योहन 3:29; इपिसुसतोर 5:25-27,32 ✧ 19:7 19:7 लुकाल 12:36; तोहचीतव पोल्लोड 21:2,9 ✧ 19:8 19:8 15:6 ✧ 19:8 19:8 3:4-5; 15:4 ✧ 19:9 19:9 मत्थ्याल 22:2-3; लुकाल 14:15 ✧ 19:9 19:9 17:16-18; 21:5; 22:6 ✧ 19:10 19:10 22:8 ✧ 19:10 19:10 12:17 ✧ 19:10 19:10 बळयिर 10:26; तोहचीतव पोल्लोड 22:9 ✧ 19:11 19:11 येहेजकेल 1:1; योहन 1:51; तोहचीतव पोल्लोड 4:1 ✧ 19:11 19:11 6:2 ✧ 19:11 19:11 1:4-5; 3:7,14 ✧ 19:11 19:11 देवुळताड पाटाड 96:13; यशायाह 11:4 ✧ 19:12 19:12 दानियेल 10:6; तोहचीतव पोल्लोड 1:14 ✧ 19:12 19:12 6:2 ✧ 19:12 19:12 2:17 ✧ 19:13 19:13 यशायाह 63:3 ✧ 19:13 19:13 योहन 1:1; इब्रितोर 1:2 ✧ 19:14 19:14 3:4-5 ✧ 19:15 19:15 यशायाह 11:4; 2 तिसलुनितोर 2:8; तोहचीतव पोल्लोड 1:16 ✧ 19:15 19:15 देवुळताड पाटाड 2:9; तोहचीतव पोल्लोड 2:26-28 ✧ 19:15 19:15 यशायाह 63:3; योएल 3:13; तोहचीतव पोल्लोड 14:10,19-20 † 19:16 19:16 कोगकतगा “कोगपोगोन मनदनद गेंदेतगा” इद अर्तम वने अरयहता. ✧ 19:16 19:16 1:4-5 ✧ 19:16 19:16 1 तिमोति 6:15; तोहचीतव पोल्लोड 17:14 ‡ 19:17 19:17 गंदाल पिटेन मोदुल कागिदते वेट “पिटेन”. ✧ 19:17 19:17 1 शमूएल 17:44; यिर्मयाह 12:9; येहेजकेल 39:17 ✧ 19:18 19:18 11:18; 13:16 ✧ 19:18 19:18 येहेजकेल 39:18-20; तोहचीतव पोल्लोड 6:15 § 19:19 19:19 इद पुस्तकता 13:4 वचन ऊळाट. ✧ 19:19 19:19 16:14-16

रकस ओसो जोल कबुरतदु बूळेम आस्ताड

20 आतस्के, पया पांङ्गि कोडातगा उदतोगु अद रकसतुन पोयतोग। जोल कबुर वेहतनद बूमतगडा रकसतुन* वने पोयतोग। पोसि, रेंड आसि रकस्किनु, मळगनद किसबटटगा, जीवा अग्केन वाटिसीतोग।* (बूमतगडा रकस इतेके, मुनेता रकसता मुनेह, बामनाड सीनाड तोहन्दु; तोहचि मुनेता रकसता सीना रासतोरिनु, ताना बोमातुन मोळकतोरिनु, नाळेह कीदु,*)

21 कोडाता पोगोन उदिस मतोगु, रकसता तोळतोरिन, तना तोडटाहि पेसतद तल्वर कसेटे हक्कतोग। पया सबे गंदाळ पिटेड ओराड अविन, पोटाड पंजनाह तिताड.

20

देयहकना मुक्यान अजर वर्सनिनाहक दोहतना

1 रकसता तोळतोरिन हक्कतापया, पोगोन देवुळदीपताहि उंद देवतुल इळन रेगनदिन ऊळतन.* तानगा देयमदीपता सिक्सा-बोंदाताड तालम कयकु मताड.* ओसो उंद बेरा गोलस पोस मता.

2-3 पया अद देवतुलि मासुंडतुन पोसि, दोहच ओता. अद मासुंडि इतेके, मुनेता तरसि. तान देयहकना मुक्याल ओसो सयतन वने इन्हतोर.* देवतुल तान दोहच ओसि, देयमदीपता सिक्सा-बोंदातागा वाटिसीता.* वाटिसि अगदुन केहचि, बोगे तेगयनायो इन्जि, तालम ईता. अद्रम कीताहकु, अजर वर्साड आनाह, सबे जातिनोर लोकुरिन, देयहकना मुक्याल लेसिह कीया पगवो.* अजर वर्साड मारतापया, तान गळिकहक विळसमुळ आयगा.

4 पया नना राजकुर्सिन ऊळतन. अविस्कना पोगोन बोर उदिस मतोर इतेके, बूमतगा मनदहपा उच्चुर मन्कलोर अद रकसतुन, ताना बोमातुन, मोळकवोर.* ताना सीनातुन तमाड तला-कपरानगा, कयकनगा रासवोर.* ओर येसुना ओसो देवुळता पोल्लोता साक्सि ईताहकु,* विस्दतोर ओराड तलान डायिस मतोर.* अद्रम डोलतोर मन्कलोराड जीवाड, अव राजकुर्सिनगा उदिस मतदिन ऊळतन. देवुळि ओरिहक नेयम कीयनद अदिकर ईता. ओर ओसोवने जीवा अर्सि,* किर्स्तुना संगे अजर वर्साड आनाह, राजेम ताकिह कीतोर.*

5 इदे डोलतोरगडाह मुनेता तेगमुळ आंदु.* दुसोर हातोर मन्कलोर अजर वर्साड मारतस्केने जीवा अरतोर.

6 इद्रम मुने जीवा अरवालोर देखातोर, देवुळि ओरिन तना मन्कलोर इन्हता.* ओरिहक पयाडा हामुरि* दल्गो,* मति ओर देवुळता ओसो किर्स्तुना बूमयालोर आयनुर.* ओसो किर्स्तुना संगे अजर वर्साड राजेम ताकिह कीयनुर.*

देयहकना मुक्याल बूळेम आस्ता

7 पया अजर वर्साड मारतापया, उंद देवतुलि, देयहकना मुक्यान दोहतगडाहि विळिससीयगा.

8 सिक्सा-बोंदाताहि पेसिसि, अद बूममेंड मनवालोर सबे जातिनोरिन, नाळेह कीयलाहि दायगा.* ओर जातिनोरिन गोग ओसो मागोग इन्हतोर.* देयहकना मुक्याल ओरिन लळयतेनाहक जमा कीयलाहि दायगा.* ओर मन्कलोर् समुद्रता उस्कोलेहकान लेक पगवप मनदनुर.

9 ओर बूममेंड तिरियनुर, ओसो देवुळि जीवा कीतद, ताना लोकुर मनदनद सहरतुन सर तिरियनुर.* मति पोगोटाहि किस रेगिसि ओरिन बूळे कीयगा.*

10 ताना पया ओरिन नाळेह कीसोर मतद देयहकना मुक्यानु, उंद देवतुलि मळगनद किसबटटगा वाटिसीयगा.* अगाने अद रकसतुन, ओसो जोल कबुरतदिन, मुनेन वाटटद मन्हता.* अव अगा नग्का पिळिवळ, पियल-पोळद, अमेसा-अमेसातुहक किस मंटाते, सिक्सा आसोर मनदनुर.*

आक्रिता नेयम

11 पया उंद बेरा पांङ्गि राजकुर्सतुन ऊळतन. ताना पोगोन देवुळि उदिस मतदिन ऊळतन. अचोटेने इळता बूमि ओसो पोगोटा बूमि, ताना मुनेहताहि वितताड. अविस्कना पता-जाडा वने दोर्को.*

* 19:20 19:20 16:13 * 19:20 19:20 14:10; 20:10,14-15; 21:8 * 19:20 19:20 13:12-17 * 20:1 20:1 10:1; 18:1 * 20:1 20:1 1:18; 9:1 * 20:2-3 20:2-3 पुटसुळि 3:1; तोहचीतव पोल्लोड 12:3,9 * 20:2-3 20:2-3 2 पत्रु 2:4 * 20:2-3 20:2-3 12:9 * 20:4 20:4 दानियेल 7:9,22; मत्याल 19:28; तोहचीतव पोल्लोड 3:21 * 20:4 20:4 7:3; 13:12,15-17 * 20:4 20:4 1:2,9 * 20:4 20:4 6:9 * 20:4 20:4 योहन 14:19 * 20:4 20:4 2 तिमोति 2:12; तोहचीतव पोल्लोड 2:26-28; 3:21; 5:9-10; 22:5 * 20:5 20:5 लूकाल 14:14; पिलिपितोर 3:10-11; 1 तिसलुनितोर 4:16 * 20:6 20:6 14:13 * 20:6 20:6 पयाडा हामुरि किसबटटे अमेसाता हामुरि. * 20:6 20:6 2:11 * 20:6 20:6 1 पत्रु 2:5,9; तोहचीतव पोल्लोड 1:6 * 20:6 20:6 3:21; 5:9-10; 22:5 * 20:8 20:8 12:9 * 20:8 20:8 यहजेकल 38:1-2,14-17; 39:1,6 * 20:8 20:8 16:14 * 20:9 20:9 यहजेकल 38:9,16 * 20:9 20:9 2 राजा 1:10,12; यहजेकल 38:22; 39:6; तोहचीतव पोल्लोड 13:13 * 20:10 20:10 19:20 * 20:10 20:10 16:13 * 20:10 20:10 14:10-11 * 20:11 20:11 6:14; 16:20; 19:20; 21:1

12 ताना पया हातोर मन्कलोर उड्लोर, बेरोर सबेटोर, देवुळता राजकुर्सता मुनेह नितद ऊळतन. देवतुल्क पुस्तकिन तेगयताड. ✧ अव पुस्तकिनगा रासतपु, हातोर मन्कलोर तमा जीवात मनदहपा, कीतव कबस्कना इसबते, देवुळि ओरिन नेयम कीता. ✧ पया ओसो उंद पुस्तकतुन तेगयताड. अद पुस्तकतगा, अमेसातुहक पिसवालोरान पेदिर्क रासिस मताड. ✧

13 पया समदुरतगा हातोरिन, देवुळि नेयम कीता. पया ब्रुमते हातोर मन्कलोरिन, ओसो हानादीपतगा मनवालोरिन, नेयम कीता. ✧ ओवोर्ग-ओवोर्ग मन्कल कीतव कबस्कना इसबते, ओना नेयम कीता. ✧

14 ताना पया हामुर ओसो हानादीप मनो, अविस्किन देवुळि मळगनद किसबटगा वाटिसीता. ✧ इद किसबटिये अमेसाता हामुरि. ✧

15 देवुळता संगे अमेसातुहक पिसवालोर पुस्तकतगा, बोराड पेदिर्क रासतव इलेड, ✧ ओर कतमतोरिन देवुळि मळगनद किसबटगा वाटिसीता. ✧

21

पोगोटा बूमि, इळता बूमि, पूनाड आस्ताड

1 (देवुळि सबेटोर मन्कलोरिन नेयम कीतापया,) नना पोगोटा बूमि ओसो इळता बूमि, पूना आतदिन ऊळतन. ✧ मुने मतद पोगोटा बूमि ओसो इळता बूमि मायता. समदुर वने मायता. ✧

2 पया पोगोन देवुळदीपताहि, पूना येस्सलेम इनदनद देवुळता सहर, इळन रेगनदिन ऊळतन. ✧ मर्मपिकानेनाहक मलयिह कीतद मर्मपिलाता लेहकान, अद सहर पका सोबाता दिसता. ✧

3 पया राजकुर्सताहि उंद लेड जोरते इद्रम इता, “ऊळाट! इंजेके देवुळि मन्कलोरगा जागा आता. अद ओरा देवुळि आयगा. ओर ताना लोकुर आयनुर. देवुळि कुद ओरा संगे मनदगा. ✧

4 देवुळि ओराड सबे तिपल्किन जेक कीसि, ओराड कंड्रिन उम्चिसीयगा. ✧ अद ओरा संगे मनाहकु, मुनेता कालम मारिस अता, ✧ अदिनेनाहक हामुर मनो आयगा, ✧ दुकम मनो आयगा, अळयनद मनो आयगा, तिपल आयनद मनो आयगा.” ✧

5 अस्के राजकुर्सतागा उदतद नाक इद्रम इता: “ऊळा! नना सबेटविन पूना कीयलाह आतन. ✧ नना वेहतनव पोल्लोड, बर्वस लायकताड ओसो निटमताड मन्हाताड. ✧ अदिनेनाहक अविस्किन रासा,” इनजोर इता.

6 ओसोवने इता, “सबे पोल्लोड इंजेके करल आताड. ✧ सबेटविना मोदुल वने ननाये. सबेटविना कोड वने ननाये.” ✧ सबेटविन सुरु केवानन वने ननाये, सबेटविन मारिह केवानन वने ननाये. एग उनडा वसतोरिहक पुनेमते एग ईकन. अद एग पिसमुळ ईयनद एताड कनिकर्नाहि पेसिहता. ✧

7 बोर बोर लाग्वाड पोल्लोन गेल्सनुर, ✧ ओरिहक नना इव सबे ईकन. नना ओरा देवुळि आयकन. ओर नावाड पिलाड-पेकोर आयनुर. ✧

8 मति रेयवालोर मन्कलोर, विस्वस विळसतोर, करब बुदतोर, हळ्कवालोर, ✧ साट्याल कबळ केवालोर, ओदेड पंडवालोर, पेन-बोमान मोळ्कवालोर, सबेटोर जोलहालोर, ✧ नना ईयनविन दोर्किह केवोर. ✧ मळगनद किसबटि ओरा तूस आयगा. ✧ इदे पयाडा हामुर मन्हाता, ✧” इता.

पूना येस्सलेम

9 अचोटेने आक्रिताड पीळाने, निंदतव एळड कस्लाड पोयतव देवतुल्कनगडाहि, उंद देवतुल बह कीता, नयगा वासि इद्रम इता, ✧ “इगा वय! गोरेपिलाता संगे जोळेम आयनद मर्मपिलातुन, नीक तोहतहनन,” ✧ इनजोर इता.

10 अचोटेने देवुळता जीवाता दळम नयगा अर्सि, अद देवतुल नाक उंद बेरा मेटाकोकतगा ओता, ✧ ओसि नाक उंद लेका तोहता. अद लेकाते देवुळता सहर येस्सलेम, पोगोन देवुळदीपताहि रेगनदिन तोहता. ✧

✧ 20:12 20:12 दानियेल 7:10 ✧ 20:12 20:12 मत्याल 16:27; रोम सहरतोर 2:6; तोहचीतव पोल्लोड 2:23; 11:18 ✧ 20:12 20:12 3:5 ✧ 20:13 20:13 1:18; 6:8 ✧ 20:13 20:13 रोम सहरतोर 2:6 ✧ 20:14 20:14 1 कुरिततोर 15:26; तोहचीतव पोल्लोड 21:4 ✧ 20:14 20:14 अमेसाता हामुरि मोदुल कागिदते “पयाडा हामुरि”. ✧ 20:14 20:14 2:11; 21:8 ✧ 20:15 20:15 पिलिपितोर 4:3; तोहचीतव पोल्लोड 3:5 ✧ 20:15 20:14-15 14:10; 19:20 ✧ 21:1 21:1 यशायाह 65:17; 66:22; रोम सहरतोर 8:19-21 ✧ 21:1 21:1 2 पत्र 3:10; तोहचीतव पोल्लोड 20:11 ✧ 21:2 21:2 यशायाह 52:1; गलातितोर 4:26; इब्रितोर 11:10,16; तोहचीतव पोल्लोड 3:12; 11:2; 22:19 ✧ 21:2 21:2 यशायाह 61:10; तोहचीतव पोल्लोड 19:7; 22:17 ✧ 21:3 21:3 लैव्यव्यस्था 26:11-12; यहजेकेल 37:27; योहन 14:23; इब्रितोर 8:2; तोहचीतव पोल्लोड 7:15; 22:3 ✧ 21:4 21:4 यशायाह 25:8; तोहचीतव पोल्लोड 7:16-17 ✧ 21:4 21:4 2 कुरिततोर 5:17; इब्रितोर 12:27 ✧ 21:4 21:4 1 कुरिततोर 15:26; तोहचीतव पोल्लोड 20:14 ✧ 21:4 21:4 यशायाह 35:10; 51:11; 65:19 ✧ 21:5 21:4-5 2 कुरिततोर 5:17 ✧ 21:5 21:5 19:9; 22:6 ✧ 21:6 21:6 10:6-7; 16:17 ✧ 21:6 21:6 सबेटविना मोदुल वने ननाये. सबेटविना कोड वने ननाये. 1:8 इद वचनता नोट ऊळाट. ✧ 21:6 21:6 1:8; 3:14; 22:13 ✧ 21:6 21:6 यशायाह 55:1; योहन 4:10; तोहचीतव पोल्लोड 7:16-17; 22:17 ✧ 21:7 21:7 2:7,11,17,26-28; 3:5,12,21 ✧ 21:7 21:7 2 शमूएल 7:14; देवुळताड पाटाड 89:26-27; रोम सहरतोर 8:14; 2 कुरिततोर 6:16 ✧ 21:8 21:8 1 योहन 3:15 ✧ 21:8 21:8 1 तिमोति 1:9-10 ✧ 21:8 21:8 1 कुरिततोर 6:9-10; तोहचीतव पोल्लोड 9:21; 22:15 ✧ 21:8 21:8 14:10; 19:20 ✧ 21:8 21:8 2:11; 20:6,14 ✧ 21:9 21:9 15:1,7; 17:1-2 ✧ 21:9 21:9 19:7; 22:17 ✧ 21:10 21:10 यहजेकेल 40:2; तोहचीतव पोल्लोड 1:10; 17:3 ✧ 21:10 21:10 गलातितोर 4:26

11 देवुळि तानगा मताहकु, ताना डीसाता वेहचते, अद सहर मिळस्कसोर मता.☆ पकाय मोलाता हीरा इनदनद बंडाता लेहकान, मिळस्कसोर मता.☆

12 अद सहरता किले पका बेरा ओसो निल्क मता. अद किलेता गुरेतगा, बारा अगिड मताड. बारा अगिनगा बारा देवतुल्क मताड. अव उंद-उंद अगदगा, इस्रयेल लोकुराड बारा कूळिनोराड पेदिर्क रासिस मताड.☆

13 सहरताड नालुड आस बाजेड, मूंड-मूंड अगिड मताड.

14 अद सहरता किलेतुन बारा बंडाड वाटिस जोता दोहचि, गुरेतुन तेहतद मता.☆ बारा बंडानगा, गोरेपिलाताड बारा बळयिराड पेदिर्क रासिस मताड.☆

15 नाक वळहकसोर मतद देवतुलतगा, बंगरता कहतनद डुडि मता. अद डुडटे सहरतुन, तानाड अगिन, ताना किलेतुन कहतलाहि, तान पोस मता.

16 अद सहर नालुड पचाल्क अर्के उदिस मता. ताना लाटि, नेवु बराबर मता. अद देवतुलि तना डुडटे सहरतुन कहता.☆ ताना लाटि उंद अजर रेंड न्हक (1200) कोस्क मता. अद लाटि, नेवु, निल्कु बराबर अचोने मता.

17 अद देवतुलि सहरता किलेतुन, मन्कल कहतपु कहता. नूटा रेंड वीसाड नालुड (144) कुटाड नेवु मता.

18 किलेता गुरे यसब इनदनद बंडाते दोहतद मता. पूरा सहर अदमलेहका मिळस्कनद, सिरसिर आतद बंगरते पंडटद मता.☆

19 किलेता जोता बंडानगा पकाय दाराताड, रीतरितिनाड, मिळस्कनव बंडाड वाटिस दोहतव मताड. अव मोलाताड बंडाना पेदिर्क इद्रमि: 1. यसब 2. नीलमनि 3. लालडि 4. मरकत,

20 5. गोमेदक 6. मानिक☆ 7. पीतमनि 8. पेरोज 9. पुकराज 10. लहसनिये 11. दुमरकांत 12. याकूत, इद्रम मताड.☆

21 बारा अगिनाड तेल्लिड, बारा मोतिनाड मताड. उंद-उंद तेल्लि, उंद-उंद मोतिते पंडटद मता. सहरता अगि अदमता लेहकान, सिरसिर आतद बंगरते पंडटद मता.☆

22 नाक सहरतगा बेदे रावुळ दिसो.☆ बेरा डीसाता देवुळि ओसो गोरेपिला, तमा कुदि अगान मताहकु, रावुळता गर्ज इले आसि.

23 अद सहरतगा वेहच ईयलाह पोळदता, नेलाता गर्ज इले. बाराहक इतेके अगा वेहच ईयनद चिमलि इतेके, गोरेपिलाये मन्हता; तानगा देवुळता बेरा वेहच दीचिहता.☆

24 सबे जातिनोर लोकुर अद सहरता वेहचते पिसनुर. बूमतगडोर राजालोर तमाड बंगर-वेंडिड, इद सहरता लोप्पा ततनुर.☆

25 अगा बेस्केन ईकळ आयो.☆ अदिनेनाहक सहरता तेल्लतुन बेस्केन केहोर.☆

26 सबे जातिनोरा सोबाता सामनतुन, अद सहरता लोप्पा ततनुर.☆

27 ओसो कळवोग आतोर मन्कलोर आयिर, कळवोग आतद माल आयि, अद सहरता लोप्पा ओळिय पगवो. एण्ड वायनद कबळ केवालोर मन्कलोर, ओसो जोल वळहकवालोर,☆ तानगा ओळिय पगवोर.☆ मति सिरप गोरेपिलाता अमेसातुहक पिसवालोर पुस्तकतगा, पेदिर्क रासिस मनवालोर,☆ अद सहरतगा ओळिय पगयनुर.☆

22

जीवा ईयनद बेरेग ओसो मराड

1 पया अद देवतुल नाक उंद बेरेग तोहता. अद बेरेटा एगु आदुर्कना लेहकान, सिरसिर एडिस मता. अद एगु जीवा ईयनद मता.☆ देवुळता ओसो गोरेपिलाता राजकुर्सतगडाहि, अद बेरेग पोडसोर मता.

2 ताना एगु सहरता बेरा अगदा नडुमतुहक पोडसोर मता.☆ बेरेटाड रेंड आस दडिनगा, हामुरलेवा जीवा ईयनव मराड मताड.☆ अव मराड, नेला-नेलातुहक, अलग-अलग रीतताड पंडिड आदिदुड. इद्रम वसमिटे बारा मल्काड आदिदुड. ओसो अव मरानाड आकिने, सबे जातिनोर मन्कलोर सत्रेम आंदुर.☆

3 अद सहरतगा, देवुळ सरप ईतद बेदे मनो आयागा;☆ मति देवुळि ओसो गोरेपिला, अविना राजकुर्शि अगा मनदगा.☆ देवुळतुन माळवालोर ताना सेवा कीयनुर.☆

☆ 21:11 21:11 यशायाह 60:1-2; यहजेकेल 43:2; तोहचीतव पोल्लोड 15:8; 22:5 ☆ 21:11 21:11 4:3 ☆ 21:12 21:12 यहजेकेल 48:31-34; तोहचीतव पोल्लोड 22:14 ☆ 21:14 21:14 इब्रितोर 11:10 ☆ 21:14 21:9-14 3:12 ☆ 21:16 21:15-16 यहजेकेल 40:3; तोहचीतव पोल्लोड 11:1 ☆ 21:18 21:18 4:6 ☆ 21:20 21:20 4:3 ☆ 21:20 21:19-20 पेसमुळि 28:16-20; यशायाह 54:11-12 ☆ 21:21 21:21 4:6; 22:2 ☆ 21:22 21:22 मत्याल 24:2; मार्कल 13:2; लूकाल 21:6; योहन 4:21 ☆ 21:23 21:23 यशायाह 24:23; 60:19-20; तोहचीतव पोल्लोड 22:5 ☆ 21:24 21:24 देवुळताड पाटाड 72:10-11; यशायाह 49:23; 60:3,5,16 ☆ 21:25 21:25 जकर्याह 14:7; तोहचीतव पोल्लोड 22:5 ☆ 21:25 21:25 यशायाह 60:11 ☆ 21:26 21:26 देवुळताड पाटाड 72:10-11; यशायाह 49:23; 60:16 ☆ 21:27 21:27 1 तिमोति 1:9-10 ☆ 21:27 21:27 यशायाह 52:1; तोहचीतव पोल्लोड 22:14-15 ☆ 21:27 21:27 3:5 ☆ 21:27 21:27 2 पत्रु 3:13 ☆ 22:1 22:1 देवुळताड पाटाड 46:4; यहजेकेल 47:1; जकर्याह 14:8; तोहचीतव पोल्लोड 7:16-17 ☆ 22:2 22:2 21:21 ☆ 22:2 22:2 पुटमुळि 2:9; 3:22; तोहचीतव पोल्लोड 2:7 ☆ 22:2 22:2 यहजेकेल 47:12 ☆ 22:3 22:3 जकर्याह 14:11 ☆ 22:3 22:3 7:9 ☆ 22:3 22:3 7:15; 21:3

4 ओसो ताना मोकमतुन ऊळनुर. ✨ ताना पेदिर ओराड तला-कपरानगा रासतद मनदगा. ✨

5 पया अगा बेस्केन नम्का आयो आयगा. अहे अगा चिमलि वेहचता, पोळद वेहचता गर्ज इले आयगा. अगा बेरा डीसाता देवुळिये, ओरिहक तना वेहच ईयगा. ✨ ओर अमेसा-अमेसातुहक ताना संगे राजेम ताकिह कीयनुर. ✨

6 इव सबेटविन तोहतस्के, अद देवतुल नाक इता, “इंजेक जल्दि आयनव पोल्लोन, तन्क माळवालोरीन तोहतलाहि, तना कबुरतोरिन वेहनाह कीयनद देवुळि, मावा सामि, तना देवतुलतुन लोहता. ✨ इव पोल्लोड बर्वस कीयना लायकताड ओसो निटमताड मन्हाताड. ✨

7 (येसुसामि इन्हतोग,) ‘ऊळाट! नना जल्दि वायकन! ✨ इद पुस्तकतगा पया आयनव पोल्लोड रासिस मन्हाताड. ✨ अविस्किन केंजिसि, अहलेहका ताकवालोर् मन्कलोर् देव्वातोर्,’ (इनजोर येसु किर्स्तु नाक कबुर वेहतलाह लोहतोग,)” इन्जि देवतुल इता.

उसरते मनदनव आक्रिताड पोल्लोड

8 नना योहननन इव पूरा पोल्लोन केंजितन, ऊळतन. नना इविन केंजिसि, ऊळिसि, नाक इव पूरा पोल्लोन तोहतद देवतुलतुन दंडुम अरयलाह, तानाड काल्क अरतन. ✨

9 मति अद इता, “नाक दंडुम अरमा! नीवा लेहकान, नीवा ऐगोटोर देवुळता कबुरतोर लेहकान, इद पुस्तकताड पोल्लोड वेहतप ताकवालोर् लेहकान, नना वने देवुळतुन माळवानन आंदन. ✨ अदिनेनाहक (नाक आयो; मति) देवुळतुने दंडुम अर्म,” इनजोर इता.

10 ओसो अद नाक इता, “इद पुस्तकताड पोल्लोड करल आयनद कगो ऐ एवता. ✨ अदिनेनाहक इद पुस्तकताड पोल्लोन मकिह कीस तासमा. ✨

11 बोर लाग्वाड कीसोर ताकिहतोर, ओर अहलेहकाने ताकिर; करब बुदतोर अहलेहकाने आसोर मनिर. ओसो बोर सेतेमतोर मन्हतोर, ओर अहलेहकाने मनिर; बोर पवित्रते मन्हतोर, ओर अहलेहकाने मनिर.

12 “(येसु नावा मेटे वळ्ळकलाह आतोग,) ‘ऊळाट! नना जल्दि वायकन. ✨ ओर्वोग-ओर्वोग मन्कल, तनाड कीतव कबस्कना इसबते, ओन्क बूति ईयलाहि वायकन. ✨

13 सबेटविना मोदुल वने ननाये; सबेटविना कोड वने ननाये. सुस्तोनन ननाये, मारेंगातोन्न वने ननाये! सबेटविन सुरु केवानन वने ननाये, सबेटविन मारिह केवानन वने ननाये. ✨

14 बोर आपुनाड गेंदेन नोम्स वेडिह कीस्तोर, ओर देव्वातोर्! ✨ ओर सहरतगा अगिनगाहक ओळियिसि, ✨ जीवा ईयनव मरानाड पंडिन तिनदलाह, ओरिहक अदिकर दोर्कगा. ✨

15 मति देवुळताड पोल्लोन पास्कवालोर्, ओदेड पंडवालोर्, साट्याल कबळ केवालोर्, हव्कवालोर्, पेन-बोमान मोळ्कवालोर्, जोल पोल्लोड कीयलाह गिर्दा आसि मनवालोर् सबेटोर्, ✨ अद सहरता लोप्पा ओळिय पगवोर. ✨

16 इव विस्वसिरा मुडोरेनाहक पोल्लोड आंदुड. इविस्किन मीक वेहतलाहि नना येसुनन, नावा देवतुलतुन लोहतन. ✨ नना दाविद राजाना कूळतोन्न आंदन. ✨ नना दीचनद विय उकालेहकाडोनन आंदन, ✨* (इन्जि येसु इन्हतोग,)” इनजोर देवतुल नाक इता.

17 देवुळता जीवा, ✨ ओसो गोरेपिलाता संगे जोळेम आयनद मर्मपिला, ✨ येसुन “वय!” इनजोर इन्हताड. इद पोल्लोतुन केंजवालोर् वने, “वय” इनजोर इनिर. एग उनडा वसतोर वायिर, विचर मनवालोर् मन्कलोर्, जीवा ईयनद एतुन पुनेमते उनिर. ✨

18 इद पुस्तकतगा इंजेताड ओसो वायनद कालमताड पोल्लोड मन्हाताड. इव पोल्लोन केंजवालोर् सबेटोर मन्कलोरीन, नना योहननन वेहतलाह आतन: बोगाय इगा रासतव पोल्लोनगा, ओसो उचुक पोल्लोड काल्हपतोग इतेके, इद पुस्तकतगा रासतव गोसाड, ओनगा देवुळि अर्हतगा.

19 अद्रमलेहकाने बोगाय इद पुस्तकतगा रासतव पोल्लोनगडाहि वळ्ळा पोल्लोन तेंडटोग इतेके, इद पुस्तकतगा वेहतद (बर्कत ओन्क दोर्को आयगा. इतेके) देवुळि तना जीवा ईयनद मरातगडाहि, ओना तूसतुन तेंडगा; अहे तना सहरतगडाहि वने, ✨ ओना तूसतुन तेंडगा. ✨

✨ 22:4 22:4 देवुळताड पाटाड 17:15; 42:2; मत्याल 5:8 ✨ 22:4 22:4 3:12; 7:3; 14:1 ✨ 22:5 22:5 यशायाह 60:19; जकर्याह 14:7; तोहचीतव पोल्लोड 21:11,23,25 ✨ 22:5 22:5 दानिय्येल 7:18,27; मत्याल 19:28; तोहचीतव पोल्लोड 20:4,6 ✨ 22:6 22:6 1:1; 4:1 ✨ 22:6 22:6 19:9; 21:5 ✨ 22:7 22:7 1:3; 3:3,11; 16:15-16 ✨ 22:7 22:7 1:11 ✨ 22:8 22:8 19:10 ✨ 22:9 22:9 बळयिर 10:26; तोहचीतव पोल्लोड 19:10 ✨ 22:10 22:10 रोम सहरतोर 13:12 ✨ 22:10 22:10 दानिय्येल 8:26; तोहचीतव पोल्लोड 10:4 ✨ 22:12 22:12 3:11 ✨ 22:12 22:12 देवुळताड पाटाड 28:4; यशायाह 40:10; 62:11; थिर्मयाह 17:10; मत्याल 16:27; रोम सहरतोर 2:6; तोहचीतव पोल्लोड 2:23 ✨ 22:13 22:13 यशायाह 44:6; 48:12; तोहचीतव पोल्लोड 1:4-5,8,17; 2:8; 3:14; 21:6 ✨ 22:14 22:14 7:14 ✨ 22:14 22:14 21:12,27 ✨ 22:14 22:14 पुटमुळि 2:9; 3:22; तोहचीतव पोल्लोड 2:7 ✨ 22:15 22:15 1 तिमोति 1:9-10 ✨ 22:15 22:15 मत्याल 8:12; 1 कुरिततोर 6:9-10; तोहचीतव पोल्लोड 21:8,27 ✨ 22:16 22:16 1:1,4-5,11; 3:22 ✨ 22:16 22:16 यशायाह 11:1,10; मत्याल 1:1; रोम सहरतोर 15:12; तोहचीतव पोल्लोड 5:5 ✨ 22:16 22:16 2 पत्र 1:19; तोहचीतव पोल्लोड 2:26-28 ✨ 22:16 22:16 रोम राजेमते विय उका गेलसमुळता सीना आंदु. ✨ 22:17 22:17 2:7; 14:13 ✨ 22:17 22:17 21:2,9 ✨ 22:17 22:17 यशायाह 55:1; तोहचीतव पोल्लोड 7:16-17; 21:6 ✨ 22:19 22:19 21:2 ✨ 22:19 22:19 व्यवस्थाविवरण 4:2; 12:32

20 इव पोल्लोन वेहवाल येसु इन्हतोग, “इंगो! नना जल्दि वायकन,” इन्हतोग. ☆ आमेन! ए येसुसामि वय! ☆

21 देवुळता मन्कलोर सबेटोरगा येसुसामिना देव्वा मनि. ☆ आमेन.